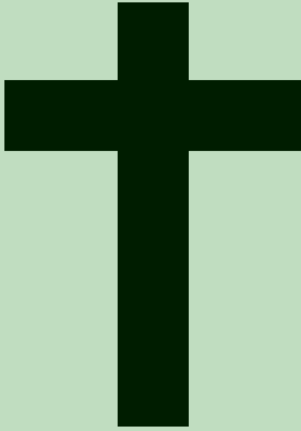

Ibatan

Ibatan: Chirin ni Āpo Dyos (Bible)

Ibatan
Ibatan: Chirin ni Apo Dyos (Bible)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ibatan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files dated 3 May 2025
eadda728-8d3f-59ce-b1f6-7f4690e1023d

Contents

Genesis	1
Roth	95
Ester	102
Amos	115
Obadyas	127
Jonas	130
Mikyas	134
Haggeo	145
Sakaryas	149
Matchew	166
Markos	238
Lokas	283
Juan	358
Aramid	413
Roma	483
1 Korinto	518
2 Korinto	550
Galasya	573
Epeso	585
Pilipos	598
Kolosas	607
Tesalonika	616
2 Tesalonika	624
1 Timoteo	629
2 Timoteo	639
Tito	646
Pilemon	651
Hebreo	654
Santiago	679
1 Pedro	688
Pedro	698
1 Juan	704
Juan	712
3 Juan	714
Jodas	716
Paltiing	720

Genesis No Nakasiknan No Lobong

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

No chakey na batahen Genesis, ki “siniknanan.” Do dyaya libro, ibahey naw maynamot do nakaparswa no tābo lobongaya, iyaw siniknanan tawo kan no siniknanan da a maygatos, no kalidyalidyatan dan tawotawo do lobongaya, kan no katratar ni Āpo Dyos so tawotawo sigon do kalinteg kan karahet da.

Iyaw Genesis, ki maparin a maycharwa do dadwa kapartis. Do kapitolo 1-11, ki naibahey a maynamot do nakaparswa no lobong kan iyaw damdāmo paw a pakaistoryaan tawo. Ari dyaw maynamot da Adan kan Eba, Kain kan Abel, Noyi kan layos, kan iyaw Atoy do Babilonya.

Do kapitolo 12-50, ki myan dyaw pakaistoryaan dan damdāmo paw a kapoonan dan Israelita. No manōma, ki si Abraham a iya, ki mayit so kapanganohed kan matodyo di Āpo Dyos. Somarono, ari a naibahey iyaw pakaistoryaan maynamot do pōtot naw a si Isaak, kan iyaw apōko naw a si Jakob a napangaranan so Israel. No chakey na batahen Israel, ki nachigabbo do Dyos. Naibahey paw asa poho saw kan dadwa a pōtot ni Jakob a siraw nangrogyan dosi saw a tribo no Israelita. Ari dyaw pakaistoryaan Jose a pōtot ni Jakob, kan siraw napaniparin dyirad pamilyayan Jakob a naynamotan nakangay daw a minyan do Egipto.

Aran naitolas dya libro iyaw maynamot do pakasaritaan tawotawo, ki no kasisitaan a ibahey na, ki iyaw maynamot do pinarin ni Āpo Dyos. Do siknananayan nya libro, ki ipaneknek na a si Āpo Dyos namarswa so lobongaya, kan do pandanaya, ki myan kari a nāw ni Āpo Dyos a mangipaboya so kapachipangdidiw na dyirad tawotawo na. Si Āpo Dyos a masanyib a naibahey a kasisitaan do intirwaya a libro, ki iyaw mangokom kan mangdosa siras mamarin so marahet. Iya paw no mapalongo kan mangsidong dyirad tawotawo na.

No Naychakarwan No Nya Libro

No Nakaparswan Lobong Kan Tawotawo 1:1-2:25

No Nakasiknan Gatos Kan Kalidyatan 3:1-24

Si Adan A Nandad Noyi 4:1-5:32

Si Noyi Kan Iyaw Layos 6:1-10:32

Iyaw Atoy Do Babilonya 11:1-9

Si Sem A Nandad Abram 11:10-32

Sa Abraham, Isaak, Kan Jakob 12:1-35:29

Siraw Kapotōtan Esaw 36:1-43

Si Jose Kan Siraw Kakakteh Naw 37:1-45:28

Siraw Israelita Saw Do Egipto 46:1-50:26

Genesis

No Nakaparswa No Lobong

¹ Do nakapamarswaw ni Āpo Dyos so hanyit kan lobong,*

* 1:1 1:1 Sal. 102:25; Jn. 1:1-3, 10; Kol. 1:15-16; Heb. 1:2; Pal. 4:11

² abaw potar no lobongaya, as kan abo paw mimyan na. Oltimo so kasari do dawri, as kan natonep pa tabo do magpapalot a kelsang no ranom. As no Ispirito no Dyos,[†] ki nāw na sinalokoban hapotaw no ranom.

³ Ki do dawri, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono sedang.” Ki nyeng a myan sedang a akmas inchirin naw.

⁴ Do nakaboyaw no Dyos so sedang, naboya na maganay. Sinpangan na, pinaysyay naw sedangaw kan saryaw.

⁵ Iyaw sedangaya, ki pinangaranan nas “Maraw,” as iyaw saryaya, ki pinangaranan nas “Mahep.” Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw manōma araw.

⁶ Katayokan nawri, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono kademdeman[‡] a mapaytawas ranom tan myan dadwa yanan ranom.”

⁷ Pinarin ni Āpo Dyos kademdeman a mapaytawa so ranom tan myan do tohos kan myan ranom do ibaba. Ki oyod a naporin iyaw inchirin naw.

⁸ No mapaytawa so ranom, ki pinangaranan nas “Kademdeman.” Sinpangan na, homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chadadwa narana karaw.

⁹ Inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Mayrarapa sa pakono ranomaya a myan do ohbo no kademdemanaya do asa yanan tan myan mabkoh a yanan.” Ki oyod a naporin.[§]

¹⁰ Pinangaranan ni Āpo Dyos so “Tana” iyaw mabkohaw a yanan, as iyaw nayrarapaya a ranom, ki pinangaranan nas “Tāw.” As do nakaboyaw sya no Dyos, naboya na maganay.

¹¹ Sinpangan na, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Patobohen pakono no tanaw tabo a kita no tomobo a myan so botoh kan kayokayo a omsi.” Ki oyod a naporin.

¹² Dawa, pinahtot no tanaw tabo a kitan mohamoha a myan so botoh kan siraw kayokayo a myan so asi. Do nakaboyaw sya no Dyos, naboya na maganay.

¹³ Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chatatdo narana karaw.

¹⁴ Sinpangan na, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Maparin pakono saw soho do hanyit tan myan mapaysyay so maraw kan mahep tan myan pakailasinan so siknanan araw, bohan,^{*} kan awan.

¹⁵ Magranyag sa do hanyit tan masedangan lobongaya.” Ki oyod a naporin.

¹⁶ Dawa, pinarin ni Āpo Dyos dadwa rarakoh a soho. Iyaw mayiyitaw, ki araw a magranyag an maraw, kan iyaw makapcapsotaw, ki bohan a magranyag an mahep. Pinarin na paw bitohen saw.

¹⁷ On, pinangay sa ni Āpo Dyos do hanyit a mangsedang so lobongaya

¹⁸ tan magranyag sa do maraw kan mahep a mapaysyay so sedang kan sari. As do nakaboyaw sya ni Āpo Dyos, naboya na maganay.

¹⁹ Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chapat narana karaw.

[†] **1:2 1:2** “No Ispirito no Dyos” mana “no panakabalin no Dyos” mana “no salawsaw a yapod Dyos.” Do chirin Hebreo, salawsaw kan ispirito, ki asa chirin. [‡] **1:6 1:6** No inanohtan dan Jodyo, ki iyaw kademdeman, ki aknaw nalotog a rakah a sabak. Nyaya sabak, ki balaten naw ranom do hanyit a mangay a omlayos so tana. [§] **1:9 1:9** 2 Ped. 3:5 ^{*} **1:14 1:14** “Bohan” mana “mangina a araw a kaidaydayaw so Dyos.”

²⁰ Minirwa inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono do ranom aro a matatarek a kitan mabyay, as kan myan pakono do tohos tabo a kita no manomanok.”

²¹ Dawa, pinarswa ni Āpo Dyos siraw rarakoh saya a nabyay do taw kan tabo a parswa a mayhodyihodyi do ranom. Pinarswa na pa saw tabo a kitan manomanok. As do nakaboyaw sya no Dyos, naboya na maganay.

²² Binindisyonan na sa tabo, as nakaibahey na sya dyirad myanaw do ranom a mayparo sa tan apnohen daw taw. Komwan inbahey na dyirad manomanok saw a mayparo sa.

²³ Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chadadima narana karaw.

²⁴ Inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono do tanaw tabo a kitan mabyay a maywam kan bolaw kan siraw komayakayab do tana.” Ki naparin nyaya.

²⁵ On, pinarswa no Dyos bolaw saw a binyay sigon do kita da kan siraw maywam saw a binyay sigon do kita da. Pinarswa na paw komayakayab saw do tana sigon do kita da. As do nakaboyaw sya no Dyos, ki naboya na maganay.

²⁶ Katayoka na, binata ni Āpo Dyos a kāna, “Sichangori, parinen taw tawo, ki parinen ta akma dyaten. Torohan ta sa so toray da do tabo a among do taw, manomanok do tohos, kan tabo binyay a maywam kan bolaw do hapot no tanaya, as kan siraw tabo komayakayab do tana.”

²⁷ Do dawri, pinarswa ni Āpo Dyos tawo a akma dya.† Pinarswa na sa mahakay kan mabakes.‡

²⁸ Ki binindisyonan na sa, as binata na a kāna, “Mayparo kamo tan omyan sanchiw kapototan nyo saw do tabo a yanan do lobongaya a mangitoray siras among do taw, manomanok do tohos, kan kāda mabyay a naparswa a makayam kan komayakayab do tana.

²⁹ Itoroh ko dyinyo tabo a kitan tomobo a manoroh so botoh kan tabo a kitan kayokayo a may-asi a chabyay nyo.

³⁰ Ki itoroh ko do tabo binyay a maywam kan bolaw, kan do tabo a manomanok, as kan do tabo komayakayab do tana, iyaw tametamek saya kan bohobohong no tomobo saya a nawriw chabyay da.” Ki naparin nyaya.

³¹ Do nakaboyaw no Dyos so tabo pinariparin na saya, naboya na a taywara a maganay.

Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chanem narana karaw.

2

¹ Do dawri, iyaw hanyitaya kan tanaya kan tabo mimyan da, ki tayoka dana.

² Do chapapito naw a karaw, naynahah si Āpo Dyos, ta napakabos na tabo nakapamarswa na.*

³ Binindisyonan naw chapapito naw a araw, as pinatarek naw nawri a araw a masisita. Ta iyaw nawri a araw, nakapakabos na so tabo a nakapamarswa na.

⁴ Komwan pakasaritaan nakaparswa no hanyitaya kan tanaya.

No Minoyongan No Eden

† 1:27 1:27 Akma dya a myan so toray dyirad tabo binyay, kan akma dya a myan so kapangtokto kan kapakaawat. ‡ 1:27 1:27 Mt. 19:4-5; Mk. 10:6-7 * 2:2 2:2 Heb. 4:4, 10

Do nakaparswa ni Āpo† a Dyos so hanyitaya kan tanaya,

⁵ abaw tomnobo do tanaya, kan abaw botoh a tomnobo, ta ari na pad pinachimoy, kan ari pa abo magarado so tana.

⁶ Ki myan ranom‡ a tominbod a mapaybabasa so hapot no tana.

⁷ Katayoka na, nanghap si Āpo a Dyos so tana, as nakapotar na sya a tawo.§ Sinpangan na, inyalop naw angesaw no byay do momodan naw no pinotar naw, ki nanyeng a natorohan so byay na.

⁸ Do dāya,* pinarin ni Āpo a Dyos asa minoyongan do Eden.† Dawriw pinangayan nas nyaya tawo a pinotar na.

⁹ Pinatobo daw ni Āpo a Dyos tabo a kita no mapipintas a kayokayo a may-asi so magaganay. Ki do hobokaw no minoyongan, myan dadwa kayo. Iyaw asaw, ki manoroh so byay a abos pandan. Iyaw somarono, ki manoroh so kapatak so maganay kan marahet.‡

¹⁰ Myan oksong a minoyog do Eden a mapaybabasa so minoyonganaw. Nawriw mapagla so mohamoha kan kayokayo daw, as iyaw nawri a oksong, ki naysisyay a nayparin dana apat so simang do gaganaw no minoyongan.

¹¹ Iyaw manōmaw a simang na, ki mayngaran so Pison a moyog do omdibon tana a Habila.

¹² Do dyaw pakaboyan so kagaganayan a balitok kontodo nyichit a pakayapwan mangingina a bangbanglo, kan myan paw mapapateg saw a bato daw.

¹³ Iyaw chadadwaw no simang na, ki mayngaran so Gihon a moyog do omdibonaw do tana a Kos.§

¹⁴ Iyaw chatatdo naw, ki mayngaran so Tigris a moyog do dayāen Asirya, as iyaw chapataw no simang na, ki mayngaran so Oprates.

¹⁵ On, do Minoyongan no Eden, pinangayan ni Āpo a Dyos so nyaya tawo a mahakay tan paganayan na kan aywanan na.

¹⁶ Inbilin nad mahakayaw a kāna, “Maparin mo a kanen aran āngo a asin kayokayo do dyaya,

¹⁷ malaksid do asyayan kayo a makaitoroh so kapatak so maganay kan marahet. Ta do arawaw a kakan mo sya, nailonod ka na a madiman.”

¹⁸ Sinpangan na, binata ni Āpo a Dyos, “Maganay aba an maychatanyi iyaw mahakayaya. Pamarin kos omno a kasmang a somidosidong sya.”

¹⁹ Do dawri, siraw tabon kitan binyay kan manomanok a pinotar ni Āpo a Dyos a yapod tana, ki inyangay na sa do mahakayaw tan chiban na an āngo ipangaran na dyira. Sigon do inbahey naw do katakatayisa, ki nawri danaw ngaran da. Komwan nakapayngaran da tabo.

²⁰ Do dawri, pinangaranan na san mahakayaw tabo a manomanok kan binyay, ki abaw nachichwasan a makasidong do mahakayaw a kasmang na.

²¹ As dawa, pinakaycheh ni Āpo a Dyos iyaw mahakayaw a nandad nakapaynepdep na. Sinpangan na, nanghap so asad taglang no mahakayaw, as nakapayamonyit nas nanghapan naw sya.

† 2:4 2:4 Iyaw chirin a Āpo a maynana rarakoh a litra, ki “Yahweh” do chirin Hebreo, as kan no chakey na batahen, ki “Yaken a Dyos.” ‡ 2:6 2:6 “Ranom” mana “layos” mana “asngaw.” § 2:7 2:7 Do chirin Hebreo, no chirin a tana kan chirin a tawo, ki nagistayan pariho so oni. 1 Kor. 15:45

* 2:8 2:8 “Do dāya,” ki tanatana a dayāen Jodya mana Israel. † 2:8 2:8 Esek. 28:13, 31:8 ‡ 2:9 2:9 Mana “kapatak so tabo.” § 2:13 2:13 No tana a Kos, ki do nasyon a Sodan do Aprika mana siraw tana do abagātanen no Egipto mana iyaw adan a pagāryan no Kasit do Babilonya.

²² Pinarin na mabakes iyaw taglangaw a inhap nad mahakayaw, as nakayangay na sya di Adan.

²³ Sinpangan na, binata no mahakayaw, “Aysa! Ari danayaw kasmang ko. Iyaw tohang na, ki yapod tohang ko. Iyaw asi na, ki yapod asi ko. Dawa, ipangaran ko ‘mabakes,’* ta yapod dyaken a mahakay.”

²⁴ Dawa, nyaw paynamotan na karwan mahakay āmang kan ānang na an machikabahay. Tan komwan, komplito kapayrapa da kan baket na, as kan sira dadwa, ki mayparin dana sa asa bayo a pamilya.†

²⁵ Pariho sa nakalābos mahakayaw kan mabakesaw, ki aba dyiraw kasnek.

3

No Kasiknan Tawo a Maygatos

¹ Do dawri, iyaw boday, ki kasisikapan dyirad tabo a nabyay a pinarin ni Āpo a Dyos. Inyahes na do mabakesaw a kāna, “Oyodori a binata no Dyos dyinyo a dyi nyo a kanen aran āngo a kitan asin kayo do minoyonganaya?”

² Ki tominbay mabakesaw a kāna, “Engga, ta pinalobosanaw yamen ni Āpo Dyos a koman so aran āngo a asin kayo do dyaya a minoyongan,

³ malaksid do kayowaw a myan do hobok naya, ta baywan na. No inbahey ni Āpo Dyos dyamen, ki an koman kamis asin nawri a kayo mana aran tod namen a masalid, madiman kaminchi.”

⁴ Ki initsbay no bodayaw a kāna, “Pi! Taywaran madiman kamo?”

⁵ Komwan binata no Dyos dyinyo, ta chapatak na do oras a makakan kamos nawri a asin kayo, ki mayparin kamonchi a masirib a akma dya a makapatak so maganay kan marahet.”

⁶ Do nakaboyaw no mabakesaw so kapintas no kayowaw kan kaganay no asi naw a kanen, binata na do aktokto na a oyod a maganay an mayparin sa a masirib. As dawa, namoyis so asyaw no kayo, as nakakan na sya. Do nakatayoka naw a komninan, tinorohan naw lakay naw, dawa, kinan na.

⁷ Do nakatayoka daw a komninan, nanyeng a natorohan sa a dadwa so kapakapatak, kan natonngan da a silalābos sa. Do dawri, napaytatachip sa so bōhobohongaw no kayowaw a mayngaran so igos a pinangolib das inawan da.

⁸ Do kamakoyāb danaw, nadngey daw kayasakasaw ni Āpo a Dyos a mayam do minoyonganaw, ki tomnayo sa do kayokayo saw daw.

⁹ Ki tinawagan Āpo a Dyos mahakayaw a kāna, “Adan, āngo pachichibeng mo daw?”

¹⁰ Tominbay mahakayaw a kāna, “On, ata, nadngey kwaw kayasakas mo do minoyonganaya, ki mamo ako dyimo, kan tomnayo ako, ata, silalābos akwaya.”

¹¹ Ki inyahes ni Āpo a Dyos dya a kāna, “Sino nangibahey a silalābos ka? Komninan kawris asyaw no kayo a inbilin ko dyimo a dyi mo a kanen?”

¹² “On, ata, iyaw mabakesaya intoroh mo a rarayay ko, iyaw nanoroh dyaken so asin kayo a kinan ko,” initsbay no mahakayaw.

¹³ Ki inyahes ni Āpo a Dyos do mabakesaw a kāna, “Āngo ta pinarin mo komwan?”

* **2:23 2:23** No chirin a mabakes kan mahakay do Hebreo, ki nagistayan mayengay so oni † **2:24 2:24** Mana “mayparin dana sa a asa inawan.” Mt. 19:5; Mk. 10:7-8; 1 Kor. 6:16; Epe. 5:31

“On, ata, inallilaw naw yaken bodayaw, dawa, komninan ako,” binata no mabakesaw.

No Kaikeddeng Ni Āpo Dyos So Dosa

14 Sinpangan na, binata ni Āpo a Dyos do bodayaw a kāna, “Dosaen koymo maynamot do dya pinarin mo. Arwaro abay a mangay dyimo kan siraw tabo no binyay a maywam kan bolaw. Dawa, yapo sichangori, bodek mo naw payamen mo, as ahbek danaw kanen mo mandad kadiman mo.”

15 Paysin-ipsoken konchinyo kan nyaya mabakes, as nāw danchi a maysin-iipsok no kapotōtan na kan kapotōtan mo. On, padesdesen anchi no kapotōtanaya no mabakes oho mo, ki sonyiten monchiw toben naw.”

16 As binata na do mabakesaw a kāna, “Paypalidyaten ko kaynyin do kapagpasikal no kapaymanganak mo. On, padidiwatan koymo so kaynyin no kapaymanganak mo. Ki aran komwan, alit nanchi a katngan mwabaw lakay mwaya, kan itorayan nanchimo.”

17 As binata na do mahakayaw a kāna, “Inanohdan mo inbaheyaya ni baket mo, kan kinan mo asi no kayo a baywan ko a kanen mo. Maynamot do dya pinarin mo, abayen konchiw tana. Dawa, yapo sichangori a mandad kadiman mo, mächita maytarabako ka so marahmet tan myan manawob a chabyay mo.

18 Patobohen nanchin tanaw manolok kan malidyat a yayten a tamek. Koman kanchis dāwa no tametamek a imoha mo.

19 Maynannget kanchi a maytarabako so marahmet do tanaya tan myan chabyay mo mandad kapaybidi mod nakayapwan mo a tana a nakaparinan mo. Yapod kad tana, dawa, maybidi kanchi a tana.”

20 Eba* iyaw inpangaran Adan† so baket naw, maynamot ta iyaw ānang dan tabo tawotawo.

21 Ki namarin si Āpo a Dyos so laylay a yapod lalat no binyay, as pinaylaylay na sa Adan kan Eba.

No Nakapaksyat Da Adan Kan Eba Do Minoyongan

22 Sinpangan na, binatan Āpo a Dyos a kāna, “Changori, myan danaw kapakapatak no tawo so maganay kan marahet a akma dyaten. Dawa, palobosan ta saba a koman so asin kayo a manoroh so byay tan dyi sa mabyay a abos pandan.”

23 Dawa, binoyaw san Āpo a Dyos sa Adan kan baket na do Minoyongan no Eden, as pinaytarabako na sa do tana a nakapotaran no mahakayaw.

24 Do nakakaro daw do Eden, do mangket do dāya no minoyonganaw, inpabantay ni Āpo a Dyos dyirad sibibyay saw a parswa‡ kan napangay so asa somgesged a apoy a akmay ispada a nāw na somalasalap do aran dino a pakayapwan tan abo makapaypasngen do kayowaw a makaitoroh so byay.

4

Sa Kain Kan Abel

1 Do dawri, do nakapayoknod daw da Adan kan Eba, ki nabogis baket na. Ki do nakapaymanganakaw ni Eba so anak na a mahakay, binata na a kāna, “Maynamot do sidong ni Āpo, ki natorohan ako so anak ko a mahakay.” Dawa, Kain* inpangaran na.

* **3:20 3:20** No oni no Eba do Hebreo, ki nagistayan parihas do oni no “sibibyay.” † **3:20 3:20** No chakey na batahen Adan do Hebreo, ki “tawo.” ‡ **3:24 3:24** Eks. 25:18-20; Esek. 1:5-13; Pal.

4:6-9 * **4:1 4:1** Iyaw oni no Kain do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan chirin a “nahap.”

² Ki minirwa dana naymanganak si Eba so asa mahakay, as pinangaranan nas Abel. Nayparin si Abel a magpaspastor so binyay, as nayparin si Kain a maymohamoha.

³ Do nakapaypahabas no araw do nakapaytarabakwaw ni Kain, inhap naw kadwanaw a apit na, as nakaidaton na sya di Apo.

⁴ Ki si Abel, inhap naw kagaganayan saw a katotonngan a orbon karniro na, as nakaparti na sya, as nakahap nas kagaganayanaw a asi kan taba da, as nakaidaton na sya di Apo. Nahwahok si Apo di Abel kan iyaw daton naw.[†]

⁵ Ki chinahwahok nabas Kain kan iyaw daton naw. Dawa, naychadangedanget si Kain do oltimo a soli na.

⁶ Do dawri, binata ni Apo di Kain a kana, “Ango ta makasoli ka? Ango ta maychadangedanget ka?”

⁷ An pinarin mo maganay, ki masoyot kabawri?‡ Maynamot ta namarin kas marahet, ki akmas marongsotaw a binyay gatos mo a omdadaan a mangranggas dyimo. Chakey naymo a itorayan, ki machita abaken mo.”

⁸ Sinpangan na, binata ni Kain di adi nas Abel a kana, “May ta do hakawan.”§ Do kayan daranaw do hakawan, kinelbat na a diniman si Abel.

⁹ Ki do dawri, inyahes ni Apo di Kain a kana, “Dino yanan adi mos Abel?”

Initbay ni Kain a kana, “Katen, mo Apo. Taywaran yaken mangaywan so adi kwaw?”

¹⁰ Ki binatan Apo dya a kana, “Taywara marahet pinarin mwaya! Iyaw raya no adi mo a nachikneb do tanaya, ki akmay machipakpakaasi dyaken a bahsen koymo.

¹¹ Sichangori, nabay ka na a mabaywan a homakaw so tanaya a pinakneban mo so rayaw ni adi mo.

¹² An mohan mo tana, abanchiw maapit mo. Naw monchi a abos bahay, kan tod ka mayadiyadis do hapotaya no tanaya.”

¹³ Ki binata ni Kain di Apo a kana, “Ayya! Taywara danaya so karahmet dosa ko, kan marawa kwabaw nawri.

¹⁴ Ayya! Boyawen mo na yaken do dya tana kan do salapen mo! Tod ako nanchi a mayadiyadis a abos bahay a abos syrto a ngayan do tanaya, kan dimanen danchi yaken aran sino a makaboya dyaken.”

¹⁵ Ki tominbay si Apo a kana, “An myan anchiw mangdiman dyimo, maypapitonchi dyaw dosaya a inbahey ko dyimo.”* Dawa, do dawri, pinangayan Apo so marka[†] na si Kain tan dya dimanen no aran sino a makabayat sya.

¹⁶ Komnaro si Kain do salapen ni Apo, kan minyan do tana a mayngaran so Nod[‡] do dayäen no Eden.

Siraw Kapototan Ni Kain

¹⁷ Do dawri, do nakapayoknod daw da Kain kan baket na, nabogis baket na. Naymanganak so mahakay, ki pinangaranan nas Enok. Do dawri, inrogi ni Kain napatnek so asa idi a pinangaranan nas Enok a ngaran potot naw.

[†] 4:4 4:4 Heb. 11:4   [‡] 4:7 4:7 Mana “rinawat ko naw daton mwaya.”   § 4:8 4:8 Iyaw chirin a “May ta do hakawan,” aba do kadwan saw a manyoskripto do chirin Hebreo.   * 4:15 4:15 Mana “Dimanen konchiw papito a tawo a yapod pamilya na a pamahsan ko.”   [†] 4:15 4:15 Esek. 9:4, 6   [‡] 4:16 4:16 No chakey na batahen Nod do chirin Hebreo, ki “mayadiyadis.” Iyaw nya tana, ki chapatak taba an dino yanan na.

¹⁸ Myan pōtot ni Enok a mayngaran so Irad, iyaw āmang ni Mehodyael a āmang ni Metosael a āmang ni Lamek.

¹⁹ Siraw kabahay ni Lamek, ki dadwa sa, sa Ada kan Silla.

²⁰ Inyanak ni Ada si Jabal a iyaw kapoonan dan magpaspastor saw so binyay, kan minyan sa do tolda.

²¹ Si Jobal, no ngaran no ādi na mahakay. Ki iyaw kapoonan dan tabo a magtoktokar so arpa kan pito.

²² As si Silla, inyanak na paw mahakay a si Tobal Kain. Si Tobal Kain, ki manyichipo so matatarek a kitan riminta a yapod bronsi kan pasek. Si Naama, ki kakteh a mabakes ni Tobal Kain.

²³ Inpangas ni Lamek dyirad baket na saw a kāna, "Inyom Ada kan Silla, adngeyen nyo pa yaken. Diniman ko asa baro maynamot ta pinaynyinan naw lang yaken.

²⁴ An sino mangdiman di Kain, maypapitonchi dyaw dosa, ki no mangdiman dyaken, ki maypapitonchi a poho kan papito dyaw dosa."[§]

Sa Set Kan Enos

²⁵ Mirwa nayoknod sa Adan kan baket na, ki nabogis baket na. Naymanganak so mahakay, kan binata ni Eba a kāna, "Tinorohan yaken ni Āpo Dyos so anak a mahakay a tadin Abel a diniman ni Kain." Dawa, pinangaranan nas Set.*

²⁶ Myan pōtot ni Set a mahakay a pinangaranan nas Enos. Do dawri, ringongan tawo maydasal di Āpo do kaidaydāyaw da sya.

5

Siraw Kapotōtan Ni Adan

(1 Kron. 1:1-4)

¹ Nyaw pakasaritaan dan kapotōtan saw ni Adan. Do nakaparswaw ni Āpo Dyos so tawo, pinarswa naw tawo a akma dya.

² Pinarswa na sa mahakay kan mabakes. Binindisyonan na sa, kan pinangaranan na sas "Tawo."*

³ Do nakapagtawen ni Adan so 130, myan pōtot na mahakay a akma dya a pinangaranan nas Set.

⁴ Yapod nakaiyanak ni Set, nabyay pas Adan so 800 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

⁵ Nadiman si Adan do nakapagtawen nas 930.

⁶ Do nakapagtawen ni Set so 105, myan pōtot na a mahakay a si Enos.

⁷ Yapod nakaiyanak ni Enos, nabyay pas Set so 807 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

⁸ Nadiman si Set do nakapagtawen nas 912.

⁹ Do nakapagtawen ni Enos so 90, myan pōtot na a mahakay a si Kenan.

¹⁰ Yapod nakaiyanak ni Kenan, nabyay pas Enos so 815 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹¹ Nadiman si Enos do nakapagtawen nas 905.

¹² Do nakapagtawen ni Kenan so 70, myan pōtot na a mahakay a si Mahalalel.

§ 4:24 4:24 Mana "An sino mangdiman di Kain, papitonchi a tawo madiman a bahes ni Kain. Ki an sino mangdiman dyaken, papito a poho kan papito madiman." * 4:25 4:25 Iyaw oni no Set do chirin Hebreo, ki nagistayan parihās kan "natorohan." * 5:2 5:2 Gen. 1:26-27

13 Yapod nakaiyanak ni Mahalalel, nabyay pa si Kenan so 840 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

14 Nadiman si Kenan do nakapagtawen nas 910.

15 Do nakapagtawen ni Mahalalel so 65, myan pōtot na a mahakay a si Jared.

16 Yapod nakaiyanak ni Jared, nabyay pa si Mahalalel so 830 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

17 Nadiman si Mahalalel do nakapagtawen nas 895.

18 Do nakapagtawen ni Jared so 162, myan pōtot na a mahakay a si Enok.

19 Yapod nakaiyanak ni Enok, nabyay pas Jared so 800 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

20 Nadiman si Jared do nakapagtawen nas 962.

21 Do nakapagtawen Enok so 65, myan pōtot na mahakay a si Matosalem.

22 Yapod nakaiyanak ni Matosalem, ki nāw ni Enok a intalek byay na di Āpo Dyos do irahem no 300 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

23 No bidang no tawen a nakabyay na, ki 365 a tawen.

24 Do dawri, maynamot ta nāw na naybibyay a monot do chakey no Dyos, naychihat a abo daw, ta inhap dana ni Āpo Dyos.†

25 Do nakapagtawen Matosalem so 187, myan pōtot na mahakay a si Lamek.

26 Yapod nakaiyanak ni Lamek, nabyay pas Matosalem so 782 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

27 Nadiman si Matosalem do nakapagtawen nas 969.

28 Do nakapagtawen ni Lamek so 182, myan pōtot na mahakay.

29 Pinangaranan nas Noyi, kan binatan Lamek a kāna, “Iyaw nyaya adekey, ki manoroh anchi dyaten so kapangahwahok do marahmet a tarabako ta do tanaya a inabay ni Āpo.”

30 Yapod nakaiyanak ni Noyi, nabyay pas Lamek so 595 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

31 Nadiman si Lamek do nakapagtawen nas 777.

32 Do nakapagtawen ni Noyi so 500, myan pōtot na tatdo a mahahakay: sa Sem, Ham, kan Japet.

6

No Karahet No Tawo

1 Do dawri, naypayparo saw tawotawo do intiro a lobong, kan nayparo nayanak a mababakes.

2 Ki myan saw naparswa* a yapo do hanyit a nakaboya so kapipintas dan nya mababakes a anak no tawo. Dawa, inhap da saw chinakey daw a binaket.

3 Ki binatan Āpo a kāna, “No ispirito ko a intoroh ko do tawotawo, ki ipalōbos kwaba a omyan dyira a abos pandan, ta tawo sa lang. Makayapo sichangori, mabyay pa saba so masorsorok kan 120 a katawen.”

4 Do dawri a chimpo kan somarsarono pa, myan saw siganti do tanaya a anak dan mababakes saw a binaket dan naparswaw a yapod hanyit. As siraw nyaya anak da do kaychowa pa, ki nagdindinamag kan matotored sa a tawo.

† 5:24 5:24 Heb. 11:5 * 6:2 6:2 Do chirin Hebreo, ki “siraw anak no Dyos a mahahakay.”

⁵ Naboya ni Āpo a taywaraw karahet no tabo tawotawo do tanaya, kan aba polos naktokto da a maganay, an dya maynana marahet.

⁶ Maynamot do dyaya, chinaliday ni Āpo nakapamarswa nas tawotawo do tanaya, kan oltimo a chinaynyin aktokto na.

⁷ As dawa, binata ni Āpo a kāna, “Abohen ko saw nya tawotawo a pinarswa ko do tanaya. Ki tawo aba lang, an dya siraw tabo a kitan binyay, siraw komayakayab do tana, kan siraw manomanok, ta chinaliday ko nakaparswa ko sira.”

⁸ Ki do dawri, do nakaboyaw ni Āpo si Noyi, ki nahwahok.

Si Noyi

⁹⁻¹⁰ Nyaw pakasaritaan ni Noyi. Tatdo saw pōtot na a mahahakay: sa Sem, Ham, kan si Japet. Do dawri a chimpo, si Noyi lang malinteg a tawo, ta pinarin naw chakeyaw ni Āpo Dyos.

¹¹ Ki an maynamot do tawotawo do tanaya, ki oltimo sa so karahet do salapen no Dyos, kan do aran dino, ki matatangsit sa kan abaw linteg dyira.

¹² On, naboya ni Āpo Dyos tabo tawotawo do tanaya, ki malit sa do makabābabaw a dadakay da a nachikneb do marahet.

¹³ Sinpangan na, binata ni Āpo Dyos di Noyi a kāna, “Naoma ako naya do taywaraya karahet da no tawotawo saya. As dawa, ikeddeng ko na a abohen ko tabo tawotawo do tanaya. On, abohen ko tabo nabyay, ta nakneb danaw tanaya do matatangsit a abos linteg a kaparin da.

¹⁴ Ki imom Noyi, mamarin kas biray, kan osaren mo saw mahnyi a kayo. Mamarin kas kwarto na sa do irahem, as kolaan mos arkitlan do irahem kan hapot naw.

¹⁵ Parinen mo a 133 a kamitro kanaro na, as 22 a kamitro kawbong na, kan 13 a kamitro katohos na.

¹⁶ Mamarin kas atep na, kan payan mos 44 a sintimitro do payawan atep kan dyindyin na. As no katohos na, parinen mo a tatdo a kasagonodan, as pangayan mos pantaw na do bakrang naw.

¹⁷ Layosen konchiw tanaya tan mabo saw tabo sibibiyay a parswa. Madiman sanchiw tabo a omanges do hapotayan tana.

¹⁸ Ki machitolag ako dyimo. Anchan tayoka danaw birayaw, somakay kamo kan baket mo kan siraw tatdwaw a anak mo kan siraw babbaket da saw.

¹⁹⁻²⁰ Apen mod birayaw asa magparis a mahakay kan mabakes do tabo a kita no binyay, tabo a kita no manomanok, kan tabo a kita no komayabkayab do tana tan mabyay sa.

²¹ Manghap ka pas tabo a kita no mākakan a machita monchi a chabyay nyo kan siraw binyay saw,” binata ni Āpo.

²² Pinarin Noyi a tabo inbilinaw ni Āpo dya.

7

No Layos

¹ Binata ni Āpo di Noyi a kāna, “Somdep kamo na a asa kapamilyaan do birayaya, ta naboya ko a imo lang malinteg do tanaya sichangori a chimpo.

² Mangyonot kas tayyipito a mahahakay kan mababakes do kāda binyay a naibidang a madalos a maparin a idāton, ki asa lang a kaparis iyonot mo a mahakay kan mabakes do kāda binyay a dya naibidang a madalos.

³ Komwan pa a mangyonot kas tayyipito a mahahakay kan mababakes do tabo a kita no manomanok. Parinen mo nyaya tan mabyay sanchiw

tabo kita no binyay kan manomanok, as maymanganak sanchi do hapotayan tana.

⁴ Ta do chapapito naw anchi a karaw somiknan sichangori, chimoyen konchiw lobongaya do apat a poho a karaw kan apat a poho a kahep tan madiman sa tabo nabyay a pinarswa ko.”

⁵ Tinongpal ni Noyi iyaw tabo inbilinaw no Āpo dya.

⁶ Nagtawen si Noyi so 600 do kasiknan layos do tanaya.

⁷ Do dawri, somindep si Noyi kan baket na, siraw anak naw kan siraw babbaket da saw tan maiditchan sad layos.

⁸⁻⁹ Tabo kita no binyay kan manomanok kan no komayakayab sa do tana, madalos kan dya maibidang a madalos, ki nangay sa di Noyi, as tayisa sa kaparis a nachirayay di Noyi a somindep do birayaw a akmas inbilinaw ni Āpo Dyos.

¹⁰ Oyod, do chapapito naw a karaw, somniknan danaw layos do tanaya.

¹¹ Do chanem naranaw a gasot a katawen no kabyay ni Noyi, do chadadwa naw a bohan, do chaasa poho na kan papito a karaw, naychihat sa napaboswang tabo a akbod a rarakoh do taw kan do irahem no tana. On, akmay napakaro ombalataw so ranom do hanyit, ta nachimoy so mawyas,

¹² as nāw na mayit chimoy do apat a poho a karaw kan mahep.

¹³ Do dawri a araw, do kasiknan danaw no chimoy, somnakay sa Noyi kan baket na, siraw tatdwaw a anak da a sa Sem, Ham, kan si Japet, kan siraw babbaket da saw do birayaw.

¹⁴ Nachirayay dana sa lomnogan tabo a kita no nabyay do hapotayan tana, maywam kan bolaw, tabo a kita no komayakayab do tana, kan tabo a kita no manomanok.

¹⁵ Tayisa a kaparis do kāda kita no sibibyay a parswaw, somindep do birayaw a nachirayay di Noyi.

¹⁶ Komwan pinarin da akmas inbilin ni Āpo Dyos di Noyi. Somindep dana sa, as katayoka na, inanban Āpo iyaw pantawaw no biray.

¹⁷ Do dawri, nalayos so apat a poho a karaw, ki nayparahem ranom a nandad nakaihataw no birayaw.

¹⁸ On, naypayparahem ranomaw do tanaya, as kan nachilyod danaw birayaw do hapotaw no ranom.

¹⁹ Nāw na tinongtong no ranomaw naypayparahem mandan natonep dana saw katotohosan saw a tokotokon.

²⁰ Naypayparahem pa a nandad nakarapit nas papito a kamitros so katwatohos kan totok daw no katotohosan saw a tokotokon.

²¹ Nahmes sa tabo nabyay a parswa do hapotayan tana, siraw manomanok, binyay a maywam kan bolaw, siraw komayakayab do tana, kan tabo a tawotawo.

²² On, nadiman a tabo myan so anges do hapotayan tana.

²³ Inabo ni Āpo tabo sibibyay do hapotayan tana: tawotawo, binyay, siraw komayakayab do tana, kan siraw manomanok. Ki sa Noyi dana lang nabyay kan siraw rarayay naw do birayaw.*

²⁴ Nāw na pa natonep no tanaya do irahem no 150 a karaw.

8

No Tawsan Layos

* 7:23 7:23 Mt. 24:37-39; 1 Ped. 3:20; 2 Ped. 2:5

¹ Nawayakan aba ni Āpo Dyos sa Noyi kan tabo binyay saw a kinayrayay dad birayaw. Dawa, pinaysasalawsaw ni Āpo Dyos a nawri danaw siniknanan nakain-inot no ranomaw a minelda.

² Nagsardeng danaw ranomaw a tominbod do irahem no tana, as kan nahangan dana, ta naseraan danaw pakayapwan naw no ranom.

³ In-inot a mineldaw ranomaw a mandan tayokaw no 150 a karaw.

⁴ Ki do nakapakarapit no asa poho kan papito a karaw do chapapito naw a bohan,* nakabat birayaw do asa tokon do tokotokon saw do tana no Ararat.

⁵ Naypaypadekey ranomaw, as do manōmaw a araw no chaasa poho naranaw a bohan, nakachibaw totok saw no tokotokonaw.

⁶ Napahabas pa so apat a poho a karaw, as nakapanyiwang ni Noyi do pinarin naw a bintang no biray,

⁷ as nakapangari na so asa kak, ki naybidi aba, ta nāw na somnayasayap a naydidibon a mangnanaya so kayachi no ranomaw.

⁸ Sinpangan na, napasayap pas Noyi so boyit tan chiban na an nayachan danaw ranomaw,

⁹ ki abaw naboyan boyitaw a adnan na, ta natonep pa no ranom iyaw tanaw. Dawa, naybidiw boyitaw do birayaw, as kan pinabidi ni Noyi do irahem.

¹⁰ Do dawri, napahabas si Noyi so papito pa karaw, as nakari na minirwa so boyitaw.

¹¹ Ki naybidi dya do kapaysarisari, kan nangisem boyitaw so ablak a bohong no olibo. Nyaw nakatonngan Noyi a minelda danaw ranomaw.

¹² As dawa, ninanaya na paw papito pa karaw, as nakapasayap narana minirwa so boyitaw, ki naybidi paba dya.

¹³ Do chanem naranaw a gasot kan asa a katawen no kabyay ni Noyi, do manōmaw a araw no manōma bohan, nayachan danaw ranom. Rinakrak ni Noyi iyaw atepaw no birayaw a nangtalamadan nas tana, ki naboya na makey dana mabkohan.

¹⁴ Do chadadwa naranaw a poho kan papito a araw do chadadwa naw a bohan, nabkohan dana golpiw tana.

¹⁵⁻¹⁶ Binata ni Āpo Dyos di Noyi a kāna, “Mohbot kamo na kan baket mo, as kan siraw anak mwaya kan siraw babbaket da saya.

¹⁷ Pahtoten nyo sa tabo manomanok, tabo binyay saya, kan tabo komayakayab saw do tana tan maymanganak sa, kan mayparo sa do hapotayan tana.”†

¹⁸ Dawa, gominchin si Noyi kan si baket na, as kan siraw anak da saw a mahahakay kan siraw baket da saw.

¹⁹ Tabo saw binyay, komayakayab do tana, kan manomanok, ki minohbot sa do birayaw sigon do kapapayngay daw a kita.

No Kapanoroh Ni Noyi So Dāton

²⁰ Napatnek si Noyi so pangidātonan na di Āpo, as nakahap na so tayisa dyirad maibidangaw a madalos‡ a binyay kan manomanok, as nakasosoh na sira§ do pangidātonanaw tan idāton na di Āpo.

²¹ Ki do nakangotaw sya ni Āpo, chinadaw na. Dawa, binata na do aktokto na, “Abayen ko pabanchi a polos tanaya maynamot do pinariparin

* **8:4 8:11** Gen. 7:11 † **8:17 8:17** Gen. 1:22, 28 ‡ **8:20 8:20** Leeb. 11:1-47 § **8:20 8:20** Iyaw binyay mana manomanok a idāton da, ki machita manma maparti, madalosan, kan malalat. Sosohan da golpiw inawan na, as aba polos mabidin do asi naw a kanen danchi no tawo.

no tawo, ta chapatak ko a marahet aktokto da a yapod kadēkey da. Dimanen ko pabanchi a polos a tabo sibibiyay a parswa a akmas pinarin kwaya.

²² Mandanchan machipandaw tanaya, nāw narananchi a myan chimpo no kapaymoha kan chimpo no kapagapit. Masaw a myan chimpon kahanebneb kan chimpon kakohat, chimpon rayon kan chimpon ammyan, maraw kan mahep.”

9

No Kapachitolag No Dyos Di Noyi

¹ Ki binindisyonan ni Āpo Dyos sa Noyi kan siraw anak naw a mahahakay. Binata na dyira a kāna, “Mayparo kamo tan omyan sanchiw kapotōtan nyo saw do tabo a yanan do tanaya.*

² Tabo a binyay, manomanok, komayakayab do tana, kan among, ki chamo danchinyo a tawo, ta inyonchiw mangitoray so tabo a nabyay do tanaya.

³ Sichangori, maparin nyo sa ichan a tabo nya, ta itoroh ko dyinyo a chabyay nyo a akmas nakaitoroh kwaw dyinyo so magla saya mohamoha do nakarahan.†

⁴ Maganay sa tabo a ichan malaksid do karni a myan pas raya. Baywan ko, ta no raya, ki nawri danaw yanan byay.‡

⁵ Aran sino a mangdiman so tawo, ki madosa anchi. As an mangdiman binyay so tawo, ki machita pa madiman.

⁶ On, no aran sino a mangdiman so kapayngay na tawo, ki dimanen anchi no kapayngay na tawo, ta an maynamot do tawo, ki pinarin ko a akma dyaken a Dyos.

⁷ “As inyo, mayparo kamo tan omyan sanchiw kapotōtan nyo saw do tabo a yanan do tanaya.”

⁸ Binata pa no Dyos di Noyi kan siraw anak naw a mahahakay a kāna,

⁹ “Sichangori, machitolag ako dyinyo kan siraw kapotōtan nyo saw

¹⁰ kan tabo a sibibiyay a parswa, siraw manomanokaw kan binyayaw a siraw tabo a rarayay nyo a minohtot do birayaw.

¹¹ Nyayaw tolag ko dyinyo: Ikari ko a pirwahan ko pabanchi a dimanen so layos tabo nabyay, as polos a apabanchiw layos a mangrarayaw so intiro a tana.

¹² On, as kan tan maboya iyaw abos pandan a nakapachitolag ko dyinyo kan siraw sibibiyayaya a parswa,

¹³ ki pangayen ko karirang ko do kademdeman, ta nyaw pakaboyan anchi so nakapachitolag ko dyinyo a myan do tanaya.

¹⁴ Kāda paykonemen ko do kademdeman, as mohtot karirangaya,

¹⁵ naknakmen konchi iyaw kari kwaya dyinyo kan siraw binyay saya a iyaw kabo dananchi a polos no layos a mangdiman so tabo nabyay.

¹⁶ Kāda mohtot karirangaya do kademdeman, chiban konchi, as manakem konchiw abwayas pandan a nakapachitolag ko do tabo a sibibiyay a parswa do tanaya.”

¹⁷ Binata pa no Dyos di Noyi a kāna, “Nyaw pakaboyan ko so nakapachitolag ko do tabo a sibibiyay a parswa do tanaya.”

Si Noyi Kan Siraw Anak Naw

* 9:1 9:1 Gen. 1:28 † 9:3 9:3 Gen. 1:29-39 ‡ 9:4 9:4 Leb. 17:10-14; Ara. 15:20

¹⁸ Siraw anakaw ni Noyi a mahahakay a minohbot do birayaw, ki sa Sem, Ham, kan Japet. Si Ham, ki āmang ni Kanaan.

¹⁹ Siraw nya tatdo a anak ni Noyi, ki siraw kapoonan dan tabo a tawo do tanaya.

²⁰ Do dawri, si Noyi, ki asa maymohamoha, as iyaw nanoma a naymoha so aro a obas.

²¹ Myan naypisa a mininom so palek no obas, ki nabok. Dawa, naybahabahas, as nakapakaycheh na do tolda naw a silalābos.

²² Do dawri, pinakakdekden ni Ham a āmang ni Kanaan si āmang na a silalābos, ki minohtot a yangay na inbahey dyirad dadwaw a kakakteh na.

²³ Ki do nakadngey daw sya da Sem kan Japet, sigida nanghap sas ayob, as nakapakekeh da sya, kan tomnadyichokod sa a somindep. Do dawri, inayoban da, kan minididit saba tan dyi da maboya si āmang da a silalābos.

²⁴ Sinpangan na, do nakapakaosawaw ni Noyi, natonngan naw pinari-naw dya ni Ham.

²⁵ Dawa, binata na a kāna,
“Mabay pakononchiw kapotōtan Kanaan, kan mayparin sa pakononchi a adipen dan kapotōtan kakakteh naw.

²⁶ Maidayaw si Āpo a Dyos ni Sem! As iyaw kapotōtan ni Kanaan, ki adipen danchi no kapotōtan Sem.

²⁷ Payparahawahen pakono no Dyos tana dan kapotōtan saw ni Japet, as omyan sanchi a machisit dyirad kapotōtan ni Sem. Siraw kapotōtan Kanaan, ki mayparin pa adipen no kapotōtan Japet.”

²⁸ Do nakatayokaw no layos, nabyay pa si Noyi so 350 a katawen.

²⁹ Nadiman do nakapagtawen nas 950.

10

Siraw Kapotōtan Dan Anakaw Ni Noyi (1 Kron. 1:5-23)

¹ Siraw anakaw a mahahakay ni Noyi a sa Sem, Ham, kan Japet, ki myan pōtot da a nayanak do nakatayokaw no layos.

² Siraw kapotōtan ni Japet, ki siraw tawotawo a Gomer, Magog, Maday, Jaban, Tobal, Mesek, kan Tiras.

³ Siraw kapotōtan ni Gomer, ki siraw tawotawowaw no Askenas, Ripat, kan Togarmā.

⁴ Siraw kapotōtan ni Jaban, ki siraw tawotawowaw no Elisa, Tarsis, Sipro, kan Rodes.

⁵ Siraw nya tabo a kapotōtan ni Japet, ki kapoonan dan omyanaw do payis no kanayan kan siraw porporwaw. Minyan sa do bokod da saw a gropo do matatarek a tana, as kan myan bokod da a kapaychirin.

⁶ Siraw kapotōtan ni Ham, ki siraw tawotawo no Kos, Egipto, Pot, kan Kanaan.

⁷ Siraw kapotōtan ni Kos, ki siraw tawotawo no Seba, Habila, Sabta, Raama, kan Šabteka. Siraw kapotōtan a mahahakay ni Raama, ki siraw tawotawowaw no Sheba* kan Dedan.

⁸ Si Nimrod, ki asa kapotōtan ni Kos. Iyaw nanoma a nagdinamag a mabīleg a machigobat do tanaya.

* **10:7 10:7** Do chirin Hebreo, maytarek “Seba” a siraw kapotōtan ni Kos kan “Sheba” a siraw kapotōtan ni Raama.

⁹ Maynamot do sidong ni Āpo, nayparin a maganay a manganop. Dawa, nyaw nakayapwan panyinyirinaya a, “Payparinen pakono ni Āpo a maganay a manganop a akmas Nîmrod.”

¹⁰ Do dāmo, no pagāryan ni Nîmrod, ki nairaman Babel, Ereka, kan Akkad. Tabo nya, ki myan do tana no Babilonya.

¹¹ Yapo do dawri a tana, nangay si Nîmrod do Asirya, kan iyaw napatnek siras syodadaw a Nînebe, Rehobot-ir, kan Kala.

¹² Pinatnek na paw Resen do payawan no Nînebe kan Kala, iyaw rakohaw a syodad.[†]

¹³ Siraw kapotōtan ni Egipto, ki siraw tawotawo no Lydia, Anam, Lehab, Napto, kan

¹⁴ siraw tawotawo no Patros, Kaptor, kan Kaslo a nakayapwan dan Pilisteo.

¹⁵ Siraw kapotōtan saw ni Kanaan, ki sa Sidon,[‡] iyaw katotonngan, kan Het a ādi na,

¹⁶ kan siraw tawotawo saw a Jeboseo, siraw Amorreo, siraw Gergeseo,

¹⁷ kan siraw Hebeo, siraw Arkeo, siraw Sineo,

¹⁸ siraw Arbadeo, siraw Semareo, kan siraw Hamateo. Naychawpit saw nyaya do bokod da a grupo a yapod kapotōtan ni Kanaan.

¹⁹ As no tana dan kapotōtan ni Kanaan, ki yapod Sidon a nandad Gerar do abagātan a masngen do Gasa, as kan nandad Sodoma, Gomorra, Adma, kan Seboyim do dāya a masngen do Lasa.

²⁰ Siraw nya kapotōtan Ham, ki minyan sa do bokod da saw a grupo do matatarek a tana, as kan myan bokod da a kapaychirin.

²¹ Si Sem, ki iyaw ākang ni Japet,[§] as kan iya paw kapoonan dan tabo Eber mana Hebreo saw a tawotawo.

²² Siraw pōtot ni Sem a mahahakay, ki sa Elam, Assor, Arpaksad, Lod, kan Aram.

²³ Siraw pōtot a mahahakay ni Aram, ki sa Os, Hol, Gitir, kan si Mesek.

²⁴ Si Arpaksad, ki āmang ni Sela a āmang ni Eber.

²⁵ Siraw pōtot a mahahakay ni Eber, ki dadwa sa. Iyaw asa, ki mayngaran so Peleg,^{*} ta do dawri a chimpo, naycharwaw tawotawo do tanaya.[†] As no kakteh na, ki mayngaran so Joktan.

²⁶ Siraw kapotōtan ni Joktan, ki siraw tawotawo no Almodad, Selep, Hasarmabet, Jera,

²⁷ Hadoram, Osal, Dikla,

²⁸ Obal, Abimael, Sheba,

²⁹ Opir, Habila, kan Jobab. Sira tabo, ki kapotōtan ni Joktan.

³⁰ Iyaw yanana da, ki yapod Mesa a mandad Separ do dāya, kan paytokotokonan nawri a tana.

³¹ Siraw nyaw kapotōtan ni Sem, ki minyan sa do bokod da saw a grupo do matatarek a tana, as kan myan bokod da a kapaychirin.

³² Siraw nya a naibahey, ki tabo sa, ki kapotōtan sa ni Noyi do bokod da a grupo kan tana. Katayokan layosaw, tabo saw grupo do tanaya, ki nakayapo sad anak saw a mahahaky ni Noyi.

[†] **10:12 10:12** Masigorādo aba an iyaw syodad no Kala mana Resen mana Nînebe iyaw kararakohan kan kasisitaan. Ki siraw naibaheyaya a apat a syodad, ki nayparin a asa rakoh a syodad. Jon. 3:3

[‡] **10:15 10:15** “Sidon” mana “siraw Sidoneo a tawotawo.” [§] **10:21 10:21** Mana “Si Sem a iyaw ākang na, ki si Japet.” ^{*} **10:25 10:25** Iyaw oni no Peleg do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “maycharwa” mana “maysyay.” [†] **10:25 10:25** Mana “naysisyay tanatana do tanaya.”

11

No Kasiknan Matatarek A Kapaychirin

¹ Do dawri a chimpo do katayokaw no layos, ki asā paw kapaychirin dan tabo tawotawo do tanaya.

² Do nakalongo daw do dāya, ki nakarapit sa do asa tanap do tana no Babilonya a do dawri danaw naybahayan da.

³ Sinpangan na, nagtotolag sa, as nakabata da sya a kon da, “Mamarin tas ladrilyo, as kasosoh ta sya mandan matwa.” Dawa, myan ladrilyo da a pamatnek da kan arkitlean a pamagdedeket da so ladrilyowaw a pinarin da.

⁴ Do dawri, inpangas da, “Ngay, sichangori, mamarin tas asa syodad a myan so atoy a makarapit do hanyit tan magdindinamag tad tabo tawotawo, as kan tan dyi ta maychawpit do tanaya.”

⁵ Sinpangan na, naypabodis si Āpo a yapod hanyit tan chiban naw syodad daw kan iyaw makarangaw a atoy a pinarin dan nawri a tawotawo.

⁶ Ki binata ni Āpo a kāna, “Asayaw kapagplano dan nyaya tawotawo, ta asayaw chirin da. Nya parinen da, ki kasiknan da pa, as kan mahay aba as maparin darananchiw aran āngo chakey da parinen!”

⁷ Ngay, gomchin ta, kan tatarken taw kapaychirin da tan dyi sa magkakaawātan.”

⁸ Dawa, pinaychawpit sa ni Āpo do intīro a tana, kan natongtong da paba a pinatnek iyaw no syodad daw.

⁹ Napangaranan nyaya syodad so Babel,* ta dyaw pinaychawawan ni Āpo so kapaychirin tawotawo, as kan yapo sa dyaw pinaychawpit naw a tawotawo do tanaya.

Siraw Kapotōtan Ni Sem A Nandad Abram (Gen. 10:21-26; 1 Kron. 1:24-27)

¹⁰ Nyaw pakasaritaan dan kapotōtan saw ni Sem. Dadwa katawen nakayapod katayokaw no layos, magtawen si Sem so 100 do dawri, ki myan pōtot na a mahakay a si Arpaksad.

¹¹ Yapod nakayanak ni Arpaksad, nabyay pas 500 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹² Do nakapagtawenaw ni Arpaksad so tatdwa poho kan dadima, myan pōtot na a mahakay a si Shela.

¹³ Yapod nakayanak ni Shela, nabyay pas 403 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹⁴ Do nakapagtawen ni Shela so tatdwa poho, myan pōtot na mahakay a si Eber.

¹⁵ Yapod nakayanak ni Eber, nabyay pas 403 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹⁶ Do nakapagtawen Eber so tatdwa poho kan apat, myan pōtot na a mahakay a si Peleg.

¹⁷ Yapod nakayanak ni Peleg, nabyay pas 430 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹⁸ Do nakapagtawen Peleg so tatdo a poho, myan pōtot na a mahakay a si Reo.

¹⁹ Yapod nakayanak ni Reo, nabyay pas 209 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

* **11:9 11:9** Iyaw oni no chirin a Babel do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “maychawaw.”

²⁰ Do nakapagtawen Reo so tatdo a poho kan dadwa, myan pōtot na a mahakay a si Serog.

²¹ Yapod nakayanak ni Serog, nabyay pas 207 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²² Do nakapagtawen Serog so tatdo a poho, myan pōtot na a mahakay a si Nahor.

²³ Yapod nakayanak ni Nahor, nabyay pas 200 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²⁴ Do nakapagtawen Nahor so dadwa poho kan sasyam, myan pōtot na a mahakay a si Tera.

²⁵ Yapod nakayanak ni Tera, nabyay pas Nahor so 119 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²⁶ Do nakapagtawen Tera so papito a poho, myan tatdo a pōtot na a mahahakay a sa Abram, Nahor, kan Haran.

²⁷ Nyaw pakasaritaan dan kapotōtan, saw ni Tera a āmang ni Abram, Nahor, kan Haran. Si Haran, ki āmang ni Lot.

²⁸ Nadiman si Haran do nakayanakan naw a tana a do syodad a Or do tana a Babilonya do kayan paw a mabyay ni Tera a āmang na.

²⁹ Kinabahay ni Abram si Sarai. Kinabahay ni Nahor kaanakan naw a si Milka a anak ni Haran a āmang pa ni Iska.

³⁰ As si Sarai, ki hopes, dawa, abaw anak na.

³¹ As si Tera, inhap na si Abram a anak na, kan si Lot a apōko na a anak ni Haran, kan si Sarai a manogang na a baket no anak naw a si Abram, as nasa sa a komnaro do Or do Babilonya, ta mangay sa do tana a Kanaan. Ki sakbay a nakarapit sa do Kanaan, narapit daw tana a Haran, as minyan sa daw.

³² Do dawriw nakadimanan ni Tera do nakapagtawen naw so 205.

12

No Katawag No Dyos Si Abram

¹ Sinpangan na, binata ni Āpo di Abram a kāna, “Karwan mo tana mwaya kontodo saw kakabagyan mo saya kan bahay ni āmang mo, as kangay mo do tanaw a ipaboya konchi dyimo.*

² Torohan konchimo so aro a kapotōtan, as mayparo sanchi mandan mayparin sa asa rakoh a nasyon. Bindisyonan konchimo, as matonngan anchin tabo a tawotawo ngaran mo tan mabindisyonan sanchiw tawotawo a maynamot dyimo.†

³ Bindisyonan konchiw tawo a mangbindisyon dyimo, as abayen konchiw mangabay dyimo. An maynamot dyimo, bindisyonan konchiw tabo tawotawo do tanaya.”‡

⁴ Dawa, do nakapagtawen nas papito a poho kan dadima, komnaro si Abram akmas inbaheyaw ni Āpo dya do idi a Haran a niyanan na, ki nachirayay dya si Lot.

⁵ Inhap ni Abram si Sarai a baket na, si Lot a kaanakan na, kan tabon warawara a chinpeh da, kan siraw adipen da saw a inhap da do Haran, kan insiknan daw nangay do tana no Kanaan.

* **12:1 12:1** Ara. 7:2-3; Heb. 11:8 † **12:2 12:2** Mana “tan bata danchin tawotwo a, ‘Bindisyonan pakono no Dyos yaken a akmas Abram.’” mana “tan osaren danchin tawotawo ngaran mo a pagkari.” ‡ **12:3 12:3** Mana “Akdawen anchi dyaken no tabo nasyon pamindisyon ko dyira a akmas nakabindisyon ko si Abram.” Gen. 18:18; 22:18; 26:4; 28:14; Ara. 3:25; Gal. 3:8

Do nakapakarapit daw do tana a Kanaan,

⁶ nayam si Abram a nandad nakapakarapit nad masngen do idi a Sikem do yanan nagdindinamagaw a kayo ni More.[§] Do dawri a chimpō, omyan pa saw Kananeo a tawo do dawri a tana.

⁷ Do kayan daw do dawri, napaboya si Āpo di Abram, as nakabata na sya a kāna, “Mo Abram, nya tañā, ki itoroh konchi dyira do kapotōtan mo saw.” Dawa, namarin si Abram so pangidātonan na di Āpo a napaboya dya.

⁸ Katayoka no nawri, nayam a nagpaabagatan do paytokotokonanaw do mangket do dāya no idi a Betel. Sinpangan na, nagtolda sa do payawan Betel kan Ai. No Betel, ki mangket do laod, as no Ai, ki mangket do dāya. Do dawri, pinarin ni Abram pangidātonanaw, as nakadaydayaw na si Āpo.

⁹ Sinpangan na, tinongtong ni Abram mayadiyadis do yanan kan naypakwan do Negeb do abagātanaw no Kanaan.

Sa Abram Do Egipto

¹⁰ Do dawri a chimpō, myan nakapaychapteng da do Kanaan a tana. Ki maynamot ta naypangay danaw aptengaw, tinongtong ni Abram naypakwan do abagātanaw a mangay do Egipto, kan minyan daw so dēkey a chimpō.

¹¹ Do kasngen naranaw do Egipto, inbahey ni Abram di Sarai a baket na a kāna, “Ay, chapatak ko a asa ka mapintas a mabakes.

¹² Anchan maboya daymo no taga Egipto saw, batahen danchi a kabahay koymo, kan dimanen danchi yaken. Ki imo, ki sigorādo a imonchiw mabay.

¹³ Dawa, ibahey monchi dyira a maykakteh* ta, ah, tan maynamot anchi dyimo, palobosan danchi yaken a mabyay! Tan komwan, maganay anchiw kaparin da dyaken.”

¹⁴ Sinpangan na, do nakapakarapit dad Egipto, naboya dan taga Egipto saw a mapintas sawen baketa ni Abram.

¹⁵ Siraw opisyalis saw do palasyo, ki naboya da pa, kan inpadāyaw dad āryaw kapintas naw. Do nakadngeyaw sya no āryaw a matawagan so Paraon, inpahap nas Sarai do palasyo tan kabahayen na.

¹⁶ Maganay pinarin no āryaw di Abram maynamot di Sarai. Tinorohan nas aro a karniro kan kalding, baka, asno, kamilyo, kan adipen a mahahakay kan mababakes.

¹⁷ Ki maynamot ta inhap no āryaw si Sarai, pinaganyit ni Āpo āryaw kan siraw myan saw do palasyo na, kan sinsinan abaw nya ganyit.

¹⁸ Dawa, inpatawag no āryaw si Abram, as nakaiyahes na sya a kāna, “Āngo pinarin mo dyaken? Āngo ta dyi mwa inbahey a baket mo?”

¹⁹ Āngo ta inbahey mo a kakteh mo, kan ninonolay mwa inhap ko baket mwaya? Ni! Cha dyaw baket mwaya. Apen mo na, as komaro kamo na sigidā!”

²⁰ Do dawri, binilin no āryaw soldado na saw a rarayanan da sa Abram a komaro do Egipto. Dawa, nanyeng da rinarayanan sa Abram kan baket na a minohbot. Inhap sa tabon Abram warawara naw.

[§] 12:6 12:6 Siraw Kananeo a tawo a minyan do dawri a tana a Kanaan, ki inanohdan da a myan saw anyito a omyan do kayokayo. Dawa, napatnek saw papadi daw so pagdaydayawan da do dawri a kayo. No chakey na batahen More, ki “maistro” mana ngaran no asa tawo. * 12:13 12:13 Oyod a maykakteh sa. Gen. 20:12

13

No Kapaysyay Da Abram Kan Lot

¹ As dawa, nagpaammyānan si Abram do kahtot naw do Egipto kontodo si baket na kan tabo warawara da, as nakakwan dad Negeb do abagātanenaw no Kanaan. Nachirayay dyira si Lot a kaanakan na.

² Do dawri, oltimos kabaknang si Abram, ta aro saw binyay na kan aro paw pirak na kan balitok na.

³ Komnaro sa Abram kan rarayay na saw do Negeb, kan nayadiyadis sa so yanan do kalongo daw do Betel a nandad nakarapit das logaraw a payawan no Betel kan Ai a nagtoltoldaan da do nakarahan.

⁴ Dawri paw namarinan naw so nangidātonan na. As dawa, minirwa dana nagdaydayaw di Āpo do dawri a yanan.

⁵ Do dawri, si Lot a nachirayay di Abram, ki myan bokod na sa karniro, kaling, kan baka, as kan myan bokod na pamilya kan adipen na saw.

⁶ Mayengay sa dadwa a aros binyay do asaw a yanan. As dawa, nanawob abaw pagpastwan daw an nāw da mayrapa.

⁷ Nawriw nanghapan na a pirmiw kapaydidiman dan magpaspastor da saw da Abram kan Lot. Do dawri a chimpō, myan pa sa daw tawotawo saw a Kananeo kan Pereseo a omyan do dawri a tana a pagpastwan da Abram.

⁸ Sinpangan na, binata ni Abram di Lot a kāna, “Imom Lot, magkabagyan ta. Dawa, dyi ta pakono a palobosan a myan kaynyin aktokto ta a maynamot do kapaydidiman dayan adipen ta saya ah.

⁹ Maganaganay āno an maysyay ta na? Mamidi ka an dino chakey mo a pamangketa, ta marahawayaw tanaya. An chakey mo iyaw myan do kaholi, mangay akod kawatan. Mana an chakey mo kawatan, kaholiw kwanan ko.”

¹⁰ Chiniban a mapya ni Lot, ki naboya na maganay kawyog no ranomaw do intīrwaw a marahawa a tanap no Jordan a mandad Soar a akmas plataraw no minoyonganaw ni Āpo do Eden mana akma do tanaw do Egipto. Komwan platar no syodad no Sodoma kan Gomorra do sakbayaw no kararayaw syan Āpo.

¹¹ Dawa, pinidi ni Lot intīrwaw a tanap no Jordan, kan kominwan do mangket do dāya. Komwan nakapaysyay da Abram kan Lot.

¹² Sa Abram, ki nabidin sa do Kanaan. Ki sa Lot, ki minyan sa do masngenaw do syodad saw a myan do tanapaw, as nagtolda sa do masngen do Sodoma.*

¹³ Ki do dawri, oltimo a karahet dan tawotawo saw daw, kan taywaraw kapaygaygatos da do salapen ni Āpo.

No Kangay Ni Abram Do Hebron

¹⁴ Ki do dawri, do nakakarwaw ni Lot, binata ni Āpo di Abram a kāna, “Yapod yanan mwaya sichangori, chiban mo tabo a tana do omdibon mwaya, iyaw myanaw do ammyānan, do abagātan, as kan iyaw myan do dāya kan do laod.

¹⁵ Tabo a tana a maboya mo, ki dyira mo nanchi a abos pandan kan siraw kapotōtan mo saw.

* **13:12 13:12** Myan dadakay da a abaw masno a pamaaraban da siras binyay da saw. As dawa, pirmi sa mayadiyadis.

¹⁶ Torohan ko panchimo so arwaro a kapotōtan. Abanchiw makabidang so karo da, ta maydaydamnay anchi a bidangan ahbek do tanaya kan siraw kapotōtan mo.

¹⁷ Ngay, yangay mwa bidibiden tan chiban mo iyaw kanaro kan kawbong na, ta iyaw nyaya tana, ki itoroh ko a tabo dyimo.”

¹⁸ Do dawri, nayadis si Abram, kan nangay do Hebron a nagtolda do masngenaw do nagdindinamagaw a kayokayo ni Mamre.[†] Dawriw namarinan nas pagidātonan na di Apo.

14

No Kaisalākan Ni Abram Si Lot

¹ Do chimpo daw no apat saw a āri, ki myan gobat. Siraw apat saw a āri, ki sa Amrapel do Babilonya, si Aryok do Elasar, si Kedorlaomer do Elam, kan si Tidal do Goyim.

² Ginobat daw dadima saw a āri a sa Bera do Sodoma, si Birsa do Gomorra, si Sinab do Adma, si Semeber do Seboyim, kan iyaw āri do Bela mana Soar.

³⁻⁴ Siraw dadima saya a āri, ki intorayan sa no gropwaya ni Āri Kedorlaomer so asa poho kan dadwa a katawen. Ki do chaasa poho naranaw kan tatdo a katawen, nagtotolag saw dadima saya a bonggoy a āri a machiribildi do bonggoy daw da Āri Kedorlaomer. As dawa, chinpeh da no dadima saw bōyot daw do Payahosonganaw no Siddim do bit naw do bata daranayas changori a Nadiman a Taw.

⁵ Ki do chaasa poho kan apat a katawen, nangay sa Kedorlaomer kan rarayay na saw a āri kontodo bōyot da saw, as inābak da saw tawotawowaw a Repaim* do Asterot Karnaim, siraw tawotawo a Sosim[†] do Ham, siraw tawotawo a Emim[‡] do Tanap no Kiriataim,

⁶ kan siraw tawotawo a Horeo[§] do katokotokonanaw do Edom. Linakatan da sa a nandang Elparan do payis danaw no let-ang.*

⁷ Sinpangan na, naybidi sa do Kades mana Enmispāt, ngaran na do kaychowa. Sinakop da tabo tana saw no Amalekita a tawotawo kan siraw Amorreo a tawotawo a minyan do Hasason Tamar.

⁸ As dawa, do dawri, rinaparapa da no aāri no Sodoma, Gomorra, Adma, Seboyim, kan Bela siraw bōyot da saw do Payahosongan Siddim.

⁹ Dawriw nangnanayan das nakagobat daw siras āri saw do Elam, Goyim, Babilonya, kan Elasar. Dawriw nanggobatan das apat saya āri no dadima saya āri.

¹⁰ Do payahosonganaw a paggogobatan da, ki aro saw aridos a napno so birya. Do dawri, naābak dadima saya āri. As dawa, do nakapaychayapayayo daw do dawri a gobat, siraw kadwan saw a soldado dan āri no Sodoma kan Gomorra, nasday sa do aridos saw.[†] Ki siraw soldado dan kadwanaw a āri, ki nakapayayo sa a kominwan do paytokotokonanaw.

[†] **13:18 13:18** Gen. 14:13 * **14:5 14:5** Siraw Repaim a tawotawo, ki siganti sa a omyan do Kanaan do sakbay no chimpon Abram. Gen. 15:20; Deot. 2:11, 20; Jos. 12:4 [†] **14:5 14:5** Siraw Sosim a tawotawo, ki siganti sa a akmas siras Repaim. [‡] **14:5 14:5** Siraw Emim a tawotawo, ki siraw dāmo a tawotawo a omyan do tana a Moab (Deot. 2:10-11). Matotoray sa, kan makakarang sa do inawan da. [§] **14:6 14:6** “Horeo” mana “Horim,” ki siraw tawotawo a nachichwasan do Tokon no Seir do kasakbay no nakapangābak dan tawotawo no Edom. * **14:6 14:6** No mabata a let-ang, ki asa kita no tana a abaw chimoy, kan maychabongbongro tamek. [†] **14:10 14:10** Gen. 14:17

11 Sinpangan na, siraw apataw a āri a nangābak, ki inhap da tabo warawara do Sodoma kan Gomorra kontodo chabyay da saw, as nakakaro da.

12 Do dawri, pinachahahap da pas Lot a kaanakan ni Abram, kan tabo warawara naw, ta do Sodomaw yanan na.

13 Do nakakaro daw, myan nakapagtalaw a asa mahakay a nanyayo a nangibahey di Abram a Hebreo so tabo napaniparinaw. Do dawri, omyan si Abram do masngenaw do nagdindinamagaw a kayokayo a dyira ni Mamre a Amorreo a kakteh ni Eskol kan Aner. Nagtotolag saw makakaktehaya kan si Abram a maysinsidong sa.

14 Do nakapatakaw sya ni Abram a natiliw si Lot a kaanakan na, chinpeh na saw 318 saw a tawo a nasanay do gobat a nayanak sa a yapo do partidos na. Sinpangan na, linakatan da saw apataw a āri a nandad tana do Dan.

15 Do kamahep naranaw, pinaychakarwa na saw rarayay naw, as nakadarop das kabōsor da saw, as kan inābak da saw apataw a āri. Dawa, do nakapayayo daw no āri saw, ki linakatan da sa da Abram a nandad nakapakarapit dad Hobah do ammyānan no Damasko.

16 Nahap ni Abram tabo sinamsam daw no apataw a āri, kan winayawayan na pas Lot a kaanakan na, as pinaybidi naw tabo warawara na. Inalakan na paw mababakes saw kan siraw kadwan paw a tawotawo a nabahod.

No Kabindisyon Ni Melkisedek Si Abram

17 Do nakapaybidi danaw ni Abram do nakaābak naranaw sa Kedor-laomer kan rarayay na saw a āri, ki binayat no āryaw no Sodoma do Tanap no Sabe a napangaranan pa so Tanap no Āri.

18 Sinpangan na, binayat nas Abram ni Melkisedek a āri no syodad a Salem,[‡] kan iya pa, ki padi no Katotohosan a Dyos. Napantad so tinapay kan arak di Abram.

19 Binindisyonan na si Abram, as nakabata na so nya a kāna, “Iya pakono Katotohosan a Dyos a iyaw Namarswa so hanyit kan tana, mangbindisyon dyimo, mo Abram.

20 Madaydayaw pakono iyaw Katotohosan a Dyos a nanoroh dyimo so bileg a nangābak dyirad kabōsor mo saw.” Sinpangan na, no pinarin ni Abram, ki intoroh na dyaw apagkapolwaw no tabo nahap na a kinabaknang dyirad apataw a āri.

21 Sinpangan na, binata no āryaw no Sodoma di Abram a kāna, “Dyira mo na tabo nahap mo saya warawara. Iya lang akdawen ko dyimo, ki pabidyen mo saw tawotawo kwaya.”

22 Ki inithbay ni Abram do āryaw no Sodoma a kāna, “Ikari ko di Āpo, iyaw Katotohosanaya a Dyos a iyaw Namarswa so hanyit kan tana a

23 polos a dyi ako a manghap so aran āngo a dyira mo, aran dēkey a akmas asa kakteb no bolabola mana itan no sapatos. Tan komwan, abanchya polos batan mo sya a, ‘Mabaknang si Abram a maynamot do intoroh ko dya.’

24 An yaken, hapen ko abaw aran āngo. Iya lang kinan darana saya no rarayay kwayaw dyi ko a mapaybidi. Ki siraw rarayay kwaya a somnidong dyaken, torohan mo sa so dyira da, sa Aner, Eskol, kan Mamre.”

[‡] 14:18 14:18 No chakey na batahen Melkisedek, ki “Āri no Kinalinteg.” No chakey na batahen Salem, ki “talna” mana “kapyā.” Heb. 7:1-10

15

No Tolag No Dyos Di Abram

¹ Katayoka no nyaya, nagparmata si Abram, kan nadngey na no chirin ni Āpo dya a kana, “Mamo kaba, mo Abram, ta yaken pinakasarpapa mo do aran āngo a pakararayawan mo, kan sinsinan abaw bindisyon kō dyimo.”

² Ki tominbay si Abram di Āpo a kāna, “Imom Āpo a Dyos ko, abaw maitoroh no rakohaya bindisyon dyaken an tod ako a madiman a abos pōtot. Ta anchan madiman ako, si Elieser* a taga Damasko, iya lang magtawid so warawara ko.

³ Abaya ngamin intoroh mo dyaken a pōtot ko. Iyayaw asaya dyirad adipen kwayaw magtawid so warawara ko.”

⁴ Ki nadngey naw atbay ni Āpo dya a kāna, “Si Elieser abanchiw no magtawid, an dyinchya iyaw mismo a pōtot mo a mahakay.”

⁵ Sinpangan na, inyangay ni Āpo si Abram do gagan, as nakabata na sya dya a kāna, “Tomangay kad tohos, as kapadas mo sya bidangan bitohen saya. Komwan anchiw kāron kapotōtan mo.”†

⁶ Do dawri, nanganohed si Abram do inbaheyaw ni Āpo, kan maynamot do dyaya nakapanganohed na, inbidang ni Āpo a malinteg do salapen na.‡

⁷ Sinpangan na, binata ni Āpo dya a kāna, “Yaken iyaw Dyos a nangihotot dyimo do Ōr do Babilonya. Itoroh ko dyimo nyaya tana a dyira mo.”

⁸ Ki inyahas ni Abram dya a kāna, “Imom Āpo a Dyos ko, maypāngo kapatak ko sya a dyira ko nyaya tana?”

⁹ Ki tinbay ni Āpo a kāna, “Mangyangay ka dyaken so mabakes a baka, mabakes a kalding, kan mahakay a karniro, kan siraw parihwaw a taytotdo so tawen, as kan manoroh ka pas asa adekey a pahaw kan asa adekey a kalapāti.”

¹⁰ Sinpangan na, inyangay ni Abram do Dyos tabo naibaheyaya. Do dawri, inidyowan ni Abram binyay na saw, kan ginelegel na saw manomanokaw. Binhabhak na saw binyay saw malaksid do manomanok saw, kan binatobatoy na sa so dadwa kabatoy, as kan pinaysasalap na sa sigon do kakchidaw no kāda binyay tan myan ayaman do hobok naw.

¹¹ Ki myan saw rarakoh a manomanok a akmay kangkang a domina do karnyaw, ki binoyaw san Abram.

¹² Do kasdep danaw no araw do dawri, pinaynepdep no Dyos si Abram. Ki do nakapaynepdep naw, myan inapobya no Dyos a oltimos kasari a yanan, kan do dawri, oltimo nakamo na.

¹³ Ki binata no Dyos dya a kāna, “Masigorādo a gan-ganaet sanchiw kapotōtan mo do tana no matarek. Do dawri, mayparin sanchi a adipen, as malidyalidyatan sanchi daw so apat a gasot a katawen.

¹⁴ Ki dosāen konchiw nawri a nasyon a mangadipen dyira, as kan anchan ikaro ko sa do dawri a nasyon, aronchiw ahapen da a kinabakngang.

¹⁵ As imo, matahaman mwabaw nawri, ta matalna anchiw kadiman mo. Tod ka nanchi a machangangay a machonot dyirad simna aāpong mo saw do oltimo a kamalkem mo.

¹⁶ Anchan marapit danaw chapataw a kapotōtan, nawri dananchiw kapaybidi da dya a tana no kapotōtan mo saw, ta dosāen ko sabaw Amorreo a tawo a omyan do dya sichangori a mandad kapaglipyas no angang ko do karahet da. Nawrinchiw kadosa ko sira.”

* **15:2 15:2** Si Elieser, ki iyaw katotorayanaw a adipen ni Abram. Gen. 24:2 † **15:5 15:5** Roma 4:18; Heb. 11:12 ‡ **15:6 15:6** Roma 4:3; Gal. 3:6; Sant. 2:23

¹⁷ Do nakasdep danaw no araw, do kasari naranaw, naychihat a myan manghonghob a banga kan somdesdeb a ahoten a mayam do ayamanaw do hobokaw no karni saw.

¹⁸ Do dawri a namarin, do dawri a araw, nachitolag si Āpo di Abram a kāna, “Ikari ko a itoroh ko nyaya tana dyirad kapotōtan mo saw, yapod oksong naw do Egipto a mandad magdindinamagaw a Oksong a Oprates.

¹⁹ Itoroh ko tabo nyaya tana dyira kontodo tana daya no Kineo, Keneseo, kan siraw Kadmoneo,

²⁰ siraw Heteo, siraw Pereseo, siraw Repaim,

²¹ siraw Amorreo, siraw Kananeo, siraw Gergeseo, kan siraw Jeboseo.”

16

Sa Agar Kan Ismael

¹ Do dawri, abaw pōtot ni Abram, ta hopes pa si Sarai a baket na. Ki myan adipen ni Sarai a asa mabakes a yapod Egipto a mayngaran so Agar.

² Binata ni Sarai di Abram a kāna, “Abayaw intoroh ni Āpo dyaken a anak ko. Maganay āno an oknoden mo si Agar a adipen ko? Ta an mapaymanganak mo, iyanchiw anak naw, ki ibidang ko a anak ta.” Do dawri, ki nakey si Abram do inbaheyaw ni baket na.

³ As dawa, do chaasa poho naw a katawen ni Abram do tana naw a Kanaan, ki inhap ni Sarai a baket na si Agar a adipen na a taga Egipto, as kan intoroh na di Abram, kan nayrapa sa.

⁴ Do dawri, nayoknod sa Abram kan Agar, ki nabogi si Agar. Ki do nakadidiwaw syan Agar a nabogi, ki tod narana dyābat si Sarai.

⁵ Dawa, binata ni Sarai di lakay na a kāna, “Imo akin gatos do kabwayan anyib dyaken Agar.* Yaken mismo a nanoroh dyimo. Sichangori, maynamot do nakapatak naw sya nabogi, ki ipsok na yaken. Si Āpo pakono mangpaboya an sino dyaten kosto, an imo mana yaken.”

⁶ Ki tinbay ni Abram a kāna, “Ara, ta adipen mwaya! Parinen mo chakey mo dya.” Dawa, linidyalityat ni Sarai si Agar nandad nakapayayo na.

⁷ Sinpangan na, napaboya iyaw Anghil ni Āpo† di Agar do kayan naw do asaw a akbod do let-ang do rarahanaw a mangay do idi a Sor.

⁸ Ki binata na dya a kāna, “Agar a adipen ni Sarai, dino nakayapwan mo, kan dino kwanan mo?”

Ki tominbay si Agar a kāna, “On, ata, payayowan ko āmo kwaw a si Sarai.”

⁹ Ki binata no Anghil ni Āpo dya a kāna, “Maybidi ka kan palobosan mwa iyaw mangitoray dyimo.”

¹⁰ Binata na pa dya, “Torohan konchimo so aro a kamanganakan mo, kan abanchiw makabidang sira.

¹¹ Mabogi kas changori, as maymanganak kanchis mahakay. Ki pangaranan monchis Ismael,‡ ta inadngey ni Āpo katanyis mwaw do kalidyatan mo.

¹² Maybibyay anchi a akmay bolaw a asno§ a dya makananawo, as kontraen na sanchiw tabo a tawotawo, as komwan a kontraen danchi iya. As maynamot ta machidiman sa dyaw kakabagyan naw, karwan na sanchi.”

* **16:5 16:5** Mana “Imo makatoneng do madiaya kalidyalidyat dyaken ni Agar.” † **16:7 16:7** Iyaw Anghil ni Āpo, ki asaba a naparswa, an dya Dyos a mismo. Gen. 16:13 ‡ **16:11 16:11** No chakey na batahen Ismael do chirin Hebreo, ki “madngey no Dyos.” § **16:12 16:12** Iyaw bolaw a asno, ki madoldog. Job 39:5-8; Ose. 8:9

¹³ Dawa, binata ni Agar do aktokto na, “Aysa! Oyodori a naboya ko Dyos a makaboya dyaken, kan aryak paya sibibyay?” Dawa, pinangaranan nas Āpo a naychirin dya so “Dyos a Makaboya.”

¹⁴ Nawriw pinangaranan tawotawo so bobonaw a myan do nay-payawanaw no Kades kan Bered so “Bobon No Sibibyay A Dyos A Makaboya Dyaken.”

¹⁵ Sinpangan na, naymanganak si Agar so asa mahakay, kan pinangaranan Abram pōtot naw so Ismael.

¹⁶ Wawaho a poho kan anem a katawen si Abram do dawri.

17

No Kakogit A Pakaboyan So Tolag

¹ Do nakapagtawen Abram so sasyam a poho kan sasyam, napaboya si Āpo dya, as nakabata na sya a kāna, “Yaken, ki iyaw Dyos a Manakabalin do tābo. Manganohed ka dyaken, kan nāw mo a maybībyay do kinalinteg tan abo pakapilawan mo.

² Tan iyaw inkari ko dyimo do nakarahan, ki oyod a tongpalen ko, as kan torohan konchimo so aro a kapotōtan.”*

³ Nagrokob si Abram do tana, ki binatan Āpo Dyos dya a kāna,

⁴ “Nyaw itolag ko dyimo: Imonchiw pakayapwan aro a nasnasyon.

⁵ Abram pabaw ngaran mo sichangori, an dya Abraham,† maynamot ta payparinen koymo a āmang no aro saw a nasnasyon.

⁶ On, torohan koymo so taywara a aro a kapotōtan, as kan siranchiw pakayapwan aro a nasnasyon. Siranchiw kadwanaw, ki payparinen konchi a āri.

⁷ “Matadyan aba polos nyaya tolak ko dyimo kan sira panchiw somarsaronwaya kapotōtan mo. Nāw na ikari ko dyimo a yaken danaw Dyos mo, as kan Dyos no kapotōtan mo saw.

⁸ Gan-ganaet kamo do dyaya tana a yanan nyo sichangori, ki itoroh konchi dyimo nyaya kan siraw kapotōtan mwaw. On, tābo nya tana a Kanaan, ki dyira danchi a abos pandan, kan yaken anchiw Dyos da.”

⁹ Tinongtong no Dyos naychirin di Abraham a kāna, “As imom Abraham kan siraw kapotōtan mo saya a somarsarano, ki machita nāw nyo a magtongpal do tolak kwaya.

¹⁰ Nyaw itolag ko dyimo a machita a magtongpal ka kan siraw tabo kapotōtan mo a machisarano dyimo. Kāda mahakay dyinyo, ki basta makogit.

¹¹ On, machita makogit ka, ta nawri danaw pakaboyan a oyod a manganohed ka dyaken kan tongpalen mo tolak kwaya.

¹² Yapo sichangori, kāda maiyanak mahakay a myan danas wawaho a karaw do kāda kapotōtan, machita makogit. Masaw adedekey a mahahakay do adipen mo saw a naiyanak do bahay mo kan siraw adipen a ginatang mod gan-ganaet a dya kapotōtan mo, machita makogit sa.

¹³ On, machita makogit tabo mahahakay a aran adipen saw a naiyanak do bahay mo mana nagatang mo tan myan sinyal do inawan nyo a pakaboyan so abos pandan a tolak ko dyinyo.

* **17:2 17:2** Gen. 15:18-19 † **17:5 17:5** Iyaw ngaran Abraham, ki yapod tatdo a chirin no Hebreo. No Ab, ki āmang. No Ram, ki maidayaw, as kan no ham, ki aro.

14 No mahakay a dya makogit, ki machita nyo a pasyayen, ta mairaman paba tawo ko. Nawriw pakaboyan a dyi na tinongpal tolag ko, iyaw dyi na kapagkogit.”

15 Sinpangan na, minirwa binata no Dyos di Abraham a kāna, “Sara! pabaw panawag mod baket mo. Ta sichangori, Sara[‡] danaw ngaran na.

16 Bindisyonan konchi, as maymanganak anchi so asa mahakay a mismo a pōtot mo. On, bindisyonan konchi tan mayparin a ānang no aro a nasnasyon, kan myan panchiw kadwan a mayparin a āri do kamanganakan na saw.”

17 Do dawri, nagrokob si Abraham do tana, as nakamyeng na, ta anohdan naba. Binata na do aktokto na, “Namna! Makapōtotak pawri a asa gasot danayaw tawen ko, kan maymanganak pawri si Sara a sasyam a poho danayaw tawen na?”

18 Ki binata ni Abraham do Dyos a kāna, “Si Ismael pakono bindisyonan mom Āpo a magtawid anchi so tabwaya warawara ko!”

19 Ki tominbay Dyos a kāna, “Engga, ta maymanganak anchi si Sara a baket mo so asa mahakay a mismo a pōtot mo, as pangaranan monchis Isaak.[§] Tabo a naitolag ko do nakarahan, ki parinen konchi di Isaak kan siraw kapotōtan na saw a abos pandan.

20 As si Ismael, ki nadngey kwaw inakdaw mwaya maynamot dya. Dawa, bindisyonan ko, as torohan ko so aro a pōtot kan kapotōtan na. Ki iyanchiw āmang no asa poho kan dadwa papangolo,* kan payparinen ko sanchi a rakoh a nasyon.

21 Ki tongpalen ko kari ko a maynamot di Isaak a iyanak anchin Sara do somaronwaya tawen a akmas nyaya chimpō.”

22 Do nakatayokan Dyos a naychirin di Abraham, komnaro dana dya.

23 Do dawri a araw, kinogit ni Abraham si Ismael a pōtot na. Kinogit na paw tabo mahahakay do bahay na kan siraw adipen na saw a naiyanak do bahay na, as kan siraw ginatang na saw akmas inbaheyaw ni Āpo Dyos dya.

24 Ki aran mismo na inawan, ki nagkogit si Abraham do kapagtawen nas sasyam a poho kan sasyam.

25 As si Ismael, ki nagtawen so asa poho kan tatdo do nakapagkogit na.

26 Do dawri a araw, nakogit sa Abraham kan Ismael a pōtot na a

27 nakairamanan da tabon adipen naw a mahahakay a naiyanak do bahay na mana nagatang na.

18

No Kari A Kayanak Ni Isaak

1 Sinpangan na, do asa karaw, do kayegen danaw no araw, minirwa napaboya si Āpo di Abraham. Myan a maydisna a magpariir si Abraham do pantawaw no pinatnek naw a tolda na do masngenaw do nagdindinamag saw a kayokayo a dyiran Mamre.

[‡] 17:15 17:15 No chakey na batahen Sara, ki “prinsisa.” [§] 17:19 17:19 No chakey na batahen Isaak, ki “mamyeng.” * 17:20 17:20 Gen. 25:12-18

² Ki do dawri, binangon naw oho naw, ki naboya naw tatdo saw a mahahakay a maytēnek do masngenaw dya. Dawa, nakalyalisto a nachisngen dyira, as nakapagrokob na do tana.*

³ Binata nad asaw a kāna, “Imom Āpo, an maganay dyinyo, tod kamo aba homabas dya, an dyi koynyo a rispitarēn.

⁴ Mangay ako pa manghap so ranom a pangoyawyas nyos kokod nyo saya. Katayoka no nawri, maynahah kamo pa do sirokaya no kayowaya.

⁵ Magpaisagāna ako pa so pangmamabaw† nyo tan myan pangyingyit nyo do kwanan nyowaya. Rakoh soyot ko a mangrispitar dyinyo.”

Ki tominbay sa a kon da, “Ngay, naon ah. Pagostwan namen awis mwaya.”

⁶ Ki nakalyalisto si Abraham a somindep do toldaw do yananaw ni Sara, as nakabata na sya a kāna, “Makalisto ka manghap so asa kakostal do kagaganayanaw a arina, as kamāsa mo sya, as kapamarin mos tinapay.”

⁷ Katayoka na nangibahey syaw, nayyayo a nangay do yanan daw no binyay na saw. Nakapamidi nas asa mataba a orbon baka, as nakaitoroh na sya do asaw a adipen na. Inalistwan adipen naw a pinarti, as nakarotong na sya.

⁸ Do nakaisagāna danaw no tabo, nanghap si Abraham so omnalsemaw a gātas‡ kan matami a gātas kan iyaw karyaw a inparotong na, as nakaiyangay na sya dyirad mahahakayaw do sirokaw no kayo. Iya mismo nagsirbi dyira do kakan daw.

⁹ Sinpangan na, inyahes da a kon da, “Dino yanan Sara a baket mo?” Ki tominbay si Abraham a kāna, “Arid irahemayan tolda.”

¹⁰ Ki inbahey no asaw dyira a kāna, “Anchan marapit no naitoding a chimpō, maybidi akonchi dyimo. Do dawri, ki maymanganak anchi si Sara so mahakay.”§

Ki myan si Sara do bitaw no aneb do dyichodan daw a mangadngedngey so nawri.

¹¹ Malkem kan baket dana saw maychabahayaw, kan nachipanda dana marodit si Sara.

¹² Dawa, namyeng irahem ni Sara do nakadngey naw so nawri, kan binata na do aktokto na, “Pi! Changori, hahawen ko pawri a maparin dyaken komwan a kapagganas do bakbaketan ako naya kan asa pa malkem danayaw rarayay kwaya.”

¹³ Ki inyahes ni Āpo di Abraham a kāna, “Āngo ta namyeng si Sara kan binata na a, ‘Maymanganak ako pawri do koribetbet ako naya?’

¹⁴ Aryoriw dya maparin Āpo? No ibahey ko dyimo, ki oyod. Anchan mapahabas no naitoding a chimpō, maybidi akonchi dyimo, as kan do dawri, masigorādo a maymanganak anchi si Sara so mahakay.”

¹⁵ Ki maynamot do kāmo ni Sara, naglibak, as nakabata na sya a kāna, “Wā! Enggaw, mo Āpo. Namyeng akwabaw.”

Ki binata no bisita daw, “Taywaran dyi ka oyod a namyeng?”

No Kapachichāsi Ni Abraham Maynamot Do Sodoma

* **18:2 18:2** Komwan dadakay dan Jodyo a tod a maytēnek a mangnanaya mandanchan mangay akin bahayaw a omawis siras bisitaw do bahay na. Dadakay da pa a pangpadayaw da, ki alistwan da bayatan bisitaw, as kapagrokob da do tana. Heb. 13:2 † **18:5 18:5** Komwan inbahey na tan dyi sa masnekan bisita naw a mangay a koman, ta inplano naw mamarin so akmay pasken. ‡ **18:8**

18:8 No omnalsem a gātas, ki inbidang da a masdep a inomen a masostansya. § **18:10 18:10** Gen. 21:2; Roma 9:9

16 Sinpangan na, nagrobwat saw bisitaw a komaro, as nachirayay si Abraham dyira tan yangay na sa patodahen do rarahanaw a mandad logaraw a pakatalamadan das Sodoma.

17 Ki do dawri, binata ni Āpo a kāna, “Itayo ko paro di Abraham plano kwaya parinen?”

18 Masigorādo a payparinen konchiw kapotōtan na a asa rakoh kan mayit a nasyon, as kan maynamot dya, bindisyonan ko sanchiw tabo a nasnasyon.

19 Pinidi ko si Abraham tan iyanchiw mangnanawo dyirad anak na saw kan siraw kapotōtan na saw a manganohed dyaken kan maybibyay sa masingpet kan malinteg. Ta an komwan parinen da, tongpalen konchi a tabo inkari kwaw dya.”

20 Sinpangan na, binata ni Āpo di Abraham a kāna, “Romnapit dana dyaken pamagatos a maikontra dyirad tawotawo do Sodoma kan Gomorra a maynamot do palalo a karahet da.

21 Dawa, yaken danaw mismo a mangay a manyideb sya an oyod karahet daya sigon do tabo pamagatosaya a romnapit dyaken tan mapatakan ko an oyod mana engga.”*

22 Do dawri, komnaro saw dadwaw a mahahakay a nangay do Sodoma. Ki nabidin si Abraham a maytēnek pa do salapenaw ni Āpo.†

23 Naypasngen si Abraham di Āpo, as nakaiyahes na sya a kāna, “Oyodori a payrapahen mo saw malinteg kan siraw marahet a dimanen?”

24 Kaspangarigan, an myan dadima poho a malinteg do dawri, rarayawen mo pawriw intīrwaw a syodad da? Chāsi mo pakono tawotawo daw tan mabyay pa saw dadimaya poho.

25 Masigorādo ko a iraman mo saba dimanen malinteg saw a tawo dyirad marahetaw. Ta an dyi mo a parinen komwan, sigorādo a mairaman sa madosaw abwaw so gatos, ta malinteg kapangokom no Hwis do intīro a tana.”

26 Ki tinbay ni Āpo a kāna, “Sigi, an myan dadima poho a malinteg a maboya ko do Sodoma, patohoden ko pabaw kararayaw ko so intīro a syodad a maynamot dyira.”

27 Ki tinbay pa ni Abraham a kāna, “Pakawanen mo yaken, mo Āpo, do katored kwaya machisarita dyimo. Ta yaken, ki asa lang a tawo a yapod ahbek, kan abaw kalintegan kwa maychirin.

28 Ki an kaspangarigan, an myan apat a poho kan dadima tawo, as sira lang malinteg, rarayawen moriw intīrwaw a syodad maynamot ta kōrang so dadima?”

Ki binata ni Āpo a kāna, “Rarayawen kwabaw syodadaw an myan maboya ko daw a apat a poho kan dadima tawo a malinteg.”

29 Minirwa dana inyahes ni Abraham a kāna, “Ki an myan apat a poho lang malinteg, dimanen mori, mo Āpo?”

Ki tominbay si Āpo a kāna, “Parinen kwaba an myan apat a poho a malinteg a tawo.”

30 Ki binata danan Abraham a kāna, “Āpo, makasoli kaba ah, ta manahes ako pa dyimo. Angwan tatdo a poho lang malinteg?”

Tinbay ni Āpo, “On, rarayawen kwaba maynamot dyira.”

* **18:21 18:21** Nawri abaw chakey na batahen a dyi na chapatak ni Āpo Dyos tābo, an dya ipaboya na di Abraham a malinteg kapangokom na. † **18:22 18:22** Mana “nabidin pa si Āpo a maytēnek do salapenaw ni Abraham.”

³¹ Ki nakatongtong ni Abraham a nangyahahas a kāna, “Pakawanen mo yaken, mo Āpo, do katedred kwaya. Angwan dadwa poho saw maboja mo a malinteg, dimanen mori, mo Āpo?”

“Na, rarayawen kwaba an myan maboja ko a dadwa poho a malinteg a tawo,” inibay ni Āpo.

³² “On, mo Āpo,” binata ni Abraham, “makasoli kaba, ta nya danaw manawdyi a yahes ko. Nan asa poho sa lang malinteg, dimanen mori?”

Ki tinbay ni Āpo a kāna, “Alit na, aran myan asa poho lang a malinteg a tawo, ki rarayawen kwaba.”

³³ Katayokaw ni Āpo a nangichirin syaw di Abraham, nayam dana, as kan si Abraham, ki somnabat danad tolda naw.

19

No Kāron Gatos No Sodoma

¹ Nasaryan dana sa do nakapakarapit daw no dadwa saw a anghil do syodadaw a Sodoma.* Myan si Lot a maydisnad rowanganaw no syodad do kawara daw no dadwaw. Do kaboya naw sira, nanyeng a naytēnek a minbayat sira, kan nagrokob do tana do salapen daw.

² Binata na dyira a kāna, “Inyom Āpo, mangay kamo pa do bahay, kan maparin nyo a lablaban kokod nyo saya, kan misan kamo na daw, ta nakasagāna ako a mapadagos dyinyo. Anchan delak, masapa kamo nanchi a mayokay, as katongtong nyo do kwanan nyo.”

Ki tominbay sa dya a kon da, “Nolay mo na yamen, ta tod kami a misan do plasa.”

³ Ki komnaro abas Lot, an dyi na sa nahap. Dawa, minonot sa dya a nangay do bahay na. Do nakapakarapit daranaw, binilin naw adipen na saw a bebelan daw manotong so tinapay a abos yapo† kan mangisagāna sa so pangmalem da. Do nakapakahoto daranaw, komninan sa.

⁴ Ki sakbay a makaychēh sa, dinibon dan tabo mahahakay saw a babbaro kan mangalkem a yapod intīro a Sodoma iyaw bahayaw ni Lot.

⁵ Nginengeyan dan tawotawo saw si Lot, as inbahey da dya a kon da, “Dino yanan dan mahahakayaw a misan do bahay mwaya sichahēp? Pahboten mo sa, ta chakey dan mahahakay saya dya a oknoden sa a pangmamabaw.”

⁶ Ki minohtot si Lot, as nakapaneb nas pantawaw.

⁷ Nachikakaāsi dyira a binata na a kāna, “Kakakteh, adngeyen nyo pa yaken. Parinen nyo abaw marahetaya panggep nyo.

⁸ Myan saw dadwa babbalāsang ko, as ari pa sad nachoknod do aran sino a mahakay. An chakey nyo, pahtoten ko sa, kan parinen nyo chakey nyo dyira. Basta dyi nyo sa paypariparinan so marahet bisīta ko saya, ta basta aywanan ko sa, ta rinawat ko na sa do bahay kwaya.”

⁹ Ki binata da dya a kon da, “Pi! Komaro kad ayaman namenaya! Ganaet ka, as sichangori, maychapteng kāno a mayparin a hwis namen dya ah? Oy! Magannad ka, ta āngo nchan maraherahet parinen namen dyimo kan siraw bisīta mo saya!” Do dawri, pinadoydoydoy das Lot, as nakapaypasngen da do pantawaw no bahayaw tan rakraken da.

¹⁰ Ki iniwangan dan dadwaw a mahahakay a bisīta na iyaw anebaw, as nakagoyod da si Lot a pinasdep, as nakapaneb das pantawaw.

* **19:1 19:1** No kabawa no yanaw Abraham do Sodoma, ki nagistayan anem a poho a kakilometro. No gagāngay, an takeyen tawo, ki dadwa karaw. † **19:3 19:3** Iyaw nya tinapay a abos yapo mana libadora, ki gagāngay a nawriw kanen dad karaw.

11 Do nakapasdep daw sya, pinagkorarat da saw mahahakayaw a myan do gagan tan dyi da machichwasan pantawaw.

No Kakaro Ni Lot Do Sodoma

12 Sinpangan na, binata dan dadwaw a anghil di Lot a kon da, "Imom Lot, ari pa sawriw kadwan a kabagyan mo do dya syodad a akmas anak mo sa a mahahakay kan mababakes, manogang mo a mahakay, mana kadwan a kabagyan mo? An myan, ikaro mo sa dya,

13 ta ito danaw kararayaw namen so nyaya syodad. On, ta nadngey ni Āpo pamagatos a maikontra dyirad tawotawo saya dya a maynamot do oltimwaya karahet da. Dawa, tinoboy na yamen tan rarayawen namen nyaya logar."

14 Sinpangan na, nangay si Lot dyirad mahahakay saw a manmanogangen nanchi, as nakabata na sya a kāna, "Barok, makabel kamo a komaro dya, ta ito danaw kararayaw ni Āpo so nyaya syodad!" Ki binata da a sisyabak na lang, dawa, inanohdan daba.

15 Do kakalo naranaw a domadan araw, inbilin dan anghilaw di Lot a kon da, "Makabel ka ah! Hapen mos baket mo kan siraw dadwa saya a babbalāsang mo, as mayyayo kamo na do dya syodad tan dyi kamo a mairaman do kapangdosa no Dyos."

16 Ki naybabalay pa si Lot. Ki maynamot do kāsī ni Āpo di Lot, kinamet dan anghilaw tanorwaw ni Lot, tanorwaw ni baket na kan tanoro saw no dadwaw a babbalāsang na, as nakaihbot da sira do dawri a syodad.

17 Do nakapatodah daw sira do gaganaw no syodadaw, asa dyirad anghilaw naychirin a kāna, "Mayyayo kamo na! Mididit kamo aba, kan magsardeng kamo aba do dya tanap, basbāli a magtaros kamo do katokotokonanya tan dyi kamo a madiman!"

18 Ki tominbay si Lot dyira a kāna, "Chāsī nyo pa yamen, ta ipaparin nyo aba dyamen komwan!"

19 Rakoh kāsī nyo dyamen do kaisalākan nyowayas byay namen. Ki taywarayas kabawaw katokotokonanya. Sigorado a madas na yamen didigraya, kan madiman kami sabbay a makarapit kami daw.

20 Chiban nyo paw nwanaw dēkeyaya a idi a masngen a kamāngen namen. On, dēkey abawri? Chāsī nyo yamen, ta palobosan nyo yamen a komāmang daw tan maisalakan kami?"

21 Ki tominbay no anghilaw a kāna, "Sigi, may kamo daw, as kan rarayawen kwabaw nawri a idi.

22 Ki makalisto kamo a mayyayo, ta maparin kwaba isiknan, an dyi kamo pa makarapit daw."

Maynamot ta binatan Lot a dēkey a idi, dawa, napangaranan so Soar.

No Kararayaw No Sodoma Kan Gomorra

23 Domada danaw araw do nakapakarapitaw ni Lot do Soar.

24 Do dawri, naychihat a pinachimoy ni Āpo so somgesged a asopri a yapod hanyit do syodad saw a Sodoma kan Gomorra.‡

25 Sinosohan naw dadwaw a syodad kan intīrwaw a tanap, as nasosohan tabo a myan so byay kan tabo a tomnobo do dawri a tana. Araba polos nabidin daw!

26 Ki do dawri, naybabalay iyaw baketaw ni Lot do rarahan, as minidit kan chiniban naw somgesgedaw a syodad a kinarwan da. Do dawri, nayparin a asin, kan tominnek a akmay parey.§

‡ 19:24 19:24 2 Ped. 2:6; Jod. 7 § 19:26 19:26 Lk. 17:31-32

²⁷ Do kamabekas naw, nasapa naybangon si Abraham, as nakalyalisto a nangay do naytēnekanaw do salapenaw ni Āpo do nakapaysyay daw.*

²⁸ Linawngan naw Sodoma kan Gomorra kan do intīro a yanan do tanapaw, ki naboya naw matokpohaw a ahob a akmay ahob no nasosohan a kabayanan.

²⁹ Ki do kararayawaw no Dyos so idiidi saya do dawri a tanap a yanan Lot, ninakenakem nas Abraham. Dawa, insalākan nas Lot, as inkaro nad dawri a syodad.

Si Lot Kan Siraw Babbalāsang Naw

³⁰ Mamo si Lot a omyan do Soar. Dawa, somnonget sad katokotokonanaw kan siraw dadwaw a babbalāsang na. Do dawri, minyan sa do asa aschip.

³¹ Sinpangan na, do asa karaw, binata no matonetonengaw a anak na mabakes do adyen naw a mabakes, “Malkem danayas āmang, ki abayaw mahakay do intīrwaya a tana a omdibon dya a pachikabahayan ta tan myan anak ta.

³² Boken tas āmang tan maparin ta kaoknod tan myan anchiw anak ta mahakay a kapotōtan na.”

³³ As dawa, do dawri a ahep, binok das āmang da, as kinaoknod no matonetonengaw a mabakes. Maynamot ta taywaraw nakabok ni āmang da, chinapatak nabaw pinarin na.

³⁴ Do somaronwaw a araw, binatan matonetonengaw do adyen naw, “Nachoknod akwaw kahep di āmang. Boken ta pa sichahep, kan imonchiw machoknod dya. Tan komwan, pariho ta myan so anak, kan myan anchiw kapotōtan ni āmang ta.”

³⁵ Dawa, binok das āmang da do dawri a ahep, as nachoknod dya iyaw balāsang naw a adyen matonetonengaw a mabakes. Alit na, chinapatak naba a iyaw balāsang naw kinaoknod naw.

³⁶ Maynamot do dya namarin, nabogi saw dadwaw a anak ni Lot, ki yapod mismo a āmang da.

³⁷ Naymanganak matonetonengaw so mahakay, as pinangaranan nas Moab.† Iyaw nakayapwan Moabita saw a tawotawo a aran mandas changori.

³⁸ Naymanganak paw adyen naw so mahakay, as pinangaranan nas Benammi.‡ Iyaw nakayakayapwan Ammonita saw a tawotawo a aran mandas changori.

20

Sa Abraham Kan Abimelek

¹ Sinpangan na, komnaro sa Abraham do yanan Mamre, kan lomnongo sad tana Negeb do abagātanen Kanaan. Minyan sa so dēkey a chimpo do naypayawan Kades kan Sor. Somarono, nangay sa do idi a Gerar.

² Do kayan daw do Gerar, no inbahebahey ni Abraham a maynamot di Sara a baket na, ki maykakteh sa. Dawa, inpatawag ni Āri Abimelek a āri do Gerar si Sara.

³ Ki do dawri a mahep, napaboyaw no Dyos di Abimelek do asa tayēnep a kāna, “Masigorādo a madīman ka maynamot ta inhap mo nya mabakes a myan danas kabahay.”

* 19:27 19:27 Gen. 18:22 † 19:37 19:37 No oni no Moab do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “yapod āmang ko.” ‡ 19:38 19:38 No chakey na batahen Benammi do chirin Hebreo, ki “anak no kabagyan ko,” kan iyaw oni na, ki akmay “Ammonita” do chirin Hebreo.

⁴ Ki do dawri, ari na pad kinaoknod ni Abimelek si Sara. Dawa, binata na di Āpo a kāna, “Imom Āpo, chapatak mwa abo marahet a pinarin ko dya. Dimanen mori yaken kan siraw tawotawo kwaya a aran abo gatos ko dya?”

⁵ Nayengayaw inbahey da, da Abraham kan Sara dyaken a maykakteh sa ta dawa. Aba polos marahet a iniktokto ko, kan madalos kaparin ko do kahap kwaw sya.”

⁶ Ki tinbay no Dyos do tayēnep a kāna, “On, chapatak kwa abaw marahet a iniktokto mo a parinen mo. Dawa, inpalōbos kwaba a sinalid mo nya mabakes tan dyi ka maygatos dyaken.

⁷ Sichangori, pabidyen mo naw nya mabakes do kabahay naw. Ta iyaw nawri a mahakay, ki asa propīta ko, as paydasal nanchimo tan dyi ka madiman. Ki an dyi mwa pabidyen, syrīto a madiman ka kan siraw tawotawo mwaya.”

⁸ Do kamabekasanaw, pinatawag san Abimelek tabo opisyalis na saw, as nakaibahey nas tabo naporiparinaw do tayēnep na. Ki do nakadngey daw sya, taywaraw nakamo da.

⁹ Katayoka na, pinatawag ni Āri Abimelek si Abraham, kan binata na dya a kāna, “Inanghen mo yamen? Āngo gatos ko dyimo tan nangyangay kas pangbakebakel mo dyaken kan do pagāryan kwaya? Pinarin mwaya dyaken, ki rombeng a dya parinen do kapayngay a tawo.”

¹⁰ Inyahes na pa, “Samna! Āngo ta pinarin mo nyaya?”

¹¹ Ki tominbay si Abraham a kāna, “On, ata, no myan do aktokto ko, ki abaw mamō do Dyos do logar nyowaya. Dawa, namo ako, kan binata ko do inawan kwa, ‘Āngonchan dimanen da yaken, as kahap das baket kwaya?’

¹² No ibahey kwaya dyimo, mo āpo Āri, ki oyod. Oyod a maykakteh kami do āmang, ki engga do ānang. Ki aran komwan, nāychabahay kami.

¹³ Do nakatoboyaw no Dyos dyaken a karwan ko yanan āmang ko a mangay do matarek a tana, inbahey kod baket kwa, ‘Ān oyod a chāsi mo yaken, do tabo a ngayan ta, ki ibahey mwa maykakteh ta.’”

¹⁴ Sinpangan na, pinaybidi ni Abimelek si Sara di Abraham, as kan tinorohan na pas karniro, baka, kan kadwan dyirad adipen na saw a mahakay kan mabakes.

¹⁵ Do dawri, binata ni Abimelek di Abraham a kāna, “Chiban mo tabo tana kwaya. Mamidi kas chakey mwa yanan tan omyan kamo daw.”

¹⁶ Binata na pa di Sara a kāna, “Tinorohan ko kakteh mwaw so asa ribo a kapidaso a kwarta.* Nyaw pakaboyan dan tabo rarayay nyo saw a abaw naporin dyimo a maddi, as kan paysonongan danan aran āngo a kasnek a rinawat mo.”

¹⁷⁻¹⁸ Maynamot do naporinaya di Sara a baket ni Abraham, inpalōbos aba ni Āpo a myan matorohan so anak do pagāryan ni Abimelek. Sinpangan na, naydasal si Abraham di Āpo, as pinapya ni Āpo si Abimelek kan napalobosan dana mirwa a maymanganak si baket na kontodo mababakes saw a adipen na.

21

No Kayanak Ni Isaak

* **20:16 20:16** Asa ribo a kapidaso a kwarta do dawri, ki nagistayan 11.5 kakilo. No balor no asa adipen do dawri a chimpo, ki tatdo a poho lang a kapidaso a kwarta. Eks. 21:32

¹ Ki do dawri, do nakahabasaw no inkeddeng na chimpo, binindisyonan ni Āpo si Sara, kan tinongpal na akmas inkari naw.

² As dawa, nabogi si Sara, kan naymanganak so asa mahakay a aran baket dana kan malkem dana si Abraham. On, naiyanak sigon do chimpwaw a inbahey no Dyos.*

³ Pinangaranan ni Abraham so Isaak adekeyaw a pōtot na di Sara,

⁴ as kinogit ni Abraham si Isaak a pōtot na do chawawaho naw a araw a akmas bilinaw no Dyos.

⁵ Do nakaiyanakaw ni Isaak, nagtawen dana si Abraham so asa gasot.

⁶ Binata ni Sara a kāna, “Tinorohan yaken no Dyos so pakayapwan kwa masoyot kan mamyeng,† kan aran sinonchi a tawo a makadngey, mamyeng sanchi a maynamot do soyot da dyaken.”

⁷ Binata na pa, “Ay samna! Sigorado a abaw manghahaw kan mangibahey di Abraham a mapasoso akos adekey do nakapaymanganak kwaya bakbaketan dana. Ara, ta cha dya inyanak ko nya pōtot na mahakay a aran malkem dana.”

⁸ Nayparakoh adekeyaw, as naposin. Do dawri a araw a nakaposin na, namarin si Abraham so rakoh a pasken.

No Kapayayo Da Agar Kan Ismael

⁹ Do asa karaw, naboya ni Sara si Ismael a anak ni Agar a taga Egipto, ki myan na roroden a pachigtalan si Isaak a anak ni Sara.

¹⁰ Dawa, binata ni Sara di Abraham a kāna, “Payayohen mo may-ānang saya a adipen, ta maparin aba machipagtagawid anak naya do anak taya a si Isaak.”‡

¹¹ Taywaraw nakariribok ni Abraham do inbaheyayan Sara maynamot ta pōtot na pas Ismael.

¹² Ki inbahey no Dyos di Abraham a kāna, “Chabakel mwabaw may-ānang saya a Ismael kan Agar. Parinen mo aran āngo a ibahey ni Sara, ta si Isaak pakayapwan kapotōtan mo saw a inkari ko.

¹³ As maynamot ta pōtot mo pas Ismael a anak ni Agar a adipen, parohen konchiw kapotōtan na, as mayparin sanchi a asa nasyon.”

¹⁴ Do kamabekasanaw, minhep a naybangon si Abraham, ta pinarobwatan na sa Agar kan Ismael.§ Tinorohan na si Agar so kanen da kan asa sopot a lalat a napno so ranom, as nakaipakachin na sya di Agar. Sinpangan na, pinayam narana sa. Komnarō sa Agar, as nangay sa minidibidi do let-angaw do Beerseba.

¹⁵ Do nakatawosaw no bahon daw a ranom, tinokos naw anak naw do sirokaw no mabodis a kayo,

¹⁶ as naypabawa so asa gasot ngata kamitros, as nakapaydisna na. Binata nad aktokto na, “Maitored kwaba chiban anak kwaya a madiman.” Ki do kayan naw a maydisna, tomnanyis si Agar. Aran si Ismael, ki tomnanyis.

¹⁷ Ki nadngey no Dyos katanyis no anak naw. Dawa, yapod hanyit naychirin iyaw Anghil no Dyos* di Agar, “Āngo chabakel mom Agar? Mamo kaba, ta nadngey no Dyos katanyisayan anak mwaya.

¹⁸ Maytēnek ka, ta mangay mwa kadayen kan ahwahoken anak mwaya. Payparinen konchi a rakoh a nasyon kapotōtan na.”

* 21:2 21:2 Gen. 17:21; 18:10 † 21:6 21:6 No chakey na batahen Isaak do chirin Hebreo, ki “mamyeng.” Gen. 17:17-19 ‡ 21:10 21:10 Gal. 4:30 § 21:14 21:14 Adekey paba si Ismael do dawri, ta baro dana. Gen. 16:15-16; 17:25; 21:5 * 21:17 21:17 Iyaw Anghil no Dyos, ki asaba a naparswa, an dya Dyos a mismo. Gen. 16:7

¹⁹ Do dawri, inpaboya dya no Dyos asaw a akbod. Dawa, yangay ni Agar a inporanom lalataw, as nakapaynom nas anak naw.

²⁰ Binindisyonan no Dyos anak naw do kayan naw a mayparakoh. Minyan do let-ang a Paran, kan nayparin a maganay a mangosar so bai a panganop.

²¹ Do kayan naw do Paran, inpakabahay dya ni ānang na iyaw asaw a taga Egipto.

No Kapagkari Da Abraham Kan Abimelek

²² Do dawri a chimpō, nangay di Abraham sa Āri Abimelek kan Pikol a iyaw pangolo dan soldado naw. Nakabata na sya a kāna, “Myan Dyos dyimo do tabo parinen mo.

²³ Dawa, akdawen ko dyimo a ikari mo do salapen Dyos a dyi mo yaken a loklokwen kan siraw anak ko mana siraw kapotōtan ko. Parinen mo pakono dyaken kan siraw tawotawo ko saya a omyan do tana kwaya a nachiyanan nyo a akmas nakāsi ko dyinyo.

²⁴ “On, ikari ko,” tinbay ni Abraham.

²⁵ Sinpangan na, nagriklamo si Abraham di Abimelek maynamot do bobon naw a ināgaw dan adipenaw ni Abimelek.

²⁶ Ki tinbay ni Abimelek a kāna, “Chapatak kwaba an sino namarin syay. Āngo ta dyi mwa inbahebahey dyaken? Changori paya natonngan ko nya.”

²⁷ Do dawri, tinorohan ni Abraham si Abimelek so kadwan a karniro kan baka na saw, as nakapagkari da.

²⁸ Sinpangan na, napatawa si Abraham so papito a mabinayi a orbon do karniro na saw.

²⁹ Ki inyahas ni Abimelek a kāna, “Anghen mo saw pinatawa mwaya a papito a orbon karniro a mabinayi?”

³⁰ Ki binata ni Abraham a kāna, “Rawaten mo saw papito saya orbon karniro a mabinayi, as do karawat mwaya sya, paneknekan mwa yaken naychadi so nyaya bobon.”

³¹ Dawa, napangaranan nawri a tana so Beerseba,[†] ta dawriw naysinkaryan da Abraham kan Abimelek.

³² Katayokan nakapagkari daw do Beerseba, naybidi danas Abimelek kan si Pikol a pangolo dan soldado naw do yanan da do Pilistia.

³³ Naymoha si Abraham so tamaris[‡] a kayo a pakanaknakman do Beerseba, as nagdaydayaw di Āpo a Abos Pandan a Dyos.

³⁴ Nahay a minyan si Abraham do Pilistia a tana.

22

No Kasoot No Dyos Si Abraham

¹ Napahabas nawri, sinoot no Dyos si Abraham. Tinawagan na a kāna, “Abraham!”

Ki tominbay si Abraham, “Ari ako dya, mo Āpo.”

² Binata no Dyos a kāna, “Apen mo iyaw moybohaya pōtot mwa si Isaak a chadaw mo, as kangay mo do tana a Moria. Idāton^{*} mo dyaken si Isaak do asaya tokon a ipaboya konchi dyimo.”

[†] **21:31 21:31** No chakey na batahen Beerseba do chirin Hebreo, ki “Bobon a Nagkaryan” mana “Bobon no Papito.” Gen. 26:33 [‡] **21:33 21:33** Manaro byay no nya kita a kayo, kan matwa pa.

^{*} **22:2 22:2** No klasi a dāton, ki matemtem iyaw maidātonaw. Gen. 8:20

³ Nanganohed si Abraham, dawa, minhep a naybangon do kamabekasanaw. Nangasdarda so kayo a pangorno nas dāton naw, as inkarga na do asno naw a pinasangaan na. Inhap nas Isaak kan siraw dadwaw a adipen na, as nakaisiknan da so kominwan do inbaheyaw ni Āpo dya.

⁴ Do chatatdo naw a araw, naboya dana ni Abraham kasngen nawri a yanan.

⁵ Binata na dyirad adipen na saw a kāna, “Myan kamo na dya kontodo asnwaya, ta may kami kan anak kwaya dwa daw a magdaydayaw do Dyos, as maybidi kaminchi dyinyo.”†

⁶ Do dawri, inhap ni Abraham sindasda naw a kayo a pangorno nas dāton naw, as inpaisabhay nad Isaak a pōtot na. Somarono, inhap naw bahayang naw, as nanghap so inmaya a pamyay na, as nakayam da.

⁷ Do kayan daw a mayam, naychirin si Isaak di āmang na a kāna, “Mo Āmang.”

“Āngo yahes mom barok?” binata ni Abraham.

“Āngom Āmang, ta myan inmaya kan kayo, ki abayaw idāton ta a orbon karniro?” inyahes ni Isaak.

⁸ Initbay ni Abraham a kāna, “Iyaw Dyos makatoneng anchi a manoroh dyaten so orbon karniro a idāton ta.” Katayoka na nangibahey syay, tinongtong daw nayam.

⁹ Do nakapakarapit daw do yananaw no inbaheyaw no Dyos dya, namarin si Abraham so pangidātonan, as nakapaychichepeh nas sindasda naw a kayo do hapotaw no pangidātonan na. Sinpangan na, binahod‡ nas Isaak, as nakapakabat na sya do kayowaw.

¹⁰ Do dawri, inhap naw bahayangaw tan dimanen naranaw pōtot naw.

¹¹ Ki nanyeng a naychirin iyaw Anghil ni Āpo§ a yapod hanyit a kāna, “Abraham, Abraham!”

Ki tinbay ni Abraham a kāna, “Ari ako dya, mo Āpo.”

¹² “Dimanen mwabaw pōtot mwaya. Paynyinan mwaba. Masigorādo a chapatak ko na a oyod a manganohed ka kan magdayaw ka do Dyos maynamot ta aran iyaw moybohaya a pōtot mo, ki chinaskeh mwaba itoroh dyaken.”*

¹³ Sinpangan na, nanyideb si Abraham, ki naboya na myan mahakaya a karniro a nachisadyit so olong do kayowaw a mabodis. Yangay na inhap, as pinarti na a indāton do Dyos a tadin pōtot naw.

¹⁴ Pinangaranan Abraham nawri a yanan so “Si Āpo Manoroh.”† Aran sichangori, ki batabatahen da pan tawotawo a, “Do token ni Āpo, ki maitoroh anchi.”

¹⁵ Do dawri, minirwa a naychirin iyaw yapwaw do hanyit a Anghil ni Āpo di Abraham a kāna,

¹⁶ “Abraham, yaken si Āpo a maychirin dyimo, kan yaken magkari dyimo do mismo a ngaran ko a maynamot do pinarin mwaya, as kan abaw wedwed mo a mangitoroh so pōtot mwaya moyboh,

¹⁷ taywara bindisyonan koymo. On, payparohen ko saw kapotōtan mo a akmas karon bitohen do fohos mana akmas karon anay do payis no kanayan. Abāken danchi no kapotōtan mo nasnasyon saya a kabōsor da.

† 22:5 22:5 Heb. 11:17-19; Sant. 2:21 ‡ 22:9 22:9 No chakey na batahen bahod do Hebreo, ki bahoden kakamay kan kokod a akmas kapamahod so binyay a pangidāton. § 22:11 22:11 Chiban nyo nakailawlawagan Gen. 16:7 * 22:12 22:12 Jn. 3:16; Roma 8:32 † 22:14 22:14 Do chirin Hebreo, ki “Jehoba-jireh”

18 As maynamot do kapotōtan mo, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do tanaya maynamot do kapagtongpal mwaya so bilin ko.”‡

19 Sinpangan na, naybidi sa Abraham kan Isaak do yanan daw no adipen na saw. Nakapaybidi darana do Beerseba, kan dawriw niyanan Abraham.

Siraw Kapotōtan Ni Nahor

20 Napahabas nyaya, nadamag ni Abraham a myan saw anak ni Milka a baket ni kakteh na Nahor.

21 Siraw mahahakay a anak na, ki si Os, iyaw matoneng, si Bos a adyen na, kan si Kemwel a āmang ni Aram.

22 Myan pa saw anak ni Milka a mahahakay a sa Kesed, Haso, Pildas, Jidlap, kan Betoel.

23 Si Betoel, ki āmang ni Rebekka. Siraw nyaw wawaho a anak ni Milka di Nahor a kakteh ni Abraham.

24 Si Reoma a minabakes ni Nahor, ki myan pa saw anak na mahahakay a sa Teba, Gaham, Taas, kan Maaka.

23

No Kadiman ni Sara

1 Nabyay si Sara so asa gasot, dadwa poho kan papito a katawen.

2 Sinpangan na, nadiman si Sara do Hebron do tana a Kanaan. Nangay si Abraham do yanan bangkay naw, kan dinongdong-awan na a maynamot do kadiman na.

3 Sinpangan na, kinarwan Abraham bangkayaw ni Sara, as nakangay na nachisarita dyirad Heteo saw a tawo. Binata na dyira a kāna,

4 “Gan-ganaet ako pa dyinyo do dya tana, ki machiyan ako na dya do tana nyo sichangori. Ki chāsi nyo yaken, ta lakwan nyo pa yaken so tana a pangitanman ko si baket ko.”

5 Tominbay saw Heteo saw di Abraham a kon da,

6 “On, mo Sir, ta ibidang namen imo a asa tawo a binindisyonan ni Āpo Dyos. Dawa, itabon mo do kagaganayanaw a pidyen mo iyaw bangkayaw ni baket mo. Aran sino dya, ki masoyot kami a manoroh so chakey mo.”

7 Nagrokob a ngyaman si Abraham do salapen dan Heteo saw a omidi daw,

8 as nakabata na sya dyira a kāna, “An oyod a chakey nyo a itabon ko dyaw baket kwaya, yangay nyo pa a iyahes di Epron a Heteo a pōtot ni Sohar.

9 Aryaw aschip na myan do Makpela, iyaw pandanaw no bengkag na. Akdawen nyo pa dya a ilāko na dyaken do gagāngayaw a prisyo no tana, ta bayādan ko, as bayādan ko dya do salapen nyo tan mabokodan ko a pangitanman.”

10 Ki myan do dawri si Epron a mismo a maydisna do naychichepan daw no kapayngay naw a Heteo do rowanganaw no syodad. Initbay na di Abraham do salapen dan tabo tawotawo.

11 Binata na, “Mo Sir, itoroh ko dyimo iyaw aschipaw a inakdaw mo, kan dyira mo pa tabo tana naw daw. Itoroh ko dyimo nya do salapen dan kaidyan kwaya tan itabon mo daw baket mwaw.”

12 Do dawri, minirwa si Abraham a nagrokob do salapen daw no tawotawo saw a omidi daw,

13 as naychirin di Epron do salapen daw a tabo daw tan aran sira, ki madngey daw nawri a inbahey na. Binata na a kāna, “Adngeyen nyo pa

‡ 22:18 22:18 Gen. 12:2-3; 26:4; Sant. 2:21-24

yaken. Bayādan ko tana mwaw, kan rawaten mo pakono nyaya bāyad tan maparin ko a itabon daw kabahay kwaw.”

¹⁴ Tominbay si Epron di Abraham a kāna,

¹⁵ “Aran imom Sir, adngeyen mo pa yaken. Iyaw nawri a tana, ki magbalar so apat a gasot a pirak.* Dēkey lang dyaten nawri, dawa, itabon mo na daw baket mwaw.”

¹⁶ Do dawri, nakey si Abraham. Dawa, kinilo naw apataw a gasot a pirak a iyaw inakdawaw ni Epron do salapen dan Heteo saw a sigon do gagāngay a rokod da a os-osaren dan magnignigosywaw do dawri a chimpo.

¹⁷ Komwan nakahap ni Abraham so bengkagaw ni Epron do Makpela do dayāen logar a Mamre kontodo iyaw aschipaw kan tabo saw kayokayo saw a myan do irahem na.

¹⁸ Tabo Heteo saw a nangay do dawri a nakapaychichipeh da do rowanganaw no syodad, ki napatakan darana a dyiran Abraham nawri a tana.

¹⁹ Katayoka no nawri, intabon Abraham si Sara a baket na do dawri a aschip do bengkag do Makpela a masngen do tana a Mamre a pinangaranan das Hebron do tana a Kanaan.

²⁰ Komwan nakadyira ni Abraham so bengkagaw a myan so aschip a ginatang na dyirad Heteo saw a nayparin a pagtatanman.

24

No Kabahayen Ni Isaak

¹ Binindisyonan ni Āpo si Abraham do tābo kayayan na a mandad kaoltimo danan kalakay na.

² Do asa karaw do dawri, binata ni Abraham do katotorayanaw a adipen na a iyaw magaywanaw so tabo a kinabaknang na a kāna, “Igpēt mo payawanaw padang ko, as magkari ka.*

³ On, pagkaryen koymo do salapen Āpo a Dyos do hanyit kan tanaya a mamidi kabas kabahayen pōtot kwaya dyirad mababakes sayad Kanaanaya a yanan ko sichangori,

⁴ basbāli a mangay ka do tanaw a nakayanakan ko do kakabagyan ko saw, ta dawrinchiw panghapan mos baket ni Isaak a anak ko.”

⁵ Tominbay adipen naw dya a kāna, “Ki an maskeh mabakesaw a monot dyaken do dyaya tana, hapen koris Isaak do tanaw a nakayanakan mo ah?”

⁶ Tominbay si Abraham a kāna, “Namna! Komwan aba. Hapen mwabaw anak kwaya dwadaw!

⁷ Si Āpo a Dyos do hanyit, ki inhap na yaken do yanan āmang ko kan tana a nakayanakan ko, as kan inkari na dyaken a kāna, ‘Itoroh ko nyaya tana dyirad kapotōtan mo.’ Toboyen nanchiw anghil na a manmanma kan imo a mangisagāna so hapen mwaw a kabahay ni Isaak.

⁸ Amnan maskeh a monot mabakesaw dyimo, maponas dananchiw kari mwaya dyaken. Basta dyi mo a yanay anak kwaya daw.”

⁹ Katayoka na naychirin, inigpēt no adipenaw payawanaw no padang ni Abraham a āmo na, as nakapagkari na a tongpalen naw bilinaw ni Abraham.

¹⁰ Sinpangan na, nagrobwat adipenaw ni Abraham. Nakahap nas asa pohwaw a kamilyo no āmo na, kan kinargaan nas aro a kita a mabalor a

* **23:15 23:15** Apat a gasot a kwarta, ki nagistayan apat kan godwa kakilo karahmet na. * **24:2 24:2** Komwan dadakay da an myan pagkaryan da.

rigalo a inpahap no āmo naw. Katayoka na, nangay danad idyaw a yanan ni Nahor do Mesopotamya a tana.

¹¹ Do nakapakarapit naw, pinaydogod na saw kamilyo naw do gaganaw no nawri a idi do masngenaw do akbodaw. Do dawri, makoyab dana, ki nawriw oras dan mababakes a mangay a mamoranom.

¹² Sinpangan na, naydasal adipenaw a kāna, “Mo Āpo a Dyos a daydayāwen ni Abraham a āmo ko, sidongan mo pa yaken sichangori tan tongpalen ko kari ko di Abraham a āmo ko.

¹³ Ari ako na dya a maytēnek do masngen do akbodaya a pamoranoman dan babbalāsang saya do dya idi.

¹⁴ Anchan mawara sa, an myan asa psychirinan ko so, ‘Chāsi mo yaken, ta padisnahan mo paw malabi mwaya, ta machinomak pa,’ as atbayen na yaken so, ‘Minom ka, ta paynomen ko saw kamilyo mwaya,’ iya dana pakonom Āpo pinidi mwaw a kabahay ni Isaak a adipen mo. An komwan maparin, matonngan konchiw kadaw mo kan kāsī mo di Abraham a āmo ko.”

No Nakapidi Ni Rebekka

¹⁵ Ki do dawri, sakbay a tayoka naydasal, naboya na si Rebekka a maysabhay so malabi. Iya, ki pōtot ni Betoel. As si Betoel, ki anak ni Milka a baket ni Nahor a kakteh ni Abraham.[†]

¹⁶ Si Rebekka, ki asa mapintas a balāsang, kan ari pa abo nakasalid sya. Minosok do akbodaw a namoranom. Ki do nakapno naw so malabi naw, somonget dana.

¹⁷ Do dawri, nanyeng a naypasngen dyaw adipenaw ni Abraham, as nakabata na sya dya a kāna, “Ādi, maparin abawriw machinom so dēkey do malabi mwaya?”

¹⁸ Ki inithbay na, “Minom ka, mo Āpo.” Sigida na pinagchin malabi naw, as nakapaynom na sya.

¹⁹ Do nakatayoka naw a mininom, binata no mabakesaw a kāna, “Aran siraw kamilyo mwaya, ki paynomen ko sa mandan makaywaw sa.”

²⁰ Dawa, inalistwan na pinado ranomaw do malabi naw do inoyno-manaw no binyay, as nakapayayo na nangay a minirwa a nanghap so ranom. Komwan pinarin na a mandad nakapakaywaw da tabo no kamilyowaw.

²¹ Ki do dawri, naylilyak abaw adipenaw ni Abraham a nangboyboya di Rebekka, ta sintiren na an nawri danaw atbayaw ni Āpo do dasal naw.

²² Do katayoka naw a napaynom siras kamilyo saw, napahtot adipenaw ni Abraham so asa mangina a aritos a balitok a para momodan[‡] kan dadwa rarakoh a porsilas a balitok a pinangay na do tanoro naw.

²³ Inyahes no adipenaw di Rebekka a kāna, “Ādi, sino āmang mo? Maparin abawri an misan kami kan siraw rarayay ko saya do bahay nyo sichahep?”

²⁴ Inithbay na, “No inyapwan ko, ki si Betoel a anak da Milka kan Nahor.”

²⁵ Binata na pa a kāna, “Aro garami kan mākan dan kamilyo do bahay, as kan myan paw yanan nyo a pangpahabasan nyos ahep kan siraw binyay nyo saya.”

²⁶ Do nakadngeyaw sya no adipenaw, nagrokob as nakapagdaydayaw na di Āpo.

[†] 24:15 24:15 Gen. 11:27, 29; 22:20, 23   [‡] 24:22 24:22 Gen. 24:47

²⁷ Binata na a kāna, “Madaydayaw si Āpo a Dyos a daydayāwen ni Abraham a āmo ko, ta inapaboya naw kāsi kan kaoyod na di āmo ko, as kan iyaw nangipaboya so bahay a yanan dan kakakteh saw no āmo kwaw.”

²⁸ Sinpangan na, nanyayo si Rebekka a naybidi do bahay da ānang na, as nakaistorya na tabo so namarinaw.

²⁹ Myan kaktehe ni Rebekka a mahakay a mayngaran so Laban. Do nakadngey naw sya, nanyeng a nanyayo a nangay do akbodaw a yanan adipenaw ni Abraham.

³⁰ On, ta do nakaboya naw so aritosaw no momodan kan porsilas saw do tatchayaw no kaktehe naw, kan nadngey na paw inpadāmagaw ni Rebekka a iyaw inbaheyaw no adipenaw, nanyeng a nangay do yananaw no adipenaw. Do nakapakarapit naw do akbodaw, myan a maytēnek iyaw adipenaw ni Abraham do yanan daw no kamilyo na saw.

³¹ Binata na do adipenaw a kāna, “Mangay ka do bahay, mo Āpo, imo a binindisyonan Āpo! Āngo ta nāw nyo dya? Aryaw pagyanan nyo a naisagāna do bahay, kan myan paw yanan dan kamilyo mo saya.”

³² Dawa, nangay sa do bahay da. Do kawara daw, diniskargaan Laban siraw kamilyo saw, as nakapakan na siras garami, as kan tinorohan nas ranom adipenaw ni Abraham kan siraw rarayaw naw tan lablaban daw kokod da.

³³ Ki do nakaidasar danaw no kanen da, binata no adipenaw ni Abraham a kāna, “Anchi kamo, ta koman akwaba, an dyi ko a ibahey dyinyo ranta ko a mangay dya.”

Ki tinbay ni Laban, “Naon, ibahey mo pa dyamen.”

³⁴ Dawa, binata na a kāna, “Yaken, ki adipenaw ni Abraham.

³⁵ Rakoh bindisyon ni Āpo do āmo kwaw, ki nakapaymanganak so asa mahakay a aran baket dana, as kan inpatāwid na tabon āmo kwaw a si Abraham warawara na do dya pōtot na.

³⁶ Ki si Sara a kabahay no āmo kwaw, ki nakapaymanganak so asa mahakay a aran baket dana, as kan inpatāwid na tabon āmo kwaw a si Abraham warawara na do dya pōtot na.

³⁷ Masaw a pinagkari na yaken a tongpalen ko bilin na. Binata na dyaken a kāna, ‘Mamidi kabas kabahayen pōtot kwaya dyirad mababakes saya do Kanaan a yanan kwaya sichangori,

³⁸ basbāli a mangay ka dyirad kakabagyan sayan āmang ko, ta dawrinchiw panghapan mos baket no pōtot kwaya.’

³⁹ Ki inyahas ko dya an āngo parinen ko an maskeh a monot dyaken machichwasan kwaw a balāsang.

⁴⁰ Ki binata na dyaken a kāna, ‘Si Āpo a nāw kwa anohdan, ki toboyen nanchiw anghil na a machirayaw dyimo tan mahap monchiw panggep mo. Manghap kanchis kabahayen anak kwaya dyirad kakabagyan ko saw do pamilya ni āmang ko.’

⁴¹ Binata na pa dyaken a, ‘An parinen mo nyaya a kangay mo do kakabagyan ko, as chaskeh da itoroh dyimo balāsangaw, ki maponas dananchiw kari mwaya dyaken.’

⁴² “Dawa, do kayan kwaw kaychi do yananaw no akbod, naydasal akos akma syay, ‘Mo Āpo a Dyos ni Abraham a āmo ko, sidongan mo pa yaken tan matongpal ko panggep kwaya.

⁴³ Ari ako na dya a maytēnek do masngen do akbodaya. An myan pakono balāsang a mangay a mamoranom, as an psychirinan ko so, “Chāsi mo yaken, ta machinomak pa do pinoranom mwaw,”

⁴⁴ as atbayan na yaken so, “Minom ka, ta paynomen ko saw kamilyo mwaya,” iya dana pakonom Apo pinidi mwaw a kabahay no anakaw no amo kwaw.’

⁴⁵ Ki dyik paw a tayokaw dasal kwaw kaychi, ki nawara si Rebekka a naysabhay so malabi a mangay a mamoranom. Ki do dawri, binata ko a kon ko, ‘Adi, chāsīm pa yaken, ta machinomak pa.’

⁴⁶ Ki nanyeng a pinabodis naw malabi naw, as nakabata na sya dyaken a kāna, ‘Minom ka, kan aran siraw kamilyo mwaya, ki paynomen ko sa.’ Dawa, mininom ako, as pinaynom na paw kamilyo ko saw.

⁴⁷ Sinpangan na, inyahas ko dya, ‘Sino āmang mo?’ Ki inbahey naw a, ‘Si Betoel inyapwan ko a anak ni Nahor kan Milka.’ Do dawri, pinangay ko aritosaw do momodan na, as kan porsilas saw do tatchay na.

⁴⁸ Nagrokob ako, as nagdaydayaw ako di Apo, iyaw Dyos ni Abraham a amo ko, ta iyaw nangipaboya dyaken so kosto a rarahan a mangay do kakabagyan amo ko. Sichangori, nachichwasan ko balasangaw a kabahayen pōtot no amo kwaw.

⁴⁹ On, sichangori, nadngey nyo na an āngo panggep ko. Dawa, ibahey nyo an machitonos kamo na do chakeyaw no amo kwaw. Ta an maskeh kamo, ibahey nyo pa tan chapatak ko pariparinen ko.”

⁵⁰ Ki tominbay sa Laban kan Betoel a kon da, “Maynamot ta aktokto ni Apo nya, abaw toray namen do dyaya.

⁵¹ Cha dya si Rebekka. Hapen mo as mayam kamo na. Iyaw ipakabahay mo do anakaw no amo mwaw a akmas inbilin ni Apo.”

⁵² Do nakadngeyaw no adipenaw ni Abraham so binata daw, nagrokob do tana, as nakaidaydayaw nas Apo.

⁵³ Katayoka na, napahtot siras pirak kan balitok a alahas, kan ayowayob, as nakaitoroh na syad Rebekka. Tinorohan na paw kakteh naw kan si ānang na so mangingina a sāgot.

⁵⁴ Sinpangan na, komninan kan mininom sa kan siraw rarayay na saw, as nakaysan das asa kahep daw. Do kamabekas danaw, napakatoneng adipenaw ni Abraham, ta mayam dana sa. Binata na a kāna, “Maybidi kami na do amo kwaw.”

⁵⁵ Ki binata da Laban a kakteh ni Rebekka kan ānang na a kon da, “Namna! Matokos pas Rebekka ah! Myan pa dya so asa kalawas mana asa poho a karaw, as kangay nanchi.”

⁵⁶ Ki binata no adipenaw dyira a kāna, “Balabalayen nyo aba yaken, ta sinidongan yaken Apo do panggep kwaya. Dawa, mangtokto kamo pabas pamenpen nyo so kapaybidi ko do yanan ni amo ko.”

⁵⁷ “Naon,” kon da, “ki tawagan tas Rebekka, ta yahes tan āngo bata na.”

⁵⁸ Dawa, tinawagan das Rebekka, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Chakey moriw machirayay do dya mahakay?”

“On, makey ako,” tinbay ni Rebekka.

⁵⁹ As dawa, do dawri, pinalobosan das Rebekka a nachirayay do adipenaw ni Abraham kan siraw rarayay na saw, kan pinarayay daw asaw a mabakes a nangtagtagibi sya. §

⁶⁰ Ki sakbay a komnaro sa, binindisyonan das Rebekka, as binata da dya a kon da, “Imom Rebekka a kakteh namen, mayparin ka pakono a ānang dan riboribo a tawotawo, as abāken da pakononchi no kamanganakan mo nasnasyon saya a kabōsor da.”

No Kapaychabahay Da Isaak Kan Rebekka

⁶¹ Do katayoka naw a nagrobwat, somnakay dana si Rebekka kan siraw kasidong naw a mababakes do kamilyo saw a minonot do adipenaw. Komwan nakayam da.

⁶² Do dawri, minyan si Isaak do Negeb do abagātanen no Kanaan, ki kawara na pa a yapo do payranswan naw a nangayan na a naginbirnaan do bobon a mayngaran so “Bobon No Sibibiyay A Dyos A Makaboya Dyaken.”*

⁶³ Asa makoyab, minohbot si Isaak a mangay do bengkag a midibidi.† Ki do dawri, naboya na saw kamilyowaw a maypaypasngen dya.

⁶⁴ Do nakaboyaw ni Rebekka si Isaak, nanyeng a gominchin do kamilyo naw,

⁶⁵ as nakaiyahes na sya do adipenaw ni Abraham, “Sino nawri a manakey a machibayat dyaten?”

Ki initbay na, “Nawriw āmo kwaw.” Ki insigida na inhap abongot naw, as nakatalob nas ropa naw.

⁶⁶ Do nakapaybabayat daw, inistorya no adipenaw di Isaak tabo napariparin do nangayan naw.

⁶⁷ Dawa, inhap ni Isaak si Rebekka do yanan naw no tolda ni simna ānang na. Do dawri, kinabahay nas Rebekka. Oyod a chadaw nas Rebekka, as nahwahok dana a maynamot do mamayo naw do nakadimanaw ni ānang na.

25

Siraw Kadwan A Kapotōtan Ni Abraham (1 Kron. 1:32-33)

¹ Minirwa nangabahay si Abraham so mayngaran so Ketora,

² as inyanak na sa Simran, Joksan, Medan, Midyan, Isbak, kan Swa.

³ Si Joksan, nayparin a āmang ni Sheba kan Dedan. Si Dedan, kapoonan dan Assorim, siraw Letosim, kan siraw Leommim a tawotawo.

⁴ Siraw mahahakayaw a pōtot ni Midian, ki sa Epa, Eper, Hanok, Abida, kan Eldaa. Yapo sa tabo di Ketora.

⁵ Ki inpatawid ni Abraham tabo kinabaknang naw di Isaak.

⁶ Ki aran komwan, sinagōtan na saw pōtot naw a mahahakay di Agar kan Ketora do kabyay na paw, as nakatoboy na sira a mangay do tana do dāya tan machibawa sa di Isaak.

No Kadiman Kan Kaitabon Ni Abraham

⁷ Nadiman si Abraham do nakapagtawen nas asa gasot, papito poho kan dadima a katawen.

⁸ Ki do nakadiman naw a nachirapa dyirad simna aāpong na saw, taywara danaw kamalkem na, as napnek dana do nakapaybibiyay naw do kayayan na do hapotayan tana.

⁹ Intabon da Isaak kan Ismael do aschipaw do Makpela* do bengkag da a dayāen no tana a Mamre a dyira ni Epron do kachwaw a pōtot ni Sohar a Heteo.

¹⁰ Iyaw nyaw tanaw a ginatang ni Abraham dyirad Heteo saw. Dawriw nakaitabonan da kan baket na.

* 24:62 24:62 Gen. 16:14 † 24:63 24:63 “Midibidi” mana “mangtokto” mana “maydasal.”

* 25:9 25:9 Gen. 23:9-20

11 Do nakadimanaw ni Abraham, binindisyonan Dyos si Isaak a anak na. Minyan si Isaak do masngenaw do bobonaw a mayngaran so “Bobon No Sibibyay A Dyos A Makaboya Dyaken.”

Siraw Kapotōtan Ni Ismael
(1 Kron. 1:28-31)

12 Nyaw pakasaritaan dan kapotōtan saw ni Ismael a pōtot ni Abraham di Agar a taga Egipto a adipen ni Sara.

13 Siraw nyaw ngarngaran dan pōtot na saw a mahahakay sigon do nakasarosarano da naiyanak: si Nebayot matoneng, kan si Kedar, Adbeel, Mibsam,

14 Misma, Doma, Massa,

15 Hadad, Tema, Jetor, Napis, kan Kedema.

16 Siraw asa poho kan dadwa mahahakay a pōtot ni Ismael, ki sira danaw kapoonan dan asa poho kan dadwa nasnasyon, as napangaranan idi daw so ngaran da.

17 Nakapagtawen ni Ismael so asa gasot, tatdo a poho kan papito do nakadiman na a nachirapa dyirad simna aāpong na saw.

18 Minyan saw kapotōtan ni Ismael do payawan no Habila kan Sor, do dayāen no Egipto do rarahanaw a mangay do Asirya. Nachisyay sas niyanan kan nāw da naysin-iipsok.

No Kayanak Da Esaw Kan Jakob

19 Nyaw pakasaritaan dan kapotōtan saw ni Isaak a pōtot ni Abraham.

20 Nagtawen si Isaak so apat a poho do kapaychabahay da kan Rebekka a pōtot ni Betoel a asa Arameo a taga Mesopotamya. Si Rebekka, ki kakteh ni Laban.

21 Ki maynamot ta dya mabogi si Rebekka, naydaydasal si Isaak di Āpo, as inakdaw na a matorohan so pōtot. Inadngey ni Āpo dasal naw, as nahay abas nakabogi ni Rebekka.

22 Nabogi si Rebekka so singin. Ki do kayan da paw do irahem no bodek na, ki pirmi sa maydiman. Binata ni Rebekka a kāna, “Āngo nya maparin dyaken?” Dawa, nangay a naydasal di Āpo.

23 Do dawri, binata ni Āpo dya a kāna, “Dadwa nasyon myan do irahem no bodek mo. Iyanak monchiw dadwa tawo a mayparin a dadwa maytarek a nasyon.

Mayiyit anchiw asaw. Iyaw adyenaw, ki tobotoboyen nanchiw matonengaw.”†

24 Sinpangan na, do nakarapit no arawaw a kapaymanganak na, ki singin sa mahakay.

25 Do nakawara no matonengaw, ki manyibayaw kodit naw kan borboran pa. Dawa, pinangaranan das Esaw.

26 Sinpangan na, naiyanak ādi naw a myan na igpet tobenaw no ākang naw. Dawa, pinangaranan das Jakob.‡ Do dawri a nakapaymanganak ni Rebekka, nagtawen si Isaak so anem a poho.

No Kaitadi Ni Esaw So Tawid Na A Matoneng A Anak

27 Nayparakoh saw nya mahahakay. Si Esaw, ki nayparin a maganay a manganop, ta chadaw naw midibidi do kakahasan. Ki si Jakob a ādi na, ki maolimek a tawo, as kan makaditchan aba do tolda daw.

† 25:23 25:23 Roma 9:10-12 ‡ 25:26 25:26 No oni no Jakob do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan oni no chirin “toben.” Iyaw chakey na batahen, ki “manghap so toben” mana “mangyoba.”

²⁸ Chinadaw ni Isaak si Esaw maynamot ta chadaw naw mitchan so maanopanaw ni Esaw. Ki chinadaw ni Rebekka si Jakob.

²⁹ Do asa karaw, nanglaneg si Jakob so agayap a mabaya. Do dawri, nawaras Esaw a yapod panganopan, kan taywaraw kapteng na.

³⁰ Binata na di Jakob a kāna, “Oyod ko nayas kapteng! Torohan mo pa yaken so mabayaya a rotongan mo!” Nyaw nakayapwan na a napangaranan si Esaw so Edom.[§]

³¹ Ki tominbay si Jakob a kāna, “On, torohan koymo an manma mwa itadi dyaken iyaw kalintegan a matoneng a anak.”*

³² Binata ni Esaw a kāna, “Ngay na, kadidiman ko nayad kapteng. Āngo paw pateg dyaken nawri a kalintegan?”

³³ “Na, anchi ka! Manma ikarim pa dyaken ah,” binata ni Jakob.

Dawa, nagkari dya si Esaw a itadi narana di Jakob iyaw kalintegan naw a matoneng a anak.

³⁴ Sinpangan na, tinorohan Jakob so tinapay kan linaneg naw a mabaya a agayap. Komninan as nakaynom na. Katayoka na, naytēnek as tod a komnaro. Iniktokto na pawaw kalintegan naw a matoneng a anak, ta mapateg aba dya.

26

Si Isaak Do Gerar

¹ Do dawri, minirwa myan kapaychapteng do tana no Kanaan akma do kachimpwaw ni Abraham. Dawa, nayadis sa Isaak do Gerar, do tana ni Abimelek a āri dan Pilisteo saw.

² Ki napaboya si Āpo dya, as binata na a kāna, “Mangay kaba do Egipto. Omyan kad tanaya a ibahey konchi a yanan mo.

³ Omyan ka do dyaya tana, ta karwan ko abanchimo, as bindisyonan konchimo. Itoroh konchi a tabo nyaya tana dyimo kan siraw kapotōtan mo. Tongpalen konchiw inkari kwaw di āmang mo a si Abraham.

⁴ Payparohen ko saw kapotōtan mo a akmas karon bitohen do tohos, as itoroh ko dyira a tabo nyaya tana. As maynamot do kapotōtan mo, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do tanaya.*

⁵ Bindisyonan koymo maynamot ta manganohed si āmang mo, kan tinongpal naw tabo inbilin ko kan innanawo ko.”

⁶ Dawa, minyan sa Isaak do Gerar.

⁷ Do kaiyahes daw syan mahahakay a taga Gerar an baket nas Rebekka, ki binata na a kakteh na. Inbayataw na, ta mammo an dimanen da, as kahap das baket na. Ta si Rebekka, ki oyod nas kapintas a mabakes.

⁸ Do kahay daranaw daw da Isaak, naylalawong do bintang si Abimelek a āri dan Pilisteo, ki naboya na a myan a kepkepen ni Isaak si Rebekka a baket na.

⁹ Dawa, pinatawag nas Isaak, as nakaibahey na sya a kāna, “Namna! Baket mo sawen! Āngo ta batahen mwa kakteh mo?”

Ki tinbay ni Isaak a kāna, “On, mo Āri, ata, bata ko an dimanen nyo yaken an ibahey kwa baket ko.”

§ 25:30 25:30 No chakey na batahen Edom do chirin Hebreo, ki “mabaya.” * 25:31 25:31 Sigon do dadakay dan Hebreo, ki iya lang matoneng a anak a mahakay mangtawid so kalintegan ni āmang na. Heb. 12:16-17 * 26:4 26:4 Gen. 22:18

10 Binata ni Āri Abimelek a kāna, “Ay! Āngo ta komwan pinarin mo dyamen? An myan sawen nangoknod so baket mwaya aket, imo napaygatos dyamen.”

11 Dawa, inbilin ni Abimelek dyirad tawotawo na saw a kāna, “Ipadiman ko aran sino a mamarin so marahet dyirad dyaya maychabahay.”

12 Do dawri a tana, ki naymohamoha si Isaak, as kan do dawri a tawen, nakaapit so aro, ta binindisyonan Āpo.

13 Naypāypābaknang a nandad oltimo naranas kabaknang.

14 Maynamot ta aro karniro kan baka na, as kan aro saw adipen na, inapālan dan Pilisteo saw si Isaak.

15 Dawa, pinonan daw tabo a bobon a kinadyan no adipen saw ni āmang na a si Abraham do kabyay na paw.

16 Sinpangan na, binata ni Abimelek di Isaak a kāna, “Maganaganay an karwan mo naw yanan namenaya, ta matortoray ka naya kan yamen.”

17 Do dawri, komnaro sa Isaak, as nangay a nagtolda do Payahosongan a Gerar.

18 Pinirwa na sa inpakadiw bobon saw a inpakadi ni simna āmang na do kachwaw, ta do nakadiman āmang na, pinonan dan Pilisteo saw. Pinangaranan na saw bobonaw so akmas inpangaranaw ni āmang na.

19 Naychadi saw adipen na saw so bayo a bobon do payahosonganaw, ki nakakadi sa daw so mayit a akbod.

20 Sinpangan na, nachidiman saw magpaspastoraw a taga Gerar dyirad pagpaspastoren saw ni Isaak, as nakabata da sya a kon da, “Dyamen nyaya ranom!” Nawriw paynamotan na a pinangaranan Isaak so bobon a “Nagsosopyatan.”

21 Somarono, naychadi dana saw adipenaw ni Isaak so matarek a bobon. Ki alit na, naydidimanan darana. Nawriw nakayapwan na pinangaranan danan Isaak so “Naydidimanan.”

22 Dawa, komnaro sa Isaak daw, as nakapaychadi nas matarek a bobon na. Do dawri, apabaw nachidiman. Dawa, pinangaranan nas “Marahawa,” ta binata na a kāna, “Ay, changori dana tinorohan na yaten Āpo so marahawa a yanan tan mayparo ta dya.”

23 Komnaro daw sa Isaak, as nakangay da do Beerseba.

24 Do dawri a ahep, napaboya si Āpo di Isaak, as nakabata na sya dya a kāna, “Yaken Dyosaw ni āmang mo a si Abraham. Mamo kaba, ta rarayayan koymo. Bindisyonan koymo, kan payparohen ko saw kapotōtan mwa maynamot do kari ko di adipen ko a si Abraham.”

25 Dawa, namarin daw si Isaak so pangidātonan, as nagdaydayaw di Āpo. Sinpangan na, nagtolda dana sa daw, as naychadi sa daw adipen naw so bobon.

No Tolag Da Isaak Kan Abimelek

26 Sinpangan na, yapo do Gerar, nangay si Abimelek di Isaak. Rinarayayan da si Abimelek da Ahossat a matalek na a sit a mamagbaga na kan Pikel[†] iyaw pangolo dan soldado naw.

27 Ki naychirin si Isaak dyira a kāna, “Āngo ta nangay kamo dya? Chapatak ko a ipsok nyo yaken, ta pinakaro nyo yaken do yanan nyo.”

28 Ki initbay da a kon da, “Naon, ata, malawag a naboya namen a oyod a myan dyimo si Āpo. Dawa, no bata namen, ki maganay pakono an myan tolag ta a pagkinaryan ta. On, yamen pakono machitolag dyinyo.

† 26:26 26:26 Gen. 21:22

²⁹ Chakey namen a ikari mo a dyi nyo yamen a ranggasan akmas dyi namenaw a nakaranggas dyinyo, ta maynana maganay pinariparin namen dyinyo. On, oyod a pinakaro namen imo, ki aryoriw marahet a pinarin namen dyinyo daw? As sichangori, ki binindisyonan naymo ni Āpo.”

³⁰ Katayoka da nagtolog, namarin si Isaak so pasken dyirad bisita naw, as komninan kan mininon sa.

³¹ Do kamabekasan naw, nagkariw katakatayisa dyira a dyi sa maglalan. Katayoka no nawri, pinarobwatan san Isaak, as naysisyay dana sa a sikakapya.

³² Do dawri a araw, nangay sad Isaak adipen na saw, as nakaibahey da sya di Isaak so maynamot do kinadi daw a bobon. Binata da a kon da, “Nakakadi kami naw so ranom!”

³³ Pinangaranan Isaak nawri a bobon do chirin da so “Seba.” Yapod dawri a araw, nayngaran nawri a syodad so Beerseba.‡

No Kapangabahay Ni Esaw

³⁴ Do nakapagtawen ni Esaw so apat a poho, nangabahay so dadwa mababakes a Heteo§ a tawo a sa Jodit kan Basemat. Si Jodit, ki pōtot ni Beeri, as si Basemat, ki pōtot ni Elon.

³⁵ Siraw nya dadwa manogang da, ki siraw nanoroh so rakoh a mamayo da Isaak kan Rebekka.

27

No Kabindisyon Ni Isaak Di Jakob

¹ Do kamalkem danan Isaak, do dyi naranaw a pakaboyan, inpatawag nas Esaw a matoneng a anak na, as nakabata na sya dya a kāna, “Barok, may ka pa dya.”

“Ari ako dya, mo Āmang,” initbay ni Esaw.

² Do dawri, binata ni Isaak dya a kāna, “Maboya mwa malkem ako na, kan ito danaw kadiman ko.

³ Dawa, hapen mo bai mwaw, ta yangay mo yaken a panganop so ichan ko do kahasan,

⁴ as kaimāsen mwa langgen maanopan mwaw iyaw chadaw kwaw a kapanglaneg ah! Anchan tayoka ka manglaneg, yangay mo dya, as kakan ko sya. Ta katayoka kwa koman, bindisyonan koymo sakbay no kadiman ko.”

⁵ Myan a adngedngeyen Rebekkaw ibahebaheyaw ni Isaak di Esaw. Dawa, do nakapakayamaw ni Esaw a nangay a panganop do kahasan,

⁶ tinawagan ni Rebekka si Jakob. Binata na dya a kāna, “Anak ko, nadngey ko kaychiw nakabilinaw ni āmang mo di ākang mos Esaw a kāna,

⁷ ‘Yangay mo yaken a panganop, as kaimāsen mwa langgen maanopan mwaw, as kakan ko. Ta katayoka kwa koman, bindisyonan koymo do salapen Āpo sakbay no kadiman ko.’

⁸ Dawa, adngeyen mo pa yaken, anak ko, as kan parinen mo ibahey kwaya dyimo.

⁹ Sichangori, mangay kad yanan binyay ta saw, as mamidi kas dadwa orbon no kalding a matataba, ta langgen ko so chadawaw ni āmang mwa kapanglaneg.

‡ 26:33 26:33 No chakey na batahen Seba, ki “kari” mana “papito.” As no chakey na batahen Beerseba, ki “Bobon a Nagkaryan” mana “Bobon no Papito.” Gen. 21:31 § 26:34 26:34 Siraw sigod a tatowawo a Heteo, ki yapo sa di Kanaan a pōtot ni Ham a pōtot ni Noyi. Gen. 10:15; 1 Kron. 1:8, 13

10 Iyangay monchi di āmang mo ah, tan kanen na, as bindisyonan naymo sakbay a madiman.”

11 Ki tominbay si Jakob dya a kāna, “Ay, katen mo Ānang, ta borboranaw si ākang Esaw. Yaken, ki enggaya.

12 Āngonchan saliden na yaken Āmang, ki mapatakan na a al-allilawen ko. Samna! An komwan, bindisyon pabanchiw mahap ko, an dya abay.”

13 Ki inithbay ni ānang na dya a kāna, “Anak ko, mabakel kaba, ta imo abaw ngayan nawri a abay, an dya yaken. Basta magtongpal ka dyaken. Ngay, yay mo na hapen iyaw inbahey kwaya dyimo, ta yangay mo na dyaken.”

14 Dawa, nangay a nanghap si Jakob so inbaheyaw ni ānang na, as nakaitoroh na sya dya. Nilaneg ni Rebekka so maimasaw a akmas chadawaw ni Isaak.

15 Somarono, pinahtot ni Rebekka saw kinapikapyra na saw do bahayaw a kagaganayan a laylay ni Esaw a matoneng a anak na, as nakailaylay na syad Jakob.

16 Binedbedan naw tanoro na saw kan lagawaw ni Jakob so koditaw no kaldingaw,

17 as nakaitoroh na sya di Jakob so maimasaw a linaneg kan tinapay a rinotongan na.

18 Sinpangan na, nangay si Jakob di āmang na, as nakabata na sya a kāna, “Mo Āmang.”

Ki tinbay ni āmang na, “On, barok. Sino dyinyo a anak ko nya?”

19 Ki tominbay si Jakob a kāna, “Yaken matonengaw a anak mwa si Esaw. Pinarin kwaw iyaw inbahey mwaw dyaken. Dawa, maybangon ka na a mitchan so karnyaya a insabat ko, as kabindisyon monchi dyaken an tayoka ka koman ah.”

20 Ki binata ni Isaak do anak naw a kāna, “Ay samna! Kalistom pa nangay do kahasan, barok!”

Tominbay si Jakob, “On, ata, sinidongan naw yaken ni Āpo a Dyos mo.”

21 Ki binata na di Jakob a kāna, “Maypasngen ka pa dya, ta kapyasen ko paymo an ara paro a oyod a imos Esaw.”

22 Dawa, naypasngen si Jakob di āmang na, as kinapikapyas ni āmang na, kan binata pa ni Isaak a kāna, “Na, akmayaw si Jakob oni mwaya, ki sirayaw tanoro mwaya, ki si Esawayam na.”

23 Nailasin aba ni Isaak si Jakob, ta siraw tanoro naw, ki borboran a akmas tanoro saw ni Esaw. Do dawri, nakasagāna dana mangbindisyon sya, ki pinirwa na pa inyahes,

24 “Oyodawri a imo si Esaw a anak ko?”

Ki tinbay ni Jakob, “On, yakenaw, mo Āmang!”

25 Dawa, binata ni Isaak a kāna, “Yangay mo dyaw rinotongan mwaw, ta kanen ko na. Anchan tayoka ko, ki nawri dananchiw kabindisyon ko dyimo.” Dawa, pinasngen ni Jakob iyaw rinotongan naw, as kinan ni Isaak. Nakapanghap na pas palek a ininom ni āmang na.

26 Sinpangan na, binata ni Isaak dya a kāna, “Maypasngen ka dyaken, barok, ta dadek mo yaken.”

27 Do dawri, naypasngen si Jakob a mindadek si āmang na. Do nakaangotaw ni Isaak so laylay naw, binindisyonan na a kāna, “Oyod makaay-ayo iyaw āngot no anak kwaya a akmas āngo taw no tana a binindisyonan Āpo.

- 28 Itoroh pakono no Dyos iyaw apon a yapod hanyit a ombasa so tana tan magla saw mohamoha mo, as kan torohan na pakono imo so aro a āpit kan obas mo tan aro kanen kan inomen mo.
- 29 Magsirbi pakono sa dyimo nasnasyon saw, as kan siraw tawotawo, ki maydogod sa magdaydayaw dyimo. Itortorayan mo pakono saw kakabagyan mo saw, kan imo āpohen dan kakabagyan saw ni ānang mo. Mabay pakono saw mangabayaw dyimo, as siraw mangbindisyonaw dyimo, ki mabindisyonan pakono sa.”

No Kabindisyon Ni Isaak Di Esaw

30 Do katayokaw ni Isaak a nangbindisyon di Jakob, komnaro. As do kakakaro paw ni Jakob do salapenaw ni āmang na, ki nawara si Esaw a yapod nanganopan naw.

31 Nanotong pa si Esaw so maimas a linaneg, as nakaiyangay na sya di āmang na. Binata na dya a kāna, “Āmang, maybangon ka, ta koman ka na so karnyaya a insabat ko tan bindisyonan mo na yaken.”

32 Tominbay si Isaak, “Oy samna! Sino ka?”

“Yakenaw si Esaw a matoneng a anak mo,” binata na.

33 Do dawri, taywara naychamirpirpir si Isaak, as binata na dya a kāna, “Ay samna! Sino nangisabat dyaken kaychi so nilanegaw a naanopan? Sakbay no kawara mo, inichan ko na, as intoroh ko na dyaw pamindisyon ko. Ay, matadyan pabaw nawri a bindisyon ko!”

34 Do nakadngeyaw sya ni Esaw so nyaya, tomnanyis so malyak, kan oltimo kaynyin aktokto na, as binata na a kāna, “Chāsi mo pa yaken, mo Āmang, ta bindisyonan mo pa yaken ah!”

35 Ki tominbay si Isaak di Esaw a kāna, “Kawanen! Nangay naya yaken a inallilaw ni ādi mo. Nahap naranaw itoroh kwaw dyimo a bindisyon.”

36 Binata pa ni Esaw a kāna, “Na, kostwaya. Dawa, sawen a nayngaran so Jakob, ta naypirwa narana yaken a niyoban a inallilaw. Inhap naw kalintegan kwa matoneng a anak. Sichangori, inhap na paw bindisyon a itoroh mo dyaken. Āmang, apabawriw bindisyon mo dyaken?”

37 Ki tominbay si Isaak di Esaw a kāna, “Na, intoroh ko na dyaw bindisyon, as iya danaw āpohen mo. Masaw dyirad tabo a kakabagyan nyo a magsirbi dya. Inbahey ko pa a mayparo pakononchiw kanen na kan inomen na. Barok, arabaw bindisyon ko dyimo.”

38 Ki nakatongtong ni Esaw a nangdaw so kāsi ni āmang na. Binata na a kāna, “Asawriw pamindisyon mo, mo Āmang? Bindisyonan mo pa yaken ah!” Maynamot ta naylilyak abas Isaak, naypalyak dana tomnanyis.

39 Sinpangan na, nyaw inbahey ni Isaak dya a kāna,

“Omyan kanchi do tana a dya maganay a paymohan, kan abanchiw apon a ombasa so tana mo.

40 Nawrinchiw kabyawan mo kapachilaban mo maynamot do ispada, as magsirbi kanchid ādi mo. Ki aran komwan, anchan dyi mo na maibtoran kaadipen mo, ki mapenpen nabaymo a mangditchan so toray na.”*

41 Yapod dawri, taywara isoli ni Esaw si Jakob a ādi na a maynamot do nakayoba naw so bindisyonaw ni āmang na dya, as nyaw myan do aktokto na, “Ara, ki mahay paba madiman si āmang. Anchan tayokaw arawaw a kapagamamayo, ki dimanen konchi si Jakob.”

* 27:40 27:40 Gen. 27:28-29

⁴² Ki do nakadamagaw ni Rebekka so inbaheyaw ni Esaw, inpatawag nas Jakob, as kan binata na dya a kāna, “Anak ko, inplano na konō imo no ākang mwaw dimanen tan maagasan iyaw kaynyin no aktokto na dyimo.

⁴³ Sichangori, adngeyen mo chirin kwaya, anak ko. Mangay ka sigida do Haran do yananaw ni maraan mos Laban a kakteh ko.

⁴⁴ Omyan ka daw a mandan mabawan kasoli ni ākang mo dyimo.

⁴⁵ Anchan mabawan danaw soli na, as kan nawayakan naranaw pinarin mwaya dya, ki manoboy akonchi so mangay a omhap dyimo. Aysa! Marawa kwabaw kapagmamayo ko an mayrayay kamo a dadwa a mabo do asa karaw.”

No Katoboy Ni Isaak Si Jakob Di Laban

⁴⁶ Sinpangan na, binata ni Rebekka di Isaak a kāna, “Ayya! Maanōsan ko pa sabayaw Heteo saya a kabahay ni Esaw. An mangabahay panchi si Jakob so kapayngay dan nyaya a Heteo,[†] ayket, maganaganay dana an madiman ako!”

28

¹ Dawa, maynamot do inchirinaya ni Rebekka, pinatawag ni Isaak si Jakob. Kinablaawan naw anak naw, as nakabilin na sya a kāna, “Barok, mangabahay kaba siras mababakes saya do dya Kanaan ah.

² Mangay ka na do Mesopotamya do pamilya ni Betoel a āmang ni ānang mo, kan mangabahay ka so asa dyirad mababakes saw a anak ni Laban a maraan mo a kakteh ni ānang mo.

³ Bindisyonan pakono imo no Dyos a Manakabalin, as torohan na pakono imo so aro a pōtot tan mayparin kanchi a āmang no aro a nasnasyon.

⁴ Bindisyonan pakono no Dyos imo kan siraw kapotōtan mo so bindisyonaw ni simna āpong mos Abraham. Tan komwan, dyira nyonchi iyaw tanaya a yanan tas changori a iyaw inkaryaw no Dyos di āpong mo.”

⁵ Katayoka na naychirin, tinoboy ni Isaak si Jakob do Mesopotamya a yanan ni Laban a pōtot ni Betoel no Arameo a tawo. As si Laban, ki kakteh na pa ni Rebekka a ānang da Esaw kan Jakob.

No Kapirwa Kapangabahay Ni Esaw

⁶ Sinpangan na, natonngan ni Esaw a binindisyonan ni āmang na si Jakob, as nakatoboy na sya a mangay do Mesopotamya a mangabahay daw. Napatakan na pa a do nakabindisyon naw sya, ki inbilin na a dya mangabahay siras mababakes saya Kananeo.

⁷ Natonngan pa ni Esaw a tongpalen ni Jakob no inbaheyaw ni āmang kan ānang da, ta nangay dana do Mesopotamya.

⁸ As dawa, naawātan na a chakey aban āmang na siraw mababakes saya a Kananeo.

⁹ Do dawri, nangay si Esaw do yananaw no maraan naw a si Ismael a anak ni simna Abraham. Aran myan danaw dadwa baket ni Esaw, ki alit na pa kinabahay na si Mahalat a pōtot ni Ismael, as kan kakteh ni Nebayot.

No Kangay Ni Jakob Do Yanan Laban

¹⁰ Do nakakarwaw ni Jakob do yanan da a Beerseba, ki kominwan do Haran.

¹¹ Nakaysan do asa yanan, ta nahpan dana. Ki do nakapaypoktad naw, nanghap so asa bato a nayponganan na, as nakapakaycheh na.

[†] 27:46 27:46 Siraw Heteo a tawotawo, ki nanganohed saba do Dyos.

¹² Sinpangan na, tinayēnep na a nakaboya so asa ayran a yapo do tana a nakarapit do hanyit. Myan saw anghil no Dyos a nāw da maytotopdis a komayat kan gomchin do dawri a ayran,

¹³ kan naboya na si Āpo a maytēnek do anmwaw no ayran.* Binata dya ni Āpo a kāna, “Yaken si Āpo a Dyos a dinaydāyaw ni Abraham a simna āpong mo, kan Dyos a daydayāwen ni Isaak a āmang mo. Nyaya tana a pakaychehan mo sichangori, ki itoroh konchi dyimo kan kapotōtan mo.

¹⁴ Akma sanchiw kâro no ahbek, kâro no kapotōtan mo. Maychawpit sanchi do tana do laod, dāya, ammyānan, kan abagātan, as kan maynamot dyimo kan kapotōtan mo saw, bindisyonan konchiw tabo tawotawo.

¹⁵ Nāw ko na machirayay dyimo, kan aywanan koymo do tabo a ngayan mo, as kan paybidyen konchimo do dya a tana. On, polos a dyi koymo a karwan a mandanchan matongpal ko iyaw kari kwaya dyimo.”

¹⁶ Katayoka na, nayokay si Jakob, kan binata na do aktokto na a, “Ay samna! Myan paya dya si Āpo, ki chinapatak kwabaya.”

¹⁷ Namō si Jakob, as binata na a kāna, “Ay anyan! Makamwamomo sawen nyaya yanan! Nya danaw bahayaw ni Āpo kan ayaman a mangay do hanyit.”

¹⁸ Do kamabekasan naw, minhep a naybangon si Jakob. Inhap naw batwaw a nayponganan na, as pinaytēnek na a pakanaknakman na so napanarinaw dya. Somarono, pinadwan na so lana no olibo hapotaw no batwaw.†

¹⁹ Pinangaranan na so Betel‡ nawri a tana. Ki Los, ngaran na do kachwaw.

²⁰ Sinpangan na, nagkari si Jakob, “An myan ka dyaken mo Āpo Dyos, as aywanan mo yaken do kapagbyahi kwaya, kan torohan mo yaken so kanen kan laylay ko,

²¹ as an paybidyen mo yaken a sisasalon-at do bahay ni āmang ko, ayket, imo danaw Āpo a Dyos ko.

²² Iyaw nya bato a pinatnek ko a pakanaknakman, iyanchiw nya logar mayparin a pagdaydayāwan dyimo, kan itoroh konchiw apagkapollo no tabo myan dyaken.”

29

No Kawara Ni Jakob Do Yanan Laban

¹ Do katayokaw no nawri, tinongtong ni Jakob kapagbyahi naw, kan nakarapit do tana daw no taga dāya.

² Do dawri, nakaboya so asa bobon do gagan no asaw a idi. Myan saw nakpeh a maynahah a tatdo a kaarban karniro do masngenaw do bobonaw, ta dawriw pirmi a pamaynoman da, ki nataloban pa so rakoh a bato.

³ An maychichipeh dana sa tabo karniro daw, balakwangen dan magpaspastoraw iyaw batwaw, as kapaynom da sira. An tayoka sa minom, ki paybidyen daw batwaw a patohongen.

⁴ Do dawri, nanahahes si Jakob dyirad magpaspastoraw a kāna, “Inyom Sir, taga dino kamo?”

Ki tominbay sa dya a kāna, “Na, taga Haran kamyaw.”

* **28:13 28:13** Mana “do masngen naw dya.” † **28:18 28:18** Do dawri a chimpo, ki no kapamadwaya so lana, ki asa pangilasinan a iyaw napadwanaw, ki sinsinan paba, ta nachitatārek dana a para do Dyos. ‡ **28:19 28:19** No chakey na batahen Betel, ki “Bahay no Dyos.”

⁵ Inyahes pa ni Jakob dyira a kāna, “Chapatak nyori si Laban a apōko ni Nahor?”

“On, chapatak namenaw,” inatbay da.

⁶ “Na, komosta?” inyahes ni Jakob.

“Na, aryaw a maganay. Chiban mo paw maypasngenaya. Tori danayas Rakel a anak na a mangyangay so karniro saw ni āmang na,” binata da.

⁷ Binata ni Jakob dyira a kāna, “Makohat payaw araw. Ari na payad oras a ikoral nyo sa. Āngo ta dyi nyo sa paynomen karniro saya, as paybidyen nyo sa a pagaraben?”

⁸ Ki tominbay sa dya, “Aysa! Maparin namen aba, ta nawri dananchiw kabalakwang namen so batwaya an maychichipeh sa tabo, as kapaynom namen sira.”

⁹ Ranan pan kapachisarsaritaw ni Jakob dyirad magpaspastoraw, ki nawara si Rakel kan karniro saw ni āmang na, ta aran iya, ki asa mangay-aywan so karniro.

¹⁰ Do dawri a nakaboya ni Jakob si Rakel a anak ni Laban a kakteh ni ānang na, kan siraw karnirwaw ni maraan na, nanyeng na nangay a binalakwang iyaw batwaw a tohong no bobonaw, as nakapaynom na siras karniro saw.

¹¹ Katayoka na, dinadek na si Rakel, kan insiknan naw tomnanyis do kasoyot na.

¹² Binata na dya a kāna, “Kaanakanaw yaken ni āmang mo. Yakenaw, ki anak ni Rebekka a kakteh na.”

Do nakadngyaw sya ni Rakel, ki nakalyalisto a nayyayo a nangay a nangingahey sya di āmang na.

¹³ Dawa, do nakadamagaw sya ni Laban so maynamotaw di Jakob a anak ni kakteh na, nakapayapayayo na a nangay a minbayat sya. Kinepkep nas Jakob, as nakadadek na sya, as inyngay na do bahay na. Do nakawara daw do bahay ni Laban, inistorya ni Jakob tabo a namarin dya.

¹⁴ Binata ni Laban di Jakob a kāna, “Oyod sawen a kaanakan koymo!”

Do dawri, nakabohan a minyan si Jakob do yanan Laban.

No Kapagsirbi Ni Jakob Tan Makabahay

¹⁵ Do dawri, napahabas asa kabohan, binata ni Laban di Jakob a kāna, “Maynamot ta kaanakan koymo, āngo ta maytarabako ka abos tangdan? Ay samna! Maparin aba komwan. Ibahey mo na ah, an papiraw chakey mwa tangdan?”

¹⁶ Ki myan do dawriw dadwa anak ni Laban a mababakes: si Lea iyaw matoneng kan si Rakel a ādi na.

¹⁷ Mapintas* iyaw mata ni Lea, ki mapinpintas kan mapostora iyaw inawan ni Rakel.

¹⁸ Do dawri, myan nadidiw ni Jakob a ayat na di Rakel. Dawa, binata na di maraan na a kāna, “Maytarabako ako dyimo so papito a tawen an ipakabahay mo dyaken si Rakel a adeadekey a balāsang mo.”

¹⁹ Initbay ni Laban dya a kāna, “Naon, chakey ko, ta maganaganay a imo makakabahay sya kan matarek. Dawa, nāw mo na machiyan dyamen.”

²⁰ Dawa, nakapaytarabako ni Jakob so papito a katawen tan makabahay nas Rakel, kan napootan nabaw nakapaypahabas no araw saya maynamot ta taywaraw kadaw na si Rakel.

²¹ Ki do nakatayokaw ni Jakob so papito a tawen, inbahey na di Laban a kāna, “Ay mo Maraan, napakabos ko naw chimpwaw a inkari ko a

* 29:17 29:17 Mana “makapsot.”

maytarbako dyimo. Chakey kwa ipakabahay mo na dyaken si Raket tan myan danaw baket ko.”

²² Do dawri, namarin si Laban so rakoh a pasken, as rinara na sa tabo tawotawo daw a mangay do kasar.

²³ Sinpangan na, do dawri a ahlep, ki si Raket abaw pinaoknod ni Laban di Jakob, an dya si Lea. Chapatak aba ni Jakob, dawa, inoknod nas Lea.

²⁴ Ki maynamot ta nangabahay dana si Lea, intoroh ni Laban di Lea iyaw adipen naw a si Silpa tan iya danaw adipen na.

²⁵ Ki do kamabekasanaw, natonngan ni Jakob a si Lea iyaw kinaoknod naw. Dawa, nangay di Laban, as nakabata na sya dya a kāna, “Āngo ta komwan pinarin mo dyaken, mo Maraan? Nagsirbi ako abawri dyimo so papito a katawen tan makabahay ko si Raket? Āngo ta inallilaw mo yaken?”

²⁶ Ki tominbay dya si Laban a kāna, “Dāgen namen do dya an manmanma a pakabahayen namen adeadekey a anak namen, an dyi pa makakahay iyaw matonetonengaw.

²⁷ Patayokahen mo paw asaya kalawas a ragragsak no kasar mo di Lea. Katayoka no nawri, ipakabahay ko pa dyimo si Raket a ādi na an maytarabako ka pa dyaken so papito a katawen.”

²⁸ Nakey si Jakob, dawa, do katayokaw no asa kalawas a ragragsak no kasar na di Lea, intoroh dya ni Laban si Raket a nayparin pa baket ni Jakob.

²⁹ Si Bilha a adipen Laban, ki intoroh ni Laban di Raket tan adipen na.

³⁰ Inoknod pa ni Jakob si Raket. Ki rakorakoh adaw ni Jakob di Raket kan si Lea. Sinpangan na, naytarabako si Jakob di Laban so papito pa a katawen.

Siraw Anak Ni Jakob

³¹ Do kaboyaw sya ni Āpo a dya oyod ni Jakob a chadaw si Lea, tinorohan na so anak, as si Raket, ki abaw anak na.

³² Do dawri, nabogi si Lea, kan naymanganak so asa mahakay. Pinangaranan na so Ruben,[†] ta binata na, “Naboya ni Āpo iyaw kapagmamayo ko. Sigoro, chadaw na, ngata, yaken lakay ko sichangori.”

³³ Sinpangan na, minirwa dana nabogi si Lea, as inyanak naranaw asa mahakay. Pinangaranan naw adekeyaw so Simeon,[‡] ta binata na, “Intoroh na pa ni Āpo dyaken nya anak ko, ta nadngey na a dya oyod yaken ni Jakob a chadaw.”

³⁴ Minirwa dana nabogi, as naymanganak dana so asa pa mahakay. Pinangaranan nas Lebi,[§] ta binata na, “Changori, ngata, maypadekktet dyaken si lakay ko, ta ari danaw tatdo a mahahakay a anak ko.”

³⁵ Minirwa pa nabogi, kan naymanganak pa so mahakay. Pinangaranan na so Joda,^{*} ta binata na, “Changori, dadayen ko Dyos.” Katayoka no nawri, nayhat a naymanganak.

[†] 29:32 29:32 No oni no chirin a Ruben, ki nagistayan a mayengay do chirin Hebreo a “naboya naw kapagmamayo ko.” No chakey na batahen, ki “chiban paw anak a mahakay.” [‡] 29:33 29:33

No chakey na batahen Simeon, ki “nadngey.” [§] 29:34 29:34 No chakey na batahen Lebi, ki

“madekktet.” ^{*} 29:35 29:35 No chakey na batahen Joda, ki “dāyaw.”

30

1 Do kadlawaw ni Raket a dya maymanganak, nangimon di Lea a ākang na, as binata na di Jakob a kāna, “An chaskeh mo a madiman ako, torohan mo yaken so anak ko!”

2 Nakasoli si Jakob di Raket, dawa, binata na dya a kāna, “Āngo ta komwan ibahey mo dyaken? Dyos akori? An iyaw dya mapaymanganak dyimo, aryoriw maparin ko?”

3 Ki inatbay ni Raket a kāna, “Namna! An komwan bata mo, cha dya si Bilha a adipen ko. Kaoknod mo tan makapaymanganak so ibidang ko a pinakaanak ko kan tan magpamilya akwa maynamot dya.”

4 Dawa, intoroh na si Bilha a adipen na a kinaoknod ni Jakob a akma nay baket.

5 Sinpangan na, nabogi si Bilha, kan naymanganak so mahakay.

6 Binata ni Raket a kāna, “Ay, chināsi yaken no Dyos. Nadngey na iyaw no inakdakdaw ko, ta tinorohan na yaken so anak.” Dawa, pinangaran na so Dan.*

7 Sinpangan na, minirwa a kinaoknod ni Jakob si Bilha a adipen ni Raket. Minirwa nabogi si Bilha, as naymanganak so chadadwa no anak naw, ki mahakay pa.

8 Binata ni Raket a kāna, “Inpasnek ko nachilomba di ākang ko, ki nangābak ako.” Dawa, pinangaranan naw adekeyaw so Neptali.†

9 Do kadlaw danaw ni Lea a dyi dana maymanganak, intoroh naw adipen naw a si Silpa di Jakob a akma nay baket.

10 Sinpangan na, nabogi si Silpa, as naymanganak so mahakay.

11 Binata ni Lea a kāna, “Ay, magasat akwaya!” Dawa, pinangaranan nas Gad.‡

12 Sinpangan na, minirwa a kinaoknod ni Jakob si Silpa a adipen ni Lea. Minirwa dana nabogi si Silpa, as naymanganak so chadadwa no anak naw, ki mahakay pa.

13 Binata ni Lea a kāna, “Ay, masoyot ako na! Sichangori, pangaranan da yaken kapayngay ko saw a mababakes so masoyot.” Dawa, pinangaranan na so Aser.§ adekeyaw.

14 Do chimpo no kapagranyi so trigo, nangay si Ruben do hakawan. Ki do dawri, nakaboya so asa kita no asin tamek a mayngaran so mandragoras,* ki nangisabat di ānang na a si Lea. As dawa, do kaboyaw sya ni Raket, binata na di Lea a kāna, “Torohan mo pa yaken so kadwanaya a mandragoras no anak mwaya.”

15 Ki tominbay si Lea a kāna, “Namna! Sinodib mo naw kadaw ni lakay ko. Manawob pabawri dyimo nawri? Sichangori, āngo paw sodiban mos mandragoras sayan anak kwaya?”

Ki binata ni Raket dya a kāna, “An torohan mo yaken so mandragoras saya no anak mwaya aket, ipalōbos ko si Jakob a machoknod dyimo anchan mahep.”

16 Do kapaysarisari naw, nawara si Jakob a yapo do hakawan. Binayat ni Lea, as binata na dya a kāna, “Sichahep, yaten mayoknod, ta tinadyan ko so mandragoras sayan anak kwaw kapachoknod mo dyaken.” Dawa, nayoknod sa do dawri a mahep kan Jakob.

* **30:6 30:6** No chakey na batahen Dan, ki “nakalmonaw.” † **30:8 30:8** No chakey na batahen Neptali, ki “maglomba” mana “may-ābak.” ‡ **30:11 30:11** No chakey na batahen Gad, ki “magasat.” § **30:13 30:13** No chakey na batahen Aser, ki “masoyot.” * **30:14 30:14** An kanen kono no mabakes iyaw nyaya asin mandragoras, maydamnay kono a mabogi.

17 Inadngey no Dyos iyaw dasal ni Lea. Dawa, nabogi si Lea, as naymanganak so asa pa anak a mahakay. Nyaw chadadima a anak da kan Jakob.

18 Dawa, binata ni Lea a kāna, “Tinorohan na yaken no Dyos so gon-gona maynamot do nakaitoroh kwaw so adipen kwaya di lakay ko.” Dawa pinangaranan nas Issakar.†

19 Sinpangan na, minirwa a kinaoknod ni Jakob si Lea. Minirwa nabogi si Lea, as naymanganak dana so asa pa a mahakay. Iyaw nyaw chanem no anak da kan Jakob.

20 Binata ni Lea a kāna, “Tinorohan na yaken no Dyos so asa mapateg a sāgot. Changori, anyiben ngata yaken ni Jakob, ta nakaiyanak ako so anem a mahahakay.” Dawa, pinangaranan naw adekeyaw so Sabolon.‡

21 Sinpangan na, minirwa dana naymanganak si Lea, ki mabakes a pinangaranan nas Dina.

22 Ki do dawri, nawayakan aba no Dyos si Raket, ta inadngey naw dasal na, kan tinorohan na so chimpo na a maymanganak.

23 Nabogi si Raket, as naymanganak so asa mahakay. Binata na a kāna, “Changori, pinakaro no Dyos pakasnesnekan ko maynamot do nakaitoroh naya dyaken so anak.”

24 Pinangaranan naw adekeyaw so Jose,§ ta binata na, “Rakoh hahawen kwa torohan na pa yaken no Dyos so asa pa anak a mahakay.”

No Kapachitolag Ni Jakob Di Laban

25 Do nakaiyanak danaw ni Jose, binata ni Jakob di Laban a kāna, “Palobosan mo na yaken a komaro dya tan maybidi ako do sigod a yanan āmang ko.

26 Aran siraw baket ko kan anak ko saya, ki palobosan mo sa tan komaro kami dya, ta nakabos danaw chimpo a nakaikāro ko sira dyimo. On, chapatak mwaya an maypāngo nakapaytarabako ko dyimo.”

27 Ki tominbay si Laban a katogangan na a kāna, “Anchi ka pa. An chāsi mo yaken, omyan ka pa dya. Komaro kaba, ta maynamot do bokod kwa pangancharan, napatakan ko na binindisyonan na yaken ni Āpo a maynamot do nakayan mwaya dyaken.

28 Na, ibahey mo an papiraw chakey mwa tangdan, ta nawriw itoroh ko dyimo.”

29 Ki tominbay dya si Jakob a kāna, “Engga. Nawri abaw chakey ko. Chapatak mo na an maypāngo nakapaytarabako ko dyimo, kan mango nakapayparo no binyay mo do kaaywan ko sira.

30 Oyod saba aro binyay mo do kawara kwaw, ki taywara nayparo sa sichangori, ta binindisyonan naymo ni Āpo do aran āngo a ipatarabāko mo dyaken. Changori, oras dana tan chiban ko kaganayan mismo a pamilya ko.”

31 Ki inyahes ni Laban a kāna, “Naon, ki āngo itangdan ko dyimo?”

Tominbay si Jakob dya a kāna, “Tangdanan mwaba yaken. Ki an makey ka do asaya lang a ibahey ko dyimo, tongtongen ko sa a chichiban siraw binyay mo saya.

32 Sichangori, ipalōbos mwa mangay ako do yanan daw no binyay saw, ta patarken ko sa tabo karniro a dya maynana maydak, tabo orbon

† 30:18 30:18 No chakey na batahen Issakar, ki “gon-gona.” ‡ 30:20 30:20 No chakey na batahen Sabolon, ki “sāgot.” § 30:24 30:24 No chakey na batahen Jose, ki “marapan pakono pa.”

saw a karniro a mababaheng kan tabo kalding a malabalabang kan mabochibochit. Sira lang nyayaw akdawen ko a itangdan mo dyaken.

³³ Tan komwan, aran mahay mo sa yangay a bisitane dyaken saya, ki matonngan monchi an malinteg ako mana engga. Ta an myan anchiw maboya mo a kalding a dya labang mana mabochibochit, iyanchiw nyaw maydamnay a pakalasinan mo an myan tinakaw ko. Masaw dyirad orbon saw a karniro ko an myan maboya mo a maydak.”

³⁴ “Naon, komwan ah. Parinen ta iyaw no inbahey mwaya,” initbay ni Laban.

³⁵ Dawa, do dawri a araw, no pinarin ni Laban, ki pinatarek na tabo mahahakay saw a kalding a orit-oritan kan malabalabang so maydak kan tabo mababakes a kalding a mabochibochit kan malabalabang a myan so maydaydak. Pinatarek na pa tabo mababaheng saw a karniro, as nakaitoroh na sira dyirad anak na saw a mahakay tan aywanan da sa.*

³⁶ Inpaikaro na sa tan pachibawa da sa di Jakob, as inpaiyangay na sa do mateng a yanan a ayamen do tatdo a karaw. Ki siraw nabidinaw a binyay, ki inpaaywan na sa di Jakob.

³⁷ Sinpangan na, nanghap si Jakob so mata a sangasanga no tatdo a kitan kayo a maydamnay a makochichasan. Kinochikochichasan na tan maychanyidanyidak sangasangaw.

³⁸ Pinatēnek na saw nakochichasanaw a sangasanga do salapen daw no arban sa do yanan saw no inoynoman da. Komwan pinarin na tan matoyen sa, ta magdadakep saw nyaya binyay an mangay sa minom.

³⁹ Sinpangan na, do nakapagdadakep daw no binyay saw do salapen daw no sangasanga, natoyen sa, kan naymanganak sa so orit-oritan, mabochibochit, kan malabalabang.

⁴⁰ Siraw nya orbon no kalding kan karniro, pinatawa sa ni Jakob, as pinasalap na saw pinatawa naw dyirad pangganakan saw a maynana mababaheng kan mayidak tan matoyen sa. Komwan nakaparo na so binyay na, kan pinatarek na sa dyirad binyay saw ni Laban.

⁴¹ An mapagran saw matatabaw a binyay, pangayen ni Jakob iyaw nakochichasanaw a sangasanga do masngenaw do inoman da saw tan maboya da, ta dawriw paydadapkan da.

⁴² Ki pangayen naba dyirad magogolangaw nya saya sanga. Dawa, dyira dana sa ni Laban magogolangaw, as dyira sa ni Jakob masasalon-at saw.

⁴³ Komwan nakapayparin ni Jakob a taywara mabaknang. Aro dyira na a karniro, kalding, kamilyo, asno, kan adipen na saw a mahahakay kan mababakes.

31

No Kalibas Ni Jakob A Omkaro Si Laban

¹ Do dawri, nadngeyan ni Jakob iyaw riklamo dan pōtotaw ni Laban a kon da, “Taywara danayas Jakob, ta appiten naranaya tabo dyiran Āmang, as kan si Āmangayaw nakayapwan tabo kinabaknang na!”

² Nadlaw pa ni Jakob a tomnabang dana dya si Laban, ta akma pabas kasngen na dya do nakarahan.

³ Do dawri, binata ni Āpo di Jakob a kāna, “Maybidi ka na do tana no inyapwan mo kan kakabagyan mo saw, kan myan ako a mangay-aywan dyimo.”

* **30:35 30:35** As dawa, no dyiran Laban, ki maynana maydak a kitan karniro, kan maynana mabaheng a kitan kalding.

⁴ As dawa, nanoboy si Jakob so mangay a mangibahey dyirad dadwaw a baket na a sa Rakeł kan Lea a mayboboya sa do pamaaraban naw siras binyay na saw.

⁵ Do kawara dad yanan naw, binata na dyira, “Natonngan ko a matabang dana si āmang nyo dyaken, ta akma paba do kachwaw. Ki aran komwan, ki nāw na aywanan yaken no Dyosaw a daydayāwen ni āmang ko.

⁶ Chapatak nyo na an maypāngo kagaget ko do kapaytarabako ko di āmang nyo.

⁷ Ki alit na a kinosit na yaken, kan naypisa aba lang, ta pirmi dana kinosit na yaken do nagtolagan namen a tangdan ko. Ki bāli, ta inpalōbos aban Dyos a rinanggasan na yaken.

⁸ Ta do kaibahey naw a mabochibochit iyaw binyay a dyira ko a tangdan ko, ki naymanganak sa tabo binyay na so mabochibochit. As do kaibahey naw a orit-oritan iyaw binyay a tangdan ko, ki naymanganak dana sa tabo so orit-oritan.

⁹ Dawa, oyod a sinidongan ni Āpo Dyos yaken, ta inhap na saw pinakadyira kwaw do dyira saw ni āmang nyo a pinabidi dyaken.

¹⁰ “Do naypisa do chimpon kapagdadakep dan kalding, tinayēnep ko. Ki naboya kwaw do tayēnep ko a siraw tōro a kalding a mangdakep so mababakes saw a kalding, ki maynana orit-oritan, mabochibochit, kan malabalabang.

¹¹ Sinpangan na, do tayēnep ko, nagparang iyaw Anghil no Dyos* a nachisarsarita dyaken, as kan naychirin dyaken a kāna, ‘Jakob.’ Ki inatbay ko, ‘Ari ako dya, mo Āpo.’

¹² Binata na pa, ‘Chiban mo saw tabo tōro saya a kalding a mangdakep. Maynana sa orit-oritan, mabochibochit, kan malabalabang. Yaken akın plano so nyaya, ta naboya ko tabo marahet a pinarin Laban dyimo.

¹³ Yaken iyaw Dyosaw a napaboya dyimo do Betel a napatnekan mo so pakanaknakman a bato a pinadwan mo so lana, as kan do dawriw, nagkaryan mo dyaken. Changori, karwan mo naw tanaya dya, as kan maybidi ka do nakayanakan mo a tana.’”

¹⁴ Katayokan nakapaychirin Jakob, tominbay sa Rakeł kan Lea a kon da, “Aysa! An komwan, ari pawriw matawid namen di Āmang?”

¹⁵ Inbidang nabawri yamen a istranghiro sichangori? Pi! Akma naya yamen inlāko, as iyaw kwartaw a pagbayad mo dyamen, ki nagasto narana.

¹⁶ An komwan, masyirto danaw tabo a kinabaknang a inhap no Dyos di āmang namen, ki dyamen dana kan siraw anak namen saya. Dawa, sichangori, parinen mo iyaw inbahey no Dyos dyimo.”

¹⁷ Sinpangan na, do nakapakarobwat daranaw da Jakob, pinasakay naw pōtot na saw kan dadwaw a baket na do kamilyo saw.

¹⁸ Do dawri, pinanma na sa a tinoyo tabo reprep saw a binyay na, kan inhap na sa tabo warawara naw a nakpeh na do kayan nad Mesopotamya, as kapaybidi narana do Kanaan a tanā ni āmang na a si Isaak.

¹⁹ Do kakaro daranaw da Jakob, aba daw si Laban, ta nangay na sa a ginogodan naipastor saw a karniro na. Dawa, nangay pas Rakeł a nanakaw siras didyosen saw ni āmang na.

²⁰ Asa pa, siniriban Jakob si katogangan na a si Laban a asa Arameo, ta inbahey naba dyaw nakayam na.

* **31:11 31:11** Chiban nyo nakailawlawagan Gen. 16:7; 21:17; 22:11.

21 Dawa, inyalistwan na sa inhap tabo warawara kan kinabaknang na, as nakapaglibas da. Inabtang da iyaw Oksong a Oprates, kan tinongtong daw nayam a kominwan do katokotokonanaw do tana a Galaad.

No Kalakat Ni Laban Di Jakob

22 Do chatatdo naranaw a karaw do nakapakakaro daranaw da Jakob, nadamag ni Laban a naglibas si Jakob.

23 Do dawri, nanyeng na inhap kadwan saw a kakabagyan na, as nakalakat da sa Jakob. Papito a karaw da a nanglakat sira, as nakadas da sira do katokotokonanaw do Galaad.

24 Ki do ahewaw a sakbay a kadas da sira, pinaytayēnep no Dyos si Laban a taga Aram a binata na dya a kāna, “Magannad kam Laban, ta salsalyan mwabas Jakob.”

25 Ki do dawri, nagtolda dana sa Jakob do katokotokonanaw do Galaad. As aran sa Laban, do nakapakarapit daw daw, ki nagtolda sa.

26 Do nakapayboya daw, inyahas ni Laban di Jakob a kāna, “Barok, āngo ta pinarin mo komwan? Sinikapan mo yaken a tod mo sa inkaro pōtot ko saya a akma say mababakes a natiliw do paggogobatan.

27 Āngo ta sinikapan mo yaken a inkorimed mo komnaro a dya nagpakada? An inbahey mo dyaken, aysa, siraragsak ako a nangparobwat dyinyo so piknik a makankantaan kan matoktokaran so tamtambor kan gitgitara.

28 Dyi mo paya yaken a tinorohan so chimpo ko a nangiliw siras apōko ko kan siraw anak ko saya. Samna! Oltimo a makkwan nyaya a pinarin mo dyaken!

29 Myan panakabalin ko a mangdosa dyimo. Ki kahep do nakapay-tayēnep ko, naychirin dyaken Dyosaw a daydayāwen ni āmang mo a dyi koymo a salsalyan.

30 Chapatak ko a komnaro ka, ta taywara danaw kangsah mo a maybidi do yanan āmang mo. Ki āngo ta tinakaw mo pa saw didyosen ko saw?”

31 Tominbay si Jakob dya a kāna, “On, mo Āmang, nayyayo ako, ata, mamō ako ngamin. Ta no myan do aktokto ko, ki angwan ibabāwi mo saw anak mo saya an matonngan mo a komaro ako.

32 As no didyosen mo saw, taywaran yaken nanakaw? Do salapen dan kabagyan ta saya a sistigo ta, yay mo a chichwasen dyira mo saya bata mo do dya, as hapen mo, as kan dimanen taw nawri a tawo a pakadongswan mo so didyosen mo saya.” Komwan binata ni Jakob, ta chapatak naba a tinakaw ni Rakel didyosen saw ni Laban a āmang na.

33 Maynamot ta komwan inbahey ni Jakob, nangay si Laban do toldaw ni Jakob a naychichwas. Komwan pa a naychichwas do toldaw ni Lea kan siraw dadwaw a adipen a mababakes, ki abaw nachichwasan na didyosen daw. Do nakahbot naw do toldaw ni Lea, somindep do toldaw ni Rakel.

34 Ki nasakbay nakahap ni Rakel so didyosen saw ni āmang na, as nakaitayo na sira do bolsaw no pasangaw no kamilyo na, as nakadisna na sya. Naychahel si Laban do tabo irahemaw no tolda naw, ki abaw naboya na.

35 Binata ni Rakel di āmang na a kāna, “Makasoli kaba, mo Āmang, do dyi kwaya paytēnekan, ta marodit akwaw.” Dawa, tinongtong ni Laban naychichwas, ki abaw naboya na dyirad didyosen na saw.

36 Do dawri, maynamot ta komwan napariparin, nakasoli dana si Jakob di Laban. Dawa, pinaydabdab nas katogangan na a kāna, “Aysa! Āngo

marahet a pinarin ko dyimo ta dawa? Āngo nakagatosan ko tan lakatan mo yaken, mo Āmang?

³⁷ Changori a tayoka danaw kapaychahel mo do tabo warawara ko, aryoriw naboya mo a dyira mo? An myan, ngay, pangayen mo do kasalalapan taya tan maboya da no kakabagyan ta saya an sino kosto dyaten.

³⁸ Dadwa poho a katawen a minyan ako dyimo a nagsirbi. Kinapya ko sa inaywanan karniro kan kalding mo saw tan abo nasday a anak dan panganakan mo saw, kan abaw inichan ko aran asa maloko a binyay mo.

³⁹ An myan naw dimanen maranggas a animal a binyay mo, ki tod ko a binayādan. Inyangay kwaba inpaneknek dyimo a abo gatos ko. An myan natakaw aran maraw mana mahep, inpapilit mo a bayādan ko.

⁴⁰ Aro napadas ko a lidyat do kapangaywan ko siras binyay mo. An maraw, inanōsan ko iyaw kohat no araw. An mahep, inibtoran ko hanebneb. Abaw imas no kapakaycheh ko, ta napohaw ako pa.

⁴¹ Komwan lidyat ko do dadwa poho a katawen a kayan ko dyimo. Nagikāro ako so asa poho kan apat a katawen tan makabahay ko saw dadwaya anak mo. Anem pa katawen a inaywanan ko saw binyay mo saw tan myan hahawen ko a pinakadyira ko dyirad orbon saw a tangdan ko yapod dyimo. Ki alit na pa pirmi[†] mo a binalbaliwan pinakadyira ko a tangdan.

⁴² An dyi na sinidongan yaken no Dyos ni simna Abraham a daydayāwen ni āmang ko a si Isaak, pinayam mo yaken a sibahabahas. Ki naboya ni Āpo Dyos an mango lidyat ko kan kagaget kwa naytarabako. As dawa, kahep pinaydabdab naymo do tayēnep mo.”

No Kapagtolag Da Jakob Kan Laban

⁴³ Do dawri, maynamot ta komwan inbahey ni Jakob, tominbay si Laban a kāna, “Tabo myan saya dya sichangori, ki dyaken saw nawri. Ta siraw baket mo saya, ki anak ko sabawri? Siraw pōtot mo, ki apōko ko. Tabo binyay mo, ki yapod binyay ko. Ki aran komwan, maparin kwaba a tod a ahapen saw anak kwaya a paybidi sichangori. Masaw dyirad apōko ko saya.

⁴⁴ Sichangori, ki maganay an magtolag ta so bayo, as kan pawpohen taw batobato saya a pangpaneknek ta so dyi ta kapagbabāwi do nagtolagan taya.”

⁴⁵ Do dawri, nanghap si Jakob so rakoh a bato, as pinaytēnek na.

⁴⁶ Sinpangan na, inbahey na dyirad rarayay naw a tongtongen daw manghap so bato a pawpohen dad omdibonaw no pinatnek naw a rakoh a bato. Do katayoka daw, naychakakan sa do bitaw no inopo daw a bato.

⁴⁷ Pinangaranan ni Laban nyaya nawpo a bato so Jegar-Sahadota do chirin na Arameo. As si Jakob, ki pinangaranan na so Galed do chirin na Hebreo.[‡]

⁴⁸ Binata ni Laban di Jakob a kāna, “Magsirbiw nya a mangipaneknek so nagtolagan taya.” Nyaw naynamotan na a napangaranan nya nawpo a bato so Galed.

⁴⁹ Binata pa ni Laban di Jakob a kāna, “Si Āpo pakono pirmi a omchidechideb dyaten do kapaybawa taya.” Dawa, nayngaran paw nawri a nawpo a bato so Mispa.[§]

[†] 31:41 31:41 Mana “pinay-asa poho” do chirin Hebreo. Ki no chakey na batahen, ki “pirmi.” Gen. 31:7   [‡] 31:47 31:47 No chakey na batahen Jegar-Sahadota mana Galed, ki “atoy a mangipaneknek.”

[§] 31:49 31:49 No chakey na batahen Mispa, ki “panyidechideban.”

⁵⁰ Tinongtong ni Laban naychirin a kāna, “An ranggasan mo saw pōtot ko saya a baket mo, mana an mangabahay ka pas matarek, aran dyi kwa maboya mana chapatak, naknakmen mo a chichiban na yaten no Dyos a iyaw makapaneknek so nagtolagan taya.

⁵¹ Cha dyaw inopo ko saya a bato kan pinatnek ko a rakoh a bato do payawan tayas changori.

⁵² Dawa, dyi ta pakono a kawayakan nyaya mohon ta a pamaneknek so tolag ta. Nya pakono akmay balat an myan marahet a panggep no katakatayisa dyaten.

⁵³ Iyaw Dyos pakono a dinaydayaw ni simna Abraham, Nahor, kan āmang daw mangokom dyaten an sino dyaten mangrarayaw so tolag taya.” Sinpangan na, nagkari si Jakob do salapen no Dyos a daydayāwen āmang na a si Isaak.

⁵⁴ Do katayoka da nagtolag, sinosohan ni Jakob do dawri a tokon asaw a binyay a indāton na do Dyos. Sinpangan na, tinawagan na saw kakabagyan naw a machakan dya.* Katayoka da, minisan dana sa daw.

⁵⁵ Do kamabekasanaw, dinadek ni Laban saw apōko naw kan siraw dadwaw a anak na a mabakes, as binindisyonan na sa. Katayoka na, komnaro dana sa Laban daw a somnabat do tana da.

32

No Kapangahwahok Ni Jakob Di Ākang Na

¹ Do nakakaro daranaw da Laban, tinongtong da Jakob nayam, ki do kayam naw, naychihat a myan asa bonggoy no aanghil no Dyos a nangbayat sya.

² Do nakaboyaw ni Jakob sira, binata na a kāna, “Ari dyaw kampo no Dyos kan siraw bōyot na saw!” Dawa, pinangaranan naw nyaya logar so Mahanaim.*

³ Do katayoka na nawri, nanoboy si Jakob so tobotoboyen na saw a nanmanma kan iya a mangay di Esaw a ākang na do tana a Seir mana Edom.

⁴ Komwan inbilin na dyira: “Ibahey nyonchi di Esaw a ākang ko a kon nyo, ‘Batahenaw ni Jakob a adipen mo a nakayapo do nakakaro na di āmang nyo, ki nāw na a minyan di maraan nyos Laban do Mesopotamya a nanda sichangori.

⁵ Aro iyaw baka, asno, karniro, kalding, kan adipen na a mahahakay kan mababakes. Ipatatoneng na dyimo a ākang na, ta aram panchi a chāsi.’ ”

⁶ Ki do dawri, do nakapaybidi daw no tinoboy na saw a yapod Esaw, binata da dya a kon da, “Nangay kami di Esaw a ākang mo, kan ari dana mangay a machibayat dyimo, kan myan nachirayay dya a apat a gasot a tawo.”

⁷ Do nakadngey naw sya, oltimo danaw kāmō ni Jakob kan nakamikamyaba. Dawa, pinaycharwa na saw tawo naw kan siraw karniro, kalding, baka, kan kamilyo na saw.

* **31:54 31:54** No kapangidātonaya ni Jakob, ki tan magyaman sa do Dyos mana tan masigorādo danaw tinolag da Jakob kan Laban. Sigon do dadakay da, tinawagan ni Jakob siraw rarayay naw a koman tan ipaboya na a tayoka danaw kapagtolag da kan Laban kan maparin paba tadyan. Sinosohan naw kadwan a partis no binyay a indāton na do Dyos. As no kadwanaw, ki inichan da.

* **32:2 32:2** No chakey na batahen Mahanaim do chirin a Hebreo, ki “dadwa kampo.” No asaw, ki dyiran Jakob; as iyaw asaw, ki dyira no Dyos.

⁸ Komwan pinarin ni Jakob, ta iniktokto na a an gobaten Esaw asaya bonggoy, ayket, maparin a mayyayo paw asaw.

⁹ Do nakatayoka naw a napaycharwa sira, naydasal si Jakob. As nyaw inakdaw na a kāna, “O, Dyos a dinaydāyaw ni āpong kos Abraham kan daydayāwen ni āmang kos Isaak, adngeyen mo pa yaken. Mo Āpo, imo nangibahey dyaken a maybidi ako na do tana ni āmang ko kan siraw kakabagyan ko, as imonchiw mangbindisyon dyaken.

¹⁰ Abaw kaikaryan ko do tabo kadaw kan kāsī saya a inpaboya mo dyaken a adipen mo. Sarokod lang sinahabit ko do nakapamtang kwaw do oksongayan Jordan, ki naybidi ako a dadwa so bonggoy.

¹¹ Dawa, machikakaāsi ako dyimo a isalākan mo yaken di Esaw a kakteh ko. Mamo ako dya, ta āngo nchan yangay na yamen a gobaten, as dimanen na yamen a tabo kontodo siraw mababakes saw kan adedekey da saw.

¹² Naknakmen mo pakono iyaw kari mo dyaken a bindisyonan mo yaken kan parohen mo iyaw kapotōtan ko a akmas kāro no anay do kanayan a dya mabidangan.”

¹³ Do dawri, minisan pa sa Jakob do Mahanaim a logar. Do kamabekasan na, namidi dyirad binyay na saw, as nakapatawa na so isāgot na di Esaw a kakteh na.

¹⁴ Siraw nyaw pinidi na: dadwa gasot a mabinayi a kalding kan dadwa poho a maloko a kalding, dadwa gasot a mabinayi a karniro kan dadwa poho a maloko a karniro.

¹⁵ Myan paw pinidi na tatdo a poho a mabinayi a kamilyo a kontodo anak, apat a poho a mabinayi a baka kan asa poho a maloko a baka, dadwa poho mabinayi a asno kan asa poho a maloko a asno.

¹⁶ Kāda kita do pinatawa na saw a binyay, ki inpaaywan na dyirad adipen na saw, Sinpangan na, binata na dyirad adipen na saw a kāna, “Manma kamo na ah, kan magsasarono kamo, ki mayayateng kamo tan dyi kamo a maysin-aadas.”

¹⁷ Binilin naw adipen naw a manma a mangay a kāna, “Anchan mabayat naymo ni Esaw a ākang ko, as iyahes na, ‘Sino āpo mo? Dino ngayan mo, as kan sino akin dyira siras nyaya a binyay a toyohen mo?’

¹⁸ nyanchiw ibahey mo dya a kon mo, ‘Dyira ni Jakob a adipen mo siraw nyaya binyay. Inpaw-it na a sāgot dyimo mo Āpo Esaw. Ari saw a manawnawdyi kan yamen.’”

¹⁹ Masaw inbilin na dyirad chadadwa, chatatdo, kan tabo somarono saw a adipen a manoyo siras kadwan saw a binyay a sāgot nad Esaw. Binata na dyira a kāna, “Anchan mabayat nyo si Esaw, malit ibahey nyo dya ah.

²⁰ Kawayakan nyo aba ibahey a, ‘Ari saw a manawnawdyi kan yamen, sa Jakob a adipen mo.’” Pinarin ni Jakob nyaya, ta iniktokto na a, “Mahwahok ngata si Esaw do sāgot ko saya a pinanma ko. Ta anchan machisalap ako dya, rawaten nanchi ngata yaken.”

²¹ Dawa, pinanma narana sa a inpatatoyo sāgot na saw a binyay. As iya, ki minisan pa so asa kahep do nagkampwan daw.

No Kapaggabbo Da Jakob Kan Anghilaw

²² Do dawri a ahep, naybangon si Jakob, as nakahap na siras dadwaw a baket na kontodo saw dadwaw a mababakes a adipen na kan siraw asa pohwaw kan asa a pōtot na, as nakapamtang na sira do oksongaw a Habok.

²³ Pinanma na sa pinabtang, as nakapasarono nas tabo kadwan saw a rarayay na, binyay na, kan warawara da saw.

24 Do katayoka no nawri, namtang abas Jakob, dawa, nabidin a naychatanyi do kabtangaw no oksong.

Do dawri, naychihat a myan mahakay a nangay a nachigabbo dya a mandad kakalo narana a maysesedang.

25 Ki do kadlawaw sya no mahakayaw a dyi na mapenpen si Jakob, kinorimes naw atangaw ni Jakob. As dawa, nayhabchis atang naw do nakapachigabbo naw do mahakayaw.

26 Binata no mahakayaw di Jakob, "Dā pa! Aryan mo na yaken, ta maysesedang danaya!"

Ki tominbay si Jakob dya a kāna, "Ay! Aryan kwabaymo, an dyi mo yaken a bindisyonan!"

27 "Āngo ngaran mo?" inyahes no mahakayaw.

"Jakob," inibay na.

28 Do dawri, binata no mahakayaw, "Sichangori, Jakob pabaw ngaran mo, an dya Israel,[†] ta nachilaban kad Dyos kan kapayngay mo sa tawo, kan nagballigi ka."

29 Inbahey ni Jakob a kāna, "Imom Āpo, ibahey mo pa dyaken an sino ka kan dino nakayapwan mo."

Ki tominbay iyaw mahakayaw, "Āngo ta chakey mwa mapatakan?" Do dawri, tod narana binindisyonan, as nakakaro na.

30 Binatan Jakob do aktokto na, "Ay, nachisalap ako do Dyos. Mapya, ata, aryak paya mabay!" Dawa, pinangaranan ni Jakob nawri a logar so Penyel.[‡]

31 Domnada danaw araw do kakaro ni Jakob do Penyel, ki nakaskaspi a nayam maynamot do nayhabchisaw a atang na.

32 Nyaw siniknanan na a dāgen dan kapotōtan saw ni Israel mitchan so oyat a myan do atang no binyay a partyen da maynamot ta nyaw kinorimesaw no mahakayaw di Jakob do nakapaggabo daw.

33

No Kapaybayat Da Jakob Kan Esaw

1 Do kakaro naranaw ni Jakob do Penyel do napabtangan naw siras pamilya naw, naboya na a tominyitinyi sa Esaw a kakteh na a kontodo apat a gasot a rarayay na. As dawa, bininglay na saw pōtot na saw di Lea kan Raket kan siraw dadwaw a adipen na a mabakes.

2 Pinanma na saw dadwaw a mababakes a adipen kontodo anak da saw, as nakasarono ni Lea kan anak na saw. Kapanawdyan na, ki si Raket kan Jose a anak na.

3 Ki si Jakob, iyaw kapanoman a nangay a minbayat di Esaw. Naypapito a nagrokob do tana do kapaypasngen naw do yananaw ni ākang na.

4 Ki do nakaboyaw sya ni Esaw, nakapayapayayo na a nangay a minbayat sya. Kinepkep kan dinadek ni Esaw ādi naw. Tomnanyis sa a dadwa.

5 Do nakabangon naw ni Esaw so oho na, naboya na saw mababakes saw kan siraw adedekeyaw a minonot di Jakob. As dawa, inyahes na di Jakob a kāna "Sino saw nyaya a tawo a nachirayay dyimo?"

Ki tominbay si Jakob dya a kāna, "Ay, siraw nya adedekey, ki pōtot ko sa a intoroh no Dyos dyaken a maynamot do kāsī na."

6 Naypasngen saw dadwaw a adipen kontodo saw anak da saw, as nakapagrokob da a nangipaboya so kapagdayaw da di Esaw.

[†] 32:28 32:28 No chakey na batahen Israel, ki "machigabbo" mana "machilaban do Dyos." [‡] 32:30 32:30 No chakey na batahen Penyel do chirin a Hebreo, ki "ropa no Dyos." Eks. 33:20

⁷ Somnarono, naypasngen sa Lea kan anak na saw, as nakapagrokob da. Nanawdyi sa Jose kan si Raketel a nagrokob a nangipaboya so kapagdayaw da.

⁸ Sinpangan na, inyahas ni Esaw dya a kāna, “Aysa! Āngo chakey a batahen no bonggoy saw no binyay a pinanma mo a nabayat namen?”

Ki nyaw inbahey ni Jakob a kāna, “Na dyira mwaw, aram pa yaken a marawat mo Āpo.”

⁹ Ki inithbay ni Esaw a kāna, “Namna, manawob dana saw myanaw dyaken, mo Ādi. Hapen mo na, ta dyira mo na sa.”

¹⁰ “Engga ah!” kāna ni Jakob. “An chasoyot mo na yaken, rawaten mo saw panangpet kwaya dyimo. Ta do nakaboya kos kasoyot mo do ropa mo, ki akma ko nayaw naboyaw parabor no Dyos dyaken do siaadawaya nakarawat mo dyaken.

¹¹ Dawa, rawaten mo pakono panangpet ko saya, ta rakoh kāsi dyaken no Dyos, as kan apabaw pagkorāngan kod machita ko.” Inibhes aba ni Jakob mandan rinawat ni Esaw iyaw sāgot na dya.

¹² Do nakatayoka dan may-ākangaw a nagsarita, binata ni Esaw a kāna, “Na, magrobwat kamo na, ata, mayrarayay ta na, ta yaken soro nyo.”

¹³ Ki do dawri, tominbay si Jakob dya a kāna, “Naon, mo Āpo, ki chapatak mo a mabalabalay kami a mayam, ta makakapsot saw adedekey kwaya. Asa pa, mabakel ako an madiman orbon sayan karniro kan baka an makalokalo sa mayam a aran do asa lang a karaw.

¹⁴ Dawa, maganaganay danāno an imo manma, mo Āpo? Mononot kami na sigon do kalisto dan binyay kwaya kan siraw anak ko saya. Rapiten namen dananchi imo, mo Āpo, do Edom.”

¹⁵ Ki binata ni Esaw a kāna, “Na, an komwan, bidinen ko saw kadwan saya a rarayay ko a machirayay dyinyo.”

Ki inbahey ni Jakob, “Aran engga dana. Manawob dana dyaken iyaw kāsi mwaya dyaken.”

¹⁶ Dawa, do dawri a araw, komnaro sa Esaw a naybidi do Edom.

¹⁷ Ki sa Jakob, nangay sa a nagkampo do Sökkot. Namarin daw so bahay a panarasan na kan sapaw da no binyay na saw. Nyaw paynamotan na a nayngaran so Sökkot, ta no chakey na batahen, ki sapaw.

¹⁸ Naynam saba do Sökkot, as nakatongtong da a nayam. Do dawri, nakarapit sa Jakob a dya naan-ano a yapod Mesopotamya a nandad idi a Sikem do tanaw a Kanaan. Nagtolda sa do mangket do dāya do dawri a idi.

¹⁹ Sinpangan na, ginatang naw nawri a tana a nagtoldaan da. Binayādan nas asa gasot a plata a pirak dyirad kapotōtan saw ni Hamor a āmang ni Sikem.

²⁰ Namarin sa Jakob so asa a pangidātonan do Dyos, as pinangaranan na so El-Elohe-Israel.*

34

No Kararayaw Das Dāyaw Ni Dina

¹ Do asa karaw, nangay a nagpasyar si Dina* a balāsang da Jakob kan Lea dyirad babbalāsang saw a omyan do dawri a tana a Kanaan.

* **33:20 33:20** No chakey na batahen El-Elohe-Israel, ki “No Dyos, ki Dyos ni Israel” mana “Mabileg iyaw Dyos ni Israel.” Gen. 32:28 * **34:1 34:1** Gen. 30:21

² Do kayan naw a magpasyar ni Dina, ki naboya ni Sikem a baro ni Hamor a asa magtoray do dawri a tana no Hebeo saw a tawo. Do dawri, minanchaan ni Sikem si Dina, ta rinakep na a namarinan so chakey na.

³ Do nakatayoka naw, tomnobo kapagayat ni Sikem di Dina a pōtot ni Jakob, as kan nadidiw ni Sikem a myan danaw ayat na dya. Dawa, naychirin di Dina so makahwahok.

⁴ Sinpangan na, inbahey ni Sikem di āmang na a kāna, “Āmang, ipamosposan mo pa an maypāngo a makabahay ko nawri a mabakes.”

⁵ Do dawri, natonngan ni Jakob iyaw pinarinaw ni Sikem di Dina. Ki maynamot ta myan pa saw pōtot naw a mahahakay do pagpaspastoran daw so binyay da, naylilyak aba mandad nakapaybidi da.

⁶ Sinpangan na, nangay sa Hamor kan Sikem a baro na a nachisarita di Jakob.

⁷ Do kayan daw a magsasarita, kosto sa mawaraw pōtot saw ni Jakob a mahahakay a yapo do nagpaaraban daw siras binyay da saw. Ki nableg sa do nakadngey daw so pinarinaw ni Sikem do kakteh daw. Taywara danaw kasoli da di Sikem, ta inasnesnekan naw tabo tawotawo no Israel do nakalapos nas dāyaw ni Dina, as kan iyaw kaparin a akma syay, ki rebbeng naba maparin komwan.

⁸ Ki aran komwan, inapati ni Hamor a kāna, “Oyod nas kadaw ni Sikem a anak ko so balāsang mwaw. Dawa, chāsi nyo yaken, ta ipakabahay nyo dya.

⁹ Asa pa, maganay āno an maychakabahay saw anak ta saya? Itoroh nyo saw anak nyo saw a mababakes dyamen a kabahay namen, as kan kabahayen nyo saw babbalāsang namen saw.

¹⁰ Ta an komwan, maparin nyo omyan dyamen do tana namenaya, ta baywan namen abaynyo a omyan dya. On, omyan kamo dya. Magnigosyo kamo dya, kan gomātang kamo dya so bokod nyo a tana.”

¹¹ Sinpangan na, binata ni Sikem di āmang ni Dina kan siraw kakakteh na saw a mahahakay a kāna, “An chāsi nyo yaken kan itoroh nyo nyaya balāsang a kabahay ko, aran āngo akdawen nyo, ki itoroh ko.

¹² Ibahey nyo an papiraw pagbayad ko kan rigalo ko dya, ta itoroh kwa aran āngo iyaw chakey nyo dyaken. Basta ipakabahay nyo dyaken si Dina.”

¹³ Maynamot do pinarinaw ni Sikem a marahet di Dina a kakteh da, myan sikap dan pōtotaw ni Jakob a mahahakay do initbay daw dyirad may-āmangaw.

¹⁴ Binata da dyirad may-āmangaw a kon da, “Mapalobosan aba a machikabahay kakteh namenaya do dya nakogit, ta pakasnesnekan namen nawri an parinen namen.

¹⁵ Makey kami an basta mayparin kamo a akma dyamen. Ipakogit nyo sa tabo mahahakay dyinyo.

¹⁶ An parinen nyo nyaya aket, maparin taw maychakabahay. Omyan kami pa dyinyo, kan machichasa kami na dyinyo.

¹⁷ An maskeh kamo a magpakogit aket, hapen namen si Dina, as kan komaro kami do dya logar.”

¹⁸ Do nakadngey sya da Hamor kan anak nas Sikem, naktokto da a akmay maganay dyiraw inakdaw daw.

¹⁹ Naybabalay aba si Sikem a mangtongpal so tolag daw a maynamot do kapagkogit, ta oyod nas kadaw si Dina. Si Sikem, ki iyaw mabigbigbig do tabo kakakteh na do bahay ni āmang na.

²⁰ Do dawri, nangay sa Hamor kan anak nas Sikem do rowanganaw no idi daw do pagmimitingangan konsiho, as nakapachisarita da dyirad kapayngay da saw a omidi do dawri a idi.

²¹ Nyaw binata no may-āmgangaw dyira a kon da, “Makey sa machisit nyaya tawotawo dyamen. Dawa, rawaten ta sa a omidi dya, kan baywan ta saba a magnigoso so chakey da, ta marahawaw tana taya. As maparin ta pa kabahayen anak da sa, kan komwan maparin da kabahayen anak ta sa.

²² Ki chakey daban nyaya tawo omyan dya kan machichasa dyaten, an dya makogit tabo mahahakay dya a akma dyira. Nawriw paglintegan da.

²³ Syimpri dyira ta na sanchiw binyay da saw kan tabo a warawara da. Oyod abawri? Dawa, machitonos ta a magpakogit, yaten a tabo a mahahakay tan omyan sa dyaten.”

²⁴ Do dawri, nakey sa tabo mahahakayaw a myan daw do rowanganaw no idyaw do inbahey daw da Hamor kan Sikem. As dawa, do dawri a idi, nagkogit sa tabo mahahakay.

²⁵ Do katayokaw no tatdo a karaw, ki minrakamah danaw kogit daw. Do dawri, siraw mismo kaktehaw ni Dina a sa Simeon kan Lebi a anak ni Jakob, ki sililimed sa somindep do idyaw. Sinpangan na, inasot daw bahayang daw, as kan diniman da tabo mahahakayaw daw.

²⁶ Tinabtaban da pa sa a diniman sa Hamor kan Sikem, as nakahap da si Dina do bahayaw ni Sikem, as nakakaro da.

²⁷ Katayoka da Simeon kan Lebi a nangdiman siras mahahakayaw daw, nagsamsam saw tabo pōtotaw ni Jakob a mahahakay so warawara do dawri a idi tan mabahes daw nakararayawaw no dāyaw ni Dina a kakteh da.

²⁸ Inhap da tabo karniro, baka, kan asno. Inhap da paw tabo myan saw do irahem no idi kan do hakawan da saw.

²⁹ Inkaro da pa sa tabo kinabaknang daw. Inkaro da saw babbaket kan adedekey da saw, as somindep sa do kāda bahay a nangsamsam so tabo chakey da a warawara.

³⁰ Do nakatonengaw ni Jakob so pinarin daw no anak na saw, binata na di Simeon kan Lebi a kāna, “Taywara kamwaya! Inyo pakayapwan riribok kwaya. Changori, maynamot do pinarin nyowaw, ipsok darana yaken no tawotawo saya a Kananeo kan siraw Pereseo saya a omyan dya. Dēkey saw tawo ko saya, as an payrarapahen da tabo tawo da, as gobaten da yaken, syirto a madiman ako kan intīro a pamilya ko.”

³¹ Ki tominbay sa a kon da, “On, mo Āmgang, ki maparin namen aba a ibidang kakteh namenaya a akmay asa mapagran a mabakes.”

35

No Kabindisyon No Dyos Di Jakob Do Betel

¹ Sinpangan na, binata no Dyos di Jakob a kāna, “Ngay, may ka do Betel kan omyan ka daw. Mamarin ka daw so pangidātonan mo a pagdaydayawan mo dyaken, ta yaken iyaw Dyosaw a napaboya dyimo do nakapayayo mwaw a machibawa di Esaw a kakteh mo.”

² Dawa, binata ni Jakob dyirad pamilya na saw kan siraw nachirayawaw dya a kāna, “Ipoha nyo a tabo iyaw myan dyinyo a didyosen a inyonot nyo. Mariyos kamō a pakaboyan so kadalos no aktokto nyo, as kan magsokat kamō a pakaboyan so kapagbaliw no aktokto nyo.

³ Magrobwat ta, ta may ta do Betel. Mamarin akonchi daw so pangidatonan do Dyos, iyaw Dyosaw a somnidong dyaken do araw a kalidyat ko kan nangrarrayay dyaken do tabo a kwanan ko.”

⁴ Dawa, intoroh da tabo di Jakob iyaw didyosen da saw kan siraw aritos* da saw. Inkadi ni Jakob nya saya do atngeh no asa kayo a mayngaran so logo a masngen do Sikem.

⁵ Sinpangan na, nayam sa Jakob. Ki do kayam daw, abaw minlakat sira, ta inamomo sa ni Apo tawotawo saw do masngen saw a idiidi.

⁶ Tinongtong da Jakob nayam a nandad nakapakarapit da kontodo tabo tawotawo na saw do idi a Los mana Betel do tanaw a Kanaan.

⁷ Namarin si Jakob so pangidatonan na do Dyos, as pinangaranan naw tanaw daw so “Dyos no Betel” maynamot ta dawriw napaboyan no Dyos dya do nakarahan do nakaditchan naw si Esaw a kakteh na.†

⁸ Do dawri, nadiman si Debora, iyaw nangtagtagibi di Rebeka. Intabon da do masngen do Betel do atngehaw no kayo a logo. Dawa, nayngaran nawri a logar so “Logo a Nananyisan.”

No Katadi No Ngaran Jakob

⁹ Minirwa napaboaya si Apo Dyos di Jakob, kan binindisyonan na do nyaya kapaybidi na a yapod Mesopatamya.

¹⁰ Nyaw binata no Dyos dya a kana, “Jakob ngaran mo, ki sichangori, Jakob paba, ta mayngaran ka na so Israel.” Dawa, si Apo Dyos a mismo napangaran sya so Israel.‡

¹¹ Binata pa ni Apo Dyos dya a kana, “Yaken Dyos a Manakabalin do tabo. Mayparo kamo tan mayparonchiw kapototan nyo. Yapod dyira, ki tombod aro a nasnasyon, as kan myan sanchiw yapod kapototan mo a mayparin a aari.

¹² As iyaw tanaw a intoroh ko kaychowa di simna apong mo a si Abraham kan di amang mo a si Isaak, ki itoroh ko dyimo, as itoroh ko panchi dyirad kapototan mo saw a makarwan mo.”

¹³ Katayoka no Dyos a naychirin di Jakob, komnaro dana.

¹⁴ As si Jakob, ki napatnek so rakoh a bato a pakanaknakman na so logaraw a naychirinan dya ni Apo. Pinadwan naw batwaw so palek a daton na do Dyos. Pinadwan na pas lana no olibo, ta nawriw mapayparin so batwaw a pagdaydayawan na do Dyos.

¹⁵ Dawa, pinangaranan naw nawri a logar so Betel.

No Kadiman Ni Rakel

¹⁶ Sinpangan na, komnaro sa Jakob do Betel, as nakatongtong da mayam. Do dyi da pa kapanyino so idi a Eprata, narapit danaw araw no kapaymanganak ni Rakel, kan oltimo a malidyatan do kapagpasikal naw.

¹⁷ Ki do oltimwaw a kalidyat no kapagpasikal na, binata no partiraw di Rakel a kana, “Mamo kaba, mo Rakel, ta mahakay dana mirwaw anak mo.”

¹⁸ Ki do kapaybiybitos danaw no anges ni Rakel, sakbay a nadiman, pinangaranan naw anak naw so Benoni.§ Ki Benhamin* iyaw inpangaran ni Jakob.

* **35:4 35:4** No osaran das aritos do dawri, ki anyib da. † **35:7 35:7** Gen. 28:1-19 ‡ **35:10 35:10** Gen. 32:28 § **35:18 35:18** No chakey na batahen Benoni do Hebreo, ki “anak no mamayo ko.” Dawa, an komwan, ki anak no malas. * **35:18 35:18** No chakey na batahen Benhamin do Hebreo, ki “anak a makanawan” mana “anak no gasat.”

¹⁹ Do dawri, nadiman si Raketel, as intabon da do bit no rarahan a mangay do Eprata mana Betlehem.

²⁰ Pinatnek ni Jakob do yananaw no tanem naw asa rakoh a bato a pakanaknakman na. As manda sichangori, ki ari paw pakaboyan so yanan tanemaw ni Raketel.

²¹ Sinpangan na, tinongtong daw nayam da Jakob a mayngaran dana so Israel. Nakarapit sa do bit nad Migdal-eder mana pagwanawanan so karniro, kan nagtolda sa daw.

No Dosi A Anak Ni Jakob
(1 Kron. 2:1-2)

²² Do kayan da Jakob mana Israel do dawri a tana, nangay si Ruben a matoneng a anak na a nachoknod di Bilha, iyaw minabakesaw ni āmang na. Ki natonngan ni Israel nawri.

Myan asa poho kan dadwa anak ni Jakob a mahahakay.

²³ Siraw nyaw anak da Jakob kan Lea: si Ruben, iyaw matoneng, si Simeon, Lebi, Joda, Isakar, kan Sabolon.

²⁴ Sa Jose kan Benhamin, ki anak da Jakob kan Raketel.

²⁵ Sa Dan kan Neptali, ki iyaw anak da Jakob kan Bilha a adipen ni Raketel.

²⁶ Siraw nyaw anak da kan Silpa a adipen ni Lea: sa Gad kan Aser. Naiyanak saw nyaya a pōtot ni Jakob do Mesopotamya.†

No Kadiman Ni Isaak

²⁷ Do nakakaro da do Migdal-eder, tinongtong da Jakob nangay do Mamre a masngen do idi no Kiriati Arba mana Hebron. Dawriw yanan ni āmang na a Isaak, kan dawri paw yanan ni simna āpong na a Abraham do kaychowa.

²⁸ Do dawri, narapit ni Isaak iyaw tawen na a asa gasot kan wawaho a poho.

²⁹ Naybitos byay na, kan nachirapa dana dyirad āpong na saw. Taywara danaw kamalkem ni Isaak do nakadiman na. Intabon da Esaw kan Jakob a pōtot na.

36

Siraw Kapotōtan Ni Esaw
(1 Kron. 1:34-37)

¹ Nyaw pakasaritaan dan kapotōtan saw ni Esaw. No matarek a ngaran na, ki Edom.

² Nangabahay si Esaw so tatdo a mababakes a taga Kanaan. Siraw baket na saw, ki si Ada a pōtot ni Elon a Heteo a tawo kan si Oholibama a pōtot ni Ana a pōtot ni Sibeon a Hebeo a tawo,

³ as kan si Basemat a ādi ni Nebayot* no mahakay a pōtot ni Ismael.

⁴ Si Elipas, ki anak ni Esaw kan Ada. As si Rewel, ki inyanak ni Basemat.

⁵ As inyanak ni Oholibama sa Jeos, Jaalam, kan Kora. Siraw nyaw pōtot ni Esaw a nayanak do Kanaan.

⁶ Do dawri, inhap ni Esaw siraw babbaket na saw, pōtot na saw, tabo rararay na sa do bahay na, tabo binyay na saw, as kan tabo a warawara na a inakpeh na do Kanaan, as nachisyay di Jakob a ādi na, kan nangay do matarek a tana.

† 35:26 35:26 Si Benhamin, ki naiyanak aba do Mesopotamya. Gen. 35:16-19 * 36:3 36:3 Gen. 25:13; 28:9

⁷ On, komnaro sa Esaw daw, ta malidyatan sa mayrapa do asa yanan do taywara a kâro no binyay da Esaw kan Jakob, as kan manawob pabaw nawri a tana a pamakanan da siras binyay da saw.

⁸ Dawa, nangay si Esaw mana Edom do katokotokonanaw do Seir.

⁹ Nyaw pakasaritaan dan kapotôtan saw ni Esaw a kapoonan dan Edomita saw a tawotawo a minyan do katokotokonanaw do Seir.

¹⁰ Siraw nyaw pôtot a mahahakay ni Esaw: si Elipas a anak ni Ada a baket ni Esaw, kan si Rewel a anak ni Basemat a baket pa ni Esaw.

¹¹ Myan saw dadima mahahakay a pôtot ni Elipas: sa Teman, Omar, Sepo, Gatam, kan Kenas.

¹² Myan paw pôtot ni Elipas a mahakay a mayngaran so Amalek di Timna a minabakes na. Siraw nyaw apôko da mahahakay da Ada kan Esaw.

¹³ Myan saw apat a mahahakay a pôtot ni Rewel, ki sa Nahat, Sera, Samma, kan Missa. Siraw nyaw apôko a mahahakay da Basemat kan Esaw.

¹⁴ Myan saw tatdo a anak a mahahakay da Esaw kan Oholibama a sa Jeos, Jaalam, kan Kora. Si Oholibama, ki pôtot ni Ana a pôtot ni Sibeon.

¹⁵ Siraw nyaw nangipangpangolo a yapod mahahakay a kapotôtan ni Esaw: Si Elipas, matoneng a mahakay a pôtot ni Esaw, kan siraw nyaw mahahakay a pangpangolo a pôtot na a sa Teman, Omar, Sepo, Kenas,

¹⁶ Kora, Gatam, kan si Amalek. Siraw nyaw pangpangolo a pôtot ni Elipas a minyan do Edom, kan si Ada apông da a baket.

¹⁷ Myan pa saw mahahakay a pôtot ni Rewel a pôtot ni Esaw, kan nayparin kâda asa dyira a pangolo dan grupo da. Siraw, ki sa Nahat, Sera, Samma, kan Missa. Siraw nyaw pangpangolo a pôtot ni Rewel a minyan do Edom, kan si Basemat apông da a baket.

¹⁸ Myan paw pangpangolo da a yapod anak da Esaw kan baket na a si Oholibama a pôtot ni Ana. Siraw nyaya a pangpangolo, ki sa Jeos, Jaalam, kan Kora.

¹⁹ Siraw nya tabo pangpangolo do kapotôtan ni Esaw mana Edom no matarek a ngaran na.

*Siraw Kapotôtan Ni Seir
(1 Kron. 1:38-42)*

²⁰ Do dawri a tana ni Edom, myan saw tawotawo a sigod a omyan daw a mayngaran so Horeo a kapotôtan ni Seir. No mahahakay a pôtot ni Seir, ki sa Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

²¹ Dison, Eser, kan Disan. Siraw pangpangolo dan Horeo a tawotawo, kan minyan sa do Edom.

²² Siraw dadwa a mahahakay a pôtot ni Lotan, ki sa Hori kan Heman, as iyaw kakteh a mabakes ni Lotan, ki si Timna.

²³ Siraw mahahakay a pôtot ni Sobal, ki sa Alban, Manahat, Ebal, Sepo, kan Onam.

²⁴ Myan saw dadwa a mahahakay a pôtot ni Sibeon, ki sa Aya kan Ana. Si Ana, iyaw nakaboya so makohat a akbod do let-ang do kaaywan naw siras asno saw ni âmang na.

²⁵ Si Ana, myan dadwa pôtot na. Iyaw mahakay, ki si Dison. Iyaw mabakes, ki si Oholibama.

²⁶ Siraw mahahakay a pôtot ni Dison, ki sa Hemdan, Esban, Itran, kan Keran.

²⁷ Siraw mahahakay a pôtot ni Eser, ki sa Bilhan, Saaban, kan Akan.

²⁸ Siraw mahahakay a pôtot ni Disan, ki sa Os kan Aran.

²⁹ Siraw nyaw pangpangolo dan Horeo saw a tawotawo do Edom: sa Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

³⁰ Dison, Eser, kan Disan. Siraw nyaw pangpangolo dan kāda gropo no Horeo saw a omnidi do tana a Seir mana Edom.

Siraw Āri Do Edom
(1 Kron. 1:43-54)

³¹ Myan saw āri do Edom, kan nagsasarono sa a nagtoray daw sakbay a myan āri dan Israelita saw.

³² No nanoma a āri da, ki si Bela a mahakay a pōtot ni Beor a taga idi a Dinhaba.

³³ Do nakadiman ni Bela, nachitadi si Jobab a mahakay a pōtot ni Sera a taga Bosra.

³⁴ Do nakadiman ni Jobab, nachitadi si Hosam a yapod tana no Teman.

³⁵ Do nakadiman ni Hosam, nachitadi si Hadad a mahakay a pōtot ni Bedad kan taga Abit. Inābak na saw Midyanita a tawo do asa gobat do tana Moab.

³⁶ Do nakadiman ni Hadad, nachitadi si Samla a yapod Masrekka.

³⁷ Do nakadiman ni Samla, nachitadi si Saul a yapod Rehobot do bīt no oksong a Oprates.

³⁸ Do nakadiman ni Saul, nachitadi si Baal Hanan a mahakay a pōtot ni Akbor.

³⁹ Do nakadiman ni Baal Hanan, nachitadi si Hadad a taga Paw. No ngaran no baket na, ki Mehetabel a anak ni Matred a anak a mabakes ni Mesaab.

⁴⁰ No ngarangan dan pangolo a kapotōtan Esaw sigon do kāda tribo da kan yanan da, ki sa Timna, Alba, Jetet,

⁴¹⁻⁴² Oholibama, Ela, Pinon, Kenas, Teman, Mibsar,

⁴³ Magdiel, kan Iram. Tabo saw nya, ki pangpangolo dan Edomita a tawotawo a kapotōtan saw ni Esaw sigon do gropo kan yanan da.

37

Sa Jose Kan Kakakteh Na Saw

¹ Minyan sa Jakob do tana a Kanaan, iyaw tanaw a niyanan āmang na.

² Nyaw pakasaritaan pamilya ni Jakob.

Do nayypisa do kapagtawen ni Jose a anak na so asa poho kan papito, minonot dyirad aākung na saw a mahahakay a siraw anakaw ni Bilha kan Silpa a minabakes ni āmang na a somidong a magpastor siras karniro kan kalding da sa. Myan nadlaw na marahet a kaparin dan kakakteh na saya. Dawa, do nakapaybidi naw di āmang na, inbahey na dya.

³ Ki mangamangay a adayo adaw ni Jakob di Jose kan siraw kadwanaw a anak na maynamot ta nayanak do kamalkem naranaw. Pinamarin na si Jose so mapintas a laylay a mayid a matatarek so kita kan manaro so tatchay, as kan intoroh na di Jose.

⁴ Do kaboya daw sya no kakakteh na saw a rakorakoh iyaw adaw ni Jakob di Jose kan sira, inipsok das Jose, as kan aba polos maganay a kapaychirin da dya.

⁵ Myan asa ahep a naytayēnep si Jose. Kamabekasan na, inbahey naw nyaya dyirad kakakteh na saw, ki naypanyay nakaiipsok da sya.

⁶ Binata ni Jose dyira a kāna, “Inyo a aākung ko, adngeyen nyo pa yaken, ta ibahey ko tayēnep kwaw dyinyo.

⁷ Myan taw a tabo do hakawan a mamosot so trigo. Ki naychihataw a naytēnek pinosot kwaw. Do dawri, dinibon daw no pinosot nyowaw, as nakapaydogod da dya.”

⁸ Ki binata da no kakakteh na saw, “Āngo chakey mwa batahen? Imonchoriw āri a mangitoray dyamen, as kan yamen anchoriw adipen mo ah? Pi!” Naypaypangay nakaipsok da sya maynamot do tayēnep naw a inbahey na dyira.

⁹ Sinpangan na, minirwa dana naytaytayēnep si Jose, as inbahey narana dyirad kakakteh naw. Binata na dyira a kāna, “Inyom ākang ko, adngeyen nyo pa yaken, ta ari danaw tayēnep ko. Naboya kwaw araw, bohan, kan asa poho kan asa a bitohen a maydoydogod sa dyaken.”

¹⁰ Ki do kaistorya naw syay di āmang na kan kakakteh na saw, nakadabdab di āmang na. Binata ni āmang na dya a kāna, “Āngo chakey mwa batahen do dawri a tayēnep mo? Ay samna! Yamenori kāda ānang mo kan siraw kakakteh mo saya, ki maydogod kaminchi dyimo?”

¹¹ Taywara a ipsok dan kakakteh na saw maynamot ta chahoho da. As si āmang na, ki tinongtong na iniktokto an āngo chakey na batahen no tayēnep naw.

No Kailāko Ni Jose Kan Kaiyangay Na Do Egipto

¹² Do naypisa, nangay saw kakaktehaw ni Jose do masngenaw do idi a Sikem, ta dawriw paydisan da a pangipastoran siras karniro saw kan kalding saw ni āmang da.

¹³ Sinpangan na, binata ni Jakob di Jose a kāna, “Barok, nangay saw kakakteh mo saw do masngenaw do idi a Sikem a mangipasastor so karniro ta saw daw. Ngay, toboyen koymo a mangay do yanan daw ah.”

Ki tominbay si Jose, “On mo Āmang, nakasagāna ako a mangay.”

¹⁴ Tinongtong ni āmang na a kāna, “Yangay mo sa chiban an maganay kayayan da ākang mo, as kan siraw binyay saw. Katayoka mo a manyideb sira, maybidi ka, ta ibahey monchi dyaken an maypāngo sa daw.” Dawa, tinoboy ni āmang na si Jose a nangay a yapod Payahosonganaw a Hebron a yanan da nandad nakapakarapit na do Sikem.

¹⁵ Do kayan naw a midibidi do pagpaaraban daw a masngen do Sikem, myan mahakay a nakaboya sya, ki inyahes na dya a kāna, “Āngo chichwasen mo?”

¹⁶ Ki tominbay si Jose dya a kāna, “Chichwasen ko saw kakakteh ko saw. An chapatak mo an dino yanan da a mangipasastor so binyay namen, ibahey mo pa dyaken?”

¹⁷ Ki inbahey no mahakayaw a kāna, “Ay on, komnaro dana saw dya. Nadngey kwaw a kominwan sa do Dotan.”

Dawa, inonotan sa ni Jose a kominwan do Dotan,* as dawriw nakaboyan na sira.

¹⁸ Mabawa pa si Jose, ki naboya darana no kakakteh na saw. Do dawri, sakbay a makarapit do yanan daw, nagtotolag sa a dimanen da.

¹⁹ Nyaw inbahey dad katakatayisa dyira a kon da, “Toriw maganayaw a maytaytayēnep!

²⁰ Maganay āno an dimanen ta, as kaalasek ta sya do asaya bobon a abos ranom? Ibahey ta nanchi di Āmang a diniman no asa maranggas a binyay. Chiban ta pan āngo mahahap nad tayēnep na saw.”

²¹ Ki do nakadngyaw sya ni Ruben, chakey na isalākan si Jose do marahetaw a panggep da no kakakteh na saw. Dawa, binata na dyira a kāna, “Ay, engga ah! Parinen tabaw komwan!

* **37:17 37:17** Dotan, ki makalo a 24 kakilometro do ammyānanen no Sikem, as kan no chakey na batahen Dotan, ki “dadwa bobon.”

²² Dyi ta pakono a dimanen ah. Tod ta alasken do dyaya bobon do letangaya. Basta dyi ta ranggasan." Nyaw inbahey na, ta chakey na isalakan anchi si Jose as kapaybidi na sya di amang da.

²³ Dawa, do nakapakarapitaw ni Jose do yanan daw no kakakteh na saw, tiniliw da, as kinalistwan da binahas iyaw mapintasaw a mayid a laylay na.

²⁴ Do nakabahas daw sya, pinagtos da si Jose do asaw a bobon a abos ranom.

²⁵ Sinpangan na, do kadama daw a koman, naboya da saw tominy-itinyaw a bonggoy no maglaklakwaw a taga Midyan a kapototan Ismael kan kamilyo da saw a homabas daw a yapod Galaad. As no karga dan kamilyo da saw a yangay da do Egipto, ki siraw gom, balm, kan mirra.†

²⁶ Do dawri, binata ni Joda dyirad kakakteh na saw a kana, "An tod ta dimanen adi taya, as kaitayo ta sya, abayaw magon-gona ta.

²⁷ Maganaganay ano an ilako ta na dyirad Ismaelita saya? Ta akmay makkwan an dimanen ta, ta kakteh taya kan yapo taya do asa asi kan raya?" Nakey saw kakakteh naw do inbahey naw.

²⁸ Sinpangan na, do kapaypahabas daw no maglaklako saw a taga Midyan, inawon dan kakakteh naw si Jose, kan inlako da so dadwa poho a plata a pirak dyirad maglaklako saw a Ismaelita, kan inyonot daranas Jose do Egipto.

²⁹ Ki do kapaybidiyaw ni Ruben do bobonaw, naboya na a araba si Jose daw. Dawa, pinirit naw laylay naw do oltimo a nakapagmamayo na.

³⁰ Naybidi si Ruben do yanan daw no kakakteh na saw, as nakabata na sya a kana, "Arabaw adi taw! Ayya! Ango paro parinen ko sichangori?"

³¹ Dawa, no pinarin da, ki nanghap sa so asa kalding, as nakadiman da sya, as nakapakneb da so raya naw do mayidaw a laylay ni Jose.

³² Sinpangan na, inyangay da di amang da iyaw laylayaw, as nakabata da sya a kon da, "Nachichwasan namenaw nya. Chiban pam Amang, an iyaw laylayaw no potot mwaw."

³³ Nailasin ni Jakob laylayaw ni Jose. As dawa, binata na a kana, "Laylayayan Jose! Diniman naya no asa maranggas a binyay. Sigorado a napisapisang inawan na!"

³⁴ Do dawri, pinirit ni Jakob laylay naw, as nakatadi na sya so makersang a laylay tan ipaboya naw oltimo a mamayo na. Tinanyitanyisan naw nakadimanaw ni Jose so nahay a chimpo.

³⁵ Nangay sa tabo anak naw a mahahakay kan mababakes a kakakteh ni Jose di amang da, ta chakey da ahwahoken, ki chinakey nabaw mahwahok. Binata ni Jakob a kana, "Katngan kwaba tanyisan anak kwaw a mandanchan rapiten ko do yanan a kwanan nadiman." Komwan nakatanyis ni Jakob di Jose a anak na.

³⁶ Do dawri, nakarapit dana saw taga Midyan do Egipto. As do dawri, inlako da si Jose di Potipar a asa dyirad opisyalaw no ari do Egipto, as kan iya paw kapitan dan gwardya saw.

38

Sa Joda Kan Tamar

† 37:25 37:25 No gom, balm, kan mirra, ki osaren daw nya saya a mamarin so agas, insinso, kan bangbanglo a pangbalsamar. Gen. 43:11

1 Naynam aba do dawri a chimpo, komnaro si Joda do yanan daw no kakakteh na saw a mahahakay, as nangay a nachikaaroba di Hira a asa mahakay a taga Adollam.

2 Dawriw nakaboyan ni Joda so asaw a mabakes a taga Kanaan a pötöt ni Swa. Kinabahay ni Jodaw nawri a mabakes.

3 Sinpangan na, nabogi, kan naymanganak nawri a mabakes so asa mahakay a pinangaranan ni Joda so Er.

4 Minirwa nabogi si baket ni Joda kan nangyanak so mahakay a pinangaranan nas Onan.

5 As minirwa pa naymanganak so asa mahakay a pinangaranan na so Sela. Do nakayanakaw ni Sela, ki omyan sa Joda do asa yanan a mayngaran so Aksib.

6 Sinpangan na, do nakapaypahabas no aro a tawen, inpakabahay ni Joda si Er a matoneng a anak na do asaw a mabakes a mayngaran so Tamar.

7 Ki maynamot do oltimo a karahet no pinarin ni Er, nahwahok aba si Āpo dya. Dawa, binitos naw byay na.

8 Sinpangan na, binata ni Joda di Onan a adyen Er a kāna, “Kabahayen mos Tamar a ipag mo a nabālo. Basta tongpalen mo dadakay taya an āngo rebheng mo do ipag mo a nabālo a abos anak tan makapötöt ka so mayparin a pötöt no nadimanaw a ākang mo.”

9 Ki chapatak ni Onan a maibidang aba pötöt naw maipötöt naw. Dawa, kāda kaoknod na si Tamar a ipag na, ki ipoha naw mayparin naw a adekey tan dya makapötöt so maibidang a pötöt ni simna Er a ākang na.

10 Nahwahok aba si Āpo do nyaya marahet a pinarin ni Onan. Dawa, aran si Onan, ki binitos na paw byay na.

11 Maynamot do dyaya naporin, binata ni Joda di Tamar a manogang na a kāna, “Maybidi ka pa di āmang mo, kan mangabahay kaba mandan makarakoh si Sela a pötöt ko.” Inbahey naw nyaya, ta mammo an madiman si Sela a akma siras anak na saw a dadwa. Dawa, nangay si Tamar di āmang na.

12 Sinpangan na, homnabas aro a chimpo, as nadiman iyaw baketa ni Joda, iyaw pötötaw ni Swa. Do katayokaw no kapagmamayo naw, nagrobwat si Joda a mangay do Timnat do panggogodan daw so karniro na saw. Nayrayay sa kan Hira a sit na a taga Adollam.

13 Do dawri, myan nakaibahey so nyaya di Tamar a kāna, “Nagrobwat kono si katogangan mo a mangay do Timnat a manggogod siras karniro na saw.”

14 Dawa, tinadyan ni Tamar laylay naw a laylay no bālo so laylayaw no maglalakos asi, as nakaabongot nas oho naw kan ropa naw tan abo makailasin sya. Sinpangan na, nangay a naydisna a nanala do asdepanaw do idi a Enaim, ta dawriw rarahan a mangay do Timnat. Pinarin Tamar akma syay maynamot ta chinapatak na a rakoh dana si Sela, ki inpakabahay aba ni Joda dya.

15 Do nakaboyaw sya ni Joda, bata nan asa mabaybayadan a mabakes maynamot ta nataloban iyaw ropa naw.

16 Dawa, naypasngen do yanan naw do bitaw no rarahan, as nakabata na sya a kāna, “Ngay, mayoknod ta sichahep.” Ki chapatak naba a si Tamar a manogang na.

Ki tominbay si Tamar a kāna, “Āngo itoroh mo dyaken tan pagostwan koyomo?”

17 “Paiyangayan konchimo so orbon no kalding ko,” initbay ni Joda.

“On, ki maparin an torohan mo yaken so pakaboyan a mandan paiyangay mo nawri a orbon,” binata ni Tamar.

¹⁸ Inyahes ni Joda dya a kāna, “Āngo a pakaboyan chakey mo?”

Ki binata ni Tamar a kāna, “Iyaw saryo mwaya konso bato* kan igpet mwaya sarokod† mo.” Dawa, intoroh ni Joda saw nya inakdaw na. Nayoknod sa, as nabogi si Tamar.

¹⁹ Katayokan nyaya, naybidi si Tamar do bahay naw, as nakapakaro na so talobaw no ropa na. Nakapirwa na nagsokat so laylayaw no bālo.

²⁰ Do nakapakarapit ni Joda do kwanan naw, ki tinoboy na si Hira a sit na a taga Adollam a mangyangay so kaldingaw a orbon, as kahap na siras pakaboyan naw a binidin nad mabakesaw. Ki nachichwasan paba ni Hira.

²¹ Dawa, inyahes ni Hira dyirad mahahakayaw daw do idi a Enaim a kāna, “Chapapatak nyo abaw mabakesaw a manorotoroh so asi na a para do pakaidaydayawan no didyosen taw dya,‡ iyaw maydidisnaw do bitayan rarahan?”

Ki binata da a kon da, “Namna, abaw komwan a mabakes dya.”

²² Katayoka no nawri, naybidi si Hira do yananaw ni Joda, as binata na a kāna, “Nachichwasan ko pabaw mabakesaw. Inyahes kwaw dyirad mahahakay saw daw, ki binata daw a aba kono komwan a mabakes daw.”

²³ Binata ni Joda a kāna, “Nolay mwa kapyahen naw pakaboyan saw a intoroh ko dya. Chakey kwaba chamimyeng da yaten nō tawotawo. Bāli, ta pinadas kwaya inpayangayan so orbon a kalding, ki naboya mwabaya.”

²⁴ Katayoka no tatdo a kabohan, myan nakaibahey di Joda so nyaya a kāna, “Nayparin kono si Tamar a iyaw manogang mwaw a akmay mabaybayadan a mabakes, ta ari dana mabogi.”

Do nakadngeyay syaw ni Joda, inbilin na a kāna, “Yangay nyo a hapen, ta sosohan ta a sibilyay a signon do dadakay ta!”

²⁵ Do kapahtot daw si Tamar, inpaibahey naw nyaya di katogangan na a kāna, “Binogyaw yaken no akin dyiraw so nya saya. Chiban nyo an sino akin dyira siras nyaya a saryo konso bato kan sarokodaya.”

²⁶ Nailasin ni Joda a siraw dyira naw. Binata na a kāna, “Ayya! Malinlintegaya si Tamar kan yaken, ta pinarin kwabaw rebbengen ko dya a inpakabahay ko si Sela a pōtot ko.” Katayokan nawri, polos a dyi dana minirwa nachoknod di Tamar.

²⁷ Do nakarapitaw no araw a kapaymanganak ni Tamar, napatakan a singin saw anak naw.

²⁸ Do kapagpasikal naw, minohtot asaw a tanoro no adekeyaw. Inigpet no partiraw, as nakaytan na sya so mabaya bolabola. Binata na a kāna, “Nyaw pakaboyan sya a nanomaw nya.”

²⁹ Sinpangan na, minisek tanorwaw no adekeyaw. Ki do nakaysek naw, naychihat a nayanak iyaw kasingin naw a mahakay. “Namna! Pinilit mwayaw minohtot!” binata no partiraw. Dawa, napangaranan so Pares§ adekeyaw.

* **38:18 38:18** Iyaw saryo konso bato, ki akmay singsing, kan maparin aba paysyayen. Iyaw nya, ki pangilasinan so mabaknang a tawo, kan pangilasinan pa so katatawon akin dyiraw. No kaosaran no bato naw, ki pangtatak na so naitolas a kari na. † **38:18 38:18** Iyaw sarokod, ki myan naikitikit a pagilasinan so akin dyiraw. Siraw ohwaw no sarokod da saw do kaychowa, ki naikitikit sabong, protas, mana manomanok. ‡ **38:21 38:21** Iyaw pinaylaylay ni Tamar, ki sinsinan aba a laylay no mabakes a mabaybayadan, an dya asa masirbi dyirad didyosen saw no Kananeo saw a tawo.

§ **38:29 38:29** No chakey na batahen Pares, ki “mohtot.”

³⁰ Katayoka na, nachitadi a minohtot kasingin naw, ki mahakay dana. Iyaw nyaw naytananaw so tanoro so mabaya bolabola. Napangaranan nyaya adekey so Sera.*

39

Si Jose Kan Baket Ni Potipar

¹ As no naporin di Jose a nailako dyirad Ismaelita saw, ki inyangay dan Ismaelita saw do Egipto. Do nakapakarapit daw daw, inlako da di Potipar a taga Egipto a asa opisyal no aryaw kan kapitan pa no gwardya na saw.

² Binindisyonan ni Apo si Jose do kayan naw a omyan do bahay no amo naw a taga Egipto. Dawa, maganay a tabo naporin dya.

³ Naboya no amo naw a si Apo mangaywan dya, as kan si Apo somnidong dya a mapaggasat do tabo a parinen na.

⁴ Maynamot ta komwan, nahwahok si Potipar di Jose. Dawa, pinayparin na si Jose a iyaw magsirbi dya do mismo a pamilya na. Iyaw pinayparin ni Potipar a mangaywan so bahay na kan tabo a warawara na.

⁵ Yapo do kaaywanaw ni Jose so bahay no amo na kan tabo warawara na, binindisyonan ni Apo siraw myan do bahay ni Potipar a maynamot di Jose. On, siraw tabo a omyan do bahay ni Potipar, as kan tabo kinabaknang naw, ki binindisyonan pa ni Apo.

⁶ Dawa, intalek ni Potipar tabo di Jose iyaw warawara na. Ta an si Jose iyaw mangaywan, apabaw riribok na, an dyi dana iyaw kakan na.

As maynamot di Jose, ki asa mataer a baro.

⁷ Dawa, nakorsonadaan baketaw no amo naw. Myan naypisa a binata na dya a kana, "Ngay, mayoknod ta pa?"

⁸ Ki chinakey aban Jose, as binata na dya a kana, "Ay, ibahey mwabaw komwan, mo Mam. Chiban mo, abaw pakariribokan no amo kwaw do dya bahay maynamot ta myan ako dya. Intalek na tabo warawara na dyaken.

⁹ Myan toray ko do dya bahay a akmas katoray na. Intalek na dyaken tabo a myan dya, malaksid dyimo, ta imo baket na. Ay samna! Parinen kwabaw nyaya marahet, as kan makagatos ako pa do Dyos."

¹⁰ Aran kararaw a akdakdawen no mabakesaw di Jose a mayoknod sa, ki nakey abas Jose kan ditditchanan na.

¹¹ Do asa karaw, somindep si Jose do bahayaw tan parinen naw tarabako naw. Ki do dawri, ki abaw aran asa dyirad kapayngay naw a adipen do irahemaw no bahay.

¹² Do dawri, pinalang no mabakesaw laylayaw ni Jose, as nakabata na sya a kana, "Ngay, mangay ta pa mayoknod!" Ki nakalapsot si Jose, as nakapayayo a minohbot. Ki nabidinaw laylay naw a naigpet no mabakesaw.

¹³ Do dawri, do nakadlawaw syan mabakesaw a natokos ni Josew pinalang naw a laylay na,

¹⁴ ngingeyan na saw adipen naw. Do kawara daw, binata na a kana, "Chiban nyo nyaya. Insabat dyamen ni lakay ko nyaya Hebreo a tawo a mamarin so pakasnesnekan namen. Somindepaw kaychi do kwarto ko, ta chakey na yaken a paypariparinan, ki nangngey akwaw so mayit.

¹⁵ Do nakadngey naw a nangngey ako, ki nayyayo a minohbot. Ki chiban nyo, nabidinaw nyaya laylay na."

¹⁶ Kinapya no mabakesaw laylayaw ni Jose mandad kawara ni lakay na.

* 38:30 38:30 No chakey na batahen Sera, ki "mabaya."

¹⁷ Inbahey na di Potipar a lakay na iyaw naporinaw a akmas inbahey naw dyirad adipen da saw. Binata na a kâna, "Iyaw nyaya a adipen a Hebreo a insabat mo dyamen, ki somindep do kwarto ko, ta chakey naw mamarin so pakasnesnekan ko.

¹⁸ Ki maynamot do nakadngey naw sya nangngey ako, ki nanyayo a minohbot. Ki nabidinaw nyaya laylay na," binata no mabakesaw.

¹⁹ Do nakadngeyaw no amwaw ni Jose so inbaheyaw no baket naw a myan marahet a pinarin ni Jose, taywara a nakasoli.

²⁰ Do dawri, nanyeng na pinatiliw, as nakapasdep na sya do nakabahodan daw no binahod saw no aryaw do Egipto. Dawriw niyanan Jose.

²¹ Ki aran komwan naporin, myan si Apo dya, as maynamot do bindisyon na dya, maganay kayayan na do gwardyaw do pamahodan.

²² Intalek no gwardyaw di Jose tabo kapayngay na saw a nabahod, as iya danaw makatoneng do tabo mapariparin do dawri a bahodan.

²³ Yapo do dawri, pinagparikotan paban gwardyaw intalek na saw di Jose, ta no aran angô a pinarin ni Jose, ki maganay, ta si Apo somnidong dya a mapaggasat.

40

No Kapaytayēnep Da No Nabahod Saw

¹ Do nakapaypahabas danan chimpo, myan dadwa dyirad opisyalis saw no aryaw do Egipto a nakagatos. Iyaw asa, ki katatalkanaw a manorotoroh so palek do aryaw, as kan iyaw asaw, ki iyaw katatalkanaw a mamariparin so tinapay a para do aryaw do Egipto.

² Taywara nakasoli iyaw aryaw dyirad dadwa saya opisyal na.

³ Dawa, inpopok na sa do bahayaw no kapitanaw no gwardya, do bahodanaw a nakabahodan ni Jose.

⁴ Si Jose iyaw kinedngan no kapitanaw a magsirbi dyira, as nahay sa do bahodan.

⁵ Do asa kahep do irahemaw no bahodan, naytayēnep saw dadwaw, iyaw katatalkanaw a manorotoroh so palek do aryaw kan iyaw katatalkanaw a mamariparin so tinapay no aryaw do Egipto. Maytarek tayēnep da, kan maytarek paw chakey da batahen.

⁶ Do kamabekasanaw, do kangayaw ni Jose a magsirbi dyira, naboya na a mariribokan sa.

⁷ Dawa, inyahas na dyirad dadwa saw a kapayngay na a nabahod do bahayaw no amo na a kâna, "Inyom Sit, angô ta akmay maliday kamo sicharaw?"

⁸ Ki binata da a kon da, "On, ata, kahep, naytayēnep kamyaw a dadwa, ki abaya dyaw makaibahey so chakey na batahen no nya saya tayēnep namen."

Ki tominbay si Jose a kâna, "Si Apo Dyos, ki iyaw moyboh a manoroh so sirib no tawo tan maibahey naw chakey a batahen no asa tayēnep. Ibahey nyo pa dyaken an angô tayēnep nyo saw."

⁹ Dawa, inbahey no katatalkanaw a manorotoroh so palek do aryaw iyaw tayēnep naw di Jose. Binata na di Jose a kâna, "Do kapaytayēnep kwaw, nakaboya kwaw so asa katngeh a obas do salapen kwaw.

¹⁰ Myan tatdo a yangaw na. Do kapaybohong na paw, ki nagbosel kan nay-asi so aro, as kan naynoy sa tabo asyaw no obas.

¹¹ Inigpet kwaw do dawri iyaw bāswaw no āri. Do dawri, namoyis ako, as nakapis ko sya pinatola do bāswaw, as nakaitoroh ko sya di āri."

¹² Binata ni Jose a kāna, “Nyaw no chakey a batahen no tayēnep mwaya: Tatdo a karaw chakey na batahen no tatdwaya a yangaw.

¹³ Tatdo a karaw a yapo sichangori, pakakarohen nanchimo ni āri, as pabidyen naymo do sigodaw a toray mo. Imonchiw manoroh so bāso na a akmas pariparinen mwaw do kachwaw.

¹⁴ Ki chāsi mo yaken, ta naknakmen monchi yaken anchan mirwa a maganay kayayan mo. Isarita mo pakononchi yaken di āri, as kan sidongan mo yaken a mohtot do dyaya bahodan.

¹⁵ Ta no kaoyodan na, ki intālāw da yaken do tana dan Hebreo a tawo. As aran do kayan kwaya dya do tanaya a Egipto, ki aba polos naygatosan ko a nakayapwan nakabahodan ko.”

¹⁶ Do kadngeyaw sya no katatalkanaw a mamariparin so tinapay no āryaw a maganay chakey a batahen no tayēnepaw no rarayay naw, binata na di Jose a kāna, “Aran yaken, ki aryaw tayēnep ko. Tinayēnep kwaw a maysoson ako so tatdo a bakag a napno so tinapay.

¹⁷ Iyaw mamanyitwaw a bakag do oho ko, ki myan daw tabo a kita no tinapay a dyiran āri, ki kanenaw no manomanok.”

¹⁸ Binata ni Jose a kāna, “Mas nyaw chakey na batahen no tayēnep mwaya: Tatdo a karaw chakey na batahen no tatdwaya bakag.

¹⁹ Tatdo a karaw yapo sichangori, pahtoten nanchimo ni āri, as kaipapotoh na dyimo. Ipalodyit* nanchimo do kayo, as kanen anchi no manomanok iyaw asi no inawan mo.”

²⁰ Iyaw chatatdwaw no araw yapo do dawri, nagkompli iyaw āryaw daw. Namarin so ragragsak a para dyirad tabo saw a opisyalis na. Inpapahtot na saw dadwaw a opisyal a nabahod a iyaw katatalkanaw a manorotoroh dya so palek kan iyaw katatalkanaw a mamariparin so tinapay, as nakapaiyangay na sira do yanan daw no kapayngay daw a opisyalis.

²¹ Sinpangan na, pinabidi naw katatalkanaw a manorotoroh so palek do sigodaw a tarabako na kapanorotoroh so palek di āri.

²² Ki inalodyit naw katatalkanaw a mamariparin so tinapay a akmas inbaheyaw ni Jose dyira.

²³ Ki aran komwan naparin a akmas binataw ni Jose, ki alit na nawayakan no katatalkanaw a manorotoroh so palek si Jose. Nanakem na paba.

41

No Kapaytayēnep No Āri

¹ Sinpangan na, homnabas dadwa katawen. Do asa kahep, naytayēnep āryaw do Egipto. Do tayēnep naw, ki myan a maytēnek do payis no rakoh a oksong a mayngaran so Nile.

² Do dawri, naboya na saw papitwaw a baka a mawohas a minohtot a yapod oksongaw, as magar-arab sa so tametamek do payis naw daw.

³ Somarono, myan papito a baka a makokwan kan matataglang a minohtot a yapod oksongaw. Naytēnek sa do payisaw no oksong a yanan dan nanomaw a minohtot a kapayngay da baka a mawohas.

⁴ Sinpangan na, naychihat da hinamon no magogolang saw mawohas saw. Do dawri, nayokay āryaw a maynamot do kagigtot na do naparinaw.

* 40:19 40:19 No kapangdiman da, ki potohan da, as kalodyit da so inawan do kayo.

⁵ Minirwa dana nakaycheh āryaw, ki myan danaw matarek a tayēnep na. Nakaboya danas papito a mararaboy a dāwa a mabibyas a yapo do asa atngeh.

⁶ Somarono, tomnobo papitwaw a dāwa a mawpayang a hopes, as nahayo sa a maynamot do ultiimo a kohat no salawsaw a nakayapo do dāya.

⁷ Sinpangan na, naychihat a hinamon magogolang saw a dāwa siraw mabibyas saw a dāwa. Do dawri, nayokay danaw āryaw do nakakigtot na, kan natonngan na a tayēnep na sawen.

⁸ Kamabekasan naw, mariribokan aktokto no āryaw a maynamot do tayēnep na saw. Dawa, pinatawag na sa tabo magsalsalamangkaw* kan siraw mamasirib saw do Egipto. Inbahey na dyiraw tayēnep na saw, ki abaw aran asa dyira a makaibahey an āngo chakey a batahen no nawri.

⁹ Do dawri, binata no katatalkanaw a manorotoroh so palek do āryaw a kāna, “Pakawanen mo yaken, mo āpo Āri, ta sichangori lang a nanakem ko gatos ko, kan machita ko a ipodno dyimo.

¹⁰ Do nakapakasoli mwaw dyaken kan iyaw katatalkanaw a mamari-parin so tinapay, ki inpabahod mo yamen do bahayaw no kapitanaw no gwardya.

¹¹ Do asa kahep, do kayan namenaw do dawri, ki myan tinayēnep namen a dadwa, ki naytarekaw chakey a batahen no tayēnep namen saw.

¹² Ki myan asa baro† a Hebreo a adipen no kapitanaw no gwardya, as kan rarayay namen do irahemaw no bahodan. Inbahey namenaw dyaw tayēnep namen saw, ki naibahey naw iyaw chakey da batahen no bokod namenaw a tayēnep.

¹³ Naparinaw a tabo akmas inbahey naw dyamen: Napaybidi ako do sigodaw a toray ko, as kan naipalodyit iyaw talken mwaw a mamariparin so tinapay.”

¹⁴ Do nakadngey syay no āryaw, pinatawag nas Jose. In-godes da pinahbot si Jose do bahodanaw. Do nakatayoka naw a napachischis kan napaiminyin,‡ sinokatan da, as nakaiyangay da syad yananaw no āryaw.

¹⁵ Do nakawaraw ni Jose do salapenaw no āryaw, binata no āryaw di Jose a kāna, “Myan tinayēnep ko, ki aba polos makaibahey so chakey da batahen. Ki nadngey kwaw a makailawlawag ka so chakey a batahen no tayēnep a madngey mo. Dawa, pinatawag koymo.”

¹⁶ Ki initsbay ni Jose a kāna, “Āpo Āri, yaken abaw masirib a makaibahey so chakey a batahen no tayēnep mo, an dya si Āpo Dyos lang.”

¹⁷ Do dawri, inlawlawag no āryaw tayēnep naw di Jose a kāna, “Myan akkaw a maytēnek do payisaw no Oksong a Nile.

¹⁸ Ki nakaboya kwaw so papito a baka a mawohas a minohtot a yapod oksongaw, as kan nagar-arab sa so tametamek do payis naw daw.

¹⁹ Do dawri, myan saw matarek a papito a baka a somnarono a minohtot. Maychatagtaglang saw a taywara so kakokwan. Aryak pad nakaboya so komwan a kakwan baka do intirwaya a Egipto.

* **41:8 41:8** Siraw magsalsalamangkaw, ki akma siras mangat-atangaw, kan rayay da san bonggoy daw no papadi a maytoyolas so bata da a masasantwan a tolas da. Adālen daw bitohen saw tan ipadto da an āngo nchiw mapariparin. Mamarin sa pa so milagro a maynamot do kaosar das madyik (Eks. 7:11, 22; 8:7, 18). Myan dyiraw libro saw a maynamot do aro a tayēnep, kan myan dyiraw kadwan saw a naitayo a kinasirib. † **41:12 41:12** Nagtawen si Jose so asa poho kan papito do kaitoroh ni āmang na so mayid a laylay a mapintas. Gen. 37:2 ‡ **41:14 41:14** Siraw taga Egipto saw a mabigbigbig, ki maychischis sas oho da kan mangiminyin sa.

²⁰ Sinpangan na, naychihat da hinamon no magogolang saw siraw mawohas saw a kapayngay da baka a nanoma a minohtot.

²¹ Ki abaw pakaboyan so nakakan daw sira, ta nāw da a mabichid a makkwan. Katayoka na, nayokay ako.

²² Do kapirwa kwaw a nakaycheh, naytayēnep akos matarek. No naboya ko, ki papito a mayid kan nakabyas a dāwa a yapo do asa katngeh.

²³ Somnarono, tomnobo papito a matarek a dāwa a mawpayang a hopes, as kan nahayo sa a maynamot do oltimo a kohat no salawsaw a nakayapo do dāya.

²⁴ Sinpangan na, naychihat a hinamon hopes saw a dāwa siraw nakabyas saw a dāwa. Inbahey ko naw nyaya dyirad magsalsalamangka saw, ki abaw makaibahey so chakey na batahen.”

²⁵ Do dawri, binata ni Jose do āryaw a kāna, “Asaw chakey a batahen no tinayēnep mo saya. Inpakatoneng no Dyos dyimo iyaw makalo narana parinen.

²⁶ Papito a katawen iyaw chakey a batahen no papito saw a mawohas a baka kan iyaw papito saw a nakabyas a dāwa. Mayengay chakey a batahen no nya saya.

²⁷ As no papito saw a matataglang a baka a makokwan kan no papito saw a dāwa hopes a nahayo a maynamot do makohat a salawsaw a yapo do dāya, ki papito a katawen a apteng chakey na batahen.

²⁸ Akmas inbahey ko kaychi dyimo, mo āpo Āri: Inpakatoneng ni Āpo Dyos dyimo iyaw makalo narana parinen.

²⁹ No chakey na batahen nyaya, ki itonchiw papito a katawen a aro maapit do tābo a tana no Egipto.

³⁰ Katayoka na, monot anchiw papito a katawen a kapaychapteng. Ki mawayakan anchi no tawotawo papitwaw a katawen a kāro no āpit do Egipto, ta taywara anchi so karanggas kapaychaptengaya.

³¹ Polos a manakem da pabanchin tawotawo papitwaw a katawen a kāro no āpit do kasaronwaw anchi no kapaychapteng, ta taywara anchi a makamwamomo.

³² Iyaw nakapaypirwaw no tayēnep mo, ki chakey na batahen a oyod a inkeddeng no Dyos a maparin anchiw, kan abaw dwadwa a ito dana.

³³ “Dawa, sichangori, mo āpo Āri, machita a maychichwas ka so asa tawo a myan so sirib kan kapakaāwat a pinakainawan mo, ta iyaw payparinen mo a mangitoray so tābo a Egipto.

³⁴ As machita mamidi ka so kadwan saw a opisyalis a mangitoray dyirad mangakpeh saw so apagkalima no tabo maapit do tābo a Egipto do papito saya tawen a kāro no maapit.

³⁵ Ipakpeh mo dyiraw nawri a āpit do itonchi a papito a tawen a kāron āpit. As torohan mo sa pakono so toray a mangapya do agāmang saya do syodad saya, as kagwardya da sya.

³⁶ Siraw nyaw risirba a mangbyay anchi so tawo anchan mangay papito a katawen a kapaychapteng do dya tana a Egipto. Ta an parinen mo komwan, madiman abaw tawo do kapteng.”

No Kapatnek Ni Jose A Gobirnadur Do Egipto

³⁷ Do dawri, nakey si āri kan siraw opisyalis naw do inbaheyaw ni Jose.

³⁸ Binata no āryaw dyirad opisyal na saw a kāna, “Aryoriw madongso ta a akmas Jose a myan so ispirito no Dyos?”

³⁹ Dawa, binata na di Jose a kāna, “Maynamot ta inapaboya tabo no Dyos dyimo nya saya, apabaw kapariho mo so kasirib kan kapakaāwat.

40 Dawa, payparinen koymo a pinakainawan ko a mangitoray so tãbo a tana no Egipto, kan tongpalen anchi no tabo a tawotawo iyaw bilin mo. Abaw matwatohos so toray kan imo, an dya yaken a ãri.

41 On, itoroh ko dyimo sichangoriw toray a mangitoray so tãbo pagãryan ko do Egipto.”

42 Somnarono, pinakaro no ãryaw iyaw singsing[§] naw a yanan pangilasinan so toray na, as nakapasingsing na sya di Jose. Pinaylaylay na so maydak a laylay no masisita a tawo, as nakasaryo na pa sya so balitok.

43 Do katayoka naw, pinasakay na si Jose do chadadwaw no kagaganayan a logan na a osaren no makanawanaw a opisyal na tan maipaboya dyirad tawotawo katoray ni Jose. As myan saw soldado a pinanmanma na kan si Jose do kapagparada da a mangingengengey so, “Domitchan kamo do rarahana, kan maydogod kamo, ta ãto pinakainawan no ãri!” Nyayaw napanin do kapayparin no ãri si Jose a mangitoray do tãbo a Egipto.

44 Sinpangan na, binata no ãryaw di Jose a kãna, “Yaken Paraon* do dya. Ki alit na, abanchiw mapalobosan a parinen tawotawo do tãbo a Egipto, an dyi mo a ipalõbos.”

45 Do dawri, pinangaranan na si Jose so Sapenat Panea, as inpakabahay na dya si Asenat a põtot ni Potipera. Si Potipera, ki omyan do syodad no Heliopolis,[†] kan iya, ki asa padi daw a magdaydayaw so araw. Do dawri, komnaro si Jose do yanan ãri, ta binidibidi naw kãda loglogar do tãbo a Egipto.

46 Do kaisiknan ni Jose a magsirbi do ãryaw do Egipto, nagtawen so tatdo a poho. Komnaro do palasyowaw, as nakabidibidi na do tãbo a Egipto.

47 Do kayanaw no papitwaw a katawen a maganay ãpit, oyod a aro naapit.

48 Inpakpeh ni Jose iyaw inkeddeng naw a binglay no ãpit, as inpakapya na do kãda asa syodad do papito a katawen do kãrwaw no ãpit do Egipto. Kãda asa syodad, myan nakpeh a ãpit a yapo do omdibonaw a tana.

49 Taywara kãro no irek a inpakapya ni Jose, kan akmas kãrwaw no anay do kanayan. Dawa, sinõkat na paba, ta taywara danaw kãro na.

Sa Manases Kan Epraim

50 Sakbay no kangay no kapaychapteng do Egipto, myan dadwa a anak ni Jose a mahahakay di baket na a si Asenat a põtot ni Potipera a padi do syodad no Heliopolis.

51 Pinangaranan ni Jose iyaw matonengaw a põtot na so Manases,[‡] ta binata na a kãna, “Sinidongan yaken no Dyos a nangwayawayak so tabo karibok ko kan kangasah ko do pamilya ni ãmang ko.”

52 As pinangaranan naw no somaronwaw so Epraim,[§] ta binata na a kãna, “Si Æpo Dyos pinayparin na yaken a maasi do tanaya nakalidyalidyatan ko.”

53 Do nakapachipanda danaw no papitwaw a katawen a kãro no ãpit do Egipto,

---

§ 41:42 41:42 No bato no singsing no ãri, ki myan naikitikit a ngaran na mana ladawan na. No osar no singsing naw, ki pangtatak na siras tolas na saw mana naitolas saw a bilbilin na tan mailasin aran sino a tawo an dino pakayapwan nawri a tolas. * 41:44 41:44 No ãwag dan ãri do Egipto, ki Paraon. † 41:45 41:45 No chakey na batahen Heliopolis, ki “syodad no araw.” ‡ 41:51 41:51 No chakey na batahen Manases do chirin Hebreo, ki “inpayawayak.” § 41:52 41:52 No chakey na batahen Epraim do chirin Hebreo, ki “maasi” mana “maypirwa so asi.”

⁵⁴ somniknan danaw papitwaw a katawen a kapaychapteng a akma so inbaheyaw ni Jose. Siraw tawotawowaw do omdibonaw no Egipto, ki maychapteng dana sa. Ki do tābo a Egipto, ki myan kanen da.

⁵⁵ Dawa, do nakadidiw daw no tabo tawotawo so kapaychapteng do Egipto, ki nangay sa do āri daw a nachikakaāsi so kanen da. Ki inbahey no āryaw a kāna, “Ngay, may kamo di Jose, as onotan nyo tabo ibahey na dyinyo ah!”

⁵⁶ Do nakapagwaras danaw no kapaychapteng do tābo a Egipto, nawri danaw nakaywang ni Jose so tabo saw a nakonokon a irek, as kailāko na sya dyirad taga Egipto saw maynamot ta taywara danaw kapaychapteng da.

⁵⁷ Aran siraw tawotawo saw a yapod matatarek a tana, ki nangay sa do Egipto a gomnātang so kanen da di Jose, ta nagwaras danaw kapaychateng a aran do mateng saw a yanayanan.

42

No Kangay Dan Kakakteh Ni Jose Do Egipto

¹ Do dawri, narapit kapaychapteng a aran do tana a Kanaan, kan nadidiw no kāda pamilya a aran pamilya ni Jakob. Ki do nakatonengaw sya ni Jakob a myan irek do Egipto,* inbahey na dyirad anak na saw a kāna, “Āngo ta nāw nyo a magselleng?”

² Nadamag kwaw a ari kono irek do Egipto. Mangay kamo a gomātang tan dyi ta madiman do kapteng dya!”

³ Do dawri, nangay saw asa pohwaw a kakakteh ni Jose do Egipto a gomātang so irek.

⁴ Ki pinawnot aban Jakob si Benhamin a mismo a ādi ni Jose dyirad aākung na saw a mangay do Egipto, ta mamo an myan marahet a maparin dya.

⁵ As dawa, siraw anakaw ni Jakob, ki nachirayay sa dyirad kadwan saw a taga Kanaan a mangay do Egipto tan gomātang sa so irek da. Ta aran do Kanaan, ki maychapteng sa tabo daw.

⁶ Do dawri a kangay dan anakaw ni Jakob, ki si Jose iyaw gobirnadador do tābo a Egipto, as iya paw maglako so irek do tabo tawotawo do Egipto kan tabo tawotawo a yapod matatarek a logar. Dawa, do nakawara daw daw no kakakteh na saw, ki nangay sa di Jose, as nagrokob sad salapen naw.

⁷ Do nakaboyaw ni Jose siras kakakteh na saw, nanyeng na sa nailasin. Ki inkaskaso na saba a akmaw dyi na sa chapatak. Midyo na sa kelkelgaen a akmay ipsok na sa. Inyahes na dyira a kāna, “Dino nakayapwan nyo?”

Ki tominbay sa a kon da, “Yapo kamyaw do Kanaan, mo Āpo. Mangay kami dya a gomātang so kanen namen.”

⁸ Oyod a nailasin sa ni Jose a siraw aākung naw. Ki sira, ki polos a dyi da mailasin si Jose a ādi da.

⁹ Ki do dawri, nanakem ni Jose iyaw tinayēnep naw a maynamot dyira.† Binata na dyira a kāna, “Bayataw kamo! Ispya kamo āno? Yangay nyo āno a sisiimen tanaya kan pagkapsotan namen tan abāken nyo yamen?”

¹⁰ Ki inithbay da a kon da, “Ay enggaw, mo Āpo. Tod kami a mangay dya a gomātang so kanen namen.

¹¹ Makakakteh kami, ta asaw āmang namen. Yamen a adipen mo, ki mapagtalkan kami. Ispya kami abal!”

* 42:1 42:1 Ara. 7:11-12 † 42:9 42:9 Gen. 37:5-9

12 Ki tominbay si Jose a kāna, “Engga! Nangay kamo dya, ta sisiimen nyo tanaya kan pagkapsotan namen tan abāken nyo yamen!”

13 Ki initbay da a kon da, “Yamen a adipen mo, ki asa poho kami kan dadwa makakakteh. Asaw āmang namen a omyan do tana a mayngaran so Kanaan. Iyaw boridek namenaw, ki ari a nabidin di Āmang. As no asaw, ki araba.”

14 Ki binata ni Jose dyira a kāna, “Oyod bata kwaya dyinyo a ispya kamo!

15 Tan sigorādo a mapatakan ko a oyod inbahey nyowaya, sintiren ko pa inyo. Ikari ko dyinyo do ngaran ni āri a abaw komaro dyinyo dya, an dya mangay dya iyaw bata nyowaya a boridek nyo.

16 Dawa, manoboy kamo so asa dyinyo a mangay a manghap so bata nyowaya a boridek a kakteh nyo. Mabidin kamo a kadwan do bahodan a mandan mapaneknekan ko an oyod bata nyowaya. Ki an bayataw nyo, ikari ko do ngaran no āri a dawrinchi a mapatakan a oyod a ispya kamo.”

17 Do dawri, binahod na sa so tatdo a karaw do asa a bahodan.

18 Do chatatdo naranaw a karaw, nangay si Jose dyira, as nakabata na sya a kāna, “Asa akwa tawo a manganohed do Dyos. As dawa, abaw pakararayawan nyo an parinen nyo ibahey kwaya dyinyo.

19 An oyod a mapagtalkan kamo, machita mabidin asa dyinyo do bahodanaya, as maybidi kamo a kadwan tan isabat daw ginatang nyo saya dyirad maptengan saw a pamilya nyo.

20 As do dawri, machita a isabat nyo dyaw boridekaw a kakteh nyo a bata nyo. Nyaw mangipaboya a oyod iyaw batabatahen nyowaya. Ta an komwan parinen nyo, ipadiman kwaba inyo.”

Nakey saw makakaktehaw do dyaya a binata na.

21 Ki binata da no katakatayisa dyira a kon da, “Ayya! Nya ngataw dosa ta do marahetaw a pinarin ta do kakteh taw. Ta do kachwaw, do nakaboya taw so oltimo a kāmo kan kaynyin aktokto na, kan nakadngey taw so nakapachikakaāsi na dyaten, inkaskaso taba. As dawa, malidyatan ta sichangori.”

22 Sinpangan na, binata ni Ruben dyira a kāna, “Nyawen! Binata kwaw dyinyo do kachwaw a maygatos kamo abad ādi taya, ki polos a dyi nyo yaken a inadngey. Na, changori nyaw bahes no nakadiman naw a maynamot do pinarin taw dya.”

23 Do dawri, naawātan a tabo ni Jose binatabata daw, ki chapatak daba naawātan na maynamot ta myan ngamin inosar na a nangiyolog so inbahey naw an machisarsarita dyira.

24 Sinpangan na, mapenpen paba ni Jose iyaw kakey naw a tomanyis. Dawa, komnaro do salāpen daw a nangay a tomnanyis. Nakapakarahan naranaw, ki naybidi kan naychirin dyira. Do dawri, inhap na si Simeon, as nakaipabahod na sya do kasalasalapan daw.

No Kapaybidi Da No Kakakteh Ni Jose Do Kanaan

25 Sinpangan na, inbilin ni Jose do tobotoboyen na saw a apnohen daw kostal dan aākan na saw so irek. Inbilin na pa a sillimed a pabidyen daw kwarta daw do irahemaw no kostal no katakatayisa dyira kan matorohan sa so bahon da. Do dawri, pinarin da tabo nyaya.

26 Katayoka no nawri, pinasakay dan makakaktehaw iyaw ginatang daw a irek do asno da saw, as nakayam da.

27 Do nakaychehan daw do dawri a ahap, asa dyiraw nangiawang so kostal na tan pakanen naw asno naw. Ki do dawri, naboya naw kwarta naw a naposek do hapotaw no irek do irahem no kostal naw.

²⁸ Binata na dyirad kakakteh na saw a kâna, “Samna! Pinaybidi dāya tabo pinagbayad kwaw! Myanaya do irahemayan kostal kwaya!” Do dawri, akmau nawarwaraw barōkong da do dyaya namarin. Namirpir sa a batabatahen da do katakatayisa dyira a kon da, “Āngo nyaya pinarin no Dyos dyaten?”

²⁹ Do kawara daw di āmang da a si Jakob do Kanaan, inbahey da tabo napaniparinaw dyira do kayan dad Egipto.

³⁰ Binata da a kon da, “Kelkelgaen naw yamen no gobirnaduraw do Egipto a batabatahen naw a ispya kami do tana da.

³¹ Ki tominbay kamyaw a kon namen, ‘Ay engga, mo Āpo. Mapagtalkan kami a tawo. Ispya kami aba!

³² Asa poho kami kan dadwa a makakakteh, as asaw āmang namen. Arabaw asaw a kakteh namen, as arid āmang namen do Kanaan iyaw boridekaw a kakteh namen sichangori.’

³³ Ki nyaw binata no gobirnaduraw dyamen a kâna, ‘Nyaw pakaboyan ko an oyod a mapagtalkan kamo a tawo. Mabidin asa dyinyo dyaken. As siraw kadwan, ki maybidi tan isabat nyo irekaya do maptengan saw a pamilya nyo.

³⁴ Yangay nyo a ahapen iyaw bata nyowaya boridek a kakteh nyo, ta yangay nyo dyaken tan chapatak ko a ispya kamo aba, an dya mapagtalkan kamo a tawo. Anchan maybidi kamo, wayawayaan konchiw kakteh nyowaya a pabidyen dyinyo, as kan libri kamonchi a midibidi a magnigosyo do tana namenaya.’ Nyaw binata na dyamen.”

³⁵ Do nakaywang daw so kostal da saw, naboya da no katakatayisa dyira a myan pa tabo iyaw kwarta da saw a pinagbayad da so irekaw. Namo sa may-āmang a nakaboya so kwarta saw.

³⁶ Binata ni Jakob dyira a kâna, “Yakenayaw pagmamayohen nyo do kabo daranayan anak ko saya. Apaba si Jose. Komwan si Simeon. Changori, chakey nyo pa ikaro dyaken si Benhamin. An komwan, sobra danaw karahmet na dyaken.”

³⁷ Tominbay si Ruben di āmang na a kâna, “Āmang, italek mo dyaken si Benhamin, as pabidyen konchi dyimo. An dyi kwa mapabidi, maparin monchya dimanen dadwa saw a pōtot kwa mahahakay.”

³⁸ Binata ni Jakob a kâna, “Ay, maparin aba pawnoten ko dyinyo iyaw boridekaya. Nadiman danaw mismwaw a kakteh na, as iya danaw nabidin.‡ An myan marahet a maparin dya do kapagbyahi na, inyo manoroh so kapagmamayo ko a pakayapwan kadimanan ko, ta taywara malkem ako na.”

43

No Kapaybidi Dan Anak Ni Jakob Do Egipto

¹ Do dawri, taywara danaw kapaychateng do Kanaan.

² Dawa, do nakapatawos danaw a tabon irek da a insabat da a yapod Egipto, binata ni Jakob dyirad anak na saw a kâna, “Maybidi kamo pa do Egipto a mirwa a gomātang so aran dēkey pa kanen ta.”

³ Ki tominbay si Joda a kâna, “Āmang, sinsinan abaw ballāag dyamen no mangitoray daw a dyi kami a mapaboya dya, an dyi namen a kayrayay iyaw ādi namenaya.

⁴ An palobosan mo ādi namenaya a machirayay, maybidi kami a gomātang so kanen ta.

‡ 42:38 42:38 Si Jose kan Benhamin, ki asaw ānang da.

5 Amnan maskeh ka, mangay kami aba, mo Āmang, ta binataw no gobirnadoraw a dyi kami a mapaboya dya, an dyi namen a kayrayay iyaw ādi namenaya.”

6 Binata ni Jakob a kāna, “Āngo ta pinasabhayan nyo yaken so komwan a riribok? Āngo ta inbahey nyo pa a myan paw kakteh nyo a asa?”

7 Ki tominbay sa a kon da, “On, ata, nawryaw inyahahes na maynamot do pamilya ta. Inyahes naw an sibibyay paw āmang namen kan an myan paw kakteh namen a asa. Tod namenaw a inatbay, ata, aba polos hahawen namen a ipahap naw kakteh namenaya.”

8 Binata ni Joda di āmang na a kāna, “Pawnoten mo dyaken si Benhamin, ta mayam kami na sichangori tan dyi ta madimen do apteng kontodo siraw kamotdehan saya.

9 Yaken mangatbay kan makatoneng do byay na. Ikari ko dyimo, mo Āmang, a aywanan kwa maganay, ta an dyi kwa mapabidi dyimo a sibibyay, yaken anchiw mayrara so pamagatos mo a abos pandan.

10 Ta sichangori, ari kami na nakapaypirwa naybidi, an dyi kami a nabalabalay.”

11 Tominbay si Jakob dyira a kāna, “An nyaw machita a mawnotan aket, parinen nyo nya: Manghap kamo so napidi saya a kagaganayan a myan do tana taya dya, as posken nyo do kostal nyo saw, ta isāgot nyo di gobirnador; aran taydedekey pa a gom, balm, kan mirra a pamarin so bangbanglo.* Manghap kamo pas mapalet a tagapolot no obas, kan asi sayan piniones kan almendras a kayokayo.†

12 Manghap kamo so kwarta a maypirwa akmas inhap nyowaya do nakangay nyowaw tan pabidyen nyo iyaw pinangay daya do kostal nyo saya kwarta. Angwan nagkamali sa.

13 Ahapen nyo pas Benhamin a ādi nyo, kan maybidi kamo do dawri a tawo.

14 Si Āpo Dyos pakono a Manakabalin manoroh dyinyo so kāsi na tan chāsi naynyo no tawowaw kan palobosan naw kapaybidi da dyinyo da Simeon kan si Benhamin. Ta an yaken, abaw maparin ko an mabo ko saw anak kol!”

15 Do dawri, inrobwat da saw rigalo kan kwarta da saw a maypirwa so kāro kan inhap daw do dāmawaw, as inhap da si Benhamin. Sinpangan na, nangay sa do Ēgipto, as napaboya sa di José.

16 Do nakaboyaw sya ni Jose a inyonot da si Benhamin, binata na do tinalek naw a mangaywan so bahay na a kāna, “Yangay mo saw nawaraya sichangori do bahay. Ibilin mo dyira do bahay a magparti sas binyay, as karotong da sya, ta koman kaminchi a tabo a mangaldaw do bahay.”

17 Nagtongpal iyaw talkenaw do inbaheyaw dya ni Jose, as inyangay na saw makakaktehaw do bahay ni Jose.

18 Do nakatoneng daw sya a iyangay da sa do bahay ni Jose, namo sa. Binatabata da a kon da, “Nawri ngataw yangayan da dyaten dyaw maynamot do kwartaw a pinaybidi da do kostal taw do dāmo. Chakey na ngata a kelbaten nanchi yaten, as kasamsam na so asno ta saya, as kapayparin na dyaten a adipen da?”

19 Dawa, do kawara daw do asdepanaw do bahay ni Jose, inasngenan da nachisaritaan talkenaw a makatoneng do bahayaw.

20 Binata da dya a kon da, “Chāsi mo yamen, mo Āpo, kan adngeyen mo yamen. Nangay kami do dya do dāmawaw a gomnātang so kanen namen.

* 43:11 43:11 Gen. 37:25 † 43:11 43:11 No asin piniones kan almendras a kayokayo, ki akmay asin sabidog.

²¹ Do nakaychehan namenaw do rarahan a maybidi do tana namen, iniwangan namen iyaw kostal namen saw, ki naboya namenaw a myan a tabo kwarta namen saw do hapot saw no kostal a aba polos naksay. Dawa, yangay namen sa a pabidyen.

²² Nangyonot kami pa so igatang namen so kanen namen sichangori. Chapatak namen aba an sino napangay siras kwarta namen saw do kostal namen saw do kachwaw."

²³ Ki binata no talkenaw dyira a kāna, "Mabakel kamwaba, kan mamoo kamwaba ah! Iyaw Dyos nyo a Dyosaw ni āmang nyo ngataw nanoroh dyinyo so kwarta nyo saw do kostal nyo, ta rinawat kwaw do kachwaw pinagbayad nyowaw." Sinpangan na, pinahtot na si Simeon a pinarapa dyira.

²⁴ Inyangay na sa do irahemaw no bahay ni Jose, as tinorohan na sa so ranom a paybanaw da so kokod daw, as nakapakan na siras asno da saw.

²⁵ Katayoka da no kakaktehaw ni Jose a naybanaw, insagāna da saw rigalo daw do kawaraw ni Jose do kayegen danaw no araw, ta nadngey da a mangay a machisalap a koman dyira a mangaldaw.

²⁶ Do nakawaraw ni Jose, siraw inisdep daw a rigalo da, ki intoroh da dya, as nakapagrokob da do ratagaw do salapen naw.

²⁷ Sinpangan na, kinablaawan sa ni Jose, as nakaiyahes na sya an mango kayayan da. Inyahes na pa a kāna, "Ari pawri a sibibyay si āmang nyo a malkem dana a inbahey nyo dyaken? Mayit pawri?"

²⁸ Tominbay sa a kon da, "Aryaw a sibibyay kan mayit paw adipen mwaw a āmang namen." Minirwa dana sa nagrokob do salapen naw a mangipaboya so kapagdayaw da dya.

²⁹ Do nakaboyaw sya ni Jose a myan si Benhamin a mismo na kakteh do āmang kan ānang, inyahes na dyira a kāna, "Ah, iyawriw nyaw bata nyowaw dyaken a boridek nyo?" Sinpangan na, binata na di Benhamin a kāna, "Bindisyonan pakono imo ni Āpo Dyos, barok!"

³⁰ Do dawri, naāsot rakoh a adaw ni Jose di Benhamin a ādi na, as makey dana a tomanyis. Insigīda a komnaro a nangay do kwarto na a tomnanyis.

³¹ Nahay abas dekey, nangay a nayramon, as nakapaybidi na do yanan daw no kakakteh na saw do nakapagpet naw so madididiw naw. Inbilin na dyirad adipen na saw a kāna, "Mangidasar kamo na."

³² Naychatanyi si Jose a komninan do asaw a lamisaan. Siraw kakakteh na saw, ki matarek iyaw kinanan da. As masaw a matarek pa dyirad Egipto saw a tawotawo, ta rahten daw machihanghang dyirad Hebreo saw a tawotawo, ta inbidang da sa a makabābaba.

³³ Do salapenaw no lamisaan a kanan ni Jose, naornos iyaw nakapaydisna da no kakakteh na saw yapo do katotonngan a mandad kaadedekeyan. Do kadlaw daw so ornos daw, naysinchichideb sa a masmasdaawan.

³⁴ Yapo do lamisaanaw ni Jose, iyaw naitorohaw dyira a ichan da. Ki maydadima so kāro iyaw kanenaw ni Benhamin dyirad kakakteh na saw. Siraragsak sa a nachinom kan nachakan di Jose.

44

No Kachichwas Das Bāso

¹ Katayoka da a komninan, inbilin ni Jose do talkenaw a mangaywan do bahay naw a kāna, "Apnohen mo tabo iyaw kostal dāya no makakaktehaya so irek mandad marawa no asno daw, as kapirwa mo a mapabidi so kwarta da saw do hapotaw no irek do irahem no kostal da saw.

² Pangayen mo paw bāso kwaw a nasokog do pirak do hapotaw no irek do kostalaw no kaadedekeyan daw kontodo kwarta naw a igātang na so irek." Pinarin no talkenaw iyaw inbilineaw ni Jose dya.

³ Do kapaysesedang naranaw, napalobosan dana saw makakaktehaw a maybidi kontodo asno da saw a komwan do yanan da.

⁴ Dyi pa sa makabawa do syodadaw, as nakabilin ni Jose so talkenaw a mangaywan do bahay naw a kāna, "Malisto ka, ta lakatan nyo saw tawo saw a taga Kanaan. Anchan madas nyo sa, nyanchiw ibahey nyo a kon nyo, 'Āngo ta marahet inbahes nyos maganayaw a kapadagos namen dyinyo?"

⁵ Āngo ta tinakaw nyo iyaw pirakaw a bāso ni āmo ko a bayobaywan na a inoman? * Nawri a bāso, ki osaren na pa a pangipadto. † Marahmet nyaya a pinarin nyo a maikontra do linteg namen!"

⁶ Do nakadas daw sira no talkenaw, inbahey naw nawri a inbilineaw ni Jose.

⁷ Ki tominbay sa a kon da, "Āngo ta komwan ibahey mo, mo Āpo? Aysa! Mabawa do aktokto namen a adipen mo a dyi namen a parinen komwan!"

⁸ Chapatak mo a pinabidi namen dyimo kwartaw a naboya namen do irahemaw no kostalaw namen saw a pinakayapo namen do Kanaan nawri. Manakaw kami pawri so pirak mana balitok do bahay ni āmo mo?

⁹ Imom Āpo, aran sino dyamen iyaw pakaboyan mo so nawri a bāso a ibahey mo, maparin a dimanen mo. As yamen a nabinin, mayparin kami a tabo a adipen nyo."

¹⁰ "Naon," inibay no talkenaw dyira. "Aran komwan bata nyo, ki iyaw pakaboyan ko so bāso, iya lang mayparin a adipen ko, as libri a komaro danaw kadwan."

¹¹ Do dawri, kinalyalisto da no kāda asa dyira a pinagchin kostalaw da saw, as nakaiwang da sira.

¹² Kinapya no talkenaw a chinichwas do kostalaw da saw, kan pinakayapo nad katotonnganaw a mandad kaadedekeyanaw. Do dawri, naboya naw bāswaw do kostalaw ni Benhamin.

¹³ Do kaboya daw sya no makakaktehaw, pinirit daw laylay da a maynamot do oltimo a kamamayo da. Pinirwa da a pinasakay kostalaw da saw, as nakapaybidi da do syodadaw.

¹⁴ Do kawara daw da Joda kan siraw kakakteh naw do bahay ni Jose, abo paw nangayan Jose. Nanyeng sa naycharorokob do tana a mangipaboya so kapagdayaw da dya.

¹⁵ Binata ni Jose dyira a kāna, "Āngo nyaya pinarin nyo? Chapatak nyo abawri a myan panakabalinal ko a mangsamar so pinarin nyowaw."

¹⁶ Tomibay si Joda a kāna, "Āngo maparin namen a ibahey dyimo, mo Āpo? Āngo chirinen namen dyimo? Mango kailawlawag namen sya a dyi namen a tinakaw bāso mwaw? Ayya! Si Āpo Dyos mangdosa dyamen do nakagatosan namenaya! Dawa, cha kami dya a mayparin a adipen mo mairaman iyaw nakaboyan daya so bāso mwaw."

¹⁷ Do dawri, binata ni Jose dyira a kāna, "Engga! Chakey kwabaw komwan! Iyaw nakaboyan daya so bāso, iya lang mayparin a adipen ko. As inyo a kadwan, ki maybidi kamo di āmang nyo, ta abaw pakaan-anwan nyo."

* 44:5 44:5 Do Hebreo a manyoskripto, abaw chirin a "Āngo ta tinakaw nyo iyaw pirakaw a bāso ni āmo ko?" † 44:5 44:5 No dān da a kaosar so bāso mana sabak a pangipadto, ki padohen daw ranomaw do bāso. Somarano, mapado sa so dēkey a lana. No plataraw a naboya da do hapot no ranom, ki nawriw pangipadto da an āngo mapariparin do masakbayan.

No Kapagpakpakaāsi Ni Joda

¹⁸ Do dawri, nayspasngen si Joda do salapenaw ni Jose, as binata na a kāna, “Chāsi mo pa yaken, mo Āpo, ta torohan mo pa yaken a adipen mo so dēkey a chimpo a maychirin. Isoli mwaba yaken a maynamot do dyaya a aran matan-ok ka a akmas āri nyowaya dya.

¹⁹ Imom Āpo, do nakarahan, inyahas mo dyamen a adipen mo an myan pas āmang mana kakteh namen a mahakay.

²⁰ Ki inatbay namen imo a myan paw āmang namen a malkem dana kan ādi namen a naiyanak do kamalkem dana ni āmang namen. Iya danaw sibibyay a anak ni ānang na, ta nadiman danaw ākang naw, as oltimo a chadaw ni āmang namen.

²¹ Sinpangan na, inbahey mwaw do kachwaw, mo Āpo a ahapen namen do salapen mo iyaw ādi namenaya tan maboya mo.

²² As inithbay namenaw dyimo a maparin aba a karwan no adekeyayaw āmang namenaw, ta an komaro, ki madiman si āmang namen.

²³ Sinpangan na, inbahey mwaw dyamen a mapaboya kami aba mirwa dyimo an abo iyaw boridekaw a kakteh namen.”

²⁴ Binata pa ni Joda di Jose a kāna, “Do nakapaybidi namenaw do yananaw ni āmang namen, inchirin namen iyaw inbahey mwaw.

²⁵ As do kadēkey danaw no kanen namen, tinoboy narana yamen a mirwa a mangay dya a gomātang so kanen namen.

²⁶ Ki inbahey namen dya a makangay kami aba an abo si Benhamin a boridek a kakteh namen, ta maparin aba a mapaboya kami dyimo, an dyi a monot dyamen.

²⁷ Do dawri, binata dyamen ni Āmang a kāna, ‘Chapatak nyo a dadwa lang iyaw anak namen kan Rakel a baket ko.

²⁸ Arabaw asaw dyaken, kan akmas binata kwaw a sigorādo a pinisapisang no maranggas a binyay, as kan naboyak paba nakayapod dawri.

²⁹ An ikaro nyo paw ādi nyowaya, as myan marahet a maparin dya, inyo manoroh so kapagmamayo ko a pakayapwan kadimanan ko, ta taywara malkem ako na.’ Nawriw binata ni Āmang.”

³⁰⁻³¹ Sinpangan na, tinongtong ni Joda a kāna, “Changori, mo Āpo, an maybidi kami di Āmang, as tokosen namen ādi namenaya, as dya maboya ni āmang namen, sigorādo a madiman, ta iyaw nyaya adekey, nachitapangan byay na. An komwan, yamen a adipen mo manoroh anchi so kapagmamayo ni Āmang a pakayapwan kadimanan na, ta taywara danaw kamalkem na.

³² Asa pa, inkari kwaw di Āmang a yaken mangatbay kan makatoneng do byay no ādi namenaya. Inbahey kwaw dya a an dyi kwa mapabidiw ādi namenaya dya, ki yaken mapagatos a abos pandan.

³³ Dawa, mo Āpo, aran yaken danaw mabidin, ta yaken danaw machitadi di ādi ko a mayparin a adipen mo. Palobosan mo pakono ādi namenaya a machipaybidi do aākang na saya.

³⁴ Maypāngo kapaybidi ko di āmang ko an abo ādi namenaya? Maitored kwaba chiban nyaya kalala a maparin di Āmang.” Nawriw binata ni Joda.

45

No Kātoneng Dan Kakakteh Naw Si Jose

¹ Do dawri, mapagpet paba ni Jose iyaw madididiw naw do salapen da tabo. Dawa, inbilin na dyirad tobotoboyen na saw daw a kāna, “Komaro

kamo a tabo!" Do nakakaro daw, abaw matarek a rarayay na, an dyi dana siraw kakakteh na saw do nakai bahey naw sya dyira an sino iya.

² Sinpangan na, tomnanyis so malyak. As daw, siraw tobotoboyen na saw a taga Egipto a myan do gagan, ki nadngey da. Do dawri, yangay da inpadamag dyirad myan saw do palasyowaw no aryaw.

³ Sinpangan na, binata ni Jose dyirad kakakteh na saw a kana, "Yakenaw si Jose. Oyodawri a sibibyay pas amang ta?"

Ki do nakadngey daw sya no kakakteh na saw, nableg sa do taywara nakamo da dya.

⁴ Sinpangan na, inbahey na a maypasngen sa dya. Do kapaypasngen daranaw dya, binata na dyira a kana, "Yakenaw si Jose a kaktehe nyo a inlako nyo dyirad nangyangayaw dyaken do Egiptwaya.

⁵ Mariribokan kamo aba mana isoli nyo abaw inawan nyo do nakailako nyowaw dyaken do kachwaw, ta pinanma na yaken Apo Dyos dya tan mabyay kamo.

⁶ Chadadwa pan kapaychapteng nyaya tawen. Myan paw dadima a katawen a abo magarado kan magapit.*

⁷ Ki si Apo Dyos nanoboy dyaken dya a manmanma kan inyo tan maditchanan nyo kadiman nyo kan siraw kapototan nyo, as kan tan myan panchiw aro a kapototan nyo a mabyay do tanaya.

⁸ Dawa, inyo abaw nanoboy dyaken do dya, an dya si Apo Dyos. Pinayparin na yaken a katotohosan dyirad opisyal saw ni ari. Yaken makatoneng do tabo tobotoboyen na saw, kan yaken paw mangitoray do tabo a Egipto."

⁹ Binata pa ni Jose a kana, "Changori, makalisto kamo a mangay do yanan ni amang ta, ta ibahey nyo dya a kon nyo, Nyaw inbahey ni Jose a anak mo: Pinagtoray yaken no Dyos do tabo a Egipto. Nyeng ka mangay dyaken, kan maybabalay kaba.

¹⁰ Omyan kanchi do tana a Gosen tan masngen kamo dyaken, inyo a tabo. Ahapen mo saw potot mwaw, siraw apoko mo saw, karniro kan baka mo saw, kan tabo a warawara mo.

¹¹ Ta an myan kamo do Gosen, yaken anchiw makatoneng do tabo machita nyo, ta ari paw dadima a katawen no kapaychapteng. Ta an dyi kamo a mangay, malidyatan kamo kan siraw tabo a kapamilyaan nyo, ta mabo nyonchiw tabo kinabaknang nyo. Nyaw ibahey nyonchi di amang ta ah."

¹² Tinongtong ni Jose iyaw naychirin dyira a kana, "Inyo a aakang ko, kan aran imo, mo Benhamin, naboya nyo yaken a si Jose a mismo a machisarsarita dyinyo.

¹³ Ibahey nyo di amang ta an mango katoray ko do dya a Egipto, kan ibahey nyo tabo a naboya nyo dya. Ngay, makalisto kamo, ta yangay nyo na hapen dya si amang ta."

¹⁴ Sinpangan na, kinpek ni Jose si Benhamin a adi na, as tomnanyis si Jose. As komwan si Benhamin, tomnanyis a nangepkep di akang na.

¹⁵ Tomnanyitanyis pa si Jose a nangepkep siras aakang na saw, as nakadadek na sira. Do dawri, makapaychirin dana sa di Jose.

¹⁶ Katayoka nawri, nakarapit damag dyira do palasyo a nawara dana saw kakakteh saw ni Jose, ki nasoyot iyaw aryaw kan siraw opisyal na saw.

* 45:6 45:6 Mana "Magarado sas paymohamohan da, ki abaw maapit da."

17 Binata no āryaw di Jose a kāna, “Ibahey mo dyirad kakakteh mo saw a kargaan daw binyaw da saw, ta maybidi sa do Kanaan.

18 Ibahey mo pa dyira a ahapen da si āmang nyo kan tabo a pamilya na tan mangay sa dya. Itoroh konchi dyiraw kagaganayan saya a yapod tana no Egipto, as kanen danchiw aro a maganay a mākan a yapod dyaya tana.

19 Ibilin mo pa dyira a mapanawbi sa so karison saw a yapod Egiptwaya tan myan pangiloganan da siras adedekey kan babbaket da saw anchan gangay da si āmang nyo dya.

20 Machita daba iktokto warawara da saw a makarwan danchi, ta matorohan sanchi so kagaganayan a yapod tana do dya Egipto.”

21 Nagtongpal saw pōtotaw ni Jakob do tabwaw a naibahey dyira. Nanoroh si Jose so karison saw a akmas inbilinaw no āri, kan tinorohan na pa sa so bahon da do rarahan.

22 Do katakatayisa dyira, tinorohan na pa sa so bayo a pagsokatan da, ki dadimaw intoroh na di Benhamin kan tatdo a gasot a plata a pirak.

23 Pinaw-itan na pa si āmang na so asa poho a mahahakay a asno a myan so karga do kagaganayan saw a yapo do Egipto kan asa poho pa a mabinayi a asno a myan so rara a irek, tinapay, kan kadwan pa a mākakan a machita no pamilya ni āmang na a komwan do Egipto.

24 Katayoka na, pinayam na saw kakakteh naw. As do kakaro daw, binilin na sa a dyi sa maydidiman do rarahan.

25 Do dawri, komnaro sa do Egipto, as naybidi sa do Kanaan a yanan ni Jakob a āmang da.

26 Do nakapakarapit daw do yanan āmang da, inbahey daw tabo a naporin dyira a kon da, “Sibibiyay pa sawen si Jose! Iyaw magtoray do tābo a Egipto.” Ki do dawri, taywara nableg si Jakob, as nagistayan a dya narawan poso na, kan nanganohed aba dyira.

27 Ki do kaistorya daw so tabo inbaheyaw ni Jose dyira, kan do nakaboya naw so karison saw a inpaw-it ni Jose a pagloganan na a mangay do Egipto, nagtalna danaw poso naw.

28 Binata ni Jakob a kāna, “Aysa! Anohdan ko na sichangori a sibibiyay pa sawen si Jose a anak ko! Apabaw matarek a chakey ko. Basta yangay kwa chiban changori sakbaya a madiman ako.”

46

No Kangay Da Jakob Kan Pamilya Na Do Egipto

1 Do dawri, naybabalay aba sa Jakob. Inrobwat da iyaw tabo a myan dyira, as nangay do Beerseba. Dawriw naporawatan na so dāton na saw do Dyos a iyaw dinaydayawaw ni simna Isaak a āmang na.

2 Do dawri a ahap, naychirinan Dyos si Israel a si Jakob do asa parmata a kāna, “Jakob, Jakob.”

Tominyaw si Jakob, “On mo Āpo. Cha ako dya.”

3 “Yaken no Dyosaw a dinaydayaw ni āmang mo. Mamo kaba a mangay do Egipto, ta payparohen ko sanchiw kapotōtan mo daw a mandan payparinen ko sa rakoh a nasyon.

4 Myan ako dyimo do kangay mwaya do Egipto, ki paybidihen ko sanchiw kapotōtan mo do dya a Kanaan. Myan anchi si Jose do yanan mo anchan madiman ka.”

5 Sinpangan na, komnaro sa Jakob do Beerseba. Insakay dan makakaktehaw si āmang da, siraw pōtot da saw, as kan siraw babbaket da saw do karison saw a intoroh no āri a pagloganan da.

⁶ Inhap daw binyay da saw kan tabo a warawara a nakpeh da do Kanaan, as nakakwan ni Jakob kan tabo kapotōtan na saw do Egipto.

⁷ On, inyonot na saw anak na saw a mahahakay kan mababakes, kan siraw apōko na saw a mahahakay kan mababakes.

⁸ Siraw nyaw mahahakay a kapotōtan ni Jakob a nachirayay dya do Egipto: si Ruben a matoneng a pōtot ni Jakob.

⁹ Siraw mahahakay a pōtot ni Ruben, ki sa Hanok, Pallo, Hesron, kan Karmi.

¹⁰ Siraw mahahakay a pōtot ni Simeon, ki sa Jemwel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar, as kan si Saul a anak no mabakesaw a taga Kanaan.

¹¹ Siraw mahahakay a pōtot ni Lebi, ki sa Gerson, Kohat, kan Merari.

¹² Siraw mahahakay a pōtot ni Joda, ki sa Er, Onan, Sela, Pares, kan Sera. Ki sa Er kan Onan, ki nadiman sa do Kanaan. As siraw mahahakay a pōtot ni Pares, ki sa Hesron kan Hamol.

¹³ Siraw mahahakay a pōtot ni Issakar, ki sa Tola, Powa, Yob * kan Simron.

¹⁴ Siraw mahahakay a pōtot ni Sabolon, ki sa Sered, Elon, kan Jaleel.

¹⁵ Siraw nya tabo iyaw anak da Jakob kan Lea a mahahakay a naiyanak do Mesopotamya. Ki myan paw anak da a mabakes a si Dina. Tatdo sa poho kan tatdo iyaw bidang no kapotōtan ni Jakob di Lea.

¹⁶ Siraw mahahakay a pōtot ni Gad, ki sa Sipyon, Aggi, Soni, Esbon, Eri, Arodi, kan Areli.

¹⁷ Siraw mahahakay a pōtot ni Aser, ki sa Jimna, Isba, Isbi, Berya, as kan Serah a kakteh da a mabakes. As siraw mahahakay a pōtot ni Berya, ki sa Heber kan Malkiel.

¹⁸ Siraw nyaw kapotōtan ni Jakob di Silpa a iyaw adipen a intoroh ni Laban di Lea a pōtot na. Asa poho sa kan anem a tabo.

¹⁹ Sa Jose kan Benhamin, siraw pōtot ni Jakob di Raketel.

²⁰ Siraw mahahakay a pōtot ni Jose, ki sa Manases kan Epraim a inyanak ni Asenat do Egipto. Si Asenat iyaw pōtotaw ni Potipera a iyaw padyaw do syodad a mayngaran so Heliopolis.

²¹ Siraw mahahakay a pōtot ni Benhamin, ki sa Bela, Beker, Asbel, Gera, Naaman, Ehi, Ros, Moppim, Hoppim, kan Ard.

²² Asa poho sa kan apat iyaw mahahakay a kamanganakan da Raketel kan Jakob.

²³ Iyaw mahakay a pōtot ni Dan, ki si Hosim.

²⁴ Siraw mahahakay a pōtot ni Neptali, ki sa Jaseel, Goni, Jeser, kan Sillem.

²⁵ Papito sa tabo mahahakay a kapotōtan ni Jakob di Bilha a iyaw adipenaw a intoroh ni Laban di Raketel a pōtot na.

²⁶ Anem a poho kan anem iyaw kapotōtan ni Jakob a nangay do Egipto. Nairaman abaw babbaket da no pōtot na saw ni Jakob do nya bidang.

²⁷ Dadwaw pōtot ni Jose a naiyanak do Egipto. Dawa, papito a poho siraw tabo a kapotōtan ni Jakob do kangay naw do Egipto.

Sa Jakob Do Egipto

²⁸ Do dawri, do nakawaraw da Jakob do Egipto, pinanma ni Jakob si Joda di Jose tan mapatakan naw rarahan a mangay do Gosen. Do nakaibahey danaw ni Jose di Joda, naybidi as nakaikwan na sira do tana a Gosen.

* 46:13 46:13 manna Jashob,

²⁹ Do kawara daw daw, nanyeng a napasagāna si Jose so logan na, as nangay do Gosen a mangbayat si āmang na. Do nakawara naw, kinepkep na si āmang na, as nakatanyis nas nahay.

³⁰ Binata ni Jakob di Jose a kāna, “Changori, aran madiman ako na, ta naboya ko na imo, as napatakan ko na a sibibyay ka.”

³¹ Sinpangan na, binata ni Jose dyirad kakakteh na saw kan tabo a kapamilyaan ni āmang na a kāna, “Yangay kwa ibahey do āryaw a nangay dana dyaken kakakteh ko saya kan tabo a kapamilyaan ni āmang ko a yapo do Kanaan.

³² Ibahey ko pa dya a inyo a mahahakay, ki magpaspastor kamo, ta inyonot nyo tabo saw arban saw a karniro, kalding, kan baka nyo, kan tabo a warawara nyo.

³³ Anchan tawagan naynyo no āryaw, as iyahes na an āngo tarabako nyo,

³⁴ ibahey nyonchi dya a kon nyo, ‘Yamen a tobotobyen mo, ki magpaspastor kami so binyay a yapo pad kadēkey namen manda sichangori a akma siras kapoonan namen saw.’ An komwan atbay nyo, palobosan na inyo a omyan do dya a Gosen,[†] ta chababa da no taga Egipto saw magpaspastor.”

47

¹ Do nakapaybidiyaw ni Jose a yapod Gosen a nangay a nangbayat da āmang kan kakakteh na saw, namidi so dadima dyirad kakakteh na saw a kayrayay na a mangay do yanan no āri. Inbahey ni Jose do āryaw a kāna, “Nawara dana saw sa āmang kan siraw kakakteh ko saw a yapo do Kanaan. Pinanawbi da saw tabo a binyay da kan warawara da. Ari dana saw do Gosen.”

² Sinpangan na, inyam-ammo na saw dadimaw a kakakteh na do āryaw.

³ Inyahes no āryaw dyira a kāna, “Āngo tarabako nyo?”

Tominbay sa, “Yamen a tobotoboyen mo, mo Āpo, ki magpaspastor kamyaw a akma siras kapoonan namen saw.”

⁴ Binata da pa, “Nangay kamyaw dya a omyan sichangori, mo Āpo, ta taywara danaw kapaychapteng do Kanaan. Nalidyatan kamyaw daw kan aran siraw binyay namen saw, ta apabaw pangipastoran namen dyira. An ara mwa ipalōbos a omyan kami a tobotoboyen mo do Gosen, dawrinchiw yanan namen.”

⁵ Binata no āryaw di Jose a kāna, “Sichangori, mapatakan ko na a nawara danas āmang mo kan kakakteh mo saw.

⁶ Cha dyaw tana a Egipto, as imo danaw makatoneng a mamidi so maganay a tana dyira da. Palobosan mo sa a omyan do Gosen. An myan dyiraw chapatak mo a maganay a mangipastor so binyay, siraw pagaywanen mo siras binyay ko saw.”

⁷ Sinpangan na, inhap ni Jose si Jakob a āmang na do yanan no āri tan iyam-ammo na dya. Kinablaawan ni Jakob āryaw, as nakabindisyon na sya.

⁸ Inyahes no āryaw di Jakob a kāna, “Papira danaw tawen mo, mo Āmang?”

⁹ Tominbay si Jakob a kāna, “Asa dana gasot kan tatdo a poho tawen ko. Manyid nawri kan malidyat iyaw nakabyay ko do hapotayan tana. Ta no nakabibyay ko, ki akmabas kanaro no byay no kapoonan ko saw.”

¹⁰ Ki sakbay a nayam si Jakob, pinirwa na binindisyonan āryaw a nawriw kapadyos na dya.

[†] 46:34 46:34 Do Gosen a logar, ki mabawa so dēkey do sintro nad Egipto.

¹¹ Do dawri, pinachiyan sa ni Jose sa āmang na kan siraw kakakteh na saw do Egipto. Tinorohan na sa so kagaganayan a tana do masngen do syodad a Rameses do Gosen. Pinarin Jose iyaw bilinaw no āri.

¹² Tinorohan na pa sa so kanen da āmang na, siraw kakakteh na saw, as kan tabo kapamilyaan saw ni āmang na sigon do kāron adedekey a myan dyira.

No Kapaychapteng

¹³ Do dawri, naypaypataywara danaw apteng, kan apaba polos tomobo do aran dino a yanan do Egipto kan do Kanaan. Dawa, ultimo a malidyatan saw tawotawo daw.

¹⁴ Nangay sa di Jose a gomnātang so irek da. Maynamot do dawri, chinpeh a tabo ni Jose iyaw kwarta daw a pagbayad no tawotawo a yapod Egipto kan Kanaan. Inyangay na kinapyaw kwartaw do palasyowaw no āri.

¹⁵ Do nakapatawos danaw no kwarta no taga Egipto kan Kanaan, nangay saw taga Egiptwaw di Jose, as nachikakaāsi sa a kon da, “Torohan mo pa yamen so kanen namen. Āngo ta nonolay mo yamen a madiman a maynamot do kabon kwarta namen.”

¹⁶ Ki tominbay si Jose dyira a kāna, “An abo danaw kwarta nyo, sira danaw binyay nyo saw yangay nyo dya, ta tadyan ko so kanen nyo.”

¹⁷ Dawa, inyangay da saw binyay da saw di Jose a akmas kabalyo, karniro, kalding, baka, kan asno da saw, ta nawriw itadi das kanen da. As do dawri a tawen, tinorohan na sa so kanen da a tadi no binyay da saw.

¹⁸ Do somnaronwaw a tawen, nangay dana sa di Jose, as binata da a kon da, “Āpo, chapatak mo a arabaw kwarta namen, as komwan binyay namen, ta dyira mo na a tabo. Araba polos maitoroh namen dyimo, an dyi danaw inawan namen saya kan siraw tana namen saw.

¹⁹ An nonolay mo yamen, madiman kami do kapteng. An komwan, mangbayo tana namen saya, ta apabanchiw tomobo. Sichangori, panadi namen danaw inawan namen kan tana namen saw so kanen. Mayparin kami na adipen no āryaw, as dyira narana saw tana namen saya. Ki torohan mo pakono yamen so irek tan mabyay kami, as kan binyi tan myan paw maimoha namen do tana namen saya.”

²⁰ Sinpangan na, ginatang a tabo ni Jose iyaw tana saya do Egipto tan dyira dana sa no āri. Katayitayisa a taga Egipto, ki pilit darana sa inlako iyaw tana da saw, ata, taywara danaw kapaychapteng. Dawa, nayparin a dyira tabo no āryaw siraw tanaw do Egipto.

²¹ Do dawri, do aran dino do Egipto, siraw tawotawo saw a nayparin a adipen no āri, pinayadis sa ni Jose do masngen saw a syodad a myan so agāmang tan maydaydamnay a binglayan kanen da.

²² No moyboh a tana a dyi na ginatang ni Jose, ki tana saw no papadi saw. Machita daba ilako, ta nāw a myan itorotoroh no āri dyira a yapod binglay na a kanen.

²³ Sinpangan na, binata ni Jose dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Sichangori, ginatang ko naynyo kontodo tana nyo saw a dyira no āri. Cha dyaw binyi nyo a imoha nyo do tana nyo saw a ginatang ni āri.

²⁴ Ki anchan magapit kamo, itoroh nyonchi di āri iyaw apagkalima naw. Iyaw mabidinaw, ki dyira nyo a binyi kan dyira nyo a kanen kan pamilya nyo.”

²⁵ Nyaw initbay da a kon da, “Imom Gobirnadon, nangisalikan dyamen tan dyi kami a nadiman. Dawa, mayparin kami a adipen no āri, kan chahwahok mo pakono yamen, mo Āpo.”

²⁶ Dawa, pinayparin ni Jose a linteg do Egipto iyaw no apagkalima no tabo a āpit, ki dyira no āri. Aran sichangori, ki komwan paw mawnonotan. Siraw tana lang no papadi saw dya inhap no āri.

No Kapanawdyan A Akdawen Ni Jakob

²⁷ Siraw Israelita mana siraw kapotōtan ni Jakob, minyan sa do Egipto do tana a mayngaran so Gosen. Bomnangkang sa daw,* as taywara nayparo anak da.

²⁸ As si Jakob, ki minyan so asa poho pa kan papito a katawen do Egipto. Iyaw kanaro no byay na, ki narapit naw asa gasot kan apat a poho, kan papito a katawen.

²⁹ Do kasngen danaw no kadiman na, pinatawag na si Jose a anak na, as nakabata na sya a kāna, “An chakey mo a ipaboyaw kāsi mo dyaken, pangayen mo tanoro mwaya do payawan dayan padang† kwaya a pangilasinan a tongpalen monchiw akdawen ko dyimo. Ikari mo a itabon mwaba yaken do dya Egipto.

³⁰ Anchan madiman ako akmas kapoonan ko saw, chakey ko a itabon monchi yaken do nakaitabonan daw. Dawa, ikaro monchi yaken do Egiptwaya tan yangay mo yaken daw a itabon.”

Tominbay si Jose a kāna, “On mo Āmang, tongpalen konchiw nawri.”

³¹ Ki binata ni Jakob a kāna, “An komwan, ikari mo a parinen mo.” Dawa, inkari ni Jose. Do dawri, inigpet ni Jakob sarokod naw a pangtengel nas inawan na, as nagdaydayaw do Dyos.‡

48

No Kabindisyon Ni Jakob Sa Epraim Kan Manases

¹ Naynam aba, do asa karaw, nadamag ni Jose a maganyit si āmang na. Inhap na saw dadwaw a pōtot na a sa Manases kan Epraim, as nakangay da do yanan āmang na.

² Do nakadamagaw sya ni Jakob a nawara si Jose a anak na, pinilit naw inawan naw a maydisna do katri naw.

³ Binata ni Jakob di Jose a kāna, “Napaboyaw dyaken iyaw Manakabalin a Dyos do kachwaw do kayan kwaw do Los do tana no Kanaan, as dawriw nangbindisyonan na dyaken.

⁴ Binata no Dyos dyaken a kāna, “Torohan konchimo so aro a pōtot mo tan payparinen ko sanchiw kapotōtan mo a aro a nasyon. Itoroh konchiw nyaya tana a dyira dan kapotōtan mo a abos pandan.”

⁵ Tinongtong ni Jakob naychirin a kāna, “Imom Jose, ibidang ko sa a anak ko siraw dadwaya mahahakay a pōtot mo a nayanak do Egiptwaya sakbay a nangay ako dya. On, ibidang ko a dyaken dana sa Epraim kan Manases a akmas Ruben kan Simeon.

⁶ Ki an myan pa sanchiw somarono dyira a maipōtot mo, ki dyira mo. As maynamot do tana a matawid danchi, ki yapo dananchi da Epraim kan Manases iyaw tawid da.

⁷ Parinen ko nyaya a maynamot di Raket a ānang mo. Ta do nakapaybidi kwaw a yapod Mesopotamya, taywara nagmamamyo ako do kayam namen, ta nadiman si ānang mo a baket ko do tana a Kanaan a masngen

* **47:27 47:27** Mana “Nakahap sa so tana daw.” † **47:29 47:29** Gen. 24:2 ‡ **47:31 47:31** Heb. 11:21

do idi a Eprata. Dawa, intanem ko daw do bitaw no rarahan a komwan do Eprata.” Betlehem dana sichangori iyaw Eprataw do kaychowa.

⁸ Do nakaboyaw sya ni Jakob siras dadwaw a pötöt ni Jose a mahahakay, inyahas na a kâna, “Sino saw nyaya kamotdehan?”

⁹ Initbay ni Jose a kâna, “Siraw nya, mo Âmang, intoroh no Dyos a motdeh ko do kayan kwaya do dya.”

Binata ni Jakob dya a kâna, “Pasngenen mo sa dyaken tan bindisyonan ko sa.”

¹⁰ Binata ni Jakob komwan a maynamot ta makaboya paba do kamalkem na. Dawa, pinasngen sa ni Jose dyaw motdeh na saw. Kinepkep sa ni Jakob, as nakadadek na sira.

¹¹ Binata ni Jakob di Jose a kâna, “Polos a hahawen ko paba mirwa ta mayboya. Ki maynamot do kâsi no Dyos, naboya ko paymo a aran sira paw motdeh mo saya.”

¹² Katayoka na, pinabawa ni Jose saw anak naw a yapo do masngenaw do töd ni Jakob, as nakapagrokob na do ratag do salapenaw ni âmang na a mangipaboya so kapagdayaw na dya.

¹³ Sinpangan na, pinaydogod ni Jose si Epraim do anmwaw no kaholi a tanoro ni Jakob, as si Manases do kawanan naw.

¹⁴ Ki pinaytopdis ni Jakob tatchay na saw, as pinalapaw naw kawanan naw do ohwaw ni Epraim a âdi na. As pinalapaw naw kaholyaw a tanoro na do ohwaw ni Manases a matoneng.

¹⁵ Katayoka na, binindisyonan san Jakob,* as binata na a kâna, “No Dyos pakono a dinaydayaw da simna âpong ko a si Abraham kan âmang ko a si Isaak, ombindisyon dyinyo. On, iyaw Dyosaya a nangaywan dyaken a nanda sichangori,

¹⁶ iya paw Anghilaw† a nangisalakan dyaken do tabo a marahet. Iya pakono ombindisyon siras dadwa saya a anak mo. As maynamot dyirad dadwa saya, polos pakononchi a dya mawayakan ngaran ko kan ngaran da simna âpong kos Abraham kan si Isaak a âmang ko. Mayparo pakononchiw kapotötan da do hapotayan tana.”

¹⁷ Nagmamayo si Jose do kaboya naw a iyaw kawananaw a tonoro ni âmang naw, pinalapaw na do ohwaw ni Epraim. Dawa, inigpet naw tanorwaw ni âmang na tan paydisen na do ohwaw ni Manases.

¹⁸ Binata ni Jose a kâna, “Komwan aba, mo Âmang, ta nyaw matoneng. Iyaw machita a palapawan mo so kawananaya tanoro mo.”

¹⁹ Ki maskeh si âmang na, as binata na a kâna, “On mo anak ko, chapatak ko. Masisita panchiw kapotötan ni Manases. Ki alit na, mimyan paw kapotötan no âdi naya, ta mayparin sanchi a aro a nasnasyon.”

²⁰ Binindisyonan na sa do dawri a araw. Binata na pa a kâna, “Siranchiw ngaran nyo a dadwaw, osaren dan Israelita saw a kapotötan ko an mangbindisyon sa. Batahen danchi a, ‘Payparinen na pakono inyo ni Âpo Dyos a akmas pinarin na da Epraim kan Manases.’ ” Dawa, pinanoma na si Epraim kan Manases.

²¹ Katayoka na, binata na di Jose a kâna, “Maboya mo a makey dana mawsep byay ko. Ki aran komwan, myan anchiw Dyos dyinyo, as paybiden anchinyo do tana a Kanaan a dyira no kapoonan ta saw.

²² Ta sirabaw kakakteh mo, an dya imo iyaw panorohan ko so tana a Sikem a inhap ko dyirad Amorreo saw a tawotawo maynamot do bahayang kan pana ko.”‡

* **48:15 48:15** Do manyoskripto a Hebreo, ki “binindisyonan Jakob si Jose.” † **48:16 48:16** Gen. 22:11 ‡ **48:22 48:22** Gen. 33:18–34:29; Jn. 4:5

49

No Kapanawdyan A Chirin Ni Jakob

- ¹ Katayoka na, tinawagan sa ni Jakob siraw anak naw a mahahakay, as binata na a kāna, “Maypasngen kamo dyaken, ta ibahey ko iyaw maparin dyinyo do masakbayan.
- ² Inyo a anak ko, maypasngen kamo ah. Sichangori, adngeyen nyo yaken a āmang nyo.
- ³ Ruben, imo matoneng. Imo akmay kayit ko, ta imo no dāmo a anak ko a yanan hahawen ko a kayit no kapotōtan ko sa a somarono. Imo iyaw kadadayāwan kan katotorayan dyirad tabo a kamotdehan ko.
- ⁴ Ki akma kay ranom a dya mabengbeng, ta maigpet mwabaw inawan mo. Inoknod mo iyaw minabakes kwaw. On, linaposan mo iyaw ngaran ni āmang mo. Dawa, imo pabanchiw kasisitaan.*
- ⁵ As inyom Simeon kan Lebi, ki mayengay kamo, ta pirmi a asoten nyo bahayang nyo a mamarin so marahet.
- ⁶ Aysa! Machibawa ako do marahet saya tolak nyo. Machiraman akwaba do sililimed saya a pagsarsaritaan nyo, ta mangdindiman kamo so tawo do soli nyo, as kan sisyabaken nyo sa bongbonghwen baka saw do katangsit nyo.
- ⁷ Mabay kamo pakono do kasosolihen nyowaya. Mabay kamo pakono do karānggas nyowaya, ta taywara kamwaya so karānggas. Paychawpiten sanchi ni Āpo kapotōtan nyo do tana dan kakakteh nyo, as kan abanchiw mismo a tana nyo.
- ⁸ Imom Joda, dayāwen danchimo no kakakteh mo saya. Abāken mo saw kabōsor mo, as rokrokoban danchimo no kakakteh mo saya.
- ⁹ Akma kaw bomaro a lion, mo Joda a somnabat a yapod nangdimanan mos kanen mo. On, akma kaw lion a mayyenenet kan maypoktad. Abaw makaitored a mangriribok dyimo.
- ¹⁰ Igpēt monchim Jodaw baston no āri, as nāw na magtoray kapotōtan mo saw mandanchan kawara no oyod a Āri, ta iyanchiw tongpalen no tabo a tawotawo do bilbilin na.
- ¹¹ Igālot monchiw asno mo do atgehaw no obas, as kaigalot monchis orbon naw do kagaganayan a yangaw no obas. Akmanchiw maparin a paybasabasan so laylay mo mabaya a palek a yapod asoy no obas a maynamot do kāronchin asi na.
- ¹² Mabahebaheng anchiw mata mo kan palek, as maydaydak nyipen mo kan gātas maynamot do kāron maganay a kanen mo.
- ¹³ Imom Sabolon, ki omyan kanchi do payis no kanayan. Do banwa mo, maganay a pagpondwan danchin gapor. As no tana mo, ki makarapit anchi do Sidon.
- ¹⁴ Imom Issakar, akma kay mayit a asno a pirmi a maypoktad do payapayawan no pagkargaan na.
- ¹⁵ Ki an maboya mo a maganay paynaynahahan mwaw kan makaay-ayo tana mwaw daw, maybobokot kanchi a mayrara so marahmet, kan ipaitoray monchiw inawan mo do kapaytarabako a inkapilitan.
- ¹⁶ Imom Dan, itorayan mo sanchiw tawotawo mo a akmas kadwan saw a gropo a kapotōtan ni Israel.
- ¹⁷ Akma kanchiw marem do bīt no rarahan a manonyit so kokod no kabalyo tan masday nakasakayaw a mayhaharag do tana.
- ¹⁸ Imom Āpo, hahawen ko iyaw kapangisalakan mo dyamen.

* 49:4 49:4 Gen. 35:22

- 19 Imom Gad, myan anchiw bonggoy no tolisan a mangraot dyimo, ki lakalakatan mo sanchi a gobaten.
- 20 Imom Aser, mapahtot anchiw tana mo so aro a maganay a āpit. Yapod āpit saya, maitoroh monchiw maimas a kanen a akmas kanen dan aāri.
- 21 Imom Neptali, akma kaw ogsa a siwayawaya. Mapipintas sanchiw pōtot mo.
- 22 Imom Jose, akma kay awat a naimoha do payis no akbod.[†] Maasiw awataw, kan romapit yangayangaw naw do bit no ahad.
- 23 Raoten danchi imo no kabōsor mo saw a maranggas, as lakatan danchi imo a panahen, ta taywara ipsok daymo.
- 24 Ki mahodyihodyi abaw bai mwaw a igpet mo, kan mayit tatchay mo a maynamot do sidong no Mabileg a Dyos ni Jakob a iyaw Mangipasastor kan iyaw Mangay-aywan so Israel.
- 25 On, sidongan anchimo no Dyosaya a dayāwen ko a āmang mo. Iyaw Manakabalin a Dyos, mangbindisyon dyimo. Bindisyonan naymo so chimoy a yapod hanyit kan ranom a yapod irahem no tana. Bindisyonan na paymo do aro a binyay kan kamotdehan mo.
- 26 Ta mabosboslon nakabindisyon na dyaken ni Āpo Dyos kan siraw aāmang ko saw. Masaw a nāw na dyaken bindisyon naya a dya madyiwadyiway a kayarig nad nanoma saya paytoyokonan a dya mabdibdis. On, omyan pakono nya bindisyon dyimom Jose, imo a napidi dyirad tabo a kakakteh mo.
- 27 Imom Benhamin, akma kay asa binyay a mayngaran so lobo a maranggas. An maraw, pirmi ka maychichwas so dimanen mo a kanen, as an mahep binglayan mo ināgaw mwaw.” Nyaw binata ni Jakob.
- 28 Siraw nyaw nayparin a asa poho kan dadwa a bonggoy a kapotōtan ni Israel mana Jakob. Nyaw inbahey ni āmang da do kabindisyon naw so katayitayisa dyira sigon do omnwaw a pamakada na a ichirin do katakatayisa dyira.

No Kadiman Kan Kaitabon Ni Jakob

29 Katayoka na, binilin ni Jakob anak na saw a kāna, “Changori, makey ako na madiman a machasa dyirad kapoonan ko saw. Itabon nyonchi yaken do nakaitabonan daw no kapoonan ko saw do aschipaw do bengkgag ni Epron a Heteo.[‡]

30 Iyaw nyaya aschip, ki myan do bengkgag do Makpela do dayāen logar a Mamre do tana Kanaan. Ginatang ni Abraham nyaya aschip kan bengkgag di Epron a Heteo a pangitabonan.

31 Dawriw nakaitabonan da Abraham kan Sara a baket na. As dawriw paw nakaitabonan da Isaak kan Rebekka. As dawriw nangitabonan kos Lea.

32 Nagatang nyaya bengkgag kan aschip dyirad Heteo saw a tawo kaychowa pa.”

33 Do katayokaw no kapamilbilin ni Jakob, minirwa naypoktad do katri naw, as nawri danaw nakabitosan no anges na.

[†] 49:22 49:22 Do kadwan saw a manyoskripto, ki “Imom Jose, ki akma kay bolaw a asno a masngen do akbod. Akma kay orbon a kabalyo do paytokotonan.” [‡] 49:29 49:29 Gen. 23:1-20

50

¹ Kinepkep ni Jose si āmang na a tomnanyitanyis, kan dinadek naw ropa naw.

² Katayoka na, binilin ni Jose siraw mangbalsamar saw tan balsamaren da si āmang na. Dawa, binalsamar da.

³ Apat a poho a karaw iyaw pinarin da, ta nyaw gagāngay a kahay no kapagbalsamar. Nagmanmanto saw taga Egiptwaw so papito a poho a karaw a maynamot do nakadiman ni āmang ni Jose.

⁴ Do katayokaw no chimpno no nakapagmanto da, binata ni Jose dyirad opisyalis saw no āri a kāna, “Chāsi nyo pa yaken, ta ibahey nyo nya saya chirin ko di āri a kon nyo,

⁵ ‘Do kakalo a madiman ni āmang ko, pinagkari na yaken a itabon ko do tanem na a inpakadi na do aschipaw do tana a Kanaan. Dawa, palobosan mo pakono yaken a mangay a mangitabon si āmang ko. Ara, ta maybidi akonchi.’ ”

⁶ Ki nyaw inbahey no āryaw a kāna, “On, yangay mo a itabon si āmang mo a akmas inkari mo dya.”

⁷ Do dawri, inyangay ni Jose a intabon si āmang na. Minonot sa di Jose a mangay do Kanaan tabo opisyalis saw no āri, siraw panglakayen saw do palasyo na, as kan siraw tabo pangpangolwen saw do Egipto.

⁸ Minonot saw tabo a pamilya ni Jose, siraw mahahakay a kakakteh na kan tabo a pamilya ni āmang na. Sira danaw adedekey da saw kan siraw karniro, kalding, kan baka da saw nabidin do tana a Gosen.

⁹ Myan pa saw kadwan a nagkabalyo kan nachisakay do karison a minonot di Jose. Taywaraw kāro no bonggoy da.

¹⁰ Do nakapakarapit daw do pangir-irekan daw do Atad do dāya naw do Oksong a Jordan, kinalyak daw nagdongdong-aw. Do dawri, papito a karaw a pinarin ni Jose iyaw dadakay daw a kapagdongdong-aw.

¹¹ Do nakaboya daw no omidiaw do Kanaan so nyaya kapagdongdong-aw da do Atad, binata da a kon da, “Taywaraya makapaynyin nyaya a kapagdongdong-aw no taga Egipto saya.” Dawa, nayngaran nawri a logar do dāya nad Jordan so Abel Misraim.*

¹² As dawa, pinarin dan mahahakay saw a anak ni Jakob iyaw inbilin naw dyira,

¹³ ta inyangay daw bangkay naw do tana a Kanaan, as intabon da do aschipaw a myan do bengkag do Makpela do dayāen logar a Mamre. Iyaw nya aschip kan bengkag, ginātangaw ni Abraham di Epron a Heteo tan payparinen na pagtatanman.

¹⁴ Katayoka ni Jose a nangitabon si āmang na, naybidi do Egipto kontodo siraw kakakteh na saw kan siraw tabo tawotawowaw a minonot dya do kaitabon ni āmang na.

No Kaibahey Ni Jose So Dyi Na Kapamahes

¹⁵ Katayoka no nakadimanaw ni āmang da, namo saw mahahakayaw a kakakteh ni Jose. Binatabata da a kon da, “Angwan ari pa yaten ni Jose a ipsok, as bahsen na yaten do marahetaw a pinarin ta dya do kachwaw?”

¹⁶ Dawa, nyaw inpaibahey da di Jose, “Sakbay a nadiman si Āmang,

¹⁷ inbilin na dyamen a ibahey namen dyimo nya a kāna, ‘Pakawanen mo pakono saw mahahakay a kakakteh mo do gatos da dyimo kan do marahetaw a pinarin da dyimo do kachwaw.’ Dawa, chāsi mo pa yamen,

* **50:11 50:11** No chakey na batahen Abel Misraim do chirin a Hebreo, ki “dongdong-aw dan taga Egipto.”

yamen a tobotoboyen no Dyos ni āmang mo, ta pakawanen mo pa yamen do gatos namen dyimo.” Tomnanyis si Jose do nakadamag naw so nyaya.

¹⁸ Sinpangan na, mismo dana siraw kakakteh naw nangay di Jose, as nagrokob sa do tana do salapen na. Binata da a kon da, “Cha kami dya a mayparin a adipen mo.”

¹⁹ Binata ni Jose dyira a kāna, “Mamo kamwaba, ta polos a dyi kwa salsalyan chakey no Dyos.

²⁰ Panggep nyo mamarin so marahet dyaken do kachwaw, ki pinayparin no Dyos a maganay a akmas naporinaya changori tan dya madiman riniwriw a tawotawo do kapteng.†

²¹ Dawa, abaw chamo nyo, ta yaken makatoneng dyinyo kan siraw kamotdehan nyo.” Do dawri, napakaro iyaw kāmo da do dyaya inbahey ni Jose dyira do makahwahok saw a chirin na.

No Kadiman Ni Jose

²² Tinongtong ni Jose iyaw minyan do Egipto kontodo saw tabo a pamilya ni āmang na. Magtawen so asa gasot kan asa poho do kadiman na.

²³ Ki sakbay no kadiman na, naboya ni Josew apōko na saw do toben yapod siraw pōtotaw ni Epraim. As do kaiyanak dan apōko naw do tōd a siraw pōtotaw ni Makir a mahakay a pōtot ni Manases, sinapnyi sa ni Jose, ta nawriw dadakay da a rawaten da do pamilya da.

²⁴ Do asa karaw, binata na dyirad kakakteh na saw a kāna, “Makalo danaw kabitos no anges ko. Ki aran komwan, chapatak ko a no Dyos masigorādo a mangaywan dyinyo. Ikaro nanchinyo do dya a tana, as paybidihen nanchinyo do tanaw a inkari na da simna Abraham, Isaak, kan Jakob.”

²⁵ Katayoka na, pinagkari na saw mahahakayaw a kakakteh na a kāna, “Masigorādo ko a no Dyos, ki mangaywan dyinyo, as anchan pabidihen naynyo do dawri a tana, ikari nyo dyaken a panawbi nyonchi iyaw bangkay ko.”

²⁶ Nadiman si Jose do kapagtawen na so asa gasot kan asa poho. Binalsamar da iyaw inawan na, as nakailongon da sya do Egipto. 22:14 Do chirin Hebreo, ki “Jehoba-jireh.”

---

† 50:20 50:20 Roma 8:28

Roth

No Nakangay Ni Elimelek kan Pamilya Na Do Moab

¹ Do chimpo dan ok-okom a mangitoray do tana a Israel,* myan kapaychapteng do tana daw. Do dāwri, myan asa a mahakay a taga Betlehem do irahem no sākop no Joda a nangay a minyan do tana a Moab kontodo si baket na kan dadwaw a pōtot na a babbaro.

² Elimelek iyaw ngaran nya mahakay. Noemi iyaw ngaran baket na, kan Mahalon kan Kilion iyaw ngaran dan babbaro da saya. Iyaw nya pamilya, ki yapo do partidos dan kapoonan ni Eprata a minyan do idi a Betlehem do sākop no Joda. Ki do dāwri a chimpo, nayadis sa Elimelek do tana a Moab kan minyan sa daw.

³ Do dawri, nadiman si Elimelek kan natokos si baket na a si Noemi kontodo dadwa saw a pōtot na a mahahakay.

⁴ Siraw dadwaw a pōtot na a mahahakay, ki nangabahay sa so mababakes a Moabita. Orpa iyaw ngaran asaw, kan si Roth iyaw ngaran asaw. Minyan sa do Moab so sigoro asa poho a katawen.

⁵ Sinpangan na, nadiman si Mahalon kan Kilion. Dawa, si Noemi lang a bālo natokos, ta aran siraw dadwaw a anak na a mahahakay, ki nadiman sa.

No Nakapaybidi Ni Noemi kan Roth Do Betlehem

⁶ Do dāwri, do kayan paw ni Noemi do Moab, nadāmag na a si ĀPO, ki binindisyonan na saw tawotawo naw do Joda, ta āro danaw āpit daw. Dawa, nagrobwat si Noemi a komaro do Moab a maybidi do mismo na a tana kontodo siraw dadwaw a manōgang na.

⁷ Komnaro sa yapo do yanan daw, kan nanakey sa a maybidi do tana a Joda.

⁸ Ki do kayan daw do rarahan, binata ni Noemi dyirad dadwaw a manōgang na a kāna, “Inyo a anak ko, maybidi kamo na do bōkod nyo a inyapwan. Nolay nyo naw machangay dyaken. Sichangori, si ĀPO pakono mangbindisyon dyinyo do maganayaya a pinarin nyo dyaken a akmas pinarin nyowaw dyirad lalakay nyo saw a nadiman.

⁹ Si ĀPO pakono manoroh so bindisyon dyinyo tan mirwa kamo a makakabahay kan mangnānam so ragsak do bayo a pamilya nyo.”

Do dāwri, dinadek na sa ni Noemi a pagpakāda na dyira, ki nakalyak sa a tomnanyis dadwaw a manōgang na,

¹⁰ kan binata da dya a kon da, “Enggam ānang, machangay kami dyimo a maybidi dyirad kakabagyan mo saw.”

¹¹ Ki initbay ni Noemi a kāna, “Inyo a anak ko, maybidi kamo na. Āngo hahawen nyo an machangay kamo dyaken? Maymanganak ako pawri so mahahakay a tādi dan lalakay nyo saw?”

¹² On, maybidi kamo na, inyo a anak ko. Aysa, bakbaketan ako naya, kan maparin ako paba mangabahay. Aran myan paw hahawen ko a machoknod sichahep tan maymanganak akos dadwa a mahahakay,

¹³ mapanaya nyoriw kapaypabaro da? Baywan nyoriw inawan nyo a mirwa a mangabahay? Maparin abaw komwan anak ko. Makpad danaw

* **1:1-1:1** No chimpo dan ok-okom, ki sigoro myan 300 a katawen as nakasarono no nakapangitoray ni Āri Saolo a iyaw dāmo a āri no Israel.

byay ko kan chakey kwaba matahaman nyo, ta tinadyichokodan na yaken ni ĀPO.”

¹⁴ Do dāwri, minirwa dana sa a tomnanyis. Nakatayoka na, dinadek ni Orpa si katogāngan na, as nakapagpakāda na. As si Roth, ki nāw na nachikepkep di katogāngan na.

¹⁵ Ki binata ni Noemi dya a kāna, “Chiban pas abīrat mo. Maybidyaya dyirad kakabagyan na saw kan siraw dyos na saw.[†] Machonot kabawri dya?”

¹⁶ Ki initbay ni Roth a kāna, “Piliten mwaba yaken a mangkaro dyimo mana maybidi a dya machangay dyimo, mo ānang. Aran dino ngayan mo, machangay ako, as aran dino pagyanan mo, dawriw pagyanan ko. Siraw kakabagyan mo, ki mayparin sanchi a kakabaygan ko, as kan iyaw Dyos mo, ki Dyos ko.

¹⁷ Aran dino kadimanan mo, dawrinchiw kadimanan ko, kan dawrinchiw pakaitaneman ko. Si ĀPO pakono mangdōsa dyaken an ipalōbos ko a myan mapaysyay dyaten malaksid do kadiman ko.”

¹⁸ Do nakaboyaw ni Noemi a dyi dana matadyan kapangtokto ni Roth a machangay dya, ninonolay narana.

¹⁹ Dawa, siraw nya dadwa a mababakes, ki tinongtong daw nanakey a manda do Betlehem. Do nakapakarapit daw do Betlehem, nasdaāwan tabo a omidi daw, kan sira danaw yanan dangoy da. As siraw mababakes saw do dawri a idi, ki naysin-iiyahes sa a kon da, “Oyodori a iya si Noemi?”

²⁰ Binata ni Noemi dyira a kāna, “Tawagan nyo paba yaken so Noemi, basbāli tawagan nyo na yaken so Mara,[‡] ta iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo, ki taywara a pinaypakpad naw byay ko.

²¹ Do nakakaro ko dya, myan tabo pamilya ko, ki pinaybidi na yaken ni ĀPO kaynaynawan ko na. Āngo ta tawagan nyo pa yaken so Noemi? Si ĀPO, iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo, ki pinasabhayan na yaken so taywara a marahmet do byay ko.”

²² Komwan nakapaybidi ni Noemi yapo do tana a Moab kan nachonot dya si manōgang na a si Roth a Moabita. Do nakapakarapit daw do Betlehem, kasiknan pan kapagāpit da so sebāda.[§]

2

No Kangay Ni Roth Do Bengkag Ni Boas

¹ Do dawri a idi, myan asa kabagyan ni Noemi a yapo do partīdos ni Elimelek a lakay na. Iyaw nya kabagyan na a mayngaran so Boas, ki mabaknang kan mabigbigbig a tawo.

² Do asa a karaw, binata ni Roth a Moabita di Noemi a kāna, “Ānang, palobōsan mo pa yaken a mangay do kadwan saya a bengkag dya, ta an myan makey do akin dyiraw so bengkagaw, ki somdep ako a mangabābas.”*

Initbay ni Noemi dya a kāna, “Na, mangay ka anak ko ah.”

³ Dawa, nangay si Roth do bengkag saw, as kan insiknan naranaw nangabābas do nakayapwan daw no magrānyi saw. No namarin, ki nairana a nangayan naw bengkagaw a dyira ni Boas a yapo do partīdos ni simna Elimelek a katogāngan na.

[†] **1:15 1:15** Mana “do dyos na”. Iyaw dyos dan Moabita, ki Chemosh. Nom. 21:29, 1 Aāri 11:7.

[‡] **1:20 1:20** No chakey na batahen Noemi, ki “magānas”, as no chakey na batahen Mara, ki “makpad”. **§ 1:22 1:22** No plaster no sebāda, ki akmas paray mana trigo. * **2:2 2:2** Leb. 19:9-10, 23:22; Deot. 24:19

4 Nahay abas dēkey, nawara si Boas a yapo do Betlehem kan napakatoneng dyirad magrānyi saw daw a kāna, “Si ĀPO pakono myan dyinyo!”

Tominbay sa a kon da, “Aran imo, si ĀPO pakono myan dyimo!”

5 Sinpangan na, inyahes ni Boas do pangōlo daw no magrānyi saw a kāna, “Nakayapwan na pamilya no nawri a balāsang?”

6 Inatbay no mangipangōlwaw dyirad magrānyi saw a kāna, “Iyaw nawri a mabakes, ki iyaw Moabitaw a nachangay di Noemi a somnabat a yapo do Moab.

7 Inakdaw naw pamalōbos dyaken a mangabābas do nakayapwan daya no magrānyi saya. Do nakawara naw, dinitā naranaw naytarabāko yapo pa kabekas a mandas changori malaksid do nakapaynahah naw kaychis dēkey do bengbeng.”

8 Do dāwri, nangay si Boas di Roth, kan binata na dya a kāna, “Ādi, adngeyen mo pa yaken. May kaba a mangabābas do matarek a bengkag mana komaro kaba dya. Machikayban ka na dyirad mababakes saya a maytarabāko dya.

9 Kapyahen mo a chiban yanan dan magrānyi saya kan onotan mo sa, as kan machikayban ka dyirad mababakes saw. Binilin ko saw babbarwaw a dyi daymo a ririboken. An mawaw ka, tod ka mangay a minom do pinoranom da saw no babbaro saw.”

10 Do nakadngeyaw ni Roth so nyaya, nagrokob do tana, kan binata na di Boas a kāna, “Āngo naparin ko a kadawan mo dyaken a asa ako lang a gan-ganaet?”

11 Ki inatbay ni Boas a kāna, “Nadāmag ko a maynamot do tabo a kaparin mo di katogāngan mo yapo do nakadiman lakay mo. On, nadāmag ko pa an maypāngo nakakaro mo siras inyapwan mo kan mismo a tana mo tan mangay a machiyan do tawotawo a istranghiro dyimo.

12 Si ĀPO pakono manggon-gona dyimo do maganay saw a kaparin mo. On, maboslon pakono gon-gona mo a yapo di ĀPO a Dyos no Israel, ta nachikāmit ka dya a akmay pyek a nagpasalokob do opa.”

13 Tominbay si Roth a kāna, “Myan pakono dyaken pakatongtongan no pakahwahokan mo, mo āpo, ta inahwahok mo yaken, kan naychirin ka dyaken so maganay a aran mabwabodis saad ko kan siraw maytarabākwaya dyimo.”

14 Do oras danaw no kākan, binata ni Boas di Roth a kāna, “Machihanghang ka pa dyamen mo ādi. Manghap ka pas tināpayaya, as kapadinot mo sya do somnokaya a palek.” Dawa, naydisna si Roth a nachitalin dyirad magrānyi saw. Do dāwri, nanoroh si Boas so pilipig di Roth. Komninan a mandad nakabsoy na, ki myan paw panda na.

15 Do nakakarwaw ni Roth a maybidi a mirwa a mangabābas, inbilin ni Boas dyirad maytarabāko na saw a kāna, “Palobosan nyo iya a mangpeh so dāwa a aran do yanan naposot saw a rinānyi, kan baywan nyo aba,

16 hasbāli a oyoten nyo kadwan saw a dāwa yapo do naposot saw a rinānyi, kan talnonoyen nyo para dya. Paydabdab nyo aba ah.”

17 As dawa, nangabābas dana si Roth a manda do kapaysarisari. Katayoka na, inbāot naw inabābas naw, ki nakakpeh so irek a makalo a anem a kasalop.†

† 2:17 2:17 Do chirin Hebrew, ki “asa epa” a mayengay do 15 litros mana 12 kilo.

¹⁸ Insoson naw irekaw a insabat do idi. Do nakawara naw, inpaboya naw karon insabat naw di katogangan na.[‡] Intoroh na paw pilipigaw a panda na do nakapachakan naw.

¹⁹ Inyahes ni katogangan na a kana, “Dino nagababasan mo sicharaw? Sino akin bengkag so naytarabakwan mo? Si APO pakono mangbindisyon so nawri a tawo a nangbigbig dyimo.”

Inpadamag ni Roth di katogangan naw maynamot do mahakayaw a akin bengkag so naytarabakwan naw a kana, “Iyaw mahakayaw a akin bengkag so naytarabakwan kwaw sicharaw, ki mayngaranaw so Boas.”

²⁰ Tinbay ni Noemi iyaw manogang naw a kana, “Si APO pakono mangbindisyon di Boas! Si APO, ki manginonolay aba, ta tadyichokodan na sabaw sibibyay kan nadiman dana.”

Innayon na pa a kana, “Nawri a mahakay, ki asa masngen a kabagyan ta. Iya, ki asa dyirad myanaw so rebbeng a mangaywan do pamilya ta.”[§]

²¹ Do dawri, binata ni Roth a Moabita a kana, “Myan paw binata na dyaken a ‘Machikayban ka dyirad maytarabako ko saya a mandad katayoka tabon kapagranyi ko,’ kana.”

²² Tinbay ni Noemi si Roth a kana, “On mo anak ko, maganaganay an machikayban ka dyirad maytarabako saw a babbalasang dya, ta an do matarek a bengkag, angwan myan mangranggas dyimo.”

²³ As dawa, naw ni Roth a nachipaytarabako dyirad babbalasang saw a trabahador ni Boas a mangababas nanda do katayokaw no kapagranyi so sebada kan trigo.* Ki kada mahep somabasabat do yanan katogangan na.

3

Si Roth kan Si Boas Do Pagibaotan So Irek

¹ Do asa karaw, binata ni Noemi di Roth a kana, “Anak ko, rombeng a sidongan koymo a mirwa a mangabahay kan paysonongen ko kayayan mo, tan myan danaw bokod mo a pamilya.

² Kabagyan tabawri si Boas a nachipaytarabakwan mo a myan so trabahador a babbalasang? Adngeyen mo yaken. Sichahep mangay anchi si Boas a maytahep so sebada do pangirkan naw.

³ May ka mariyos, as kapagbangbanglo mo, as kapaylaylay mos mapintasaw. Katayoka na, may ka do pangirkan naw, ki mapaboya kaba dya ah, mandad katayoka na koman kan minom.

⁴ Do oras naw anchi a makaycheh, siimen mo a maganay an dino paypoktadan naw. Anchan nakaycheh dana, takasan mo kokod naw, as kapaypoktad mod tokaran naw.* Ibahey nanchi dyimo an anggo parinen mo.”

⁵ Inatbay ni Roth si katogangan na a kana, “On mo anang, tabo inbahey mo dyaken, parinen ko.”

⁶ Dawa, nangay do pangirkan naw, kan pinarin naw tabo a akmas inbaheyaw ni katogangan na dya.

⁷ Do nakatayokaw ni Boas a komninan kan mininom, nadidiw naw kapnek. Dawa, nangay a naypoktad do payisaw no yananaw no inopo da a rinanyi, as kan nakaycheh daw. Do dawri, nakanapyek si Roth a nangay

[‡] **2:18 2:18** Do kadwan saw a manyoskripto, ki batahen da a “naboya no katogangan naw karo na”. [§] **2:20 2:20** Leb. 25:25 * **2:23 2:23** No kapagranyi so sebada, ki do pandan Abril kan do kasiknan Mayo. Somarono a kapagranyi so trigo, ki do pandan Mayo kan do kasiknan no Honyo.

* **3:4 3:4** Nyaw dadakay dan Israelita tan mangipaboya so kakey da a magpaitoray.

do yanan ni Boas kan tinakasan naw kokod naw, as nakapaypoktad na do tokaran naw.

⁸ Do kaabak no mahep, myan naychihat a nakayokayan ni Boas. As do kapaybadyichid naw, nadlaw naw mabakesaw a naypoktad do tokaran naw.

⁹ “Sino ka?” inyahes na.

“Yaken si Roth a adipen mo, mo āpo,”[†] inatbay na. “Maynamot ta imo kabagyan lakay ko, imo myan so rebbeng a mangalāngon dyaken. Dawa, kabahayen mo pa yaken.”[‡]

¹⁰ Binata ni Boas a kāna, “Si ĀPO pakono mangbindisyon dyimo, mo ādi. Mangamangay a adayo nakaipaboya mwaya so kapodno mo dyamen a kakabagyan mo kan pinarin mwaya di katogāngan mo. On, ta linakatan mo saba pachikabahayan babbaro saya a aran mabakbknang mana mapobpobri sa kan yaken.

¹¹ Sichangori, mo ādi, mabakel kaba. Parinen konchiw tabo inakdaw mo, ta tabo saw kaidyan, ki matonngan a imo, ki asa mabakes a madāyaw.

¹² Ki aran oyod a yaken, ki kabagyan mo a masngen, myan paw kabagyan ta a ad-adda so kalintegan a masngesngen kan yaken a mangalāngon dyimo.

¹³ Myan ka pa dya sichahep. Anchan mabekas, mangay akonchi a machisarita dya. An alangōnen na imo, ayket, maganay. Iya danaw makatoneng. Ki an chaskeh na a rawaten iyaw nyaya rebbeng dyimo, ikari ko di ĀPO a yaken dananchiw mangrawat so nya rebbeng dyimo. Dawa, maypoktad ka pa dya manda do kapaysesedang.”

¹⁴ Dawa, naypoktad si Roth do tokaranaw ni Boas a manda do kaparbangon. Ki sakbay a maysesedang, naybangon dana tan abo tawo a makabigbig dya, ta chakey naba ni Boas a myan makapatak a myan mabakes a nangay do pangirkan naw.

¹⁵ Sakbay a komnaro si Roth, binata ni Boas dya a kāna, “Pakarohen mo paw kagay mwaya, kan bolayen mo pa.” Do nakabolay naw sya, nangrokod si Boas so makalo a godwa a kaban a irek no sebāda a pinado na do kagay naw, as kan pinakachin na tan isoson ni Roth. Katayōka na, insabat ni Roth do idi.[§]

¹⁶ Do nakasabat naranaw ni Roth, ki inyahes ni katogāngan na a kāna, “Komostaw naparin, mo anak ko?”

Ki inpadāmag ni Roth tabo pinarin ni Boas dya.

¹⁷ Innāyon na a kāna, “Binata na a ‘Basta dyi ka somabat do katogāngan mo a abo isabat mo.’ Dawa, intoroh naw dyaken tabo nya a sebāda.”

¹⁸ Inatbay ni Noemi a kāna, “Panayahen mo anak ko a mandan madngey mo an āngonchiw maparin. Iyaw nya mahakay, ki maynahah abanchi a mandad katongpal nas tābo rebbengen na dyimo.”

4

No Kapaychabahay Da Boas kan Roth

¹ Do kamabekasanaw, nangay si Boas do bit naw no rowanganaw no idi a pagmimitingan dan tawotawo, kan naydisna daw. Nahay aba, homnabas iyaw kabagyan naw a naibahey na a mangalāngon sya. Tinawagan ni Boas a kāna, “Hoy! Anchi ka. May ka pa dya maydisna.” Ki nangay a naydisna.

[†] 3:9 3:9a Komwan binata na a mangpadāyaw di Boas. [‡] 3:9 3:9b Do chirin Hebreo, ki “Taloban mo yaken so ayob mwaya.” Nya dadakay no bālo a mangdaw so sidong. [§] 3:15 3:15 Do kadwan a manyoskripto, ki batahen da a “Katayōka na, nangay si Boas do idi.”

² Sinpangan na, nangrara si Boas so asa poho dyirad panglakayenaw do dawri a idi, kan inakdaw na dyira a maychadisdisna pa sa daw.

³ Katayoka na, binata ni Boas do dawri a kabagyan na a kāna, “Naybidi danaw si Noemi a yapod tana a Moab, ki maglakwaw so tana a iyaw dyiraw ni simna Elimelek a kabagyan ta.

⁴ No myan do aktokto ko, ki rebbeng na a ibahey ko dyimo an chahey mo a isalākan nya tana do salapen dan maychadisdisnaya dya kan do salapen dan panglakayenaya no kaidyan ta a sistigo ta. Ki an dyi mo a isalākan, ibahey mo dyaken tan chapatak ko. Ta imo lang maparin a manma myan so kalintegan, as kan yaken somarono dyimo.”

Inatbay na a kāna, “Na! Isalākan ko ah, ta nawryayaw rebbeng ko.”

⁵ Ki binata ni Boas a kāna, “Do araw a gatāngen mo bengkagaw a yapod Noemi, machita kabahayen mo pa si ādi Roth a Moabita a iyaw nabālwaw tan myan maipōtot a mahakay a omtongtong so ngaranaw no nadimanaw kan tan dya mabo tanaw a tāwid no pamilya na.”

⁶ Do nakadngey naw so nya, binata no kabagyanaw a kāna, “Awān! An komwan, maisalākan kwabaw nawri a tana, ta matāwid dabanchi no mismo a pōtot ko.”

⁷ (No dadakay da do Israel kaychowa, an myan makey a mapayadis so kalintegan na do matarek a maynamot do asa a bānag, ki iforoh naw kasmangaw no tokap na do katōlag naw.)

⁸ Dawa, iyaw kabagyanaw a myan so kalintegan, pinakaro naw kasmangaw no tokap na, as nakaitoroh na di Boas. Nakaiibahey na sya a kāna, “Imo danaw gomātang so tanaya ah.”

⁹ Katayoka na, binata ni Boas dyirad panglakayenaw kan do tabo tawotawo a myan daw a kāna, “Sicharaw, inyo a tabo, ki paneknekan nyo a gatāngen ko di ākang Noemi tabo dyiran simna ākang Elimelek kan yapo da simna Kilion kan Mahalon a pōtōt na.

¹⁰ Kabahayen ko pa si ādi Roth a Moabita, iyaw bālwaw ni Mahalon tan myan anchiw pōtot ko a mahakay a omtongtong so ngaran naw no nadimanaw kan mangtāwid so tanaw no kapoonan na. Tan komwan, mabo abanchiw ngaran no nadimanaw do pamilya na kan do idi na. On, sicharaw inyo a tabo mangpaneknek.”*

¹¹ Do dāwri, siraw panglakayen kan siraw tabo tawotawowaw a myan do rowanganaw no idi, ki inatbay da a kon da, “On, yamen, ki sistigo no nya. Si ĀPO pakono mangbindisyon so nawri a mabakes a kabahayen mo kan mayparin pakono a akma sa Raket kan Lea[†] do kaychowa a myan so āro a anak a napatnek so nasyon a Israel. Bomaknang ka pakononchi do Eprata,[‡] kan magdināmag ka pakononchi do idi a Betlehem.

¹² Siraw pōtot mo a iyanak no nya mabakes a itoroh ni ĀPO dyinyo, payparinen da pakono pamilya mo akmas pamilya Pares[§] a inyanak ni Tamar di Joda.”

Siraw Kapotōtan ni Boas

¹³ Dawa, kinabahay ni Boas si Roth. Do nakapayoknod daw, binindisyonan sa ni ĀPO, kan nabogi si Roth. Naymanganak so mahakay.

¹⁴ Siraw mababakes do dawri a idi, binata da di Noemi a kon da, “Maidāyaw si ĀPO, ta sichangori inonolay naba imo do nakaitoroh na

* **4:10 4:10** Deot. 25:5-10 † **4:11 4:11a** Sira, ki baket saw ni Jakob a mayngaran so Israel. Gen. 29:31 ‡ **4:11 4:11b** Eprata, asawa a logar do Betlehem a naymanganakan kan nakadimanan ni Raket. Gen. 35:16-19; 48:7 § **4:12 4:12** Si Pares, ki asa dyirad pōtot ni Joda kan asa apōko ni Jakob. Gen. 38:27-30

dyimo so apōko mo tan matongtong pamilya mo. Magdināmag pakono nya apōko mo do tabo Israel.

¹⁵ Paydamnayen nanchiw byay mo, kan aywanan nanchi imo do kabaket mo. On, inyanak no manōgang mwaya a madaw dyimo kan iya, ki mapatpateg pa kan papito a anak mo a mahahakay.”

¹⁶ Do dāwri, inhap ni Noemi iyaw apōko naw a kinepkep kan sinalobal.*

¹⁷ Binata dan mababakes a kaaroba na a kon da, “Ari danaw anak a mahakay do pamilya ni Noemi.” As pinangaranan da so Obed. As si Obed, ki āmang ni Jesse. As si Jesse, ki āmang ni Āri Dabid.

Siraw Kapotōtan ni Āri Dabid

¹⁸ Siraw nyaw kapotōtan ni Āri Dabid a mangrogi di Pares. Si Pares, ki āmang ni Hesron.

¹⁹ As si Hesron, ki āmang ni Ram. As si Ram, ki āmang ni Aminadab.

²⁰ As si Aminadab, ki āmang ni Naason. As si Naason, ki āmang ni Salmon.

²¹ As si Salmon, ki āmang ni Boas. As si Boas, ki āmang ni Obed.

²² As si Obed, ki āmang ni Jesse. As si Jesse, ki āmang ni Āri Dabid.

---

* **4:16 4:16** Mana “kinepkep kan inbidang na a anak na.”

Ester

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Libro

Naparin do palasyo no impirador do Persya no tabo mimyan librwaya ni Ester. As no paytābwān nya, ki maynamot do asa mabakes a Jodyo a si Ester. Do tored no kapangtokto na kan kadaw na siras Jodyo saw a kapayngay na, insalākan na sa do kadiman da a tabo a abo mahabas.

Ilawlawag pa no nya libro no Ester an maypāngo a nangrogi kan āngo chakey na batahen no pistaen dayan Jodyo a "Pista no Porim".

No Naychakarwan No Nya Libro

Pakatoneng 1:1-2

No nakapidi ni Ester a rēyna 1:1-2:23

No panggep ni Haman a kadiman siras Jodyo saw 3:1-5:14

No nakabitay ni Haman 6:1-7:10

No kaābak dan Jodyo saw so kabōsor da saw 8:1-10:3

ESTER

No Nakasokir Ni Rēyna Basti Si Āri Ekserses

¹ Siraw nyaw naparin do chimpo ni Ekserses.* Iyaw nya Ekserses, ki nangitoray so asa gasot, dadwa poho, kan papito a probinsya makayapod Indya a mandad Etiopya.†

² Do dāwri a chimpo no naydisnan no trono ni Āri Ekserses, ki do Sosa a sintro no pagāryan no Persya.

³ As do chatatdo naw a katawen nakapagtoray na, namarin so pista a para do tabo a opisyalis na kan kadwan pa a magtotoray na. Nachipista saw totorayen da saw no soldādo do Persya kan Medya‡ kontodo gorbirnadōr saw kan siraw matotohos saw so saad a yapod probinsya saw.

⁴ Do irahem no anem a kabohan, inpaboya naw kinabaknang no pagtorayan na, dayag, kan kapintas na.

⁵ Sinpangan na, do nakatayoka danaw no nya pista, namarin paw āryaw so pista a para dyirad tābo tawotawo a omidi do Sosa, mabaknang mana mapobri. Iyaw nya pista, ki papito a karaw a naparin do atataw no palasyo.

⁶ Iyaw atataw, ki nabistyan so kortina saw a mapīno a tela, maydak kan asol. Nachipong sa do hobid saw a mapīno a tela, maydak kan obi so kita, kan nailodyit sa yapo do singsing saw a pirak. Marmol saw parey saw a nakaikapetan da. Myan saw manaro a disnan a naparin do balitok kan pirak a napangay do atataw. No nya atat, ki naar-artyan so marmol, perlas, kan matatarek a kita no mangīna a bato.

⁷ Naitawoy palek do bāso saw a balitok kan matatarek nakasokog da, as kan maboslon palek maynamot do kadadam ni āri.

⁸ Sigon do mandar ni āri, abaw mamilit dyira a minom, ta binilin ni āri siraw katalek naw a magsirsirbi a nolay da a minom kāda asa sigon do chakey da.

⁹ Ranan na, aran si Rēyna Basti, ki namarin met so pista na a para dyirad mababakes saw do palasyo.

¹⁰ Do chapapito naranaw a araw no pista, taywaraw kasoyot ni āri, ta nadinyat dana. Dawa, tinawagan na saw papitwaw a yonoko na a

* **1:1 1:1** Mana Ahasweros, kan nangitoray do 485-465 B.C. † **1:1 1:1** Etiopya mana Kos ngaran na do kaychowa ‡ **1:3 1:3** Persya kan Medya, ki asa a pagāryan.

magsirsirbi dya. Siraw nya sa: Mehoman, Bista, Harbona, Bigta, Abagta, Setar, kan Karkas.

¹¹ Inbilin na dyira a yangay da hapen si Rēyna Basti a iparang do salapen na a sikokorona tan ipabōya naw taywaraw a kapintas ni baket na dyirad opisyalis naw kan tabo bisita na.

¹² Ki do nakaibahey daw no magsirsirbi saw so inbilin naw ni āri di Rēyna Basti, chinaskheh naw nangay. Do dāwri, ultimo soli ni āri kan mapenpen na paba.

¹³ Maynamot ta dadakay no āryaw, mangdaw so kapangtokto dan mamasirib saw maynamot do linteg kan kapangokom, nachisarita dyirad mamagbaga naw a makapatak so kosto a maparin.

¹⁴ No masanyib a pachisngenan āri, ki sa: Karsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena, kan Memokan. Siraw nyaw papito a katotohosan so saad do pagāryan no Persya kan Medya.

¹⁵ Binata na dyira a kāna, “Sigon do linteg, āngo maganay a parinen di Rēyna Basti? Inanohdan nabaw yaken a āri do nakaibilin kwaw sya dyirad tinoboy ko saw a magsirsirbi dyaken.”

¹⁶ Ki tominbay si Memokan di āri do kasalasalapan daw no opisyalis saw a kāna, “Ay pakawanen! Madiw nya pinarin Rēyna Basti. Moyboh aba si āri iyaw inasnesnekan na an dyi pa tabo a opisyalis kan siraw tawotawo do intīro a pagāryan ni āri.

¹⁷ Ta iyaw nya pinarin ni rēyna, ki komayab anchi do tābo a mababakes kan paynamotan darana dya omanyib siras lalakay da. Batahen danchi a kon da, ‘Inbilin naw ni Āri Ekserses si Rēyna Basti a mangay do salapen na, ki nangay abaw.’

¹⁸ Iyaw naporinaya sicharaw, madāmag danchi no mababakes saw a mabigbigbig do Persya kan Medya, as tolāden darananchiw nya pinarin ni rēyna dyirad tabo a opisyalis saya ni āri. An komwan machipandabaw kabon anyib kan kapaysin-iipsok.

¹⁹ As dawa, an makawahok dyimo mo āri, mangibilin ka pakono so keddeng a dya mabaliwan a maitolas do linteg no Persya kan Medya tan si Basti, ki maparin na paba polos magparang do salapen mo. As iyaw nawri a saad na rēyna, ki itoroh mo na do matarek a mabakes a mangamangay a maikari kan iya.

²⁰ Anchan maipakatoneng keddeng mwaya do intīrwaya pagāryan mo a marahawa, anyiben dananchin tābo mabakes kabahay da makayapod kabobodisan mandad katotohosan.”

²¹ Chinadaw ni āri kan opisyalis na saw nyaya kapangtokto. Dawa, pinarin āryaw akmas inbaheyaw ni Memokan.

²² Maynamot do dyaya, nangipaw-it so tolas dyirad tabo probinsya a itorayan na sigon do kapaychirin kan kapaytolas do kāda probinsya. No naibahey, ki kāda mahakay, ki iya pakono magtoray do bōkod na pamilya kan chirin na pakono matongpal.

2

No Nakapidi Ni Ester a Rēyna

¹ Do nakabaw danaw no soli ni Āri Ekserses, nanakem naw pinarin naw ni Basti kan iyaw nakapangikeddeng naw so maikontra dya.

² Sinpangan na, inbahey dan mamagbagaw a masinged di āri a kon da, “Āngo ta dyi ka maychichwas siras mapipintas saya babbalāsang a birhin a para dyimo mo āri?”

³ Mamidi ka dyirad opisyalis mo saw do kāda probinsya do dya pagāryan a mangyangay siras mapipintas saw a babbalāsang a birhin do pagyanan dayan mababakes do palasyowaya do dya a Sosa a sintro no pagāryan. On, ipaaywan ta sa di Hegay a iyaw yonoko a mangay-aywan siras mababakes mo saw tan papintasan na sa.

⁴ Iyanchiw mabakesaw a kasdayan kapangdidiw mo, hapen mo a rēyna a tādi ni Basti.”

Chinadaw ni āri iyaw nya a binata da dya. Dawa, nawriw inonotan na.

⁵ Do dawri do Sosa, myan asa Jodyo a yapo do tribo ni Benhamin a mayngaran so Mardoqueo a pōtot ni Hair a pōtot ni Semai a pōtot ni Kis.

⁶ No pinarin Nebokadnesar a āri do Babilonya, ki inakaw na si Kis* a nabahod a yapod Jerosalem kontodo si Jekonya a āri do Joda.

⁷ Si Mardoqueo, ki myan kasinsin na a mayngaran so Ester. As no ngaran na do Hebreo, ki Hadassah. Si Mardoqueo, ki naparakoh si Ester maynamot ta nadiman dana saw inyapwan na kan inbidang narana anak na. Si Ester, ki makadadaw a balāsang kan kakoskostwanaw inaynawan na.

⁸ Do nakaipakatoneng danaw no inkeddengaw ni Āri Ekserses, āro a babbalāsang naiyangay do Sosa kan naipaaywan sa di Hegay. Aran si Ester, ki naiyangay do palasyowaw ni āri, kan naitalek di Hegay a mangay-aywan so pagyanan daw no mababakes.

⁹ Nahwahok ni Ester si Hegay. Dawa, chinadaw na kan nyeng na inrogi a papintasan, kan tinorohan na pa so machitatārek a mākan. Myan saw tinongdo ni Hegay a papito a mababakes a yapod palasyo a magsirbi di Ester, as kan pinayadis nas Ester kan magsirsirbi saw dya do kaganayanaw a kwarto.

¹⁰ Inlimed ni Ester a iya, ki asa a Jodyo maynamot ta nawriw inbilin dya ni Mardoqueo.

¹¹ Kararaw a homabahabas si Mardoqueo do atataw no pagyanan dan mababakes saw tan matonngan na an maypāngo dana si Ester kan an āngo danaw mapariparin dya.

¹² Sakbay no naibatang a kaiyangay no kāda balāsang do yanan ni Āri Ekserses, machita patayokahen naw asa poho kan dadwa a kabohan a kapagpapintas a naikeddeng para dyirad mababakes. On, kāda balāsang, machita naw anem a kabohan a maptoptosan so lana no mirra kan anem a kabohan iyaw bangbango kan pangpapintas saw.

¹³ As no kangay no balāsang a yapod pagyanan daw no mababakes a komwan do palasyo a yanan ni āri, mapalobōsan kāda asa a magpapintas sigon do chakey na.

¹⁴ Mangay daw an mahep, as an mabekas dana maiyangay do matarekaw a pagyanan dan mababakes do aywan ni Saasgas a iyaw yonokwaw a mangay-aywan siras babbaket saw ni āri. Maybidi paba di āri malaksid an chadaw ni āri kan ipatawag naw mismwaw a ngaran na.

¹⁵ Si Ester, ki pōtot a mabakes ni Abihail a marāan ni Mardoqueo, as pinarakoh ni Mardoqueo si Ester a akmay anak na. Do karapit danaw no ka si Ester maiyangay di āri, nawri lang pinaylaylay naw binaheyyaw ni Hegay a yonoko a mangay-aywan so mababakes saw. As tābo nakaboya dya, ki inanyib da.

¹⁶ Do dāwri, naiyangay si Ester di Āri Ekserses do palasyo do chapapitwaw a katawan no nakapagāri na do chaasa poho naw a bohan a mapangaranan so Tebet.

* 2:6 2:6 Mana “si Mardoqueo”.

¹⁷ Si āri, ki nakadidiw di Ester so kapateg kan kadaw a mangamangay pa kan kadwan saw a babbalāsang. Dawa, kinoronaan na si Ester kan pinayparin narana a rēyna a tādi ni Basti.

¹⁸ Sinpangan na, namarin si āri so rakoh a pista a pamadāyaw na di Ester, as nakaāwis na siras opisyalis naw kan tabo mabigbigbig saw a tawo do pagtorayan na. Inpakatoneng na a iyaw nawri, ki araw no kapaynaynahah do tābo probprobinsya, as kan siboboslon si āri a nangibonong dyira so rigrigālo a yapo kadādam na.

No Kaisalākan Ni Mardoqueo Si Āri

¹⁹ Do kapaychichipeh daranaw a minirwa no babbalāsang saw a birhin, nadotokan narana ni āri si Mardoqueo a asa opisyal kan nachidisna dyirad kadwan saw a opisyalis a myan do rowanganaw no palasyo ni āri.

²⁰ Ki si Ester, nāw na intayotayo ka-Jodyo na a akmas inbilin naw dya ni Mardoqueo. As nāw na inanohdan si Mardoqueo a akmas nakapanganohed naw dya do kadēkey na paw.

²¹ Kadama naw ni Mardoqueo a maydiydisna do rowanganaw no palasyo, myan saw dadwa a opisyalis ni āri a maggwardya do pantawaw no kwarto ni āri a sa Bigtana kan Teres. Sira dadwa, ki nakasoli sa di āri kan inpangta da dimanen.

²² Ki nadngey ni Mardoqueo pangta daw kan inbahey na di Rēyna Ester. Otro si Ester, inbahey na di āri a si Mardoqueo, ki nadngey na mismo pangta da dya.

²³ Do nakaosisa naw no nya naipadāmag kan natonngan a oyod, binītay da saw dadwaw. Naitolas nya namarin do salapen āri do librwaw a pakasaritaan pagāryan.

3

No Panggep Ni Haman a Kadiman Siras Jodyo Saw

¹ Katayoka dan nya saya namarin, pinadayāwan ni Āri Ekserses si Haman a pōtot ni Hammedita a kapotōtan ni Agag.* Pinayparin na a iya danaw katotohosan a opisyal do intīro a pagāryan.

² As inbilin ni āri dyirad tabo opisyalis na saw a myan do rowanganaw no palasyo a ipaboya daw anyib di Haman maynamot do kapaydogod da a magdāyaw dya. Pinarin da tabo. Ki si Mardoqueo, chaskeh naw maydogod mana magdāyaw dya.

³ As dawa, inyahes dan opisyalis saw a myan do rowanganaw no palasyo di Mardoqueo a kon da, “Āngo ta nagtongpal kaba do bilin naw āri?”

⁴ Kararaw a paychirinan das Mardoqueo, ki aknaw abo tadyinya na. “Yaken, ki Jodyo,” inibay ni Mardoqueo dyira. As dawa, inbahey dad Haman, ta chiban da an ipalōbos naw komwanaya pariparinen Mardoqueo.

⁵ Do nakaboyaw sya ni Haman a dya maydogod si Mardoqueo mana magdāyaw dya, oltimo nakapakasoli na.

⁶ As do nakatoneng naw sya a si Mardoqueo, ki Jodyo, chanawob naba do aktokto na a si Mardoqueo lang madōsa. Dawa, naychichwas so pamosposan tan ipadiman na sa tabo tawotawowaw a Jodyo do intīro a pagāryan no Persya.

⁷ Do kaasa poho naw kan dadwa a tawen a kapagtoray ni Āri Ekserses, do manōmaw a bohan a mayngaran so Nisan, inbilin ni Haman iyaw kapagbōnot a iyaw pangaranan daw so Porim. Iyaw nyaw mangikeddeng an āngo a araw kan bohan katongpal so panggep naw a kadiman siras

* 3:1 3:1 Sam. 15:8, 33

Jodyo saw. Napidi iyaw chaasa poho naw kan tatdo a araw, do chaasa poho naw kan dadwa bohan no mayngaran so Adar.

⁸ Sinpangan na, binata ni Haman di Āri Ekserses a kāna, “Ari saw tawotawo a naychawpit a napatawa so inawan da dyirad kadwan saya a tawotawo do tabo probprobinsya do pagāryan mwaya. Sira, ki machitarek sa so dadakay dyirad kadwan saya tawotawo kan dya manganohed do linteg mo saya. An komwan palobōsan moriw nyaya?”

⁹ An makahwahok dyimo mo āri, mangikeddeng ka pakono so linteg a maipadiman sa. An parinen mo nya aket, manoroh ako so tatdo a gasot papito a poho kan dadima a tonilāda pirak do pangapyan naw no āri so kwarta a maosar a para do pagāryan.”

¹⁰ Do dāwri, pinakaro ni āri iyaw pangsilyo naw a singsing do kakamay na, as nakaitoroh na sya do kabōsor daw no Jodyo a si Haman a pōtot ni Hammedata a nakayapo do kapoonan ni Agag.

¹¹ Sinpangan na, inbahey ni āri di Haman a kāna, “Sigi, siraw tawotawo saw kan kwarta daw, ki dyira mo na. Parinen mo naw chakey mo dyira.”

¹² Do chaasa poho naw kan tatdo a karaw no manōma bohan, tinawagan san Haman tagatolas na saw ni āri. As inbahey na dyiraw bilinaw tan maytolas sa dyirad gobirnadur saw, opisyalis saw, kan siraw pangpangōlo saw do tabo probprobinsya. Naiyōlog nya bilin do kāda kapaychirin kan sigon do kāda kapaytolas do intīro a pagāryan, as kan naitolas do ngaran ni Āri Ekserses kan nasilyowan so singsing naw.

¹³ Inwaras dan natoboy saw nya bilin dyirad tabo probinsya saw do pagāryan ni āri. Naitolas do bilinaw a maipadiman sa tābo Jodyo, magtotobo kan matotoneng, mababakes kan adedekey. On, maipadiman sa tābo do asa karaw do chaasa poho naw kan tatdo a araw, do chaasa poho naw kan dadwa bohan a mayngaran so Adar. Maipadiman sa a abo kāsi kan masamsam paw dyira da saw.

¹⁴ Iyaw kopya no nya bilin, ki maitoroh do kāda probprobinsya kan maibahebahey a pamakatoneng do tabo a tawotawo tan makasagāna sa do dāwri a araw.

¹⁵ Do bilin ni āri, in-godegodes daw nangay no natoboy saw kan inpakatoneng daw nya bilin do Sosa a sintro no pagāryan. Chinariribok dad syodad no Sosa. Ki sa āri kan Haman, ki myan sa minom so palek.

4

No Kapamasidong Ni Mardoqueo Di Ester

¹ Do nakatonengaw ni Mardoqueo so tābo a napariparin, pinirit naw laylay naw do kapagmamayo na. Naylaylay so makersang, nakapayokpok nas ahbek do oho na, as nakapanakenakey nad irahemaw no syodad a magdongdong-aw so malyak do oltimo a kaliday na.

² Ki tod a nachipanda do rowanganaw no palasyo, ta abaw maylaylay so makersang a mapalobōsan a somdep.

³ Do kāda probprobinsya a nakaibaheyan no bilinaw ni āri, myan taywara kapagdongdong-aw dan Jodyo saw parayayan das kapagayonar, katanyis, kan arimbāngaw. Kārwan dyiraw naylaylay so makersang kan nadibadibat sad ahbek.

⁴ Do nakaibahey daw syan magsirsirbi saw ni Ester a mababakes kan yonoko saw so maynamot do pariparin naw ni Mardoqueo, taywara nariribokan. Do dāwri, napaiyangay so laylay ni Mardoqueo tan sokatan naw laylay naw a makersang, ki rinawat aba ni Mardoqueo.

⁵ Nyaw naynamotan na a pinatawagan ni Ester si Hatach a asa dyirad yonoko saw a tinongdo ni āri a magsirbi do rēyna. Tinoboy na si Hatach a mangay di Mardoqueo, ta ipaiyahes na an āngo mapariparin di Mardoqueo kan āngo ta parinen naw komwan.

⁶ Dawa, nangay si Hatach do yanan Mardoqueo do atataw do salapenaw no rowangan palasyo.

⁷ Ki inbahey ni Mardoqueo di Hatach tabo napariparinaw dya, kontodo bidangaw no kwarta a inkari ni Haman a itoroh do pangapyan no āri so kwarta para do kaipadiman da so tabo Jodyo.

⁸ Nanoroh pa si Mardoqueo so kopya no bilinaw a naipakatoneng do Sosa a maynamot do kaipadiman na sira. Chindaw na di Hatach a ipaboya na di Ester kan ilawlawag na dyaw mapariparinaw. Inmandar pa ni Mardoqueo a mangay a machikakaāsi si Ester di āri tan chāsi na saw Jodyowaw.

⁹ Naybidi si Hatach kan inbahey na di Ester inbaheyaw dya ni Mardoqueo.

¹⁰ Ki pinaybidi dana ni Ester si Hatach, kan binata na dya a ibahey na di Mardoqueo nya a kāna,

¹¹ “Tabo no opisyalis saw ni āri kan tawotawo saw do probinsya saya, ki chapatak da a no aran sino a mahakay mana mabakes a somdep do makatayrahemaw a paraāngan a maypasngen di āri a dya natawagan, machita maipadiman, ta asa lang linteg. Abaw makadichan do dyaya malaksid an patongdohen dya ni āri iyaw balitokaw a baston na. An komwan, maipadiman aba. Ta an yaken, makabohan danayaw homnabas makayapod nakatawagaw dyaken āri.”

¹² Do nakapakarapitaw no nya inpaibahey ni Ester di Mardoqueo,

¹³ inpapabidi na inpaibahey nya atbay na di Ester a kāna, “Iktokto mwaba a imo lang dya maparoparo do tabo a Jodyo maynamot ta myan ka do palasyo.

¹⁴ Ta an itmen mo dangoy mo do oras a akma syay, mangay anchi a yapod matarek a yanan pakalmonawan kan pakaisalakānan dan Jodyo saya. Ki imo, madiman kanchi kan mabonchiw kapotōtan āmang mo. Kan sino makapatak? Āngonchan no nayparinan mwa rēyna, ki para do akmas komwanaya chimpō.”

¹⁵ Sinpangan na, inpaibahey danan Ester nya atbay na di Mardoqueo a kāna,

¹⁶ “Na, akpehen mo sa tabo Jodyo saya a myan do Sosa ah, as kapagayonar nyo kan pangdakdaw nyo yaken. Koman mana minom kamo aba so aran āngo do maraw kan mahep do irahem no tatdo a karaw. Aran yaken kan siraw magsirsirbi saya dyaken a mababakes, ki magayonar kami a akma dyinyo. Katayoka na, mangay akonchi di āri a aran maikontra do linteg. As an nyaw kadimanan ko, sigi, kadimanan ko na.”

¹⁷ Do dāwri, komnaro si Mardoqueo kan tinongpal na tabo inbilin naw ni Ester.

5

No Kaāwis Ni Ester Si Āri kan Si Haman Do Asa Pasken

¹ Do chatatdo naranaw a karaw no kapagayonar ni Ester, pinalaylay daw laylay no rēyna di Ester. As nakangay na naytēnek do makatayrahemaw a paraāngan no palasyo do somalapaw do kwarto a yanan no trono ni āri. Do dāwri, myan a maydisna si āri a somalap do rowanganaw.

² Do nakaboya naw si Rēyna Ester a myan a maytēnek do gagan, chinahwahok na. Dawa, pinatongdo na di Ester baston naw a balitok a

inigpet na. Naypasngen si Ester kan sinalid naw tobwanaw no baston ni āri.

³ Sinpangan na, inyahes ni āri a kāna, “Āngo akdawen mo, mo Rēyna Ester? Chabābang mwaba ibahey, ta ara pan mandad kagodwa no pagāryan ko, maitoroh dyimo.”

⁴ Tinbay ni Ester a kāna, “An pakahwahokan mo, mo āpo āri, chakey kwaw inyo a awisen kan Haman sichahep do pasken kwaw a insagāna ko a para dyinyo.”

⁵ Insigīda inbilin ni āri a kāna, “Ibahey nyo a bēbelan Haman mangay dya tan maparin namen chakey ni Ester.” Dawa, nangay sa āri kan Haman do paskenaw a insagāna ni Ester.

⁶ Ki do kadama daw a minom so palek, inyahes danan āryaw di Ester a kāna, “Āngo chakey mo? Maitoroh dyimo. Aran kagodwa pan pagāryan kwaya, itoroh ko.”

⁷ Ki binata ni Ester a kāna, “No chakey ko kan akdawen ko, ki nya:

⁸ An mahwahok ko pa imo mo āri, as kan makahwahok dyimo kaitoroh mos yahes kwaya, māsaw katongpal mos akdawen kwaya a kangay nyo pakono mo āpo āri kan Haman anchan delak do pasken dana a isagāna ko dyinyo. Do dāwri dananchiw kaibahey kos chakey ko.”

No Panggep Ni Haman a Kadiman Si Mardoqueo

⁹ Do dāwri a araw, minohbot si Haman a siraragsak a yapod paskenaw ni Ester, kan mapaw danaw kapangtokto na. Ki do nakaboya naw si Mardoqueo do rowanganaw no palasyo a malidyat pa, naytēnek a mangipaboyas kaanyib na sya, taywaraw nakapakasoli na.

¹⁰ Aran komwan, pinenpen naw oltimwaw a soli na kan somnabat. Sinpangan na, ināwis na saw sīt na saw kan si baket na a si Seres a machirapa dyira.

¹¹ Do dāwri, inpangas na dyiraw kāron kinabaknang na kan iyaw kāron pōtot na mahahakay. Inpangas na paw tabo nakaiforoh dya ni āri so pamadāyay kan maypāngo iyaw nakapatohosaw ni āri so saad na a iya danaw katotohosan dyirad opisyalis na saw.

¹² Innāyon pa ni Haman a kāna, “Nawri aba lang, ta yaken lang a maychatanyiw ināwis ni Rēyna Ester a rarayay ni āri do insagāna naw a pasken. Tori naranaw yamen a awisen kan āri anchan delak.

¹³ Ki mararayawaya tabo gānas ko do dawri a Mardoqueo a asa Jodyo an maboyaboya ko a maydisna do salapenayan palasyo.”

¹⁴ Tinbay ni Seres a baket na kan siraw sīt na saw a kon da, “Namna, āngo ngamin ta dyi ka mapaparin so pangbitāyan sya a dadwa poho kan dadima kamitros so katohos? Anchan mabekas, yahes mod āri a ipabītay na daw si Mardoqueo. An tayokaw nawri, makapachirayay kad āri a mangay do pasken a siraragsak.” Chinasoyot ni Haman nawri a inbahey da dya kan napaparin so pangbitāyan.

6

No Kaipadāyay Ni Āri Si Mardoqueo

¹ Do dāwri a mahep, makapakaycheh abas āri. Dawa, inpahap naw librwaw a nakaitolasan mapariparin do pagāryan kan inbāsa da dya.

² As kan nadongso daw yanawanaw no naitolas maynamot do nakapay-bahebahey naw ni Mardoqueo so pangta daw a mangdiman si āri. Sa Bigtana kan Teres, dadwaw a yonoko a magbanbantay do rowangan naw no kwarto ni āri a nangipangta sya.

³ Inyahes ni āri a kāna, “Āryoriw naitoroh a gon-gona kan pammadāyaw di Mardoqueo do dyaya pinarin na?”

Ki tinbay dan magsirsirbyaw a kon da, “Abaw naitoroh dya.”

⁴ Inyahes ni āri a kāna, “Sino saw opisyalis ko a myan do atataya no palasyo?”

Ki kosto a somdep si Haman do mamangketaw do gagan a paraāngan palasyo tan yangay na akdawen a mabitay si Mardoqueo do insagāna naw a pangbitāyan sya.

⁵ Ki tinbay dan magsirsirbi saw a kon da, “Toryayas Haman a maytēnek do gagan a mangnanaya machisarīta dyimo.”

“Pasdepen nyo pa dya,” inbilin ni āri.

⁶ Do nakapakasdep naranaw ni Haman, inyahes dya ni āri a kāna, “Āngo paro maganay a parinen do tawowaw a chakey ko a padayāwan?”

Ki no iniktokto ni Haman, “Ari pawriw matarek a tawo a iktokto ni āri a padayāwan an dya yaken?”

⁷ Dawa, tinbay ni Haman a kāna, “Para do tawowaw a chakey no āri a padayāwan,

⁸ mapahap kas laylay saw no āri a paylaylaylay mo, kan pabistyan mo kabalyowaw a pagkabkalyowan mo, as kakorona mo syas koronaw a pangkorkorona mo.

⁹ As kaipahap mos katotohosanaw a opisyal mo, ta iyaw manglaylay so tawowaw a chakey mo a padayāwan. Onotan anchi no nakasakay do kabalyo a mayam do kalsāda saya do irahem no syodad, as kaipaingengengey mo sya do opisyal mwaw so nya: ‘Chiban nyo! Komwan maparin do tawo a chakey ni āri a padayāwan!’”

¹⁰ Sinpangan na, binata ni āri di Haman a kāna, “Ngay, kabelan mo yangay mwa hapen laylay saw kan kabalyowaw, as kaparin mos binata mwaya di Mardoqueo a Jodyo. Ari a maydiydisna dwa rowanganaya no palasyo. Kanakmen mo ah, parinen mwa tabo binata mwaya.”

¹¹ Dawa, yay na inhap ni Haman laylay saw kan kabalyowaw. Do dāwri, linaylayan nas Mardoqueo, as nakaikwan na sya a sisasakay do kabalyo do kalsādaw do irahem no syodad. Do kayan daw do kalkalsāda, ingengengey ni Haman, “Chiban nyo. Komwan maparin do tawo a chakey ni āri a padayāwan.”

¹² Katayoka no nya, naybidi danas Mardoqueo do rowanganaw no palasyo. As si Haman, binēbelanaw somnabat a naytatalob so ropa na maynamot do asnek na.

¹³ Inistorya na di Seres a baket na kan do tabo sīt na saw daw tabo naporinaw dya.

Do dāwri, binata ni Seres kan mamagbaga na saw a sīt na a kon da, “Ayya, tori dana mangrogīw kabo mos toray mo maynamot di Mardoqueo a yapo do kapotōtan no Jodyo. Mahomis mo paba, basbāli a rarayawen narana imo.”

¹⁴ Do kadama da paw a machisarsarīta dya, nawara saw yonoko saw ni āri, kan kinalokalo das Haman a mangay do paskenaw a insagāna ni Ester.

7

No Kadiman Ni Haman

¹ Dawa, nangay si āri kan si Haman a nachakan di Rēyna Ester.

² Do kadama daw a minom so palek do somaronwaya nakangay da, inyahes dana mirwa ni āri di Rēyna Ester a kāna, “Changori mo Rēyna

Ester, āngo chakey mo? Aran manda pad kagodwan pagāryan kwaya maitoroh anchi dyimo.”

³ Ki tinbay ni Rēyna Ester, “Mo āpo āri, an makahwahok dyimo, palobōsan mo pa yaken a mabyay kan siraw kapayngay kwaya Jodyo. Nyaw pachikakaāsi ko dyimo.

⁴ Ta nailāko kami naya kan siraw kapayngay ko saya Jodyo a mararayaw, madiman, kan mabo. Amnan tod kami sawen lang a nailāko a para adipen a mahahakay kan mababakes, maylilyak ako paba. Manawob abaw nya kaidadanesan namen a pangistorbo ko dyimo.”

⁵ Ki tominbay si Āri Ekserses di Rēyna Ester a kāna, “Sino nawri a tawo a matored a namarin so komwan? Dino yanan na?”

⁶ Tinbay ni Ester a kāna, “Abaw matarek a mangidadanes kan kabōsor namen an dya iyaw nya marahet a tawo a si Haman.”

Do dāwri, oltimo nakāmo ni Haman do salapen ni āri kan rēyna.

⁷ Naychakatkat si āri a makasokasoli a minohtot do pagpaskenanaw, as nakangay nad atataw no palasyo. Ki si Haman, ki natokos a nangikakaāsi so byay na di Rēyna Ester, ta madlaw narana a nakadisisyon āryaw a mangdōsa sya.

⁸ Do nakapaybidyaw ni āri a yapod atataw no palasyo a komwan do pagpaskenanaw, kosto a rinokoban ni Haman paypuktadanaw a yanan ni Ester a machikakaāsi.

Nakaboyaw syan āri, inyagay na, “Hoy! Aran si rēyna, chakey nawri no nya tawo a oknoden do salapen ko do mismo a palasyo ko?”

Nakaichirinaw sya ni āri, pinongosan das oho si Haman no yonoko saw.

⁹ Sinpangan na, binata ni Harbona a asa dyirad yonoko saw a kāna, “Aryaw pinatnek ni Haman do bahay na a dadwa poho kan dadima kamitros so katohos a pangbitāyan nas Mardoqueo a nangisalākan so byay mo, mo āpo āri.”

Do dāwri, inmandar ni āri a kāna, “Bitāyen nyo daw si Haman!”

¹⁰ Dawa, binitay da si Haman do pinarinaw a pangbitāyan di Mardoqueo. Do dāwri, nabawan solyaw ni āri.

8

No Kaikeddeng No Kapachilāban Dan Jodyo Saw

¹ Do dāwri a araw, intoroh ni Āri Ekserses di Rēyna Ester tābo tana kan warawara ni Haman a kabōsor dan Jodyo. As si Mardoqueo, makangay dana do salapen ni āri maynamot ta inbahey ni Ester a kabagyan na.

² Inakos ni āri do kakamay naw singsing naw a pangsilyo na a inbabāwi na di Haman, as nakaitoroh na sya di Mardoqueo. As si Ester, ki tinongdo na si Mardoqueo a mangaywan so tana kan warawara naw ni Haman.

³ Do dāwri, minirwa dana nachikakaāsi si Ester, kan sinakban naw kokodaw ni āri. Nachikakaāsi a penpenen pakono ni āri iyaw marahetaw a pinanggep ni Haman a kapotōtan ni Agag a maikontra dyirad Jodyo saw.

⁴ Sinpangan na, pinatongdo ni āri di Ester baston naw. Dawa, naytēnek do salapenaw ni āri.

⁵ Binata ni Ester a kāna, “An pakahwahokan mo, mo āpo āri, kan mahwahok ko pa imo, as kan iktokto mo an maganay, maytolas ka pakono so bilin a mamenpen so kaipatongpal no bilinaw ni Haman. On, ta si Haman a potōt ni Hammedata a kapotōtan ni Agag, ki inpaiwaras naw tolas saw a pangpadiman so tabo Jodyo do tābo probprobinsya do intiro a pagāryan.

⁶ Ta maypāngo ko a ibtoran kaboya ko so kararayaw dan kapayngay ko saya Jodyo? Maypāngo ko a itored kadiman das kakabagyan ko saw?”

⁷ Ki binata ni Āri Ekserses di Rēyna Ester kan di Mardoqueo a Jodyo a kāna, “Maynamot ta chakey ni Haman a dimanen saw Jodyo, inapabitay ko kan intoroh ko a tābo di Ester tana kan warawara na.

⁸ Sichangori, maparin nyo maytolas so chakey nyo para dyirad Jodyo saw do ngaran ko kan silyowan nyo so singsing kwaw. Ta iyaw naikeddeng dana do ngaran ko a āri kan nasilyowan danas singsing ko, ki maparin ko paba ibabāwi.”

⁹ Do chadadwa naw a poho kan tatdo a karaw, do chatatdo naw a bohan a mayngaran so Sibān, pinatawagan sa ni Mardoqueo tagatolas na saw ni āri. Intolas da tabo bilinaw ni Mardoqueo dyirad Jodyo saw, opisyalis saw, gobirnadōr saw, kan pangōlo saw no asa gasot, dadwa poho kan papito a probinsya yapo do Indya a mandad Etiopya. Siraw nya bilin, ki naitolas sa do kāda kapaychirin kan kapaytolas no kāda probinsya kan komwan do kapaychirin kan kapaytolas dan Jodyo.

¹⁰ Pinaitolas ni Mardoqueo do ngaran ni Āri Ekserses kan nasilyowan so singsingaw ni āri a pangsilyo. Katayoka na, inpaipaw-it naw tolas saw dyirad natoboy saw a nakasakay do matataray saw a kabalyo a naitatārek a nadām para do kapagsirbi di āri.

¹¹ Siraw nya tolas, ki pamalōbos no āryaw dyirad Jodyo saw do kāda syodad a makpekpeh a mangitēnek so byay da. On, mapalobōsan sa mangrarayaw, mangdiman, kan mangbo so aran sino a tawotawo do aran āng a probinsya a magarmas a mangdarop sira kontodo kabahay mana anak da, as kan masamsaman paw dyira da saw.

¹² Iyaw nya bilin, ki maipatongpal do intiro a pagāryan no Persya do arawaw a naikeddeng a kadiman siras Jodyo saw. On, nya araw, ki do chaasa poho naw kan tatdo a araw, do chaasa poho naw kan dadwa bohan a mayngaran so Adar.

¹³ Iyaw kopyaw no bilin, ki maitoroh a linteg do kāda probinsya kan maipakatoneng dyirad tabo tawotawo tan nakasagāna saw Jodyo do dāwri a araw a mamahes dyirad kabōsor da saw.

¹⁴ Do mandar ni āri, siraw natoboyaw a nakasakay do kabalyo saw a dyira ni āri, ki nagpataray sa a nangay do nakatoboyan daw. Aran do sintrwaw a yanan gobyirno do syodad a Sosa, ki naiwaras nawri a bilin.

¹⁵ Sinpangan na, komnaro a yapod yanan āri si Mardoqueo, nakalaylay so asol kan maydak a laylay ni āri kan obi a aywayob a kāpa, as kan sikokorona so nabistyan so balitok. Do syodad no Sosa, ki magariwāwa sa maynamot do kasoyot da.

¹⁶ As an maynamot dyirad Jodyo saw, mapaw danaw aktokto da. Masoyot dana sa, as kan myan dana dyiraw ragsak kan dāyaw a yapod tawotawo.

¹⁷ Do kāda probinsya kan kāda syodad a nakaipakatonngan no bilinaya ni āri, nasoyosoyot sa kan nagragragsak saw Jodyo a nangsilibrar do nakapamarin das pasken. Do dāwri, āro saw tawotawo a dya Jodyo, nayparin a Jodyo maynamot do kāmo da dyirad Jodyo saw.

9

No Kadiman Dan Jodyo Siras Kabosor Da Saw

¹ Do chaasa poho naw kan tatdo a araw, do chaasa poho naw kan dadwa a bohan no mayngaran so Adar, iyaw nyaw arawaw a kaipatongpal no bilinaw ni āri. Do dāwri a araw, hahawen dan kabōsor saw no Jodyo a

rarayawen da sa. Ki basbāli a naybadichid naparin, ta siraw Jodyowaw, nangābak siras mangipsokaw dyira.

² Do kāda syodad do tabo probprobinsya do intiro pagāryan ni Āri Ekserses a yanan dan Jodyo saw, ki naychichipeh sa a mangdarop so aran sino a manghawahaway a mangrarayaw sira. Abaw nakaitored a machilāban dyira, ta chinamo sa no tabo tawotawo saw.

³ As siraw tabo opisyalis do kāda probinsya, gobirnadōr, pangpangōlo, kan pinakainawan saw ni āri, sinidongan da saw Jodyowaw maynamot ta chamo das Mardoqueo.

⁴ Magdindināmag dana do intiro pagāryan a nayparin dana mabileg a tawo si Mardoqueo do palasyo kan maypaypabileg pa.

⁵ Maynamot ta komwan, pinarin dan Jodyo saw no chinakakey da dyirad kabōsor da saw. Diniman da sa a tabo so ispada kan sinapasapad da sa.

⁶ Do syodad a Sosa a sintro no gobyirno, ki dadima gasot a tawotawo diniman da.

⁷⁻⁸ Diniman da sa pa, sa Parsandata, Dalpon, Aspata, Porata, Adalya, Aridata,

⁹ Parmasta, Arisay, Ariday, kan Baysata.

¹⁰ Siraw nyaw asa pohwaw a mahahakay a pōtot ni Haman a potōt ni Hammedata a kabōsor dan Jodyo saw. Aran komwan, nagsamsam sabaw Jodyowaw.

¹¹ Do dāwri pa araw, iyaw bidang dan diniman da saw do Sosa a sintro no gobyirno, ki naipakatoneng do āryaw.

¹² Ki binata ni āri di Rēyna Ester a kāna, “Do syodadaya lang no Sosa, ki myan dadima gasot a diniman dan Jodyo saw kontodo asa poho saw a pōtot ni Haman. Aysa! An komwan, maparin a mangamangay paw pinarin dad kadwan saya probinsya. Changori, āngo paw chakey mo? Maitoroh anchi dyimo. Āngo paw yahes mo? Madyira mo pa.”

¹³ Ki tominbay si Rēyna Ester a kāna, “An makahwahok dyimo mo āri, palobōsan mo pakono saw Jodyo saya do dya Sosa a mamarin dananchi anchan delak so pinarin daya changori a araw. Akdawen ko pa dyimo a ipalodyit mo pakono saw bangkay daw no asa poho saw a pōtot ni Haman do pangbitāyan.”

¹⁴ Dawa, inmandar ni āri a maparin nyaya. Naipakatoneng iyaw bilin do Sosa, kan naipalodyit bangkay da saw no pōtot ni Haman.

¹⁵ Do chaasa poho naw kan apat a araw do bohan no Adar, naychichipeh dana saw Jodyowaw, kan nangdiman dana sa so tatdo a gasot a mahahakay do syodadaw no Sosa. Ki aran do dāwri, ki nagsamsam saba.

¹⁶ Māsaw a siraw Jodyowaw do probprobinsya saw, naychichipeh pa sa a nangitēnek so byay da. Nakalmonaw sa do kabōsor da saw do nakadiman daw so papito a poho kan dadima ribo, ki nagsamsam saba.

¹⁷ Naparin nyaya do chaasa poho kan tatdo a karaw do bohan no Adar. As do chaasa poho naw kan apat a karaw, ki naynahah sa, as kan pinarin da a araw no kapagpista kan kapagragsak.

¹⁸ Siraw Jodyo saw do Sosa, ki naychichipeh sa do chaasa poho naw kan tatdo kan chaasa poho naw kan apat a karaw. As do chaasa poho naw kan dadima a karaw, ki naynahah sa, as kan iyaw nyaw pinarin da a araw no kapagpista kan kapagragsak.

¹⁹ Nyaw naynamotan na a siraw Jodyo saw a omyan do dēdekey saw a idi, magragsak sa a mangsilibrar kan magpista do chaasa poho naya kan apat a karaw no bohan no Adar. Pistaen daw nya araw, kan maysinririḡalo sa do katakatayisa dyira.

No Pista No Porim

²⁰ Inpaitolas ni Mardoqueo iyaw namarin saya, as kan pinaw-itan na sa so tolas tabo Jodyo saw masngen kan mateng do tābo probinsya saw no pagāryan ni Āri Ekserses.

²¹ Inbilin na dyira a pistaen daw chaasa poho naya kan apat kan chaasa poho naya kan dadima a araw no bohan Adar do kāda tawen.

²² Siraw nya araw, nakapakalmonaw dan Jodyo do kabōsor da saw. As nya bohan, nakapaybadichid no liday daw a nayparin a kasoyotan kan nakapaybadichid no kapagdongdong-aw daw a nayparin a kapagra-gragsak. Intolas na dyira a siraw nya araw, ki pistaen da, magragragsak sa, maysinririgālo sa so makākan, as kan rigālowan da saw mapobri saw.

²³ Tinongpal da san Jodyo saw nya a bilin ni Mardoqueo, kan pinayparin daw nya a pista a silsilibraren da do kāda tawen.

²⁴ Si Haman a pōtot ni Hammedata a yapo do kapotōtan ni Agag a kabōsor no tabo Jodyo, inpangta naw kaipadiman na siras Jodyo. Iyaw nagpabōnot so mapangarananaya so Porim a nangikeddeng so araw a kararayaw kan kapatawos da siras Jodyo saw.

²⁵ Ki do nakapakarapit naw di āri no nya pangta, nangikeddeng si āri so naitolas sa a bilin a iyaw nya marahet a pinangep ni Haman a maikontra dyirad Jodyo saw, ki naybidi do mismo na inawan. As iya kontodo pōtot na saw, ki nabītay do pangbitāyan.

²⁶ As dawa, Porim naipangaran do dya saya araw a yapo do Hebreo a chirin a “por”.

Maynamot do tolasaw ni Mardoqueo kan tabo saw napariparinaw do tabo a Jodyo,

²⁷ pinayparin daw nya dadakay da para dyira kan dyirad kapotōtan da kan aran siraw machirapaw anchi dyira a Jodyo. As dyi da polos a hātan a silsilibraren nya dadwa karaw do kāda tawen do naikeddeng a chimpopo kan akmas nakaitolas naw.

²⁸ Siraw nya araw, ki machita nakmen kan ngilinen no kāda kapotōtan do kāda pamilya kan do kāda probinsya kan do kāda syodad. As nya araw no Porim, ki machita polos a dya katngan a silibraren no Jodyo mana wayaken maypānam pa dyirad kapotōtan da.

²⁹ Katayoka na, aran si Rēyna Ester a pōtot ni Abihail kontodo si Mardoqueo, ki namarin so tolas a mangipaboya so toray a pangpaneknek na so dāmawaw a tolas ni Mardoqueo maynamot do Porim.

³⁰ Siraw kopya saw no tolas, ki naipaw-it sa do tabo a Jodyo do asa gasot dadwa poho kan papito a probinsya do intiro a pagāryan ni Āri Ekserses. Naitolas a myan pakono kaydamnayan kapangtokto kan kaoyodan.

³¹ Naitolas pa a magpista sa do araw saw no Porim do kosto a chimpopo akmas pariparinen daw a kapangdāg so kapagayonar kan chimpopo no kapagdongdong-aw. Inbilin daw nya da Mardoqueo kan Rēyna Ester.

³² Iyaw nya bilin ni Ester nangipaneknek siras pariparinen maynamot do kasilibrar so Porim, as kan naitolas nyaya do librwaw a pakaitolasan mapariparin do pagāryan.

10

No Kabūleg Da Āri Ekserses Kan Mardoqueo

¹ Napagbwis si Āri Ekserses so inkapilitan dyirad tawotawo saw do intiro a pagāryan na a aran siraw omyanaw do payis no kanayan.

² Tābo mabibileg kan makaskasdāaw saw a pinarin na kontodo kakomplito no pakasaritāan nakapatohos naw si Mardoqueo do matohos

a saad, ki naitolas do librwaw a pakasaritāan dan aāri daw do Persya kan Medya.

³Si Mardoqueo a Jodyo, iyaw somarono di Āri Ekserses so saad. Anyiben kan chadaw dan kapayngay na saw a Jodyo. Intarabāko naw kaganayan dan tawotawo na saw, kan iyaw paypaganayan da do masakbayan no tābo Jodyo.

Amos

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Libro

Si Amos, ki asa propita, a yapo do idi a Tekowa do abagātānen idi a Betlehem do Joda. Siraw inpadto na, ki inbahey na dyirad tawotawowaw do pagāryan do Israel do ammyānan no Joda. Do dya chimpō, nakapagāryaw no maikadwaw a Jeroboam do Israel kan si Ossias a āri do Joda do tawtawen 792-740 sakbay no nakaiyanak ni Āpo Jeso-Kristo. (7:10-11.)

Do chimpō dayan dadwa saya āri, ki matalna, kan maasinso pagtorayan da. Ki aran komwan, ki iya paw nyaw chimpō no kapagkōsit kan kapangi-dadanes dan mababaknang siras mapopobri. Sinsinan kapagdaydāyaw da di Āpo Dyos. As kan siraw pista da, ki chimpon kapaybobok kan kapaysarasaraw. Myan paw kapagdayaw da do didyosen da kan kapangat-atang da, kapaysin-ipsok kan kapaydidiman, kapatohos so inawan, kan kadwan pa akma sira syay.

Binalaāgan ni Amos siraw tawotawo a basta magbabāwi sa kan maybidi sa do kosto a kapagdayaw da do Dyos. Machita malinteg kan masingpet kaparin da do katayitayisa dyira. Masisita ipsok daw marahet kan pagāryen daw kinalinteg do pangokoman (5:15). An dyi sa magbabāwi, makakāsi sanchi a tabo. Ta iyaw arawaw a kangay ni ĀPO, ki sari lang, abaw sedang. Araw anchi nawri a makalididay, kan aba polos chinyel no araw (5:20).

Aran siraw nasnasyonaw do omdibon no Israel kan Joda, ki binallaāgan sa pa ni Amos a ito danaw kararayaw da a maynamot ta rinanggasan daw Israel kan Joda. Imbes a si Āpo Dyos a sibibyay a abos pandan dināyaw da, ki basbali a pinatnek daw didyosen daw, as kan dināyaw daw bolto saw a ladawan no somayasayap kan komayakayab do tana. Siraw nasnasyon saya, ki siraw tawotawo do Aram, as kan Damasko iyaw sintro da. Mairāman saw tawotawo do Pilistya do Gaza kan Tiro, as kan siraw tawotawo do Moab, Edom, kan Ammon, as kan no sintro no idi da, ki Rabbah.

No Naychakarwan No Nya Libro

No kaokom dan karoba no Israel (1:1-2:5)

No kaokom no Israel (2:6-6:14)

No dadima a parmata (7:1-9:15)

AMOS

¹ Nyaw minsāhi a inpakatoneng no Dyos a maynamot do Israel a inpaibahey na di Amos a asa magpaspastor a yapo do idi a Tekowa. Rinawat naw nya minsāhi dadwa a katawen sakbay no gin-ginedaw* do kayan pa ni Ossias a āri do Joda, as si Jeroboam^a a pōtot ni Joas, ki āri do Israel.

² Binata ni Amos a kāna,
 “Komalebkeb kapaychirin ni ĀPO a yapo do Sion a
 akmay adey timek na do Jerosalem.
 Do kasoli no Dyos, nagtikag saw pagpaspastoran saw,
 kan nahayo saw tamekaw do Tokon a Karmel.”

* **1:1 1:1** No gin-gined, ki naparin do tawen a 760 sakbay no nakaiyanak ni Āpo Jeso-kristo. † **1:1 1:1** 2 Ār. 14:23-29; 15:1-7; 2 Kron. 26:1-23

Okomen No Dyos Siraw Karoba No Israel

Sirya Mana Aram

³ Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do idi a Damasko. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta taywara a makamwamomo karanggas a pinarin da dyirad tawotawowaw do tana a Gilead.

⁴ Maynamot do dyaya, ipanamay konchiw palasyowaw a pinatnek ni Āri Hasael,[‡] kan temtemen ko sanchiw kōta ni Āri Benhada[§].

⁵ Rakraken konchiw rowangan saw no Damasko. Ipadiman ko sanchiw tawotawo do Payahosongan no Aben kan iyaw mangigpet so baston a iyaw pangōlo no Bet-eden. On, siraw nya tawotawo no Sirya, ki maakaw sanchi do tana a Kir a mabahod.”

Pilistya

⁶ Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do idi a Gasa. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta inakaw daw tabo tawotawo no asa kanasyon a sibabahod, as nakailāko da sira a tagābo dyirad tawotawowaw do tana a Edom.

⁷ Maynamot do dyaya, ipanamay konchi iyaw pinakaahad no Gasa, kan temtemen ko sanchiw kōta na.

⁸ Ipadiman konchiw āri do idi a Asdod.* Masaw do mangigpetaw so baston do idi no Askelon. Dosāen ko panchiw tawotawo do idi no Ekron[†] kan siraw nakalāsat a Pilisteo, ki madiman sanchi.” Nyaw binata ni Āpo DYOS.

Tiro

⁹ Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do Tiro. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta inparawat da tabo tawotawo no asa kanasyon a sibabahod, as nakailāko da sira dyirad tawotawo do tana a Edom do nakainonolay daw so tōlag no kapaysisit.

¹⁰ Maynamot do dyaya, ipanamay konchi iyaw pinakaahad no Tiro, kan temtemen ko sanchiw kōta na.”

Edom

¹¹ Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do Edom.[‡] As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta linakatan da saw kakakteh da saw a Israelita[§] so ispada, kan aba polos kāsi da sira. Nāw da makasoli, kan polos sa a dya homanebneb.

¹² Maynamot do dyaya, ipanamay konchi iyaw idi a Teman, kan temtemen ko sanchiw kōta no Bosrah.”

Ammon

¹³ Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do Ammon. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta do kapachigobat da a maynamot do kakey da mayāgom so tana no matarek, binochakan da a iniwangan bodek dan mabogī saw a mababakes a myan do Gilead.

¹⁴ Maynamot do dyaya, ipanamay konchi iyaw pinakaahad no idi a Rabbah, kan temtemen ko sanchiw kōta na. Do dāwrinchi a araw no kapag gobat, maychangengengey sanchi, as akmanchi so mayitaw a bagyo iyaw mapasamak a gobat.

‡ 1:4 1:4 2 Ār. 10:23-3 § 1:4 1:4 2 Ār. 13:3; Jer. 49:27 * 1:8 1:8 2 Kron. 26:6-7 † 1:8 1:8 Ok. 1:18 ‡ 1:11 1:11 2 Sam. 8:11-13; 2 Ār. 8:20-22; 2 Ār. 14:7. § 1:11 1:11 Siraw Israelita, ki kapotōtan Jakob a kakteh ni Esaw a iyaw kapoonan dan Edomita

15 Maakaw sanchiw āri na kontodo opisyalis na a sibabahod, kan maiyangay sanchi do matarek a tana.” Nyaw binata ni ĀPO.

2

Moab

1 Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do Moab. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta aba polos anyib da do tohatohang naw no nadimanaw a āri do Edom, ta sinosohan da mandan nayahbek.

2 Ipanamay konchiw tana a Moab, kan temtemen ko sanchiw kōta no Keryot. Madiman sanchiw tawotawo do Moab do kayan da magariwāwa do gobat, do kadama da maychangengengey no soldādo kan kaitanggoyob no trompita.

3 Dimanen konchiw magtoray do Moab kontodo opisyalis no nawri a tana.” Nyaw binata ni ĀPO.

Joda

4 Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do Joda. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta inchi pa da saw linteg ko kan tinongpal dabaw bilbilin ko. Napāwaw sa dyirad didyosen* a siraw inononotan dan kapoonan da saw.

5 Maynamot do dyaya, ipanamay konchi iyaw tana do Joda, kan temtemen ko sanchiw kōta no Jerusalem.”

Israel

6 Binata ni ĀPO a kāna, “Nāw da maygaygatos no tawotawo do Israel. As dawa, sigorādo a dosāen ko sanchi, ta ilāko da saw monot saw do kosto kan panādi da so pirak, as siraw mapopobri saw itādi da do asa lang a kapāris no tokap.

7 Lasalasagan da saw mapopobri, kan tod da sa pawadinen naidadanes saw. Oknoden pan may-āmang asa mabakes, ta dawa, laposan daw masantwan a ngaran ko.

8 Do tabon logar a pagdaydayāwan da, naypuktadan da saw laylayaw a naisalda dyira.† Do timplowaw no Dyos da, ininom daw palek a nahap da a molta.

9 “Do salapen nyo a tawotawo ko, inabo ko saw tawotawo a Amorreo‡a makakarang a akmas kayokayo a sidro kan akma pas kayit no kayokayo a logo. Rinarayaw ko asi na kontodo yamot na saw.

10 Yaken nangihtot dyinyo do Egipto. Inpangōlwan koynyo do let-ang so apat a poho a katawen kan intoroh ko paw tana daw no Amorreo.

11 Tinongdo ko saw kadwan a anak nyo a mahahakay a mayparin a propita, kan kadwan a babbaro nyo a mayparin a Nasireo.§ Oyod abawriw nya, inyo a tawotawo no Israel?” inyahes ni ĀPO.

12 “Ki pinaynom nyo palek Nasireo saw, kan binilin nyo saw propitaw a dyi da ibahey inpaltiing ko dyira.

13 Changori, pakaspyen koynyo a akmas karisonaw a napno so irek.

14 Aran siraw matataray saw a mayyayo, makadichan sabanchi a polos! Siraw mayiyit saw, ki komapsot sanchi. As kan siraw soldādo, ki maisalākan dabanchiw mismo da inawan.

* 2:4 2:4 Mana “bayataw”. † 2:8 2:8 Eks. 22:6; Deot. 24:12-13. ‡ 2:9 2:9 Gen. 15:16; 48:22; Deo. 1:20, 3:8-11; Jos. 7:7. § 2:11 2:11 Nom. 6:1-21.

15 Siraw magaganay saw a maypāpana, ki pilit sanchi a magsanod. No matataray saw a mayyayo, ki makaditdit sabanchi. As kan siraw komakabalyowaw, ki maisalākan dabanchiw inawan da.

16 Aran siraw katotordan a soldādo, ki iwarsi danchiw armas da, as kapayyayo da do dāwrinchi a araw," binata ni ĀPO.

3

1 Adngeyen nyo nya chirin ni ĀPO a maikontra dyinyo a tawotawo no Israel. Ōn, nya minsāhi, ki maikontra dyirad intīro a nasyon a inihtot na a yapo do Egipto.

2 "Yapo do tabo nasyon do hapotayan tana, inyo lang pinidi ko kan inay-aywanan. Dawa, maynamot do tabo a gatogatos nyo, dōsāen konchinyo."

No Tarabāko No Propīta

3 Mayrayay sawri a mayam dadwa tawo an dyi sa manma magtōlag?

4 Mayngerngeroriw lion do kahasan an abo nachichwasan na sangraben na? Mayngerngeroriw bomaro a lion do abab na an abo nahap na?

5 Masdokoriw manomanok an dya mapawkoy asdok? Mabokchitoriw asdok an dya madyiway?

6 An maitanggoyob trompita do syodad a mangipakatoneng so gobat, maychamirpirpir sabawriw tawotawo? Aryoriw didigra do asa syodad an dya ipalōbos ni ĀPO?

7 Masigorādo a panmanmahen aba parinen Āpo a DYOS aran āngo an dyi na manma ipaltiing panggep naw dyirad propīta na sa.

8 Nakapayngerngeraw no lion, aryoriw dya namo? Nakapaychirinaw ni Āpo a DYOS, sino maskeh a mangipakatoneng so inpaltiing na?

No Kadosa No Samarya

9 Ipakatoneng nyo do tawotawo a myan dyirad kōta saw no idi a Asdok kan tana a Egipto a kon nyo, "Maychichipeh kamo do tokotokonaw do omdibon no idi a Samarya, kan saksyan nyo rakoh a riribok do irahem no nawri a syodad kan kaidadanes a mapariparin daw."

10 Binata ni ĀPO a kāna, "Chapatak daba no nya tawotawo mamarin so kosto. Apnopnohen daw kōta da so kinabaknang a yapo do kasamsam kan karanggas da."

11 Dawa, nyaw binata ni Āpo a DYOS a kāna, "Myan anchiw kabōsor a mangdibon do tana nyo. Abohen danchiw kayit nyo, as kan samsaman danchiw kōta nyo sa."

12 Binata ni ĀPO a kāna, "Akmas asa magpaspastor a mangisalākan do dangoy no asa lion so dadwaw lang a kokod no karniro mana bit danan tadyinya na, komwan anchiw maparin dyirad papere lang a makalāsat a tawotawo no Samarya a maypoypoktad dyirad mapipintasaw a katri da.*

13 Mangadngey kamo kan saksyan nyo maikontra do kapotōtan Jakob," kāna ni Āpo a DYOS a Manakabalin do Tābo.

14 "Anchan araw a kapangdōsa ko dyirad tawotawo no Israel maynamot dyirad gatogatos da, rarayawen ko sanchiw altar do Betel.† Makteb anchiw apat saw a sinan olong‡ no kāda aroywan no altaraw, as masday sanchi do tana.

* **3:12 3:12** Mana "Komwan anchiw kaisalākan tawotawo a Israelita a omyan do Samarya a no mabidin dyira, ki payis na lang no katri mana kakteb no manaro a disnan." † **3:14 3:14** Eks. 12:28-32 ‡ **3:14 3:14** Eks. 21:12-14; 1 Ār. 1:50; 2:29.

15 Rarayawen konchiw bahay a para do ammyan kan komwan pa do bahay a para do rayon. Siraw bahabahay a nabistyán so sōng saw no elepanti, ki mararayaw sanchi. On, siraw bahabahay dan mabaknang, mararayaw sanchi a tabo.”

4

1 Adngeyen nyo nya, inyo a mababakes do Samarya a tomaba a akmas siras baka saw do Basan, inyo a mangidadanes siras mapopobri kan mangtokatokap siras makachitaw, as kan mangbilin siras lallakay nyo saw a iyangayan daynyo so inomen.

2 Maynamot do kasanto ni Apo a DYOS, insapata na a kana, “Masyirto a itonchiw araw a magorogod kamo do sadyit. On, kada asa dyinyo, ki akmas amongaw a masayrinan a maikaro.

3 Igoyod danchinyo a iyangay a derecho do singit no naloyo a ahad, as kaitapwak da dyinyo.”*

No Kaskeh a Mananawo No Israel

4 Binata ni APO dyirad tawotawo no Israel a kana, “Sigi! Kangay nyo do Betel† a maygatos! Mangay kamo pa maygatos do Gilgal, as iyad-adda nyo daw! Mangyangay kamo so binyay a idaton‡ nyo do kada mabekas, as kan kapangyangay nyo so apagkapollo nyo daw do kada tatdo a karaw.

5 Mangidaton kamwaya so tinapay a napangayan so yapo§ a para do kapagyaman nyo do Dyos, kan ipangas nyo sobsoobra daton a iyangay nyo. Iyaw nyaw chadaw nyo a tawotawo do Israel a parinen,” binata ni Apo a DYOS.

6 “Yaken napaychapteng* do kada syodad kan kada idi, ki alit na dyi kamo pa a naybidi dyaken.

7 Pinachimoy kwaba do taywara kachitan mohamoha nyo so ranom. Pinachimoy ko do asa a idi, ki engga do matarek. Nachimoyan asaw a bengkag, ki nayapseng asaw.

8 Siraw tawotawo, mapapasyaw sa midibidi do kada idi a maychichwas so ranom a maynom da, ki alit na dyi sa makanawob. Ki aran komwan, alit na dyi kamo pa a naybidi dyaken,” binata ni APO.

9 “Rinarayaw ko mohamoha nyo do hakawan kan kaobasan so ganyit kan domalangdang a salawsaw a yapod daya. Inkisap no kabaga tabo bohobohong no kayokayo nyo a igos kan olibo. Aran komwan, alit na dyi kamo pa a naybidi dyaken,” binata ni APO.

10 “Pinaganyit koynyo a akmas pinarin kwaw do Egipto. Diniman ko saw babbaro nyo do gobat, kan inpayyayo ko saw kabalyo nyo. Nawri danaw mangwangot nyo pinangyobek ko saw a nahta a bangkay do kampo nyo. Ki aran komwan, alit na dyi kamo pa a naybidi dyaken,” binata ni APO.

11 “Rinarayaw ko kadwan dyinyo akmas nakararayaw kwaw so Sodoma kan Gomorra. Inyo a nakalásat, akma kamwaya so ahotenaw a masosohan a nalnet do apoy. Ki aran komwan, alit na dyi kamo pa a naybidi dyaken,” binata ni APO.

12 “As dawa, dosáen konchi inyo a tawotawo do Israel. Maynamot ta parinen ko nya dyinyo, saganāan nyo kabayat nyo so kapangokom no Dyos nyo!”

* 4:3 4:3 Do chirin Hebreo, ki myan innayon na chirin a “lomongo do Harmon”. Ki malawag aba an āngo chakey na batahen. † 4:4 4:4 Do Betel kan Gilgal, ki myan pagdaydayawan da daw.

‡ 4:4 4:4 Eko. 29:38; Nom. 28:3-4. § 4:5 4:5 Leb. 7:13 * 4:6 4:6 Do chirin Hebreo, ki “Intoroh ko kadalos no nyepen nyo.”

13 No Dyos, iyaw nangpotar so tokotokon
 kan namarswa so salawsaw.
 Ipakatoneng naw kapangtokto na do tawotawo.
 Payparinen na a sari iyaw maraw.
 Mayam do katotohosan a yanan do tanaya.
 ĀPO a Dyos a Manakabalin do Tābo iyaw ngaran na!

5

No Katawag No Israel a Magbabāwi

1 Adngey nyo, inyo a tawotawo do Israel, iyaw pagdongdong-aw kwaya a maynamot dyinyo:

2 “Nabahatog danaw birhin a Israel,
 kan nakapaybangon paba!
 Naharaharag dana a nainonolay do tana,
 kan arabaw mangbangon sya.”

3 Binata ni Āpo a DYOS a kāna, “Iyaw syodad do Israel a manoboy so asa ribo a soldādo a machigobat, ki asa gasot anchi lang makapaybidi. Iyaw asa idi a manoboy so asa gasot a soldādo a machigobat, ki asa poho anchi lang makapaybidi.”

4 Iyaw nyaw binata ni ĀPO dyirad tawotawo do Israel a kāna, “Maybidi kamo dyaken kan mabyay kamo.

5 May kamo aba do Betel* a magdaydayaw siras didyosen, kan mangay kamo aba dyirad bolto saw do Gilgal, mana romapit kamo aba do Beerseba. Ta siraw tawotawo do Gilgal, ki masigorādo a maakaw sanchi, as siraw tawotawo do Betel, ki apabanchiw sinpaspangan da.”

6 Maybidi kamo di ĀPO kan mabyay kamo, ta angwan dalaposen naw kapotōtan ni Jose† a akmay apoy a mangabo siras myan do Betel, kan aba polos makasboy sya.

7 Kapakāsi nyo pa, ta dyinido nyo kosto a kapangokom a nayparin a makpad,‡ as kan inpoha nyo kinalinteg a akmay basora.

8 Si ĀPO, namarswa siras bitohen saya,
 siraw mayngaranaw so Pliyades kan Orion.§
 Iyaw mapaybadiw so sari a mayparin a sedang,
 kan mapaybadiw so maraw a mahep.
 Iyaw manghap so ranom do tāw,
 as padohen na a akmas chimoy do tana.

ĀPO iyaw ngaran na.

9 Apagilap, kararayaw nas mabileg saw
 kan kōta da saw.

10 Ipsok nyo mangitēnek so kosto do pangokoman, kan idadanes nyo iyaw mangibaheyaw so oyod.

11 Linasalagan nyo mapopobri saw, kan tinakawan nyo sa so trigo. Dawa, aran mapatnek kamo so bahay nyo a bato a mapipintas, polos a dyi kamonchi a makapagyan daw. Aran maraber saw kaobasan a inmoa nyo, polos anchi a dyi nyo a maynom palek da.

* 5:5 5:5 Do Betel myan asa a balitok a sinan bāka a dyira ni Jeroboam, kan do Gilgal (1 Ār. 12:29-30) myan saw nakitikitan a didyosen. † 5:6 5:6 Siraw kapotōtan ni Jose mana siraw tawotawo do Israel, ki yapo sa do tribo no Ephraim kan Manases a siraw kasisitāan a tribo do pagāryan do ammyanan. ‡ 5:7 5:7 Do chirin Hebreo, ki asa tamek a taywara makpad asoy no bohobohong naw. § 5:8 5:8 Siraw bitohen a mohtot do kairogi no rayon, kan siraw bitohen a mohtot do kairogi no ammyan

¹² Chapatak ko an maypāngo kataywara no kasokir nyo kan maypāngo karahmēt no gatos nyo. Lidyalityaten nyo tawo saw a malinteg do kapagdaw nyos pasoksok, as kan pinenpen nyo kinalinteg dyirad mapopobri saw do pangokoman.

¹³ Dawa, iyaw tawo a masirib, ki maganaganay dana an dya maylilyak, maynamot ta mamarahet dana saw nyaya araw.

¹⁴ Nāw nyo chichwasen maganay a dya iyaw marahet tan mabyay kamo. Do dāwri, myan anchi si ĀPO Dyos a Manakabalin do Tābo dyinyo a akmas inbahey nyowaw a maynamot dya.

¹⁵ Ipsok nyo marahet kan chadaw nyo maganay. Pagāryen nyo kinalinteg do pangokoman. Āngonchan si ĀPO a Manakabalin, maāsot kāsī na do tawotawo no nya nasyon dyirad nakalāsāt saw a sibibyay pa.*

¹⁶ Dawa, nyaw binata ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, “Myan anchiw kapagdongdong-aw do kāda plasa, kan myan saw magarimbāngaw do oltimo a liday da do tabo a kalkalsāda do syodadaya. Matawagan sanchiw homakahakaw a machitanyitanyis kan siraw matangtanganan saw a magdongdong-aw.

¹⁷ Myan kapagdongdong-aw do tabo kaobasan, ta mangay akonchi a midibidi a mangdōsa dyinyo.” Nyaw binata ni ĀPO.

¹⁸ Kapakāsī nyo pa a mangahahay so araw a kangay ni ĀPO! Āngo paro maganay a maitoroh na no nawri a araw? Iyanchiw nawri, ki araw no sari a dya sedang.

¹⁹ Akma anchis tawowaw a payayowan naw lion, ki myan sawen mabayat na matarek a maranggas a animal.† Mana akmas tawowaw a somnabat, do nakapanareng naw so tanoro naw do dyindyinaw, sinbat no boday!

²⁰ Iyaw arawaw a kangay ni ĀPO, ki sari lang a abaw soho. Araw anchiw nawri a makalididay, kan aba polos chinyel no sedang.

²¹ Binata ni ĀPO a kāna, “Ipsok ko saw sinsinan saw a pista nyo,‡ kan maibtoran ko sabaw kapaychichep nyo.

²² Aran yangay nyo saw dāton saw a masosohan kan dāton saw a irek, rawaten ko sabanchi. Aran siranchiw pinataba§ nyo saw a binyay a dāton a mapaychachapya, ikaskāso kwabanchi.*

²³ Aryan nyo naw pakalikalyak nyo saya kanta nyo! Chakey kwaba adngeyen toktokar no arpa nyo!

²⁴ Basbāli, pakono a pagāryen nyo kinalinteg a akmas kawyog naw no ranom do oksong, kan kalinteg a akmas rakohaw a oksong a dya polos a mayachan.

²⁵ “Inyo a tawotawo do Israel, taywaran nangyangay kamo so dāton saw a masosohan dyaken kan siraw dāton saw a mapaychachapya do apat a poho a katawen do kayan nyo do let-ang?

²⁶ Ki sichangori, maykatkat kamo siras dadwa saw a didyosen† a pinarin nyo a para dyinyo a mismo a sa Sakkot a āri no didyosen nyo, kan Kaywan a iyaw bitohenaw a didyosen nyo.

²⁷ Dawa, payamen koynyo a sibabahod a akawen do labes no Damasko a syodad.” Nyaw binata ni ĀPO, iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo.

* 5:15 5:15 Do chirin Hebreo, ki siraw nakalāsataw do tribo ni Jose. † 5:19 5:19 Do chirin Hebreo, ki iyaw animal a oso. ‡ 5:21 5:21 Eks. 23: 15-16. § 5:22 5:22 Masosohan iyaw tabaw no binyay. As iyaw asi naw, ki kanen no tawotawo. * 5:22 5:22 Isa. 1:11-14. † 5:26 5:26 Isa. 46:1.

6

No Kararayaw No Israel

¹ Kapakāsi nyo pa, inyo a maydamnay dana so kabibyay do Sion kan inyo a omyan do Samarya a maimas danas kayayan. On, kapakāsi nyo pa, inyo a mabigbigbig a pangpangōlo do dyaya a mabileg a nasyon a napidi kan kwanan da no tawotawo do Israel an makachita sa so sidong.

² Mangay nyo a chiban syodad no Kalne, as kapaypakwan nyo do mabileg a syodad no Hamat, kan maypawsok kamo pa do Gat a syodad dan Pilisteo. Maganaganayoriw pagāryan da kan iyaw pagāryan Joda kan Israel? Maraharahawwriw tana da kan tana nyo?

³ Chaskeh nyo a rawaten iyaw itonchi a kayan didigra. Ki maynamot do kaparin nyo, paypasngenen nyo paw kangay no nawri a araw no kinarangas.

⁴ Kapakāsi nyo pa inyo a maylolonat do mangingina a paydisnan, kan michaychan so karni a nadām a orbon no karniro kan bāka.

⁵ Chadaw nyo mamarin so kanta, kanta a akmas pinarin ni Dabid do kaychowa, kan tokaran nyo so arpa.

⁶ Minom kamo so sinabasabak a palek, kan magosar kamo so kangingināan naw a bangbanglo, ki pinagnamayo nyo abaw kararayaw no Israel.

⁷ Dawa, inyonchiw manma maakaw kan maiyangay do matarek a tana. Machipandanchi iyaw pista kan pasken nyo.

⁸ Si Āpo DYOS a Manakabalin do Tābo, nangisapata syay do mismo a kinadyos na a kāna, "Ipsok ko kapangas da no tawotawo no Israel kan siraw mangingina a palasyo* da. Itoroh konchi do kabōsor da iyaw syodad da kan tabwa myan daw."

⁹ An asa poho a mahahakay nabidin do asa pamilya, madiman pa sanchi.

¹⁰ An mawaraw kabagyan naw a myan so rebbeng a mangihtot so bangkay saw a yangay na sosohan, kan manahes do nakalāsataw do bahay an myan paw tomayotayo daw a kāna, "Ariwriw rarayay mo?"

Atbayen nanchi a kāna, "Aba!"

Do dāwri, batahen no kabagyan naw a kāna, "Maylilyak kaba! Machita dyi ta ichirin ngaran ni ĀPO."

¹¹ Anchan magmandar si ĀPO, rakraken na sanchiw rarakohaw a bahay, kan homhomken na sanchiw dēdekey saw.

¹² Makapayyayo sawriw kabalyo do rarakoh a bato? Ariwriw magarado a bāka do tāw? Aba! Ki pinayparin nyo a binino iyaw kinalinteg, kan pinayparin nyo a kosto iyaw maddi!

¹³ Chasoyot nyo nakasākop nyo so idi no Lodebar.† Pagpangas nyo a kon nyo, "Sinākop tabawriw Karnaim‡ do bokod ta a ayit?"

¹⁴ Si ĀPO Dyos a Manakabalin do Tābo, makabata sya a kāna, "Inyo a tawotawo a Israel, manoboy akonchi so gan-ganaet a nasyon a mangsākop so nasyon nyo. Lidyalidyaten danchinyo a yapo do asdepan do Hamat do ammyānan a manda do dēkeyaw a oksong no Arabah do abagātan."

7

No Parmata Maynamot Dyirad Kabaga

* 6:8 6:8 Mana "kōta". † 6:13 6:13 No chakey na batahen do Hebreo, ki "abo". ‡ 6:13 6:13 No chakey na batahen do Hebreo, ki "dadwa onlong". As iyaw onlong, ki mangi simbolo so ayit.

¹ Nyaw parmata a inpaboya dyaken ni Āpo a DYOS. Naboya ko nakaisagāna na siras kabaga saw do katayoka no kapagparaspas so binglay ni āri kan tomohos danaw somaronwaw.

² Do parmata ko, naboya ko an maypāngo nakapatawos da no kabagaw so tabo a naimoha do tana. Do dāwri, binata ko a kon ko, “Āpo a DYOS, pakawanen mo pa saw tawotawo mo a Israel! Maypāngo pa sa mabyay? Dēkey dana sa kan apabaw ayit da!”

³ Naāsot kāsi ni ĀPO do pinanggep naw, kan binata na a kāna, “Sīgi! Maparin pabanchiw nya.”

No Parmata Maynamot Do Apoy

⁴ Myan paw matarek a parmata inpaboya dyaken ni Āpo a DYOS. Naboya ko nakapagsagāna na a mangdosa so tawotawo na maynamot do apoy. Nasosohan iyaw marahemaw a tāw do irahem no tanaya* kan inrogi na sosohan iyaw hapot no tana.

⁵ Binata ko a kon ko, “Āpo a DYOS, machikakaāsi ako dyimo a magsardeng ka na! Maypāngo pa sa mabyay tawotawo mo a Israel? Dēkey dana sa kan apabaw ayit da!”

⁶ Naāsot danaw kāsi ni Āpo a DYOS do pinanggep naw, kan binata na a kāna, “Sīgi! Aran iyaw nya, ki maparin pabanchi.”

No Parmata Maynamot Do Pindōla

⁷ Myan paw matarek a parmata dyaken ĀPO. Naboya ko a myan a mayteytēnek si ĀPO do bit no asa ahad a napatnek a naosar pindōla. Myan na ig-igpet pindōlaw.

⁸ Inyahes na dyaken a kāna, “Āngo naboya mom Amos?”

“Asa a pindōla,” initbay ko.

Do dāwri, binata na a kāna, “Osaren ko nya a pangipaboya a mayārig tawotawo ko do asa ahad a napatnek a dya nawnotan iyaw pindōla. Magbaliw pabaw kapangtokto ko a mirwa do kadōsa ko sira.

⁹ Mararayaw sanchiw logar saw a nagdaydayāwan kapotōtan saw ni Isaak. Marakrak sanchiw masantwan saw a yanan do Israel. Abohen konchi iyaw kapagtoray no pampamilya ni Āri Jeroboam.”

Si Amos Kan Amasyas

¹⁰ Si Amasyas a pādi do Betel, ki nangirapit so dāmag di Jeroboam a āri do Israel, kan binata na a kāna, “Myanaw si Amos a propīta dyirad tawotawo do Israel a mangipangta so maikontra dyimo. Ay! Mararayaw logar taya do ibahebahey na saya.

¹¹ Nyaw binata na a kāna, “Madiman anchi si Jeroboam do paggogobatan. Maakaw sanchi a sigorādo tawotawowaw do Israel a maikaro do sigod a tana da.”

¹² Do dāwri, binata ni Amasyas di Amos a kāna, “Naw danam propīta! Maybidi ka na do Joda, kan dawriw pangipadtwan mo a magpabāyad.

¹³ Mangipadto ka paba do Betelaya, ta do dyaw logar a pagdaydayāwan āri† kan tūmplo no pagāryanaya.”

¹⁴ Tominbay si Amos a kāna, “Taywaran yaken propīta a magpabāyad an mangipadto ako? Yaken asa magpaspastor, kan mangay-aywan so kayokayo a sikamoro.

* **7:4 7:4** Nyaw anhohtan dan tawotawo do Dāya do kaychowa a nyaw pakayapwan no ranom no oksosong. † **7:13 7:13** 1 Ār. 12 26-30

¹⁵ Ki tinawagan na yaken ĀPO a komaro do kapagpaspastor ko, kan inbilin na dyaken a mangipadto dyirad tawotawo na a Israel.

¹⁶ Changori, adngeyen mo minishi naya ni ĀPO. Batahen mo a magsardeng ako a mangipadto a maikontra dyirad tawotawo do Israel.

¹⁷ Dawa, mo Amasyas, nyaw binata ni ĀPO dyimo a kāna, ‘Mayparin anchis baket mo a maglaklako so asi na do syodadaya. Madiman sanchiw pōtot mo do paggogobatan. Paychakarwan danchi nō kompormi iyaw tana mo, as madiman sanchi do gan-ganaet a tana a dya mangbigbig si ĀPO Dyos. Maakaw sanchi a sigorādo tawotawowaw a Israel a maikaro do sigod a tana da.’”

8

No Parmata Maynamot Do Naynoy a Asin Kayo

¹ Myan paw matarek a parmata dyaken ni Āpo a DYOS. Nakaboya ako so asa kaalat a naynoy a asin kayo.

² Inyahes ni ĀPO a kāna, “Amos, āngo naboya mo? “Asaya kaalat a naynoy a asin kayo”, initbay ko.

Do dāwri, binata ni ĀPO dyaken a kāna, “Īto danaw chimpō a pachipandan* no tawotawo ko a Israel a akmay naynoy a asin kayo. Magbāliw paba polos kapangtokto ko maynamot do kadōsa ko sira.

³ Kan do dāwrinchi a araw, siranchiw kankanta do palasyo, ki mayparin anchi a kapagdongdong-aw. Maychaharaharag sanchi a madiman do kāda yanan. Maipoha sanchi a siolimek.”† Nyaw binata ni Āpo a Dyos.

No Kadōsa No Israel

⁴ Adngeyen nyo nya, inyo a manglasalasag siras makachita kan magpanggep a mangabo siras mapopobryaya do dya tana.

⁵ No bata nyo do inawan nyo a kon nyo, “Malisto pakono a komabos ibidang daya a masantwan a araw‡ tan mailako namen irek saya? Aysa, kāngonchi a makabos araw no kapaynaynahah tan mirwa kami na maglako? On, ta chakey namen a pangināen ilako namen saya, kan osaren namen anchiw dya kosto a pagsokātan, as kan kosīten namen anchiw kilo no gatāngen dayan gomatgātang saya.

⁶ Kāngināen namen pangilakwan namen so mahopes a irek. Maychichwas kaminchi so mapobri a tawo a dya makabāyad so otang na, kan gatāngen namen pobryaw so balor lang no asa kapāris a tokap a payparinen a adipen.”

⁷ Nagsapata si ĀPO a Dyos no Israel, “Polos anchi a dyi ko a mawayakan mararahet a kaparin da.

⁸ Magin-gined anchiw tanaya maynamot do dyaya, kan magdongdong-aw sanchiw tabo tawotawo do tanaya. Magalloallon anchiw tabo tanaya a akmas oksongaw a Nile do Egipto.”

⁹ Binata ni Āpo a DYOS a kāna, “Do dāwrinchi a araw, pasdepen konchiw araw an mayegen, kan paysaryen ko tanaya an māraw.

¹⁰ Payparinen konchiw pispista nyo a dongdong-aw. Payparinen konchiw mararagsak a kankanta nyo a katanyis. Ipalaylay konchi inyo so makekersang saw a laylay, kan ipachischis konchiw oho nyo. Payparinen konchi inyo a akma siras inyaynyapwan saw a magmamayo do kadiman

* **8:2 8:2** Iyaw oni no “pandan” do chirin a Hebreo, ki machiyengay do “asi no kayo”. † **8:3 8:3** Mana “Maipoha sanchi. Maolimek!” ‡ **8:5 8:5** Mabaywan maytarabako an masantwan a araw a akmas arawaw a kapaynaynahah.

no moyboh a mahakay a anak da. As kan do dāwrinchi a araw, ki mayparin a makpad a nāw na malidyat a manda do tawsan na.”

¹¹ Binata ni Āpo a DYOS a kāna, “Īto danaw chimpo a kapangyangay ko so kapaychapteng do tanaya, ki nawri abanchiw paychaptengan daw mākan. Ranom abanchiw kawawan da, an dya iyaw kadngey da so minsahi ko. Yaken si ĀPO a nangibahey syay.

¹² Mapāpasyaw sanchiw tawotawo a midibidi yapo do asa a tāw a komwan do matarek a tāw, kan maypadibon sanchi yapo do ammyānan a maypakwan do dāya a maychichwas so chirin ni ĀPO, ki polos anchi a dyi da madongso.

¹³ Do dāwrinchi a araw, siraw mapipintas saw a babbalāsang kan siraw mayiyit saw a babbaro, ki mapleng sa do taywara a kawaw da.

¹⁴ Siraw mangisapataw do didyosen[§] no Samarya a makabata a kon da, ‘Do Dyos no Dan’ mana ‘Do Dyos no Beerseba’, siraw nawri a tawo, ki malba kan makapaybangon pa sabanchi.”

9

No Kapangokom Ni ĀPO

¹ Naboya ko si Āpo a mayteytēnek do bīt naw no altar. Inbilin naw nya a kāna, “Māswen mo totok saya no parey* no Timplo tan magon-gon pondasyon na saya. Loyohen mo kan inolay mo a masday do oho dan tawotawo saya. Siraw nabidin saw a tawotawo, ki ipadiman ko sanchi do ispāda. Abanchiw makapayyayo, kan abanchiw makalibas.

² Aran machikolkol sa do yanan no kadiman,† alneten ko sanchi. Aran komayat sanchi do hanyit, pagchinen ko sanchi.

³ Aran tomayo sa do totok no Tokon a Karmel, chichwasen ko sanchi kan tiliwen ko sa. Aran taywan da yaken do irahem no tāw, bilinen konchiw rakohaw a boday‡ a mangay a omsonyit dyira.

⁴ Aran ihtot da san kabōsor da a akawen, ibilin konchi a ipadiman da sa do ispāda. Nawrinchiw chichiban ko iyaw kararayaw da, iyabaw kasidong ko sira.”

⁵ Si Āpo a DYOS a Manakabalin do Tābo, saliden naw tanaya kan malonag, kan magdong-aw tabo a omyan daw.

No tābo tanaya, ki magalloallon a akmas oksong a Nile do Egipto.

⁶ Mapatnek si ĀPO so bahay na do hanyit, kan pangayen naw pondasyon na do tanaya.

Tawagan naw ranom do tāw, kan padohen na do hapotayan tana.

Si ĀPO ngaran na.

⁷ Binata ni ĀPO a kāna, “Inyo a tawotawo do Israel, akma kamo siras taga Etiopyaw dyaken. Inihtot ko saw Pilisteo a yapo do Kreta kan siraw taga Siryaw a yapo do Kir a akmas nakaihtot kwaw dyinyo a yapo do Egipto.

⁸ Yaken si Āpo a DYOS, mangsipsipot so nya magagatosen a tawotawo do pagāryan no Israel. Rarayawen ko sanchi a abohen do hapotayan tana, ki rarayawen ko abanchi a tabo iyaw kapotōtan Jakob.

§ 8:14 8:14 Mana “Ashima” mana “Asnek”. Chiban pa do Ose. 8:5. * 9:1 9:1 Myan maymemeh a arti do totok saw no parey. † 9:2 9:2 Do Hebreo, ki “Sheol”. ‡ 9:3 9:3 Gen. 1:21

⁹ “Do mandar ko, yokoyoken konchiw tawotawo do Israel. On, yokoyoken ko sanchi a karāman dan tabo saya nasyon tan mapakaro tabo a abo so sirsirbi.

¹⁰ Tabo no magagatosen do tawotawo ko, ki madiman sanchi do ispāda. On, tabon makabata sya a kon da, ‘Abanchiw didigra a mangyoba mana makasngen dyaten.’ ”

No Kapakabangon a Mirwa No Israel

¹¹ Binata ni ĀPO a kāna, “Īto danaw araw a pirwahren ko na bangonen pagāryan ni Dabid a mayarig do asa nalasa a bahay. Paysonongen ko sanchiw ahad na, kan pabidyen konchiw platar naw. Bangonen kan payparinen konchi a akmas sigod a kayayan na.

¹² Tan komwan, sakōpen nanchi no tawotawo a Israel nabidin saw a tana no Edom kan tabo a nasyon a dyaken do nakarahan.” Komwan chirin ni ĀPO a mangparin anchi sira syay.

¹³ Binata ni ĀPO a kāna, “Īto dana saw araw a dyi sa makagaben magranyi do kāro no āpit, kan dya kadasan no maypaypalek so maynoy a obas. Mayteteted sanchiw bayo a palek a yapo do katokotokonan, kan maychawoyog anchi do paytoytokonan.

¹⁴ Pabidyen ko sanchiw naakaw saw a tawotawo ko a Israel do tana da. Patneken da sanchi a mirwaw nararayaw saw a syodad da kan omyan dana sa daw. Maymoha sanchi so obas, kan inomen da panchiw palek naw. Homakaw sanchi, kan kanen danchiw maāpit da.

¹⁵ Imoha konchiw tawotawo a Israel do tana a intoroh ko dyira, kan mabagot pa sabanchi a mirwa.”

Nyaw binata ni ĀPO a Dyos nyo.

Obadyas

No Pakatonngan so Paytābwan No Nya Libro

Abaw rakoh a chapatak ta a maynamot di Obadyas, as kan chapatak aba an kāngo nakaitōlas no nya dēkey a libro. Ki no pandan chapatak ta, ki intolas ni Obadyas do nakatayokaw no nakararayaw no Jerosalem do tawen 586 B.C. Do naporinaya do Jerosalem, chinasoyot no nasyon a Edom a myan do abagātan a dāyaen a nahay dana kabōsor da no tawotawo no Joda. Ginondawāyan na paw syodadaya a Jerosalem, kan sinamsam na saw warawara naw, kan sinidongan na paw nasyon naw a nangsākop sya. Inpadto ni Obadyas iyaw kadōsa no Edom kan kaābak na, magraman saw nasnasyon saw a kabōsor no Israel.

No Naychakarwan No Nya Libro

No Kadōsa no Edom (1-14)

No Araw ni Āpo (15-21)

Obadyas

¹ Nyaw inpaltiing ni ĀPO a Manakabalin do Tābo di Obadyas a maynamot do nasyon a Edom.

Dosāen Anchi Ni ĀPO Siraw Tawotawo Do Edom

Tinoboy ni ĀPO iyaw minsahiro naw dyirad nasnasyon saw,
kan nadngey namen minsāhi na a kāna,
“Magsagāna kamo! Mangay ta machigobat kontra do Edom!”

² Binata ni ĀPO do Edom a kāna, “Payparinen koymo a sinsinan,
as taywara anchiw kaidadanes da dyimo.

³ Inallilaw naymo no kapangas mwaya, imo a machilibeng do kōta a bato.
Nya logar mo, ki do katokotokonan.

Batahen mo do inawan mo,
‘Aryoriw makarawa a mangalnet tan masday ako?’

⁴ Aran tomodem ka akmas katohos no kasayap no kangkang,
kan aran maparin mo maybahay do kabifohehan,
alit na alneten konchimo a asdayen,” binata ni ĀPO.

⁵ “An mangay saw manakanakaw an mahep,
sira lang hapen daw chakey da.
An mamolas saw tawo so obas,
myan paw bidinen da.
Ki kapakāsi nyo pa, ta hanyiben danchinyo no kabōsor nyo.

⁶ Inyo a kapotōtan Esaw,* pohsen danchiw dyira nyo do aran dino a
paytayotaywan nyo,
as madongso kan maagaw anchi a tabo kinabaknang nyo.

⁷ Linipotan daynyo no tabo kayban nyo.
Pinaksyat daynyo do bōkod nyo a nasyon.

Siraw tawo a nachikapya dyinyo,
sakōpen darananchi inyo.

Siraw nachisit a kinahanghang nyo,

* **1:6 1:6** Iyaw nasyon a Edom, ki yapod kapotōtan Esaw. Gen 36.1, 8, 19

mapangay sa so pangotap dyinyo,
kan mapootan nyo aba polos.

8 “Do dawrinchi a araw a kapangdōsa ko so Edom,
dimanen ko sanchiw masisirib a tawo na,
kan ponasen konchi a tabo kinasirib no Edom.

9 Mamirpir sanchiw taga darop no Teman,[†]
kan kāda soldādo no Edom, ki madiman sa a abos kāsi,” binata ni
APO.

Siraw Rason An Āngo Ta Madōsaw No Edom

10 “Maynamot do nakaranggas mo so
kakabagyan mo a kapotōtan ni Jakob,
makneb kanchi so asnek,
kan mararayaw kanchi a abos pandan.

11 Ta tod ka naytēnek do arawaw a
nakarakrak da no kabōsor da sa so rowangan da saw.[‡]
Maiyarig iyaw karahet mo dyirad gan-ganaet saw a mangsākop a
nangipayyayo siras kinabaknang no Jerosalem, kan nagbibingayan da.

12 Dyi ka pakono a masoyosoyot
do makasyasi a pinasar no kakabagyan mo sa do Joda.

Dyi ka pakono a magragsak
do arawaw a nakararayaw da.

Dyi ka pakono a magpangas
do arawaw a nakadidigra da.

13 Dyi ka pakono a somindep
do syodad dan tawotawo ko
tan masoyosoyot ka do nakalidyalydyat da,
kan nangsamsam siras kinabaknang da do araw no didigra da.

14 Dyi ka pakono a nangay do paykorporosan no rarahan
tan tiliwen mo saw maglibas.

Dyi mo pakono sa inparawat dyirad kabōsor da,
do araw a kalidyalydyat da.”

Okomen Sanchi No Dyos Nasnasyon

15 “Masngen danaw araw a yaken a ĀPO,
ki mangokom anchi so tabo nasnasyon.
Imom Edom, maparin anchi dyimo akmas pinarin mo.
An āngo intoroh mo nawrinchiw rawaten mo.

16 Akmas nakaynom nyo a siraragsak do yanan masantwan a paytokonan
ko.

Komwan anchiw kapaynom ko dyinyo kan siraw tabo nasnasyon
so makpakpad a kopa no kadōsa.

At-atkan nyonchi a mandan mawpas kamo a tabo.”

No Kapagballigi No Israel

17 “Ki myan sanchiw makalibas do Tokon a Sion,
kan mayparin anchi a masantwan a logar.

Madyira danchi a mirwa no tawotawo ni Jakob
iyaw tana a tawid da.

18 Akma sanchiw apoy tawotawo da Jakob kan Jose.
Rarayawen da sanchiw tawotawo ni Esaw

[†] 1:9 1:9 Teman, ki asa masisita a idi do Edom. As do dyaya, ki pinakainawan no Edom. [‡] 1:11
1:11 Ār. 25.4; Jer 39.2

a akmas karonot no apoy so garami.
 Abanchi a polos makalāsat a kapotōtan na.
 Yaken a ĀPO naychirin so nyaya.”

- 19 “Siraw tawotawo a yapo do abagātan no Joda,[§]
 ki sakōpen danchiw tokotokon do Edom;
 Siraw myan saw do paytoytokonan do lāod,
 ki sakopen danchiw tana da no Pilstiya.
 Sakōpen danchi iyaw tana dan Epraim kan Samarya,
 As hapen anchi no kapotōtan ni Benhamin iyaw tana no Gilead.
- 20 Siraw naakawaw a nabahod a soldādo a yapod ammyānanen no Israel,
 maybidi sanchi kan sakōpen danchiw tana no Penisia a
 manda do idi a Sarepat do ammyānan a parti na.
 Siraw naakawaw a yapo do Jerosalem a myan do Sardis,
 ki sakōpen danchiw idiidi saw do abagātanen a parti no Joda.
- 21 Siraw mangab-ābakaw a tawo, somonget sanchi do Tokon a Sion,^{*}
 kan itorayan danchiw tokotokon saw no Edom.
 Si ĀPO anchi a mismo iyaw magāri!”

---

§ 1:19 1:19 No “abagātan no Joda” mana “Negeb” * 1:21 1:21 “Tokon a Sion” mana Jerosalem.

Jonas

No Kapayyayo Ni Jonas Di ĀPO

¹ Do asa karaw, inpakatoneng ni ĀPO minsahi na di Jonas* a pōtot ni Amittay a kāna,

² “Mangay ka do Ninebe† a mabileg a syodad. Ballaāgan mo saw tawotawo daw a ito danaw kasoli no Dyos dyira, ta chapatak dana sigod no Dyos makabābabaya a karahet da.”

³ Imbes a magtongpal si Jonas, ki basbāli a nagrobwat a nangay do Ispanya,‡ ta chakey na dichanan si ĀPO. In-godes naw minosok do idi a Joppe a nakaboyan na so biray a magrobwat a mangay do Ispanya. Do nakatayoka naw a nagbāyad so plīti na, somnakay do birayaw a nachirayay dyira a kominwan do Ispanya tan payayowan na si ĀPO.

⁴ Ki nanoboy si ĀPO so mayit a salawsaw do tāw, as kan napahtot so taywaras kayit a bagyo. Dawa, makey dana maysiyay birayaw.

⁵ Taywaraw nakamo dan tripolanti saw, as kan katakatayisa dyira, ki nangngengengey a nagpakpakaāsi so sidong do bokod na a dyos. Sinpangan na, intapwak daw kadwan saw a karga da tan maypatapaw birayaw. Ki si Jonas, ki myan do makatayrahemaw a ansagan birayaw a naynepdep.

⁶ Dawriw nakaboyan sya no kapitanaw no birayaw. Pinaydabdab na a kāna, “Āngo ta mapakdoh mo paw makaycheh? Kawanem ka! Maybangon ka daw, as kan maydasal ka pad dyos mwaw, ta arā na yaten a chāsi as dyi ta madiman.”

⁷ Do dāwri, binatabata dan tripolanti saw do katakatayisa dyira a kon da, “Magbibinonōtan ta tan mapatakan ta an sino naynamotan no nyaya didigra?” Dawa, nagbinonōtan sa, ki nabōnot ngaran ni Jonas.

⁸ Dawa, inyahes da di Jonas a kon da, “Ngay, ibahey mo pa dyamen an sino nakayapwan nya a didigra. Āngo chabalay mo dya? Taga dino ka? Āngo nasyon a nakayapwan mo, as kan āngo tribo mo?”

⁹ Ki inibay ni Jonas a kāna, “Asa 'kwaw a Hebreo kan managdaydāyaw di ĀPO, iyaw Dyos no hanyit a iyaw namarswa so tāw kan iyaw tanaya.”

¹⁰ Inbahey na pa dyira a madama na payayowan si ĀPO.

Do dāwri, siraw tripolanti saw, ki sominryam sa do nakamo da, kan binata da dya, “Ay pakawanem! Marahet abawriw nawri a pinarin mo?”

¹¹ Ki ranan da a mangosisa sya, naypaypāngay paw no bagyowaw. Dawa, inyahes darana di Jonas, “Āngo paro parinen namen dyimo tan mangheteng bagyowaya a mangrarayaw dyaten?”

¹² Ki inibay ni Jonas a kāna, “Na! Itapwak nyo na yaken ah, tan magtalnaw bagyowaya, ta chapatak ko a yaken naynamotan nyaya laklak-amen ta.”

¹³ Ki basbāli a in-godes dan tripolantayaw nangawod tan makapaypayraya sa. Ki alit na kinabaelan daba maynamot ta naypaypataywara paw salawsawaw.

* **1:1 1:1 2 Ār. 14:25** † **1:2 1:2 Gen. 10:11-12.** Iyaw Ninebeaya, ki sintro no Syodad no Assyria, as siranchiw mangay a mangrarayaw so tana dan Israelita (2 Ār. 18:13), as kan romapit sanchi a mangrarayaw so Syodad a Jerosalem (2 Ār. 19:37; Isa. 37:38). ‡ **1:3 1:3** Mana “Tarsis”.

14 Dawa, do dāwri, nangngengey sa nagpakpakaāsi di ĀPO a kon da, “ĀPO, dyi mo pakono yamen a nonolay a madiman an dimanen namen nya tawo a abos gatos. On, dyi mo pakono yamen a pagatosen, ta imom ĀPO makin plano so tabo as iyaw nya bagyo, ki yapod bokod mo a pagayatan.”

15 Do dāwri, kinatkat das Jonas, as nakapagtos da sya do tāw, ki nānyeng a nandinak.

16 Do dāwri, oltimo nakāmo da no tripolanti saw di ĀPO. Sinpangan na, nangidāton sa di ĀPO, as insapata da a magsirbi dana sa dya.

17 Ki nangmandar si ĀPO so rakoh a among^S a nanghamon di Jonas. Tatdo a karaw kan tatdo a kahep a minyan si Jonas do bodekaw no nya among.

2

No Kapaydasal Ni Jonas Di ĀPO

1 Do kayanaw ni Jonas do bodekaw no rakoh a among, naydasal di ĀPO a Dyos a kāna,

2 “Nangakdakdaw ako dyimom ĀPO do kayan kwa nalityatan, kan inatbay mo yaken.

Yapod makatayrahem a yanan do ngalab no kadiman, ki nagpaarāyat ako, as kan nadngey mo yaken.

3 Inpaitapwak mo yaken do hobok no kararahman a tāw.

Siraw rarakoh a allon mo kan āyos mo, ki pinaned da yaken do kensad no tāw.

4 Iniktokto ko a pinasyay mo na yaken do salapen mo.

Aran komwan, mirwa akonchi a maboyaw masantwan a Timplo mo.*

5 Tinonep yaken no tāw kan namonyitan ako no ranom.

Nachidibedibed tametamek no tāw do oho ko.

6 Minned ako a mandad kensad dan tokotokon, kan akmay nabahod ako do tanaya a nāw ko daw a abos pandan.†

Ki iyaw nyaya nakaned ko, ki inawon mo yaken mo ĀPO a Dyos ko do kadiman ko.

7 Do kapaytiytinawsan danaw no byay ko, nanakem koymo, mo ĀPO,

as kan nagpakpakaāsi ako dyimo. Nakarapit nya pakpakaāsi kod masantwan a Timplo mo.

8 As siraw managdaydāyaw dyirad abwayas sinpaspangan a didyosen, ki sigod a tinadyichokodan daymo kan iyaw kāsi mo dyira.

9 Ki an yaken, magkansyon akonchi so pagdaydāyaw ko dyimo. Manoroh akonchi dyimo so dāton ko,

as kan tongpalen konchiw insapata ko dyimo. Ta kaisalakānan, ki yapo di ĀPO.”

10 Katayokan dasal naw, binilin ni ĀPO rakohaw a among, ki inyota nas Jonas do aptan.

§ 1:17 1:17 Mat. 12:40 * 2:4 2:4 Mana “kan maboya ko pabanchiw masantwan a Timplo mo”.

† 2:6 2:6 Mana, “do tana a nāw na naitolbek rowangan na saw a abos pandan”. No chakey na batahen, ki do yanan dan nadiman. Chiban nyo 2:2.

3

No Kapagtongpal Ni Jonas Di ĀPO

¹ Do dāwri, pinirwa dana inpakatoneng ni ĀPO minsahi na di Jonas, kan binata na a kāna,

² “Mangay ka do Ninebe a mabileg a syodad as iballāag mo dyirad tawotawo saw daw minsahi a ipakatoneng ko dyimo.”

³ Nagtongpal si Jonas do inbaheyaw ni ĀPO dya, as kan nangay do Ninebe. Iyaw Ninebe, ki marahawa a syodad, ta tatdo a karaw a takeyen iyaw karahawa naw.

⁴ Do nakapakarapitaw ni Jonas, naychasaryan a minidibidi do syodadaw as insiknan na inpakatoneng dyira a kāna, “Apat a poho a karaw somiknan sicharaw, ki mararayaw anchiw syodadaya a Ninebe.”

⁵ Do dāwri, nanganohed saw taga Ninebe saw do Dyos. Nangikeddeng sa a magayonar kan maylaylay so mapayas a mangipaboya so nakapagbabāwi da. Abaw nahabas yapod mabigbigbig a mandad abos saad.*

⁶ Do nakapakarapitaw no dāmag do āryaw no Ninebe, nānyeng a gominchin do tronō naw, binahas naw laylay naw, nakapaylaylay nas mapayas, as kan nakapaydisna na do ahbek.

⁷ Do dāwri, inpaipakatoneng naw bilin na dyirad tawotawo saw daw do Ninebe. Nyaw no naibahey do bilin na a kāna, “No nyaya a bilin, ki yapod āri kan tabo opisyalis na: Abaw tawo mana binyay a koman so aran āngo. Tabo tawotawo, mairaman bāka kan karniro, ki mabaywan a koman mana minom.

⁸ Tabo tawotawo, ki machita maylaylay so mapayas. Komwan dyirad binyay saw, ki machita ap-apan sa so mapayas. Machita a igodes daw machikakaāsi no tawotawo saw do Dyos, as kan tadyichokodan daw marahet saw a dadakay da kan karanggas da.

⁹ Ta aranchi a mabāwan makamwamomwaya kapakasoli no Dyos as magbāliw aktokto na as dyi narana yaten a dimanen.”

¹⁰ Do nakaboyaw no Dyos so pinarin daw kan an maypāngo nakatadyichokod da siras marahet saya dadakay da, nagbāliw aktokto na kan dinōsa na pa saba akmas inranta naw dyira.

4

No Soli Ni Jonas Kan Kāsi Ni ĀPO

¹ Ki insoli ni Jonas nya a namarin kan pinagmamayo na.

² Dawa, naydasal di ĀPO a kāna, “O ĀPO, binata ko abawri do kayan ko paw do bāhay ko a iyaw nyaw chaamak kwaw a parinen mo? Nyaw naynamotan na a nyeng ako a nayyayo a nangay do Ispanya, ta sigod kwaw a chapatak ngamin a myan dyimo parābor, kan māsisyen ka a Dyos. Masosolihen kaba, kan somawasaway adaw mo. Sisasagāna ka a mangibabāwi so kapangdōsa mo dyira.*

³ Dawa, mo ĀPO, sichangori, hapen mo naw byay ko, ta maganaganay dana an madiman ako na kan mabyay pa!”†

⁴ Ki inatbay ni ĀPO a kāna, “Aryoriw kalintegan mo a makasoli?”

⁵ Sinpangan na, komnaro si Jonas do Ninebe, as nangay do dayāenaw no syodad. Namarin so sāpaw na daw, as nakapaydisna na do sirong naw a omnanaya an āngo mamarin do syodadaya.

* 3:5 3:5 Mat. 12:41; Lk. 11:32   * 4:2 4:2 Eks. 34:6   † 4:3 4:3 Komwan paw kapangdidiw ni Elias. 1 Ār. 19:3

⁶ Do dāwri, napatobo si ĀPO a Dyos so asa moha a nangabong si Jonas tan dya komriit. Oltimo a nakasoyot ni Jonas do dawri a moha.‡

⁷ Ki do kamabekasan naranaw no somaronwaw a araw, insagāna no Dyos iyaw asaw a ohed a mangrarayaw so nawri a moha. Dawa, nahayo kan nadiman.

⁸ As do nakadada danaw no arawaw, pinaysasalawsaw no Dyos so oltimo a makohat a yapo do dāya. As iyaw kohat nāw no arawaw a makasosoh, ki chinapleng ni Jonas. Chakey naranaw madiman kan kāna, “Maganaganay dana an madiman ako na.”

⁹ Ki binata no Dyos di Jonas a kāna, “Aryoriw kalintegan mo a makasoli do naporinaya do mohaya?”

“On!” inibay ni Jonas. “Manawob nyaya pakasoliyan ko, as abaw makapenpen dyaken a aran nya danaw kadimanan ko.”

¹⁰ Ki binata ni ĀPO a kāna, “Chāsi mo nya moha a tomnobo do asa lang a kahep, as nakadiman na do somaronwaw a ahep. Aryoriw hopag mo a nangpatobo mana nangparakoh sya?

¹¹ Rombeng abawri a chāsi ko tawotawo saw do Ninebe? Do dawri a rakoh a syodad, omyan nesorok 120,000 a tawotawo a dya makapaychapidi so kosto kan madi. As kan nawri aba lang, ta myan sa paw reprep a binyay da.”

---

‡ 4:6 4:6 “moha” mana “oloten”

Mikyas

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

Si propita Mikyas, ki nakayapo do asa idi do tana a Joda a akin abagātan a pagāryan no Israel. Iyaw nya Mikyas, ki rarayay ni propita Isayas do dāwri a chimpō, kan iyaba si Mikyas a pōtot ni Imlah a mabāsa ta do 1 Ār. 22:8. Manganohed si Mikyas a masngen dana magtōok tawotawo do Joda do itwaw a didigra a akmas inpadto ni propita Amos a pasaren dan tawotawo do akin ammyānan a pagāryan no Israel. Iyaw paynamotan no kapangdōsa no Dyos dyira, ki machiyengay do dyi daw a kaipatongpal so kosto a kinalinteg. Aran komwan, malawag minsāhi ni Mikyas kan maboyaw pangilasinan a arinchiw namnama do masakbayan.

Myan saw masisita a birsikolo do dya a libro a machita nyo a chichiban a maganay a akma so kaipaboya no kopya do intiro a lōbong a maynamot do kapagtoray no Dyos (4:1-4); iyaw padto maynamot do matan-ok a āri a yapo do kapoonan ni Dabid kan mangyangay so kopya do nasyon a Israel (5:2-5a). As kan do 6:8, myan paytābwan no kārwan a inbahey da no propita do Israel a binata da a kon da, “Nyaw akdawen na dyaten: parinen taw malinteg, ipaboya taw no dya magbalbāliw a kadaw, kan maybibiyay ta a sipapakombaba a machichasa do Dyos ta.”

No Naychakarwan No Nya Libro

No kaokom no Israel kan Joda, kan no kaipapabidi dana no kopya (1:1-2:13)

No gatos kan kasoli no Dyos a maynamot dyirad pangolwen dan taga Israel (3:1-5:15)

No kāsō ni ĀPO a maikontra di Israel, as kan iyaw minsāhi a pakaballaāgan kan pangnamamaan (6:1-7:20)

Mikyas

¹ Nyaw minsāhi a inpakatoneng ni ĀPO di Mikyas a taga idi a Moreset* a maynamot do kaokom no Samarya kan Jerosalem.† Naboya naw nyaya do chimpwaw a nakapagāri da Jotam, Ahas, kan Hesebias do Joda.

No Dongdong-aw Para Do Samarya kan Jerosalem

² Mangadngey kamo, inyo a tabo a tawotawo.

Adngeyen nyo nyaya, inyo a tabo a omyan do tanaya!

Si ĀPO a Manakabalin mangsaksi so maibōsor dyinyo.

Adngeyen nyo, ta maychirin a yapo do masantwan a timplo na.

³ Chiban nyo! Ito dana si ĀPO a yapo do masantwan a yanan na.

Gomchin anchi kan lasagan na sanchiw matotohos saya a tokotokon do tanaya.

⁴ Siraw katokotokonan saya, ki malonag sa a akmas nadangdangaw a alid do apoy.

Maloyo sanchi do payahosongan saya‡ akmay ranom a gomtōs do aphas.

⁵ Tabo nyaya, maparin anchi maynamot ta nagribildi saw kapotōtan Jakob.§

* **1:1 1:1** No idi a Moreset, ki myan do abagātan a laōden tana a Joda. † **1:1 1:1** Samarya, ki sintro no pagāryan a Israel, as kan Jerosalem, iyaw sintro no pagāryan a Joda. ‡ **1:4 1:4** Do kadwan a manyoskripto, ki “Siraw payahosongan saya, ki mayakchid.” § **1:5 1:5** Jakob kan Israel, ki mayengay sa.

On, maparin nya a maynamot ta naygatos saw kapotōtan Israel.
 Āngo iyaw gatos dan kapotōtan Jakob?
 Iyabawriw karahet dan tawotawo no Samarya?
 Dino sintro no pagdaydayawan so didiyosen do Joda?
 Do Jerosalem abawri?

6 Binata ni ĀPO a kāna, “Dawa, payparinen konchiw Samarya a bonton
 a yanan a paymohan so kaobāsān.
 Paychabadebadehehen konchiw bato na saw do payahosonganaw
 tan magparang saw pondasyon na.
 7 Mapsapsa sanchiw didiyosen na.
 Tabo mapapateg saw a nakpeh da do timplo, ki masosohan sanchi so
 apoy.
 Rarayawen ko sanchi a tabo bolto da saw.
 Maynamot ta nakpeh saw nya a yapo do tangdan daw no maglaktlako saw
 so asi,*
 tangdan dananchi a mirwa no matarek a maglaktlako so asi do matarek
 a nasyon.”

8 Binata ni Mikyas a kāna, “Maynamot do dyaya, magāsog kan
 magdongdong-aw ako.
 Mayam ako a abos tokap kan silalābos.
 Maydawo ako a akmas bolawaw a chito
 kan maylilyak ako a akmay gokgok.
 9 Mapya pabaw bigar no Samarya,
 kan nayadis dana do Joda.
 Nakarapit dana do rowanganaw no idi dan tawotawo ko
 a aran do Jerosalem a mismo.”

No Kasōngad Da No Kabosor Do Jerosalem

10 Ibahey nyo aba do kabōsor ta saya do idi a Gat† iyaw nakaābak ta.
 Maychahoho kamo abas aran asa katedted.
 Inyo a tawotawo do idi a Beth-leapra,
 maydipodiporis kamo do ahbek do ladingit nyo.
 11 Inyo a tawotawo do idi a Sapir, maakaw kamonchi a mabahod,
 kan mayam kamonchi a silalābos a masnek so kayayan.
 Inyo a tawotawo do Saanan,
 makahtot kamo paba do idi nyo.
 Anchan madngey nyo kapagdongdong-aw da do idi a Bet-esel,
 matonngan nyonchi a abaw kamāngan daw.
 12 Siraw tawotawo do idi a Marot,‡
 manghahaw sa so kapakalong-aw da
 ta iyaw didigraya a yapo di ĀPO,
 ki narapit narana a manda do rowangan no Jerosalem.
 13 Inyo a tawotawo do idi a Lakish,
 isagāna nyo kabalyo nyo do logan nyo a pachigobat.
 Inyo nangisongsong so Jerosalem a naygatos,
 ta tinahatahan nyo gatos daw no Israel.

* 1:7 Sigon do chapatak da, ki dayāwen daw didiyosen da an maychoknod sa do maglaktlako so
 asi do timplo da. † 1:10 1:10 Gat, ki asa idi no Pilistya a nahay dana kabōsor no Joda. ‡ 1:12
 1:12 Marot, kaon-ōni na do Hebreo, iyaw makpad.

- 14 Dawa, manoroh kamos sāgot a pamakāda do idi a Moreset-Gat. §
 Iyaw idi a Aksib,* ki inallilaw na saw āri saya no Israel.
- 15 Inyo a tawotawo do idi a Maresah, †
 manoboy si ĀPO so mangsākop so idi nyo.
 Siraw pangpangōlo no Israel,
 mangay sanchi a tomayo do aschip no Adollam.
- 16 Inyo a tawotawo do Joda, chischisan nyo oho nyo do kapagmamayo nyo
 maynamot dyirad anak nyo saw a chadaw nyo.
 Chischisan nyo oho nyo a akmas oho naw no kangkang,
 maynamot ta maakaw saw anak nyo a sibabahod.

2

No Maparin Anchi Dyirad Mangidadanes

- 1 Kapakāsi da panchi no magplāno so marahet,
 kan siraw mangipangtaw do pakaychehan da.
 Apaman a maysesedang, maychakatekateh sa mangipatongpal
 maynamot ta myan toray da mamarin sya.
- 2 An myan saw bengkgag a chakey da, tod da sodiben.
 Masaw do bahabahay, ki tod da agāwen.
 Sikāpan daw tawo tan madyira daw bahay na,
 kan takawen daw tāwidaw no pamilya na.
- 3 Dawa, nyaw binata ni ĀPO a kāna,
 “Iplāno ko kaiyangay ko so didigra dyinyo
 a akmanchiw pāko a dya mapakaro do lagaw nyo.
 Arabanchiw kapangas nyowaw a mayam,
 ta chimponchi no didigra nyo.
- 4 Do dāwrinchi a chimpo, oyawen danchinyo do
 kaikansyon da so nya kanta a kapakaōpay dyinyo:
 ‘Komplito danaw nakararayaw namen!
 Inhap dana ni ĀPO iyaw tana namen,
 kan intoroh naranaw bengkgag namen
 dyirad nanglipot dyamen.’ ”*
- 5 Dawa, apabanchi dyirad tawotawo ni ĀPO
 mangibinglay so tana daw.

Siraw Sinan Propita

- 6 “Mangipadto kaba,”
 bata dan sinan propita da saw.
 “Ikasaba mwabaw komwan.
 Marapit abanchi yaten pakasnesnekan!”
- 7 Maparinori a ibahey nya, inyo a kapotōtan ni Jakob?
 Tomnawos danawriw kaānos ni ĀPO a mapatongtong so nawri?
 Kosto abawri dyirad mamarinaw so maganay?

8 No atbay ni ĀPO, ki kāna,

§ 1:14 1:14 Moreset, ki idi ni Mikyas (1:1), kan kaon-ōni na do chirin Hebreo, ki nobya. No dadakay dan Jodyo, ki torohan no inyapwan saw so sāgot a pamakāda do balāsang daw an mangabahay as komaro dyira. Naipariho saw taga Moreset-Gat do nobya a ito a komaro do kawara dan kabōsor da a mangakaw sira. * 1:14 1:14 No chakey na batahen Aksib, ki mangallilaw. † 1:15 1:15 Maresah, kaon-ōni na do Hebreo, iyaw mangsākop. Joswe 15:44 * 2:4 2:4 Mana “dyirad nangakaw a nangbahod dyamen.”

- “Rinaot nyo sabawriw tawotawo ko
a akma nyo say kabōsor.
Pinalang nyo a binahas laylay daw no homabas saw a sitatalna
a akma siras mangliklikaw so gobat.
9 Pinaksyat nyo mababakes saw a bālo
do bahabahay a chadaw da.
Inkaro nyo abos pandan a inpatāwid ko
dyirad anak da.
10 Maytēnek kamo, kan komaro kamo na!
Do dyabaw paynahahan nyo,
ta linaposan nyo na so gatos nyo,
kan rinarayaw nyo na golpi.
11 An myan maybayataw kan mangallilaw a makabata sya a kāna,
‘Ipadto ko a moyog anchi dyinyo palek kan arak,’
iyaw nyaw kombini a propita dan nyaya tawotawo!”

No Kapabidi Ni Āpo So Tawotawo Na

- 12 Nyaw inkari ni ĀPO a kāna, “Sigorādo a akpehen konchi inyo a Jakob.†
Sigorādo a akpehen ko sanchi a tabo nakalāsat a yapo do Israel.
Paychichipehen ko sanchi a akmay karniro do koral,
as kan akmay arban do pasto.
Iyaw tana da, ki mirwa dananchi
a mapno so tawotawo a maariwāwa.”
13 Manma anchi Si ĀPO a manyiwang a mangihtot a yapo do nakaakawan
daw.
Mawlot sanchi a mohtot do rowangan naw no syodad.
Iyaw āri daw, manma anchi a mohtot.
Si ĀPO anchi a mismo mangidaōlo do kahtot da.

3

No Kapaydabdab Ni Mikyas Do Pangpangōlo Saw No Israel

- 1 Sinpangan na, binata ko a kon ko, “Mangadngey kamo, inyo a
pangpangōlo ni Jakob,
inyo a magtotoray no nasyon a Israel!
Rebbeng nabawri a chapatak nyo nainkalintegan?
2 Basbāli a ipsok nyowayaw maganay, kan chadaw nyowayaw mara-
het.
Lalāten nyowayaw kodit dan tawotawo ko saya sibibyay,
as kalialisay nyo so asi a myan do tohatohang da.
3 Akma kamo magparti a koman so asi dan tawotawo ko.
Hathaten nyowayaw kodit da,
kan potopototen nyo payaw tohatohang da.
Sagsagen nyō saya akmay karni a mapangay do palyok,
kan akmay asi a myan do kardiro.
4 Itonchiw chimpo a tomanyis kamo a mapasidong di ĀPO,
ki atbayan nabanchi inyo.
Ikaskāso nabanchiw dasal nyo,
ta marahet pinarin nyo.”
5 Iyaw nyaw binata ni ĀPO a kāna,

† 2:12 2:12 Ngaran a Jakob chakey na batahen nasyon a Israel.

“Siraw propīta saw a mapawaw siras tawotawo ko,
an myan mamakan dyira,
ikari daw talna dyira.

An myan dya makaitoroh dyira so makan,
nakasagāna sa machigobat dyira.

⁶ Dawa, īto danaw mahep a mangabong dyinyo, kan apabanchiw parmata nyo.

On, sari danaw myan dyinyo, kan makapangipadto kamo paba.
Somdep danaw araw dyirad dyaya propīta,
kan no sedang, ki mayparin dana sari dyira.

⁷ Masnesneskan sanchiw mamadto,
ta maparin sabanchiw ipadto da.

Maiperreng dabanchiw ropa da,
ta abanchiw atbay no Dyos dyira.”

⁸ Ki an yaken, napno ako so panakabalin
do Ispirito ni ĀPO.

Napno ako pa so nainkalintegān kan kabileg
a mangibahey so gatos no Israel.

⁹ Mangadngey kamo, inyo a kapotōtan ni Jakob,
inyo a magtotoray do nasyon no Israel
a mangipsok so nainkalintegān
kan dyidohen nyo tabo a kosto.

¹⁰ Pinatnek nyo Sion do maraya a kapangdiman
kan Jerosalem do kinakōsit.

¹¹ Inyo a pangpangōlo, mangokom kamo an myan pasoksok.
Inyo a papādi, mangnanawo kamo an myan tangdan.
Inyo a propīta, mangipadto kamo an myan kwarta.

Ki alit na pachinareng nyo di ĀPO a kon nyo,

“Ari abawri dyaten si ĀPO? Aryoriw mangay a didigra dyaten? Polos!”

¹² Dawa, maynamot dyinyo,
maaradonchiw Sion a akmay tālon.

Iyaw Jerosalem, mayparin anchi a bonton,
as maysepesepet anchiw paytokonanaw a yanan timplo.

4

No Kopya Do Intīro a Lōbong Do Kapagtoray Ni ĀPO (Is. 2:2-4)

¹ Do panawdyan san araw,
iyaw tokonaw a naytēnekan no Timplo ni ĀPO,
ki mayparin anchi a kasisitaan do tabo tokon,
as matwatohos anchi kan tabo a paytokonan.

Nāw danchi a arayaten āro a tawotawo.

² Āronchiw nasyon a mangay kan batahen da,
“Ngay, yangay ta songten tokonaya ni ĀPO
do Timplowaya no Dyos ni Jakob.

Inanawo nanchi dyaten daw rarahan na
tan makayam tanchi do ayayaman na.”
Ta do Sion pakayapwan no linteg.

On, iyaw chirin ni ĀPO, ki yapo do Jerosalem.

³ Iyanchiw mangokom do payawan āro a tawotawo,

kan mangngeddeng so pagriridyan dan mabibileg saya nasyon a aran do mabawa.

Chipohen darananchiw ispāda daw a parinen da lokoy no arādo, kan parinen darananchi a sasadyit chibot da saw.

Maggogobat pa sabanchiw nasnasyon, mana machinanawo sa pabanchi a machigobat.

⁴ Kāda asa, maybibiyay dananchi a matalna do mismo a sirong no kaobāsan kan igos na.

Apabanchiw mangamomo sira, ta inkari ni ĀPO a Manakabalin do Tābo nyaya.

⁵ Aran mononot saw nasyon saya do ngaran dyos da sa, yamen, ki mononot kami do ngaran ĀPO a Dyos abo so pachipandan.

No Kapaybidi Dan Taga Israel Yapo Do Nakaakawan Da

⁶ “Do dāwri a araw”, binata ni ĀPO a kāna, “Akpehen ko saw tawotawowaw a piday, siraw naakaw saw, kan siraw inpadōsa ko.

⁷ Paybadiwen ko sanchiw piday saw a makalāsāt, kan siraw naakaw saw, ki payparinen ko sa mabileg a nasyon.

Yaken a ĀPO, mangitoray anchi dyira do Tokon a Sion a mangrogī do dāwri a araw kan abos pandan.”

⁸ As imom Jerosalem, akma kay pagwanawanan siras arban, kan akma kay kōta no tawotawo no Dyos do Sion.

Iyaw sigod a kapagtoray mo, ki mapaybidinchi. On, kapagāri, ki mirwa dananchi dyimom Jerosalem.

⁹ Ki sichangori, āngo ta makalyak ka tomanyis? Arabawriw āri mo?

Nadiman dana sawriw masisiribaw a mamagbaga mo, ta dawa, kinemkeman naymo no kaynyin a akmas magpasikalaw?

¹⁰ Maypiypisipis kamo a magāsog, inyo a tawotawo no Jerosalem a akmay maymanganak, ta machita nyo naw komaro do syodadaya, kan omyan do bengkag.

Maakaw kamonchi a mabahod a maiyangay do Babilonya, ki isalākan nanchi inyo ni ĀPO do dawri a yapo do tanoro dan kabōsor nyo.

¹¹ Changori, āro a nasyon nakpeh a machikontra dyimo.

Batahen da a kon da, “Machita payboboyas Jerosalem! Boyaen taw kararayaw no Sion!”

¹² Ki chapatak daba no nya sa nasyon iskala ni ĀPO. Maawātan dabaw plāno na.

Chinpeh na sa a akmay nagāpas a trigo a maisagāna do kairek da.

¹³ Binata ni ĀPO, “Inyo a tawotawo no Jerosalem, mangay kamo na manyirek so kabōsor nyo!

Payparinen ko a pasek olong nyo. Torohan koynyo so tombaga a koko nyo

tan pitapitahen nyo saw āro saya nasyon.”

Itoroh nyonchi di ĀPO sinamsam da saw,
iyaw kinabaknang daw di Āpo do intīro a lōbong.

5

¹ Tawotawo no Jerosalem, isagāna nyo bōyot nyo saw,
ta nadibon ta na no kabōsor.
Baōtan danchi so baston iyaw mangitoray no Israel
do pisnyi na tan asnesneken da.

No Mangitoray a Yapo Do Betlehem

² Binata ni ĀPO a kāna, “Imo a Betlehem Eprata,
aran dēkey ka dyirad partidos no Joda,
ki yapo dyimo, mohtot anchiw asa a mangitoray so Israel
a no kapoonan na yapo do kaychōwa pa.”

³ Dawa, iparawat nanchi ni ĀPO tawotawo na dyirad kabōsor da
a mandan mayanak no mabakesaw iyaw anak naw.
Sinpangan na, maybidi sanchiw kakabagyan naw a naakaw,
kan machirapa dana sanchi dyirad tawotawo no Israel.

⁴ Anchan mangay, maytēnek* a mangidaōlo dyirad tawotawo na
a maynamot do bileg a yapo di ĀPO kan do dayag no ngaran ni ĀPO
a Dyos na.
Siraw tawotawo, ki maybibyay dana sanchi a matalna,
ta dawrinchi, iyaw dayag na, ki romapit do intīro a lōbong.
⁵ Iya dananchiw pakayapwan kapya da.

No Kawayawaya Kan Kadōsa

Anchan raoten dan taga Asirya iyaw nasyon taya,
as tomokap sa do tana taya,
mapatēnek ta so papito a mangidaōlo† kontra dyira
mana wawaho‡ a pangpangōlo no tawotawo.

⁶ Idaōlwan darananchiw Asirya do tarem no ispāda,
kan asdepen daw rowanganaw no tana ni Nimrod.§
Iyaw āri taya, ki isalākan nanchi yaten dyirad Asirya
anchan daropen da yaten kan padasen daw lomasag do yanan taya.

⁷ Siraw nakalāsāt saw do kapotōtan ni Jakob,
ki maychawpit sanchi dyirad āro a nasnasyon.

Akma sanchiw apon a yapo di ĀPO,
kan akma say chimoy a mangsibog so katamtamkan
a dya manghahaw do tawo
mana mangnanaya so tawotawo.

⁸ As siraw nakalāsāt saw a kapotōtan ni Jakob,
ki myan sanchi do payapayawan dan nasnasyon do naychawpitan
daw.

Akma sanchiw lion do yanan dan animal saw do kahasan,
kan akmay bomaro a lion do yanan dan arban a karniro
a manggammat an homabas kan piripiriten naw mahap naw,

* 5:4 5:4 No chakey na batahen no maytēnek, ki machilāban mana machisidong. Ki an maydisna,
ki mangokom. † 5:5 5:5 Do chirin Hebreo, ki magpaspastor. ‡ 5:5 5:5 No chakey na batahen
papito kan wawaho, ki komplito. § 5:6 5:6 Gen. 10:8-11

kan aba polos makaisalākan sya.

⁹ Abāken anchi no Israel kabōsor na,
kan tomawos sanchi a tabo mangipsok sya.

Pasantwen Ni ĀPO Tawotawo Na

- ¹⁰ “Do dāwri a araw,” binata ni ĀPO a kāna,
“Dimanen ko sanchiw kabalyo nyowaw,
kan rarayawen konchi a tabo logan nyowaw a pachigobat.
¹¹ Rarayawen ko sanchiw syodad do tana nyo,
kan lasalasahe ko sanchiw kōta nyo.
¹² Akteben ko nanchiw kapanolib nyo
kan apabanchiw mamadto nyo.
¹³ Rarayawen ko sanchiw didyosen nyo saw,
kan siraw bata nyo saw a masantwan a parey a bato a pagdaydayāwan
nyo
tan dyi kamonchi a makapagdaydayaw a polos
do pinarin no bōkod nyo a tanoro.
¹⁴ Bagoten konchi dyinyo parey saw a didyosen ni Aserah,*
kan rarayawen konchiw syodad nyo.
¹⁵ Do taywara kasoli ko, bahsen ko sanchiw
nasyon a dya magtongpal dyaken.”

6

Kaswan Dana Ni ĀPO Israel

- ¹ Adngeyen nyo batahen ni ĀPO a maikontra do Israel!
“Maytēnek ka kan irasonan mo darom kwaya tan saksyan dan tokotokon
kan siraw paytoytononanaya tan adngeyen da an āngo ibahey mo.”
² Inyo a tokotokon, adngeyen nyo daromaya ni ĀPO!
Aran inyo a abos pandan a pondasyon no lōbongaya, mangadngey
kamo,
ta myan darom ni ĀPO dyirad tawotawo na.
On, kaswan dana ni ĀPO Israel.

- ³ Binata ni ĀPO a kāna, “Inyo a tawotawo ko, āngo pinarin ko dyinyo?
Maypāngo a nayparin ako a rahmet nyo? Atbayen nyo yaken!
⁴ Inihtot koynyo a yapo do Egipto,*
kan insalākan koynyo do nakatagabwan nyo.
Tinoboy ko sa Moyses,
Aaron kan Miriam a nangipangōlo dyinyo.
⁵ Inyo a tawotawo ko, nakmen nyo pa
an maypāngo pangta a nakaabay dyinyo ni Balak a āri no Moab,
kan an maypāngo nakabindisyon dyinyo ni Balaam a pōtot ni Beor.†
Nakmen nyo paw nakapanakey nyowaw a yapo do Sittim a komwan do
Gilgal‡
tan matonngan nyo an āngo saw malinteg a kaparin ni ĀPO.”

No Iyahes No Israel Kan Iyaw Athbay Ni ĀPO

- ⁶ “Āngo iyangay ko di ĀPO
anchan maydogod ako do salapen matan-ok a Dyos?

* **5:14 5:14** Aserah, ki didyosen a mananaken kono. * **6:4 6:4** Eks. 13:3; Deot 5:6; 6:12; Jer. 34:13
† **6:5 6:5** Nom. 22-24 ‡ **6:5 6:5** “Sittim” mana “Akasya”. Jos. 3-4

Mapanaybi akori so masosohan a dāton do salapen na
a apagtawen a orbon bāka?

7 Rawaten paro ni ĀPO an manoroh ako so rinibo a mahahakay a karniro,
mana asa poho a ribo a oksong no moyog a lana no olibo?
Idāton kori iyaw matoneng a anak ko a pagbāyad so kasokir ko,
iya a asi no inawan ko para do gatos no pahad ko?

8 Namna, inbahey narana dyimo, imo a tawo, an āngo maganay,
kan āngo chakey ni ĀPO dyimo.

Sira abawriw nya: kapamarin so nainkalintegan, kadaw so kāsi,
kan maybibyay a sipapakombaba do salapen no Dyos?"

No Gatos Kan Dōsa No Israel

9 "Adngeyen nyo! Manawag si ĀPO so tawotawo do syodadaya!
No masirib, myan so kāmo do ngaran ĀPO.

Annadan nyo, ta ito dana iyaw naikeddeng a dōsa nyo.

10 Mawayakan ko paro tawo saw a maywam do marahet
a napno so kinabaknang do bahabahay da a yapo do kosit da?
Nonolay ko paro saw mangosaraw so dya kosto a pagkilwan
a taywara ipsok ko?

11 Pakawanan ko paro tawo a kōrang so kapagtimbang
kan kosit so pagkilwan?

12 Siraw babaknang mwaya, ki taywara sa so karanggas.
Siraw omyanaya dyimo, ki dān daw mabayataw
kan sabong no rida da.

13 Dawa, isagāna ko kadōsa mo,
kan rohnwan koynyo a rarayawen a maynamot do gatogatos mo.

14 Koman kanchi, ki mabsoy kaba.
Nāw monchi a saraāwen.

Mangapya kanchi, ki abaw makpeh mo,
ta tabon chinpeh mo, rarayawen konchi do gobat.

15 Maymoha kanchi, ki imo abanchiw magāpit.
Mamis kanchis asi no olibo, ki imo abanchiw mangosar so lana na.
Mamitos kanchi so ōbas, ki imo abanchiw minom so palek na.

16 Maparin saw nyaya, ta tinongpal mo saw linteg ni Āri Omri[§]
kan tabo kaparin saw no kamanganakan Āri Ahab,
kan innotan mo dadakay da.

Dawa, iparawat konchimo do kararayawan,
kan siraw omyanaya dyimo, oyawen da sanchi,
kan iroromen danchimo no nasnasyon."

7

No Marahet a Kaparin No Israel

1 Angwa kapakasyāsi ko!

Akma akos tawowaw a mangdīdid do namoysan do rayon,
kan akma akos mangdīdidaw do kaobāsan.

Abaw mawngawngay a ōbas a makan,
mana manoma a maynoy a asin igos a oyod kos pakakdekden.

2 Nabo dana saw mapodno do tanaya.

Apabaw aran asa malinteg a tawo a natokos.

Tabo tawo, ki mangsaneb a mangdīman.

Kāda asa, otapan naw aran kakteh na.

- 3 Masisiglat tanoro da a mamarin so marahet.
Siraw opisyal kan siraw hwis, mangdaw sa so pasoksok.
Siraw mabibilegaw, ipapāti daw chakey daw,
kan kasan daw magipangta so marahet.
- 4 Iyaw kagaganayanaw dyira, ki akmay mohamoha a manolok.
Iyaw kalilinteganaw dyira, ki akmay kemekemmeng.
Īto danaw araw a kadōsa no Dyos 'mas inpadto daw no magbanbantay
saw a propita.
Changori, maychaychawaw dana sa tabo.
- 5 Magtalek kaba do karoba mo,
mana masaray kaba do sit mo.
Aran si baket mo a kaoknod mo,
annadan mo ichirin mo.
- 6 Anyiben paba no anak a mahakay āmang na.
Kontraen dana no anak a mabakes ānang na.
As pachidimanan no manōgang a mabakes iyaw katogāngan na mabakes.
Siraw kabōsor no asa tawo, ki sira met lang mimbrow no mismo na
pamilya.
- 7 Ki an yaken, ahahayen ko si ĀPO.
Nanayahen ko Dyos a mangisalākan ko.
Adngeyen nanchi yaken Dyos ko.

No Kaiyangay Ni ĀPO So Kaisalākan

- 8 Chamimyeng nyo aba yaken, inyo a kabōsor ko!
Aran nalba ako, mirwa konchi a maybangon.
Aran myan ako a maydisna do kasaryan,
si Āpo anchiw soho ko.
- 9 Ibtoran ko soli ni ĀPO,
ta naygatos ako dya
manda do kapaysonong na so kāsō ko,
kan kaitoroh na so kalintegan ko.
Ihtot nanchi yaken do sedang,
kan maboya konchiw kinalinteg na.
- 10 Do dāwri, maboya danchi no kabōsor ko
a siraw mangoyawaw dyaken a nangibahey sya a kon da,
“Dino yanan ĀPO a Dyos nyo?”
Ki sichangori, panyibaya danchiw kasnek da.
Maboya konchiw kasday da no kabōsor ko
a matokatokapan a akmay hota do kalkalsāda.
- 11 Tawotawo no Jerosalem, Īto danaw araw* a kapangbangon nyo a mirwa
so ahad no syodad nyo.
Do dāwrinchi a araw, mayparahawa anchiw sākop nyo.
- 12 Do dāwri a araw, mangay sanchiw tawotawo dyinyo
yapo do Asirya manda do Egipto,
yapo do Egipto manda do Oksong a Oprates,
kan yapo do tabo loglogar mangrogi do taw a manda do totok no token.
- 13 Ki mayparin anchi a let-ang iyaw kadwan a tana[†]
maynamot do karahet dan tawotawo a omyan daw.

No Kāsi Ni ĀPO So Israel

* 7:11 7:11 Amos 9:1; Sak. 12:6 † 7:13 7:13 Do chirin Hebreo, ki tanaya.

- 14 Ipastoran mo sa mo ĀPO
 akmas mangonongaw a pastor siras arban a dyira mo.
 Aran maychatanyi sa do kahasan
 do hōbok no Tokon Karmel,
 ki pagarāben mo sa do magla a pagarāban do Basan kan do Gilead
 a akma do kaychowa.
- 15 Batahen ni ĀPO, “Akmas araw saw a nakahtot nyo do tana Egipto,
 ipaboya konchi dyinyo makaskasdāaw saw a kaparin ko,” kāna no
 Dyos.
- 16 Maboya danchi no nasnasyon nya saya,
 kan tod anchi a makasnesnek bileg da.
 Do kaōpay da, bengbengen danchi so tanoro daw dangoy da,
 kan akma sanchiw bitor.
- 17 Magōyas sanchi do kahbekan a akmay boday,
 kan akma sa so komayakayabaw do tana.
 Maychahohtot sanchi do tinaywan daw a maychamirpir,
 kan iditen da a chananawa si ĀPO a Dyos.
- 18 Sino Dyos a akma dyimo a mamakawan so nakagatos,
 kan mangwayak so karahet dan tawotawo mo a nakalāsat?
 Nāw mo saba isoli a magnanayon,
 basbāli a chinasooyot mo a ipaboyaw kāsi mo.
- 19 Ipadidiw monchi dyamen a mirwaw kāsi mo,
 kan tokatokapan monchiw gatogatos namen,
 kan itapwak monchi do kensad no tāw.
- 20 Ipaboya monchiw kapodno mo di Jakob,
 kan dya mabdibdis a adaw mo di Abraham,
 a akmas insapata mwaw dyirad inyaynyapwan namen saw
 yapo do kaychowa pa.

Haggeo Pakatoneng

Iyaw libro a Haggeo, ki ipakatoneng na saw minsahi ni ĀPO di propita Haggeo a nangay dyirad āro saw a tawotawo na a naybidi dana do Jerosalem a yapod nakaakawan daw do Babilonya. Aran minyan dana sa do Jerosalem so papere a katawen, nāw na pa a nakabakabaw Timplowaw. As dawa, intedengateng ni propita Haggeo dyirad tawotawo saw a patneken darana mirwaw Timplowaw. As si ĀPO, inkari na dyiraw kapaypaganay kan kaydamnayan kapangtokto da.

No Naychakarwan No Nya Libro

Pakatoneng (1:1-2)

No manma a minsahi:

a. No bilin ni ĀPO a mirwa a kapatnek so Timplo (1:3-11)

b. Katongpal dan tawotawo so bilin ni ĀPO (1:12-15)

No chadadwa a minsahi: No kapintas anchi no Timplo (2:1-9)

No chatatdo a minsahi: (2:10-19)

a. No kapangdaw ni Haggeo dyirad papādi (2:20-14)

b. No kaikari ni ĀPO so bindisyon na (2:15-19)

No chapat a minsahi: No kapangahwahok di Serobbabel (2:20-23)

Haggeo

No Bilin Ni ĀPO a Mirwa Kapatnek So Timplo

¹ Do chadadwa naw a kakawan a nakapagtoray ni Āri Daryo do Persya, do dāmaw a araw do chanem naw a bohan,* inpakatoneng ni ĀPO minsahi naw di propita Haggeo. Iyaw nya minsahi, ki para do gobiradoraw do Joda a si Serobbabel[†] a pōtot ni Salatiel. Masaw di Joswe[‡] a pōtot ni Jehosadak a iyaw katotohosanaw a pādi.

² Nyaw batahen ni ĀPO a Manakabalin do Tābo di Haggeo a kāna, “Batahen daw no nya tawotawo a ‘Ari na pad chimpo[§] iyaw mirwa a kapatnek so Timplo.’”

³ Sinpangan na, inpakatoneng ni ĀPO minsahi naw di propita Haggeo para dyirad tawotawo saw a kāna,

⁴ “Inyo a tawotawo ko, āngo ta omyan kamo do magaganay a bahabahay nyo, ki tori dana makabakabaw Timplo kwaya?”

⁵ Inpakatoneng pa ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, “Kapyahen nyo a iktokto pariparinen nyowaya.

⁶ Kināro nyo naymohamoha, ki dekey naāpit nyo. Koman kamo, ki chabsoy nyo aba. Minom kamo, ki makaywaw kamwaba. Maylaylay kamo,

* **1:1 1:1** Iyaw nawri a araw, ki Agosto 29, 520 B.C. As si Āri Daryo do Persya, ki nagtoray do tawen a 522-486 B.C. † **1:1 1:1** Si Serobbabel, ki yapod kapotōtan Dabid. Iya, ki apōko ni Joakim a āri do Joda. 2 Ār. 24. ‡ **1:1 1:1** Si Joswe, ki iyaw katotohosan a pādi do damdāmo paw no nakapaybidi dan tawotawo yapo do nakaakaw daw yapo do Babilonya. Iyaw āpong na a si Serayas, ki inpadiman ni Āri Nebokadnesar do Babilonya do nakasākop naw kan bōyot na saw do Jerosalem. 2 Ār. 25:18-21; Esr. 5:1-2; Sak. 3:1, 8 § **1:2 1:2** No kapangtokto dan kadwan a maynamot do chimpo no kapatnek so Timplo, ki nayahen daw pandan no papito a poho a katawen. Jer. 25:11; 20:10

ki makakekeh aba dyinyo. Naytarabāko kamo a myan so tangdan, ki tod nyo a kinapya do botbot a pitāka nyo.”

⁷ Nyaw inpakatoneng ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, “Kapyahen nyo a iktokto pariparinin nyowaya.

⁸ Somonget kamo do paytoyokonan saya, as manongeh kamo so kayo a iyosok nyo, kan patneken nyo Timplo kwaya a mirwa tan mahwahok ako kan maidāyaw ako,” bintata ni ĀPO. Tinongtong a inpakatoneng ni Āpo a kāna,

⁹ “Āro hinahaw nyo a āpit nyo, ki chiban nyo, nayparin a dēkey. As do kaisabat nyowaw sya, pinasayaw ko pa. Āngo ta pinarin ko nya? Maynamot ta nakabakaba danaw Timplo ko, as katakatayisaya dyinyo mangigodegodes so bokod na bahay.

¹⁰ As dawa, maynamot dyinyo, pinenpen no hanyit iyaw apon, as kan pinenpen no tana iyaw tomobo.

¹¹ Pinagtikag ko tabo tana a paymohan nyo kan nabkohan saw paytoyokonan, taltālon, kaobasan, kan kaolibwan. Maynamot do tikag, naglak-am a tabo mohamoha, tawotawo, binyay kan tabo nayhohopagan nyo a inmoa.”

No Katongpal Dan Tawotawo So Bilin Ni ĀPO

¹² Do dāwri, si Serobbabel a pōtot ni Salatiel, si Joswe a pōtot ni Jehosadak a katotohosan a pādi, kan tabo tawotawo saw a nakapaybidi yapo do nakaakaw daw do Babilonya,* ki tinongpal daw bilinaw ni ĀPO a Dyos da. On, do nakadngey daw so minsahyāw ni propita Haggeo a tobotoboyen ni ĀPO a Dyos da, chinamo da si ĀPO kan tinongpal da.

¹³ Sinpangan na, binata ni Haggeo iyaw inpakatoneng ni ĀPO dyirad tawotawowaw a kāna, “ ‘Yaken, ki myan ako dyinyo,’ kāna ni ĀPO.”

¹⁴ Sinalid ni ĀPO gobirnadora do Joda a si Serobbabel a pōtot ni Salatiel. Masaw di Joswe a pōtot ni Jehosadak a katotohosan a pādi. Masaw sinalid na a tabo tawotawo saw a nakapaybidi yapo do nakaakaw daw do Babilonya. Nangay sa kan inrogi daw maytarabāko do Timplo naw ni ĀPO a Manakabalin a Dyos da,

¹⁵ do chadadwa naw a poho kan apat a karaw, do chanem naw a kabohan, do chadadwaw a katawen† no nakapagtoray ni Āri Daryo.

2

Iyaw Kapintas No Bayo a Timplo

¹ Do chadadwaw a kakawan, do chadadwa poho naw kan asa karaw, do chapapito naw a bohan* a nakapagtoray ni Āri Daryo, nya danaw inpakatoneng ni ĀPO di propita Haggeo a kāna,

² “Maychirin ka di Serobbabel a pōtot ni Salatiel a gobirnadora do Joda kan di Joswe a pōtot ni Jehosadak a katotohosan a pādi kan dyirad tawotawo saw a nakapaybidi yapo do nakaakaw daw do Babilonya. Yāhes mo dyira a kon mo,

* **1:12 1:12** Mana “tabo tawotawo saw a natokos a dya nangay do nakaakaw daw no kadwan do Babilonya”. † **1:15 1:15** Iyaw nawri a araw, ki Sikchimri 2, 520 B.C. * **2:1 2:1** Iyaw nawri a araw, ki Oktobri 17, 520 B.C.

3 'Aryori dyinyo makanakem pa so nya Timplo[†] do sigodaw a kapintas na? Maypāngo kaboyan nyo na sya changori? Akma abawriw abos sinpaspangan?

4 Ki sichangori, payiten mo kapangtokto mo, imom Serobbabel. Masaw payiten mo kapangtokto mo, imom Joswe a pōtot ni Jehosadak a katotohosan a pādi, as aran inyo tabo a tawotawo a nabidin do tana. Maytarabāko kamo do Timplo, ta myan ako dyinyo,' binata ni ĀPO a Manakabalin.

5 Tinongtong na a kāna, 'Akmas nakapachitōlag kwaw dyinyo a dyi koynyo a nonolay do nakahbot nyowaw a yapo do Egipto, nāw ko pa dyinyo. Dawa, mamō kamo aba.' "

6 "Nyaw inpakatoneng ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, 'Mahay pawaw kagoyogoyon ko so hanyit, lōbong, tana, kan tāw.

7 Gon-gonen konchi a tabo nasnasyon,[‡] kan siraw mapapateg saw a warawara dan nasnasyon, ki maiyangay sanchi do dya a Timplo, as kan apnohen konchiw nya Timplo so kinabaknang.

8 Dyaken a tabo pirak kan balitok do dya lōbong.

9 Madaydayag anchiw bayowaya a Timplo kan adanaw. As do dya yanan, itoroh konchi dyirad tawotawo ko kaydamnayan no kapangtokto da.' "§

No Kapangdaw Ni Haggeo So Sidong Dyirad Papādi

10 Do chadadwa poho kan apat a karaw, do chasasyam naw a kabohan, do chadadwaw a kakawan* no nakapagtoray ni Daryo, inpakatoneng dana ni ĀPO minsahi naw di propita Haggeo a kāna,

11 "Nyaw batahen ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, 'Iyahes mo dyirad papādi saw an āngo batahen linteg maynamot do nya kapanahes:

12 An kaspangarigan, mangibolsaw asa tawo so naidāton a karni do mayidaw a laylay na.[†] An mapadnet laylay naw do tināpay mana nahoto a mākan mana palek mana lana mana aran āngo a ibodek, mayparinori a masantwan nakapadnetan naya?' "

Ki tominbay saw papādyaw di Haggeo a kon da, "Engga ah."

13 Inyahes dana ni Haggeo a kāna, "Na, an kaspangarigan, myan asa tawo a naibidang a nalaposan a maynamot do nakapakasalid nas bangkay. An manalid so aran āngo dyirad nya saya mākan, malaposan pa sawriw kanen saya?"

"Naon ah," tinbay dan papādyaw.

14 Do dāwri, binata ni Haggeo a kāna, "Ipakatoneng ni ĀPO a kāna, 'Akma syay maparin do tawotawo do dyaya nasyon do salapen ko. Tabo imoha da kan idāton da, naibidang a malapos.' "

No Kaikari No Dyos So Bindisyon Na

15 "Inpakatoneng ni ĀPO a kāna, 'Karahmen nyo a iktokto naparinaw dyinyo do sakbayaw no nakairogī nyo so kapiywa nyo a mapātnek so Timplowaya.

† 2:3 2:3 Iyaw nakararaway no Timplo, ki do tawen a 586 B.C., kan ari danaw nakahabas a anem a poho kan anem a katawen. Iyaw Timplo a nararaway, ki iyaw inapatnekaw ni Āri Solomon.

‡ 2:7 2:7 Heb. 12:26-27 § 2:9 2:9 Do chirin Hebreo, iyaw kaydamnayan no kapangtokto, ki "roshalayim" akmas onyaw no "Jerusalem" a no chakey na batahen, ki "Syodad a Yanan Talna no Dyos." Isa. 9:6-7; 66:12; Sak. 9:10 * 2:10 2:10 Iyaw nawri a araw, ki Disimri 18, 520 B.C. † 2:12 2:12 Sigon do dadakay dan Israelita, iyaw laylay a mayid, ki mayparin a masantwan a maynamot do naidāton a karni.

¹⁶ Do nakangay nyowaw do nakawpwanaw no trigo, kan hahawen nyo a makahap kamo so dadwa poho a kasalop, ki asa poho lang a kasalop nahap nyo. Do nakangay nyowaw do pangapyan nyowaw so palek tan makatabo kamo so dadima poho a kagalon, dadwa poho lang natabo nyo.

¹⁷ Rinarayaw ko tabo pinādas nyo a inmoha[‡] so domalangdang a salawsaw a yapod dāya kan naychaesday a yilo, ki alit na dyi kamo a naybidi dyaken.

¹⁸ Makayapo sichangori a araw, do chadadwa naya poho kan apat a araw, do chasasyam naya kabohan,[§] karahmen nyo a iktokto nakapatnek danaya no pondasyonaya no Timplo.

¹⁹ Apabaw natokos a binyi do agāmang. Ari pad omsiw obas, igos, granada, kan olibo. Ki aran komwan, makayapo sichangori, bindisyonan ko mohamoha nyo.’ ”

No Kari No Dyos Di Serobbabel

²⁰ Do dāwri a araw, do chadadwa naw a poho kan apat a karaw no bohan, inpakatoneng ni ĀPO no somarono a minsahi na di Haggeo a kāna,

²¹ “Nyaw inpakatoneng ni Āpo a kāna, ‘Ibahey mo di Serobbabel a gobirnadador do Joda a goyogoyonen konchiw hanyif kan tana.

²² Abohen ko sanchiw pagāryan, kan akteben konchiw panakabalin da.* Albahen ko sanchiw karison daw a goyoden kabalyo a pachigobat kontodo nakasakay saw. On, malba sanchiw kabalyo saw kan siraw nakasakayaw, as kan maysintatabtab sanchi pakairamānan kabalyo saw no katakatayisa.’

²³ “Do dāwri a araw, inpakatoneng ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, ‘Ahapen konchi imo mo Serobbabel a adipen ko, imo a pōtot ni Salatiel, kan tongdohen koymo a magtoray do ngaran ko,[†] ta pinidi ko imo’ Nyaw batahen ni ĀPO a Manakabalin do Tābo.”

[‡] **2:17 2:17** Mana “Rinararyaw ko inyo kan tabo āpitaw a naylilidyatan nyo.” **§ 2:18 2:18** Iyaw nawri a araw, ki Disimri 18, 520 BC. Chiban nyo do 2:10. * **2:22 2:22** Mana “kan akteben konchiw panakabalin dan gan-ganaet saw a pagāryan.” [†] **2:23 2:23** Mana “payparinen koymo a akmay singsing no āri a pangsilyo.” Jer. 22:24

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Libro No Naychakarwan No Nya Libro Sakaryas

No Kapanawag Ni ĀPO So Kapaybidi Dan Tawotawo Na

¹ Do chawawaho naw a kabohan, do chadadwaw a kakawan* no kapagtoray ni Daryo† a impirador do Persya, inpakatoneng ni ĀPO minsahi naw di propita Sakaryas‡ a pōtot ni Barakyas a apōko ni Iddo.

² Binata ni ĀPO dya a kāna, “Taywaraw nakapakasoli ko dyirad kapoonan nyo saw.

³ Dawa, ibahey mo do tawotawo saya: Nyaw batahen ko a ĀPO a Manakabalin: ‘Maybidi kamo na dyaken tan maybidi ako na dyinyo.’

⁴ Toladen nyo sabaw kapoonan nyo saw a nangibaheyan dan nanmanma saw a propita so inpaibahey kwaw a ‘Tadyichokodan nyo naw marahet saya kaparin kan marahet saya dadakay nyo.’ Ki aknaw abo tadyinya da, kan inkaskāso daba yaken.

⁵ Siraw kapoonan nyo saw, yanan darana? As siraw propita saw, nanayon sawri a sibibyay?

⁶ Ki siraw bilbilin kan balballāg ko saw a inpaibahey ko dyirad pachirawatan ko saw, ki nanayonayon abawri kan siraw kapoonan nyo saw? Sinpangan na, nagbabāwi sa kan inpodno da a yaken a ĀPO a Manakabalin, ki dinōsa ko sa sigon do pinarin daw kan akmas inkeddeng kwaw a parinen.”

No Parmata Maynamot Dyirad Kabalyo Saw

⁷ Do chadadwa naw a poho kan apat a karaw, do chaasa poho naw kan asa kabohan, iyaw bohan naw no Sebat, do chadadwa naw a kakawan§ no kapagtoray ni Daryo, inpakatoneng dana ni ĀPO di propita Sakaryas a pōtot ni Barakyas a apōko ni Iddo.

⁸ Binata ni Sakaryas do parmata naw a kāna, “Do kamahep, nakaboya akos tawo* a nakasakay do mabaya a kabalyo! Myanaw a nagsardeng do bongrwaw do payahosonganaw. Do dichodan naw myan saw nakasakay do kabalyo a mabaya, nahoto so kita, kan maydak.”

⁹ Sinpangan na, inyahes ko a kon ko, “Mo āpo, āngo saw nya?”

Binata no anghilaw a machisisirin dyaken a kāna, “Ipaboya ko sa dyimo an āngo chakey a batahen nya saya.

¹⁰ Tinoboy san ĀPO nya saya magwanawan do intīrwaya lōbong.”

¹¹ Do dāwri, inpadāmāg dan nakasakayaw do kabalyo saw nya do Anghilaw ni ĀPO:† “Winanawanān namenaw intīrwaya lōbong, kan natonngan namenaw a maolimek kan matalna.”

---

* **1:1 1:1** Do dāwri a bohan kan tawen, sigoro pandan Oktobri a mandad Nobimri 520 B.C.; Hag. 1:1 † **1:1 1:1** Si Daryo, ki āri no Persya do 522-486 B.C. ‡ **1:1 1:1** Si Sakaryas, myan naitolas do Esra 5:1; 6:14 kan do Nehemyas 12:16 a iya, ki pōtot ni Iddo. Sigōro nadiman si āmang na a si Bakaryas, ta dawa si āpong na a si Iddo nangdām dya. § **1:7 1:7** Iyaw nawri a araw, ki Pibrirō 15, 519 B.C. * **1:8 1:8** Iyaw nya tawo, ki iyaw Anghil ni ĀPO. Chiban nyo 1:11-12. † **1:11 1:11** Iyaw Anghilaw ni ĀPO, ki pinakainawan ni Āpo Dyos a mismo.

¹² Sinpangan na, binata no Anghilaw ni ĀPO a kāna, “O ĀPO a Manakabalin, māngo pas kahay sakbay no kaipaboya mos kāsi mo dyirad tawotawo saw do Jerosalem kan do idi saw do Joda, ta papito danaya poho[‡] a katawen?”

¹³ Ki naychirin si ĀPO so makahwahok a chirin do anghilaw a machisisirin dyaken.

¹⁴ Do dāwri, binatan anghilaw a machisisirin dyaken a kāna, “Ipakatoneng mo nya: Iyaw nyaw binata ni ĀPO a Manakabalin a kāna: ‘Oltimo kaipateg ko so Jerosalem kan Sion a yanan Timplo.

¹⁵ Taywaraw kaisoli ko so nasyon[§] saya a masaray dana. On, insoli ko saw so dēkey tawotawo ko saya, ki pinangāngayan dayan nasyon saya linyalidyat.

¹⁶ As dawa, naybidi ako na do Jerosalem a mangipaboya so kāsi. As iyaw Timplo ko, ki mirwanchi a mapatnek, as kan komwan anchi a makapya anchiw syodadaw.’ ”

¹⁷ Inbahey no anghilaw a machisisirin dyaken a ipakatoneng ko nya: “Nyaw binata ni ĀPO a Manakabalin a kāna, ‘Siraw syodad ko saya,* ki magliplipyas dananchiw kapaypaganay. As yaken a ĀPO, ahwahoken ko na sanchiw tawotawo do Sion, kan pidyen ko naw Jerosalem a mirwa.’ ”

No Parmata Maynamot Dyirad Olong Saw

¹⁸ Sinpangan na, tomnangay ako, ki nakaboya ako so apat a olong no bāka!

¹⁹ Do dāwri, inyahes ko do machisisirinaw dyaken a anghil, “Āngo saw nya?”

Ki tinbay na a kāna, “Siraw nya olong, pachiparihwan dan mabileg saya nasyon do lōbong a napaychawpit so tawotawo do Joda, Israel, kan Jerosalem.”

²⁰ Do dāwri, inpaboya dyaken ĀPO apat saw a manyichipo.

²¹ Ki binata ko a kon ko, “Āngo parinen dan nya saya?”

Ki tinbay na yaken a kāna, “Siraw olong saya, ki pinaychawpit da saw tawotawowaw do Joda tan abo tawo a makaitored. Ki siraw manyichipo saya, yangay da sa amomohen kan paksyaten nasyon saya a nanghomis, as kan napaychawpit so tawotawo saya do Joda.”

2

No Parmata Maynamot Do Pangrokod

¹ Sinpangan na, tomnangay ako kan do matarek a parmata, nakaboya ako na so tawo a mangigpet so hobid a rorokod.

² Inyahes ko a kon ko, “Kwanan mo?”

Ki tinbay na yaken a kāna, “Yangay ko pa rokoden Jerosalem tan matonngan ko kawbong kan kanaro na.”

³ Do dāwri, kinarwan yaken anghilaw a kasisirin ko, ki binayat no matarekaw a anghil,

⁴ kan binata na dya a kāna, “Mayyayo ka a mangay do dawri a barīto a mangigpet so hobid a rorokod, kan ibahey mo dya a mahadan abanchiw syodad no Jerosalem maynamot do taywara kāro no tawotawo kan binayat.

[‡] **1:12 1:12** No bidang no papito a poho a katawen, ki yapod nakararayawaw no Timplo do 586 B.C. a mandad nakapirwa naw a napatnek do 516 B.C.; Jer. 25:11; 29:10; Dan. 9:2 **§ 1:15 1:15** Siraw tawotawo do nasnasyon saya, ki siraw taga Asirya kan Babilonya. ***** **1:17 1:17** Siraw nya syodad, ki do irahem no tana a Joda.

⁵ Inbahey ni ĀPO a iyanchiw mayparin a ahad a apoy do omdibonaw no syodad tan mangaywan sya. As iyanchiw machiyan daw do tabo a dayag na.”

No Katawag Da Maybidi No Naakaw Saw a Nabahod

⁶⁻⁷ Binata ni ĀPO dyirad tawotawo na saw a kāna, “Pinawpit koynyo do tabo a sōli no lōbong. Ki sichangori, inyo a naakaw, ki payyayowan nyo naw Babilonya kan sobabat kamo na do Jerusalem.

⁸ As no aran sino a nasyon a mangsalid a mapaynyin dyinyo, bāli pinaynyinan naw oltimwaw so kapateg dyaken.”

Dawa, si ĀPO a Manakabalin, nanoboy dyaken do bōkod na a dayag a mangyangay so nya minsahi dyirad nasyon saw a nangsamsam so warawara dan tawotawo na saw a kāna,

⁹ “Yaken anchi a ĀPO mismo a manggobat dyinyo a nasnasyon, as kan samsaman danchi inyo no tawotawo saw a naakaw a inadipen nyo.”

Anchan maparin nya, mapatakan nanchi no kāda asa a si ĀPO a Manakabalin nanoboy dyaken.

¹⁰ Binata pa ni ĀPO a kāna, “Ikankanta nyo kasoyot nyo, inyo a tawotawo no Jerusalem, ta ito ako na kan machiyan ako dyinyo!”

¹¹ Āro sanchiw nasnasyon a machikāmang di ĀPO do dāwri a araw, kan mayparin sanchi a tawotawo na. Machiyan anchi dyinyo kan matonngan nyonchi a tinoboy na yaken dyinyo.

¹² Payparinen dananchi ni ĀPO tanaw a Joda a itatārek a dyira na do masantwanaw a tana,* as kan pidyen narananchi a mirwaw Jerusalem a syodad na.

¹³ Magolimek kamo, inyo a tabo a tawotawo do salapen ni ĀPO, ta ito dana dyaten yapod masantwan a yanan na.

3

No Parmata Maynamot Do Matohos a Pādi

¹ Do dāwri, do matarek a parmata, inbaboya dyaken ĀPO si Joswe* a katotohosan a pādi a myan a maytēnek do salapenaw no Anghil ni ĀPO. Aran si Satanas, ki myan a maytēnek do bīt naw do kawanan a nakasagāna mangidarom sya.

² Sinpangan na, binata no Anghilaw ni ĀPO di Satanas a kāna, “Okomen pakono imo ni ĀPO mo Satanas. On, okomen na pakono imo ni ĀPO a namidi so Jerusalem, ta iyaw nya a tawo a si Joswe, ki insalākan ni ĀPO akmay irotong a nalnet a yapod apoy.”

³ Si Joswe, ki nakalaylay so malapos a maytēnek do salapenaw no Anghil ni ĀPO.

⁴ Do dāwri, binata no Anghilaw ni ĀPO dyirad magsirsirbi saw dya a kāna, “Bahasen nyo malapos saya laylay na.”

As insarono na a binata di Joswe a kāna, “Chiban mo, pinakaro ko naw gatos mo, kan changori laylayan ko na imo so bayo a dya sinsinan.”

⁵ Sinpangan na, inbilin nad magsirsirbi saw dya a barabādan da si Joswe. Dawa, binarabādan das madalos oho naw, as kan linaylayan das madadas, ki myan a maytēnek do dawriw Anghilaw ni ĀPO.

⁶ Do dāwri, binata no Anghilaw ni ĀPO di Joswe a kāna,

* **2:12 2:12** Masantwanaw a tana, ta dawriw pagdaydayāwan di ĀPO. * **3:1 3:1** Si Joswe, ki pōtot ni Jehosadak.

7 “Iyaw nyaw binata ni ĀPO a Manakabalin a kāna, ‘An onotan mo saw linteg ko, as kan parinen mo saw itoroh ko saw a pagrebbengan mo, imonchiw mangipangōlo do Timplo ko, as kan aran do pangokoman. Itoroh konchi dyimo kalintegan a machiraman dyirad maytēnek saya dya.

8 Mangadngey kam Joswe a katotohosan a pādi kan inyo a rarayay na a papādi. Pangancharan kamo so maparin anchi do masakbayan, ta mahay paba, ki toboyen konchiw pachirawatan kwaw a mayngaran so Sanga.

9 On, ta pinadisna ko batwaya do salapenaya ni Joswe. As iyaw nya bato, ki nabalabāla so papito† kan mangikikitikonchi so tolas do dawri a bato. As do asa karaw, ponāsen ko nanchiw gatos no nya tana.

10 Do dāwrinchi a araw, maysin-aawis kamo do bōkod nyo a kaobasan kan kaigosan a mangnānam so kaydamnayan kapangtokto a abwa polos so kamwamwan.’ Nyaw binata ni ĀPO a Manakabalin.”

4

No Parmata Maynamot Do Paydisnan Paysohwan

1 Do dāwri, nangay dana machisisirin dyaken anghilaw, as kan yinokay na yaken a akma †koy nakaycheh.

2 Inyahes na dyaken a kāna, “Āngo maboya mo?”

Ki tinbay ko a kon ko, “Makaboya akwayas paydisnan paysohwan a maynana balitok. Aryayaw sabak do rabaw naya yanan lana. Do omdibonaya no nya sabak myan saw papito sa paysohwan. As kāda asa, ki myan papito a kadopit na a ayaman pabīlo na a komāmang do soho saya.

3 Myan payaw dadwa kayo a olibo* do maybitaya no paydisnan paysohwan asa do kawatan as asa do kaholi.”

4 Do dāwri, inyahes ko do anghilaw a machisisirin dyaken a kon ko, “Āngo saw nyaya mo āpo?”

5 Ki binata dyaken anghilaw a kāna, “Chapatak mo sabawriw nya?”

Ki inithbay ko a kon ko, “Enggaya mo āpo.”

6-10a (4:14)

10b Do dāwri, binata dyaken no anghilaw a kāna, “Siraw papitwaya paysohwan siraw nawriw akmaw papito a mata ni ĀPO a manyidechideb so tanaya.”

11 Ki inyahes ko a kon ko, “Na, āngo chakey a batahen kayo saya no olibo do maybitaya siri no paydisnan paysohwan?”

12 Inyahes ko na pinirwa a kon ko, “Āngo chakey a batahen dadwaya sanga no olibo do katanged daya no dadwa balitok a tōbo a oyogan dan lanaya no olibo?”

13 “Chapatak mo abawri an āngo saw nya?” inyahes na.

“Enggayam āpo,” inithbay ko.

14 “Siraw nyaw dadwaw a mahahakay† a napapotan so lana a maipaboya a pinidi no Dyos a magsirbi dya a Āpo do intiroy a tana.” Nyaw binata na.

No Kari No Dyos Di Serobbabel

[6] Sinpangan na, binata no anghilaw a machisisirin dyaken a ibahey ko nya minsahi ni ĀPO di Serobbabel: “No manoroh so balligi mo, ki yapo

† 3:9 3:9 Do chirin Hebreo, ki “papito a mata”. * 4:3 4:3 Pal. 11:4 † 4:14 4:14 Siraw dadwaw a mahahakay, ki sa Joswe a kapotōtan Aaron kan Serobbabel a kapotōtan Dabid. Do Adan a Tōlag, sira lang katotohosan a pādi mana āri, iyaw mapapotan so lana a magsirsirbi.

aba do bileg mana panakabalin mo an dya yapo do ispirito a yapo dyaken. [7] Siraw mangbalat a akmas karakohaya no tokon, ki mabo sanchi. Bangonen mo nanchiw Timplo. As anchan pangayen mo manawdyaw a bato, ingengeney danchi no tawotawo, 'No Dyos bindisyonan na! No Dyos bindisyonan na!'"

[8] Do dāwri, inpakatoneng dana ni ĀPO minsahi naw dyaken a kāna, [9] "Si Serobbabel napangay so pondasyon no nya Timplo, kan iyanchiw mapatayoka sya. Anchan maparin nyaya, mapatakan dananchin tawotawo a yaken nanoboy dyimo a mangay dyira. [10a] Aran sino a mangiromen so dēkey a naytarabākwan, ki masoyot sanchi anchan maboya da si Serobbabel a mangtongtong a mapatnek so Timplo."

5

No Parmata Maynamot Do Somayasayapaw a Nahon a Pagbasāan

1 Sinpangan na, tomnangay ako na minirwa, kan nakaboya ako so somayasayap a nahon a pagbasāan!

2 Do dāwri, inyahes no anghilaw a machisisirin dyaken a kāna, "Āngo maboya mo?"

Ki tinbay ko a kon ko, "Somayasayapaya nahon a pagbasāan a tatdo a poho a karapan so kanaro kan asa poho kan dadima a karapan so kawbong."

3 Ki binata na dyaken a kāna, "Naitolas do dyaya pagbasāan iyaw abay a komayakayab do intiro a lōbong. Sigon do naitolas do bit naya, ki mapaksyat sanchi a tabo manakanakaw do tanaya. As do bit naya, ki naitolas a mapaksyat sanchi a tabo mangsaksi so bayataw.

4 Binata ni ĀPO a Manakabalin a kāna, "Toboyen konchiw nya abay a mohtot kan somdep do bahay no kāda manakanakaw, as kan do kāda bahay no tabo a mangsaksi so bayataw. Omyan anchi dyira kan rarayawen nanchiw bahabahay da."

No Parmata Maynamot Do Mabakesaw a Myan Do Irahem No Bakag

5 Do dāwri, iyaw anghilaw a machisisirin dyaken, naypantad kan binata na dyaken a kāna, "Tomangay ka, ta chiban mo itwaya."

6 Ki inyahes ko a kon ko, "Āngo nawri?"

Ki tominbay a kāna, "Asa pagsokātan a bakag. No chakey na batahen, ki karahet no tawotawo do intiro a lōbong."

7 Sinpangan na, nabwang tohong naw a boli, ki myan nachisdot a maydisna mabakes.

8 Ki binata no anghilaw a machisisirin dyaken a kāna, "Iyaw nyaw gatos."

Do dāwri, pinagmis na pinabidiw mabakesaw do irahemaw no bakag, as nakapagmis na so bolyaw a tohong na.

9 Sinpangan na, tomnangay ako a nanyideb, ki nakaboya ako so dadwa mababakes a somayap a komwan dyaken. Siraw panyid da saw, ki rarakoh kan mayit. Inhap daw bakagaw a insayap.

10 "Namna, dino ikwanan das bakagaya?" inyahes ko do anghilaw a machisisirin dyaken.

11 Ki tinbay na yaken a kāna, “Iyangay dad Babilonya* a pamarinan das timplo na. An mapatayoka dana, padisnahan danchi daw bakagaya a pagdaydayāwan dan tawotawo.”

6

No Parmata Maynamot Do Apat Saw a Karison a Pachigobat

1 Tomnangay ako na. Ki do dāwri, nakaboya ako so apat a karison a pachigobat, kan nayhohtot sa do payawan daw no dadwa tombāga a token.

2 Iyaw manōmaw a karison a pachigobat, ki goygoyōden dan mababaya a kabalyo. No somaronwaw, ki goygoyōden dan mababaheng a kabalyo.

3 No chatatdo daw, ki goygoyōden dan mayidak a kabalyo. As no chapat daw, ki goygoyōden dan labang a kabalyo. Sira tabo, ki mabibileg sa.

4 Do dāwri, inyahes ko na do machisisirinaw dyaken a anghil a kon ko, “Āngo saw nya mo Āpo?”

5 Ki tinbay na yaken a kāna, “Siraw nyaw apat saw a salawsaw* no kahanyihanyitan kan kayayapo da do salapen Āpo no intīro a lōbong.

6 “Iyaw karisonaw a pachigobat a goygoyōden dan mababahengaw a kabalyo, ki mangay do ampyānan a komwan do Babilonya. Iyaw asaw a goygoyōden dan mayidakaw a kabalyo, ki komwan do lāod. As no asaw a goygoyōden dan labangaw a kabalyo, ki komwan do abagātan.”

7 Do kahtot daw no mabibileg saw a kabalyo, makapanapanaya pa saba a mangay do intīro a lōbong. Ki binata no anghilaw a kāna, “Yangay nyo a wanawanan intiro a lōbong!” Do dāwri, nangay sa.

8 Katayokan nya, inngengey no anghilaw dyaken a kāna, “Chiban mo saw kabalyowaya a kominwan do ampyānan do Babilonya, ki binawan daw soli ni ĀPO† do dawri a tana.”

No Korona a Para Di Joswe

9 Inpakatoneng ni ĀPO minsahi naw dyaken a kāna,

10 “Rawaten mo sāgot da saya no naakaw saya a nawara yapod Babilonya a sa Heday, Tobidyas, kan Jedayas. Nyeng mo a yangay do bahay ni Josias a pōtot ni Sepanyas.

11 Hapen mo saw sāgot da saya balitok kan pirak, kan parinen mo a korona, as kapangay mo sya do ohwaya ni Joswe a katotohosan a pādi a pōtot ni Jehosadak.

12 Ibahey mo di Joswe iyaw nya ibahey ni ĀPO a Manakabalin do Tābo a kāna, ‘Cha dyaw tawowaw a mapangaranan so Sanga‡ ta mayparakoh anchi a akmas sanga do tanaya as kan patneken nanchiw Timplo ni ĀPO.

13 On, iyanchiw mismo a mapatnek so Timplo ni ĀPO, as kan rawaten nanchiw pammadāyaw a rombeng do āri, as itorayan na sanchiw tawotawo na. As kan myan panchiw pādi do bit no trono naya. Do dāwri, myan tōnos kan kapyā do nagbaetan da a dadwa.‘§

* 5:11 5:11 Do Hebreo, ki “tana a Shinar”. Shinar, ki adan a ngaran Babilonya, kan dawriw pinadas dan tawotawo saw a pamarinan so asa syodad a myan so atoy a makarapit do hanyit. * 6:5 6:5 Mana “ispirito”. † 6:8 6:8 Mana “no ispirito ko” ‡ 6:12 6:12 Chiban nyod 3:8. No chakey na batahen, ki si Serobbabel. Ki no chakey na ibahey do masakbayan, ki iyaw Mesias a si Āpo Jesus.

§ 6:13 6:13 Masaw a aran iya, ki pādi panchi, kan magtōnos anchiw kinaāri naya kan kinapādi na.

14 Iyanchiw korona, ki pakanaknakman anchi do Timplo ni ĀPO da Helay, Tobidyas, Jedayas, kan Josias* a pōtot ni Sepanyas.

15 “Siranchiw myan saw do mateng, mangay sanchi a somidong a mapatnek so Timplo ni ĀPO. As anchan mirwa a napatnek, ki matonngan nyonchi a yaken a si Sakaryas, ki tinoboy na yaken ni ĀPO a Manakabalin dyinyo. Maparin sanchi a tabo nyaya an sipapasnek kamo a magtongpal di ĀPO a Dyos nyo.”

7

Ipsok Ni ĀPO Maysin-aāyonar

1 Do chapat naw a katawen no kapagtoray ni Āri Daryo, nangipakatoneng si ĀPO so minsahi na di Sakaryas, do chapat naw a karaw, do chasasyam naw a kabohan a mapangaranan so Kisleb.

2 Tinoboy da san taga Betel saw sa Sareser kan Regemmelek kontodo tawotawo da saw a mangay do Timplo ni ĀPO a mangdaw so bindisyon ni ĀPO.

3 Inpaiyahes da dyirad papādi saw kan aran propīta saw do Timplo ni ĀPO iyaw nya a kon da, “Tongtongen namen pawriw magdongdong-aw kan magayonar do chadadima naya bohan* a akmas pinariparin namenaw do nakahabas saya āro a tawtawen a mandas changori?”

4 Sinpangan na, inpakatoneng ni ĀPO a Manakabalin minsahi naw dyaken a kāna,

5 “Ibahey mo dyirad tawotawo saya do tanaya as kan do papādi saya iyaw nya: ‘Do kapagayonar kan nakapagdongdong-aw nyowaw do chadadima naw kan chapapito naw a kabohan, do kayan papitwaya poho a katawen a nakaakaw nyo a yapod tana nyo, yaken nawriw pinadayāwan nyo? Engga!

6 As kan do kapaychakakan kan kapaychaynoynom nyowaw, tod nyo abawri a parinen a para do inaynawan nyo?’

7 “Tinongpal nyo pakono”, kāna ni ĀPO, “iyaw inpaibahey kwaw dyirad propīta saw do nakarahan do chimpwaw a no Jerosalem, ki mabaknang kan āro so tawotawo a aran do omdibon naw a idiidi, do abagātanaw a Negeb† kan do paytokonan saw do lāod naw.”

No Nakaakaw Dan Tawotawo Saw Yapod Kasokir Da

8 Inpakatoneng dana ni ĀPO minsahi naw di Sakaryas a kāna,

9 “Do kaychowa, intoroh ko saw nya bilbilin dyirad tawotawo ko saw: ‘Ipakat nyo kosto a kapangokom; ipaboya nyo kāsi kan kapachipangdidiw do katakatayisa dyinyo.

10 Idadanes nyo sabaw bālo saw mana olila saw aran siraw gan-ganaet saw mana mapopobri saw. Iktokto nyo abaw mangīsad so marahet do kapayngay nyo a tawo.’

11 “Ki chinaskah dan tawotawo ko saw nangadngey. Do katwaw no oho da, tomnadyichokod sa, as nakabengbeng das tadyinya da.

12 Pinatwa daw pososo da akmay bato maynamot ta mangadngey saba so linteg kan inanawo kwaw a inpaipakatoneng ko dyirad propita ko saya kaychowa. Dawa, nakasoli ako so taywara dyira.

* 6:14 6:14 Josias do chirin Hebreo, ki “Hen”. No chakey na batahen “Hen”, ki parābor. * 7:3 7:3 Maynamot do nakararaway naw no Timplo, paynamotan da magdongdong-aw kan magayonar.

† 7:7 7:7 Negeb, ki midyo let-ang a yanan.

¹³ Maynamot ta akma say bitor do nakapaychirin kwaw dyira, inkaskāso ko sabaw dasal da.

¹⁴ Akmas bagyo, pinasayaw ko sa a nangay a minyan do gan-ganaet a nasnasyon. Dawa, iyaw nya maganay a tana a kinarwan da, ki nainonolay a makalidldiday, kan apabaw aran asa a maparin a omyan daw.”

8

No Kaikari Ni Āpo So Kabindisyon Na So Jerosalem

¹ Inpakatoneng dana ni ĀPO a Manakabalin minsahi naw di Sakaryas a kāna,

² “Inahahay ko kasidong ko so Jerosalem maynamot do dya matokod a kadaw ko siras tawotawo naya. Maynamot do kadaw ko, insoli ko saw kabōsor na saw.

³ Maybidi ako do Sion, iyaw tokonaw a naydisnan Timplo, kan omyan akonchi do Jerosalem. As matawagan anchiw Jerosalem so mapodno a syodad. As no matawagan so Tokon ni ĀPO a Manakabalin, ki matawagan anchi so masantwan a tokon.

⁴ Siraw taywara a mangalkem kan babbaket, ki maydisna sanchi do payis no kalkalsāda do Jerosalem a maynahah, as kan maysarokod sa maynamot do kalalakay kan kababaket da.

⁵ Mapno dananchiw kalkalsāda saw no syodad so adedekey a maychag-tagtal.

⁶ “Maparin a dyi da anohdan no naakaw saw a nakalāsat a nakapaybidi a tawotawo ko, ki maydamnay lang dyaken nya.

⁷ Isalākan ko sanchiw tawotawo ko saw do nasyon saw do dāya kan do laod a nakaiyangayan da.

⁸ Isabat ko sanchi tan omyan dana sanchi do Jerosalem. Siranchiw tawotawo ko kan yaken anchiw Dyos da, itorayan ko sanchi a sipopodno kan abanchiw itatārek ko.

⁹ “Inyo a makadngey siras nya chirin sichangori do inbahey daw no propita saw a myan do dāwri do nakapangay daw so pondasyon no Timplo kwaya, payiten nyo kapangtokto nyo tan mapatnek danaw Timplo kwaya.

¹⁰ Sakbay do dāwri a chimplo, abaw makakāya manangdan so tawo mana animal. Abaw tod a makangangay do ngayan na a maynamot do kamo nad kabōsor na, ta pinaysin-iipsok ko sa tabo tawotawo.

¹¹ Ki sichangori, akma paba do nakahabas kaparin ko dyirad tawotawo saya a nakalāsat a nakapaybidi.” Nyaw binata ni ĀPO a Manakabalin do a Tābo.

¹² “Makapaymoha dana sa sitalalna. Tomobo dananchiw botoh, may-asi dananchiw obas da, as āro dananchiw maāpit do tana, as kan asdayen dananchi no hanyit maboslon a apon. Itoroh ko sanchi a tabo nyaya bindisyon do nakalāsat saya tawotawo ko a nakapaybidi.

¹³ Do nakarahan, inyo a tawotawo no Joda kan Israel, inyo pananahan da a naabay no nasyon saya. Ki isalākan konchi inyo, as kan inyo maybadiw a pananahan da a mabindisyonan. Dawa, inyo a tawotawo no Joda kan Israel, mamō kamwaba kan tomored kamo.”

¹⁴ Tinongtong a binata ni ĀPO a Manakabalin a kāna, “Do nakapasoli daw dyaken kapoonan nyo saw, inkeddeng ko didigra dyira as kan abaw inpaboya ko a kāsi dyira.

¹⁵ Ki sichangori, inkeddeng ko naw mamarin so maganay do tawotawo no Jerosalem kan no Joda. Dawa, mamō kamwaba.

16 Siraw nyaw machita parinen nyo: Ichirin nyo oyod do katakatayisa dyinyo. Masaw ipakat nyo kosto a pangeddeng a mapaychachapya do pangokoman nyo.

17 Magpanggep kamo abas marahet a maikontra do kapayngay nyo a tawo, kan chadaw nyo abaw mangipaneknek so bayataw, ta ipsok ko sa tabo nya." Nyaw binata ni ĀPO.

18 Inpakatoneng dana ni ĀPO a Manakabalin minsahi naw dyaken a si Sakaryas a kāna,

19 "No kapagayonar nyo do chapat, chadadima, chapapito kan chaasa poho naw a bohan,* ki payparinen konchi a maragsak kan makasoyosoyot a pista no tawotawo do Joda. Dawa, machita chadaw nyo kaoyodan kan kapaychachapya.

20 "Marapit anchiw chimpo a siraw tawotawo saya a yapo do āro saya a syodad, ki mangay sanchi do Jerosalem.

21 Siranchiw omyanaw do asa a syodad, ki mangay sanchi do matarekaw a syodad, kan bata da, 'Mangay kami na insigida a magdāyaw di ĀPO a Manakabalin kan mangdakdaw so bindisyon. Ngay! May ta!'

22 On, āro sanchi a tawotawo kan mabibileg a nasnasyon mangay do Jerosalem a magdaydāyaw di ĀPO a Manakabalin kan mangdakdaw so bindisyon na.

23 Do dāwri sanchi a araw, asa pohonchi a tawotawo a yapod kāda kapaychirin do kāda nasyon, ki mangay a machikakaāsi do asa Jodyo kan batahen danchi a kon da, 'Palobosan nyo pa yamen a machirayay dyimo, ta nadāmag namenaw a iyaw Dyos, ki myan dyimo!' "

9

No Kaikom Da No Kabosor Saya Nasyon No Israel

1 Nyaw minsahi ni ĀPO

a maikontra do tana a Hadrak*
kan do syodad no Damasko.

Ta dyira na tabo tawotawo do lōbongaya

a akmas tabo no tribo no Israel a dyira pa ni ĀPO.†

2 Masaw do Hamat a myan do payawan Hadrak kan do Damasko.

Akma saw do syodad dan Tiro kan Sidon kontodo kasiriban da.

3 As no Tiro, ki namarin so kōta na.

Nangeh pa so āro a pirak a tod a akmay ahbek,
as kan balitok a tod a akmay hota do kalsāda.

4 Ki si Āpo ikaro nanchiw tabo warawaraya no nya Tiro,

kan abohen na sanchiw bileg naya do tāw.‡

As iyanchiw nya syodad, ki sosohan nanchi a payahbeken.

5 No Askelon,§ paybinakel nanchi do kaboya na sya.

* **8:19 8:19** Do chapat naw a bohan, ki pakanaknakman das arawaw a nakarakrak no bōyot no Babilonya so ahadaw no Jerosalem kan somindep sa. As kan no chadadima kan chapapito naw a bohan, chiban nyod 7:3, 5. No chaasa poho a bohan, ki pakanaknakman da so nakadibon no bōyot daw no Babilonya so syodadaw a Jerosalem. 2 Ār. 25. 1-4; Jer. 39. 1-2 * **9:1 9:1** Iyaw tana a Hadrak, ki akmay myan do ammyānan no Israel a masngen do syodad no Damasko. † **9:1 9:1** Do kadwan a manyoskripto, bata na a "Ta tabo mata dan tawotawo kan tabo tribo no Israel, ki tangayen da si ĀPO." ‡ **9:4 9:4** Do kadwan a manyoskripto, bata na a "ipoha nanchiw kinabaknang na do tāw." § **9:5 9:5** Askelon, Gasa, kan Ekron, ki idiidi sa Palisteo.

As do kaboya nanchi sya no syodad no Gaza, ki matotook anchi.

As aran do Ekron mabo nanchiw namnama na.

As mabonchi no Gaza iyaw āri na,
as apabanchiw omyan do Askelon.

⁶ Masagesagel dananchi a gan-ganaet omyan do Asdod,
as pachipandahen ko naw pangas dan nya Pilisteo.

⁷ Sodiben konchiw maraya a karni* do dangoy da
mana kadwan a mabaywan a mākan do payawan no nyepen da.

As tabonchi a makalāsat, ki mayparin a tawo ko,
kan akma dana sanchiw asa kapartidos do tribo no Joda.
Masaw siranchiw taga Ekron, ki mayparin sanchi a tawo ko a akma
siras sigod saw a Jeboseo do Jerosalem.

⁸ Gwardyaan konchiw naybahayan kwaya
tan abanchiw makasākop a soldādo.

Palobōsan ko pa sabaw mangidadanes saya so tawotawo ko saya,
ta sichangori, nāw ko na sa chichiban.

No Kangay no Āri No Sion

⁹ Iyoltimo nyo kasoyot nyo, inyo a tawotawo no Sion.

On, pangagagay nyo ragsak nyo, inyo a tawotawo do Jerosalem!

Chiban nyo, kangay dyinyo no āri nyowaya.

Iya, ki malinteg kan myan dyaw kaisalakānan,
ki mapakombaba kan nakasakay do orbon no asno.†

¹⁰ Pakarohen konchi do Israel‡ iyaw pachigobat saw a karison a goyōden
kabalyo,

kan ikaro konchiw kabalyo saw a pachigobat do Jerosalem,
kan mararayaw sanchiw bai saw a pachigobat.

Machikapya anchiw āri nyo§ dyirad nasnasyon saw.

As no itorayan na, ki sakōpen nanchi yapod tāw a mandad matarek a
tāw,

as kan yapod oksong a Oprates a mandad pachipandan no tana.

No Nakapaybidi Darana No Tawotawo no Dyos

¹¹ Binata dana ni ĀPO a kāna,

“Maynamot do nakapachitōlag ko dyinyo
a nasilyowan so raya no naidāton a animal,
wayawayaan ko sanchiw tawotawo nyo saw
a akmas nabahodaw do bobon a abos ranom.

¹² Maybidi kamo do yanan a abos kaparoparwan,
inyo a nabahod a myan so namnama.

Sichangori, ibahey ko dyinyo a paypirwahen ko a itoroh dyinyo bindisyon
a pamabidi ko so tabo nakalidyat nyo.

¹³ Osaren ko Joda kan Israel
a pinakabai no soldādo.

Osaren ko sanchiw mahahakay do Sion

a pinakaispada a machigobat dyirad mahahakay no Gresya.”

¹⁴ Magparang anchi si ĀPO do tohos do yanan dan tawotawo na,
kan gomilap anchi a akmay kimat bai na saw.

* 9:7 9:7 Siraw Pilisteo, ki minonot saba do linteg ni Moyses a mabaywan saw Israelita a koman so raya. Gen. 9:4. Leb. 3:17. Deot. 12:16 † 9:9 9:9 Mat. 21:5; Jn. 12:15 ‡ 9:10 9:10 Mana “Epraim”. Epraim, ki myan do ammyānan. As, no Jerosalem, ki myan do abagātan. § 9:10 9:10 Iyaw āri a naibahey dya, ki iyaw Mesias a si Āpo Jesus.

- Si ĀPO a DYOS dananchiw magtrompita,*
 as kan mayam anchi a machirayay do bagyo a yapo do abagātan.
- 15 Si ĀPO anchi a Manakabalin mangaywan so tawotawo na,
 as kan dimanen da sanchiw kabōsor da.
 Akma sanchiw nabok a mangengey do paggogobatan,
 as kan pawyogen danchiw raya dan kabōsor da.
 On, moyog anchi a akmas rayaw no maidāton
 do hapot no altar a yapo do palanggana.
- 16 Anchan marapit nawri a araw, isalākan sanchi ni ĀPO tawotawo na
 akmas parinen magpaspastor dyirad arban saw a karniro na.
 Komnyaknyay sanchi do tana na a
 akmas mapapateg saw a bato a naipadket do korona.
- 17 Ay, taywara anchi a mabileg kaganay kan kapintas da.
 Iyaw kāro no trigo kan arak, ki mangpayit anchi so maychakatotobo.

10

No Kari No Dyos a Kaisalākan

- 1 Akdawen nyo di ĀPO chimoy do chimpo no rayon.
 Ta si ĀPO, iyaw mamarin so konem.
 Iya, ki manoroh so chimoy do tawotawo
 kan mohamoha do bengkag a para do katayitayisa.
- 2 Mangalillaw saw didyosen.
 Siraw mangarobōob, mangparmata sas bayataw.
 Mangibahey sa so tayēnep da sa a falso.
 Manoroh sas pangahwahok a abos sirsirbi.
 Dawa, mapawaw saw tawotawo akmay karniro.
 Maidadanes sa do kabo no pastor da.
- 3 “Somdeb kasoli ko dyirad dawri a sinpapastor,
 kan dosāen ko saw nawri a magtotoray.
 Ta yaken a ĀPO a Manakabalin, ki aywanan ko arban ko a siraw tawotawo
 no Joda.
 Payparinen ko sanchi a akmas mabileg saw a kabalyo do paggogob-
 atan.
- 4 Yaponchi do Joda iyaw bato a panoli.
 Yaponchi daw parey no tolda,
 yapo pa dyaw bai a para gobat,
 kan kāda magtoray.
- 5 Mayparin sanchi a mabibileg a tawotawo
 a mangpitapita siras kabōsor da do hota do kalsāda.
 Maynamot ta si ĀPO, ki myan dyira,
 machigobat sanchi kan paksyaten da sanchiw kabōsor daw a nakak-
 abalyo.
- 6 “Payiten konchiw tawotawo no Joda,
 kan isalākan ko sanchiw Israelita*
 Pabidyen ko sanchi a isabat
 maynamot ta chāsi ko sa.
 Akma ko na sanchiw dya inpoha,
 ta yaken ĀPO a Dyos da as kan atbayen ko dasal da.

* 9:14 9:14 Nom. 10:9. 2 Kor. 13:12 * 10:6 10:6 Mana “tawotawo ni Jose”.

7 Siranchiw tawotawo no Israel,† ki mayit sanchi a akmay soldādo,
kan masoyot sanchi a akmas tawotawo saw a nakaynom so palek.
Maboya danchin anak da sayaw nya kan chasoyot da;
magragsak sanchi maynamot do pinarin naya ni ĀPO.

8 “Tawagan ko sanchi,
as kakpeh ko sira.
Sigorādo a isalākan ko sanchi,
as kan pārohen ko sanchi a akmas sigodaw a kāro da.

9 Aran pinaychawpit ko sa do nasnasyon saya,
alit na, manakem da yaken do mateng saya tana.
Sira kan anak da saw, ki makalāsāt sanchi,
as kan maybidi sanchi.

10 Isabat ko sanchi a mirwa a yapo do Egipto kan do Asirya,‡
kan paomyanen ko na sanchi do bokod da tana.
On, pagyanen ko sanchi do tana a Gilead kan do Lebanon
mandad kapnon intiro a tana do tawotawo ko.

11 Anchan mamtang sa do tāw§ no lidyat,
yaken a ĀPO abāken konchiw kelsang saw no tāw,
as kan mayachan anchiw kensad naw no oksong a Nile.
Iyaw pangas no Asirya, ki mapabodis anchi
as mabonchi no Egipto kapagtoray na.

12 Payiten ko sanchiw tawotawo ko.
Magdāyaw kan magtongpal sanchi dyaken.”
Nyaw inchirin ni ĀPO.

11

No Kaābak Dan Maranggas a Magtoray

- 1 Iwangan mo saw pantaw mo, mo Lebanon
tan temtemen san apoy kayokayo mo a sidro.*
- 2 Magdongdong-aw kamo, inyo a kayokayo a saleng,†
ta no kayokayo a sidro, ki nalba dana sa.
On, siraw madayag saw a kayokayo, ki nararayaw dana sa.
Magdongdong-aw kamo, inyo a mapapateg a kayokayo a logo do tana a
Basan,
ta nakayowan danaw matokpohaw a kakahasan!
- 3 Adngeyen nyo maynyinaya katanyis dan magpaspastor,‡
ta nabo danaw mabaknang a pasto da.
Adngeyen nyo ngernger dayan lion,
ta nararayaw danaw bongbongro saw do payahosongan do Jordan.

No Dadwa Sa Magpaspastor

- 4 Nyaw binata no ĀPO a Dyos ko dyaken a kāna, “Mayparin ka pastor
dan arban saya a nairanta dana maparti.

† 10:7 10:7 Mana “tawotawo no Epraim”. ‡ 10:10 10:10 No kāron tawotawo no Dyos a naikaro a nabahod, ki naiyangay sa do Asirya. Ki myan saw kadwan a nagtālāw mana naiyangay do Egipto.

§ 10:11 10:11 Pananahan naw “tāw no Egipto”. * 11:1 11:1 Siraw kayokayo a sidro do tana a Lebanon, ki matotohos kan rarakoh sa a kayo kan naosar sa a pinamatnek so Timplo. † 11:2 11:2 Iyaw kayo a saheng, ki gagāngay a kayo do Lebanon. Oyod aba a rakoh mana mabalor a akmas sidro. ‡ 11:3 11:3 Iyaw chakey na batahen, ki “magtotoray”.

⁵ Partyen da san gomātangaw kan madōsa saba. Siraw akin dyiraw a mangilāko sira batahen da, ‘Madaydāyaw si ĀPO, mabaknang kami na!’ Aran siraw mismo a mangipastor dyira, chināsi da saba.”

⁶ Nyaw binata ni ĀPO a kāna, “Apabaw kāsi ko so tawotawo sa do tanaya. Paysin-iipsoken ko saw tawotawo, as ipaitoray ko sa dyirad magtotoray da. Rarayawen danchiw tana no nya sa magtotoray, kan isalākan ko saba yapo do kakamay dan mangpalidyat saya dyira.”

⁷ Siraw gomātangaw kan maglaklāko so karniro, tangdanan da yaken a si Sakaryas, kan nayparin ako a pastor dan karniro saw a nairanta a maparti. Nanghap ako so dadwa sarokod. Iyaw asaw, pinangaranan ko so Parābor. As iyaw asaw, ki Tonos, kan inaywanan ko arban saw.

⁸ Do irahem no asa kabohan, pinaksyat ko saw tatdo saw a magpaspastor. Chinaōma ko na sa kan inipsok da pa yaken. §

⁹ Dawa, nyaw binata ko dyira a kon ko, “Yaken pabaw mangipastor dyinyo. An myan madiman bāli. An myan mararayaw bāli. An myan makalasad nolay ko sa maysintatabtab.”

¹⁰ Sinpangan na, inhap ko sarokod kwaw a pinangaranan ko so Parābor, as nakapotot ko sya tan pangipaboyan ko sya a rarayawen ni ĀPO nakapachitōlag na dyirad nasnasyon saw.

¹¹ Dawa do dāwri a araw, naibabawi danaw nakapachitōlag kwaw dyira. Siraw gomātangaw saw kan maglaklāko so karniro, ki chiniban da yaken, kan chapatak da chirin a tabo ni ĀPO nyaya.

¹² Sinpangan na, binata ko dyira a kon ko, “An kosto kan nainkalintegan dyinyo, itoroh nyo dyaken tangdan ko. Ki an engga, kapyahen nyo na.” Dawa, tinangdanan da yaken so tatdo a poho a plata a pirak.*

¹³ Binata ni ĀPO dyaken a kāna, “Ipoha mo tatdwaya poho a plata a pirak do pangapyanaw so kwarta do Timplo.”† Dawa, iyaw bata daya kakoskostwan na a bāyad ko inhap ko, as nakaipoha ko sya do pangapyanaw so kwarta do Timplo.

¹⁴ Sinpangan na, pinotot ko chadadwa naw a sarokod a napangaranan so Tōnos tan pangipaboyan ko sya a nararayaw tōnos no kapaylipos no Joda kan Israel.

¹⁵ Katayoka na binata dana ni ĀPO dyaken a kāna, “Changori, mirwa ka na magpaspastor, ki mayparin ka akmas sigodaw a abo so sirsirbi a pastor.

¹⁶ Ta mapatnek akonchi so asa magpaspastor so karniro ko a manginonolay sira do pakararayawan da, mana dya maychichwas so orbon mana dya mangāgas so mabigaran mana dya mamakan so masalon-at. Basbāli a michan siras matatabaw, as kakso nas koko daw tan masitsitan na tabo asi daw.

¹⁷ Kapakāsi pa no nawri

a abos sirsirbi a pastor a mangaro so arban na!

Matabtaban pakono tachay na kan mahawhaw pakono kawanan a mata na.

Magsingkol pakono intiro a tachay na,

kan magbolding pakono do kawanan a mata‡ na!”

§ 11:8 11:8 Do kadwan a manuskripto, ki bata na a “Siraw karniro mangipsok dyaken.” * 11:12 11:12 Mat. 26:15; 27:9-10 † 11:13 11:13 Mana “Ipoha mo do magdamdamili so angang.” ‡ 11:17 11:17 Iyaw tachay, ki ayit. Iyaw kawanan a mata, ki pagsirig.

12

No Kaisalākan Jerosalem Do Masakbayan

¹ Nyaw minsahi a maynamot do Israel a inpakatoneng ni ĀPO. On, nya binata ni Āpo a namolay so hanyit, namarswa so lōbong, kan nanoroh so byay do tawo a kāna,

² “Payparinen konchiw Jerosalem a akmay nairoyoy a palek* a pangbōk siras nasnasyon do omdibonaw. Anchan lakoben danchiw Jerosalem, ki mairaman Joda.

³ Ki do dāwrinchi a araw, payparinen konchiw Jerosalem a akmay lāyit a dya mahodyihodyi. No tabo a mangpādas a omhodyi sya, tod a maynyinan. Ki aran komwan, kāsan danchi no tabo nasyon saya do tanaya a raoten.

⁴ Do dāwrinchi a araw, itopak konchiw kabakel do kabalyo da saw, kan panganyawen ko sanchiw nakasakayaw. Bantayan konchiw tawotawo no Joda, ki pagbolseken ko sanchi a tabo kabalyo dan kabōsor da saw.

⁵ Do dāwri, batahen danchi no partīdos no Joda do aktokto da a kon da, ‘Siraw tawotawo no Dyos a omyan do Jerosalem, ki mayit sa maynamot ta si ĀPO a Manakabalin Dyos da.’

⁶ “Do dāwrinchi a araw, payparinen ko sanchiw partīdos no Joda a akmay ahoten do nawpo a irotōng mana akmay somdesdeb a paysohwan do kaparayan a naynoy so dāwa. Patawsen da sanchi a tabo tawotawo saw do omdibon daw, ki mabdibdis sabanchiw tawotawo saw a omyan do Jerosalem.

⁷ “Yaken si ĀPO isalākan konchi a manmanma siraw myan do kadwan a yanayanan do Joda sakbay no syodad a Jerosalem tan iyaw dāyawayo no kapotōtan ni Dabid kan siraw omyan saya do Jerosalem, ki matwatohos aba kan iyaw dāyaw no Joda.

⁸ Do dāwrinchi a araw, yaken a ĀPO, ki aywanan ko sanchiw omyan do Jerosalem as aran iyaw kakakapsotanaw dyira, ki mayparin a mayit a akmas Āri Dabid. Siraw kapotōtan saya ni Dabid, ki mangipangōlo dyira a akmas Anghilaw ni ĀPO. On, akma Dyos a mismo.

⁹ Do dāwrinchi a araw, rarayawen konchiw kāda nasyon a makey a mangraot so Jerosalem.

No Kadongdong-aw Das Binono Daw

¹⁰ “Apnohen konchiw kapotōtan ni Dabid kan no tawotawo a omyan do Jerosalem so ispirito no kāsisyen kan kapaydasal. Chiban danchi yaken a iyaw binono daw,† kan tanyisan danchi yaken a akmas katanyis daw so moyboh a anak a nadiman. Magdongdong-aw sanchi so taywaras kaynyin a akmas kapagdongdong-aw daw no tawotawo so nadiman a matoneng a anak da.

¹¹ Do dāwrinchi a araw, taywara anchiw kapagdongdong-aw do Jerosalem akmas kapagdongdong-aw do Hadad Rimmon‡ do tanapaw no Megiddo.

¹²⁻¹⁴ Kādanchi a partīdos do dawri a tana, ki magdongdong-aw sa a sira lang. As siraw mahahakay, ki magdongdong-aw sa a machitarek dyirad mababakes saw. Iyaw partīdos a yapod kapotōtan Āri Dabid, iyaw partīdos a yapod kapotōtan Natan, iyaw partīdos a yapod kapotōtan Levi,

* **12:2 12:2** Iyaw palek, ki kasoli kan kapangdōsa no Dyos. † **12:10 12:10** Jn. 19:34-37; Pal. 1:7 ‡ **12:11 12:11** Iyaw ngaran a Hadad Rimmon, ki sigōro yapod dadwa ngaran no didyosen a Kananeo (bagyo kan kimat). Sigōro do dya paw yanan nakadimanan Āri Josias. 2 Ār. 23:28-30; 2 Kor. 35:20-27

iyaw partidos a yapod kapotōtan Semei, kan tabo kadwan saw a partidos, ki magdongdong-aw sa a sira lang.”

13

No Kadalos Yapod Gatos

¹ Binata ni ĀPO a Manakabalin a kāna, “Do dāwrinchi a araw, maywangan anchiw akbod a nāw na moyog a para dyirad kapotōtan saya ni Dabid kan tawotawo saya a omyan do Jerosalem. Iyaw nya akbod, ki mangdalos sira do gatos da kan kalapos da.

² “Do dāwrinchi a araw, abohen konchiw ngaran dan didyosen saw a yapo do dawri a tana a Joda tan apabanchiw makanakem so ngaran da. Paksyaten ko sanchiw sinan propita saw kan ispirito no malapos.

³ An myan sanchiw magparang a propita, batahen danchi no mismwaw a āmang kan ānang na a kon da, ‘Machita madiman ka, ta nangibahey kas bayataw do ngaran ni ĀPO.’ On, an mangipadto, ki siranchiw mismwaw a inyapwan naw, mangbagkong sya.*

⁴ “Do dāwrinchi a araw, kāda propita, ki iyasnek nanchiw parmata na a ipadto. Apabanchiw maylaylay so makersang a laylay no propita tan makaallilaw.

⁵ Basbāli a ilibak nanchi a kāna, ‘Propita kwaba. Asa kwaw a homakahakaw, ta yapo pad kadēkey ko a nawriw paybibyayan ko.’

⁶ As an myan anchiw mangyahes, ‘Na, āngo saw bigar† sayan barōkong mo?’ batahen nanchi a kāna, ‘Nahap kwaw do bahayaw no sit ko saw.’ ”

No Nakadiman Magpaspastor Kan Nakapaychawpit Dan Karniro

⁷ Nyaw batahen ni ĀPO a Manakabalin a kāna, “Mayokay ka, imo a ispada, as kadarop mos magpaspastor kwaya iyaw masingedaya dyaken!”

“Dimanen mo tan maychawpit saw karnirwaya.

Daropen ko sanchiw orbon a karniro.”‡

⁸ Tinongtong ni ĀPO a binata a kāna, “Do intīrwaw a tana, dadwa anchi a apagkatlo a tawotawo madiman, as asa dananchi a apagkatlo matokos.”

⁹ “Parahanen ko sanchi do apoy apagkatlwaw tan madalosan sa a akmas kapanyipowaw so pirak kan balitok.

Tawagan danchiw ngaran ko, as kan atbayen ko sanchi.

Ibahey konchi a sira, ki tawotawo ko, kan ibahey danchi a kon da, ‘Si ĀPO, ki Dyos namen.’ ”

14

No Kangay Kan Kapagtoray Ni Āpo

¹ Īto danaw araw a kapangokom ni ĀPO. As iyanchiw Jerosalem, ki masamsaman anchi, kan iyaw masamsam daw, ki bingbingāyen danchi do salapen nyo.

² Ta si ĀPO, ki akpehen nanchiw tabo nasnasyon a manggobat so Jerosalem. Abāken danchiw syodadaw, samsaman da sanchiw bahabahay

* **13:3 13:3** Deot. 18:20; 13:6-10. † **13:6 13:6** Siraw propita dan kadwan saya nasnasyon, ki tagatagahan daw mismo a inawan da. 1 Ār. 18:28; Leb. 19:28; Deot. 14:1 ‡ **13:7 13:7** Mat. 26:31; Mk. 14:27

saw, as kan ramesen da sanchiw mababakes saw. Kagodwa danchi no tawotawo saw, maakaw. Ki no kadwan dyira, matokos sanchi do syodadaw.

³ Sinpangan na, mangay anchi si ĀPO a manggobat so nawri sa nasnasyon akmas nakapachigobat naw do nakarahan.

⁴ Do dāwrichi a araw, maytēnek anchi si ĀPO do Tokon a Olibo a myan do dayāenaw no Jerosalem. Sinpangan na, mayakchid anchiw Tokonaw a Olibo a yapod dāya a magpalāod kan mamarin so marahawa payahosongan. Iyanchiw kakchid naw no tokonaw, ki magpaammyānan as iyaw kakchid naw, ki magpaabagātan.

⁵ Magtālāw kamonchi a magbalsot do payahosonganaya a machipanda do Asal.* On, magtālāw kamonchi a akma siras kapoonan nyo saw do nakapagin-ginedaw† do chimpo ni Āri Ossias do Joda. Sinpangan na, mangay anchi si ĀPO a Dyos ko kontodo tabo anghilis naw.

⁶ Anchan marapit nawri a araw, apabanchiw sedang, kahanebneb mana apon a mayparin a yilo.‡

⁷ Machitatārek anchiw nawri a araw§ a si ĀPO lang makapatak. Abaw maraw mana mahep, ki do oras a mahep myan anchiw sedang.

⁸ Anchan mangay nawri a araw, sibibyay anchi a ranom moyog* a mohtot a yapo do Jerosalem. Iyaw godwa naw moyog do Nadiman a Tāw. As iyaw kagodwa naw, moyog a komwan do Mediterranean a Tāw. Nāw nanchi a moyog a aran do rayon kan do ammyan.

⁹ As si ĀPO, ki mayparin anchi a Āri do intīro a lōbong. Magdaydayaw anchiw katayitayisa dya a iya lang Dyos, as kan iyanchi lang ngaran naw bigbigen da.

¹⁰ Malantag dananchiw tabo tanaya do omdibon Jerosalem, makayapo do Geba† do ammyānan no Joda mandad Rimon‡ do abagātan no Jerosalem. Ki nāw na matwatohos Jerosalem kan tana saw do omdibon naw. Makarapit anchiw syodad makayapo do Rowanganaw ni Benhamin a mandad Rowangan no Sōli a naytēnekan sigodaw a rowangan, kan makayapo do Pagwanawanan ni Hananel a mandad pangatsanaw so obas a dyira no āri.

¹¹ Omyan sanchiw tawotawo saw do Jerosalem, ta apabanchiw pakararayawan a mapaybiybinakel dyira.

¹² Manoroh anchi si ĀPO so makamwamomo a ganyit do tabo nasyon saw a nanggobat so Jerosalem. Mahta anchiw asi da a aran myan sa pa sitetēnek. Masaw a mahta anchiw mata da do bahay naya. As iyaw rida da, ki mahta anchi do dangoy da.§

¹³ Do dāwrinchi a araw, itoroh anchi ni ĀPO rakoh a kāmo kan kapaychawaw do tawotawo. Tan komwan kāda asa a tawo, ki tiliwen naw katangked naw kan maydiman sa.

* **14:5 14:5** Asal, ki chapatak aba an dino yanan na. † **14:5 14:5** Amos 1:1; Isa. 6:4 ‡ **14:6 14:6** Iyaw nya birsikolo, ki malawag aba do chirin a Hebreo. Dawa, masigorādo aba chakey na batahen. § **14:7 14:7** Mana “nāw nanchi a tongtongen mayaraw”. * **14:8 14:8** Do chirin Hebreo, ki “sibibyay a ranom”. No chakey na batahen, ki ranom a moyog a yapod akbod. Ese. 47:1-7; Joel 3:18; Pal. 22:1 † **14:10 14:10** Sam. 3:16; 1 Ār. 15:22; 1 Kron. 6:60. ‡ **14:10 14:10** An maynamot do Rimon, masigorādo aba dino yanan nya idi. Jos. 19:7; Neh. 11:29 § **14:12 14:12** Do kaychowa pa, no pinarin dan tawotawo do nasnasyon saw a omdibon Israel dyirad kabōsor da, ki hathaten daw kodit, bolsekān daw mata, kan akteben daw rida.

¹⁴ Machiggobat sanchiw tawotawo no Joda a mangisakit so Jerosalem.* Iyanchiw kinabaknang da saw no tabo myan saw do omdibon a nasnasyon, ki akpehen da sanchiw arwaw a balitok, pirak kan ayowayob da.

¹⁵ Parihonchi a makamwamomo a ganyit mangay do kabalyo, molo,† kamilyo, asno, kan siraw tabo animal saw do kampo daw no kabosor.

¹⁶ Sinpangan na, siraw tabo kabosoraw a nakalāsat a yapod tābo nasnasyon saw a nachigobat do Jerosalem, tinawen anchi a somonget sa do Jerosalem. On, mangay sanchi a magdaydayaw di Āri a iyaw ĀPO a Manakabalin kan silibraren danchiw Pistaw no Kapaychabengbengbeng.

¹⁷ An myan saw tawotawo a yapod nasnasyon a dya somonget do Jerosalem tan mangay a magdayaw di Āri a ĀPO a Manakabalin, machimoy abanchi do tana daw.

¹⁸ As an maskeh saw taga Egipto saw a somonget a mangay a mangsilibrar so Pista no Kapaychabengbengbeng, machimoy abanchi do tana daw. Mangay anchi dyiraw machipariho a ganyit do itoroh saw ni ĀPO do kāda nasyon a maskeh a mangay.

¹⁹ Iyanchiw nyaw dōsa do Egipto kan do tabo a nasnasyon a maskeh a somonget a mangsilibrar so Pistaw no Kapaychabengbengbeng.

²⁰ Do dāwrichi a araw, aran siraw dēdekey saw a pātī a pangbisti so olodan do kabalyo saw, ki maitolas anchiw, “Naidāton para di ĀPO.” As siraw banga saw do Timplo, ki akma dana sanchis masantwan saw a sabak do salapen no altar.

²¹ Kāda banga do Jerosalem kan do Joda, ki mapatarek anchi a para do kapagdayaw di ĀPO a Manakabalin. Siraw tawo saw a mangidāton, ki osaren da sanchiw banga saw a pamakbwalan so asi no dāton da saw. Do dāwrichi a araw, apabanchiw maglaklāko‡ do Timplo ni ĀPO a Manakabalin.

---

* **14:14 14:14** Mana “Aran siraw tawotawo no Joda, ki machigobat sa dyirad tawotawo do Jerosalem.” † **14:15 14:15** An magdakep kabalyo kan asno, iyaw anak mana pōtot da, ki molo.

‡ **14:21 14:21** Mana “manatadi” mana “Kananeo”. Jn. 2:16.

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Matchew No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Libro

No nangitolas so nyaya a libro, ki si Matchew a pangaranan da pas Lebi. Iya, ki asa Jodyo a pinagrebbeṅ no gobyirno do Roma a magsingsingir so bwis no tawotawo saw (10:3) do idi a Kapernaom do probinsya a Galilya. Si Matchew, ki kakteh ni Santiago a anak ni Alpeo (Mk. 2:14; 3:18). Aran naibidang dana a asa a naygaygatos a tawo a maynamot ta nairaman dana do gatos dan mangsingsingir so bwis, ki alit na tinawagan ni Jesus si Matchew a nayparin a asa a nanawhen na (Mt. 9:9; Mk. 2:14; Lk. 5:27), as kan nangay si Jesus a machakan do bahayaw ni Matchew (9:10).

Intolas ni Matchew nyaya a tolas maynamot ta chakey na a mapatakan da no manganohed saw a Jodyo a naiwaras do matatarek saw a nasnasyon a si Jesus dana si Kristo mana Mesias a iyaw mangisalakanaw a inkari ni Āpo Dyos do Adan a Tolag. On, ipaboya ni Matchew a si Jesus danaw pakatongpalan tabo naitolasaw do Adan a Tolag.

Myan matatarek a tima a naipaboya do nyaya a libro: No nanoma a tima, ki chakey ni Matchew a ipakatoneng a si Jesus a taga Nasaret, ki iyaw oyod a Āri dan Jodyo. Do nanmaw a kapitolo, ki inpaboya na a si Jesus, ki yapo do kapotōtan Āri Dabid, as kan naywawaho a intolas ni Matchew nya (1:1; 9:27; 12:23; 15:22; 20:30-31; 21:9, 15). Sinpangan na, intolas naw maynamot dyirad masisirib saw a nangay a mangchichwas so āri daya daw no Jodyowaw (2:2). Asa pa, do nakaiyahesaw ni Pilato di Jesus an oyod a iya, ki āri da no Jodyo, ki binata ni Jesus dya a kāna, “Nabata mo na” (27:11). Myan paw inpaitolas ni Pilato do toknolenaw ni Jesus do kros a kāna, “IYAW NYA SI JESOS, IYAW ĀRI DAN JODYO” (27:37).

No chadadwa a tima do nyaya a libro, ki ipakatoneng ni Matchew a si Jesus katotohosanaw a maistro. Maynamot do matatarek saw a inanawo ni Jesus, ki myan dadima a naychakarwan no nya tolas: No asa a nanawo (5:1-7:27), ki maynamot do rebbeng kan kagāsāt dan manganohed an mairaman sa do pagtorayan Āpo Dyos. Innanawo ni Jesus nyaya do kayan naw do tokonaw a masngen do Kapernaom.

No chadadwa a nanawo (10:5-42), ki maynamot do kainanawo ni Jesus dyirad nanawhen na saw do nakangay daw a mangasaba. No chatatdo a nanawo (13:3-52), ki siraw pangarig ni Jesus a maynamot do pagtorayan Āpo Dyos. No chapat a nanawo (18:3-35), ki maynamot do dadakay kan rebbeng dan manganohed.

No chadadima a nanawo (24:4-25:46), ki maynamot do kangayaw no pandan lobongaya kan iyaw no kapaybidiyaw ni Kristo a mangitoray. Binata ni Jesus a do sakbay no nyaya a panongpalan, ki machita maikasaba a manma iyaw Maganayaya a Dāmag do tawo nasnasyon do lobongaya (24:14).

Aro paw naitolas do dyaya a libro a dyi na ibahey do kadwan saw a tolas. Kaspangarigan, inbahey ni Matchew a maynamot do kayamaw ni Pedro do hapotaw no tāw (14:28-31), no kapagbayad ni Pedro so bwis a nasarakan naw do dangoy no among (17:24-27), kan iyaw pangarig ni Jesus a maynamot do asa poho a babbalāsang a nanghap so riraken da a nangay a mangbayat so mahakayaw a mangabahay (25:1-13).

No Naychakarwan No Nya Libro

Siraw Kapoonan Ni Jeso-Kristo 1:1-2:23

No Kapangnanawo Ni Juan A Mamonyag 3:1-12

No Kapagbonyag Kan Kasoot Ni Jesos 3:13–4:11
 No Kapangnanawo Ni Jesos Do Galilya 4:12–18:35
 No Kangay Kan Kapanganawo Ni Jesos Do Jerosalem 19:1–20:34
 No Kadiman Ni Jesos 21:1–27:66
 No Kapagongar Kan Kapanawdyan A Nanawo Ni Jesos 28:1-20

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Matchew

Siraw Kapoonan Ni Jeso-Kristo (Lk. 3:23-38)

¹ Iyaw nyaya, ki pakatonngan so kapoonan ni Jeso-Kristo a yapod kapotōtan ni Āri Dabid a kapotōtan ni Abraham.

² Siraw kapotōtan saya a somniknan di Abraham a nandad Dabid, ki siraw nya: Si Abraham, ki āmang ni Isaak. As si Isaak, ki āmang ni Jakob. As si Jakob, ki āmang ni Joda, magraman dyirad kakakteh na saw.

³ As no somarono, ki sa Pares kan kaktehan naw a si Sera a anak da Joda kan Tamar.* Siraw kapotōtan a somniknan di Pares, ki si Esron a āmang ni Aram.

⁴ As si Aram, ki āmang ni Aminadab. As si Aminadab, ki āmang ni Naason. As si Naason, ki iyaw āmang ni Salmon.

⁵ As si Salmon, ki āmang ni Boas, as kan iyaw āmang ni Boas, ki si Rahab. Binaket ni Boas si Roth, as kan si Obed anak da. As si Obed, ki āmang ni Jesse.

⁶ As si Jesse, ki āmang ni Āri Dabid.

Sinpangan na, naipōtot ni Dabid si Solomon do baketaw ni Orias.†

⁷ As si Solomon, ki āmang ni Rehoboam. As si Rehoboam, ki āmang ni Abias. As si Abias, ki āmang ni Assa.

⁸ As si Assa, ki āmang ni Jehosapat. As si Jehosapat, ki āmang ni Joram. As si Joram, ki iyaw kapoonan‡ ni Ossias.

⁹ As si Ossias, ki āmang ni Jotam. As si Jotam, ki āmang ni Ahas. As si Ahas, ki āmang ni Hesebias.

¹⁰ As si Hesebias, ki iyaw āmang ni Manases. As si Manases, ki āmang ni Amon. As si Amon, ki āmang ni Josias.

¹¹ As si Josias, ki āpong da Jekonias kan siraw kakakteh naw a mahakay. Iya danaw nyaw chimpwaw a nakaadipen dan taga Babilonya siras Israelita saw, as nakahap da sira do tana da.§

¹² Ranan nakaadipen daw do Babilonya, naipōtot ni Jekonias si Salatiel, kan Salatiel,* ki si Serobbabel.

¹³ As si Serobbabel, ki āmang ni Abiod.† As si Abiod, ki āmang ni Eliakim. As si Eliakim, ki āmang ni Asor.

¹⁴ Si Asor, ki āmang ni Sadok. As si Sadok, ki āmang ni Akim. As si Akim, ki āmang ni Eliod.

* **1:3 1:3** Singin sa Pares kan Sera, as iyaw ānang da a si Tamar, ki baket naba ni āmang da a si Joda. Gen. 38:29-30 † **1:6 1:6** Si ānang ni Solomon, ki si Batsiba a baket ni Orias a iyaw inpadiman ni Dabid. 2 Sam. 11 ‡ **1:8 1:8** Si Joram, ki āpong do rapan ni Ossias. 1 Kron. 3:11-12 § **1:11 1:11** 2 Ār. 24:8-16; 1 Kron. 10-16 * **1:12 1:12** Si Salatiel, ki āpong ni Serobbabel. 1 Kron. 17-19. † **1:13 1:13** Ki do dawri a chimpo, narapit iyaw nakapalobos dan taga Babilonyaw siras taga Israel saw. Dawa, do Israel danaw nayrakorakohan Abiod a pōtot ni Serobbabel.

¹⁵ As si Eliod, ki āmang ni Eleasar. As si Eleasar, ki āmang ni Matan. As si Matan, ki āmang ni Jakob.

¹⁶ As si Jakob, ki āmang ni Jose a kabahay ni Maria, as kan si Maria danaw ānangaw ni Jesus a iyaw natawagan naya so Kristo.‡

¹⁷ Dawa, myan saw asa poho kan apat a kapotōtan a yapod Abraham nandad Āri Dabid. As masaw a asa poho kan apat a kapotōtan nakayapo di Dabid a nandad nakahap daw no taga Babilonya saw siras Israelitaw. As asa poho kan apat a kapotōtan nakayapo do nakapakaro daw a nangay do Babilonya a nandad nakayanak danan Kristo.

No Kaiyanak Ni Jeso-Kristo

(Lk. 2:1-7)

¹⁸ No pakatonngan nakayanak ni Jeso-Kristo, ki komwan: Si Maria, ki naitolag[§] a maikabahay di Jose a nobyo na. Ki sakbay a naysin-asngan sa, ki natonngan da a mabogi dana sawen si Maria a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo.

¹⁹ Ki maynamot ta malinteg a tawo si Jose, inplano na pasyayen si Maria a nobya na a akmas naikeddengaw do dadakay dan Jodyo saw. Ki aran komwan, alit na chakey naba masnesnekan do salapen dan tawotawo. Dawa, inranta na pasyayen so matayo.

²⁰ Ki do kayan naw a mangiktokto an paypanghen na, napaboyaw asa anghil ni Āpo do tayēnep na, kan binata na dya a kāna, “Jose a kapotōtan ni Āri Dabid, mamo kaba omkabahay si Maria a nobya mo, ta kaparin Masantwan a Ispirito nakabogi naw.

²¹ Iyanak nanchiw asa mahakay, ki pangaranan monchis Jesus* maynamot ta isalākan na sanchiw tawotawo na do gatogatos da.”

²² Naparin nyaya tabo tan matongpal inpaibaheyaw ni Āpo Dyos do asaw a propita na a kāna,

²³ “Manginaw anchiw asa balāsang a birhin, as kan iyanak nanchiw asa mahakay, ki mapangaranan nanchis Immanyowel.” No chakey na batahen, ki “Myan dana dyaten Dyos.”†

²⁴ Ki do nakayokay danaw ni Jose, ki pinarin naw binataw no anghilaw ni Āpo dya, kan inkasar nas Maria.

²⁵ Ki sinalisalid nabas Maria a nandad nakayanak danaw no anak na a mahakay, as pinangaranan ni Jose so Jesus.

2

No Kapagsarongkar Daw No Mamasirib Saw

¹ Do nakayanak danaw ni Jesus do idi a Betlehem do Jodya do kapagāri ni Herodes,* myan nawara do Jerosalem a mamasirib a mahahakay yapo do matatarek saw a nasyon do dāya a makapatak so pangancharan a maboya da do bitohen.

---

‡ **1:16 1:16** “Kristo” mana “Mesias,” ki āwag no Jodyo do naikaryaw a matoboy a mangay do tanaya a mangisalakan. § **1:18 1:18** Sigon do dadakay no linteg da no Jodyo, ki an myan magnobyo, ki naibidang dana sa a maychabahay a aran dyi pa sa nayasngan. Ki an chakey a pasyayen no mahakayaw iyaw nobya naw, machita naw mamarin so tolas a pirmaan dadwa saksi. * **1:21 1:21** No ngaran a Jesus, ki yapod Griego a chirin. Ki do chirin Jodyo, ki Joswe, as kan no chakey na batahen, ki “Dyos a Mangisalakan.” † **1:23 1:23** Isa. 7:14 * **2:1 2:1** Si Āri Herodes, ki nayanak do tawen 73 sakbay ni Kristo, as kan nayparin a āri do Jodya do tawen 40 sakbay ni Kristo. Iya, ki masikap kan maranggas. Nadiman do dya nahay a chimpo do nakatayoka no nakayanak ni Jesus.

² As no inyahas da, ki “Dino paro a yanan nakayanakan āri daw no Jodyo? Ta naboya namen bitohen naw a domada a pangilasinan so nakayanak narana. Dawa, cha kami dya tan mangay kami a magdaydayaw dya.”

³ Ki do nakadamagaw ni Āri Herodes so nawri, nakamikamya paba. As aran siraw tabo tawotawowaw do Jerosalem, ki mananawa sa.

⁴ Dawa, inpatawag san Āri Herodes tabo saw matotohosaw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, as nakaiyahes na sya dyira an dino kono yanan kaiyanakanaya no Kristwaya.

⁵ Ki inatbay da a kon da, “Do Jodya, do idyaw a Betlehem, ta nawri abawriw naitolasaw do tolas no propīta a kāna no Dyos:

⁶ ‘Imo Betlehem do tana a Jodya, sinsinan kaba a idi do Jodya, ta imonchiw pakayapwan asa pangolo a mapawnot siras tawotawo ko saw a Israelita.’”[†]

⁷ Sinpangan na, tinawagan san Āri Herodes so malimed masisirib saw a mahahakay a yapod dāya, as kan natonngan na dyira an kāngo nakapagparang no bitohenaw do nakadāmo daw a nakaboya sya.

⁸ Sinpangan na, tinoboy na sad Betlehem, as nakaibilin na sya dyira a kāna, “Yay nyo a kapyāhen a chichwasen adekeyaw ah, ta anchan madongso nyo, ki yangay nyo a ipakatoneng dyaken tan aran yaken, ki mangay akonchi a magdayaw dya.”

⁹⁻¹⁰ Do nakadngey daw so nawri a binata na, nayam sa. Ki do kayan daranaw do rarahan, naboya daranaw bitohenaw a napaboya dyira do kayan da paw do dāya. Dawa, taywara a soyot da a nakaboya sya. Iyaw bitohenaw napawnot dyira, kan nangay a nagsardeng do anmwaw no adekeyaw.

¹¹ Do nakapakarapit daranaw do Betlehem, somindep sad bahayaw a yanan dan may-ānangaw a sa Maria kan Jesus. Ki do nakaboya daw so adekeyaw, naydogod sa a nagdaydayaw dya, as nakapahtot da siras rigalo da saw a balitok, insinso, kan mabalor a bangbanglo a mayngaran so mirra, as nakaitoroh da sya dya.

¹² Ki do nakapaybidi daranaw do sigod a tana da, matarek danaw nayaman da, ta natayēnep da a binata no Dyos a dyi dana sa maybidi di Āri Herodes.

No Kangay Da Do Egipto

¹³ Do nakakaro daranaw no mamasirib saw, myan asa anghil ni Āpo a napaboya di Jose do tayēnep na, kan binata no anghilaya dya a kāna, “Mo Jose, maybangon ka, ta yangay mo saw may-ānangaya do Egipto, kan omyan kamo daw, ah, mandad kaibahey ko sya mayadis kamo, ta chichwasen Herodes adekeyaya a dimanen.”

¹⁴ Dawa, nanyeng a naybangon si Jose do dawri a ahēp, as nakaiyangay na siras may-ānangaya do Egipto.

¹⁵ Minyan sa daw a nanda nakadiman Āri Herodes. Naparin nyaya tan matongpal danaw intolasaw no propita a binata no Dyos a kāna, “Tinawagan ko anak ko a komaro do Egipto.”[‡]

No Kadiman Dan Adedekey

¹⁶ Ki do nakadlawaw ni Āri Herodes a sinikahan dan masisirib saw, oltimo nakasoli na. Dawa, inpadiman na sa tabo adedekey a mahahakay do Betlehem magraman dyirad masngen saw a idiidi do omdibonaw. Inpadiman na saw somiknan do dadwa so tawen a maypābodis, sigon

[†] 2:6 2:6 Mik. 5:2   [‡] 2:15 2:15 Ose. 11:1

do napatakan na saw a nayanak a adekey do nakapaboyaw no bitohenaw dyirad mamasirib saw a yapod dāya.

¹⁷ Dawa, namarin inpadtawaw ni propita Jeremyas a kāna,

¹⁸ “Do Rama a tana, madngey kapagdongdong-aw kan makalidliday a katanyis, ta tanyisanayan Rakel anak na saw. Ari a tomanyis kan chakey nabaw mahwahok, ta nadiman dana sa tabo anak naw.”[§]

No Kapaybidi Da Yapo Do Egipto

¹⁹ Ki do nakadimanaw ni Āri Herodes, napaboyaw no asa anghil ni Āpo di Jose do Egipto do tayēnep na.

²⁰ Binata no anghilaw dya a kāna, “Oy, Jose! Maybangon ka na, ta paybidi mo na saw may-ānangaya do tana dan kapotōtan Israel, ta nadiman dana saw mangplanwaw a mangdiman so adekeyaya.”

²¹ As dawa, naybangon si Jose a nanghap siras may-ānangaw, as nakasabat darana do tana no Israel.

²² Ki do nakatoneng naw sya a si Arkelaos a anak ni Āri Herodes nachitadi a āri do probinsya no Jodya, namo sa Jose a omyan daw. Sinpangan na, maynamot do tayēnep ni Jose, myan danaw pakatoneng a yapod Dyos a mangay sad probinsya no Galilya.

²³ Nangay sa a minyan do idi a Nasaret do Galilya tan matongpal binata daw no propita saw a kon da, “Matawagan nanchi so Nasareno.”

3

*No Kapangasaba Ni Juan A Mamonyag
(Mk. 1:1-8; Lk. 3:1-18; Jn. 1:19-28)*

¹ Ki do nakapakahabas no awan, nangay si Juan a Mamonyag a do ranranswaw do let-ang do Jodya a nangaskasaba siras tawotawo saw a nangay a nangadngey sya.

² Binatabata na dyira a kāna, “Magbabāwi kamo dyirad gatogatos nyo maynamot ta ito danaw kapagtoray no Dyos.”

³ Iyaw nyaya Juan binataw ni propita Isayas do kaychowa pa a kāna, “Iyanchiw mangingengey do let-ang a mangibahebahey so nya a kāna, ‘Mamarin kamo so rarahan a para do Āpo, kan paysonongen nyo pakono ayaman na.’ ”*

⁴ Ki si Juan, naylaylay so namarinaw do boboh no kamilyo, kan iyaw barikis na, ki tod a nahathat a lalat. Kabaga kan tagapolot no yokan iyaw no chinabay na.

⁵ Ki aran komwan, alit na nangay sa dyaw reprep saw a tawotawo a yapo do Jerosalem kan yapo do intiro a probinsya do Jodya as kan aran sira pa tabo idiidi saw do maybitaw do oksong no Jordan.

⁶ Inpodno daw gatogatos da, as kan binonyagan sa tabon Juan do oksongaw a mayngaran so Jordan.

⁷ Ki do kaboyaw ni Juan siras aro saw a Parisyo kan Sadosyo a mangay a magpabonyag dya, binata na dyira a kāna, “Inyo a anak no karasaen! Sino nakabata dyinyo a maditditan nyo itwaya a soli ni Āpo Dyos an nabonyagan kamo?”

[§] **2:18 2:18** Do kapangtokto ni Jeremyas (Jer. 31:15), si Rakel, ki naibidang a ānang no tabo a Jodyo, as kan siraw anak naw, ki siraw kapotōtan no Israel a rinanggasan taga Babilonya. Dawa, inosar ni Matchew a pangarigan si Rakel dyirad ānang saw do Betlehem a inpadiman Āri Herodes so anak. * **3:3 3:3** Isa. 40:3

8 Nawri pakono ipaboya nyo do kaparin nyo a nagbabāwi kamo do gatogatos nyo, ah!

9 Chasaray nyo abaw kabata nyowaya sya a, 'Ara, ta kapoonan namen si simna Abraham,' ta ibahey ko dyinyo a maparin ni Āpo Dyos a payparinen bato saya dya a kapotōtan ni Abraham!

10 Annadan nyo okomo no Dyos a akmay wasay a nakasaḡāna dana panongeh so kayowaw a dya omsi so maganay, as kapayongeb na syad apoy.

11 An yaken, ki bonyagan koynyo so ranom a pakaboyan sya a nagbabāwi kamo na, ki myan anchiw manawnawdyi kan yaken a matortoray kan yaken, as kan maikari akwaba a manahabit so tokap na. Bonyagan nanchinyo so Ispirito Santo kan apoy.

12 Ari dyaw akmay igaw a paytahpan na tan mapaytawa naw hopes kan nakabyasaw. Iyaw matahpanaw, kapyahen nanchi do agāmangaw. As iyaw naytahpanaw, sosohan nas apoy a abos pandan."

No Kapagpabonyagaw Ni Jesos Di Juan

(Mk. 1:9-11; Lk. 3:21-22)

13 Sinpangan na, nawaras Jesos do dawri a Oksong a Jordan a yapo do Galilya tan mangay a magpabonyag di Juan.

14 Ki chakey ni Juan a baywan, kan binata na dya a kāna, "Yaken pakono rebheng na bonyagan mo ah! Ki āngo ta mangay ka dyaken? Ay samna!"

15 Ki inithbay ni Jesos dya a kāna, "Nolay mo a maparin nya sichangori ah, ta maganay an tongpalen taw tabo pinanggep no Dyos." Dawa, nakey si Juan.

16 Do nakabonyag naranaw sya, nanyeng a nakarayas Jesos. Ki do dawri, insigida naywangan hanyit, as kan naboya naw† Ispirito no Dyos naypabodis a akmay boyit kan nangay a domnina dya.

17 Sinpangan na, myan timek a yapod hanyit a nakabata so nya a kāna, "Iyaw nyaw Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dya."

4

No Kasoot Ni Satanas Di Jesos

(Mk. 1:12-13; Lk. 4:1-13)

1 Do katayoka nabonyagan Jesos, pinalongo no Ispirito Santo do naychabonghongrwwa a let-ang tan sooten Satanas.

2 Do kayan naw daw so apat a poho a karaw kan apat a poho a kahep, ki polos a dya komninan si Jesos, as kan do dawri, naptengan.

3 Do dawri, nangay si Sairo, as nakabata na sya a kāna, "An oyod a imo Anak no Dyos, mandaran mo paw nya saya bato a mayparin a tinapay."

4 Ki inithbay ni Jesos a kāna, "Naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, 'Tinapay aba lang manoroh so byay no tawotawo, an dya tabo chirin a inchirin no Dyos.' "*

5 Sinpangan na, inyangay ni Satanas si Jesos do Jerosalem iyaw masantwanaw a syodad, kan pinaytēnek na si Jesos do katotohosanaw a yanan do Timplo do Jerosalem,

6 as nakabata na sya di Jesos a kāna, "An oyod a imo Anak no Dyos, gomtos ka pa, ta nawryaw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, 'Mandaran sanchi no Dyos anghilis na saw a omyawan dyimo,

† 3:16 3:16 Si Jesos nakaboya sya, ki aran si Juan, ki naboya na. Jn. 1:31-34 * 4:4 4:4 Deot. 8:3

kan siranchiw mangigpet dyimo tan dyi sa madonggyaran bato kokod mwaya.' "†

7 Ki tinbay ni Jesus a kāna, "Naon, ki naitolas paw do Masantwan a Tolas a, 'Sooten mwabaw Āpo a Dyos mo.' "‡

8 Sinpangan na, pinalongo ni Satanas si Jesus do taywaraw so katohos a tokon, as nakaiparang na dya so tabo saw a pagpagaryan do lobongaya kan aran iyaw no kabibileg da.

9 Binata nad Jesus a kāna, "Ayket na! Itoroh ko sanchi a tabo dyimo nyaya an basta maydogod kad salapen kwaya kan magdayaw ka dyaken."

10 Sinpangan na, tinbay ni Jesus a kāna, "Komaro ka dyam Satanas! Taywaran dya naitolas do Masantwan a Tolas a 'Pagdayawan mo si Āpo a Dyos mo, kan iya lang pagsirbyan mo?'"§

11 Sinpangan na, komnaros Satanas. Ki do dawri, nawara saw anghil saw, as kan sinirbyan das Jesus.

No Kaisiknan Ni Jesus So Tarabako Na Do Galilya

(Mk. 1:14-15; Lk. 4:14-15)

12 Do nakadamaḡaw ni Jesus a nabahod dana si Juan a Mamonyag, naybidi dana do Galilya.*

13 Ki minyan aba do idi Nasaret, an dya do Kapernaom niyanan na, iyaw asaw a idi do payisaw no Minanga a Galilya,† no partis do tana do Sabolon kan Neptali.

14 Naparin nyaya tan matongpal inpadtwaw ni propīta Isayas a kāna,
15 "Siraw tawotawo saw do tana da no kapotōtan Sabolon kan Neptali do payisaw no minanga, kan sira do kabtang no Jordan, as kan sira do yanan dan Dya-Jodyo,

16 siraw tawotawo saya, ki aran nahay dana sa do masari a kapangtokto a kominwan do nakararayawan da, ki myan dyira sichangoriw no kasesedangan a soho."‡

17 Nakayapo do dawri, insiknan Jesus nangasaba a kāna, "Magbabāwi kamo do gatogatos nyo, ta ito danaw kapagtoray no Dyos."

No Kapanawag Ni Jesus Siras Apataw A Mangalap

(Mk. 1:16-20; Lk. 5:1-11)

18 Do naypisa, do kayamaw ni Jesus do payisaw no Minanga a Galilya, naboya na saw dadwa saw a maykakteh a mangalap a sa Simon a mangaranan so Pedro as kan kakteh na a si Andres. Myan sa magpakat so sigay.

19 Ki binata ni Jesus dyira a kāna, "Onotan nyo yaken, kan payparinen koynyo a magkalap so tawo."

20 Do nakadngey daw sya, nanyeng da kinarwan sigay da saw, as nakawnot da dya.

21 Do dawri, tinongtong ni Jesus nayam, ki naboya na saw dadwa paw a mangalap a sa Santiago kan kakteh na a si Juan a siraw anakaw ni Sebedeo. Myan sa may-aāmag do abang daw a madama mapaysoysonong so sigay da saw, kan tinawagan san Jesus.

† 4:6 4:6 Sal. 91:11-12 ‡ 4:7 4:7 Deot. 6:16 § 4:10 4:10 Deot. 6:13; 10:20 * 4:12 4:12 Mt. 14:3-5; Mk. 6:14-29 † 4:13 4:13 No Minanga a Galilya, ki malabit a 20 kakilomitos kanaro, kan 13 a kakilomitos iyaw kararahawanaw a parti na. An maypisa, pangaranan das "Minanga a Genesaret" (Lk. 5:1) mana "Tāw a Tiberyas" (Jn. 6:1; 21:1). Iyaw nya ngaran "Tiberyas," ki yapod ngaran Impirador Tiberyo do Roma. ‡ 4:16 4:16 Isa. 9:1-2; Lk. 1:79

²² Nanyeng da kinarwan si āmang da kan abang daw, as nakawnot dad Jesus.

No Kapangasaba Kan Kapangpapy Ni Jesus
(Lk. 6:17-19)

²³ Do dawri, minidibidi si Jesus do tabo a yanan do probinsya a Galilya a nangnanawo do sinagoga da saw daw kan inkasaba naw Maganay a Dāmang a maynamot do pagtorayan no Dyos. Pinapya na paw tabo matatarek saw a ganyit kan kaynyin dan tawotawo.

²⁴ Dawa, nagdinamag si Jesus do tabo tana dan taga Sirya, as kan inyangay da dya no tawotawo saw tabo saw a matatarek so ganyit kan kaynyin, siraw linoganan saw no marahet a ispirito, komsiksiw saw, kan paralitiko saw, ki pinapya na san Jesus a tabo.

²⁵ Minonot sa dyaw reprep saw a tawotawo a yapo do probinsya saw a Galilya, Dekapolis, Jodya, do Jerosalem, kan siraw kadwan saw a idiidi do kabtangaw no Oksong a Jordan.

5

No Kapangnanawo Ni Jesus Do Tokon

¹ Do kaboyaw ni Āpo Jesus siras reprep saw a tawotawo, somnonget do asaw a tokon do dawri. Naydisna kan nachisngen sa dyaw nanawhen naw.

² Dawriw nangnanawan na sira.

No Kagāsāt No Tawotawo
(Lk. 6:20-23)

Binata na a kāna,

³ “Magasat saw mangrawat a mapobri sa do naispiritwan, ta mairaman sanchi do pagtorayan ni Āpo Dyos do hanyit.

⁴ “Magasat saw magmamayo a maynamot do gatos da, ta ahwahoken sanchi no Dyos.

⁵ “Magasat saw mapakombabaw, ta dyira danchiw inkari no Dyos dyirad tawotawo na.*

⁶ “Magasat saw malakamaw a mamarin so chakeyaw no Dyos, ta mapnek sanchi so kinalinteg.

⁷ “Magasat saw māsisiyen, ta chāsi na sanchi no Dyos.

⁸ “Magasat pa saw masingpetaw a nāw da iktokto chakey no Dyos, ta maboya danchiw Dyos.†

⁹ “Magasat saw mapaychachapya, ta ibidang na sanchi no Dyos a anak na.

¹⁰ “Magasat saw maidadanes maynamot do katongpal das chakey no Dyos, ta mairaman sanchi do pagtorayan no Dyos do hanyit.

¹¹ “On, magasat kamo an asnesnekan, iroromen, kan parahrahten dayno a maynamot do kawnot nyo dyaken.

¹² Charagsak nyo kasoyot nyo, ta rakkoh anchiw gon-gona nyo do hanyit, ta nairaman kamo do nakaparinan dan propīta saw a nanmanma kan inyo.”

No Maynamot Do Asin Kan Soho
(Mk. 4:21-25; 9:50; Lk. 8:16-18; 14:34-35)

¹³ Tinongtong ni Jesus a kāna, “Mayarig kamo do asin a mapaganay so tabay no ichan, ta mapaganay kamo so kapangtokto dan tawotawo. Ki an

* 5:5 Sal. 37:11 † 5:8 Sal. 24:1-6

tomnabang danaw asin, maybidi pawriw payit naw? Apabaw sirbi na do aran āngo, an dyi dana maipoha a matokatokapan no tawotawo.

¹⁴ “Masaw a inyo akmay soho no lobong a mangsedang so pangtoktwan tawotawo do lobongaya. Maiyarig kamo pa do asa syodad a napatnek do totok no token a maboya tabon tawotawo.

¹⁵ Pasgedan nyoriw soho, as katohong nyo syas bakag? Engga, basbali a pangayen nyo do nairantaw a pakadatokan na tan masohwan tabo do irahemaw no bahay.

¹⁶ Komwan pakono parinen nyo do salapen tawotawo tan maboya daw maganay saw a kaparin nyo kan idaydayaw daw Dyos a Amang nyod hanyit.”

No Maynamot Do Linteg

¹⁷ Binata pa ni Jesus a kāna, “Iktokto nyo aba yangay kwa pakarohen Lintegaw ni Moyses kan intolas daw no propita kaychowa. Yay kwaba pakarohen, an dya mangay ako a mangtongpal so chakey naw a batahen.

¹⁸ No batahen kwaya dyinyo, ki oyod. Do kayan payan tana kan hanyit, ki abanchi a polos aran kanyinyidan a chirin mana asa katokel no linteg a mainonolay, ta gagāngay a matongpal lintegaya.

¹⁹ Dawa, aran sino a manginonolay so aran dēkey a yapo dya saya a bilbilin, mana iyaw mangnanawo siras tawotawo tan inonolay da, ki maibidang anchi a kabobodisan so saad do pagtorayan no Dyos. Akma saw a aran sino a mangtongpal kan mangnanawo pa so panganohden na do dya linteg, iyanchiw matohos do pagtorayan no Dyos.

²⁰ Ta nyaw bata ko dyinyo: Magannad kamo, ta makasdep kamo abanchi a polos do pagtorayan Dyos do hanyit, an dya rakorakoh paw katongpal nyos chakeyaw no Dyos kan no pariparinen daya no Parisyo kan siraw mangnanawo sayas linteg.”

No Maynamot Do Kapakasoli

²¹ “Nadngey nyo na a naibahey dyirad tawotawo do kaychowa pa a ‘Mangdiman kaba, ta aran sino a mangdiman, ki atbayen na anchan maidarom.’[‡]

²² Ki sichangori, ibahey ko dyinyo a aran sino a makasoli do rarayay na, ki maidarom anchi do pangokoman. Mana aran sino a makabata do rarayay na a, ‘Abos sirsirbi,’ ki maiparawat anchi do katotohosan a pangokoman. Masaw a aran sino a makabata do rarayay na a, ‘Maymaha ka,’ ki dosāen nanchi no Dyos do impyrino.

²³ Dawa, an myan dāton mo do Dyos do Timplo, as manakem mo a myan kaynyin aktokto no rarayay mwaw dyimo,

²⁴ bidinen mo dāton mwaw do salapenaw no altar, as yangay mo pa panmahen machikapya dya sakbay a mangidāton ka.

²⁵ “An myan makey a mangidarom dyimo, maganaganay an sakbay a maidarom ka do pangokoman, ki belan mo mangay a machikapya dya an myan paw oras mo. On, ta āngo nchan iparawat naymo do okom, as iparawat naymo no okomaw do polis a mamosek dyimo do bahodan.

²⁶ Ibahey ko na dyinyo oyod a mabongtot kanchi daw a mandad kaitarkas mo a tabo so otang mo.”

No Maynamot Do Kapachikamalala

²⁷ “Nadngey nyo na a naibilin do kaychowa pa a, ‘Machikamalala kaba.’[§]

²⁸ Ki changori, ibahey ko dyinyo oyod. Aran sino a mangmolmolagat so asa mabakes, as panggep na a laponan, ki nakagatos dana do kapachikamalala do irahem no aktokto na.

²⁹ Dawa, an iyaw makanawan a mata mo pakayapwan kapaygatos mo, hawhawan mo, as kaipoha mo sya. Maganaganay an abo asa do inawan mo kan komplitwaw so inawan a maitapwak do impyirno.*

³⁰ Akma saw an iyaw makanawan a tanoro mo pakayapwan kapaygatos mo, akteben mo, as kaipoha mo sya. Maganaganay an pokol ka kan komplitwaw so inawan a manggay do impyirno.”

No Maynamot Do Kapaysyay No Maychabahay

(Mt. 19:9; Mk. 10:11-12; Lk. 16:18)

³¹ “Naibilin pa do kaychowa a aran sino a mapasyay so baket na, machita a torohan naw baket naw so tolas a pakaboyan a sira, ki naysyay sa.†

³² Ki sichangori, ibahey ko dyinyo a no aran sino a mapasyay so baket na, malaksid an machikamalalaw mabakesaw, as nangabahay nawri a baket na so matarek, iyaw napaygatos sya kan iyaw somnaronwaw a kinabahay na do kapachikamalala.”

No Maynamot Do Kapagkari

³³ “Asa pa, nadngey nyo pa a naibilin do kaychowa dyirad kapoonan ta saw a, ‘Tadyichokodan nyo abaw kari nyo, basbali a tongpalen nyo tabo inkari nyo do Dyos.’‡

³⁴ Ki ibahey ko dyinyo a magkari kamo aba polos. Pagkari nyo abaw hanyit, ta nawriw pagtorayan no Dyos,

³⁵ mana pagkari nyo abaw tana, ta nawriw tokatokapan naw, mana do Jerosalem, ta dawriw syodad no kabibiligan a Ari.

³⁶ Asa pa, pagkari nyo abaw mismo a oho nyo, maynamot ta maparin nyo aba mapanyidak aran asa lang a boboh nyo, as kan mapaybidi nyo aba a akmas gagangay naw.

³⁷ Tod nyo a ibahey ‘On’ mana ‘Engga,’ ta an rapan nyo nawri, ki yapo dana di Satanas.”

No Maynamot Do Kapamahes

(Lk. 6:29-30)

³⁸ “Nadngey nyo pa a naibilin kaychowaw a, ‘An hawhawan daw mata mo, machita mahawhaw mata da. An pakarohen daw nyipen mo, machita mapakaro nyipen da.’§

³⁹ Ki sichangori, ibahey ko dyinyo a bahsen nyo abaw aran sino a mangranggas dyinyo. An myan mamitpit so makanawan a pisnyi nyo, ki nonolay nyo a pabahsan nad bit.

⁴⁰ Masaw an myan mangidarom dyinyo maynamot do kakey na manghap so kekeh nyo, nonolay nyo a pachahap na paw kekeh nyowaw.

⁴¹ As aran sino a mamilit dyinyo a rarayanan nyo do asa kakilomitro, ki tongtongen nyo a rarayanan do aran dadwa kakilomitro.

⁴² An myan mangdaw dyinyo, torohan nyo. Masaw a an myan mamohod dyinyo, pabohodan nyo.”

Chadaw Nyo Saw Kabosor Nyo

(Lk. 6:27-28, 32-36)

* 5:29 5:29 Mt. 18:8; Mk. 9:43 † 5:31 5:31 Deot. 24:1-4 ‡ 5:33 5:33 Leb. 19:12; Nom. 30:2

§ 5:38 5:38 Eks. 21:24; Leb. 24:20

43 “Nadngey nyo paw naibilinaw do kaychowa a, ‘Chadaw nyo saw sit nyo, ki ipsok nyo saw kabosor nyo.’”*

44 Ki nyaw ibahey ko dyinyo: Chadaw nyo saw kabosor nyo, as paydasal nyo saw mangidadanes dyinyo

45 tan anak naynyo ni Amang nyo do hanyit. Parinen nyo komwan, ta käliten na torohan so sedang no araw mamarin so marahet kan mamarin so maganay, as kan käliten naw kapanoroh nas chimoy dyirad malinteg kan dya malinteg.

46 Ta an sira lang madaw dyinyo chadaw nyo, aryoriw gon-gona nyo? Taywaran dya komwan parinen dan magsingsingiraw so bwis a sigod a ipsok nyo?

47 As aryoriw nachitarkan nyo dyira an sira lang kakakteh nyo saw sarsaritaen nyo? Ta aran siraw dya manganohed do Dyos, ki parinen daw komwan.

48 Dawa, machita a abo pakono pagkorāngan nyo a akmas kabwayan pagkorāngan Amang nyod hanyit.”

6

No Maynamot Do Kapaglimos

1 Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Magannad kamo, ah! Ipangas nyo abaw maganay a kaparin nyo do salapen dan tawotawo tan dayāwen daynyo. Ta an komwan parinen nyo, abanchiw rawaten nyo a gon-gona di Amang nyod hanyit.

2 “Dawa, an maglimos kamo, kalyaken nyo aba pagpangas a akmas pariparinen daw no maysinsisingpet saw do irahem no sinagoga da sa kan do kalkalsāda. On, parinen daw komwan tan idāyaw da san tawotawo. Ki ibahey ko dyinyo oyod a siraw mamarin so komwan, ki narawat daranaw komplito a gon-gona da.

3 Ki an maglimos kamo, parinen nyo a dyi nyo a polos a ibahey a aran iyaw masingedaw a sit nyo

4 tan abo makapapatak. Ta si Amang nyod hanyit a makaboya so naitayowaw a pariparinen nyo, ki gon-gonaan nanchinyo.”

No Maynamot Do Kapaydasal (Lk. 11:2-4)

5 “Masaw, an maydasal kamo, tahatahan nyo sabaw maysinsisingpet saw. Chadaw daw maytēnek a maydaydasal do irahem no sinagoga da saw kan naychorosan dan rarahan tan maboya da san tawotawo. Ibahey ko dyinyo oyod a rinawat daranaw gon-gona dan komwan saw a tawotawo.

6 Ki an maydasal kamo, somdep kamo do kwarto nyo, as kaneb nyo sya, as kan maydasal kamo di Amang nyo a dyi nyo a maboya. Ta si Amang nyod hanyit a makaboya so naitaywaw a pariparinen nyo, ki gon-gonaan nanchi inyo.

7 “As iyaw kapaydasal nyo, tod kamo aba maychirin so aro kan mananaro a kapaychirin a ari nyo pad iniktokto chakey na batahen. On, parinen nyo abaw a akmas parinen daw no Dya-Jodyo, ta kanarohen daw dasal da, ta batahen da a madngey no Dyos a maynamot do kanaro no dasal da, ki engga.

* 5:43 5:43 Abaw ibahey nad Adan a Tolag a “ipsok mo kabosor mo.” Paydabdab san Jesos mangtoktwaw so komwan. Leb. 19:18

⁸ Dawa, tahatahan nyo saba, ta sakbay a maydasal kamo, ki sigod a chapapatak ni Āmang nyod hanyit machita nyo.

⁹ Dawa, an maydasal kamo, komwan batahen nyo:

‘Āmang namen do hanyit, madaydayaw iyaw masantwan a ngaran mo.

¹⁰ Mangay pakono kapagtoray mo, as kan maparin pakono chakey mod tanaya a akmas kaparin nad hanyit.

¹¹ Torohan mo pa yamen so kanen namen do kararaw,

¹² as kan pakawanan mo yamen do naygatosan namen dyimo a akmas kapangpakawan namen siras nakagatos dyamen.

¹³ Palobosan mwaba yamen a masday do pakasolisogan, basbāli a paditchanen mo yamen do marahet!’

¹⁴ “An pakawanan nyo saw nakagatos dyinyo, pakawanan nanchinyo ni Āmang nyo do hanyit.

¹⁵ Ki an dyi nyo sa pakawanan nakagatos dyinyo, syimpri, pakawanan nabaynyo ni Āmang nyod hanyit do gatogatos nyo.”

No Maynamot Do Kapagayonar

¹⁶ “An magayonar kamo, ipaboya nyo aba a maliday kapagropropa nyo a akmas pariparinen daw no maysinsisingpet saw, ta ipaboya dad tawotawo a akma makakāsi sa tan mapatakan da a magayonar sa. Ibahey ko dyinyo oyod a siraw mamarin so komwan, ki narawat daranaw komplito a gon-gona da.

¹⁷ Ki an inyo, an madama kamo pa magayonar, mayramon kamo, as soroden nyo boboh nyo a akmas dadakay nyo.

¹⁸ Ta an komwan parinen nyo, abaw makatoneng so nakapagayonar nyo, malaksid di Āmang nyo do hanyit a dyi nyo a maboya. Ta si Āmang nyod hanyit a makaboya so naitayowaw a pariparinen nyo, ki gon-gonaan nanchinyo.”

No Maynamot Do Kinabaknang Do Hanyit

(Lk. 12:33-34)

¹⁹ “Mangpeh kamo abas warawara a kinabaknang nyod tanaya, ta iyaw myan do tanaya, ki ohden anchi, omrachimchi, kan matakaw anchi.

²⁰ Maganaganay an mangpeh kamo so kinabaknang nyonchi do hanyit. Ta do dawri, ki ohden paba, mana omrachi paba, as kan asdepen da paba takawen manakanakaw saw.

²¹ Ta an dino yanan hahawen nyo a kinabaknang, dawriw yanan aktokto nyo.”

No Maynamot Do Soho No Inawan

(Lk. 11:34-36)

²² “Iyaw mata, ki pinakasoho no inawan. Dawa, an maganay kapanyideb mo, masedang a tābo pangtoktwan mo kan inawan mo.

²³ Ki an madiw kapanyideb mo, masari dana tābo inawan nyo. Dawa, no chakey na batahen, an maynana sariw myan do aktokto nyo, syimpri, taywara dana masariw byay nyo!”

Maparin Abaw Magsirbid Dadwa A Āmo

(Lk. 16:13)

²⁴ “Abaw makapayrayay a magsirbid do dadwa a āmo, ta ipsok naw asaw, as chadaw naw asaw, mana dayawen naw asaw, as pachimadekeyan naw asaw. Masaw a maparin nyo aba pagsirbyan Dyos kan kinabaknang nyo.”

No Maynamot Do Kariribokan

(Lk. 12:22-31)

²⁵ Ki tinongtong ni Jesus nangnanawo a kāna, “Nyaw paynamotan na a ibahey ko dyinyo a chabakel nyo abaw byay a maynamot do kanen kan inomen nyo, mana inawan nyo a maynamot do laylay nyo. Ta iyaw byay nyo, ki mapatpateg abawri kan isobo, as kan iyaw inawan nyo, ki mapatpateg abawri kan laylay? Syimpri!

²⁶ Chiban nyo pa saw manomanok. Maymoha kan magranyi sabaya, as kan abaw agāmang da a pangapyan das kanen da. Ki alit na pakanen san Āmang nyod hanyit. Taywaran dyi kamo a mapatpateg kan sira?

²⁷ Sino dana dyinyo makapanaro so byay na do asa kaoras a maynamot lang do nakabakel na? Polos!

²⁸ “As āngo ta pakariribokan nyo laylay nyo? Chiban nyo saw sabong saya a bakong an maypāngo kapaypararakoh da do katokotokonan saya. Asyo sa maytarabako, kan asyo sa mayrayirayit?

²⁹ Ki chiban nyo pas Āri Solomon a kabaknangan an myan laylay na a mapinpintas pa kan siraw nya sabong?

³⁰ Ki an laylayan san Āpo Dyos tametamek sayad lobongaya a magla sichangori kan kahayo nan delak a masosohan, inyo dananchiw dyi na malaylayan a masisisita kamo a adayo kan siraw nya tamek? Oltimwaya kadēkey no kapanganohed nyo!

³¹ “As dawa, mabakel kamo aba ah! Batahen nyo aba, ‘Namna! Dinonchiw panghapan namen so kanen namen, inomen namen, kan laylay namen?’

³² Ta iyaw kapaychichwasaya so tabo nawri, iyaw chabalay dan dyi saya manganohed do Dyos. As dawa, tahatahan nyo saba, ta si Āmang nyod hanyit, ki chapatak na itoroh tabo machita nyo.

³³ Ki nawri pakono manma chichwasen nyo pagtorayan no Dyos kan katongpal nyos chakey na tan tabo masisita saya machita nyo, ki itoroh na sanchi a tabo dyinyo.

³⁴ Dawa, mariribokan kamo aba an āngo nchiw kalidyatan nyo an delak. Panayahen nyo mabekas a somalap so kalidyatan a mangay do dawri a araw. Ta iyaw kalidyatan do asa karaw, ki makapnek dana, kan machita nyo paba rapan.”

7

No Maynamot Do Kapangokom

(Lk. 6:37-38, 41-42)

¹ “Okomen nyo abaw kapayngay nyo a tawo tan dyi naynyo a okomen no Dyos.

² Ta an āngo no kapangokom nyo do kapayngay nyo a tawo, komwan anchiw kaokom nyo. Ta no rokod a osaren nyo do kapangokom nyo so kapayngay nyo a tawo, ki nawrinchiw pangrokod no Dyos dyinyo.

³ Āngo ta dilawen mo akmay dedeng a podin do mata no kakteh mo, an dyi mo a madlaw a akmay toroso podin mo?

⁴ On, maypāngo kaibahey mo syad kakteh mwaw a, ‘Oy, palobosan mo pa yaken, ta pakarohen ko podin mwaya,’ an myan akmay toroso a podin no mismo a mata mo?

⁵ Maysinsingpet kaya! Pakarohen mo pa manma iyaw akmayay toroso a podin mata mo tan masedang kapakaboaya mo, as kapakaro mos podinaw no kakteh mwaw.”

⁶ Sinpangan na, binata ni Jesus a kāna, “Itoroh nyo abad chito masantwan, ta āngo nchan lakatan daynyo a sonyiten. As masaw a itoroh nyo abaw kwarta nyo do bago, ta tod da lasalasan. Komwan parinen da no maskeh saw a mangadngey so chirin Āpo Dyos.”

No Maynamot Do Oyod A Kapaydasal

(Lk. 11:9-13)

⁷ “Chaōma nyo abaw mangdaw do Dyos, ta syirto a itoroh nanchi dyinyo akdawen nyo. Chaōma nyo abaw maychichwas so machita nyo a yapo dya, ta sidongan nanchi inyo a omsarak sya. As chaōma nyo abaw magtoktok, ta iwangan nanchiw pantaw dyinyo.

⁸ Ta aran sino a mangdaw, matorohan anchi, as no maychichwas, ki makasarak anchi. Masaw, no aran sino a magtoktok, ki maiwangan anchiw pantaw dya.

⁹ Ta ari danawri dyinyo a āmang manoroh so bato do anak na an mangdaw so tinapay?

¹⁰ Mana manoroh so marem an mangdaw so among?

¹¹ Inyo paya tawo a aros gatos, an chapatak nyo manoroh so maganay do anak nyo, mangamangay panchi si Āmang nyo do hanyit a manoroh so maganay dyirad mangdawaw dya!

¹² “Dawa, iyaw chakey nyowaw do inawan nyo, ki nawriw parinen nyo do kapayngay nyo a tawo, ta nawri lang chakey na batahen Linteg ni Moyses kan intolas daw no propita saw do kaychowa.”

No Malopit A Rarahan

(Lk. 13:24)

¹³ “Somdep kamo do malopit a rowangan a asdepan do hanyit. Ta iyaw maydamnayaw kan marahawaw a rowangan, ki komwan do abos pandan a kararayawan, as kan aro saw makey a mayam daw.

¹⁴ Ki malopit rowangan, as kan malidyat paw ayaman a lomongo do abos pandan a byay. As dawa, tomayisa lang makadongso sya.”

No Kayo Kan Asin Na

(Lk. 6:43-44)

¹⁵ “Magannad kamo dyirad sinan propita saw, ta mangay sanchi a akmay oyod sa manganohed. On, malinay kapaychirin da tan batahen nyo a masingpet sa a akmay karniro. Ki no kaoyodan na, ki akma say maranggas a lobo.

¹⁶ Ta akmas kailasin mo an āngo kakayo na sigon do asyaw no nawri a kayo, komwan kaimangmang nyo so dadakay da do kaparin da. Ta ari danawriw hateng a nay-asi so obas, kan ari danawriw kwantong a nay-asi so asin igos?

¹⁷ Ta kāda maraboy a kayo, ki omsi so maganay. Masaw nahoto a kayo, syimpri, omsi so makwan.

¹⁸ An magla kayo, omsi abas makwan. Masaw a an narokop a kayo, omsi abas maganay.

¹⁹ Kāda kayo a dya omsi so maganay, ki matongeh, as kapayongeb na do apoy.

²⁰ Komwan kalasinan nyo siras sinan propita saw a maynamot do kaparin daw a marahet!”

Chapapatak Kwaba Inyo

(Lk. 13:25-27)

21 “Tabo abanchi a makabata dyaken so, ‘Āpo, Āpo,’ ki makasdep do pagtorayan no Dyos, an dya sira lang magtongpalaw do chakey ni Āmang ko do hanyit.

22 Ta anchan marapit kapangokom no Dyos, ki aro sanchiw makabata dyaken so, ‘Āpo, Āpo, maynamot do ngaran mo, taywaran dyi namen a inpakatoneng Maganay a Dāmag? As taywaran dyi namen sa pinaksyat marahet saw a ispirito maynamot do nakaosar namen so ngaran mo? Asa pa, maynamot pad ngaran mo, taywaran dyi kami a nakaparin so aro a milagro?’

23 Ki batahen konchi dyira a kon ko, ‘Sino kamo? Chapatak ko abaya inyo. Komaro kamo dya, inyo a marahet so dadakay.’ ”

Siraw Dadwa A Napatnek A Bahay
(Lk. 6:46-49)

24 “No aran sino a makadngey so chirinen kwaya as tongpalen na, ki akmas asaw a masirib a tawo a napatnek so bahay na do pinasaw a bato.

25 As do dawri, myan mawyas a chimoy, ayo, kan mayit a salawsaw a nanghorihoris so bahayaw. Ki aran komwan, polos a dya nalasa, ta maganay nakaisedsedan batwaw.

26 Ki no mangadngey so chirin kwaya as dyi na tongpalen, ki maipariho do salanga a tawo a napatnek so bahay na do kahmanayan tana.

27 Ta do kangayaw no mawyas a chimoy, ayo, kan mayit a salawsaw a nanghorihoris so bahayaw, ki nalasa kan makamwamomo nakalasa naw.” Nawri danaw binatan Jesus.

28 Ki do katayokaw ni Jesus a nangibahey so tabo nyaya inanawo na, nasdaawan saw tawotawo saw do akmaya syay a kapangnanawo na.

29 Ta no kapangnanawo naw, ki myan toray na sigon do kapaychiychirin naw, kan akmaba siras mangnanawowaw so linteg.

8

Pyahen Ni Jesus Asa Nagliproso
(Mk. 1:40-45; Lk. 5:12-16)

1 Do kawsokaw ni Jesus do tokonaw, ki aro saw tawotawo a minonot dya.

2 Ki nangay dyaw asaw a nagliproso, as nakapaydogod na do salapen naw, as nakabata na sya a kāna, “Āpo, an chakey mo a mapyan ako, masigorādo ko a maparin mo.”

3 Ki tinodah ni Jesus tatchay naw a sinalid, as nakabata na sya dya a kāna, “Naon, chakey ko. Mapyan ka na!”

Ki nanyeng a napyan ganyit naw a liproso.

4 Sinpangan na, binatan Jesus dya a kāna, “Ibahebahey mwabaw nya namarin dyimo do aran sino, ah, basbāli a nyeng ka mangay a mapaboyad padyaw tan sakangwan maboya na a napyan ka na. As katayoka no nawri, mangidāton ka so dāton mo a para do nakapakadalo mo a akmas inbilinaw ni Moyses do kaychowa pa a pangipaneknek mo do tawotawo a napyan ka na.”

Pyahen Ni Jesus Asaw A Adipen
(Lk. 7:1-10)

5 Do nakasabataw ni Jesus do Kapernaom, binayat no asa a kapitan no soldado saw a yapod Roma kan nangdaw di Jesus so sidong.

6 Binata nad Jesus a kāna, “Āpo, myan adipen kwaw do bahay a naparalitiko danaw, kan aryaw sichangori a taywara malidyatan.”

⁷ Ki binatan Jesus dya a kāna, “Yangay kwa pyahen.”

⁸ Ki inithbay no kapitanaw a kāna, “Ay, mo Āpo, maikari akwaba mapasdep dyimo do bahay ko. Tod mo na lang a ibilin, ki mapyan anchiw adipen kwaw.

⁹ Ta aran yakenaw, ki adngeyen ko bilbilin no matwatohos kan yaken. Masaw dyirad soldado ko saw a itorayan ko a tongpalen daw ibahey ko dyira. An mangmandar ako so asa a, ‘Mangay!’ ki mangay. Do matarekaw, bilinen ko a, ‘May ka pa dya!’ ki tongpalen na. An ibilin ko do adipen ko a, ‘Parinen mo nya,’ parinen na. As dawa, nawriw itaha kwaya dyimo, mo Āpo.”

¹⁰ Do nakadngyaw sya ni Jesus, ki chinasdaaw naw kapitanaw, as nakabata nas nya dyirad tawotawo saw a minonot dya a kāna, “Ibahey ko dyinyo oyod. Ari ko pad nachichwasan dyinyo a Jodyo a kapotōtan Israel iyaw kapanganohed a akma syay so kayit.

¹¹ Ibahey ko dyinyo a aro sanchiw Dya-Jodyo a yapod dāya kan laod a machisalap do kanan da simna Abraham, Isaak, Jakob do pagtorayan no Dyos do hanyit.

¹² Ki siraw sigodaw a Jodyo a inplano no Dyos a mairaman do pagtorayan na, ki mapaksyat sanchi a mangay do mamansokelaw a kasarisyaran a yanān dan tomanyitanyis saw kan mayngaletngēt a tawotawo do lidyat da.”

¹³ Ki do dawri, binatan Jesus do kapitanaw a kāna, “Sigi, somabat ka na, ta nāparin danaw akmas kapanganohed mwaya.” Ki nanyeng do nawri lang a oras, ki nāpyan adipen naw no kapitanaw.

Pyahen Sa Ni Jesus Aro A Tawotawo

(Mk. 1:29-34; Lk. 4:38-41)

¹⁴ Sinpangan na, do kangayaw ni Jesus do bahay ni Pedro, naboya naw katoganganaw ni Pedro a mabakes a naypoktad a maganyit a magbāra.

¹⁵ Do dawri, sinalid ni Jesus tanorwaw no mabakesaya, ki nyeng na binawan. Naybangon kan nakangay dana nangidasar so kanan da Jesus.

¹⁶ Ki do dawri a ahep, inyangay da san tawotawowaw di Jesus aro saw a sindep no marahet a ispirito kan siraw maganyit saw. Ki maynamot lang do toray no chirin na, pinaksyat naw aro saw a marahet a ispirito, as nakapāpya na tabo siras maganyit saw.

¹⁷ Pinarin naw komwan tan matongpal inpadtwaw ni propita Isayas a kāna, “Iyaw mismo a mangisabhay so tabo lidyat kan ganyit ta tan mapakaro sa dyaten.”*

Siraw Makey A Mayparin A Nanawhen Jesus

(Lk. 9:57-62)

¹⁸ Do nakaboyaw ni Jesus siras reprep saw a tawotawo a omdibon dya, binata na dyirad nanawhen na saw a mamtang sad minangaw.

¹⁹ Ki do sakbayaw no kangay da, nāppasngen dyaw asaw a mangnanawo so linteg, as nakabata na sya a kāna, “Maistro, monot ako dyimo a aran dino angayan mo.”

²⁰ Inatbay ni Jesus a kāna, “Myan abab a pakaychehan bolaw, as masaw a myan binahayan dan manomanok, ki abaw pakaychehan kan paynahahan ko a Tawo a Yapod Hanyit.”

²¹ Ki binatan asaw daw a nanawhen na a kāna, “Āpo, somabatak pa manma ah, ta yangay ko pa itabon si āmang ko.”

* 8:17 8:17 Isa. 53:4

22 “Nolay mo na,” initbay ni Jesus dya, “ta siraw naibidang danaw a nadiman, sira danaw makatoneng a mangitabon so minatay. As imo, basta onotan mo yaken.”

No Kapangheteng No Salawsaw Kan Kapagtalna No Kelsang
(Mk. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

23 Ki do dawri, somnakay sa Jesus kan siraw nanawhen naw.

24 Ki do kayan daranaw do almidyo, nyiknyinan a naypayit salawsaw kan naypararakoh iyaw kelsang, as kan makalo dana mapno abang daw. Ki do dawri, myan a makaycheh si Jesus.

25 As dawa, yay da yinokay si Jesus, as nakabata da sya dya a kon da, “Mo Āpo, somidong ka ah, ta makey danaya maarinebneb abang taya! Ih, mahmes ta na!”

26 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Napangayan nyos katedred nyo? Aysa! Kadēkey pan anohed nyo!” Ki do dawri, naybangon si Jesus, kan inmandar na do salawsawaw kan kelsangaw. Ki nanyeng a nangheteng kan taywara dana matalna.

27 Ki chinasdaaw da, as kan binatabata da, “Āngo katatawo no nyaya a aran salawsaw kan kelsang, ki manganohed sa dya?”

No Dadwa Saw A Mahakay Do Gerasa A Sindepan Marahet A Ispirito
(Mk. 5:1-20; Lk. 8:26-39)

28 Do nakapakabtang daw da Jesus do tana daw no tawotawo a Gadareno,[†] ki binayat dan dadwa saw a mahakay a yapod aschip a pagtatanman. Siraw nya, ki sindep san marahet saw a ispirito, kan oltimo a tangsit da. Dawa, abaw makaitored a manghabas sira do dawri a rarahan.

29 Ki do kasngen daranaw di Jesus, nangngey sa, kan binata da dya a kon da, “Imo a Anak no Dyos, anghen mo yamen?‡ Yangay mori yamen a dosāen sakbay no arawaw a naikeddeng?”

30 Ki iyaw midyowaw so mabawas dēkey dyira, myan daw asa matokpoh a arban a bago a maysaysabok.

31 Dawa, nachikakaāsi saw marahetaw a ispirito di Jesus a kon da, “An paksyaten mo yamen, toboyen mo pa yamen a somdep do bago saya.”

32 “Ngay! Mangay kamo na,” binata ni Jesus. Ki do dawri, minohtot sa, as nakangay da a somindep dyirad bago saw. Sinpangan na, naychapyapayayo sa tabo arban saw no bago a nandang nakatapwak dad pangpangaw a nachinmo do minangaw, kan nahmes sa tabo bago saw.

33 Ki siraw mangonongaw siras nawri a bago, naychapyapayayo sa a nangay a nangibahebahey do tawotawo saw do idi da maynamot do tabo naporinaya kan naporinaw dyirad dadwaw a mahakay a sindep no marahet saw a ispirito.

34 As dawa, binayat dan tabo omidi saw daw si Jesus. Ki do nakaboya daw sya, ki chindaw da dya a komaro do logar daw.

9

Pyahen Ni Jesus Asaw A Paralitiko
(Mk. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

¹ Do dawri, somnakay dana sa Jesus do abangaw, as nakapaybidi da do kabtangaw no minanga a mandad nakarapit narana do idi na.

[†] 8:28 8:28 “Gadareno” mana “Geraseno” mana “Gergeseno.” Mk. 5:1; Lk. 8:26   [‡] 8:29 8:29 Mk. 1:24

² Ki do dawri dana, myan saw nawara di Jesus a nangisiw so asaw a paralitiko a pinaypoktad dad pinarin daw a pakaychehan na a dohod. Ki do nakaboyaw ni Jesus so kapanganohed daw dya, binata nad paralitikwaw a kāna, “Payiten mo kapangtokto mom anak ko. Napakawan ka na do gatogatos mo.”

³ Ki do dawri, binata dan kadwan saw a mangnanawo so linteg do aktokto da, “Aysa! Maddiw nya tawo, ta tod naya dyābat si Āpo Dyos do kapachiyengay na so toray do Dyos!”

⁴ Ki maynamot ta chinapatak ni Jesus myanaw do aktokto da, binata na dyira a kāna, “Āngo ta mangtokto kamos marahet?”

⁵ Āngo maydaydamnay a batahen ko: ‘Napakawan ka na do gatos mo,’ mana ibahey kwa, ‘Maytēnek ka, as kayam mo na?’

⁶ Ki tan chapatak nyo a yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki myan toray ko do tanaya a mangpakawan so naygaygatos, paytēneken ko paralitikwaya.” Sinpangan na, binata nad paralitikwaw a kāna, “Maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kasabat mo na.”

⁷ Do dawri, naytēnek paralitikwaw, as nakayam na a somabat do bahay na.

⁸ Do nakaboya daw no tawotawo saw so nawri a naparin, nananawa sa, kan indaydāyaw da si Āpo Dyos, ta intoroh naw komwan a toray do tawo.

Tawagan Ni Jesus Si Matchew

(Mk. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹ Komnaros Jesus do dawri a yanan. Ki do kayam naw, naboya naw asaw a tawo a mayngaran so Matchew* a asa magsingsingir so bwis a maydisna do opisina naw a pagsingsingiran na. Binata ni Jesus dya a kāna, “Ka pa dya! Pachisyayan mwaba yaken.”

Nanyeng a naychakatkat si Matchew, as nakawnot na sya.

¹⁰ Sinpangan na, do nakapachakanaw ni Jesus kan nanawhen na saw do bahayaw ni Matchew, arō saw nachihanghang dya a magsingsingir so bwis kan tawotawo saw a naibidang a aro so gatos.†

¹¹ Ki do nakaboya daw sya no kadwan saw a Parisyo a machihanghang sa Jesus dyira, inyahes da dyirad nanawhen na saw a kon da, “Āngo ta machihanghang maistro nyowaya dyirad magsingsingir saya so bwis kan dyirad naibidang saya a aros gatos?”

¹² Ki nakadngeyaw sira ni Jesus, inpangarig na dyira a kāna, “Sirabaw masalon-at makachitas mangagas, an dya siraw maganyit.

¹³ Yangay nyo a nanawhen chakeyaya batahen myanaya do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Iyaw kāsisyen nyo do kapayngay nyo a tawo chakey no Dyos, kan iyabaw dāton nyowaw a masosohan.‡ On, nangay akwaba mangrara so tawotawo saw a malinteg, an dya siraw myan so gatos.”

No Kapanahahes A Maynamot Do Kapagayonar

(Mk. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴ Katayokan nawri, nangay sad Jesus nanawhen saw ni Juan a Mamonyag, as nakabata da sya dya a kon da, “Āngo ta magayonar kami kan siraw Parisyowaw, ki siraw nanawhen mwaya, ki enggaya?”

¹⁵ Ki tinbay san Jesus do pangarig a kāna, “Namna! Maparinawri a magmamayo tawo a naawis dana do kasarān, naten dana an myan paw

* **9:9 9:9** Mana “Lebi.” Mk. 2:14; Lk. 5:27 † **9:10 9:10** Siraw nya tawo a naibidang a aros gatos, ki siraw dya nakatongpal so kadwan a Linteg ni Moyses. ‡ **9:13 9:13** Ose. 6:6; Mik. 6:8

nobyowaw do yanan daw? Ki ıto araw a maikaro diraw nobyowaw, kan do dawrinchiw kapagayonar da.”

¹⁶ Tinongtong ni Jesus nagpangarigan dyira a maynamot do adanaw kan bayo a nanawo a dya maparin a maysagel. Binata na dyira a kána, “Abaw mangitakop so bayo a lamit do adan a laylay, ta komsen anchiw no naitakopaw, kan marohnwan piritaw no adanaw a laylay.

¹⁷ Mana maparin aba pangayen mawnged a palek do adan a sopot a lalat. Ta an komwan, mabtak anchiw sopotaw, as madonchiw palek, as kan mararayaw anchiw sopotaw. On, machita mapangay mawnged a palek do bayo a sopot a lalat tan dya mado palekaw, as kan mararayaw abaw sopotaw.”

No Anak No Magtorayaw Kan Mabakesaw A Nangsalid So Laylay Ni Jesus

(Mk. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Myan pa madama inanawo ni Jesus nyaya pangarig do nakangayaw no asaw a apohen dan Jodyo saw. Naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakabata na sya a kána, “Kapaybitos paw no byay no anak kwaw a balasitang, mo Apo. Ki pachiyangay mo pa saliden, kan syrto a mirwanchi a mabyay.”

¹⁹ Do dawri, naytēnek si Jesus, as nakawnot nad magtorayaw. Aran siraw nanawhen naw, ki nangay sa.

²⁰ Ki myan daw asa mabakes a malidyatan a nāw na marodit do asa poho dana kan dadwa katawen. Naypasngen do dyichodanaw ni Jesus, as nakasalid nas sayranaw no kekeh na.

²¹ Ta no myan do aktokto na, ki nyaya: “Aran nawri lang masalid ko laylay naya, sigorādo a mapyan ako.”

²² Ki do nakasalid naw sya, nanyeng a minidit si Jesus. Ki do nakaboya naw sya, binata na dya a kána, “Payiten mo kapangtokto mom balasang ko, ta maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napan ka.” Ki do dawri a oras, insigida a napan danaw mabakesaw.

²³ Sinpangan na, do nakapakarapit daw da Jesus do bahayaw no magtorayaw, ki naboya na saw magpıtaw a magtokar an myan minatay, kan naboya na paw aro a tawotawo a magringringgor.

²⁴ Ki do dawri, binata na dyira a kána, “Mohtot kamo a tabo do bahayaya, ta nadiman abaw nya balasitang, ta tod a nakaycheh.”

Ki chinamyeng das Jesus.

²⁵ Ki do nakahbot daranaw, somindep si Jesus do kwartwaw a yanan nadimanaw. Ki do nakarapit naw sya, inigpet naw tanorwaw no balasitangaw, as nakapaybangon na sya, ki nanyeng a naybangon a sibibyay.

²⁶ Iyaw nawri a namarin, ki nagwaras a dāmag do tabo omdibon saw a idiidi.

Pyahen Ni Jesus Dadwa Saw A Bolsek

²⁷ Ki do katayokaw no nawri, komnaro sa Jesus do dawri a yanan. Do kadama daw a mayam, myan saw dadwa minonot dya a mahahakay a bolsek, kan inngengey da dya a kon da, “Kapotōtan ni Āri Dabid, § chāsım pa yamen!”

§ 9:27 9:27 No chakey a batahen Kapotōtan ni Āri Dabid, ki iyaw nyaw āwag dad Mesias.

²⁸ Ki do nakapakasdep danaw ni Jesus do bahayaw a yanan na, ki somindep saw bolsek saw. Do dawri, inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Anohdan nyori a maparin koynyo a pakaboyahen?”

Ki, “Naon mo Āpo ah,” kon da.

²⁹ Sinpangan na, sinalid ni Jesus mata daw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Maparin nyaya akmas ninamna nyowaya.”

³⁰ Do dawri, nakaboya dana sa, ta napyia dana sa. Ki inmandar ni Jesus dyira a abo pakono pangibaheyan das nawri a napaarin.

³¹ Ki do nakakaro daranaw do dawri, nāw da inpadpadāmag do tabo omdibon saw a idiidi iyaw maynamot di Jesus.

Pyahen Ni Jesus Mahakay A Omel

³² Do nakakaro daranaw no dadwa saya a mahahakay, ki myan pa saw nangyangay di Jesus so asa omel a mahakay a sindepan marahet a ispirito.

³³ Ki do nakapaksyat danaw no marahetaw a ispirito, ki nakapaychirin danaw tawowaw. Chinasdaaw dan tawotawowaw, kan binata da a kon da, “Ari ta payad nakaboyas komwan so panakabalin do Israel.”

³⁴ Ki binata dan Parisyo saw a kon da, “Ay! Iyayaw pangolo daw no dimonyo saw manorotoroh dya so panakabalin a mangpaksyat so marahet saya ispirito.”

Chāsi San Jesus Tawotawo

(Lk. 10:2)

³⁵ Do dawri, minidibidi si Jesus do tabo idiidi kan barbaryo a nangnanawo do sinagoga da saw daw, kan nangasaba so Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos, as kan nangpapyia so tabo matatarek saw a ganyit kan kaynyin dan tawotawo.

³⁶ Taywaraw nakāsi ni Jesus siras tawotawo do nakaboya naw sira a pirmi sa mariribokan kan malidyatan, ta akma saw karniro a abo manganong dyira.

³⁷ Sinpangan na, binata na dyirad nanawhen naw a kāna, “Arwayaw ranyen, ki taytayisa lang magranyi.

³⁸ As dawa, akdawen nyo si Āpo a iyaw akin dyiraw so ranyen saya tan manoboy so arwaro pa a magranyi.”

10

Siraw Asa Poho Kan Dadwa Nanawhen

(Mk. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

¹ Do asa karaw, tinawagan san Jesus siraw asa poho saw kan dadwa nanawhen na, as nakaitoroh na dyira so toray da a mangpaksyat so marahet saw a ispirito kan iyaw kapangpapyia so tabo matatarek saw a ganyit kan kaynyin.

² Siraw nyaw ngaranganan dan asa poho saya kan dadwa nanawhen: no manma, ki si Simon a mayngaran so Pedro, kan si Andres a kakteh na; kan siraw maykaktehaw a sa Santiago kan ādi na a si Juan a anak ni Sebedeo;

³ sa Pilipi kan Bartolome; si Tomas kan si Matchew a magsingsingir so bwis; kan si Santiago a anak ni Alpeo, kan si Tadeo;

⁴ si Simon a mangispal so kaidyan na, kan Jodas a yapod Iskariote, iyaw nyaw nanglipotaw di Jesus.

No Katoboy Ni Jesus Siras Dosi Saw A Nanawhen Na

(Mk. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵ Tinoboy san Jesus asa poho saya kan dadwa nanawhen na, kan inbilin na dyira a kāna, “Mangay kamo abad aran dino a idiidi dan Dya-Jodyo mana somdep kamo aba do aran āngo a idiidi da no Samaritano,

⁶ basbāli a mangay kamo lang dyirad rarayay ta saw a kapotōtan Israel a akmay nabo a karniro.

⁷ On, yangay nyo a ikasaba dyiraw nya: ‘Īto danaw kapagtoray no Dyos.’

⁸ Pyahen nyo saw maganyit, pagongaren nyo saw nadiman, pyahen nyo saw nagliproso, as kan paksyaten nyo saw marahet a ispirito. Maynamot ta abo pinanadi nyos inanohdan nyowaya, ipatadi nyo abaw itoroh nyowaya dyira.

⁹ Ki mangyonot kamo abas so aran āngo a kita kwarta do bolsa nyo.

¹⁰ Masaw a mangyonot kamo abas bayon nyo, mana pagsokatan nyo, mana risirba no tokap nyo, mana sarokod nyo, ta no maytarabakwaw, ki maikari a matorohan so kanen na.

¹¹ “An makarapit kamo do aran āngo a idi mana baryo, maychichwas kamo so makey a mangpadagos dyinyo. Omyan kamo daw a mandan komaro kamod dawri a yanan.

¹² An somdep kamo do asa bahay, ki bindisyonan nyo sa a kon nyo a, ‘Dyos pakono manoroh so talna na dyinyo.’

¹³ Ki an rawaten dayno do dawri a bahay, tokosen nyo dyiraw inbahey nyowaw a talna da. Ki an dyi daynyo a rawaten, ki ibabāwi nyo.

¹⁴ “As an makarapit kamo do bahay mana idi a dya mangrawat mana dya mangadngey dyinyo, wakwaken nyo ahbek no kokod nyo,* as kakaro nyo sira.

¹⁵ “Ibahey ko dyinyo oyod a iyaw idyaw a dya mangrawat dyinyo, ki malidyalidyat anchiw dosa dan tawotawo a omyan daw kan siraw yapo do idi saw a Sodoma kan Gomorra† anchan araw a kapangdosa no Dyos.”

Siraw Īto A Kalidyatan

(Mt. 24:1-14; Mk. 13:9-13; Lk. 12:12-17; 21:12-17)

¹⁶ Binata pan Jesus dyira, “Mangadngey kamo, ta toboyen koynyo a akma siras karniro saw do payayahatan dan mararanggaw saw a lobo. Dawa, makasikap kamo a akmay marem, ki masingpet kamo a akmay boyit.

¹⁷ Magannad kamo dyirad tawotawo, ta tiliwen kan idarom danchinyo. Saplitan danchinyo do sinagoga da saw,

¹⁸ kan mairarom kamonchi do salapen dan magtotoray kan ar-āri maynamot do kawnot nyo dyaken. Ki iyanchiw nawriw gondaway nyo a mangipaneknek dyira kan siraw Dya-Jodyo so Maganay a Dāmag.

¹⁹ Ki do katiliw daw anchi dyinyo a idarom, mabakel kamo aba an maypāngonchiw kaikalintegān nyo so inawan nyo, mana chabakel nyo aba an āngo nchiw itbay nyo dyira. Do dawrinchi, matorohan kamonchi so ichirin nyo anchan marapit nawri a oras,

²⁰ ta inyo abanchiw maylilyakaw, an dya Ispirito ni Āmang nyo do hanyit manoroh so pabatahen nyo.

²¹ “Myan sanchiw tawotawo a mangipadiman so mismo da a kakakteh, as kan komwan anchiw parinen inyapwan dyirad anak da. Siranchiw anak, ki machikontra sanchi do inyapwan da, kan ipadiman da sanchi.

* **10:14 10:14** Mk. 6:11; Ara. 13:51 † **10:15 10:15** Siraw tawotawo do Sodoma kan Gomorra, ki akmay siraw pinakainawan dan tabo tawotawo a mamarin so marahet kan mangipsok so Dyos. Gen. 19:1-29; Isa. 1:9-10; 3:9; Jer. 23:14; Pal. 11:8

²² Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken. Ki maisalakan anchiw makaibtor so kapanganohed na mandad pandan.

²³ An idadanes daynyo do asa idi, mayyayo kamo do matarek a idi. No bata ko dyinyo, ki oyod a dyi nyo panchi a tayokaw tarabako nyo do tabo a idiidi do Israel sakbay a mangay no Tawowaw a Yapod Hanyit.‡

²⁴ “Aryoriw machinanawo a masirsirib kan mangnanawowaw sya, mana ariyoriw tobotoboyen a matortoray kan amo naw? Syimpri aba!

²⁵ On, mapnek danaw nachinanawowaw an mayparin dana akmas mangnanawowaw. Komwan pakono kapnek no tobotoboyen an mayparin dana akmas amo naw. Ta yaken Apo nyo, ki an batahen da a yaken si Beelsebob a apo dan dimonyo, maypaypangay danaw kaipsok da dyinyo a manganohed dyaken?”

No Oyod A Chamo

(Lk. 12:2-7)

²⁶ “As dawa, mammo kamo aba dyira, ta abaw naitayo a dyinchi a maipaboya, mana palimed a dyinchi a mapatakan.

²⁷ Ta no inbahey ko dyinyo sichangori a inyō lang, ki ibahey nyonchi do tabo tawotawo. As no iyarasāas ko dyinyo, ki ingengey nyo do katawotawowan.

²⁸ As chamo nyo sabaw mangdimanaw so inawan, ki maparin daba dimanen pahad. Ki nawri pakono chamo nyo Dyos, ta maparin na rarayawen inawan kan pahad do impiirno.

²⁹ Ta chiban nyo saw billit toleng saya a sinsinan so balor, asa lang a kaplataw balor dan dadwaw. Asyo a masday aran asa dyirad dyaya, an dya ipalōbos ni Amang nyod hanyit, ta ay-aywanan na sa.

³⁰ Ki aran siraw boboh nyo, ki chapatak danan Dyos bidang da.

³¹ As dawa, mammo kamo aba, ta mapatpateg kamo kan aro saw a billit toleng.

³² “Ta aran sino a mangipodno do salapen dan tawotawo a manganohed dana dyaken, ki ipodno konchi do salapen Amang kod hanyit.

³³ “Ki no mangilibak so kapanganohed na dyaken do salapen dan tawotawo, ilibak konchi do salapen Amang kod hanyit.” Nyaw innanawo ni Jesus.

No Kapanganohed A Aran Pakadimanan

(Lk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Iktokto nyo aba a nangay ako a mangyangay so kapaychachapya do lobongaya. On, mangyangay akwabas kapaychachapya, an dya kapaydidiman.

³⁵ Nangay ako tan inyangay ko kapachikontran anak a mahakay do amangaw, as kan anakaw a mabakes do anang naw. Masaw manogangaw a mabakes di katogangan na a mabakes.

³⁶ Ta siraw kabosor no asaw a tawo a manganohed dyaken, ki siraw myan do mismo na a pamilya.§

³⁷ “Ta no aran sino a rakorakoh so adaw di amang kan anang na kan adaw na dyaken, ki polos a maikari aba dyaken. Masaw a no rakorakoh so adaw do anak na kan adaw na dyaken, abaw sinpangan na, dyaken.

³⁸ Ta aran sino a dya maysabhay so kros na,* as kawnot na dyaken, polos a abos sinpangan dyaken.

³⁹ Ta no mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya.”

Siraw Gon-gona
(Mk. 9:41)

⁴⁰ “No mangrawat dyinyo, bāli yaken danaw rinawat na. As no mangrawat dyaken, ki iya danaw rinawat naw nanoboyaw dyaken a si Āmang kod hanyit.

⁴¹ As no mangrawat so asa propīta maynamot ta iya, ki mangipakatoneng so maynamot do Dyos, magon-gonaan anchiw nawri a tawo a akmas gon-gona naw no nawri a propīta. Masaw a no mangrawat so asa malinteg a tawo maynamot do kalinteg naw, ki magon-gonaan anchi a akmas gon-gona naw no malintegaw a tawo.

⁴² As no aran sino a mapaynom so aran asa kabaso a mahanebneb a ranom do asa dyirad mabobodis saw so saad maynamot ta nanawhen ko sa, sigorādo a rawaten nanchiw gon-gona na,” binatan Jesos.

11

Siraw Tinoboyaw Ni Juan A Mamonyag
(Lk. 7:18-35)

¹ Do nakatayokaw ni Jesos a nangibilin dyirad dosi saw a nanawhen na so tabo nyaya, ki komnaro si Jesos do dawri a yanan kan nangay a mangnanawo kan mangasaba dyirad masngen saw daw a idiidi.

² Ki do dawri a chimpō, myan si Juan a Mamonyag do bahodan. Ki do nakadamag naw so pinariparinaw ni Kristo, tinoboy na saw nanawhen naw a mangay di Jesos a manahahes dya a kon da,

³ “Imo danawriw hahawen namenaw a mangay anchi, mana mangnanaya kami pas matarek?”

⁴ Ki tinbay san Jesos a kāna, “Maybidi kamo di Juan, as kaibahey nyo sya dya siras nadngey nyo kan naboya nyo saya:

⁵ Makaboya dana saw bolsek kan makayam dana saw piday, napyan saw nagliprosyaw kan makadngey dana saw toleng, kan nagongar saw nadiman, as maikasaba danaw Maganay a Dāmag dyirad mapopobri.

⁶ Magasat tawo a dya maycharwa so kapangtokto a maynamot dyaken!”

⁷ Ki do nakapakayam daw no nanawhenaw ni Juan a Mamonyag, nyaw binata ni Jesos dyirad tawotawo saw a maynamot di Juan: “Do nakangay nyowaw di Juan do let-ang, āngo hahawen nyo a maboya? Asawri a tawo a tod a madyiwadyiway so kapangtokto a akmay bochid a pablobloten salawsaw? Syimpri engga!

⁸ Āngo saw yangay nyo a chiniban? Yay nyori a chiniban asa a tawo a naylaylay so mapintas kan mangina? Engga, ta palasyo iyaw yanan dan maylaylayaw so malamoyot a mangina.

⁹ Ngay, Ibahey nyo pa! Āngo ta nangay kamo daw? Nangay kamo āno a nanyideb so asa propīta? Naon, masyirto nawri! Ki no ibahey ko dyinyo, ki masissisīta pa a adayo kan asa a propīta.

¹⁰ Ta si Juan chakeyaw a batahen myanaw a naitolas do Masantwan a Tolas a kānan Āpo Dyos,

* **10:38 10:38** No chakey na batahen maysabhay so kros, ki iyaw tawowaw a nāw na monot di Jesos a aran kalidyatan na mana nawriw pakadimanan na.

'Panmahen konchi a toboyen asaw a pachirawatan ko tan yay na paysonongen ayaman mo.*

11 "Adngeyen nyo nya, ta oyod. Tabon nayanak a tawo, ki abaw akmas kasisita ni Juan a Mamonyag. Ki aran komwan, siraw kabobodisanaw a naibidang dana do pagtorayan Āpo Dyos, ki masissisita sa kan iya.

12 Ta nakayapod nakainanawowaw ni Juan so minsahi na a mandan sichangori, nawriw nakairogin tawotawo a maswasodib kan posposan daw somdep do pagtorayan no Dyos.

13 Ta somniknan do chimpwaw ni Moyses kan siraw propita saw do kaychowa, ki inpadto da a tabo a maynamot do pagtorayanaya no Dyos kan iyaw kangayaw ni Juan sakbay iyaw Mesias.

14 As an chakey nyo a anohdan propita saw, ayket na, naawātan nyo pakono a si Juan, ki iyaw Elyasaw† a naipadto a mangay anchi.

15 Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo, ah," binata ni Jesus.

16 Ki tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, "Āngo paro pangiparihwan kos tawotawo sichangori? No kapariho da, ki akma saya siras adedekey saw a maychadisdinsa do plasa a polos a dyi sa mapnek. Maysin-aagay a kon da dyirad maskehaw a gomtal,

17 'An magtokar kami so pito, ki tomada kamo abaya! An magkanta kamayayas para minatay, ki magdong-aw kamo abaya!'

18 "Ta si Juan, ki nangay a nagayonar kan mininom aba so palek. Ki aran akma syaw, binatabata da a iya, ki linoganan no marahet a ispirito!

19 "Ki yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki nangay ako a nachakan kan nachinom dyinyo. Ki alit na batatabatahen da a kon da, 'Chiban nyo nya tawo, masarawaya kan maybobokaya. Sit dayan magsingsingirayas bwis kan siraw maibidang saya a aro so gatos!' Ki aran komwan batatabatahen nyo, ki kosto kan oyod sirib no Dyos, as kan maipaboyaw nyaya do kabibiyay dan manganohedaw dya."

Siraw Tawotawo Do Idi Saw A Dya Magbabāwi

(Lk. 10:13-15)

20 Do dawri, insiknan ni Jesus a pinaydabdab tawotawo saw do idiidi saw a namarinan nas aro a milagro maynamot ta nakey saba nagbabāwi do gatogatos da.

21 Binata na a kāna, "Kapakāsi nyo pa, inyo a taga Korasin kan taga Betsayda! Aro makaskasdaaw a pinariparin ko do idi nyo saya, ki alit na dyi kamo a nagbabāwi! Amnan do idiidi sawen a Tiro kan do Sidon‡ namarinan ko siras nya milagro, ayket, ari dana sa nahay a naylaylay so kostal kan naydisnad ahbek a pangipaboya da so oyod a nakapagbabāwi da.

22 As dawa, ibahey ko dyinyo a anchan araw a kapangokom, ki malidyalidyat anchiw dosa nyo kan iyaw dosa da do idiidi a Tiro kan Sidon.

23 "As inyo a tawotawo a yapod Kapernaom, bata nyori an maidayaw kamonchi do hanyit? Polos, basbāli a maitapwak kamonchi do impyirno!§ Ta an namarin saw nya milagro do Sodoma a akmas namarin saya dyinyo, masigorādo a magbabāwi sa, as kan myan paw syodad daw sichangori.

24 Ki ibahey ko dyinyo a malidyalidyat anchiw dosa nyo kan siraw yapo do Sodoma* anchan marapit nawri a araw a kapangdosa no Dyos."

* 11:10 11:10 Mal. 3:1; Mk. 1:2 † 11:14 11:14 Mal. 4:5-6 ‡ 11:21 11:21 Siraw nyaya a Tiro kan Sidon, ki idi sa do tana dan Dya-Jodyo. Esek. 28:2; Sak. 9:1-4 § 11:23 11:23 Mana "Hades."

* 11:24 11:24 Mt. 10:15

Paynahahen Ni Jesus Siraw Manganohedaw Dya
(Lk. 10:21-22)

²⁵ Do katayokaw ni Jesus a nangibahey so nya, insiknan naw maydasal a kāna, “Āmang, imo Āpo do hanyit kan do tana! Magyaman ako dyimo, ta inpakatoneng mo dyirad abos ādal iyaw intayo mwaya dyirad mamasirib kan myan so ādal.

²⁶ On mo Āmang, ta nawriw chakey mo kan makahwahok nawri do salapen mo.”

²⁷ “Intalek dyaken Āmang tabo a panakabalin a mangitoray. Abaw makapatak so maynamot dyaken a Anak no Dyos, an dyi lang a si Āmang ko. Masaw a abo makapatak so maynamot di Āmang, an dya yaken lang a Anak na kan siraw tawo a pidyen ko a pangibahey so maynamot dya.

²⁸ Dawa, mangay kamo dyaken, inyo a tabo a mayrara so marahmet kan inyo a tabo a mahopag, ta paynahahen koynyo.

²⁹ Apen nyo nanawo ko kan machinanawo kamo dyaken maynamot ta maanos ako kan matangsit akwaba, as kan makadongso kamonchi so kaydamnayan no kapangtokto nyo.†

³⁰ Ta no nanawo a itoroh ko, ki maydamnay, kan iyaw raraya a iparara ko dyinyo, ki marahmet aba.”

12

No Kapanahes Maynamot Do Araw No Kapaynaynahah
(Mk. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

¹ Do dawri, do asaw a Araw a Kapaynaynahah, nayam sa Jesus do asaw a bengkag a namohan so trigo. Ki maynamot ta naptengan saw nanawhen naw, nanghokhot sas dāwa a kinan da.

² Ki do nakaboya daw no Parisyo saw so nawri, binata dad Jesus a kon da, “Chiban pa! Parinen dayan nanawhen mwayaw mabaywanaya a kaparin do Araw a Kapaynaynahah?‡ Mapsekawriw nawri?”

³ Ki tinbay san Jesus a kāna, “Namna! Ari nyo pawryad nabāsaw no pinarinaw ni Dabid do nakapteng daw kan siraw kinayrayaw naw?”

⁴ Taywaran dya somindep si Dabid do pagdaydayawan daw so Dyos, as nakapanghap nas kinan na tinapay a naidāton do Dyos? Sigon do linteg ta, mabaywan a kanen na kan siraw rarayaw na saw, an dya sira lang papadi saw.†

⁵ Mana nabāsa nyo abawriw Lintegaw ni Moyses a makagatos sabaw papadi saw an maytarabako sad irahem no Timplo do Araw a Kapaynaynahah, ta nawriw kapagsiribi da do Dyos?‡

⁶ No ibahey ko dyinyo, ki ari dyaw asa masissisita pa kan do Timplowaya.

⁷ As an oyod a chapatak nyo chakey a batahen naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Chakakey ko kāsi kan no dātonaw a masosohan,§ ayket na, pagatosen nyo sabaw abos gatos.

⁸ Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki yaken myan so toray a mangeddeng so meparin do Araw a Kapaynaynahah.”

---

† 11:29 11:29 Jer. 6:16 * 12:2 12:2 Sigon do naitolasaw do Eks. 34:21, ki mabaywan tawo a magarado mana magranyi do Arawaw a Kapaynaynahah. Ki sigon do kapakaawat dan Jodyo saw, an manghot sa so aran asa lang a botoh, ki bāli nakagatos dana sa do dawri a linteg, ta akma kono kitan kapagranyiw nawri. † 12:4 12:4 1 Sam. 21:1-6 ‡ 12:5 12:5 Leb. 24:8-9 § 12:7 12:7 Ose. 6:6; 1 Sam. 15:22

No Mahakay A Singkol

(Mk. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Sinpangan na, komnaro sa Jesus, as nakangay da a somindep do sinagoga daw daw.

¹⁰ Ki do dawri, myan asa mahakay a singkol. Ki tan myan pamagatosan da sya, inyahas dan kadwan dya a kon da, "Nainkalintegantoriw mapapya do Arawayan Kapaynaynahah mana engga?"

¹¹ Ki binatan Jesus dyira a kāna, "Kaspangarigan, an asa dyinyo masday so asa a karniro do aridos do Araw no Kapaynaynahah, yangay nyo abawri a awnen?"

¹² Samna! Mabawa a mapatpateg tawo kan karniro! Dawa, nawriw paynamotan na a naipalobos do linteg kapamarin so maganay do Araw no Kapaynaynahah."

¹³ Sinpangan na, binatan Jesus do singkolaw, "Lonaten mo tatchay mwaya." Do dawryaw a inbahey ni Jesus, linonat na kan nyeng a napyan a nachalit do asaw a tatchay na.

¹⁴ Ki maynamot do nyaya, minohtot saw Parisyowaw do sinagoga daw, kan nagplano sa an maypāngo iyaw no kadiman das Jesus.

No Tobotoboyen A Pinidi No Dyos

¹⁵ Ki chinapatak ni Jesus iyaw plano daw no Parisyo saw, dawa, komnaro do dawri. Ki minonot dyaw aro saw a tawotawo, as kan pinapya na san Jesus a tabo do aran āngo a ganyit da.

¹⁶ Ki inbahey na dyira a ibahebahey daba an sino iya.

¹⁷ On, tan matongpal binataw no Dyos do intolasaw ni propita Isayas a maynamot dya a kāna,

¹⁸ "Cha dyaw tobotoboyen ko a pinidi ko a chadaw ko, as kan nahwahok ako na a maynamot dya. Itoroh konchi dyaw Ispirito ko, as ipakatoneng nanchiw malinteg a kapangokom ko dyirad tawotawo saw a Dya-Jodyo.

¹⁹ No nya tobotoboyen ko, ki nachidiman aba. Masaw a madngey aba do kalkalsāda a mangagagay.

²⁰ Siraw tawotawo saw a akmay naydonggok a byawo do kapanganohed da, ki pototen na saba. Komwan saw makakāsi saw a akmay makodrep a soho,* ki ospen na saba a mandanchan paytēneken naw kinalintegaw no Dyos.

²¹ As iyanchiw chasaray dan tabo a tawotawo a aran sino a Dya-Jodyo."†

Si Jesus Kan Beelsebob

(Mk. 3:20-30; Lk. 11:14-23)

²² Sinpangan na, inyangay dan kadwan saw a tawotawo di Jesus asaw a mahakay a bolsek kan omel maynamot ta sindep no marahet a ispirito. Ki pinapya ni Jesus nawri a mahakay, as kan nakapaychirin kan nakaboya danaw mahakayaw.

²³ Ki chinasdaaw dan tabo a tawotawo, kan binata da a kon da, "Iya abawriw Kapotōtan ni Āri Dabid, iyaw naikaryaw a mangay a mangisalakan?"

²⁴ Ki do kadngey daw no Parisyo saw so bata daw no tawotawo saw, ki binatabata da a kon da, "Ay, engga ah! Si Beelsebob lang a pangolo da no

* 12:20 12:20 No chakey na batahen naydonggok a byawo mana makodrep a soho, ki siraw makapsotaw so kapanganohed a tawo, as kan tadyichokodan na saba ni Jesus mana karwan na saba. † 12:21 12:21 Isa. 42:1-4

dimonyo saw manorotoroh dya so panakabalin a mangpaksyat so marahet saya a ispirito.”

²⁵ Ki chapatak ni Jesos myanaw do aktokto da, kan binata na dyira a kāna, “An mayayarap tawotawo do asa kapagaryan, manayonoriw nawri a pagaryan? Masaw asa idi mana kapamilya an maglalaban sa, makapaytēnek pa saba.

²⁶ Masaw an maysinpapaksyat saw myanaw do pagaryan ni Satanas, makapaytēnekoriw pagtorayanaw ni Satanas?

²⁷ An oyod nya batahen nyo a yapod panakabalin ni Beelsebob kapaksyat kwaya so marahet saya a ispirito, sino paro nanoroh so panakabalin dan nanawhen nyowaya a mapaksyat so akma syay? On, sira mismo mangipaneknek dyinyo so riro nyo.

²⁸ Ki an maynamot dyaken, no kaoyodan na, ki paksyaten ko saw marahet a ispirito a maynamot do Ispirito no Dyos, as kan nyaw pakaboyan a nawara dana dyinyo kapagtoray no Dyos,” binatan Jesos dyira.

²⁹ Ki tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Maypāngo iyaw tod a makasdesdep do irahem no bahay no mayit a tawo a akmas Satanas kan manakanakaw siras dyira na saw, an dyi pa manma mabahod nya mayit a tawo? Amnan nabahod dana, libri danaw tod a manghap siras dyira na saw.

³⁰ “No dya machitonos dyaken, ki machikontra dyaken. Masaw no dya somidong a machipangpeh dyaken, mapawpit.

³¹ Nawriw paynamotan kaibahey kwaya sya dyinyo a mapakawan tawotawo do tabo a pakagatosan da mana kapaychirin da so maikontra do Dyos, ki mapakawan abaw maychirin so maikontra do Ispirito Santo.

³² As no aran sino a maychirin so maikontra dyaken a Tawo a Yapod Hanyit, maparin pa a mapakawan. Ki no aran sino a maychirin so maikontra do Ispirito no Dyos, mapakawan abanchi a polos sichangori mana do masakbayan.”

No Kayo Kan Asi Na (Lk. 6:43-45)

³³ Tinongtong ni Jesos nagpangarig dyira a kāna, “An ibidang nyo a maglaw asa kayo, syimpri, omsi so maganay. Ki an ibidang nyo a nayhahāyo asa kayo, ibidang nyo pa a makwan asi na. Ta sigon do asyaw no kayowaw, mailasin mo an āngo kakayo na.

³⁴ Pakawanem, akma kamo kapotōtan marem! Maypāngo kapaychirin nyo maganay an maynana marahet kapangtokto nyo? Ta iyaw dangoy, ki mapahot so kinapya na do aktokton tawo.

³⁵ No tawowaw a maganay so dadakay, ki nawriw pahototen naw maganay. Masaw a an marahet so dadakay; nawriw pahototen naw marahet, ta nawriw kinapya na do aktokto na.

³⁶ “Ibahey ko dyinyo oyod. Anchan araw a kapangokom, ki kāda asanchi, ki atbayan nanchiw inchirin na a abos sinpaspangan a chirin.

³⁷ Ta siraw mismo chirin mwaw, ki siranchiw pangikeddeng no Dyos an nakagatos ka mana engga,” binata ni Jesos.

No Kapangdaw Das Kaipaboyan Jesos So Milagro (Mk. 8:11-12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Sinpangan na, naychirin saw kadwanaw a mangnanawo so linteg kan siraw rarayay da saw a Parisyo a kon da, “Maistro, paboyan pa yamen so makaskasdaawaw a kaparin a pakaboyan an oyod a yapod Dyos toray mo.”

³⁹ Ki tinbay san Jesus a kâna, “Ay samna! Oltimwaya so karahet no tawotawo sichangori kan abayaw kapanganohed nyo, ta tinadyichokodan nyo Dyos. Oltimwayaw kekey nyo a makaboyas milagro, ki abanchi a polos maitoroh a milagro, malaksid do naporinaw di propita Jonas.

⁴⁰ Akmas nakayanaw ni Jonas do irahemaw no bodekaw no royong a nakapahabas so tatdo a karaw kan ahap, ki komwan anchiw kahay ko a Tawo a Yapod Hanyit a maitabon.‡

⁴¹ Ta anchan araw a kapangokom, maytēnek sanchiw taga Ninebe a mapagatos dyinyo do dya kapotōtan. Ta sira, ki nagbabāwi sa do nakapangasabaw ni Jonas.[§] Ki inyowaya, ki anohdan nyo abayaw ibahey kwaya a aran matwatohos ako kan Jonas.

⁴² Asa pa. Do arawayan kapangokom, maytēnek anchiw Rēyna do Abagātan* do kaychowa pa tan pagatosen na saw tawotawo do dya kapotōtan maynamot ta iya, ki yapod katetengan a yanan a mangay a mangadngey so kasirib ni Āri Solomon. Ki inyo, ki manganohed kamo abaya aran myan mangnanawo dyinyo sichangori a masirsirib pa kan si Āri Solomon.”

No Kapaybidi No Marahet A Ispirito

(Lk. 11:24-26)

⁴³ Sinpangan na, tinongtong ni Jesus naychirin dyira so nya pangarig: “An mohtot asa marahet a ispirito do asa tawo a sindepan na, midibidi anchi a maychichwas do let-ang so matarek a paynahahan na, ki makadongso aba.

⁴⁴ Sinpangan na, batahen na do inawan naw a kâna, ‘Āy, maganay āno, an paybidi ko nakayapwan kwaw a bahay?’ Do kapaybidi naw, masarakan na a madalos kan maornos, as kan apabaw omyan daw.

⁴⁵ Do dawrinchi, ki mangay a manghap so rarayay na a papito pa a ispirito a maraherahet kan iya, as kan somdep sanchi a tabo do dawri a tawo. As no kayayan no nawri a tawo a sindepan da, ki mangamangay pa makakāsi kan iyaw sigodaw a kayayan na. Komwan anchiw payparinan dan tawotawo sichangori a oltimo danas karahet.”

Si Ānang Kan Kakakteh Saw Ni Jesus

(Mk. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Ki myan pa maychiychirin si Jesus dyirad tawotawo saw do kawara daw da ānang na kan no kakakteh na saw. Ki myan sa do gaganaw no bahay, as kan inpatawag das Jesus, ta chakey da kasarita.

⁴⁷ Dawa, binatan asaw a tawo daw a kâna, “Aryaw si ānang mo kan kakakteh mo saw a maytēnek do gagan. Chakey da, kono, imo a kasarita.”

⁴⁸ Ki tominbay si Jesus a kâna, “Sino paro ānang ko, kan sino paro saw kakakteh ko?”

⁴⁹ Sinpangan na, tinongdo san Jesus nanawhen naw, as nakabata na sya a kâna, “Chā saya dyaw ānang kan kakakteh ko!

⁵⁰ Ta aran sino a mamarin so pagayatan ni Āmang kod hanyit, ki iya danaw kakakteh kan ānang ko.”

‡ **12:40 12:40** Myan matarek a nakaiyologan “maitabon,” ki “do irahem no tana,” mana “do irahem no Hades a yanan nadiman.” Asa pa, sigon do dadakay dan Jodyowaw, ki ibidang daw asa karaw a aran asa lang a oras napahabas do dawri a araw. Dawa, sigon do dadakay da, maparin a maibahey a nadiman si Jesus do tatdo a karaw. § **12:41 12:41** Jon. 3:5 * **12:42 12:42** 1 Ār. 10:1-10

13

No Pangarig Maynamot Do Maymohamoha (Mk. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Do dawri a araw, komnaros Jesus do bahayaw, as nakangay na naydisna do payisaw no minanga a nangnanawo.

² Ki maynamot do kārwan no tawotawo a mindibon sya, nangay si Jesus a somnakay a naydisna do sihahatawaw a abang. Ki siraw tawotawowaw, nāw dad payisaw no minanga a nangadngey sya.

³ Aro innanawo na a inpangarig dyira.

Binata na dyira a kāna, "Myanaw asa maymohamoha a nangay a nangiwaris so botoh.

⁴ Do kayan naw a magwaris, myan saw napaychahesday na do rarahan naw, kan kinan san manomanok.

⁵ Myan paw kadwan sa a botoh, ki naychahesday sa do mabato saw a yanan. Maynamot do kadekey no tana, nalisto sa naycharoroting.

⁶ Ki do nakaibilag daranaw do araw, nahayo sa, ta nakarahem abaw yamot da saw.

⁷ Myan pa saw kadwan a botoh, ki naychahesday sa do katamtamkan a manolok. Ki do kapayparakoh daranaw a nachisagesagel do tametamek, ki nahonghongan sa.

⁸ Ki myan saw botoh a naychahesday do maganayaw a tana. Tomnobo sa, kan minsi sas aro. Siraw kadwanaw, ki mayid, kan myan saw kadwan a mangengen. Siraw kadwanaw, ki mawpayang so dāwa."

⁹ Do nakatayokaw ni Jesus so nya pangarigan na, binata na, "Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah."

Siraw Dya Makaawat So Pangariganaya (Mk. 4:10-12; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Do nakatayokan Jesus so nya nanawo, nangay sad Jesus nanawhen naw, as nakaiyahes da sya dya a kon da, "Mo Āpo, āngo ta mangosar kas pangarig saya an maychirin ka dyirad tawotawo saya?"

¹¹ Ki tinbay san Jesus a kāna, "Inyo nakaitorohan no kapakatoneng so palimedaya a maynamot do pagtorayan no Dyos. Ki siraw kadwan saw a tawotawo, ki engga.

¹² Ta no makaawat, ki arwaro maitoroh dya tan magsobra. Ki no dya makaawat, aran iyaw dekeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya.

¹³ Dawa, nawriw osaran kwayas pangarig an siraw paychirinan ko, ta aran manyideb sa, ki makalasin saba, kan aran mangadngey sa, ki makadngey saba mana aba polos kapakaawat da.

¹⁴ Ta an maynamot dyira, natongpal danaw inpadtwaw ni propita Isayas a kāna,

'Pirmi kamonchi a mangadngey, ki makaawat kamo aba. Pirmi kamonchi a manyideb, ki makalasin kamo aba.

¹⁵ As maynamot ta matwaw oho dan nyaya tawotawo, sinesengan daw tadyinya da, kan pinayreket daw mata da. Ta an dya komwan, ayket, makaboya sa kan makadngey sa, as makaawat sa, as āngo nchan maybidi sa dyaken, as pyahen ko sa!'

Nawriw binata no Dyos.*

¹⁶ "Ki inyo, ki magasat kamo, ta makaboya kan makadngey kamo.

¹⁷ Ibahey ko dyinoy oyod a aro saw propita kan siraw masingpetaw kaychowaw taywara mangahahay a manyideb so maboyaboya nyowaya,

* 13:15 13:15 Isa. 6:9-10

ki naboya daba, kan chakey da adngeyen iyaw madngedngey nyowaya, ki nadngey daba.”

Ipalawaq Ni Jesus Pangarig Maynamot Do Maymohamoha
(Mk. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ “Sichangori, adngeyen nyo chakey na batahen pangarigaya maynamot do kapaymohamoha.

¹⁹ “No mangadngey so chirinaya a maynamot do pagtorayanaya no Dyos as dyi na maawātan, ki maipariho do payisaya no rarahan a naychaesdayan botoh. Nangay si Sairo, as kan sinodib naw maganayaw a naimoha dya.

²⁰ As no kabatwanaya a naychaesdayan botoh, ki nawriw pachiyengayan tawowaw a nyeng a masoyot a mangrawat an madngey naw chirin no Dyos.

²¹ Ki maynamot ta nakarahem abaw yamot na do aktokto na, manayon aba. Ta an myan kalidyatan kan kaidadanes a maynamot do chirinaya a nadngey na, chaōpay narana kan malisto a tomadyichokod do kapanganohed naw.

²² As no kanonolokanaya a naychaesdayan no botoh, ki maipariho do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos. Ki iyaw chirinaya nadngey na, makalo na mabo a maynamot do kabakel na makayapo do problima do byag kan no pangawis no kinabaknang. Nya sayaw manghonghong so chirinaw a nadngey na, kan may-asi aba.

²³ As iyaw maganayaw a tana a naychaesdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos kan maawātan na. As siraw naimohaw dya a botoh, ki nay-asi sa. Myan saw mayid, mangengen, kan mawpayang so dāwa.”

No Pangarig A Maynamot Do Tamek

²⁴ Myan paw matarek a pangarig a inbahey ni Jesus dyira a kāna, “Maiyarig iyaw pagtorayan ni Āpo Dyos do naparinya do asaya a tawo a nagwaris so maganay a botoh do bengkag na.

²⁵ Do asa kahep do kapakaycheh daranan akin bengkagaw, nangay kabosor naw, as kan naymohas tamek[†] do payapayawan daw no mohamoha naw a trigo, as nakayam narana.

²⁶ Ki do nakapayparakoh daranan no mohamohaw kan somiknan dana sa magdāwa, madlāw danaw kayan tamekaw.

²⁷ Sinpangan na, nangay saw tobotoboyen naw no akin mohamohaw, as nakabata da syad āmo daw a kon da, ‘Āpo, maganay saw botohaw a inmoha mod bengkag mwaya, ki āngo ta ari danayaw tamek na?’

²⁸ “Ki binatan āmo daw a kāna, ‘Kaparin kabosor ko nawri.’

“Ki inyahas daranan tobotoboyen naw a kon da, ‘Chakey mori, ta yay namen sa bagoten tamekaya?’

²⁹ “Ki binatan āmo daw, ‘Ay! Engga, ta āngo nchan makaparapas kamo so mohamoha kwaw.

³⁰ Nolay nyo a mayrayay sa mayparakoh tamekaya kan mohamohaya. Ta anchan araw no kapagranyi, ki ibahey konchi dyirad pagranyen kwaw a panmahen da sa bagoten tamekaya, as kasosoh da sira. As anchan tayoka no nawri, ranyen darananchiw mohamoha kwaya, as kakapya darana sya do agāmang kwaw.’ ”

[†] 13:25 13:25 Iyaw nya inmoha no kabosoraw, ki akmas bogibogyaw a dya mailasin, an dyi dananchi lang a iyaw dāwa naw.

No Pangarig Maynamot Do Botoh No Mostasa

(Mk. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

³¹⁻³² Myan paw asa pangarig a inbahey ni Jesus dyira a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do dēkey a botoh no mostasa‡ a akmay kadedekeyan a botoh a inwaris no asa tawo do bengkag na. Ki tomobo kan mayparin a akmas kararakohanaw a mohamoha. No karakoh na, ki akmas asa kayo a maparin a payketketan manomanok sangasanga na saw.”

No Pangarig Maynamot Do Yapo

(Lk. 13:20-21)

³³ Myan paw asa pangarig a inbahey ni Jesus dyira a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do yapo a pasaglen mabakes do aro a arina tan pabsogen na tabo.”

No Kapangosar Ni Jesus So Pangarig

(Mk. 4:33-34)

³⁴ Nyaw binata ni Jesus dyirad tawotawowaw, kan inosar naw pangarig do tabo a nakapachisarsarita na dyira, ta nachisarsarita aba do dawri, an dya nangosar so pangarig.

³⁵ Pinarin naw nya tan matongpal iyaw padtwaw no propita a kāna: “Osaren konchiw pangarig an machisarita ko dyira. Ki aran komwan, ibahey konchi dyiraw no dyi pa napapatakan a kayapo pad nakaparswa no lobong.”§

Ilawlawag Ni Jesus Pangarig Maynamot Do Tamek

³⁶ Do dawri, kinarwan sa ni Jesus tawotawo saw, as nakasdep nad bahayaw daw. Ki naypasngen sa dyaw nanawhen naw, as nakabata da sya dya a kon da, “Ipalawag mo pa dyamen, mo Āpo, chakey a batahen pangarigaw do tamekaw do bengkag.”

³⁷ Binatan Jesus dyira a kāna, “No tawowaya a maymoha so maganay a botoh, ki yaken a Tawo a Yapod Hanyit.

³⁸ As no bengkagaya, ki siraw tawotawo saya do lobongaya. As no maganay saya botoh, ki siraw anak saya do pagtorayan ni Āpo Dyos. As siraw tamekaya, ki siraw anakaya no marahet.

³⁹ As no kabosoraya a naymohas tamek, ki si Satanas. No kapagranyaya, ki iyaw panongpalan lobongaya, as kan no magranyi saya, ki siraw anghilis saw.

⁴⁰ Akmas naporinaw do tamekaw a nakpekpeh a nasosohan, komwan anchiw maparin an araw no panongpalan lobongaya dyirad nachirarayay saw di Satanas.

⁴¹ Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki toboyen konchiw anghilis ko saw a mangay a mapakaro do pagtorayan ko so tabo mapaygatos saw so kapayngay da tawo kan sira tabo mamariparin saw so marahet.

⁴² Payongben da sanchi no anghilis ko do somgesged a apoy kan dawriw yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.

⁴³ Komwan abaw masingpet saw a tawotawo, ta maranyag sanchi a akmay araw do pagtorayan ni Āmang da. Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah.”

No Pangarig Do Nailabeng A Balitok

‡ 13:31-32 13:31-32 No katosoh no nyaya mostasa dan Jodyo, ki pasaray myan dosi a kadapan.

§ 13:35 13:35 Sal. 78:2

44 “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do balitok a nailabeng do asa a bengkag. Myan tawo a nakadongso sya, ki tod na pinonan. Sinpangan na, nayyayo a siraragsak a nangilako so tabo warawaraw na, as nakangay na a nanggatang so bengkagaw tan madyira naw pinonan naw a balitok.”

No Pangarig Maynamot Do Mangina A Alahas

45 “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do asa magnigosyo a pirmi a maychichichwas so mangina a alahas.

46 Ki do nakadongso naranaw so oltimwaw so kangina a alahas, ki inlāko naw tabo warawara naw, as nakangay na nanggatang sya.”

No Pangarig Maynamot Do Sigay

47 “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do asa nakapakat a sigay a makahap so tabo a kita no among.

48 Ki do nakapno danaw no sigayaw, ki inākas dan magkalapaw, as inyangay dad aptanaw, as kapaydisna da a mamidi siras magaganayaw a among. Ikalapay da saw maganayaw, as ipoha da saw dyaw a maganay.

49 Komwan anchiw maparin an araw no kapangokom. Mohtot sanchiw anghilis saw a mapaychapidi so marahet kan malinteg saw a tawotawo.

50 Siranchiw marahetaw, ki payongben da sanchi no anghil saw do somgesgedaw a apoy, kan dawriw yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.”

Iyaw Bayo Kan Adan Saw A Nanawo

51 Ki inyahes ni Jesus dyirad nanawhen na saw a kāna, “Maawātan nyoriw nya a tabo?”

Ki binata da dya, “On.”

52 Sinpangan na, binatan Jesus dyira a kāna, “No chakey na batahen, ki kāda asa mangnanawo so linteg a manganohed do inanawo kwaya a maynamot do pagtorayan Dyos, ki maiyarig do asaw a akin bahay a makapatak a mangosar so bayo kan adan a warawara na a kinapya na do agāmang naw.”

Ipsok Da Si Jesus Do Nasaret

(Mk. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

53 Do katayokaw ni Jesus a nangnanawo so nawri sa a pangarig, ki komnaro dana do dawri a idi.

54 Do dawri, naybidi do mismo naw a idi do Nasaret, as kan nangnanawo do sinagoga daw daw. Ki do nakadngey daw so inanawo naw, nasdaawan saw tawotawo saw daw, as kan naysin-iiyahes sa a kon da, “Dino paro nanghanghapan na so nyaya sirib kan panakabalin na a mamarin siras milagro saya?”

55 Iyabawriw barwaw ni Jose a karpintiro? As si Maria abawriw ānang naw, kan sa Santiago, Jose, Simon, kan Jodas, sira abawriw kakakteh naw?

56 Asa pa, siraw tabo kakakteh naw a mababakes, ki taywaran dyi sa omyan dya a masngen dyamen? Ay samna! Dino paro nanghapan nas tabo nyaya?”

57 Do dawri, inipsok das Jesus. Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Iyaw propīta no Dyos, ki anyiben da do aran dino a logar, malaksid do bokod na idi kan pamilya.”

58 Ki dēkey inpaboya na milagro daw maynamot do dyi daw a panganohdan.

14

No Nakadiman Ni Juan A Mamonyag (Mk. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

¹ Ki do dawri a chimpo, nadamag ni Āri Herodes* no torayen do Galilya iyaw maynamot di Jesus.

² Binatan Āri Herodes dyirad tobotoboyen naw a kāna, “Iyaw nya, ki si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay. As dawa, myan dyaw panakabalin a mamarin so komwan saw a milagro.”

³ Nyayaw binatan Herodes maynamot ta iyaw nangpatiliw kan nangpakawar, as kan nangpabahod di Juan. Pinarin Herodes nya maynamot do nakapachikontraw ni Juan di Herodes do nakakabahay naw so ipag naw a si Herodyas a baket ni ādi nas Pilipi.

⁴ Ta do nakarahan, binata ni Juan di Herodes a kāna, “Maikontraw do linteg pinarin mwaya.”†

⁵ Ki do dawri, chinakey ni Herodes a dimanen, ki namo dyirad Jodyo saw, ata, inbidang dan tawotawo saw a asa propīta si Juan.

⁶ Ki do kapagkomplyaw ni Āri Herodes, tomnadaw balāsangaw a anak ni Herodyas do salapen na kan siraw bisīta na saw, ki nahwahok si Āri Herodes a maynamot dya.

⁷ Dawa, nagkari si Herodes dya a aran āngo a akdawen na, ki itoroh nanchi dya.

⁸ Ki do dawri, minandaran ānang naw a ibahey na di Herodes a kāna, “Yangay mo sichangori iyaw ohwaw ni Juan a Mamonyag a mapadatok do tatakan.”

⁹ Maynamot do dawri, chinaynin aktokto no āryaw, ki maynamot do kari naw kan maynamot ta myan pa saw bisīta na, inbilin na a tongpalen daw yahesaw no balāsangaw.

¹⁰ Do dawri, inapotoh nas Juan do nakabahodan naw.

¹¹ Sinpangan na, inyangay daw ohwaw ni Juan a napadatok do tatakanaw kan inparawat dad balāsangaw, as kan iya danaw nanoroh syad ānang na.

¹² Katayoka no nawri, yangay da inhap no nanawhen naw ni Juan iyaw bangkay naw, as nakaitanem da sya. Do dawri, yangay da inbahey di Jesus.

Pakanen San Jesus Nesorok A Dadima Ribo A Tawo (Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Do nakadamagaw ni Jesus so nawri a naporin di Juan, nayabang sa Jesus a nangay do logaraw a kabwan tawo tan myan sa daw a sirā. Ki do nakatoneng daw no tawotawo saw so nakakarwaw ni Jesus, komnaro sad idiidi da, as nakapaglikaw da a nanakey a minonot di Jesus.

¹⁴ Do nakagchinaw ni Jesus do abangaw, naboya naw riniboribo saw a tawotawo. Taywaraw nakāsi na sira, as kan pinapya naw ganyit da saw.

¹⁵ Ki do kamakoyab naranaw, naypasngen sa di Jesus nanawhen naw, as nakabata da sya a kon da, “Īto danayaw kasdep no araw kan abayaw pagyanan dan tawotawo saya do dya ranso. Dawa, payamen mo na saw tawotawowaya tan mangay sa gomātang so kanen dad masngen saya barbaryo.”

¹⁶ Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Machita paba komaro sa, ta inyo manoroh so kanen da.”

* **14:1 14:1** Iyaw nya a Āri Herodes, ki si Āri Herodes Antipas a iyaw anakaw ni Āri Herodes do chimpon nakayanak ni Jesus. No āwag na, ki “tetrako,” as kan no toray na, ki akmay gobirnador.

† **14:4 14:4** Leb. 18:16

17 “Namna! Dadimaya katinapay kan dadwa among lang myanaya dyaten dya,” initbay dan nanawhen naw.

18 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Yay nyo a apen dya.”

19 Ki inbilin ni Jesus dyirad tawotawo saw a maychadisdisna sa do katamtamkanaw. Sinpangan na, inhap naw dadimaw a tinapay kan dadwaw a among, as nakatangay nad hanyit a nagyaman do Dyos. Sinpangan na, inakchikchid naw tinapayaw, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw. As siraw nanawhen naw, ki indasar da dyirad tawotawo saw.

20 Ki komninan sa tabo, kan nabsoy sa. Ki myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad asa poho kan dadwa kakalapay.

21 As no bidang dan mahahakay lang a komninan do dawri, ki dadima a ribo. Ki siraw mababakesaw kan adedekey, ki binidang da pa saba.

No Kayam Ni Jesus Do Hapotaw No Ranom

(Mk. 6:45-52; Jn. 6:15-21)

22 Do dawri, pinayabang ni Jesus nanawhen na saw a nanma sa a mamtang do dawri a minanga, as iya, ki nabidin pa. Sinpangan na, pinaybidi na saw tawotawowaw do bahabahay da.

23 Do nakapakayam daranaw, somnonget si Jesus a maychatanyi do asaw a tokon a naydasal. Ki do kapaysarisari naranaw, maychatanyi pas Jesus do tokonaw.

24 Ki do dawri, maydawod danaw abangaw a nagloganan dan nanawhen naw, kan malidyatan sa maynamot ta songat daw salawsaw.

25 Ki do kaparbangon naranaw, romnapit si Jesus dyira, kan nayam do hapotaw no ranom.

26 Ki do nakaboya daw no nanawhen na saw si Jesus a myan a mayam do hapotaw no ranom, chināmo da. Inyagay da a, “Oy, samna, anyitwaya!” kon da do taywara a kāmō da.

27 Ki do dawri, nyeng a naychirin si Jesus dyira a kāna, “Patoreden nyo aktokto nyo! Mamo kamo aba, ta yaken si Jesus.”

28 Sinpangan na, binatan Pedro dya a kāna, “On, mo Āpo, an oyod a imo, tawagan mo pa yaken a mangay dyimo do hapotayan ranom.”

29 “Mangay ka dya,” binata ni Jesus. Dawa, gominchin si Pedro do abangaw, as nakayam nad hapotaw no ranom a nangay do yananaw ni Jesus.

30 Ki do kadlaw naw so salawsawaw, ki namo dana. Do dawri, somiknan dana omned, as kan nanyeng nangngengey a kāna, “Mo Āpo, isalākan mo pa yaken!”

31 Ki insigida inigpet ni Jesus tanoro naw, as nakabata na sya dya a kāna, “Kadēkey pan anohed mo. Āngo ta magmangamanga ka?”

32 Ki do dawri, somnakay sad abangaw, ki nyeng a nangheteng.

33 Ki siraw myan saw do abangaw, ki dinaydayaw das Jesus a kon da, “Oyodaya imo Anak no Dyos.”

Pyahen San Jesus Maganyit Saw Do Genesaret

(Mk. 6:53-56)

34 Do nakapakabtang daranaw, nakadok sa Jesus do tana a Genesaret.

35 Sinpangan na, siraw tawotawo saw daw, ki nalasin das Jesus. Dawa, inpatawag da sa tabo maganyit saw daw, as nakaiyangay da sira dya.

³⁶ Nachikakaāsi sa dya a aran iya lang sayranaw no laylay naw masalid da no maganyit saw tan mapyan sa. Do dawri, tabo san nakasalidaw, ki napyan dana sa.

15

No Nanawo Dan Parisyo Kan No Linteg No Dyos

(Mk. 7:1-13)

¹ Sinpangan na, nawara saw kadwan saw a Parisyo as kan mangnanawo saw so linteg a yapod Jerosalem a mangay di Jesos, kan inyahas da dya a kon da,

² “Āngo ta pawadinen dan nanawhen mwayaw dadakay dan kapoonan ta? Ta chiban mo, maybanaw sabaw a akma so dadakay ta an sakbay a koman sa.”

³ Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Samna, aran inyo! Āngo ta pawadinen nyo bilin no Dyos do kagaget nyowaya mangtongpal so inpatāwid daw no kapoonan nyo?”

⁴ Ta inbilin no Dyos a kāna, ‘Dayāwen mo sa āmang mo kan ānang mo.’* As ‘no aran sino a mangibahey so marahet a maynamot do inyapwan na, ki machita dimanen nyo.’†

⁵ Ki no inanawo nyowaya, ki matarekaya. Batahen nyowaya a an myan iyaw no maisidong no asa a tawo do inyapwan na, ki maparin a dyi na itoroh. On, tod na ipambar a batahen dyira a iyaw isidong naw dyira, ki maitoroh do Dyos.

⁶ Dawa, an maynamot do inanawo nyowaya, ki pinayparin nyo a abos sinpangan no chirin no Dyos.

⁷ Maysinsisingpet kamo! Oyod sawen binataw ni Āpo Dyos a maynamot dyinyo do inapadto naw di propita Isayas a kāna,

⁸ ‘Siraw nya tawotawo, dayāwen da yaken do dangoy da, ki mabawaw aktokto da dyaken.

⁹ Abaw sirbin kaidaydayaw da dyaken, ta inanawo daw linteg a pinarin tawo, kan batahen da a iyaw oyod a bilin no Dyos.’”‡

Siraw Makararayaw So Tawo

(Mk. 7:14-23)

¹⁰ Do dawri, pinappasngen san Jesos tawotawo saw dya, as kan binata na dyira a kāna, “Adngeyen nyo yaken, kan iktokto nyo a maganay tan maawātan nyo batahen kwaya.

¹¹ Makagatos abaw tawo do isobo na, an dya iyaw marahetaw a kapangtokto na a ihwa no dangoy na.”

¹² Sinpangan na, nangay sa dyaw nanawhen naw, as nakabata da sya dya a kon da, “Mo Āpo, chapatak mo abawri a maynyinan saw Parisyo saya do inchirin mwaya?”

¹³ Ki inatbay san Jesos a kāna, “Aran āngo a mohamoha a dya inmohan Āmang kod hanyit, ki mabagot anchi.

¹⁴ Nolay nyo sa, ta bolsek sa, as kan padasen da a ipangōlwan kapayngay da a bolsek. Ki an maysinkaday pariho sa bolsek, ki mahay abas kasday da dadwa do aridos.”

¹⁵ Ki binatan Pedro dya a kāna, “Na, ilawlawag mo pa dyamen nawri a pangarig!”

* 15:4 15:4 Eks. 20:12; Deot. 5:16 † 15:4 15:4 Eks. 21:17; Leb. 20:9 ‡ 15:9 15:9 Isa. 29:13

16 Binata ni Jesus dyira a kāna, “Namna! Aran inyo, ki naawātan nyo pabawri?”

17 Chapatak nyo abawri a tabo kanen a isobo nyo, ki somdep abaw nawri do aktokto, an dya do bodek, as kan maipoha anchi.

18 Ki no pahnoten dangoy, ki siraw nawriw yapod kapangtokton tawo, kan taywaran dya pakagatosan nawri?”

19 On, no pangtoktwan tawo, ki nawriw paypātobwan paygatosan a akmas marahet a kapangtokto, kapangdiman, kapachikamalala, kapaychakatekateh a machoknod, kapanakanakaw, kapangipaneknek so bayataw kan kapamaraherahet.

20 Siraw nyaw mapaygatos so tawo. Ki an iyaw bata daya a dya maybanaw an sakbay a koman, ayket, nawri abaw pakagatosan asaw a tawo.”

No Kapanganohed No Asa Mabakes A Dya-Jodyo
(Mk. 7:24-30)

21 Do dawri, komnaro sa Jesus daw, as nakangay dad matarek a probinsya do idiidi saw a Tiro kan Sidon.

22 Ki nangay dyaw asaw a mabakes a Dya-Jodyo a taga Kanaan, as nachikakaāsi dya, kan inngengey na a kāna, “Mo Āpo a Kapotōtan Āri Dabid, chāsīm pa yaken, ta sindepaw no marahet a ispirito balāsang kwaw, kan oltimwaw a kalidyat nas changori.”

23 Ki polos a dya tinbay ni Jesus. Dawa, nangay sa dyaw nanawhen naw, as kan binata da dya a kon da, “Āpo, atbayen mo na tan dya mononot dyaten a mangagagay.”

24 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Natoboy ako lang dyirad tawotawo saw a kapotōtan Israel a maiyarig do karniro saw a nabo dana.”

25 Ki do dawri, nappaypasngen mabakesaw a naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakabata na syad Jesus a kāna, “Ayya, mo Āpo, sidongan mo pa yaken!”

26 Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Machita pakanen a manmaw adedekey, ta maparin aba sodiben kanen daw a ipakan dyirad chito.”

27 “Na, oyod nawri mo Āpo,” initbay no mabakesaw. “Ki aran siraw chito, ki dididen dabawriw maychahesday saw a yapo do lamisaan no āmo da?”

28 Ki do dawri, binatan Jesus dya a kāna, “Oyodaya rakkoh anohed mo! Maitoroh dyimo akdawen mwaya.” Ki do dawri, nanyeng a napyan anak naw.

Pyahen Jesus Aro Saw A Tawotawo

29 Ki do dawri, komnaros Jesus daw, as nakayam nad payisaw no Minangaw a Galilya. Sinpangan na, somnonget do asaw a paytokonan, as nakapaynahah na daw a naydisna.

30 Sinpangan na, nangay sa dyaw reprep saw a tawotawo, kan inyangay da saw piday, bolsek, logpi, omel, kan aro pa saw kadwan a maganyit a pinay dad salapen naw. Ki pinapya na sa tabo.

31 Oyod a nasdaawan saw tawotawo saw, kan indaydāyaw daw Dyos no kapotōtan Israel do nakaboya daw a nakapaychirin dana saw omelaw, maganay dana saw logpyaw, makayam dana saw pidayaw, as kan makaboya dana saw bolsekaw.

Pakanen San Jesus Nasorok A Apat A Ribo A Tawo
(Mk. 8:1-10)

³² Do dawri, tinawagan san Jesus nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Chāsi ko sayaw nyaya tawotawo, ta napatawsan dana sayas bahon, kan tatdo danaya karaw da dyaten do dya. Chakey ko saba paybidihen a mapteng, ta angwan mahohed kadwan do rarahan.”

³³ Ki binata da dya no nanawhen naw a kon da, “Dino paro panghapan namen dya ranso so pamakan so akmaya syay a reprep a tawo?”

³⁴ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Papira paw tinapay nyowaya?”

Ki initbay da, “Ari paw papito kan papere dana a dedekey a natapan a among.”

³⁵ Do dawri, inmandar ni Jesus dyirad tawotawowaw a maychadisdisna sa do tana.

³⁶ Sinpangan na, inhap na saw papito saw a tinapay kan siraw amongaw, as nakapagyaman na di Āpo Dyos. Ki do nakatayoka naw, inakchikchid na, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw. As siraw nanawhen naw, ki nangidasar sa dyirad tawotawo saw.

³⁷ Ki komninan sa tabo, kan nabsoy sa. Ki myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad papito a kakalapay.

³⁸ As no bidang dan mahahakay lang a komninan do dawri, ki apat a ribo. Ki siraw mababakesaw kan adedekey, ki binidang da pa saba.

³⁹ Ki do katayokaw no nawri, pinayam dana san Jesus tawotawo saw, as nakasakay nad abangaw, as nakangay da Jesus do sakop naw do idyaw a Magadan. §

16

Mangdaw Saw Parisyo Kan Sadosyo Saw So Milagro Ni Jesus (Mk. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

¹ Do dawri, nangay kadwan saw a Parisyo kan kadwan saw a Sadosyo* di Jesus maynamot ta chakey da sooten si Jesus. Inakdaw da pa dya a mapaboyas milagro tan pangipaboya na an iya, ki yapod Āpo Dyos mana engga.

² Ki initbay ni Jesus dyira a kāna, “An somdep araw, as maboya nyo a manyibayaw asdepan, batahen nyo a, ‘Mahangan anchi an delak.’”

³ As an mabekas, as maboya nyo a manyibayaw araw maynamot ta makonem, ibahey nyo a, ‘Ay! Machimoy anchi sicharaw!’ Chapatak nyo mangikeddeng so kāwan do kaboya nyo so pangilasinan do kademdeman, ki maawātan nyo abaw chakey a batahen no pangilasinan saya a pariparinen Āpo Dyos sichangori a maynamot dyaken.

⁴ Oltimwaya so karahet tawotawo sichangori kan abayaw kapanganohed nyo, ta tinadyichokodan nyo Dyos. Oltimwayaw kakey nyo a makaboyas milagro, ki abanchi a polos maitoroh a milagro, malaksid do naparinaw a milagro di propita Jonas.”

Do katayokaw ni Jesus a nangibahey syaw, kinarwan na sa.

No Inanawo Dan Parisyo Kan Sadosyo (Mk. 8:14-21)

⁵ Ki do kapakarapit daranaw do kabtangaw no minanga, ki nanakem dan nanawhen naw a nawayakan daw naybahon so tinapay.

⁶ Ki do dawri, binatan Jesus dyira a kāna, “Magannad kamo do yapo daw no Parisyo saw kan yapo daw no Sadosyo saw.”

§ 15:39 15:39 Mana “Madala” a masngen do idyaw a Dalmanota. Mk. 8:10 * 16:1 16:1 Siraw Sadosyo, ki siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman.

⁷ Ki do nakaiibaheyaw ni Jesus so nya, naysin-iiyahes saw no nanawhenaw ni Jesus a kon da, “Komwan āno batan Jesus, ata, abayaw inhap ta tinapay ta?”

⁸ Ki nadlaw ni Jesus iyaw no kapagsasarita daw. As dawa, binata na dyira a kāna, “Ay samna! Taywara kamwaya! Āngo ta nawriw pagasaritaan nyo kabon tinapay nyo? Kadekey pan anohed nyo!”

⁹ Ari kamo pawri a dya makaāwat? Napangayan nyos aktokto nyo? Manakem nyo pabawriw no nakapayparwaw no dadimaw a tinapay a kinan dan dadimaw a ribo a mahahakay, kan papira kakalapay panda nyowaw a kinonokon nyo do dawri?

¹⁰ Mana iyaw papitwaw a tinapay a kinan dan nasorokaw a apat a ribo a tawotawo, kan papira kakalapay panda a kinonokon nyo daw?

¹¹ Samna! Taywaran tinapay chakey ko a batahen? Āngo ta dyi nyo a maawātan? Pirwahan ko na ibahey dyinyo a annadan nyo yapo daw no Parisyo kan Sadosyo,” binata ni Jesus dyira.

¹² Ki do dawri, naawātan dan nanawhen naw a iya sawen abaw yapwaw a pamarin so tinapay batabatahenaw ni Jesus dyira, ta iya sawen inanawo daw no Parisyo kan Sadosyo.

Paneknekan Ni Pedro An Sino Si Jesus

(Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³ Do kapakarapit daw da Jesus do sakop no idi a Sesarea Pilipos, inyahes ni Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Sigon do aktokto dan tawotawo, sino kono bata da a maynamot dyaken a Tawo a yapod hanyit?”

¹⁴ Initbay da dya a kon da, “Na, binata daw no kadwan a imo kono si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay, kan myan paw nakabata sya a imos Elyas. As siraw kadwan saw, ki batahen daw a imo si Jeremias mana asa ka kono a propita ni Āpo Dyos do kaychowa.”

¹⁵ “Ki inyo,” binata ni Jesus dyira, “sino ako do kapangtokto nyo?”

¹⁶ Ki initbay ni Simon Pedro a kāna, “Namna! Taywaran dya imos Kristo,[†] iyaw Anakaya no sibibyay a Dyos?”

¹⁷ Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “Magasat kam Simon a anak ni Jonas! Tawo abaw nakayapwan nawri a inbahey mo, an dya si Āmang kod hanyit nangibahey so nawri a oyod a myan dyimo.

¹⁸ No mabata ko dyimo, ki Pedro[‡] kaya, as no hapotayan bato, ki patnekan konchis iglisya ko, as kan abaken naba polos no kadiman.[§]

¹⁹ Itoroh konchi dyimo tolbek saw no pagtorayan Āpo Dyos, kan aran āngo a baywan mod tanaya, ki baywan nanchin Āpo Dyos do hanyit. Akma saw a aran āngo a ipalōbos mod tanaya, ki ipalōbos nanchin Āpo Dyos do hanyit.”

²⁰ Do nakatayoka naw a nangibahey so nawri dyira, ki inmandar na dyirad nanawhen naw a dyi da ibahebahey a iya, ki si Kristo.

No Kaipakatoneng Ni Jesus So Kadiman Kan Kapagongar Na

(Mk. 8:31-9:1; Lk. 9:22-27)

²¹ Do dawri, insiknan ni Jesus mangipakatoneng dyirad nanawhen na saw a kāna, “Machita mangay ako do Jerosalem kan aro pasaren ko daw a pangliyalidyat da dyaken siraw panglakayen saw, siraw matotohos saw a

[†] **16:16 16:16** “Kristo” mana “Mesias.” [‡] **16:18 16:18** No chakey na batahen Pedro do chirin Griego, ki “bato.” [§] **16:18 16:18** No naitolas do Griego, ki “Rowangan no Hades” a yanan nadiman. No chakey na batahen rowanganaya, ki “toray” mana “bileg” no kadiman.

papadi, as kan siraw mangnanawo saw so linteg. Dimanen danchi yaken, ki makarahan iyaw tatdo a karaw, ki mirwa akonchi a mabyay.”

²² Do dawri, pinachibawa ni Pedro so dēkey si Jesus, as nakapaydabdab na sya a kāna, “Ay samna, Āpo! Taywaran palobosan Āpo Dyos nawri? Polos anchi a dya maparin dyimo komwan ah!”

²³ Ki inidit ni Jesus, as nakabata na syad Pedro a kāna, “Komaro ka dyam Satanas! Imo asa manengseng do rarahan ko, ta nawryayaw iktokto mo chakey no tawotawo; iyabayaw chakey no Dyos!”

²⁴ Do dawri, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “No aran sino a makey a monot dyaken, ki machita a penpenen naw chakey na, isabhay naw kros na, as kawnot na dyaken.

²⁵ Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya.

²⁶ Ta aryoriw magon-gona no tawo a madyira na tabo iyaw no myan do lobongaya, ki mabo naw byay na abos pandan do impyirno? Polos! Mana, aryoriw maitoroh no asa tawo a panadi so byay na? Polos!

²⁷ Ta mahay paba, ki maybidi akonchi a Tawo a Yapod Hanyit kontodo siraw anghilis saw, kan mangipaboya ako so dayag ni Āmang ko. As kāda asanchi, ki gon-gonaan ko sigon do pinarin na.

²⁸ Oyod nyaya ibahey ko dyinyo a siraw kadwan saya dyinyo a maytēnek dya sichangori, ki madiman sabanchi a mandad kaboya da dyaken a Tawo a Yapod Hanyit a mapaboya do pagtorayan ko,” binatan Jesus.

17

No Kapagbalbaliw No Inawan Ni Jesus

(Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

¹ Nakapakarahanaw no anem a karaw, inhap ni Jesus sa Pedro, Santiago, kan si Juan a kakteh ni Santiago a sirā lang, kan somnonget sa do asaw a matohos a token.

² Do nakapakarapit daranaw daw, nyiknyinan a nagbalbaliw inawanaw ni Jesus do salapen daw, kan mamoyat mostra na a akmay araw, as makapoyat laylay naw do oltimo a kaydak na.

³ Sinpangan na, nagparang dana sa Moyses kan Elyas, kan myan sa machisarsarita di Jesus.

⁴ Ki binata ni Pedro di Jesus a kāna, “Āpo, ay, angwa kagāsāt no kayan taya dya! An chakey mo, maganay ngata an mamarin akos tatdo a bengbeng dya: asa dyimo, asad Moyses, kan asad Elyas.”

⁵ Ki myan pa maychiychirin si Pedro, ki nyiknyinan a inabongan sa no demdem, kan myan timek a yapod demdemaw a naychirin a kāna, “Iyaw nyaw Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dya. Adngeyen nyo ibahey na!”

⁶ Ki do nakadngey daw so chirinaya, taywaraw nakamo dan nanawhen naw, as kan naysasakeb sa do tana.

⁷ Ki naypasngen si Jesus dyira, as nakasalid na sira, as nakabata na sya a kāna, “Maybangon kamo, as kan mamo kamwaba ah!”

⁸ Ki do nakatangay daw, abaw matarek a naboya da, an dyas Jesus a maychatanyi.

⁹ Sinpangan na, do kawsok daranaw, inbilin Jesus dyira a kāna, “Ibahey nyo abaw naboya nyowaya do aran sino a mandanchan kapagongar ko a Tawo a Yapod Hanyit.”

10 Ki do dawri, inyahes dan nanawhen naw di Jesus a kon da, “Na, āngo paro batan da sya no mangnanawowaya so linteg a machita manma mangay si Elyas sakbay a mangay si Kristo?”

11 “Naon,” initbay ni Jesus. “Kosto nawri a kapangnanawo da a mangay a manmas Elyas, kan pagsagānaen naw aktokto dan tawotawo.

12 Ki ibahey ko dyinyo a nangay danas Elyas, kan nailasin daba, basbāli a pinarin da dyaw aran āngo a chinakey da. Ki komwan anchiw parinan da dyaken a Tawo a Yapod Hanyit.”

13 Ki do dawri, naawātan dan nanawhen naw a si Juan a Mamonyag batabatahen naw dyira.

Pyahen Jesus Adekey A Sindep No Marahet A Ispirito
(Mk. 9:14-29; Lk. 9:37-43a)

14 Do nakapaybidiyaw ni Jesus kan siraw tatdwaw a kinayrayay na do katawotawowan, nangay asaw a mahakay a naydogod do salapenaw ni Jesus.

15 Binata nad Jesus a kāna, “Mo Āpo, chāsīm paw baro kwaw a abos arang, ta komsiksiwaw kan taywara danaw a kalidyat na, kan masanyibaw a masday do apoy kan ranom.

16 Inyangay kwaw dyirad nanawhen mwaw, ki mapapya dabaw.”

17 Do dawri, initbay ni Jesus dyira a kāna, “Ay samna! Inyo a kapotōtan a abos anohed kan madyido so pangtoktwan, anchan āngo kapanganohed nyo a aran nahay ako na minyan dyinyo? Mango pas kahay kaan-anos ko dyinyo? Iyangay nyo pa dyaw adekeyaw.”

18 Do dawri, pinaydabdab ni Jesus marahetaw a ispirito, ki komnaro do adekeyaw, kan nanyeng a napyan adekeyaw.

19 Sinpangan na, nahay abas dēkey, sillimed saw nanawhen naw a nangay di Jesus, as nakaiyahes da sya a kāna, “Āngo ta napaksyat namen abaw marahetaw a ispirito?”

20 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “On, ata, iyaw kadēkeyayan anohed nyo. Ta ibahey ko dyinyo oyod a an myan kapanganohed nyo a akmas kadēkeyaw no botoh no mostasa, maparin nyo a ibahey do dya tokon a, ‘Komaro ka, as mangay ka daw,’ ki syirto a mayadis anchi. On, maparin nyonchi a parinen aran āngo, ki basta manganohed kamo.”

21 “Ki no kapaksyatan no nya kitan marahet a ispirito, ki maparin lang maynamot do kapaydasal kan kapagayonar.”†*

No Kapirwa Kaibahey Ni Jesus So Kadiman Kan Kapagongar Na
(Mk. 9:30-32; Lk. 9:43b-45)

22 Do kapaychipeh daranaw no nanawhen na saw do Galilya, binatan Jesus dyira a kāna, “Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki mahayak paba maiparawat dyirad tawotawo a omdiman dyaken.

23 Ki aran komwan, mirwa akonchi a mabyay do chatatdo naw a karaw.”
Ki do dawri, taywaraw nakapagmamayo dan nanawhen naw.

No Kapagbayad So Bwis Do Timplo

24 Do nakangay da Jesus do Kapernaom, nangay sad Pedro magsingsingir saw so bwis dad Timplo, as nakayahes da sya dya a kon da, “Magbayadoriw maistro nyowayas bwis nad Timplo?”†

* 17:21 17:21 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto. † 17:24 17:24 Do dawri a chimpo, machita bayādan tawo bwis da do gubirnadur do Roma, as kan akma saw do Timplo do Jerosalem.

²⁵ “On,” binata ni Pedro dyira, as nakasdep nad bahayaw.

Ki sakbay a ibahey nad Jesus maynamot do dawri a inyahes da, binatan Jesus dya a kāna, “Ango mabata mom Simon? Sino magbayad so bwis dyirad āri sayad lobongaya, sirawriw myan do pamilya da saw mana siraw kadwan?”

²⁶ Ki initbay ni Pedro, “Na, siraw kadwan saw.”

Dawa, binata ni Jesus dya a kāna, “An komwan, machita pawri a magbayad saw anak?”

²⁷ Ki chakey taba a myan kaynyin aktokto dan nya tawotawo, dawa, mangay ka mamasid do minangaw. As iyaw manōmaw a mapasidan mwa among, ki paytagadahen mo dangoy naw. Maboya monchí daw asaw a plata a manawob a pagbayad tas bwis ta. Ahapen mo, as kangay mwa magbayad so bwis ta yaten a dadwa.”

18

Sino Kasisitaan

(Mk. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

¹ Ki do dawri, naypasngen saw nanawhenaw ni Jesus, as nakaiyahes da sya a kon da, “Sino kasisitaan do pagtorayan ni Āpo Dyos?”

² Sinpangan na, nanawag si Jesus so adekey, as nakapatēnek na sya do kahahatangan daw, as kan binata na dyira a kāna,

³ “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Makasdep kamo abanchi a polos do pagtorayan no Dyos, an dyi nyo a tadyan kapangtokto nyo, as kan mayparin kamo a akmas siras adedekey saw.

⁴ Aran sino a mapakombaba a akmas nya adekey, ki iyaw kasisitaan do pagtorayan no Dyos.

⁵ No aran sino a mangrawat so mabodis so saad a akmas nyaya adekey a maynamot do kapanganohed na dyaken, yaken rawaten na,” binatan Jesus.

Siraw Pakayapwan Kapaygatos

(Mk. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ Do dawri, tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “No aran sino a mangsolisog tan makagatos aran asa lang dyirad nyaya mawnged pa so kapanganohed dyaken, ki maganaganay pa adayo an mapaytanan so rakoh a bato a gilingan lagaw naw, as kaitapwak na do karahman taw.

⁷ Makasyāsyiw tawotawo do lobongaya maynamot do kārwayan pakasolisogan da! Sigorado a mangay saw nya pakasolisogan, ki kapakāsi pan tawowaw a pakayapwan dan nyaya!

⁸ “As dawa, an tanoro mana kokod mwaw pakayapwan kapaygatos mo, akteben mo, as kaipoha mo sya. Maganaganay an pokol māna piday ka a somdep do hanyif kan iyaw myanaw dadwa tanoro mana dadwa kokod mo a maitapwak do yanan apoy a dya mawsepan.

⁹ Masaw an iyaw mata mwayaw pakayapwan kapaygatos mo, hawhawen mo, as kaipoha mo sya. Maganaganay a bolsek ka a somdep do byay a abos pandan kan myanaw so dadwa mata a maitapwak do impyirno a yanan abos pandan a apoy.”

No Pangarig Do Nabo A Karniro

(Lk. 15:3-7)

¹⁰ Tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Chiban nyo, ta iroromen nyo abaw aran asa dyirad nya saya adedekey, ta ibahey ko dyinyo a siraw

anghil saw do hanyit a mangaywan sira, ki nāw da do salapen ni Āmang kod hanyit. [

11 Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki iyaw nyaw nangayan ko dya lobong tan isalākan ko saw nabo.]*

12 “Āngo mabata nyo an myan asa tawo a myan so asa gasot a karniro, as naiwawaw asa? Syimpri, karwan na saw sasyam saw a poho kan sasyam do pagaraban dad songesonget, as kangay na maychichwas so naiwawaw.

13 On, ibahey ko dyinyo oyod a do kaboya na sya, ki rakorakoh anchiw soyot na do naiwawaw kan siraw sasyamaw a poho kan sasyam a dya naiwawa.

14 Komwan si Āmang nyod hanyit. Chakey naba myan mabo a aran asa lang akmas nya saya adedekey,” binatan Jesos.

Iyaw Kakteh A Makagatos

15 Sinpangan na, binata ni Jesos a kāna, “An makagatos dyimo kakteh mo, mangay ka dya, as kaibahey mo dya so nakagatosan naw. Ki parinen mo an dadwa kamo lang ah. An mangadngey dyimo, as naychapyā kamo, ki napabidi mo naw kapaysit nyo.

16 Ki an dyi naymo a adngeyen, ki manghap kas asa mana dadwa rarayaw mo tan tabo ichirin mo dya, ki mapaneknekan a maynamot ta masaksysan dadwa mana tatdo.†

17 Ki an dyi naynyo a adngeyen, ki ibahey mo na do salapen iglisya. Ki an alit na dyi na pa adngeyen iglisya, ibidang nyo naw nawri a kakteh a asa dya manganohed mana asa magsingsingir so bwis.”

No Dadāgen Kan Kapangipalobos

18 Binata pan Jesos, “Ibahey ko dyinyo oyod. Aran āngo a baywan nyod tanaya, ki baywan nanchin Āpo Dyos do hanyit. Akma saw a aran āngo a ipalōbos nyod tanaya, ki ipalōbos nanchin Āpo Dyos do hanyit.‡

19 “Pirwahan ko na ibahey dyinyo a an pagtonosan dadwa dyinyo do tanayaw kapangdakdaw nyo di Āmang kod hanyit, ki itoroh nanchi dyinyo.

20 Ta aran dino yanan dadwa mana tatdo dyinyo a masalasalap a maynamot do kapanganohed nyo dyaken, ki myan akonchi daw a machirayay dyinyo.”

No Pangarig Do Tobotoboyen A Dya Mangpakawan

21 Sinpangan na, nangay si Pedro di Jesos, as nakaiyahes na sya dya a kāna, “Mo Āpo, maypipira makagatos dyaken kakteh ko, as kapagsardeng ko na mangpakawan sya? Maypapitori?”

22 Ki binatan Jesos dya a kāna, “Tod aba papito lang, an dya maypapito a poho kan papito.§

23 Ta no pagtorayan no Dyos, ki maipariho do pagtorayanaya no asaya āri a chakey naw machikwinta dyirad opisyalis* naw.

* **18:11 18:11** Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto. † **18:16 18:16** Deot. 19:15; Jn. 8:17; 2 Kor. 13:1; 1 Tim. 5:19; Heb. 10:28 ‡ **18:18 18:18** Mt. 16:19 § **18:22 18:22** Do kadwan saw a manyoskripto, ki batahen na a “maypapito a papito a poho.” No chakey a batahen, bidangan nyo aba aran maypipira. * **18:23 18:23** Do chirin Griego, ki batahen na “adipen sa.” No chakey na batahen dya, ki siraw opisyalis na a mangigpet so kwarta no āri.

24 Do kayan naranaw a mangisiknan so machikwinta, ki naiyangay dyaw asaw a opisyal a nakaōtang dya so minilmilyon† a kwarta.

25 Ki do dawri, abaw manawob a pagbayad na. Dawa, inbilin no āryaw a ilāko da tabo warawara no opisyalaw kontodo inawan na kan kapamilyaan na tan makabayad.

26 Ki naydogod opisyalaw do salapenaw no āryaw, as nakabata na sya dya a kāna, ‘Anōsan mo pa yaken, mo Āpo, ata, bayādan konchi a tabo ōtang kwaw dyimo.’

27 “Ki taywaraw nakāsi syan āpo naw, kan pinonas naranaw tabo ōtang naw, as nakapayam narana sya a abos ōtang.

28 “Sinpangan na, do nakapakahtot naranaw no opisyalaw, nadongso naw kapayngay naw a opisyal a nakaōtang dya so asa lang a gasot a dinaryo. Ki ginamātan na, as nakapseh na sya, as nakasingir na syad ōtang naw a kāna, ‘Bayādan mo naw ōtang mwaw sichangori!’

29 “Ki naydogod nakaōtangaw, as nakapagpakpakaāsi na dya a kāna, ‘Anōsan mo pa yaken ah, ata, magbayad akonchi dyimo.’

30 “Ki polos a dyi na chināsi, as basbāli a inpabahod na a mandan makabayad do ōtang naw.

31 “Ki do nakaboya daw no rarayay na saw a opisyalis so nyaya a naporin, taywara nāriribokan sa. Dawa, yay da inbahey di āpo daw no naporinaya.

32 “Do dawri, inpatawag no āryaw opisyalaw a pinakawan na so ōtang, as nakabata na sya dya a kāna, ‘Taywara kayas karahet a tobotoboyen! Inpabāyad kwaba dyimo tabo ōtang mwaw maynamot ta nachichāsi ka.

33 Na, āngo ta chināsi mwabaw rarayay mwaw a akmas nakāsi kwaw dyimo.’

34 “Do dawri, taywara nakasoliw āryaw. Inpabahod naw opisyalaw kan nalala a mandan makabayad so tabo ōtang naw.

35 “Komwan anchiw parinen Āmang kod hanyit do katakatayisa dyinyo, an dyi nyo a pakawanen nakagatos dyinyo a yapo do makatayrahem a kapangtokto nyo,” binata ni Jesus.

19

No Kapangnanawo Ni Jesus Maynamot Do Kapaysyay No Maychabahay (Mk. 10:1-12)

1 Do nakatayokaw ni Jesus a nangibahey syaw, komnaro dana do Galilya, as nakangay nad probinsya a Jodya do kabtangaw no Oksong a Jordan.

2 Ki reprep saw tawotawo a minonot dya, as kan pinapya na saw maganyit saw daw.

3 Ki do dawri, naypasngen di Jesus kadwan saw a Parisyo tan sooten da do kapanahes da dya a kon da, “Ipalobosori no linteg kapasyay no mahakay so kabahay na do kompormi a pamosposan?”

4 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Nabāsa nyo abawriw do Masantwan a Tolas a no pinarin Napaytawo do nakapamarswa na, ki pinarin na sa mahakay kan mabakes?*

5 As binataw no Dyos do dawri a kāna, ‘Dawa, nyaw paynamotan na a karwan mahakay āmang kan ānang na an machikabahay. Tan komwan,

† 18:24 18:24 Do chirin Griego, ki batahen na “asa poho a ribo a talento.” No balor no asa talento, ki maipariho do anem a ribo a dinaryo. No asaw a dinaryo, ki kosto a tangdan no maytarabakaw do asa karaw. Dawa, no ōtang no nyaya opisyal, ki dékey aba, ta minilmilyon a dinaryo. * 19:4 19:4 Gen. 1:27

komplito kapayrapa da kan baket na, as kan sira dadwa, ki mayparin dana sa asa bayo a pamilya.[†]

⁶ Dawa, dadwa pa sabanchi, ta asa dana sa. As dawa, no pinayrapan Dyos a pinayparin a asa, dyi pakono a paysyayen tawo.”

⁷ Ki inatbay dan Parisyowaw a kon da, “Na, āngo ta inbilin Moyses a torohan no mahakayaw baket naw so tolas a pakaboyan a sira, ki naysyay sa?”[‡]

⁸ Ki tinbay san Jesos a kāna, “On, maynamot do katwayan oho nyo, nawriw inpalobōsan ni Moyses so nawri a kapasyay nyo so baket nyo. Ki do nanman pan araw, ki abaw komwan.

⁹ Ki no bata ko dyinyo a no aran sino a mapasyay so baket na, as mangabahay so matarek, ki makagatos so kapachikamalala, malaksid an masawek baket naw.”

¹⁰ Ki binata dan nanawhen naw, “An komwan dana a dyi da mapaysyay maychabahay, maganaganay dana an abo danaw mangabahay.”

¹¹ Ki binatan Jesos dyira a kāna, “On, iyaw nya nanawo a dya pangabahayan, ki maparin aba rawaten tabon tawotawo, an dya siraw tawowaw a tinorohan no Dyos so komwan a kapangtokto.

¹² Ta myan matatarek a paynamotan dya pakakabahayan mahahakay. Myan dya makakabahay a maynamot ta nakayanakan daw kayan kōrang no kamahakay da, as myan saw dya makakabahay maynamot ta nakapon sa. As siraw kadwan, ki maynamot do kakey da a magsirbi lang do Dyos. An sira makatongpal syay a nanawo, ki onotan na pakono.”

Bindisyonan Ni Jesos Siraw Adedekey

(Mk. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³ Sinpangan na, do asa karaw, myan saw tawotawo a nangyangay di Jesos so adedekey da tan palapawan nas tanoro na kan paydasal na sa. Ki pinaydabdab da san nanawhen naw do dawri a parinen da.

¹⁴ Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Palobosan nyo saw adedekey saya a mangay dyaken, kan baywan nyo saba, ta siraw akma syay a adedekey akin dyira so pagtorayan no Dyos.”

¹⁵ Ki do nakatayoka naw a napalapaw so tanoro na kan nangbindisyon sira, komnaro do dawri.

No Mabaknangaw A Nangay Di Jesos

(Mk. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ Do naypisa, nangay di Jesos asaw a mahakay, as nakabata na sya a kāna, “Mo Maistro, āngo maganay a machita a parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

¹⁷ Ki binata ni Jesos dya a kāna, “Āngo ta yahes mo dyaken maynamot do maganay? Myan asa lang a maganay, si Āpo Dyos. An chakey mo byay mwa abos pandan, tongpalen mo saw bilbilin na.”

¹⁸ Ki inyahes na, “Āngo saw nawri a bilin?”

Ki initbay ni Jesos a kāna, “Mangdiman kaba, machikamalala kaba, manakanakaw kaba, mangipaneknek kabas bayataw.

¹⁹ Magdayaw ka dyirad inyapwan mo, as kan chadaw nyo kapayngay mo a tawo a akmas kadaw mo so inawan nyo.”[§]

²⁰ Ki binatan mahakayaw a kāna, “Na! Tinongtongpal ko na sa tabo nyaya bilbilin, ki āngo paw pagkorāngan ko?”

[†] 19:5 19:5 Mana “mayparin dana sa a asa inawan.” Gen. 2:24 [‡] 19:7 19:7 Deot. 24:1-4 [§] 19:19 19:19 Eks. 20:12-16; Leb. 19:18

²¹ Ki binatan Jesus dya a kāna, “An chakey mwa abo kōrang mo, yangay mwa ilāko kinabaknang mwaw, as kaitoroh mo sya dyirad mapopobri saw so naglakwan mwaw tan myan anchiw kinabaknang mod hanyit. Katayoka na, monot ka dyaken.”

²² Ki do nakadngeyaw syan mahakayaw, nagmamayo a komnaro daw a maynamot ta taywaras kabaknang.

²³ Sinpangan na, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Oltimwaya a malidyat kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos.”

²⁴ On, pirwahan ko na ibahey dyinyo a maydaydamnay kapayhawos no binyay a kamilyo do wayan rayem kan kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos.”

²⁵ Ki taywaraw nakasdaaw dan nanawhen naw do nakadngey daw syaw, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Na, an komwan, sino dana paronchiw maisalakan?”

²⁶ Ki pinerreng san Jesus, as nakabata na sya dyira a kāna, “Maparin aba polos no tawo nyaya do aran āngo a pamosposan. Ki no Dyos, maparin na a parinen aran āngo.”

²⁷ Sinpangan na, tominbay si Pedro a kāna, “Namna! Maypāngo kami na? Kinarwan namen dana saya tabo do nakawnot namenaya dyimo, ki āngo gon-gona namen?”

²⁸ Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Ibahey ko dyinyo oyod a anchan napabayo danaw lobongaya, as kan naydisna ako a Tawo a Yapod Hanyit do makaskasdaawaw a pagtorayan ko, ki aran inyonchi, ki maydisna kamonchi do katakatayisa a trono nyo. On, inyo a nanawhen ko a minonot dyaken, maydisna kamonchi do asa pohwaw kan dadwa trono a mangitoray siras asa pohwaw kan dadwa tribo no Israel.”

²⁹ As no aran sino a omkaro so bahay na, kakakteh na saw mana inyapwan na, anak na saw mana tana na a maynamot do kapanganohed na dyaken, ki masorsorok panchi kan ginasgasot rawaten na kan iyaw kinarwan naw, kan myan panchiw byay na abos pandan.

³⁰ Ki aro saw nanmanma sichangori a maybadiw a manawdyinchi, kan myan saw nanawdyi a manmanma anchi.”

20

Siraw Machitangtangan Do Kaobasan

¹ Tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Maiyarig pagtorayan ni Āpo Dyos do tawowaw a akin dyira so asaw a bengkag a kaobāsan. Asa karaw, minhep a minohbot a nangay a naychichwas so tangdanan na a maytarabako do kaobāsan naw.

² Nachitolag dyirad tawotawo saw a tangdanan na so asa kwarta a dinaryo, as katoboy na sira a maytarabako do kaobāsan naw.

³ “Do kaalas nwebi, nangay a minidibidiw akin kaobāsanaw do plasa, ki naboya na saw tawotawo saw a maychatetēnek a abos chabalay.

⁴ Binata na dyira a kāna, ‘Mangay kamo a maytarabako do kaobāsan kwaw, ta tangdanan konchi nyo so kostwaw a panangdan.’

⁵ “Dawa nangay sa. Ki do kaalas dosi kan ālastres naranaw, ki minohbot akin kaobāsanaw, kan nangay dana naychichwas.

⁶ Ki do kakalo naranaw a ālassingko, nangay danad plasa, as kan do nakaboya naw so kadwan pa saw a maychatetēnek a ditā da daw, inyahes na dyira a kāna, ‘Āngo ta maychasaryan kamwaya mangronot so oras nyo a abos chabalay?’

7 “Ki inatbay da a kon da, ‘On, ata, abaw paytarabakwan namen, as dawa.’

“Do dawri, binata no akin kaobāsanaw dyira a kāna, ‘Ngay, mangay kamo, ta maytarabako kamod kaobāsan kwaw.’

8 “Ki do kapaysarisari naranaw, binatan akin dyiraw so kaobāsanaw do matalek naw a tobotoboyen na a kāna, “Tawagan mo na saw naytarabakwaya, ta tangdanan mo na sa. Ki panmahen mo saw nanawdyaw a mandad siraw nanmaw a somindep ah.”

9 “Ki do dawri, tinorohan na sa, siraw somindepaw do ālassingko so asa kwarta a dinaryo a tangdan da.

10 Ki do kaitoroh naranaw so tangdan daw no nanomaw a naytarabako, hahawen da a arwaro tangdan da, ki engga, ta nachipariho a asa dinaryo tangdan da dyirad nanawdyi saw a nangay.

11 Dawa, do nakarawat daw so tangdan daw, dinabadabay daw napaytarabakwaw sira.

12 Binata da dyirad akin kaobāsanaw a kon da, ‘Asaya kaoras lang nakapaytarabako dan nanawdyi saya, ki pinapariho mwayaw tangdan dad tangdan namenaya a yamen, ki nakakāsi kami a naychasaryan a nakohakohatan.’

13 “Ki binatan akin dyiraw so kaobāsanaw do asaw dyira a kāna, ‘Namna! Sit, komwan kaba, ata, taywaran dyi ta nagtolag kabekas a nawri lang tangdan mo? Dawa, batahen mwaba madi ako.’

14 Apen mo naw tangdan nyowaya, ta mayam kamo na. Sigon do chakey ko ah, an pinapariho ko tangdan dayan nanawdyi saya do tangdan nyowaw.

15 Ta apabawriw toray kod kwarta ko a manoroh do chakey kwa torohan? Mana omopal kamori maynamot do kadadam kwaya?’ binata no akin dyiraw so kaobāsanaw.”

16 Sinpangan na, binata ni Jesus a kāna, “Manmanma sanchiw nanawdyi, as manawnawdyi sanchiw nanma.”

Pitdwen Jesus A Ibahey Kadiman Kan Kapagongar Na
(Mk. 10:32-34; Lk. 18:31-34)

17 Sinpangan na, do kayan daw a somonget a mangay do Jerosalem, pinachibawa san Jesus dosi saw a nanawhen na, as nakapachisarita na dyira.

18 “Adngeyen nyo,” kānan Jesus. “Somonget ta do Jerosalem, ki do dawri maiparawat akonchi a Tawo a Yapod Hanyit dyirad matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg. Ikeddeng danchi yaken a madiman,

19 as kan iparawat danchi yaken dyirad dyaw a Jodyo tan oyawen danchi yaken, sapsaplitan danchi yaken, as kan ipailansa danchi yaken do kros. Ki makarahan tatdo a karaw, mirwa akonchi a mabyay.”

No Kapanahes No Ānang Daw Da Juan Kan Santiago
(Mk. 10:35-45)

20 Sinpangan na, naypasngen di Jesus si baketaw ni Sebedeo a ānang da Santiago kan Juan. Myan paw anak na saw a dadwa. Naydogod do salapenaw ni Jesus a nangdaw dya.

21 Ki binatan Jesus dya a kāna, “Āngo chakey mo?”

Binatan ānang daw a kāna, “Ikeddeng mo pakono a machipaydisna sanchiw dadwaya a anak ko dyimo do pagtorayan mo: no asa do mangketaw do kawanan mo, as no asa do mamangketaw do kaholi mo.”

22 Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Chapatak nyo abayaw akdawen nyowaya. Maibtoran nyoriw kalidyatan a akmanchis pasaren kwaw?”*

Ki inibbay da dya a kon da, “Naon, maparin namen.”

23 Do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “On, ibtoran nyonchiw kalidyatan a akmas kalidyatan kwaw anchi, ki yaken abaw mamidi an sinonchiw maydisnad kawanan ko kan do kaholi ko, ta si Āmang konchiw manoroh siras insagāna naw.”

24 Ki do nakadngey daw no asa poho saw a rarayay da so nyaya, nakasolyan da saw dadwa saya a maykakteh.

25 Ki tinawagan sa tabo ni Jesos nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Chapatak nyo a siraw mangitoray so tawo do lobongaya, ki adipenen da saw itorayan daw. As siraw āpohen daw, ki itorayan da saw tawotawo da saw.

26 Ki dyi pakono a komwan parinen nyo. No magkalikagom a iyaw torayen, machita iyaw magsirbi dyinyo.

27 As no magkalikagom a iyaw katotorayan, ki machita paadipen dyinyo.

28 Toladen nyo pakono yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ta nangay akwaba dya a pagsirbyan tawotawo, an dya yaken magsirbi dyira. On, nangay ako a madiman tan isalākan ko saw tawotawo.”

Pyahen Ni Jesos Dadwa Saw A Bolsek

(Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43)

29 Ki do kakaro daranaw do idi a Jeriko, reprep saw tawotawo a minonot di Jesos.

30 As do kayam daw, myan saw dadwa a bolsek a mahahakay a maydisna do payisaw no rarahan. Do nakadngey daw sya a myan si Jesos a homabas, ingyagay da a kon da, “Kapotōtan Āri Dabid, chāsi mo pa yamen!”

31 Ki pinaydabdab da san tawotawowaw, kan inbahey da a magolimek sa, ki alit a naypataywaraw nakaiyagay da sya a kon da, “Mo Āpo a Kapotōtan ni Āri Dabid, chāsīm pa yamen!”

32 Do dawri, nagsardeng si Jesos do kayam naw, as nakatawag na sira, as nakaiyahes na sya a kāna, “Āngo chakey nyo a parinen ko dyinyo?”

33 Ki binata da dya a kon da, “Mo Āpo, chakey namen a makaboya kami pakono!”

34 Ki chināsi san Jesos, dawa, sinalid naw mata daw, ki nyeng sa nakaboyaw bolsek saw, kan minonot dana sa di Jesos.

21

No Maragsak A Kasdep Ni Jesos Do Jerosalem

(Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

1 Do nakapaypasngen daw do Jerosalem, do kasngen daranaw do tokonaw a mayngaran so Olibo, do masngenaw do idi a Betpage, nanoboy si Jesos so dadwa dyirad nanawhen naw.

2 Binata na dyira a kāna, “Mangay kamo do masngenaya a idi do bitaw no rarahan, as kan do kapakarapit nyo daw, insigida maboya nyonchiw naigalotaw a asno a myan so orbōn. Obayan nyo sa, as kaiyangay nyo sira do dya.

3 An myan mangyahes dyinyo, ibahey nyo a ‘Machita sa ni Āpo,’ as kan nyeng na sanchi a palobosan.”

* 20:22 20:22 Do chirin Griego, no binatan Jesos, ki “Maparin nyoriw minom so kōpa a inomen ko?”

⁴ Naporin nyaya tan natongpal inpadtwaw no propīta a kāna,

⁵ “Ibahey nyo dyirad tawotawo do Jerosalem* a kon nyo, ‘Īto iyaw kangay dyinyo no Āri nyowaya! Mapakombaba kan nakasakay do orbon no asno.’”†

⁶ Do dawri, nangay saw dadwaya nanawhen na, kan tinongpal daw naibaheyaya ni Jesus dyira.

⁷ Sinpangan na, inyangay daw asnwaw kan orbon naw do yananaw ni Jesus. Pinaap-ap da saw kagay daw, as nakapagsakay ni Jesus do orbonaw.

⁸ Do dawri, namolay saw kārwan dyirad reprep saw a tawotawo so kagay dad rarahanaw. Siraw kadwanaw, ki namisapisang sas sangasangaw no kayokayo, as nakaparasay da syad ayamanaw ni Jesus.

⁹ Ki siraw myanaw do panmanaw kan siraw myanaw do panawdyanaw ni Jesus, ki inngengengey da a kon da, “Madaydayaw Kapotōtan Āri Dabid! Maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaya ni Āpo Dyos a pinakainawan na! Madaydayaw si Āpo Dyos do katotohosan a hanyit!”

¹⁰ Ki do kasdepaw ni Jesus do Jerosalem, naringgoran kan nasdaawan saw tawotawowaw do syodadaya. Binatabata da a kon da, “Sino paro nyaya?”

¹¹ Ki inatbatbay dan kadwan saw a tawotawo a kon da, “Iyaw, ki si propīta a si Jesus a taga Nasaret do Galilya!”

No Kangay Ni Jesus Do Timplo

(Mk. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Do nakapakarapit daw do Jerosalem, somindep si Jesus do atataw no Timplowaw. Sinpangan na, pinahbot na tabo saw maglaklakwaw kan siraw magatgatangaw daw. Pinasakeb na saw lamisaan saw no manatadi saw so kwarta, as kan kinwan na saw bangko da saw no maglaklāko saw so kalapāti.

¹³ As pinaydabdab na sa a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, ‘No bahay ko, ki matawagan anchi so yanan a paydasalan.’ Ki inyowaya, ki pinayparin nyowaya bahay dan manakanakaw!”‡

¹⁴ Sinpangan na, nangay saw bolsekaw kan logpi saw di Jesus do Timplowaw, as kan pinapya na sa.

¹⁵ Ki nakasoli saw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg do nakaboya daw so makaskasdaawaw a pariparinen na kan iyaw kapangyagagay daw no adedekey do atat no Timplowaya so dāyaw da dya a kon da, “Madaydayaw Kapotōtan Āri Dabid!”

¹⁶ Dawa, siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki binata dad Jesus a kon da, “Madngey mo chirichirinen dayan adedekey saya?”

“Naon,” binata ni Jesus. “Na, nabāsa nyo abawriw myanaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Imom Āpo, ki nanawhen mo saw adedekey kan tagibi a maychirin so oyod a pagdaydayaw?’”§

¹⁷ Ki do dawri, minohbot sa Jesus, as nakakaro nad syodadaw, as nakangay na minisan do idyaw a Betanya.

Abayen Ni Jesus Kayo A Igos

(Mk. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Ki do kamabekas danaw do kapaybidi daw da Jesus do syodadaw a Jerosalem, ki naptengan.

* 21:5 21:5 Mana “Sion.” † 21:5 21:5 Isa. 62:11; Sak. 9:9 ‡ 21:13 21:13 Isa. 56:7; Jer. 7:11

§ 21:16 21:16 Sal. 8:2

19 Do dawri, nakaboya si Jesus so kayo a igos do payisaw no rarahan. Dawa, yangay na chiniban an myan asi na. Ki do nakapakarapit naw, abaw naboya na, an dyi lang a iyaw bohong naw lang.* Ki maynamot ta abaw naboya ni Jesus a asi na, inbahey na a kāna, "Abo pakononchi a polos asi mo!"

Do dawri, nanyeng a nahayo igosaw.

20 Ki nasdaawan saw nanawhen naw do nakaboya daw so nawri a naparin, kan inyahes da dya a kon da, "Ay samna! Maypāngo a nanyeng a nahayo kayowaya?"

21 Ki initbay ni Jesus dyira a kāna, "No ibahey ko dyinyo, ki oyod. An myan kapanganohed nyo, as abo polos kapagmangamanga nyo, maparin nyonchiw akmas pinarin kwaya do kayowaya. On, nawri aba lang, an dya aran mamandaran nyo nyaya token a kon nyo, 'Makatkat ka pakono dya a maipatapwak do tāw,' ki parinen nanchiw ibahey nyowaw."

22 As dawa, aran āngo a akdawen nyo do dasal nyo, maitoroh anchi dyinyo an myan kapanganohed nyo."

No Kapanahes Maynamot Do Toray Ni Jesus

(Mk. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

23 Ki do dawri, naybidi si Jesus do Timplowaw. Ki do kadama naw a mangnanawo daw, nangay sa dyaw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo, as nakaiyahes da sya a kon da, "Iyaw pinarin mwaya kakoyab do Timplowaya, ki dino nanghapan mos toray, kan sino nangmandar dyimo a omparin siras syay?"

24 Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, "Sakbay a atbayen ko, ari paw iyahes ko dyinyo. Ta an mathay nyo, ayket, atbayen ko iyahes nyowaya dyaken an sino nanoroh so toray ko a mamarin siras nyaya."

25 Dino nakayapwan torayaw ni Juan a Mamonyag a mangbonbonyag: yapo do Dyos mana yapod tawo?"

Ki do dawri, nagsisinopyat sa, kan naysin-aatbay sa do katakatayisa dyira a kon da, "Āngo itbay ta? An ibahey ta a, 'Yapod Āpo Dyos,' iyahes nanchyori dyaten an āngo ta dyi ta nanganohed di Juan?"

26 Ki an batahen tawri a, 'Yapod tawo'? Aysa! Engga ah, ta makamwamomo saw tawotawowaw, ata, nanganohed sa tabo di Juan Mamonyag a iya, ki asa propīta no Dyos."

27 As dawa, no initbay dad Jesus, ki "Chapatak namen aba."

Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, "Na, an komwan, ibahey kwaba dyinyo an āngo toray ko a mamarin so akma siras nya."

No Pangarig Do Dadwa A Babbaro

28 Ki inbahey ni Jesus dyiraw nya pangarig a kāna, "Āngo mabata nyo do dya? Myan saw dadwa maykakteh a mahahakay, ki nangay āmang daw do matonengaw, as nakabata na sya, 'Barok, mangay ka pa a maytarabako sicharaw do kaobāsan taw.'

29 "Ki kānan baro naw a, 'Makey akwaba.' " Ki nahay abas dēkey, as nakapagbabāwi na, dawa, nangay.

30 "Sinpangan na, nangay āmangaw do adyenaw no matonengaw a anak na, as nakabata nas inbahey naw do matonengaw. Ki 'On mo Āmang, mangay ako,' binata na, ki nangay aba."

31 Ki inyahes ni Jesus dyira a kāna, "Sino paro dyirad dadwa saya baro naw nangtongpal so inbaheyayan āmang da?"

* 21:19 21:19 No kayowaya a igos, ki an omsi, ki manma mohtot asi naw, as kan somarono bohong naw.

Ki binata da, "Na, syimpri iyaw matonengaya."

Dawa, binatan Jesus dyira, "No ibahey ko dyinyo, ki oyod a siraw magsingsingiraw so bwis kan siraw mababakesaw a maglaklako so asi, ki manmanma sanchi a somdep do pagtorayan ni Apo Dyos kan inyo.

³² Ta nangay si Juan dyinyo tan inanawo naw oyod a rarahan, ki inanohdan nyo aba. Ki siraw magsingsingiraw so bwis as kan siraw maglaklakwaw so asi, ki inanohdan da. Ki inyo, aran naboya nyo naw kapagbabawi da, ki alit na pa dyi kamo a magbabawi kan manganohed dya."

No Maynamot Dyirad Mangay-aywanaw So Kaobasan

(Mk. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

³³ Ki tinongtong ni Jesus naychirin a kana, "Adngeyen nyo asa paya pangarig. Myan asa apohen a naymoha so aro a obas do kaobasan naw, kan dinibon na a inahadan. Nakapamarin na pa so rakoh a yanan pamisan na kan angangaw a bato a pangapyan na so asoyaw no ipaates naw. Sinpangan na, napatnek pas bengbeng a pagbantayan na. Do katayoka naranaw, inpaabang na dyirad pinagbantay naw, as nakapagbyahi na.

³⁴ "Do chimpo danaw no kapaychamomolas, tinoboy no nagaabangaw siraw tobotoboyen naw a mangay dyirad nangipaabangan naw tan mangay a manghap so binglay naw.

³⁵ Ki siraw nangipaabanganaw, tiniliw da saw tinoboy naw, as nakamalo da so asaw dyira, as diniman daw asaw, kan inagsigsidan daw chatatdo daw.

³⁶ "Ki minirwa nanoboy akin kaobasanaw so arwaro kan nanoma saw a tobotoboyen, ki pinarin daranaw akmas pinarin daw dyirad nanomaw.

³⁷ "Ki do dawri a namarin, tinoboy na dyiraw anak naw, kan binata na a kana, 'Ay! Syirto a anyiben daw anak kwaya.'

³⁸ "Ki do nakaboya daw so anakaw no akin kaobasanaw sya, nagtoto-lagan da a kon da, 'Iya danaw nyayaw mangtawidaw so kaobasanaya. Ngay, yangay ta dimanen tan dyaten danaw kaobasanaya!'

³⁹ "Sinpangan na, tiniliw da, as nakaipoha da sya do gaganaw no kaobasan, as nakadiman da sya."

⁴⁰ Do dawri, inyahes ni Jesus dyira a kana, "Dawa, anchan mangay iyaw akin dyiraw so kaobasanaya, ango nchiw parinen na dyirad nangipaabangan naw?"

⁴¹ Ki binata da dya a kon da, "Syimpri, dimanen na sanchi a abo polos kasi na dyirad mararahet saw a pinaabangan na so kaobasan naw, as kaipaabang nanchi sya do matarek a siraw manorohaw dyas binglay na do maapit daw a asin obas."

⁴² Binata ni Jesus dyira a kana, "Nabasa nyo abawri a polos myanaw do Masantwan a Tolas a kana, 'Iyaw nawri a bato a inpoha dan mapatnek saw so bahay, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato a mangpayit so nawri a bahay. Iyaw nyaw pinarin no Dyos, kan taywara maganay kan makaskasdaaw do kapakaboya ta'?"[†]

⁴³ "Dawa, ibahey ko dyinyo a mapakaronchi dyinyo pagtorayan no Dyos, as maitoroh anchi dyirad makatongpalaw so chakey no Dyos. [

⁴⁴ As no madodog do nyaya a bato, mapotopotot anchi. Ki aran sino a matopakan na, pitahen nanchi."][‡]

[†] 21:42 21:42 Sal. 118:22-23; Ara. 4:11; Roma 9:33; 1 Ped. 2:7   [‡] 21:44 21:44 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

⁴⁵ Ki do nakadngey daw no matotohosaw a papadi kan siraw Parisy-owaw so pangarigaw ni Jesus, ki naawātan da a chinirichirin naw nyaya a pachikontra na dyira.

⁴⁶ Dawa, pinadas da a ipatiliw. Ki aran komwan, namo sa dyirad tawotawowaw, ata, anohdan dan tawotawo saw a asa propita no Dyos si Jesus.

22

No Pangarig Maynamot Do Kasar (Lk. 14:15-24)

¹ Ki minirwa dana nagpangarig si Jesus dyirad tawotawo saw.

² Binata na a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Apo Dyos do asaya āri a nangisagāna so kasaran maynamot ta magkasar anak naw a mahakay.

³ Tinoboy na saw tobotoboyen naw a manawag siras rinara na saw do pagkasaran naw, ki nakey saba nangay.

⁴ Dawa, minirwa nanoboy so kadwan pa saw a tobotoboyen na, kan inbilin na dyira a kāna, ‘Ibahey nyo pa dyirad rinara kwaw a nakasagāna dana tabo. Naparti dana saw pinataba ko a baka ko, kan nahoto dana saw ichan. Dawa, basta mangay dana sa.’

⁵ “Ki inkaskaso daban rinara naw, basbāli a tinongtong da do sigodaw a plano da. Nangay asa do talon na, as no kadwan, ki nangay do pagnigosyowan naw.

⁶ Ki siraw kadwan saw, ki tiniliw da saw tobotoboyen no āryaw, as nakalidyalydyat da sira, kan nakadiman da sira.

⁷ “Ki taywaraw nakapakasoli no āryaw, dawa, tinoboy na saw soldado naw a nangdiman siras nangdimanaw siras tobotoboyen naw, as nakaipasoh nas idi daw.

⁸ “Do dawri, binatan āryaw dyirad kadwan pa saw a tobotoboyen na a kāna, ‘Naisagāna danaya tabo para do pagkasaran, ki polos a dyi dana sa maikariw rinara kwaw.

⁹ Dawa, mangay kamod kalkalsāda, ta rarahren nyo sa tabo maboya nyo a tawo, ta mangay sa machakan do dya pagkasaran.’

¹⁰ “Dawa, nangay saw tobotoboyen naw do kalkalsāda, as rinara da sa tabo naboya da tawo, marahet kan maganay so dadakay. Do dawri, nakapno sad pagkasaranaw.

¹¹ “Ki do kasdepaw no āryaw a mangay a manyideb siras nangayaw daw, ki naboya naw asaw a tawo a dya nakalaylay so pachikasar.

¹² Ki inyahes no āryaw dya a kāna, ‘Hoy, mo Sit! Maypāngo kasdep mo dya, an dyi ka naylaylay so laylayaw a gagāngay an mangay kad pagkakasaran?’

“Ki naylilyak abaw mahakayaw.

¹³ “Sinpangan na, binatan āryaw dyirad magsirsirbi saw daw a kāna, ‘Tiliwen nyo nya mahakay, as karimpong nyo sya, as kan kapaksyat nyo syad mamansokelaw a kasarisaryan a yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.’”

¹⁴ Sinpangan na, binata pan Jesus a kāna, “Aro matawagan, ki papere lang pidyen no Dyos a makasdep do pagtorayan na.”

No Kapanahes Maynamot Do Kapagbayad So Bwis (Mk. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

¹⁵ Do katayoka no nawri, komnaro saw Parisyo saw, as nakapagtotolag da an maypāngo kasdok das Jesus maynamot do kapanahahe da.

16 Dawa, tinoboy da saw kadwan saw a nanawhen da kan kadwan saw a nanawhen ni Āri Herodes a mangay a manahahe di Yesus.

“Mo Maistro,” binata da, “chapatak namen a tabo a ichirin mo, ki oyod. Abaw matarek a inanawo mo, an dyi lang a iyaw oyodaw a chakey no Dyos a parinen tawotawo. Chapatak namen pa a mangidomdoma kaba, kan itatārek mo sabaw matohos so saad.

17 Dawa, ibahey mo pa dyamen an āngo myan do aktokto mo. Maikontrawri do linteg iyaw kapagbayad namen so bwis do inspirador do Roma mana engga?”

18 Ki nadlaw ni Yesus marahetaw a plano da dya, kan binata na dyira a kāna, “Inyo a maysinsingpet, āngo ta sooten nyo yaken?”

19 Ipaboya nyo pa dyaken plata nyowaw a pagbayad nyos bwis nyo.”

Do dawri, tinorohan das plata.

20 Ki inyahes ni Yesus dyira, “Sino akin ladawan kan akin ngaran syay?”

21 Ki initbay da, “Nas Inspirador.”

Do dawri, binata ni Yesus dyira a kāna, “Dawa, an komwan, itoroh nyod Inspirador dyira naw, as itoroh nyo do Dyos dyira naw.”

22 Ki do nakadngey daw so nyaya, ki nasdaawan sa. Sinpangan na, kinarwan das Yesus.

No Kapanahes Maynamot Do Kapagongar

(Mk. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

23 Ki do dawri pa a araw, myan saw nangay di Yesus a yapod gropo dan Sadosyowaw a siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman. Inyahes da dya a kon da,

24 “Maistro, innanawowaw ni Moyses a kāna, ‘An madiman iyaw asa mahakay a myan so kabahay, as abo paw pōtot na, machita ahapen a kabahayen kakteh naw bālwaw a ipag na tan potōtan na so pinakaanak no kakteh naw a nadiman.’* ”

25 “An komwan linteg, āngo mabata mo do dyaya pangarigan? Myan saw papito a makakakteh a mahahakay do idi namenaya. Iyaw matonen-gaw, ki nangabahay, as kan sakbay a myan pōtot na, nadiman. Dawa, kinabahay no adyen naw iyaw bālwaw.

26 Ki komwan naporin dya a nadiman a abos pōtot. Masaw, naporin do chatatdo daw a nandad nakadiman da a tabo a papito a abos pōtot.

27 Do kapanawdyanaw, nadiman mabakesaw.

28 “Dawa, an komwan,” inyahes dan Sadosyowaw di Yesus, “anchan araw a kapagongar, sinonchi dyirad papito saya makakakteh iyaw akin kabahay so nya mabakes, ta kinabahay daya a tabo?”

29 Ki initbay ni Yesus dyira a kāna, “Samna! Matikaw kamo, ta maawātan nyo abaw naitolasaw do Masantwan a Tolas, as kan maawātan nyo abayaw panakabalin no Dyos!

30 Ta anchan mirwa mabyay tawotawo a nadiman, ki mangabahay pa sabanchi daw, ta akma dana sanchis anghil saw do hanyit.

31 Ki an maynamot do kapirwa mabyay no nadiman, nabāsa nyo abawriw binataw no Dyos dyinyo a kāna,

32 “Yaken, ki yaken Dyos daw da Abraham, Isaak, kan Jakob’?† No chakey na batahen, ki iyabaw Dyos no nadiman, an dya iyaw Dyos no sibibyay.”

33 Ki do nakadngey daw no tawotawowaw so nawri, nasdaawan sa do komwanaya a kapanganawo na.

* 22:24 22:24 Deot. 25:5-6 † 22:32 22:32 Eks. 3:6

Iyaw Kasisitaan A Bilin
(Mk. 12:28-34; Lk. 10:25-28)

³⁴ Ki do kadngey daw no Parisyo saw a dyi da natbay no Sadosyowaw si Jesus, ki nychipeh sa a nagtotolag.

³⁵ Ki do dawri, myan asa abogado a rararay da, kan pinadas na sooten si Jesus maynamot do nakapanahes na dya.

³⁶ “Maistro,” binata na di Jesus, “āngo kasisitaan a bilin do linteg taya a Jodyo?”

³⁷ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “ ‘Machita chadaw nyo Āpo a Dyos nyo do tābo poso nyo, tābo katawo nyo, as kan tābo aktokto nyo.’”[‡]

³⁸ Iyaw nawriy manma kan kasisitaan a bilin.

³⁹ Ki no somarono a kasisitaan, ki nyaya: ‘Machita chadaw nyo kapayngay nyo a tawo a akmas kadaw nyo so inawan nyo.’[§]

⁴⁰ Siraw nya dadwaw nangornos so tabo Linteg ni Moyses kan intolas da saw no tabo a propita.”

No Kapanahes A Maynamot Di Kristo
(Mk. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹ Ki do nakapaychipeh paw daw no Parisyo saw, inyahes ni Jesus dyira a kāna,

⁴² “Āngo mabata nyo maynamot do Kristo? Āngo a kapotōtan iyaw pakayapwan na?”

Ki binata da dya, “Yapod kapotōtan Āri Dabid.”

⁴³ Ki inyahes dana ni Jesus dyira a kāna, “Na, āngo ta sigon do inpaltiingaw no Ispirito Santo di Dabid, ki tinawagan nas Kristo so Āpo na? Binata na a kāna,

⁴⁴ ‘Binata ni Āpo Dyos di Āpo ko: “Maydisna ka do kawanan kwaya a mandad kaābak ko siras kabosor mo saya, kan ipapitapita ko sad kokod mwaya.”’^{*}

⁴⁵ “An tawagan ni Dabid so ‘Āpo,’ maypāngo nakahtot ni Kristo do kapotōtan Dabid?”

⁴⁶ Ki aba polos naitbay da, as kan somniknan do dawri, apabaw makaitored a manahes di Jesus.

23

No Kapaydabdab Ni Jesus Dyirad Mangnanawo So Linteg Kan Parisyo
(Mk. 12:38-39; Lk. 11:43-52; 20:45-46)

¹ Sinpangan na, binatan Jesus dyirad tawotawo saw kontodo nanawhen na saw a kāna,

² “Myan karbengan dan mangnanawo sayas linteg kan Parisyo saya a manginanawos Lintegayan Moyses.

³ Dawa, onotan nyo tabo a ibahey da a parinen nyo. Ki aran komwan, ki tahatahan nyo abaw dadakay daw, ta iyaw inanawo dāya, ki parinen daba.

⁴ Tod da sa lidalidyaten saw tawotawo do nakaipasabhay daw dyira so mararahmet saya a linteg da. Ki aran komwan, polos a dyi sa machipaysabhay dyira so aran akmay dedeng.

[‡] 22:37 22:37 Deot. 6:5   [§] 22:39 22:39 Leb. 19:18   ^{*} 22:44 22:44 Sal. 110:1; Ara. 2:34-35; 1 Kor. 15:27; Heb. 1:13

⁵ Nawri lang chagaget daw kapaysin-gaganay da a mangipaboya dyirad tawotawo so pariparinen daw tan myan pagdayawan da. Dawa, payparakohen daw aknaw kodibot a pangapyan da so intolas da a yapod Masantwan a Tolas, as kaibedbed da syad moyen daw kan kaholyaw a pongopongwan da. Asa pa, pinanaro daw baroyboy saw do kagay da saw a pangipaboyan da sya do tawotawo a akma say masisita a tawo.*

⁶ Nawriw chadaw daw madadayaw saw a yanan dan matotohos saw so saad do paspasken saw kan siraw kasisitaan a disnan do sinagoga da saw.

⁷ Imāsen da paw mapadayawan a kabkabilaawan no tawotawo do plasa kan matawagan so 'Maistro.'

⁸ Ki inyo, ipalōbos nyo aba matawagan kamo so 'Maistro,' ta makakak-teh kamo, as kan myan dyinyo asa lang a Maistro.

⁹ Tawagan nyo abas 'Āmang' aran sino do lobongaya, ta asaw Āmang nyo a iyaw Dyos a myan do hanyit.

¹⁰ Mana chitahen nyo abaw matawagan so 'Āpo,' ta asa lang Āpo nyo a si Kristo.

¹¹ No magkalikagom a iyaw torayen machita iyaw magsirbi dyinyo.

¹² Ta aran sino a mapatohos so inawan na, ki masnekan anchi, as iyaw mapakombaba, ki maypatohos anchi.

¹³ "Aysa! Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Ta inyo mangbalat so asdepan a mangay do pagtorayan Āpo Dyos tan dyi sa somdep tawotawo. Imbes a somdep kamo, ki engga, basbāli a ipalōbos nyo abaw tawotawo a somdep.

¹⁴ "Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Allilawen nyo pa saw babbālwaw a mababakes tan madyira nyo bahabahay da, as kapaydasal nyo so manaro a pangoliwlib nyos kaparin nyowaw. As dawa, marahrahmet anchiw dosa nyo.]†

¹⁵ "Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Magbibyahi kamo kan mangangay kamo do matatarek saw a nasyon a mapawnot so aran asa lang a mayparin a nanawhen nyo. As an myan napawnot nyo, ki payparinen nyo a mangamangay pa kan inyo a madosa do impiyrno.

¹⁶ "Kapakāsi nyo pa, inyo a bolsek a mangipangolo! Inanawo nyo a kon nyo, 'An magkariw asa tawo, ki masisita aba a tongpalen naw kari na an nawri lang pagkari naw Timplo. Ki ad-adda masisita a tongpalen na an nawriw pagkari naw balitokaw do Timplo.'

¹⁷ Samna! Inyo a abos arang! Āngo masissisita? Iyawriw balitokaw mana iyaw Timplowaw a mapayparin so balitokaw a masisita?

¹⁸ Inanawo nyo pa a kon nyo, 'An magkariw asa tawo do altar, ki masisita aba a tongpalen naw nawri a kari na. Ki an pagkari naw dāton naw do altaraw, ki nawriw masisita tongpalen na kari na.'

* **23:5 23:5** Do kadadwa gasot a katawen sakbay no kaiyanak ni Jesus, tabo no mahahakay a Jodyo, ki mangitolas sa do papil so bilbilin saya no Dyos, as kahon da sya, as kaibedbed da syad moyen daw kan kaholyaw a pongopongwan da. Iyaw nyaw pakatonngan sya a siraw no bilbilin no Dyos, ki myan do pangtoktwan da kan do ayit da. Iyaw nyayaw parinen da do kāda kapaydasal dan mabebekas, malaksid do Araw a Kapaynaynahah kan an myan pista da (Eks. 13:9, 11-16; Deot. 6:4-9; 11:13-21). No ipaboya no baroyboy saw, ki iyaw kapagdayadayaw da do Dyos. As no gagāngay, ki apat lang do kagay da (Nom. 15:37-41). † **23:14 23:14** Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

¹⁹ Bolsek kamwaya a taywaras kasalanga! Āngo masissisita? Iyawriw dātonaw mana iyaw altaraw a mapayparin so dātonaw a masisita?

²⁰ Dawa, an pagkari no tawo altaraw, ki iyaba lang altaraw pagkari na, an dya nairaman danaw dātonaw.

²¹ An pagkari no tawo Timplowaw, ki iyaba lang Timplowaw pagkari na, an dya iyaw Dyos a minyan daw.

²² As an pagkari no asa tawo hanyit, nairaman danaw tronwaw no Dyos kan si Āpo Dyos a mismo a maydisna daw.

²³ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Chagaget nyo a itoroh apagkapollo no āpit nyo kan apagkapollo dan rikado saya a dedekey, ki parinen nyo abayaw kasisitaan saya a chakey no linteg a akmas kaparin nyos kosto dyirad kapayngay nyo a tawo, kāsi, kan kapanganohed do Dyos. Siraw nyayaw kasisigoradwan a manōma parinen nyo sakbay no kapagtongpal nyo so kadwan.

²⁴ Inyo a bolsek a mapawnot so tawo, taywarayaw kaannad nyo, ta aran akmayaw tongaw a lapos, ki sitsiten nyo a ipoha, ki āngo ta maboaya nyo sabaw akmaya so karakoh no nwang a gatos?

²⁵ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawos linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Ta oyasan nyo lang hapot no bāso kan pinggan nyo, ki do irahem, napekpek kamwaya so kaāgom kan kakōsit.

²⁶ Aysa! Inyo a bolsek a Parisyo, panmahen nyo a oyasan do irahem no bāso nyo a maipariho do pangtokwan nyo tan madalos panchiw hapot naw.

²⁷ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Akma kamoy tanem a aschip a napintoran so maydak. Mapintas so hapot, ki makabābaba do irahem, ta napno so tohatohang no nadiman saw kan nahta saw a bangkay.

²⁸ Masaw a mapaboaya kamod tawotawo a akmay maganay so kaparin, ki napno irahem nyo so kapaysinsisingpet kan aro pa a klasi no marahet.”

No Kaipadto Ni Jesus So Kadosa Da

(Lk. 11:47-51)

²⁹ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Patneken nyo saw mapipintas saw a tanem dan propita saw, kan pintasen nyo tanem dan malinteg saw a tawo.

³⁰ Batahen nyo pa a, ‘An myan kami sawen do chimpō daw no aāpong namen saw, ayket, nachipangdiman kami aba siras propita saw.’

³¹ Dawa, an komwan bata nyo, ayket, pagatosen nyo inawan nyo, ta ipaboaya nyo a inyo dana kapotōtan daw no nangdiman saw siras propita saw.[‡]

³² Sigi, apnohen nyo gatos saw a insiknan da no aāpong nyo saw.

³³ Pi! Mayarig kamo do boday, kan akma kamwayaw anak no marem a masisikap! Maypāngo a maditchanan nyo kalidyatan do impyirno?

³⁴ Dawa, toboyen ko sanchi dyinyo siraw propita ko, siraw masisiribaw a tawo, kan siraw maganay a mangnanawo so chirin no Dyos. Dimanen nyo sanchiw kadwan dyira, kan ilansa nyo sanchid kros kadwan. As siraw kadwan saw, ki splatin nyo sanchi do sinagoga nyo saw, kan lakatan nyo pa sanchi do idiidi a lidyalydyaten.

³⁵ Parinen konchiw nya tan rebheng nyonchiw madosa a maynamot do nakadimanaya so tabo malinteg a tawo do lobongaya a somniknan do

[‡] 23:31 23:31 Sigon do kapangtokto no Jodyo, ki tawiden anak dadakay dan inyapwan da, ta batahen da a, “Akmas dadakay no āmang, ki komwan anak.”

nakadimanaw ni Abel a abos gatos a mandad nakadimanaw ni Sakaryas a anak ni Barakyas a diniman kapoonan nyo do payawan no Masantwan a Yanan kan altar. §

³⁶ No ibahey ko dyinyo, ki oyod a rawaten nyonchi a tawotawo do dya kapotōtan kapagdosa dan kapoonan nyo saw a maynamot do tabo marahet a pinarin da.”

No Katanyis Ni Jesus A Maynamot Do Jerosalem

(Lk. 13:34-35)

³⁷ Ki binata na pan Jesus nyaya a kāna, “Ay-ay pīman, inyo a tawotawo do Jerosalem, ta diniman nyo saw propīta saw, as kan inagsidan nyo sas bato natoboy saw dyinyo a tobotoboyen no Dyos! Naypipira dana chakey koynyo a psychipehen a akmas kakhebaw no manok so pyek na saw, ki makey kamo abaya!

³⁸ Dawa, sichangori, nonolay narana inyo no Dyos. On, nonolay naw syodad nyo kan Timplo nyo a mararayaw.

³⁹ No ibahey ko dyinyo, ki polos a dyi nyo nanchi yaken a mirwa a maboya a mandan marapit chimpō a kabata nyonchi sya a, ‘Maday-dayaw kan maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaw ni Apo Dyos a pinakainawan na.’”

24

Ipakatoneng Ni Jesus Iyaw Kalasaw No Timplowaw

(Mk. 13:1-2; Lk. 21:5-6)

¹ Minohbot si Jesus do Timplo. Ki do kapakabawa naranaw, naypasngen saw nanawhen naw dya, kan inpadlaw dā dyaw matatarek saw a tominek do dawri a Timplo.

² Ki binatan Jesus dyira a kāna, “On, maboya nyo sa tabo nyaya sichangori. Ki ibahey ko dyinyo no oyod a apabanchi a polos matokos a machidket a bato do yanan daya sichangori, ta malasanchi a tabo.”

Siraw Kalidyatan Kan Kaidadanesan

(Mk. 13:3-13; Lk. 21:7-19)

³ Sinpangan na, somnonget sa Jesus do tokenaw a mayngaran so Olibo. Do nakapaydisna naw, naypasngen sa dyaw nanawhen naw a sira lang, as nakaiyahes da sya a kon da, “Ibahey mo pa dyamen an kangonchiw kaparin dan nyaya, kan maypāngonchiw pakailasinan namen so kangay mo, as kan iyaw pandan lobongaya?”

⁴ Ki initbay ni Jesus dyira a kāna, “Magannad kamo tan abo mapay-chawaw dyinyo.

⁵ Aro sanchiw mangay a mangosar so ngaran ko, kan batahen danchi a, ‘Yaken si Kristo!’ Aronchiw allilawen da.

⁶ As madngey nyonchiw kabtak no gobat kan damdāmag maynamot do gobat, ki mabakel kamo abanchi, ta machita mamarin saw nyaya, ki chakey naba batahen a nawri danaw pandan lobongaya.

⁷ Maggogobat sanchiw nasyon kan nasyon, as kan komwan sanchiw pagaryan kan pagaryan. Myan pa sanchiw kapaychapteng kan gin-gined do matatarek saw a logar.

⁸ Tabo siraw nya, ki pangrogayan pa no pangliyalidyat a akmas kapagpasikalaw no maymanganak.

9 “Ki do dawri, tiliwen kan idarom danchinyo no tawotawo a lidyalidy-aten, as kan dimanen da panchinyo. Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken.

10 As do dawri, aro dana sanchiw tomadyichokod do kapanganohed da dyaken. Maysin-lilipot sanchi, kan maysin-iipsok dana sanchi.

11 Mohtot sanchiw aro sa sinan propīta a mapaychawaw siras aro saw a tawotawo.

12 As maynamot anchi do kapayparo danayan marahet, maypakapsot dananchiw adaw no aro a tawotawo.

13 Ki maisalakan anchiw makaibtor so kapanganohed na mandad pandan.

14 Machita maikasaba a manma iyaw Maganayaya a Dāmag a maynamot do pagtorayanaya ni Āpo Dyos do tabo nasnasyon do lobongaya tan ma-panekekan dan tabo tawotawo. Anchan tayokaw nawri, iya dananchiw kangay no pandan lobongaya.”

No Makamwamomo A Mangrarayaw

(Mk. 13:14-23; Lk. 21:20-24)

15 Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Maboya nyonchiw ‘Makamwamomwaw a Mangrarayaw’ a maytēnek do masantwan a yanan a akmas binataw ni Daniel* a propīta no Dyos kaychowa. (Inyo a makabāsa so nyaya, awāten nyo a maganay iyaw chakey na batahen!)

16 Do dawrinchi, siraw myan do Jodya, machita mayyayo sanchi a somonget do katokotokonan a tomayo.

17 Iyanchiw myan do papagaw no bahay na,† ki dyi dana pakono a maybabalay a manghap so warawara na do irahem no bahay na a iyonot na.

18 Masaw myanaw do bengkag naw, dyi dana pakono a maybidi do bahay na a mangay a manghap so pagsokatan na.

19 Ki piman, ta makakāsi sanchiw mabogyaw kan mapasoswaw do dawri a araw!

20 Maydasal kamo do Dyos tan dyi pakono a ammyan mana do Araw a Kapaynaynahah iyaw kapayayo nyo.

21 Ta do dawrinchi, myan sanchiw lidyat a polos a dyi pa namarin mana dyi pa napadasan nakayapo do nakaparswa no Dyos so lobongaya a mandas changori, as kan mapirwa pabanchi a polos nyaya do masakbayan.

22 Ki an dya inaksayan no Dyos bidang no nawri sa araw a kalidyatan, abanchiw aran sino a mabidin a sibibyay do lobongaya. Ki maynamot dyirad tawo saw a pinidi no Dyos, chinsayan naw araw sayanchi a kayan kalidyatanaya.

23 “Do dawrinchi, an myan makabata sya dyinyo a kāna, ‘Chiban nyo, ari dana dyas Kristo!’ mana ‘Chiban nyo, tori aba dwadaw?’ ki manganohed kamwaba dyira.

24 Ta tombod sanchiw aro a sinan Kristo kan sinan propīta a mapaboya so makaskasdaaw saw a milagro kan pangancharan tan pamaychawaw da siras aro a tawotawo. On, allilawen da sanchi, an maparin, aran sira paw pinidyaw no Dyos a tawo na.

25 As dawa, kadngeyen nyo, ta naisakbay ko na sa naibahey a tabo dyinyo nya saya.

* 24:15 24:15 Dan. 9:27; 11:31; 12:11 † 24:17 24:17 Do Jodya, do chimpon Jesos, namarin saw tawotawos papag da do lantagaw a atep no bahay da tan pagpariiran da.

²⁶ “Dawa, an batahen danchi dyinyo a kon da, ‘Yangay nyo a chiban, ta aryaw do let-ang si Kristo,’ ki mangay kamo aba daw ah. As an batahen danchi dyinyo a kon da, ‘Aryaw si Kristo a tomayotayo do irahem dya,’ ki anohdan nyo saba.

²⁷ Ta akmas karanyagaw no kimat a yapod dāya a magpalaod, ki komwan kangay konchi a Tawo a Yapod Hanyit.

²⁸ “Masyirto a matongpal nyaya a akmas panyinyirinaya a mabata a, ‘Aran dino a yanan bangkay, dawrinchiw kakpehan dan agila a omsitsit sya.’” Nyaw binatan Jesus.

No Kangay No Tawo A Yapod Hanyit

(Mk. 13:24-27; Lk. 21:25-28)

²⁹ Tinongtong ni Jesus nychirin a kāna, “Nanyeng do katayokanchi no nawri sa a araw a kalidyatan, maysarinchiw araw, kan arabanchiw sedang no bohan. Maychaesday sanchiw bitohen a yapod hanyit, as kan tabonchi do hanyit a myan so panakabalin, ki makosokoso sanchi.‡

³⁰ Do dawri, mapaboyanchi do hanyit iyaw pangilasinan so kapaybidi ko a Tawo a Yapod Hanyit, kan do dawrinchi, siraw tabo nasnasyon do lobongaya, ki taywaranchiw kapagmamayo da.§ Ta do dawrinchi, ki maboya danchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a mawara a pongosan no demdem* a myan so panakabalin kan tan-ok.

³¹ Sinpangan na, toboyen ko sanchiw anghilis ko, as kan do kapaylilyak anchin trompita, mangay sanchi a mangpeh siras pinidi kwaw do aran dino a seksek do intiro a lobong a yapod dāya kan laod, ammyānan kan abagātan.”

No Mahap A Nanawo Do Kayo A Igos

(Mk. 13:28-31; Lk. 21:29-33)

³² Sinpangan na, tinongtong ni Jesus nangnanawo a kāna, “Adālen nyo nya pangarig a maynamot do kayowaw a igos: An somiknan a omlak kan tomohos, chapatak nyo na a masngen danaw rayon.

³³ Komwan pa dyinyo sichangori. An maboya nyonchiw katongpal no tabo nya saya kalidyatan, chapatak nyo nanchi a ito danaw kawara ko, kan mayarig do nagtoktok danaw do aneb a mapanyiwang.

³⁴ No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Myan panchi dyinyo do dyaya kapotōtan† sibibyay pa do katongpal no tabo no bata ko saya.

³⁵ Iyanchiw hanyit kan tanaya, ki mabo sanchi a tabo, ki mabo abanchi a polos chirin ko.”

Abaw Makapatak So Nawri A Araw Kan Oras

(Mk. 13:32-37; Lk. 17:26-30, 34-36)

³⁶ “An maynamot do dawri a araw kan oras no panongpalanaya, ki aba polos makapatak sya. On, ta aran siraw anghilis do hanyit, ki chapatak daba. As aran yaken a Anak no Dyos, ki chapatak kwaba, an dyi lang a si Āmang kod hanyit moyboh a makapatak sya.

³⁷ Akmas kaparin daw no tawotawo saw do kachimpo ni Noyi, komwan anchiw kaparin dan tawotawo do kangay konchi a Tawo a Yapod Hanyit.

³⁸ On, ta akmas sakbayaw no layos a siraw tawotawo, ki nāw da komninan kan naybobok kan naychakabahay a nandad nakasdepaw ni Noyi do biray naw.

‡ 24:29 24:29 Isa. 13:10; 34:4; Esek. 32:7; Joel 2:10; 3:15; Hag. 2:21; Pal. 6:12-17 § 24:30 24:30 Sak. 12:10 * 24:30 24:30 Dan. 7:13; Mk. 9:7; 14:62; Pal. 1:7 No chakey a batahen demdem, ki “bileg no Dyos a mangokom.” † 24:34 24:34 Mana “inyo a tawotawo a Jodyo.”

³⁹ Ki chinapatak dabaw napariparin a nandad kayan danaw no layosaw a nangalyod sira a tabo. Komwan anchi do kangay ko a Tawo a Yapod Hanyit.

⁴⁰ Do dawrinchi a araw, myan saw dadwa mahahakay do bengkag, mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw.

⁴¹ Masaw a myan sanchiw dadwa mababakes a manggiling. Mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw.

⁴² As dawa, sisasagāna kamo pakono ah, ta chapatak nyo abaw araw a kangay no Āpo nyo.

⁴³ Ki kaawāten nyo nya: An chapatak no akin bahay iyaw orasaw a kangay no manakanakaw do bahay na an mahep, syimpri, nāw nanchi a mayokay a magsagsagāna tan dya makasdep manakanakawaw.

⁴⁴ Dawa, komwan kamo pakono a pirmi a nakasagāna, ta mangay akonchi a Tawo a Yapod Hanyit do dyi nyo a hahawen a oras.” Nawriw binata ni Jesos dyira.

Iyaw Mapagtalkan Kan Dya Mapagtalkan A Adipen
(Lk. 12:41-48)

⁴⁵ Ki binata ni Jesos a kāna, “Iyaw mapagtalkanaw kan masirib a adipen, ki iyanchiw talken āmo naw a manyidechideb siras rarayay na saw a adipen, kan iyanchiw maminglay dyira so kanen da.

⁴⁶ Magasat nawri a adipen an masabatan āmo naw a madama na pariparinen inbilin naw.

⁴⁷ Ibahey ko dyinyo oyod. Payparinen anchi no āmo naw a iya danaw mangaywan so tabo warawara na.

⁴⁸ Ki an kaspangarigan, marahet nawri a adipen, as kan batahen na do aktokto na a kāna, ‘Mahay pa ngataw kawara no āmo kwaw.’

⁴⁹ Do dawri, nāw narana mangkabkabil siras kapayngay naw a adipen, as kapagbokbokatot kan kapachichinom na dyirad maboboken saw.

⁵⁰ Sinpangan na, nyeng a mawaraw āmo naw do dyi na hahawen a araw kan oras do kadama naw a mamariparin so komwan.

⁵¹ Ayket na! Syimpri dosāen nanchi a dimanen. On, ipanānam nanchi dyaw no dosa daw no maysinsisingpet saw a tawotawo a yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletngat a tawotawo do lidyat da,” binata ni Jesos.

25

No Pangarig A Maynamot Do Asa Poho A Babbalāsang

¹ Ki do dawri, tinongtong ni Jesos nangnanawo, as kan binata na a kāna, “No kangay no pagtorayan ni Āpo Dyos, ki maiyarig anchi dyirad asa poho saya babbalāsang a nanghap so riraken da a mangay a mangbayat so mahakayaw a mangabahay.*

² Ki siraw dadimaw, ki masalanga sa, as siraw dadimaw, ki masisirib sa.

³ Inhap dan masalangaw paysohwan daw, ki nanghap saba so risirba da lana.†

⁴ Ki siraw masiribaw, inapno da saw paysohwan daw, as matarek paw napangayan das risirba da.

* 25:1 25:1 Do dadakay dan Jodyo, an myan magkasar, iyaw nobyowaw, ki mangay do bahay no nobya naw do dāmaw a araw no kasar. Do dawri a ahap, siraw naychabahayaya as kan siraw bisita dāya, ki maysoho sa mangay do mayparinaw anchi a bokod darana bahay. † 25:3 25:3 Do dawri a chimpō, no osaren da do riraken da, ki lana no olibo.

⁵ Ki maynamot ta nahay a nawaraw nobyowaw, nadoho sa, as dawa, nakaycheh saw babbalasangaw.

⁶ “Ki do kaābak no ahep, myan nangngey a kāna, ‘Ari danaw nobyowaw! Yangay nyo na bayaten!’

⁷ “Ki do dawri, naybangan saw babbalasangaw, as nakaisagāna da siras paysohwan da saw.

⁸ “Ki siraw masalangaw, ki nanahes sas lana daw no masisiribaw a kon da, ‘Torohan nyo pa yamen so lana nyo, ta makey danaya mawsep paysohwan namenaya.’

⁹ “Ki binata dan masiribaw dyira a kon da, ‘Namna! Engga, ata, āngo nchan dya makanawob dyaten a tabo. Maganaganay an mangay kamo na gomātang so dyira nyo.’

¹⁰ “Dawa, nangay sa gomnātang dadimaw so lana da. Ki do kabo da paw, nawaraw nobyowaw. Sinpangan na, nachirayay saw myanaw so lana a somindep do pagkasaranaw, as nakaneb danan pantawaw.

¹¹ “Ki nahay abas dekey, nawara saw nangayaw a gomnātang so lana da, kan inngengey da a kon da, ‘Āpo, Āpo, pasdepen mo pa yamen.’

¹² “Ki binatan nobyowaw a kāna, ‘Ay, engga! Chapapatak ko abaya inyo.’”

¹³ Pinanawdyi ni Jesus a kāna, “Sisasagāna kamo pakono, ta chapatak nyo abaw araw mana oras a kangay ko.”

No Pangarig Dyirad Tatdo A Tobotoboyen

(Lk. 19:11-27)

¹⁴ Tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do asa tawo a magbyahi. Ki do sakbayaw a kakaro na, nangitalek so warawara na dyirad tobotoboyen naw.

¹⁵ Tinorohan naw asaw so dadima ribo a kwarta.‡ As iyaw asaw, ki tinorohan nas dadwa ribo, as asa ribo do asaw. Intoroh na dyiraw hahawen naw a kabaelan da parakohen. Ki do katayoka naranaw a nanoroh dyira, nagbyahi dana.

¹⁶ “Iyaw nanorohan naw so dadima ribo, ki nanyeng na innigosyo, ki naiganansyaan nas akmas kārwan no inhap naw a dadima a ribo.

¹⁷ Ki aran iyaw nanorohan naw so dadwa ribo, ki innigosyo na, ki nakaganansya so akmas naitorohaw dya.

¹⁸ Ki iyaw nanorohanaw so asa ribo, ki yangay na inlabeng iyaw kwartaw no āmo na tan itayo na.

¹⁹ “Ki do nakahay naranaw, somnabat danaw āmo daw kan nachikwinta dyira.

²⁰ Ki nangay natorohan naw so dadima ribo, kan inyangay na intoroh do āmo naw kwartaw a naitoroh dya kontodo naganansya naw a dadima ribo, as nakabata na syad āmo naw a kāna, ‘Mo Āpo, dadima ribo intoroh mo dyaken, ki sichangori, cha danaw kwarta mwaw kan iyaw ganansya mo a dadima pa ribo.’

²¹ “Ki binatan āmo naw dya a kāna, ‘Maganayayaw pinarin mwaya, kan managtongpal kan matalek kaya tobotoboyen! Maynamot ta mapagtalkan ka do dekey a bānag, pagaywanen konchi mos arwaro pa. Changori, somdep ka a machiraman a machipagragasak dyaken.’

²² “Ki do dawri, nangay natorohan naw so dadwa ribo, as nakabata na syad āmo naw a kāna, ‘Mo Āpo, dadwa ribo intoroh mo dyaken, ki

‡ 25:15 25:15 “Kwarta” mana “talento.” Mt. 18:24

sichangori, cha danaw kwarta mwaw kan iyaw ganansya mo a dadwa pa ribo.'

²³ "Ki binatan āmo naw dya a kāna, 'Maganayayaw pinarin mwaya, kan managtongpal kan matalek kaya tobotoboyen! Maynamot ta mapagtalkan ka do dēkey a bānag, pagaywanen konchi mos arwaro pa. Changori, somdep ka a machiraman a machipagrag sak dyaken.'

²⁴ "Ki do dawri, nangay natorohan naw so asa ribo, as nakabata na syad āmo naw a kāna, 'Āpo, chapatak kwaw a masosolyen ka. Nawryayaw chabalay mo machichami kan magranyi kayas dyi mwa inmoha, kan hapen mo dyi mwa itahep.

²⁵ Dawa, namo akwaw. Inyangay ko a inlabeng kwartaya a intoroh mo. Sichangori, cha danaw kwarta mwaya!'

²⁶ "Ki do dawri, binatan āmo naw dya a kāna, 'Oltimo kayas karahet kan kasadot a tobotoboyen! Chapatak mo naya a nawriw chabalay ko machichami kan ranyen ko aran dyi kwa inmoha, kan hapen ko dyi kwa itahep.

²⁷ An komwan chapatak mo, rebbeng na pakono a pinasdep mo do bangko kwarta kwaw tan sakangwan myan nahap ko do kapaybidi kwayaw sigodaw a myan dyaken kontodo anak na?'

²⁸ Ki do dawri, binata no āmwaw dyirad kdwān saw a tobotoboyen na a kāna, 'Apen nyo kwarta kwaw dya, ta itoroh nyo do myanaw so asa poho a ribo.

²⁹ Ta no tawowaw a myan so mapariparin, ki arwaro maitoroh dya tan magsobra. Ki no abos mapariparin, aran iyaw dēkeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya.

³⁰ As iyaw abos sinpangan a tobotoboyen, ki apen nyo, kan paksyaten a mangay do mamansokel a kasarisan a yanān dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.' "

No Kaokom Dan Nasyon

³¹ Tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, "Anchan mangay ako a Tawo a Yapod Hanyit kontodo kabileg kan dayag ko, kan pachirayayan ko pa sanchiw tabo anghilis ko, ki do dawrinchi, maydisna akonchid trono kwaw a magtoray.

³² Mapaychichipeh sanchiw tawotawo do tabo nasyon do salapen ko, as paychapidyen ko sanchi a akmas kapaychapidyaw no magpaspastor siras karniro kan kalding. §

³³ Siraw malinteg a maiyarig dyirad karniro saw, ki pangayen ko sanchi do kawatan ko. As siraw maiyarig dyirad kalding, ki pangayen ko sanchi do kaholi kwaw.

³⁴ Anchan tayokaw nawri, yaken a Āri, ki batahen konchi dyirad tawotawo saw do kawatan kwaw, 'Ngay, inyo a binindisyonan Amang ko! Rawaten nyo pagtorayan a naisagāna dyinyo a somniknan pad nakaparswan lobongaya.

³⁵ Maynamot ta naptengan ako, ki pinakan nyo yaken. Nawaw ako, ki pinaynom nyo yaken, kan nangay ako a akmay gan-ganaet, ki pinadagos nyo yaken.

³⁶ Do kabwaw no laylay ko, ki linaylayan nyo yaken. Naganyit ako, ki sinarongkan nyo yaken, as kan nabahod ako, ki yangay nyo yaken a sinidongan.'

³⁷ Ki atbayen danchi no malinteg saw a tawotawo a kon da, 'Kangom Āpo, nakaboya namen dyimo a naptengan, ki pinakan namen imo, mana kāngo nakawaw mo a pinaynom namen?'

³⁸ As kāngo paw nakaboya namen dyimo a gan-ganaet, ki pinadagos namen imo, mana kāngo nakaboya namen dyimo a abos laylay, ki linaylayan namen imo?'

³⁹ As kāngo nakaboya namen dyimo a maganyit mana nabahod, ki sinarongkaran namen imo?'

⁴⁰ Ki yaken a Āri, ki batahen konchi dyira a kon ko, 'Ibahey ko dyinyo oyod a an pinarin nyo naw komwan dyirad aran asa a mabobodis a kakakteh ko, bāli pinarin nyo na dyaken.'

⁴¹ "Sinpangan na, ibahey konchi dyirad myanaw do kaholi kwaw, 'Inyo a naokom dana a madosa, komaro kamo dya. Mangay kamo do abwaw so pandan a apoy a naisagāna di Satanas kan siraw anghilis na saw.

⁴² Ta naptengan ako, ki pinakan nyo aba yaken. Nawaw ako, ki pinaynom nyo aba yaken.

⁴³ Do nakangay kwaw dyinyo a akmay gan-ganaet, ki pinadagos nyo aba yaken. Do kabwaw no laylay ko, ki linaylayan nyo aba yaken. Naganyit kan nabahod ako, ki polos a dyi nyo yaken a sinarongkaran.'

⁴⁴ Ki atbayen danchi a kon da, 'Kangom Āpo, nakaboya namen dyimo a naptengan mana nawaw, gan-ganaet mana abos laylay, naganyit mana nabahod a dyi namen imo a sinidongan?'

⁴⁵ Ki atbayen ko sanchi a kon ko, 'Ibahey ko dyinyo oyod a an dyi nyo sa sinidongan aran asa dyirad kabobodisanaya, bāli yaken danaw dyi nyo a sinidongan.'

⁴⁶ Dawa, siranchiw nyaw mangay do abos pandan a kadosa, amnan siraw malinteg saya dya, ki siraw mangay do yanan byay a abos pandan," binata ni Jesus.

26

Sikapen Da A Dimanen Si Jesus

(Mk. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Do nakaibahey danaw ni Jesus so tabo nya nanawo, binata na dyirad nanawhen naw a kāna,

² "Chapatak nyo a dadwa dana karaw mapahabas, as karapit no Pista no Pakanaknakman so Nakahabas no Anghil. Ki do dawrinchi, maiparawat ako a Tawo a Yapod Hanyit, as kan mailansa akonchi do kros."

³ Ki do kaibahey paw ni Jesus so nawri, naychipeh saw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo do palasyowaw ni Kaypas a katotohosan a padi.

⁴ Nagtotolag sa an maypāngo kaikorimed da mangtiliw si Jesus tan dimanen da.

⁵ Ki binata da a kon da, "Maparin aba irana ta tiliwen an madamaw pista ah, ta angwan nawriw mangkiras so riribok dyirad tawotawo saw."

Napadwan So Bangbanglo Si Jesus Do Betanya

(Mk. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Sinpangan na, do kayan da Jesus do Betanya a idi, nangay a nagsarongkar do bahayaw ni Simon a nagliproso do nakarahan.

⁷ Ki do kadama daw a koman, nappasngen dyaw asaw a mabakes a nakaigpet so oltimo so kangina a bangbanglo a mayngaran so nardo a nakapno do praskita a alabastro,* as nakapado na sya do ohwaw ni Jesus.

⁸ Ki nakasoli saw nanawhen naw do nakaboya daw so nya a pinarin na, as nakabata da sya a kon da, "Aysa! Mangbayo nyaya.

⁹ Magbalor nyaya so mangina. Dyori a maganaganay an ilāko, as itoroh kwartaw dyirad mapopobri saw?"

¹⁰ Ki chapatak ni Jesus kadabadabay da, dawa, binata na dyira a kāna, "Inolay nyo! Āngo ta ririboken nyo mabakesaya? Oyod a maganay nawri a pinarin na dyaken.

¹¹ Ta siraw pobri, ki pirmi sa myan dyinyo. Ki an yaken, manayon akwaba dyinyo.

¹² Pinado na dyaken bangbanglwaya tan maisagāna ko a maitanem.

¹³ No ibahey ko dyinyo, ki oyod a aran dino a kaikasabaan Maganayaya a Dāmag do lobongaya, ki masarsarita panchiw pinarinayan nyaya mabakes a pakanaknakman sya."

No Kapachitolag Ni Jodas A Lipotan Na Si Jesus

(Mk. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

¹⁴ Sinpangan na, asa dyirad asaw a poho kan dadwa nanawhen ni Jesus a mayngaran so Jodas Iskariote, ki nangay dyirad matotohos saw a papadi.

¹⁵ Ki binata na dyira a kāna, "Āngo itoroh nyo dyaken an iparawat ko dyinyo si Jesus?"

Ki tinorohan das tatdo a poho a plata a pirak.

¹⁶ Do dawri, insiknan ni Jodas maychichwas so gondaway na a manglipot di Jesus.

No Kaisagāna No Kapanawdyan A Pangmalem

(Mk. 14:12-21; Lk. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

¹⁷ Do manōmaw a araw no Pista no Tinapay a Abos Libadora, ki nangay sad Jesus nanawhen naw, as nakabata da sya dya a kon da, "Dino chakey mo a pagsagānaan namen so pangmalem ta do Pistaya no Nakahabasaw no Anghil?"†

¹⁸ Ki binata na dyira a kāna, "Somdep kamo do syodadaya, as kangay nyo do asaw a tawo, as kaibahey nyo sya dya a kon nyo, 'Binataw ni Maistro a narapit danaw oras, as do bahay monchiw pachipistaan na kan nanawhen na saw.' "

¹⁹ Do dawri, tinongpal dan nanawhen naw inbilinaw ni Jesus dyira. Insagāna daw kanen da sigon do dadakay daw a Jodyo do pistaya a pakanaknakman so nakahabasaw no anghil.

²⁰ Ki do kapaysarisari naranaw, nahahanghang sa Jesus kan siraw dosi saw a nanawhen na.

²¹ Ki do kayan daw a koman, binata ni Jesus dyira a kāna, "No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Asanchi dyinyo manglipot dyaken."

²² Ki do dawri, taywara a nagmamayo saw nanawhen naw, kan somniknan sa nagsasarono a nangyahas sya di Jesus a kon da, "Mo Āpo, yakenori?"

* 26:7 26:7 Iyaw alabastro, ki kitan bato kan akmay dyidyaw. Tiktakan kan osaren da pangidyidyawan so bangbanglo. † 26:17 26:17 No dāmaw a pangmalem do dyaya a pista, ki pinangaranan da so Pistan Passover a pakanaknakman da so nakahabasaw no anghil do Egipto. Eks. 12:1-27; Leb. 23:5-8; Deot. 16:5-8

²³ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Iyaw kinayrayay kwaya nangisawsaw so tinapay do sabakaya, ki iyanchiw manglipotaw dyaken.

²⁴ Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki syirto a madiman akonchi a akmas naitolasaw do Masantwanaya a Tolas, ki kapakāsi panchi no nawri a tawo a manglipot dyaken! Maganaganay an dya nayanak nawri a tawo.”

²⁵ Ki naychirin si Jodas, iyaw manglipotaw sya a kāna, “Mo Maistro, yakenori?”

Ki binatan Jesus, “Nabata mo na.”

No Manawdyi a Kapachipangmalem Ni Jesus Dyirad Nanawhen Naw
(Mk. 14:22-26; Lk. 22:15-20; 1 Kor. 11:23-25)

²⁶ Ki do kayan daw a koman, nanghap si Jesus so tinapay, as nakapay-dasal na nagyaman di Āpo Dyos. Sinpangan na, inakchikchid na a intoroh dyirad nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Hapen nyo, as kan kanen nyo, ta nyaw inawan ko.”

²⁷ Sinpangan na, nanghap so asa kabaso do inomen daw, as nakapagya-man nad Āpo Dyos, as nakaiparawat na sya dyira, as nakabata na sya a kāna, “Minom kamo a tabo so nya.

²⁸ Ta iyaw nya, ki raya ko a moyog anchi do kadiman ko a pangsigorādo so bayo a tolag no Dyos tan mapakawan tabo tawotawo do gatogatos da.

²⁹ Ibahey ko dyinyo a mirwak pabanchi a polos a minom so palekaya no obas a mandad araw a kapachinom ko dyinyo so bayo do pagtorayan ni Āmang ko.”

³⁰ Do katayokaw no nawri, nagkankanta sa, as nakahbot da a somnonget do Tokon a Olibo.

No Kaibahey Ni Jesus So Kailibak Sya Ni Pedro
(Mk. 14:27-31; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³¹ Do kayan da pa do rarahan, binatan Jesus dyira a kāna, “Iyaw nya ahap, ki inyo a tabo, ki payayowan nyonchi yaken a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna no Dyos, ‘Dimanen konchiw mangonong so karniro, as siranchiw karniro, ki maychawpit sanchi.’[‡]

³² Ki anchan mirwa akwa mabyay, manmanma akonchi a mangay do Galilya kan inyo.”

³³ Ki inithbay ni Pedro dya a kāna, “Aran komaro sanchi a tabo dyimo, ki an yaken, ki engga!”

³⁴ Binata ni Jesus dya a kāna, “Ibahey ko dyimo oyod mo Pedro a do dyaya ahap, sakbay a monyiw sabongan a manok, naypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

³⁵ Ki binata dya ni Pedro a kāna, “Aran mairaman akonchi a madiman dyimo, polos a dyi koymo a ilibak.” Komwan paw binata da tabo no nanawhen naw.

No Kapaydasal Ni Jesus Do Getsemani
(Mk. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Sinpangan na, do kawaraw da Jesus do asaw a logar a mayngaran so Getsemani,[§] binata ni Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Maydisna kamo dya, ta mangay ako dwadaw a maydasal.”

[‡] 26:31 26:31 Sak. 13:7   [§] 26:36 26:36 No chakey na batahen Getsemani do chirin a Hebreo, ki “pasok” mana “pangatsan.” Iyaw nya, ki myan do makataylaodaw a tokon a mangaranan so Olibo a somalap do Jerosalem.

37 Katayoka na nangibahey syaw, inhap na sa Pedro kan siraw dadwaw a anak ni Sebedeo, kan nachibawa sa so dēkey. Do dawri, somniknan si Jesus a magmamayo kan mariribok.

38 Sinpangan na, binata na dyira a kāna, “Taywarayaw kapagmamayo ko, kan akmayaw chadiman ko. Mabidin kamo dya, ki machipagridam kamo dyaken ah.”

39 Do dawri, naypabawas dēkey, as nakapaysasakeb nad tana, as nakapaydasal na a kāna, “Mo Āmang ko, an maparin, ki paditchanen mo pa yaken do kalidyatan kwaya.* Ki pagayatan kwabaw matongpal, an dya iyaw chakey mo.”

40 Sinpangan na, do kapaybidyaw ni Jesus do yanan daw no tatdwaw a nanawhen na, ki nadasan na sa a makaycheh. Binata nad Pedro a kāna, “Aysa! Maparin nyo abawriw machipagridam dyaken so aran asa kaoras?”

41 Makaridam kamo kan maydasal kamo pakono tan dyi kamo a masday do solisog. Oyod a sisasagānaw kapangtokto nyo, ki makapsot inawan nyo.”

42 Katayokan nawri, naypirwa nachibawa si Jesus do paydasalan naw, as nakapaydasal na a kāna, “Mo Āmang, an dya maditdit nya, malaksid an isabhay ko nya lidyat, maparin pakono a akmas chakey mwaw.”

43 Ki do kapirwa naranaw a naybidi do yanan daw no nanawhen naw, myan dana sa minirwa nakaycheh, ta oyod das kadoho.

44 Dawa, kinarwan dana sa ni Jesus a mirwa, as nakapaybidi na do paydasalan naw. Iyaw pitdwaya no kapaydasal na, ki akmas nakapaydasal nad dāmwwaw.

45 Sinpangan na, naybidi dyirad nanawhen na, as nakabata na dyira a kāna, “Ari kam pawri a makaycheh kan maynahah? Chiban nyo an dya narapit danaw orasaw, as kaiparawat ko a Tawo a Yapod Hanyit dyirad arwaw so gatos.

46 Maybangon kamo na, ta may ta na. Chiban nyo, tori danaw manglipotaw dyaken!”

No Kalipot Kan Katiliw Da Si Jesus

(Mk. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

47 Madama pa maychiychirin si Jesus do nakawaraw ni Jodas a iyaw asaw dyirad asa poho kan dadwa saw a nanawhen na. Nachirayay sa dyaw arwaw a tawotawo a nakabahayang kan nakamamalo a tinoboy dan matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo.

48 Tinorohan ni Jodas saw nachirayayaw dya so sinyal a iyaw nyaya: “No dadek kwaw anchi, ki iyaw kadyawen nyowaya, dawa, tiliwen nyonchi.”

49 Do nakapakarapit daw daw, ki taros a nangay si Jodas di Jesus, as nakabata na sya a kāna, “Oy, mo Maestro,” as nakadadek na sya.

50 Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “Mo Sit, parinen mo chakey mwa parinen dyaken.”

Ki do dawri, naypasngen saw tawotawowaw, kan kinamet das Jesus a tiliwen.

51 Ki do dawri, inasot no asaw dyirad nanawhenaw ni Jesus bahayang naw, as nakasintaw nas adipenaw no katotohosanaw a padi, kan naringodan.

52 Sinpangan na, binatan Jesus dya a kāna “Pasohoten mo bahayang mwaya, ta no mangdiman so kapayngay na tawo do bahayang, ki bahayang anchiw omdiman sya.

* 26:39 26:39 Mana “paditchanen mo pa yaken do kōpaya.”

⁵³ Chapatak mo abawri a maparin ko mangdaw so sidong ni Āmang ko, kan nyeng na toboyen nasosorok paw kan asa poho kan dadwa a bonggoy dan anghulis saw?

⁵⁴ Ki an parinen ko komwan, maypāngo pa matongpal naitolasaw do Masantwan a Tolas a machita maparin saw nya?"

⁵⁵ Sinpangan na, binatan Jesos dyirad nangtiliwaw sya a kāna, "Tolisan akori? Āngo ta myan bahayang nyo kan mamalo nyo a mangay a omtiliw dyaken? Kararaw, ki nachidisdisna ako dyinyo a nangnanawo dyinyo do Timplo, ki asyo nyo yaken a pinadas a tiliwen do dawri.

⁵⁶ Ara, neparin saw tabo nyaya tan matongpal binata daw no propita saw do Masantwan a Tolas."

Ki do dawri, naychapayapayayo saw nanawhen naw, as ninonolay daranas Jesos.

*No Kaiyangay Da Si Jesos Dyira Do Pangokoman
(Mk. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Sinpangan na, do nakatiliw daw si Jesos, inyangay da do bahayaw no katotohosanaw a padi a si Kaypas, ta dawriw nakakpehan dan mangnanawowaw so linteg kan siraw panglakayen daw.

⁵⁸ Ki do dawri, myan a mononot si Pedro a makabawa so dēkey, kan tod a nanda do atataw no bahay no katotohosanaw a padi. Do nakasdep naw do atataw, nachidisna dyirad gwardya saw tan chiban na an āngo mapariparin di Jesos.

⁵⁹ As siraw matotohos saw a papadi kan siraw tabo konsihal saw, ki nanta sas bayataw a pangpaneknek a maikontra di Jesos tan myan iyaw pakayapwan da omdiman sya.

⁶⁰ Ki alit na abo nachichwasan da a aran aro mabayataw saw a nangay a maychirin so maikontra dya. Ki do kahay darana a maychichwas, myan saw naytēnek a dadwa mahakay kan nangay sa do salapen daw, as nakabata da sya a kon da,

⁶¹ "Binataw no nyaya tawo a maparin na kono a rarayawen Timplowaw no Dyos, as kampirwa na kono sya patneken do irahem no tatdwa karaw!"

⁶² Ki do dawri, naytēnek katotohosanaw a padi, as nakaiyahes na syad Jesos a kāna, "Oyodoriw batabatahen daya maikontra dyimo? Abawriw maitbay mo?"

⁶³ Ki naylilyak aba si Jesos.

Sinpangan na, pinirwa danan katotohosanaw a padi a inyahes dya a kāna, "Pagkaryen koymo do salapen sibibyayaw a Dyos a ibahey mo an imo si Kristo a Anak no Dyos."

⁶⁴ Ki binatan Jesos a kāna, "Nabata mo na. Ki no ibahey ko dyinyo, ki somiknan sichangori, maboya nyonchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a maydisna do kawatan no Dyos do hanyit a myan so panakabalin, as kan maboya nyo panchi yaken a maypābodis a yapod hanyit a mapongosan so demdem."[†]

⁶⁵ Do dawri, taywaraw nakapakasoli no katotohosanaw a padi. As dawa, pinirit naw laylay naw, as nakaibahey na sya dyirad tawotawo saw daw a kāna, "Aysa! Maddi, ta tod naya dyābat si Āpo Dyos do kapachiyengay no toray na do Dyos! Machita ta pawriw pamaneknek ta? Nadngey nyo nayaw marahet a binata na.

⁶⁶ Ki āngo keddeng nyo?"

Ki initbay da a tabo a rebbeng naranaw a madiman.

[†] 26:64 26:64 Sal. 110:1; Dan. 7:13; Mt. 24:30. No chakey a batahen demdem, ki "bileg no Dyos a mangokom."

⁶⁷ Do dawri, chinichipan da kan dinandanog da. As siraw kadwan saw, ki sinipsipat da.

⁶⁸ Binata da dya a kon da, “Imom Kristo, tarosen mo pa an sino saw nangsipataya dyimo?”

No Kailibak Ni Pedro Si Jesus

(Mk. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Do dawri, myan a maydisna si Pedro do gagan do atataw. Sinpangan na, nangay asaw a tobotoboyen a mabakes do yanan naw, as nakabata na sya dya a kāna, “Na, aran imo, syirto a imo asaw a rarayay ni Jesus a taga Galilya.”

⁷⁰ Ki naglibak si Pedro do salapen dan tabo, kan binata na a kāna, “Wā! Abayaw chapatak kod batabatahen mwaya!”

⁷¹ Ki minohbot si Pedro, as nangay nad rowanganaw, ki naboya danan asaw a matarek a tobotoboyen a mabakes, kan binata na dyirad kadwan saw a myan daw a kāna, “Iyaw nyaya tawo, ki nachirayarayayaw di Jesus a taga Nasaret.”

⁷² Do dawri, pinirwa danan Pedro a inlibak, as pinagkari na a kāna, “Pi! Ikari kwa polos a dyi kwa chapapatak nawri a tawo.”

⁷³ Nahay abas dēkey, myan saw naytēnek daw a nangay sa di Pedro, kan binata da dya a kon da, “Syirto a imo asaw dyira, ata, madlawaya do kapaychichirin mwaya.”

⁷⁴ Do dawri, insiknan ni Pedro nagkari a kāna, “Si Āpo Dyos danaw makatoneng an bayataw ako, ta chapatak ko abayaw nawri a tawo!”

Ki do dawri, nyeng a minonyiw sabonganaw a manok.

⁷⁵ As nanakem ni Pedro binataw ni Jesus dya a kāna, “Sakbay a monyiw sabonganaw a manok, ki maypito mo nanchi yaken a inlibak.”

Ki do nakanakem naw so nawri, minohtot si Pedro, kan napenpen nabaw katanyis na.

27

No Kaiparawat Da Si Jesus Di Pilato

(Mk. 15:1; Lk. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Do kapayasedang naranaw, nagtotolag sa tabo matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo a dimanen das Jesus.

² Katayokaw no nyaya, binahod das Jesus, as nakaiyangay da sya a inparawat di Pilato a gubirnodar a yapod Roma.

Iyaw Nakadiman Ni Jodas

(Ara. 1:18-19)

³ Ki do nakaboyaw ni Jodas, iyaw nanglilipotaw sya, so nakaikeddeng daw a dimanen si Jesus, ki nagbabāwi kan pinabidi naw tatdwaw a poho a plata a pirak dyirad matotohos saw a papadi kan panglakayen saw.

⁴ Binata na dyira, “Nakagatos ako, ta inparawat kwaya dimanen tawowaw a abos gatos.”

Ki binata dan papadyaw kan panglakayen saw dya a kon da, “Abaw bibyang namen daw. Imo danaw makatoneng.”

⁵ Ki pinagsid ni Jodas kwartaw do irahemaw no Timplo, as nakahbot na a nangay a nanglodyit a nangapseh so inawan na.

⁶ Ki kinpeh dan matotohos saw a papadiw plata saw, as nakabata da sya a kon da, “Baywan naw no linteg ta a pangayen tad pangapyanaw so kwartan Timplo, ta tadiw nya no byay no asa tawo.”

7 Ki do dawri, napagtotolagan da a igātang das tana daw no mamari-parinaw so angang tan payparinen da pagtatanman dan gan-ganaet saw.

8 Dawa, napangaranan so “Tana a Nagatang do Raya” a aran mandas changori.

9 Do dawri, natongpal binataw ni propita Jeremyas do kaychowa pa a kāna, “Inhap daw tatdo a poho a plata a pirak a iyaw baloraw no napagtotolagan dan kapotōtan Israelitaw a tadin byay na.

10 As in-gātang da so tanaw no mamari-parinaw so angang a akmas nakabilinaw no Dyos dyaken.”*

No Kaosisa Ni Pilato Di Jesus
(Mk. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

11 Do dawri, pinaytēnek da si Jesus do salapen gobirnadoraw† tan osisaen na. Inyahes na dya a kāna, “Āngo? Imoriw Āri daw no Jodyo saw?”

Ki binata ni Jesus, “Nabata mo na.”

12 Ki do kapagatos daw sya no matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen saw, inatbay na saba.

13 Do dawri, binatan Pilato dya a kāna, “Madngey moriw kārwayan kaipagatos da dyimo?”

14 Ki tominbay aba polos si Jesus do aran asaw lang a ipagatos da, dawa, taywara chinaklat no gobirnadoraw.

No Kaikeddeng No Kadiman Ni Jesus
(Mk. 15:6-15; Lk. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

15 Do kāda Pistan Nakahabasaw no Anghil do kāda tawen, myan dadakay no gobirnador a mapakakaro so asa nabahod a tawo a aran sino a akdawen dan tawotawo.

16 As do dawri, myan asaw a magdindinamag a nabahod a mayngaran so Jesus‡ Barrabas.

17 Ki do nakapaychipeh daranaw no tawotawowaw, inyahes ni Pilato dyira a kāna, “Sino chakey nyo a pakakarohen ko: si Barrabas mana si Jesus a matawagan so Kristo?”

18 Binata naw nya, ta chinapatak na a maynamot do kahoho da nawriw nangidaroman das Jesus dya.

19 Asa pa, ta do kapaydisna paw ni Pilato do pangokoman naw, ki myan inpabahey dya no baket naw a kāna, “Machiraman kabad malintegaya a tawo, ta natayēnep kwaw kahep, as kan oyod ko nayas kalidyat sichangori a maynamot dya.”

20 Ki do dawri, pinaklaklal dan matotohosaw a papadi kan siraw panglakayenaw siraw tawotawo saw tan akdakdawen da a si Barrabas danaw pakakarohen ni Pilato, as ipadiman nas Kristo.

21 Ki mirwa inyahes danan gobirnadoraw dyira a kāna, “Na, ibahey nyo na ah, an sino chakey nyo a pakakarohen ko dyirad dadwa saya?”

Ki inatbay da, “Si Barrabas!”

22 Ki inatbay ni Pilato a kāna, “Na, an komwan, āngo parinen kod Jesus a matawagan so Kristo?”

Ki nāsa sa mangingengey sya a kon da, “Ipailansa mo do kros!”

23 Ki binata ni Pilato dyira a kāna, “Ta āngo pa? Āngo pinarin na a gatos ta dawa?”

Ki naypangay nakaiyagagay da sya a kon da, “Ipailansa mo do kros!”

* **27:10 27:10** Sak. 11:12-13; Jer. 18:1-3; 32:6-10 † **27:11 27:11** Si Pilato nyaya. ‡ **27:16 27:16** Do kadwan a manyoskripto, aba naitolas a ngaran Jesus, as kan si Āpo Jesus abaw chakey na batahen.

24 Ki maynamot ta maboya ni Pilato a apabaw sirbi na an tongtongen na, basbāli a makey sa mamarin so riribok, napahap so ranom, as nakapaybanaw na do salapen tawotawo, as nakabata na sya, “Abaw bibyang ko do kadiman nyowayas nya tawo. Inyo danaw makatoneng ah!”

25 Ki inatbay dan tabo tawotawo saw a kon da, “Inolay mo na, ta yamen kan siraw anak namen sayaw makatoneng do kadiman nyaya tawo!”

26 Do dawri, pinakaro na si Barrabas. Ki si Jesus, inpasaplit na dyirad soldadwaw, as nakaimandar na sya dyira a ilansa da do kros.

No Kaoy-oyaw Dan Soldadwaw Si Jesus
(Mk. 15:16-20; Jn. 19:2-3)

27 Do dawri, inyangay dan soldadwaw ni gobirnadaw si Jesus do atataw no bahayaw no gobirnadaw, as kan chinpeh da sa tabo rarayay da saw a soldado do salapen na.

28 Sinpangan na, pinakaro daw laylay naw, kan kinekehan da si Jesus so akmay mabaya so kita kan akmas kekehaw no āri.

29 Namahokon sas manolok a inbalāngat das oho naw. Pinaigpetan das byawo[§] iyaw kawanan naw a tanoro na, as nakapaydogod da do salapen na a naysindādayaw dya a kon da, “Mabyay Āri dayan Jodyo!”

30 Sinpangan na, chinichipan da, as nakapohes das byawowaw a inpaigpet da dya, as nakapasimsimlod da sya do oho naw.

31 Do nakatayokaw no nakapangoy-oyaw dāya, pinakaro daw pinakekeh daw dya, as nakapabidi das sigodaw a laylay na. Sinpangan na, inyayam darana a yangay a ilansa do kros.

No Kailansa Da Si Jesus Do Kros
(Mk. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Ki do kahbot daranaw do syodadaw, nabayat daw asaw a mahakay a mayngaran so Simon a taga Sirene. Ki do dawri, pinilit daw nya mahakay a naysabhay so krosaw ni Jesus.

33 Ki nakarapit sa do logaraw a mayngaran so Golgota. No chakey na batahen, ki “Logar no Bangabanga.”

34 Sinpangan na, pinadas da a paynomen si Jesus so palek a napasaglan so apdo.* Ki do nakataham naw sya, ki chinakey naba a ininom.

35 Sinpangan na, do nakatayoka daw a nangilansa si Jesus, nagbibinglayan daw laylay na saw maynamot do nakapagbibinonot da,

36 as nakapaydisna da ombantay sya.

37 Do toknolen naw, myan pinangay da a iyaw ipagatos daw dya. No naitolas, ki “IYAW NYA SI JESOS, IYAW ĀRI DAN JODYO.”

38 As myan pa saw dadwa manakanakaw a pinarayay da a inlansa do bokod da saw a kros do maybitaw ni Jesus. Iyaw asaw, ki myan do kawanan naw. As iyaw asaw, ki myan do kaholi naw.

39 Siraw tawotawowaw a omhabas sya, ki inoy-oyaw da, kan naylilinlin sa a binata da a kon da,

40 “Samna! Imo nakabataw sya a rarayawen monchiw Timplowaw, as kapatnek mo syad irahem no tatdo a karaw! Pi! Sichangori, isalākan mo paw mismo a inawan mo. An oyod a imo danaw Anakaw no Dyos, ayket na, gomchin ka pad dawri a kros!”

§ 27:29 27:29 Siraw āri do kaychowa, ki myan igpet da a balitok a sarokod a nakaikitikitan so ngaran da a pangilasinan so katoray da. * 27:34 27:34 Sal. 69:21. Sigon do kapakaawat dan magadal so Biblya, akmay inosar daw nyaya a pamagpipikel so inawan.

41 Komwan paw matotohos saw a papadi, siraw mangnanawowaw so linteg, kan siraw panglakayen saw, ki inoy-oyaw da.

42 On, binatabata da a kon da, "Nangisalkanaya so kadwan a tawo, ki asyo naya maisalakan inawan na. An oyod a iyaw Āri dan tawotawo saw do Israel, ayket na, gomchin pakono do kros naya tan manganohed kami dya.

43 An oyod a magtalek do Dyos, kan oyod a Anak no Dyos a akmas binata naw, chiban ta pan ara ikaso no Dyos a isalākan sichangori."

44 Ki aran siraw manakanakawaw a rarayay na a nailansa, komwan kaoyaw da sya.

No Nakadiman Ni Jesus

(Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Somniknan do kayegen danaw no araw, nabo sedang, kan naysari iyaw intiro a lobong a nandad kaalas tres do kamakoyab.

46 Sinpangan na, do kakalo naranaw a mangalas tres, nangngengey si Jesus so malyak, kan binata na a kāna, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" No chakey a batahen nyaya, ki "Dyos ko, Dyos ko, āngo ta ninonolay mo yaken?"

47 Siraw naychatetēnekaw daw a nakadngey sya, binata da, "Tawagan nya tawo si Elyas!"

48 Ki sinpangan na,, no asa dyira, ki nanyeng a nayyayo a nanghap so akmay dadyi a pinakneban na so naysoka a palek, as nakapatap na syad tobwanaw no byawo, as nakapagolo na syad dangoyaw ni Jesus.

49 Ki binata dan kadwanaw daw a kon da, "Anchi kamo, ta chiban ta panchi an yangay a isalākan ni Elyas!"

50 Sinpangan na, minirwa dana nangngengey si Jesus so malyak, as naybitos byay na do nakaiparawat naw so ispirito na di Āpo Dyos.

51 Do dawri, napirit a naysay kortinaw[†] do Timplo a yapod tohos a nandad sayran. Nāgin-gined pa so mayit a napayayabhak siras rarakohaw a bato.

52 As do dawri, naywangan saw tanem, as nagongar saw aro a nadiman a tawotawo no Dyos.

53 Ki do nakapagongar danaw ni Jesus, minohtot sa do tanem daw a aschip, as nakangay da do Jerosalem a iyaw masantwanaw a syodad a dawriw nakaboyan sira no aro a tawotawo.

54 Ki taywara mananawaw kapitan daw no soldado saw kan siraw rarayay naw a magbanbantay si Jesus do kadidiw daw so gin-ginedaw kan iyaw kaboya daw so mapariparin naw. Binatabata da a kon da, "Oyod sawen a Anak ni Āpo Dyos!"

55 Ki do mabawaw so dēkey di Jesus, myan aro saw a mababakes daw a omchidechideb sya. Siraw nyaya mababakes, ki minonot sad Jesus a somidosidong a yapo pad Galilya.

56 No kadwan dyira, ki sa Maria Magdalena, kan si Maria a ānang ni Santiago kan Jose,[‡] kan iyaw kabahayaw ni Sebedeo.

No Nakaitanemaw Ni Jesus

(Mk. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

[†] 27:51 27:51 Iyaw nyaya kortina, ki matokpoh kan lilibeng no Kasasantwanaw a Yanan do irahem no Timplo dan Jodyo saw. Eks. 26:31-33; Heb. 9:3   [‡] 27:56 27:56 Nyaya, ki si Maria a ānang Jesus.

⁵⁷ Do kamakoyāb naranaw, ki nawaraw asaw a mahakay a mabaknang a mayngaran so Jose a taga Arimatea, as kan iya, ki asa pa nanawhen ni Jesus.

⁵⁸ Nangay do yananaw ni Pilato, kan yangay na chindaw bangkayaw ni Jesus. Do dawri, inbilin ni Pilato tan maitoroh dya.

⁵⁹ Dawa, yangay ni Jose a inhap bangkayaw, as nakapongos na sya so madalos a ayowayob.

⁶⁰ Sinpangan na, pinosek naw bangkayaw ni Jesus do mismo naw a tanem a aschip a bayo pa inpaparin na a nabangbangan, as nakaneb na syas rakkoh a bato, as nakayam narana.

⁶¹ Ki myan sa daw, sa Maria Magdalena kan asa paw a Maria a myan a maydisna do anmwaw no pantawaw no tanem.

Siraw Magbanbantay Do Tanemaw

⁶² Do somarono danaw a araw, do katayoka danaw no Arawaw a Kapagsagāna,[§] nangay sad Pilato matotohosaw a papadi kan siraw Parisyowaw.

⁶³ Binata dad Pilato a kon da, “Āpo, manakem namenaya a do kabyay paw no nawri a mangal-allilawaw a tawo, ki binata naw a mirwa kono a mabyay do chatatdo naw a araw.

⁶⁴ Dawa, ibilin mo tan mabantayan so maganay tanemaw a mandan makahabas tatdo a karaw. On, ta āngo nchan yay da takawen nanawhen na saw bangkay naw, as kaibahey da sya dyirad tawotawo a kon da, ‘Nagongar danas Jesus.’ Ta an maparin komwan, malidlikyat dananchiw manawnawdyaw a pangallilaw kan iyaw nanmaw.”

⁶⁵ Do dawri, binata dyira ni Pilato a kāna, “Sigi, manghap kamo siras soldado saw, kan kapyahen nyo a ipabantay dyira a mandan pandan chapatak nyo.”

⁶⁶ Dawa, yangay da pinaysonong tanemaw, as pinangayan da pas pangilasinan do hapotaw no aneb naw a bato tan abo mangbadede so batwaw, as nakapanokos da siras soldado saw a magbantay sya.

28

No Kapagongar Ni Jesus

(Mk. 16:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Do nakatayokaw no Araw a Kapaynaynahah, do kapaysesedang danaw do manōmaw a araw no lawas, yangay a chiniban Maria Magdalena kan asa paw a Maria iyaw nakaitanemanaw ni Jesus.

² Ki do dawri, nanyeng a naggin-gined so mayit, kan gominchin asa anghil ni Āpo a yapod hanyit. Binadede naw batwaw a aneb no tanemaw, as nakadisna na sya.

³ Oltimo a makapoyat a akmay kimat anghilaw, kan taywaras kaydak laylay naw.

⁴ Ki do nakaboya daw so anghilaw, namirpir saw gwardyaw do taywara a nakamo da, kan naysasakeb sa akmay nadiman.

⁵ Ki naychirin anghilaw dyirad mababakes saw a kāna, “Mamo kamo aba. Chapatak ko a si Jesus a nailansa do kros chichwasen nyowaya.

⁶ Ki apaba dya maynamot ta nagongar dana a akmas binata naw. Ngay, chiban nyo pad pinangayan daya sya.

§ 27:62 27:62 Do dawri, ki Araw a Kapaynaynahah.

⁷ Sichangori, makalisto kamo. Yangay nyo a ibahey nya dyirad nanawhen naw a kon nyo, 'Nagongar danas Jesus, as kan nanma dana a mangay do Galilya. Dawrinchiw kaboyan nyo sya.' Aran chiban nyo an dya oyod iyaw binata kwaya dyinyo ah!"

⁸ Dawa, nakabel sa a komnaro do aschipaw, as kan aran mamu pa sa, ki oyod das kasoyot. Naychapayapayayo sa a nangay a nangipakatong so nawri a dāmag dyirad nanawhen na saw.

⁹ Ki nyiknyinan da a binayat san Jesus, kan kinablaawan na sa. Do dawri, naypasngen sa kan kinepkep daw kokod naw, as nakapagdaydayaw da dya.

¹⁰ Do dawri, binatan Jesus dyira a kāna, "Mamu kamo aba. Mangay kamo dyirad kakakteh ko saw, ta ibahey nyo a mangay sad Galilya, ta maboya danchi yaken daw."

Iyaw Inpadāmag Daw No Gwardya Saw

¹¹ Ki do nakayam daranaw no mababakesaw, nangay sad syodad kadwan saw a soldado a nagwardya so tanemaw, ta yangay da inpadāmag dyirad matotohosaw a papadi iyaw tabo a napariparin.

¹² Ki naychichiḡeh saw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen saw, as nakapagtotolag da. Tinorohan da saw soldadwaw so aro a kwarta da.

¹³ as nakabata da sya dyira a kon da, "Ibahey nyo dyirad tawotawo saw a, 'Nangay sa kahep nanawhen na saw, kan tinakaw daw bangkay naw do kayan namenaw a makaycheh,' kon nyo ah.

¹⁴ As an mapatakan anchi ni Gobirnadur, ki nolay nyo, ta yamen anchiw makatoneng dya tan abo mabata na dyinyo."

¹⁵ Dawa, inhap dan gwardyaw kwartaw, as pinarin daw naibilinaw dyira. Ki mandas changori, ki nawri paw dāmag a chapatak dan Jodyo saw.

No Katoboy Ni Jesus Siras Nanawhen Naw

(Mk. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23; Ara. 1:6-8)

¹⁶ Ki siraw asaw a poho kan asa a nanawhen ni Jesus, ki nangay sa do Galilya, do tokonaw a inbahey ni Jesus a ngayan da.

¹⁷ Ki do nakaboya daw si Jesus, ki nagdaydayaw sa a aran nagmangamanga saw kadwan a iya, ki si Jesus.

¹⁸ Ki naypasngen si Jesus dyira, as nakabata na sya dyira a kāna, "Naitoroh dyaken tabo a toray do hanyit kan do tanaya.

¹⁹ Dawa, mangay kamo dyirad tabo tawotawo do intīro a lobong, ta payparinen nyo sa nanawhen ko. Bonyagan nyo sa do ngaran Āmang kan Anak kan Ispirito Santo.

²⁰ On, nanawhen nyo sa a magtongpal so tabo inbilin ko dyinyo. Naknakmen nyo nyaya a nāw ko dyinyo a mandanchan pandan."

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Markos No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

No nangitolas so nyaya a libro, ki si Markos a anak ni Maria a asa mabaknang a minyan do Jerosalem (Ara. 12:12). Sigon do kapakaawat dan kadwan saya a nagadal so Bibly, ki si Markos a nangitolas so nyaya, ki abaw matarek, an dya si Juan Markos a kasinsin ni Bernabe (Kol. 4:10) kan rarayay ni Pablo do nakangay daw a nangasaba do porwaw a Chipre (Ara. 12:25; 13:4-5). Iya paw rarayay ni Pedro (1 Ped. 5:13), kan si Pedro nanginanawo dya so maynamot do byay ni Jesus do kayan naw do lobongaya.

No nanoma a pakaboyan so maynamot do kabibyay ni Juan Markos, ki do Aramid (12:12) a inbahey na dyaten daw a myan iyaw no bahay ni Markos do Jerosalem. Siraw nagadal saw so Bibly, ki batahen da a iyaw bahayaya, ki iyaw nakakpehan daw no nanawhenaw do kayan daw do Jerosalem kan iyaw logaraw a nakaparinan kapanawdyanaw a nakapachipangmalem ni Jesus dyirad nananwhen naw. Do dya paw nangayanaw no Ispirito no Dyos dyirad nanawhenaw do arawaw a Pentekostes (Ara. 2:1-4).

Intolas ni Markos nyaya maynamot ta chakey na a mapatakan dan manganohed saw a Dya-Jodyo no panggep ni Jesus a nangay do lobongaya. No tima na, ki maboya nyo do Markos 10:45 do kaibaheyaw ni Jesus a kāna, “Nangay akwaba dya a pagsirbyan tawotawo, an dya yaken magsirbi dyira.” Sigon do kapakaawat ni Markos, ki si Jesus danaw pagmididan tawotawo. Naitolas do Markos 9:37 a, “No mangrawat dyaken, yaken aba lang rawaten na, an dyi pa ni iyaw nanoboyaw dyaken.”

Do dyaya libro, binata ni Markos dyirad nanganohedaw a machita mangay sa mangibahey so Maganay a Dāmag maynamot di Jesus. Akmas inbaheyaw ni Jesus do tawowaw a linoganan dan marahet saw a ispirito a kāna do Markos 5:19, “Mayam ka na a maybidid bahay nyo, kan ibahey mo dyirad rarayay mo saw maynamot do makasalidaya a pinarin no Dyos do nakāsi na dyimo,” komwan paw ibahey na dyirad manganohedaw dya. Chiban nyo pa do Markos 16:15.

Asa pa a tima ni Markos, ki iyaw kaipaneknek na so katoray ni Jesus a Anak no Dyos. Pinaneknekan Markos nya do kaibahey naw so aro a makaskasdaaw a pinarin Jesus, maypāngo nakapya na siras maganyit, kan nakapaksyat na siras marahet a ispirito do tawotawo.

Iyaw manawdyi saw a birsikolo do kapitolo 16:9-20, ki myan saba dyirad kadwan a kaaadanan a manyoskripto do chirin Griego. As dawa, siraw nagadalaw so Bibly, batahen da a dyi sa intolas ni Markos nya saya birsikolo.

No Naychakarwan No Nya Libro

No Kapangasaba Ni Juan a Mamonyag 1:1-13

No Kapangnanawo Ni Jesus Do Galilya 1:14-9:50

No Kapangnanawo Ni Jesus Do Jerosalem 10:1-52

No Kapanawdyan A Kapangnanawo Ni Jesus 11:1-14:42

No Kadiman Ni Jesus 14:43-15:47

No Kapagongar Ni Jesus 16:1-8

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Markos

No Kapangasaba Ni Juan A Mamonyag

(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-18; Jn. 1:19-28)

¹ Nyayaw nakaisiknan no Maganay a Dāmag a maynamot di Jeso-Kristo a Anak no Dyos.

² Myan binata ni Āpo Dyos do Anak naya do kaychowa pa a inpaitolas na di Isayas a asa a propita na a kāna, "Panmahen konchi a toboyen asaw a pachirawatan ko tan yay na paysonongen ayaman mo.*

³ Iyanchiw mangingengengey do let-ang a mangibahebahey so nya a kāna, 'Mamarin kamo so rarahan a para do Āpo, kan paysonongen nyo pakono ayaman na.' †

⁴ Natongpal nya do nakapamonyagaw kan nakapangnanawowaw ni Juan siras tawotawo a romnapit dya do let-ang. Binatabata na dyira a kāna, "Magbabāwi kamo kan pabonyagan kamo. Tan komwan, pakawanan naynyo no Dyos do gatogatos nyo."

⁵ Do dawri a chimpō, reprep saw tawotawo a nangay di Juan a yapo do Jerosalem kan yapo do idiidi do probinsya a Jodya. Inpodno daw gatogatos da, as kan binonyagan sa tabon Juan do oksongaw a mayngaran so Jordan.

⁶ Naparin laylay ni Juan do boboh no kamilyo, kan iyaw barikis na, ki tod a nahathat a lalat. Kabaga kan tagapolot no yokan iyaw no chinabyay na.

⁷ Do nakapangasaba naw dyirad tawotawo saw daw, binatabata na dyira a kāna, "Myan anchiw manawnawdyi kan yaken a matortoray kan yaken, as kan maikari akwaba a magrokob a mangwasak so kahot no tokap na."

⁸ Bonyagan koynyo do ranom. Ki iya, ki bonyagan nanchi inyo so Ispirito Santo."

No Kapagpabonyag Ni Jesus Di Juan

(Mt. 3:13-17; Lk. 3:21-22)

⁹ Do dawri a chimpō, nawaras Jesus a yapo do idi a Nasaret do probinsya a Galilya, as kan nagpabonyag di Juan do oksongaw a Jordan.

¹⁰ Do nakapakaraya danaw ni Jesus, ki insigida a naboya na naywangan hanyit, kan naboya na paw Ispirito Santo a akmay boyit a naypabodis dya.

¹¹ Sinpangan na, myan timek a yapod hanyit a nakabata so nya dya a kāna, "Imo Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dyimo."

No Kasoot Ni Satanas Di Jesus

(Mt. 4:1-11; Lk. 4:1-13)

¹² Do nakatayokaw no nyaya, nyeng a pinalongo no Ispirito Santo si Jesus do naychabongbongrwwaw a let-ang.

¹³ Minyan daw so apat a poho a karaw, kan sinosoot ni Satanas. Myan pa saw bolaw a animal do dawri a yanan na, ki sinirbyan dan anghil saw si Jesus.

No Kaisiknan Ni Jesus So Tarabako Na Do Galilya

(Mt. 4:12-22; Lk. 4:14-15)

¹⁴ Do nakabahod danaw ni Juan, nangay si Jesus do Galilya a nangikasaba so Maganay a Dāmag a yapod Āpo Dyos.

¹⁵ Binata na a kāna, "Narapit danaw oras a inkeddeng no Dyos, kan ito danaw kapagtoray na. Dawa, magbabāwi kamo na do gatogatos nyo, kan manganohed kamo na do Maganayaya Dāmag!"

* 1:2 1:2 Mal. 3:1 † 1:3 1:3 Isa. 40:3

No Kapanawag Ni Jesus Siras Apataw A Mangalap
(Mt. 4:18-20; Lk. 5:1-11)

¹⁶ Do naypisaw do kayamaw ni Jesus do payisaw no Minanga a Galilya, naboya na saw dadwaw a mangalap a sa Simon kan kakteh na a si Andres. Myan sa magpakat so sigay.

¹⁷ Ki binatan Jesus dyira a kāna, "Onotan nyo yaken, kan payparinen koynyo a magkalap so tawo."

¹⁸ Do nakadngey daw sya, nanyeng da kinarwan sigay da saw, as nakawnot da dya.

¹⁹ Do dawri, tinongtong da Jesus nayam. Ki do nakapakabawa daranaw so dekey, naboya na saw dadwa paw a mangalap a sa Santiago kan kakteh na a si Juan a siraw anakaw ni Sebedeo. Myan sa do abang daw a madama mapaysoysonong so sigay da saw.

²⁰ Insigida a tinawagan san Jesus, as kan do dawri, ki kinarwan das amang da a si Sebedeo do abangaw magraman dyirad mahahakayaw a matangtanganan, as nakawnot dad Jesus.

No Kapaksyat Ni Jesus So Marahetaw A Ispirito
(Lk. 4:31-37)

²¹ Sinpangan na, nangay sa Jesus do idi a Kapernaom. Do Araw a Kapaynaynahah, somindep si Jesus do sinagoga daw no Jodyo saw, as kan inrogi naw nangnanawo.

²² Ki do nakadngey dan tawotawo saw daw so kapanganawowaw ni Jesus, chinasdaaw da tabo maynamot ta myan toray na sigon do kapaychychirin naw kan akmaba siras mangnanawowaw so linteg.

²³ Do dawri, do kayanaw ni Jesus do sinagoga, myan daw mahakayaw a intorayan marahet a ispirito, kan nangagay mahakayaw a kāna,

²⁴ "Anghen mo yamen, mo Jesus a taga Nasaret?‡ Yangay mori yamen a rarayawen? Taywaran dyi namen imo a chapapatak? Imo abawriw Masantwanaw a tinoboy no Dyos?"

²⁵ Ki pinaydabdab ni Jesus marahetaw a ispirito, as nakaiibahey na sya dya a kāna, "Magolimek ka, kan komaro ka do dawri a tawo!"

²⁶ Nanyeng a pinaychamirpirpir no marahetaw a ispirito iyaw tawowaw, as nakapangagay na sya, as kan do dawri, kinarwan na.

²⁷ Chinasdaaw da tabo no tawotawowaw nawri a pinarin Jesus, kan naysin-iyahes sa a kon da, "O! Ango paro nyaya? Bayori a kapanganawo? Matorayaya magmandar a aran sirayaw marahetaya ispirito, as kan tongpalen dāya. Samna!"

²⁸ Do dawri, nalisto a nagdinamag do intiro a probinsya a Galilya iyaw maynamot di Jesus.

Pyahen Ni Jesus Aro A Tawotawo
(Mt. 8:14-17; Lk. 4:38-41)

²⁹ Do nakakaro daranaw da Jesus kan siraw nanawhen naw do sinagoga, nagtaros sa a kominwan do bahay da Simon kan Andres. Nachangay sa Santiago kan Juan dyira.

³⁰ Do dawri, myan do apin a madama magbāra iyaw mabakesaw a katogangan ni Simon, kan nyeng da a yangay a inbahey di Jesus.

³¹ Ki naypasngen si Jesus dya, as nakaigpet nas tanoro naw a pinaybangon. Ki nyeng na binawan, kan nakangay dana nangidasar so kanen da.

‡ 1:24 1:24 Mt. 8:29; Mk. 5:7; Lk. 4:34; 8:28

³² Do kasdep danaw no araw, do kapaysarisari naranaw, inyangay da sa di Jesus aro saw a tawotawo a maychagaganyit kan siraw sindep saw no marahet a ispirito.

³³ Tabo tawotawo a yapo do dawri a idi, ki naychipeh sa daw do salapenaw no bahayaw a yanan Jesus.

³⁴ Sinpangan na, pinapya sa ni Jesus maychagaganyit saw a matatarek so ganyit, as nakapaksyat nas aro saw a marahet a ispirito, as kan pinalobosan na saba a maychirin, ta chapapatak da an sino iya.

No Kapangasaba Ni Jesus Do Galilya

(Lk. 4:42-44)

³⁵ Sinpangan na, do kamabekasan naranaw, nakamasari si Jesus a komnaro do bahayaw, kan nangay a naydasal do kabwan naw no matawotawo a logar.

³⁶ Ki do nakapaybangon daw da Simon kan rarayay na saw, yangay da kinadyaw si Jesus.

³⁷ Do nakadongso daw sya, inbahey da dya, "Ari daw imo a kadikadyawen aro saw a tawotawo!"

³⁸ Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, "Mangay ta do masngen saya a idiidi tan makapangasaba ako pa dyirad tawotawo saw daw, ta nawriw nangayan ko dya."

³⁹ Do dawri, minidibidi sa Jesus do intiro a probinsya a Galilya a nangasaba do sinagoga dan Jodyo saw kan namakpaksyat so marahet saw a ispirito.

Pyahen Ni Jesus Asa A Nagliproso

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰ Do asa karaw, myan asa mahakay a nagliproso a nangay di Jesus, kan naydogod do salapen naw a nachikakaāsi dya a kāna, "Apo, an chakey mo a mapyan ako, masigorādo ko a maparin mo."

⁴¹ Ki oyod ni Jesus so nakāsi sya, kan tinodah naw tatchay naw a sinalid, as nakabata na sya dya a kāna, "Naon, chakey ko. Mapyan ka na!"

⁴² Ki nanyeng a napyan, kan nabo ganyit naw a liproso.

⁴³ Do dawri, sakbay a pinayam ni Jesus, inmandar na pa a maganay a kāna,

⁴⁴ "Ibahebahey mwabaw nya namarin dyimo do aran sino, ah basbāli a nyeng ka mangay a mapaboyad padyaw tan sakangwan maboya na a napyan ka na. As katayoka no nawri, mangidāton ka a para do nakapakadalos mo a akmas inbilinaw ni Moyses do kaychowa pa a pangipaneknek mo do tawotawo a napyan ka na."§

⁴⁵ Ki do nakakaro naranaw, napenpen nabaw dangoy na, kan basbāli a inbahebahey na do tawotawo namarinaw dya. Nawriw nakayapwan na a dyi dana makasdep si Jesus do idiidi a makantad do kārwan tawo. Dawa, minyan danas Jesus do gaganaw no idiidi do logar saw a kabwan matawotawo. Ki alit na, romnapit sa dyaw aro saw a tawotawo a yapod matatarek saw a loglogar.

2

Pyahen Ni Jesus Asaw A Paralitiko

(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

¹ Abaw aro a araw a napahabas, as nakapaybidi da Jesus do Kapernaom. Ki nadamag dan tawotawo saw a naybidi danad bahayaw a pagyanan na.

² Dawa, domnahepdep aro a tawotawo, kan napekpek bahayaw a mandan arabaw logar da a aran do yananaw no pantaw. Do kayanaw ni Jesus a mangnanawo dyira so chirin ni Āpo Dyos,

³ myan nawara apat a mahahakay a nangisiw so asa a paralitiko.

⁴ Ki maynamot do kārōn tawo, maisdep dabad yananaw ni Jesus paralitikwaw. Dawa, inkayat dad atepaw no bahay, as nakakabkab das atepaw do anmwaw ni Jesus, kan tinonton daw paralitikwaw do dohod.

⁵ Do nakaboyaw ni Jesus so kapanganohed daw dya, binata nad paralitikwaw, “Imom anak ko, napakawan ka na do gatogatos mo.”

⁶ Ki do dawri, myan sa maychadisdisa daw kadwan saw a mangnanawo so linteg no Jodyo, kan yahahes da do aktokto da,

⁷ “Āngo ta komwan kapaychirin nya tawo? Tod naya dyābat si Āpo Dyos! Sino makapakawan so tawotawo do gatogatos da, an dya si Āpo Dyos a moybōh!”

⁸ Ki naitayo daba di Jesus nawri a kapangtokto da. Dawa, binata na dyira a kāna, “Āngo ta komwan kapangtokto nyo?”

⁹ Āngo maydaydamnay a batahen ko: ‘Napakawan ka na do gatos mo,’ mana ibahey kwa, ‘Maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kasabat mo na?’

¹⁰ Ki tan chapatak nyo a yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki myan toray ko do tanaya a mangpakawan so naygaygatos, paytēneken ko paralitikwaya.” Sinpangan na, binata nad paralitikwaw a kāna,

¹¹ “Do bilin ko, maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kasabat mo na.”

¹² Sinpangan na, naytēnek paralitikwaw, as nanyeng na inhap nakaychehan naw, as nakayam narana do kasalasalapan daw a tabo. Do dawri, chinasdaaw da tabo, kan katakatayisaw nangidaydayaw si Āpo Dyos a kon da, “Aysa! Ari kami pad nakaboyas akma syay!”

No Katawag Ni Jesus Si Lebi

(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

¹³ Sinpangan na, minirwa dana inon-onor ni Jesus masngenaw do payis no Minanga a Galilya, ki inaribongbongan dan arwaw a tawotawo, as kan ninanawo na sa.

¹⁴ Do kadama naw a mayam, naboya naw asaw a magsingsingir so bwis a mayngaran so Lebi a anak ni Alpeo, kan myan a maydisna do opisina naw a pagsingsingiran na. Binata ni Jesus dya a kāna, “Ka pa dya! Pachisyayan mwaba yaken.” Nanyeng a naychakatkat si Lebi, as nakawnot na sya.

¹⁵ Sinpangan na, do nakapachakanaw ni Jesus kan nanawhen na saw do bahayaw ni Lebi, aro saw nachihanghang dya a magsingsingir so bwis kan tawotawo saw a naibidang a aro so gatos, ta machonot sa di Jesus.

¹⁶ Ki do nakaboya daw sya no mangnanawo saw so linteg a rayay dan Parisyo saw a machihanghang sa Jesus dyira, inyahes da dyirad nanawhen na saw a kon da, “Āngo ta machihanghang si Jesus dyirad magsingsingir saya so bwis kan dyirad naibidang saya a aros gatos?”

¹⁷ Ki do nakadngeyaw sira ni Jesus, inpangarig na dyira a kāna, “Sirabaw masalon-at makachitas mangagas, an dya siraw maganyit. On, nangay akwaba mangrana so tawotawo saw a malinteg, an dya siraw myan so gatos.”

No Kapanahaheh A Maynamot Do Kapagayonar
(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)

18 Do naypisa araw, do kayan daw a magayonar a maydaydasal no nanawhen saw ni Juan a Mamonyag kontodo siraw Parisyowaw, myan saw nangay di Jesus a nangyahes sya a kon da, "Ango ta magayonar saw nanawhen naw ni Juan kan siraw no nanawhen daw no Parisyo saw, ki siraw nanawhen mwaya, ki enggaya?"

19 Ki tinbay san Jesus do pangarig a kāna, "Namna! Maparinawri a dyi sa koman tawo a naawis dana do kasaran, naten dana an myan paw nobyowaw do yanan daw? Syimpri, maparin aba an dyi sa koman!"

20 Ki ito araw a maikaro dyiraw nobyowaw, kan do dawrinchi a araw, nawri dananchiw kapagayonar da."

21 Tinongtong ni Jesus nagpangarigan dyira a maynamot do adanaw kan bayo a nanawo a dya maparin a maysagel. Binata na dyira a kāna, "Abaw mangitakop so bayo a lamit do adan a laylay. Ta an komwan, ki komsen anchiw no naitakopaw, kan marohnwan piritaw no adanaw a laylay.

22 Masaw, maparin aba pangayen mawnged a palek do adan a sopot a lalat. Ta an komwan, pabtaken naw sopotaw, as kan mararayaw palekaw kan adanaw a sopot. No mawnged a palek para pakono lang do bayo a sopot a lalat ah!"*

No Kapanahes Maynamot Do Araw A Kapaynaynahah
(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)

23 Do asaw a Araw a Kapaynaynahah, nayam sa Jesus kan siraw no nanawhen naw do asaw a bengkag a namohan so trigo. Ki do kadama daw a mayam, nanghokhot saw nanawhen naw so dāwa a kinoditan da chinan.

24 Ki nasipotan da san Parisyo saw, as kan inyahes dad Jesus a kon da, "Chiban mo pa! Ango ta parinen dan nanawhen mwayaw mabaywanaya do Araw a Kapaynaynahah? Mapekawriw nawri?"

25 Ki inatbay san Jesus a kāna, "Namna! Ari nyo pawryad nabāsaw no pinarinaw ni Dabid do nakapteng naw kan siraw kinayrayay naw?"

26 Do kachimpo ni Abyatar a katotohosan a padi, taywaran dya somindep si Dabid do pagdaydayāwan daw so Dyos, as nakakan nas tinapay a naidāton do Dyos?† Sigon do linteg ta, sirabawri lang papadyaw maparin a koman so nawri a tinapay? Ki alit na kinan na, as kan nanoroh pad rarayaw na saw."

27 Do dawri, pinarapa pan Jesus a inbahey, "Dawa, komwan saw nanawhen kwaya, ta pinarin aban Dyos iyaw tawo a magsirbi do Araw a Kapaynaynahah, an dya pinarin naw no Araw a Kapaynaynahah a para do kaganayan tawotawo.

28 Dawa, yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki yaken myan so toray a mangeddeng so maparin do Araw a Kapaynaynahah."

3

No Mahakay A Singkol
(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

1 Sinpangan na, minirwa dana somindep si Jesus do sinagoga da daw, kan myan daw asa mahakay a singkol.

* **2:22 2:22** Do kaychowa, inosar daw lalat no kalding kan rinayit da a pinakaagwada da. Gen. 21:14, 19; Jos. 9:4, 13 † **2:26 2:26** 1 Sam. 21:1-6

² Myan pa daw tawotawo saw a omsisiim di Jesus an pyahen naw nawri a mahakay do Araw a Kapaynaynahah tan myan pamagatosan da sya.

³ Do dawri, binata ni Jesus do nagsingkolaw, “Maytēnek ka pa dya do kasalasalapanaya.”

⁴ Sinpangan na, inyahes ni Jesus dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Āngo chakey no linteg a parinen an marapit Araw a Kapaynaynahah: kasidong mana kapangranggas, kapangisalakan mana kapangdiman?” Ki abaw nakalilyak dyira.

⁵ Do dawri, pinakasisirem sa ni Jesus a insoli, as kan chinaynyin no aktokto naw katwaw no oho da. Sinpangan na, binata na do mahakayaw a singkol a kāna, “Lonaten mo tatchay mwaya.” Do dawryaw a inbahey ni Jesus, linonat na kan nyeng a napyan.

⁶ Ki maynamot do nyaya, minohtot saw Parisyowaw do sinagoga, kan nyeng sa nagplano kan siraw no nanawhen naw ni Āri Herodes an maypango iyaw no kadiman das Jesus.

No Kāro Da No Tawotawo Saw Do Payis No Minanga A Galilya

⁷ Sinpangan na, domnitchan sa Jesus kan siraw nanawhen naw, kan nangay sa do payisaw no minanga. Ki minonot saw reprep saw a tawotawo a yapo do probinsya naw a Galilya kan

⁸ do Jerosalem, as kan do probinsyaw a Jodya kan Idomya kan do kabtangaw no Oksong a Jordan, as kan aran siraw no logaraw a masngen do syodad nad Tiro kan do Sidon. Tabo san nyaya tawo, ki nangay sad Jesus, ta nadamag da saw pariparinen naw.

⁹ Ki maynamot do kāron tawo, inbahey ni Jesus dyirad nanawhen naw a isagānaan das abang tan dyi da masdin no tawotawo saw,

¹⁰ ta aro pinapya na tawotawo, as kan nawriw naynamotan paysinpa-padoydoyan dan maychagaganyitaw a maypasngen a omsalid sya.

¹¹ Kāda maboya da si Jesus no tawotawo saw a sindepan marahet a ispirito, ki maysasakeb sad salapen naw, as kapangagay da a kon da, “Imo Anakaw no Dyos.”

¹² Ki inmandar na dyira a dyi da ibahebahey an sino iya.

No Kapamidi Ni Jesus Siras Nanawhen Na

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

¹³ Sinpangan na, somnonget si Jesus do asaw a tokon. Tinawagan na saw no chakey naw a tawo, kan minonot sa dya.

¹⁴ Namidi dyira so asa poho kan dadwa mahahakay tan sira danaw rararay na as kan tan toboyen na sa a mangay a mangasaba.

¹⁵ Tinorohan na pa sa so toray a mangpaksyat so marahet saw a ispirito.

¹⁶ No ngarangan dan nya sa pinidi ni Jesus, ki sa Simon a pinangaranan ni Jesus so Pedro,

¹⁷ siraw maykaktehaw a sa Santiago kan ādi na a si Juan a anak ni Sebedeo. Siraw nya maykakteh, ki pinangaranan san Jesus so “Boanerges,” as kan no chakey na batahen ki, “ākmay adey.”

¹⁸ As pinidi na pa sa Andres, Pilipi, Bartolome, Matchew,* Tomas, Santiago a anak ni Alpeo, Tadeo, Simon a mangispal so kaidyan na,

¹⁹ kan si Jodas a yapod Iskariote, iyaw nyaw nanglipotaw di Jesus.

Si Jesus Kan Si Belesebob

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)

* **3:18 3:18** Mana “si Lebi.”

²⁰ Sinpangan na, somnabat sa Jesus. Ki do dawri, minirwa dana naychipeh daw tawotawo saw, kan maisanga na paba kan siraw nanawhen naw koman.

²¹ Ki do nakadamag daw syan pamilya naw, nangay sa tan hapen da, ta batahen dan kadwan dyira a magatit dana konos Jesus.

²² As siraw mangnanawowaw so linteg a minosok a yapod Jerosalem, ki binatabata da a kon da, "Sindepaya ni Beelsebob. On, iyayaw pangolo daw no dimonyo saw manorotoroh dyas bileg a mangpaksyat so marahet saya ispirito."

²³ Ki tinawagan san Jesus tawotawowaw, as nakapagpangarig na dyira a kāna, "Maypāngo kapaksyat ni Satanas so mismo na inawan?" inyahes ni Jesus.

²⁴ "An mayayarap saw tawotawo do asa kapagaryan, manayonoriw nawri a pagaryan?"

²⁵ Masaw asa kapamilya an maglalaban sa, masigorādo a masisyay sanchi.

²⁶ Komwan pa saw myanaw do pagaryan ni Satanas an maglalaban sa, ki masisyay sanchi. Ta an maysinrararayaw saw bonggoy naw, makapaytēnek pa saba, kan narapit danaw tawsan da.

²⁷ "Abaw tod a makasdesdep do irahem no bahay no mayit a tawo a akmas Satanas kan manakanakaw siras dyira na saw, an dyi pa manma mabahod nya mayit a tawo. Amnan nabahod dana, libri danaw tod a manghap siras dyira na saw.

²⁸ Oyod nya ibahey ko dyinyo maparin a mapakawan tawotawo do tabo a pakagatosan da, kan mapakawan saw maychirin so maikontra do Dyos.

²⁹ Ki aran sino a maychirin so maikontra do Ispirito Santo, mapakawan aba polos tawowaw do nawri a gatos, ta gatos a abos pandan."

³⁰ Chinirin ni Jesus nyaya maynamot do kabata daw syan mangnanawowaw so linteg a sindep kono no marahet a ispirito.

Si Ānang Ni Jesus Kan Siraw Kakakteh Naw (Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

³¹ Sinpangan na, nawara si ānang ni Jesus kan siraw kakakteh naw a mahahakay. Naytēnek sa do atataw no bahay, as nakapanoboy das nangay a omtawag sya.

³² Dawa, siraw tawotawo saw a naychadisdisna a mindibon sya, ki inbahey da dya a kon da, "Ari saw sa ānang kan ādi mo saw do gagan a maychichwas dyimo!"

³³ Ki inatbay san Jesus a kāna, "Sino saw ānang ko kan kakakteh ko?"

³⁴ Ki sinpangan na,, chiniban san Jesus myanaw do omdibon naw, as nakabata na sya, "Cha saya dyaw ānang kan kakakteh ko,

³⁵ ta aran sino a mamarin so pagayatan no Dyos, iya danaw kaktehan ānang ko."

4

No Pangarig Maynamot Do Maymohamoha (Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Do naypisa, naybidi dana sa Jesus do payisaw no minanga a Galilya, as kan inrogi naranaw nangnanawo daw. Ki maynamot do kārwan no tawotawo a mindibon sya, nangay si Jesus a somnakay a naydisna do sihahatawaw a abang. Ki siraw tawotawowaw, nāw dad payisaw no minanga a nangadngey sya.

² Aro innanawo na dyira, kan pangarig inos-osar na. Binata na dyira a kāna,

³ “Mangadngey kamo. Myanaw asa maymohamoha a nangay a nangiwaris so botoh.

⁴ Do kayan naw a magwaris, myan saw napaychaesday na do rarahan naw, kan kinan san manomanok.

⁵ Myan pa saw kadwan a botoh, ki naychaesday sa do mabato saw a yan. Maynamot do kadēkey no tana, nalisto sa naycharoroting.

⁶ Ki do nakaibilag daranaw do araw, nahayo sa, ta nakarahem abaw yamot da saw.

⁷ Myan pa kadwan saw a botoh, ki naychaesday sa do katamtamkan a manolok. Ki minsi saba maynamot ta nahonghongan sa.

⁸ Ki myan saw botoh a naychaesday do maganayaw a tana. Tomnobo sa, kan minsi sas aro. Siraw kadwanaw, ki mawpayang, kan myan saw kadwan a mangengen. Siraw kadwanaw, ki mayid so dāwa.”

⁹ Do nakatayokaw ni Jesus so nya pangarigan na, binata na, “Changori, inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo.”*

No Chakey A Batahen No Pangariganaya
(Mt. 13:10-23; Lk. 8:9-15)

¹⁰ Do ka si Jesus danaw kan siraw minonotaw dya kontodo dosi saw a nanawhen na, inyahas da dya an āngo iyaw chakey a batahen no pangarig naw.

¹¹ Ki initbay ni Jesus dyira a kāna, “Inyo nakaitorohan no kapakatoneng so palimedaya a maynamot do pagaryan no Dyos. Ki siraw dya monot dyaken, maynana pangarig maosar dyira.

¹² Tan komwan, aran chichiban da, ki maimangmang daba. As aran adngedngeyen da, ki makaāwat saba.† Ta an dyi sawen a komwan, sigoro magbabāwi sa kan pakawanen sa no Dyos.”

¹³ Do dawri, tinongtong ni Jesus naychirin dyira a kāna, “Maawātan nyo abawriw nya pangarig? Maypangonchiw kapakaāwat nyos kadwan pa a pangarig?”

¹⁴ “Nyaw chakey na batahen no pangarigan kwaya. No botoh saya a inwarwaras no maymoymohaw, ki chirin no Dyos.

¹⁵ Iyaw rarahanaya a nakasdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos, ki nyeng si Sairo a nangay a napakaro so nadngey naw.

¹⁶ “As no kabatwanaya a naychaesdayan botoh, ki nawriw pachiyengayan tawowaw a nyeng a masoyot a mangrawat an madngey naw chirin no Dyos.

¹⁷ Ki maynamot ta nakarahem abaw yamot na do aktokto na, manayon aba. Ta an myan kalidyatan kan kaidadanes a maynamot do chirinaya a nadngey na, chaōpay narana kan malisto a tomadyichokod do kanganohed naw.

¹⁸ As no kanonolokanaya a naychaesdayan no botoh, ki maipariho do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos.

¹⁹ Ki iyaw chirinaya nadngey na, makalo na mabo a maynamot do kabakel na makayapo do problima do byay a akmas pangawis no kinabaknang kan sira paw kadwanaw a kalakam na. Nya sayaw manghonghong so chirinaw a nadngey na, kan may-asi aba.

* 4:9 4:9 Mk. 7:16; Pal. 2:7, 11, 17, 29 † 4:12 4:12 Isa. 6:9-10; 43:8; Jer. 5:21; Esek. 12:2; Jn. 12:40; Roma 11:8

²⁰ As iyaw maganayaw a tana a naychaahesdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos kan rawaten na. As siraw naimohaw dya a botoh, ki nay-asi sa. Myan saw mawpayang, mangengen, kan mayid so dāwa.”

No Pangarig A Maynamot Do Soho
(Lk. 8:16-18)

²¹ Binata pan Jesus nya matarek a pangarigan a kāna, “Pasdeben nyoriw soho, as katohong nyo syan bakag, mana pasiroken nyorid ohbwaw no katri nyo? Syimpri engga, ta pangayen nyod nairantaw a pakadatokan na.

²² Komwan chakey na batahen do pangarig kwaya, ta aryoriw naitayo a dyinchi a mapahtot? Masaw a abaw palimed a dyinchi a malawag a mapatakan.

²³ Dawa, inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah!”[‡]

²⁴ Do dawri, tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Ipasnek nyo a adngeyen iyaw ibahebahey ko dyinyo sichangori, ta an parinen nyo nawri, ki maypaypangay paw kapakaawat nyo. Ta no rokod a osaren nyo do kapangokom nyo so kapayngay nyo a tawo, ki nawrinchiw pangrokod no Dyos dyinyo, as kan arwaro pa parapan nanchi.

²⁵ Ta no makaawat, ki arwaro maitoroh dya. Ki no dya makaawat, aran iyaw dēkeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya.”

No Pangarig A Maynamot Do Nakatobo No Botoh

²⁶ Tinongtong ni Jesus naychirin, kan binata na, “No pagtorayan no Dyos, ki mayarig do tawo a magwarwaris so botoh do bengkag.

²⁷ Makaycheh an mahep mahakayaw as kan maybangan an mabebekas, ki chapatak aba no naymohaw an maypāngo kapaypayparakoh no tomobo saw a inmoha na.

²⁸ Ki iyaw tanaw, maparakoh kan mapay-asi so mohamohaw. On, paybohongen na manma, as kapagdāwa nā sya, as kan kaynoy narana.

²⁹ An natwa danaw dāwa naw, mangay dana magranyiw no naymohaw maynamot ta narapit danaw oras no kapagapit.”

No Botoh No Mostasa
(Mt. 13:31-32, 34; Lk. 13:18-19)

³⁰ Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “Āngo paw maganay a pangarigan a osaren ta maynamot do pagtorayan no Dyos? Ngay, āngo paw akmas syaw?

³¹ Maiyarig do dēkey a botoh no mostasa a akmay kadedēkeyan a botoh do tanaya.

³² Ki an naiwaris dana, tomobo kan mayparin a akmas kararakohanaw a mohamoha. On, mayparakoh as kan maysanga so rakoh a payketketan dan manomanok a nachisiring do sangasanga na.”[§]

³³ Aro saw pangarig a inosar ni Jesus do kapangnanawo na dyirad tawotawowaw sigon do pandanaw a matokod no kapakaawat da.

³⁴ Mangnanawo abas Jesus, an dya mangosar so pangarigan dyirad tawotawowaw. Ki an nachibawa dana sa Jesus kan siraw nanawhen naw do katawotawowan, ipaawat danan Jesus iyaw no chakey naw a batahen.

No Kapangheteng No Salawsaw Kan Kapagtalna No Kelsang
(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

[‡] 4:23 4:23 Mt. 11:15; Pal. 3:6, 13, 22; 13:9   [§] 4:32 4:32 No mohamoha a mostasa do Jodya, ki makakarang sa, ta marapit daw tatdo a kamitro so katohos.

³⁵ Do kapaysarisari naranaw do dawri a araw, binata ni Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Mamtang tad minangaya.”

³⁶ Dawa, maynamot ta sigod dana sad abangaw, tod darana sa kinarwan no tawatawowaw do payisaw no minanga, as nakayam da. Siraw kadwanaw a abang do dawri a yanan, ki nachisabay sa.

³⁷ Ki do kayan daranaw do almidyo, naypayit salawsaw kan nay-pararakoh iyaw kelsang, as kan makalo dana mapno abang daw.

³⁸ Do dawri, makaycheh si Jesus a maypongan do mawdyiyaw no abangaw. Yinokay dad kabakel daranaw, kan binata da dya a kāna, “Maistro, abawriw kaynyinyinan na dyimo an omned abang taya?”

³⁹ Do nakayokayaw ni Jesus, inmandar na do salawsawaw a kāna, “Mangheteng ka!” Ki nanyeng a nangheteng kan taywara dana matalna.

⁴⁰ Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “Napangayan nyos katored nyo? Abawriw anohed nyo?”

⁴¹ Ki do dawri, taywaraw nakamo da, as kan binata dad katakatayisa dyira, “Sino nya tawo a aran salawsaw kan kelsang, ki manganohed sa dya?”

5

No Mahakay A Yapod Gerasa A Sindepan Marahet A Ispirito (Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

¹ Do nakapakarapit daw do kabtangaw no Minanga a Galilya, nakaraya sad tanaw daw a mayngaran so Gerasa.

² Ki do nakapakagchinaw ni Jesus do abangaw, myan nangbayat sya a yapod pagtatanman daw a asa mahakay a linoganan no marahet a ispirito.

³ Iyaw nyaya a mahakay, ki omyan do pagtatanmanaw do dawri, as kan apabaw makaparin a omkawar sya,

⁴ ta nasanyib dana naposasan kan nakawaran so tanoro kan kokod, ki binitobitos na. Oltimo kayit na kan aba polos makapagpet sya.

⁵ Maraw kan mahep a pirmi a maypaypaktas dyirad aschipaw a pagtatanman kan do katokotokonan a mangagagay kan tagatagahen naw inawan na so bato.

⁶ Ki do nakaboya naw si Jesus a mabawa pa, nayyayo a nangay dya, as nakapaydogod na,

⁷ as nakakalyak na nangibahey sya dya a kāna, “Mo Jesus a Anak no Katotohosan a Dyos, anghen mo yaken?”* Ikari mo do salapen no Dyos a dyi mo yaken a dosāen.”

⁸ Inbahey naw nyaya, ta minandaran ni Jesus a kāna, “Marahet a ispirito, mohtot ka do dyaya a tawo!”

⁹ Sinpangan na, inyahes ni Jesus dya, “Āngo ngaran mo?”

Ki tinbay nas Jesus, as nakaibahey na sya a kāna, “No ngaran ko, ki ‘Arban,’ ta aro kami.”

¹⁰ Do dawri, sipapasnek a nachikakaāsi di Jesus a dyi na sa pakarohen do dawri a logar.

¹¹ Ki myan daw asa matokpoh a arban bago a maysaysabok do bakrangaw no nawri a tokon.

¹² Dawa, nachikakaāsi saw marahetaw a ispirito di Jesus a kon da, “Toboyen mo pa yamen a somdep dyirad bago saya.”

¹³ Dawa, pinalobosan san Jesus. Do dawri, minohtot sad mahakayaw, as nakangay da a somindep dyirad dadwaw a ribo a bago. Sinpangan na,

* 5:7 5:7 Mt. 8:29; Mk. 1:24

naychapayapayayo saw bagwaw a nandad nakatapwak dad pangpangaw a nachinmo do minangaw, kan nahmes sa tabo bago saw.

14 Ki siraw mangonongaw siras nawri a bago, naychapayapayayo sa a nangay a nangibahebahey do tawotawo saw do idi da kan barbaryo saw maynamot do naporinaya. Sinpangan na, naychawarawara saw no tawotawowaw do yanan Jesus, ta yangay da chiban an āngo iyaw naporinaw.

15 Ki do nakawara daw daw, naboya daw no atittaw a mahakay a iyaw myanaw so arban a dimonyo a myan a maydisna a nakalaylay kan maganay danas pangtoktwan. Do dawri, namo sa tabo.

16 Siraw nakaboyaw so nawri a naporin do mahakayaw kan bago saw, nāw da inistorya dyirad tawotawo saw naporinaw do mahakayaw kan siraw bago saw.

17 Maynamot do dawri, chindaw dan tawotawowaw a komaros Jesus do logar daw.

18 Ki do kasakay danaw ni Jesus do abangaw, iyaw mahakayaw a sindepan dan marahet saw a ispirito, ki nachikakaāsi di Jesus a machangay dya.

19 Ki pinalobosan aban Jesus, as nakabata na sya dya a kāna, “Mayam ka na a maybidid bahay nyo, kan ibahey mo dyirad rarayay mo saw maynamot do makasalidaya a pinarin ni Āpo do nakāsi na dyimo.”

20 Do dawri, nayam mahakayaw a kominwan do asa poho saw a idi do dawri a yanan,[†] as kan inbahebahey na iyaw kapakaskasdaawaw no pinarin ni Jesus dya. Dawa, oyod das nakaklat no tawotawo saw.

*No Anak Ni Jayro Kan Mabakesaw A Nangsalid So Laylayaw Ni Jesus
(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)*

21 Nakapakarayaw ni Jesus do kabtangaw no minanga do nakapaybidi naw, dinahepdep dan arwaw a tawotawo.

22 Ki do dawri, myan nawara asa tawo a mayngaran so Jayro a asa āpohen do sinagoga daw do dawri a yanan. Do nakaboya naw si Jesus, naydogod do salapen naw, as nakapachikakaāsi na a kāna,

23 “Kadidiman danaw no anak kwaw a balasitang, mo Āpo. Pachiyangay mo pa saliden tan mapyan dana, as kan tan mabyay.”

24 Nachangay si Jesus dya. Ki do kadama daw a mayam, aro saw tawotawo a minonot di Jesus, kan masyasidin sa a omdibon do ayaman naw.

25 Myan do dawriw asa mabakes a nāw na marodit do asa poho kan dadwa dana katawen.

26 As iya, ki oyod naranas kalidyat, ta aro danaw nagasto nad kangangay nad matatarek saw a mangagas. On, nagasto naranā tabo kwarta na, ki aba polos nakaagas sya, basbāli a naypaypangay paw ganyit naw.

27 Nadamdag naranaw maynamot di Jesus, kan do dawri, nangay a nachisdin dyirad arwaw a tawo do dyichodanaw ni Jesus, as nakasalid nas kekeh naw.

28 Ta no myan do aktokto na, ki nyaya: “Aran nawri lang masalid ko laylay naya, sigorādo a mapyan ako.”

29 Nanyeng do dawri a nagsardeng iyaw no kapayraraya naw, as kan nadidiw na pa abo danaw ganyit naw.

[†] 5:20 5:20 Mana “Dekapolis.” No chakey na batahen, ki “asa poho a idi.”

³⁰ Ki nyenga a nadlaw ni Jesus a myan iyaw panakabalin a minohtot dya. Dawa, nayweswes as nakasalap na siras myanaw do dyichodan naw, as nakaiyahes na sya dyira a kāna, “Sino nangsali dayas laylay ko?”

³¹ “Namna!” tinbay dan nanawhen naw, “Maboya mwaya aro saw tawotawo a masyasinid do omdibon mwaya. Āngo paw yahsan mos nakasalid so laylay mo?”

³² Ki tinongtong ni Jesus nanyideb an sino nawri.

³³ Nadlaw no mabakesaw naporinaw dya. Dawa, nappasngen do salapenaw ni Jesus a naychampirpir do kāmo na. Do nakapaydogod narānaw, inistorya na tabo naynamotan naw no nakasalid na sya.

³⁴ “Balāsang ko,” kānan Jesus, “maynamot do nakapanganohed mwaya, ki nappan ka. Ngay, mayam ka na, kan myan pakono dyimo kaydamnayan no kapangtokto, as kan mariribokan ka paba a maynamot do dawri a ganyit.”

³⁵ Ki do kadama paw ni Jesus a maychiychirin do mabakesaw, myan dana saw natoboy a yapod bahay ni Jayro a makabata sya a kon da, “Nadiman danaw balāsang mwaw. Āngo paw ringgoran mo si Maistro?”

³⁶ Ki inkaskaso naban Jesus chirinaw no tobotoboyen saw, as basbāli a binata na di Jayro a kāna, “Mabakel kaba. Aryan mwabaw kapanganohed mwaya dyaken.”

³⁷ Do dawri, pinalobosan paba ni Jesus kawnot daw no tawotawowaw, malaksid di Pedro, as kan siraw maykaktehaw a sa Santiago kan Juan.

³⁸ Sinpangan na, do nakapakarapit daw do bahayaw ni Jayro, naboya ni Jesus rakohaw a riribok dan aro saw a tawotawo a maychatanyitanyis kan magdongdong-aw.

³⁹ Ki do nakasdep naw do bahayaw, inyahes na dyira a kāna, “Āngo pakalyak nyo a tomanyitanyis? Nadiman abaw nya balasitang, ta tod a nakaycheh.”

⁴⁰ Ki chinamyeng das Jesus. Dawa, pinahbot na sa tabo tawotawowaw do bahayaw, as sira danaw inyapwan naw kan siraw nanawhen naw a tado nangay do kwartaw no nadimanaw.

⁴¹ Sinpangan na, inigpet ni Jesus tanorwaw no balasitangaw, as nakaibahey na syad chirin da, “Talita kom!” No chakey na batahen, “Balāsang ko, ibahey ko dyimo a maybangon ka!”

⁴² Ki insigida naybangon iyaw balasitangaw a dosi so tawen, as nakabidibidi na. Ki ultimo a chinasdaaw dan rarayaw ni Jesus.

⁴³ Pinakaolit ni Jesus dyira a dyi da ibahebahey nya naporin do aran sino. Sinpangan na, inbahey na a pakanen daw balasitangaw.

6

Chaskeh Da Si Jesus Do Nasaret (Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

¹ Sinpangan na, komnaro si Jesus do dawri a logar kan naybidi danad Nasaret a idi na, kan minonot sa dyaw nanawhen naw.

² Ki do Arawaw a Kapaynaynahah, nangay si Jesus a nangnanawo do sinagoga. Ki ultimo a nasdaawan aro saw a nangadngey sya, as kan binatabata da a kon da, “Dino paro nanghanghapan na tabo siras nyaya? Maypāngo nakapatak na so komwan a sirib, kan maypāngo kaparin na siras milagro saya?”

³ Iyabawriw karpintirwaw a baro ni Maria, kan kakteh abawri da Santiago, Jose, Jodas, kan Simon? Asa pa, siraw kakakteh naw a

mababakes, ki taywaran dyi sa omyan dya a masngen dyamen? Ay samna!" Nyaw binatabata dan nangadngeyaw di Jesus a nakoyid so aktokto a maynamot dya.

⁴ Dawa, initbay ni Jesus dyira a kāna, "Iyaw propīta no Dyos, ki anyiben da do aran dino a logar, malaksid do bokod na idi, kakabagyan, kan pamilya."

⁵ Maynamot do kadēkey no kapanganohed da dya, pinarin nabaw aro a milagro do dawri, malaksid nakapalapaw naw so tanoro na dyirad papere saw a maganyit tan mapyan sa.

⁶ Chinasdaaw ni Jesus maynamot do dyi daw a panganohdan.

Sinpangan na, nangay si Jesus a nangnanawo do kadwan saw a idiidi do omdibonaw do dawri a yanana.

No Katoboy Ni Jesus Siras Dosi Saw A Nanawhen Na

(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

⁷ Do asaw a karaw do dawri, tinawagan sa ni Jesus asaw a poho kan dadwa nanawhen na, as nakatoboy na dyira taydodwa. Tinorohan na sas toray da a mangpaksyat so marahet saw a ispirito.

⁸ No inbilin ni Jesus dyira, ki mangyononot saba so aran āngo: kanen, bayon, mana kwarta do bolsa da, malaksid do sarokod da.

⁹ Binata na dyira a kāna, "Do kayam nyo, ki magsapatos kamo, kan mangyonot kamo abas aran āngo a pagsokatan nyo.

¹⁰ An myan iyaw ngayan nyo a idi, as myan mangrara dyinyo do bahay na, omyan kamo na daw mandad kakaro nyo do dawri a idi.

¹¹ As an makarapit kamo do idi a dya mangrawat dyinyo kan chaskeh dayno a adngeyen, karwan nyo sa, as kan wakwaken nyo ahbek naw no nawri a idi do kokod nyo a pamaneknek nyo dyira a sira danaw makatoneng anchan madosa sa." Nawriw inbilin ni Jesus dyira.

¹² Do dawri, nangay dana saw nanawhen naw, kan inkaskasaba dad tawotawo a machita magbabāwi sad gatogatos da.

¹³ Pinaksyat daw aro a marahet a ispirito, as kan pinaptosan da saw maganyitaw so lana, ki napyia sa.

No Nakadimanaw Ni Juan A Mamonyag

(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

¹⁴ Sinpangan na, nadngeyan a tabo nyaya ni Āri Herodes,* ta nagdinamag danaw pinariparinaw ni Jesus do dawri a logar. No binata dan kadwan a tawo, ki "Iyaw si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay. As dawa, myan dyaw panakabalin a mamarin so komwan saw a milagro."

¹⁵ As siraw kadwanaw, binata da a kon da, "Iyano si Elyas ah?" As myan paw nakabata sya a iya, ki asa propīta a akmas propīta saw do kaychowa.

¹⁶ Ki do nakadngeyaw syan Āri Herodes, inapati na a kāna, "Oy! Iya si Juan a Mamonyag a inapotoh ko! Aysa, napagongaraya!"

¹⁷ Nyayaw binatan Herodes maynamot ta iyaw nangpatiliw kan nangpabahod di Juan a sikakawar. Pinarin Herodes nya maynamot do nakapachikontraw ni Juan di Herodes do nakakabahay naw so ipag naw a si Herodyas a baket ni ādi nas Pilipi.

¹⁸ Ta do nakarahan, binata ni Juan di Herodes a kāna, "Malinteg abaw pinarin mwaya, ta sinodib mo baketaya ni ādi mo, kan myan pa sibibiyay."

¹⁹ Maynamot do dawri, inipsok ni Herodyas si Juan kan chakey na dimanen, ki maparin naba maynamot di Āri Herodes.

* **6:14 6:14** Iyaw nya a Āri Herodes, ki si Herodes Antipas. No āwag na, ki "Tetrako." No toray na, ki akmay gobirnador. Mt. 14:1

20 Ta chamo ni Āri Herodes si Juan, ta chapatak na malinteg kan masantwan a tawo, dawa, inaywanan na maganay. Ki aran akma saw kapaybiybinakel ni Āri Herodes, chinakey na pa adngeyen chirinaw ni Juan.

21 Sinpangan na, do nakasilibraraw ni Āri Herodes so kompli na, ki rinara na sa tabo apohen daw no gobyirno kan siraw matotohosaw a torayen soldado kan siraw mabigbigbig saw a tawotawo do probinsya na a Galilya. Ki do dawri a silibrar, nachichwasan ni Herodyas gondaway na a mangipadiman si Juan.

22 Do nakatadaw no balāsangaw a anak ni Herodyas do salapen ni Āri Herodes, oltimo a chinahwahok ni Herodes kan siraw bisita naw nya balāsang. Dawa, binatan Āri Herodes dya a kāna, “Akdawen mo chakey mo a akdawen, kan itoroh konchi dyimo.”

23 Binata na pa a magkari, “Aran iyaw no kagodwayan pagaryan ko, an nawriw chakey mo a akdawen, ki itoroh ko.”

24 Ki do nakahtotaw no balāsangaw, yangay na inyahes di ānang na an āngo iyaw akdawen nad Āri Herodes. Binatan ānang na a kāna, “Iyaw ohwaw ni Juan a Mamonyag akdawen mo ah!”

25 Naybabalay abaw balāsangaw a naypasngen di Āri Herodes, as nakakdaw na sya a kāna, “Changori, chakey kwa nanyeng a maiyangay dyaken iyaw ohwaw ni Juan a Mamonyag a mapadatok do tatakan.”

26 Maynamot do dawri, taywara chinaynyin aktokto no āryaw, ki maynamot ta inkari na kan myan pa saw bisita na, maparin na paba ibabāwi iyaw napabata naw do balāsangaw.

27 Dawa, tinawagan Āri Herodes asaw a gwardya, as nakaimandar na sya a yangay na dyaw iyaw ohwaw ni Juan. Do dawri, komnaro iyaw gwardyaw a nangay a minpotoh si Juan a Mamonyag do yanan naw do bahodan.

28 Sinpangan na, inyangay naw ohwaw ni Juan a napadatok do tatakanaw, kan inparawat nad balāsangaw. As iya, ki inyangay nad ānang na.

29 Sinpangan na, do nakadngey daw syan nanawhenaw ni Juan, yangay da inhap iyaw bangkay naw, as nakaitanem da sya. Komwan nakadiman Juan a Mamonyag.

*Pakanen San Jesus Nasorok A Dadima Ribo A Tawo
(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)*

30 Do dawri, naybidi saw apostolisaw ni Jesus do nakayapwan da saw a matatarek a idiidi a nangayan da, kan inbahey da di Jesus tabo pinarin kan innanawo daw.

31 Ki maynamot ta matatadi saw tawotawo a mawara kan komaro do yanan daw, ki aran kakan da Jesus, ki naisanga da paba. Dawa, binata ni Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Ngay, mangay tad matarek a logar a abos tawo tan makapaynahah ta daw.”

32 Do dawri, nayabang sa a nangay do logaraw a kabwan tawo.

33 Ki aro saw tawotawo nakaboya so nakakaro daw kan nakailasin dyira. As dawa, nayyayo saw tawotawowaw a yapod matatarek saw a idiidi a minbakhang sira. Sakbay a nakarapit sa Jesus kan siraw nanawhen naw do logaraw a kwanan da, myan dana sa mangnanayaw tawotawo saw.

34 Do nakagchinaw ni Jesus do abangaw, naboya naw reprep saw a tawotawo kan taywaraw nakāsi na sira maynamot ta akma saw karniro a abo mangipastor sira. Dawa, insiknan naw nangnanawo so aro dyira.

35 Ki do kamakoyab naranaw, naypasngen sa di Jesus nanawhen naw, as nakabata da sya a kon da, "Īto danayaw kasdep no araw kan abayaw pagyanaan dan tawotawo saya do dya ranso.

36 Dawa, payamen mo na saw tawotawowaya a mangay a gomātang so kanen dad masngen saya barbaryo."

37 Ki tinbay san Jesus a kāna, "Inyo manoroh so kanen da ah!"

Ki inyahes dan nanawhen naw a kon da "Samna! Chakey mori a mangay kami a gomātang so tinapay a balor no rinibribo tan ipakan namen dyira?"

38 Ki binatan Jesus dyira a kāna, "Papira paw myan a tinapay nyo? Yangay nyo pa chiban."

Ki yangay da chiniban nanawhen na saw, as nakapaybidi dad Jesus, kan binata da dya a kāna, "Ari paw dadima dana katinapay kan dadwa among."

39 Ki inbilin ni Jesus dyira a psychakpekpehen da sa a maychadisdisnaw tawotawowaw do katamtamkanaw.

40 Dawa, naychadisdisna saw tawotawowaw do katamtamkanaw. Myan saw tayisa gasot a nakpekpeh, kan myan saw taydidima poho.

41 Sinpangan na, inhap ni Jesus dadimaw a tinapay kan dadwaw a among, as nakatangay nad hanyit a nagyaman do Dyos. Sinpangan na, inakchikchid naw tinapayaw, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw tan idasar da dyirad tawotawo saw. Komwan pinarin na dyirad dadwaw a among tan maidatar dyira tabo.

42 Ki komninan sa tabo, kan nabsoy sa.

43 Myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad asa poho kan dadwa kakalapay nabidin do tinapayaw kan amongaw.

44 As no bidang dan mahahakay lang a komninan do dawri, ki dadima a ribo.

*No Kayam Ni Jesus Do Hapotaw No Ranom
(Mt. 14:22-33; Jn. 6:16-21)*

45 Do dawri, insigida a pinayabang ni Jesus nanawhen na saw a mamtang a komwan do Betsayda, as pinaybidi na saw tawotawowaw do bahabahay da.

46 Do nakapakayam daranaw, somnonget si Jesus do asaw a tokon a naydasal.

47 Ki do kapaysarisari naranaw, maychatanyi danas Jesus do tokonaw, ki myan pad hobokaw no minangaw abangaw a nagloganan dan nanawhen naw.

48 Natalamad na sa a malidyatan a mangawod maynamot ta songat daw salawsaw. Ki do kaparbangan naranaw, romnapit si Jesus dyira, kan nayam do hapotaw no ranom. Do dawri, akma na say habasan.

49 Ki do nakaboya daw no nanawhen na saw si Jesus a myan a mayam do hapotaw no ranom, chināmo da kan nangagagay sa, ta no myan do aktokto da, iya, ki asa anyito.

50 On, taywaraw nakamo da do nakaboya daw sya a tabo. Ki do dawri, nyeng a naychirin si Jesus dyira a kāna, "Patoreden nyo aktokto nyo! Mamo kamo aba, ta yaken si Jesus."

51 Sinpangan na, somnakay si Jesus do abang daw, ki nyeng a nangheteng. Taywaraw nakaklat dan nanawhen naw.

52 On, komwan sa a maynamot ta aran tayoka a naboya daw no nakapayparo nas tinapayaw, ki alit na natokod dabaw kabilegaw ni Jesus, ta matwa paw aktokto da.

*No Kangayaw Ni Jesus Do Genesaret A Tana
(Mt. 14:34-36)*

⁵³ Do nakapakabtang daranaw, nakadok sa Jesus do tana a Genesaret, kan in-gwarni na daw abang daw.

⁵⁴ Sinpangan na do nakapakagchin daranaw, nanyeng da nailasin si Jesus no tawotawo saw.

⁵⁵ Dawa, naychapyayapayayo saw tawotawowaw a nangay dyirad matatarek saw a idi do dawri a logar, as nakakpeh da siras maganyitaw, kan inisiw da sa inyangay do yananaw ni Jesus.

⁵⁶ Do aran dino a nangayan Jesus a akmas porporok da saw, barbaryo da saw, kan siraw idiidi daw, ki naiyangay saw maganyitaw do paglaktakwan saw, as kan nachikakaasi sa dya a aran iya lang sayranaw no laylay naw masalid da no maganyit saw tan mapyan sa. Do dawri, tabo san nakasalidaw, ki mapyan dana sa.

7

*No Kapachikontra Ni Jesus Do Nanawo Daw No Parisyo
(Mt. 15:1-9)*

¹ Myan paw naypisa do asa karaw, naychipeh sa do yananaw ni Jesus siraw kadwan saw a Parisyo kan mangnanawo saw so linteg a yapod Jerusalem.

² Do dawri, nadlaw da siraw kadwan saw a nanawhen ni Jesus a dya monot do dadakay dan Jodyo do kapaybanaw sakbay no kakan.

³ Ta siraw Parisyowaw kan tabo saw Jodyowaw, ki inanohdan daw dadakay saya, ta nawriw inpatawid dan inyaynyapwan da saw a koman saba, an dyi da manma kapyahen maybanaw,

⁴ kan koman saba so aran anggo a yapod chindaan, an dyi da pa manma warsyan so ranom inawan da. Aro paw kadwan a anohdan da dadakay da no kapoonan da saw a akmas kapanoyas so baso, banga, kan siraw longlonganaw a bronsi.

⁵ Dawa, maynamot do dyaya dadakay da, inyahes dan Parisyowaw kan siraw mangnanawowaw so linteg di Jesus a kon da, "Anggo ta dyi sa manganohed nanawhen mwaya do dadakay dan kapoonan ta, ta kapyahen dabayaw maybanaw sakbay a koman sa?"

⁶ Ki inatbay san Jesus a kana, "Maysinsisingpet kamwaya! Oyod sawen binata ni Apo Dyos a maynamot dyinyo do inapadto na di propita Isayas a naitolas do Masantwan a Tolas a kana, 'Siraw nya tawotawo, dayawen da yaken do dangoy da, ki mabawaw aktokto da dyaken.

⁷ Abaw sirbin kaidaydayaw da dyaken, ta inanawo daw linteg a pinarin tawo, kan batahen da a iyaw oyod a bilin no Dyos.*"

⁸ "Komwan kamo sichangori, ki ninonolay nyo bilinaw no Dyos, kan nawri danayaw anohdan nyo dadakayaw a inpatawid no tawo."

⁹ Do dawri, tinongtong ni Jesus naychirin dyira a kana, "Masisirib kamwaya a magpambar do nakapawadin nyos bilin no Dyos tan mawnonotan nyo inpatawid daw no kapoonan nyo.

¹⁰ Ta chiban nyo intolasaw ni Moyses a kana, 'Dayawen mo sa amang mo kan anang mo. As no aran sino a mangibahey so marahet a maynamot do inapyan na, ki machita dimanen nyo.'

* 7:7 7:7 Isa. 29:13

11 Ki no inanawo nyowaya, ki matarekaya. Batahen nyowaya a an myan iyaw no maisidong no tawo do inyapwan na, ki maparin a dyi na itoroh. On, tod na ipambar a batahen dyira a iyaw isidong naw dyira, ki mabata a 'Korban'." No chakey na batahen korban, ki "naikari a naidaton do Dyos."

12 "Ki do dyaya a inanawo nyo, ki palobosan nyo pabaya sidongan na saw inyapwan na.

13 On, maynamotaya do komwan saya a nanawo a natawid nyo, ninonolay nyo nayaw chirin no Dyos. Samna! Aro pa sayaw komwan a pariparinen nyo."

Maypango Nakapakagatos No Tawo

(Mt. 15:10-20)

14 Do dawri, pinaypasngen san Jesus tawotawo saw dya, as kan binata na dyira a kana, "Adngeyen nyo yaken, inyo a tabo, kan iktokto nyo a maganay tan maawatan nyo batahen kwaya.

15 Makagatos abaw tawo do isobo na, an dya iyaw marahetaw a kapangtokto na a ihwa no dangoy na. [

16 Changori, inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah!"]†

17 Do nakakaro danaw ni Jesus siras tawotawowaw, somindep danad bahayaw. Ki do dawri inyahes dan nanawhen naw an anggo iyaw no chakey a batahen no pangarigan naw.

18 Ki binatan Jesus dyira, "Aran inyo, ki naawatan nyo pabawri? Chiban nyo kanen a isobo nyo. Taywaran pakagatosan nawri?

19 Somdep abaw nawri do aktokto, an dya do bodek, as kan maipoha anchi." No chakey a batahen ni Jesus, ki maparin a kanen aran anggo a kitan makan, kan pakagatosan aba.

20 Sinpangan na, tinongtong ni Jesus nangibahey sya a kana, "No mohtot do pangtoktwan no tawo iyaw nawriw pakagatosan.

21 On, no pangtoktwan tawo, ki nawriw paypatobwan paygatosan a akmas marahet a kapangtokto, kapaychakatekateh a machoknod, kapanakanakaw, kapangdiman, kapachikamalala,

22 kapayagom, kapamarin so marahet, kan kapangoskosit, kaderrep, kaimon, kapamaraherahet, kakospag, as kan abos arang a kaparin.

23 "Tabo san nyaya, ki yapo sad kapangtokto no tawo, as kan siraw nyayaw mapaygatos."

No Saray No Asa Mabakes A Yapod Penisya

(Mt. 15:21-28)

24 Do nakakarwaw ni Jesus do dawri a logar, ki nangay do logaraw a masngen do syodad nad Tiro, kan nachiyen do asaw a bahay daw. Do dawri, chaskeh na a myan makapatak sya, ki alit na napatakan dan tawotawo.

25 Sinpangan na, myan asa a mabakes a myan so balasitang a intorayan marahet a ispirito. Do nakadamag naw a myan dana si Jesus, nyeng a nangay kan naydogod do salapen naw.

26 Do dawri, nachikakaasi di Jesus a paksyaten naw marahetaw a ispirito a nangitoray so anak naw. Ki iyaw nya mabakes, Jodyo aba, ta nayanak do Penisya do Siria a tana, kan Griego iyaw no chirin na.

27 Sinpangan na, inithbay ni Jesus dyaw no nyaya pangarigan a kana, "Machita pakanen a manmaw adedekey, ta maparin aba sodiben kanen daw a ipakan diyirad chito."

† 7:16 7:16 Abaw nya birsikolo do kadwan saw a manyoskripto do chirin Griego. Mk. 4:9

²⁸ “Na, oyod mo Āpo nawri,” initbay no mabakesaw. “Ki aran siraw chito do ohbwaw no lamisaan, ki dididen dabawriw mapaychahesday daw no adedekey an koman sa?”

²⁹ Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Maynamot do atbay mwaya, maparin mo naw maybidi, ta komnaro danaw marahetaw a ispirito do anak mwaw.”

³⁰ Do dawri, naybidi danaw mabakesaw. Ki do nakasabat naranaw, naboya naw anak naw a myan a maypoktad kan napyā dana, ta komnaro danaw marahetaw a ispirito dya.

Pyahen Ni Jesus Toleng Kan Omel A Mahakay

³¹ Sinpangan na, komnaro sa Jesus do Tiro, kan nayam sa do Sidon a kominwan do Minangaw a Galilya a nandad nakapakarapit da do probinsya a Dekapolis.

³² Ki do dawri, myan saw nanyangay di Jesus so asa a mahakay a toleng kan dya makabnek. Nachikakaāsi sad Jesus a aran tod na palapawan so tanoro na tan mapyan nya mahakay.

³³ Ki no pinarin Jesus, pinachibawa na dyirad tawotawowaw. Sinpangan na, pinaseseng na saw kamanongdo naw do tadyinya na saw no mahakayaw. Katayoka no nawri, napapot so chipa nad kamanongdo naw, as nakasalid nas ridaw no mahakayaw.

³⁴ Tinangay ni Jesus hanyit, kan minawa so marahem, as nakabata na syad chirin da, “Eppata!” No chakey na batahen, ki “Manyiwang ka!”

³⁵ Do dawri, nyeng a nakadngey, as nakabnek mahakayaw, kan arabaw balibad na maychirin.

³⁶ Ki maynamot do nyaya a namarin, binata ni Jesus a abaw pangibaheyan das nyaya. Ki an mango nakabilin sira ni Jesus, mangamangay paw nakaipadpadamag da sya.

³⁷ Tabo san nakadngeyaw so nyaya dāmag, taywaraw nakaklat da, kan binatabata da a kon da, “Ay, oyod sawen a maganay a tabo pariparinen na! Ta aran sirayaw tolangaya, ki mapakadngey na saya, kan aran sirayaw dyaya makapaychirin, ki mapaylilyak na saya.”

8

Pakanen San Jesus Nasorok A Apat A Ribo A Tawo (Mt. 15:32-39)

¹ Do dawri, aro dana saw naychipeh a tawotawo do yananaw ni Jesus. Maynamot ta arabaw kanen da, tinawagan ni Jesus siraw nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna,

² “Chāsi ko sayaw nyaya tawotawo, ta napatawsan dana sayas bahon da, kan tatdo danaya karaw da dyaten do dya.

³ An paybidihen ko sa a mapteng, angwan mahohed kadwan do rarahan, ta mabawayaw sabatan dan kadwan dyira.”

⁴ Ki initbay dan nanawhen naw a kon da, “On, ki, ayya! Panghanghapan tas kanen dad nayraranswan taya? Chapakan tawri sira tabo?”

⁵ Ki inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Papira paw tinapay nyowaya?”
Ki initbay da, “Ari paw papito dana.”

⁶ Do dawri, inbilin ni Jesus dyirad tawotawowaw a maychadisdisa sa do tana. Sinpangan na, inhap na saw papito saw a tinapay, as nakapagyaman na di Āpo Dyos. Ki do nakatayoka naw, inakchikhid na, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw tan idasar da dyirad tawotawo saw. Ki pinarin daw akmas inbilinaw ni Jesus.

⁷ Do dawri, myan papere a dedekey a natapan a among. Nagyaman si Jesus di Āpo Dyos a maynamot do dyaya, as nakaibahey na sya dyirad nanawhen naw a iraman da idasar dyirad tawotawowaw.

⁸ Komninan sa tabo tawotawo saw, as kan nabsoy sa. Sinpangan na, myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad papito a kakalapy nabinidin do nakchikchidaw a tinapay kan among.

⁹ Do dawri, myan sa ngataw apat a ribo a tawotawo a komninan daw. Sinpangan na, pinaybidi dana san Jesus.

¹⁰ Do nakayam daw, nanyeng a naglogan sa Jesus kan siraw nanawhen naw do abangaw a kominwan do sakop naw do idyaw a Dalmanota.

No Kapanahaheh Dan Parisyowaw Di Jesus
(Mt. 16:1-4; Lk. 12:54-56)

¹¹ Do nakawara daw do dawri, yangay da sinogal no kadwan saw a Parisyo si Jesus. Inakdaw da pa dya a mapaboyas milagro tan sooten da an iya, ki yapod Āpo Dyos mana engga.

¹² Maynamot do dawri a inakdaw da, chinaynyin aktokton Jesus. As dawa, minnawa so marahem, as nakabata na sya dyira a kāna, “Āngo ta mangdaw nya kapotōtan so milagro? Oyod nya ibahey ko dyinyo a abanchi a polos maitoroh do dya kapotōtan!”

¹³ Do dawri, kinarwan na sa, as kan minirwa naglogan do abangaw a namtang a nangay do kabtangaw no minangaw.

No Pangarig Ni Jesus A Maynamot Dyirad Parisyowaw
(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Ki do dawri, nawayakan dan nanawhen naw naybahon, malaksid do asaw lang a tinapay a myan dyira do abangaw.

¹⁵ Sinpangan na, binata ni Jesus dyiraw no nya pangarigan a kāna, “Magannad kamo do yapo daw no Parisyo saw kan yapo ni Āri Herodes.”

¹⁶ Do nakaibaheyaw ni Jesus so nya, nagsasarita saw nanawhen naw, kan binata da a kon da, “Komwanayaw batan Jesus, ata abayaw tinapay ta.”

¹⁷ Ki nadlaw ni Jesus iyaw no kapagsasarita daw, as dawa, inyahes na dyira a kāna, “Ay samna! Āngo ta nawriw pagsasaritaan nyo kabon tinapay nyo? Ari kamo pawri a dya makaboya mana ari nyo pawri a dya maawātan? Napangayan nyos aktokto nyo?”

¹⁸ Myanayaw mata nyo, ki makaboya kamo abawri? As myanayaw tadyinya nyo, ki bitor kamori? Manakem nyo pabawriw no nakapayparwaw no tinapay kan natapan a among?

¹⁹ Do nakakchikchid kwaw so dadimaw a tinapay a kinan dan dadimaw a ribo a mahahakay, papira kakalapy panda a kinonokon nyo?”

Ki inibay das Jesus a kon da, “Nakakonokon kami paw so asa poho kan dadwa kakalapy.”

²⁰ Sinpangan na, binata pan Jesus a kāna, “Naon, as kan do nakakchikchid kwaw so papitwaw a tinapay a kinan dan apataw a ribo a tawotawo, papira kakalapy panda a kinonokon nyo?”

Ki inibay da, “Myan paw papito a kakalapy.”

²¹ Do dawri, binata ni Jesus dyira a kāna, “Na, nyawen! Ari kam pawri a dya makaāwat?”

22 Do nakawara daw da Jesus do Betsayda, myan saw nangyangay so mahakay a bolsek kan nachikakaāsi sad Jesus a saliden na tan mapyan mahakayaw.

23 Sinpangan na, kinaday ni Jesus iyaw no bolsekaw, as nakaihtot na syad gaganaw no idi. Do dawri, chinipan naw mataw no bolsekaw, as pinalapaw naw tanoro na dya, as kan nakaiyahes na sya dya a kāna, “Ariw maboya mo?”

24 Ki inwaras no mahakayaw kapanyideb na, as nakabata na sya a kāna, “On, makaboya ako nayas tawotawo, ki akma sayaw kayokayo a mayam.”

25 Do dawri, minirwa sinalid ni Jesus iyaw no mataw no bolsekaw. Inmochideng no mahakayaw mata naw, ki napyan kan malawag danaw kapanyideb na.

26 Sinpangan na, pinasabat ni Jesus, kan binilin na a kāna, “Taros ka na somabat ah, as kan somibah ka pabad idi.”

Paneknekan Ni Pedro Maynamot Di Jesus

(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

27 Do dawri, komnaro sa Jesus kan siraw nanawhen naw do Galilya a nangay do barbaryo saw a omdibon do Sesarea Pilipos. Do kayan da paw do rarahan, inyahes ni Jesus nya dyirad nanawhen naw a kāna, “Ibahey nyo pa dyaken an sino ako do kapangtokto dan tawotawo.”

28 Initbay da dya a kon da, “Na, binata daw no kadwan a imo kono si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay, kan myan paw nakabata sya a imos Elyas. As siraw kadwan saw, ki batahen daw a asa ka kono a propita ni Apo Dyos do kaychowa a minirwa nabyay.”

29 “Ki inyo,” inyahes ni Jesus dyira, “sino ako do kapangtokto nyo?”

Ki initbay ni Pedro a kāna, “Namna! Taywaran dya imos Kristo?”*

30 Do dawri, mainget a inbilin ni Jesus dyira a dyi da ibahebahey do aran sino a maynamotaw do kadyos na.

No Kaipakatoneng Ni Jesus So Kadiman Kan Kapagongar Na

(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

31 Do dawri, insiknan ni Jesus a inanawo dyirad nanawhen naw a machita a rahanen no Tawo a Yapod Hanyit iyaw kalidyalidyat. Siranchiw panglakayen saw kan siraw matotohos saw a papadi kan siraw no mangnanawowaw so linteg, ki ipsok danchi, as kan iparawat danchi a madiman. Ki makarahan iyaw tatdo a karaw, ki mirwanchi a mabyay.

32 Ki maynamot ta malawag a inbahey ni Jesus maynamot do kadiman naya, pinachibawa ni Pedro so dekey, as nakailiyak na sya.

33 Ki inidit ni Jesus saw no nanawhen naw, as nakapaydabdab nad Pedro. Inbahey na dya a kāna, “Komaro ka dyam Satanas, ta nawryayaw iktokto mo chakey no tawotawo; iyabayaw chakey no Dyos!”

34 Sinpangan na, tinawagan san Jesus tawotawowaw kan siraw no nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “No aran sino a makey a monot dyaken, ki machita a penpenen naw chakey na, isabhay naw kros na, as kawnot na dyaken.

35 Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken kan kaiwaras nas Maganay a Dāmag, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya.

* **8:29 8:29** “Kristo” mana “Mesias” a iyaw Mangisalikan so tawotawo a inkari no Dyos.

³⁶ Ta aryoriw magon-gona no tawo a madyira na tabo iyaw no myan do lobongaya, ki mabo naw byay na abos pandan do impyirno? Polos!

³⁷ On, ta aryoriw maitoroh no asa tawo a panadi so byay na? Polos!

³⁸ No mangyasnek dyaken kan iyaw chirin ko do salapen tawotawo saya sichangori a nailabay do gatos kan managdaydayaw do didyosen, ki pachisnek konchi anchan mawara ko. On, yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki pachisnek konchi anchan mawara ko a mangipaboya so dayag ni Āmang ko, kan pachirayayan da pan masantwan saw a anghilis." Nawriw no binatan Jesos.

9

¹ Binata na pa dyira a kāna, "Oyod nyaya ibahey ko dyinyo a siraw kadwan saya dyinyo dya sichangori, ki madiman sabanchi a mandad kaboya das pagtorayan ni Āpo Dyos kontodo panakabalin na."

No Kapagbalaliw No Inawan Ni Jesos (Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

² Nakapakarahanaw no anem a karaw, inhap ni Jesos sa Pedro, Santiago, kan si Juan a sira lang, kan somnonget sa do asaw a matohos a tokon. Do nakapakarapit daranaw daw, nyiknyinan a nagbalbaliw inawanaw ni Jesos do salapen da.

³ Somnileng laylay naw, as kan oltimo a makapoyat kaydak na. Aba polos makapanyidak do dya tana so akmas kaydakaw no laylay naw.

⁴ Sinpangan na, nagparang saw dadwaw a pachirawatan Āpo Dyos kaychowa a sa Elyas kan Moyses, kan myan sa machisarsarita di Jesos.

⁵ Ki binata ni Pedro di Jesos, "Maistro, ay, angwa kagāsāt no kayan taya dya! Maganay ngata an mamarin Kamis tatdwa bengbeng: asa dyimo, asad Moyses, kan asad Elyas."

⁶ Naychaychawawan Pedro a napabataw nya, ta chapatak naba polos an āngo kosto a ichirin na maynamot do taywaraw a nakamo da.

⁷ Sinpangan na, nyiknyinan a inabongan sa no demdem, kan myan timek a yapod demdemaw a naychirin a kāna, "Iyaw nyaw Anak ko a oyod kos chadaw. Adngeyen nyo ibahey na!"

⁸ Nanyeng da inwaras kapanyideb da, ki abaw matarek a naboya da, an dyas Jesos a maychatanyi.

⁹ Do kawsok daranaw, inbilin Jesos dyira a dyi da ibahebahey naboya daw do aran sino a mandad kapagongar naw anchi no Tawowaw a Yapod Hanyit.

¹⁰ Do dawri, kinapikapya daw nawri a bilin ni Jesos dyira, ki alit na a naysin-iiyahes sa an āngo chakey na batahen kapirwa naya mabyay.

¹¹ Inyahes dad Jesos a kon da, "Na, āngo paro batan da sya no mangnanawowaya so linteg a machita manma mangay si Elyas sakbay a mangay si Kristo?"

¹² "Naon," initbay ni Jesos. "Kosto nawri a kapangnanawo da a mangay a manmas Elyas, kan pagsagānaen naw aktokto dan tawotawo. Ki nawri aba lang, ta myan paw naitolas do Masantwan a Tolas a maynamot dyaken a machita a lidyalydyaten kan oyawen da yaken a Tawo a Yapod Hanyit.

¹³ Ki ibahey ko dyinyo a nangay danas Elyas,* kan pinarin da dyaw aran āngo a chinakey da a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a maynamot dya."

* 9:13 9:13 Si Juan a Mamonyag chakey na batahen do dya.

*No Adekeyaw A Sindep No Marahet A Ispirito
(Mt. 17:14-21; Lk. 9:37-43a)*

14 Do nakapaybidiyaw ni Jesus kan siraw tatdwaw a kinayrayay na do yanaw daw no nabidinaw a nanawhen na, naboya da saw arwaw a tawotawo daw. Myan pa daw tomaytayisa saw a mangnanawo so linteg a machisopsopyat dyirad nanawhenaw.

15 Sinpangan na, do nakaboya daw no tawotawowaw si Jesus, akma say dya dominad tana, kan nanyeng sa naychapayapayayo a nangay a nangpadayaw sya.

16 Ki inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Āngo pachisopyat nyo dyira?”

17 “Mo Maistro,” initbay no asaw dyirad tawotawo saw daw, “aryaw dyaw baro kwaw a inyangay ko dyimo. Pinagomelaw ngamin nangitorayaw sya marahet a ispirito.

18 An somrwaw marahetaw a ispirito a lomnogon dya, ki dipodiporisen naw, as kahabotab no dangoy na kan mayngaletnget paw, as kaksiw na. Chindaw ko naw dyirad nanawhen mwaya a paksyaten da, ki mapakaro dabaw a polos.”

19 Do dawri, initbay ni Jesus dyira a kāna, “Inyo kapotōtan a abos anohed, anchan āngo kapanganohed nyo a aran nahay ako na minyan dyinyo? Mango pas kahay kaan-ānos ko dyinyo? Yangay nyo pa dyaken adekeyaya!”

20 Sinpangan na, pinasngen da dyaw adekeyaw. Ki do nakaboyaw no marahetaw a ispirito si Jesus, pinaychamirpirir naw adekeyaw, kan nalbad tana a nadipodiporis a homotahotab so dangoy.

21 Inyahes ni Jesus do āmangaw no adekeyaw a kāna, “Kango paw nakapangrogin nyaya a mapariparin dya?”

Ki tinbay no āmangaw no adekeyaw a kāna, “Nakayapo paw do kadēkey na.

22 Masanyibaw a pakbongen no marahetaw a ispirito anak kwaya do apoy kan ahmesen naw do ranom tan rarayawen na. As dawa, machikakaāsi ako dyimo a chāsi kan sidongan mo pa yamen an arā mwa maparin.”

23 Sinpangan na, binatan Jesus a kāna, “Āngo ta batahen mo a, ‘An maparin mo’? Aran āngo a parinen, ki maparin tawo a myan so anohed do Dyos.”

24 Ki nyeng a binatan āmangaw no adekey a kāna, “Manganohed ako, ki sidongan mo pa yaken do pagkorāngan ko!”

25 Do nakaboyaw ni Jesus a omaribongbong saw tawotawo saw, minandaran naw marahetaw a ispirito a kāna, “Imo a ispirito a napagtoleng kan napagomel so adekeyaya, mohtot ka do dawri a adekey kan paybidyan mo paba polos.”

26 Do dawri, nangagay marahetaw a ispirito, as kan naypataywaraw nakapaychamirpirir nas adekeyaw, as kān do dawri, minohtot. Ki do nakapakahtot naranaw, akma danaw bangkay adekeyaw, as kan aro nakabata sya a nadiman dana.

27 Ki inigpet ni Jesus tanorwaw no adekeyaw, as nakabangon na sya, kan naytēnek adekeyaw.

28 Ki do nakapakasdep daranaw da Jesus kan siraw nanawhen naw do bahayaw, inyahes dan nanawhen naw so malimed a kon da, “Āngo ta napaksyat namen abaw marahetaw a ispirito?”

29 Ki tinbay san Jesus a kāna, “Mapaksyat abaw komwanaya marahet a ispirito, an dya manmaw kaipasnek nyo so kapaydasal nyo do Dyos.”

No Maynamot Do Nakadiman Kan Nakapagongaraw Ni Jesus
(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43b-45)

³⁰ Do dawri, komnaro dana sa Jesus kan siraw nanawhen naw daw, kan kinelsat dad Galilya. Chakey ni Jesus a dyi da mapatakan tawotawowaw yanan da,

³¹ ta madama na inanawo nyaya dyirad nanawhen naw a kāna, “Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki mahayak paba maiparawat dyirad tawotawo a omdiman dyaken. Ki aran komwan, mirwa akonchi a mabyay do chatatdo naw a karaw.”

³² Ki do dawri, maawātan daban nanawhen naw nyaya a inbahey na dyira, as kan chamo daw manahes dya an āngo chakey naw a batahen.

No Kasisitaan Do Pagtorayan No Dyos
(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³ Sinpangan na, nakarapit sa do idyaw a Kapernaom. Do nakapakasdep danaw ni Jesus do bahayaw, inyahes na dyirad nanawhen naw a kāna, “Āngo kaychiw pagsosopyatan nyowaw do rarahan?”

³⁴ Ki naychalilyak saba, ta do kayan daw do rarahan nawriw nagsosopyatan da an sino dyiraw kasisitaan.

³⁵ Do dawri, naydisna si Jesus, as nakatawag na siras asa pohwaw kan dadwa nanawhen na, as nakabata na sya dyira a kāna, “No magkalikagom a manma, machita a iyaw kapanawdyan kan magsirbi dyirad tabo tawotawo.”

³⁶ Sinpangan na, nanghap si Jesus so asa adekey, as nakapatēnek na sya do kahahatangan daw. Sinpangan na, kinepkep na, as nakabata na sya dyira a kāna,

³⁷ “No aran sino a mangrawat so mabodis so saad a akmas nyaya adekey a maynamot do kapanganohed na dyaken, yaken rawaten na. As no aran sino a mangrawat dyaken, yaken aba lang rawaten na, an dyi pa iyaw nanoboyaw dyaken.”

No Dya Machikontra, Ki Machirarayay
(Lk. 9:49-50)

³⁸ Binata ni Juan di Jesus a kāna, “Mo Maistro, naboya namenaw asaw a tawo a napaksyat so marahet saw a ispirito a maynamot do kaosar nas ngaran mo, ki binaywan namen, ata, rarayay tabaya.”

³⁹ Ki binata ni Jesus a kāna, “Baywan nyo aba, ta an myan makaparin so milagro a maynamot do kaosar nas ngaran ko, maparin naba a pasaronwan so maikontra dyaken.

⁴⁰ No dya machikontra dyaten, ki rarayay taw nawri.

⁴¹ No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod a aran sino a mapaynom dyinyo so asa kabaso a ranom maynamot ta dyira naynyo ni Kristo, syirto a gongonaan anchiw nawri a tawo.”

Siraw Pakayapwan Kapaygatos
(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-2)

⁴² Do dawri, tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “No aran sino a mangsolisog tan makagatos aran asa lang dyirad nyaya mawnged pa so kapanganohed dyaken, ki maganaganay pa adayo an mapaytanan so rakoh a bato a gilingan lagaw naw, as kaitapwak syad tāw.

⁴³ As dawa, an tanoro mwaw pakayapwan kapaygatos mo, akteben mo. Maganaganay an pokol ka a somdep do hanyit kan iyaw myanaw dadwa tanoro mo a maitapwak do impyirno a yanan apoy a dya mawsepan. [

44 Do dawri, madiman sabaw ohed, as kan iyaw apoyaw, ki mawsep aba.]†

45 Ki an iyaw kokod mwaw pakayapwan pakachichadan mo do kapaygatos, akteben mo! Maganaganay an piday ka a somdep do abos pandan a byay kan myanaw so dadwa a kokod a maitapwak do impyirno. [

46 Do dawri, madiman sabaw ohed, as kan iyaw apoyaw, ki mawsep aba.]

47 An iyaw mata mwayaw pakayapwan kapaygatos mo, hawhawen mo. Maganaganay a bolsek ka a somdep do pagtorayan no Dyos kan myanaw so dadwa mata a maitapwak do impyirno.

48 Do dawri, madiman sabaw ohed, as kan iyaw apoyaw, ki mawsep aba.

49 “Oyod a myan kalidyatan a pasaren tabo tawotawo a nawriw mapaganay so dadakay da a akmas apoyaw kan asin a mapaganay so taham no ichan.

50 Oyod a masirbiw asin, ki an tomnabang, maybidi pawriw payit naw? Dawa, iktokto nyo chakey a batahen asinaya, as kan sikakapya kamo tan myan kapagtotonos nyo.” Nawriw binatan Jesus dyira.

10

No Kapaychabahay Kan Kapaysyay

(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

1 Do dawri, komnaro dana daw si Jesus, as nangay do probinsya a Jodya. Sinpangan na, namtang do Oksong a Jordan. Ki do nakapamtang naw daw, minirwa dana saw reprepaw a tawotawo a naychipeh do yanan naw. Do dawri, ninanawo na sa a akmas sigodaw a pariparinen na.

2 Sinpangan na, naypasngen di Jesus kadwan saw a Parisyo tan sooten da. Inyahes da dya an maipalobos do linteg an pasyayen mahakay kabahay na?

3 Ki inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Āngo inbilin Moyses dyinyo?”

4 “Na, inpalōbosaw ni Moyses. Basta maytolas mahakayaw so pak-aboyan a maysyay sa, as kapayam naranas baket naw,” binata da.

5 Ki tinbay san Jesus, “On, maynamot do katwayan oho nyo, nawriw intolasanaw ni Moyses so nawri a bilin.

6 Ki no pinarin napaytawo do nakapamarswa na, pinarin na sa mahakay kan mabākes.

7 Akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Dawa, nyaw paynamotan na a karwan mahakay āmang kan ānang na an machikabahay. Tan komwan, komplito kapayrapa da kan baket na,

8 as kan sira dadwa, ki mayparin dana sa asa bayo a pamilya.’*

9 As dawa, no pinayrapan Dyos a pinayparin a asa, dyi pakono a pasyayen tawo.”

10 Do nakapaybidi darana da Jesus do bahayaw, inyahes nan nanawhen naw maynamot do dyaya.

11 Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “No aran sino a mapasyay so baket na, as mangabahay so matarek, ki makagatos do baket naw a nanma so kapachikamalala.

12 Komwan iyaw mabakes a mapasyay so lakay na, as kapachikabahay nad matarek, makagatos do nanomaw a lakay na so kapachikamalala.”

† 9:44 9:44, 46 No birsikolo 44 kan 46, ki aba do chirin Griego do kadwan saw a manyoskripto. Siraw nyaya, ki pariho do 9:48. * 10:8 10:8 Gen. 2:24

No Kabindisyon Ni Jesus Siras Adedekey

(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

¹³ Myan paw naypisa do asa karaw, nangyangay sa di Jesus so adedekey da tan saliden na sa a bindisyonan. Ki siraw nanawhen naw, pinaydabdab da sa.

¹⁴ Ki do nakaboyaw sya ni Jesus so nawri a pinarin dan nanawhen naw, ki nakasoli, kan binata na dyira a kāna, “Palobosan nyo saw adedekey saya a mangay dyaken, kan baywan nyo saba, ta siraw akma syay a adedekey akin dyira so pagtorayan no Dyos.

¹⁵ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a dya machiyengay so kapangrawat so pagtorayan no Dyos a akmas kapangrawataw no nya saya adedekey, sigorādo a mairaman abanchi daw.”

¹⁶ Sinpangan na, tinayitayisa na sa kinepkep adedekeyaw. Pinalapaw naw tanoro naw dyira, as nakabindisyon na sira.

No Baknang A Tawo

(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

¹⁷ Do kapagrobwataw ni Jesus a komaro daw, myan asa mahakay a nayyayo a nangay dya. Naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakaiyahes na sya dya a kāna, “Mo maganay a Maistro! Āngo machita a parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

¹⁸ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Āngo ta pangaranan mo yaken so maganay? Abaw maganay, an dya iya lang Dyos.

¹⁹ Chapatak mo na saw bilbilinaw do linteg; ‘Mangdiman kaba, machikamalala kaba, manakanakaw kaba, mangipaneknek kabas bayataw, magkosit kaba, as kan dayāwen mo saw inyapwan mo saw.’”†

²⁰ “Na, Maistro, yapo pa do kadēkey ko, ki tinongtongpal ko na sa tabo nya bilbilin,” initbay no mahakayaw.

²¹ Ki naayatan si Jesus a nangperreng sya. Sinpangan na, binata na dya a kāna, “Ari paw asa pagkorāngan mo. Yangay mwa ilāko kinabaknang mwaw, as kaitoroh mo sya dyirad mapopobri saw so naglakwan mwaw tan myan anchiw kinabaknang mod hanyit. Katayoka na, monot ka dyaken.”

²² Ki do nakaichirinaw ni Jesus so nyaya, naopay mahakayaw, as kan nagmamayo a komnaro daw maynamot ta taywaras kabaknang.

²³ Do dawri, inwaras ni Jesus nanyideb, as nakabata na sya dyirad nanawhen naw a kāna, “Ay, āngo nchya kalidyat no myan sayas kinabaknang a somdep do pagtorayan no Dyos!”

²⁴ Chinasdaaw dan nanawhen naw a maynamot do dyaya chinirin na, ki tinongtong ni Jesus a binata, “Ay, inyo a anak ko, iyaw kapakasdep do pagtorayan no Dyos, ki oyod nas kalidyat!

²⁵ Maydaydamnay kapayhawos no binyay a kamilyo do wayan rayem kan kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos.”

²⁶ Maynamot do dawri a chinirin Jesus, ki taywaraw kapakasdaaw da, as kan napenpen dabaw dangoy da a nangiyahes sya a kon da, “Na, an komwan, sino dana paronchiw maisalakan?”

²⁷ Ki pinerreng san Jesus, as nakabata na sya dyira a kāna, “Maparin aba polos no tawo do aran āngo a pamosposan. Ki no Dyos, maparin na a parinen aran āngo.”

²⁸ Sinpangan na, binata ni Pedro dya a kāna, “Namna! Maypāngo kami na? Kinarwan namen dana saya tabo do nakawnot namenaya dyimo!”

† 10:19 10:19 Eks. 20:12-16; Deot. 5:16-20

29 “Naon!” kānan Jesus. “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a omkaro so bahay na, kakakteh na saw mana inyapwan na, anak na saw mana tana na a maynamot dyaken kan Maganayaya Dāmag,

30 ki masorosok panchi kan ginagasot rawaten na do kayan na paw a sibibay sichangori kan iyaw baloraya no kinarwan na saya. On, arwaronchiw bahay, kakakteh, inyapwan, anak, kan tana na. Komwan pa do karon kalidyatan, as do kapanawdyan anchi a araw, ki rawaten nanchiw byay na a abos pandan.

31 Ki aro saw nanmanma sichangori a maybadiw a manawdyinchi, kan myan saw nanawdyi a manmanma anchi.”

Pitdwen Jesus A Ibahey Kadiman Kan Kapagongar Na
(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

32 Do dawri, somnonget dana sa Jesus kan siraw nanawhen naw a kominwan do Jerosalem. Si Jesus, ki myan do panman daw no nanawhen naw, as kan oltimo a masmasdaaw sa. Do panawdyan daw, ki siraw tawotawo saw a mamo an āngo maparin anchi daw. Sinpangan na, pinirwa pinachibawa ni Jesus asa poho saw kan dadwa a nanawhen na, kan inbahey na dyiraw mapariparinaw anchi dya.

33 “Adngeyen nyo,” binata na. “Somonget ta do Jerosalem, ki do dawri maiparawat akonchi a Tawo a Yapod Hanyit dyirad matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg. Ikeddeng danchi yaken a madiman, as kan iparawat danchi yaken dyirad dyaw a Jodyo.

34 Do dawrinchi, oyawen danchi yaken, as kachichipa danchi dyaken, sapsaplitan, as kan dimanen danchi yaken. Ki makarahan tatdo a karaw, mirwa akonchi a mabyay.”

No Kapangyahahes Ni Santiago Kan Juan
(Mt. 20:20-28)

35 Ki do kadama daw a mayam, nappasngen di Jesus anak saw ni Sebedeo a sa Santiago kan Juan, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Mo Maistro, ari paw chakey namen a akdawen dyimo.”

36 “Na, āngo chakey nyo a parinen ko dyinyo?” initbay ni Jesus dyira.‡

37 Ki nawriw inakdaw dad Jesus a kon da, “Palobosan mo pa yamen a machipaydisna anchi dyimo anchan maidayaw ka do pagtorayan mo: asa do mangketaw do kawatan mo, as asa do mamangketaw do kaholi mo.”

38 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Chapatak nyo abayaw akdawen nyowaya. Maibtoran nyoriw kalidyatan a akmanchis pasaren kwaw, kan aryoriw tored nyo a madiman a akmanchis kadiman ko?”

39 Ki initbay da dya a kon da, “Na, maparin namen.”

Do dawri, binatan Jesus dyira a kāna, “On, ibtoran nyonchiw kalidyatan a akmas kalidyatan kwaw anchi, as kan madiman kamonchi a akmas kadiman kwaw anchi,

40 ki yaken abaw mamidi an sinonchiw maydisnad kawatan ko mana do kaholi ko, ta no Dyos anchiw manoroh siras insagāna naw.”

41 Ki do nakadngey daw no rayay saw a asa poho a nanawhen so nyaya, nakasolyan da sa Santiago kan Juan.

42 As dawa, tinawagan sa tabo ni Jesus nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Chapatak nyo a siraw mangitoray so tawo do lobongaya, ki adipenen da saw itorayan daw. As siraw āpohen daw, ki itorayan da saw tawotawo da saw.

43 Ki dyi pakono komwan parinen nyo. No magkalikagom a iyaw torayen, machita iyaw magsirbi dyinyo.

‡ 10:36 10:36 Mt. 20:32; Mk. 10:51

⁴⁴ As no magkalikagom a iyaw katotorayan, ki machita paadipen dyirad tabo tawotawo.

⁴⁵ Toladen nyo pakono yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ta nangay akwaba dya a pagsirbyan tawotawo, an dya yaken magsirbi dyira. On, nangay ako a madiman tan isalakan ko saw tawotawo."

Pyahen Ni Jesus Si Bartimeo A Bolsek

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶ Do dawri, nakapakarapit daw da Jesus kan siraw nanawhen naw do asaw a idi a Jeriko. Minonot sa dyiraw reprep saw a tawotawo. Sinpangan na, do kakaro daranaw do dawri a idi, myan daw a maydisnad payisaw no rarahan a magpalpalimos asaw a bolsek a si Bartimeo a anak ni Timeo.

⁴⁷ Ki do nakadngey naw sya a myan si Jesus a taga Nasaret, inyagagay na a kāna, "Jesus a kapotōtan ni Āri Dabid, chāsi mo pa yaken!"

⁴⁸ Ki aro naydabdab dya, kan inbahey da a magolimek, ki alit na naypataywaraw nakaiyagagay na sya a kāna, "Kapotōtan Āri Dabid, chāsim pa yaken!"

⁴⁹ Do dawri, nagsardeng si Jesus do kayam naw, as nakabata na sya a kāna, "Yangay nyo pa dya."

Nangay sa do bolsekaw, as kan binata da dya a kon da, "Patorden mo aktokto mo! Maytēnek ka, ta ipatawag naw imo."

⁵⁰ Do nakadngeyaw syan Bartimeo, nyeng na pinawakdit kekeh naw, as nakapaytēnek na a nangapikapyas a nangay di Jesus.

⁵¹ Sinpangan na, inyahes ni Jesus dya a kāna, "Āngo chakey mo a parinen ko dyimo?"

Ki binata no bolsekaw dya a kāna, "Mo Maistro, chakey ko makaboya."

⁵² Do dawri, binata ni Jesus dya a kāna, "Mayam ka na, ta maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napyan ka na." Ki nyeng a nakaboyaw bolsekaw, kan minonot dana di Jesus do rarahanaw.

11

No Maragsak A Kasdep Ni Jesus Do Jerosalem

(Mt. 21:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Do nakapaypasngen daw do Jerosalem, do kasngen daranaw do tokonaw a mayngaran so Olibo, do masngenaw do idi saw a Betpage kan Betanya, nanoboy si Jesus so dadwa dyirad nanawhen naw.

² Binata na dyira a kāna, "Mangay kamo pa do masngenaya a idi do bitaya no rarahan, as kan do kapakarapit nyo daw, maboya nyonchiw naigalotaw a orbon no asno a dyi pa nasaksakayan. Obayan nyo, as kaiyangay nyo sya do dya.

³ An myan mangyahes dyinyo an anghen nyo asnwaw, ibahey nyo a, 'Machita ni Āpo a pagsakayan na, as kan insigida a pabidyen nanchi dya.' "

⁴ Do dawri, nayam dana sa, kan nasarakan daw orbonaw no asno a myan do kalsada, kan naigalot do pantawaw no bahay. Sinpangan na, inobay da.

⁵ Ki siraw maychatetēnek saw daw, binata da dyira a kon da, "Anghen nyo a obayan orbonayan asno?"

⁶ Ki initbay dan dadwaw a nanawhen inbilinaw ni Jesus dyira, dawa, pinalobosan da sa.

⁷ Sinpangan na, inyangay daw orbonaw do yananaw ni Jesus. Pinaap-ap da saw kagay daw, as nakapagsakay ni Jesus.

⁸ Do dawri, aro a tawo namolay so kagay dad rarahanaw. Siraw kadwanaw, ki nanghap sas mabohong saw a sangasanga no kayo a

tinongeh da yapod hakawan saw, as nakaparasay da syad ayamanaw ni Jesus.

⁹ Siraw myanaw do panmanaw kan panawdyan Jesus, ki inngengey da a kon da, “Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaya ni Apo Dyos a pinakainawan na!”

¹⁰ Mabindisyonan pakono nyaya a mangay a maytēnek do pagaryanayan Āri Dabid a kapoonan ta. Madaydayaw si Apo Dyos do katotohosan a hanyit!”

¹¹ Do nakapakarapit daw da Jesus do Jerosalem, nangay si Jesus do Timplo. Sinpangan na, chiniban na tabo omdibon naw, ki maynamot ta makoyab dana, naybidi sa Jesus kan siraw nanawhen naw do idi a Betanya.

Abayen Ni Jesus Kayo A Igos

(Mt. 21:18-19)

¹² Do somaronwaw a araw, do nakayapo daranaw do Betanya, naptengan si Jesus.

¹³ Do dawri, naboya ni Jesus kayo a igos a maraboy so bohong do mabawaw so dēkey dya. Dawa, yangay na chiniban an myan asi na. Ki do nakapakarapit naranaw, abaw naboya na, an dyi lang a iyaw bohong naw, ta ari pad chimpo no kapay-asi na.*

¹⁴ Ki maynamot ta abaw naboyan Jesus a asi na, inbahey na a kāna, “Abo pakononchi a polos koman so asi mo!” Do dawri, nadngey dan nanawhen naw binataw ni Jesus.

No Kangay Ni Jesus Do Timplo

(Mt. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Do nakapakarapit daw do Jerosalem, somindep si Jesus do atataw no Timplowaw. Sinpangan na, pinahbot na saw maglaklakwaw kan siraw magatgangaw daw. Pinasakeb na saw lamisaan saw no manatadi saw so kwarta, as kan kinwan na saw bangko da saw no maglaklāko saw so kalapāti.

¹⁶ Aba polos pinalobosan na a myan so rara a lomasat do sakopaw no Timplo.

¹⁷ Sinpangan na, ninanawo na saw tawotawowaw daw, kan binata na dyira a kāna, “Naitolas abawri do Masantwan a Tolas a kāna, ‘No bahay ko, ki matawagan anchi so yanan a paydasalan no tabo tawotawo.’ Ki inyowaya, ki pinayparin nyowaya bahay dan manakanakaw.”

¹⁸ Do nakadamag daw so nyaya no matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, inrogi da a chinichwas an maypāngo kadiman da sya, ta chināmo da, ta siraw tawotawo saw, ki taywaraw kaskasdaaw da do innanawowaw ni Jesus.

¹⁹ Do kapaysarisari naranaw, komnaro sa Jesus kan siraw nanawhen naw do Jerosalem.

No Kapangnanawo Ni Jesus Maynamot Do Kapaydasal

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Do kamabekasan naranaw do somaronwaw a araw, do kayam daw do rarahan, naboya daw kayowaw a igos a nahayo dana tabo bohong naw kontodo yamot na saw.

* **11:13 11:13** No kayowaya a igos, ki an omsi, ki manma mohtot asi naw, as kan somarono bohong naw. Dawa, an maganay atngeh na, ki ranan kayan bohong na, ki myan paw asi na.

²¹ Ki do dawri, nanakem ni Pedro nakaabayaw syan Jesus, kan binata na a kāna, “Mo Maistro, chiban paw kayowaya a igos a inabay mo, ki nadiman danaya!”

²² Initbay ni Jesus dya a kāna, “Myan pakono kapanganohed nyo do Dyos.

²³ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. An mamandaran nyo nyaya tokon a kon nyo, ‘Makatkat ka pakono dya a maipatapwak do tāw,’ as kan anohdan nyo a abo polos kapagmangamanga nyo a maparin inibahey nyowaw, ki syrto a maiforoh anchi dyinyo katongpal na.

²⁴ As dawa, ibahey ko dyinyo a aran āngo a akdawen nyo do dasal nyo, as anohdan nyo a narawat nyo na, maitoroh anchi dyinyo.

²⁵ Ki aran komwan, machita a kāda maydasal kamo, an myan ipsok nyo dyirad aran sino, ki pakawanen nyo tan pakawanen naynyo ni Āmang nyo a Dyos do hanyit do gatogatos nyo. [

²⁶ Ki an dyi nyo a pakawanen tawotawo a nakagatos dyinyo, pakawanen nabanchi inyo ni Āmang nyo a Dyos do hanyit do gatogatos nyo.”]†

No Kapanahaheh Maynamot Do Toray Ni Jesus

(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)

²⁷ Do nakapaybidi daw da Jesus do Jerosalem, minidibidi do atataw no Timplowaw. Sinpangan na, inasngenan dan matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, as kan siraw panglakayen daw no Jodyo saw si Jesus.

²⁸ Binata da dya a kon da, “Iyaw pinarin mwaya kakoyab do Timplowaya, ki dino nanghapan mos toray, mana sino nangmandar dyimo a omparin siras syay?”

²⁹ Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, “Sakbay a atbayen ko, ari paw iyahes ko dyinyo. Ta an matbay nyo, ayket, atbayen ko iyahes nyowaya dyaken an sino nanoroh so toray ko a mamarin siras nyaya.

³⁰ Dino nakayapwan torayaw ni Juan a Mamonyag a mangbonbonyag: yapo do Dyos mana yapod tawo? Athayen nyo pa!”

³¹ Ki nagsisinopyat sa, kan naysin-aatbay sa do katakatayisa dyira a kon da, “Āngo itbay ta? An ibahey ta a, ‘Yapod Āpo Dyos,’ iyahes nanchyori dyaten an āngo ta dyi ta nanganohed di Juan?”

³² Ki an batahen tawri a, ‘Yapod tawo’? Aysa! Engga ah,” kon da. Nyaw binata da maynamot ta mamō sad tawotawo saw daw, ata, nanganohed tabo tawotawo di Juan Mamonyag a iya, ki oyod a propita no Dyos.

³³ As dawa, no initbay dad Jesus, ki “Chapatak namen aba.”

Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “An komwan, ibahey kwaba dyinyo an āngo toray ko a mamarin so akma siras nya.”

12

No Pangarig Maynamot Dyirad Mangay-aywanaw So Obas

(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

¹ Sinpangan na, tinongtong ni Jesus nagpangarigan dyira a kāna, “Myan asa tawo a naymoha so aro a obas do kaobāsan naw, kan dinibon na a inahadan. Nakapamarin na pa so pangatsan na kan angangaw a bato a pangapyan naw so asoyaw a ipaates nanchi. Sinpangan na, napatnek pas bengbeng a pagbantayan na. Do katayoka naranaw, inpaābang na dyirad pinagbantay naw, as nakapagbyahi na.

† 11:26 11:26 Nyaya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

² Do chimpo danaw no kapaychamomolas, tinoboy no nagpaābangaw iyaw tobotoboyen naw a mangay dyirad nangipaābangan naw tan mangay a manghap so binglay naw.

³ Ki siraw nangipaābanganaw, tiniliw daw tinoboy naw, as nakamalo da sya, kan pinaybidi da a aba polos intoroh da dya.

⁴ Sinpangan na, minirwa dana nanoboy nagpaābangaw. Ki linichitan daranan nachiaābangaw, as nakasnesnek da sya.

⁵ Sinpangan na, nanoboy danas matarek, ki diniman darana. Komwan paw pinarin da dyirad tabo saw a tobotoboyen na. Myan saw minalmalo da, kan diniman daw kadwan.

⁶ Do dawri, apabaw nabidin a maparin na toboyen, malaksid do mismo naw a anak a oyod nas chadaw. Dawa, iya danaw tinoboy na, kan binata na a kāna, 'Ay, syirto a anyiben daw anak kwaya.'

⁷ Ki do nakawara naw do kaobāsanaw, binata dan machiab-ābangaw do katakatayisa dyira a kon da, 'Iya danaw nyayaw mangtawidaw so kaobāsanaya. Ngay, yangay ta dimanen tan dyaten danaw kaobāsanaya!'

⁸ Sinpangan na, tiniliw da, as nakadiman da sya, as nakaipoha das bangkay naw do gaganaw no kaobāsan."

⁹ Do dawri, inyahes ni Jesus dyirad tawotawowaw a kāna, "Āngonchiw parinen akin dyiraw so kaobāsanaw? Syimpri, yangay na sanchi a dimanen pinaabāngan naw so kaobāsan naw, as kaipaābang nanchi sya do matarek.

¹⁰ Nabāsa nyo abawriw nyaya chirin no Dyos a naitolas do Masantwan a Tolas a kāna,

'Iyaw nawri a bato a inpoha dan mapatnek saw so bahay, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato a mangpayit so nawri a bahay.

¹¹ Iyaw nyaw pinarin no Dyos, kan taywara maganay kan makaskasdaaw do kapakaboya ta?' ".*

¹² Sinpangan na, chakey dan āpohenaw no Jodyo a ipatiliw si Jesus, ta maawātan da a chinirichirin naw nyaya a pangarigan a pachikontra na dyira. Ki maynamot ta mammo sad aro saw a tawotawo, tod darana kinarwan.

No Kapanahes Maynamot Do Kapagbayad So Bwis

(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

¹³ Do dawri, nanoboy sas papere a Parisyo kan siraw kadwanaw a nanawhen Herodes tan asdosdoken das Jesus maynamot do kapanahahe da.

¹⁴ Nangay sa dya, kan binata da a kon da, "Mo Maistro, chapatak namen a tabo a ichirin mo, ki oyod. Chapatak namen pa a mangidomdoma kaba, kan itatārek mo sabaw matohos so saad. Abaw matarek a inanawo mo, an dyi lang a iyaw oyodaw a chakey no Dyos a parinen tawotawo. Sichangori, ibahey mo pa dyamen an maikontra do linteg iyaw kapagbayad namen so bwis do impirador do Roma? Āngo mabata mo? Magbayad kami mana engga?"

¹⁵ Ki maynamot ta chinapatak ni Jesus kapaysinsisingpet da, binata na dyira a kāna, "Āngo ta sooten nyo yaken? Torohan nyo pa yaken so plata, ta chiban ko pa."

¹⁶ Tinorohan da so plataw. Do dawri, inyahes na dyira a kāna, "Sino akin ladawan kan akin ngaran syay?"

Ki initbay da dya, "Nas Impirador."

* 12:11 12:11 Sal. 118:22-23; Mt. 21:42; Ara. 4:11; Roma 9:33; 1 Ped. 2:7

¹⁷ Do dawri, binata ni Jesus dyira a kāna, “Na, an komwan, itoroh nyod Impirador dyira naw, as itoroh nyo do Dyos dyira naw.” Do nakadngey daw so nyaya, ki oltimo nakasdaaw da a maynamot do kasiribaw ni Jesus.

No Kapanahaheh Maynamot Do Kapagongar
(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

¹⁸ Do dawri, myan saw nangay di Jesus a yapod grupo dan Sadosyowaw a siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman.

¹⁹ Inyahes da dya a kon da, “Maistro, intolas ni Moyses nyaya linteg dyaten a Jodyo a kāna, ‘An madiman iyaw asa mahakay, as makarwan naw baket naw a abo pas pōtot, machita ahapen a kabahayen kakteh naw tan pototan na so pinakaanak no kakteh naw a nadiman.’†

²⁰ “An komwan linteg, āngo mabata mo do dyaya pangarigan? Myan sa kono papito a makakakteh a mahahakay. Iyaw matonengaw, ki nangabahay, as kan sakbay a myan pōtot na, nadiman.

²¹ Sinpangan na, no adyenaw no nadimanaw, ki kinabahay naw ipag naw a bālo, as kan aran iya, ki nadiman a abos pōtot. Masaw, naporin do chatatdo daw.

²² Siraw papitwaw a makakakteh, ki kinabahay daw nawri a mabakes, kan nadiman sa tabo a abos pōtot. Do kapanawdyanaw, nadiman mabakesaw.

²³ “Dawa, an komwan,” inyahes dan Sadosyowaw di Jesus, “sinonchi dyiraw akin kabahay so nya mabakes anchan araw a kapagongar; ta kinabahay daya tabon papito saya makakakteh nyaya mabakes?”

²⁴ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Samna! Matikaw kamo, ta maawātan nyo abaw naitolasaw do Masantwan a Tolas, as kan maawātan nyo abayaw panakabalin no Dyos.

²⁵ Ta anchan mirwa mabyay tawotawo a nadiman, ki mangabahay pa sabanchi daw, ta akma dana sanchis anghil saw do hanyit.

²⁶ Ki an maynamot do kapirwa mabyay no nadiman, nabāsa nyo abawriw naitolasaw do libro a intolas ni Moyses a maynamot do somdesdebaw a kayo? Do dawri, binata no Dyos di Moyses a kāna, ‘Yaken, ki yaken no Dyos daw da Abraham, Isaak, kan Jakob.’‡

²⁷ No chakey na batahen, ki iyabaw Dyos no nadiman, an dya iyaw Dyos no sibibay. Rakohayaw pakatikawan nyo.”

Iyaw Kasisitaan A Bilin
(Mt. 22:34-40; Lk. 10:25-28)

²⁸ Myan do dawriw asa mahakay a mangnanawo so linteg. Nadngey naw kapagosopyat daw, kan napatakan naw nainsiribanaw a katbay ni Jesus dyirad Sodosyowaw. As dawa, naypasngen di Jesus, as nakaiyahes na sya a kāna, “Mo Maistro, āngo iyaw kasisitaan dyirad tabo saw a bilbilin?”

²⁹ Tinbay ni Jesus a kāna, “Iyaw kasisitaan a bilin, ki nyaya: ‘Adngeyen nyo, inyo a tawotawo do Israel. No Apo ta a Dyos, ki iyaw moyboh a Dyos.

³⁰ Machita chadaw nyo Apo a Dyos nyo do tābo poso nyo kan tābo katawo nyo, do tābo aktokto nyo, as kan tābo kayit nyo.’§

³¹ Ki no somarono a kasisitaan, ki nyaya: ‘Machita chadaw nyo kapayngay nyo a tawo a akmas kadaw nyo so inawan nyo.’* Apabaw bilin a masisisita kan nya saya.”

† 12:19 12:19 Deot. 25:5 ‡ 12:26 12:26 Eks. 3:6 § 12:30 12:30 Deot. 6:4-5 * 12:31 12:31 Leb. 19:18

32 Do dawri, binatan mangnanawowaw so linteg dya a kāna, “Kosto nawrim Maistro! Oyodayaw binata mwaya a asaw Dyos, kan abaw matarek, an dya iya lang.

33 On, machitaw kadaw ta sya do tābo poso ta kan tābo aktokto ta, do tābo kayit ta, as kan machita a chadaw taw kapayngay ta a tawo a akmas inawan ta. Masissisita a tongpalen taw dadwa saya kan kapangidātonaw so binyay ta do Dyos.”†

34 Ki do kadlawaw syan Jesus so nainsiribanaw a katbay na, binata na dya a kāna, “Mabawa kaba a machirapa do pagtorayan no Dyos.”

Do katayokaw no nawri, mabābang dana sa manāhahes di Jesus.

No Kapanahahes A Maynamot Di Kristo

(Mt. 22:41-46; Lk. 20:41-44)

35 Sinpangan na, do kayanaw ni Jesus a mangnanawo do Timplo, inyahes naw nya a kāna, “Āngo ta batahen dan mangnanawo so linteg a si Kristo,‡ ki tod lang a kapotōtan Āri Dabid do kaychowa?

36 Ta sigon do inpaltiingaw no Ispirito Santo di Dabid, nyaw intolas na a kāna,

‘Binata ni Āpo Dyos do Āpo ko a, “Maydisna ka do kawanan kwaya a mandad kaābak ko siras kabosor mo saya, kan ipapitapita ko sad kokod mwaya.” ’§

37 “An tawagan ni Dabid so ‘Āpo,’ maypāngo nakahtot ni Kristo do kapotōtan Dabid?”

Do dawri, siraw aro saw a tawotawo a myan daw, ki taywara a masoyot sa a nangadngey di Jesus.

Pilawen San Jesus Mangnanawo Saw So Linteg

(Mt. 23:1-36; Lk. 20:45-47)

38 Do nakapanganawo naw dyira, binata na a kāna, “Annadan nyo saw mangnanawowaya so linteg, ta chakey daw maylaylay so mayid,* kan imāsen da paw mapadayawan a kabkblaawan no tawotawo do plasa.

39 Pidyen da paw kasisitaan a disnan do sinagoga da saw kan mada-dayaw saw a yanan dan matotohos saw so saad do paspasken saw.

40 Allilawen da pa saw babbālwaw a mababakes tan madyira daw bahabahay da, as kapaydasal das manaro a pangoliwlib das kaparin daw. As dawa, marahrahme† anchiw dosa da.” Nāwriw binatan Jesus.

No Limos No Bālo A Mabakes

(Lk. 21:1-4)

41 Katayokan nawri, nangay si Jesus a naydisna do masngenaw do paglimosan daw do Timplowaw. Ki do dawri, chinichiban na saw tawotawowaw a mamosek so kwarta da, ki aro saw babaknang a taywaras kāro posken da.

42 Sinpangan na, naypasngen asaw a mapobri a bālo a mabakes, as nakapangasday nas dadwa plata a kabobodisan so balor.

43 Ki do dawri, tinawagan sa ni Jesus nanawhen naw, as kan binata na dyira a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Arwaro inasdayaya no mapobryaya a bālo kan iyaw sinday daya no tabo a namosek so paglimos da.

† 12:33 12:33 Deot. 4:35 ‡ 12:35 12:35 “Kristo” mana “Mesias.” § 12:36 12:36 Sal. 110:1; Ara. 2:35; Heb. 1:13; 10:12-13 * 12:38 12:38 No gagāngay a kaosar da so nyaya a mayid a laylay, ki do kayan daw lang a mangnanawo mana maydasal. Ki mapatak a maboya dya a midibidi sa do gagan a maylaylay so komwan tan ipangas daw katohos no saad da.

44 Ta no intoroh da, ki iya lang sobraw no kinabaknang da. Ki iyaw bälwaya, aran pobri, ki intoroh naw moybohaw a myan dya. On, intoroh naw tabo a maparin a chabyay na.”

13

No Kaipakatoneng Ni Jesus So Kalasa No Timplo

(Mt. 24:1-2; Lk. 21:5-6)

1 Do nakahbot daranaw da Jesus do Timplowaw, asa dyirad nanawhen naw nakabata sya dya a kána, “Mo Maistro, chiban pa! Ay, taywarayas kararakoh naosar saya bato a pinamatnek da, as kan mapipintas sayaw pinatnek da saya do dyaya a Timplo!”*

2 Ki tominbay si Jesus a kána, “Siraw maboaya nyowaya rarakoh a napatnek, ki mararayaw sanchi a tabo, as kan apabanchi a polos matokos a machidket a bato do yanan daya sichangori, ta malasanchi a tabo.”

No Kalidyatan Kan Kaidadanes

(Mt. 24:3-14; Lk. 21:7-19)

3 Ki do nakapaydisnaw da Jesus do talapawaw no tokonaw a mayngaran so Olibo a machisalap do Timplowaw, naypasngen si Pedro, si Santiago, si Juan, as kan si Andres di Jesus. Inlimed dá inyahes dya a kon da,

4 “Ibahey mo pa dyamen an kanganchiw kaparin dan nyaya, kan maypangonchiw pakallasinan namen sya a iyaw pakatongpalan da tabon nya, ki masngen dana?”

5 Do dawri, inrogi ni Jesus nangnanawo dyira a kána, “Magannad kamo tan abo mapaychawaw dyinyo.

6 Aro sanchiw mangay a mangosar so ngaran ko, kan batahen danchi a, ‘Yaken si Kristo!’ Aronchiw allilawen da.

7 Anchan madngey nyo kabtak no gobat kan damdāmag maynamot do gobat, mabakel kamo abanchi. Machita maparin saw nyaya, ki chakey naba batahen a nawri danaw pandan lobongaya.

8 Maggogobat sanchiw nasyon kan nasyon, as kan komwan sanchiw pagaryan kan pagaryan. Myan panchiw gin-gined do matatarek saw a logar, kan myan panchiw kapaychapteng. Siraw nya, ki pangrogryan pa no panglidyalydyat a akmas kapagpasikalaw no maymanganak.

9 “Ki an inyo, magannad kamo, ta tiliwen kan idarom danchinyo no tawotawo. Saplitan danchinyo do sinagoga da saw, kan paytēneken danchinyo do salapen dan magtotoray kan ar-āri maynamot do kawnot nyo dyaken. Ki iyanchiw nawriw gondaway nyo a mangipaneknek dyira so Maganay a Dāmag.

10 Ki sabbay no pandan lobongaya, ki machita maikasaba a manma iyaw Maganay a Dāmag do tabo tawotawo do lobongaya.†

11 Do katiliw daw anchi dyinyo a idarom, chabakel nyo aba an āngo nchiw itbay nyo. Do dawrinchi, tod nyonchi a batahen tombodaw do pangtoktwan nyo, ta inyo abanchiw maylilyakaw, an dya Masantwan a Ispirito a manoroh so pabatahen nyo.

12 Myan sanchiw tawotawo a mangipadiman so mismo da a kakakteh, as kan komwan anchiw parinen inyapwan dyirad anak da. Siranchiw anak, ki machikontra sanchi do inyapwan da, kan ipadiman da sanchi.

* **13:1 13:1** Siraw nyaya a bato, ki marmol kan maydak so kita. Nasorok a asa poho kan asa a kamitro kananaro da, kan tatdo kan godwa kamitros katohos da. † **13:10 13:10** Mt. 24:14; 2 Ped. 3:10-14

13 Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken. Ki maisalakan anchiw makaibtor so kapanganohed na mandad pandan.”

No Makamwamomo A Mangrarayaw

(Mt. 24:15-28; Lk. 21:20-24)

14 Tinongtong ni Jesus naychirin. Binata na a kāna, “Anchan maboya nyonchiw ‘Makamwamomwaw a Mangrarayaw’[‡] a maytēnek do dyaw a rombeng a paytēnekan na — Inyo a makabāsa so nyaya, awāten nyo a maganay iyaw chakey na batahen! — do dawrinchi, siraw myan do Jodya, machita mayyayo sanchi a somonget do katokotokonan a tomayo.

15 Iyanchiw myan do papagaw no bahay na, ki dyi dana pakono maybabalay a somdep a mangay a manghap so warawara na a iyonot na.

16 Masaw myanaw do bengkag naw, dyi dana pakono a maybidi do bahay na a mangay a manghap so pagsokatan na.

17 Ki piman, ta makakāsi sanchiw mabogyaw kan mapasoswaw do dawri a araw!

18 Maydasal kamo do Dyos tan dyi pakono a ammyan kaparin no nyaya.

19 Ta do dawri sanchi a araw, myan sanchiw lidyat a polos a dyi pa naporin mana dyi pa napadasan nakayapo do nakaparswa no Dyos so lobongaya a mandas changori, as kan mapirwa pabanchi a polos nyaya do masakbayan.

20 Ki an dya inaksayan no Dyos bidang no araw saya a kalidyatan, abanchiw aran sino a mabidin a sibibyay do lobongaya. Ki maynamot dyi-rad pinidi saw no Dyos, chinsayan naw araw saya a kayan kalidyatanaya.

21 “Do dawri, an myan makabata sya dyinyo a kāna, ‘Chiban nyo, ari dana dyas Kristo!’ mana ‘Chiban nyo, tori aba dwadaw?’ ki manganohed kamwaba,

22 ta tombod sanchiw aro a sinan Kristo kan sinan propita a mapaboya so milagro kan pangancharan a pamaychawaw da siras aro a tawotawo. On, allilawen da sanchi, an maparin, sira paw pinidyaw no Dyos a tawo na.

23 As dawa, kaannadan nyo, ta naisakbay ko na sa naibahey a tabo dyinyo nya saya.”

No Kangay No Tawo A Yapod Hanyit

(Mt. 24:29-31; Lk. 21:25-28)

24 “Do dawri sanchi a araw a katayokan kalidyatan, maysarinchiw araw, kan arabanchiw sedang no bohan.

25 Maychaahesday sanchiw bitohen a yapod hanyit, as kan tabonchi do hanyit a myan so panakabalin, ki makosokoso sanchi. §

26 Do dawrinchi, ki maboya danchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a mawara a pongosan no demdem* a myan so rakoh a panakabalin kan tan-ok.

27 Sinpangan na, toboyen ko sanchiw anghilis ko a mangay a mangpeh siras pinidi kwaw do aran dino a seksek do intiro a lobong.”

No Pangarigan A Maynamot Do Kayo A Igos

(Mt. 24:32-35; Lk. 21:29-33)

‡ 13:14 13:14 Dan. 9:27; 11:31; 12:11 § 13:25 13:25 Isa. 13:9-11; 34:4; Joel 2:10; Pal. 6:12-17

* 13:26 13:26 Dan. 7:13; Mk. 9:7; 14:62; Pal. 1:7. No chakey a batahen demdem, ki “bileg no Dyos a mangokom.”

²⁸ Sinpangan na, tinongtong ni Jesus nangnanawo a kāna, “Adālen nyo nya pangarig a maynamot do kayowaw a igos: An somiknan a omlak kan tomohos, chapatak nyo na a masngen danaw rayon.

²⁹ Komwan pa dyinyo sichangori. An maboya nyonchiw katongpal no nya saya kalidyatan, chapatak nyo nanchi a ito danaw kawara ko.

³⁰ No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Myan panchi dyinyo do dyaya kapotōtan sibibiyay pa do katongpal no tabo no bata ko saya.[†]

³¹ Iyanchiw hanyit kan tanaya, ki mabo sanchi a tabo, ki mabo abanchi a polos chirin ko.”[‡]

Abaw Makapatak So Nawri A Araw Mana Oras
(Mt. 24:36-44)

³² “An maynamot do dawri a araw mana oras no panongpalanaya, ki aba polos makapatak sya. On, ta aran siraw anghilis do hanyit, ki chapatak daba. As aran yaken a Anak no Dyos, ki chapatak kwaba, an dyi lang a si Āmang kod hanyit moyboh a makapatak sya.

³³ As dawa, magannad kamo, kan nāw kamo pakono a nakasagāna, ta chapatak nyo aba an āngo nchiw oras no kawara ko.

³⁴ “Ta maiyarig ako do tawowaw a magbyahi a dya mangibahey an āngo a araw kapaybidi na. Inparawat naw bahay naw a onongan dan pachirawatan naw, kan tinorohan naw kāda asa so pagrebbengan na. Sinpangan na, binilin naw magbantayaw do pantawaw a nāw na nakasagāna do kawara na.

³⁵ “As dawa, sisasagāna kamo pakono ah, ta chapatak nyo aba an āngo nchiw kawara ko a maiyengay do akin bahayaw. Chapatak nyo aba an maysarisari, abak no ahep, maysesedang, mana an mabekas dana.

³⁶ Ta alit na maychihat anchiw kawara ko, kan maganay an dyi koynyo a madasan a makaycheh.

³⁷ “Nyayaw ibilin ko dyinyo dya kan dyinyo a tabo a tawotawo a sisasagāna kam pakono a pirmi.”

14

Siimen Da A Dimanen Si Jesus
(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Dadwa pa karaw, as karapit no Pista no Pakanaknakman so Naka-habasaw no Anghil kan Pistaw no Tinapay a Abos Libadora. Do dawri, siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki tinongtong daw nagtotolag an maypāngo kaikorimed da mangtiliw si Jesus tan dimanen da.

² Binata da a kon da, “Maparin aba irana ta tiliwen an madamaw pista ah, ta angwan nawriw mangkiras so riribok.”

No Mabakes A Napado So Bangbanglo
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Do dawri, myan sa Jesus do Betanya do bahayaw ni Simon a nagliproso do nakarahan. Ki do kadama daw a koman, myan asa mabakes a somindep do bahayaw a nakaigpet so oltimo so kangina a bangbanglo a mayngaran

[†] 13:30 13:30 Mana “mabo kamo aba a Jodya sakbay no katongpal a tabo no nya saya a batahen ko dyinyo sichangori.” [‡] 13:31 13:31 Sal. 102:25-27; Isa. 40:6-8; Mt. 5:18; 1 Ped. 1:24-25; 2 Ped. 3:10-14

so nardo a nakapno do praskita a alabastro.* Sinpangan na, pinotohan naw alabastrowaw, as nakapado nas bangbanglwaw do ohwaw ni Jesus.

⁴ Ki do dawri, nakasoli saw kadwanaw a tawo a myan daw, kan binata da do katakatayisa dyira a kon da, “Aysa, mangbaywaya! Āngo ta naipohaw nyaya?”

⁵ Sigoro magbalar nyaya so nasorsorok kan tatdo a gasot a dinaryo.† Dyori a maganaganay an ilāko, as itoroh kwartaw dyirad mapopobri saw?” kon da, as kan taywaraw nakapaydabdab da sya.

⁶ Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Inolay nyo! Āngo ta ririboken nyo? Oyod a maganay nawri a pinarin na dyaken.

⁷ Ta siraw pobri, ki pirmi sa myan dyinyo, as kan maparin nyo sa sidongan do aran āngo a chakey nyo a oras. Ki an yaken, myan akwaba kankanayon dyinyo.

⁸ Iyaw mabakesaya, ki pinarin na tabo maparin na. On, pinapapotan naw inawan ko a pinanma tan maisagāna do kaitanem ko.

⁹ No ibahey ko dyinyo, ki oyod a aran dino a kaikasabaan Maganayaya Dāmag do lobongaya, ki masarsarita panchiw pinarinayan nyaya mabakes a pakanaknakman sya.”

No Kapachitolag Ni Jodas A Lipotan Na Si Jesus
(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

¹⁰ Sinpangan na, si Jodas Iskariote a asa dyirad asaw a poho kan dadwa nanawhen ni Jesus, ki nangay dyirad matotohos saw a papadi tan lipotan nas Jesus.

¹¹ Do nakadngey daw so rantaw ni Jodas, nasoyot saw papadyaw, kan inkari da dya a torohan das kwarta. Do dawri, insiknan ni Jodas maychichwas so gondaway na a manglipot di Jesus.

No Kaisagāna No Kapanawdyan A Pangmalem
(Mt. 26:17-25; Lk. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

¹² Do manōmaw a araw no Pista no Tinapay a Abos Libadora‡ a iyaw no arawaw a kapangdiman dan Jodyo saw so orbon saw a karniro a idāton da, ki inyahas dan nanawhen na saw ni Jesus a kon da, “Dino chakey mo a pagsagānaan namen so pangmalem ta do Pistaya no Nakahabasaw no Anghil?”

¹³ Do dawri, tinoboy san Jesus dadwaw a nanawhen na, as kan binata na dyira a kāna, “Somdep kamo do syodadaya, as kan myan anchiw ombayat dyinyo a asa mahakay a mayrara so asa kamalabi a ranom, ki monot kamonchi dya.

¹⁴ Onotan nyonchi do asdepan naw a bahay, as kabata nyonchi syad akin bahayaw a, ‘Ipayahasaw ni Maistro an dino kono kwarto a kanan danchi kan siraw nanawhen naw do kapistaya?’

¹⁵ Ipaboya nanchi dyinyo mamanyitwaw a kwarto a rakoh a nakasagāna dana kontodo lamisaan. Dawrinchiw pagsagānaan nyos kanen ta.”

¹⁶ Sinpangan na, nangay saw dadwaw a nanawhen ni Jesus do syodadaw, ki napanin binataw ni Jesus dyira. Do dawri, nagsagāna sa so kanen da maynamot do Pistaw a Pakanaknakman so Nakahabasaw no Anghil.

* **14:3 14:3** Iyaw alabastro, ki kitan bato kan akmay dyidyaw. Tiktikan kan osaren da pangidyidyawan so bangbanglo. † **14:5 14:5** Tatdo a gasot a dinaryo, ki kosto a tangdan no asa a tawo do asa katawen. ‡ **14:12 14:12** No dāmaw a pangmalem do dyaya a pista, ki pinangaranan da so Pistan Passover a pakanaknakman da so nakahabasaw no anghil do Egipto. Eks. 12:1-27; Leb. 23:5-8; Deot. 16:5-8

17 Ki do kapaysarisari naranaw, nawara dana sa Jesus kan siraw dosi saw a nanawhen na.

18 Ki do kayan daw do lamisaan a koman, binatan Jesus dyira a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Asanchi dyinyo a machihanghang dyaken sichangori, ki manglipot anchi dyaken.”

19 Pinagmamayo daw nawri a nadngey da, kan nagsasarono sa nangyahas sya di Jesus a kon da, “Yakenori?”

20 Binatan Jesus dyira a kāna, “On, syirto a asa dyinyo a asa poho kan dadwa a machipaydidinot dyaken do sabak.

21 Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki madiman a akmas naitolasaw do Masantwanaya a Tolas, ki kapakāsi panchi no nawri a tawo a manglipot dyaken! Maganaganay an dya nayanak nawri a tawo.”

No Manawdyi A Kapachipangmalem Ni Jesus Dyirad Nanawhen Naw
(Mt. 26:26-30; Lk. 22:15-20; 1 Kor. 11:23-25)

22 Ki do kayan daw a koman, nanghap si Jesus so tinapay, as nakapay-dasal na nagyaman di Āpo Dyos. Sinpangan na, inakchikchid na a intoroh dyirad nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Hapen nyo nyaya, ta nyaw inawan ko.”

23 Sinpangan na, nanghap so asa kabaso do inomen daw, as nakapagya-man nad Āpo Dyos, as nakaiparawat na sya dyira, ki mininom sa tabo.

24 Do dawri, binata na dyira a kāna, “Iyaw nya, ki raya ko a moyog anchi do kadiman ko a pangsigorādo so bayo a tolag no Dyos dyirad tabo tawotawo.

25 Oyod nyaya ibahey ko dyinyo a mirwak pabanchi a polos a minom so palekaya no obas a mandad araw a kaynom ko so bayo do pagtorayan no Dyos.”

26 Do katayokaw no nawri, nagkankanta sa, as nakahbot da a somnonget do Tokon a Olibo.

No Kaibahey Ni Jesus So Kailibak Sya Ni Pedro
(Mt. 26:31-35; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

27 Ki do kayam daw do tokonaw, binatan Jesus dyira a kāna, “Payayowan nyonchi yaken, inyo a tabo, ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna no Dyos, ‘Dimanen konchiw mangonong so karniro, as siranchiw karniro, ki maychawpit sanchi.’”

28 Ki anchan mirwa akwa mabyay, manmanma akonchi a mangay do Galilya kan inyo.”

29 Ki initiba ni Pedro dya a kāna, “Aran komaro sanchi a tabo, ki yaken, ki engga!”

30 Binata ni Jesus dya a kāna, “Ibahey ko dyimo oyod mo Pedro a do dyaya ahap, sakbay a pirwahan sabongan a manok monyi, naypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

31 Ki inapati ni Pedro a inbahey dya a kāna, “Aran mairaman akonchi a madiman dyimo, polos a dyi koyomo a ilibak.” Komwan paw binata da tabo no nanawhen naw.

No Kapaydasal Ni Jesus Do Getsemani
(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

32 Sinpangan na, nawara sa Jesus do asaw a logar a mayngaran so Getsemani do dawri a tokon. Do dawri, binata ni Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Maydisna kamo dya, ta mangay akwa maydasal.”

³³ Katayoka na nangibahey syaw, inhap na sa Pedro, Santiago, kan Juan, kan nachibawa sa so dēkey. Do dawri, somniknan si Jesus a taywara mabakel kan mariribok.

³⁴ Binata na dyira a kāna, “Taywarayaw kapagmamayo ko, kan akmayaw chadiman ko. Mabidin kamo dya, ki makaridam kamo.”

³⁵ Do dawri, naypabawas dēkey, as nakapaysasakeb nad tana a naydasal. Inakdaw na an maparin, ki ditchanan naw nawri a kalidyatan.

³⁶ Do nakapaydasal naw, binata na a kāna, “Mo Āmang ko, maparin mo aran āngo. An maparin, ki paditchanen mo pa yaken do kalidyatan kwaya. Ki pagayatan kwabaw matongpal, an dya iyaw chakey mo.”

³⁷ Sinpangan na, do kapaybidyaw ni Jesus do yanan daw no tatdwaw a nanawhen na, ki nadasan na sa a makaycheh. Binata nad Pedro a kāna, “Simon, nakaycheh kawri? Maparin mwabawriw magridam so aran asa kaoras?”

³⁸ Makaridam kamo kan maydasal kamo tan dyi kamo a masday do solisog. Sisasagānaw kapangtokto nyo, ki makapsot inawan nyo.”

³⁹ Katayokan nawri, naybidi danas Jesus do paydasalan naw a naydaydasal a akmas dāmwan a pinarin na.

⁴⁰ Ki do kapirwa naranaw a naybidi do yanan daw no nanawhen naw, myan dana sa minirwa nakaycheh, ta oyod das kadoho. Chapatak dabaw itbay da dya. Sinpangan na, naybidi danas Jesus do paydasalan naw.

⁴¹ Ki do chatatdwaw no nakapaybidi nad yanan daw, binata na dyira a kāna, “Ari kam pawri a makaycheh kan maynahah? Naw dana ah! Narapit danaw orasaw a kaiparawat ko a Tawo a Yapod Hanyit dyirad arwaw so gatos.

⁴² Maybangon kamo na, ta may ta na. Chiban nyo, tori danaw manglipotaw dyaken!”

No Kalipot Kan Katiliw Da Si Jesus

(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

⁴³ Madama pa maychiychirin si Jesus do nakawaraw ni Jodas a iyaw asaw dyirad asa poho kan dadwa saw a nanawhen na. Nachirayay sa dyaw arwaw a tāwotawo a nakabahayang kan nakamamalo a tinoboy dan matotohos saw a papadi, siraw mangnanawowaw so linteg, kan siraw panglakayen da saw no Jodyo.

⁴⁴ Tinorohan ni Jodas saw nachirayayaw dya so sinyal a iyaw nyaya: “No dadek kwaw anchi, ki iyaw kadyawen nyowaya. Tiliwen nyonchi, as kaikaro nyo sya a mabantayan a maganay.”

⁴⁵ Do nakapakarapit daw daw, ki taros a nangay si Jodas di Jesus, as nakabata na sya a kāna, “Mo Maistro,” as nakadadek na sya.

⁴⁶ Insigida kinamet das Jesus a tiniliw.

⁴⁷ Do dawri, inasot no asaw dyirad nanawhen naw a myan a maytēnek daw bahayang naw, as nakasintaw nas adipenaw no katotohosanaw a padi, kan naringodan.

⁴⁸ Sinpangan na, binatan Jesus dyirad nangtiliwaw sya a kāna, “Tolisan akori? Āngo ta myan bahayang nyo kan mamalo nyo a mangay a omtiliw dyaken?”

⁴⁹ Kararaw, ki nachisagel ako dyinyo a nangnanawo dyinyo do Timplo, ki asyo nyo yaken a pinadas a tiliwen do dawri. Ki aran komwan, machita parinen nyo nyaya tan matongpal naitolasaw kaychowa do Masantwan A Tolas.”

⁵⁰ Sinpangan na, naychapayapayayo saw nanawhen naw, kan inonolay daranas Jesus.

⁵¹ Ki do dawri, myan iyaw barwaw, kan nakalaylay lang so ayob a minonot di Jesus. Sinpangan na, inigpet daw ayob naw, ta aran iya, ki pinadas da tiliwen.

⁵² Ki sinpangan na,, nabahas ayob naw, kan nayyayo a silalābos.

No Kaidarom Das Jesus Dyirad Matotohos Saw A Papadi
(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Do dawri, inyangay da si Jesus do bahayaw no katotohosanaw a padi a nakakpehan dan tabo matotohos saw a papadi, siraw panglakayen dan Jodyo saw, as kan siraw mangnanawowaw so linteg.

⁵⁴ An maynamot di Pedro, ki nakateng a minonot di Jesus, as kan do nakapakarapit naw do atataw no bahay no katotohosanaw a padi, nachidisna dyirad gwardya saw kan nachipanangdang.

⁵⁵ As siraw matotohos saw a papadi kan siraw tabo a konsihal, ki nanta sas pangpaneknek a maikontra di Jesus tan myan iyaw pakayapwan da omdiman sya. Ki alit na abo nachichwasan da.

⁵⁶ Aro saw tawotawo a nangpaneknek so maikontra di Jesus, ki malit sa bayataw. As dawa, mayoyonot abaw batabata daw.

⁵⁷ Myan saw kadwan dyira a naytēnek a nangpaneknek so nya bayataw a maikontra dya a kon da:

⁵⁸ “Nadngey namenaw nyaya tawo a batahen na a kāna, ‘Rarayawen ko nyaya Timplo a pinarin tawo, as do irahem no tatdo a karaw, ki mapatnek ako so dya pinarin tawo.’”

⁵⁹ Ki aran komwan binata dan kadwan saw, alit na mayoyonot abaw batabata daw.

⁶⁰ Ki do dawri, naytēnek katotohosanaw a padi do salapen dan tabo, as nakaiyahes na syad Jesus a kāna, “Oyodoriw batabatahen daya maikontra dyimo? Abawriw maitbay mo?”

⁶¹ Ki naylilyak aba si Jesus kan polos nad inatbay. Sinpangan na, pinirwa danan katotohosanaw a padi a inyahes a kāna, “Imoris Kristo a Anak no maidayawaw a Dyos?”

⁶² Ki tinbay ni Jesus a kāna, “On, yaken nawri, kan maboya nyonchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a maydisna do kawanan no Dyos do hanyit a myan so panakabalin, as kan maboya nyo panchi yaken a maypābodis a yapod hanyit a mapongosan so demdem.”*

⁶³ Do dawri, taywaraw nakapakasoli no katotohosanaw a padi. As dawa, pinirit naw laylay naw, as nakaiabahey na sya dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Machita ta pawriw pamaneknek ta?”

⁶⁴ Nadngey nyo nayaw bata naya a ipariho naw inawan na do Dyos. Ki āngo keddeng nyo?”

Ki initbay da a tabo a machita a madiman.

⁶⁵ Sinpangan na, insiknan dan kadwan saw a chinichipan si Jesus. Binarabādan das mata, as nakadandanog da sya, as nakaiyahes da sya dya, “Tarsen mo pa an sino saw mangdandanogaya dyimo?” kon da.

Sinpangan na, inhap das Jesus no magbanbantayaw daw, as nakatongtong da minbaot sya.

No Kailibak Ni Pedro Si Jesus
(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ki si Pedro, nabidin do panangdangan daw do atataw do dawri a bahay. Myan daw asaw a mabakes a kasidong no katotohosanaw a padi, kan naypasngen do yananaw ni Pedro.

* 14:62 14:62 Chiban nyo nakailawlawagan Mk. 13:26.

⁶⁷ Do nakaboya naw si Pedro a myan a manangdang, pinnerreng na, as binata na dya a kāna, “Na, aran imo, syirto imo asaw a rarayay ni Jesus a taga Nasaret?”

⁶⁸ Ki naglibak si Pedro, kan binata na a kāna, “Wa! Abayaw chapatak kod batabatahen mwaya, kan polos a dyi kwa maawātan!” Do dawri, nachibawa a nangay do rowanganaw. Sinpangan na, minonyiw sabonganaw a manok.†

⁶⁹ Ki naboya no mabakesaw si Pedro do nayadisanaw, kan minirwa binata na dyirad kadwan sa a myan daw a kāna, “Iyaw nyaya tawo, ki asaw a kayban da.”

⁷⁰ Do dawri, pinirwa danan Pedro a inlibak.

Nahay abas dēkey, binata da pa di Pedro no myan saw a naytēnek daw a kon da, “Syirto a imo asaw dyira, ta yapo kad probinsya a Galilya.”

⁷¹ Do dawri, insiknan ni Pedro nangabay do mismo na inawan, kan nagkari a kāna, “Si Apo Dyos danaw makatoneng an bayataw ako, ta chapatak ko abayaw nawri a tawo a batabatahen nyo!”

⁷² Ki do dawri, nyeng a minirwa minonyiw sabonganaw a manok. As nanakem ni Pedro binataw ni Jesus dya a kāna, “Sakbay a maypirwa monyiw sabonganaw a manok, ki maypitdo mo nanchi yaken a inlibak.” Ki do nakanakem naw so nawri, naigpet nabaw inawan na, kan tomnanyis.

15

No Kaiparawat Da Si Jesus Di Gobirnadur Pilato (Mt. 27:1-2, 11-14; Lk. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Do kapaysesedang naranaw, tinolag da an āngo parinen dad Jesus no matotohos saw a papadi, panglakayen saw, siraw mangnanawowaw so linteg, kan siraw tabo konsihal da saw do dawri. Katayokaw no nyaya, binahod das Jesus, as nakaiyangay da sya a inparawat di Pilato a gobirnadur a yapod Roma.

² Do nakawaraw ni Jesus daw, inyahes ni Pilato dya a kāna, “Āngo? Imoriw Āri daw no Jodyo saw?”

“Nabata mo na,” inithbay ni Jesus.

³ Do dawri, aro inpagatos dad Jesus no matotohos saw a papadi.

⁴ As dawa, minirwa dana inyahes ni Pilato dya a kāna, “Madngey moriwiw kārwayan darom daya a ikontra da dyimo? Abawriw maithbay mo?”

⁵ Ki tominbay aba polos si Jesus, dawa, chinaklat ni Pilato.

No Kaikeddeng No Kadiman Ni Jesus (Mt. 27:15-26; Lk. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

⁶ Kāda Pistan Nakahabasaw no Anghil do kāda tawen, dadakay ni Pilato mapakakaro so asa dyirad nabahod a tawo a aran sino a akdawen dan tawotawo.

⁷ Ki myan daw asa dyirad nabahod saw a mayngaran so Barrabas. Nyaya tawo kan siraw rarayay naw, ki nagribildi sa, as kan do nakapaydidiman daw, diniman da saw tawotawaw. As dawa, binahod san Pilato.

⁸ Ki do dawri a kamabekas, naychipeh saw tawotawowaw do yananaw ni Pilato, as kan chindaw da a pakakarohen naw asa dyirad nabahodaw a akmas gagāngay naw do pistaya.

⁹ Ki inyahes ni Pilato dyira a kāna, “Chakey nyori a pakakarohen ko iyaw mabataya Āri dan Jodyo?”

† 14:68 14:68 Do kadwan saw a manyoskripto, ki abaw nyaya “minonyiw sabonganaw a manok.”

¹⁰ Binata naw nya, ta chinapatak na a maynamot do kahoho dan matotohos saw a papadi nawriw nangidaroman da sya dya.

¹¹ Do nakadngey daw syan matotohos saw a papadi so nawri a inyahes ni Pilato, pinaklaklal da saw tawotawowaw a mangdaw di Pilato a basbali a si Barrabas pakakarohen na.

¹² “Na, an komwan, āngo parinen kod Jesus a batahen nyo a Āri dan Jodyo?” inyahes ni Pilato dyira.

¹³ Ki inyagagay dan tawotawo saw, “Ipailansa mo do kros!”

¹⁴ Inatbay san Pilato a kāna, “Na, āngo ta? Āngo pinarin na a gatos ta dawa?”

Ki nay pangay nakaiyagagay da sya a kon da, “Ipailansa mo do kros!”

¹⁵ Do dawri, chakey ni Pilato a pagostwan saw tawotawo saw, dawa, pinakakaro na si Barrabas. Ki si Jesus, inpasplit na dyirad soldadwaw, as nakaimandar na sya dyira a ilansa da do kros.

Sisyabaken Dan Soldadwaw Si Jesus
(Mt. 27:27-31; Jn. 19:2-3)

¹⁶ Do dawri, inisdep dan soldadwaw si Jesus do atataw no bahayaw no gobirnadaw, as kan tinawagan da sa tabo rarayay da saw a soldado.

¹⁷ Sinpangan na, kinekehan da si Jesus so akmay obi so kita kan akmas kekehaw no āri, as kan namahokon sas inbalāngat da sya a manolok.

¹⁸ Sinpangan na, sindādayaw sa a sinkakablaaw dya, as nakabata da sya a kon da, “Mabyay pakono Āri dayan Jodyo!”

¹⁹ Do dawri, sinimsimlod daw oho naw, as nakachichipa da sya, as kan nakapaydogod dad salapenaw ni Jesus a sindādayaw dya.

²⁰ Do nakatayokaw no kapangoy-oyaw da dya, pinakaro daw pinakekeh daw dya a akmay obi so kita, as nakapabidi das sigodaw a laylay na. Sinpangan na, inyayam darana a yangay a ilansa do kros.

No Kailansa Da Si Jesus Do Kros
(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Do kayan da paw a mayam do rarahan, nabayat das āmang da Alehandro kan Ropo a si Simon a taga Sirene a komwan do syodadaw a yapod barbaryo. Do dawri, pinilit dan soldado saw a inpaisabhay dyaw krosaw ni Jesus.

²² Tinongtong daw somnonget do tokonaw a mayngaran so Golgota. No chakey na batahen, ki “Logar no Bangabanga.”

²³ Sinpangan na, pinadas da a paynomen si Jesus so palek a napasaglan so mirra,* ki chinaskeh na.

²⁴ Do dawri, inlansa dan soldadwaw si Jesus do kros. Ki iyaw laylay na saw, ki nagbibinglayan da maynamot do nakapagbibinonot da, ta chiban da an āngo hapen katakatayisa dyira.

²⁵ No oras no nakailansa da sya, ki ālasnwebi do kamabekas.

²⁶ Intolas daw inpagatos daw dya a, “NO ĀRI DAN JODYO.”

²⁷ Do dawri, myan pa saw dadwa manakanakaw a inlansa da do kros do maybitaw ni Jesus. Iyaw asaw, ki myan do kawanan naw. As iyaw asaw, ki myan do kaholi naw.

[

* **15:23 15:23** No mirra, ki makpad akmas tahamaw no apdo. Sigon do kapakaawat dan magadal saw so Biblya, akmay inosar daw nyaya a pamagpipikel so inawan.

²⁸ Maynamot do dyaya, natongpal naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Naibidang a akmay asa kriminal.”]†

²⁹ Ki siraw tawotawowaw a omhabas sya, ki inoy-oyaw da, kan naylilinlin sa a binata da a kon da, “Samna! Imo nakabataw sya a rarayawen monchiw Timplowaw, as kapatnek mo syad irahem no tatdo a karaw! Pi!

³⁰ Sichangori, isalākan mo paw mismo a inawan mo, kan gomchin ka pad dawri a kros!”

³¹ Aran siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki inoyaw da. Binatabata da a kon da, “Nangisalikanaya so kadwan a tawo, ki asyo naya maisalakan inawan na.

³² An oyod a iyas Kristo a Āri dan tawotawo saw do Israel, ayket na, gomchin pakono do kros naya tan maboaya ta kan manganohed ta dya.” Ki aran siraw rarayay naw a nailansa, komwan kaoyaw da sya.

No Kadiman Ni Jesus

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Do kayegen danaw no araw, nyeng a nabo sedang, kan naysari iyaw intīro a lobong a nandad kaalas tres do kamakoyab.

³⁴ Sinpangan na, do nakapangalas tres naranaw, nangngengey si Jesus so malyak, kan binata na a kāna, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” No chakey a batahen nyaya, ki “Dyos ko, Dyos ko, āngo ta ninonolay mo yaken?”

³⁵ Siraw naychatetēnekaw daw a nakadngey sya, binata da, “O, adngeyen nyo ah, ta tawagan nayas Elyas!”

³⁶ Ki sinpangan na, asa dyiraw nayyayo a nanghap so akmay dadyi a pinakneban na so naysoka a palek, as nakapatap na syad tobwanaw no byawo, as nakapagolo na syad dangoyaw ni Jesus. Binata na a kāna, “Anchi kamo, ta chiban ta panchi an yangay a pagchinen Elyas!”

³⁷ Sinpangan na, minirwa dana nangngengey si Jesus so malyak a nachirayayan danan nakapaybitos no byay na.

³⁸ Do dawri, napirit a naysyay kortinaw do Timplo a yapod tohos a nandad sayran.‡

³⁹ Do salapenaw ni Jesus, myan daw a maytēnek kapitan daw no soldado saw. Do nakaboaya naw so nakadimanaw ni Jesus, binata na a kāna, “Oyod sawen a Anak ni Āpo Dyos nyaya tawo!”

⁴⁰ Ki do mabawa so dēkey di Jesus, myan saw mababakes a omchidehideb sya. No kadwan dyira, ki sa Maria Magdalena, kan si Maria a ānang ni Jose kan si Santiago a pinangaranan das “pandek,” as kan si Salome.§

⁴¹ Siraw nyaya mababakes, ki minonot sad Jesus do kayan daw do Galilya, kan sinidongan da. Myan pa saw aro a mababakes a minonot dya do nakangay na do Jerosalem.

No Kaitanem Da Si Jesus

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Do kamakoyāb naranaw, do dawri a araw a iyaw arawaw a kapagsagāna da do dispiras no Araw a Kapaynaynahah,

† 15:28 15:28 Isa. 53:12. Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto do chirin Griego.

‡ 15:38 15:38 Iyaw nyaya kortina, ki matokpoh kan lilibeng no Kasasantwanaw a Yanan do irahem no Timplo dan Jodyo saw. Eks. 26:31-33; Heb. 9:3 § 15:40 15:40 Maria Magdalena mana Maria a yapod Magdalena a idi (Lk. 8:2). Santiago a Pandek, ki matarek kan si Santiago a Matoneng. Salome, ki si baket ni Sebedeo kan ānang da Santiago kan Juan (Mt. 27:56). Mk. 16:1

⁴³ intortored ni Jose a yapod Arimatea iyaw nangay do yananaw ni Pilato, kan yangay na chindaw bangkayaw ni Jesus. Si Jose, ki asa mabigbigbig dyirad konsihalis dan Jodyo a mangnangnanaya so kangay no kapagtoray no Dyos.

⁴⁴ Do nakadngyaw syan Pilato a nalisto a nadiman si Jesus, taywara chinasdaaw na. Tinawagan naw kapitanaw no soldado saw, as nakaiyahes na sya dya an oyod a nadiman danas Jesus.

⁴⁵ Do nakadngay naw sya do kapitanaw a nadiman danas Jesus, pinalobosan Pilato a hapen ni Jose iyaw bangkayaw.

⁴⁶ Do dawri, inyonot ni Jose iyaw ginatang naw a maydak a ayowayob, as yangay na a pinagchin bangkayaw ni Jesus do kros, as nakapongos na sya so ayowayob. Sinpangan na, pinosek naw bangkayaw ni Jesus do pinarin daw a tanem a aschip, as nakaneb na syas rakkoh a bato.

⁴⁷ Myan pa daw sa Maria Magdalena kan si Maria a ānang ni Jose a nakaboya so nakaitanemanaw no bangkayaw ni Jesus.

16

No Kapagongar Ni Jesus (Mt. 28:1-8; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Do nakatayokaw no Araw a Kapaynaynahah,* sa Maria Magdalena kan Maria a ānang ni Santiago, as kan si Salome, ki gomnātang sa so bangbanglo a pangbalsamar das bangkayaw ni Jesus.

² Masapa pa do manōmaw a araw no lawas do katatayokaw no araw a tomninyi, nangay saw mababakesaw do aschipaw a nakaitanman ni Jesus.

³ Do kayam daranaw, naysin-iiyahes sa a kon da, “Sino paronchiw ombadede so anebaw a bato do asdepanaw do aschip?”

⁴ Ki do nakapakarapit daw do yananaw no aschip a tanem, naboya da a aran rakkoh iyaw batwaw, ki alit na nabadede.

⁵ Sinpangan na, sindep daw aschipaw. Ki do nakapakasdep daranaw, sominryam sad naboya daw a asa bāro a myan a maydisnad mangketaw do kawanan daw. Nakalaylay so manaro, kan oyod nas kaydak.

⁶ Do dawri, binata na dyira na kāna, “Mamo kamwaba, ta si Jesus a taga Nasaret a chichwasen nyo a iyaw nailansaw do kros, ki apaba dya maynamot ta nagongar dana. Chiban nyo pad pinangayan daya sya, an dyi dana abo daw.

⁷ Sichangori, yangay nyo a ibahey nya dyirad nanawhen naw a magraman di Pedro a kon nyo, ‘Nanma danas Jesus a mangay do Galilya. Dawrinchiw kaboyan nyo sya a akmas inbahey naw dyinyo do nakarahan.’ ”

⁸ Do nakapakahtot daw do aschipaw, naychapayapayayo sa, ta taywaraw nakasryam kan nakapamirpir da. Abaw inbaheyen da sya a aran sino maynamot ta oyod das nakamo.

No Kaipaboya Ni Jesus So Inawan Na Dyirad Nanawhen Na Saw (Mt. 28:9-10; Lk. 24:13-35; Jn. 20:11-18)

[⁹ Minhep do nakapagongaraw ni Jesus do manōmaw a araw no lawas, napaboya a nanma di Maria Magdalena a iyaw nangpaksyatan naw so papito a marahet a ispirito.

* **16:1 16:1** No Araw a Kapaynaynahah dan Jodyo, ki mangrogi do ālassais an makoyab no Byirnes a mandad ālassais an makoyab no Sabado.

¹⁰ Do dawri, yangay a inbahey ni Maria Magdalena iyaw nyaya dyirad nachirarayayaw di Jesus a madama a tomanyitanyis do kapagmamayo da.

¹¹ Ki do nakadngey daw sya a minirwa nabyay si Jesus, kan naboya ni Maria, inanohdan daba.

¹² Katayokan nya, napaboya si Jesus dyirad dadwa saw a nanawhen na do kayam daw do ayamanaw a mangay do barbaryo, ki nagbaliw danaw mostra na.

¹³ Do dawri, naybidi saw dadwaw do syodad a nangay a nangibahey dyirad rarayay da saw a nanawhen a napaboyas Jesus dyira, ki alif na dyi da inanohdan.

No Kapanawdyan A Bilin Ni Jesus

(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23; Ara. 1:6-8)

¹⁴ Sinpangan na, do dawri, napaboya si Jesus do yanan daw no onsi saw a nanawhen na a madama a koman. Pinaydabdab na sa maynamot do kabwaw no kapanganohed da kan katwaw no oho da do dyi daw a nanganohdan dyirad nakaboyaw a nagongar dana.

¹⁵ Sinpangan na, binilin na sa a kāna, “Mangay kamo do intīro a lobong, kan ikasaba nyo Maganay a Dāmag do tabo tawotawo.

¹⁶ No sino a manganohed a mabonyagan, ki maisalakan anchi. Ki no dya manganohed, madosanchi.

¹⁷ Siranchiw nyayaw pangilasinan a maipaboya dan manganohedaw dyaken: Mapaksyat danchiw marahet saw a ispirito maynamot do kaosar das ngaran ko. Makapaychirin pa sanchis chirin a dyi da nachinanawowan.

¹⁸ Aran mangigpet sanchis marem mana minom so makabinino, madi-man sabanchi. An palapawen daw tanoro da do oho dan maganyit saw, ki mapyan sanchi.”

No Kapaybidi Ni Jesus Do Hanyit

(Lk. 24:50-53; Ara. 1:9-11)

¹⁹ Do nakatayokaw ni Jesus a naychirin dyira, naypatohos do hanyit, kan nangay a naydisna do makanawanaw ni Āpo Dyos.

²⁰ Ki siraw nanawhenaw ni Jesus, yangay da inkasabaw Maganay a Dāmag do tabo a loglogar. Sinidongan san Āpo Jesus a nangipanpaneknek so kaoyod no inkaskasaba daw maynamot do milagro saw a inpariparin na dyira.†]

† 16:20 16:20 Siraw nyaya birsikolo (16:9-20), ki aba do kadwan saw a manyoskripto do chirin Griego.

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Lokas No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

No nangitolas so nyaya a libro, ki si Lokas a iyaw pinangarananaw ni Pablo so “chadaw namen a doktor” (Kol. 4:14), as kan iya paw nangitolas so librwaw a Aramid. No nanoma a naibahey a maynamot di Lokas do Masantwan a Tolas, ki iyaw kapachirayay na di Pablo a yapo do Troas a asa syodad do Asya (Ara. 16:10-12). Yapo do dawri, nāw na nachirayay di Pablo do kangay ni Pablo do probinsya a Akaya a nangikasaba so Maganay a Dāmag a mandad kasngenaw no kadiman ni Pablo do Roma (Ara. 6:10-17; 20:5-15; 21:1-27:14; 2 Tim. 4:6-11).

Mapatak a maboya a yapod Kolosas 4:11-14 a Jodyo aba si Lokas, ta inrāman aban Pablo do ngarangaran daw no Jodyo saw a manganohed a nachipaytarabako dya. Maynamot ta Jodyo aba si Lokas, sinidongan na saw kapayngay naw a Dya-Jodyo a makapatak so maynamot do loglogar saw a dyi da chapatak do Jodya (4:31; 24:13).

Inpaboya ni Lokas a iyaw kaisalakānan taya a myan di Jesus, ki dyira no tabo a tawotawo a yapod Jerosalem a mandad kaiwaras na do intirwaya a lobong (24:47). Do kanta naw do Timplo, binata ni Simeon maynamot di Jesus a iya, ki iyaw mangsedang so aktokto dan Dya-Jodyo (2:32). Inpaboya pa ni Lokas a si Jesus, ki yapo aba lang do kapotōtan Abraham, an dyi pa yapod Adan (3:23-38) a kapoonan dan tabo tawotawo do lobongaya.

Myan dadwa a panggep ni Lokas a nangitolas so nyaya a libro. No asa, ki chakey na a mapatakan Teopilo iyaw maynamot do kapanganohed na tan sakangwan mapatakan na a oyod iyaw no nainanawo saya dya (1:4). No asa pa a panggep ni Lokas, ki maynamot ta kinaganay na kan binisado na sa ninanawo tabo nya napariparin a yapo do kasiknan da, naktokto na pa a maganay an itolas na saw nyaya sigon do kosto a kasarosarono da (1:3).

Myan saw matatarek a tima do librwaya ni Lokas. No asa, ki maynamot do kapagbabāwi. Intolas ni Lokas a nawriw kangay ni Juan a mangnanawo tan magbabāwi saw tawotawo do gatogatos da (3:3), as kan myan toray ni Jesus do tanaya a mamakawan so naygaygatos (5:24). Naybibidi si Lokas a nangitolas so maynamot do kapakawan (6:37; 7:47; 11:4; 12:10; 17:3-4; 23:34; 24:47).

No chadadwa a tima ni Lokas, ki iyaw maynamot do kapaydasal. Maipaboya do dya saya birsikolo a nasanyib a naydasal si Jesus: 3:21; 5:16; 6:12; 9:18, 28; 22:32, 40-41. Intolas pa ni Lokas iyaw bilinaw ni Jesus dyirad nanawhen na saw a dyi sa maopay do kapaydasal da (18:1-8).

No chatatdo a tima do nyaya a libro, ki maynamot do soyot a myan dyirad tabo saw a nanganohed a si Jesus, ki Anak no Dyos. Akmas binataw no anghil di Sakaryas a āmang ni Juan a kāna, “Ay, āngo nchya kasoyot mo, as kan aro sanchiw masoyot do kaiyanakaw ni Jesus!” (1:14; 8:13; 10:17; 15:5, 9, 32; 19:6, 37).

Maynamot di Jesus, no paytābwan no chakey na batahen do dya libro, ki maboya do 19:10 a kānan Jesus, “Iyaw nyaw nangayan ko dya lobong, iyaw kangay kwa omchichwas siras nabo saw tan isalākan ko sa.” Asa pa, “Myan dyaken Ispirito no Dyos, ta pinidi na yaken a mangikasaba so Maganay a Dāmag dyirad mapopobri. Tinoboy na yaken a mangibahey so kapakakaro dan nabahod, kan kapakaboya dan bolsek, kan kapanoroh so kalibryan dyirad malidyatan, as kan kapangibahey ko so chimpo a kapangisalakan Apo Dyos so tawotawo na” (4:18-19).

No Naychakarwan No Nya Libro

No Panggep No Nya Tolas 1:1-4

No Kaiyanakaw Ni Juan Kan Si Jesos A Mismo 1:5-2:52

No Kapagsagāna Ni Jesos Do Tarabako Na 3:1-4:13

No Kapangnanawo Ni Jesos Do Galilya 4:14-9:50

No Kangayaw Ni Jesos Do Jerosalem 9:51-19:27

No Kapangnanawo Ni Jesos Do Jerosalem 19:28-21:38

No Kadaman Kan Kapagongar Ni Jesos 22:1-24:53

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Lokas

Pakatoneng

¹ Dyimom madayaw a Teopilo,

Aro dana saw nangpadas a naytolas so maynamot do natongpalaya do payayahatangan taya.

² On, no intolas daw, ki akmas nakaiparawat daw dyamen yapod kasiknan na pa no mismo saw a nakaboya kan nangasaba so maynamot di Jesos.

³ Aran yaken, maynamot ta kinaganay ko kan nabisado ko a nachinanawan a tabo nya saya napariparin a yapo do kasiknan da, naktokto ko pa a maganay an itolas ko sa dyimo nyaya sigon do kosto a kasarosarona da,

⁴ tan sakangwan mapatakan mo a oyod iyaw no nainanawo saya dyimo.

No Kaipakatoneng No Kayanak Ni Juan A Mamonyag

⁵ Do chimpwaw no kapagāri ni Herodes do Jodya,* ki myan daw asa a padi a mayngaran so Sakaryas a asa mimbrow no bonggoy no papadi saw a in pangpangōlwan Abias do kaychowa. Iyaw nyaya Sakaryas, ki myan baket na a mayngaran so Elisabet a yapo do kapotōtan ni Aaron.†

⁶ Siraw nya maychabahay, ki mayengay sa malinteg do salapen no Dyos, as kan kinapyā da a inonotan tabo bilbilin kan paglintegan no Dyos.

⁷ Ki abaw anak da, ta hopes si Elisabet. Asa pa, malkem kan baket dana sa.

⁸ Asa karaw, narapit arawaw a batang no bonggoy da Sakaryas, kan iyaw magsirbi do Dyos do Timplo do dawri.

⁹ Sigon do dadakay daw no papadi, si Sakaryas nabonot a somindep do Timplowaw ni Āpo a maysosoh so insinso.

¹⁰ Do nakarapitaw no oras a kapaysosoh na so insinso, naychipeh saw aro a tawatawo a maydaydasal do gaganaw no Timplo.

¹¹ Sinpangan na, myan nagparang di Sakaryas asa a anghil ni Āpo, kan naytēnek do makanawanaw no altar a paysosohan so insinso.

¹² Ki do nakaboyaw syan Sakaryas, sominryam, as kan oltimo nakamo na.

¹³ Ki binata dya no anghilaw a kāna, “Mamo kabam Sakaryas, ta nadngey no Dyos dasal mwaw. Dawa, maymanganak anchis Elisabet a kabahay mo so mahakay, kan pangaranan monchis Juan.

* 1:5 1:5 Iyaw nya Herodes, ki Herodes a pinangaranan das “Mabileg,” kan intorayan naw tabo tana dan Jodyo. † 1:5 1:5 Sira tabo papadyaw no Jodyo, ki naychakarwa sa do dadwa poho kan apat a bonggoy da. 1 Kron. 24:10. Si Aaron, ki iyaw ākangaw ni Moyses, as kan iyaw no nanoma a padi a pinidi no Dyos do Israel.

14 Ay, āngo nchya kasoyot mo, as kan aro sanchiw masoyot do kaiyanak naw!

15 Ta iya, ki maibidang anchi a masisita do salapen no Dyos. Machita dya polos a minom so palek mana aran āngo a makabok,‡ as kan makneb anchi so panakabalin no Ispirito Santo a aran myan pad bodek ni ānang na.

16 Aronchi dyirad kapotōtan Israel paybidyen na di Āpo a Dyos da.

17 Manmanmanchi kan si Āpo, as kan iyaw panakabalin na, ki akmas intorohaw no Masantwan a Ispirito di propīta Elyas§ do kaychowa. Paychachapyahen na sanchiw may-aāmang.* Pagbabawyen na sanchiw masosokir saw a tawotawo tan mangtokto sanchi a akmas siras malinteg saw. On, nyayaw parinen nanchi tan isagāna na saw tawotawowaw do kawara ni Āpo.”

18 Ki binata ni Sakaryas do anghilaw a kāna, “Maypangonchiw kapatak ko sya a maparin saw nya, ta malkem ako naya kan koribetbet danaw si baket ko?”

19 Ki tinbay no anghilaw a kāna, “Yaken si Gabriel a pachirawatan ni Āpo Dyos, kan maytēnek ako do salapen na. Tinoboy na yaken a mangay a mangibahey so nya maganay a dāmag dyimo.

20 Maynamot ta inanohdan mwabaw binata ko saya, makapaylilyak ka paba a mandan arawaw a maparin saw inbahey kwaya, ta sigorādo a maparin anchi anchan marapit oras na.”

21 Ki siraw tawotawo saw do gagan a mangnanaya di Sakaryas, chinasdaaw da an āngo chinahay na do irahemaw no Timplo.

22 Sinpangan na, do nakahtot naw, oyod a omel dana, ta makapaylilyak paba. Nyaw nakatonngan da sya a myan naipaboya no Dyos dya do irahem. Yapo do dawri, sininsinyasan na saw tawotawo, ta polos a dya makapaychirin dyira.

23 Do nakakabos danaw no arawaw no nakapagsirbi nad Timplo, somnabat danad bahay na.

24 Oyod a nahay aba, as nakapanginaw ni Elisabet a baket na, as kan do dawri, minohbot paba do bahay na do dadima a kabohan.

25 Binata na do inawan na, “Pinarin no Dyos dyaken nya sichangori a maynamot do kāsī na dyaken. Sichangori, pinakaro naw nya pakasnesnekan ko do salapen tawotawo.”

No Kaipakatoneng No Kayanak Ni Jesus

26 Do chanemaw a kabohan bogyaw ni Elisabet, tinoboy no Dyos si anghil Gabriel do idi a Nasaret do probinsya a Galilya.

27 Nangay do asa balāsang a birhin a naitolag a machikabahay di Jose a kapotōtan ni simna Āri Dabid. No ngaran nya birhin, ki si Maria.

28 Do nakapagparangaw no anghilaw di Maria do bahay na, binata na dya a kāna, “Komosta ka! Masoyot ka, ta machitatārek parabor dyimo no Dyos, kan ay-aywanan naymo.”

29 Maynamot do dyaya naporin, taywara chinariribok ni Maria an āngo inbaheyaw no anghilaw, kan iniktokto na an āngo chakey na batahen.

30 Ki binatan anghilaw dya a kāna, “Mamo kabam Maria, ta pinidi naymo ni Āpo Dyos a kaipaboyan parabor na.

31 Mabogi sanchi kan iyanak monchiw asa mahakay, kan pangaranan monchis Jesus.

‡ 1:15 1:15 Leb. 10:9-11 § 1:17 1:17 1 Ār. 18 * 1:17 1:17 Mal. 4:6

32 Mabileg anchi, kan matawagan anchi so Anak no Katotohosan. Pagārihen anchi ni Āpo Dyos a akmas kapoonan na a si Āri Dabid.

33 Itorayan na sanchi a abos pandan kapotōtan sayan Jakob, kan abanchiw pandan kapagāri na."

34 Ki tinbay ni Maria iyaw anghilaw a kāna, "Maypāngo a maparin nyaya dyaken a asa kwa birhin?"

35 Tinbay no anghilaw a kāna, "Mangay anchi dyimo Ispirito Santo, as kan pongosan nanchimo so panakabalin no Manakabalin a Dyos. Nyaw paynamotan na a iyaw masantwanaya a adekey a iyanak monchi, ki matawagan anchi so Anak no Dyos.

36 "Chiban mo pas Elisabet a kabagyan mo a aran batabatahen da a hopes, ki maymanganak anchi. Changori, anem dana kabohan kabogi na a aran bakbaketan dana.

37 Ta aba polos dya maparin ni Āpo Dyos." Nawriw binatan anghilaw.

38 Ki binatan Maria a kāna, "Cha ko dya a pachirawatan Āpo Dyos. Maparin pakono sa dyaken akmas binata mo saya." Sinpangan na, komnaro danaw anghilaw.

No Kasarongkar Ni Maria Di Elisabet

39 Do dawri, nahay aba as nakapagrobwat ni Maria, kan nakalyalisto a nangay do katokotokonanaw do asaw a idi do Jodya.

40 Nangay a somindep do bahay daw da Sakaryas, kan kinablaawan na si Elisabet.

41 Ki do nakadngyaw ni Elisabet so kablaawaw ni Maria, minlon adekeyaw do bodek na, as kan nakneb si Elisabet do panakabalin no Ispirito Santo.

42 Do dawri, nakalyak a kāna, "Ay, imo kagagasātan do tabo a mababakes, as kan magasat anchiw iyanak mo a adekey!

43 Chasdaaw kwaya, ta sino ako a yangay a sarongkaran ānangayan Āpo ko?

44 Chiban mo, do nakadngyaw kwaw so nakakablaaw mwaw dyaken, ki minlon adekeyaya do bodek ko do kasoyot na.

45 On, magasat ka, ta nanganohed ka a matongpal sanchiw inbaheyaw no Dyos dyimo!" binata ni Elisabet.

No Kanta A Pagdayaw Ni Maria

46 Sinpangan na, naychirin si Maria a kāna, "Daydayāwen ko Āpo ko do tābo a aktokto ko.

47 Ayso kasoyot ko maynamot do Dyos a Mangisalakan ko,

48 ta nanakem na yaken a mabodis a pachirawatan na! Mangrogi sichangori, batabatahen danchin tabo a tawotawo a magasat ako

49 maynamot do kataywara a kapakasdaaw a namarin dyaken a pinarin no manakabalin kan masantwan a Dyos.

50 Asa pa, chāsi na saw manganyibaw sya a mangrogi dyirad kapoonan ta saw a mandanchi dyirad somarsarono pa saya a kapotōtan.

51 Inpaboya naw panakablin na, kan pinaychaket na saw plano dan mapapangas saw a tawo.

52 Pinakaro naw toray dan matotohosaw a aāri, as pinatohos naw saad dan mabobodis saw a tawotawo.

53 Inapnek na sas maganay makachitaw, ki siraw mabakngaw, ki pinayam na sa a kaynaynawan da.

- 54 Sinidongan na saw tawotawo na a kapotōtan Israel a pachirawatan na, ta nāw na nanakem iyaw kari na a kāsī dyira.†
- 55 On, inpaboya naw kāsī na di simna Abraham kan dyaten a tabo a kapotōtan na a abos pandan a akmas inkari naw dyira kaychowa.” Nyaw binatan Maria.
- 56 Minyan si Maria so malabit a tatdo a kabohan do yanan da Elisabet, as nakapaybidi nad bahay naw do Nasaret.

No Kaiyanak Ni Juan A Mamonyag

57 Sinpangan na, do nakarapit danaw so orasaw a kapaymanganak ni Elisabet, inyanak naw asaw a mahakay.

58 Do nakadamag daw syan karoba da saw kan siraw kakabagyan da saw so makaskasdaawaya a pinarin Āpo Dyos dya, ki nachipagragrak sa dya.

59 Do chawawaho naw a araw no adekeyaw, yangay da inpakogit, ta nyaw sigod a dadakay da, kan chakey da pangaranan so Sakaryas tan mayengay sa kan āmang na.

60 Ki nachiangga si Elisabet a kāna, “Engga, Juan ngaran na.”

61 Ki binata da dya a kon da, “Naon, ki abayaw mayngaran so Juan a kabagyan nyo.”

62 Do dawri, sininyasan das Sakaryas, ta yahes da an āngo chakey na ngaran adekeyaw.

63 Sinpangan na, nangdaw si Sakaryas so paytolasan na, as kan nyaw intolas na: “Juan iyaw ngaran na.” Chinasdaaw da a tabo no myan saw daw.

64 Do dawri, nyeng a napakaro kaomelaw ni Sakaryas, kan naychirin so pangidayaw na so Dyos.

65 Nasdaawan sa tabo karoba da saw daw, as kan nakarakarapit nya dāmag do tabo a tawotawo do songesonget no Jodya.

66 Nyaw iniktokto dan tabo tawotawo saw a nakadngey sya a, “Āngo paronchiw payparinan nyaya a adekey anchan mayparakoh?” Nyaw binata da, ta madlaw da a myan panakabalin ni Āpo do dawri a adekey.

No Kanta A Pagdayaw Ni Sakaryas

67 Do dawri a nakapakalilyak dana ni Sakaryas a āmang ni Juan, nakneb dana do panakabalin no Ispirito Santo, kan inpadto na a kāna,

68 “Madaydayaw si Āpo a Dyos dan kapotōtan Israel, ta yangay na yaten a sarongkaran tan wayawayaan na yaten a tawotawo na.

69 Tinorohan na yaten so mabileg a Mangisalakan a yapo do kapotōtan Āri Dabid a pachirawatan na.

70 On, nyaw am-āmang dana inpaibahey na dyirad masantwan saw a propita na do kaychowa

71 a isalākan na yaten dyirad kabosor ta kan sira tabo mangipsokaw dyaten.

72 Binata na pa a chāsī na saw kapoonan ta, kan naknakmen naw masantwanaw a tolaga na dyira.

73 On, inkari na di Abraham a kapoonan ta

74 a isalākan na yaten dyirad kabosor ta tan abo kāmō ta a magsirbi dya

75 a nāw na masantwan kan malinteg do salapen na do tabo araw do kabyay taya.

† 1:54 1:54 Gen. 32:25-28; 49:7, 16

- 76 Ki imo a anak ko, matawagan kanchi a propita no Katotohosan a Dyos. Nanmanma ka kan si Apo tan isagana mo ayaman na.‡
- 77 On, ipakatoneng monchi dyirad tawotawo na a maisalakan sa a maynamot ta napakawan dana sa do gatogatos da,
- 78 ta oltimo a masisyen iyaw Dyos ta, as kan toboyen nanchiw asaw a yapod hanyit a kayarig no domadaw a araw a mangay a mangisalakan dyaten.
- 79 Ta anchan mangay, ki sedangan na sanchiw myan saya do kasarisyaran a mangay danad kadiman a abos pandan, as kan palongohen nanchi yaten do rarahan a mangay do kaydamnayan no kapangtokto.”§
Nawriw binatan Sakaryas.
- 80 Do dawri, nayparakoh kan naypayit adekeyaw do inawan kan do kapakatoneng so maynamot do naispiritwan a byay. Minyan do letang a nanda nakapaboya naw a nangnanawo dyirad tawotawo saw a kapototan Israel.

2

No Kaiyanak Ni Jesus (Mt. 1:18-25)

- 1 Do dawri saw a araw, myan bilin a yapod Agosto Caesar a maipalista tabo a tawotawo a omidi do dawri a pagaryan Roma.
- 2 Nya dama a kapagpalista, ki do kagobirnadaw ni Kirenyo do Sirya.
- 3 As katakatayisa, ki nangay sa tabo a magpalista do mismo da a idi.
- 4 Do dawri, aran si Jose, ki nagrobwat a mangay a magpalista. Ki maynamot ta yapo do kapototan kan familyaw ni Ari Dabid, nangay a yapod idi na a Nasaret do probinsya a Galilya kan nangay do Jodya do idi a Betlehem a iyaw idyaw ni Ari Dabid kaychowa.
- 5 Do kangay naya a magpalista, rinarayay na si Maria a naitolag a kabahayen na, as kan mabogi dana si Maria do dawri.
- 6 Ki do kayan daranaw do Betlehem, narapit oras a kapaymanganak na.
- 7 Do dawri, inyanak ni Maria iyaw matonengaya a mahakay a anak na. Sigon do dadakay da, pinongosan nas mananaro saw a lamilamit, as kan maynamot ta abaw yanan da do pagdagdagosan saw a bahay, pinapoktad na do hosagan daw no binyay.

Siraw Magpaspastor Kan Siraw Anghil Saw

- 8 Ki do dawri a ahap, do masngen do dawri a idi, myan saw magpaspastor a magbanbantay siras karniro da saw do pagpapaaraaban daw sira.
- 9 Ki nyiknyinan a myan napaboya dyira a anghil ni Apo, kan nadibon san sedang no kararanyagan a glorya ni Apo Dyos, as kan taywaraw nakamo da.
- 10 Ki binatan anghilaw dyira a kana, “Mamo kamo aba, ta yangay ko dyinyo maganay a damag a manoroh so rakoh a soyot dyirad tabo a tawotawo.
- 11 Sichangori, do idi ni Ari Dabid, ki nayanak si Kristo a Apo kan Mangisalakan nyo.
- 12 Iyanchiw nyaw pakatonngan nyo sya: Maboya nyonchiw adekeyaw a nakapoktad do asa hosagan a naponngosan so mananaro a lamilamit.”

13 Ki naychihat a nagparang reprep saw a aanghil a yapod hanyit a siraw rarayaw saw no napaboyaw dyira, kan nagdaydayaw sa do Dyos a kon da,

14 “Matan-ok si Āpo Dyos do katotohosan a hanyit, kan myan danaw kapaychachapya dyirad tawotawo a chinahwahok na do lobongaya!”

15 Do nakakaro daranaw no anghil saw a naybidi do hanyit, binata dan magpaspastor saw do katakatayisa dyira a kon da, “Ngay, mangay tad Betlehem, ta yangay ta chiban inpakatonengaya ni Āpo dyaten.”

16 Nakalyalisto sa nangay, as kan do nakapakarapit daw daw, nachich-wasan da sa Maria kan Jose, as kan naboya da pa iyaw adekeyaw a nakapoktad do hosagānaw.

17 Do nakaboya daw so adekeyaw, inistorya dan magpaspastoraw iyaw inpakatonengaw dyiran anghilaw a maynamot dya

18 Ki nasdaaw sa tabo nakadngeyaw so inbahey daw no magpaspastor saw.

19 Ki si Maria, kinapya na sa tabo do aktokto naw inbahebahey daw no magpaspastor saw, as kan nāw na iktokto chakey da batahen.

20 Sinpangan na, naybidi dana saw magpaspastoraw a mangibahebahey so pagdaydayaw da di Āpo Dyos maynamot do tabo nadngey daw kan naboya daw, ta napanin sa tabo a akmas inbaheyaw no anghil dyira.

No Kapangaran Das Adekeyaw So Jesus

21 Do chawawaho naranaw a karaw no adekeyaw, inpakogit da, as kan pinangaranan das Jesus. Iyaw nyaw ngaranaw a inbahey no anghilaw sakbay a nainaw.

No Kaididikar Da Si Jesus Do Timplo

22 Do nakarapit daranaw so arawaw a kapagtongpal da so kapakadalos da do salapen no Dyos a akmas naitolasaw do Lintegaw ni Moyses a maynamot dyirad naymanganak,* inyangay da Jose kan Maria iyaw anak daw do Jerosalem tan iparawat da do Dyos.

23 Pinarin daw akmas naitolasaw do linteg ni Āpo Dyos a kāna, “Kāda matoneng a anak a mahakay, ki naibidang a dyira no Dyos.”†

24 Indāton da pa di Āpo Dyos iyaw dāton da a mismo a akmas naitolasaw do linteg ni Āpo a kāna, “Masisita a myan dadwa boyit mana dadwa anak no kalapāti.”‡

25 Ki do dawri, myan asa malkem do Jerosalem a mayngaran so Simeon a panapanayahen naw kaisalākan no Dyos so tawotawo a kapotōtan Israel. Malinteg katawo na kan managdaydayaw di Āpo Dyos, as kan myan dyaw Ispirito Santo.

26 Inpakatoneng no Ispirito Santo dya a madiman aba, an dyi na pa maboyaw Kristo a iyaw inkaryaw ni Āpo Dyos.

27 Maynamot do kapawnot no Ispirito Santo dya, somindep si Simeon do Timplo. Ki do dawri, do kaiyangay daw da Jose kan Maria si Jesus do irahem tan tongpalen daw bilinaw a naitolas do linteg,

28 inhap ni Simeon adekeyaw a kinepkep, as nakaidaydayaw nas Āpo Dyos a kāna,

* 2:22 2:22 Sigon do Linteg ni Moyses, an mangiyanak mabakes so mahakay, ki maibidang a malapos do irahem no apat a poho a karaw mana an mabakes, ki anem a poho a karaw. Do dawri saw a araw, maipalobos aba a mangsalid so aran āngo a naibidang a masantwan mana somdep do Timplo a mandad kapakadalos na. Leb. 12:2-8 † 2:23 2:23 Eks. 13:1-2, 12-13; 1 Sam. 1:24 ‡ 2:24 2:24 Leb. 5:11; 12:8

29 “Changori, natongpal kari mwaw dyaken, mo Āpo. Palobosan mo na yaken a pachirawatan mo a madiman a sikakapya.

30-31 On, ta naboya ko na a mismo nyaya a tinoboy mo a mangisalakan a insagāna mo do salapen dan tabo a tawotawo do lobongaya.

32 Kayarig naw soho a mangsedang so pangtoktwan dan Dya-Jodyo, as kan maynamot dya, ki iyangay na anchiw dayaw dyirad tawotawo mo a kapotōtan Israel.”

33 Do dawri, chinasdaaw da Jose kan Maria iyaw chinirin saw ni Simeon a maynamot di Jesus.

34 Binindisyonan san Simeon, kan binata nad Maria a ānang na, “Pinidi no Dyos nya adekey a pakararayawan kan pakaisalakanan aro a tawotawo a kapotōtan Israel. On, iyaw pangilasinan a tinoboy no Dyos a mangipaneknek so chakey naw. Ki aran komwan, kontraen danchin aro a tawotawo.

35 No pagtongpalan na, mapahtot anchiw intayo daw no tawotawo do makatayrahem a aktokto da. Ki imom Maria, oltimonchi a kapagmamayo mo, ta akma kanchiw mabagkong do poso mo,” binata ni Simeon.

36 Ki myan do dawriw asaw a propita a mabakes a mayngaran so Ana. Iya, ki pōtot ni Panwel a yapod kapotōtan Aser, kan taywara danaw kabaket na. Papito lang a katawen nakapayopok da kan lakay na,

37 as nakabālo na. Do dawri, myan danaw wawaho a poho kan apat a tawen na. Polos a dya komnarokaro do Timplowaw, an dya nāw na nagdaydayaw do Dyos a nagay-ayonar kan naydaydasal do maraw kan mahep.

38 Do dawri a nakayangay das Jesus do Timplo, ki nangay si Ana do yanan daw, kan nagyaman do Dyos. Yapo do dawri, inbahebahey naw maynamot do adekeyaw dyirad tabo a mangnangnanaya so kapangisalakan no Dyos so tawotawo do Jerosalem. §

No Kapaybidi Da Do Nasaret

39 Do nakatayoka daw da Jose kan Maria a nagtongpal so tabo inbilinaw no linteg ni Āpo, naybidi dana sa do Nasaret a idi da do probinsya a Galilya.

40 Do dawri, nayparakoh kan naypayit si Jesus. Napno so kinasirib, kan myan dyaw parabōr no Dyos.

No Nakabidin Ni Jesus Do Timplo

41 Kāda tawen, ki mangangay saw inyapwan naw ni Jesus do Jerosalem a machipista do Pistaw no Nakahabas no Anghil.

42 Maynamot ta nyaw dān da pariparinen, nangay dana sa nachipista. Magtawen si Jesus so asa poho kan dadwa do dawri.

43 Ki do nakatayoka danaw no pistaya, somabat dana sa do Nasaret, ki nadladlaw daba no inyapwanaw a nabidin sawen si Jesus do Jerosalem.

44 Komwan naporin, ata, no myan do aktokto da, ari a nachisagel si Jesus do aro saw a rarayay da, dawa, tinongtong daw nayam so asa karaw. Ki do nakadlaw daw sya a abo si Jesus, yangay da inyahaheh dyirad kakabagyan da saw kan siraw chapapatak da saw.

45 Do dyi daw a nakaboyan sya, pinaybidi da a yangay a chinichwas do Jerosalem.

§ 2:38 2:38 “Jerosalem” mana “tabo tawotawo do Israel,” ta no Jerosalemaya, ki naibidang dana a akmay pinakainawan dan tabo Jodyo.

⁴⁶ Do chatatdo naranaw a karaw, nasarakan da a myan do Timplo, kan myan a machidisdisna dyirad mamaistro saw no Jodyo. Ditā nā daw a mangadngedngey kan manahahe dyira.

⁴⁷ Nasdaaw sa tabo nakadngeyaw sya maynamot do kapakaāwat naw kan atbay na saw.

⁴⁸ Komwan a nasdaawan saw inyapwan naw do nakaboya daw sya. Binatan ānang na dya a kāna, “Anak ko, āngo ta pinarin mo dyamen nya? Oltimo a bakel namen kan āmang mo a maychichichwas dyimo?”

⁴⁹ Ki nyaw initbay ni Jesus dya a kāna, “Āngo ta chinichwas nyo yaken? Chapatak nyo abawri a machita a myan ako do bahay ni Āmang ko?”

⁵⁰ Ki naawātan dabaw inbahey naw dyira.

⁵¹ Do dawri, nachangay danas Jesus dyira a naybidi do Nasaret, as kan matodyo kan managtongpal si Jesus dyira. Kinapya na sa tabon ānang naw nya napariparin do aktokto naw.

⁵² Nayparakoh si Jesus do inawan na kan do sirib, as kan makahwahok do Dyos kan do tawotawo.

3

No Kapangasaba Ni Juan A Mamonyag (Mt. 3:1-12; Mk. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Do nakahabasaw no aro a tawen, do chaasa poho naw kan dadima a katawen no nakapagtoray ni Impirador Tiberyo, ki myan dana si Ponsyo Pilato a gobirnadador do Jodya, kan nagtoray si Herodes do Galilya,* as kan si Pilipi a kakteh ni Herodes, ki nagtoray do loglogar a Itorea kan do Trakonite. Myan pa si Lisanyas a nagtoray do Abilene,

² as kan myan pa sa Anas kan Kaypas a naggedan a katotohosan a padi do Jerosalem.

As do dawri a chimpo, nawaraw no chirin ni Āpo Dyos di Juan a anak ni Sakaryas do kayan naw do let-ang.

³ Binidibidi ni Juan tabo yanan tawotawo do maychamibitaw no oksongaw a Jordan, kan nangaskasaba dyira a kāna, “Magbabāwi kamo kan pabonyagan kamo. Tan komwan, pakawanen naynyo no Dyos do gatogatos nyo.”

⁴ No nyaya a pinariparin ni Juan, ki pakatongpalan no intolasaw ni Isayas a asa propīta kaychowa a kāna, “Iyanchiw mangingengengey do let-ang a mangibahebahey so nya a kāna, ‘Mamarin kamo so rarahan a para do Āpo, kan paysonongen nyo pakono ayaman na.’

⁵ Ponan nyo saw naychachichidongan na, as pagdapagen nyo saw naychatokotokonan na. Lintegen nyo saw naypaypachichwan na, as linisen nyo naychadodogolanaw.

⁶ Do dawri, maboyanchin tabo a tawotawo kapangisalakan no Dyos!”†

⁷ Iyaw nyayaw binata ni Juan dyirad aro saw a tawotawo a nangay a magpabonyag dya a kāna, “Inyo a anak no karasaen! Sino nakabata dyinyo a maditditan nyo itwaya a soli ni Āpo Dyos an nabonyagan kamo?”

⁸ Nawri pakono ipaboya nyo do kaparin nyo a nagbabāwi kamo do gatogatos nyo ah! Chasaray nyo abaw kabata nyowaya sya a, ‘Ara, ta kapoonan namen si simna Abraham,’ ta ibahey ko dyinyo a maparin ni Āpo Dyos a payparinen bato saya dya a kapotōtan ni Abraham!

* **3:1 3:1** Si Herodesaya, ki si Antipas. Mt. 14:1; Ara. 13:1 † **3:6 3:4-6** Isa. 40:3-5

⁹ Annadan nyo okom no Dyos a akmay wasay a nakasagāna dana panongeh so kayowaw a dya omsi so maganay, as kapayongeb na syad apoy.”

¹⁰ Ki inyahes dan aro saw a tawotawo di Juan a kon da, “Na, an komwan, āngo paro parinen namen?”

¹¹ Ki initbay ni Juan dyira a kāna, “No myan so dadwa laylay, machita paramanan naw abwanan. Masaw no myan so kanen, torohan na pakono maychapteng.”

¹² Ki do dawri, aran siraw magsingsingir saw so bwis, ki myan sa a nangay a magpabonyag. Inyahes dad Juan a kon da, “Maistro, āngo paro parinen namen?”

¹³ Ki initbay ni Juan dyira a kāna, “Magsingir kamo aba so arwaro kan iyaw naikeddengaw a singsingiren nyo.”

¹⁴ Myan pa saw kadwan a soldado, ki inyahes da dya a kon da, “Na, an yamen, āngo paro parinen namen?”

Ki binatan Juan dyira, “Pilpiliten nyo aba a samsamen kwarta dan tawotawo saw, as kan maybayataw kamwaba mapagatos so aran sino a tawo. Asa pa, mapnek kamo na pakono do maitorohaya sweldo nyo.”

¹⁵ Maynamot do dyaya chirin ni Juan, naypaypangay arapaap dan tawotawo a maynamot dya a iya danaw Kristwaw, ta siinama sa a itonchiw Kristo.

¹⁶ Ki binata ni Juan dyira tabo a kāna, “Bonyagan koynyo do ranom, ki mangay anchiw matortoray kan yaken, as kan maikari akwaba a mangwasak so kahot no tokap na. Bonyagan nanchinyo so Ispirito Santo kan apoy.

¹⁷ Ari dyaw akmay igaw a paytahpan na tan mapaytawaw naw hopes kan nakabiyas saw. Iyaw matahpanaw, kapyahen nad agāmang naw. As iyaw naytahpanaw, sosohan nas apoy a abos pandan.”

¹⁸ Aro paw matatarek a pamagbaga ni Juan do kapangikasaba naw so Maganay a Dāmag dyirad tawotawo saw.

¹⁹ Pinaydabdab na paw si Gobirnadador Herodes[‡] do nakaagaw naw si Herodyas a baket ni kakteh na kan maynamot pa do tabo saw a marahet a pinariparin na.

²⁰ Malaksid dyirad dyaya kāron marahet a pinarin Herodes, otro rinohnwan na pa a inpabahod si Juan.[§]

No Kapagpabonyagaw Ni Jesus Di Juan

(Mt. 3:13-17; Mk. 1:9-11)

²¹ Do dyi paw a nakabahodan Juan, aro saw tawotawo a nagpabonyag dya. Do dawri, aran si Jesus, ki nagpabonyag dya. As do kadamaw ni Jesus a maydasal, naywangan hanyit,

²² kan naypabodis dyaw Ispirito Santo a akmas inawanaw no boyit. Sinpangan na, myan timek a yapod hanyit a nakabata so nya a kāna, “Imo Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dyimo.”

Siraw Kapoonan Ni Jesus

(Mt. 1:1-17)

²³ Do kaisiknanaw ni Jesus so tarabako na, mangay dana tatdwa poho tawen na. An maynamot dya, ki ibidang dan tawotawo a anak ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Eli.

[‡] **3:19 3:19** No nyaya a Herodes, ki si Āri Herodes Antipas. Sigon do keddeng dan taga Roma, ki inbidang daw toray naw a akma lang asa gobirnadador. [§] **3:20 3:20** Mk. 6:16-29

²⁴ As si Eli, ki pōtot ni Matat. As si Matat, ki pōtot ni Lebi. As si Lebi, ki pōtot ni Melki. As si Melki, ki pōtot ni Jane. As si Jane, ki pōtot ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Matatias.

²⁵ Si Matatias, ki pōtot ni Amos. As si Amos, ki pōtot ni Nahom. As si Nahom, ki pōtot ni Ešli. As si Ešli, ki pōtot ni Nage.

²⁶ Si Nage, ki pōtot ni Maat. As si Maat, ki pōtot ni Matatias. As si Matatias, ki pōtot ni Semei. As si Semei, ki pōtot ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Joda.

²⁷ Si Joda, ki pōtot ni Joana. As si Joana, ki pōtot ni Resa. As si Resa, ki pōtot ni Serobbabel.* As si Serobbabel, ki pōtot ni Sealtiel. As si Sealtiel, ki pōtot ni Neri. As si Neri, ki pōtot ni Melki.

²⁸ Si Melki, ki pōtot ni Adi. As si Adi, ki pōtot ni Kosam. As si Kosam, ki pōtot ni Elmodam. As si Elmodam, ki pōtot ni Er.

²⁹ Si Er, ki pōtot ni Joswe. As si Joswe, ki pōtot ni Elieser. As si Elieser, ki pōtot ni Jorim. As si Jorim, ki pōtot ni Matat. As si Matat, ki pōtot ni Lebi.

³⁰ Si Lebi, ki pōtot ni Simeon. As si Simeon, ki pōtot ni Jodas. As si Jodas, ki pōtot ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Jonan. As si Jonan, ki pōtot ni Eliakim.

³¹ Si Eliakim, ki pōtot ni Melea. As si Melea, ki pōtot ni Mena. As si Mena, ki pōtot ni Matata. As si Matata, ki pōtot ni Natan. As si Natan, ki pōtot ni Dabid.

³² Si Dabid, ki pōtot ni Jesse. As si Jesse, ki pōtot ni Obed. As si Obed, ki pōtot ni Boas.† As si Boas, ki pōtot ni Salmon. As si Salmon, ki pōtot ni Naason.

³³ Si Naason, ki pōtot ni Aminadab. As si Aminadab, ki pōtot ni Aram. As si Aram, ki pōtot ni Arni. As si Arni, ki pōtot ni Esron. As si Esron, ki pōtot ni Pares. As si Pares, ki pōtot ni Joda.‡

³⁴ Si Joda, ki pōtot ni Jakob. As si Jakob, ki pōtot ni Isaak. As si Isaak, ki pōtot ni Abraham. As si Abraham, ki pōtot ni Tare. As si Tare, ki pōtot ni Nakor.§

³⁵ Si Nakor, pōtot ni Serog. As si Serog, ki pōtot ni Ragaw. As si Ragaw, ki pōtot ni Peleg. As si Peleg, ki pōtot ni Heber. As si Heber, ki pōtot ni Selah.*

³⁶ Si Selah, ki pōtot ni Kainan. As si Kainan, ki pōtot ni Arpasad. As si Arpasad, ki pōtot ni Sem. As si Sem, ki pōtot ni Noyi. As si Noyi, ki pōtot ni Lamek.†

³⁷ Si Lamek, ki pōtot ni Matosalem.‡ As si Matosalem, ki pōtot ni Enok. As si Enok, ki pōtot ni Jared. As si Jared, ki pōtot ni Mahalaleel. As si Mahalaleel, ki pōtot ni Kainan.

³⁸ Si Kainan, ki pōtot ni Enos. As si Enos, ki pōtot ni Set. As si Set, ki pōtot ni Adan, as kan si Adan, ki anak no Dyos.§

4

No Kasoot Ni Satanas Di Jesus

(Mt. 4:1-11; Mk. 1:12-13)

¹ Do nakakaro danaw ni Jesus do Oksong a Jordan, ki nakneb do panakabalin no Ispirito Santo, as kan pinalongo no Ispirito do naychabong-bongrwaw a let-ang.

* **3:27 3:27** 1 Kron. 3:17-19; Esra 3:2; Hag. 1:1 † **3:32 3:32** Rot 2-4 ‡ **3:33 3:33** Gen. 38:29; 46:12; Nom. 26:20 § **3:34 3:34** Gen. 11:24-32 * **3:35 3:35** Gen. 10:25; 11:16-19 † **3:36 3:36** Gen. 4:18-24 ‡ **3:37 3:37** Gen. 5:18-22 § **3:38 3:38** Gen. 2; 5:1-5

² Minyan daw si Jesus so apat a poho a karaw, kan sinosoot ni Satanas. Ki iyaw kayanaw ni Jesus daw, polos a dya komninan, as kan do panapanawdyanaw, naptengan.

³ Binata dya ni Satanas a kāna, “An oyod a imo Anak no Dyos, mandaran mo paw nyaya bato a mayparin a tinapay.”

⁴ Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a, ‘Tinapay aba lang manoroh so byay no tawotawo.’ ”*

⁵ Sinpangan na, pinalongo ni Satanas si Jesus do matohosaw a yanan, as nakaiparang na dya so tabo saw a pagpagaryan do lobongaya do pagripat lang.

⁶ Binata na pa di Jesus a kāna, “Itoroh ko sanchi a tabo dyimo nyaya panakabalin a mangitoray kan tābo kinabaknang da, ta naitoroh sa tabo dyaken, kan maparin ko a itoroh do aran sino a chakey ko a panorohan.

⁷ Dawa, an magdayaw ka dyaken, ayket, dyira mo na sa tabo.”

⁸ Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a, ‘Pagdayawan mo si Āpo a Dyos mo, kan iya lang pagsirbyan mo.’ ”†

⁹ Katayokan nawri, pinalongo ni Satanas kan pinaytēnek na si Jesus do katotohosanaw a yanan do Timplo do Jerosalem, as kabata na sya di Jesus a kāna, “An oyod a imo Anak no Dyos, gomtos ka pa dya,

¹⁰ ta nawryaw batan Masantwan a Tolas: ‘Mandaran sanchi no Dyos anghilis na saw a omaywan dyimo.’

¹¹ Asa pa, ‘Siranchiw mangigpet dyimo tan dyi sa madonggyaran bato kokod mwaya.’ ”‡

¹² “Naon” tinbay ni Jesus a kāna, “ki binata na pa do Masantwan a Tolas a, ‘Sooten mwabaw Āpo a Dyos mo.’ ”§

¹³ Do nakapatawos danaw a tabo no maparinaw ni Satanas a isoöt di Jesus, kinarwan na pa a mandanchan myan maganay a gondaway na.

No Kaisiknan Ni Jesus So Tarabako Na Do Galilya

(Mt. 4:12-17; Mk. 1:14-15)

¹⁴ Do dawri, naybidi si Jesus do probinsya a Galilya, kan myan dyaw panakabalin no Ispirito Santo, kan nagwaras danaw dāmag a maynamot dya do intiro a yanan do Galilya.

¹⁵ Nangnanawo do sinagoga da saw no Jodyo, kan indaydāyaw da no tabo tawotawo saw.

No Kaskeh Da Si Jesus Do Nasaret

(Mt. 13:53-58; Mk. 6:1-6)

¹⁶ Do dawri, nawara si Jesus do Nasaret do idyaw a nayrakorakohan na. Sigon do dadakay na do Arawaw a Kapaynaynahah, ki somindep si Jesus do sinagoga daw daw, as kan naytēnek a nangbāsa so Masantwan a Tolas.

¹⁷ Inparawat da dyaw nahonaw a libro a intolas ni propita Isayas. Binolay na, as kan nakachichwas na so naitolasaw a kāna,

¹⁸ “Myan dyaken Ispirito no Dyos, ta pinidi na yaken a mangikasaba so Maganay a Dāmag dyirad mapopobri. Tinoboy na yaken a mangibahey so kapakakaro dan nabahod, kan kapakaboya dan bolsek, kan kapanoroh so kalibryan dyirad malidyatan,

¹⁹ as kan kapangibahey ko so chimpo a kapangisalakan Āpo Dyos so tawotawo na.”*

* 4:4 4:4 Deot. 8:3 † 4:8 4:8 Deot. 6:13; 10:20 ‡ 4:11 4:11 Sal. 91:11-12 § 4:12 4:12 Deot.

6:16 * 4:19 4:18-19 Isa. 61:1-2

20 Do dawri, hinon Jesus pagbasāan naw, as nakapaybidi na syad mangay-aywanaw sya daw, as nakapaydisna na. Ki pinasyay dabaw mata dad Jesus no tabo myan saw do sinagogaw.

21 Binata na dyira a kāna, "Sichangori a araw, natongpal danaw nyaya a nadngey nyo do Masantwan a Tolas."

22 Do nakatayoka naw a naychirin, dinaydāyaw dan tabo tawotawo, kan nasnasdaaw sa do makadadaw saw a chinirichirin na. Ki alit na binatabata da a kon da, "Samna! Iyabawriw nyaw barwaw ni Jose?"

23 Do dawri, binata ni Jesus dyira a kāna, "Sigorado ko a ibahey nyo dyaken nyaya panyinyirin a kon nyo, 'Doktor, sigi, pyahen mo paw inawan mo!' As chakey nyo pa batahen, ki 'On, parinen mo pad bokod mwaya idi iyaw akmas nadngey namenaw a pinarin mo do Kapernaom.'

24 Ki ibahey ko dyinyo oyod a abaw propita no Dyos a mapadayawan do bokod na idi.

25 Adngeyen nyo nyaya, ta oyod. Do chimpwaw ni Elyas do Israel, myan rakkoh a kapaychapteng do intirwaw a tanatana do dyi naw a nakachimoyan do tatdo kan godwa a katawen, kan aro saw bālo do dawri.

26 Ki aran komwan, tinoboy aban Apo Dyos si Elyas do aro saw daw, basbāli a nawriw nanoboyan na syaw asaw lang a bālo do idi a Serepta do tana a Sidon.†

27 As aro saw nagliproso do Israel do chimpwaw ni propita Eliseo, ki abaw napyan dyira, malaksid di Naaman a taga Siria.*‡

28 Ki do dawri, oltimo a kasoli dan tabo tawotawo do sinagoga do nakadngey daw so nawri a binatan Jesus.

29 Nyeng sa naytēnek, as nakagoygoyod das Jesus a inihot do dawri a idi, kan inyangay dad talapawaw no token a nakapatnekan syodad daw, ta chakey da asdayen daw.

30 Ki tod a nyiknyinan a nayhawohawos si Jesus do payapayawan daw, as nakayam na.

No Kapaksyat Ni Jesus So Marahetaw A Ispirito (Mk. 1:21-28)

31 Sinpangan na, minosok si Jesus do Kapernaom a asa idi do Galilya. As do Arawaw a Kapaynaynahah, nangay do sinagoga daw a nangnanawo siras tawotawo saw daw.

32 Chinasdaaw da tabo do kapangnanawo naw maynamot ta malawag a myan toray na sigon do kapaychiychirin naw.

33 Ki do irahemaw no nawri a sinagoga, myan asa mahakay a linoganan marahet a ispirito, kan nangagay so malyak a kāna,

34 "Ayya! Anghen mo yamen, mo Jesus a taga Nasaret? Yangay mori yamen a rarayawen? Taywaran dyi namen imo a chapapatak? Imo abawriw Masantwanaw a tinoboy no Dyos?"

35 Ki pinaydabdab ni Jesus marahetaw a ispirito, as nakaibahey na sya dya a kāna, "Magolimek ka, kan komaro ka do dawri a tawo!" Sinpangan na, pinaydipodiporis no marahetaw a ispirito mahakayaw do salapen daw, as nakakarō na sya, kan pinaynyinan naba.

36 Chinasdaaw da tabo no tawotawowaw nawri a pinarin Jesus, kan binatabata da do katakatayisa dyira a kon da, "O! Ņngo paro nyaya chirin? Myanayas toray kan panakabalin a magmandar siras marahet saya a ispirito, as kan komaro sa!"

† 4:26 4:26 Iyaw nya a Sidon, ki tana dan dyaw a Jodyo. 1 Ār. 17:9-24 ‡ 4:27 4:27 2 Ār. 5:1-15

³⁷ Nagwaras do dawri a idi kan tabo do omdibonaw iyaw dāmagaya a maynamot di Jesus.

Pyahen Ni Jesus Aro A Tawotawo
(Mt. 8:14-17; Mk. 1:29-34)

³⁸ Sinpangan na, komnaros Jesus do dawri a sinagoga, as nakangay nad bahay ni Simon Pedro. Ki myan do dawri iyaw mabakesaw a katogangan ni Simon a palalo so kapagbāra. Dawa, chindaw dad Jesus a sidongan na.

³⁹ Do dawri, naytēnek si Jesus do katalinaw no mabakesaw, as nakaimandar na sya komaro kapagbāra naw, ki nyeng na binawan. Insigida naybangon, kan nakangay dana nangidasar so kanen da.

⁴⁰ Do kasdep danaw no araw,[§] inyangay da san tawotawowaw maychaganyit saw a matatarek so ganyit di Jesus, kan pinalapaw naw tanoro naw do katakatayisa dyira, ki napyan sa a tabo.

⁴¹ Do dawri, pinaksyat na paw marahet saw a ispirito a somindep dyirad aro saw a tawotawo, kan ingengey dan marahet saw a ispirito do kakaro daw nya a kon da, “Imo, Anakaw no Dyos!”

Ki pinaydabdab san Jesus, kan palobosan na saba a maychirin, ta sigod darana chapatak a iya, ki si Kristo.

No Kapangasaba Ni Jesus Do Galilya
(Mk. 1:35-39)

⁴² Do kapaysesedang naranaw, komnaro si Jesus, kan nangay do kabwan naw no matawotawo a logar. Ki siraw tawotawo saw, ki nangay da a chinichwas, as kan do nakaboya daw sya, pinadas da a pagpepeten tan nāw narana dyira.

⁴³ Ki binata na dyira a kāna, “Machita ko a ikasabaw Maganayaya a Dāmag a maynamot do pagtorayanayan Āpo Dyos do kadwan pa saya a idiidi, ta nawriw nanoboyan dyaken no Dyos.”

⁴⁴ Dawa, nangay si Jesus a nangasaba do sinagoga da saw do intīro a probinsya a Jodya.

5

No Kapamidi Ni Jesus Siras Nanoma A Nanawhen Na
(Mt. 4:18-22; Mk. 1:16-20)

¹ Do naypisaw a kayan ni Jesus a naytēnek do payisaw no Minanga a Genesaret* a mangnanawo, naysinpapadoydoy saw tawotawowaw a maypasngen dya, ta chakey daw mangadngey so chirin no Dyos.

² Do dawri, naboya ni Jesus dadwaw a abang a naigwarni dana, as nakagchin dana saw magkalkalapaw a nangay a naylablab so sigay da.

³ Sinakayan ni Jesus asaw a abang a dyira ni Simon, kan inyahes na dya a paydawden nas dekey. Sinpangan na, naydisnas Jesus do abangaw, as nakainanawo na siras tawotawo saw daw.

⁴ Do nakatayoka naw a nangnanawo, binata nad Simon a kāna, “Paydawden mo paw abangaya, kan ipakat nyo sigay nyo saya tan makakalap kamo.”

⁵ Ki inibay ni Simon dya a kāna, “Āpo, naychararakan naw a nakapakat sigay namenaya, ki polos! Ki maynamot ta ibahey mo, ayket, ipakat namen a mirwaw sigay saya.”

§ 4:40 4:40 Sigon do linteg da, ki mabaywan sa a maykatkat so aran āngo do Arawaw a Kapaynaynahah. Ki do kasdep no araw do dawri a araw, nawri danaw pandan no Araw a Kapaynaynahah. * 5:1 5:1 Mana “Minanga a Galilya” mana “Minanga a Tiberyas.”

⁶ Do nakaipakat daranaw so sigay da saw, nakalikmot sa so pangen dan among, kan kâpipirit danan sigay daw saw do kâron nahap da.

⁷ Dawa, sininyasan da saw rarayay da saw do matarekaw a abang a mangay a machisidong. Ki nangay sa, kan inapno daw dadwa saw a abang da, kan makalo dana sa dadwa a omned.

⁸ Do nakaboyaw ni Simon Pedro so naparinaw, naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakabata na sya a kâna, "Âpo, pachibawan mo yaken, ta asa kwa aros gatos!"

⁹ Nabatan Pedro nawri maynamot ta oltimo a nasnasdaawan sa kan siraw tabo rarayay naw do kârwwaw no nahap da among.

¹⁰ Aran siraw rarayayaw ni Simon a sa Santiago kan Juan a pōtot ni Sebedeo, ki nasdaaw pa sa. Sinpangan na, binatan Jesus di Simon, "Mamo kabam Simon, ta mangrogi sichangori, tawo danaw kalâpen mo."

¹¹ Ki do nakapakaraya daranaw so abang da saw, kinarwan da tabo, as nakawnot dad Jesus.

Pyahen Ni Jesus Asa A Nagliproso

(Mt. 8:1-4; Mk. 1:40-45)

¹² Do naypisa do kayanaw ni Jesus do asaw a idi, myan omnasngen dya a asa mahakay a nahapot dana so liproso. Ki do nakaboya naw si Jesus, naydogod a naysasakeb a nachikakaâsi dya a kâna, "Âpo, an chakey mo a mapyan ako, masigorâdo ko a maparin mo."

¹³ Ki tinodah ni Jesus tatchay naw a sinalid, as nakabata na sya dya a kâna, "Naon, chakey ko. Mapyan ka na!" Ki nanyeng a nabo ganyit naw a liproso.

¹⁴ Sinpangan na, inmandar ni Jesus dya a kâna, "Ibahebahey mwabaw nya napanin dyimo do aran sino ah, basbâli a nyeng ka mangay a mapaboyad padyaw tan sakangwan maboya na a napyan ka na. As katayoka no nawri, mangidâton ka a para do nakapakadalos mo a akmas inbilinaw ni Moyses do kaychowa pa a pangipaneknek mo do tawotawo a napan ka na."[†]

¹⁵ Ki naypaypangay a nagwaras iyaw dâmag a maynamot di Jesus. Dawa, nayparo saw nangay a nangadngey kan tan mapyan sa do ganyit da saw.

¹⁶ Ki maynamot di Jesus, ki nasanyib a nachibawa a nangay do kabwan naw no matawotawo a logar a maydasal.

Pyahen Ni Jesus Asaw A Paralitiko

(Mt. 9:1-8; Mk. 2:1-12)

¹⁷ Do asaw a karaw do kayan ni Jesus a nangnanawo, myan saw Parisyo kan siraw mangnanawo so linteg a maydisna do dawri. Yapo sa do kâda idi do probinsya saw a Galilya kan Jodya as kan yapo pa do Jerosalem. Myan di Jesus panakabalin a mangpapyas siras maganyitaw.

¹⁸ Do dawri, myan saw nawara a nangisiw do dohod so asa paralitiko, kan pinadas da isdep a iyangay do salapenaw ni Jesus.

¹⁹ Ki maynamot do kâron tawotawo, naisdep dabad bahayaw. Nyaw nanghapan na a inkayat dad atep, as nakapaykabkab das tinontonan das paralitikwaw a sidodohod, kan pinadna dad salapenaw ni Jesus do hobok daw no aro saw a tawotawo.

²⁰ Do nakaboyaw ni Jesus so kapanganohed daw dya, binata na do mahakayaw a kâna, "Imom anak ko, napakawan ka na do gatogatos mo."

²¹ Ki maynamot do dawri a binata na, dinabadabay dan mangnanawo saw so linteg kan siraw Parisyowaw. Binatabata da a kon da, "Sino nyaya

[†] 5:14 5:14 Leb. 14:1-32

a tawo a tod na dyābat si Āpo Dyos? Sino makapakawan so tawotawo do gatogatos da, an dya si Āpo Dyos a moybōh?”

²² Ki maynamot ta chapatak ni Jesus paysin-iiyahesan daw, initbay na dyira a kāna, “Āngo ta komwan kapangtokto nyo?”

²³ Āngo maydaydamnay a batahen ko: ‘Napakawan ka na do gatos mo,’ mana ibahey kwa, ‘Maytēnek ka, as kayam mo na’?

²⁴ Ki tan chapatak nyo a yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki myan toray ko do tanaya a mangpakawan so naygaygatos, paytēneken ko paralitikwaya.” Sinpangan na, binata nad paralitikwaw a kāna, “Do bilin ko, maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kasabat mo na.”

²⁵ Ki do dawri, nanyeng a naytēnek do salapen daw no tabo a tawotawo, as nakahap nas nakaychehan naw, as nakasabat narana a mangidaydayaw so Dyos.

²⁶ Maynamot do dyaya namarin, taywaraw nakasdaaw da a tabo, kan taywaraw nakasryam da tabo a nagdaydayaw do Dyos a kon da, “Ay samna! Oltimwaya makaskasdaaw naboya taya sichangori a araw!”

No Katawag Ni Jesus Si Lebi

(Mt. 9:9-13; Mk. 2:13-17)

²⁷ Katayokan nyaya, minohtot si Jesus, ki naboya naw asaw a magsingsingir so bwis a mayngaran so Lebi kan myan a maydisna do opisina naw a pagsingsingiran na. Binata ni Jesus dya a kāna, “Ka pa dya! Pachisyayan mwaba yaken.”

²⁸ Nanyeng a naychakatkat si Lebi, kan kinarwan na sa tabo myanaw daw, as nakawnot na sya.

²⁹ Sinpangan na, rinara ni Lebi sa Jesus do bahay na kan namarin so rakah a pasken a pamadayaw nas Jesus. Do dawri, aro saw rararay naw a magsingsingir so bwis kan myan pa saw kadwan a nachihanghang dyira.

³⁰ Ki iyaw nawri a namarin, dinabadabay dan Parisyowaw kan rararay da saw a siraw mangnanawowaw so linteg, as binata da dyirad nanawhenaw ni Jesus a kon da, “Āngo ta machakan kan machinom kamo dyirad magsingsingir saya so bwis kan dyirad naibidang saya a aros gatos?”[‡]

³¹ Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, “Sirabaw masalon-at makachitas mangagas, an dya siraw maganyit.

³² On, nangay akwaba mangrara so tawotawo saw a malinteg, an dya siraw myan so gatos tan magbabāwi sa.”

No Kapanahahes Maynamot Do Kapagayonar

(Mt. 9:14-17; Mk. 2:18-22)

³³ Ki myan saw tawo a nakabata syad Jesus a kon da, “Āngo ta pirmi a magayonar kan maydaydasal saw nanawhenaw ni Juan kan siraw no nanawhen daw no Parisyo saw, ki siraw nanawhen mwaya, ki koman saya kan minom sa a dya magayonar?”

³⁴ Ki tinbay san Jesus do pangarig a kāna, “Namna! Maparinawri a dyi sa koman tawo a naawis dana do kasarān, naten dana an myan paw nobyowaw do yanan daw? Syimpri, maparin aba an dyi sa koman!

³⁵ Ki ito araw a maikaro dyiraw nobyowaw, kan do dawri sanchi a araw, nawri dananchiw kapagayonar da.”

[‡] **5:30 5:30** Siraw nya tawo a naibidang a aros gatos, ki siraw dya nakatongpal so tabo linteg no Jodyo. Naibidang dana sa a akmay siraw Dya-Jodyo a dya makapatak so Dyos. Maynamot ta chināsi san Jesus, binata dan Parisyowaw a si Jesus, ki asa maygaygatos a tawo, ta sit dayan aros gatos. Lk. 7:34; 15:2; Jn. 9:25

³⁶ Sinpangan na, binatan Jesos nyaya pangarig dyira, “Abaw mamirit so bayo a laylay a patakopen do adan a laylay. Ta an komwan, mararayaw bayowaw a laylay, kan iyaw bayowaw a takop, ki kombini aba a pagtakop do adanaw.

³⁷ Masaw, maparin aba pangayen mawnged a palek do adan a sopot a lalat. Ta an komwan, pabtaken naw sopotaw no mawngedaw a palek, as madonchiw palekaw, as kan mararayaw anchiw sopotaw.

³⁸ On, machita mapangay mawnged a palek do bayo a sopot a lalat ah!

³⁹ Asa pa, abaw makey a minom so mawngedaw a palek an naywaman naranaw natwanaw, ta batahen na a ‘On, ata, maim-imas ngamin natwanaw.’ ”

6

No Kapanahes Maynamot Do Araw A Kapaynaynahah (Mt. 12:1-8; Mk. 2:23-28)

¹ Do asaw a Araw a Kapaynaynahah, nayam sa Jesos kan siraw nanawhen naw do asaw a bengkag a namohan so trigo. Do dawri, nanghokhot saw nanawhen naw so dāwa, as nakapangodit das kinan da.

² Ki nasipotan da san kadwan saw a Parisyo, as kan inyahes da dyira a kon da, “Āngo ta parinen nyo mabaywanaya a kaparin do Araw a Kapaynaynahah?* Mapsekawriw nawri?”

³ Ki inatbay san Jesos a kāna, “Namna! Ari nyo pawryad nabāsaw no pinarinaw ni Dabid do nakapteng daw kan siraw kinayrayay naw?”

⁴ Taywaran dya somindep si Dabid do pagdaydayāwan daw so Dyos, as nakapanghap nas kinan na tinapay a naidāton do Dyos?† Sigon do linteg ta, sirabawri lang papadyaw maparin a koman so nawri a tinapay? Ki alit na kinan na, as kan nanoroh pad rarayay na saw.”

⁵ Do dawri, pinarapa pan Jesos a inbahey, “Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki yaken myan so toray a mangeddeng so maparin do Araw a Kapaynaynahah.”

No Mahakay A Singkol (Mt. 12:9-14; Mk. 3:1-6)

⁶ Do asa paw a Araw a Kapaynaynahah, somindep si Jesos do sinagoga daw a nangnanawo. Ki do dawri, myan daw asa mahakay a singkol so kawanan a tatchay.

⁷ Myan pa daw kadwan saw a mangnanawo so linteg kan kadwan saw a Parisyo a omsisiim di Jesos an pyahen na do Arawaw no Kapaynaynahah tan myan paynamotan da a mapagatos sya.

⁸ Ki chapatak danan Jesos myanaw do aktokto da, kan binata na do nagsingkolaw a kāna, “Maytēnek ka pa dya do kasalalapanaya.” Sinpangan na, naytēnek tawowaw, as nakangay nad salapen daw.

⁹ Sinpangan na, inyahes ni Jesos dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Yahes ko pa dyinyo an āngo chakey no linteg a parinen an marapit Araw a Kapaynaynahah: kasidong mana kapangranggas, kapangisalakan mana kapangrarayaw?”

* **6:2 6:2** Sigon do naitolasaw do Eks. 34:21, ki mabaywan tawo a magarado mana magranyi do Arawaw a Kapaynaynahah. Ki sigon do kapakaawat dan Jodyo saw, an manghot sa so aran asa lang a botoh, ki bāli nakagatos dana sa do dawri a linteg, ta akma kono kitan kapagranyiw nawri.

† **6:4 6:4 1** Sam. 21:1-6

¹⁰ Do dawri, pinakasisirem sa tabo ni Jesus, as nakabata na syad singkolaw, “Lonaten mo tatchay mwaya.” Do dawryaw a inbahey ni Jesus, pinarin singkolaw kan nyeng a napyan.

¹¹ Maynamot do dyaya pinarin Jesus, taywaraw nakapakasoli dan Paryowaw kan no mangnanawo saw so linteg. Dawa, nagtotolagan da an āngo parinen dad Jesus.

No Kapamidi Ni Jesus Siras Nanawhen Na
(Mt. 10:1-4; Mk. 3:13-19)

¹² Ki do dawri, somnonget si Jesus do asaw a token, kan naychararakan daw a naydasal di Āpo Dyos.

¹³ Do kamabekas naranaw, tinawagan na saw nanawhen naw, as nakapamidi nas asa poho kan dadwa dyira, as kan pinangaranan na sas apostolis.‡

¹⁴ As no napidi na, ki sa Simon a pinangaranan na so Pedro, si Andres a kakteh ni Pedro, si Santiago kan Juan, si Pilipi kan Bartolome,

¹⁵ si Matchew kan Tomas, si Santiago a pōtot ni Alpeo, si Simon a napangaranan so Patriota,§

¹⁶ si Jodas a pōtot ni Santiago, as kan si Jodas Iskariote a iyanchiw manglipotaw.

No Kapangnanawo Kan Kapangpapy Ni Jesus
(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Sinpangan na, minosok sa Jesus kan siraw napidi naw a nanawhen na, as kan nagsardeng sa do nagdapaganaw daw. Myan daw aro saw a manganohed a mononot di Jesus kontodo reprep saw a tawotawo a yapo do intiro a Jodya kan do Jerosalem, as kan yapod syodad saw do Tiro kan do Sidon a siraw masngenaw do kanayan.

¹⁸ Siraw nawri a tawotawo, ki nangay sa daw tan mangadngey sa kan tan mapapya sa do ganyit da saw. Myan pa saw nachangay a pinalidyat no marahet a ispirito, kan pinaksyat ni Jesus marahet saw a ispirito dyira.

¹⁹ Sira tabo, ki pinadas da a tod a saliden si Jesus maynamot ta myan panakabalin a yapo dya a mangpapy sira tabo.

No Kagāsat No Tawotawo
(Mt. 5:1-12)

²⁰ Sinpangan na, chiniban san Jesus nanawhen naw, as nakabata na sya dyira,
“Magasat kamo, inyo a mapobri, ta nairamraman kamo na do pagtorayan Apo Dyos.

²¹ Magasat kamo, inyo a mapteng sichangori, ta mapnek kamonchi. Magasat kamo, inyo a tomanyitanyis sichangori, ta mamimyeng kamonchi.

²² Magasat kamo an ipsok daynyo no tawotawo kan dyi daynyo a padpadayawan kan asnesnekan daynyo, as batahen da a marahet kamo a maynamot dyakan a Tawo a Yapod Hanyit!

²³ Chasoyot nyo kan ihokso nyo ragsak nyo anchan maparin saw nyaya, ta myan anchiw rakkoh a gon-gona nyo do hanyit. Ta komwan pinarin dan simna aā mang da saw dyirad propita saw.

²⁴ Ki kapakāsi nyo pa, inyo a babaknang sichangori, ta rinawat nyo naw gon-gona nyo.

‡ 6:13 6:13 No chakey na batahen apostol, ki “natoboy.” § 6:15 6:15 No chakey na batahen patriota, ki iyaw mangisakitaw so nasyon na.

²⁵ Kapakāsi nyo pa a magbokbokatot sichangori, ta paypiypisipis nyonchiw kapteng nyo!

Kapakāsi nyo pa a mamyeng sichangori, ta magdongdong-aw kan tomanyitanyis kamonchi.

²⁶ Kapakāsi nyo pa a naitan-ok do salapen tawotawo, ta akma kamo siras mababayataw saw a propita a dinaydayaw dan simna aamang nyo saw.”

No Kapamahes So Adaw Dyirad Kabosor
(Mt. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyira, kan binata na dyira a kāna, “Nyaw ibahey ko dyinyo a mangadngey: Chadaw nyo saw kabosor nyo, kan pamarinan nyo sas maganay mangipsok saw dyinyo.

²⁸ Siraw tawo saw a mangabay dyinyo, ki bindisyonan nyo sa. Masaw dyirad mangidanes saw dyinyo, ki paydasal nyo sa.

²⁹ An myan mamitpit so bit no pisnyi mo, ki nonolay mo a pabahsan nad bit. An myan manghap so kekeh mo, nonolay mo a pachahap na paw laylay mo.

³⁰ As aran sino a mangdaw dyimo, ki torohan mo. Masaw a an myan manghap so dyira mo, ki ipapabidi mo paba.

³¹ Iyaw chakey nyowaw do inawan nyo, ki nawriw parinen nyo do kapayngay nyo a tawo.

³² “Ta an sira lang madaw dyinyo chadaw nyo, aryoriw gon-gona nyo? Ta aran siraw maygaygatos saw a tawotawo, ki komwan parinen da.

³³ Masaw a an sira lang mamarinaw dyinyo so maganay pamarinan nyos maganay, machalit kamo na dyirad tawotawo saw a maygaygatos. Aryoriw gon-gona nyo?

³⁴ As an pidyen nyo sa paōtangan lang hahawen nyowaw a makabayad dyinyo, aryoriw gon-gona nyo? Ta aran siraw tawotawo saw a naygaygatos, ki pabohodan da saw chapatak daw a makapabidi dyira so tabo.

³⁵ Ki dyi pakono a komwan parinen nyo, basbāli a chadaw nyo saw kabosor nyowaw kan pamarinan nyo sas maganay. Mapabohod kamo kan chabakel nyo aba an dyi darana pabidyen. An komwan parinen nyo, rakkoh anchiw gon-gona nyo, as kan anak naynyo no Katotohosan a Dyos. Ta no Dyos, myan kāsi na dyirad dyaw a magyaman kan siraw marahet saw so dadakay.

³⁶ Masisita a māsisyen kamo a akmas kāsisyenaw no Dyos a Āmang nyo.”

No Kapangokom So Kapayngay Nyo A Tawo
(Mt. 7:1-5; Mk. 4:24)

³⁷ “Okomen nyo abaw kapayngay nyo a tawo tan dyi naynyo a okomen no Dyos. Masaw a ikeddeng nyo aba a madosaw kapayngay nyo a tawo tan dyi naynyo a kedngan no Dyos, basbāli a mamakawan kamo tan pakawanan nanchinyo no Dyos.

³⁸ Sisasagāna kamo pakono a manoroh tan torohan anchinyo no Dyos. Ta masinyat abaw no kapangrokod no kapanoroh no Dyos, basbāli a sedsedan kan apnopnohen na a mandad kasawasaway na. Ta no rokod a osaren nyo do byay nyo, ki nawrinchiw pangrokod no Dyos dyinyo.”

³⁹ Myan paw pangarig a inchirin ni Jesos dyira a kāna, “Maparinori a kadayen bolsek kapariho na a bolsek? An parinen daw komwan, syrirta a masek sanchi a dadwa do abot.

⁴⁰ Aryoriw machinanawo a masirsirib kan mangnanawowaw sya? Syimpri aba! Ki anchan maitorpos na tabo korso na, nawrinchiw kapachipariho narana do maistro naw.”*

⁴¹ “Ängo ta dilawen mo akmay dedeng a podin do mata no kakteh mo an myan dyi mo a madlaw a akmay toroso a podin mo?”

⁴² On, maypängo kaibahey mo syad kakteh mwaw a, ‘Oy, kakteh, palobosan mo pa yaken, ta pakarohen ko podin mwaya,’ an dyi mo pa maboyaw akmay toroso a podin no mismo a mata mo? Maysinsisingpet kaya! Pakarohen mo pa manma iyaw akmayay toroso a podin mata mo tan masedang kapakaboya mo, as kapakaro mos podinaw no kakteh mwaw.”

No Pangarig A Maynamot Do Kayo Kan Asi Na

(Mt. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Binata pa ni Jesus a kána, “Abaw magla a kayo a omsi so makwan. Masaw a abaw nahayo a kayo a omsi so maganay.

⁴⁴ Ta sigon do asyaw no kayowaw, mailasin mo an ängo kakayo na. Ta abaw mahap mo a igos do hateng, kan magapit kabas obas do kwantong.

⁴⁵ Komwan tawo a maganay so dadakay; nawriw pahoten naw maganayaw, ta nawriw kinapyan na do aktokto na. Masaw a an marahet so dadakay; nawriw pahoten naw marahetaw, ta nawriw kinapyan na do aktokto na. Ta an ängo mimyan no kapangtokto no asa tawo, nawriw maichirin na.”

Siraw Dadwa A Napatnek A Bahay

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ “Ängo ta machiäpo kamo dyaken, ki parinen nyo abaw ibahey ko?”

⁴⁷ No aran sino a mangay dyaken kan mangadngey so chirin ko, as tongpalen na, ibahey ko dyinyo kapariho na.

⁴⁸ Maipariho do asaw a tawo a napatnek so bahay na a nangipinsan so parey na do pinasaw a bato. Ki do nakadalaposaw syan ayo, naparoparo aba, ta mahnyi so pondasyon.

⁴⁹ Ki no tawo a mangadngey so chirin ko, as dyi na tongpalen, maipariho do tawowaw a napatnek so bahay na a kinahapot naw kadin parey na. Dawa, do nakadalaposaw syan ayo, nyeng a nawarwara, kan makamwamomo nakalasa na.”

7

Pyahen Jesus Adipenaw No Kapitan

(Mt. 8:5-13)

¹ Do nakatayokaw ni Jesus a nangnanawo so tabo nyaya a nanawo dyirad tawotawo saw, ki nangay do Kapernaom.

² Ki do dawri, myan asa a kapitan no soldado saw a yapod Roma a naganyit so adipen. Iyaw nya adipen no kapitanaw, ki taywaraw kadaw na sya, ki makey dana madiman do ganyit naw.

³ Do nakadngeyaw syan kapitanaw a myan dana si Jesus, tinoboy na saw kadwanaw dyirad panglakayen daw no Jodyo a mangay a mangdaw so kásin Jesus tan yangay na pyahen adipen naw a maganyit.

⁴ Sinpangan na, nangay sad Jesus a nachikakaäsi dya a kon da, “Maikari iyaw nyaya a kapitan a mangdaw so sidong mo,

⁵ ta chadaw naw yaten a Jodyo, as kan iyaw nakatoneng a napatnek so sinagoga ta.”

⁶ Do dawri, nachirayay si Jesus dyira.

*

Ki do kasngen daranaw do bahayaw, tinoboy san kapitanaw sit na saw tan yangay da ipakatoneng di Jesus nya a kon da, “Āpo, aran dyi ka na kono a tomongtong a mangay, ta maikari kono abaw kapitanaw a mapasdep dyimo do bahay na.

⁷ Dawa, nangay kono aba mismo a nangdaw dyimo, ta maikari kono aba a maypasngen dyimo. Aran tod mo na kono a ibilin, ki mapyan adipen naw.

⁸ Ta itaha na kono do inawan na a aran iya, ki adngeyen naw bilbilin no matwatohos kan iya. Masaw dyirad soldado na saw a itorayan na a parinen da kono ibahey na. An mangmandar so asa a, ‘Mangay!’ ki mangay. Do matarekaw, bilinen na a, ‘May ka pa dya!’ ki tongpalen na. An ibilin na kono do adipen na a, ‘Parinen mo nya,’ parinen na. As dawa, nawriw itaha naya dyimo, mo Āpo.” Nawriw binata dan nangayaw di Jesus.

⁹ Do nakadngeyaw ni Jesus so nyaya, ki chinasdaaw naw kapitanaw. Chiniban na saw tawotawo saw a minonot dya, as nakabata nas nya a kāna, “Ibahey ko dyinyo a ari ko pad nachichwasan dyinyo a Jodyo a kapotōtan Israel iyaw kapanganohed a akma syay so kayit.”

¹⁰ Do dawri, somnabat dana saw tinoboyaw no kapitanaw. Ki do nakawara daw do bahayaw, nasabatan darana napyan adipen naw.

No Kapagongar Ni Jesus So Anak No Bālwaw A Mabakes

¹¹ Nahay aba as nakangay ni Jesus do asaw a idi a mayngaran so Nain. Nachirayay pa sa dyaw nanawhen naw kontodo aro saw a tawotawo.

¹² Ki do nakapakarapit daw do rowanganaw no nawri a idi, kosto da sa nabayat mangayaw a mangiponpon so bangkayaw no asaw a tawo a iya, ki moyboh a baro no bālwaw a mabakes. Myan paw aro a rarayay da a yapod idi daw daw.

¹³ Do dawri, do nakaboyaw ni Āpo Jesus so bālwaya, nadidiw naw kāsi dya, kan binata na dya a kāna, “Tomanyis kaba.”

¹⁴ Sinpangan na, naypasngen si Jesus do nadimanaw, as nakapalapaw nas tanoro naw do longon* naw, ki nagsardeng saw maysabhayaw. Ki do dawri, binatan Jesus a kāna, “Barok, bilinen koymo a maybangan ka!”

¹⁵ Do nakabataw ni Jesus so nawri, nyeng a naybangan barwaw a nachisarsarita dyirad myan saw do omdibon naw. Sinpangan na, inpahap ni Jesus barwaw di ānang na.

¹⁶ Ki taywaraw nakamo dan tabo tawotawo saw, kan nyeng da indaydāyaw si Āpo Dyos a kon da, “Napaboyaya dyaten asa mabileg a propita!” Binata da pa, “Myan dana si Āpo Dyos a nangay a mangisalikan siras tawotawo na!”

¹⁷ Nagwaras nya dāmag a maynamot di Jesus do intiro a Jodya kan siraw myanaw do omdibonaw a tana.

Siraw Tinoboyaw Ni Juan A Mamonyag

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Do dawri, ki myan a nabahod si Juan a Mamonyag, as kan yangay dan nanawhen naw a inpadāmag dyaw maynamot do tabwaya a pinariparin ni Jesus. Do nakadngeyaw ni Juan so nawri, tinawagan na saw dadwaw a nanawhen na,

* **7:14 7:14** Iyaw longon daw no Jodyo saw kaychowa, ki tappi, kan nyaw payraran das bangkayaw a ikwan do aschip a pagtatanman da. No parinen da, ki tod da bedbeden bangkayaw, as kapapoktad da syad tappyaw. As dawa, masonong a naybangan mahakayaya, ta abas tohong a mangbalat sya.

19 kan tinoboy na sa a mangay a mangyahes di Āpo Jesus so nyaya a kon da, “Imo danawriw hahawen namenaw a mangay anchi, mana mangnanaya kami pas matarek?”

20 Do nakapakarapit daw di Jesus no dadwa saw a tinoboy ni Juan, binata da dya a kon da, “Tinoboy naw yamen Juan Mamonyag tan yahes namen an imo danaw hahawen namenaw a mangay anchi, mana mangnanaya kami pas matarek?”

21 Ki do dawri a oras, do kawara daw no dadwa saya, madama si Jesus a mangpapy a so aro a tawotawo a matatarek so kita no ganyit, kan winayawayaan na saw sindepaw no marahet saw a ispirito, kan pinakaboya naw aro saw a bolsek.

22 Do dawri, inatbay ni Jesus tinoboy saw ni Juan a kāna, “Maybidi kamo di Juan, as kaibahey nyo sya dya siras naboya kan nadngey nyo saya: Makaboya dana saw bolsek, makayam dana saw piday, kan napyan saw nagliprosaw. Makadngey dana saw toleng, nagongar saw nadiman, as maikasaba danaw Maganay a Dāmag dyirad mapopobri.

23 Magasat tawo a dya maycharwa so kapangtokto a maynamot dyaken!”

24 Do nakayam daranaw no tinoboyaw ni Juan, nyaw binata ni Jesus dyirad tawotawo saw a maynamot di Juan: “Do nakangay nyowaw di Juan do let-ang, āngo hahawen nyo a maboya? Asawri a tawo a tod a madyiwadyiway so kapangtokto a akmay bohid a pablobloten salawsaw? Syimpri engga!

25 Āngo saw yangay nyo a chiniban? Asawri a tawo a naylaylay so mapintas kan mangina? Engga, ta palasyo iyaw yanan dan maylaylayaw so malamoyot a mangina kan maybibiyay so maboslon.

26 Ibahey nyo pa: Āngo yay nyo a chiniban? Nangay kamo āno a nanyideb so asa propita? Naon, masyirto nawri! Ki no ibahey ko dyinyo, ki masisisita pa a adayo kan asa a propita.

27 Ta si Juan chakeyaw a batahen myanaw a naitolas do Masantwan a Tolas a kānan Āpo Dyos, ‘Panmahen konchi a toboyen asaw a pachirawatan ko tan yay na paysonongen ayaman mo.’†

28 Adngeyen nyo nya, ta oyod. Tabon nayanak a tawo, ki abaw akmas kasisita ni Juan. Ki aran komwan, siraw kabobodisanaw a naibidang dana do pagtorayan Āpo Dyos, ki masisisita sa kan iya.”

29 Do nakadngey daw no tabo tawotawo saw kontodo siraw magsingsingir saw so bwis so inbahebahey ni Juan, rinawat da a si Āpo Dyos akin plano so nyaya do nakangay daw a nagpabonyag di Juan.

30 Ki siraw Parisyo saw kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki rinawat dabaw nawri a pinanggep no Dyos dyira do dyi daw nangayan a nagpabonyag di Juan.

31 Do dawri, tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Āngo paro pangiparihwan kos tawotawo sichangori? Āngo paro kaparpariho da?

32 Akma saya siras adedekey saw a maychadisdisna do plasa a polos a dyi sa mapnek. Maysin-aagay sa a kon da, ‘An magtokar kami so pito, ki tomada kamo abaya! An magkanta kamayayas para minatay, ki tomanyis kamo abaya!’

33 Ta si Juan a Mamonyag, ki nangay a nagayonar kan mininom aba so palek. Ki aran akma syaw, binatabata nyo a, ‘Linoganan marahet a ispirito!’

† 7:27 7:27 Mal. 3:1; Mk. 1:2

³⁴ Ki yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki nangay ako a nachakan kan nachinom dyinyo. Ki batahen nyo a, 'Chiban nyo nya tawo, masarawaya kan maybobokaya. Sit dayan magsingsingirayas bwis kan siraw maibidang saya a aro so gatos!'

³⁵ Ki aran komwan batabatahen nyo, ki kosto kan oyod sirib no Dyos, as kan maipaboyaw nyaya do kabibyay no tabo a manganohed dya."

No Kapakawan No Mabakes A Aros Gatos

³⁶ Sinpangan na, myan daw asaw a Parisyo a mayngaran so Simon a nangrara sa Jesus a machakan do bahay na. Dawa, nangay si Jesus do bahay na a nachihanghang dyira.

³⁷ Ki do dawri a idi, myan asa mabakes a maidamdag so karahet. Ki do nakadamagaw no mabakesaw a myan a machakan si Jesus do bahayaw no Parisyowaw, nangay kan nangyonot so bangbanglo a nakapno do praskita a alabastro.‡

³⁸ Do nakapakarapit naw do yananaw ni Jesus, naytēnek do dichodanaw ni Jesus a tomanyitanyis do tokaran naw. Sinpangan na, nayteteded hō naw do kokodaw ni Jesus, kan pinonas nas boboh naw, as nakadadek nas kokod naw, as nakapado nas bangbanglwaw do kokodaw ni Jesus.§

³⁹ Ki do nakaboyaw no nangawisaya a Parisyo so naparinya, binata nad aktokto na a, "Ayya! An oyod a propitaw nya tawo, chapatak na pakono katatawo no nya mabakes a napapot dya a iya, ki asa a naygaygatos a tawo."

⁴⁰ Sinpangan na, inatbay ni Jesus myanaw do aktokto no Parisyowaw, as nakabata na sya dya a kāna, "Simon, adngeyen mo yaken, ta ariw ibahey ko dyimo."

"On, mo Maistro," inatbay ni Simon, "ibahey mo dyaken."

⁴¹ Sinpangan na, nagpangarig si Jesus dya so nya: "Myan saw dadwa a omnōtang so kwarta do pagot-ōtanganaw. Iyaw asaw omnōtang so dadima gasot a dinaryo.* As iyaw asaw, ki dadima poho.

⁴² Ki maynamot ta pariho sa a dya makabayad, pinakawan na sa dadwa. Changori, sinonchi dyirad dadwa sayaw rakorakoh so adaw do nakaōtangan dāya?"

⁴³ Tinbay ni Simon a kāna, "Iya ngataw arwarwaw so naōtang ah."

"Oyod nawri a binata mo," binata ni Jesus.

⁴⁴ Sinpangan na, inidit ni Jesus mabakesaw, as nakabata na syad Simon a kāna, "Imangmangen mo a maganay nyaya mabakes. Kaychid nakasdep kwaw do bahay mwaya, aba polos intoroh mo dyaken a ranom a ibanaw kos kokod kwaya a mahbek.† Ki iyaw nya mabakes, ki nāw na a linablalab kokod kwaya so hō na, kan pinonasan nas boboh na.

⁴⁵ Dinadek mwaba yaken a akmas dadakay taw a kapangrispitar. Ki iya, ki ari na pad insardeng nangdadadek so kokod kwaya a yapo pad nakasdep naya kaychi.

⁴⁶ Asa pa, tinorohan mwaba yaken so payamod ko. Ki iyaw nya mabakes, ki pinapapotan naw kokod ko so bangbanglo.

‡ 7:37 7:37 Iyaw alabastro, ki kitan bato kan akmay dyidyaw. Tikikan kan osaren da pangidyidyawan so bangbanglo. § 7:38 7:38 Do chimpon Jesus, ki dān da no Jodyo saw maypasiri a maypaktad an koman sa. As dawa, masonong nakaigpet no mabakesaw so kokod ni Jesus.

* 7:41 7:41 Tatdo a gasot a dinaryo, ki kosto a tangdan no asa a tawo do asa katawen. † 7:44 7:44 Nawriw dadakay dan Jodyo saw maylablab so kokod dan bisita da an isdep da sad bahay da. Asa pa, papotan da pakono so lanaw boboh dan bisita da tan rispitaran da sa a maganay.

⁴⁷ As dawa, nyaw ibahey ko dyimo: Makaynamot do rakkoh a adaw na dyaken, nyaw pakaboyan a napakawan dana do karon gatos na. As no dekey so kapakawan, ki dekey anchiw adaw na.”

⁴⁸ Sinpangan na, binata ni Jesus do mabakesaw a kana, “Napakawan ka na do gatogatos mo.”

⁴⁹ Ki maynamot do dawri, siraw somalasalapaw a koman daw, naysin-aarasaas sa a kon da, “Sino nya tawo a maparin a mangpakawan so naygaygatos?”

⁵⁰ Do dawri, binata ni Jesus do mabakesaw a kana, “Maynamot do nakapanganohed mwaya, naisalakan ka. Ngay, mayam ka na, kan myan pakono dyimo kaydamnayan no kapangtokto.”

8

Siraw Mababakes A Nachirayay Di Jesus

¹ Nahay aba do dawri, as nakabidibidi ni Jesus do idiidi saw kan barbaryo saw a nangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos. Nachirayay sa dyaw asa poho saw kan dadwa a nanawhen na.

² Myan pa saw mababakes a nachirayay dyira a siraw pinaksyatanaw ni Jesus so marahet saw a ispirito kan siraw napyan saw so ganyit. No asa dyira, ki si Maria a mapangaranan so Magdalena a iyaw no nangpaksyatanaw ni Jesus so papito a marahet a ispirito.

³ Nachirayay pa sa Juana a baket ni Kosa a asa a opisyal ni Āri Herodes, kan si Sosana, as kan aro pa saw mababakes a siraw somnidosidong saw da Jesus a yapod bokod da a warawara kan kwarta.

No Pangarig A Maynamot Do Maymohamoha

(Mt. 13:1-9; Mk. 4:1-9)

⁴ Do dawri, ki nachipanda sabaw tawotawo a maychawarawara a yapod matatarek saw a idiidi a naychipeh do yananaw ni Jesus. Ki do karo daranaw no tawotawo, inbahey na dyiraw nya a pangarig:

⁵ “Myanaw asa maymohamoha a nangay a nangiwariis so botoh. Do kayan naw a magwaris, myan saw napaychaesday na do rarahan naw, kan nalasalagan, kan kinan san manomanok.

⁶ Myan pa saw naychaesday do mabato saw a yanan. Do katobo daw, ki nahayo sa, ta abaw ranom no yanan daw.

⁷ Siraw kadwanaw, ki naychaesday sa do katamtamkan a manolok. Ki do kapayparakoh daranaw a nachisagesagel do tametamek, ki nahonghongan sa.

⁸ Ki myan saw naychaesday do maganayaw a tana. Tomnobo sa, kan minsi sas mayid.” Sinpangan na, pinarapa pa ni Jesus a inchirin nyaya a kana, “Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah.”

No Chakey A Batahen Pangariganaya

(Mt. 13:10-17; Mk. 4:10-12)

⁹ Do dawri, inyahas da no nanawhen saw ni Jesus an āngo iyaw chakey a batahen nya a pangarig na.

¹⁰ Ki binatan Jesus dyira a kana, “Inyo nakaitorohan no kapakatoneng so palimeday a maynamot do pagtorayan no Dyos. Ki siraw kadwan saw a tawotawo, pangarig lang maibahey dyira. Tan komwan, aran chichiban da, ki maimangmang daba. As aran adngedngeyen da, ki makaawat saba.*

* **8:10 8:10** Isa. 6:9-10; 43:8; Jer. 5:21; Esek. 12:2; Jn. 12:40; Roma 11:8

11 “Nyaw chakey na batahen no pangarigan kwaya: No botohaya a binata ko, ki iyaw chirin no Dyos.

12 Iyaw rarahanaya a nakasdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos a yangay a pakarohen ni Sairo natobidan naw a chirin do aktokto na tan dyi dana makapanganohed kan maisalakan.

13 As no kabatwanaya a naychaesdayan botoh, ki nawriw pachiyengayan tawowaw a masoyot a mangrawat an madngey naw chirin no Dyos. Ki maynamot ta nakarahem abaw yamot na do aktokto na, manayon aba. Ta an myan pakasolisogan na, tomadyichokod do kapanganohed naw.

14 As no kanonolokanaya a naychaesdayan botoh, ki maipariho do tawowaw a mangadngey so chirin Apo Dyos. Ki maynamot do kabakel kan kinabaknang kan siraw pakaragsakanaw do lobongaya, nyaw nanghapan na a nawayakan naw no nadngey naw, kan matwan abas kapanganohed.

15 Ki iyaw maganayaw a tana a naychaesdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a maganay kan masingpet a mangadngey so chirin no Dyos kan polos a dyi na aryan. On, iyaw nyaya, ki may-asi so maganay, ta an-anosan na tongpalen chakeyaw no Dyos.”

No Pangarig A Maynamot Do Soho

(Mk. 4:21-25)

16 Sinpangan na, tinongtong ni Jesus naychirin dyira, kan binata na a kāna, “Abaw mapasdeb so soho, as katohong na syas sabak mana pasiroken na do ohbwaw no katri na. Engga, basbāli a pangayen na do nairantaw a pakadatokan na tan siraw somdepaw, ki maboya daw sedang naw.

17 On, abaw naitayo a dyinchi a mapahtot. Masaw a abaw palimed a dyinchi a malawag a mapatakan.

18 “Ipasnek nyo a adngeyen iyaw ibahebahey ko dyinyo sichangori. Ta no makaawat, ki arwaro maitoroh dya. Ki no dya makaawat, aran iyaw dēkeyaw a ipagarop na a myan dya, ki mapakaro panchi dya.”

Si Ānang Ni Jesus Kan Siraw Kakakteh Naw

(Mt. 12:46-50; Mk. 3:31-35)

19 Sinpangan na, nangay di Jesus si ānang na kan siraw kakakteh na saw a mahahakay, ki masngenan daba do kāron tawo.

20 Myan nangibahey syad Jesus so nyaya a kāna, “Ari saw sa ānang mo kan ādi mo saw a maytēnek do gagan. Chakey daw imo a maboya.”

21 Ki inithbay ni Jesus dyira a kāna, “No ānang kan kakakteh ko, ki siraw mangadngeyaw kan magtongpal do chirin no Dyos.”

No Kapangheteng No Salawsaw Kan Kapagtalna No Kelsang

(Mt. 8:23-27; Mk. 4:35-41)

22 Do asa karaw, naglogan sa Jesus kan nanawhen na saw do abang, as kan binata ni Jesus dyira a kāna, “Mamtang tad minangaya.” Do dawri, naypaydawod sa a nachibawa do dawri a yanan.

23 Do nakapakaydawod daranaw, nakaycheh si Jesus. Ki do dawri, naychihat a nagtribonada kan naypayit salawsaw, as kan makey a maarinebneb abang daw. Oyod a dilikādo danaw kayayan da.

24 As dawa, yay da yinokay si Jesus, as nakabata da sya dya, “Mo Apo, Apo, makey danaya maarinebneb abang taya! Ih, mahmes ta na!”

Do nakayokayaw ni Jesus, inmandar na do salawsawaw kan magbos-bosyaw a kelsang, ki nanyeng a nangheteng kan nagtalna.

25 Sinpangan na, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Dino napangangayan nyos kapanganohed nyo?”

Ki chinasdaaw da, kan sominryam sa do kāmō da, as kan dinomodomo no katakatayisa dyira a kon da, “Sino nya tawo a tod naya mandaran aran salawsaw kan kelsang, ki manganohed sa dya?”

No Mahakay A Yapod Gerasa A Sindepan Marahet A Ispirito
(Mt. 8:28-34; Mk. 5:1-20)

26 Do dawri, tinongtong daw nagbila a nandad nakapakarapit dad tana daw no tawotawo a Gergesenō[†] a iyaw tanaw a mangket do kabtangaw do Galilya.

27 Ki do nakapakaraya danaw ni Jesus, myan nangbayat sya a yapod dawri a idi a asā mahakay a linoganan no marahet saw a ispirito. Nahay dana a naybiyay a silalābos, kan somnabasabat aba do bahay, an dya do aschischip a iyaw yayananaw a pagtatanman.

28 Do nakaboya naw si Jesus, nangngey kan naysasakeb do salapenaw ni Jesus, as nakakalyak na nangibahey sya dya a kāna, “Mo Jesus a Anak no Katotohosan a Dyos, anghen mo yaken?[‡] Chāsi mo yaken, kan dosāen mwaba yaken!”

29 Nyaw binata na a maynamot ta minandaran ni Jesus marahetaw a ispirito a komaro do dawri a tawo. Ta do nakarahan, ki nasanyib a lalahen da no marahet saw a ispirito. Aran bahoden dan tawotawo kan kawaran da so kokod kan tanoro, ki alit na bitobitosen na. As an tayokaw no nawri, ki palongohen da do naychabongbongrwaw a let-ang.

30 Ki do nakapaypasngenaw di Jesus, inyahes ni Jesus dya a kāna, “Āngo ngaran mo?”

Ki binata na a kāna, “Arban kami.” Nyaw atbay na maynamot ta aro saw marahetaw a ispirito a lomnogan dya.

31 Do dawri, nachikakaāsi saw marahet saw a ispirito di Jesus a dyi na sa toboyen do abos pandan so karahem a aridos.[§]

32 Ki maynamot ta myan daw asa matokpoh a arban a bago a maysaysabok do bakrangaw no nawri a tokon, nachikakaāsi sad Jesus a toboyen na sa a somdep do bago saw. Dawa, pinalobosan san Jesus.

33 Do dawri, minohtot sad mahakayaw, as nakangay da a somindep dyirad bagwaw. Sinpangan na, naychapyapayayo saw bagwaw a nandad nakatapwak dad pangpangaw a nachinmo do minangaw, kan nahmes sa tabo bago saw.

34 Do nakaboya daw so nawri a namarin no manganongaw siras nawri a bago, naychapyapayayo sa a nangay a nangibahebahey do tawotawo saw do idi da kan barbaryo saw.

35 Sinpangan na, nychawarawara saw no tawotawowaw do yanan Jesus, ta yangay da chiban an āngo iyaw namarinaw. Ki do nakawara daw daw, naboya da a myan a maydisna do salapenaw ni Jesus iyaw mahakayaw a kinarwan dan marahet saw a ispirito. Iya, ki nakalaylay dana kan maganay danas pangtoktwan.

Do dawri, namo sa tabo.

36 Ki siraw nakaboyaw so nawri a namarin do mahakayaw kan bago saw, nāw da inistorya dyirad tawotawo saw an maypāngo nakapyan mahakayaw a linoganan dan marahet saw a ispirito.

[†] 8:26 8:26 Mana “Gadareno” mana “Geraseno.” Mt. 8:28; Mk. 5:1   [‡] 8:28 8:28 Mt. 8:29; Mk.

1:24   [§] 8:31 8:31 Pal. 9:1; 11:7; 20:1

³⁷ Maynamot do palalwaw a nakamo dad Jesus no tabo tawotawo saw a Gergeseno, chindaw da a komaro dyira si Jesus. Dawa, naglogan si Jesus do abangaw tan maybidi.

³⁸ Ki do kasakay naw, nayspasngen mahakayaw a kinarwan dan marahet saw a ispirito, as kan nachikakaäsi di Jesus a machangay dya. Ki pinasabat ni Jesus.

³⁹ Binata ni Jesus dya a kãna, "Somabat ka nad bahay nyo, kan ibahey mo maynamot do makasalidaya a pinarin no Dyos dyimo." Do dawri, nayam mahakayaw, kan inbahebahey nad intirwaw a idi iyaw kapakaskasdaawaw no pinarin ni Jesus dya.

*No Anak Ni Jayro Kan Mabakesaw A Nangsalid So Laylayaw Ni Jesus
(Mt. 9:18-26; Mk. 5:21-43)*

⁴⁰ Do nakapaybidiyaw ni Jesus do kabtangaw no minanga, nasoyot sa daw aro saw a tawotawo, ta ninanaya da.

⁴¹ Do dawri, myan nawara asa tawo a mayngaran so Jayro a asa äpohen do sinagoga daw do dawri a yanan. Nangay a naydogod do salapenaw ni Jesus a nachikakaäsi dya a mangay do bahay na

⁴² ta maganyit kan makey dana madiman moybohaw a pötot na a mabakes a magtawen so asa poho kan dadwa.

Do dawri, nachangay si Jesus, ki masyasidin tawotawo a omdibon do ayaman ni Jesus.

⁴³ Ki myan do dawriw asaw a mabakes a minonot a nãw na marodit do asa poho kan dadwa dana katawen, ki abaw nakaagas sya.

⁴⁴ Do dawri, nangay mabakesaw do dyichodanaw ni Jesus, as nakasalid nas sayranaw no kekeh na, ki nanyeng a nagsardeng iyaw no kapayraraya naw.

⁴⁵ Ki nyeng a nadlaw ni Jesus nawri a naporin, as nakaiyahes na sya a kãna, "Sino nangsalidaya dyaken?"

Katakatayisa dyira, ki binata da a siraba. Sinpangan na, binatan Simon Pedro a kãna, "Samna, Äpo, aro sayaw tawotawo a maysinpapadoydoy do omdibon mwaya kan masyasidin saya dyimo!"

⁴⁶ Ki initbay ni Jesus a kãna, "Naon, ki ariw nanalid dyaken, ta nadidiw kwa myan minohtot a panakabalin dyaken."

⁴⁷ Ki do nakaboyaw no mabakesaw a dyl dana makatayo, naychamirpir-pir a nangay di Jesus, kan naydogod do salapen naw. Do dawri, chichiban dan aro saw a tawotawo do nakaibahey naw syad Jesus an ängo ta sinalid na as kan an maypãngo a nanyeng nakapya na.

⁴⁸ Sinpangan na, binatan Jesus dya a kãna, "Balasang ko, maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napyan ka. Ngay, mayam ka na, kan myan pakono dyimo kaydamnayan no kapangtokto."

⁴⁹ Ki do kadama paw ni Jesus a maychiychirin do mabakesaw, nawaraw mahakayaw a natoboy a yapo do bahay ni Jayro a nakabata sya di Jayro a kãna, "Nadiman danaw balasang mwaw. Ringgoren mo paba si Maistro."

⁵⁰ Ki do nakadngeyaw ni Jesus so inbaheyaw no tinoboy daw, binata nad Jayro a kãna, "Mabakel kaba. Aryan mwabaw kapanganohed mwaya dyaken, kan mabyay anchiw anak mwaw."

⁵¹ Do nakapakarapit daw da Jesus do bahayaw, ki abaw pinasdep na matarek, malaksid da Pedro, Juan, kan Santiago, as kan siraw inyapwan naw no adekeyaw.

⁵² Ki do dawri, ki madama darana dong-awan adekeyaw no tabo saw a myan do irahem. Ki binatan Jesus dyira a kãna, "Tanyisan nyo aba! Nadiman abaya, ta tod a nakaycheh."

⁵³ Ki chinamyeng das Jesos maynamot ta chapatak da a nadiman dana.

⁵⁴ Ki inigpet ni Jesos tanorwaw no adekeyaw, as nakabata na sya dya a kāna, “Balāsang ko, maybangon ka ah!”

⁵⁵ Ki do dawri, naybidi dyaw byay na, as kan nyeng a naybangon. Ki inbahey ni Jesos a pakanen da.

⁵⁶ Oltimo a chinasdaaw dan inyapwan naw, ki binatan Jesos dyira a dyi da ibahebahey nya naparin do aran sino.

9

No Katoboy Ni Jesos Siras Dosi Saw A Nanawhen Na

(Mt. 10:5-15; Mk. 6:7-13)

¹ Do asaw a karaw, tinawagan sa ni Jesos asaw a poho kan dadwa nanawhen na a maychipeh do yanan naw. Tinorohan na sas bileg kan toray a mangpaksyat so tābo a kita no marahet a ispirito kan mangpapyas so maganyit.

² Sinpangan na, tinoboy na sa a mangay a mangipakatoneng so maynamot do pagtorayan no Dyos kan mangpapyas so maganyit.

³ Inbilin na dyira a kāna, “Mangyononot kamo aba so aran āngo do ayaman nyo, akmas sarokod, bayon, kanen nyo, kwarta, mana pagsokatan nyo.

⁴ An myan iyaw ngayan nyo a idi, as an sino mangrara dyinyo do bahay na, omyan kamo daw a mandad kakaro nyo do dawri a idi.

⁵ Do aran dino a ngayan nyo a idi a dya mangrawat dyinyo, karwan nyo sa, as kan wakwaken nyo ahbek naw no nawri a idi do kokod nyo a pamaneknek nyo dyira a sira danaw makatoneng anchan madosa sa.”

⁶ Do dawri, komnaro saw nanawhen naw a nangay do aro saw a idiidi a nangikasaba so Maganay a Dāmag. Do aran dino a nangayan da, ki pinapya da saw maganyit saw.

No Kariribok Ni Āri Herodes

(Mt. 14:1-12; Mk. 6:14-29)

⁷ Do nakadamagaw ni Āri Herodes* a nagtoray do probinsya a Galilya so tabo pinariparin saw ni Jesos, ki nakamikamyaba, ta binata dan kadwan a tawo a minirwa nabyay si Juan a Mamonyag.

⁸ Siraw kadwan saw, ki binata da a nagparang si Elyas. As siraw kadwanaw, ki binata da a iya, ki asa a nagongar a propita do kaychowa.

⁹ Ki inapati ni Āri Herodes a kāna, “Ōy! Inpapotoh kwa mismo si Juan, ki sino paro nawri a tawo a batabatahen da?” Somniknan do dawri, posposan na a maboya si Jesos.

Pakanen San Jesos Nesorok A Dadima Ribo A Tawo

(Mt. 14:13-21; Mk. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Do nakapaybidi daranaw di Jesos no apostolis na saw, inbahey da dyaw tabo a pinariparin da. Sinpangan na, inhap san Jesos, kan naychaynana sa nangay a sililimed do idyaw a mayngaran so Betsayda.

¹¹ Ki do nakatoneng dan tawotawo saw a komnaro dana sa Jesos, inonotan da sa. Do dawri, rinawat ni Jesos siraw tawotawo saw, as kan ninanawo na sa so maynamot do pagtorayan no Dyos. As siraw nangay saw a maganyit, ki pinapya na sa.

¹² Do kamakoyab naranaw, naypasngen sa dyaw asa poho saw kan dadwa a nanawhen na, as kan binata dad Jesos a kon da, “Payamen mo

* 9:7 9:7 Herodes Antipas. Mt. 14:1; Lk. 3:19

na saw tawotawowaya a mangay do masngen saya idiidi kan barbaryo a maychichwas so kanen da kan pagdagosan da, ta ari taya dya do ranswaya.”

¹³ Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Inyo manoroh so kanen da ah!”

“Namna! Dadimaya katinapay kan dadwa among lang myanaya dyaten dya,” binata da. “Chakey mori a mangay kami a gomātang so ipakan dyira tabo?”

¹⁴ Myan ngataw dadima ribo bidang dan mahahakay saw.

Ki nyaw inbilin Jesos dyirad nanawhen na saw a kāna, “Paychakarwahlen nyo sa paydisnahren, kan taydidima poho kāda asa yanan.”

¹⁵ Tinongpal da, kan pinaydisna da sa tabo tawotawo saw daw.

¹⁶ Sinpangan na, inhap ni Jesos dadimaw a tinapay kan dadwaw a among, as nakatangay nad hanyit a nagyaman do Dyos. Sinpangan na, inakchikchid naw tinapayaw, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw tan idasar da dyirad tawotawo saw.

¹⁷ Ki komninan sa tabo kan nabsoy sa. Myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad asa poho kan dadwa a kakalabay nabiđin do nakchikchidaw.

No Kapaneknek Ni Pedro So Maynamot Di Jesos

(Mt. 16:13-19; Mk. 8:27-29)

¹⁸ Myan paw naypisa a myan si Jesos kan siraw nanawhen naw a sira lang do asa yanan, as kan naydasal si Jesos. Ki inyahes ni Jesos dyira a kāna, “Ibahey nyo pa dyaken an sino ako do kapangtokto dan tawotawo.”

¹⁹ Ki initbay dan nanawhen naw a kon da, “Na, binata daw no kadwan a imo kono si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay, kan myan paw nakabata sya a imos Elyas. As siraw kadwan saw, ki batahen daw a asa ka kono a propita ni Apo Dyos do kaychowa a minirwa nabyay.”

²⁰ Inyahes ni Jesos dyira, “Ki inyo, sino ako do kapangtokto nyo?”

Ki initbay ni Pedro a kāna, “Namna! Taywaran dya imos Kristo.”†

No Kaipakatoneng Ni Jesos So Maynamot Do Kadiman Kan Kapagongar

Na

(Mt. 16:20-28; Mk. 8:30-9:1)

²¹ Do dawri, mainget nakabilin ni Jesos siras nanawhen naw, as kan inmandar na a dyi da ibahebahey nya do aran sino a tawotawo.

²² Binata na dyira a kāna, “Machita a rahanen ko a Tawo a Yapod Hanyit iyaw kalidyalidyat. Siranchiw panglakayen saw kan siraw matotohos saw a papadi kan siraw no mangnanawowaw so linteg, ki ipsok danchi yaken, as kan iparawat danchi yaken a madiman. Ki makarahan iyaw tatdo a karaw, ki mirwa akonchi a mabyay.”

²³ Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyirad tabo tawotawo a naychipeh daw a kāna, “No aran sino a makey a monot dyaken, ki machita a penpenen naw chakey na, isabhay naw kros na do kararaw, as kawnot na dyaken.

²⁴ Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya.

²⁵ Ta aryoriw magon-gona no tawo a madyira na tabo iyaw no myan do lobongaya an mabo mismo na pahad? Polos!

²⁶ No mangyasnek dyaken kan iyaw chirin ko, ki pachisnek konchi anchan mawara ko. On, yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki pachisnek konchi

† 9:20 9:20 “Kristo” mana “Mesias” a iyaw Mangisalakana so tawotawo a inkari no Dyos.

anchan mawara ko a mangipaboya so dayag ko kan dayag ni Āmang ko kan siraw masantwan saw a anghilis.‡

27 Ki oyod nyaya ibahey ko dyinyo a siraw kadwan saya dyinyo dya sichangori, ki madiman sabanchi a mandad kaboya das pagtorayan ni Āpo Dyos.”

No Kapagbaliliw No Inawan Ni Jesus
(Mt. 17:1-8; Mk. 9:2-8)

28 Nakapakarahanaw no wawaho a karaw a nakaibahey ni Jesus so nya saya, inhap na sa Pedro, Juan, kan Santiago, kan somnonget sa do asaw a tokon a maydasal.

29 Ki do kapaydasal naw, naychihat a nagbaliw kitan ropa naw, kan somnileng a makapoyat laylay naw so kaydak.

30 Sinpangan na, naychihat a myan saw dadwa a mahahakay a machisarsarita dya a sa Moyses kan Elyas,

31 as kan machipariho sad Jesus a makapoyat so kita. Nawriw nagsasaritaan daw kadimanaw anchi ni Jesus a tongpalen nanchi do Jerusalem.

32 Ki sa Pedro kan siraw rarayay naw, naynepdep sad dawri. Sinpangan na, natarimbangon sa, kan naboya daw dayagaw ni Jesus kan siraw dadwaw a naybit dya.

33 Ki do kakaro daranaw no dadwaw, binatan Pedro di Jesus a kāna, “Maistro, ay, angwa kagāsāt no kayan taya dya! Maganay ngata an mamarin Kamis tatdwa bengbeng: asa dyimo, asad Moyses, kan asad Elyas.” Naychaychawawan Pedro a napabataw nya, ta chapatak nabaw chirichirinen naw.

34 As do kadama naw a mangibahey syay, nyiknyinan a inabongan sa no demdem,§ as kan oltimo danaw kāmo dan nanawhen naw do kayan daw da Jesus a napongosan so demdemaw.

35 Sinpangan na, myan timek a yapod demdemaw a naychirin a kāna, “Iyaw nyaw Anak ko a pinidi ko. Adngeyen nyo ibahey na!”

36 Ki do nakatayoka danaw no timekaw a naychirin, si Jesus dana lang nabidin a naboya da. Ki iyaw nawri a naboya dan nanawhen naw, intayotayo da kan aba polos nangibahebaheyan da sya do aran sino do dawri.

No Adekeyaw A Sindep No Marahet A Ispirito
(Mt. 17:14-18; Mk. 9:14-27)

37 Do somaronwaw a araw do dawri, do nakawsok daranaw do tokonaw, ki binayat dan aro a tawotawo si Jesus.

38 Ki myan asa mahakay a yapo dyira a nangngengey a kāna, “Mo Maistro, chāsīm pa yamen, ta chiban paw baro kwaw a moyboh a pōtōt ko!”

39 An kāda somro no marahetaya ispirito a lomnogan dya, ki maychihataw a mangngey a nawriw pachirayayanaya no kaksiksiw na a mandan homotahotab so dangoy. Oltimwaya lidyalidyaten naw anak kwaya, kan polos a dyi na karwan.

40 Nachikakaāsi akwaw dyirad nanawhen mwaya a paksyaten da, ki mapakaro dabaw a polos.”

41 “Ay samna! Inyo a kapotōtan a abos anohed kan madyido so pangtoktwan, anchān āngo kapanganohed nyo a aran nahay ako na

‡ 9:26 9:26 Mt. 10:33 § 9:34 9:34 Iyaw demdemaya, ki ipaboya naw kayan no Dyos dyira a aran dyi da naboya. Eks. 13:21, 22; 16:10; 24:15-18; Isa. 19:1

minyan dyinyo, kan mango pas kahay kaan-ānos ko dyinyo?” Nawriw inibay ni Jesus dyira. Sinpangan na, binata nad inyapwanaw no adekeyaw a kāna, “Iyangay nyo pa dyaw adekeyaw.”

⁴² Ki do kasngen danaw no adekeyaw di Jesus, dinipodiporis no marahetaw a ispirito kan pinaksiy na. Ki minandaran ni Jesus marahetaw a ispirito a mohtot dya. Do dawri, pinapyan ni Jesus adekeyaw, as nakaipahap na syad āmang naw.

⁴³ Do dawri a namarin, chinasdaaw dan tabo tawotawo saw naboya daw a panakabalin no Dyos.

No Maynamot Do Nakadiman Kan Nakapagongaraw Ni Jesus
(Mt. 17:22-23; Mk. 9:30-32)

Ki do kadama da paw no tabo tawotawo a masmasdaawan a maynamot do tabo a pinariparin na, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna,

⁴⁴ “Adngeyen nyo a maganay, as kan kawayakan nyo abaw nya ibahey ko dyinyo, ta Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki mahayak paba maiparawat dyirad tawotawo.”

⁴⁵ Ki do dawri, maawātan daban nanawhen naw nyaya a inbahey na dyira, ta naitayo dyira tan dyi da maawātan, as kan chamo daw manahes dya an āngo chakey naw a batahen.

No Kasisitaan Do Pagtorayan No Dyos
(Mt. 18:1-5; Mk. 9:33-37)

⁴⁶ Myan tominbod a kapagsosopyat dan nanawhen naw an sino dyiraw kasisitaan.

⁴⁷ Ki maynamot ta chapatak dana sigod ni Jesus myan do aktokto da, nanghap so asa adekey, as nakapatēnek na sya do katanged naw.

⁴⁸ Do dawri, binatan Jesus dyira a kāna, “No aran sino a mangrawat so mabodis so saad a akmas nyaya adekey a maynamot do kapanganohed naya dyaken, yaken rawaten na. As no aran sino a mangrawat dyaken, rawaten na iyaw nanoboyaw dyaken, ta iyaw kabobodisan so toray dyinyo, ki iyanchiw kasisitaan dyinyo.”

No Dya Machikontra, Ki Machirarayay
(Mk. 9:38-40)

⁴⁹ Sinpangan na, inatbay ni Juan si Jesus a kāna, “Mo Āpo, naboya namenaw asaw a tawo a napaksiyat so marahet saw a ispirito a maynamot do kaosar nas ngaran mo, ki binaywan namenaw, ata, rararay tabaya.”

⁵⁰ Ki binatan Jesus di Juan a kāna, “Baywan nyo aba. No dya machikontra dyinyo, ki rararay nyo nawri.”

No Dyi Da Karawat Si Jesus Do Samarya

⁵¹ Do dawri, do kakalo danaw no kapaybidi ni Jesus do hanyit, tinarengteng naw somnonget a mangay do Jerosalem.

⁵² Dawa, nanoboy so nanma dana do asaw a idi do probinsya a Samarya a mangisagāna so sibahan na.

⁵³ Ki siraw tawotawo saw daw, ki chinakey daba somibah si Jesus do yanan daw, ta chapatak da a iya, ki asa Jodyo. Asa pa, chapatak da pa ngamin a mangay do Jerosalem.*

* **9:53 9:53** Rinawat daba si Jesus, ta chapatak da a mangay si Jesus do Jerosalem a machipista daw. Ta an siraw taga Samarya, ki bata da a dawri abaw oyod a pagdaydayāwan Dyos.

⁵⁴ Do nakaboya daw da Santiago kan Juan a nanawhen ni Jesus so nya pinarin dan tawotawo saw do Samarya, binata dad Jesus a kon da, “Āpo, chakey mori a tawagan namen apoyaw a yapod hanyit tan matemtem sa?”

⁵⁵ Ki sinalap san Jesus, as nakapaydabdab na sira.

⁵⁶ Katayokan nawri, komnaro sa, as nakangay dad matarekaw a idi.

Siraw Makey A Mayparin A Nanawhen Jesus

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Do kadama daw a mayam do rarahan, myan asa tawo a naypasngen di Jesus, kan binata na dya a kāna, “Monot ako dyimo a aran dino a angayan mo.”

⁵⁸ Inatbay ni Jesus a kāna, “Myan abab a pakaychehan bolaw, as masaw a myan binahayan dan manomanok, ki abaw pakaychehan kan paynahahan ko a Tawo a Yapod Hanyit.”

⁵⁹ Sinpangan na, binatan ni Jesus do asa paw a mahakay a kāna, “Aran imo, monot ka dyaken.”

Ki tominbay mahakayaw a kāna, “Āpo, somabatak pa manma ah, ta yangay ko pa itabon si āmang ko.”

⁶⁰ “Nolay mo na,” inatbay ni Jesus dya, “ta siraw naibidang danaw a nadiman, sira dana makatoneng a mangitabon so minatay. As imo, yangay mo a ikasabaw Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos.”

⁶¹ Do dawri, myan matarek a naychirin a kāna, “Yaken mo Āpo, monot ako dyimo, ki yangay ko pa ipakada do bahay ah.”

⁶² Ki binatan Jesus dya a kāna, “No somiknan a magarado, as pirmi a mididit, ki abaw sinpaspangan kapagarado na. Masaw siraw makey a monot dyaken, as kan pirmi sa a mididit, ayket, masirbi saba do pagtorayan no Dyos.”

10

No Katoboy Ni Jesus Siras Papito A Poho Kan Dadwa A Tawo

¹ Do nakatayokaw no nawri, namidis Jesus so papito a poho kan dadwa, as kan tinoboy na sa tinaydodwa a panmahen na sa a mangay do kāda idi kan baryo a iyaw rinanta na saw a ngayan.

² Ki do sakbayaw a kayam da, binata na dyiraw nyaya pangarig a kāna: “Arwayaw ranyen, ki taytayisa lang magranyi. As dawa, akdawen nyo si Āpo a iyaw akin dyiraw so ranyen saya tan manoboy so arwaro pa a magranyi.

³ Ngay, may kamo na, ta toboyen koynyo a akma siras maywam saw a orbon no karniro do payayahatangan dan mararanggas saw a lobo.

⁴ Mangyonot kamo abas pitaka nyo, bayon, kan risirba a tokap nyo, as kan maybabalay kamo aba a machisarsarita do rarahan.

⁵ Aran āngo a bahay a asdepan nyo, nyaw manōma batahen nyo: ‘Myan pakono kaydamnayan kapangtokto dyinyo a omyan do dya bahay.’

⁶ Ki an rawaten da no myan saw do dawri a bahay iyaw pamindisyon mo dyira, ki mabindisyonan sanchi. Ki no tawo a dya omrawat sya, ki polos a dyinchya mabindisyonan.

⁷ Ki an rawaten daynyo do dawri a bahay, omyan kamo daw, as kanen nyo kan inomen nyo myanaw a ipasalap da dyinyo, ta iyaw nawriw akmay tangdan nyo do maganayaw a pariparinen nyo dyira. Mayayadis kamwaba.

⁸ An rawaten daynyo do aran āngo a idi a angayan nyo, ki kanen nyo maidasaraw dyinyo.

⁹ Pyahen nyo saw maganyitaw, kan ibahey nyo dyiraw nyaya: ‘Masngen danaw kapagtoray no Dyos dyinyo.’

¹⁰ Ki an dyi daynyo a rawaten do angayan nyo a idi, ki midibidi kamod kalkalsāda, as kabata nyo sya a kon nyo,

¹¹ ‘Aran siraw ahbek sayan idi nyowaya a dominket do kokod namen, ki wakwaken namen a pamaneknek dyinyo a inyo danaw makatoneng anchan madosa kamo. Ki kanakmen nyo nyaya a maypaypasngen dana dyinyo kapagtoray no Dyos.’

¹² Ibahey ko dyinyo a iyaw idyaw a dya mangrawat dyinyo, ki malidyalidyat anchiw dosa dan tawotawo a omyan daw kan siraw yapo do Sodoma* anchan marapit nawri a araw a kapangdosa no Dyos.” Nawriw inbilin Jesos dyira.

Siraw Tawotawo Do Idi Saw A Dya Nagbabāwi
(Mt. 11:20-24; Jn. 13:20)

¹³ Tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Kapakāsi nyo pa, inyo a taga Korasin kan taga Betsayda! Aro makaskasdaaw a pinariparin ko do idi nyo saya, ki alit na dyi kamo a nagbabāwi! Amnan do idiidi sawen a Tiro kan do Sidon† namarinan ko siras nya milagro, ayket, ari dana sa nahay a naylaylay so kostal kan naydisnad ahbek a pangipaboya da so oyod a nakapagbabāwi da.

¹⁴ As dawa, anchan araw a kapangokom, ki malidyalidyat anchiw dosa nyo kan iyaw dosa da do idiidi a Tiro kan Sidon.

¹⁵ As inyo a tawotawo a yapod Kapernaom, bata nyori an maidayaw kamonchi do hanyit? Polos, basbāli a maitapwak kamonchi do impyirno!”‡

¹⁶ Binata pan Jesos dyirad nanawhen na saw a kāna, “No mangadngey dyinyo, bāli yaken inadngey na. Ki no dya mangrawat dyinyo, bāli yaken dyi na rinawat. As iyaw dya mangrawat dyaken, bāli iyaw nanoboyaw dyaken dyi na rinawat.”

No Kapaybidi Da No Papito A Poho Kan Dadwa

¹⁷ Ki do nakapaybidi daranaw no papito saw a poho kan dadwa a tinoboy ni Jesos, ki oltimo soyot da, kan binatabata dad Jesos a kon da, “Āpo, aran siraw marahet saw a ispirito, ki nanganohed saw dyamen a maynamot do nakaosar namen so ngaran mo!”

¹⁸ Ki tominbay si Jesos dyira a kāna, “On, naboya ko kasdayaw ni Satanas a akmay kasday no kimat a yapod hanyit.

¹⁹ Dawa, adngeyen nyo! Intoroh ko na dyinyo panakabalin tan aran makatokap kamo siras marem kan anggagamma, abanchi a polos kaparoparwan nyo, basbāli a abaken nyo sanchi a tabo panakabalin saw ni Satanas.

²⁰ Ki aran komwan, nawri abaw chasoyot nyo kapagtongpal daya dyinyo no marahet saw a ispirito. Ki nawri pakono chasoyot nyo, nakaitolas daran ngaran nyo do hanyit.” Nawriw binata ni Jesos dyira.

Masoyot Si Jesos
(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Ki do dawri a oras, pinasoyosoyot no Ispirito no Dyos si Jesos, as kan sinpangan na,, naydasal si Jesos a kāna, “Āmang, imo Āpo do hanyit kan

* **10:12 10:12** Siraw tawotawo do Sodoma, ki akmay siraw pinakainawan dan tabo tawotawo a mamarin so marahet kan mangipsokaw so Dyos. Gen. 19:1-29; Isa. 1:9-10; 3:9; Jer. 23:14; Mt. 10:15; Pal. 11:8 † **10:13 10:13** Siraw nyaya a Tiro kan Sidon, ki idi sa do tana dan dya Jodyo.

‡ **10:15 10:15** Mana “Hades.”

do tana! Magyaman ako dyimo, ta inpakatoneng mo dyirad abos ādal iyaw intayo mwaya dyirad mamasirib kan myan so ādal. On mo Āmang, ta nawriw chakey mo kan makahwahok nawri do salapen mo.”

22 Sinpangan na, binata ni Jesus dyirad tawotawo saw a kāna, “Intalek dyaken Āmang tabo a panakabalin a mangitoray. Abaw makapatak so maynamot dyaken a Anak no Dyos, an dyi lang a si Āmang ko. Masaw a abo makapatak so maynamot di Āmang, an dya yaken lang a Anak na kan siraw tawo a pidyen ko a pangibaheyan so maynamot dya.”

23 Do nakatayokaw no nawri, sinalap san Jesus nanawhen naw, as nakailimed na sya inbahey dyira a kāna, “Magasat saw makaboaya so chichiban nyowayas changori!

24 Ibahey ko dyinyo a aro saw propita kan ar-āri kaychowa a taywara makey a manyideb so maboyaboaya nyowaya, ki naboya daba, kan chinakey da adngeyen iyaw madngedngey nyowaya, ki nadngey daba.”

*No Pangarig Maynamot Do Maganay A Samaritano
(Mt. 22:34-40; Mk. 12:28-31; Roma 13:8-14)*

25 Ki do naypisa, myan asa a mangnanawo so linteg a nangay di Jesus, ta chakey na sooten. Inyahes na di Jesus a kāna, “Maistro, āngo parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

26 Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “Āngo iyaw naitolasaw do Masantwan a Tolas, ta dawa? Āngo pangawatan mo syaw?”

27 Ki tinbay na a kāna, “Machita chadaw mo Āpo a Dyos mo do tābo poso mo kan tābo katawo mo, do tābo kayit mo, kan do tābo aktokto mo. Chadaw mo paw kapayngay mo a tawo a akmas kadaw mo so inawan mo.”§

28 Initbay ni Jesus, “On, kosto atbay mwaya. Parinen mo saw nya kan myan anchiw byay mo a abos pandan.”

29 Ki maynamot ta chakey no mangnanawowaw so linteg a ikalintegan inawan naw, binata nad Jesus a kāna, “Na, sino paro nyaya kapangay kwa tawo a masisita chadaw ko?”

30 Ki tinbay ni Jesus so nyaya a pangarig: “Asa karaw, myan asa tawo a Jodyo a mosok a yapod Jerosalem a mangay do Jeriko. Ki do kayan naw do rarahan, sinaneb dan tolistan, as kan pinachahahap daw tabo myan dya kontodo laylay naw, as nakakabkabil da sya. Do kapaytiytinawsan naranaw, kinarwan da.

31 Do dawri, nairana a myan padi a Jodyo a mosok do dawri a rarahan. Ki do nakaboaya naw sya, dinitdit na, as nakahabas na sya.

32 Sinpangan na, myan danaw asa padi a Lebita a minosok daw. Aran iya, ki naboya naw rinanggasan daw, ki dinitdit na, as nakahabas na sya.

33 “Sinpangan na, myan asaw a Samaritano* a nayam daw. Do nakaboaya naw so kinabkabil daw, nadidiw naw taywara kāsi na sya.

34 Yangay na a pinapotan so lana kan arak iyaw bigar na saw, as nakabedbed na sira. Sinpangan na, pinasakay nad asno naw a mismo, as nakaiyangay na syad baybayādan daw a pagdagdagosan no magbibiyahi a dawriw nangasikaswan na sya.

§ 10:27 10:27 Deot. 6:5; Leb. 19:18; Prob. 3:29; Mt. 5:43; Gal. 5:13-16 * 10:33 10:33 Siraw Samaritano saya, ki yapod probinsya do Samarya, as kan taywara sa inipsok no Jodyo saw. Lk. 9:52-53; Jn. 8:48

³⁵ “Do kamabekas naranaw, napahtot so dadwa dinaryo a kwarta, as nakaitoroh na syad akin bahayaw, as nakaitolag na sya a kāna, ‘Pachiay-aywan mwa maganay ah! Amnan magkorang anchiw gastosen naya, pachibayad mo nanchi, ta pabidyen konchi dyimo anchan maybidi ako.’”

³⁶ Ki do dawri, inyahes ni Jesus do mangnanawowaw so linteg a kāna, “Sino dyirad tatdo sayaw oyod nas kadaw so kapayngay daya tawo a kinabkabil dan tolisan?”

³⁷ Ki initbay no mangnanawo so linteg a kāna, “Na, syimpri iyaw nāsyaw sya ah.”

Ki binatan Jesus dya, “Na, an komwan, mayam ka na, kan toladen mo nawri a pinarin na.”

No Kasarongkar Ni Jesus Da Marta Kan Maria

³⁸ Tinongtong da Jesus nayam, as kan do nakarapit daw so asaw a baryo,[†] myan daw asaw a mabakes a mayngaran so Marta a nangrara sira do bahay na.

³⁹ Do dawri, myan pa daw si Maria a kakteh ni Marta a nāw na naydisna do tokaranaw ni Jesus a nangadngey so innanawo na saw.

⁴⁰ Ki nariribokan si Marta, ta iya lang magpoligos do kosina. Ki do dyi naranaw a kaanōsan sya, ki yay na inbahey di Jesus a kāna, “Āpo, sigoro nadlaw mo ngata a ninonolay yaken no ādi kwaya a maychatanyi a magpoligos do kosina? Ibahey mo pa dya, ta yangay na pa yaken a sidongan!”

⁴¹ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Marta, Marta, arwayaw pakariribokan kan pakadandanagan mo.

⁴² Asa lang kasisitaan. Si Maria a kakteh mo, ki pinidi na iyaw no kagaganayan, as kan nyaya, ki polos a dyinchya mapakaro dya.”

11

No Kapangnanawo Ni Jesus Maynamot Do Kapaydasal (Mt. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Myan naypisa, do nakatayokaw ni Jesus a naydasal do asa yanan, naypasngen asa dyirad nanawhen naw, as nakayahes na sya dya a kāna, “Āpo, nanawhen mo pa yamen a maydasal a akmas kananawowaw ni Juan siras nanawhen na saw.”

² Do dawri, binata ni Jesus dyira a kāna, “An maydasal kamo, nyaw batahen nyo:

‘Āmang, madaydayaw pakono ngaran mo. Mangay pakono kapagtoray mo.

³ Torohan mo pakono yamen so kanen namen do kararaw.

⁴ Pakawanen mo yamen do naygatosan namen dyimo, ta pakawanen namen sa tabo nakagatos dyamen, as paditchanen mo yamen do pakasolisogan.’”

⁵ Binata pan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Kaspangarigan, an do abak no ahep, as mangay a mangdaw asa dyinyo do bahay no sit mo a kāna, ‘Sit, magpaōtang ka pas aran tatdo a tinapay nyo,

⁶ ta nawaraw asaw a sit ko a nagbyahi, ki abaw ipakan ko dya.’

⁷ “Ki an kaspangarigan, akma syay iyatbay no sit mwaw a myan do irahemaw no bahay a, ‘Ayya mo Sit! Dyi mo pa yaken a ringgoran. Maboya

[†] 10:38 10:38 No baryowaya ni Marta kan Maria, ki Betanya do probinsya a Jodya Jn. 11:18-19

mwabawri a nangneb kami na, as kan nakaycheh dana sayaw kamotdehan kwaya? Masolit ako naya maybangon a manoroh dyimo.'

8 "Ibahey ko dyinyo a aran chaskeh naw maybangon a manoroh so tinapay a maynamot ta maysit kamo, ki maynamot do dyi mwaw a isardengan so kapangdaw mo, nawrinchiw kapilitan na maybangon a manoroh so aran āngo a machita mo.

9 "Dawa, ibahey ko dyinyo a chaōma nyo abaw mangdaw do Dyos, ta syirto a itoroh nanchi dyinyo akdawen nyo. Chaōma nyo abaw maychichwas so machita nyo a yapo dya, ta sidongan nanchi inyo a omsarak sya. As chaōma nyo abaw magtoktok, ta iwangan nanchiw pantaw dyinyo.

10 Ta aran sino a mangdaw, matorohan anchi, as no maychichwas, ki makasarak anchi. Masaw, no aran sino a magtoktok, ki maiwangan anchiw pantaw dya.

11 "Ta ari danawri dyinyo a āmang manoroh so marem do anak na an mangdaw so among?

12 Mana manoroh so anggagamma an mangdaw so otchoy?

13 Inyo paya tawo a aros gatos, an chapatak nyo manoroh so maganay do anak nyo, mangamangay panchi si Āmang nyo do hanyit a manoroh so Ispirito Santo dyirad mangdawaw dya!"

Si Jesus Kan Si Beelsebob
(Mt. 12:22-30; Mk. 3:20-27)

14 Do naypisa, myan madama paksyaten Jesus a marahet a ispirito a napagomel so asaw a tawo. Do nakapaksyat danaw no marahetaw a ispirito, nakapaychirin danaw tawowaw.

Chinasdaaw dan tawotawowaw.

15 Ki binata dan kadwan saw dyira a kon da, "Ay, si Beelsebob a pangolo dan dimonyo saw manorotoroh dya so panakabalin a mangpaksyat so marahet saya ispirito."

16 As siraw kadwan dyira, ki chakey da sooten si Jesus, dawa, inakdaw da dya a mangipaboya so milagro tan nawriw pakaboyan an oyod a tinoboy no Dyos mana engga.

17 Ki chapatak ni Jesus myanaw do aktokto da, kan binata na dyira a kāna, "An mayayarap tawotawo do asa kapagaryan, manayonoriw nawri a pagaryan? Masaw asa kapamilya an maglalaban sa, masisyay sanchi.

18 Masaw an maglalaban saw myanaw do pagaryan ni Satanas, mararayaw anchiw pagtorayan na. Ibahey ko nyaya, ta binata nyo a yapod panakabalin ni Beelsebob kapaksyat kwayas marahet saw a ispirito.

19 An oyod nya batahen nyo a yapod panakabalin ni Beelsebob kapaksyat kwaya so marahet saya a ispirito, sino paro nanoroh so panakabalin dan nanawhen nyowaya a mapaksyat so akma syay? On, sira mismo mangipaneknek dyinyo so riro nyo.

20 Ki an maynamot dyaken, no kaoyodan na, ki paksyaten ko saw marahet a ispirito a maynamot do panakabalin no Dyos, as kan nyaw pakaboyan a nawara dana dyinyo kapagtoray no Dyos.

21 "An bantayan mayit a tawo bahay na kan an komplito armas na, abaw makangay a manakanakaw so warawara na.

22 Ki an myan romaot a mayiyit kan iya, anchan mangabak mayiyitaw, ki maagaw naw armasaw a pinagtaltalkan akin bahayaw. Sinpangan na, sodiben na sanchiw warawaraw no nawri a kinalaban na, as kapaychakarwa na sya dyirad rarayay na saw.

23 “No dya machitonos dyaken, ki machikontra dyaken. Masaw no dya somidong a machipangpeh dyaken, mapawpit.”

No Kapaybidi No Marahet A Ispirito
(Mt. 12:43-45)

24 Sinpangan na, tinongtong ni Jesus a binata dyiraw nya pangarig: “An mohtot asa marahet a ispirito do asa tawo a sindepan na, midibidi anchi a maychichwas do let-ang so matarek a paynahahan na. Ki an dya makadongso, batahen nanchi do inawan naw a, ‘Maganay ano an paybidi ko nakayapwan kwaw a bahay?’

25 Do kapaybidi naw, masarakan na a madalos kan maornos.

26 Do dawrinchi, ki mangay a manghap so papito pa a ispirito a maraherahet kan iya, as kan somdep sanchi a tabo do dawri a tawo. As no kayayan no nawri a tawo a sindepan da, ki mangamangay paw karahet na kan iyaw sigodaw a kayayan na.”

No Kagasatan A Tawo

27 Do nakatayokaw ni Jesus a naychirin so nya, myan asa mabakes dyirad aro saw a tawotawo a naychipeh daw a nangingengey a kāna, “Oltimwayaw kagāsāt no mabakes a nangyanak dyimo kan napasoso dyimo!”

28 Ki binata dya ni Jesus a kāna, “Magasgasat pa saw mangadngeyaw kan mangtongpal so chirin Dyos!”

No Kapangdaw Das Kaipaboyan Jesus So Milagro
(Mt. 12:38-42)

29 Ki do nakapaypayparo daw no tawotawo a maypasngen di Jesus, tinongtong naw naychirin a kāna, “Aysa! Oltimwaya so karahet no tawotawo sichangori. Oltimwayaw kakey da makaboyas milagro, ki abanchi a polos maitoroh a milagro, malaksid do naparinaraw a milagro di propita Jonas.

30 Ta akmas nakapangipaboyaw ni propita Jonas dyirad taga Ninebe so kangay danaw no kapangdosa no Dyos dyira, komwan parinen ko a Tawo a Yapod Hanyit a mangipaboya do dya kapototan.

31 “Ta anchan araw a kapangokom, maytēnek anchiw Rēyna do Abagātan* do kaychowa pa tan pagatosen na saw tawotawo do dya kapototan maynamot ta iya, ki yapod katetengan a yanan a mangay a mangadngey so kasirib ni Ari Solomon. Ki inyo, ki manganohed kamo abaya aran myan mangnanawo dyinyo sichangori a masirsirib pa kan si Ari Solomon.

32 Do arawayan kapangokom, machiraman sanchiw taga Ninebe a maytēnek a mapagatos dyinyo do dya kapototan. Ta sira, ki nagbabāwi sa do nakapangasabaw ni Jonas.† Ki inyowaya, ki anohdan nyo abayaw ibahey kwaya a aran matwatohos ako kan Jonas.”

No Soho No Inawan
(Mt. 5:15; 6:22-23)

33 Binata pa ni Jesus a kāna, “Abaw mapasdeb so soho, as kaitayo na syad lakasan mana tohongen nas bakag. Engga, basbali a pangayen na do nairantaw a pakadatokan na tan siraw somdepaw, ki maboya daw sedang naw.

* 11:31 11:31 1 Ar. 10:1-10 † 11:32 11:32 Jon. 3:5

³⁴ “Iyaw mata mo, pinakasoho no inawan mo. An maganay kapanyideb mo, masedang a tābo pangtoktwan mo kan inawan mo. Ki an madiw mata mo, masari dana tābo inawan mo.

³⁵ Dawa, magannad ka, ta āngo nchan iyaw bata mwaya a soho mo, ki sari sawen.

³⁶ Ta an masedang tābo inawan mo, as abo machisagel a sari, maysedang anchiw intiro a inawan mo, kan akmanchiw sesedangan mayit a soho.” Nyaw binatan Jesos dyira.

No Kapaydabdab Ni Jesos Dyirad Mangnanawo So Linteg Kan Parisyo (Mt. 23:1-36; Mk. 12:38-40)

³⁷ Do nakatayokaw ni Jesos a maychiychirin, myan asa Parisyo a nangrara sya a mangay a machakan do bahay na. Dawa, nangay a nachihanghang si Jesos dya.

³⁸ Ki do dawri, nasdaawan iyaw Parisyowaw do dyaw a naybanawan Jesos do sakbayaw a kakan na sigon do dadakay da.

³⁹ Ki nyaw binata ni Āpo Jesos dya a kāna, “Inyo a Parisyo, akma kamwaya siras tawo saw a nawri lang oyasan daw hapot no bāso kan pinggan da. Ay, angwa kaannad nyo a maybanaw, ki do irahem, napekpekayas āgom kan karahet.

⁴⁰ Inyo a abos arang! Chapatak nyo abawri a no Dyos a namarin so makatayhapot a inawan nyo, ki pinarin na paw aktokto nyo?

⁴¹ Maganaganay an dalosan nyo paw aktokto nyo, as torohan nyo saw mapobri so myan saya dyinyo. Ta an komwan, oyod a madalos kamo na!

⁴² “Kapakāsi nyo pa, inyo a Parisyo! Chagaget nyo a itoroh apagkapollo no āpit nyo kan apagkapollo dan rikado saya dedekey,[‡] ki parinen nyo abayaw kasisitaan saya a akmas kaparin nyos kosto dyirad kapayngay nyo a tawo kan kadaw nyo do Dyos. Siraw nyayaw kasisigoradwan a manōma parinen nyo sakbay no kapagtongpal nyo so kadwan.

⁴³ “Kapakāsi nyo pa Parisyo, ta chadaw nyo mamidi so kasisitaan a disnan do sinagoga da saw, kan imāsen nyo paw mapadayawan a kabkblaawan no tawotawo do plasa.

⁴⁴ On, kapakāsi nyo pa, ta akma kamwayaw tanem a dya maboya a lasalasan dan tawotawo, ata, chapatak daba myan bangkay do irahem.”

⁴⁵ Ki do dawri, tominbay dyaw asaw a mangnanawo so linteg a kāna, “Maistro, iyaw komwanaya kapaychirin mo, ki iramraman mwaya yamen a asnesnekan.”

⁴⁶ Ki tinbay ni Jesos a kāna, “Aran inyo a mangnanawo so linteg, kapakāsi nyo pa, ta lidyalidyaten nyo tawotawo saw do nakaipasabhay nyowaw dyira so mararahmet saya a linteg nyo. Ki aran komwan, polos a dyi kamo a machipaysabhay dyira so aran akmay dedeng.

⁴⁷ Kapakāsi nyo pa, ta patneken nyo saw mapipintas saw a tanem dan propita saw a diniman dan kapoonan nyo saw.

⁴⁸ On, ipaboya nyo kapachitonos nyowaw dyirad kapoonan nyo. Ta an sira, ki diniman da saw propita. As inyo, ki patneken nyo tanem da.

⁴⁹ “Nyaw mangipaboya so kasirib no Dyos, ta binata na do kaychowa pa a kāna, “Toboyen konchi dyiraw propita ko saw kan apostolis ko saw, ki dimanen da sanchiw kadwan, as idadanes da sanchiw kadwan.”

⁵⁰ Dawa, siraw tawotawo do dya kapototan, ki singiren sanchi no Dyos a maynamot do nakadiman dayan tabo propita saya a nakayapo pad nakaparswa no lobong,

[‡] 11:42 11:42 Leb. 27:30; Deot. 14:22. Taywara mainget Parisyo do kapagtongpal da siras linteg, ta iraman da do apagkapollo daw aran siraw akma saw dedeng a rikado.

⁵¹ somniknan do nakadimanaw ni Abel a mandad nakadimanaw ni Sakaryas[§] a diniman dad payawan no altar kan Masantwan a Yanan. On, nya sanchi a tabo singiren no Dyos dyirad tawotawo do dya kapotötan.

⁵² “Kapakäsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg, ta pinakaro nyo tolbekaw a manyiwang so kapakaawat no tawotawo. Imbes a somdep kamo, ki engga, basbäli a pinalidyat nyo saw tawotawo tan aran sira, ki somdep saba.” Nawriw binata ni Jesus dyira.

⁵³ Do kakaro danaw ni Jesus do dawri a yanan, taywaraw kapachikontra da dya no Parisyo saw kan siraw mangnanawo saw so linteg, kan binalabalay da a pangyahyahan,

⁵⁴ ta psychichwasan das pambar da a omtiliw sya an myan maichirin na maikontra do linteg da.

12

No Kapanganawo A Maikontra Do Kapaysinsisingpet (Mt. 10:26-27)

¹ Ki do kayanaw no nyaya a mapariparin, myan sa nakpeh riboribo saw a tawotawo a nangay a mangadngey so kapanganawo ni Jesus, kan maysinlalasag sa do káro da. Do dawri, inrogi ni Jesus nangnanawo dyirad nanawhen na saw. Binata na dyira a këna, “Magannad kamo do yapo daw no Parisyo saw. No chakey ko a batahen, iyaw kapaysinsisingpet da.

² Ta abaw naitayo a dyinchya maipaboya, mana palimed a dyinchi a mapatakan.

³ Dawa, no inchirin nyo do kasarisaryan, ki madngey danchin tawotawo do kasedangan. Masaw a iyaw inyarasäas nyo do makatayrahem saw a kwarto, maingengey anchi do katawotawowan.”

No Rebbeng Na A Chamo (Mt. 10:28-31)

⁴ Sinpangan na, binata pa ni Jesus dyira a këna, “Ibahey ko dyinyo a sit ko, chamo nyo sabaw mangdimanaw so inawan. Ta katayokan nawri a parinen da dyinyo, apabaw matarek a maparin da.

⁵ Ki iballäag ko dyinyo rebbeng na chamo nyo. Nawri pakono chamo nyo si Äpo Dyos a makaparin a mangdiman so inawan kan iya lang myan so panakabalin a mangitapwak so pahad do impyirno. On, ibahey ko dyinyo a iya pakono chamo nyo!

⁶ “Ta no Dyos, kawayakan naba inyo. Ta chiban nyo saw billit toleng saya a sinsinan so balor, dadwa lang a kaplataw balor dan dadimaw. Asyo a mawayakan aran asa dyirad dyaya?

⁷ Ta aran siraw boboh nyo, ki chapatak danan Dyos bidang da. Mamo kamo aba, ta mapatpateng kamo kan aro saw a billit toleng.”

No Kapangipodno Kan Kailibak Si Jesus (Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Sinpangan na, tinongtong ni Jesus naychirin dyira a këna, “Ibahey ko dyinyo a aran sino a mangipodno do salapen dan tawotawo a manganohed dana dyaken, ki yaken a Tawo a yapod hanyit, ipodno konchi do salapen dan anghilis no Dyos.

⁹ Ki no mangilibak so kapanganohed na dyaken do salapen dan tawotawo, ilibak konchi do salapen dan anghilis no Dyos.

10 “As no aran sino a maychirin so marahet a maikontra dyaken a Tawo a Yapod Hanyit, maparin pa a mapakawan. Ki no maychirin so marahet a maikontra do Ispirito no Dyos, mapakawan abanchi a polos.

11 “An yangay daynyo a idarom do salapen da do sinagoga da sa kan do salapen dan pangolo da saw kan siraw magtotoray da saw, ki mabakel kamo aba an maypangonchiw kaikalintegan nyo so inawan nyo, mana chabakel nyo aba an āngo nchiw itbay nyo dyira.

12 Ta do dawri a oras, ki ipakatoneng anchi dyinyo no Ispirito Santo kosto a atbay nyo.” Nawriw inbahey ni Jesus dyira.

No Pangarig A Maynamot Do Baknang A Marahet

13 Ki myan daw asa dyirad tawotawo saw a nakabata syad Jesus a kāna, “Maistro, ibahey mo pad kakteh kwaya, ta itoroh naranaw binglay kod tawid namenaw dyirad inyapwan namenaw!”

14 Ki kānan Jesus, “Namna, āngo ta yaken? Sino nanoroh dyaken so rebbeng a mapaycharwa dyinyo so tawid nyo a maykakteh?”

15 Binata pan Jesus dyira a kāna, “Magannad kamo, kan aywanan nyo kapangtokto nyo do tabo a kitan kapayagom, ta machipariho aba polos byay do warawara a aran myan dana dyinyo a tabo.”

16 Ki do dawri, inbahey ni Jesus dyiraw nya pangarig: “Myan asa mabaknang, kan nakaapit so aro do talon naw.

17 Ki binata nad aktokto na, ‘Āngo paro parinen ko? Abayaw rakoh a pangayan kos naapit kwaya.’

18 Ki naktokto na, ‘On, nyaw parinen ko. Rakraken ko agāmang ko saw tan patneken konchiw rakorakoh pa tan myan pangayan kos naapit kwaya kan siraw warawara ko saya.

19 As batahen konchi do mismo a inawan ko a, “Magasat ako, ta myan danaw chabyay ko do aro a tawen! Maydamnay dananchiw kabibay ko, ta tod ako a koman, minom, kan magragsak!”

20 Ki do kayan naw a mangtokto so komwan, binata no Dyos dya a kāna, ‘Abos arang a tawo! Do dyaya ahap, singiren ko byay mo. As tabo san nyaya a inakpeh mo, sino paro magtawid sya?’

21 “Komwan anchiw payparinan dan mangpeh sayas aro a kinabaknang da a alit na mapobri sad salapen no Dyos.” Nawriw nandan pangarigaya ni Jesus.

Chabakel Nyo Abaw Byay Nyo (Mt. 6:25-34)

22 Sinpangan na, tinongtong ni Jesus naychirin dyirad nanawhen na saw a kāna, “Nyaw paynamotan na a ibahey ko dyinyo a chabakel nyo abaw byay nyo a maynamot do kanen nyo, mana inawan nyo a maynamot do laylay nyo.

23 Ta iyaw byay nyo, ki mapatpateg kan isobo nyo, as kan iyaw inawan nyo, ki mapatpateg kan laylay nyo.

24 Chiban nyo pa saw kak saya. Maymoha kan magranyi sabaya, as kan abayaw agāmang mana bengbeng da, ki pakanen sayan Āpo Dyos! Pango narananchi dyinyo a mapatpateg kamo di Āpo Dyos kan siraw manomanok saya!

25 “Asa pa. Sino dana dyinyo makapanaro so byay na do aran asa kaoras a maynamot do nakabakel na? Polos!

26 Dawa, an dyi nyo a marawa a parinen taydedekeyaya, āngo ta pakariribokan nyo saw kadwan saya?

²⁷ Chiban nyo saw sabong saya a bakong an maypāngo kapaypararakoh da. Asyo sa maytarabako, kan asyo sa mayrayirayit? Ki chiban nyo pas Ari Solomon a kababaknangan an myan laylay na a mapinpintas pa kan siraw nya sabong?

²⁸ Ki an laylayan san Āpo Dyos tametamek sayad lobongaya a magla sichangori kan kahayo nan delak a masosohan, inyo dananchiw dyi na malaylayan a masissisita kamo a adayo kan siraw nya tamek? Oltimwaya kadēkey no kapanganohed nyo!

²⁹ Dawa, inyo, ki iya abaw kanen nyo kan inomen nyo yanan aktokto nyo a pakariribokan nyo ah, as kan dyi nyo pakono a chabakel!

³⁰ Ta iyaw kapaychichwasaya so nawri, iyaw chabalay dan dyi saya manganohed do Dyos do lobongaya. As dawa, tahatahan nyo saba, ta si Āmang nyod hanyit, ki chapatak na itoroh machita nyo.

³¹ As nawri pakono chichwasen nyo pagtorayan no Dyos tan tabo masisita saya machita nyo, ki itoroh na sanchi a tabo dyinyo.”

*No Kinabaknang Do Hanyit
(Mt. 6:19-21)*

³² “As dawa, inyo a nanawhen ko, mabakel kamo aba a aran dyi kamo a aro, ta inranta naynyo ni Āmang nyo a Dyos a machipagtoray dya do pagtorayan naya.

³³ Ngay, ilāko nyo warawara nyo, as kaitoroh nyo so naglakwan nyowaw dyirad mapopobri saw. Nawriw akpehen nyo kinabaknang nyo do hanyit a dya mapatawos kan dya maronot a nawriw pinakapitaka nyo a dya matakaw kan polos a dya mararayaw.

³⁴ Ta an dino yanan hahawen nyo a kinabaknang nyo, dawriw yanan aktokto nyo.”

Iyaw Adipenaw A Nāw Na Nakasagāna

³⁵ Binata pan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Machita a nāw kamo pakono a nakasagāna kan nāw pakono a somdeb no soho nyo.

³⁶ Akma kam pakono so adipen saw a mangnanaya so kasabat no āmo daw a yapod kasaran. Ta anchan mawara a magtoktok, sigida sa manyiwang, as kapasdep da sya.

³⁷ Magasat saw akma siras nya adipen a nakasagāna a mangnanaya do kawaran āmo da. Ibahey ko dyinyo oyod. Paybadiwen sanchin āmo daw a paydisnahen nya sa adipen do kanan, kan pangidasar na sa.

³⁸ On, magasat saw nya adipen a nāw da nakasagāna a mangnanayas āmo daw a aran do abak no ahēp mana panonotong!

³⁹ Ki kaawāten nyo nya: An chapatak no akin bahay iyaw orasaw a kangay no manakanakaw do bahay na, syimpri, ipalōbos naba a makasdep manakanakawaw.

⁴⁰ Komwan kamo pakono a pirmi a nakasagāna, ta mangay akonchi a Tawo a Yapod Hanyit do dyi nyo a hahawen a oras.” Nawriw binata ni Jesus dyira.

*No Mapagtalkan Kan Dya Mapagtalkan A Adipen
(Mt. 24:45-51)*

⁴¹ Sinpangan na, inyahes ni Pedro di Jesus a kāna, “Āpo, yamenoriw pangibaheyan mos nawri a pangarig, mana aran siraw tabo tawotawo saya?”

42 Ki tinbay ni Āpo Jesos a kāna, “Iyaw mapagtalkanaw kan masirib a adipen, ki iyanchiw talken āmo naw a manyidechideb siras rarayay na saw a adipen, kan iyanchiw maminglay dyira so kanen da.

43 Magasat nawri a adipen an masabatan āmo naw a madama na pariparinen inbilin naw.

44 Ibahey ko dyinyo oyod. Payparinen anchi no āmo naw a iya danaw mangaywan so tabo warawara na.

45 Ki an kaspangarigan, batahen nawri a adipen do aktokto na a, ‘Mahay pa ngata mawaraw āmo kwaw.’ Do dawri, nāw narana mangkabkabil siras kapayngay naw a adipen a mahahakay kontodo mababakes saw, as kapagbokbokatot kan kapachichinom na.

46 Sinpangan na, nyeng a mawaraw āmo naw do dyi na hahawen a araw kan oras do kadama naw a mamariparin so komwan. Ayket na, syimpri dosāen nanchi a dimanen. On, ipanānam nanchi dyaw no dosa daw no dya manganohed do Dyos.

47 “Iyaw adipen a sigod a makapatak so chakey no āmo na, as alit na dyi na isagāna a parinen, abaw dwadwa an dyincha magagara masapsplit.

48 Ki no adipen a dya makapatak so chakeyaw no āmo naw, as nakagatos kan rebheng na a madosa, ki mapapaw dosa na. Ta kāda tawo a natorohan so aro, aronchiw mahahaw a yapo dya. As kāda tawo a mapagtalkan so aro, ki arwaronchiw atbayen na.”

Si Jesos Pakayapwan Kapaysisyay
(Mt. 10:34-36)

49 Sinpangan na, inpangarig ni Jesos dyira iyaw nya: “No panggep ko a nangay do lobongaya, ki mangyangay ako so apoy a pakaokoman tawotawo, kan taywara danaw kakey ko a somdeb dana pakono!

50 Ki machita a manma ko a anōsan so kalidyatan, kan iyanchiw nyaw taywara pakariribokan ko a mandad kakabos na.

51 “Iktokto nyo āno a nangay ako a mangyangay so kapaychachapya do lobongaya? Engga, ta inyanyang ko kapaysisyay dan tawotawo.

52 Somiknan sichangori, masisyay tawotawo do asa a familya. An dadima sa, machikontra sanchiw tatdwaw do dadwa saw. Masaw siraw dadwaw do tatdo saw.

53 Iyaw āmangaw, ki kontraen naw anak naw a mahakay. Masaw anak a mahakay do āmangaw. As no ānang, ki kontraen naw anak naw a mabakes. Masaw anakaw a mabakes do ānang naw. As iyaw katogangan a mabakes, ki kontraen nanchiw manogang naw a mabakes. Masaw manogangaw a mabakes di katogangan na a mabakes.”

No Kapatakan So Maykāwan
(Mt. 16:2-3)

54 Binata pan Jesos dyirad tawotawowaw daw a kāna, “An maboya nyo a makonem do laod, nyeng a ibahey nyo a ‘Alla, ito chimoy,’ as kan oyod a machimoy.

55 Komwan an itaw salawsaw, batahen nyo a ‘Aysa! Makohat anchi,’ ki oyod.

56 Maysinsisingpet kamo! Chapatak nyo mangikeddeng so kāwan do kaboya nyo so pangilasinan do tanaya kan do kademdeman, ki āngo ta maawātan nyo abaw chakey a batahen no pangilasinan saya a pariparinen Āpo Dyos sichangori a maynamot dyaken?”

No Kapachikapya Dyirad Kakonkontra Nyo
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Tinongtong ni Jesus naychirin dyira a kāna, “Āngo ta osaren nyo abaw pangtoktwan nyo an āngo maganay a parinen nyo?”

⁵⁸ An myan makey a mangidarom dyimo, maganaganay an sakbay a maidarom ka do pangokoman, ki posposan mo mangay a machikapya dya an myan paw oras mo. On, ta āngo nchan iparawat naymo do okom, as iparawat naymo no okomaw do polis a mamōsek dyimo do bahodan.

⁵⁹ Ibahey ko dyinyo oyod a mabongtot kanchi daw a mandad kaitarkas mo a tabo so ōtang mo.”

13

No Kapanganawo Ni Jesus So Maynamot Do Kapagbabāwi

¹ Do kayanaw ni Jesus a mangnanawo so nyaya, myan saw kadwan a tawo a nangibahey dya so nakaipadimanaw ni Pilato so tawo saw a yapod Galilya a madama mangidāton do Timplo.

² Ki tinbay san Jesus a kāna, “Bata nyori an rakorakoh gatos da kan sira tabo kapayngay da saw a taga Galilya a maynamot ta komwan klasi no nakadiman da?*

³ No bata ko dyinyo, ki engga! Ta an dyi kamo a magbabāwi do gatos nyo, akma kamonchi sira a madiman.”

⁴ “Āngo mabata nyo dyirad asa poho saw kan wawaho a nadiman a nawtohan so naloyowaw a atoy do Siloe? Bata nyori an maraherahet sa kan tabo a tawotawo a omyan do Jerosalem?”

⁵ No bata ko dyinyo, ki engga! Ta an dyi kamo a magbabāwi do gatos nyo, akma kamonchi sira a madiman a abos pandan.”

No Pangarig Maynamot Do Igos A Dya Omsi

⁶ Sinpangan na, inbahey ni Jesus nya pangarigan: “Myan asa tawo a naymoha so igos a kayo do kaobāsan na. Ki do karakoh naranaw, yay na chiniban an myan danaw asi na, ki abaw naboya na.

⁷ Dawa, binata nad pagay-aywanen naw a kāna, ‘Tatdo danaya katawen a yay kwa sarsarongkaran an myan asi na, ki alit naya abo. Maganaganay danāno an tonghen mo na tan dyi dana mandin do tanaya!’

⁸ Ki initbay no pinagaywan naw, ‘Āpo, anchi ka pa ah! Anōsan ta pa do dya āwan, ta padasen ko pa labolaboken atngeh naya, as kaabono ko sya.

⁹ Ta an omsi do somaronwaw a tawen, dyori a maganay? Ki an dyi panchi a omsi, ipatongeh mo nanchi.’ ”

Pyahen Ni Jesus Dodokotaw A Mabakes

¹⁰ Do asa karaw a Araw a Kapaynaynahah, nangnanawo si Jesus do asa sinagoga.

¹¹ Ki do dawri, myan asa a mabakes a sindep no marahet a ispirito, as asa poho dana kan wawaho a katawen a nalidyatan. Naydodokot nawri a mabakes, kan makapaylolonat aba.

¹² Ki do nakaboyaw ni Jesus so mabakesaw, tinagawan na, kan binata na dya a kāna, “Nakalong-aw ka nad lidyat mwaya mo Ikit!”

¹³ Sinpangan na, pinalapaw naw tanoro naw dya, ki nanyeng a naylolonat mabakesaw, kan nagdaydayaw do Dyos.

¹⁴ Maynamot ta napapya si Jesus do Arawaw a Kapaynaynahah, nakasoliw magtorayaw do dawri a sinagoga. Binata na dyirad tawotawo

* **13:2 13:2** Sigon do kapakaāwat dan Jodyo saw, an madiman ka do komwan a disgrasya, ki nawriw asa kailasinan so karahet mo.

saw a kāna, “Anem a karaw a makapaytarabako ta. Dawa, may kamo do dawri sa araw a mapapya a dya do Arawaya a Kapaynaynahah!”

¹⁵ Ki inatbay ni Apo Jesus a kāna, “Inyo a maysinsisingpet! Katakatayisa abawri dyinyo mangay a mangobay so baka mana asno nyo do nakaigalotan da, as kaiyangay nyo sya paynomen do Araw a Kapaynaynahah?”

¹⁶ Changori, myan dyaw nyaya mabakes a kapotōtan Abraham. Do irahem no asa poho dana kan wawaho a katawen, ki nāw na binahod kan linidyalydyat ni Satanas. Rebbeng nabawriw mawbayan sichangori a aran Araw a Kapaynaynahah? Anyā met!”

¹⁷ Maynamot do dawri a inatbay ni Jesus, nasnekan sa tabo mangkontraw sya. Ki siraw tawotawo saw, ki nasoyot sa do tabo pinarin na saw a makaskasdaaw.

*No Pangarig Maynamot Do Botoh No Mostasa
(Mt. 13:31-32; Mk. 4:30-32)*

¹⁸ Sinpangan na, inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Āngo kapariho no pagtorayan no Dyos? Āngo maparin a pangiparihwan sya?”

¹⁹ Maiyarig do dēkey a botoh no mostasa a akmay dedeng a inwaris no asa tawo do hakawan na. Ki tomnobo kan nayparin a rakoh a kayo a maparin a payketketan manomanok sangasanga na saw.”

*No Pangarig Ni Jesus A Maynamot Do Yapō
(Mt. 13:33)*

²⁰ Ki minirwa si Jesus a nangyahes dyira a kāna, “Āngo paw maparin a pangiparihwan ko so pagtorayan no Dyos?”

²¹ Akmay yapō a pasaglen mabakes do aro a arina tan pabsogen na tabo.”

*No Malopit A Ayaman
(Mt. 7:13-14, 21-23)*

²² Tinongtong ni Jesus nayam a nangay do Jerosalem. Ki nāw na nangnanawo do kāda nahabasan na a idiidi kan barbaryo.

²³ Do dawri, myan asa a nangyahahes dya a kāna, “Apo, tomayisa sawri lang maisalakan?”

²⁴ Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Ipaspasnek nyo somdep do malopitaya a ayaman a asdepan do hanyit. Ta ibahey ko oyod dyinyo a aronchiw makey a somdep, ki makasdep sabanchi.

²⁵ “Ta maiyarig nyaya do asa bahay. An nangneb danaw akin bahayaw, siraw maytēnekaw do gagan, ki makasdep sa paba. Aran magtoktoktok kamo panchi a machikakaāsi dya a kon nyo, ‘Apo iwangan mo pa, ta somdep kami,’ ki maparin aba. Atbayan nanchi inyo a kāna, ‘Chapapatak kwabaw inyo, kan chapatak kwabaw an dino nakayapwan nyo.’

²⁶ Sinpangan na, batahen nyo panchi a kon nyo, ‘Nachakan kamyaw kan nachinom kamyaw dyimo, as kan nangnanawo ka paw do yanan namen.’

²⁷ Ki pirwaten nanchi a ibahey dyinyo a kāna, ‘Chapapatak kwabaw inyo, kan chapatak kwabaw an dino nakayapwan nyo. Machibawa kamo dya, inyo a tabo a mamarin so marahet!’

²⁸ As inyonchi a myan do gagan, itanyis kan payngaletnget nyonchiw soli nyo an maboya nyo sa Abraham, Isaak, Jakob, kan sira tabo propitaw do pagtorayan no Dyos maynamot ta napaksyat kamo.

²⁹ Do dawrinchi a araw, mangay sanchiw tawotawo a yapō do dāya, laod, ammyānan, kan abagātan, as kan mayrarapa sanchi a mahahanghang do pagtorayan no Dyos.

³⁰ “Ibahey ko dyinyo, myan sanchiw manawnawdyi sichangori a manmanma anchi, kan myan sanchiw manmanma sichangori a manawnawdyi anchi.”

No Katanyis Ni Jesus A Maynamot Do Jerosalem
(Mt. 23:37-39)

³¹ Ki do dawri a araw, myan saw kadwanaw a Parisyo a nangay di Jesus, kan binata da dya a kon da, “Maganay āno, an komaro ka dya a yanan, ta chakey kono imo a dimanen ni Āri Herodes.”

³² Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Ibahey nyo do dawri a masikap a bolaw a chito a kon nyo, ‘Tongtongen ko mapaksyat so marahet a ispirito kan mapapya so maganyit sichangori kan anchan delak. As anchan chatatdo naw a araw, ki komabos ako nanchi.’”

³³ Aran komwan, sichangori a mandan chatatdo na karaw, ki machita tongtongen ko kayam kod Jerosalem, ta maparin aba a myan madiman a propita do matarek a idi, an dya do Jerosalem.

³⁴ “Ay-ay pīman, inyo a tawotawo do Jerosalem, ta diniman nyo saw propita saw, as kan inagsidan nyo sas bato natoboy saw dyinyo a tobotoboyen no Dyos! Naypipira dana chakey koynyo a psychipehen a akmas kakhebaw no manok so pyek na saw, ki makey kamo abaya!”

³⁵ Dawa, sichangori, nonolay narana inyo no Dyos. No ibahey ko dyinyo, ki polos a dyi nyo nanchi yaken a maboaya a mandan marapit chimpo a kabata nyonchi sya a, ‘Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaw ni Āpo Dyos a pinakainawan na!’ ”

14

Pyahen Jesus Maganyit A Tawo

¹ Do asaw a karaw a Araw a Kapaynaynahah, rinaran asaw a pangolo dan Parisyo si Jesus a machakan do bahay na, kan kinapya da siniim an āngo parinen na.

² Ki myan do salapen naw do dawriw asaw a tawo a minyatek a tabo tatchay kan kokod na.

³ Do dawri, inyahes ni Jesus dyirad mangnanawowaw so linteg kan siraw Parisyowaw a kāna, “Nainkelinteganoriw mapapya do Arawayan Kapaynaynahah mana engga?”

⁴ Ki naychalilyak saba. Dawa, sinalid kan pinapyan Jesus maganyitaw, as nakapasabat narana sya do bahay na.

⁵ Sinpangan na, binatan Jesus dyirad magsisiimaw dya a kāna, “Sino dyinyo a myan so anak mana baka iyaw dya mangawon a insigida an kaspangarigan masday do aridos do Arawaw a Kapaynaynahah?”

⁶ Ki nakatbay saba do dawri a inyahes na dyira.

No Pangarig A Maynamot Dyirad Bisita

⁷ Ki do dawri, nadlaw ni Jesus a maypidipidi saw bisita saw so disnan a nairanta do matohos so saad. As dawa, inbahey na dyiraw nya pangarig:

⁸ “An myan mangrara dyimo a mangay do kasarən, pidyen mwabaw kagaganayan saw a disnan, ta āngo nchan myan nakairantaan na a matortoray kan imo.

⁹ Ta an komwan, ayket, mangay anchi dyimo nangraraw dyinyo a dadwa, as kabata na sya dyimo a kāna, ‘Chāsi mo pa yaken, ta itoroh mo pa dyaw nawri a disnan.’ Dyori a manyibaya ka daw, as kan pilit ka nanchi a maydisna do paydisnanaw a mabobodis so saad?”

10 “Dawa, an myan mangrara dyimo do asa pasken, mangay ka do yananaw a sinsinan tan mangay anchiw nangraraw dyimo, as batahen nanchi dyimo a kāna, ‘Sīt, may ka dya. Mangay ka maydisnad maganaganayaya a yanan.’ Do dawrinchi, ayket, maidayaw kad kasalasalapan daw no tabo rinara da saw.

11 Ta aran sino a mapatohos so inawan na, ki masnekan anchi, as iyaw mapakombaba, ki mapatohos anchi.”

12 Sinpangan na, binata ni Jesus do nangraraw sya a kāna, “An mangrara ka an myan pasken do bahay mo, sira abā lang sīt mo, mana kakakteh mo, mana kakabagyan mo, mana siraw babaknang saw a karoba mo rarahren mo. Ta an komwan parinen mo, āngo nchan patadyen daymo a rarahren tan masopapakan daw nakarara mwaw sira.

13 Ki an magpasken ka, rarahren mo saw mapobri, logpi, piday, kan siraw bolsek saw.

14 Ta an parinen mo komwan, magasat ka, ta aran dyi da mabahe parinen mwaw dyira a maynamot do kabon myan dyira, ki gon-gonaan nanchimo no Dyos anchan pagongaren na saw malintegaw a tawotawo.”

No Pangarig Maynamot Do Rakoh A Pasken

(Mt. 22:1-10)

15 Ki do nakadngeyaw no asaw dyirad mahahakay saw a somalap do kanan daw so pangarigaw ni Jesus, binata na di Jesus a kāna, “Magasat anchiw tawo a machihanghang do pagtorayan no Dyos!”

16 Do dawri, inatbay ni Jesus do dyaya pangarigan: “Myan asa tawo a nangisagāna so rakoh a pasken, kan nangraras aro a tawo.

17 Do nakarapit danaw so arawaw no nawri a pasken, tinoboy naw tobotoboyen naw a mangay a mangibahey dyirad rinara na saw a kāna, ‘Ngay, may kamo na, ta nakasagāna dana tabo.’

18 “Ki malit sa a katakatayisa nagpambar. Binatan asaw dyira a kāna, ‘Ayya, kagagatang ko paw so talonaw, kan yangay ko pa chiban ah. Ibahey mo nanchi di āmo mo, ta pakawanan narananchi yaken, ta makangay akwaba.’

19 Ki binata no asaw dyira a kāna, ‘Kagagatang kwaw dadimaw a kaparis a baka, as kan yangay ko pa sa chiban. Ibahey mo nanchi do āmo mwaw ah, ta makangay akwaba.’

20 As binatan asaw dyira a kāna, ‘Namna! Kapagkasar ko paw. Dawa, dya kwa makangay!’

21 “Ki naybidiw tobotoboyen naw, kan inpadāmag nad āmo naw binata daw no inawis naw. Ki do dawri a nadngey no āmo naw, nakasoli, kan binata nad tobotoboyen naw a kāna, ‘Kalisto ka a mangay do kalkalsādaw kan rarahan, ta yangay mo sa ahapen saw mapobri, logpi, bolsek, kan piday, ta yangay mo sa dya.’

22 “Katoyokaw no nawri, naybidi danaw tobotoboyenaw, as kan do nakawara naw do āmo naw, binata na dya a kāna, ‘Natongpal inbilin mwaw, mo Āpo, ki aro payaw maparin a yanan.’

23 “Ki do dawri, binata danan āmo naw do tobotoboyen naw a kāna, ‘Mangay ka pa dyirad mateng saya a rarahan kan ayaman, ta yangay mo sa piliten tawotawo saw a yangay dya tan mapno sa do bahay kwaya.

24 Ta ibahey ko dyimo a siraw dyaya nangay a rinara ko, polos anchi a dyi ko sa patahamen so sagāna kwaya.’”

No Machita A Parinen Nanawhen Ni Kristo

(Mt. 10:37-38)

²⁵ Do asa karaw, taywara aro tawotawo a minonot di Jesus. As dawa, sinalap na sa, as nakabata na sya dyira a kāna,

²⁶ “Polos a dya makapayparin a nanawhen ko aran sino a monot dyaken, an dyi na pa tadyichokodan a manmaw chakeyaw no inyapwan na, kabahay na, anak na saw, kakakteh na, kan aran iyaw mismo naw a byay.

²⁷ Masaw a dya makapayparin a nanawhen ko aran sino a dya maysabhay so mismo a kros na, as kawnot na dyaken.

²⁸ “Kaspangarigan, an plano no asa tawo mapatnek so rakoh a bahay, maydisna abawri a manma a magkwinta so magastos na, as kan chiban na pa an manawob kwarta naw mana engga a mapatayoka sya?”

²⁹ Ta an abo manawob, as panmanmahen na patneken parey na, matongtong nabanchi. As an komwan, oyawen danchin tawotawo saw a makaboya sya.

³⁰ Batahen danchi a kon da, “Tod naya naisiknan bahay naya tonged!”

³¹ “Masaw machigobat. Kaspangarigan, myan asa āri a makey a manggobat so matarek a āri. Maydisna abawri a manma a mangtokto an maparin na sa irat soldado na saw a asa poho a ribo a komontra do dadwa poho saw a ribo a soldado no āryaw a kabosor na?”

³² Amnan dyi na maparin, manoboy anchi so mangbayat siras kabosor naw an mateng pa sa tan mangdaw sas kapyu.

³³ “As dawa, aran inyo, ki machita a mangtokto kamo so maganay, as kawnot nyo dyaken. Ta aba polos makapayparin dyinyo a nanawhen ko, malaksid an manma karwan na tabo myanaw dya.”

No Asin A Abos Kapsekan
(Mt. 5:13; Mk. 9:50)

³⁴ Sinpangan na, tinongtong ni Jesus a kāna, “Oyod a masirbiw asin, ki an tomnabang, maybidi pawriw payit naw?”

³⁵ Apabaw sirbi nad tanaya a aran pagabōno pa, an dyi dana maipoha. “Inyo a myan so tadyinya, mangadngey kamo ah.”

15

No Pangarig Maynamot Do Nabo A Karniro
(Mt. 18:12-14)

¹ Myan paw naypisa a aro saw nangay a mangadngey di Jesus a magsingsingir so bwis kan siraw maibidang saw a aros gatos.

² Ki do dawri, nadomodomo saw Parisyo saw kan siraw mangnana-wowaw so linteg a kon da do katakatayisa dyira, “Āngo ta rawaten nya tawo saya naywam do gatos, as kan kahanghang na saya?”

³ Ki maynamot do dawri, nagpangarig si Jesus dyira a kāna,

⁴ “Kaspangarigan, an myan asa dyinyo a asa gasot so karniro, as mabo asa dyirad karniro naw, āngo parinen na? Syimpri, karwan na saw sasyam saw a poho kan sasyam do pagaraban da, as kangay na maychichwas so nabwaw a mandad kaboya na sya.

⁵ Ki anchan machichwasan na, isabhay nanchi a isabat do oltimo a kasoyot na.

⁶ As do kawara naw anchi do bahay na, tawagan na sanchiw sit naw kan karoba na saw, kan batahen na dyira a kāna, “Magragsak ta, ta nadongso ko naw chinichichwas kwaw a karniro ko.”

⁷ “Masaw a nyaw bata ko dyinyo: Rakorakoh anchiw kasoyot do hanyit maynamot do asaya a nakagatos a magbabāwi kan iyaw sasyam saw a poho kan sasyam a malinteg a dya makachitas kapagbabāwi.”

No Pangarig Maynamot Do Nabo A Plata

⁸ Tinongtong pan Jesus nangnanawo so nya do matarek pa pangarigan. “Myan asa mabakes a myan so asa poho a plata a mangingina, ki nabo naw asa. Āngō parinen na? Syimpri, pasdeben naw soho naw, as kaboyas nas bahay naw, as kan oltimo a kapasnek na maychichwas sya a mandan maboya na.

⁹ Ki an maboya na, tawagan naw sit na saw kan karoba naw, as kabata na sya dyira a kāna, ‘Masoyot ta, ta nachichwasan kwaw nabo kwaw a plata ko.’

¹⁰ “Masaw, nyaw bata ko dyinyo: Oltimo a kasoyot dan anghilis saw do hanyit maynamot do asa naygaygatos a magbabāwi.”

No Pangarig A Maynamot Do Gastador A Anak

¹¹ Do dawri, inpangarig pan Jesus dyiraw nya: “Myan saw dadwa baro no asa tawo.

¹² Myan naypisa, nangay adeadekeyaw di āmang na, kan binata na dya a kāna, ‘Āmang, itoroh mo pa dyaken pinakabinglay kwaw do tawid namenaw dyimo tan mahap ko naw pinakadyira ko.’ Maynamot ta inyahas naw nawri, bininglay ni āmang da dyira maykakteh iyaw no ipatāwid naw dyira.

¹³ Ki nakahabas papere a karaw, chinpeh na tabon adeadekeyaw pinakadyira naw do tawid daw, as nakapagbyahi na a nangay do mateng a logar. Do dawri, in-gasto na tabo daw kwarta naw do mabarayoboy a kabibay.

¹⁴ Do nakapatawos danaw no kwarta naw, myan chimpō a kapaychap-teng do intirwaw a tana do dawri, kan taywara dana malidyatan.

¹⁵ Do dawri, nangay a nangikāro so kanen na do asaw a omidi daw. Dawa, tinoboy no tawowaw a mangay a machipangdam siras bago naw do songet.

¹⁶ Ki do kayan naw a machipangdam siras bago saw, maypiypisipis danad kapteng na, kan makakakan dana so sinohadaw a kanen da no bago saw, ki tinorohan daba.

¹⁷ Sinpangan na, nangtoktos marahem, as nakabata na syad inawan na a, ‘Ari sa magsobsobraanan so kanen adipen saw do bahay ni āmang ko, ki yaken, cha ko naya dya a madiman do kapteng!’

¹⁸ Maganaganay āno, an maybidi ako na di āmang, as kaibahey ko sya dya a, Āmang, pakawanen mo pa yaken, ta nakagatos akos taywara do salapen no Dyos kan akma saw dyimo.

¹⁹ Maikari ako paba a maibidang a asa a anak mo. Ibidang mo na yaken a asa dyirad tobotoboyen mo saya.’

²⁰ Do nakatayoka naw a nangtokto so nyaya, naytēnek as nakapaybidi narana do bahay ni āmang na.

“Ki do katinyi naranaw, nailasin āmang na a iyaw anak naw maypay-pasngenaw do bahay da. Naāsot nakāsi syan āmang na, kan nyeng a nayayo kan yangay na kinepkep, as nakadadek na sya.

²¹ Ki do dawri, binata na di āmang na a kāna, ‘Āmang pakawanen mo pa yaken, ta nakagatos akos taywara do salapen no Dyos kan akma saw dyimo. Sichangori, maikari ako paba a maibidang a asa dyirad anak mo saw.’

²² Ki binata ni āmang na dyirad tobotoboyen na saw a kāna, ‘Makalisto kamo a mangay a manghap so kagaganayanaw a laylay, as kaipalaylay nyo syad anak kwaya. Singsingan nyo, kan sapatosan nyo.

²³ Katayoka no nawri, yangay nyo a apen a partyen katatabanaw a baka, ta magpasken ta a magragragsak.

²⁴ Ta bali, akmay nadiman nya anak ko, ki sichangori, nagongar. Akmay nabo, ki nachichwasan.' Nyaw binata ni amang na. Do dawri, inrogi daw nagragragsak.

²⁵ "Ki myan do bengkek kakteh naw a matoneng. Ki do kapakasngen naranaw do bahayaw do kasabat naranaw, madngey naw toktokaraw, kan naboya na pa saw maychatatadaw.

²⁶ Sinpangan na, tinawagan naw asa dyirad tobotoboyen daw, as nakaiyahes na sya an angō mapariparinaya.

²⁷ Ki tinbay no tobotoboyenaw a kana, 'Naybidi danaw adi mwaw. Dawa, inpartyen amang mo so katatabanaw a baka, ta nawara abos nakaparoparwan.'

²⁸ Maynamot do dyaya naporin, oltimo a solin matonengaw a anak na, kan makey paba somdep do bahayaw. Dawa, minohbot si amang na a nangahwahok sya a somdep.

²⁹ Ki tinbay nas amang na a kana, 'Papira dana katawen ko a akmay adipen a magsirsirbi dyimo, kan polos a abo sinokir ko a inbilin mo dyaken. Ki aran komwan, malidyat paya a aran orbon pan kalding intoroh mo dyaken a polotan namen kan siraw sit ko saw?

³⁰ Ki sichangori, iyaw nyaya anak mo a somnabat a ginasto naw kwarta mo do mababakes, ki inpartyen mwaya, kan iya payaw katatabanaw a baka?'

³¹ "Ki binata ni amang na dya a kana, 'Anak ko, maawatan mo abawri a imo, ki nachischisyay kaba dyaken, kan tabon dyira ko, ki bali dyira mo na?'

³² Sichangori, chasoyot ta, ta bali nadiman kakteh mwaya, ki minirwa nagongar, as kan nabo, ki nachichwasan.' Nyaw inlawlawag ni amang na."

16

No Pangarig Do Masikap A Mangaywan

¹ Do dawri, tinongtong ni Jesos nangibahey dyirad nanawhen naw so nyaya pangarig: "Myan asa baknang, kan myan tobotoboyen na a pinagaywan na siras warawara naw. Ki sinpangan na,, myan nangi-padamag a iyaw pinagaywan naw so warawara na, ki gasgastwen naw kinabaknangaw ni amo na.

² "Do nakadamagaw syan amo naw, inpatawag naw tobotoboyen naw, as nakabata na sya dya a kana, 'Ango madamdamadag kwaya pariparinen mo? Itoroh mo na tabo dyaken listaanaw no tabo warawara ko, ta imo pabaw mangaywan.'

³ "Ki do dawri, binatan tobotoboyenaw do aktokto na a, 'Ayya! Ango paro maganay a parinen ko sichangori, ta pakarohen naranaya yaken amo kwaya? Marawa kwabayaw maychadi tan myan paychichwasan ko, as kan masnek akwaya a magpalpalimos. Ay samna!

⁴ Ay on, chapatak ko naw parinen ko tan myan sit ko a siranchiw manghap dyaken do bahay da anchan mapakaro ako do dya a tarabako ko.'

⁵ "Ki no pinarin na, tinawagan na sa tayitayisa tabo nakaotangaw di amo naw, kan binata na do damwaw a nanahsan na a kana, 'Papiraw karon otang mod amo kwaw?'

⁶ Ki inítbay no nakaōtangaw a kāna, ‘Asaw a gasot a kaangang a lana.’ Ki binatan tobotoboyenaw, ‘Ni! Chaw risibo mo. Maydisna ka, kan kalistwan mwa itolas a dadima poho lang a kaangang.’

⁷ Sinpangan na, inyahes naranad asaw a, ‘Na, imo! Papiraw ōtang mo?’ Ki inítbay na, ‘Na, asaw a ribo a salop a trigo.’ Ki binata no tobotoboyenaw dya, ‘Ni! Chaw risibo mo. Itolas mo a wawaho a gasot.’

⁸ “Ki do nakapaybidi naw do āmo naw, ki pinadayawan āmo naw kasikapaw no makositaw a tobotoboyen na.* On, ata, masiksikap ngamin tawotawo saya a dya manganohed do lobongaya a mangisagāna so bokod daw a kaydamnayan kan tawotawo saya a masedangan danas pangtoktwan.

⁹ “Ki no bata ko dyinyo, madadam kamo do nainlobongan saya a kinabaknang nyo tan myan sit nyo. Ta anchan abo danaw sirbi no kinabaknang nyod lobongaya, ki rawaten danchi inyo a siraragsak do abos pandan a yanan nyo do hanyit.

¹⁰ Ki no tawo a mapagtalkan do dēkey, maparin a maitalek dyaw arwaro. Ki iyaw makosit do dēkey, mangamangay dananchi an rakoh.

¹¹ Dawa, an dyi kamo a napagtalkan do kinabaknang do lobongaya, mapagtalkan kamori do oyod a kinabaknang do hanyit?

¹² Masaw a an dyi kamo a mapagtalkan do dyi nyo a dyira, myanoriw maitoroh dyinyo a dyira nyo a mismo?

¹³ “Abaw tobotoboyen a makapayrayay a magsirbi do dadwa āmo, ta mangwan ipsok naw asaw, as chadaw naw asaw, mana dayāwen naw asaw, as pachimadekeyan naw asaw. Masaw a maparin nyo aba pagsirbyan Dyos kan kinabaknang nyo.” Iyaw nyaw binatan Jesos dyira.

¹⁴ Ki do nakadngey dan Parisyo saw so nyaya a binatan Jesos, inoyaw da, ta an sira, ki ropa san kwarta.

¹⁵ Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Ipaboya nyo dyirad tawotawo saya a malinteg kamo, ki chapatak no Dyos iyaw myanaw do aktokto nyo. Ta siraw inbidang nyo a taywara mapateg dyinyo, ki nawriw inbidang no Dyos a makababa dya.†

¹⁶ “As no maynamot do kapagtongpalaw so Linteg ni Moyses‡ kan iyaw kapagtongpalaw so intolas daw no propita kaychowa, siraw nyaya, ki naikasaba sa a nanda lang do kachimpwaw ni Juan Mamonyag. As nangrogi dana do dawri, no maikaskasaba dana do tabo a tawotawo, ki iyaw Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos. As tabo tawotawo, ki piliten daw somdep tan sakangwan makasdep sad pagtorayan na.

¹⁷ Ki aran komwan, maydaydamnay a mabo hanyit kan tana kan iyaw aran asaw lang a katiping a Linteg.

¹⁸ Akmas naibaheyaw a maynamot do kapachikabahay, no aran sino a mapasyay so baket na, as mangabahay so matarek, ki makagatos do baket naw a nanma so kapachikamalala. Komwan paw no machikabahayaw do mabakesaw a pinasyay ni lakay na, ki makagatos so kapachikamalala.”

Iyaw Baknang Kan Si Lasaro

¹⁹ Do dawri, tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Myan asa baknang a kararaw a maylaylay so mangingina kan naybibyay a mabarayoboy.

* **16:8 16:8** Sikap abaw dayāwen nyaya pangarig, an dya iyaw kagaget no tawo a mangisagāna so masakbayan da. † **16:15 16:15** 1 Sam. 16:7 ‡ **16:16 16:16** No Linteg ni Moyses, ki siraw dāmaw a dadima a libro do Biblia a mangrogi do Genesis a mandad Deuteronomyo.

20 “Ki myan asa mapobri a machilimlimos a mayngaran so Lasaro, as kan iya, ki nahapot no korad. Do kararaw yangay da a pinapoktad do rowanganaw no bahayaw no baknang.

21 Rakoh hahawen na a myan pakono kanen na do mapaychaesdayaw no baknangaw do lamisaan naw. Aran siraw chito saw, ki yangay da tinapotaposan kolad na saw.

22 “Do nakadimanaw ni Lasaro, inyangay dan anghilis saw do yanaw ni Abraham. Otro, nadiman paw baknangaw, ki yangay da intanem.

23 Ki do kayan naranaw do Hades a pangnanayan daw no nadiman, oltimo dana a malidyalityatan baknangaw. Do dawri, tomnangay, as kan naboya nas Abraham do matengaw a yanaw, kan myan sa maytalin kan Lasaro.

24 Ki inngengey no baknangaw a kāna, ‘Āma Abraham! Chāsīm pa yaken, ta toboyen mo pas Lasaro a mangbasa so kakamay na, ta yay na pa pahanebneban rida kwaya, ta oltimo danaya lidyat kod apoyaya.’

25 “Ki binatan Abraham dya a kāna, ‘Anak, nakmen mo a imo, ki naybibyay ka maydamnay kan mabaknang. Ki si Lasaro, ki natotook. Changori, cha dana dya masoyosoyot, kan imo machitadi ka na matotook.

26 Asa pa, aryayaw marahem a pangpang do naypawan taya tan dyi kami a makangay dyinyo daw, as akma saw a abaw makangay dyamen a yapo dyinyo daw.’

27 “ ‘Na, amnan komwan, chāsīm pa yaken, ta akdawen ko pa dyimom āmang a toboyen mos Lasaro a mangay do bahayaw ni āmang ko,

28 tan yangay na sa ballaāgan dadima saw a kakakteh ko daw a mahahakay, ta āngo nchan mangay sad katotookan kwayas changori.’

29 “Ki tinbay ni Abraham a kāna, ‘Aryaw Lintegaw ni Moyses a myan dyira as kan siraw intolas daw no propitaw a mangbagbaga sira. Nolay mo saw kakakteh mwaw a omadngey sira.’

30 “Ki binata na a kāna, ‘Ay, engga mo Āma Abraham. Anohdan dabanchi a polos nawri, malaksid an myan magongar a mangay a mangibahey dyira. Nawrinchiw kapagbabāwi da do gatogatos da.’

31 “Ki inatbay ni Abraham a kāna, ‘On, ki an dyi da anohdan iyaw Lintegaw ni Moyses kan siraw intolas daw no propita saw, ayket na, aran myan paw magongar a mangay dyira, alit na mapanganohed mo saba.’ ”

17

Siraw Pakayapwan Kapaygatos

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mk. 9:42)

1 Sinpangan na, binata pan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Iyaw solisog a makapaygatos, ki syirto a mawara do kāda tawo. Ki kapakāsi pan tawowaw a pakayapwan gatos!

2 Maganaganay pa adayo an mapaytanan so bato a gilingan lagaw naw no nawri a tawo, as kaitapwak syad taw kan iyaw mangsolisogaw tan makagatos aran asa dyirad mawnged pa saya do kapanganohed da dyaken.

3 Dawa, magannad kamo. An myan makagatos a asa a rarayaw mo a manganohed, bagbagaan mo nakagatosaw. An magbabāwi, pakawanen mo.

4 Aran maypapito a makagatos dyimo do asa karaw, as an kāda makagatos, ki mangdaw so kapakawan mo sya, machita a pakawanen mo.”

No Bileg No Anohed

5 Ki do dawri, binata dan apostolis saw di Āpo a kāna, “Parakohen mo paw kapanganohed namen.”

⁶ Ki binata ni Āpo Jesus dyira a kāna, “An myan kapanganohed nyo a akmas kadēkeyaw no botoh no mostasa, maparin nyo a ibahey do dawri a kayon tanyod a, ‘Bagoten mo atngeh mwaya, as kaimoha mo syad tāw,’ ki manganohed anchi dyinyo.”

No Rebbeng No Tobotoboyen

⁷ Tinongtong ni Jesus naychirin dyira a kāna, “Kaspangarigan, myan asa dyinyo a myan so tobotoboyen a magar-arado mana magpaspastor so karniro, āngo imandar nyo dya parinen na an somabat? Batahen nyori dya a, ‘Kalisto ka, ta mangay ka na maydisna a koman?’

⁸ Syimpri engga, basbāli a batahen nyo dya a, ‘Manotong ka na, kan mangay ka na magsokat, ta imonchiw mangidasar anchan koman ako. Ta anchan tayoka ko na, maparin mo nanchiw koman kan minom.’

⁹ “An natongpal sa tabon tobotoboyenaw nyaya a naitoboy dya, pagyamanan paro no āmo naw? Polos!

¹⁰ Dawa, komwan kamo pakono a manganohed do Dyos. An maparin nyo tabo inbilinaw dyinyo no Dyos, iktokto nyo abaw nawri a nakapagtongpal nyo a mangyangay so pakaidaydayawan nyo, basbāli pakono a akma syay ibahey nyo: ‘Tobotoboyen kami lang a dya maikari, kan tod namen lang a tongpalen bilbilin sayan Āpo, ta nawriw rebbeng namen.’ ”

Pyahen San Jesus Asa Poho Saw A Nagliproso

¹¹ Do dawri, do katongtongaw ni Jesus so mangay do Jerosalem, nanyam do naypayawanaw no probinsya no Samarya kan Galilya.

¹² Ki do nakapakarapit naw do asaw dyirad baryo saw, nakabayat so asa poho a nagliproso. Naytēnek sa do midyowaw so mabawa,

¹³ as nakaingengey da sya a kon da, “Jesus, Āpo, chāsīm pa yamen!”

¹⁴ Do nakaboyaw siran Jesus, binata na dyira a kāna, “Mangay kamo a mapaboya dyirad papadi saw.”* Do kadama daw a mayam do dawri, ki napyan sa.

¹⁵ Sinpangan na, do nakadlawaw no asaw a napyan, nanyeng a naybidi a nangingengey so dāyaw no Dyos.

¹⁶ Naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakapagyaman na. Ki iyaw nawri a tawo, ki asa Samaritano.

¹⁷ Inatbay ni Jesus a kāna, “Asa poho sabawriw napyanaw? Nangayan dan sasyam?”

¹⁸ Asyo saya naybidiw kadwan saw a nagyaman do Dyos? Naybadiwaya naybidi iyaw dyi aya a Jodyo?”

¹⁹ Do dawri, binatan Jesus dya a kāna, “Maytēnek ka kan mayam ka na, ta napyan ka na a maynamot do anohed mwaya.”

Iyaw Kangay No Pagtorayan Dyos

(Mt. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Sinpangan na, maynamot ta nanahahe sad Jesus papere saw a Parisyo an āngo nchiw kangay no kapagtoray no Dyos, inatbay san Jesus a kāna, “Mangay abaw kapagtoray no Dyos a pachirayayan makaskasdaawaw a pangilasinan.

²¹ Asa pa, abanchiw makaibahey a, ‘Myan dya!’ mana ‘Myan dwadaw!’ Ta no kapagtoray no Dyos, ki mismo dana myan dyinyo sichangori.”

* **17:14 17:14** Sigon do linteg da, siraw papadi, ki siraw mangikeddeng an malinis sa mana engga. Leb. 13; Lk. 5:14

²² Do dawri, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Myan anchiw araw a changsah nyonchi yaken a maboaya a Tawo a Yapod Hanyit do aran pagripat, ki maboaya nyo pabanchi yaken.

²³ “On, myan sanchiw mangibahey dyinyo a kon da, ‘Aryaw dwadaw!’ mana ‘Aryaw dya!’ Ki manganohed kamo abanchi dyira, as kan chichwasen nyo abanchiw nawri a bata da a yanan ko.

²⁴ Ta akmas karanyagaw no kimat a nanyeng a masedangan maychamibit no kademdeman, ki komwan kangay konchi a Tawo a Yapod Hanyit.

²⁵ Ki sakbay no nawri a kangay ko, ki machita a manma lidyalydyaten da yaken, as kan payparinen da yaken a akma abos sinpaspangan no myan saya do dya kapotōtan.

²⁶ Akmas kaparin daw no tawotawo saw do kachimpo ni Noyi, komwan anchiw kaparin dan tawotawo anchan araw a kangay ko a Tawo a Yapod Hanyit.

²⁷ Ta sira, ki nāw da komninan kan naybobok kan naychakabahay a nandad nakasdepaw ni Noyi do biray naw. Ki do dawri, nawaraw layos, kan nahmes sa tabo.

²⁸ “Komwan paw kaparin daw do kachimpo ni Lot. Do dawri, siraw tawotawo saw, ki komninan kan naybobok sa. Naglaklako sa, as kan gomnatgātang sa. Naymohamoha sa, as kan naybaybahay sa.

²⁹ Ki do nakakaro danaw ni Lot do syodad a Sodoma, nanyeng a nasday apoy kan asopri a yapod hanyit a nawriw nangdiman siras tabo tawotawo saw daw.

³⁰ Komwan anchiw maparin do arawaw a kapaybidi ko a Tawo a Yapod Hanyit.

³¹ “Do dawrinchi a araw, iyanchiw myan do papagaw no bahay na, ki dyi dana pakono maybabalay a somdep a mangay a manghap so warawara nad irahemaw no bahay na a iyonot na. Masaw myanaw do bengkekaw, dyi dana pakono a somabat.

³² “Naknakmen nyo neparinaw do baketaw ni Lot!†

³³ “Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh no Dyos dya.

³⁴ “Ibahey ko pa dyinyo a an mairana an mahep kangay ko, myan sanchiw mayoknod a mahap asa, ki mabidin anchiw asa.

³⁵ Masaw a myan sanchiw dadwa mababakes a manggiling. Mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw. [

³⁶ Komwan anchi a an myan saw dadwa mahahakay do bengkekaw, mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw.]*‡

³⁷ Ki do dawri, nanahes saw nanawhen naw, kan binata da dya a kon da, “Na, dinonchiw kaparinan nyaya mo Apo?”

Ki inpangarig ni Jesus dyira a kāna, “Aran dino a yanan bangkay, dawrinchiw kakpehan dan agila a omsitsit sya.”

18

No Pangarig Maynamot Do Bālo A Mabakes Kan No Hwis

¹ Inistorya pan Jesus dyiraw nyaya pangarig tan pirmi sa a maydasal kan tan dyi sa maopay.

† 17:32 17:32 Gen. 19:26 ‡ 17:36 17:36 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

² Binata na dyira a kāna, “Myan asa hwis do asa idi, kan abaw kāmo na do Dyos. Masaw a abaw anyib nad kapayngay na tawo.

³ “Ki myan asa bālo a mabakes do dawri a idi a pirmi a mangay a machikakaāsi so sidong no hwisaw. Batahen na dya a kāna, ‘Sidongan mo pa yaken a mangikalintegan so inawan ko do manglidyalyataw dyaken.’

⁴ “Ki nahay dana mangangay, ki maskeh hwisaw a mangikeddeng so maynamot do dawri a kāso no bālwaw. Ki sinpangan na,, nakaktokto hwisaw, kan binata na do aktokto na a, ‘Abayaw kamwamwan kos Dyos, kan abayaw bigbigen kwa tawo.

⁵ “Ki maynamot ta magsardeng abaya mangorihir dyaken nya bālo, ikalintegan ko pa tan dyi dana manghopag do kanāw naya a maybibidi dya.’”

⁶ Do dawri, binata ni Āpo Jesos dyira a kāna, “Adngeyen nyo chinirinaya no dyaya malinteg a hwis.

⁷ An chapatak no hwisayaw manyidong, mangamangay abawri a mangikalintegan Dyos siras tawotawo na saw a kararaw kan kahahep a mangdakdaw dya? On, paybabalay nabanchi a polos manoroh dyira so sidong na.

⁸ No bata ko dyinyo, nanyeng na sanchi a torohan so kalintegan da. Ki aran komwan, anchan mangay ako a Tawo a Yapod Hanyit, myan paronchiw madasan kwa manganohed do tanaya?”

No Parisyowaw Kan No Magsingsingiraw So Bwis

⁹ Binata pan Jesos nyaya pangarig dyirad tawotawo saw a ad-adda masaray do mismo da a kalintegan kan mangiroromen so kapangay da a tawotawo.

¹⁰ Binata na a kāna, “Myan saw dadwa mahahakay a nangay a naydasal do Timplo. Iyaw asaw, ki Parisyo, as magsingsingir so bwis asaw.

¹¹ “Sinpangan na, do kayan daranaw do irahem, naytēnek Parisyowaw, as nakapaydasal na a maynamot do mismo na inawan a kāna, ‘Āpo Dyos, magyaman ako dyimo, ta akma kwaba siras kadwan saya tawo a maagom, makosit, kan machikamkamalala. Magyaman ako pa, ta akma akwabas tawowaya daw a magsingsingir so bwis.

¹² Maypirwa ko a magayonar do kāda lawas, as kan itoroh ko paw apagkapollo no tabo a maganansya ko.’ Nawriw binatan Parisyowaw.

¹³ “Ki iyaw magsingsingiraw so bwis, ki naytēnek do mabawa so dēkey, as kan polos a dyi na maipreng ropa na do kasnek na, basbāli a dinandanog naw barōkong na, as nakabata na sya a kāna, ‘Āpo Dyos, chāsi mo yaken, ta aro gatogatos kol!’

¹⁴ “Ibahey ko nyaya dyinyo: Iyaw magsingsingiraw so bwis, ki iyaw somnabat a naibidang dana a malinteg do salapen no Dyos, as iyaw Parisyowaw, ki polos. Ta aran sino a mapatohos so inawan na do salapen no Dyos, ki masnekan anchi. As no mapabodis so inawan na, ki iyanchiw mapatohos.”

No Kabindisyon Ni Jesos Siras Adedekey

(Mt. 19:13-15; Mk. 10:13-16)

¹⁵ Myan paw naypisa do asa karaw, inyangay da sad Jesos siraw tagibi da saw tan saliden na sa a bindisyonan. Ki do nakaboya daw siran nanawhen na saw, ki pinaydabdab da sa.

¹⁶ Do dawri, pinaypasngen san Jesos tagibi saw, as nakabata na sya dyirad nanawhen na saw a kāna, “Palobosan nyo saw adedekey saya a

mangay dyaken, kan baywan nyo saba, ta siraw akma syay a adedekey akin dyira so pagtorayan no Dyos.

¹⁷ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a dya machiyengay so kapangrawat so pagtorayan no Dyos a akmas kapangrawataw no nya saya adedekey, sigorādo a mairaman abanchi daw.”

No Baknang A Tawo

(Mt. 19:16-30; Mk. 10:17-31)

¹⁸ Ki myan daw asaw a torayen dan Jodyo saw, as kan inyahes na di Jesus a kāna, “Mo maganay a Maistro! Ango machita a parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

¹⁹ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Ango ta pangaranan mo yaken so maganay? Abaw maganay, an dya iya lang Dyos.

²⁰ Chapatak mo na saw bilbilinaw do linteg: ‘Machikamalala kaba, mangdiman kaba, manakanakaw kaba, mangipaneknek kabas bayataw, as kan dayāwen mo saw inyapwan mo saw.’ ”*

²¹ Ki binatan mahakayaw a kāna, “Yapo pa do kadēkey ko a tinongtong-pal ko na sa tabo nyaya bilbilin.”

²² Do nakadngeyaw ni Jesus so inithbayaw no mahakayaw, binata na dya a kāna, “Ari paw asa pagkorāngan mo. Yangay mwa ilāko a tabo kinabaknang mwaw, as kaibinglay mo sya dyirad mapopobri saw so naglakwan mwaw tan myan anchiw kinabaknang mod hanyit. Katayoka na, monot ka dyaken.”

²³ Do nakadngeyaw no mahakayaw so nawri a binatan Jesus dya, nagmamayo maynamot ta taywaras kabaknang.

²⁴ Ki do nakaboyaw ni Jesus so mamayowaw no baknangaw, binata na a kāna, “Ay, āngo a kalidyat no myan sayas kinabaknang a somdep do pagtorayan no Dyos!

²⁵ Maydaydamnay kapayhawos no binyay a kamilyo do wayan rayem kan kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos.”

²⁶ Ki siraw nakadngeyaw daw so nya a binatan Jesus, inyahes da a kon da, “Na, an komwan, sino dana paronchiw maisalakan?”

²⁷ Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “No dya maparin a pamosposan tawo, ki maparin do Dyos.”

²⁸ Ki binata ni Pedro, “Namna! Maypāngo kami na? Kinarwan namen dana sayaw pamilya namen do nakawnot namenaya dyimo!”

²⁹ “Naon!” kānan Jesus dyira. “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a tawo a omkaro so bahay na, baket na, kakakteh na saw mana inyapwan mana anak na saw a maynamot do pagtorayanaya no Dyos,

³⁰ ki arwaro panchiw rawaten na do kayan na paw a sibibyay sichangori, as kan do kapanawdyan anchi a araw, ki rawaten nanchiw byay na a abos pandan.”

Pitdwen Jesus A Ibahey Kadiman Kan Kapagongar Na

(Mt. 20:17-19; Mk. 10:32-34)

³¹ Sinpangan na, pinachibawa ni Jesus asa poho saw kan dadwa nanawhen na, as nakabata na sya dyira a kāna, “Adngeyen nyo. Somonget ta na do Jerosalem, kan matongpal dananchi daw tabo intolas daw no propita saw do kaychowa a maynamot dyaken a Tawo a Yapod Hanyit.

³² Maiparawat akonchi dyirad Dya-Jodyo, as kan oy-oyawen danchi kan asnesnekan danchi yaken, as kan chichipan danchi yaken.

* 18:20 18:20 Eks. 20:12-16; Deot. 5:16-20

³³ Sapsaplitan danchi yaken, as kan dimanen danchi yaken, ki mabyay akonchi a mirwa do chatatdo naw a araw.”

³⁴ Ki polos a dyi da naawātan nanawhen naw chakey naya a batahen, ta naitayo dyira. On, aba polos kapakaawat da daw.

Pyahen Jesus Bolsekaw A Magpalpalimos

(Mt. 20:29-34; Mk. 10:46-52)

³⁵ Do kasngen daranaw da Jesus do Jeriko, myan do payisaw no rarahan asa bolsek a maydisna kan magpalpalimos.

³⁶ Ki do nakadngey naw sya a aro saw homabas a tawotawo, inyahes na a āngo mapariparin.

³⁷ Ki inbahey da dya na tawotawo saw a iyaw homabasaw, ki si Jesus a taga Nasaret.

³⁸ Ki do nakadngey naw sya, inyagagay no bolsekaw a kāna, “Jesus a kapotōtan ni Āri Dabid, chāsīm pa yaken!”

³⁹ Ki pinayabdab dan myan saw do salapenaw daw, kan inbahey da a magolimek, ki alit na naypataywaraw nakaiyagagay na sya a kāna, “Kapotōtan Āri Dabid, chāsīm pa yaken!”

⁴⁰ Do dawri, nagsardeng si Jesus do kayam naw, as nakaibilin na sya a paypasngen da. Ki do nakapakasngen naranaw, inyahes ni Jesus dya a kāna,

⁴¹ “Āngo chakey mo a parinen ko dyimo?”

Ki binata na, “Āpo, chakey ko makaboya.”

⁴² Do dawri, binata ni Jesus dya a kāna, “Makaboya ka na, ta maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napyan ka na.”

⁴³ Ki do dawri, nyeng a nakaboyaw bolsekaw, kan minonot dana di Jesus a nāw na mangidaydayaw so Dyos. Do nakaboya daw no tabo tawotawowaw so nawri a namarin, nachitaha sa nangidaydayaw so Dyos.

19

Si Jesus Kan Si Sakeo

¹ Katayokan nyaya, somindep do syodad a Jeriko, as kan nagkelsat a kominwan do Jerosalem.

² Ki myan daw asa mabaknang a tawo a mayngaran so Sakeo a iya, ki asa pangolo dan magsingsingir saw so bwis.

³ Do kadamaw ni Jesus a homabas, rakah kakey ni Sakeo a makaboya an sino si Jesus, ki maboya naba maynamot ta pandek kan masyasidin saw tawotawo.

⁴ Dawa, kinmah na saw tawotawo saw, kan komnyat do asaw a sikamoro a kayo a mayaman Jesus tan sakangwan maboya na.

⁵ Ki do kanmwaw ni Jesus si Sakeo, tinangay na, as nakabata na sya dya a kāna, “Sakeo, alistwan mo gomchin daw, ta mangay ako a machidagos do bahay mo sichangori.”

⁶ Do nakadngeyaw ni Sakeo so nawri a binata ni Jesus dya, naybabalay paba, kan nyeng na inalistwan gominchin, as kan chinasoyot na rinawat si Jesus.

⁷ Maynamot do dyaya namarin, dinabadabay dan tabo saw a nakaboya sya a kon da, “Pi! Pabisbisitaya do tawowaw a maibidang a aros gatos!”

⁸ Do dawri nayeñek si Sakeo do salapen na, as nakabata na sya di Āpo Jesus, “Āpo, sichangori, itoroh ko godwan warawara ko dyirad mapopobri saya, as siraw kinosit ko saw do nakasingir kwawa sira, paypipaten kwa paybidyen dyira.”

⁹ Ki binata dya ni Jesus a kāna, “Changori a araw, nangay kaisalākan do dyaya pamilya, ta nanganohed nya tawo a akmas nakapanganohedaw ni Abraham a kapoonan na.

¹⁰ Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki iyaw nyaw nangayan ko dya lobong, iyaw kangay kwa omchichwas siras nabo saw tan isalākan ko sa.”

*No Pangarig Maynamot Dyirad Plata A Balitok
(Mt. 25:14-30)*

¹¹ Do kadama daw no tawotawo a mangadngey so nya, pinadngeyan sa ni Jesus so asa pa pangarig. Komwan pinarin na, ta masngen dana sa do Jerosalem kan maynamot ta hahawen dan tawotawowaw a ĩto danaw kasiknan no kapagtorayaw no Dyos.

¹² Binata na dyira a kāna, “Myan asa tawo a matohos so toray a nagplano a magbyahi do mabawa a tana a dawrinchiw pakakoronaan na a asa a āri. Do katayokaw no nakapayparin da sya a asa āri, ki somnabat do mismo naw a tana.

¹³ Ki do sakbayaw a kakaro na, tinawagan na saw asaw a poho dyirad tobotoboyen naw, kan tinayitayisa na sa nangitalekan so plata a balitok,* as nakabilin na sira a kāna, ‘Ni! Apen nyo a inigosyo nyaya ranan kwa mawara.’

¹⁴ “Ki iyaw nyaya tawo, ki oltimo a dyi da makden kaidyan na saw, ta ipsok da. Dawa, nanoboy sas somnaronon dya a nangay a nangibahey syad impiradoraw a bata da, ‘Āpo Impirador, chakey namen abaw nya tawo a iyaw magāri dyamen.’

¹⁵ “Ki naipapilit dabaw chakey daw no mangipsokaw sya, as naybidi iyaw torayen daw a nakoronaan dana. Ki do nakawara naw, inpatawag na saw tinorohanaw so plata a balitok tan yahes na dyira an papiraw naganansya no intoroh naw dyira.

¹⁶ “Ki nangay nanomaw a natorohan, kan binata na, ‘Āpo, yapo do intalek mwaw dyaken, nakaganansya kwaw so asa poho pa a plata a balitok.’

¹⁷ “Ki binatan āryaw dya a kāna, ‘Maganayayaw pinarin mwaya, kan managtongpal kaya tobotoboyen! Maynamot ta mapagtalkan ka do dēkey a bānag, pagtorayen konchi mo do asa poho a idi.’

¹⁸ “Sinpangan na, nachitadi a nangay somaronwaw a tobotoboyen, kan binata na, ‘Āpo, chayaw plataw a intoroh mo, kan nakaganansya kwaw so dadima pa plata a balitok.’

¹⁹ “Do nakadngeyaw syan āryaw so binataw no tobotoboyen naw, binata na dya a kāna, ‘Pagtorayen konchimo do dadima idi.’

²⁰ “Ki nangay chatatdo daw, kan binata na, ‘Āpo, chayaw plata mwaw. Pinongosan kwaw so panyo, as nakakapya ko sya,

²¹ ata, chapatak kwaw a masosolyen ka, dawa, chamo kwaw imo. Nawryayaw chabalay mo machichami kan magranyi kayas dyi mwa inmoha.’

²² “Ki do dawri, binatan āryaw dya a kāna, ‘Oltimo kayas karahet a tobotoboyen! Dosaen koymo maynamot do bokod mo saya chirin, ta chapatak mo naya masosolyen ako, as kan chapatak mo a nawriw chabalay ko machichami kan ranyen ko aran dyi kwa ĩnmoha.

* **19:13 19:13** Do chirin Griego, ki “asa poho a mina,” as kan iyaw balor no asa mina, ki “asa gasot a dinaryo,” mana tangdan no asa a tawo do tatdo a kabohan.

23 An komwan chapatak mo, āngo ta pinasdep mwaba do bangko kwarta kwaw tan sakangwan myan nahap ko kontodo anak na do kapaybidi kwaya?

24 “Ki binata no āryaw dyirad tawotawo saw a maytēnek daw a kāna, ‘Apen nyo kwarta kwaw dya, ta itoroh nyo do nakaganansyaw so asa poho.’

25 “Ki binata no tawotawo saw a, ‘Namna, Āpo! Ari danayaw asa poho a plata na!’

26 “Ki binatan āryaw, ‘No ibahey ko dyinyo, ki no tawowaw a myan so mapariparin, ki arwaro maitoroh dya. Ki no abos mapariparin, aran iyaw dēkeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya.

27 Changori, yanan dan kabosor ko saw a naskeh a mayparin ako a āri da? Yangay nyo sa a dimanen do salapen kwaya.’ ” Nawriw binatan Jesos.

*No Maragsak A Kasdep Ni Jesos Do Jerosalem
(Mt. 21:1-11; Mk. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

28 Do nakatayokaw ni Jesos a nangibahey so nyaya pangarig, ki somnonget a nangay do Jerosalem, as kan minonot sa dyaw nanawhen naw.

29 Ki do nakapaypasngen daranaw do tokonaw a mayngaran so Olibo, do masngenaw do idi saw a Betpage kan Betanya, nanoboy si Jesos so dadwa dyirad nanawhen naw.

30 Binata na dyira a kāna, “Mangay kamo pa do masngenaya a idi do bitaya no rarahan, as anchan makarapit kamo daw, maboya nyonchiw naigalotaw a orbon no asno a dyi pa nasaksakayan. Obayan nyo, as kaiyangay nyo sya do dya.

31 An myan mangyahes dyinyo an anghen nyo asnwaw a obayan, ibahey nyo nyaya a, ‘Machita ni Āpo a pagsakayan na.’ ”

32 Sinpangan na, nayam dana saw natoboyaw, as kan nasarakan daw tabo akmas binataw ni Jesos dyira.

33 Do kawbay daranaw so asnwaw, binatan akin binyayaw sya dyira, “Āngo ta obayan nyo orbonayan asno?”

34 Ki initbay da, “Machitaw ni Āpo.”

35 Sinpangan na, inyangay da do yananaw ni Jesos. Pinaap-ap da saw kagay daw do orbonaya, as nakapasakay das Jesos.

36 Do dawri, do kayam danaw no nagsakayanaw ni Jesos a orbon asno, binolay dan tawotawo saw kagay da saw do rarahanaw.

37 Ki do nakapakasngen daranaw do Jerosalem, do rarahanaw a mosok a yapo do token a mayngaran so Olibo, nangngengengey sa do soyot daw aro saw a mononot dya, kan magdaydayaw sa do Dyos a maynamot do aro saw a makaskasdaaw a naboya da.

38 Inngengengey da a kon da, “Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do Āryaya a tinoboy ni Āpo Dyos a pinakainawan na! Madaydayaw si Āpo Dyos do katotohosan a hanyit, ta nychapya dana saw tawotawo kan Dyos!”

39 Ki binata da di Jesos no kadwan saw a Parisyo a nachikpekpeh do yanan daw no tawotawo saw a kon da, “Maistro, pagsardengen mo pa saw nanawhen mwaya.”

40 Ki tinbay san Jesos a kāna, “Ibahey ko dyinyo a an penpenen ko sa, iyagagay dan bato sayaw kapagdayaw da do Dyos.”

Tanyisan Ni Jesos Jerosalem

⁴¹ Do kasngen daranaw da Jesus do syodadaw no Jerosalem, naychahoho si Jesus do nakaboya naw sya.

⁴² Binata na a kāna, “Ay-ay pīman, inyo a taga Jerosalem, imbes a chapatak nyo pakono sichangori an āngo masisita a parinen nyo tan sakangwan makapachikapya kamo do Dyos! Ki enggaya, ta ari nyo paya a dya mailasin, as kan sichangori, ki naitayo dana dyinyo.

⁴³ Myan anchiw araw a dibonen daynyo no kabosor nyo saw, as kan balaten danchi inyo a gobaten, kan abanchya polos maparin a payaywan nyo.

⁴⁴ Paypisahen danchiw syodad nyo a rarayawen kan tabo saw tawotawo a omyan daw. Abanchi a polos akdahen da a machidket a bato do sigodaya nakapatnekan syodad nyo maynamot ta polos nyo a dya bigbigen chimpwaya kangay no Dyos a mangisalakan dyinyo.”

No Kangay Ni Jesus Do Timplo

(Mt. 21:12-17; Mk. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Do nakapakarapitaw ni Jesus do Jerosalem, somindep do atataw no Timplowaw. Sinpangan na, pinahbot na saw maglaklakwaw.

⁴⁶ Nyaw binatan Jesus dyira a kāna, “Myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, ‘No bahay ko, ki yanan a paydasalan no tabo tawotawo.’[†] Ki inyowaya, ki pinayparin nyowaya bahay dan manakanakaw.”

⁴⁷ Makayapod dawri, kararaw si Jesus a nangay a nangnanawo do Timplo. Ki siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, as kan siraw panglakayen daw no tawotawo, chinichwas da an maypāngo kadiman da sya.

⁴⁸ Ki aran komwan, abaw gondaway da a maynamot ta mapasnek sa mangadngay tawotawo saw so inanawowaw ni Jesus.

20

No Kapanahes Maynamot Do Toray Ni Jesus

(Mt. 21:23-27; Mk. 11:27-33)

¹ Asa karaw, do kadamaw ni Jesus a mangnanawo do Timplo siras tawotawowaw, kan mangkasaba so maynamot do Maganay a Dāmag, ki inasngenan dan matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg kontodo siraw panglakayen daw no Jodyo.

² Binata da dya a kon da, “Ngay, ibahey mo pa dyamen maynamotaya do pariparinen mwaya an dino nanghapan mos toray, mana sino nangmandar dyimo a omparin siras syay?”

³ Ki tominbay si Jesus a kāna, “Sakbay a atbayan ko, ari paw iyahes ko dyinyo. Ibahey nyo dyaken,

⁴ dino nakayapwan torayaw ni Juan a Mamonyag a mangbonbonyag: yapo do Dyos mana yapod tawo?”

⁵ Ki nagsasarita sa kan nakatbatbayan da do katakatayisa dyira a kon da, “Āngo itbay ta? An ibahey ta a, ‘Yapod Āpo Dyos,’ ki iyahes nanchyori dyaten an āngo ta dyi ta nanganohed di Juan?”

⁶ Ki an batahen ta a, ‘Yapod tawo,’ ay, kalalatan da yaten a agsidan tabo tawotawo saya dya, ta anohdan daw si Juan Mamonyag a iya, ki asa oyod a propita no Dyos.”

⁷ As dawa, no initbay da chapatak daba an dino nakayapwan toray na.

⁸ Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “An komwan, ibahey kwaba dyinyo an āngo toray ko a mamarin so akma siras nya.”

[†] 19:46 19:46 Isa. 56:7; Jer. 7:11

*No Pangarig Maynamot Dyirad Magay-aywanaw So Obas
(Mt. 21:33-46; Mk. 12:1-12)*

⁹ Sinpangan na, tinongtong ni Jesus nangibahey so nya pangarig dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Myan asa tawo a naymoha so aro a obas do kaobāsan naw. Sinpangan na, inpaābang na dyirad pinagbantay naw, as nakapagbyahi na so nahay.

¹⁰ “Do chimpo danaw no kapaychamomolas, tinoboy no nagpaābangaw iyaw tobotoboyen naw a mangay dyirad nangipaābangan naw tan torohan da so pinakadyira naw a binglay. Ki minalmalo da, kan pinaybidi da a abapolos intoroh da dya.

¹¹ “Sinpangan na, insarono narana tinoboy tobotoboyen naw a matarek. Ki masaw a minalmalo da, kan inasnesnekan da, as nakapaybidi da sya a polos a abo intoroh da.

¹² “Ki pinitdo naranaw nanoboy. Ki binigabigaran darana, as nakaipoha da sya do gaganaw no kaobāsan.

¹³ “Ki binatan akin dyiraw so kaobāsanaw, ‘Āngo paro parinen ko? Iya paw chadaw kwaya anak ko toboyen ko, ta sigoro iya ngataw anyiben da.’

¹⁴ “Ki do nakaboya daw no machiab-ābangaw sya, nagtotolagan da a kon da, ‘Iya danaw nyayaw mangtawidaw so kaobāsanaya. Yangay ta dimanen tan dyaten danaw kaobāsanaya!’

¹⁵ “Sinpangan na, inpoha da do gaganaw no kaobāsan, as nakadiman da sya.”

Do dawri, inyahes ni Jesus dyirad tawotawowaw a kāna, “Āngonchiw parinen na dyira no akin dyiraw so kaobāsanaw?”

¹⁶ Syimpri, yangay na sanchi a dimanen pinaabāngan naw so kaobāsanaw, as kaipaābang nanchi sya do matarek.”

Ki do nakadngey daw syan tawotawo saw so nya a binatan Jesus, binatabata da a kon da, “Dyi pakono a ipalōbos no Dyos nawri a maparin!”

¹⁷ Ki pinerreng san Jesus, as nakaibahey na sya a kāna, “Na, āngo chakey a batahen nyaya a naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Iyaw nawri a bato a inpoha dan mapatnek saw so bahay, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato a mangpayit so nawri a bahay.’”*

¹⁸ “No aran sino a madodog do dawri a bato, mapotopototan anchi. Ki aran sino a matopakan na, pitahen nanchi.”

*No Kapanahes Maynamot Do Kapagbayad So Bwis
(Mt. 22:15-22; Mk. 12:13-17)*

¹⁹ Ki siraw mangnanawowaw so linteg kan siraw matotohos saw a papadi, ki pinadas da tiliwen si Jesus do dawri a oras, ta maawātan da a chinirichirin naw nyaya a pangarigan a pachikontra na dyira. Ki naporin daba maynamot ta namo sa dyirad tawotawo saw.

²⁰ As dawa, manyidechideb sa so maganay a chimpo da mangchamba sya tiliwen, kan nanoboy sas ispya da a nangay a mangyahahes dya a akmay maganay ranta daw dya tan myan pakayapwan da omtiliw sya an myan maikontra atbay na kan tan nawriw pambar da a mangiparawat sya do toray ni Gobirnadador.

²¹ Dawa, nangay sad Jesus, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Mo Maistro, chapatak namen a kosto tabo ichirin kan inanawo mo. Chapatak namen pa a mangidomdoma kaba. Abaw matarek a inanawo mo, an dyi lang a iyaw oyodaw a chakey no Dyos a parinen tawotawo.

* 20:17 20:17 Ps. 118:22; Epe. 2:20; 1 Ped. 2:6-8

²² Sichangori, ibahey mo pa dyamen an maikontra do linteg iyaw kapagbayad namen so bwis do impirador do Roma.”

²³ Ki maynamot ta chinapatak ni Jesos iyaw sikap daw, binata na dyira a kāna,

²⁴ “Mangipaboya kamo pa dyaken so plata.” Ki nangipaboya sa. Sinpangan na, binata na dyira a kāna, “Sino akin ladawan kan akin ngaran syay?”

²⁵ Ki tinbay da, “Nas Impirador.”

Do dawri, binata na dyira a kāna, “Na, an komwan, itoroh nyod Impirador dyira naw, as itoroh nyo do Dyos dyira naw.”

²⁶ Ki nasdok daba polos si Jesos do kapaychychirin naw do salapen no tawotawo, as kan maynamot ta nasdaawan sa do atbay naw, naylilyak pa saba.

*No Kapanahes Maynamot Do Kapagongar
(Mt. 22:23-33; Mk. 12:18-27)*

²⁷ Sinpangan na, myan saw nangay di Jesos a yapod grupo dan Sadosyowaw a siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman.

²⁸ Ki inyahes da dya a kon da, “Maistro, intolas ni Moyses nyaya linteg dyaten a Jodyo a kāna, ‘An madiman iyaw asa mahakay a myan so baket a abo pas pōtot, machita ahapen a kabahayen kakteh naw tan pototan na so pinakaanak no kakteh naw a nadiman.’[†]

²⁹ “Maganay nawri, ki myan sa kono papito a makakakteh a mahahakay. Iyaw matonengaw, ki nangabahay, as kan sakbay a myan pōtot na, nadiman.

³⁰ Sinpangan na, no adyenaw no nadimanaw, ki kinabahay naw ipag naw a bālo, as kan aran iya, ki nadiman a abos pōtot.

³¹ Masaw, namarin do chatatdo daw. Komwan pinarin da a natatadi a nandad nakadiman da a tabo a papito a abos pōtot.

³² Do kapanawdyanaw, nadiman mabakesaw.

³³ “Dawa, an komwan,” inyahes dan Sadosyowaw di Jesos, “sinonchi dyiraw akin kabahay so nya mabakes anchan araw a kapagongar; ta kinabahay daya tabon papito saya makakakteh nyaya mabakes?”

³⁴ Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Maychakabahay saw tawotawo do dya lobong,

³⁵ ki siraw nadiman a maikari a magongar a matorohan so byay do masakbayan, ki mangabahay pa sabanchi daw,

³⁶ ta akma sanchi siras anghil saw a dya madiman. On, anak dana sa no Dyos a nagongar dana.

³⁷ “Ki an maynamot do kapagongar dan nadiman, aran si Moyses, ki inpaneknek na a magongar sanchiw nadiman. Ta naitolas do Masantwan a Tolas maynamot do somdesdebaw a kayo a tinawangan ni Moyses si Āpo a ‘iyaw Dyos daw da Abraham, Isaak, kan Jakob.’[‡]

³⁸ No chakey na batahen, ki iyabaw Dyos no nadiman, an dya iyaw Dyos no sibibyay, ta do yanan no Dyos, ki sibibyay sa tabo tawo daw.”

³⁹ Ki binata dan kadwan saw a mangnanawo so linteg a kon da, “Maganayayam Maistro initbay mwaya!”

⁴⁰ Nawriw binata da, ta maitored da pabaw manahes dya.

*No Kapanahes Maynamot Di Kristo
(Mt. 22:41-46; Mk. 12:35-37)*

⁴¹ Do dawri, binatan Jesus dyira, “Āngo ta batahen da a si Kristo, § ki tod lang a kapotōtan Āri Dabid do kaychowa?

⁴² Ta mismo a si Dabid nakabata sya do libro daw no Salmo a kāna, ‘Binata no Dyos di Āpo ko a, “Maydisna ka do kawanan kwaya a
⁴³ mandan kaābak ko siras kabosor mo saya, as kan sira danaw paydadatokan no kokod mwaya.” *’

⁴⁴ “An tawagan Dabid so ‘Āpo,’ maypāngo nakahtot ni Kristo do kapotōtan Dabid?”

No Kapilaw Ni Jesus Siras Mangnanawo Saw So Linteg

(Mt. 23:1-36; Mk. 12:38-40)

⁴⁵ Ki do kayan daw a tabo no tawotawowaw a mangadngey, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna,

⁴⁶ “Annadan nyo saw mangnanawowaya so linteg, ta chakey daw maylaylay so mayid, † kan imāsen da paw mapadayawan a kabkabraawan no tawotawo do plasa. Pidyen da paw kasisitaan a disnan do sinagoga da saw kan madadayaw saw a yanan dan matotohos saw so saad do paspaskan saw.

⁴⁷ Allilawen da pa saw babbālwaw a mababakes tan madyira daw bahabahay da, as kapaydasal das manaro a pangoliwlib das kaparin daw. As dawa, marahrahmet anchiw dosa da.” Nāwriw binatan Jesus.

21

No Limos No Bālo A Mabakes

(Mk. 12:41-44)

¹ Katayokan nawri, nanyideb si Jesus, ki naboya na saw babaknangaw a mamosek so limos da do paglimosan daw do Timplo.

² Sinpangan na, naboya naw asaw a mapobri a bālo a mabakes a nangasday so dadwa plata a kabobodisan so balor.

³ Ki do dawri, binata ni Jesus a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Arwaro inasdayaya no mapobryaya a bālo kan iyaw sinday dayan tabo dyira.

⁴ Ta no intoroh da, ki iya lang sobraw no kinabaknang da. Ki iyaw bālwaya, aran pobri, ki intoroh naw moybohaw a myan dya. On, intoroh naw tabo a maparin a chabyay na.”

No Kaipadto Ni Jesus So Kalasaw No Timplowaw

(Mt. 24:1-2; Mk. 13:1-2)

⁵ Do dawri, ki myan saw kadwan dyira a pagiistoryaan daw kapintasaw no Timplo daw maynamot do magaganayaw a bato a pinamatnek da kan siraw mapintasaw a sāgot dan tawotawo a dāton da. Ki nadngey ni Jesus nawri, dawa, binata na dyira a kāna,

⁶ “Siraw nyaya chichiban nyo sichangori, ki myan anchiw araw a mararayaw sanchi a tabo, as kan apabanchi a polos matokos a machidket a bato do yanan daya sichangori, ta malasanchi a tabo.”

Siraw Īto A Kalidyatan

(Mt. 10:17-18; 24:3-14; Mk. 13:3-13)

§ 20:41 20:41 “Kristo” mana “Mesias.” * 20:43 20:43 Sal. 110:1; Ara. 2:35; Heb. 1:13; 10:12-13
† 20:46 20:46 No gagāngay a kaosar da so nyaya a mayid a laylay, ki do kayan daw lang a mangnanawo mana maydasal. Ki mapatak a maboya dya a midibidi sa do gagan a maylaylay so komwan tan ipangas daw katohos no saad da.

⁷ Ki inyahes da, “Maistro, anchan āngo kaparin dan nyaya, kan maypāngonchiw pakailasinan namen sya a iyaw pakatongpalan da no nyaya, ki masngen dana?”

⁸ Do dawri, binata ni Jesus dyira a kāna, “Magannad kamo tan dyi kamo a maychawaw, ta aro sanchiw mangay a mangosar so ngaran ko, kan batahen danchi a, ‘Yaken si Kristo!’ kan ‘Masngen danaw panongpalan!’ Ki aran komwan, onotan nyo saba.

⁹ Anchan madngey nyo kabtak no gobat kan riribok, mamwamohen kamo abanchi. Machita manma maparin saw nyaya, ki chakey naba batahen a nawri danaw pandan lobongaya.”

¹⁰ Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “Maggogobat sanchiw nasyon kan nasyon, as kan komwan sanchiw pagaryan kan pagaryan.

¹¹ Myan panchiw makabakebakel saw a gin-gined. Do matatarek saw a logar, ki myan panchiw kapaychapteng kan makadiman a ganyit. As do kademdemanaya, ki myan sanchiw makamwamomo kan makaskasdaaw a pagilasinan.

¹² “Ki sakbay a maparin saw tabo nya pagilasinan, tiliwen danchinyo no tawotawo, as kalidyalidyat da dyinyo. Idarom danchinyo do pangpan-golwen saw do sinagoga da saw, kan bahoden danchinyo. As maynamot do kapanganohed nyo dyaken, maiparawat kamonchi dyirad ar-āri kan gobirnadador da saw.

¹³ Ki do dawrinchi, nawri dananchiw gondaway nyo a mangipaneknek dyira so maynamot do kapanganohed nyo.

¹⁴ Patoreden nyo aktokto nyo sakbay no kaosisa da dyinyo tan dyi nyonchi a chabakel an maypāngo a ikalintegan nyo inawan nyo.

¹⁵ On, ta yaken anchiw manoroh dyinyo so ichirin nyo kan sirib nyo a dyi danchi a matbay kan makontra no kabosor nyo.

¹⁶ Idarom danchinyo aran siraw inyapwan nyo, kakakteh nyo, kakabagan nyo, kan siraw sit nyo, as kan ipadiman danchiw kadwan dyinyo.

¹⁷ Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken.

¹⁸ Ki aran komwan, abanchi a polos mabo a aran asa mabotbot a boboh nyo, an dya si Āpo Dyos mangikeddeng sya.

¹⁹ Ki maynamot do kapangibtor nyowaw so lidyat saya a maynamot dyaken, ki nyaw panghapan nyo so abos pandan a byay nyo.”

*No Kaipadto Ni Jesus So Kararayawaw No Syodadaw A Jerosalem
(Mt. 24:15-21; Mk. 13:14-19)*

²⁰ Tinongtong ni Jesus nychirin. Binata na a kāna, “Anchan maboaya nyonchi a dinibon dan soldado syodadaya a Jerosalem, chapatak nyo nanchi a masngen danaw kararayaw na.

²¹ Do dawrinchi, siraw myan do Jodya, machita mayyayo sanchi a somonget do katokotokonon a tomayo. Machita a komaro saw myanaw do irahem no syodadaya. As siraw myan saw do barbaryo, ki dyi sa pakono a somdep do syodadaya,

²² ta iyanchiw nyaw chimpon kapakadosa ²² tan maparin binata naw do Masantwan a Tolas.

²³ Ki piman, ta makakāsi sanchiw mabogyaw kan mapasoswaw do dawri a araw! Mangay anchiw makamwamomo a kalidyyatan do dyaya tana, as kan nawrinchiw magtoray solyaw no Dyos dyirad tawotawo saw dya.

²⁴ Myan sanchiw madiman do ispada. As siraw kadwan, ki payayohen da sa do matatarek a pagtorayan, as kan do dawrinchi mabahod sa.

Lasalasan danchin Dya-Jodyo iyaw nya syodad a Jerosalem a mandad katayokan naikeddeng a araw da.”*

No Kangay No Tawo A Yapod Hanyit
(Mt. 24:29-31; Mk. 13:24-27)

²⁵ “Myan sanchiw pagilasinan a maboya do araw, bohan, kan siraw bitohen. As do tanaya, ki taywara mariribokan sanchiw tawotawo do tabo a nasnasyon do oltimo a kamo da a maynamot do karakoh no kelsang kan kalebkebaw no abkas.

²⁶ Mapleng sanchiw tawotawo a yapod kamo da a mangnanaya so kangayaw no liyataya do lobongaya, ta tabo sanchiw bileg a myan do hanyit, ki makosokoso sanchi.†

²⁷ Do dawrinchi, ki maboya danchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a mawara a pongosan no demdem‡ a myan so panakabalin kan rakoh a tan-ok.

²⁸ Anchan somiknan saw nya maparin, maytènek kamo kan tomangay kamo, ta ito danaw kaisalakan nyo.”

No Pangarig A Maynamot Do Kayo A Igos
(Mt. 24:32-35; Mk. 13:28-31)

²⁹ Do dawri, innanawo ni Jesus dyiraw nya pangarig: “Chiban nyo kayowaw a igos kan tabo pa saw kayowaw.

³⁰ An maboya nyo a somiknan dana mohtot ablak daw, ki chapatak nyo na a masngen danaw rayon.

³¹ Komwan pa dyinyo sichangori. An maboya nyonchiw katongpal no nya saya kalidyatan, chapatak nyo na a masngen danaw kapagtoray no Dyos.

³² “No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Myan panchi dyinyo do dyaya kapotōtan sibibiyay pa do katongpal no tabon bata ko saya.§

³³ Iyanchiw hanyit kan tanaya, ki mabo sanchi a tabo, ki mabo abanchi a polos chirin ko.”*

Machitaw Kapagridam

³⁴ Sinpangan na, tinongtong naw naychirin a kāna, “Magannad kamo, ta āngo nchan mapasiwal kamo do sobsohra a kapagragragsak, kapaybobok mana siraw kabakel a makayapo do problima do byay, as maychihat a masdok kamo do arawaw anchi a kawara ko.

³⁵ On, ta iyaw arawaw a kapaybidi ko, ki tod anchi a nyiknyinan tabon tawotawo do lobongaya.

³⁶ Dawa, nāw nyo a sisasagāna, as kan pirmi kamo pakono a may-daydasal tan myan anchiw tored nyo a makalasad so tabo nyaya a makamwamomo a maparin kan tan dyi kamo a masnek a maytènek do salapen ko a Tawo a Yapod Hanyit, anchan maybidi ako.”

³⁷ Kararaw a nangnanawos Jesus do Timplo, kan kahahep do dawri, ki pinahabas na do Tokon a Olibo.

³⁸ Kāda mabebekas, mangay sa tabo tawotawowaw do Timplo, ta mangay sa mangadngey so inanawo naw.

* **21:24 21:24** Roma 11:25 † **21:26 21:26** Isa. 13:9-11; 34:4; Joel 2:10; Pal. 6:12-17 ‡ **21:27 21:27** No chakey a batahen demdem, ki “bileg no Dyos a mangokom.” Dan. 7:13; Mk. 9:7, 14:62; 1 Tes. 4:17; Pal. 1:7 § **21:32 21:32** Mana “mabo kamo aba a Jodyo sakbay no katongpal a tabo no nya saya a batahen ko dyinyo sichangori.” * **21:33 21:33** Sal. 102:25-27; Isa. 40:6-8; Mt. 5:18; 1 Ped. 1:24-25; 2 Ped. 3:10-14

22

*No Kasiim Da Dimanen Si Jesus
(Mt. 26:1-5; Mk. 14:1-2; Jn. 11:45-53)*

¹ Do dawri, makalo danaw Pistaw no Tinapay a Abos Libadora a nawri a pista, ki pinangaranan das Nakahabasaw no Anghil.

² Do dawri, siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki nāw da mangtokto an maypāngo kaikorimed da mangdiman si Jesus, ta chamo da saw tawotawo.

*No Kapachitolag Ni Jodas A Lipotan Na Si Jesus
(Mt. 26:14-16; Mk. 14:10-11)*

³ Do dawri, sindep ni Satanas si Jodas a pinangaranan das Iskariote, iyaw asaw dyirad asa poho saw kan dadwa nanawhen Jesus.

⁴ Kinarwan ni Jodas sa Jesus, as kan nangay dyirad matotohos saw a papadi kan siraw opisyalis daw no gwardya saw no Timplo tan machitolag dyira an maypāngo kaiparawat na si Jesus dyira.

⁵ Oyod a nasoyot sa, kan inkari da dya a torohan das kwarta.

⁶ Dawa, nakey si Jodas do dawri a nadngey na, as kan insiknan naw maychichwas so gondaway na a mangiparawat si Jesus dyira do kabwan kakpekpehan tawotawo.

*No Kaisagāna No Kapanawdyan A Pangmalem
(Mt. 26:17-25; Mk. 14:12-21; Jn. 13:21-30)*

⁷ Do dawri, narapit araw no Pista no Tinapay a Abos Libadora kan iyaw kapangdiman dan Jodyo saw so orbon saw a karniro a idāton da.

⁸ Ki tinoboy ni Jesus sa Pedro kan Juan, as nakabata na sya dyira a kāna, “Mangay kamo a mangisagāna so pangmalem ta do pistaya a Nakahabas no Anghil.”

⁹ Ki binata da dya, “Dino chakey mo a pagsagānaan namen?”

¹⁰ Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Na, anchan somdep kamo do dya syodad, myan anchiw ombayat dyinyo a asa mahakay a mayrara so asa kamalabi a ranom. Ki onotan nyonchi do bahayaw a asdepan na.

¹¹ Do dawri, ibahey nyonchiw nyaya do akin bahayaw a, ‘Ipayahesaw ni Maistro an dino kono kwarto a kanan danchi kan siraw nanawhen naw do kapistaya?’

¹² Ipaboya nanchi dyinyo mamanyitwaw a kwarto a rakoh a nakasagāna dana kontodo lamisaan. Dawrinchiw pagsagānaan nyos kanen ta.”

¹³ Sinpangan na, nangay sa, ki namarin binataw ni Jesus dyira. Do dawri, nagsagāna sa so kanen da maynamot do Pistaw a Pakanaknakman so Nakahabasaw no Anghil.

*No Manawdyi A Kapachipangmalem Ni Jesus Dyirad Nanawhen Naw
(Mt. 26:26-30; Mk. 14:22-26; 1 Kor. 11:23-25)*

¹⁴ Do nakarapitaw no oras a kakan da, nahahanghang sa Jesus kan siraw apostolis naw.

¹⁵ Sinpangan na, binatan Jesus dyira a kāna, “Inahahay ko kapachakan ko dyinyo do dyaya pangmalem a Pistan Nakahabas no Anghil a sakbay no kalidyalidyat ko.

¹⁶ Ta no ibahey ko dyinyo, ki nya danaw manawdyi a kapachakan ko dyinyo a mandad katongpal na do pagtorayan no Dyos no oyodaya chakey na batahen no nya pista.”

17 Sinpangan na, nanghap so asa kabaso do inomen daw, as nakapagya-man nad Āpo Dyos, as nakabata na sya dyira a kāna, “Apen nyo, as kan paychakarwan nyo.

18 Ibahey ko dyinyo a somiknan sichangori, minom ako paba polos so palekaya no obas a mandanchan mangay kapagtoray no Dyos.”

19 Sinpangan na, nanghap si Jesus so tinapay, as nakapaydasal na a nagyaman di Āpo Dyos. Do nakatayoka naw, inakchikchid na a itoroh dyirad nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Iyaw nyaw nawan ko a maitoroh a maynamot dyinyo. Kanen nyo nyaya a pakanaknakman nyo dyaken.”

20 Masaw do nakatayoka daw a nangmalem, kinamet ni Jesus bāsaw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Iyaw nya inomen do bāswaya, ki iyaw bayo a tolag no Dyos a paneknekan no raya ko a moyog anchi do kadiman ko a maynamot dyinyo.

21 “Ki chiban nyo! Ari dya a machihanghang dyaken sichangori iyaw manglipotaw dyaken.

22 Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki madiman a akmas inkeddeng no Dyos, ki kapakāsi panchi no nawri a tawo a manglipot dyaken!”

23 Do dawri, naysin-iiyahes saw nanawhen naw an sino dyiraw omparin so komwan.

No Kapagsosopyat Da An Sino Kasisitaan

24 Sinpangan na, sominro nakapagsosopyat dan nanawhen naw an sino dyiraw mabigbig a kasisitaan.

25 Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Siraw ar-āri do lobongaya, ki adipenen da saw itorayan daw, as kan chakey da paw mapadayawan do kapangaran dan tawotawo sira so ‘Māsisyen.’

26 Ki dyi pakono a komwan parinen nyo, bashāli a no magkalikagom a iyaw kasisitaan dyinyo, ki iyā pakono mayparin a akmay kaadekeyan dyinyo. As iyaw pangolo, ki mayparin pakono a akmay iyaw tobotoboyen.

27 Ta sino masisisita, iyaw somalapaw do kanan mana iyaw magsirsir-biyaw dya? Iyabawrii maydisnaw a masirbyan? Ki aran komwan, ari ako dya a magsirbi dyinyo.

28 “Ki inyo, nāw nyo dyaken do tabo nakasootan ko.

29 Dawa, akmas nakapagtorayaya dyaken ni Āmang ko, komwan itoroh ko a kapagtoray nyo.

30 Tan komwan, masalasalap tanchi a koman do pagtorayan ko kan tan maydisna kamonchi a mangokom siras kapotōtan da saw no asaw a poho kan dadwa tribo a kapotōtan no Israel.”

No Kaibahey Ni Jesus So Kailibak Sya Ni Pedro

(Mt. 26:31-35; Mk. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

31 Sinpangan na, binata ni Jesus di Simon Pedro, “Simon, Simon, magannad ka, ta nangdaw si Satanas so palobos na a mangsoot dyinyo a tabo, ta chakey naynyo a itahep tan chiban na an myan nabidin dyinyo a kapanganohed nyo anchan napaytawa naw hopes kan nakabyas.

32 Ki imom Simon, pinaydasal ko naymo tan dyi mo a mabo kapanganohed mo dyaken. Ki anchan maybidi ka dyaken, paypayiten mo sanchiw kakakteh mo do kapanganohed da.”

33 Ki tinbay ni Pedro a kāna, “Āpo, nakasagāna ako a machirayay dyimo do bahodan kan aran do kadimanan!”

³⁴ Ki binatan Jesus a kāna, “Ibahey ko dyimom Pedro, dyi panchi a monyiw sabonganaw a manok sicharaw, ki naypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

No Pitaka, Bayon, Kan Bahayang

³⁵ Binata pan Jesus dyirad nanawhen na saw a kāna, “Do nakatoboy kwaw dyinyo do kabata kwaw sya a dyi kamo a mangyonot so pitaka, bayon, mana tokap,* taywaran myan nagkorāngan nyo?”

Ki initbay da, “Abaw mo Āpo.”

³⁶ Do dawri, binata ni Jesus dyira a kāna, “Ki sichangori, matarek ibahey ko dyinyo. No myan so pitaka, ahapen na. Masaw a machita mangyonot so bayon na. No abos bahayang, ilāko naw kagay naw, as kapanggatang na.

³⁷ Ta ibahey ko dyinyo sichangori, machita maparin dyaken naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Naibidang a asa kriminal.’† On, maypaypasngen danaw katongpal no naitolasaw a maynamot dyaken.”

³⁸ Ki binata dan nanawhen naw a kon da, “Āpo, cha sayaw dadwa bahayang?”

“Manawob dana,” kānan Jesus.

No Kapaydasal Ni Jesus Do Tokon A Olibo

(Mt. 26:36-46; Mk. 14:32-42)

³⁹ Sinpangan na, akmas sigodaw a pariparinen Jesus, komnaro do syodadaw, as nakangay nad Tokon a Olibo, as kan inonotan dan nanawhen naw.

⁴⁰ Ki do nakapakarapit daw daw, binata na dyira a kāna, “Maydasal kamo tan dyi kamo a masday do solisog.”

⁴¹ Do dawri, nachibawa dyiras dēkey a akmas kabawaw no agsid no asa tawo, as nakapaydogod na a naydasal.

⁴² Binata na, “Mo Āmang, an chakey mo, paditchanen mo pa yaken do kalidyatan kwaya.‡ Ki pagayatan kwabaw matongpal, an dya iyaw chakey mo.”

[⁴³ Ki napaboya dyaw asa anghil a yapod hanyit a iyaw napayit sya.

⁴⁴ Oltimo a taywara maribokan no aktokto ni Jesus, as kan naypaypangay nakapaydaydasal na, kan akmay rayaw nannget na a nayteteted do tana.]§

⁴⁵ Do nakatayoka ni Jesus a naydasal, naytēnek, as nakapaybidi na do yanan daw no nanawhen naw, ki nadasan na sa makaycheh, kan pinaynepdep san kapagmamayo da.

⁴⁶ Ki binata na dyira a kāna, “Āngo ta makaycheh kamo? Maybangon kamo a maydasal tan dyi kamo a masday do solisog.”

No Kalipot Kan Katiliw Da Si Jesus

(Mt. 26:47-56; Mk. 14:43-50; Jn. 18:3-11)

⁴⁷ Madama pa maychiychirin si Jesus do nakawara daw no aro saw a tawotawo a inpangōlwan Jodas a iyaw asaw dyirad asa poho saw kan dadwa a nanawhen na. Do dawri, naypasngen si Jodas di Jesus a mindadek sya.

* 22:35 22:35 Lk. 10:4 † 22:37 22:37 Isa. 53:12 ‡ 22:42 22:42 No binatan Jesus, ki “Pabawahen mo dyaken nyaya kopa a napnos kalidyatan.” § 22:44 22:43-44 Nya saya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

⁴⁸ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Jodas, lipotan mori yaken a Tawo a Yapod Hanyit maynamot do kadadek mo dyaken?”

⁴⁹ Do nakaboya daw no nanawhen naw so itwaw a maparin, binata da dya a kon da, “Āngom Āpo, machitabtab kami na?”

⁵⁰ Ki do dawri, asa dyirad nanawhenaw ni Jesus nangsintaw so adipenaw no katotohosanaw a padi, ki naringodan do kawanan naw a tadyinya na.

⁵¹ Ki binatan Jesus a kāna, “Oy, nāw dana ah!” Do dawri, sinalid naw tadyinyaw no adipenaw, ki napyan.

⁵² Sinpangan na, binata ni Jesus dyirad matotohos saw a papadi kan siraw opisyalis da saw no gwardya saw no Timplo kan siraw panglakayen saw a nachangay a machipagtiliw a kāna, “Tolisan akori? Āngo ta myan bahayang nyo kan mamalo nyo a mangay a mangtiliw dyaken?”

⁵³ Do kayan ko dyinyo a kararaw, nachisagesagel ako dyinyo do Timplo, ki asyo nyo yaken a pinadas a tiliwen do dawri. Ki bāli, ta changori danaw naitongdwaw a oras a gondaway nyo, kan napalobosan danaw panakabalinaw no sari a myan dyinyo a mamarin sya.”

No Kailibak Ni Pedro Si Jesus

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mk. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Do dawri, tiniliw das Jesus, as nakaiyangay da sya do bahayaw no katotohosanaw a padi. Ki nakateng a minononot si Pedro.

⁵⁵ Do nakapamyay daw so panangdangan da do hobokaw no atataw no nawri a bahay, ki nangay si Pedro a nachidisna kan nachipanangdang dyirad myanaw daw.

⁵⁶ Ki myan daw asa a tobotoboyen a mabakes. Do nakaboya naw si Pedro a maydisna do masedanganaw no apoy, ki inimangmang na a maganay, as nakabata na sya a kāna, “Samna, iyayaw nya mahakay, ki asa dyirad rarayaw naw!”

⁵⁷ Ki naglibak si Pedro, kan binata na a kāna, “Wa! Abayaw chapatak ko do dawri a tawo!”

⁵⁸ Nahay abas dekey, myan danaw nakaboya sya matarek, kan binata na, “Imo payaw asaw dyirad rarayaw naw.”

Ki binatan Pedro, “Enggaw! Yaken paro?”

⁵⁹ Sigoro myan ngataw naphabas a asa kaoras do dawri, as myan matarek a mahakay a nakaboya sya, kan inapati na a kāna, “Syirto a rarayaw naw nyaya tawo, ta iya, ki taga Galilya!”

⁶⁰ Ki inatbay ni Pedro a kāna, “Pi! Chapatak ko abayaw batabatahen nyowaya!” Ki do dawri, nyeng a do kadama paw ni Pedro a maychiychirin, minonyiw manokaw.

⁶¹ Inidit ni Jesus, as nakaperreng na sya. Nanyeng a nanakem ni Pedro inchirina ni Āpo Jesus dya a kāna, “Sakbay a minonyiw sabonganaw a manok sicharaw, ki maypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

⁶² Ki do nakanakem naw so nawri, minohtot si Pedro, kan napenpen nabaw katanyis na.

No Kaoy-oyaw Kan Kakabkabil Da Si Jesus

(Mt. 26:67-68; Mk. 14:65)

⁶³ Do dawri, inoy-oyaw kan kinabkabil das Jesus no manggwardyaw sya.

⁶⁴ Binarabādan da paw mata na, as nakadanog da sya, as kaiyahes da sya dya a kon da, “Tarosen mo pa an sino nangdanog dyimo?”

⁶⁵ Pinaychirichirinan da pa so aro a makasnesnek a pangiroromen da sya.

No Kaiyangay Das Jesus Do Salapen Konsiho Dan Jodyo
(Mt. 26:59-66; Mk. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Do kapayasedang naranaw, naychipeh saw panglakayen saw no Jodyo, kan myan pa saw matototos saw a papadi kan siraw mangnana-wowaw so linteg, as nakaiyangay das Jesus do salapenaw no konsiho.

⁶⁷ Sinpangan na, inyahes dad Jesus a kon da, "Ibahey mo dyamen an imos Kristo?"*

Ki inithbay ni Jesus dyira a kāna, "Aran ibahey kwa yaken, abaw sinpangan na,, ta anohdan nyo abaya yaken.

⁶⁸ As an myan iyahes ko dyinyo, ki atbayen nyo abanchi yaken.

⁶⁹ Ki somiknan sichangori, yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki maydisna akonchi do kawanan no Dyos a manakabalin do tabo."

⁷⁰ Do dawri, binata da a tabo a kon da, "Na, an komwan, imoriw Anakaw no Dyos ah?"

Ki binata na dyira a kāna, "Yaken bata nyowaya."

⁷¹ Ki do dawri, binatabata da a kon da, "Na, āngo paw kachitan tas tistigo? Yaten a mismo nakadngey so chirin naya a yapod mismo na dangoy."

23

No Kaiparawat Da Si Jesus Di Gobirador Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mk. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Do dawri, nanyeng sa naytēnek a tābo konsiho daw, as nakaiyangay das Jesus di Pilato a iyaw gobiradoraw a pinakainawan ni Impirador do Roma.

² Do nakapakarapit daw do yanan Pilato, indarom da dya a kon da, "Natiliw namenaw nya tawo a mangringririkok siras kaidyan namen saw. Baywan na paw kapagbayad namen so bwis di Impirador, kan batahen na paw a iya dana si Kristo a asa a āri."

³ Sinpangan na, inyahes ni Pilato dya a kāna, "Āngo? Imoriw Āri daw no Jodyo?"

"Nabata mo na," inithbay ni Jesus.

⁴ Ki binatan Pilato dyirad matotohos saw a papadi kan siraw tawotawo saw a kāna, "Abayaw nachichwasan kwa gatos no nya tawo a panghapan ko a mangikeddeng so kaokom na."

⁵ Ki inapati da a kon da, "Napakalalalaw so tawotawo do intirwaya Jodya a machisyay sa do linteg maynamot do kapangnanawo naw. Insiknan naw do Galilya, ki sichangori, ari danaya do yanan taya a Jerosalem."

No Kangay Ni Jesus Do Palasyo Ni Āri Herodes

⁶ Ki do kadngeyaw ni Pilato so binata daw, inyahes na dyira an oyod a yapo do probinsya a Galilya mana engga.

⁷ Do nakadamag naw so nawri a yapo si Jesus do sakop ni Herodes, inpayangay nas Jesus do yanan na, ta myan si Herodes do Jerosalem do dawri.*

⁸ Ki chinasooyot ni Herodes do nakaboya naw si Jesus, ta am-āmang dana chakey na a maboya a maynamot do nadamdag na saw a pinariparin Jesus, kan hahawen naw makaboya so milagro a parinen ni Jesus.

* **22:67 22:67** "Kristo" mana "Mesias." * **23:7 23:7** Iyaw nya Herodes, ki si Antipas, as kan myan do Jerosalem do dawri a Pistan Nakahabas no Anghil, ta nachipista daw.

⁹ Dawa, aro inyahahes ni Herodes di Jesus, ki tominbay aba polos.

¹⁰ Ki naychatetēnek sa daw, matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, kan pamirpir daw kasoli da a mangipapilit so ipagatos daw di Jesus.

¹¹ Do dawri, inasnesnekan kan inoy-oyaw da Herodes kan siraw soldado na saw. Sinpangan na, kinekehan das kekeh no mabaknang, as nakaipayyibidi da sya di Pilato.

¹² Ki somniknan do dawri a araw, naysit dana sa Herodes kan Pilato, ta do kachwaw, ki sigod sa magkonkontra.

No Kaikeddeng No Kadiman Ni Jesus

(Mt. 27:15-26; Mk. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³ Do nakapayibidi danaw ni Jesus do yanawan ni Pilato, chinpeh ni Pilato saw matotohos saw a papadi kan siraw magtotoray saw kan siraw tawotawo saw.

¹⁴ Sinpangan na, binata na dyira a kāna, “Inyangay nyowaya dyaken nya tawo a batahen nyo a mapakalakalal so tawotawo a machikontra do paglintegan Romano. Inosisa ko nayad salapen nyo, ki abayaw madngey ko a naygatosan na do ipagatogatos nyo saya dya.

¹⁵ Naon, ta aran si Herodes, ki abayaw naboya na gatos na, ta pinayibidi naya dyamen. Abayaw pinarin nya tawo a paynamotan kwa mangipadiman sya.

¹⁶ Dawa, tod kwa ipaiplot, as kapakakaro ko na sya.”

[¹⁷ Binata ni Pilato nyaya, ta kapilitan a do kāda Pistan Nakahabas no Anghil mapakakaro so asa dyirad nabahod saw, ta nawriw dadakay da no Jodyo saw.]†

¹⁸ Sinpangan na, nakāsan dan tawotawowaw a inngengey a kon da “Ipadiman mo, as si Barrabas chakey namen a pakakarohen mo!”

¹⁹ Iyaw nya Barrabas, ki nawriw nakabahodan naw nakairaman naw a nagribildi do syodadaya, as kan asa pa, ki nangdiman.

²⁰ Ki maynamot ta chakey ni Pilato a pakakarohen si Jesus, pinirwa narana sa kinasaritaw tawotawo saw.

²¹ Ki inapati da a inngengey a kon da, “Ipailansa mod kros! Ipailansa mo do kros!”

²² Do dawri, pinitdo ni Pilato naychirin dyira a kāna, “Na, āngo ta? Āngo pinarin na a gatos ta dawa? Abayaw naboya kwa gatos na paynamotan kwa mangipadiman sya. Tod kwa ipaiplot, as kapakakaro ko na sya.”

²³ Ki pinaypanyang dan tawotawowaw nangiyagagay sya a ipailansa na do kros a nanda nakapadso das Pilato.

²⁴ As dawa, inkeddeng ni Pilato a onotan inyagagay daw no tawotawo.

²⁵ Iyaw pinakakaro naw tawowaw a chakey da pakakarohen a iyaw nabahodaw maynamot do nakapagribildi na kan nakapangdiman na. As si Jesus, ki inparawat na dyirad tawotawo saw tan ipatongpal daw chakey daw dya.

No Kailansa Da Si Jesus Do Kros

(Mt. 27:32-44; Mk. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Sinpangan na, do nakaikaro daranaw si Jesus, do kayan da paw a mayam do rarahan, nabayat das Simon a taga Sirene a komwan do syodadaw a yapod barbaryo. Do dawri, kinamet dan soldadwaw si Simon, as nakapasabhay das krosaw, as nakapasarono da sya di Jesus.

† 23:17 23:17 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

27 Do dawri, myan reprep saw a tawotawo a minonot di Jesus, as kan myan pa saw mababakes a minonot a omtanyitanyis sya.

28 Ki inidit san Jesus, as nakabata na sya dyira a kāna, “Inyo a mababakes a taga Jerosalem, tanyisan nyo aba yaken, an dya iyaw mismo a inawan kan siraw anak nyo tanyisan nyo.

29 Ta mangay anchiw chimpo a kabata danchin tawotawo, ‘Magasat saw mababakes a dya polos a naymanganak, dya polos a nabogi, kan dya polos a napasoso!’

30 Nawrinchiw kabata da syan tawotawo a kon da, ‘Inyo a tokotokon, topakan nyo yamen!’ As batahen danchi a, ‘Ponan nyo yamen!’‡

31 Ta an komwan parinen da dyaken a abos gatos a maiyarig do māta a kayo, pango narananchi dyinyo a aros gatos a maiyarig do nahoto a kayo?”§

32 Do dawri, myan pa saw dadwa a kriminal a pinahbot da a parayayen da dimanen do kadiman daw si Jesus.

33 As do nakapakarapit daw do logaraw a mayngaran so Bangabanga, inlansa dan soldadwaw si Jesus do kros, as nakailansa da siras kriminalaw do kros da saw do maybitaw ni Jesus. Iyaw asaw, ki myan do kawanan naw. As iyaw asaw, ki myan do kaholi naw.

34 Sinpangan na, binata ni Jesus a kāna, “Āmang, pakawanen mo sa, ta chapatak dabaw pariparinen da.”

Do dawri, nagbibinglayan da no soldado saw iyaw laylayaw ni Jesus maynamot do nakapagbibinonot da.*

35 Ki myan sa daw a maytēnek aro saw a tawotawo a magboya. As siraw magtotoray da saw no Jodyo, ki inoyaw das Jesus a kon da, “Nangisalkanaya so kadwan a tawo, ki changori, an iya oyod Kristo a pinidi no Dyos, nolay ta pa isalākan naw mismo na inawan.”

36 Aran siraw soldado saw daw, ki nachipangoyaw sa dya. Inasngenan das Jesus, as intodah daw naysokaw a palek† a inpaynom da dya,

37 as nakabata da sya dya a kon da, “An imo oyod a Āri dan Jodyo, isalākan mo pas changoriw mismo a inawan mo!”

38 Do nakailansaanaw ni Jesus, do toknolen naw, myan naitolas a kāna, “IYAW NYAW ĀRI DAN JODYO.”

39 Ki iyaw asaw a nailansa a kriminal, ki naychirin so marahet di Jesus a kāna, “Imo abawriw Kristwaw? Isalākan mo inawan mwaya, as kapatadi mo a mangisalkan dyamen!”

40 Ki pinaydabdab no rarayay naw a kāna, “Abawrya polos kāmo mo do Dyos, tā kalitan tayaw madōsa a madiman?”

41 Ki yaten, rebbeng taw madosa, ta apiten taw asi no inmoaha taw a marahet. Ki iya, taywaran myan marahet a pinarin na?”

42 Sinpangan na, binata nad Jesus a kāna, “Naknakmen monchi yaken, mo Jesus, anchan mangay ka magāri ah.”

43 Ki binatan Jesus dya a kāna, “Oyod nya ibahey ko dyimo, somiknan sicharaw, machasa kanchi dyaken do Paraiso.”‡

‡ 23:30 23:30 Ose. 10:8 § 23:31 23:31 No chakey na batahen, ki syimpri maydaydamnay a masosohan nahoto a kayo kan iyaw mātaw. An parinen daw akma syay sichangori, ad-adda pa parinen da anchan maywam sa a mamarin so marahet. * 23:34 23:34 Sal. 22:18 † 23:36 23:36 Nyaya soka mana naysoka a palek, ki gagāngay a inomen dan sinsinan saw a tawo. ‡ 23:43 23:43 No chakey na batahen Paraiso, ki “minoyongan” mana, “yanan a kararagsakan.”

No Kadiman Ni Yesus

(Mt. 27:45-56; Mk. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Sinpangan na, do kakalo naranaw a mayegen araw, nyeng a nabo sedang, kan naysari iyaw intiŕo a lobong a nandad kaalas tres do kamakoyab.

⁴⁵ Do dawri, napirit a naysyay kortinaw do Timplo.[§]

⁴⁶ Sinpangan na, kinalyak ni Yesus nangngengey, kan binata na, "Āmang, iparawat ko na dyimo pahad ko!" Nakatayoka naw a nangibahey so nya, naybitos byay na.

⁴⁷ Ki do nakaboyaw no kapitan daw no soldado saw so nakadimanaw ni Yesus, dinyaydayaw naw Dyos a kĀna, "Oyodaya a abo polos gatos no nya tawo!"

⁴⁸ Ki sira tabo tawotawo saw a nakpekpeh daw a omnarayat, ki do nakaboya daw so nawri a namarin, somnabat sa a omdandanog so barokong dad taywara kapagmamayo da.

⁴⁹ Ki sira tabo sit saw ni Yesus kan siraw mababakes saw a minonot dya a yapo do Galilya, ki naytĕnek sa do midyowaw a mabawas dĕkey a nangboyboya so tabo a napariparin.

No Kaitanem Da Si Yesus

(Mt. 27:57-61; Mk. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Katayoka tabo no nyaya napariparin, myan asa tawo a mayngaran so Jose a yapod idi a Arimatea do probinsya a Jodya. Iya, ki asa dyirad konsihalis saw no Jodyo, as kan malinteg kan maganay katawo na. Iya paw asaw a mangnangnanaya so kangay no kapagtoray no Dyos. Nachitonos aba polos si Jose do pinanggep daw kan pinarin daw no rarayay na saw a konsihalis.

⁵² Iyaw nyaya Jose, ki nangay do yananaw ni Pilato, kan yangay na chindaw bangkayaw ni Yesus.

⁵³ Do nakaipalobosaw syan Pilato, yangay na pinagchin bangkayaw ni Yesus do krosaw, as nakapongos na sya so maydak a ayowayob. Sinpangan na, pinosek naw bangkayaw ni Yesus do pinarin daw a tanem a aschip a bayo pa a nabangbangan kan ari pad abo bangkay a naitanem daw.

⁵⁴ Ki iyaw nawri a araw, ki iyaw Arawaw a KapagsagĀna da do dispiras no Araw a Kapaynaynahah, kan makalo dana somiknan.

⁵⁵ Ki siraw mababakes saw a nachirayay di Yesus a kayapo pad Galilya, ki minonot sa di Jose. Naboya daw tanemaw ni Yesus kan an maypĀngo nakaitanem na.

⁵⁶ Sinpangan na, somnabat sa a nangay a nangisagĀna so bangbanglo kan lana a papoten dad bangkayaw ni Yesus. Ki maynamot ta nadasan glo Arawaw no Kapaynaynahah, naynahah sa a akmas inbilin naw no linteg.

24

No Kapagongar Ni Yesus

(Mt. 28:1-10; Mk. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Kapaysesedang na pa do manōmaw a araw no lawas, nangay saw mababakesaw do aschipaw a nakaitanman ni Yesus, kan inyonot da saw insagĀna daw a bangbanglo kan lana.

² Ki do nakapakarapit daw do yananaw no aschip a tanem, naboya da a nabadedew batwaw a aneb no tanem.

§ 23:45 23:45 Iyaw nyaya kortina, ki matokpoh kan lilibeng no kasasantwanaw a yanan do irahem no Timplo dan Jodyo saw. Eks. 26:31-33

³ Ki do nakasdep daw do tanemaw, nachichwasan dabaw bangkayaw ni Jesus.

⁴ Do kayan daw daw a nariribokan a maynamot do dyaya namarin, naychihat a napaboya a naytēnek a nachitalin dyiraw dadwaw a mahahakay a nakalaylay so makapoyat.

⁵ Ki do oltimo a nakamo da, naydogod sa a komheb. Ki binata dan dadwaw a mahahakay a kon da, “Āngo ta maychichwas kamo so sibibay do yanan dayan nadiman?”

⁶ Araba dya, ta nagongar dana. Nakmen nyo bata naw dyinyo do kayan na paw do Galilya a

⁷ machita maiparawat Tawo a Yapod Hanyit dyirad naygaygatosaw a tawotawo, as kan mailansa do kros, as kapagongar na do chatatdo naw a araw.”

⁸ Do dawri, nanakem dan mababakesaw binataw ni Jesus.

⁹ Sinpangan na, do nakapaybidi daw a yapod nakaitanemanaw ni Jesus, yay darana a inpadamag tabo nya dyirad asa poho saw kan asa a nanawhen ni Jesus, as kan dyirad tabo kadwan saw a rarayay da a manganohed.

¹⁰ No ngaran dan mababakesaw a nangay a nangibahey so nya dyirad apostolis saw, ki sa Maria Magdalena, si Juana, kan si Maria a ānang ni Santiago, kan myan pa saw rarayay da mababakes.

¹¹ Ki inanohdan da saba, ta no myan do aktokto dan apostolis saw, ki tod sa maychiychirin so abos sinpaspangan. [

¹² Ki aran komwan, alit na nayyayo si Pedro a nangay do tanemaw. Do nakawara naw daw, pinakabokot na pinalid do irahem, ki nawri lang naboya naw mananaro saw a lamilamit a pinangbedbed das Jesus. Sinpangan na, somnabat a masmasdaawan do dawri a namarin.]*

*No Kaipaboya Ni Jesus So Nawawan Na Dyirad Nanawhen Na Saw
(Mk. 16:12-13)*

¹³ Do dawri lang a araw, myan saw dadwa a manganohed di Jesus a mangay do asa baryo a mayngaran so Emaos. No kateng no nawri a baryo do Jerosalem, ki nasorok a asa poho kan asa kakilomitro.

¹⁴ Do kadama daw a mayam, myan da pagsarsaritaan a tabo iyaw napaniparin saya.

¹⁵ Ki do kadama daw a magsarsarita do ayaman daw, naypasngen si Jesus, as nakapachirayay na dyira.

¹⁶ Ki aran nayirayay sa, ki nailasin dabas Jesus, ta akmay naitayo kapakailasin da sya.

¹⁷ Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Āngo pagsarsaritaan nyowaya do kayam nyowaya?” Ki do dawri, nagsardeng sa a taywaraw kapagmamayo da.

¹⁸ Sinpangan na, tinbay no asaw dyira a mayngaran so Kleopas a kāna, “Ay samna! Imo danawriw dya makapatak dyirad bisita saw do Jerosalem so napaniparin saya daw do napahabas saya a araw ah?”

¹⁹ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Ta āngo saw nawri a namarin?”

Ki inibay da dya, “Na, iyaw napaninaya di Jesus a taga Nasaret. Iya, ki asa propita no Dyos, as kan inbidang no Dyos kan tabo no tawotawo a iya, ki myan dyaw panakabalin no Dyos a mangnanawo kan mamariparin so milagro.

* 24:12 24:12 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

²⁰ Sinpangan na, inparawat da no matotohos saw a papadi kan siraw magtotoray ta saw, as nakaipaikeddeng da sya a madiman, as kan nakaipailansa da sya do kros.

²¹ Ki hinahaw namenaw a iya danaw mangisalakan dyaten a tabo a kapotōtan Israel! On, malaksid do tabo nya, ki tatdo danaya karaw nakahabas a yapod dawri.

²² Asa pa, ki nasdaawan kamyaw do inbahey daw no kadwan saw a rarayay namen a mababakes. Ta nangay saw kaychi a minhep do tanemaw ni Jesus,

²³ ki nachichwasan daba kono bangkay naw. Sinpangan na, naybidi saw, as kan binata da paw a myan kono saw napaboya dyira anghil a nangibahey dyira a minirwa dana kono a nabyay si Jesus.

²⁴ Sinpangan na, nangay saw kadwanaw a rarayay namen a mahahakay do tanemaw, ki naboya da a oyod sawen binata daw no mababakes saw, ki alit na dyi da naboyas Jesus."

²⁵ Do dawri, binatan Jesus dyira a kāna, "Oltimo kamwayas kasalanga! Malidyatan kamwaya manganohed do tabo binata daw no propita saw kaychowa.

²⁶ Taywaran dya masisita a manma sa pasaren Kristo nya saya a lidyat sakbay no kasdep na do makaskasdawaw a kapagtoray na?"

²⁷ Sinpangan na, inlawlawag na dyiraw chakey na batahen do tabo naitolasaw do Masantwan a Tolas a maynamot dya a somniknan do libro saw ni Moyses a nandang tolas da saw a tabo no propita saw.

²⁸ Ki do kasngen daranaw do baryowaw a angayan da, ki tinongtong ni Jesus nayam akmay matateng angayan na.

²⁹ Ki pinenpen da, kan binata da dya a kon da, "Sīt, machiyan ka pa dyamen ah, ta makoyāb danaya, kan ito danaw kasdep no araw?" As dawa, somindep a machidagos dyira.

³⁰ Sinpangan na, do kasalasalap daranaw a mangmalem, kinamet ni Jesus tinapayaw, as nakapaydasal na a nagyaman di Apo Dyos. Katayokan nawri, inakchikchid nas kaibonong na sya dyira.

³¹ Ki do nakarawat daw sya, akmay nanyeng a naywangan nakapanyideb daw, as kan nailasin da a iya sawen si Jesus. Ki do dawri, tod a nabo do salapen daw.

³² Do dawri, binata da do katakatayisa dyira a kon da, "Dawa sawen a akmay bomtak poso ta do kasoyot ta do nakapachisarita naw dyaten kaychi do rarahan kan do nakailawlawag naw so myan saw do Masantwan a Tolas!"

³³ Sinpangan na, do dawri paw a oras, nyeng sa nagrobwat a naybidi do Jerosalem. Do nakapakarapit daranaw daw, yay da sa chiniban saw nakpekpehaw a asa poho kan asa nanawhen kan siraw kadwan saw a rarayay da.

³⁴ As aran sira, ki madama da pagiistoryaan a kon da, "Oyod sawen a nagongar si Apo Jesus, kan napaboya danaya di Simon Pedro!"

³⁵ Ki siraw dadwaw a yapod Emaos, ki pinachitbay daw naporinaw dyira do kayan daw do rarahan kan iyaw nakailasin daw sya do nakakchikchid naw so tinapayaw do kayan daw a koman.

No Kapaboya Ni Jesus Dyirad Nanawhen Naw

(Mt. 28:16-20; Mk. 16:14-18; Jn. 20:19-23; Ara. 1:6-8)

³⁶ Ki do kayan da paw a matbatbay so maynamot do dyaya, naychihat a myan si Jesus a naytēnek do salapen daw. Ki binatan Jesus dyira a kāna, "Myan pakono dyinyo talna!"

³⁷ Ki nakigtot sa, kan naychamirmpir sa do nakamo da, ta no myan do aktokto da, ki anyito.

³⁸ Ki do dawri, binatan Jesus dyira a kāna, “Āngo ta mariribokan kamo? Āngo ta magmangamanga kamo?”

³⁹ Chiban nyo pa saw tanoro ko saya kan kokod ko saya. Taywaran dya yaken? Saliden nyo yaken ah, tan manganohed kamo. Taywaran myan asi kan tohang no anyito a akmas naboya nyowaya dyaken?” [

⁴⁰ Ki do nakaibahey naw so nya, inpaboya naw nayamanaw no lansa do tanoro kan kokod na saw.][†]

⁴¹ Ki midyo pa sa a dya manganohed do kataywaraw no kasoyot kan kasdaaw da a mabyay si Jesus, dawa, inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Abaw makan do dya?”

⁴² Do nakadngey daw so nawri, tinorohan da so asa kakchid no tinapan a among.

⁴³ Sinpangan na, rinawat na, as nakakan na sya do kasalasalapan daw.

⁴⁴ Ki do nakatayoka naw a komninan, binata na dyira a kāna, “Siraw nyaw binatabata kwaw dyinyo do kayan ko paw dyinyo do kachwaw a machita matongpal sa tabo naitolas saw a maynamot dyaken do Linteg ni Moyses kan tolas da saw no propita kan do Salmo.”

⁴⁵ Sinpangan na, pinasedang naw pangtoktwan da tan mapatak dana dyira iyaw chakey naw a batahen no naitolas saw do Masantwan a Tolas.

⁴⁶ Binata na dyira a kāna, “Nyaw naitolas do Masantwanaw a Tolas a machita matotook si Kristo a mandad kadiman na, kan do chatatdo naw a karaw, ki magongar.

⁴⁷ As maynamot dyaken, ki maikasaba anchiw kapamakawanaw no Dyos dyirad tabo tawotawo a magbabāwi do gatogatos da. Somiknan nya do Jerosalem a mandad kaiwaras na do intirwaya lobong.

⁴⁸ As inyo, ki inyo danaw mangpaneknek a maynamot do tabo saya a naporiparin dyaken.

⁴⁹ Changori, toboyen konchi dyinyo Ispirito Santo a iyaw inkaryaw ni Āmang ko.[‡] Ki nāw kamo do dya a syodad a mandan mangay dyinyo panakabalin Ispirito Santo a yapo do hanyit.”

No Kapaybidi Ni Jesus Do Hanyit

(Mk. 16:19-20; Ara. 1:9-11)

⁵⁰ Sinpangan na, pinawnot sa ni Jesus a kominwan do idi a Betanya. Do dawri, pinatohos naw tatchay naw, as nakabindisyon na sira.

⁵¹ Ki do kadama naw a maychiychirin so pamindisyon naw dyira, kinarwan na sa a naypatohos do hanyit.

⁵² Do dawri, dinaydayaw da si Jesus, as kan naybidi sa do Jerosalem a taywaras kasoyot.

⁵³ Kararaw a myan sa do Timplo a nangidaydayaw so Dyos.

[†] 24:40 24:40 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto. [‡] 24:49 24:49 Joel 2:28-32; Jn. 16:5-15; Ara. 2:1-21

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Juan No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

No nya Maganay a Dāmag a maynamot di Jeso-Kristo, ki intolas ni Juan a anak da Sebedeo kan Salome a taga Galilya. Iya paw asa dyirad dosi saw a nanawhen ni Jesus. Iyaw nanoma a minonot di Jesus (1:37-40), kan iya paw myan do nakadimanaw ni Jesus do kros (19:26-27). Ki aran komwan, chakey aba ni Juan a ibahey mismo a ngaran na. Dawa, pinangaranan naw inawan na so “iyaw asaw dyirad nanawhen naw a oyod ni Jesus so chinadaw” (13:23; 19:26; 21:7, 20) mana “iyaw asaw a nanawhen ni Jesus” (1:37-40; 20:2).

No panggep ni Juan a naytolas so nyaya libro, ki “... tan anohdan nyo a si Jesus iyaw Kristo a Anak no Dyos, as kan maynamot do kapanganohed nyo dya, myan anchiw abos pandan a byay nyo” (20:31).

Do siknanan no nya libro, pinaneknekan ni Juan a si Jesus, ki iyaw Chirin no Dyos a nayparin a tawo. Tan komwan, matonngan dan aro a tawotawo a maynamot do kadyos kan kapangtokto ni Āmang ta a Dyos. Do katongtong no nyaya libro, inpaboya ni Juan papito saw a makaskasdaaw a pagilasinan a pinarin ni Jesus a mangipaneknek so kadyos na. Siraw nya, ki iyaw no nakapayparin naw so ranom a palek (2:1-11), no nakapapya naw so anakaw no magtoray (4:46-54), no nakapapya naw so mahakay do linaw a Betesda mana Betsata (5:1-18), no nakapamakan naw so dadima ribo a tawotawo (6:6-13), no nakayam naw do hapot no ranom (6:16-21), no nakapapya naw so bolsek (9:1-7), kan no nakapagongar naw si Lasaro (11:1-45).

Intolas pa ni Juan chinirichirinaw ni Jesus a maynamot do kadyos na kan no tarabako ni Jesus a intalek dya no Dyos a Āmang na. No asa dadakay ni Jesus do kapangnanawo na, ki no kapangosar nas pangarig. Binata ni Jesus a iya, ki iyaw oyod a chabyay (6:35), soho (9:5), rowangan (10:7), rarahan (14:6), kan atngeh no obas (15:1).

Aro paw naibahey do dyaya libro a maynamot do kadyos ni Āpo Dyos a Āmang ta. Myan naibahey a maynamot do kapagongar nas nadiman, kapanoroh na so byay (5:21), katoray na (10:29), kangay na a omyan do tawotawo (14:23), kasanto na (17:11), as kan kalinteg na (17:25).

Naitolas pa do dyaya libro a maynamot do kadyos ni Āpo Jesus a iya, ki machasa do Dyos kan iyaw Dyos a mismo (1:1). Iya paw pakayapwan byay, as abaw naparswa a aran āngo, an dya maynamot dya (1:3-4).

Ki aran malawag a maboya taw no kadyos ni Jesus a naitolas do dyaya libro, inistorya pa ni Juan a maynamot do katatawo ni Jesus, ta myan oras na a nahopag, naptengan, mana nalidayan a akma dyaten.

Aro naitolas do kapitolo 14-16 a maynamot do Ispirito Santo. On, iyaw mangpaneknek dyirad tawotawo so oyod, kan iyaw nāw a myan do tawotawo a manganohed di Kristo.

No Naychakarwan No Nya Libro

Nayparin A Tawo Chirin 1:1-18

Si Juan A Mamonyag 1:19-34

Siraw Dāmo A Nanawhen Ni Jesus 1:35-51

No Kapangnanawo Ni Jesus Dyirad Tawotawo 2:1-12:50

No Kapangnanawo Ni Jesus Dyirad Nanawhen Na Saw 13:1-17:26

No Kadiman Ni Jesus 18:1-19:42

No Kapagongar Kan Kapaboya Ni Jesos 20:1–21:25

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Juan

Nayparin A Tawo Chirin No Dyos

¹ Sakbay a naparswaw lobong kan hanyit, myan danaw Chirin no Dyos a si Jeso-Kristo. Iyaw nya a Chirin, ki machasa do Dyos, kan iyaw Dyos a mismo.

² Do kabo pan lobong kan hanyit, ki myan danaw Chirinaya a nachasa do Dyos.

³ Maynamot do Chirinaya no Dyos, naparswa sa no Dyos tabo a myan sichangori, as abaw naparswa a aran āngo, an dya maynamot dya.*

⁴ Iyaw Chirinayaw pakayapwan byay, kan iya paw manoroh so sedang no pinangtoktwan tawotawo.

⁵ As iyaw nyaya soho, ki nāw na mangsedang do kasarisaryan, kan marawaban sari a abāken sedangaw.

⁶ Myan asa tawo a mayngaran so Juan† a tinoboy ni Āpo Dyos.

⁷ Iyaw nyaya a Juan, ki tinoboy ni Āpo Dyos a nangay a mangpaneknek dyirad tawotawo so maynamot do sohwaya tan tabo tawotawo a nangadngey so inpaneknek naw, ki manganohed sa.

⁸ Ki si Juan abaw soho, ta nawriw yangay na inpaneknek maynamot do sohwaya.

⁹ Iyaw oyod a soho a mawara do lobongaya, ki mangay a mangsedang so pinangtoktwan dan tabo tawotawo.

¹⁰ Iyaw Chirinaya, ki oyod a minyan do lobongaya, as kan aran iya paw nangparswa so lobongaya, ki alit na nalasin daban tawotawo.

¹¹ Nangay do mismo na nasyon, ki chinakey daba rinawat no mismo na a tawotawo.

¹² Ki siraw nangrawataw dya a nanganohed dya, ki tinorohan na sa so kalintegan da a mayparin a anak no Dyos.

¹³ Nayparin saba anak no Dyos a akmas kaiyanakaw no tawotawo do inyapwan na mana gagāngayaw a anak no maychachabahay saw. Engga, ta pinayparin no Dyos a anak na a maynamot do mismo na keddeng.

¹⁴ No Chirinaya, ki nayparin a tawo, as nachirayarayay dyaten. Naboya namen makaskasdaaw a kadyos na a iyaw kadyosaw no moyboh a Anak no Dyos a yapod Āmang na. Iya, ki oltimo a masisyen, as kan tabo a ibahey na, ki oyod.

¹⁵ Nyaw pinaneknekan ni Juan a Mamonyag a maynamot dya. Inngengengey ni Juan a kāna, “Iyaw nyayaw binata ko dyinyo a iyaw nanawnawdyi kan yaken, ki matortoray adayo kan yaken, ta myan dana sigod sakbay no kaiyanak ko.”

¹⁶ Makaynamot do kasawasaway no kāsi kan parabor na dyaten, machipanda abaw bindisyon na dyaten a tabo a nanganohed.

¹⁷ Ta inpaipakatoneng no Dyos linteg na di Moyses, ki no parabor na kan iyaw kaoyodan na a maynamot do kadyos na, ki inpaipakatoneng na dyaten a maynamot di Jeso-Kristo.

* **1:3 1:3** Gen. 1:1; 1 Kor. 8:6; Kol. 1:20-16; Heb. 1:2 † **1:6 1:6** Iyaw nya a Juan, ki si Juan a Mamonyag a anak ni Sakaryas kan Elisabet. Lk. 1:5-25

18 Aba polos nakaboya so Dyos, malaksid do moybohaya a masinged a Anak na a oyod nas chadaw. Iya, ki mangipakatoneng dyaten so maynamot di Āpo Dyos, ta iya, ki Dyos a mismo a kapayngay ni Āmang na.

No Pamaneknek Ni Juan A Mamonyag

(Mt. 3:1-12; Mk. 1:1-8; Lk. 3:1-18)

19 Do naypisa, myan saw papadi kan kadwan saw a kapotōtan ni Lebi[‡] a yapod Jerosalem a nangay di Juan, ta tinoboy da san aapohen da saw a yangay da iyahes an iya danas Kristo. Nyaw inpaneknek naw dyira.

20 Insigida inpodno na dyiraw no oyod do nakaibahey naw sya dyira a kāna, “Yaken abas Kristo[§] a inkari no Dyos.”

21 “Namna, sino ka? Imori si Elyas* a nagongar ah?” inyahes dad Juan. “Engga! Taywaran yaken si Elyas?” initbay ni Juan.

“Na, imoriw Propitaw[†] a inkari ni Āpo Dyos ah?”

“Engga!” initbay ni Juan.

22 “Sigi, ibahey mo pa an sino ka! Ibahey mo dyamen tan myan ibahey namen dyirad nanoboyaw dyamen a maynamot dyimo. Ngay, sino ka a oyod?” inyahes da.

23 Ki inatbay ni Juan a kāna, “Yaken no nakatongpalan no inpadtwaw ni Propita Isayas a myan anchiw mangingengey do let-ang a mangibahebahey so nya a kāna, ‘Tadyan nyo kapangtokto nyo tan makapagsagāna kamo do kangay ni Āpo a akmas maysipataw so rarahan na.’”[‡]

24 Ki tinbay dan tinoboy da saw no Parisyowaw a kon da,

25 “Aysa! An dya imos Kristo mana si Elyas mana no Propitaw, āngo ta mamonyag ka siras tawotawo saya?”

26 “Na! Osaren ko ranom a pangbonyag,” inatbay ni Juan. “Ki ariw asa machisagesagel dyinyo sichangori a dyi nyo a mailasin.

27 Iyaw nyaya nanawnawdyi kan yaken, ki adayo a matortoray kan yaken. Ta an yaken, ki maikari akwaba mangwasak so itan no tokap na.”

28 Napariparin saw nyaya tabo do Betanya iyaw asaw a idi do kabtangaw no oksong a Jordan a pamonbonyagan Juan.

No Karniro No Dyos

29 Do somaronwaw a araw, naboya ni Juan si Jesos a lomongo dya. Ki binatan Juan dyirad myanaw daw, “Chaya dyaw napangaranan naw so Karniro no Dyos a naisagāna dana maidāton do Dyos tan mapakawan tabo tawotawo do gatogatos da.

30 Iyaw nyayaw bata kwaw dyinyo a nanawnawdyi kan yaken. Ki aran akma saw, matortoray a adayo kan yaken, ta myan dana sigod sakbay do nakaiyanak ko.

31 Aran yakenaw do sakbayaw no kabonyag ko sya, ki nailasin kwabaw. Ki nyaw naynamotan na a nangay ako a mangbonyag dyinyo so ranom tan iya, ki maipakatoneng dana dyinyo a kapotōtan Israel.”

32 Sinpangan na, nyaw inpaneknek ni Juan a maynamot di Jesos a kāna, “Do nakabonyag kwaw sya, ki naboya ko iyaw Ispiritwaw no Dyos a

‡ 1:19 1:19 Siraw kapotōtan ni Lebi mana siraw Lebita saw, ki papadi sa a somidosidong lang do Timplo. § 1:20 1:20 “Kristo” mana “Mesias.” No chakey na batahen, ki “mangisalakana.” Jn.

1:41 * 1:21 1:21 Myan asa a propita do kaychowa a nangipadto a myan anchiw asa mabileg a tobotoleyen no Dyos a akmas kabilegaw ni Elyas. Dawa, maynamot do dawri a padto, inapati dan Jodyo saw a masyiryo a magongar anchi si Elyas. Mt. 11:14 † 1:21 1:21 No nya Propita, ki abaw matarek, an dya si Jeso-Kristo. Deot. 18:20-18 ‡ 1:23 1:23 Isa. 40:3; Mk. 1:2-3; Lk. 3:4-6

naypabodis a yapod hanyit a akmas kapaypabodisaw no asa boyit. Do dawri, ki domina dya, kan nāw narana minyan dya.

³³ Ta an dyi na inbahey no nanoboyaw dyaken a mamonyag ako do ranom nyaya, ayket, masigorādo kwaba a iya. Binata naw dyaken, 'Iyaw tawo a kaboyan monchi so Ispirito a maypabodis a domna dya kan omyan dya, iyaw mangibonyag so Ispirito Santo.'

³⁴ Ki oyodaw a namarin nya, ta naboya ko a mismo do nakabonyag kwaw sya, as kan paneknekan ko dyinyo a iya oyod Anak no Dyos."

Siraw Nanoma Saw A Nanawhen Ni Jesus

³⁵ Do somaronwaw a araw, myan dana sa Juan kan dadwaw do nanawhen na a maytēnek do dawri.

³⁶ Ki do kahabasaw ni Jesus, binatan Juan dyira a kāna, "Chiban nyo, ta tori danaw napangaranan naw so Karniro no Dyos a naisagāna dana maidāton do Dyos!"

³⁷ Do nakadngey daw syan dadwaw a nanawhen ni Juan, nanyeng sa minonot di Jesus.

³⁸ Do nakayditaw ni Jesus, naboya na sa a mononot dya, ki inyahas na dyira a kāna, "Ngayan nyo? Aryoriw chichwasen nyo?"

Ki tominbay sa, "Pakawanen mo pa yamen, mo Rabbi, ta ariw yahes namen dyimo, ki dino nagdagosan mo?" No chakey na batahen "Rabbi," ki "Maistro."

³⁹ "Na, an chakey nyo a chiban, monot kamo dyaken," binatan Jesus dyira. Dawa, inonotan da, as kan nachisan sa dya, ta ālaskwatro danad kamakoyab.

⁴⁰ Ki si Andres a kakteh ni Simon Pedro iyaw ngaran asaw dyirad dadwa saw a nakadngey so binataw ni Juan, kan minonot di Jesus. §

⁴¹ No dāmo a pinarin Andres, ki nyeng na kinadyaw si Simon a kakteh na. Do nakadongso naw sya, binata na dya a kāna, "Nadongso namen danaw si Mesias." No chakey na batahen, ki "Kristo."

⁴² Sinpangan na, inyangay ni Andres di Jesus. Inimangmang ni Jesus si Simon, as nakabata na sya a kāna, "Imwayas Simon a pōtot ni Juan, ki mapangaranan kanchis Sepas." No chakey na batahen, ki "Pedro."*

No Kapanganohed Da Pilipi Kan Natanael

⁴³ Do somaronwaw a araw, naktokto ni Jesus mangay do probinsya a Galilya. Do dawri, chinichwas nas Pilipi, kan binata na dya, "Monot ka dyaken a mayparin a nanawhen ko."

⁴⁴ Si Pilipi, ki taga Betsayda a kaidyan da Andres kan Pedro.

⁴⁵ Ki yangay ni Pilipi a chinichwas si Natanael, † as nakabata na sya a kāna, "Nadongso namen danaw iyaw intolasaw ni Moyses do libro saw no linteg kan iyaw intolasaw no propita saw do kaychowa. Iyaw nyaya, ki si Jesus a taga Nasaret kan pōtot ni Jose."

⁴⁶ "Wā! Aryoriw inpadto dan propita saw a magamay a yapod Nasaret a idi?" kānan Natanael di Pilipi.

"Namna, mangay ta chiban ah!" initbay ni Pilipi.

⁴⁷ Sinpangan na, do nakaboyaw ni Jesus si Natanael a maypasngen dya, binata na, "Iyaw nyayaw oyod a kapotōtan Israel, ki aba polos sikap na." ‡

§ **1:40 1:40** No batahen dan kadwan, ki si Apostol Juan asaw a minonot di Jesus. Jn. 13:23; 18:15; 20:2; 21:24 * **1:42 1:42** No Sepas, ki chirin Hebreo. Si Pedro, ki chirin Griego. No chakey na batahen, ki "bato." † **1:45 1:45** No chakey na batahen Natanael, ki "sāgot no Dyos." Jn. 21:2 ‡ **1:47 1:47** Si Jakob mana Israel, ki masikap a tawo.

48 Ki inyahes ni Natanael di Jesus a kāna, “Aysa! Maypāngo kapatak mo dyaken mo Āpo?”

Ki tominbay si Jesus dya, “Na! Do kasakbayaw no katawagaw dyimo ni Pilipi do kayan mwaw kaychi a machabong do kayo a igos, ki naboya ko naymo.”

49 Do dawri, ki tominbay si Natanael a kāna, “Mo Maistro, imwaya oyod Anakaw no Dyos kan Āri no Israel!”

50 Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Manganohed ka sichangori dyaken maynamot ta binata ko na naboya koymo do kayan mwaw a machabong do kayowaw a igos. Oyod abawri? Ki ibahey ko dyimo a mangamangay pa sanchiw maboya mo a makaskasdaaw kan nawri.

51 No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Maboya nyonchiw hanyit a maywangan. As maboya nyo pa sanchiw anghilis no Dyos a komayat kan gomchin a mangay dyaken,[§] ta yaken nyaya Tawo a yapod hanyit.”

2

No Milagro Do Kana

1 Do chatatdo naranaw a karaw, myan saw magkasar do Kana, iyaw asaw a idi do probinsya a Galilya. Ki si ānang ni Jesus, ki myan daw.

2 Masaw a inawis da sa Jesus kan nanawhen na saw a mangay do dawri a kasar.

3 Do nakapatawos danaw no palekaw a inomen da, naypasngen di Jesus si ānang na, as nakaibahey na sya, “Nakapatawos dana sayas palek.”

4 Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Anchi ka pa, mo Ānang. Bibyangan mwaba yaken, ta ari pad narapit oras ko.”

5 Ki binata ni ānang na dyirad magsirsirbyaw do dawri a pasken a kāna, “Aran angwa ibilin na dyinyo, ki parinen nyo.”

6 Ki do dawri, myan daw anem a rarakoh a angang a osaren dan Jodyowaw a pangayan so paybanaw da,* ta nawriw dadakay da tan maibidang sa a madalos do salapen Dyos. An mapno asa, makahap ngata so dadwa mana tatdo a poho a kagalon.

7 Ki binata ni Jesus dyirad magsirsirbyaw a kāna, “Apnohen nyo saw nya angang so ranom.” Dawa, nyeng da sa inapno, kan pinasawasaway da sa.

8 Sinpangan na, binatan Jesus dyira, “Manabo kamo, ta yangay nyod magpaskenaya.”
Ki tinongpal da.

9 Sinpangan na, tinahaman no magpaskenaw ranomaw a nayparin a palek, ki chapatak naba an dino nakayapwan nya palek. Ki siraw magsirsirbyaw, chapatak da. As dawa, tinawagan no magpaskenaw nobyowaw.

10 As nakabata na sya, “No chapatak kod dadakay dan tawotawo, ki manōma da ipaynom maimas a palek, as anchan aro danaw naynom dan bisitaw, ipasaroni daranaw gagāngayaw a palek. Ki imwaya, ki enggaya, ta pinanawdyi mwayaw kaimāsanaya palek,” kanaan magpaskenaw.

11 Iyaw nyaya pinarin ni Jesus do Kana do Galilya, ki iyaw nanma makaskasdaaw a pagilasinan a pinarin na a pangipaboyan nas kadyos na. Dawa, naypaypangay nakapanganohed da no nanawhen naw.

¹² Katayoka no nawri, minosok sa Jesus do Kapernaom. Nachangay pa si ānang na, siraw kakakteh naw a mahahakay, kan siraw nanawhen na saw. Mīnyan sa daw so papere a karaw.

No Kapahbot Sira Ni Jesus Do Timplo
(Mt. 21:12-13; Mk. 11:15-17; Lk. 19:45-46)

¹³ Ki do kasngen danaw no pista dan Jodyo a Pistan Nakahabas no Anghil no Dyos a Mangdiman,[†] nangay sa Jesus do Jerosalem.

¹⁴ Do dawri, somindep sad atataw no Timplowaw, as kan naboya ni Jesus daw maglaklāko saw so baka, karniro, kan kalapāti.[‡] Naboya na pa saw manatadyaw so kwarta a maydisna do panatadyan daw.

¹⁵ Nanyeng a namarin si Jesus so hobid a pagbaot na, as nakapahbot na siras maglaklakwaw kontodo siraw baka daw kan karniro da saw. Inwarwaris naw kwarta daw no manatadi saw so kwarta, as kan binadyibadyichid na paw lamisaan da saw.

¹⁶ Sīnpangan na, binata ni Jesus dyirad maglaklāko saw so kalapāti a kāna, “Pahboten nyo saw nyaya! Āngo payparinan nyo so bahayayan Āmang kwa Dyos a paglaklakwan?”

¹⁷ No nyaya pinarin Jesus, napanakem dan nanawhen naw myanaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Chadiman ko oltimo a kaipateg ko so bahay mwaya mo Āpo Dyos.”[§]

¹⁸ Maynamot do dawri a pinarin Jesus, inakdaw dan totorayenaw no Jodyo di Jesus a kon da, “Āngo maipaboya mwa pangilasinan so toray mwa mamarin so komwan?”

¹⁹ Ki inītbay ni Jesus dyira a kāna, “Rarayawen nyo nyaya timplo, as kan do irahem no tatdwa karaw, piwahren kwa patneken.”

²⁰ Ki inītbay dan Jodyowaw, “Pi! Apat a poho kan anem a tawen a pinatnek daw Timplowaya. Ki maparin mori a patneken do tatdo lang a karaw? Ay samna!”

²¹ Ki iyaw timplowaya a bata ni Jesus, ki iyaw mismo a inawan na.

²² Dawa, do nakapagongar danaw ni Jesus, nanakem dan nanawhen naw nyaya inchirin na. Do dawri, taywara nanganohed sad Masantwanaw a Tolas kan iyaw chinirinaw ni Jesus.

No Kapatak Ni Jesus So Pangtoktwan Tawotawo

²³ Ki do kayanaw ni Jesus do Jerosalem a nachipista do Pistan Nakahabasaw no Anghil no Dyos, aro saw tawotawo a nanganohed dya, ta naboya daw makaskasdaaw saw a pinarin na.

²⁴ Ki chinasaray aban Jesus kapanganohed daw no aro saya tawo, ta chapatak na sigod katatawo da.

²⁵ Machita nabaw tawo a mangipaneknek dya so maynamot do kapangtokto dan tawotawo, ta chapapatak naranaw myan do aktokto da a tabo.

3

Si Jesus Kan Si Nikodemo

¹ Do dawri, ki myan asa a Parisyo a mayngaran so Nikodemo a asa dyirad pangolwen daw no Jodyo.

[†] 2:13 2:13 Mana “Simana dan Jodyowaw.” [‡] 2:14 2:14 No kaosar das nya saya a binyay, ki para dāton da sa do Dyos. No sirbi no manatadi saw so kwarta, ki tadyan daw kwartaw no Romano tan dyi da pasdepen rahten daw a kwarta do Timplo daw. [§] 2:17 2:17 Sal. 69:9

² Ki do asaw a ahép, nangay si Nikodemo do yananaw ni Jesus, as nakabata na sya dya a kāna, “Imom Maistro, chapatak namen a imo, ki tinoboy no Dyos a mangay a mangnanawo dyamen, ta abaw makaparin so makaskasdaaw a akmas pariparin mo saya, an dya sidongan Āpo Dyos.”

³ Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “No ibahey kwaya dyimo, ki oyod. Abaw aran sino a tawo a mairaman do pagtorayan Dyos, an dya mirwa maiyanak.”

⁴ Ki initbay ni Nikodemo dya a kāna, “Maypāngo a mirwa maiyanak asa tawo a rakoh dana? Namna! Maparin pawri a mirwa maybidid bodek ni ānang na, as kapirwa na maiyanak?”

⁵ “No ibahey kwaya dyimo, ki oyod,” inatbay ni Jesus. “Aba polos tawo a makasdep do pagtorayan no Dyos, an dya mirwa maiyanak a yapo do ranom kan Ispirito Santo.*

⁶ Iyaw maiyanak do tawo, ki myan gagāngay a byay na do tanaya. Ki no maiyanak a maynamot do Ispirito no Dyos, ki myan dyaw naispiritwan a byay a yapod Dyos.

⁷ Dyi mo pakono a chasdaaw kabata kwaya sya a ‘Machita mo mirwa maiyanak do Ispirito Santo.’

⁸ Abaw makapenpen so salawsaw. Madngey taw kayasakas no salawsaw, ki chapatak taba an dino nakayapwan na kan dino somarono a kwanan na. On, komwan kayarigan no tarabako no Ispirito Santo do kabaliw nas kapangtokto no tawotawo.”

⁹ “Aysa! Maypāngo a maparin nyaya?” tinbay ni Nikodemo.

¹⁰ “Samna!” kānan Jesus. “Asa ka mangnanawo dyirad kapotōtan saya ni Israel, ki maawātan mo pabawriw?”

¹¹ Pirwahan ko na ibahey dyimo oyod. Ichirin namenayaw chapatak namen, kan ipaneknek namen naboya namen, ki nāw naya dyi nyo a anohdan.

¹² An ibahey kwaya dyinyo mapariparin do tanaya, ki anohdan nyo abaya, dyori a mangamangay dyi nyo a panganohdan so mapariparin do hanyit?

¹³ Aba polos tawo a nangay do hanyit, an dyaw Tawowaya Yapod Hanyit a nangay do tanaya.

¹⁴ Akmas Moyses do kaychowa paw do let-ang a nangibāyog so sinan marem a bronsi,† komwan anchiw kaibāyog da dyaken a Tawo a Yapod Hanyit do kros

¹⁵ tan mabyay a abos pandan no aran sino a tawo a manganohed dyaken.

¹⁶ “Ta maynamot do rakoh a kadaw ni Āpo Dyos so tabo a tawotawo do lobongaya, tinoboy naw moybohaya Anak na.‡ Ta an sino a manganohed dya, ki mapasyay pabanchi do Dyos a madosa, basbāli a matorohan so byay na abos pandan.

¹⁷ Ta tinoboy aban Dyos Anak naya a mangay do lobongaya a mangokom so tawotawo, an dya nangay tan maisalakan sa a maynamot dya.

* **3:5 3:5** No bata dan kadwan a chakey na batahen dya, ki iyaw kapagbonyagaw no asa a tawo a mangipaboya so kapagbabāwi nad gatos na, as kan iyaw kaparin no Ispirito Santo a mangdalos so aktokto no nawri a tawo. Jn. 1:33; Mt. 3:11; Mk. 1:8; Lk. 3:16 † **3:14 3:14** Nom. 21:4-9 ‡ **3:16**

3:16 No chakey na batahen “moybohaya Anak no Dyos,” ki iya lang mismo a myan do Dyos. Aran iraman na yaten a manganohed a anak no Dyos, ki si Jesus lang mismo a yapo do Dyos. Jn. 1:14; 1 Jn. 4:9

18 “As dawa, maikeddeng pabanchi a madosaw tawo a manganohed dya. § Ki naokom dana saw tawotawowaya a dya manganohed, ta manganohed saba do moybohaya Anak no Dyos.

19 “As nyayaw paynamotan kaokoman tawotawo: Nangay danaw soho do lobongaya, ki maynamot do karahet no kaparin dan tawotawo, chinakakey daw sari kan sedang.

20 No tawotawo a mamarin so marahet, ki ipsok daw sedangaya. Maypasngen sabad sohwaya, ta chakey daba maipaboyaw marahet saya kaparin da.

21 Ki siraw mamarinaw so oyod, maypasngen sad sohwaya tan malawag a maipaboaya a yapod Āpo Dyos maganayaw a pinarin da.”

No Kapangipaneknek Ni Juan A Mamonyag So Maynamot Di Jesus

22 Katayoka no nawri, nangay sa Jesus kan siraw nanawhen naw do probinsya a Jodya. Minyan sa so nahay daw, kan namonbonyag sa* so tawotawo.

23 Aran si Juan, ki namonbonyag do Enon a masngen do Salem, ta rakoh ranomaw daw, kan nasarosarano saw tawotawo a nangay di Juan a nagpabonyag.

24 Ki dyi pa nabahod do dawri si Juan.

25 Ki do kayan daw daw, naypisa nachisogal saw kadwanaw a nanawhen ni Juan do asaw dyirad Jodyo saw a maynamot do dadakay daw a kaibidang a madalos do salapen Dyos.

26 Dawa, nangay sad Juan, as nakabata da sya a kon da, “Mo Maestro, manakem moriw myanaw dyimo dwa kabtangaw no Jordan a oksong, iyaw inpaneknek mwaw dyamen? Naipadamagaw a mamonbonyag dana kono, kan aro sa kono mangay dya tawotawo!”

27 Ki tinbay sa ni Juan a kâna, “On, abaw maparin asa tawo a komwan, an dya si Āpo Dyos manoroh.

28 Sichangori, inyo mismo a nangpaneknek so inbahey kwaw dyinyo do nakarahan a yaken abaw Kristo, ta tod naw yaken a tinoboy a nanmanma sakbay no kangay na.

29 Maipariho nya do kasar no nobyo kan nobya. As iyaw masingedaw a sit no nobyo a para isagâna do dawri a kasar kan mangnanaya do nobyowaw, ki taywara masoyot anchan madngey naw chirinaw no nobyo. Komwan, maypataywaraw kasoyot ko. Ta an yaken, ki para isagâna dyirad tawotawo do kangayaw ni Kristo.

30 As dawa, sichangori, iya danaw maypaypasisita, as kan yaken, ki maypaypapos.”

No Tawo A Yapod Hanyit

31 No tawo a yapod tanaya, ki nainlobongan, ta gagāngay na. Dawa, nainlobongan kapaychirin na, ta nawri lang chapatak na. Ki no Tawo a Yapod Hanyit, ki iyaw katotorayan do tabo.

32 Ipaneknek naw naboya naw kan nadngey naw do hanyit. Ki aran komwan, akmay abo polos manganohed do inbahebahey na saya.

33 Ki aran sino a manganohed do chirin na saw, paneknekan na oyod iyaw inchirin no Dyos.

34 Ta iyaw tinoboyaya ni Āpo Dyos, ki chirinen naw oyod a chirin ni Āpo Dyos, as kan iyaw tinorohan no Dyos so tabo panakabalin no Ispirito na.

§ 3:18 3:18 Mk. 16:16; Jn. 5:24 * 3:22 3:22 Siraw nanawhen ni Jesus namonbonyag so tawotawo. Jn. 4:2

³⁵ Oyod a chadaw ni Āpo Dyos Anak naya, dawa, inpaitoray na dyaw no tabo.

³⁶ No aran sino a manganohed do Anak no Dyos, ki myan byay na abos pandan. Ki an sino a dya manganohed do Anak naya, abanchiw nya byay na, basbāli a nāw nanchi a dosdosāen no Dyos a abos pandan.

4

Si Jesus Kan No Mabakesaw A Yapod Samarya

¹ Do dawri, nadamag dan Parisyowaw a arwaro kono tawotawo a nangay di Jesus a nagpabonyag kan di Juan a Mamonyag.

² Ki mismo aba si Jesus namonbonyag so tawotawo, an dya siraw nanawhen naw.

³ Dawa, do nakatonengaw syan Jesus so nya, komnaro do probinsya a Jodya, as kan naybidi do Galilya.

⁴ Ki do dawri, machita magkelsat si Jesus do probinsya a Samarya.

⁵ Dawa, nakarapit sa do Sikar, iyaw asaw a idi do Samarya do masngenaw do tana ni simna Jakob a inpatawid na kaychowa di simna Jose a pōtot na.*

⁶ Myan daw bobon a inpakawot ni simna Jakob do kaychowa pa. Naydisna si Jesus do katalinaw no bobon, ta nahopag a nayam, as kan makalo dana mayegen araw.

⁷ Ki nahay abas dēkey, nawaraw asaw a mabakes a taga Samarya a mangay a mamoranom. Ki binatan Jesus dya a kāna, “Machinomak pa.”

⁸ Naychatanyi a nabidin daw si Jesus, ta nangay saw nanawhen naw a gomnātang so kanen da do sintro.

⁹ “On mo Āpo, ki asa kaya Jodyo. Maypāngo yaken pangdawan mo so inomen mo a asa akwa Samaritana?” kānan mabakesaw. Naklat, ta dadakay daban Jodyowaw machibibyang dyirad tawowaw a yapod Samarya.

¹⁰ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “An matonngan mo sawen an āngo sāgotaw no Dyos, as kan an chapatak mo sawen an sino ako a manahes dyimo so inomen, yaken ngataw panahsan mo so ranom, as kan itoroh ko dyimo ranom a manoroh so abos pandan a byay.”

¹¹ Ki inatbay no mabakesaw a kāna, “Mo Āpo, marahemayaw bobonaya kan abayaw pamoranom mo. Maypāngo kono kapanghap mos ranomaya a bata mwa manoroh so byay a abos pandan?”

¹² Masirsirib kawri kan si kapoonan ta a si Jakob ah? On, ta iyaw nangipatawid dyamen so nya bobon a pakayapwan inomen da kan pōtot na saw kan siraw binyay na saw.”

¹³ Ki binatan Jesus dya a kāna, “No minom so ranom a yapo do bobonaya, ki mirwa dananchi a mawaw.

¹⁴ Ki no minom so ranom a itoroh ko, ki mawaw pabanchi a polos. Ta iyaw ranom a itoroh ko, ki mayparin anchi a akmay akbod do irahem na a dya mayachan kan manoroh dya so byay na abos pandan.”

¹⁵ Ki binata no mabakesaw dya a kāna, “Aysa mo Āpo! Itoroh mo pa dyaken nawri a ranom tan dya ko na mawaw kan dya ko na pirmi a mangay dya mamoranom.”

¹⁶ Ki binatan Jesus dya a kāna, “Yangay mwa manma tawagan kabahay mwaw as kapaybidi mo dya.”

¹⁷ “Wā! Abaw kabahay ko,” initbay no mabakesaw.

* 4:5 4:5 Gen. 33:19; 48:21-22; Jos. 24:32

“Na, oyod,” tinbay ni Jesus. “Abaw kabahay mo.

18 Ki naypadima ka pabawri a nachikabahay, as kan iyaw mahakayaw a myan do bahay mos changori, ki taywaran kabahay mo? Dawa, oyod binata mwaya dyaken a abaw kabahay mo.”

19 Ki tinbay no mabakesaw a kāna, “Āpo, madlaw kwaya imo, ki asa ka a propita. Ari paw iyahes ko dyimo.

20 Iyaw nyaya tokon pinagdaydayawan dad Āpo Dyos no kapoonan namen saw. Ki āngo ta inyo a Jodyo, ki batahen nyo a do Jerosalem lang pagdaydayawan di Āpo Dyos?”

21 Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Anohdan mo nyaya a ibahey ko dyimo. Ito danaw oras a dya do tokonaya mana do Jerosalem pagdaydayawan do Dyos Ama.

22 Ki inyo a taga Samarya, chapatak nyo abayaw daydayāwen nyo. Amnan yamen, chapatak namen iyaw daydayāwen namen, ta yapo dyamen a Jodyo[†] kaisalakānan.

23 Ki aran akma saw, ito danaw oras kan narapit dana a iyaw Ispirito no Dyos a mangipakatoneng so oyod a maynamot dya, ki payparinen naranaw tawo a magdaydayaw do irahem no kapangtokto da. On, dayāwen danchiw Dyos a maynamot lang do panakabalin no Ispirito na, ta nawriw chakey no Dyos a kaidāyaw da sya no tawotawo.

24 Si Āpo Dyos, ki Ispirito ngamin, as kan siraw oyod a magdaydayaw dya, ki machita a magdaydayaw sa a maitonos do oyod a inpakatoneng no Ispirito na.”

25 Ki binata dya no mabakesaw a kāna, “On, chapatak kwa mangay anchiw Mesias a mayngaran so Kristo. Ki anchan mangay, iyanchiw mangipaawat a tabo dyaten so nya saya.”

26 Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Iyaw bata mwaya, ki yaken a machisarsarita dyimo sichangori.”

27 Ki do dawri a oras, nawara saw nanawhenaw ni Jesus do yanan daw. Rakoh nakapakasdaaw da do kapachisarsaritaw ni Jesus do asaw a mabakes. Ki inahes dabad mabakesaw an āngo machita na, kan inyahes dabad Jesus an āngo ta nachisarsarita dya.

28 Sinpangan na, kinarwan mabakesaw poranom naw, as nakapaybidi nad sintro. Binata na dyirad tawotawo saw a kāna,

29 “May kamo, ta yangay ta chiban nangibaheyaw dyaken so tabo a kaparin ko. Malabit a iya ngataw Kristwaw a Mangisalakān.”

30 Ki do dawri, nagrobwat sad sintro, as nakangay dad yananaw ni Jesus.

31 Do nakakaro danaw no mabakesaw do yananaw ni Jesus, inahwahok dan nanawhenaw si Jesus a kon da, “Mo Maestro, koman ka na.”

32 Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Ariw kanen ko a dyi nyo a chapatak.”

33 Do dawri, naysin-iyahes saw nanawhen na saw a kon da, “Sino paro nanoroh so kanen na?”

34 Initbay ni Jesus dyira a kāna, “No kanen ko, ki iyaw kapangtongpal kos chakeyaw no nanoboyaw dyaken kan kapatayoka kos inpatarabāko naya dyaken.

35 No masanyib a panyinyirin nyo ki, ‘Apat paya kabohan sakbay no kapagranyi.’ Chiban nyo pa saw tawotawo saya a mangay dya. Maipariho saw nya dyirad naynoy saya a dāwa, kan maparin dana sa ranyen.

36 As dawa, mangay kamo a magranyi sichangori, kan torohan nanchinyo no Dyos so gon-gona nyo. Ta siraw tawotawo a maranyi nyo

[†] 4:22 4:22 Sal. 147:19-20; Isa. 2:3; Amos 3:2; Roma 3:1; 9:3-5

a mapanganohed dyaken, rawaten danchiw byay da a abos pandan. An komwan, mayengay sanchi a maragsakan naymohaw so chirin no Dyos kan nagranyiyaw so tawotawo.

³⁷ Oyod panyinyirin nyowaw a kāna, ‘Asaw maymoha as matarek magranyi.’

³⁸ On, toboyen koynyo a magranyi so dyi nyo a minohan. Ta matarek saw naymoha, ki ināpīt nyo naylilidyatan daw,” binatan Jesus.

³⁹ Ki do dawri a araw, aro saw Samaritano do Sikar a idi iyaw nanganohed di Jesus a maynamot do inpaneknekaw no mabakesaw a, “Inbahey na dyaken tabo a kaparin ko.”

⁴⁰ Dawa, do nakawara daw do yanan da Jesus, chindaw da a omyan pa dyira. Ki nakey si Jesus, kan minyan pa dyira so dadwa karaw.

⁴¹ Ki aro pa saw nanganohed di Jesus a maynamot do nakadngey daw so innanawo na dyira.

⁴² Ki binata dan tawotawo saw do mabakesaw a kon da, “On, manganohed kami naya, ki maynamot pabad inpadāmag mwaw, ki maynamot ta yamen dana mismo nakadngey sya. Chapatak namen dana a iya a oyod Mangisalakanaw so tawotawo do lobongaya.”

Pyahen Jesus Iyaw Anak No Asa Magtoray

⁴³ Katayokan dadwa karaw, komnaro sa Jesus do Samarya, as nakangay darana do Galilya no probinsya ni Jesus.

⁴⁴ On, nangay si Jesus daw a maynamot ta chapatak na a mapadayawan abaw asa propīta do mismo na idi, as kan iya mismo nangpaneknek so maynamot do dawri.

⁴⁵ Do nakawara daw da Jesus do Galilya, rinawat dan tawotawowaw si Jesus a maynamot ta naboya da tabo makaskasdaaw saw a pinariparin na do nakangay daw no tawotawowaw a nachipista do Jerosalem so Pista no Nakahasaw no Anghil.

⁴⁶ Do dawri, naybidi sa Jesus do Kana do Galilya a napagbalbaliwan Jesus so ranom a pinayparin na palek. Ki myan do dawriaw asa opisyal no gobyrino a maganyit so anak a mahakay do idi a Kapernaom.

⁴⁷ Do nakadngey naw a naybidis Jesus do Galilya a yapod Jodya, yangay na chinichwas. Ki do nakadongso naw sya, nachikakaāsī di Jesus a mangay do Kapernaom tan pyahen naw anak naw, ta makey dana madiman.

⁴⁸ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Namna! Inyo a tawotawo, anohdan nyo paro yaken an abo maboya nyo a milagro?”

⁴⁹ Ki binata no opisyalaw a kāna, “Āpo, chāsi mo pa yaken. Mangay ka pa, ta makey danaw a madiman anak kwaw.”

⁵⁰ Sinpangan na, binatan Jesus dya, “Mayam ka na, ta napyā danaw anak mwaw.”

Ki nanganohed opisyalaw do inbaheyaw ni Jesus, kan nanyeng a komnaro a naybidi do bahay na.

⁵¹ Ki do somaronwaw a araw do kayan na paw do rarahan,‡ pinachibayat da dya no adipen na saw dāmag a napyā danaw anak naw.

⁵² Sinpangan na, inahes no opisyalaw an āngo a oras nakapya na. Ki binata da dya a kon da, “Do kaalā onaw kakoyab iyaw kabaw no kapagbara na.”

⁵³ Ki nanakem no āmangaw no adekeyaw a nawri a oras nakaibaheyaw syan Jesus a, “Napyā danaw anak mwaw.” As dawa, nanganohed kan sira tabo pamilya naw.

‡ 4:51 4:51 No kabawa no Kana kan Kapernaom, ki makalo 32 kakilomitro.

⁵⁴ Nyayaw chadadwa no makaskasdaaw a pagilasinan a pinarin Jesus do kayan naw do Galilya a yapod Jodya.

5

Pyahen Ni Jesus Iyaw Asa Mahakay

¹ Do nakapaypahabas no araw, nangay si Jesus do Jerosalem a nachipista do pista daw no Jodyo.

² Do dawri, do Jerosalem, myan asa linaw a masngen do yananaw no Rowangan Karniro. Ki nyaya linaw, pinangaranan das Betesda do chirin Jodyo. As do payis naw, myan daw dadima a pachisirongan.

³ Siraw nya dadima pachisirongan, ki yanan aro saw a maganyit a tawotawo. Myan sa daw bolding, logpi, kan siraw paralitiko saw. [Panayahen da kono daw kakiboraw no ranomaw,

⁴ ta batahen da a myan kono anghil a maypipisa mangay a mangkibor so ranomaw. Ki no makapanma kono a tomakbong do katayokaw no kakibor naw, ki iyaw mapyan do aran āngo a ganyit na.]*

⁵ Ki myan daw asa mahakay a maganyit, kan tatdwa poho dana kan wawaho a katawen a nāw na a maganyit.

⁶ Ki do nakaboyaw sya ni Jesus a myan a maypaktad do dawri, napatakan na a nahay dana naganyit nawri a mahakay, ki inyahes ni Jesus dya, “Chakey moriw mapyan?”

⁷ Tinbay no maganyitaw a kāna, “Āpo, abaw kasidong ko a mapangay dyaken do linawaya an makibor ranomaya. Naypipira dana padasen ko tomakbong, ki ranan ko a maypasngen, ki panman da yaken.”

⁸ Ki binata ni Jesus dya, “Maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kayam mo na.”

⁹ Ki nanyeng a napyan mahakayaw. Inhap naw apin naw, as nakayam na. Pinarin Jesus nyaya do Araw a Kapaynaynahah dan Jodyo.

¹⁰ Do nakaboya daw syan magtotorayaw no Jodyo, binata da do mahakayaw a napyan, “Ngayan mo? Āngo paykatkat mos apin? Alla, baywan naw no linteg komwan do Araw a Kapaynaynahah!”

¹¹ Ki inithbay no napyanaw a kāna, “Naon ngamin, ata, nawryaw binatan tawowaw a napapya dyaken a katkaten ko apin kwaya, as kayam ko na.”

¹² Sinpangan na, inyahes da dya a kon da, “Sino nawri a tawo a nakabata dyimo so akma syaw a katkaten mo apin mo, as kayam mo?”

¹³ Ki chapatak aban mahakayaw an sino napapyaw sya, ta aro saw tawotawo a nychipeh do dawri a linaw, as kan nasipsipolan nabaw kinwanan Jesus.

¹⁴ Nahay abas dēkey, nadongso ni Jesus do Timplowaw iyaw no napyanaw. Binata na dya, “Chiban mo ah, ta napyan ka naya. Pirwahren mo pabanchiw maygatos, ta āngo nchan mangamangay dananchiw maparin dyimo.”

¹⁵ Katayokan nawri, nyam mahakayaw a nangay dyirad totorayen daw no Jodyo, as nakaibahey na sya dyira a si Jesus sawen tawowaw a napapya sya.

¹⁶ As dawa, nyaw paynamotan na a indadanes dan totorayen daw no Jodyo si Jesus, ta nakasoli sad nakapangpapya naw so maganyit do Araw a Kapaynaynahah.

* 5:4 5:4 No myan do irahem no komwan, ki naitolas aba do kārwan a manyoskripto a Griego.

¹⁷ Ki binatan Jesos dyirad Jodyowaw a kāna, “Si Āmang ko, ki nāw na mamarin so maganay do aran āngo a araw, kan machita tahatahan ko.”

¹⁸ Maynamot do dawri, mangamangay danaw kakey da mangdiman sya, ta tinongpal nabaw dadakay daw no Jodyo do Arawaw a Kapaynaynahah, as kan maynamot ta inpariho naw inawan na do Dyos do kaibahey na sya a iyaw Dyos, ki Āmang na.

No Toray No Anak No Dyos

¹⁹ Binatan Jesos dyirad Jodyo saw a kāna, “No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Abaw maparin Anak do kaynaynawan na, ta nawriw parinen naw maboaya naw a parinen Āmang na. Ta no parinen Āmang na, nawriw parinen na.

²⁰ Ta oyod a chadaw ni Āmang Anak na, kan ipaboaya na tabo pariparinen na do Anak na. On, sidongan na pa a mangipaboaya dyinyo so mangamangay pa saw a milagro kan nyaya kapangpapy na tan masdaawan kamo.

²¹ Ta akmas parinen Āmang a mangpagongar so nadiman saw kan torohan na sas byay, komwan Anak a torohan na sas byay daw chakey naw a torohan.

²² As si Āmang abaw mangokom so tawotawo, ta intalek narana do Anak naw panakabaln a mangokom so tabo.

²³ Tan komwan, tabo a tawotawo, dayāwen daw Anak a akmas kadāyaw daw si Āmang na. Iyaw dyaw a mangpadayaw do Anak naya, ki padayawan naba si Āmang na a nanoboy dya,” binata ni Jesos.

²⁴ Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Nya ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a mangadngey so chirin kwaya, as kan manganohed di Āmang ko a nanoboy dyaken, ki myan byay na abos pandan. Maikeddeng pabanchi a madosa, ta monot pabad rarahanaw a pakadimanan an dyl dana do rarahanaw a pakabyayan a abos pandan.

²⁵ “Nya ibahey ko dyinyo, ki oyod. Īto danaw oras kan narapit dana a siraw tawotawo a naibidang a nadiman dana, ki madngey danchiw chirin no Anak no Dyos. As siranchiw mangadngeyaw a manganohed, ki mabyay sanchi.

²⁶ Akmas Āmang a pakayapwan byay, komwan nakapayparin na dyaken a Anak na a manoroh so byay.

²⁷ Intoroh na pa dyaken ni Āmang kalinteg a mangokom a maynamot ta yaken Tawowaw a Yapod Hanyit.†

²⁸ “Masdaaw kamo abad dyaya. Ta myan anchiw oras a siraw tabo a nadiman, ki madngey danchiw chirin ko,

²⁹ as kan magongar sanchi a mohtot a yapo do pagtatanman da. On, magongar sanchi a mabyay a abos pandan namarinaw so maganay. As magongar sanchi a maikeddeng a madosa a abos pandan namarinaw so marahet.” Nyaw binata ni Jesos.

Siraw Mangpaneknek So Maynamot Di Jesos

³⁰ Do dawri, tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Abaw maparin ko a maychatanyi, ta mangokom akwaba, an dya iyaw nadngey kwaw a inbahey dyaken ni Āmang. No kapangokom ko, ki malinteg, ta chalakang kwabaw chakey ko, an dya iyaw chakeyaw no Dyos a nanoboy dyaken.

³¹ “An yaken mangpaneknek so inawan ko, makaano-anohed aba a oyod.

† 5:27 5:27 Dan. 7:13-14; Mt. 25:31-33; Mk. 8:38; Lk. 12:8-9

³² Ki myan pa si Āmang ko a mismo a mangipaneknek so maynamot dyaken, kan chapatak ko a iyaw ibahey na maynamot dyaken, ki oyod.

³³ Asa pa, nanoboy kamo na so nangay di Juan, ki aran si Juan, ki pinaneknekan naw oyod a maynamot dyaken.

³⁴ Ki aran komwan, machita kwabaw tawo a mangpaneknek so maynamot dyaken. Tod ko a ipanakem dyinyo maynamot do inbahebaheyaw ni Juan a maynamot dyaken tan manganohed kamo kan maisalakan kamo.

³⁵ Ta si Juan, ki akmay soho a nangsedang, as kan do dekey a chimpoy, chinasooyot nyo innanawo naw a nangsedang so aktokto nyo.

³⁶ “Ki myan pamaneknek a malawlawag pa kan pamaneknekaw ni Juan. Ta siraw pariparinen kwaya a inpaipatongpal ni Āmang ko, ki siraw mangipaneknek a tinoboy na yaken,

³⁷ kan si Āmang a nanoboy dyaken, iyaw mismo a nangipaneknek so maynamot dyaken. Ki nadngey nyo abaw timek na, as kan polos a dyi nyo a naboyaw kadyos na,

³⁸ kan ari nyo pad rinawat minsahi ni Āmang do aktokto nyo, ta inanohdan nyo abaya yaken a tinoboy na.

³⁹ “Oltimwayaw kagaget nyo a machinanawo so Masantwanaya a Tolas, ta nawryayaw sigoradwen nyo a pakachichwasan nyos byay nyo a abos pandan. Ki taywaran dya iyaw Masantwanaya Tolas mangipaneknek pa so maynamot dyaken?

⁴⁰ As aran akmaya syay, alit naya chakey nyo abaw manganohed dyaken tan torohan koynyos byay nyo a abos pandan.

⁴¹ “Chitahen kwaba padayawan da yaken tawotawo.

⁴² Ki an maynamot dyinyo, ki chapapatak ko myanaw do aktokto nyo a aba polos kadaw nyos Dyos.

⁴³ Chako a nangay dya a pinakatoray ni Āmang ko a Dyos, ki rinawat nyo abaya yaken. Ki an myan matarek a mangay a mangipanpaneknek so bokod na a toray, iyayaw rawaten nyo. Ay samna!

⁴⁴ “Maypāngo paro kapanganohed nyo dyaken an no moyboh a chitahen nyo, ki kadaydayaw no kapayngay nyo a tawo dyinyo, as kan chalakang nyo abaw kapangahwahok yapo do moyboh a Dyos?

⁴⁵ Iktokto nyo aba a idarom koynyos do salapen ni Āmang ko. Ta no nangidarom dyinyo, ki iyaw intolasaw ni Moyses a bata nyo a pagtalkan nyo.

⁴⁶ An oyod a nanganohed kamo di Moyses, ki anohdan nyo pakono yaken, ta naytolas si Moyses so maynamot dyaken.

⁴⁷ Ki an dyi nyo a anohdan saw intolas naw, maypāngo kapanganohed nyod chirin kwaya?” Nyaw binata ni Jesus dyirad totorayen daw no Jodyo.

6

No Kapakan Ni Jesus Siras Dadima Ribo A Tawotawo (Mt. 14:13-21; Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17)

¹ Do nakapaypahabas no araw,* namtang sa Jesus do Minangaw a Galilya a pinangaranan das Minanga a Tiberyas.

² Minonot sa nanakey dyaw reprep saw a tawotawo maynamot ta naboya daw makaskasdaaw saw a pinarin na do nakapapya naw siras naychagaganyit saw.

* **6:1 6:1** Sakbay no nyaya, ki myan si Jesus do Jerosalem. Sinpangan na, do nakapaypahabasaw no kadwan saw a bohan, ki naybidi do probinsya naw a Galilya, as kan do dawri danaw nakapamtang na do minangaya.

³ Sinpangan na, do nakapakaraya daranaw da Jesus kan siraw nanawhen na saw, somnonget sa do asaw a paytokonan, as nakapaychadisdisna da daw.

⁴ Do dawri a chimpo, masngen danaw pista daw no Jodyo a Pistan Nakahabasaw no Anghilaw no Dyos.

⁵ Do dawri a paytokonan, inwaras ni Jesus kapanyideb na, ki naboya na saw reprepaw a tawotawo a manakenakey a maypaypasngen dya. Binata na di Pilipi a kāna, “Dino paro panggatangan ta tan myan kanen dan tawotawo saya?”

⁶ Ki do dawri, chapatak dana sigod ni Jesus pariparinen na, ki inyahes naw nyaya di Pilipi a pangsintiran na sya an āngo atbay na.

⁷ Ki inithbay ni Pilipi dya a kāna, “Ay, aran papira pa ribo panggatang ta, manawob aba aran taydedekeyen ta.”

⁸ Ki binatan Andres a asa dyirad nanawhenaw ni Jesus a kakteh ni Simon Pedro a kāna,

⁹ “Aryaw asa barito a naybahon so dadima lang a dedekey a tinapay kan dadwa dedekey a among, ki manawobori a kanen dan aro saya tawo? Polos!”

¹⁰ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Anchi kamo! Paydisnahun nyo pa sa.” Do dawri a yanan, ki marahawa kan maganay katamtamkanaw. Dawa, pinaydisna da sa tabo tawotawowaw. No bidang no mahahakay lang, ki makalo a dadima ribo.

¹¹ Sinpangan na, inhap ni Jesus tinapayaw, as nakapagyaman na di Āpo Dyos. Inpaibōnong na dyirad nanawhen na saw do tawotawo saw a naychadisdisna. Komwan pinarin na do amongaw, as kan komninan saw tawotawo a manda do nakabsoy da tabo.

¹² Do nakabsoy daranaw no tabo tawotawo saw, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Konokonen nyo saw panda daya tan dya sāyang.”

¹³ Dawa, inhap daw panda a dyi da napatawos no tawotawo saw. Ki nakakpeh sas asa poho kan dadwa kaalat a yapod nakchikchidaw a dadima a tinapay.

¹⁴ Do nakaboya daw no tawotawo saw so milagrwaw a pinarin Jesus, binatabata da a kon da, “Syrto a iya danaw nyayaw intolasaw ni Moyses do kaychowa pa a mangay a Propita do lobongaya.”[†]

¹⁵ Ki do nakadlawaw sya ni Jesus a chakey da piliten a payparinen a āri,[‡] naypaypasonget pa a maychatanyi.

No Kayam Ni Jesus Do Hapot No Ranom
(Mt. 14:22-33; Mk. 6:45-52)

¹⁶ Ki do kapaysarisari naranaw, minosok saw nanawhenaw ni Jesus do minangaw.

¹⁷ Do nakawara daw, lomnogan sa do abangaw, as nakapamtang da a nangay do Kapernaom.[§] Nahep dana do dawri, ki ari pa abo si Jesus dyira.

¹⁸ Ki do nakapakabawa daranaw so dēkey, somniknan dana maykeykel-sang, ta mayit danaw salawsawaw.

¹⁹ Nakateng dana sa ngata so dadima mana anem a kakilomitro do nakaboya daw si Jesus a maypasngen dyira a mayam do hapotaw no ranom. Oltimo a nakamo da do dawri.

²⁰ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Mamo kamwaba, ta yakenaw si Jesus.”

[†] 6:14 6:14 Deot. 18:15-18   [‡] 6:15 6:15 Jn. 1:49; 18:36-37   [§] 6:17 6:17 Pinarin daw komwan, ta nawri danaw bilinaw ni Jesus dyira. Mk. 6:45

²¹ Do nakadngey daw sya, nasoyot sa a napasakay si Jesus do logan daw. Ki do dawri, nabebel sa a nakarapit do kwanan daw.

No Kakadyaw Dan Tawotawowaw Si Jesus

²² Do somaronwaw a araw, siraw tawotawowaw a nabidin do kabtangaw no minanga, pinanapanaya das Jesus. Nanakem da a asa lang abang a nakapondo daw do kamahepaw, as kan chapatak da a nachirayay abas Jesus a nachilogan dyirad nanawhen naw, ta sira lang komnaro.

²³ Sinpangan na, nawara saw kadwanaw a abang a yapo do idyaw a Tiberyas. Nakaraya sa do masngenaw do kinanan daw no aro saw a tawotawo so tinapay do katayokaw no kapagyaman Jesus di Apo Dyos.

²⁴ Ki do nakadlaw daw a abo danas Jesus kan nanawhen na saw do dawri a yanan, nachabang sa a nangay a nangkadyaw dyira do Kapernaom.

No Pangarig A Maynamot Do Tinapay

²⁵ Ki do nakaboya daw si Jesus no tawotawowaw do kabtangaw no minangaw do idi a Kapernaom, binata da dya a kon da, “Mo Maistro, kango nakangay mo dya?”

²⁶ Ki initbay ni Jesus dyira a kana, “No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Nawriw kadyawan nyowaya dyaken maynamot aba ta naboya nyo makaskasdaaw saw a pagilasinan, an dya iyaw nakapakan kwaw dyinyo so tinapay kan nabsoy kamo.”

²⁷ Mariribokan kamo aba maynamot do chabyay nyo a mararayaw do tanaya, bashali a kadyawen nyo chabyay nyo a dya mararayaw a manoroh so byay nyo a abos pandan. Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki manoroh ako dyinyo so nya chabyay nyo, ta inpaboya danaw ni Apo Dyos a Amang ko a nahwahok dana a maynamot dyaken.”

²⁸ Ki inyahes da dya a kon da, “Ango paro maganay a parinen namen tan tongpalen namen chakey ni Apo Dyos?”

²⁹ Ki initbay ni Jesus dyira a kana, “No chakey no Dyos, ki iyaw no kapanganohed nyo dyaken a tinoboy na.”

³⁰ Ki pinirwa darana inyahes a kon da, “Na, an komwan, ango makaskasdaaw a pagilasinan a ipaboya mo dyamen tan anohdan namen imo? On, ango paw parinen mo?”

³¹ Ta aran si Moyses do kaychowa paw do let-ang, ki pinakan na saw kapoonan namenaw so mana. Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kana, “Tinorohan na sa so chabyay da a yapod hanyit.” *

³² Ki do dawri, initbay ni Jesus dyira a kana, “No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Si Moyses abaw nanoroh dyinyo so chabyay a yapod hanyit, an dya si Amang ko a Dyos. On, iya paw manoroh dyinyo sichangori so oyod a chabyay nyo a yapod hanyit.”

³³ Ta iyaw oyod a chabyay a itoroh no Dyos, ki iyaw yapod hanyit a manoroh so byay a abos pandan dyirad tabo tawotawo.”

³⁴ Ki binata da dya a kon da, “Apo, kanayon mo pa itoroh dyamen nawri a chabyay.”

³⁵ Ki tinbay san Jesus a kana, “Yaken chabyayaw a manoroh so abos pandan a byay.† Aran sino a tawo a mangay dyaken a manganohed, mapteng pabanchi, as kan mawaw pabanchi a polos.”

³⁶ “Ki akmas inbahey ko naw dyinyo a aran maboya nyo yaken, alit na dyi kamo a manganohed.”

* 6:31 6:31 Eks. 16:4 † 6:35 6:35 Jn. 6:51; 8:12; 10:7, 9, 11, 14; 11:25; 14:6; 15:1, 5

³⁷ Aran sino a italek ni Āmang dyaken, ki mangay sanchi dyaken, as kan aran sino a mangay dyaken, ki boyawen ko abanchi a polos.

³⁸ Ta gominchin akwaba a yapod hanyit tan mangay ako a mamarin so chakey ko, an dya iyaw chakeyaw ni Āmang a nanoboy dyaken.

³⁹ Iyaw nyaw chakeyaya no nanoboyaw dyaken, ki iyaw kaaywan ko siras tabo tawotawo saya a italek na dyaken tan dya mabo aran asa, basbāli a pagongaren ko sanchi do kapanawdyan araw.

⁴⁰ Ta no chakey ni Āmang ko, ki no tabo a mangbigbig dyaken a yaken Anak na kan manganohed dyaken, ki myan anchiw byay da abos pandan, as kan yaken a mismo, ki pagongaren ko sanchi do kapanawdyan araw.” Nyaw binata ni Yesus dyira.

⁴¹ Do dawri, dinomodomo das Yesus no Jodyowaw a maynamot do nakaibahey naw sya a iya danaw chabyay a yapod hanyit.

⁴² Binatabata da a kon da, “Iyabawri si Yesus a baro ni Jose? Chapatak tabawri sa āmang kan ānang na? Na, an komwan, āngo ta ibahey na a iya, ki yapod hanyit?”

⁴³ Ki binata ni Yesus dyira a kāna, “Omhes kamo pa madomodomo!

⁴⁴ Abaw makangay dyaken tan manganohed, an dya pasngenen Āmang ko a nanoboy dyaken, as kan pagongaren konchi do kapanawdyan araw.

⁴⁵ Ta myan naitolas do tolas daw no propita saw a kāna, “Tabon tawotawo, ki nanawhen sanchi no Dyos.”[‡] Siraw tabo a mangadngey kan machinanawo so chakey ni Āmang ko, ki mangay sanchi dyaken.

⁴⁶ Ki chakey naba batahen a myan danaw nakaboya si Āmang. Ta iyaw yapod mismo a yanan no Dyos, iya lang nakaboya si Āmang.

⁴⁷ No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Iyaw tawowaw a manganohed dyaken, ki myan dyaw byay a abos pandan.

⁴⁸ Yaken chabyayaw a manoroh so abos pandan a byay.

⁴⁹ Oyod a siraw kapoonan nyo saw, kinan daw māna a naychaesday do let-ang, ki alit na nadiman sa tabo.

⁵⁰ Ki iyaw nya chabyay a ibahey ko dyinyo sichangori, ki iyaw oyod a chabyay a yapod hanyit. Siraw koman so nya kanen, ki polos sanchya dya madiman.

⁵¹ Yaken nawri a sibibiyay a chabyay a yapod hanyit. Aran sino a koman so nyaya kanen, ki myan byay na abos pandan. Iyaw kanenaya bata ko, ki iyaw inawan ko a itoroh ko tan mabyay sa tabo tawotawo.” Nyaw binata ni Yesus.

⁵² Ki maynamot do dyaya a chinirin ni Yesus, minirwa dana komnohat kapagsosogal dan Jodyo saw, kan binatabata da a kon da, “Maypāngo paro kaitoroh no nyaya tawo so inawan na a kanen ta?”

⁵³ Ki binata ni Yesus dyira a kāna, “No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. An dyi nyo a kanen inawan ko a Tawo a Yapod Hanyit, as kan an dyi nyo a inomen raya ko, ki aba polos dyinyo byay a abos pandan.

⁵⁴ Ta no koman so inawan ko kan minom so raya ko, ki myan anchiw byay na abos pandan, as kan pagongaren konchi do kapanawdyan araw.

⁵⁵ Ta no inawan ko iyaw oyod a kanen, as no raya ko iyaw oyod a inomen.

⁵⁶ Ta no koman so inawan ko kan minom so raya ko, ki nāw na dyaken, as nāw ko dya.

⁵⁷ Maybibiyay ako a maynamot di Āmang ko a nanoboy dyaken, ta iyaw pakayapwan byay. Komwan anchiw koman so inawan ko, ta mabyay anchi a maynamot dyaken.

⁵⁸ Yaken iyaw nya oyod a chabyay a yapod hanyit. Kapariho kwabaw no māna a kinan dan kapoonan nyo saw, ta nadiman dana sa. Ki no koman so nyaya a kanen a itoroh ko, ki mabyay anchi a abos pandan.”

⁵⁹ Inanawo saw nyaya ni Jesus dyirad Jodyowaw do sinagoga daw do idyaw a Kapernaom.

No Kaipodno Ni Pedro So Kadyosaw Ni Jesus

⁶⁰ Do dawri, do nakadngey dan nachirayarayaw di Jesus so chirin naw dyira, binatabata dan kārwanaw dyira a kon da, “Samna! Taywara sayaw nya inanawo na! Sino paro makey a monot so komwan?”

⁶¹ Ki aran abo nangibahey dya, chinapatak ni Jesus nya dinomodomo da. As dawa, inbahey na dyira a kāna, “Nyawriw mapakachichad dyinyo a dyi nyo a onotan dyaken?”

⁶² An komwan, āngo paro mabata nyo an maboaya nyonchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit do kapaybidi kwaw do sigodaw a yanan ko do hanyit?

⁶³ No manoroh so byay, ki no Ispirito no Dyos, ta aba polos panakabalin no tawo a manoroh so byay. Iyaw inchirin kwaya dyinyo, ki iyaw mangipakatongeng dyinyo so Ispiritwaya no Dyos a manoroh so byay a abos pandan.

⁶⁴ Ki aran komwanaya, ki myan saya dyinyo dya manganohed.” Ta sigod a chinapatak ni Jesus do kasiknan na paw an sino saw dya manganohed kan sinonchiw manglipotaw sya.

⁶⁵ Binata pa ni Jesus a kāna, “Nyaw paynamotan ko a nangibahey dyinyo a abaw makapanganohed dyaken, an dya pasngenen Āmang ko.”

⁶⁶ Nakayapo do dawri, aro dyirad minonotaw di Jesus naybidi, kan tinongtong da pabaw minonot dya.

⁶⁷ As dawa, inyahes ni Jesus dyirad asa poho saw kan dadwa nanawhen na a kāna, “Aran inyo? Machisyay kamo nawri dyaken ah?”

⁶⁸ Ki tominbay si Simon Pedro a kāna, “Mo Āpo, sino paw matarek a kwanan namen an myan dyimo chirin a manoroh so byay a abos pandan?”

⁶⁹ An yamen, manganohed kami dyimo kan masigorādo namen a imo iyaw Masantwanaw a tinoboy no Dyos.”

⁷⁰ Ki tominbay danas Jesus dyira a kāna, “Yaken namidi dyinyo a asa poho kan dadwa. Ki aran komwan, alit na myan asa dyinyo a akmas pangtoktwan Satanas!”

⁷¹ No chakey na batahen ni Jesus dya, ki si Jodas a pōtot ni Simon Iskariote. Iyaw nyaw asa dyirad asa poho saw kan dadwa a nanawhen na a manglipot anchi sya.

7

Siraw Mahahakay Saw A Kakakteh Ni Jesus

¹ Katayoka no nya, minidibidi si Jesus do probinsya a Galilya. Chinakey nabaw kominwan do Jodya, ta siraw totorayen daw no Jodyo saw daw, ki panapanayahen da a dimanen.

² Ki do kasngen danaw no pista dan Jodyo a Pistan Kapaychabengbeng-beng,*

³ Binata dan mahahakayaw a kakakteh ni Jesus dya a kon da, “Komaro ka pakono dya, as kan may kad probinsya a Jodya tan siraw mononotaya dyimo, ki maboaya daw makaskasdaaw saya a pariparinen mo.

* **7:2 7:2** Nya pista, ki pakanaknakman dan Israelita saw so nakasdep daw do Kanaan a yapod let-ang. Leb. 23:33-36; Deot. 16:13-15

4 Ta iyaw tawo a chakey na magdinamag, machita ipaboya naw makaskasdaaw saw a parinen na do tabo tawotawo. Aysa! An nāw mo do asa yanan, maypāngo a mapatakan tawotawo pariparinen mo?"

5 Binata daw komwan ta aran sira a mismo a kakakteh ni Jesus, ki manganohed saba dya.

6 Ki binata ni Jesus dyira a kāna, "On, mangay kamo an inyo, ta makangay kamo do aran āngo a oras a chakey nyo. Ki an yaken, ari pad marapit kosto a oras ko a mangtongpal so plano no Dyos.

7 No tawotawo saya do lobongaya, ipsok dabaynyo. Ki an yaken, ipsok da yaken, ta pirmi ko a ipaneknek dyira a marahet kaparin daw.

8 On, manma kamo na a machipista. Makey akwaba machangay dyinyo sichangori, ta ari pad narapit orasaw a inkeddeng no Dyos."

9 Nakatayokaw ni Jesus a nakabata so nyaya, nabidin pad probinsyaw a Galilya.

No Kapachipista Ni Jesus Do Pista No Kapaychabengbeng

10 Do nakakaro daranaw no kakakteh na saw a nangay a nachipista, sililimed a miniras si Jesus dyira.

11 Ki do dawri, chinichichwas das Jesus no totorayen daw no Jodyo do pagpistaan daw, ki nadongso daba. Binata dad katakatayisa dyira, "Dino paro yanan no nawri a tawo?"

12 Ki siraw kārwan daw no tawotawo a nachipista daw, ki madomodomo sa, as kan matatarek paysin-aarasaasan da a maynamot di Jesus. Binata dan kadwan saw a maganay katatawo na. Ki binata dan kadwan saw a kon da, "Pi! Taywaran dyi na al-allilawen saw tawotawo?"

13 Ki aran komwan a paysin-aarasaasan da, inpadlaw dabad kārwan tawotawo, ta chamo da saw totorayen daw no Jodyo.

14 Ki do araw danaw a panghobokan no pista, nangay si Jesus a nangnanawo so tawotawo do Timplo.

15 Ki siraw totorayen daw no Jodyo, ki nasdaaw sa. Binatabata da a kon da, "Dino paro nanghapan no nya tawo so chapatak na saya a polos a dya nagad-adal?"†

16 Ki initbay ni Jesus dyira a kāna, "No inanawo kwaya, ki yapo aba do bokod ko a pangtoktwan, an dya yapo do Dyos a nanoboy dyaken.

17 Iyaw tawo a monet do chakey no Dyos, ki chapatak naw inanawo kwaya an yapod Dyos mana yapod bokod ko a toray.

18 Iyaw tawowaw a maychirin a yapo do bokod na a sirib, ki maychichwas so bokod na pakaidayawan. Ki iyaw maychichwas so kaidāyaw no nanoboyaw dya, ki maychirin so maynana oyod kan aba polos bayataw na.

19 Intoroh abawri dyinyo ni Moyses iyaw linteg? Ki abaya polos aran asa mangtongpal dyinyo. An anohdan nyo nawri a linteg, āngo ta chakey nyo yaken a dimanen."

20 Ki initbay dan tawotawo saw di Jesus a kon da, "Ay samna! Intorayan naya imo no marahet a ispirito! Sino kono mangranta a omdiman dyimo?"

21 Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, "Pinapya ko asa tawo do Araw no Kapaynaynahah, ki chinasdaaw nyo a tabo.

† 7:15 7:15 No kapakaāwat dan totorayen saw no Jodyowaw, ki abaw matarek a pakayapwan sirib, an dya yapo do iskwiła da. Dawa, an dya magadal asa tawo dyira, tod na kono a pakbokboden chirin na do dangoy na. Ki tinbay sa ni Jesus a si Āpo Dyos a mismo pakayapwan tabo sirib na. Jn. 5:30; 7:16; 8:28; 12:49; 14:10, 24

²² Ki aran inyowaw, ki myan parinen nyo do Arawaya no Kapaynaynahah, ta myan bilin nyo a yapod Moyses a maynamot do kapagkogit a tinawid na yapod kapoonan nyo saw. On, ta an marapit chawawahwaw a araw no anak nyo a mayanak, ki kogiten nyo a aran nawri a araw, ki iyaw Arawaw no Kapaynaynahah.

²³ Changori, an nyaw parinen nyo do partis no inawan no adekey do Araw no Kapaynaynahah tan dya mararayaw Linteg ni Moyses, āngo ta isoli nyo yaken an mapapya kos tabo a inawan no tawo a maganyit do Araw no Kapaynaynahah?

²⁴ Tod kamo aba mangokom so kaparin tawotawo a maynamot lang do naboya nyo, an dya okomen nyo sa sigon do oyod?"

No Kaiyahahes Da So Nakayakayapwan Ni Jesus

²⁵ Ki do dawri, inyaheyahes dan kadwan saw a tawotawo a myan do Jerosalem a kon da, "Samna! Iyabawriw nyaw chakey daw a dimanen?"

²⁶ Ki chiban nyo pa! Tori danaya daw a maychirichirin do salapen no aro saya a tawotawo, as asyo daya matbay no totorayen ta saya so pangkontra da so ibahebahey naya. Namna! Mabigbig darana paro a iya danas Kristo a Mesias?

²⁷ Katen, ta chapatak ta nyaw no nakayapwan nyaya tawo. Ki anchan mangay si Kristo, abaw makapatak sya an dino pakayapwan na."

²⁸ Tinongtong ni Jesus nangnanawo do Timplowaw do Jerosalem, kan kinalyak na a kāna, "Batahen nyo a chapatak nyo yaken, as kan chapatak nyo nakayapwan ko. Ki iyaw kaoyodan na, nangay akwaba dya lobong do bokod ko a toray, ta myan matarek a nanoboy dyaken, as kan iya, ki oyod. Ki an inyo, ki chapatak nyo aba iya.

²⁹ Amnan yaken, ki chapatak ko Dyos, ta yapo ako dya kan tinoboy na yaken."

³⁰ Maynamot do dyaya a chinirin na, pinadas da a tiliwen. Ki abaw nakaparin sya, ta ari pad narapit no kostwaw a oras a inkeddeng no Dyos.

³¹ Aran komwan, aro saw tawotawo a nanganohed dya, ta binatabata da a kon da, "Anchan mangay Kristo a Mesias, makaparin paro so arworo kan nya saya makaskasdaaw a pariparinen no nyaya tawo? Ay engga!"

No Katoboy Das Mangtiliw Di Jesus

³² Do dawri, nadngayan dan Parisyo saw no inyar-arasāas daw no tawotawowaw a maynamot di Jesus. As dawa, nanoboy sa kan siraw matotohos saw a papadi so mangtiliw di Jesus a siraw magbanbantayaw so Timplowaw.

³³ Ki maynamot do dawri, binata ni Jesus a kāna, "Dēkey danaw kayan ko dyinyo, as kapaybidi ko nanchid nanoboyaw dyaken.

³⁴ Syirto a chichichwasen nyonchi yaken, ki machichwasan nyo pabanchi yaken, as kan makangay kamo pabanchi do dawri a yanan ko."

³⁵ Siraw totorayen da saw no Jodyo a myan do dawri, ki naysin-iiyahes sa a kon da, "Samna, dino paro ngayan naya a dyi tanchi a machichwasan? Mangayorid mabawa saya tanatana dan Dya-Jodyo a naychawpitan dan rarayay ta saw a Jodyo ah, tan mangnanawo dyirad Dya-Jodyo?"

³⁶ Āngo chakey naya batahen a, 'Chichichwasen nyonchi yaken, ki machichwasan nyo pabanchi yaken, as kan makangay kamo pabanchi do dawri a yanan ko'?"

No Pangarig Do Akbod A Nāw Na Moyog

³⁷ Do kapanawdyan danaw no araw no pista da, iyaw kangitingitenaw, naytēnek si Jesus do Timplowaw, as nakapakalyak na naychirin a kāna, “Iyaw tawo a mawaw, ki mangay pakono dyaken a minom.

³⁸ Ta naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘No manganohed dyaken, ki myan anchi dyaw manoroh so byay a maiyarig do ranom a nāw na tombod dya.’”[‡]

³⁹ Ki no chakey na batahen Jesus do dya, ki iyaw no Ispiritwaw no Dyos a rawaten danchi no manganohed dya. Ta do dawri, iyaw Ispirito no Dyos, ki ari pad naitoroh dyira a maynamot ta ari pad naifan-ok si Jesus a maynamot do kadiman na kan kapaybidi na do hanyit.

No Kapagsosopyat Da A Maynamot Di Jesus

⁴⁰ Do dawri, myan saw kadwan a tawotawo daw a nakadngey so nya chinirin ni Jesus. Dawa, binata da a kon da, “Oyodaya nyaw Propitaw no Dyos a inkari na toboyen dyaten!”

⁴¹ Myan pa saw kadwan a nakabata sya a kon da, “Iya, ki si Kristo!”

Ki myan saw matarek a machikontra dyira a batahen da a kon da, “Namna enggaya! Aryoriw Kristo a yapo do Galilya?”

⁴² Naitolas abawri do Masantwan a Tolas a yapo do kapotōtan Dabid si Kristo kan mayanak do Betlehem a idi ni Dabid?”

⁴³ Dawa, matatarek binatabata dan tawotawowaw maynamot di Jesus.

⁴⁴ Myan saw makey a mangtiliw dya, ki abaw nakaparin sya.

Siraw Totorayenaw No Jodyo A Dya Manganohed Di Jesus

⁴⁵ Sinpangan na, do nakapaybidi daw no magbanbantayaw so Timplo, inyahes dan matotohos saw a papadi kan siraw Parisyowaw dyira a kon da, “Āngo ta tiniliw nyo aba?”

⁴⁶ “On, ata, maychiychirinaw so makaskasdaaw nawri a tawo, as kan ari pad abo nadngey namen a komwan,” kon da.

⁴⁷ Ki inyahes dan Parisyowaw dyira a kon da, “Na! Aran inyori, ki napaychawaw naranawri nyo ah?”

⁴⁸ Myan danawriw napatakan nyo a aran asa dyamen a pangolwen mana Parisyo a nanganohed dya?

⁴⁹ Sira lang nanganohed dyaw sinsinan saw a tawotawo, ta abaw chapatak dad linteg taw a yapod Moyses. Ari dana sa do abay no Dyos.”

⁵⁰ Ki myan dyiraw asa Parisyo a mayngaran so Nikodemo, iyaw nangayaw di Jesus do kachwaw.[§] Binata na dyirad rarayay na saw a kāna,

⁵¹ “Sigon do linteg ta, ki maipalobosori dyaten mangeddeng so tawo a dyi ta pa nadngey kan napatakan oyod a kaparin na?”

⁵² Ki do dawri, magngarngaretnget sa tominbay dya a kon da, “Na, aran imori ah, ki taga Galilya ka? Chichwasen mo do Masantwan a Tolas tan mapatakan mo a polos a dya yapod Galilyaw propita no Dyos.”

⁵³ Do dawri, somnabat sa katakatayisa do bahabahay da.*

8

Iyaw Mabakes A Nachikamalala

[‡] **7:38 7:38** Sigon do dadakay dan Jodyo do dyaya a pista, ki mangay sa mamoranom do Linaw a Siloe, as kan idāton daw ranomaw a inhap da di Apo Dyos a pakanaknakman das pinarinaw ni Moyses do kayan daw no kapoonan da saw do let-ang do kaychowa. Eks. 17:1-7; Isa. 12:3-6; 44:3; 55:1; 58:11; Esek. 47:1-12; Jn. 4:10 [§] **7:50 7:50** Jn. 3:1-21 * **7:53 7:53-8:11** Siraw dāmo saw a manyoskripto, abo saw nya birsikolo.

¹ Do dawri, nangay si Jesus do Tokon a Olibo.

² Ki do kamabekasanaw, minhep si Jesus a naybidi do Timplo. Nangay sa dyaw aro saw a tawotawo, kan nasidididin sa mindibon sya. Do dawri, naydisna si Jesus a nangnanawo dyira.

³ Ki do kadama naw a mangnanawo dyira, myan saw mamaistrowaw no Linteg ni Moyses kan siraw Parisyowaw a nangyangay dya so asa mabakes a natiliw da a madama machikamalala. Pinatēnek dad salapenaw no aro saw a tawo.

⁴ As nakabata da sya di Jesus, “Maistro! Natiliwanaw nya mabakes a madama a machikamalala.

⁵ Sigon do Lintegaw ni Moyses, siraw mababakes a mamarin so nya, ki machita magsidan sa so bato mandad kadiman da. Ki imom Maistro, āngo mabata mo?”

⁶ Ki binata daw nyaya a pangasdok das Jesus tan myan paynamotan da mangidarom sya.

Ki inatbay saba ni Jesus. Tod a nagrokob kan pinaytolas naw kakamay nad tana.

⁷ Ki do kaipapati daw sya a iyahes dya, naytēnek si Jesus, as nakabata na sya dyira a kāna, “Sigi, an myan dyinyo abos gatos, iyaw manma mangagsid sya.”

⁸ Nakabata naw syaw, minirwa dana nagrokob kan pinaytolas naranaw kakamay nad tana.

⁹ Ki do nakadngey daw so inbahey naw, in-īnot sa naychayayam a yapod katotonngan da saw nandad ka si Jesus danan nabidin kan mabakesaw a maytēnek do salapen naw.

¹⁰ Naytēnek si Jesus, as nakabata na sya dya a kāna, “Dino nangayan dan mangokomaw dyimo?”

¹¹ “Nayam dana saw a tabo mo Āpo,” initbay no mabakesaw.

“Aran yaken, okomen kwaba imo. Mayam ka na, ki tongtongen mo pabaw maygatos,” binata ni Jesus.

No Kapachipariho Ni Jesus Do Soho

¹² Do nakapirwa danaw ni Jesus a naychirin dyirad tawotawowaw, binata naw nyaya a pangarig a kāna, “Yaken soho a mangsedang so pangtoktwan tawotawo do lobongaya.* No monot dyaken, ki mayam pabanchid kasarisan, ta myan dana dyaw soho a manoroh so byay.”

¹³ Do dawri, binata dan Parisyowaw di Jesus a kon da, “Kaynaynawan mwayaw mangipaneknek so inawan mo. Maddi ah! Maypāngo a anohdan namen imo?”

¹⁴ Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “Aran paneknekan ko inawan ko, oyodayaw ibahey kwaya, ta chapatak ko nakayapwan ko kan kwanan ko. Ki inyo, chapatak nyo aba polos nakayapwan ko kan dino kwanan ko.

¹⁵ As iyayaw kapangokom nyowaya, ki yapwaya do pangtoktwan tawotawo. Ki amnan yaken, mangokom akwaba aran sino.

¹⁶ Ki amnan mangokom ako, no kapangokom ko, ki malinteg maynamot ta maychatanyi akwaba, ta si Āmang a nanoboy dyaken iyaw rarayay ko.

¹⁷ Ta aran do linteg nyo, ki myan naitolas a an myan paneknekan dadwa as pariho inbahey daw, naibidang dana kosto nawri.

¹⁸ Komwan dyaken, ta dadwa kami a mangipaneknek: yaken as kan si Āmang ko a nanoboy dyaken, iyaw rarayay ko.”

* 8:12 8:12 Jn. 1:4-5; 9:5; 12:46

¹⁹ Sinpangan na, binata dan Parisyowaw di Jesus a kon da, “Namna! Dino yanan āmang mo?”

Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, “Chapatak nyo abaya yaken, as dawa, chapatak nyo abas Āmang ko. An chapatak nyo sawen yaken, ayket, chapatak nyos Āmang ko.”

²⁰ Inbahey ni Jesus nya do kapangnanawo naw do Timplo do masngenaw do paglimosan daw. Ki aba dyiraw mintiliw sya, ta ari na pad narapit kostwaw a oras na a inkeddeng no Dyos.

No Kaibahey Ni Jesus An Sino Iya Kan Dino Nakayapwan Na

²¹ Pinirwa danan Jesus naychirin dyira a kāna, “Komaro akonchi dya, as kan chichichwasen nyonchi yaken, ki tod kamonchi a madiman a dya mapakawan do gatos nyo. On, polos a dyi kamo a makangay do kwanan ko.”

²² Do nakadngey daw sya, naysin-iiyahes saw totorayen daw no Jodyo a kon da, “Namna! Dimanen na ngataw inawan na ah? As dawa, batahen na a polos a dyi tanchi a makangay do kwanan na.”

²³ Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, “Yapo kamo do tanaya. Ki an yaken, ki yapo ako do tohos do hanyit. Inyo, ki dyira naynyo no lobongaya. Ki an yaken, ki engga.

²⁴ Nawriw inbaheyan kwaya sya dyinyo a madiman kamonchi a dya mapakawan do gatogatos nyo. Ta an dyi kamo a manganohed dyaken a yaken[†] danaw batabatahen kwaya dyinyo, ki sigorādohen ko a madiman kamonchi.”

²⁵ “Na, sino ka ta dawa?” inyahes da dya.

Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, “Samna! Iyaw inbahey kwaw dyinyo, ki matarek aba do sigodaw a inbahey ko.

²⁶ As an maynamot dyinyo, aro saw chakey ko a dilawen a okoman dyinyo. Ki no lang ibahey ko dyirad tawotawo saya, ki iyaw nadngey kwaw a yapod nanoboyaw dyaken, ta no ibahey na, ki oyod.”

²⁷ Tabo dan nakadngeyaw so nya, polos a dyi da natonngan a si Āmang na a Dyos iyaw ibahebaheyaw ni Jesus.

²⁸ Dawa, binata ni Jesus dyira a kāna, “Anchan ibāyog nyonchi yaken do kros a Tawo a Yapod Hanyit, matonngan nyonchiw oyod a yaken[‡] binata kwaya. On, chapatak nyo nanchi a aba polos parinen ko a maynamot do bokod ko a kapangtokto, basbāli a ibahebahey ko iyaw no innanawowaw dyaken Āmang ko.

²⁹ Ta iyaw nanoboyaw dyaken, ki nāw na myan dyaken. Sinyay naba yaken, ta nāw ko a parinen iyaw makahwahok dya.”

³⁰ Do dyaya inbahey ni Jesus, ki aro saw nanganohed dya.

No Kawayawaya Nanchi Dyinyo No Oyod

³¹ Do dawri, binata ni Jesus dyirad Jodyo saw a nanganohed dya a kāna, “An nāw nyo a onotan inanawo kwaya, inyo a oyod nanawhen ko.

³² Matonngan nyo nanchiw oyod a maynamot dyaken, as kan iyaw nya oyod, ki wayawayaan nanchinyo.”

³³ Ki tinbay da a kon da, “Namna! Kapotōtan naw yamen Abraham kan aryoriw nangadipen dyamen? Maypāngo bata mwaya a mawayawayaan kaminchi?”

[†] 8:24 8:24, 28 Mana “yaken, ki yaken.” Eks. 3:14; Jn. 8:58; 13:19; 18:4-6   [‡] 8:28 8:28 Siraw Jodyo, ki taywara inipsok da saw taga Samarya. Pinachimadekeyan das Jesus do kaibahey daw sya a taga Samarya.

³⁴ Dawa, binata danan Jesos dyira a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a maygaygatos, ki adipen gatos.

³⁵ Ta no adipen, ki machironronot abad pamilya, ki iyaw anakaw, nāna do pamilya.

³⁶ Dawa, an yaken a Anak no Dyos mangwayawaya dyinyo do gatogatos nyo, ki mawayawayaan kamo a oyod.

³⁷ Chapatak ko a kapotōtan naynyo ni Abraham, ki chakey nyo yaken a dimanen maynamot do kaskeh nyowayas inanawo kwaya.

³⁸ Nawriw ibahey ko dyinyo inpaboyaw dyaken Āmang ko. Komwan dyinyo, ta tongpalen nyo nadngey nyowaw di āmang nyo.”

³⁹ “Namna! Si Abraham, āmang namen,” initbay dan Jodyowaw.

Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “An oyod sawen a inyo anak ni Abraham, iya pakono pinarin naw onotan nyo ah!

⁴⁰ Ki enggaya, ta pipyahen nyowayaw omdiman dyaken a aran ibahey kwayaw oyod a nadngey kwa yapod Āmang ko a Dyos. An si Abraham, ki pinarin nabaw komwan.

⁴¹ Iyaw ononotan nyowaya, ki iyaw oyod a āmang nyo.”

Ki nyeng da tinbay a kon da, “Bastardo kami aba! Abaw matarek a Āmang namen, an dya si Āpo Dyos.”

⁴² Sinpangan na, binata danan Jesos dyira a kāna, “An iyaw Dyos oyod a Āmang nyo, chadaw nyo pakono yaken ah, ta yaken, ki yapo ako dya. On, iyaw nakangay kwaya dya lobong, ki maynamot aba do bokod ko a toray, an dya iyaw nanoboy dyaken.

⁴³ Āngo ta dyi nyowaya maawātan ibahey kwaya? On, ata chaskeh nyo a rawaten nadgney nyowaya a inanawo ko.

⁴⁴ Anak naya inyo ni āmang nyo a si Satanas, kan iyayaw onotan nyo chakey naw. Naon, nangdimdima a yapo pa kaychowa a mandas changori. Aba polos kangwangotan nas oyod, ta aba polos dyaw oyod. An maybayataw, parinen naw kasisigod naw maynamot ta iya, ki mababayatawen kan iyaw no āpong dan tabo bayataw.

⁴⁵ Ki an yaken, maynamot do kaibahey kwayas oyod, ki nawryayaw paynamotan nyowaya dya panganohdan dyaken!

⁴⁶ Sino paro dyinyo makapaneknek a naygatos ako? Aba! Ki maynamot ta ibahey kwaya dyinyo no oyod, āngo ta dyi nyo yaken a anohdan?

⁴⁷ Siraw oyod a anak no Dyos, ki adngeyen daw chirin no Dyos. Ki inyowaya, ki machiāmang kamo abaya do Dyos, dawa, nyayaw dyi nyowaya pangadngeyan.” Nyaw binata ni Jesos.

Myan Danas Jesos Kasakbayan Ni Abraham

⁴⁸ Tominbay saw Jodyowaw di Jesos, “Oyod abawriw binata namenaw a asa ka taga Samarya[§] kan linoganan nayaymo no dimonyo?”

⁴⁹ Initbay ni Jesos a kāna, “Linoganan naba yaken dimonyo, basbāli a dayāwen kos Āmang ko. Ki inyo, abayaw dāyaw nyo dyaken do kapachimadekey nyowaya dyaken.

⁵⁰ Aran komwan, chichwasen kwabaw mismo kwa dāyaw, ta si Āmang ko a Dyos akin rebheng so nawri. On, as kan iyaw no mangokom dyinyo a abos dāyaw dyaken.

§ 8:48 8:48 Sigon do kapakaawat dan Jodyo saw, ki naboya ni Abraham iya do masakbayan do pormata naw a naitolas do Gen. 15:17-21. Mana, sigoro naboya na do nakaiyanakaw ni Isaak a pōtot na iyaw inkaryaw no Dyos dya. Ta yapod kapotōtan na, tongpalen anchiw tabo inkari no Dyos dya.

⁵¹ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No manganohed so chirin kwaya, madiman abanchi.”

⁵² Ki do dawri, tominbay dana saw Jodyowaw a kon da, “Changori, mapaneknekan namen dana a oyod a linoganan imo no dimonyo! Nadiman si Abraham kan nadiman saw propitaw, ki batahen mo a no manganohed so chirin mo, ki polos a dyinchi a madiman. Maypāngo nawri?”

⁵³ Mabilbileg kawri kan si simna āpong namen a si Abraham kan siraw propitaw a am-āmang dana saya nadiman ah? Sino ka ta dawa?”

⁵⁴ Tominbay danas Jesus a kāna, “An yaken mangidaydayaw so mismo a inawan ko, abaw sinpaspangan na. Ki no mangidaydayaw dyaken, ki si Āmang ko a bata nyo a Dyos nyo.

⁵⁵ Polos a dyi nyo a chapatak si Āpo Dyos. Ki an yaken, chapatak ko. An ibahey ko a dyi ko a chapatak, akma ko dyinyo a mabayataw. On, sigorādo a chapatak ko si Āpo Dyos, as kan anohdan ko chirin na.

⁵⁶ Chinasoyot ni simna āpong nyo a si Abraham kahāhaw naw sya a maboaya naw arawaw no kangay kwaya dya. On, do nakaboaya naw sya,* ki nasoyot.”

⁵⁷ Inatbay daranan Jodyowaw a kon da, “Namna! Ari payad abo dadima poho a tawen mo! Maypāngo nakaboaya mos simna Abraham?”

⁵⁸ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “No ibahey ko naya dyinyo, ki oyod. Sakbay a naiyanak si simna Abraham, myan ako na sigod.”†

⁵⁹ Do dawri, nangamet saw Jodyowaw so bato tan agsidan da si Jesus. Ki domnitdit si Jesus dyira, as nakahbot nad Timplowaw.

9

No Kapapya Ni Jesus So Naiyanakaw A Bolsek

¹ Ki naypisa do kadamaw ni Jesus a mayam, naboya naw asaw a mahakay a nakaiyanakanaw bolsek.

² Inyahes dan nanawhen naw dya a kon da, “Mo Maistro, sino pakayapwan komwanaya maiyanak a bolsek? Iyawri mana gatos dan inapwan na saw?”

³ Tominbay si Jesus, “Abaw akin gatos dyira. Iyaw kabolsek naya, ki komwan tan maipabayaw bileg no Dyos a mapapya.

⁴ An maraw pa, machita nāw ta parinen chakeyaw no nanoboyaw dyaken. An mahep dana, makapaytarabako ta paba.*

⁵ Ta do kayan ko paya do lobongaya, yaken soho a mangsedang so pangtoktwan tawotawo.”

⁶ Nakatayokaw ni Jesus a nakabata so nyaya, nanyipa do tana. Sinpangan na, pinasagel nad ahbekaw, as nakapapot na sya do mataw no bolsekaw.

⁷ Sinpangan na, binata na a kāna, “May ka mayramon do Linaw a Siloe.” No chakey na batahen Siloe, ki “natoboy.” Ki do dawri, nanyeng a nangay

* **8:56 8:56** “Myan ako na sigod” mana “yaken, ki yaken.” Do kapakaāwat dan Jodyowaw, ki ngaran no Dyos nyaya. Eks. 3:14; Jn. 8:28; 13:19; 18:4-6 † **8:58 8:58** Myan ako na sigod mana yaken, ki yaken. Do kapakaāwat dan Jodyowaw, ki ngaran no Dyos nyaya. Eks. 3:14; Jn. 8:28; 13:19; 18:4-6.

* **9:4 9:4** Myan matarek a chakey na batahen dya. An chaskeh no asa tawo manganohed di Jesus, ki kayarig na a masari danaw aktokto na, as kan makapaytarabako pabaw Ispirito Santo dya. Mana, an mabayay paw asa tawo, ki kayarig na maraw pa, as ito danaw kadiman na a kayarig no ahap a dyi narana pakapaytarabakwan.

a nayramon bolsekaw. Do nakatayoka naranaw, ki nakaboya dana, as kan somnabat dana.

⁸ Do nakaboya daw syan kaaroba naw kan siraw tawowaw a pirmi a makaboyaboya sya a machilimlimos, binatabata da a kon da, "Iyabawriw nyaw nâw naw a maydisna a machilimlimos do nakahabas?"

⁹ Ki myan saw nakabata a kon da, "Iya ngata!"

Ki myan saw kadwan a nakabata sya a kon da, "Iyabaya! Magkaropa sa lang ngata."

Ki iyaw mahakayaw mismo a naychirin dyira a kâna, "Samna! Taywaran dya yaken?"

¹⁰ Ki inyahahe da dya a kon da, "Namna! Maypāngo a makaboya ka na?"

¹¹ Ki tinbay na a kâna, "Pinapotan naw no tawowaw a mayngaran so Jesus so hotaw mata kwaya, as nakabata na sya a may ako a mayramon do Linaw a Siloe. Dawa, nyeng ako a nangay, ki nawriw nakaboyan ko naya."

¹² "Changori, dino yanan na?" inyahas da dya.

"Katen," initbay no napyanaw.

No Kapangyaheyahes Dan Parisyowaw Do Napyanaw

¹³ Katayokaw no nya, inhap daw napyanaw, as nakaiyangay da sya dyirad Parisyowaw.

¹⁴ No arawaw a nakapangosar ni Jesus so hotaw a pinangpya nas bolsekaw, ki Araw no Kapaynaynahah.

¹⁵ Dawa, inosisa dan Parisyowaw an maypāngo nakapakaboya na.

Ki binata no mahakayaw dyira a kâna, "Pinapapotan naw so hotaw mata kwaya, as nakangay ko a nayramon. Sichangori, ki makaboya ko na."

¹⁶ Ki myan saw kadwan daw a Parisyo a nakabata sya a kon da, "Iyaw nangpapyo so nyaya tawo, ki yapo abad Apo Dyos, ta tongpalen nabayaw lintegaw do Araw no Kapaynaynahah."

Ki siraw kadwanaw daw, ki inyahas da a kon da, "Naon! Ki an oyod a aros gatos, makaparin paros makaskasdaaw saya?"

Dawa, naycharwaw kapangtokto da a maynamot di Jesus.

¹⁷ Dawa, pinirwa darana a nanahsan mahakayaw a napyo a kon da, "Āngo mabata mod tawowaw, ta mismwaya imo napapya na?"

Tominbay mahakayaw a napyan a kâna, "Iyaw, ki asaw a propita."

¹⁸ Ki inanohdan daban totorayenaw no Jodyowaw a iyaw makaboyaw, ki bolsek do nakarahan, as kan sinpangan na, napyan. Dawa, inpatawag da saw inyapwan naw.

¹⁹ Do nakawara daw, inyahas dan Parisyowaw dyira a kon da, "Iyawriw nyayaw anak nyowaw a binata nyo a naiyanak a bolsek? Na, an komwan, maypāngo a makaboya danas changori?"

²⁰ Tominbay saw inyapwan naw a kon da, "Iyaw a oyod anak namenaw kan oyodaw a nakaiyanakan naw bolsek."

²¹ Ki chapatak namen abaya an maypāngo a makaboya dana sichangori mana sino napakaboya sya. Iyahes nyo dya a mismo, ta adekey pabaya, kan chapatak narana istoryaen an maypāngo nakapakaboya na."

²² Inbahey daw nyaya no inyapwan naw maynamot ta chamo da saw totorayenaw no Jodyo, kan chapatak da sigod a mapakaro do sinagoga daw no nakabata sya a si Jesus iyaw no Kristo.

²³ Dawa, nawriw binatan da syan inyapwan naw a kon da, "Adekey pabaya. Iyahes nyo dya."

24 Dawa, pinirwa daranan Parisyowaw a tinawagan tawowaw a napya, as nakabata da sya dya a kon da, “Padayawan mo si Āpo Dyos do kapagkari mo a ibahey mo oyod do salapen na!”[†] Ta iyaw no nangpapyaw dyimo, ki chapatak namen a aros gatos.”

25 “Ay samna! Chapatak kwaba an iya, ki aros gatos mana engga. Ta no lang chapatak ko, ki iyaw dyi kwaw a pakaboyan, ki sichangori makaboya ko na!” kāna no mahakayaw.

26 Ki inyahes dan totorayenaw no Jodyo dya a kon da, “Na, āngo pinarin na dyimo ta dawa? Ibahey mo dyamen an maypāngo nakapakaboya mwaya?”

27 Ki tinbay no napyanaw a kāna, “Namna! Inbahey ko naya dyinyo, ki alit naya dyi kamo a manganohed aran nadngey nyo naya. Āngo ta chakey nyo a pirwahan ko na a ibahey? Chakey nyoriw mayparin a nanawhen na?”

28 Ki do dawri inoyaw da no totorayenaw no Jodyo, as nakabata da sya a kon da, “Imo nanawhen na! Amnan yamen, ki nanawhen na yamen Moyses!

29 Ta chapatak namen a nachisarsarita si Āpo Dyos di Moyses. Ki maynamot do tawowaya napapya dyimo, aryoriw chapatak namen aran nakayapwan na lang?”

30 Ki iyaw napyanaw, binata na dyira a kāna, “Aysa! Makaskasdaawayaw nya! Chapatak nyo abayaw nakayapwan na, ki iyayaw napakaboya dyaken.

31 Masigorādo a chapatak ta a adngeyen aba ni Āpo Dyos kapangdaktaw no tawotawo saw a maygaygatos, an dya siraw magdaydayawaw dya kan mamarinaw so chakey na.

32 Mandas changori, ari pad abo nakadngey so komwan a mapakaboya so tawo a nakaiyanakan nāw kinabolsek.

33 An dya yapo do Dyos nyaya a tawo, ki maparin naba polos komwan.”

34 Ki do dawri, ki tinbay dan Jodyowaw a kon da, “Naiyanak ka kan nayparakoh ka a aros gatos! Sichangori, yamenoriw nanawhen mo ah?” Do dawri, pinahbot da do salapen daw.

Siraw Oyod A Bolsek

35 Ki do nakadngeyaw ni Jesus so nakapahbot daw sya, yangay na chinichwas. Ki do nakadongso naw sya, binata na dya a kāna, “Manganohed kawri do Tawowaw a Yapod Hanyit?”

36 Ki tominbay mahakayaw a kāna, “Imom Āpo, ibahey mo pa dyaken an sino nawri tan anohdan ko iya.”

37 Binata dya ni Jesus a kāna, “Naboya mo na, ta iyaw myanaya a machisarsarita dyimo sichangori.”

38 “Mo Āpo, anohdan koymo,” tinbay no mahakayaw, as nakapaydogod na do salapenaw ni Jesus a nagdayaw dya.

39 Sinpangan na, kinalyak ni Jesus a kāna, “Nawriw paynamotan na a nangay ako do lobongaya tan paytarken ko saw makapatak kan siraw dya makapatak so Dyos. Siraw dya makapatak so Dyos, ki kayarig daw bolsek, ki ara, ta pakarohen konchiw kabolsek daw. Ki siraw bata daw a chapatak daw Dyos, ki ipaboya konchi a nāw da pa bolsek.”

40 Do dawri, myan sa daw kadwan a Parisyo a nakadngey so chirin naya. Dawa, binata da dya a kon da, “Namna, aran yamen, ki bolsek kamoyori?”

[†] 9:24 9:24 Mana “Masisita a dayāwen mo si Āpo Dyos, as kan si Jesus aba, ta chapatak namen a aro gatos na.”

⁴¹ Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “An bolsek kamo, abaw pakagatosan nyo. Ki maynamot do kaibahey nyowaya sya a makaboya kamo, syimpri nāw na myan gatos nyo.”

10

No Maganay A Mangaywan So Karniro

¹ Tinongtong ni Jesus naychirin, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No tawo a dya somdep do rowanganaw no koral no karniro as komayat do matarek a ayaman, iya, ki manakanakaw kan tolisan.*

² Ki iyaw mangay-aywanaw so karniro, somdep do rowanganaw,

³ as kan iyaw pasdepen no para bantayaw. Do kadngey dan karniro na saw so kapanawag naw, ki nanyeng sa mangay dya. Tawagan na sanchi a katakatayisa do ngaranganan da, as kaihtot narana sira a yangay a pagaraben.

⁴ An maihtot narana sa tabo dyira naw, iya danaw soro da, as kasarono da syan karniro na saw, ta chapapatak daw timek naw.

⁵ Onotan daba polos matarek a manawag sira, basbāli a mayyayo sa, ta mailasin dabaw timek no matarek.”

⁶ Nyaw pangarig a inchirin ni Jesus dyira, ki naawātan daba polos chakey na batahen.

Si Jesus Maganay A Mangaywan Siras Manganohed

⁷ As dawa, pinirwa danan Jesus naychirin dyira a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Yaken rowangan† a asdepan dan karniro.

⁸ As siraw nanmanma kan yaken a sin-aaywan so karniro, ki manakanakaw sa kan tolisan sa. Ki maganay, ta inanohdan da saban karniro ko saya.

⁹ “On, yaken rowangan. Aran sino a somdep dyaken, ki maisalakan. Ta iya, ki akmas karnirwaw a napalobosan a somdep mana mohtot a manta so pagaraban na a abwa polos kamwamwan na.

¹⁰ Ki iyaw no manakanakawaw, ki aba polos panggep na, an dya mangay a manakanakaw, mangdiman, as kan mangrarayaw. Ki an yaken, mangay ako a manoroh dyirad tawotawo saw a karniro ko so byay da a abos pandan kan abwa polos so pagkorāngan.

¹¹ “Yaken maganay a magay-aywan so karniro. Sisasagāna ako a mangisalakan siras karniro ko a aran pakadimanan ko.

¹² No dya oyod a akin dyira siras karnirwaw a tod a machitangtangan a omchidechideb sira, ki anchan maboya na a maypasngen lobwaw a maranggas, ki tod a mayyayo, ta dyira na sabaw karnirwaw. On, inonolay na sa a rarayawen kan paychawpiten no lobwaw.

¹³ No paynamotan na mayyayo no machitangtanganaw, ki machitangtangan lang. Ibidang na saba a mapateg dya.

¹⁴ “Yaken maganay a magay-aywan so karniro. On, yaken kan siraw karniro ko, ki maysinchapatak kami a

¹⁵ akmas kapaysinchapatak namen kan Āmang ko. Sisasagāna ako a mangisalakan siras karniro ko a aran pakadimanan ko.

¹⁶ Ki myan pa saw tawotawo ko a mayarig do karniro ko saya a abo pa dya koral. Machita ko sa pawnoten tan machiraman sa dyirad dya saya

* **10:1 10:1** Do kapakaawat dan Jodyo, ki kayarig daw karniro no Dyos a inpaaywan no Dyos dyirad papadi saw. † **10:7 10:7** Jn. 6:35; 8:12; 10:7, 9, 11, 14; 11:25; 14:6; 15:1, 5

kan tan aran sira, ki madngey danchiw timek ko. Tan komwan, asa dana sanchi a bonggoy kan asa dananchiw mangaywan dyira.

17 “Taywara chadaw yaken ni Āmang ko maynamot ta itoroh ko byay ko a madiman tan mirwa konchya mabyay.

18 Ki masigorādo a abaw makadiman dyaken, an dya yaken mismo akin plano sya. Myan toray ko an anchan āngo kadiman ko kan kapirwa kwa mabyay, as kan nyaya, ki inbilin no Dyos dyaken.” Nyaw binata ni Jesus.

19 Ki do dawri, tominbod a minirwaw nakapaychakarwan pangtoktwan dan Jodyowaw maynamot dyira dya saya chirin ni Jesus.

20 Aro dyiraw nakabata sya a kon da, “Linoganan no dimonyo! Āngo ta adngeyen taw magatitaya?”

21 Ki siraw kadwanaw dyira, ki binatabata da a kon da, “Iyaw tawowaw a linoganan dimonyo, ki makapaychirin abas akma syay. Maypāngo kaitoroh no dimonyos kapakaboyan bolsek a tawo?”

No Kaipsok Dan Jodyowaw Di Jesus

22 Do chimpo no ammyan, do kayanaw no Pista no Nakapakadalos no Timplo do Jerusalem,

23 nayam si Jesus do pachisirosirongan saw do Timplowaw do yananaw no mayngaran so Portiko ni Solomon.

24 Do dawri a kayam na, dinibon dan kadwanaw a Jodyo as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Nāw mori yamen a panglahlahben siras ibahey mwaya? Samna, anchan āngo kaiibahey mo sya dyamen a malawag an oyod a imos Kristo mana engga?”

25 Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “Inbahey ko naya dyinyo, ki alit naya a dyi nyo a anohdan. No makaskasdaaw saw a pinarin ko a maynamot do toray a intoroh dyaken ni Āmang ko, siraw mangpaneknek a maynamot dyaken.

26 Ki syimpri manganohed kamo aba, ta mayarig kamo do karniro saw a dyi kwa dyira.

27 Siraw karniro kwaw, adngeyen daw timek kwaya. Chapatak ko sa, kan onotan da yaken.

28 Itoroh ko dyiraw abos pandan a byay da, as polos sanchya dya machisyay do Dyos, kan abanchiw makasodib dyira dyaken.

29 Ta si Āmang ko a katotorayan kan kabibilēgan, ki intalek na sa dyaken. An komwan, abanchya polos makaparin a mangsodib dyirad aywan Āmang ko.

30 No kaoyodan na, ki yaken kan si Āmang ko, ki masa kami.” Nyaw binata ni Jesus.

31 Ki do dawri a chinirin Jesus, pinirwa daranan Jodyowaw nangamet so bato a pangagsid da sya.

32 Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Namarin ako so aro a maganay a makaskasdaaw a maynamot do panakabalin a intoroh ni Āmang ko dyaken, kan naboya nyo sa. Ki āngo dyirad dyaw panghapan nyo a mangagsid dyaken?”

33 “Agsidan namen abaymo maynamot do maganay saya pinarin mo, an dya iyaw kapaychirin mwayas marahet a machikontra do Dyos. Tawo ka lang, ki pinayparin mwayaw inawan mo a machipariho do Dyos!” initbay dan Jodyo saw.

34 Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “Naitolas abawri do linteg nyo a inbahey no Dyos a kāna, ‘Batahen ko a inyo, ki dyos kamo.’‡

³⁵ No nyaya a inpaitolas ni Āpo Dyos do Masantwanaw a Tolas, ki sigorādo a dya matadyan mana dya maponas. Ki an komwan binata no Dyos a dyos saw nakaitorohan naw no nya chirin na,

³⁶ āngo ta pagatosen nyo yaken a maychirin so marahet a machikontra do Dyos an batahen ko a, 'Yaken Anak na' a aran yaken a oyod pinidi[§] kan tinoboy no Dyos a mangay do lobongaya?

³⁷ Sichangori, an dyi ko sa parinen chakeyaw ni Āmang ko, ki syimpri, anohdan nyo aba yaken.

³⁸ Ki maynamot ta parinen ko sa, aran dyi nyo a anohdan yaken, anohdan nyo pakono pariparinen ko saya tan matonngan nyo kan maawātan nyo a si Āmang, ki myan dyaken kan myan ako di Āmang."

³⁹ Ki maynamot do nyaya a inchirin ni Jesus, pinirwa darana pinadas a tiliwen si Jesus, ki naditdit narana sa.

⁴⁰ Ki do nakakaro naw dyira, naybidi si Jesus do kabtangaw no oksongaw a Jordan do namonbonyaganaw ni Juan do nakarahan, as dawri danaw niyanan na.

⁴¹ Ki aro dana saw tawo a nangay dya, as binatabata da a kon da, "Si Juanaw, ki abaw namarin na a makaskasdaaw a pagilasinan, ki siraya tabo inbahey naw maynamot do dya tawo, ki oyodaya."

⁴² Do dawri a yanan, aro saw tawotawo a nanganohed di Jesus.

11

No Nakadiman Ni Lasaro

¹ Do Betanya a idi da Maria kan Marta, naganyit kakteh daw a mahakay a mayngaran so Lasaro.

² Iyaw nya Maria a kakteh ni Lasaro, ki iyaw napadwaw so bangbanglo do kokodaw ni Āpo Jesus, as nakaponas na syan boboh na.*

³ Maynamot ta naganyit si Lasaro a kakteh da Maria kan Marta, ki nanoboy sa so nangay a nangipadamag di Jesus so komwan, "Āpo, iyaw sit mwaw a chadaw mo, ki maganyitaw."

⁴ Ki do nakadngeyaw sya ni Jesus, binata na a kāna, "Chadiman nabaw nawri a ganyit na. Mamarin saw nya tan maidayaw no Dyos, kan nawriw pakaidayawan ko a Anak na."

⁵ Siraw nya makakakteh a sa Maria, Marta, kan Lasaro, ki oyod a chinadaw san Jesus.

⁶ Ki aran komwan, do nakadngey naw a maganyit si Lasaro, alit na minyan pad yanan naw so dadwa pa karaw.

⁷ Katayoka no nawri, binata na dyirad nanawhen naw a kāna, "Maybidi ta pa do probinsya a Jodya."

⁸ Ki inatbay da a kon da, "Ki Maistro, ari payad nabawan kakey daw a mangangsid dyimo so bato daw. Changori, chakey moriw maybidi daw?"

⁹ Tinbay ni Jesus a kāna, "Asa poho abawri kan dadwa kaoras an maraw? No tawo a mayam an maraw, madodog aba, ta maboya na a maynamot do soho a mangsedang do lobongaya.†

¹⁰ Ki an mahep kayam na, madodog, ta abaw soho na."

§ **10:36 10:36** No chakey na batahen "pinidi" do chirin Griego, ki "pinasanto" mana "indidikar." Jn. 17:17, 19. Binata ni Jesus nyaya, ta madamaw Pistan Nakapakadalos no Timplo do Jerusalem.

* **11:2 11:2** Jn. 12:3 † **11:9 11:9** Myan paw chakey na batahen dya a si Jesus soho, as kan madodog saba an myan pa si Jesus dyira. Jn. 8:12; 9:5

¹¹ Katayoka no nawri a inbahey na, tinongtong ni Jesus naychirin dyira a kāna, “Yangay ko pa yokayen si Lasaro a sit ta, ta ari a makaycheh.”

¹² Ki tinbay dan nanawhen naw a kon da, “Namna mo Āpo, maganay nawri an ari a makaycheh, ta mapya anchi.”

¹³ Ki no chakey na batahen ni Jesus, ki nadiman dana si Lasaro. Ki no naawātan dan nanawhen naw, ki oyod a ari a makaycheh.

¹⁴ As dawa, malawag a inbahey ni Jesus dyira a kāna, “Nadiman dana si Lasaro.

¹⁵ Aran komwan, maynamot dyinyo, masoyot ako a abwako daw do nakadiman naw tan maypangay kapanganohed nyo dyaken. Ngay, may tad yanan na.”

¹⁶ Ki si Tomas a mayngaran so “Singin,” ki binata na dyirad rarayay na saw a nanawhen a kāna, “Ngay, aran yaten, ki may ta na, ta aran mairaman ta madiman di Maistro!”

No Kapirwa Mabyay Ni Lasaro

¹⁷ Do nakawara daw da Jesus do Betanya, nadamag da a apat dana karaw a naitanem si Lasaro.

¹⁸ No kabawa no Betanya yapo do Jerosalem, ki myan ngataw tatdo lang a kakilometro.

¹⁹ Aro saw Jodyo a yapod Jerosalem a nangay do yanan daw da Maria kan Marta tan ahwahoken da sa maynamot do nakadimanaw no kakteh daw a mahakay.

²⁰ Do nakadngeyaw syan Marta a ito si Jesus, yangay na binayat, ki nabidin si Maria do bahay daw.

²¹ Binata ni Marta a kāna, “Mo Āpo, an myan ka sawen dya, nadiman abaw kakteh namenaw.

²² Ki aran komwan, chapatak ko a aran sichangori, ipaparin dyimo ni Āpo Dyos aran āngo a iyahes mo dya.”

²³ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Mirwa mabyay kakteh mwaw.”

²⁴ Tominbay si Marta di Jesus a kāna, “Chapatak ko a mirwanchya mabyay anchan pagongaren Dyos saw tawotawo do kapanawdyan a araw.”

²⁵ Ki inbahey ni Jesus dya, “Yaken mangyangay so kapagongar no tawotawo a nadiman, kan yaken manoroh so abos pandan a byay. No tawo a manganohed dyaken aran madiman, ki mirwanchi a mabyay.

²⁶ As aran sino a maybibiyay a manganohed dyaken, ki polos a dya madiman do abos pandan a kadiman. Manganohed kawri dya?”

²⁷ “On, mo Āpo,” initbay ni Marta, “Anohdan ko a imo si Kristo a Anak no Dyos a iyaw Mesias a nanayahen namen a mangay do lobongaya.”

No Kapaychahoho Ni Jesus

²⁸ Nakatayoka na a nakabata so nyaya, naybidi si Marta do bahay da, as nakatawag na si Maria a kakteh na so sililimed. Inbahey na dya a kāna, “Aryaw si Maistro dya, kan ipatawag naw imo.”

²⁹ Do nakadngey syay ni Maria, nanyeng a naytēnek, as nakapakalyalisto na nangbayat si Jesus.

³⁰ Ki do dawri, ari pa sa Jesus a dya nakarapit do baryowaw no Betanya, ta myan pa sa do nangbayatanaw dyira ni Marta.

³¹ As siraw Jodyowaw a nangay do bahay da Marta kan Maria a omahwahok sira, minonot sa di Maria do nakaboya daw sya a nakalyalisto a komnaro do bahay, ta no myan do aktokto da, ki mangay a tomanyis do tanemaw ni Lasaro.

³² Sinpangan na, do nakapakarapitaw ni Maria di Jesus, naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakabata na sya dya a kāna, “Mo Āpo, an myan ka sawen dya, nadiman abaw kakteh namenaw.”

³³ Do nakaboyaw ni Jesus sa Maria kan siraw Jodyo saw a minonot dya a nāw da tomanyitanyis, ki oltimo a nasalid poso na kan taywara a nariribokan aktokto na.

³⁴ “Dino nangitaneman nyo sya?” inahes na dyira.

“Mangay ka mo Āpo. Yangay ta chiban,” kon da.

³⁵ Ki sinpangan na,, naychahoho si Jesus.

³⁶ Ki binata dan kadwanaw a Jodyo a kon da, “Chiban nyo kaoyod nas kadaw sya ah!”

³⁷ Ki kadwan dyiraw naysin-iiyahes a kon da, “Iyabawriw nyaw napakaboyaw so bolsekaw? Āngo ta dyi na pinenpen nakadiman ni Lasaro?”

No Kapagongar Ni Lasaro

³⁸ Iyaw tanemaw ni Lasaro, ki aschip a nanban so rakkoh a bato. Ki do kapaypasngenaw ni Jesus do dawri a tanem, minirwa a nasalid poso na.

³⁹ Sinpangan na, inbilin na dyira a kāna, “Pakarohen nyo nawri a bato.” Ki tominbay si Marta a iyaw kaktehaw no nadimanaw a kāna, “Namna, Āpo, ari dana mangot sichangori, ta apat danaya karaw na naitanem.”

⁴⁰ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Nawayakan mo nawriw inbahey kwaw a an manganohed ka dyaken, maboya monchiw makaskasdaaw a panakabalin no Dyos?”

⁴¹ Dawa, binadede daw batwaw. Do dawri, tomnangay si Jesus do hanyit, as nakabata na sya a kāna, “Mo Āmang, rakah kapagyaman ko dyimo, ta nadngey mo na yaken.

⁴² On, chapatak ko a pirmi mo yaken a adngeyen, ki kalyaken ko a batahen nyaya a maynamot dyirad tawotawo saya dya tan anohdan da a oyod a tinoboy mo yaken.”

⁴³ Nakatayoka naw a nakabata so nyaya, kinalyak na a tinawagan nadimanaw a kāna, “Mo Lasaro! Mohtot ka daw!”

⁴⁴ Nyeng a nayam a minohtot nadimanaw a myan pa sibebedbed so tanoro kan kokod, kan myan paw panyo a nachibedbed do ropa naw.

Ki binata ni Jesus dyirad myan saw daw a kāna, “Wasaken nyo bedbed na saw tan libri dana mayam.”

No Kapagtotolag Da A Omdiman Si Jesus

(Mt. 26:1-5; Mk. 14:1-2; Lk. 22:1-2)

⁴⁵ Ki do dawri a neparin, siraw kārwanaw a Jodyo a nachangay di Maria, naboya daw pinarinaw ni Jesus. Dawa, aro dyiraw nanganohed dya.

⁴⁶ Ki siraw kadwan dyirad Jodyo saw, ki yay da inbahey dyirad Parisyowaw iyaw pinarinaw ni Jesus.

⁴⁷ Dawa, nanawag saw matotohos saw a papadi kan siraw Parisyo saw so miting no konsiho da a Sanhedrin. Binata dad katakatayisa dyira a kon da, “Āngo paro parinen ta sichangori? Chiban nyo kārwayan makaskasdaaw a pagilasinan a pariparinen no nawri a tawo.

⁴⁸ Aysa! An inonolay ta, manganohed sa dya tabo tawotawo saya. An komwan, ayket, siraw magtotorayaw a taga Roma, yangay danchi a rarayawen Timplowaya, as kan aran nasyon tayal!”

⁴⁹ Ki do dawri, binata ni Kaypas a katotohosan a padi do dawri a tawen a kāna, “Pi! Abaya polos chapatak nyo!”

⁵⁰ Maawātan nyo abawri a maganaganay a madiman asa tawo a maynamot do tabo tawotawo kan kararayaw no intirwaya nasyon ta?"

⁵¹ Ki iyaw binataya ni Kaypas, ki yapo aba do bokod na aktokto. Ki maynamot ta iyaw katotohosan a padi do dawri a tawen, inpadto no Dyos a madiman si Jesus tan mabyay saw tawotawo a Jodyo.

⁵² Ki sirabaw Jodyowaw lang, an dya siraw tabo a anak no Dyos do aran dino a yanan da. Tan komwan, masa dana sa a tabo do asa lang a pamilya.

⁵³ Nakayapo do dawri a nakapagtotolag da, insiknan daw maychichwas an maypāngo kadiman da si Jesus.

⁵⁴ As dawa, nachisagel paba sa Jesus dyirad kārwan saw a Jodyo do Jodya. Komnaro sa Jesus kan nanawhen na saw do dawri as nangay sa a minyan do idi a Epraim a masngen do let-ang.

⁵⁵ Do dawri, makalo danaw pista dan Jodyo a Pistan Nakahabasaw no Anghil. Aro saw yapo do barbaryo, ki somnonget sa do Jerosalem tan tongpalen daw dadakay daw a kapakadalos sakbay no pista.

⁵⁶ Do nakapakarapit daw no tawotawo do Jerosalem, ki chinichichwas das Jesus, as kan do nakapaychipeh daw do yananaw no Timplo, naysin-iiyahes sa a kon da, "Āngo mabata nyo? Mangay paro a machipista si Jesus mana engga?"

⁵⁷ Ki siraw matotohos saw a papadi kan siraw Parisyo saw, inbilin da dyirad tawotawo saw a kon da, "An sino dyinyo makapatak an dino yanan Jesus, yangay nyo a ipadāmag dyamen tan matiliw namen."

12

No Kapado Ni Maria So Bangbanglo Do Kokod Ni Jesus

(Mt. 26:6-13; Mk. 14:3-9)

¹ Anem dana karaw, as kapista dana no Pista no Nakahabas no Anghil. Nangay sa Jesus do idi a Betanya do bahay ni Lasaro a pinagongar na.

² Do dawri, nangisagāna sas kanen da a pangrispitar das Jesus. Si Marta iyaw asa somnidong a nangidasar as si Lasaro, nachihanghang da Jesus.

³ Sinpangan na, nanghap si Maria so godwa no litro no kagaganayanaw a bangbanglo a taywara mangina, as nakapado na sya do kokodaw ni Jesus, as nakaponas na syas boboh naw. Do dawri, ki nagwaras do bahayaw banglo na.

⁴ Ki do nakaboyaw so nya ni Jodas Iskariote a asa dyirad nanawhen naw a manglipot anchi di Jesus, binata na,

⁵ "Sāyang! Rebbeng na pakono a nailako nyaya bangbanglo so tatdo a gasot a dinaryo, as kaitoroh no kwartaw dyirad mapobri saya tawo!"

⁶ Ki inbahey naw nya maynamot aba ta myan kadaw na dyirad mapobri saw a tawo, an dya maynamot ta iya, ki asa manakanakaw. Iya paw mangigpet so kwarta da, kan naywam a manghanghap so kadwan saw a kwarta a para do bokod na a osaren.

⁷ Ki binata ni Jesus dya a kāna, "Inolay mo kan machisadasadag kaba dya. No parinen na do dyaya bangbanglo, ki isagāna naw inawan ko a maitanem.

⁸ Ta siraw mapobryaw, pirmi sa dyinyo. Ki an yaken, manyid dana oras kayan ko dyinyo."

No Kaplano Da A Mangdiman Si Lasaro

⁹ Ki do nakadngey dan reprep saw a Jodyo a myan si Jesus do Betanya, nangay sa. Tod saba nangay a omchideb di Jesus, ta asa pa, chakey da pa chiban si Lasaro a pinagongar na.

¹⁰ Dawa, nawriw nanghapan na nagtotolag saw matotohos saw a papadi a iraman da dimanen si Lasaro.

¹¹ Ta maynamot dya, aro saw tawotawo a Jodyo nachisyay dyira as si Jesus danaw inanohdan da.

No Kaidāyaw Das Jesus Do Kasdep Naw Do Jerosalem

(Mt. 21:1-11; Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40)

¹² Do somaronwaw a araw, no reprep saw a tawotawo a machipista, ki nadngey da a ito dana si Jesus a naypasngen dana do Jerosalem.

¹³ Do dawri, nanghap sas palatang no palma, kan minohbot sa do syodadaw a nangay a ombayat sya. Inngengeney da a kon da, “Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaya ni Āpo Dyos a pinakainawan na! Bindisyonan pakono no Dyos nya Āri no Israel!”

¹⁴ Ki do dawri, somnakay si Jesus do orbonaw no asno a inpapahap na tan matongpal danaw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

¹⁵ “Mamo kamo aba, inyo a tawotawo do Jerosalem, ta ito iyaw kangay no Āri nyowaya a nakasakay do orbon asno.”*

¹⁶ Ki siraw nanawhenaw ni Jesus, naawātan daba an āngo mapariparin do dawri. Ki do katayoka danaw no nakapagongar ni Jesus kan kaitan-ok naw do nakapaybidi naw do hanyit, nanakem dan nanawhen naw naibaheyaw do Masantwan a Tolas a namarin dya kan pinarin daw dya.

¹⁷ Siraw reprep saw a tawo a myan do nakapagongaraw ni Jesus si Lasaro do nakatawag naw syad tanem naw, ki nāw da inpaneknek naboya daw.

¹⁸ Maynamot ta nadngey dan aro saw a tawotawo nya makaskasdaaw a pinarin ni Jesus, naypayparo saw nangay a minbayat sya.

¹⁹ Maynamot ta komwan, binata dan Parisyowaw do katakatayisa dyira a kon da, “Chiban nyo! Ari pawriw maparin tas changori? Nayparin dana saya tabo tawotawowaya nanawhen na.”

No Kachichwas Dan Dya-Jodyo Si Jesus

²⁰ Ki myan sa do dawriw kadwan a Dya-Jodyo a Griego a nangay a magdaydayaw so Dyos do dawri a pista do Jerosalem.

²¹ Nangay sa di Pilipi a taga Betsayda do Galilya. Binata da dya, “Sir, chakey namenayaw machiam-ammo di Jesus.”

²² Ki nangay a inbahey ni Pilipi di Andres, as nakangay da a nangibahey syad Jesus.

²³ Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Narapit danaw oras a maipaboya dyirad tawotawo iyaw rakohaw a pamadayaw no Dyos dyaken a Tawo a Yapod Hanyit.

²⁴ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Aran asa botoh a naimoha do tana, ki mahtanchi kan madīman. Tomobonchi kan mayparo botoh naw. Amnan makapya a dya maimoha, nāw na asa botoh.

²⁵ Iyaw tawo a maybiyay do chakeyaw no mismo a inawan na, mabonchiw byay na. Ki iyaw tawo a mangtadyichokod so chakeyaw no inawan na do byay na do tanaya, myan anchiw byay na abos pandan.

²⁶ No makey a magsirbi dyaken, machita nāw na onotan yaken, as kan aran dino a ngayan ko, dawrinchiw yanan na. Padayawan anchin Āmang magsirbyaw dyaken.”

No Kaipakatoneng Ni Jesus So Kadiman Na

---

* 12:15 12:15 Sak. 9:9

27 Tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Taywara mariribokan aktokto ko. Āngo paronchiw batahen ko? Batahen ko paronchi a, ‘Āmang, paditchanen mo yaken dyirad dyaya kalidyatan ko?’ Ki engga, ta nawryayaw nangayan ko dya.

28 Mo Āmang! Ipaboya mo iyaw katan-ok mo!”

Ki sinpangan na,, myan timek a yapod hanyit a kāna, “Tayoka ko na a inpaboya. Ki sichangori, ki pirwahan ko na ipaboya iyaw katan-ok ko.”

29 Siraw tawotawo saw a myan a maytēnek daw, nadngey daw timekaw. Myan saw nakabata a adey nawri. Ki binata dan kadwanaw a kon da, “Aysa! Nachisaritayaw anghil dya!”

30 Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Iyaw naichirin a nadngey nyo, ki para aba dyaken nawri, an dya para dyinyo.

31 “Siraw mangkontraw dyaken, ki sichangori danaw kaokom da, ta naābak dana si Satanas,† iyaw mangitorayaw so tawotawo do lobongaya.

32 Ki anchan ibāyog darana yaken do kros, ahwahoken ko sanchiw tabo tawotawo a maypasngen dyaken tan manganohed sa dyaken.”

33 Ipakatoneng naw nya tan mapatakan da maynamot do kadiman naw do kros.

34 Ki do dawri, tinbay dan tawotawo saw daw a batahen da a kon da, “Namna! Chapatak namen do linteg a si Kristo a Mesias, ki mabyay a abos pandan. Dawa, āngo bata mwaya a kon mo a, ‘Machita a maibāyog no Tawo a Yapod Hanyit’? Sino nawri a bata mo?”

35 Ki initbay ni Jesus dyira a kāna, “Dēkey danaw chimpo a kapachirayarayaw no soho dyinyo. Tongtongen nyo mayam do kayan payan soho dyinyo sakbay a madas naynyo no sari. No mayam do kasaryan, maboya nabaw kokwanan na.

36 Manganohed kamod sohwaya do kayan na paya dyinyo tan mayparin kamo na tawo a nasedangan so aktokto.” Nakatayoka ni Jesus a nangibahey syay, komnaro, as nakaditchan na dyira.

No Dya Panganohdan Jodyo Saw

37 Aran pinarin sa tabo ni Jesus nya makaskasdaaw a pagilasinan do salapen dan tawotawo, alit na dyi da inanohdan.

38 Nyaw naporin tan matongpal danaw intolasaw ni Isayas a propita no Dyos a kāna,

“Āpo, āngo ta papere sa lang nanganohed so minsahi namenaya? Āngo ta tadtō lang nangbigbig so panakabalin mo a inpaboya mo dyira?”‡

39 No paynamotan na a dyi sa manganohed, ki maynamot do akmas intolas paw ni Isayas a kāna,

40 “Pinagbolsek sa ni Āpo, kan pinaysari naw aktokto da tan dyi sa makaboya mana makaawat mana makapaybidi dyaken tan pyahen ko sa.”§

41 Nyaw binata ni Isayas do kaychowa paw maynamot ta naipaboya dyaw katan-okaw kan panakabalinaw ni Jesus, kan inchirin na a maynamot do kadyos naw.

42 Ki aran komwan, alit na aro saw nanganohed di Jesus, kan myan pa saw nanganohed dyirad totorayen daw no Jodyo. Ki inpodno dabaw kapanganohed da dyirad tawotawo a maynamot do kamo da an pakarohen da san Parisyawaw do sinagoga daw,

43 ta chinakakey daw dāyaw no kapayngay da a tawo kan no dāyawaw a yapo do Dyos.

⁴⁴ Sinpangan na, kinalyak ni Jesus naychirin a kāna, “No tawo a manganohed dyaken, ki yaken aba lang inanohdan na an dyi pa iyaw nanoboyaw dyaken.

⁴⁵ Ta no tawo a makaboya dyaken, ki maboya naw nanoboyaw dyaken.

⁴⁶ Nangay ako do lobongaya a akmau soho tan aran sino a manganohed dyaken, ki machita nāw nabad sari.

⁴⁷ No makadngey so chinirin ko saya, as dyi na ano hdan nya saya, yaken abaw mangokom sya. On, ta nangay akwaba do lobongaya tan okomen ko saw tawotawo, an dya nangay ako tan isalākan ko sa.

⁴⁸ Ki myan mangokom so mangipsok dyaken kan dya mangrawat so chirinen ko saya, ta siraw nya inchirin ko, siranchiw mangpaneknek a maokom sa do kapanawdyan a araw.

⁴⁹ On, ta yapo sabad bokod ko a toray nya chirichirinen ko, an dya si Āmang a nanoboy dyaken. Iyaw nangibilin an āngo ichirin ko kan mapāngo kaichirin ko sya.

⁵⁰ Dawa, nawri lang inchirin ko iyaw inbilin Āmang dyaken, ta chapatak ko a siraw bilin na, ki mapawnot sa do byaya abos pandan.” Nyaw binata ni Jesus.

13

No Kalablab Ni Jesus So Kokod Dan Nanawhen Naw

¹ Do arawaw no kasakbayan Pistan Nakahabas no Anghil, chinapatak ni Jesus a narapit danaw kakaro na do tanaya kan kapaybidi na do yanan Āmang na. Yapod kairogi na, ki inpaboya naw kadaw na dyirad manganohedaw dya do lobongaya, ki sichangori, ki inpaboya naw no karahemaw no adaw na dyira.*

² Do dawri a mahep do kapangmalem daw da Jesus kan siraw nanawhen naw, ki somindep dana si Satanas do pangtoktwan ni Jodas Iskariote a anak ni Simon a lipotan nas Jesus.

³ Ki chapatak ni Jesus a intoroh dana dya ni Āmang naw tabo toray kan panakabalin, as kan chapatak na a iya, ki yapo do Dyos, as kan mirwanchi a maybidi di Āmang na.

⁴ Dawa, do kayan daw a koman, naytēnek si Jesus. Nakapakaro nas makatayhapotaw a laylay na, as nakaibarikis nas twalyaw.

⁵ Katayokan nawri, napado so ranom do palangganaw, as nakaisiknan na minlablab so kokod daw no nanawhen na saw. As nawriw pinamonas nas kokod da saw twalyaw a inbarikis na.

⁶ Ki do ka si Simon Pedro danaw, binata ni Pedro dya, “Mo Āpo, āngo ta imo manglablab so kokod kwaya?”

⁷ Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “Maawātan mo abas changori an āngo pariparinen kwaya, ki maawātan monchi.”

⁸ Ki tominbay dana si Pedro dya a kāna, “Ay, enggam Āpo! Lablaban mwabanchi a polos kokod ko!”

Ki do dawri, tinbay ni Jesus a kāna, “An dyi kwa lablaban kokod mwaya, ki nanawhen kwabaymo. Mairaman kaba polos dyaken.”

⁹ “Ayket na! An komwan,” initbay ni Pedro, “Pachilablab mo paw kokod kwaya kan iraman mo tanoro kwaya kan oho kwaya!”

* **13:1 13:1** Mana “No oyod a rakoh a adaw na a inpaboya nad nakarahan dyirad manganohedaw dya do lobongaya, ki nāw na inpaboya dyira a mandan pandan.”

¹⁰ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “No tawo a naryos dana, machita paba mirwa maryos, ta madadas dana. Tan komwan, kokod na lang lablaban na. On, madadas kamo, malaksid do asaya dyinyo.”

¹¹ Chapatak danan Jesus manglipotaw sya, dawa, binata na siraba tabo.

¹² Katayoka na minlablab a tabo so kokod daw, pinabidi naw makatay-hapotaw a laylay na, as nakapaybidi nad disnan naw. Inyahes ni Jesus dyirad nanawhen na saw a kāna, “Maawātan nyoriw tayoka kwaya pinarin dyinyo?”

¹³ Pangaranan nyowaya yaken so Maistro kan Āpo. Na, kosto nawri maynamot ta oyod.

¹⁴ Ki aran yaken Āpo kan Maistro nyo, ki linablaban ko saw kokod nyowaya. Sichangori, machita tahatahan nyo a parinen nya do katakatayisa dyinyo.

¹⁵ Yaken pagmididan nyo, dawa, parinen nyo pakono akmas pinarin kwaya dyinyo.

¹⁶ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Iyaw no adipen, masissisita aba kan iyaw āmo naw. Masaw, masissisita abaw natoboyaw kan iyaw nanoboyaw sya.

¹⁷ Ki maynamot ta natonngan nyo nyaya oyod, masoyot kamo an parinen nyo!”

¹⁸ Tinongtong ni Jesus nychirin dyira a kāna, “Kasarsarita kwabaynyo a tabo, ta chapatak ko katatawo no pinidi ko saw. Ki alit na pinidi koynyo tan matongpal inpatolasaw no Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Iyaw nachihanghangaw dyaken, nayparin a kabosor ko.’†

¹⁹ Ibahey ko naya dyinyo sakbay a maparin tan anchan maparin dana, anohdan nyo nanchi yaken‡ a si Kristo no tinobayaw no Dyos.

²⁰ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No mangrawat so toboyen ko, rawaten na yaken, kan no mangrawat dyaken, rawaten naw nanoboyaw dyaken.”

No Kaipakatoneng Ni Jesus So Kalipot Na
(Mt. 26:20-25; Mk. 14:17-21; Lk. 22:21-23)

²¹ Do nakatayokaw ni Jesus a nakabata so nyaya, taywara nariribokan. Do dawri, malawag a binata na dyirad nanawhen na saw a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Asanchi dyinyo manglipot dyaken.”

²² Do dawri, naysinchichideb saw nanawhen naw, ta chapatak daba polos an sino batak ni Jesus dyira.

²³ Do dawri, iyaw asaw dyirad nanawhenaw a nachitalin di Jesus a iyaw oyod naw so chinadaw,§

²⁴ ki kinosilapan ni Simon Pedro, as nakabata na sya dya a kāna, “Pachiiyahes pa dya an sino dyaten bata naya.”

²⁵ Do dawri, iyaw nachitalinaw, ki naypasngen di Jesus, as nakapanareng na dya, as nakayahes na sya di Jesus a kāna, “Sino nawri, mo Āpo?”

²⁶ “Iyanchiw no panorohan kwaw so patahmen kwaya tinapay,” tinbay ni Jesus. Sinpangan na, nanghap so tinapayaw, as nakapatahem na sya, as nakaitoroh na sya di Jodas a anak ni Simon Iskariote.

²⁷ Ki kosto a do nakahap naw syan Jodas so nawri a tinapay, nanyeng a intorayan ni Satanas.

† 13:18 13:18 Sal. 41:9 ‡ 13:19 13:19 Mana “yaken, ki yaken.” Eks. 3:14; Jn. 8:28, 58; 14:29

§ 13:23 13:23 Siraw nagadalaw so Biblya, ki batakhen da a si Apostol Juan a mismo chakey na batakhen, ki chasnek na ibahey mismo a ngaran na. Jn. 1:40; 18:15; 20:2; 21:24

Binata ni Jesus dya a kāna, “Maybabalay kaba omparin so sigodaw a inranta mo.”

²⁸ Ki do dawri a namarin, aba dyirad rarayaw naw a myan do lamisaan makapatak so chakeyaw a batahen Jesus dya.

²⁹ Ki maynamot ta si Jodas mangig-igpet so kwarta, no aktokto dan kadwan saw, ki tinoboy ni Jesus a mangay a gomātang so machita da do dawri a pista mana mangay a manghap so itoroh na dyirad mapobri saw.

³⁰ Dawa, do nakahapaw ni Jodas so tinapayaw, nanyeng a minohbot. Do dawri, ki mahep dana.

No Bayo A Bilin

³¹ Do nakahbot danaw ni Jodas, binata ni Jesus dyira a kāna, “Sichangori, narapit danaw oras a maipaboya do tawotawo a yaken no Tawowaw a Yapod Hanyit, ki maidayaw dana, as kan maynamot dyaken, ki maipaboya paw kaidāyaw no Dyos.

³² Ta an maipaboyaw kaidāyaw no Dyos a maynamot dyaken, ki maybabalay aba si Āpo Dyos a mismo a mangipadayaw dyaken a Anak na.

³³ Inyo a anak ko, dēkey danaw kayan ko dyinyo. Chichwasen nyonchi yaken, ki akmas inbahey ko naw dyirad totorayen saw no Jodyo, komwan ibahey ko dyinyo a, ‘Makangay kamo abanchi do kwanan ko.’*

³⁴ “Ki aran komwan, nyaw bayo a ibilin ko dyinyo: Maysin-aadaw kamo.† Akmas kadaw kwaya dyinyo, komwan pakono machita kadaw nyos katakatayisa dyinyo.

³⁵ Ta an madaw kamo do katakatayisa dyinyo, maipakatoneng anchi do tabo a tawotawo a inyo nanawhen ko.”

No Kaibahey Ni Jesus So Kailibak Sya Ni Pedro

(Mt. 26:31-35; Mk. 14:27-31; Lk. 22:31-34)

³⁶ Sinpangan na, inyahes ni Simon Pedro di Jesus a kāna, “Namna! Dino ngayan mo, mo Āpo?”

Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Makawnot kaba do ngayan kwaya sichangori, ki aran komwan, marapit anchiw kawnot mo dyaken.”

³⁷ “Samna mo Āpo!” kānan Pedro. “Āngo dyi kwa pakawnotan dyimo sichangori? Aysa! Sindadaan ako a madiman a maynamot dyimo!”

³⁸ Ki tominbay si Jesus dya a kāna, “Oyodawri a sindadaan ka a madiman a maynamot dyaken, mo Pedro? No ibahey ko dyimo sichangori, ki oyod a dyi panchi a minonyiw sabongan a manok, ki naypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

14

Si Jesus Rarahan, No Oyod, Kan No Byay

¹ Binata ni Jesus dyirad nanawhen na saw a kāna, “Mariribokan kamo aba, basbāli a manganohed kamo pakono do Dyos, as kan manganohed kamo dyaken.

² Aro pagyanan do yanan Āmang ko do hanyit, as kan mangay ako daw a mangisagāna so yanan nyo. Ibahey kwaba dyinyo nyaya, an dya oyod.

³ Do katayoka ko a mangay a mangisagāna so yanan nyo, syirto a yangay konchinyo a hapen tan myan kamonchi daw do yanan ko.

⁴ On, chapatak nyo naw rarahan a mangay do kwanan ko.”

* 13:33 13:33 Jn. 7:34; 8:21 † 13:34 13:34 Jn. 15:12; 1 Jn. 3:23-24; 4:7-11

⁵ Ki tominbay si Tomas dya a kāna, “Mo Āpo, chapatak namenori an dino kwanan mo? Maypāngo kapatak namen so rarahan?”

⁶ Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Yaken rarahan a mangay do hanyit kan no pakayapwan oyod kan no byay. Abaw makangay di Āmang, an dya mayam dyaken.

⁷ An oyod a napatakan nyo na yaken, syirto a napatakan nyo pas Āmang ko. Ki makayapo sichangori, chapatak nyo na, as kan akmay oyod a naboya nyo na.”

⁸ Binata ni Pilipi di Jesus a kāna, “Mo Āpo, ipaboya mo pa dyamen si Āmang mo, ta manawob dana dyamen nawri.”

⁹ Ki tominbay si Jesus dya a kāna, “Ay samna! Nahay danaw kayan kwaya dyinyo a tabo. Arim pawri yaken a dya chapatak mo, Pilipi? No nakaboya dana dyaken, naboya naranas Āmang ko. Ki āngo ta batahen mo a, ‘Ipaboya mo dyamen si Āmang mo?’

¹⁰ Ari ka pawri a dya manganohed a myan akod Āmang, as kan iya, ki myan dyaken? Siraw chirichirinen kwaya dyinyo, yapo saba do bokod ko a toray, an dya yapod Āmang ko a nāw na dyaken a mamariparin so chakey na parinen a maynamot dyaken.

¹¹ Kaaanohdan nyo ibahey kwaya a myan akod Āmang ko, as kan si Āmang, ki myan dyaken. An dyi kamo a manganohed do chirin kwaya, alit na pakono a anohdan nyo makaskasdaaw saya a pariparinen ko.

¹² No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No myan so kapanganohed dyaken, parinen na sanchiw makaskasdaaw saw a pariparinen ko. On, arwaro panchiw maparin na kan pinarin ko saya a maynamot ta mangay ako nad Āmang ko.

¹³ Aran āngo a akdawen nyo maynamot do kapanganohed nyowaya dyaken, ki parinen ko tan maipaboya ko kaidāyaw ni Āmang ko a maynamot dyaken.

¹⁴ On, aran āngo a akdawen nyo a maynamot do kapanganohed nyowaya dyaken, ki parinen konchi.”

No Kaikari Ni Jesus So Ispirito Santo

¹⁵ Binata pa ni Jesus a kāna, “An chadaw nyo yaken, anohdan nyo saw bilin kwaya.

¹⁶ Manahes akonchid Āmang, kan manoroh anchi so Kasidong a nāw na dyinyo a abos pandan a machitadi dyaken. Iyaw nawri, ki Ispirito Santo a pakapatakan nyos oyod a maynamot do Dyos.

¹⁷ Ki siraw tawotawo a dya manganohed dyaken, maparin daba rawaten iyaw Ispirito Santo a iyaw Kasidong, ta bigbigen daba kan chapatak daba. Ki inyo, chapatak nyo, ta myan anchi dyinyo a nāw na omyan dyinyo.

¹⁸ “Karwan kwabaynyo a akmay olila, ta syirto a maybidi akonchi dyinyo.

¹⁹ Mahay paba a siraw dyaya a manganohed dyaken do lobongaya, ki maboya da pabanchi yaken. Ki inyo, maboya nyo nanchi yaken a mirwa, as kan maynamot ta mabyay ako, aran inyo, ki mabyay kamonchi.

²⁰ Do dawrinchi a araw, matonngan nyo na a myan ako di Āmang, kan myan kamo dyaken a akmas kanāw kwaya dyinyo.

²¹ “Aran sino a mangapya siras bilin ko saya do aktokto na, as anohdan na sa, iyaw madaw dyaken, as kan aran sino a madaw dyaken, ki chadaw anchi ni Āmang ko. Chadaw ko panchi iya, kan ipakatoneng ko panchi dyaw maynamot dyaken,” binata ni Jesus.

²² Ki tominbay si Jodas, ki si Jodas Iskariote aba. Inyahes na dya a kāna, “Ki mo Āpo, āngo ta yamen lang pangipakatonngan mo so maynamot dyimo a dya tabo no tawotawo do lobongaya?”

²³ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Iyaw no madawaw dyaken, ki tongpalen naw ibahey kwaya. Chadaw anchin Āmang ko, as kan yamen kan Āmang, ki mangay kaminchi a omyan* dya.

²⁴ No dya madaw dyaken, ki tongpalen nabaw ibahey kwaya. Siraw nya chirin a madngey nyo dyaken, ki yapo saba do bokbokod ko a pangtoktwan, an dya yapo di Āmang ko a nanoboy dyaken.

²⁵ “Inbahey ko na tabo dyinyo nyaya do kayan ko paya dyinyo.

²⁶ Ki iyaw Ispirito Santwaw a iyaw Kasidong nyonchi, ki toboyen nanchi ni Āmang a machitadi dyaken. Inanawo nanchi dyinyo tabo no oyod a maynamot dyaken, kan ipanakem na sanchi dyinyo no tabo saya a innanawo ko dyinyo.

²⁷ “Bidinen ko dyinyo kaydamnayan no kapangtokto. On, iyaw kaydamnayan no kapangtokto a itoroh ko dyinyo, ki abaw kapariho na. Itoroh kwaba dyinyo akmas myanaw do aktokto no tawotawo do lobongaya. Dawa, mariribokan kamo aba kan mamō kamo aba.

²⁸ Nadngey nyo naw inbahey kwaw dyinyo a kon ko, ‘Komaro ako dya, ki maybidi akonchi dyinyo.’ An chadaw nyo yaken, masoyot kamo do kangay kwaya di Āmang. Ta si Āmang, ki mabilbīleg kan yaken.

²⁹ Inbahey ko na dyinyo nyaya sakbay a maparin tan anchan maparin dana, anohdan nyo nanchi yaken.

³⁰ Sichangori, makāro ako paba so chirin ko dyinyo, ta ito danaw kangay ni Satanas† iyaw mangitorayaw so tawotawo do lobongaya. Ki aran komwan, abaw toray na dyaken.

³¹ Ki tongpalen ko tabo inbahey ni Āmang ko dyaken tan mapatakan dan tawotawo do lobongaya a chadaw kos Āmang ko.

“Ngay, may ta na,” binata ni Jesus dyirad nanawhen naw.

15

Maiyarig Si Jesus Do Atngeh No Oloten A Obas

¹ Tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Yaken oyod a atngeh no obas,* as si Āmang ko, iyaw mangay-aywanaw sya.

² Do kāda yangaw a abos asi, langtesen Āmang ko a pakarohen. Kāda yangaw a myan so asi, ki salingsingan na tan arwaro paw asi na.

³ Ki inyo yangaw ko, as kan nasalingsingan kamo na a maynamot do nakapanganohed nyowaya do chirin ko a innanawo ko.

⁴ On, masisita a nāw nyo dyaken kan nāw ko dyinyo. Ta no yangaw, ki makapay-asi aba, an dyi na nāw a machirapa do atngeh naw. Komwan kamo, ta makapay-asi kamo aba do kapanganohed nyo an machisyay kamo dyaken.

⁵ “On, yaken atngeh no obas, as yangaw kamo. No tawo a nāw na dyaken kan nāw ko dya, makapayparo so asi na do kapanganohed na. Oyod nyaya a makaparin kamo aba so aran āngo an abo ako dyinyo.

* **14:23 14:23** 2 Kor. 6:16; Epe. 3:17; Pal. 3:20; 21:3 † **14:30 14:30** Jn. 12:31; 16:11 * **15:1 15:1** Do Adan a Tolag, siraw Jodyo saw a kapotōtan ni Israel, ki naipariho sa do dyaw a maganay a obas, ta tomnadyichokod sa do Dyos. Sal. 80:8-18; Isa. 5:1-2, 7

6 No maskeh a nāw na dyaken, ki akmas no nayapasaw a yangaw a naipoha. Anchan nahoto nayapas saya yangaw, makalawop sa a masosohan.

7 Ki an nāw nyo dyaken kan nāw no chirin kwaya do aktokto nyo a anohdan nyo, aran āngo a akdawen nyo do Dyos, ki maitoroh anchi dyinyo.

8 Nyaw pakaidayawan Āmang ko an mapayparo nyo asi no kapanganohed nyo, kan nawri paw pakaboyan a inyo nanawhen ko.

9 Akmas kadaw dyaken Āmang ko, komwan kadaw ko dyinyo. On, masisita a nāw kamo na pakono do adaw ko dyinyo!

10 Pachisyayan nyo abaw adaw ko dyinyo an anohdan nyo saw bilbilin kwaya dyinyo. Ta aran yaken, anohdan ko bilbilin ni Āmang ko kan nāw ko do kadaw na dyaken.

11 Naibahey ko dyinyo tabo nyaya tan myan dyinyo soyot a akmas soyotaya a myan dyaken, kan maypataywaraw kasoyot nyo.†

12 “Ki nyaw no bilin ko dyinyo:‡ Machita a nāw nyo a madaw do katakatayisa dyinyo a akmas kadaw kwaya dyinyo.

13 Aryoriw mangamangay pa a adaw no tawo kan mangiparawataw so byay na tan mabyay saw sit na?

14 Inyo sit ko an onotan nyo saw inbilin kwaya dyinyo.

15 Tobotoboyen pabaw pangibidangan ko dyinyo. Ta no tobotoboyen, ki chapatak nabaw myan do aktokto no āmo na, basbāli a ibidang koynyo a sit ko, ta tabo nadngey ko saw di Āmang ko, ki inpakatoneng ko na dyinyo.

16 Inyo abaw namidi dyaken, basbāli a yaken namidi dyinyo, kan inkeddeng koynyo a mangay a may-asi so aro a mapanganohed nyo a tawotawo. Siraw nya saya asi, ki mararayaw saba. Tan komwan, itoroh anchi dyinyo ni Āmang no aran āngo a akdawen nyo a maynamot do kapanganohed nyowaya dyaken.

17 On, nyaw no bilin ko dyinyo: Machita nāw nyo a madaw do katakatayisa dyinyo.” Nyaw binata ni Jesus dyira.

No Kapangipsok Da No Dyi Saw A Manganohed

18 Ki tinongtong ni Jesus nychirin dyira a kāna, “An ipsok daynyo no dyi saya manganohed, kanakmen nyo a nanma ko a inipsok da.

19 An nairaman kamo dyirad tawotawo saya do lobongaya a dya manganohed, syimpri chadaw daynyo. Ki maynamot ta pinidi koynyo a machisyay dyira tan dyi kamo a mairaman dyira, nawriw paynamotan ipsokan daya dyinyo.

20 Naknakmen nyo no inbahey ko naw dyinyo do nakarahan a, ‘Iyaw no adipen, masisisita aba kan iyaw āmo naw.’§ An indadanes da yaken, sigorādohen ko a idadanes danchinyo. Ki an inanohdan daw innanawo kwaya, anohdan danchiw innanawo nyo.

21 Ki maynamot do kapanganohed nyowaya dyaken, parinen danchi a tabo dyinyo nya saya a lidyat a maynamot ta chapatak dabaw nanoboyaw dyaken.

22 Amnan dyi ko sawen a inbahey dyira, gatos dabaw no dyi daya panganohdan. Ki sichangori, apabaw pambar da dyirad gatogatos daw.

23 Otro, no mangipsok dyaken, ipsok na pas Āmang ko.

† 15:11 15:11 Jn. 3:29; 16:24; 17:13 ‡ 15:12 15:12 Jn. 13:34; 1 Jn. 3:23-24; 4:7-11 § 15:20 15:20 Jn. 13:16

²⁴ On, abaw pakagatosan da, an dyi ko a inpaboya dyiraw makaskasdaaw saya a aba polos makaparin a matarek. Ki sichangori, tayoka darana naboya, kan alit na pa a ipsok da yamen kan Āmang.

²⁵ Ki aran komwan, namarin nya tan matongpal no naitolasaw do linteg da a kāna, 'Inipsok da yaken a abos paynamotan.'*

²⁶ "Anchan mangay dyinyo iyaw Kasidongaw a yapod Āmang a toboyen konchi a iyaw Ispirito Santo a pakapatakan nyos oyod a maynamot do Dyos, iyanchiw mangpaneknek so maynamot dyaken.†

²⁷ Aran inyo, ki paneknekan nyonchi yaken, ta nakayapo do kasiknan ko a mangnanawo, nachirayarayay kamo na dyaken."

16

¹ "Inbahey ko dyinyo tabo nya saya tan dyi kamo a machisyay dyaken.

² Ibidang da pabanchi inyo a tawotawo no Dyos do kapahbot da dyinyo do sinagoga da saw, as kan mangay anchiw oras a no mangdiman dyinyo, ki iktokto nanchi a parinen na a akmaw pagsirbi do Dyos.*

³ On, parinen da sanchiw komwan dyinyo a maynamot ta chapatak daba si Āmang mana chapatak daba yaken.

⁴ Inbahey ko saba dyinyo nyaya do kadāmo nyowaw a myan dyaken, ta myan ako pa dyinyo do dawri. Ki sichangori, inbahey ko sa tabo dyinyo nyaya tan anchan marapit kaparin da siras nya dyinyo, manakem nyo sanchiw no inbalāag kwaya."

No Tarabako No Ispirito Santo

⁵ Tinongtong ni Jesus nychirin dyira a kāna, "Sichangori, mangay ako na do nanoboyaw dyaken, ki ari payad abo dyinyo nangyahes dyaken an dino ngayan ko.

⁶ Ki sichangoryaya, ta inbahey ko naw nya saya dyinyo, taywaraya magmamayo kamo.

⁷ Ki ibahey ko dyinyo no oyod. Maganaganay kakaro kwaya dyinyo, ta an dyi ako komaro, mangay aba dyinyo Ispirito Santo. Ki an komaro ako, toboyen konchi a mangay dyinyo.

⁸ Anchan mangay, paneknekan nanchi dyirad tawotawo saya do lobongaya a nagrירו sa a maynamot do gatos, kan paneknekan na panchi dyira a madyido kapangtokto da a maynamot do kalinteg kan kapangokom no Dyos.

⁹ Maynamot do gatos, ki paneknekan nanchi a no gatos da, ki iyaw dyi daw a panganohdan dyaken.

¹⁰ Maynamot do kalinteg, ki paneknekan nanchi a oyod a malinteg ako, ta mangay akod Āmang a dyi nyo nanchi a kaboyan dyaken.

¹¹ Maynamot do kapangokom, ki paneknekan nanchi a si Satanas a mangitoray so tawotawo do lobongaya, ki naokom dana.

¹² "Arwaro paw chakey ko a ibahey dyinyo, ki ari nyo pad marawa iktokto sichangori.

¹³ Ki anchan mangay Ispiritwaw a pakapatakan nyos oyod a maynamot do Dyos, iyanchiw mangipakatoneng dyinyo so tabo a oyod. Maychirin abanchid bokbokod na a toray, ta chirinen na sanchiw no nadngey na saw do Dyos, as kan ibahey na pa dyinyo maynamot do masakbayan a chimpō.

* 15:25 15:25 Sal. 35:19; 69:4 † 15:26 15:26 Jn. 14:16-17, 26 * 16:2 16:2 Ara. 26:9-11

¹⁴ Padayawan nanchi yaken, ta no lang ipakatoneng na sanchi dyinyo, ki iyaw myan do aktokto ko.

¹⁵ Tabo no dyiraw ni Āmang ko, ki dyaken. Dawa, ibahey ko a iyaw no Ispirito, ipakatoneng nanchi dyinyo no myanaw do aktokto ko.”

No Kapayparin Anchi A Soyot No Mamayo Da

¹⁶ “Manyid danaw oras kan maboya nyo paba yaken. Ki mahay aba, as kan kampirwa nyo na makaboya dyaken,” binata ni Jesus.

¹⁷ Ki naysin-iyahes saw kadwanaw a nanawhen na do katakatayisa dyira a kon da, “Āngo paro chakey naya batahen a, ‘Manyid danaw oras kan maboya nyo paba yaken. Ki mahay aba, as kan kampirwa nyo na makaboya dyaken,’ kan ‘Maynamot ta mangay ako di Āmang?’”

¹⁸ Do dawri, tinongtong daw naysin-iyahes a kon da, “Namna! Āngo paro chakey na batahen dyirad dya saya chirin a, ‘Manyid danaw oras?’ Chapatak tawri?”

¹⁹ Ki natonngan Jesus a chakey da iyahes maynamot do dyaya, dawa, binata na dyira a kāna, “Maysin-iyahes kamori an āngo chakey na batahen no, ‘Manyid danaw oras kan maboya nyo paba yaken. Ki mahay abas kampirwa nyo na makaboya dyaken?’

²⁰ No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Siraw tawotawo a dya manganohed, ki chasoyot danchiw itwaya mapariparin dyaken, ki maychahoho kan magmamayo kamonchi. Ki aran rakoh kapagmamayo nyo, ki maybadiw anchi a soyot nyo.

²¹ Nya, ki mayarig do mabakesaw a taywara malidyatan do orasaw a kapaymanganak na. Ki anchan makawara dana, nawayakan naranaw kaynyin naw, kan taywara danaw soyot na a maynamot do naiyanakaw a tagibi na.

²² Komwan kapagmamayo nyowaya sichangori. Ki mirwa konchinyo a maboya kan taywaranchiw kasoyot nyo, as kan abanchi a polos makapakaro dyinyo so nawri a soyot nyo.

²³ “Do dawri, yaken pabanchiw panahsan nyo. Oyod nyaya ibahey ko dyinyo: Aran āngo a akdawen nyo di Āmang ko a maynamot do kapachichasa nyo dyaken, ki itoroh nanchi dyinyo.

²⁴ Ki mandas changori, ari nyo payad pinadas nangdaw di Āmang ko a maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken. Mangdaw kamo tan mangrawat kamo kan maypataywaraw kasoyot nyo.”†

No Kapangābak Ni Jesus So Marahet

²⁵ Tinongtong ni Jesus naychirin dyirad nanawhen na saw a kāna, “Tabon naichirin kwaya dyinyo maynamot di Āmang, ki nangosar ako so pangarig. Ki ito danaw oras a dyi ko a osaren komwan a kapaychirin, an dya malawag dananchi a ibahey ko dyinyo.

²⁶ Do dawrinchi a araw, taros kamo nanchi a makapanahes di Āmang a mismo a maynamot do kapachichasa nyo dyaken. Ibahey kwaba a masisita a yaken mangdaw so chakey nyo di Āmang.

²⁷ Ta si Āmang ko a mismo, ki chadaw na inyo a maynamot do kadaw nyowaya dyaken kan kapanganohed nyowaya a yapo ako dya.

²⁸ Oyod, yapo akod Āmang a kominwan do lobongaya. Ki sichangori, karwan ko naw lobongaya, ta maybidi ako nad Āmang.” Nyaw binata ni Jesus.

† 16:24 16:24 Jn. 3:29; 15:11; 17:13

²⁹ Sinpangan na, binata dan nanawhen naw dya a kon da, “Changori, malawagayaw kapaychirin mo do dyi mwaya nangosaran so pangarig.

³⁰ Changori, masigorādo a chapatak namen dana a chapatak mo aran āngo. Machita mwabaw aran sino a maychirin a manahaheš dyimo, ta chapatak mo na sigod do sakbay pa iyahes da dyimo. Dawa, iyaw nyaw panganohdan namen a yapo kad Dyos.”

³¹ Ki tinbay sa ni Jesus a kāna, “Oyodori a manganohed kamo na sichangori?”

³² Ito danaw oras, kan narapit dana a maychawpit kamonchi a tabo, as katakatayisa anchi dyinyo maybidi do bahay na. Ki maychatanyi ako nanchi a mabidin. Ki yakēn abanchi, ta myan si Āmang ko dyaken.

³³ Inbahey ko na dyinyo nya saya tan myan dyinyo kaydamnay no kapangtokto nyo a maynamot do kapachasa nyowaya dyaken. On, do kayan nyo paya do lobongaya, ki myan dyinyo lidyat kan riribok. Ki patoreden nyo aktokto nyo, ta an yaken, ki inābak ko na tabo kinatoray do lobongaya!” binatan Jesus.

17

No Kapaydasal Ni Jesus

¹ Katayoka no nakaibaheyaw ni Jesus so nawri, tomnangay do hanyit, as nakapaydasal na a kāna, “Mo Āmang, narapit danaw oras a inkeddeng mo. Idāyaw mo yaken a Anak mo tan maidayaw ko na imo.

² On, ta intoroh mo dyaken tabo a panakabalin a mangitoray so tabo a tawotawo tan torohan ko sa tabo so byay a abos pandan intalek mo saya dyaken.

³ Nyaw abos pandan a byay: iyaw kapatak daya dyimo a oyod a Dyos a maychatanyi kan yaken a si Jeso-Kristo a tinoboy mo.

⁴ Tayoka ko na a inpaboyaw dāyaw kan katan-ok mo dyirad tawotawo saw do lobongaya, ta pinakabos ko na sa tabo inbilin mo dyaken a parinen ko.

⁵ Sichangori, mo Āmang, anchan myan ako dyimo a mirwa, pachipabidi mo pa dyaken katan-ok ko do salapen mo a akmas no kinadyos kwaw do kayan kwaw dyimo do kasakbayan pan nakaparswa no lobongaya.”

No Kaidasal Ni Jesus Siras Nanawhen Na Saw

⁶ “Inpakatoneng ko naymo dyirad intalek mwaya dyaken a napidi mo a yapod lobongaya. Sigod a dyira mo sa, kan intalek mo sa dyaken, as kan nāw na inanohdan daw chirin mwaya.

⁷ Sichangori, chapatak da a iyaw tabo inchirin ko kan pinarin ko a intalek mo dyaken, ki yapo dyimo.

⁸ Inanohdan da sa tabo innanawo kwaw dyira a intalek mo dyaken. Oyod a maawātan da a yapo ako dyimo, as inanohdan da a tinoboy mo yaken.

⁹ “Paydasal ko sa. Ki an siraw myanaya do lobongaya a dya manganohed, ki paydasal ko saba, an dya sira lang intalek mwaya dyaken, ta dyira mo sa.

¹⁰ Tabo sa a dyira ko, ki dyira mo, kan tabo sa a dyira mo, ki dyira ko, as kan naidayaw ako na a maynamot dyira.

¹¹ Ito danaw kangay ko dyimo, ta komaro ako nad lobongaya. Ki sira, ki myan pa sa do lobongaya. Mo Āmang, imo a masantwan, maynamot do panakabalin mo a akmas intoroh mwaw dyaken, ki aywanan mo pa sa tan masa pakono sa tabo a akma dyaten.

¹² Do kayan ko paw dyira, inaywanan ko sa maynamot do panakabalin mo a intoroh mo dyaken. On, inaywanan ko sa maganay, kan abaw nabo dyira, malaksid do asaw a tawo a naikeddeng a mangay do pakararayawan na tan matongpal naitolasaw do Masantwan a Tolas.

¹³ “On, makalo danaw kangay ko dyimo. Ki chirinen ko saw nya do kayan ko paya do lobongaya tan maypataywaraw kasoyot kwaya a myan dyira.*

¹⁴ Intoroh ko dyiraw no chirin mwaya, ki inipsok da san tawotawo saya do lobongaya maynamot ta machitonos saba do lobongaya a akma dyaken.

¹⁵ Iyahes kwaba dyimo, mo Amang a pakarohen mo sa do lobongaya. Ki no iyahes ko, ki kaaywan mo sira a yapo do panakabalin no Marahetaw a si Satanas nawri.

¹⁶ On, machitonos saba dyirad dyaya manganohed do lobongaya a akma dyaken.

¹⁷ Maynamot do chirin mwaya a pakayapwan no oyod, payparinen mo sa a machitatärek† a magsirsirbi dyimo.

¹⁸ Tinoboy ko sa do kapayngay da a tawotawo do lobongaya akmas nakatoboy mwaya dyaken a mangay do lobongaya.

¹⁹ Maynamot dyira, iparawat ko byay ko a madiman a pagsirbi dyimo tan oyod a machitatärek sa a magsirbi dyimo.” Nyaw binata ni Jesus.

No Kapaydasal Ni Jesus Dyirad Tabo A Manganohed Dya

²⁰ Tinongtong ni Jesus naydasal a kãna, “Sirabaw nanawhen kwaya lang paydasal ko, an dyi pa siraw manganohedaw anchi dyaken a maynamot do kapanganawo da.

²¹ Mo Amang, paydasal ko sa tan masa dana sa a tabo a akmas kayan mwaya dyaken kan kayan kwaya dyimo. Komwan pakono sa a machasa dyaten tan anohdan dan tawotawo saya do lobongaya a imo nanoboy dyaken.

²² Iyaw dayagaw a intoroh mo dyaken, ki intoroh ko na dyira tan masa dana sa do aktokto da a akma dyaten:

²³ Myan ako dyira kan myan ka dyaken. Komwan pakono a maypataywaraw kasa da tan matonngan tawotawo do lobongaya a tinoboy mo yaken kan chinadaw mo sa a akma do kadaw mwaya dyaken.

²⁴ “Amang, chakey ko a siraw tawotawo a intalek mo dyaken, ki machiyan dyaken do hanyit tan maboya daw katan-ok ko. On, intoroh mo dyaken nya katan-ok ko a maynamot do kadaw mwaw dyaken kasakbayan pan nakaparswa no lobongaya.

²⁵ Imom Amang ko a malinteg, bigbigen abaymo no tawotawo saya do lobongaya. Ki an yaken, taywara bigbigen koymo, kan siraw nanawhen ko saya, chapatak da a tinoboy mo yaken.

²⁶ Inpakatoneng koymo dyira, as kan nãw ko a mangipakatoneng tan myan dyira iyaw adaw mwaya dyaken kan tan yaken mismo a myan dyira.” Nyaw binata ni Jesus.

18

No Kalipot Kan Katiliw Ni Jesus (Mt. 26:47-56; Mk. 14:43-50; Lk. 22:47-53)

* **17:13 17:13** Jn. 3:29; 15:11; 16:24; Pilp. 2:2 † **17:17 17:17** Mana “masantwan” do salapen no Dyos.

¹ Nakatayokaw ni Jesus a naydasal so komwan, komnaro kan siraw nanawhen naw, as nakapamtang da do oksongaw* a Kidron. Do masngenaw do namtangan daw, myan tokon a kaolibwan. Ki si Jesus kan siraw nanawhen naw, ki kominwan sa daw.

² Si Jodas a manglilipot, chapatak narana sigod nawri a logar, ta pirmi sa a makpekpeh daw.

³ Dawa, nangay daw si Jodas. Inikwan na sa daw asaw a bonggoy no soldado a taga Roma kan kadwan saw a para bantay so Timplo a tinoboy dan matotohos saw a papadi kan siraw no Parisiyowaw. Naysoho sa a konso armas.

⁴ Ki maynamot ta chapatak a tabon Jesus nyaya ito a mapariparin dya, yangay na sa binayat, as nakaiyahes na sya dyira a kāna, “Sino chichwasen nyo?”

⁵ “Si Jesus a taga Nasaret,” inithbay da.

“Yaken,† ki iya,” tinbay ni Jesus.

Ki si Jodas a manglilipot myan a machipaytēnek dyira.

⁶ Do nakaibaheyaw syan Jesus a, “Yaken, ki iya,” nyeng sa napasonod, as nakalba dad tana.

⁷ Ki pinirwa danan Jesus a inyahes dyira a kāna, “Samna! Sino oyod a chichwasen nyo?”

Tomibay dana sa a kon da, “Si Jesus a taga Nasaret.”

⁸ “Na! Inbahey ko naya dyinyo a yaken, ki iya,” binata ni Jesus dyira. “An yaken chichichwasen nyo, palobosan nyo sa mayam rararay ko saya.”

⁹ Binata naw nya tan matongpal inbahey naw a kāna, “Abaw nabo a aran asa dyirad intalek mwaya dyaken.”‡

¹⁰ Ki do dawri, myan bahayang ni Simon Pedro. Inasot na, as nakasintaw nas tobotoboyenaw no katotohosanaw a padi, ki naringodan do kawatan naw a tadyinya na. Iyaw ngaran nyaya tobotoboyen, ki Malko.

¹¹ Ki inbilin ni Jesus di Pedro a kāna, “Pasohoten mo bahayang mwaya! Bata mori an ditchanan ko nyaya kalidyalidyat a inkeddeng dyaken Amang?”

No Kaiparawat Da Si Jesus Di Anas

¹² Do dawri, siraw no soldado saw kontodo kapitan daw kan siraw no para bantayaw so Timplo, tiniliw das Jesus, as nakabahod da sya,

¹³ as nakapanma da sya inyangay di Anas. Iya, ki katogangan ni Kaypas, iyaw no katotohosanaw a padi do dawri a tawen.

¹⁴ Ki si Kaypas nangibaheyaw sya dyirad totorayen saw no Jodyo a maganaganay a madiman asa tawo a maynamot do tabo tawotawo.§

No Dāmo A Kapaglibak Ni Pedro

(Mt. 26:69-70; Mk. 14:66-68; Lk. 22:55-57)

¹⁵ Do dawri, minonot si Simon Pedro di Jesus kontodo do asa paw a nanawhen ni Jesus.* Ki maynamot ta chapapatak danan katotohosanaw a padiw nyaya nanawhen, pinalobosan na a nachirayay di Jesus a somindep do atataw no bahay na.

¹⁶ Ki si Pedro, nabidin do gagan do masngenaw do rowanganaw. Dawa, iyaw nanawhenaw a chapapatak no katotohosanaw a padi, naybidi do

* **18:1 18:1** Nya oksong, ki moyog an ammyan lang. Dawa, an kadwan, pangaranan das payahosongan. † **18:5 18:5** Mana “Yaken, ki yaken.” Eks. 3:14; Jn. 8:28, 58; 13:19; 18:4-6 ‡ **18:9 18:9** Jn. 6:39; 17:12 § **18:14 18:14** Jn. 11:50 * **18:15 18:15** Si Apostol Juan nyaya. Jn. 1:40; 13:23; 20:2; 21:24

rowanganaw, as nakapachisarita na do mabakesaw a magbantay do rowanganaw. Do dawri, inisdep nas Pedro.

¹⁷ Ki iyaw mabakesaw do rowanganaw, binata na di Pedro, "Imo abawriw asaw dyirad nanawhen naw no nawri a tawo?"

"Enggaw, yaken abaw!" initbay ni Pedro.

¹⁸ Do dawri, ki marokmeh. Siraw adipenaw kan siraw magbanbantayaw, napanginmaya sas apoy, as nakapanangdang da. Dawa, aran si Pedro, nachangay dyira a nachipanangdang.

No Kaosisa Da Di Jesus

(Mt. 26:59-66; Mk. 14:55-64; Lk. 22:66-71)

¹⁹ Ki do dawri, nanahahe nagritirwaw a katotohosan a padi di Jesus maynamot dyirad nanawhen naw kan siraw innanawo naw.

²⁰ Tominbay si Jesus dya a kāna, "Pirmi ako nangnanawo do salapen da no aro a tawotawo. Tabo nakapangnanawo ko, ki napaarin do sinagoga saw mana do Timplo a paychichipehan dan Jodyo. Aba polos intayo ko a chinirichirin.

²¹ Āngo panahahe mo dyaken? Iyahes mo pakono dyirad tawotawo saya a nakadngey dyaken, ta masigorādo a chapatak da sa tabo innanawo kwaw."

²² Do nakabataw ni Jesus so nyaya, myan asa dyirad magbanbantayaw a masngen dya, ki pinitpit na, as nakabata na sya a kāna, "Aysa! Komwanoriw katbatbay mod katotohosan a padi ah?"

²³ Ki tominbay si Jesus dya a kāna, "An naychirin akos madi, ipaneknek mo an āngo gatos ko. Ki an oyod inbahey kwaya, āngo sipatan mo dyaken?"

²⁴ Sinpangan na, inpayangay ni Anas di Kaypas a katotohosan a padi, kan nāw na sibabahod.

No Kapirwa No Kapaglibak Ni Pedro

(Mt. 26:71-75; Mk. 14:69-72; Lk. 22:58-62)

²⁵ Ki ditā pan Pedro a naytēnek a nanangdang do yananaw no apoy, kan inyahes darana dya no kadwan saw a kon da, "Imo abawriw asa paw dyirad nanawhen naw?"

Ki naglibak danas Pedro a kāna, "Enggaw! Yaken paro?"

²⁶ Ki myan daw asa dyirad tobotoboyen naw no katotohosanaw a padi a kabagyan no riningodanaw ni Pedro. Ki inyahes na, "Imo abawriw naboya kwaw a asa dyirad rarayaw naw do kaolibwan?"

²⁷ Ki minirwa inlibak ni Pedro, kan nanyeng a minonyiw sabonganaw a manok.

Si Jesus Do Salapen Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mk. 15:1-5; Lk. 23:1-5)

²⁸ Do kapaysesedang naranaw, do nakatayoka danaw no nakaosisa da si Jesus do yanān Kaypas, ki inyangay dan totorayen saw no Jodyo si Jesus do palasyowaw no gobirnadador a taga Roma. Ki siraw totorayen saw no Jodyo, ki somindep saba do palasyowaw no gobirnadador tan dyi sa maibidang a malapos. Ta sigon do linteg da, ki maparin saba a machakan do Pista no Nakahasaw no Anghilaw an somdep sa do bahay no Dya-Jodyo.

²⁹ Dawa, si Pilato a gobirnadador do dawri, minohbot, as nakaiyahes na sya dyira a kāna, "Āngo pangidaroman nyos nyaya tawo?"

³⁰ Initbay da dya a kon da, "Samna! Inyangay namen aba dyimo nyaya tawo, an dya nakaparin so gatos."

³¹ Ki binata ni Pilato dyira a kāna, “Inyo makatoneng ah! Inyo manoroh so kaokom na sigon do myanaw do linteg nyo.”

Ki tominbay sa dya a kon da, “Namna! Aryoriw kalintegan namen a mangdiman so asa tawo?”

³² Naparin nyaya tan matongpal binataw ni Jesus an maypango kadiman na.†

³³ Naybidi si Pilato do palasyowaw, as nakapatawag nas Jesus. Inyahes na dya a kāna, “Āngo? Imoriw āri daw no Jodyo?”

³⁴ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Yapori do pangtoktwan mo nyaya iyahes mo mana myan nangibahey dyimo tan iyahes mo?”

³⁵ Ki initbay ni Pilato a kāna, “Kanamna! Bata mo anwan Jodyo ako ah? Siryaw kapayngay mwaya a Jodyo kan siraw matotohosaya a papadiw mismo a nangiparawat dyimo dyaken. Āngo pinarin mo ta dawa?”

³⁶ Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Do dyaba lobong yanan pagtorayan ko. An magāri ako do dya lobong, ayket na, machigobat saw rarayay ko saw tan dya kwa maiparawat dyirad totorayen daw no Jodyo. On, magāri akwaba do lobongaya.”

³⁷ Binata ni Pilato dya a kāna, “Ayket, an komwan, asa ka a āri! Oyodori?”

Ki inatbay ni Jesus a kāna, “Oyod nabata mwaya a āri ako. Nawriw nangayan kod lobongaya a naiyanak iyaw no kapaneknek ko so oyod. Ta no sino a madaw so oyod, ki adngeyen na yaken.”

³⁸ “Oyod? Āngo nawri?” binata ni Pilato.

No Kaikeddeng No Kadiman Ni Jesus

(Mt. 27:15-31; Mk. 15:6-20; Lk. 23:13-25)

Katayoka ni Pilato a nangibahey so nyaya, minohbot dana a minirwa a nangay dyirad Jodyowaw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Abayaw nachichwasan kwa gatos na a panghapan ko a mangikeddeng so kaokom na.

³⁹ Ki sigon do dadakay nyowaw a mapakakaro akos asa nabahod dyinyo kāda Pistan Nakahabas no Anghil, chakey nyori a pakakarohen ko nyaya āri nyo a Jodyo?”

⁴⁰ Ki insigida inngengey da a kon da, “Engga! Iyabaw nawri a tawo! Si Barrabas chakakey namen!” Ki si Barrabas, ki asa a tolistan.

19

¹ Nakatayoka no nawri, inpahap ni Pilato si Jesus dyirad soldado naw, as nakaipasaplit na sya.

² As siraw soldadwaw, namahokon sas korona na a sangasanga no manolokaw a kayo, as nakapangay da syad oho naw, as nakakekeh da syas aknaw obi so kita a kekeh no āri.

³ Naytatadi sa minsipsipat di Jesus a nangibahebahey sya a kon da, “Mabyay pakono Āri dayan Jodyo!”

⁴ Do dawri, minirwa minohbot si Pilato, as nakabata na sya dyirad Jodyowaw a kāna, “Sichangori, pahboten ko dyinyo tan mapatakan nyo a abaw nachichwasan ko a gatos na a panghapan ko a mangikeddeng so kaokom na.”

⁵ Minohbot si Jesus do dawri a sikokorona so sangasanga saw no manolok a kayo kan sikekekeh pa so aknaw obi so kita a kekeh no āri. Do dawri, binata ni Pilato dyira, “Chaya dyaw tawowaya!”

† 18:32 18:32 Jn. 12:32-34

⁶ Ki do nakaboya daw syan matotohos saw a papadi kan siraw para bantayaw so Timplo, nanyeng da inngengengey a kon da, "Ipailansa mod kros! Ipailansa mo do kros!"

Ki binata ni Pilato dyira a kāna, "Inyo danaw makatoneng ah! Inyo danaw mangilansa sya do kros. Abayaw nachichwasan ko a gatos na a panghapan ko a mangikeddeng so kaokom na."

⁷ Inatbay dan Jodyowaw si Pilato a kon da, "Sigon do linteg namen, machita madiman maynamot ta inpaneknek na a iyaw Anak no Dyos."

⁸ Do nakadngeyaw syan Pilato so nyaya chirin da, naysangay danaw nakāmo na.

⁹ Do dawri, pinaybidi dana ni Pilato si Jesus do palasyowaw, as nakapirwa narana nanahes dya a kāna, "Taga dino ka?"

Ki inatbay aba ni Jesus.

¹⁰ "Āngo dyi mwa atbayan?" binata ni Pilato dya. "Chapatak mo abawri a myan dyaken toray a mapakakaro mana mapailansa dyimo do kros?"

¹¹ Initbay ni Jesus a kāna, "Aba polos toray mo dyaken, an dya itoroh no Dyos. Dawa, rakorakoh gatos da no tawotawo saw a nangiparawat dyaken dyimo kan iyaw gatos mo."

¹² Do nakadngeyaw syan Pilato, posposan na pakakarohen si Jesus. Ki do dawri, nāw da inngengengey no Jodyowaw a kon da, "An pakakarohen mo nawri a tawo, sit abaymon Impirador. Ta aran sino a mapatnek so inawan na a mayparin a āri, kontraen nas Impirador."

¹³ Do nakadngeyaw syan Pilato so inchirin daw, pinahtot naranas Jesus, as nakangay na naydisnad disnan naw no pangokoman do yanawan a mayngaran so "Ratag a Bato." Do Hebreo a chirin Jodyo, ki "Gabata."

¹⁴ Do dawri, makey dana mayegen araw do kasakbayanaw no araw no pista da a araw a kapangisagāna da. Binata ni Pilato dyirad Jodyowaw a kāna, "Chadyaw āri nyowaya!"

¹⁵ Ki inngengengey da a kon da, "Ipadiman mo! Ipadiman mo! Ipailansa mo do kros!"

"Namna! Chakey nyori a ipailansa ko āri nyowaya do kros?" inyahes ni Pilato dyira.

Ki inatbay dan matotohos saw a papadi a inngengey, "Abaw matarek a āri namen, an dya iyaw no Impiradoraw!"

¹⁶ Do dawri, inparawat ni Pilato dyira a mailansa do kros.

No Kailansa Da Si Jesus Do Kros

(Mt. 27:32-44; Mk. 15:21-32; Lk. 23:26-43)

¹⁷ Dawa, inpasabhay dan soldadwaw krosaw di Jesus, as nakahbot da do Jerosalem a nangay do "Logaraw no Bangabanga." Do Hebreo a chirin Jodyo, ki mayngaran so Golgota.

¹⁸ Dawriw nangilansaana da sya, kan myan pa saw dadwa nailansa do maybitaw ni Jesus, as si Jesus nanghobok.

¹⁹ Ki do dawri, nangipapatolas si Pilato so pinangay da do krosaw ni Jesus. No naitolas, ki "SI JESOS A TAGA NASARET A ĀRI DAN JODYO."

²⁰ Aro dyirad Jodyo saw nakabāsa so nyaya, ta naitolas do chirin dan Hebreo, Latin, kan do chirin a Griego, as kan masngen nakailansaana ni Jesus do syodadaw.

²¹ Ki nangay saw matotohos saw a papadi dan Jodyo di Pilato, as nakairiklamo da sya dya a kon da, "Itolas mo aba, 'Āri Dan Jodyo.' Komwan pakono itolas mo ah, 'Binata no nya tawo a iyaw Āri dan Jodyo.' "

²² Ki naskeh si Pilato, kan binata na dyira a kāna, “No tayoka ko a intolas, matadyan paba.”

²³ Do nakatayoka daw a nangilansa si Jesus, inhap dan soldadwaw laylay na saw, as nakapaychapat da sya a bininglay, kan nakatataysan da. Inhap da paw no makatayrahemaw a laylay na. Ki iyaw nya, aba polos so saip.

²⁴ Ki no bata dan soldadwaw do katakatayisa dyira, “O, piripiriten tabaw nyaya, ta magbibinonot ta an sino akin dyira sya.”

Ki no nyaya, namarin tan matongpal danaw no naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

“Naychacharwan daw laylay ko saw, kan nagbibinonotan daw makatayrahemaw a laylay ko.”*

²⁵ Do dawri, do masngenaw do krosaw ni Jesus, myan a naytēnek si ānang na kan si ikit na a kakteh ni ānang na, as kan si Maria a baket ni Kleopas, as kan si Maria a yapod Magdalena.

²⁶ Do nakaboyaw ni Jesus a myan a naytēnek do masngenaw di ānang na iyaw nanawhen naw a oyod nas chinadaw, binata na di ānang na a kāna, “Ānang, ibidang mo nya a anak mo.”

²⁷ Somnarono, inbahey na do nanawhen naw a kāna, “Ādi, ibidang mo nya a ānang mo.”

Ki yapo do dawri a oras, pinachiyan no nya nanawhen si ānang ni Jesus do bahay na, as kan inbidang na a akmay ānang na.

No Kadiman Ni Jesus

(Mt. 27:45-56; Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49)

²⁸ Sinpangan na, do dawri a namarin, chapatak danan Jesus a pinatayoka na a tabo intorohaw ni Āmang na a parinen na, ki tan matongpal danaw naitolasaw do Masantwan a Tolas, binata na, “Mawaw akwaya.”

²⁹ Ki myan do dawriw asa angang a napno so naysoka a palek. Dawa, napatneb saw soldadwaw so soka do dadyi, as nakapatap da sya do atgehaw no isopo a tamek, as nakapagolo da syad bibyaw ni Jesus.

³⁰ Do nakatahamaw ni Jesus so naysokaw a palek, binata na a kāna, “Tayoka dana.” Do dawri, nagdomog, as naybitos byay na do nakaiparawat naw so ispirito na di Āpo Dyos.

No Kabono Da So Bakrang Ni Jesus

³¹ Do dawri a araw, ki Araw a Kapagsagāna, kan no somaronwaw a araw, ki iyaw kasisitaan a Araw no Kapaynaynahah maynamot ta maggedan kan pista daw a Nakahabas no Anghil. Maynamot ta chaskeh da no Jodyowaw a ditā da daw a malodyit no nailansa saw do Araw a Kapaynaynahah, yangay da chindaw no totorayan daw no Jodyo di Pilato a ibilin na mapotot kokod da no nailansa saw tan malisto sa madiman, as sinpangan na,, mapakaro inawan daw do kros daw.

³² Dawa, siraw soldadwaw, nangay da a pinotopotot saw kokodaw no dadwaw a kinayrayay ni Jesus a nailansa.

³³ Ki do kakwan daranaw di Jesus, naboya da a nadiman dana, dawa, pinotot da pabaw kokod naw.

³⁴ Ki aran komwan, pinabono pa no asa dyira do soldado saw chibot naw do bakrangaw ni Jesus. Ki insigida namsot raya kan ranom.†

* **19:24 19:24** Sal. 22:18 † **19:34 19:34** Siraw nagadal so Biblia, ki batahen da a do kadiman ni Jesus, ki pinabtak naw poso na (Sal. 69:20-21). As dawa, namsot ranom kan raya (Jn. 7:37-39; 1 Jn. 5:6-8). Maynamot do nakaidātonaw ni Kristo so byay na, chiban nyod Isa. 53:7-12; Jn. 1:29; Ara. 8:32-33; 1 Kor. 5:7; 1 Ped. 1:19; Pal. 5:6.

³⁵ No tawowaw a nakaboya so nya, inpaneknek na tan anohdan nyo. No inchirin naw, ki oyod, kan aba polos kapagmangamanga na a maynamot do inpaneknek naw, ta oyod a naporin nyaya.

³⁶ Naporin sa tabo nyaya tan matongpal naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Abaw aran asa dyirad tohang naw a napotot.”[‡]

³⁷ As myan paw naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Chiban danchiw no chinibotan daw.”[§]

No Kaitanem Da Si Jesus

(Mt. 27:57-61; Mk. 15:42-47; Lk. 23:50-56)

³⁸ Do nakatayokaw no nyaya naporin, nangay si Jose a taga Arimatea di Pilato a nangdaw so bangkayaw ni Jesus. Si Jose, ki asa nanganohed di Jesus. Ki maynamot ta mamō dyirad totorayenaw no Jodyo, inbahey naba do aro a tawotawo a iya, ki asa rarayay ni Jesus. Do nakaipalobosaw syan Pilato, yay na inhap inawanaw ni Jesus, as nakaikaro na sya.

³⁹ Ki myan pa nachangay di Jose si Nikodemo,* iyaw tawowaw a nangay di Jesus do asaw a kamahep. Nangyonot si Nikodemo so nasorok a tatdo a poho a kakilo a bangbanglo a mayngaran so mirra kan aloe a pangbalsamar.

⁴⁰ Inhap daw inawanaw ni Jesus, as nakabedbed da sya so mananaro saw a lamilamit kontodo bangbanglwaw, ta nawriw dadakay dan Jodyowaw a kapangitanem.

⁴¹ Ki do masngenaw do nakailansanaw ni Jesus, myan logar daw a kakaywan. Do dawri, myan asa tanem a aschip a bayo pa a nabangbangan kan ari pad abo bangkay a naitanem daw.

⁴² Ki maynamot ta Araw a Kapagsagāna dan Jodyo do dispiras no Arawaw a Kapaynaynahah, chakey da a alistwan a itanem si Jesus. Dawa, yangay da a pinakabat do irahemaw no aschip do dawri, ta masngen.

20

No Kapagongar Ni Jesus

(Mt. 28:1-8; Mk. 16:1-8; Lk. 24:1-12)

¹ Masari pa do kamabekas no manōmaw a araw no lawas, ki nangay si Maria Magdalena do aschipaw a nakaitanman ni Jesus. Do nakawara naw daw, naboya naw rowanganaw no aschip, ki naywangan, ta nabadede a nachibawaw aneb naw a bato.

² Dawa, nayyayo si Maria a nangay di Simon Pedro kan iyaw asaw a nanawhen* ni Jesus a oyod nas chinadaw. Binata na dyira a kāna, “Taywaran ari paw inawanaw ni Apo do irahemaw no aschip? Inhap daw, kan chapatak namen abaya an dino pinangayan da sya.”

³ Dawa, nanyeng sa Pedro kan iyaw asaw a nanawhen a minohtot a nangay do aschipaw.

⁴ Nayyayo sa dadwa, ki chinmah na si Pedro no rarayay naya, kan nakapanma a nakarapit do aschipaw.

⁵ Do nakawara naw daw, nakadokōt a namalid sya do irahem, ki somindep aba. Naboya na a myan pa daw mananaro saw a lamilamit a pinangbedbed das Jesus.

[‡] 19:36 19:36 Eks. 12:46; Nom. 9:12; Sal. 34:20 § 19:37 19:37 Sak. 12:10; Pal. 1:7 * 19:39 19:39 Jn. 3:1-2; 7:50 * 20:2 20:2 Si Apostol Juan nyaya. Jn. 1:40; 13:23; 18:15; 21:24

⁶ Ki do nakawaraw ni Simon Pedro, taros a somindep do irahemaw no aschipaw, as kan aran iya, ki naboya na a myan daw siraw mananaro saw a lamilamit.

⁷ Myan pa daw iyaw panyowaw a pinay dad oho naw. Ki iyaw nya panyo, ki nahon kan nachitarek do bit naw.

⁸ Do dawri, iyaw nanmaw a nakarapit do aschipaw, ki aran iya, ki somindep do irahem. Do nakasdep naw kan nakaboya naw so naporinaw daw, ki nanganohed a nagongar si Jesus.

⁹ Do dawri, dyi da pa maawātan naitolasaw do Masantwan a Tolas a mirwa mabyay si Jesus.

¹⁰ Katayoka no nawri, somnabat saw dadwaw a nanawhen ni Jesus.

No Kapaboya Ni Jesus Di Maria Magdalena

(Mt. 28:9-10; Mk. 16:9-11)

¹¹ As si Maria Magdalena, ki nabidin pa a maytēnek do gaganaw no aschip a tomanyitanyis. Ki do kayan naw a tomanyis, pinaybokot na pinalid do irahemaw no aschipaw.

¹² Ki do dawri, nakaboya so dadwa sa a anghil a nakalaylay so maydak a myan sa maydisna do inohwananaw kan tinokaranaw no yananaw no bangkayaw ni Jesus do kayan na paw daw.

¹³ “Ādi, āngo itanyis mo?” inyahes dan anghilaw dya.

“On, ata, inkaro dayas Āpo ko, kan chapatak ko abayaw napayan da sya,” initbay ni Maria.

¹⁴ Ki do nakabata naw so nyaya, minidit do dichodan naw. Ki nakaboyas asa maytēnek a si Jesus nawri, kan nailasin naba a si Jesus.

¹⁵ Sinpangan na, inyahes ni Jesus dya a kāna, “Āngo itanyis mo? Sino chichichwasen mo?”

Ki no chapatak ni Maria, iyaw no mangaywanaw so kakaywanaw. Dawa, binata na dya a kāna, “Ay on, mo Sir, an imo nangikaro sya, ibahey mo pa an dino yanan na tan yangay ko a ipahap.”

¹⁶ Ki tinbay ni Jesus a kāna, “Maria.”

Nanyeng do dawri a sinalap ni Maria, as nakabata na sya do chirin da a Hebreo, “Rabboni!” No chakey na batahen, ki “Maistro.”

¹⁷ Sinpangan na binata ni Jesus dya a kāna, “Aryan mo yaken mo Maria, ta ari akpad naybidi do yanan Āmang, basbāli a yay mwa ibahey dyirad nanawhen ko saw a maibidang a kakakteh ko a maybidi ako nad Āmang ko a Āmang nyo a iyaw Dyos ko a Dyos nyo.”

¹⁸ Do dawri, komnaro daw si Maria Magdalena a nangay a nangibahey dyirad nanawhenaw ni Jesus a kāna, “Nayboya kamyaw kan si Āpo!” Do dawri, inpadāmag na pa dyiraw no inbahey naw dya.

No Kapaboya Ni Jesus Dyirad Nanawhen Naw

(Mt. 28:16-20; Mk. 16:14-18; Lk. 24:36-49)

¹⁹ Do kamahepaw no nawri a Dominggo, naychipeh saw nanawhenaw ni Jesus do asaw a bahay. Nangneb sa, as nakaibalonet das aneb saw a maynamot do kāmō daw dyirad totorayen daw no Jodyo. Ki sinpangan na, naychihat a myan si Jesus a naytēnek do salapen daw, kan binata na dyira a kāna, “Myan pakono kaydamnayan no kapangtokto nyo!”

²⁰ Ki do katayoka naw a nangibahey so nyaya, inpaboya na dyiraw no tanoro na saw a nayaman lansa kan bakrang naw a nabono. Do dawri, taywara chinasoyot daw nakaboya daw si Āpo.

²¹ Minirwa dana naychirin si Jesus dyira a kāna, “Myan pakono kaydamnayan no kapangtokto nyo! Akmas nakaitoboyaw dyaken Āmang, komwan katoboy ko dyinyo.”

²² Katayoka na nangibahey syay, inalopan na sa, as nakaibahey na sya a kāna, “Rawaten nyo pakono iyaw Ispirito Santo a omyan dyinyo.

²³ Tan komwan, an mamakawan kamo so aran sino a nakagatos, napakawan dana do Dyos. Amnan dyi nyo a pakawanen, mapakawan abanchi no Dyos.”

No Dya Panganohdan Tomas

²⁴ Do dawri a ahap a nakapaboya ni Jesus dyirad nanawhen na saw, ki abo daw si Tomas a mayngaran so “Singin” a aran iya, ki asa dyirad dosi saw a nanawhen ni Jesus.

²⁵ Do nakaboya daw sya no kadwan saw a nanawhen na, binata da dya a kon da, “Nayboboya kamyaw kāda Āpo!”

Ki initbay ni Tomas dyira a kāna, “An dyi kwa maboya kan masalid nayaman saw no lansa do tanoro na saw kan dyi kwa masalid bigar naw do bakrang naw, manganohed akwaba.”

²⁶ Do nakatayokaw no makadominggo, minirwa dana sa a naychipeh siraw nanawhen saw ni Jesus do bahayaw, as kan do dawri, myan danas Tomas dyira. Ki aran naibalonet aneb saw, naychihat a myan danas Jesus a naytēnek do salapen daw, kan binata na a kāna, “Myan pakono kaydamnayan no kapangtokto nyo!”

²⁷ Sinpangan na, pincereng nas Tomas, as nakabata na sya dya a kāna, “Imom Tomas, cha dyaw tanoro ko saya! Saliden mo nayaman saya no lansa, as kasalid mos bakrang kwaya. Pakarohen mo nawri a kapagmangamanga mo kan manganohed ka na.”

²⁸ Ki do dawri, binata ni Tomas dya a kāna, “Imom Āpo ko kan Dyos ko!”

²⁹ Ki binata ni Jesus dya, “Changori, manganohed ka na, ta naboya mo na yaken. Ay, āngo a kagāsāt da no tawotawowaw a manganohed dyaken a aran dyi da yaken a maboya!”

No Panggep No Nya Libro

³⁰ Arwaro paw makaskasdaaw a pinarin Jesus do salapen dan nanawhen na saw, ki naitolas saba tabo do dyaya libro.

³¹ Ki naitolas saw nyaya do dya libro tan anohdan nyo a si Jesus iyaw Kristo a Anak no Dyos, as kan maynamot do kapanganohed nyo dya, myan anchiw abos pandan a byay nyo.

21

No Kapaboya Ni Jesus Dyirad Papito Saw A Nanawhen Na

¹ Katayoka no nawri, minirwa dana napaboyas Jesus dyirad nanawhen na saw do Minanga a Tiberyas.* Komwan nakapaboya na dyira:

² Do naypisa, naychipeh sa Simon Pedro, Tomas a mayngaran so “Singin,” si Natanael a taga Kana do probinsya a Galilya, siraw anakaw ni Sebedeo, kan sira paw dadwaw a nanawhen ni Jesus.

³ Ki binata ni Simon Pedro dyira a kāna, “Mangay ako pa magkalap.” “Machangay kami ah!” binata da tabo. Dawa, nayabang sa a naychararakan a nagsigay, ki aba polos nahap da.

* 21:1 21:1 Minanga a “Tiberyas” mana “Galilya.”

⁴ Do kapaysesedang naranaw, myan si Jesos a naytēnek do aptanaw, ki nalasin dāba no nanawhen na saw.

⁵ Ki ngineyan na sa a kāna, “Inyom Sit, aba no nahap nyo a among ah?” “Polos,” initbay da.

⁶ Ki binata na dyira a kāna, “Ipakat nyo sigay nyowaya do kawananayan abang nyo tan makahap kamo.”

Insigida da a inpakat do makawanaw no abang da. Ki do nakaipakat daw sya, napasakay da paba do abang daw a maynamot do karon nahap da.

⁷ Sinpangan na, binata no nanawhenaw a oyod nas chinadaw ni Jesos di Pedro, “Aysa! Si Āpo nawri!”

Ki do nakadngeyaw syan Simon Pedro so binata naw a, “Si Āpo nawri,” nyeng na inbarikis laylay naw, ta sibahabahas, as nakagtos nad ranomaw, as nakapakaraya na.

⁸ Ki siraw rarayay na saw, nabidin sa do abangaw a nanggoyod so sigayaw a napnos among a nandad nakapakaraya da. Oyod saba mabawa do aptanaw. Myan ngataw asa gasot a kamitros so kabawa.

⁹ Do nakapakaraya daranaw, naboya da nanginmayaw apoyaw a myan danaw among a mapasopaso, as kan myan paw tinapay.

¹⁰ Binata ni Jesos dyira a kāna, “Iyangay nyo dyaw kadwan saya kahahap nyo a among.”

¹¹ Do dawri, naybidi si Simon Pedro a somnakay do abangaw. Sinidongan naw rarayay na saw a manggoyod so sigayaw a napnos rarakoh saw a among tan pakarayahen da. No bidang da no amongaw, ki asa gasot, dadima poho, kan tafto a tabo. Ki aran komwan karon amongaw, napirit abaw sigayaw.

¹² Sinpangan na, binata ni Jesos dyira a kāna, “Mangay kamo na dya, ta may kamo na magarmosal.”

Ki aba polos makaitored dyira a nanahes an sino iya, ta chapatak darana a iya, ki si Āpo.

¹³ Sinpangan na, kinamet ni Jesos tinapayaw kan iyaw no amongaw, as nakaibonong na sya dyira.

¹⁴ Nyaw chatatdo no nakapaboya ni Jesos dyirad nanawhen na saw nakatayoka no nakapagongar naw.

Si Jesos Kan Si Pedro

¹⁵ Do nakatayoka daw a komninan, inyahes ni Jesos di Simon Pedro a kāna, “Simon a anak ni Juan, oyodori a ipateg mo yaken a mangamangay pa kan siraw kadwan saya dya?”

Initbay ni Pedro dya a kāna, “Mo Āpo, taywara chapatak mwa chadaw koymo.”

“Na, an komwan, dāmen mo saw no manganohedaya dyaken a akma siras orbonaw a karniro,” binata ni Jesos.

¹⁶ Ki pinirwa danan Jesos a binata a kāna, “Simon a anak ni Juan, oyodori a ipateg mo yaken?”

Initbay ni Pedro, “Mo Āpo, taywara chapatak mwa chadaw koymo.”

“An komwan,” inbahey ni Jesos dya, “onongan mo saw manganohedaya dyaken a karniro ko.”

¹⁷ Sinpangan na, pinitdo danan Jesos a inyahes dya, “Simon a anak ni Juan, oyodori a chadaw mo yaken?”

Nagmamayo si Pedro do nakapitdwaw sya inyahes ni Jesos a kāna, “Chadaw mori yaken?”

Initbay ni Pedro dya a kāna, “Āpo, chapatak mo tabo, as kan chapatak mo kadaw ko dyimo.”

Ki binata ni Jesus, “Dāmen mo saw manganohedaya dyaken a karniro ko.

¹⁸ No ibahey ko dyimo, ki oyod. Do kabaro mo, nagrobwat ka kan nakangay ka do aran dino a chinakey mo. Ki anchan malkem ka na, maydedpa kanchi kan matarek anchiw ombahod so tanoro mo saya, as kaiyangay nanchi dyimo do dyi mwa chakey a ngayan.”

¹⁹ Nyaw binata ni Jesus an maypāngo kadiman Pedro a pakaidayawan ni Āpo Dyos. Sinpangan na, binata na dya a kāna, “Nāw mwa monot dyaken!”

No Kapachisarsarita Ni Jesus Di Pedro A Maynamot Di Juan

²⁰ Do kapagrobwat daw, minidit si Pedro, ki naboya na iyaw nanawhenaw a oyod nas chinadaw ni Jesus a minonot dyira. Iyaw nyaw nanarengaw di Jesus do nanawdyaw a kapangmalem da a nanahes sya a “Āpo, sino manglipot dyimo?”†

²¹ Do nakaboyaw sya ni Pedro, inyahes na di Jesus a kāna, “Na, maypāngo maynamot dya, mo Āpo?”

²² Ki tinbay ni Jesus a kāna, “An chakey ko sibibyay mandanchan maybidi ako, riribok mori? Machita a imo monot dyaken.”

²³ Maynamot do dyaya inchirin ni Jesus, naiwaras dāmag dyirad nanganohedaw di Jesus a dya madiman nya nanawhen. Ki nawri abaw chakey a batahen Jesus, ta no inbahey naw lang ki, “An chakey ko a sibibyay mandanchan maybidi ako, riribok mori?”

No Pandan Na

²⁴ Iyaw nyaya nanawhen a minonot da Jesus kan si Pedro, ki yaken. Paneknekan ko sa tabo naitolasaya a maynamot di Jesus, ta yaken mismo a nangitolas sya. As chapatak namen a tabo saw nya a naitolas, ki oyod.

²⁵ Arwaro pa saw pinariparin Jesus. Malabit a an naitolas sa tabo, ki mahap aban lobongayaw no kāron libro a pakaitolasan da.

---

† 21:20 21:20 Jn. 13:23-25

Siraw Pinariparin Dan Apostolis Saw No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

Do nyaya libro a Aramid, ki tinongtong ni Lokas nangaibahey so maynamot do Maganay a Dāmag a maynamot di Jesus. Do nanomaw a libro ni Lokas, ki inbahey na a maynamot do kangayaw ni Āpo Jesus do lobongaya kan iyaw pinariparin naw do kayan na dya. Ki do dyaya a libro a Aramid, ki inbahey ni Lokas a maynamot do kapangiwaras so Maganayaya a Dāmag a yapod Jerosalem a mandad nakapakarapit na do syodad a Roma do yananaw no impirador da. No naitolas na do dyaya a libro, ki siraw makaskasdaaw saw a pinariparin dan apostolis saw, naten dana da Pedro kan Pablo, kan siraw napariparinaw dyirad nanganohed saw a maynamot do nakapanganohed na di Jesus. Inbahey na pa a maynamot do kangayaw no Ispirito Santo a mangpayit kan somidong dyira do kapangasaba da (Jn. 14:16-17; Ara. 2:1-47). Si Lokas a mismo, ki inpaneknek na saw kadwan a napariparin, ta nachangay di Pablo do kadwan saw a byahi na. Dawa, an kadwan, myan naitolas do dyaya libro a, “yamen” mana “namen.”

Do sakbay a kapaybidi ni Jesus do hanyit, ki binilin na saw nanawhen naw a basta mangay sa do intiro a lobong a mangyangay so Maganayaya a Dāmag dyirad tabo a tawotawo. Binata na a kāna, “Mangay kamo dyirad tabo tawotawo do intiro a lobong, ta payparinen nyo sa nanawhen ko ... nanawhen nyo sa a magtongpal do tabo inbilin ko dyinyo” (Mt. 28:19-20). Dawa, somniknan saw apostolis saw a nangaskasaba so Maganayaya Dāmag yapo do Jerosalem, kan nakarapit sa do probinsya a Jodya kan Samarya kan aran mateng saw a idiidi do lobong (1:8). Do irahem no tatdo a poho a katawen, nakarapit Maganayaya Dāmag do syodad do Roma (28:16-31), kan dawri abaw nagsardengan na, ta sichangori, ki oyod a maiwarwaras dana do intiro a lobong.

Ki do dawri pa a chimpo, nanganohed sabaw totorayen daw no Jodyowaw, ta inapati da a si Jesus abaw Mesias da. No lang myan do aktokto da, ki iyaw kapagtongpal daw do linteg. Rakoh kakey da a mangpenpen so minsahyaw da Pedro kan Juan. Dawa, pinadas da sa a dimanen, as kan oyod a diniman da si Santiago. Ki aran komwan, alit na nayparo dana saw manganohed di Jesus a maynamot do sidong no Ispirito Santo dyira. Maynamot dyirad manganohed saw, ki kararaw a tinongtong daw nabayabayat do atataw no Timplo, as kan nāw da indaydayaw si Āpo Dyos. Siraw tabo tawotawowaw, ki inanyib da saw manganohed saw, as kan kararaw, ki myan saw bayo a nanganohed a pinarapa ni Āpo Dyos dyirad sigodaw a nanganohed (2:47).

Dawa, intolas ni Lokas do dyaya a libro siraw pinariparin dan apostolis saw tan ipaneknek na dyirad Jodyo saw a oyod a nagongar si Jesus. Tan komwan, mapatakan da a si Jesus iyaw Kristo a Mesias a mangisalikan dyira.

Aro saw Jodyo a nanganohed di Jesus, ki arwaro paw Dya-Jodyo a nanganohed. Ki no bata dan Jodyo saw, maisalakan sabaw Dya-Jodyo, an dyi sa monot do dadakay dan Jodyo. Dawa, inpakatoneng ni Āpo Dyos dyirad apostolis saw a aran sino, Jodyo mana Dya-Jodyo, ki maisalakan, kan omyan Ispirito Santo dya maynamot lang do kapanganohed di Jesus Kristo (10:1-11:18; 15:1-34). Nyaw kapatakan ta sya a iyaw chirin no Dyos a nanma naipakatong dyirad Jodyo saw a maynamot do kapangisalikan

na so tabo tawotawo, ki naitoroh dana do tabo a tawotawo. Dawa, aran sino a manganohed di Apo Jeso-Kristo, ki maisalakan.

Arwaro paw napariparin a dya naitolas do dyaya libro. Aran mabasa ta a maynamot do aro saw a makaskasdaaw a napariparin, ki mabasa ta pa a maynamot do aro saw a lidyat a naporin dyirad nanganohed saw.

No Naychakarwan No Nya Libro

No Kapagsagana Dan Apostolis A Mangipaneknek 1:1-26

No Kapangasaba Dan Apostolis Do Jerosalem 2:1-8:3

No Kapangasaba Dan Apostolis Do Jodya Kan Samarya 8:4-12:25

No Kapangasaba Ni Pablo 13:1-28:31

No Manoma A Kapagbyahi Ni Pablo 13:1-14:28

No Kapachimiting Da Do Jerosalem 15:1-35

No Somarono A Kapagbyahi Ni Pablo 15:36-18:22

No Chatatdo Na Kapagbyahi Ni Pablo 18:23-21:16

Do Jerosalem, Sesarea, Kan Roma 21:17-28:31

Aramid Siraw Pinariparin Dan Apostolis Saw

Pakatoneng

¹ Dyimom Teopilo, Do nanomaw a tolas ko, ki intolas ko a maynamot dyirad tabo saw a pinariparin ni Jesus kan iyaw nakapanganawo naw a nakayapod nakasiknan naw a mangnanawo a

² mandad arawaw a nakapaybidi syan Apo Dyos do hanyit. Ki do sakbay no nakapaybidi naw do hanyit, maynamot do panakabalin no Ispirito Santo, tinokos naw bilin naw dyirad apostolis* na a pinidi na a tobotoboyen na.

³ Ta do katayokaw no nakadiman kan nakapagongar na, nasanyib si Jesus a napaboya dyira[†] do irahem no apat a poho a karaw, as kan aro pinarin na a pangipaboya na a sigorado a nagongar. On, napaboya dyira, kan inbahebahey na dyiraw maynamot do pagaryan no Dyos.

⁴ Do naypisa, do nakapaychipeh daw no nanawhen na, inbilin ni Jesus dyira a komaro saba do Jerosalem, ta panayahen daw kangayaw no Ispirito Santo dyira. Binata na dyira a kana, "Panayahen nyo paw inkaryaw ni Amang ko dyinyo a iyaw binata ko naw dyinyo do nakarahan.

⁵ Si Juan a Mamonyag, ki binonyagan naw tawotawo so ranom. Ki papere dana karaw, as mabonyagan kamonchis Ispirito Santo."[‡]

No Kapaybidi Ni Jesus Do Hanyit

⁶ Do nakapirwa daranaw a naychipeh, inyahes dan apostolis saw di Jesus a kon da, "Apo, narapit danawriw oras a kabangon mo a mirwa so torayen namen do dya Israel tan dyi dana Romano mangitoray dyamen?"

⁷ Ki tominbay si Jesus dyira a kana, "Naitoroh aba dyinyo kapakatoneng so chimpoman ora a kaparin nawri, ta si Amang ko moyboh a myan so toray a mangikeddeng so mapariparin do masakbayan,

⁸ basbali a anchan mangay Ispirito Santo a omyan dyinyo, matorohan kamonchi so panakabalin tan inyo dananchiw mangsaksi dyaken. On, do Jerosalem saksyan nyonchi yaken, kan do intiro a Jodya kan Samarya, as kan aran mababawa saya a loglogar do intirwaya lobong."

* **1:2 1:2** No chakey na batahen apostol, ki "natoboy." † **1:3 1:3** 1 Kor. 15:5-8 ‡ **1:5 1:5** Lk. 24:49; Ara. 11:16

⁹ Do nakabata naw so nyaya, in-*inot* a naypatohos si *Jesos* do hanyit ranan katangatangay daw sya nandad nakawlib nad kademdemanaw.

¹⁰ Do dawri, do kayan daw a tomangay so kapaypaypatohosaw ni *Jesos*, naychihat a myan dadwa mahahakay a naylaylay so maydak, as kan naytēnek sa a nachitalin dyira.

¹¹ Binata da dyira a kon da, “Inyo a mahahakay a taga Galilya, āngo paw paytēnek nyo a tomangay? Iyaw nya *Jesos* a naikaro dyinyo a naypatohos do hanyit, ki maybidinchi a akmas nakaboya nyowaya so nakangay nad hanyit.”

No Kapaypidi Daw So Machitadi Di Jodas

¹² Sinpangan na, do katayokaw no nawri, komnaro dana sa do dawri a token a mayngaran so *Olibo*, as kan naybidi sad *Jerosalem*. No kabawa na, ki nagistayan asa a kakilomitro.

¹³ Do nakapakarapit daranaw do syodadaw, nangay sa do mamantohosaw a kwarton bahayaw a pagyanan da. Myan daw si *Pedro*, *Juan*, *Santiago* kan *Andres*, *Pilipi* kan *Tomas*, *Bartolome* kan *Matchew*, si *Santiago* a anak ni *Alpeo*, si *Simon* a mangis-ispal so kaidyan na, kan si *Jodas* a anak ni *Santiago*.

¹⁴ Siraw nya, ki nasa dana sa a nāw da a naydaydasal kontodo siraw kadwanaw a mababakes kan si *Maria* a ānang ni *Jesos* kan siraw aādi naw a mahahakay.

¹⁵ Do nakapaypahabas no araw, naychipeh saw manganohed saw di *Jesos*, ki myan ngataw bidang da a asa gasot kan dadwa poho. Do dawri, naytēnek si *Pedro* do salapen daw, as nakabata na sya dyira a kāna,

¹⁶ “Kakakteh ko, masisita a matongpal no myanaw do *Masantwan* a *Tolas* a iyaw inpatolasaw no *Ispirito Santo* di *Āri Dabid* do kaychowa paw a maynamot di *Jodas* iyaw nangidaolwaw siras nangayaw a nangtiliw di *Jesos*.[§]

¹⁷ As si *Jodas*, ki oyod a asa rarayay namen a apostolis do nakarahan, ta tingondo ni *Āpo Jesos* iya a nachipagsirbi dyamen.”

¹⁸ Komwan namarin di *Jodas*: No kwartaw a tangdan na do marahetaw a pinarin na, ki naosar a naigatang so tana. As maynamot do inawan na a mismo, ki nasday a naysasakeb, kan bomintak bodek naw kan minohtot chinayi naw.

¹⁹ Iyaw nya dāmag, nalisto a nagwaras dyirad tawotawo saw do *Jerosalem*. Dawa, pinangaranan daw nawri a tana so “*Akeldama*” do chirin da. No chakey na batahen, ki “*Tana a Nagatang Do Raya*.”*[†]

²⁰ Tinongtong ni *Pedro* naychirin a kāna, “Iyaw nya, ki intolas ni *Āri Dabid* do libro a *Salmo*:

‘Abo pakono tawo do bahay naw, kan abo pakono omyan daw.’

‘Myan paw naitolas do *Salmo* a kāna,

‘Myan pakono omtadi sya do pagrebbengan naya.’[†]

²¹⁻²² “Dawa, masisita a mamidi ta so asa a omtadi di *Jodas* tan myan machiraman dyamen a mangipaneknek so nakapagongaraya ni *Āpo Jesos*. *Machita* a iyaw tawowaw a nāw na minononot di *Jesos* do kayan na paw a nachirayay dyaten nakayapod nakapamonnyagaw ni *Juan* a nandad nakahapaw sya no *Dyos* a yapo dyaten a naybidi do hanyit.” Nyaw binata ni *Pedro*.

§ 1:16 1:16 Sal. 41:9 * 1:19 1:19 Mt. 27:1-8 † 1:20 1:20 Sal. 69:25; 109:8

²³ Do katayokaw ni Pedro a naychirin, ki myan saw dadwa paypidyan da. No asa si Jose mana Josto a pinangaranan das Barsabas kan si Matias.

²⁴ Katayokan nawri, naydasal sa, "Āpo, chapatak mo an āngo myan do aktokto no tabo a tawotawo. Dawa, ipaboya mo dyamen an sino dyirad dadwayaw pidyen mo

²⁵ a machitadi di Jodas, ta tinadyichokodan naw rebbeng naw a asa apostol, as kan nakangay na do yanan naw a maikosto dya."

²⁶ Do nakatayoka daranaw a naydasal, nagbibinonot sa. Ki si Matias nabonot da a machirapa dyirad asa pohwaw kan asa a apostolis.

2

No Kangayaw No Ispirito Santo

¹ Do nakarapit naranaw no araw a Pentekostes,* naychipeh sa tabo nanganohedaw do asa yanan do Jerosalem.

² Ki naychihat a nadngey daw akmas banerberaw no mayit a salawsaw a yapod hanyit a nangay dyira a nangapno so intirwaw a bahay a naychipehan da.

³ Sinpangan na, myan naboya da a akma saw asdeb no apoy a nasisyay kan tayisa sa domnina do katakatayisa dyira.

⁴ Do dawri, napno sa do Ispirito Santo, kan insiknan na sa pinaychirin so matatarek a kapaychirin a dyi da ninanawo.

⁵ Ki do dawri, myan saw Jodyo a omyan do Jerosalem a yapod aro a matatarek a nasnasyon do lobongaya. As siraw nyaya a Jodyo, ki oyod a dayāwen daw Dyos.

⁶ Ki do nakadngey dan tawotawo saw so napaniparinaw daw, yangay da a chiniban. Nableg sa tabo do nakadngey daw siras manganohedaw a naychirin so chirinaw no katakatayisa dyira do nakayanakan daw a idi mana tana.

⁷ Taywara naklat kan nasdaawan sa a naysin-iiyahes a kon da, "Aysa, āngo nya? Taga Galilya sabawriw nya tawotawo a maychiychirin?"

⁸ Ki āngo ta madngey no katakatayisa dyaten dyaw bokod na chirin a ichirichirin da?

⁹ Myan saya dyaten dyaw taga Partya, Medya, kan Elam. Myan pa sayaw taga Mesopotamya, Jodya, kan Kapadosya. Ari pa sayaw yapod Ponto kan Asya,

¹⁰ Prigya kan Pampilya, taga Egipto kan siraw yapwaya do Libya do masngenaw do Sirene. Myan pa saya dyaw taga Roma a

¹¹ Jodyo kan Dya-Jodyo a minonot do rilihyon no Jodyo. Myan pa sayaw kadwan dyaten a yapod Kreta kan Arabya. Ki madngey taya tabo do nakayanakan taw a chirin iyaw ibahebahey daya a maynamot do makaskasdaaw saya pinarin no Dyos!"

¹² Malit sa naklat kan nariribokan, as naysin-iiyahes sad katakatayisa dyira, "Āngo chakey na batahen no nyaya?"

¹³ Ki siraw kadwanaw dyira daw, insisyabak da a kon da, "Nabok saya as dawa!"

No Minsahi Ni Pedro

* **2:12:1** No chakey na batahen Pentekostes, ki "singkwinta." Ta nawriw dān da a mamarin sas asa pista an makahabas danaw dadima poho a karaw a yapod Pistan Nakahabas no Anghil. Ki nawriw pista no kapagranyi da, as kan iyaw kararakohan a pista dan Jodyo. Eks. 2:16; Leb. 2:14-16; Deot. 16:9-12

14 Do dawri, naytēnek sa Pedro kan siraw asaw a poho kan asa apostolis do salapen da, as nakapakalyak ni Pedro a nangibahey sya dyirad tawotawo saw a kāna, “Inyo a kapayngay ko a Jodyo kan inyo a tabo a omyan do dya Jerosalem, adngeyen nyo chakey kwaya ibahey dyinyo, ta ilawlawag ko an āngo naparinya dya.

15 Nabok sabaw nya tawotawo a akmas myan do aktokto nyo. Namna! Ari payad abo ālasnwebi sichamabekas!†

16 Komwan aba, ta nyaw inpaipadto no Dyos di Propīta Joel a kāna,

17 ‘Do panawdyan saya a araw, ki pengden ko sanchi a tabo tawotawo so yapod Ispirito ko tan makneb sanchi. As siranchiw anak nyowaw a mahahakay kan mababakes, ki mangipadto sanchis ipakatoneng kwaw dyira do tawotawo. Pagparmataen ko sanchiw babbarwaw, as paytayenepen ko sanchiw mangalkemaw.

18 Komwan sanchiw pachirawatan saw a mahahakay kan mababakes a magsirbi dyaken. Do dawri sanchi a araw, pengden konchi dyiraw yapod Ispirito ko. As maynamot do panakabalin no nya Ispirito a myan dyira, ki ipadto danchiw ipakatoneng kwaw anchi dyira.

19 Mapaboya konchis makaskasdaaw do hanyit, as kan aran do tanaya, myan anchiw pangilasinan a raya, apoy, kan matokpoh a ahob.

20 Maysarinchiw araw, as kan manyibayanchiw bohān a akmay raya sakbay no mabīlegaw kan makaskasdaawaw a araw a kangay no Āpo.

21 Aran sinonchi a manawag di Āpo so kāsi na dya, ki maisalakan anchi.’ †‡

22 Tinongtong ni Pedro naychirin, “Inyo a kapayngay ko a kapotōtan ni Israel, adngeyen nyo nyaya chirin ko. Malawag a maboya a si Jesos a taga Nasaret, ki oyod a tinoboy ni Āpo Dyos. Ta maynamot do panakabalin no Dyos, pinarin sa ni Jesos makaskasdaawaya a milagro kan pangilasinan. Chapatak nyo saw nya, ta naporin sa do omdibon nyo, as kan myan sa dyinyo dya sichangori iyaw mismo a nakaboya sya.

23 Si Āpo Dyos a mismo nangikeddeng, kan iyaw akin panggep do kaychowa pa a naiparawat si Jesos dyinyo, as kan oyod a inpadiman nyo dyirad marahet saya a tawotawo do nakaipailansa nyo sya do kros.

24 Ki pinagongar ni Āpo Dyos, kan winayawayaan na do panakabalin no kadiman, ta polos a maparin aba pagpeten no kadiman.

25 Ta nyayaw inpadto ni Āri Dabid a maynamot dya a kāna, ‘Pirmi kwa maboya si Āpo ko. Iya, ki myan do kawatan ko tan dya kwa mariribokan.

26 Maynamot do dyaya, masoyot ako, as kan chasoyot ko naymo a dayāwen. On, myan rakoh a kapagnamnama ko dyimom Āpo. Ta aran madiman inawan ko, ki

27 sigorādohen ko a nonolay mo abanchiw pahad ko do yanan nadiman. On, nonolay mwaba iyaw masantwanaw a pachirawatan mo a mahta do pangilabengan.

28 Inpaboya mo na dyaken iyaw no rarahan a mangay do kabyayan, as kan ultimo danaw kasoyot ko a maynamot ta myan ka dyaken.’ †§

29 Do dawri, ki tinongtong ni Pedro naychirin a kāna, “Kakakteh, matored ako a mangibahey dyinyo maynamot do kapoonan taw a si simna

† 2:15 2:15 Iyaw no ālasnwebi an mabekas, ki iyaw no oras dan Jodyo a maydasal. Koman sas karni kan minom sas arak an mahep lang. Eks. 16:8 ‡ 2:21 2:21 Joel 2:28-32 § 2:28 2:28 Sal. 16:8-11

Dabid. Iya, ki nadiman kan naitanem, ki mandas changori, ari paw tanem naw do yanan taya.

³⁰ Ta si simna Dabid, ki asa propīta, kan chinapatak naw inkaryaw no Dyos dya a payparinen nanchiw asaw dyirad kapotōtan naw a āri a machitadi dya.

³¹ On, maynamot ta asa propīta si Dabid, ki inchirin na maynamot do nakapagongaraw ni Kristo,* ta inpadto na a dya matokos do yananaw no kadiman, as kan dya mahtaw inawan na.

³² Iyaw nyaya, ki si Jesus a pinagongar no Dyos. As an yamen, ki maipaneknek namen maynamot ta nayboboya kami a mismo do nakatayokaw no nakapagongar na.

³³ Sichangori, ari dana pinaydisna ni Āpo Dyos si Jesus do makawanawan a trono na do hanyit. On, rinawat na a yapod Āmang na a Dyos iyaw inkaryaw no Dyos a iyaw Ispirito Santo, as kan pinenged na dyamen. Iyaw nya danaw madngey nyowaya kan maboya nyowaya sichangori, ki yapod dyaya a Ispirito Santo.

³⁴ Ta sympri nangay abas Dabid do hanyit, ki alit na intolas na a kāna, ‘Si Āpo inbahey nad Āpo ko a, “Maydisna ka do kawanan kwaya a ³⁵mandad kaābak ko siras kabosor mo saya, kan ipapitapita ko sad kokod mwaya.”’†

³⁶ “Dawa,” kāna ni Pedro, “inyo a kapotōtan Israel, malawag kaibahey ko sya dyinyo a nyaya Jesus a inpailansa nyo do kros, ki pinayparin ni Āpo Dyos a Āpo kan Kristo.”

³⁷ Do nakadngey dan tawotawowaw so nyaya chinirin ni Pedro, taywara a nasalid danaw aktokto da. Dawa, inbahey dad Pedro kan siraw kadwan saw a apostolis kon da, “Kakakteh, āngo paro machita parinen namen?”

³⁸ Ki inatbay san Pedro a kāna, “Magbabāwi kamo a katakatayisa do gatogatos nyo, kan magpabonyag kamo a pangipaboyan nyo so kapachasa nyo na di Āpo Jeso-Kristo. Tan komwan, mapakawan kamo do gatogatos nyo, kan marawat nyonchiw sāgotaw no Dyos a Ispirito Santo.

³⁹ Ta nyaya, ki inkari ni Āpo Dyos dyinyo kan siraw kapotōtan nyo saw kan sira tabo tawotawo do mateng saya a yanayanan, as kan sira tabo tawagan saw ni Āpo ta a si Āpo Dyos.”

⁴⁰ Do dawri, aro paw inchirin ni Pedro a pinangballaag kan pinangbagbaga siras nangadngedngesyaw a kāna, “Maisalakan kamo pakono tan dyi kamo a mairaman do dosa daya no marahet kan matotoleng saya a tawotawo sichangori!”

⁴¹ Siraw nanganohedaw do chirinaw ni Pedro, ki nagpabonyag sa. Do dawri a araw, myan sigoro tatdo a ribo naparapa do bidang daw no nanganohed saw daw.

⁴² Inpasnek daw nachinanawo dyirad apostolis saw, as kan nāw da nachichasa dyira a nachikayban, nagkomonyon, kan naydaydasal.

No Kabibayay Dan Manganohed

⁴³ Do dawri, katakatayisaw nasnasdaawan kan nāmo, as kan aro nari-parin dan apostolis saw a milagro kan makaskasdaaw a pangilasinan a maynamot do panakabalinaw no Dyos a myan dyira.

* **2:31 2:31** Mana “Mesias,” no pinidi no Dyos. † **2:35 2:35** Sal. 110:1; Mt. 22:44; Heb. 1:13

⁴⁴ Ki siraw tawotawo saw a nanganohed, tinongtong daw naychichipeh do asa yanan, kan nasa danaw kapangtokto da. Ta aran warawara da, ki inbidang da a dyira da a tabo.

⁴⁵ Inlāko daw warawara da saw kan tana da saw, as nakaiwaras das kwartaw a insidong dyirad rarayaw da saw sigon do makachita.

⁴⁶ Kararaw a tinongtong daw nabayabayat a naydasal do atataw no Timplo.[‡] Naychaychatoyo sa a nachihanghang do kāda bahabahay da, as kan nagkomonyon sa daw. On, pinarin daw komwan a masoyosoyot kan madadam so panggep.

⁴⁷ On, nāw da indaydāyaw si Āpo Dyos, kan siraw tabo tawotawowaw, ki myan kanyib da dyirad manganohed saw. Kararaw, ki myan saw bayo a nanganohed a insalākan ni Āpo Dyos, as kan pinarapa na sa dyirad nanganohedaw di Jesus.

3

No Nakapya No Tawowaw A Piday

¹ Do asaw a karaw, do kaalas tres do kamakoyab, nangay sa Pedro kan Juan do Timplowaw do orasaw no kapaydasal.

² Ki myan nawara do rowanganaw no Timplo a mayngaran so “Mapintas a Rowangan” a asa mahakay a naiyanak a piday. Kararaw a isiisiwen da a patodahen do rowanganaw tan limosan das kwarta no somdep saw do Timplo.

³ Do kaboya naw sa Pedro kan Juan a somdep dana do Timplo, nachikakaāsi dyira a torohan das kwarta.

⁴ Do dawri, pinnereng da Pedro kan Juan, as nakaibahey sya dya ni Pedro a kāna, “Chiban mo yamen!”

⁵ Insigida pinaylāgaw san pidayaw a chiniban, ta hahawen na a myan itoroh da dya.

⁶ Ki binata ni Pedro dya a kāna, “Aba polos kwarta namen a maitoroh namen dyimo. Ki no myan dyamen, nawriw itoroh namen dyimo. Bilinen koymo a maynamot do toray ni Āpo Jeso-Kristo a taga Nasaret, maytēnek ka kan makayam ka na!”

⁷ Sinpangan na, inigpet ni Pedro kawanaw a tanoro no pidayaw, as nakasidong na sya pinaytēnek. Ki nanyeng a naypayit saw kokod naw.

⁸ Do dawri, ki insigida a naytēnek mahakayaw, as nakayam dana. Sinpangan na, nachirayaw da Pedro kan Juan a somindep do Timplowaw. As do kadama naw a mayam, ki lomnaglagto a mangidaydayaw so Dyos.

⁹ Sira tabo tawotawo saw do Timplowaw, ki naboya da a nakayam danaw mahakayaw a mangidaydayaw so Dyos.

¹⁰ Ki do nakailasin daw sya a iyaw maydidisnaw a machilimlimos do pangaranan daw so “Mapintas a Rowangan” do Timplowaw, naklat sa kan nasdaawan sa do naporinaw dya.

No Minsahi Ni Pedro Do Timplo

¹¹ Do dawri, nangay sa Pedro kan Juan do yananaw no pachisironan do Timplo a pinangananan das “Portikon Solomon,” ki nachikaday mahakayaw dyira. Ki sira tabo tawotawo saw daw, nayyayo sa nangay do yanan daw, ta nasdaawan sa a maynamot do dyaya a naporin.

[‡] **2:46 2:46** No dadakay no Jodyo do kararaw, ki maydasal sa do Timplowaw do ālasnwebi, as kan do ālastres an makoyab. Ara. 3:1

12 Ki do nakaboyaw dyira ni Pedro, inbahey na dyira a kāna, “Inyo a kapayngay ko a kapotōtan ni Israel, āngo ta masdaaw kamo, kan āngo ta mōchidngan nyo yamen? Bata nyo anwan yapod ayit namen mana yapod kaganay namen nanghapan nya tawo a nakayam ah?”

13 Yamen aba, an dya si Āpo Dyos a mismo a iyaw dinaydāyaw daw no kapoonan ta saw a sa simna Abraham, Isaak, kan Jakob. On, iyaw nya Dyos da iyaw napapya so nyaya mahakay tan mirwa maidaydayaw pachirawatan naya a si Jesus. Ki inparawat nyo a naipadiman, as do kakeyaw ni Gobirnadōr Pilato a mapakakaro sya, chinakey nyo aba polos.

14 On, chinaskeh nyo iyaw nyaya a Masantwan kan Malinteg a yapo do Dyos,* basbāli a nawriw pinipya nyo a mapalobosan mangdimdimanaw so tawo.

15 On, inpadiman nyo iyaw pakayapwanaw no byay. Ki pinagongar ni Āpo Dyos, as kan yamen mangsaksi sya.

16 Iyaw nya mahakay a maboya nyo kan chapatak nyo, ki napayit a maynamot do panakabalin ni Jesus kan iyaw kapanganohed namenaya dya. On, maynamot do kapanganohed di Jesus, intoroh ni Āpo Dyos do dyaya mahakay komplito a nakapya na kan mismo nyo a naboya sichangori.

17 “Sichangori a kakakteh, chapatak ko a iyaw pinarin nyowaya di Jesus, ki maynamot do dyi nyo a nakaawātan a iya, ki iyaw tinoboyaw ni Āpo Dyos. Masaw a dyi da naawātan pangpangolo nyo saw.

18 Ta nyaw nakatongpalan no inpaibahebaheyaw no Dyos dyirad tabo saw a propita na do kaychowa a iyaw nya Kristo, ki machita malidyatan.

19 Dawa, machita magbabāwi kamo nad gatogatos nyo, kan machonot kamo na do chakeyaw ni Āpo Dyos tan pakawanen naynyo kan wayaken naranaw gatogatos nyo.

20 Ta an parinen nyo komwan, myan anchi dyinyo kaydamnayan no kapangtokto nyo kan kasoyot nyo a yapod Āpo Dyos, as kan pirwahlen nanchi a toboyen a maybidi dya si Jesus a iyaw Kristo a napidi a mangay anchi a mangitoray dyirad manganohedaw dya.†

21 Ki sichangori, machita a nāw pan Jesus do hanyit mandad orasaw a kapabayo sya tabo ni Āpo Dyos, ta nawriw inpaibahebahey naw kaychowa dyirad masantwan saw a propita na.

22 Nyaw binatan Moyses kaychowa a kāna,

‘Si Āpo Dyos anchi iyaw manoboy dyinyo so akma dyaken a propita a kapayngay nyo a Israelita. Machita adngeyen nyo a maganay kan anohdan nyo a tabo ibahey na.

23 Maynamot ta aran sino a dya manganohed do ibahey na, ki pasyaen na sanchi ni Āpo Dyos dyirad tawotawo na, as kan dimanen na sanchi.’‡

24 “Ta aran sira tabo propitaw a nakayapod Samuel kan siraw somnaronwaw a nachitadi dya, ki aran sira, inbahey da a maynamot do mapariparinaya sichangori a chimpo.

25 Ki dyira ta a Jodyo no karyaya ni Āpo Dyos a inpaibahey na dyirad propita na saw kaychowa, as kan nairaman ta na do tolagaw ni Āpo Dyos dyirad kapoonan ta saw. Ta inkari na di simna Abraham a kāna,

* **3:14 3:14** No chakey na batahen “Masantwan kan Malinteg a yapo do Dyos,” ki “Mesias” mana “Kristo” a Mangisalikan. Isa. 53:11 † **3:20 3:20** Mt. 24:14; Mk. 13:10; 2 Ped. 3:12 ‡ **3:23 3:23** Deot. 18:15; 18:18-19; Ara. 7:37

'Maynamot do kapotōtan mo, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do lobongaya.'§

²⁶ Ta yaten a Jodyo, ki pinanma na yaten no Dyos a binindisyonan do nakapidi kan nakatoboy naw so tobotoboyen na a si Kristo a mangay a mapagbabāwi dyaten do marahetaya a kaparin ta." Nawriw binata ni Pedro dyira.

4

No Kaidarom Das Pedro Kan Juan

¹ Ki do dawri, do kadama paw da Pedro kan Juan a maychichirin dyirad tawotawo saw, ki nawara sa daw papadyaw kan iyaw kapitanaw no magbanbantay saw do Timplowaw, as kan siraw no Sadosyowaw a dya manganohed do kapagongaraw no nadiman.

² Nakasoli sa maynamot do kainanawo da Pedro dyirad tawotawo saw a si Jesus, ki nagongar. As an komwan, maparin sa magongar nadimanaw a tawotawo.

³ Tiniliw da sa, as nakaposek da sira do bahodan. Naychararakan sa daw maynamot ta nahep dana.

⁴ Ki aran komwan, aro nanganohed dyirad tawotawowaw a nakadngey so inbahey daw da Pedro. Do dawri, no bidang da no mahahakay saw a nanganohed, ki nagistayan dana a nakarapit do dadima a ribo.*

⁵ Ki do kamabekas danaw, siraw pangpangolo daw no Jodyo saw kan siraw panglakayen daw kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki naychichipeh sa do asa yanan do Jerosalem.

⁶ Myan sa daw sa Anas a iyaw katotohosanaw a padi, kan si Kaypas, Juan a yapod pamilya ni Anas, Alehandro, as kan siraw kadwan saw a mahahakay a kakabagyan ni Anas.†

⁷ Do dawri, inhapah da si Pedro kan Juan do kasalasalapan daw, as nakaiyahes da sya dyira, "Āngo a panakabalin mana sino akin toray so pariparinen nyowaya komwan a napakayam so pidayaya?"

⁸ Ki napno si Pedro so panakabalin no Ispirito Santo, as kan initbay na dyira a kāna, "Madaydayaw a pangpangolo kan panglakayen!

⁹ An nawriw iyahahes nyo dyamen sicharaw iyaw maganayaw a pinarin namen do pidayaw a mahakay kan maypāngo nakapya na,

¹⁰ palobosan nyo yaken a mangilawlawag dyinyo kan siraw tabo tawotawowaya do Israel. Makapaytēnek sichangori iyaw nya mahakay do salapen nyowaya a napyan maynamot do panakabalinaw kan torayaw ni Jeso-Kristo a taga Nasaret a iyaw inpailansa nyowaw do kros a pinagongar no Dyos.

¹¹ Nyaw inpangarig na a bato a naitolas do Masantwanaya a Tolas a kāna,

'Iyaw nawri a bato a inpoha nyo, inyo a mapatnek so bahay, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato a mangpayit so nawri a bahay.‡

¹² "On, si Jesus lang myan so panakabalin a mangisalakan so tawotawo. Si Jesus lang, ta abaw matarek do lobongaya a naitoroh dyirad tawotawo tan maisalakan sa." Nawriw binata ni Pedro.

§ 3:25 3:25 Gen. 22:18 * 4:4 4:4 Ara. 2:41 † 4:6 4:6 Si Anas, ki iyaw katotohosan a padi do tawen 6 a nandang A.D. 14. Si Kaypas, ki iyaw manogangaw ni Anas, as kan iyaw oyod a katotohosan a padi do dawri. Ta iyaw toray na, ki do tawen A.D. 18 nandang 36. An maynamot di Juan, ki sigoro asa anak ni Anas, kan iyaw nachitadi di Kaypas do tawen A.D. 36. ‡ 4:11 4:11 Sal. 118:22; Isa. 28:16

¹³ Do nakaboya dan pangpangolo saw no Jodyo so katored daw da Pedro kan Juan a naychirin, kan napatakan da a abo ādal da kan sinsinan sa a tawo, nasdaawan sa. Binigbig da pa a sira, ki rarayay sa ni Jesos.

¹⁴ As maynamot do nakaboya daw so mahakayaw a napyan a maytēnek do katanged daw, ki abaw naibahey da maikontra dyira.

¹⁵ Dawa, pinahbot da sad pagmimitingaw daw a ranan nakapagtotolag da.

¹⁶ Inbahey dad katakatayisa dyira a kon da, “Āngo paro parinen ta dyirad dyaya tawotawo? Ta tabwaya tawotawo do Jerosalem, ki napatakan daranayaw nyaya milagro a pinarin da, kan mailibak tabaya.

¹⁷ Mapya āno an parinen taw komwan tan mapenpen taw kakayamkam no nya dāmag do tawotawo. Amomohen ta sa tan dyi da pirwahan a ibahey iyaw maynamot do ngaranaw ni Jesos.”

¹⁸ Do dawri, pinirwa da sa tinawagan, as kan mayit iyaw nakaballaag da sira a dyi da polos a chirichirinen mana inanawo maynamot di Jesos.

¹⁹ Ki tominbay sa Pedro kan Juan a kon da, “Ibahey nyo pa dyamen an āngo maganay a parinen do salapen Āpo Dyos: Anohdan namen inyo mana si Āpo Dyos?

²⁰ Amnan yamen, maparin namen aba aryan a ibahebahey saw makaskasdaaw saw a naboya namen kan nadngey namen di Jesos.”

²¹ Do dawri, pinirwa darana sa inamomo, as nakapalobos darana sira komnaro. Aba polos nadongso da tan dosāen da sa. Āsa pa, ki namo sa do kārway no tawotawo, ta nagdaydayaw saw tawotawo do Dyos maynamot do makaskasdaawaya a naporin.

²² Ta iyaw mahakayaw a piday a napyan, ki nasorok dana apat a poho tawen na.

No Kapaydasal Dan Nanganohedaw Di Jesos

²³ Do nakawayawaya daranaw da Pedro kan Juan, taros sa naybidi dyirad rarayay da saw, kan inpadāmag da dyiraw inbahey daw no matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen saw.

²⁴ Do nakadngey daw sira no rarayay da saw, nasa sa naydasal do Dyos a kon da, “O, Āpo namen a manakabalin, imo namarswa so hanyit kan tana, as kan no tāw kan no tabo a myan dyira. §

²⁵ Maynamot do panakabalin no Ispirito Santo, inpaibahey mom Āpo di Āri Dabid a kapoonan namen a tobotoboyen mo a kāna, ‘Āngo ta nakasoli saw Dya-Jodyo, kan āngo ta nagranta saw tawotawo so abos sinpaspangan?*

²⁶ Naychichipeh saw ar-āri kan siraw magtotorayaw do lobongaya a nagsagāna a machigobat di Āpo kan di Kristo a iyaw pinidi naw a mangisalakan.’*

²⁷ “Oyod a natongpal danaw intolasaw ni simna Āri Dabid do dya syodad a Jerosalem. Ta si Āri Herodes kan si Ponsoy Pilato, as kan siraw Jodyo kan Dya-Jodyo, ki nabayabayat kan nagtotonos sa a machikontra di Jesos a iyaw masantwanaw a pachirawatan mo a pinidi mo.

²⁸ On, pinarin daw tabo nyaya a maynamot do panakabalin mo, ta tod da tinongpal sigodaw a inkeddeng mo kaychowa pa.

²⁹ Sichangori, mo Āpo, chiban mo paw kapangamomo dāya, kan sidongan mo yamen a tobotoboyen mo tan maypaypatored kami pa a mangichirin so chirin mo a aba polos kamwamwan namen.

³⁰ Ipaboya mo paw panakabalin mo a kapamapya siras maganyit saw, as kan kapamarin so milagro kan makaskasdaaw a pangilasinan a maynamot do bileg no toray ni Jesus a iyaw masantwanaya a pachirawatan mo.”

³¹ Do dawri, do nakatayokaw no dasal da, nagoyogoyon bahayaw a nakakpehan da, as kan naypayit no Ispirito Santo a nangapno so katakatayisa dyira do panakabalin na. Do dawri, naypatored dana sa nangibahebahey so chirin no Dyos.

No Kaasa Da Do Kapangtokto Kan Kapagtonos

³² Sira tabo nanganohedaw, ki nasa dana sad kapangtokto kan kapagtonos. Abaw nakabata sya a tanyan naw myanaw dya, ta no dyiran asa, ki dyira da tabo.

³³ As siraw apostolis saw, ki naypaypayit paw panakabalin da do nakatongtong daw a nangipaneknek so nakapagongaraw ni Āpo Jesus, as kan maboslon iyaw bindisyon ni Āpo Dyos dyirad tabo saw a nanganohed.

³⁴ Do dawri, abaw pagkorāngan da, ta siraw myanaw so tana mana bahay, ki yay da sa inlāko. As iyaw nahap daw do naglakwan daw, ki

³⁵ intoroh da dyirad apostolis saw, kan bininglay da dyirad nanganohedaw a makachita sya.

³⁶ On, komwan pinarin ni Jose a asa kapotōtan ni Lebi a nayanak do Chipre a pinangaranan dan apostolis saw so Bernabe. As no chakey na batahen Bernabe, ki “Mangahwahok a Tawo.”

³⁷ Ki iyaw nya Bernabe, ki inlāko naw bengkag naw, as nakahap nas naglakwanaw a inyangay dyirad apostolis saw.

5

Sa Ananyas Kan Sapira

¹ Ki myan asa mahakay a mayngaran so Ananyas, kan no ngaran baket na, ki si Sapira. Naglako sa so kadwan a tana da.

² Do nakatayoka daw a naglako, nagtolag sa maychabahay a dyi da itoroh a tabo naglakwan daw. Dawa, kinapya daw kadwanaw. As no nabidinaw, inyangay ni Ananyas a intoroh dyirad apostolis saw, as nakabata na sya dyira, “Cha dyaw naglakwan namen so tana namenaw.”

³ Ki binatan Pedro dya a kāna, “Ananyas, āngo ta pinalobosan mo si Satanas a mangitoray do byay mo tan mayparin ka asa maybayataw do salapen no Ispirito Santo do nakakapya mo so rayayaw no naglakwan mo so tana mo?”

⁴ Do dyi mo paw a naglakwan so tana mwaw, dyira mwabawri? As do nakailako mwaw sya, taywaran dya myan dyimo iyaw panakabalin an āngo parinan mo so naglakwan mo? Ki āngo ta pinarin mo komwan? Tawo abaw binayatawan mo, an dya si Āpo Dyos!”

⁵ Do nakadngeyaw syan Ananyas so nawri a chirin Pedro, nanyeng a nalba a nadiman. Dawa, myan rakoh a nakamo da tabon nakadngeyaw sya.

⁶ Sinpangan na, siraw kadwanaw a babbaro a myan daw, ki sindep da yangay a binedbed* bangkayaw ni Ananyas, as nakakatkat da sya inyangay a intabon.

⁷ Sinpangan na, nakahabas tatdo a kaoras, somindep si Sapira a baket na, ki chapatak naba an āngo naparin di lakay na.

⁸ Ki do dawri, inyahas ni Pedro dya a kāna, “Oyodawri a nya dana tabo naglakwan nyos tana nyowaw?”

Ki tominbay si Sapira a kāna, “On, nawryaw a tabo.”

⁹ Ki initlep ni Pedro dya a kāna, “Tolag nyo sawen kan lakay mo! Āngo ta nagtolagan nyo mangsoot so Ispirito Santo? Madngey moriw kadagpas daya do pantawayan nangayaw a nangitabon di lakay mo? Changori, imo isarono da pahboten.”

¹⁰ Nanyeng a nalba a nadiman si Sapira. Sinpangan na, do nakapirwa daw a somindep no babbaro saw, naboya da a nadiman. Dawa, yangay darana intabon a pinatangked do yananaw ni lakay na.

¹¹ Ki taywaraw nakamo dan tabo saw a nanganohed kan aran siraw kadwanaw a nakadngey so nyaya naparin, ki naychinyabot sa.

No Kāro No Milagro Kan Makaskasdaaw A Naparin

¹² Do dawri, siraw apostolis saw, ki namariparin sa so aro a milagro kan pakaboyan a makaskasdaaw dyirad tawotawowaw. As siraw tabo a nanganohed, ki nagtotonos sa a nabayabayat do pachisironanaw do Timplo a pinanganan das “Portikon Solomon.”

¹³ As siraw dyaw a nanganohed, ki chināmo daw nachiraman dyirad gropo daw no nanganohed. Ki aran komwan, taywaraw kanyib da sira.

¹⁴ Ki naypayparo saw mahakay kan mababakes a nanganohed di Apo Jesus, kan nainayon sa do bidang daw no nanganohed.

¹⁵ Dawa, maynamot do kapangpapapya daw no apostolis saw, inyangay dan tawotawo saw maganyit saw do kalkalsāda kontodo katri kan apin da, ta hahawen da a an homabas si Pedro, aran maanyinwan naw kadwan dyira, ki mapyan.

¹⁶ As myan pa saw reprep a tawotawo a yapod matatarek saw a idiidi do omdibonaw do Jerosalem a nangyangay so maganyit da, as kan siraw intorayanaw no marahet a ispirito, ki napapya sa kan maganay dana sa tabo.

No Kaidadanes Dan Apostolis

¹⁷ Do dawri a napariparin, iyaw katotohosanaw a padi kan tabo saw rarayaw a bonggoy dan Sadosyo saw, ki taywaraw kaimon da dyirad apostolis saw.

¹⁸ Inpatiliw da saw apostolisaw, as nakaipabahod da sira.

¹⁹ Ki do dawri a ahap, myan asa a anghil no Apo a nangay a nangiawang so pantaw saw do dawri a bahodan, as kan pinahbot na sa.

²⁰ Binata na dyira a kāna, “Yangay nyo a itēnek do Timplo a inanawo dyirad tawotawo saw iyaw maynamot do bayowaya kan abos pandan a byay.”

²¹ Do kamabekasanaw, somindep saw apostolisaw do Timplowaw, kan insiknan daw nangnanawo dyirad tawotawowaw a akmas inbaheyaw no anghil dyira.

* 5:6 5:6 No parinen dan Jodyowaw an myan madiman, ki manghap sas manaro a ayowayob, as kabedbed das bangkayaw a yapod oho naw mandad kokod naw.

Ki do kawara daw no katotohosanaw a padi kan siraw rarayay na saw, ki tinawagan da sa tabo panglakayen saw kan pangpangolo dan Jodyowaw a siraw mimbro saw no konsiho da a mayngaran so Sanhedrin tan magmimiting sa do parinen da dyirad binahod daw. Sinpangan na, nanoboy sa so mangay a omhap siras binahod daw tan paytêneken da sad salapen daw.

²² Ki do nakapakarapit dan tinoboy da saw do bahodanaw, nachich-wasan da saba daw apostolisaw. Dawa, naybidi sa nangibahey sya a kon da,

²³ “Namna! Maganayaw nakaitolbek no bahodanaw, kan myan saw a maytêneken a magbanbantay gwardyaw. Ki do nakaywang namenaw sya, abaw tawo a naboya namen do irahem!”

²⁴ Do dawri, do nakadamagaw syan kapitanaw no magbanbantay saw no Timplowaw kan do nakadamagaw syan matotohos saw a papadi, nariribokan sa an komayamkam nya namarin.

²⁵ Nahay abas dêkey, myan nawara a nangibahey sya a kâna, “Taywaran dyi sa ari a maytêneken do Timplo a mangnanawo so tawotawo binahod nyo saw?”

²⁶ Do nakadngey daw so nyaya, nangay kapitanaw kan siraw opisyalisaw a nanghap sira. Ki pinilit da saba, ta ângo nchan makasoli saw tawotawowaw dyira, as agsidan da sa so bato.

²⁷ Do nakahap daranaw siras apostolisaw, pinaytêneken da sad salapen daw no Sanhedrinaw, as nakapanahaheh no katotohosanaw a padi dyira.

²⁸ Binata na dyira a kâna, “Mayit nakaibilin namen sya dyinyo a dyi nyo na tongtongen mangnanawo so maynamot do nyaya a Jesus. Chiban nyo pinarin nyowaya sichangori! Nagwaras danaya do intîrwaya Jerosalem innanawo nyowaya, as chakey nyo paya ipagatos dyamen nakaipadimanaw.”

²⁹ Ki tominbay si Pedro kan siraw rarayay na saw a apostolis a kon da, “Sino maybadiw a tongpalen namen, inyo mana si Âpo Dyos?”

³⁰ Oyod a inpadiman nyo si Jesus do nakaipalidyalyat nyowaw sya do kros. Ki aran komwan, iyaw Dyos no kapoonan ta saw, ki pinagongar na.

³¹ Sichangori, pinatohos no Dyos do katotohosan a saad do makawan na, as pinayparin na a Pangolo kan Mangisalakakan ta. Tan komwan, yaten a kapotôtan Israel, ki myan chansa ta a makapagbabâwi tan mapakawan ta do gatogatos ta.

³² Sichangori, yamen mismo a mangsaksi dyirad dyaya napariparin, as kan yamen aba lang, ta iya paw Ispirito Santo a iyaw intorohaw no Dyos dyirad manganohed dya, iyaw mangipanpaneknek a oyod nyaya.”

³³ Ki do nakadngey das Pedro a naychirin so komwan, ki naypataywaraw nakapakasoli da no mimbro saw no Sanhedrin, as kan chakey darana sa dimanen siraw apostolisaw.

³⁴ Ki myan daw asaw a Parisyo a mayngaran so Gamaliel. Iyaw nyaya, ki asa dyirad mamaistrowaw do Linteg ni Moyses, as kan oyod da anyiben no tawotawo. Do dawri, naytêneken, as nakaibahey na sya dyira do Sanhedrinaw a pahboten da pa sa bebek apostolisaw do gagan.

³⁵ Do nakaihbot daranaw sira, binata ni Gamaliel dyira a kâna, “Inyo a kapayngay ko a kapotôtan Israel, annadan nyo pariparinen nyo dyirad dyaya tawotawo.

³⁶ Ta do nakahabas, nakakbodaw ni Teodas a naysintôtoray, kan myan saw apat a gasot a bidang dan mahahakayaw a napawnot na. Ki nahay abas dêkey, naychawpit sa do nakadimanaw ni Teodas. Dawa, nayparin abaw plano daw.

³⁷ “Nakarahanaw nya, tominbod danas Jodas a taga Galilya do chimpwaw no kapamidang so tawotawo. Masaw aro napawnot na. Ki alit na nadiman, as kan do nakadiman naw, naychawpit dana saw minonotaw dya.

³⁸ “Dawa, sichangori, nyaw mabata ko dyinyo. Inonolay nyo saw nyaya mahahakay kan palobosan nyo sa. Ta an yapod aktokto no tawo iyaw pinanggep da mana pariparinen dāya, ki abanchiw sinpasangan na.

³⁹ Amnan si Āpo Dyos akin aktokto, chaābak nyo aba sira. Dawa, kontraen nyo saba, ta āngo nchan si Āpo Dyos konkontraen nyo!”

⁴⁰ Do dawri, nakey sa do inbahey naw. Ki sakbay a pinalobosan da sa a komaro, pinirwa da sa pinasdep siraw apostolisaw, as kan inpaiplot da sa. Binalaāgan da sa a dyi darana ibahebahey maynamot di Jesus.

⁴¹ Do nakakaro daranaw do salapen dan magtotoray da saw, ki taywara nasoyot saw apostolisaw a maynamot ta inbidang na sa ni Āpo Dyos a maikari do nakairaman daw a nalidyatan kan nasnesnekan a maynamot di Jesus.

⁴² Kararaw a nangay sa do Timplo kan bahabahay no tawotawo, kan nāw da nangnanawo kan nangaskasaba so Maganay a Dāmag maynamot di Jesus a iyaw Kristo a Mesias.

6

No Kapidi Da Siras Papitwaw A Kasidong

¹ Do nakapayparo daw no nanganohed, somniknan kapaydidiman dan Jodyowaw a maychirin so Griego kan siraw Jodyowaw a maychirin so Hebreo. Ta no paynamotan na, ki naydabadabay saw Jodyowaw a maychirin so Griego, ta batahen da a siraw bāllo da saw, ki mainonolay sa kono a matorohan do kararaw an iwaras daw rasyonaw.

² Dawa, siraw asaw a poho kan dadwa a apostolis, ki tinawagan da saw tabo a nanganohed, as nakapagmimiting da. Sinpangan na, binata da dyira a kon da, “Maganay aba an nawriw kainonolayan namen so mangasaba so chirin Āpo Dyos maynamot do kapangiwaras namen so rasyon.

³ Sichangori, kakakteh, mamidi kamo a yapod dyinyo so papito a bighigen nyo a masingpet kan madayaw. Machita masirib sa kan napno do Ispirito Santo, ta siraw magrebbeng do dyaya kapangiwaras so rasyon.

⁴ Tan komwan, nāw namen a tongtongen maydaydasal kan mangasaba so chirin no Dyos.”

⁵ Do nakaibahey daw so komwan, ki nasoyot sa tabo nagmimitingaw. Sinpangan na, pinidi da si Esteban, asa mahakay a mayit so kapanganohed kan napno do panakabalin no Ispirito Santo. Pinidi da pa si Pilipi, Prokoro, Nikanor, Timon, Parmenas, kan si Nikolas a asa Dya-Jodyo a taga Antiokya a mononot do dadakay no Jodyo saw.

⁶ Siraw nya papito, ki inyangay da sad salapen daw no apostolis saw, as nakapalapaw dan apostolis saw so tanoro da do oho dan papito saw, as kan indasalan da sa.*

⁷ Do dawri, tomnongtong a nagwaras chirin Āpo Dyos, kan nalisto a naypayparo bidang dan manganohedaw do Jerosalem. Aran siraw papadi saw, ki aro saw minonot kan nanganohed.

No Katiliw Ni Esteban

* **6:6 6:6** No kapalapaw das tanoro da do asa tawo, ki nawri aba lang ipaboya naw kaitoroh da so rebbeng da, an dyi pa iyaw ayit da kan pamindisyon da.

⁸ Sichangori, iyaw tawowaw a pinidi da a si Esteban, ki rakoh naitoroh dya parabor kan panakabalin a yapod Dyos. Dawa, nakapamarin so aro a milagro kan makaskasdaaw a pakaboyan do salapen dan tawotawowaw.

⁹ Ki myan saw kadwan a Jodyo a taga Sirene kan taga Alehandria a rarayaw da sad sinagoga a mayngaran so "Sinagoga Dan Nawayawayaan a Tawo." Siraw nya kan siraw kadwan saw a yapod probinsya a Silisia kan Asya, ki nachidiman sa di Esteban.

¹⁰ Ki natohatohay daba polos a maynamot ta nanoroh iyaw Ispirito Santo dya so sirib na a maychirin.

¹¹ Maynamot ta komwan, sillimed sa nanangdan siras kadwan saw a mahahakay a mangibayataw sya a kon da, "Taywaran dyi namen a nadngey si Esteban a naychirin so marahet a machikontra do Linteg ni Moyses kan si Apo Dyos?"

¹² Nyaw pinamaklakal da siras tawotawowaw kan pinangpasoli da siras panglakayen saw kan siraw mamaistrowaw no Linteg. Dawa, tiniliw da si Esteban, as nakaiyangay da syad salapenaw no konsiho daw no Jodyo a Sanhedrin.

¹³ Ki myan sa pinasdep daw maybayataw saw a saksi a machikontra di Esteban a kon da, "Iyaw nya tawo, ki nāw na a naychichirin so machikontra do masantwanaya a Timplo ta kan iyaw Lintegaya ni Moyses.

¹⁴ Ta nadngey namenaw a inbahey na a iyaw Jesusaya a taga Nasaret, ki rarayawen na kono Timplowaw kan tadyan na saw tawid taya a dadakay a tinokos ni Moyses."

¹⁵ Do nakadngey daw sya no totorayen saw a naychichipeh daw so inchirin da no saksi saw, ki minochidngan daw ropaw ni Esteban, ki maranyag a akmaw ropa no anghil.

7

No Minsahi Ni Esteban

¹ Sinpangan na, inyahes no katotohosanaw a padi di Esteban, "Oyodawriw no inbahey dāya?"

² Ki tominbay si Esteban a kāna, "Inyo a kakakteh kan aā mang ko, adngeyen nyo pa yaken sichangori. Iyaw madaydayaw kan matan-ok a Dyos, napaboya do kapoonan taw a si simna Abraham do kayan na paw do Mesopotamya do sakbayaw a nakapayadis na a omyan do Haran.

³ Binata no Dyos dya a kāna, 'Karwan mo tana mwaya kontodo saw kakabagyan mo saya, as kangay mo do tanaw a ipaboya konchi dyimo.*

⁴ "Dawa, kinarwan naw tana daw no Kaldeo kan minyan do Haran. Do nakadiman danaw ni āmang na, tinoboy no Dyos do tanaya a iyaw yanantayas changori.

⁵ Do nakawara daw da Abraham do dya a tana, ki abaw inpatāwid dya no Dyos a aran asa pa kadapan a tana. Ki aran komwan, alit na inkari ni Apo Dyos dya a itoroh nanchi dyaw tabwaya a tana tan dyira na tabo kan siraw kapotōtan na saw a aran abo paw pōtot na.

⁶ "Inbahey pa no Dyos dya a kāna, 'Gan-ganaet sanchiw kapotōtan mo do tana no matarek. Do dawri, mayparin sanchi a adipen, as malidyalidyatan sanchi daw so apat a gasot a katawen.

⁷ Ki dosāen konchiw nawri a nasyon a mangadipen dyira, as kan anchan ikaro ko sa do dawri a nasyon, paybidyen ko sanchi dyaya tana a pagdaydayāwan darananchi dyaken.†

* 7:3 7:3 Gen. 12:1 † 7:7 7:7 Gen. 15:13-14; Eks. 3:12

8 “Intoroh pa ni Āpo Dyos di Abraham iyaw bilin naw a maynamot do kapagkagit tan myan pakaboyan so nakapachitolag naw kan kapōtotan na saw. Dawa, kinogit ni Abraham si Isaak a pōtot na do chawawahwaw no araw a yapod nakaiyanak na, as si Isaak, kinogit nas Jakob a pōtot na. Komwan si Jakob dyirad asaw a poho kan dadwa mahahakay a pōtot na a siraw madaydayaw saya a simna aāmang ta.

9 “Siraw nyaya simna aāmang ta, ki nangimon sad Jose a kakteh da. Dawa, inlāko da a nayparin a adipen do Egipto. Ki aran komwan, kinarwan aba ni Āpo Dyos.

10 Sinidongan no Dyos do tabo a nakalidyatan na, kan tinorohan nas sirib kan makadadaw a kaparin a nakahwahok di Paraon a āwag no āri do Egipto. Dawa, pinayparin no āri si Jose a gobirnadōr, kan myan toray na do intirwaw a Egipto. As aran do palasyowaw no āri kan siraw adipen na saw, ki inpaitoray na sa di Jose.‡

11 “Sinpangan na, myan apteng do intūro a Egipto kan do Kanaan a yanan dan pamilyaw ni Jose, as kan taywara danaw lidyat dan simna aāmang ta saw do kabon nachichwasan da kanen da.

12 Ki do nakadngyaw syan Jakob a myan irek do Egipto, nanoboy siras simna aāmang ta saw a anak na a nangay a gomnātang so kanen da. Iyaw nyayaw nanoma a nakangay da.

13 Do somaronwaw a nakangay da, inpadlaw ni Jose iyaw inawan na dyirad kakakteh na saw, as kan inyam-ammo na sa di Paraon.

14 Do dawri, inpahap ni Jose si āmang na a si Jakob kan sira tabo pamilya daw no kakakteh na saw a mangay sa tabo do Egipto. Papito a poho kan dadima sa tabo.

15 “On, nangay si Jakob do Egipto, as kan dawri danaw nakadimanan na kan siraw kapōtōtan na saw a simna aāmang ta.

16 Ki siraw bangkay da saw, ki pinaybidi da sa a intabon do Sikem do ginātangaw ni Abraham a tanem dyirad anak saw ni Hamor.

17 “Ki do kapaypasngen danaw no araw a katongpal no Dyos so kari naw di Abraham, taywara naypayparo naiyanak a anak dan kapoonan ta saw do Egipto.

18 Do dawri, myan nachitadi a āri a nagtoray do Egipto, kan abaw chapatak na maynamot di Jose.

19 Iyaw nya āri, ki sinikapan kan rinanggasan na saw kapoonan ta saw. On, linidyalidyat na sa, as kan pinilit na pa sa a inpapahbot kaiyanak saw a tagibi da do gagan no bahabahay da tan madiman sa.

20 “Do dyaya chimpo, ki nyaw nakaiyanak ni Moyses, kan machitatārek kagwapo na. Tatdo a kabohan, nakatagibi da syan inyapwan naw.

21 Ki do dyi daranaw a kaitaywan sya do irahem no bahay, napilit sa a napahbot sya do bahay da tan madiman. Dawriw inhapan syan anakaw ni Paraon a prinsisa, kan pinarakoh na a pinayparin a akmay oyod a anak na.§

22 Nainanawo dyaw tabo sirib dan taga Egiptwaw, as nayparin si Moyses a asa matoray a tawo do tabo kapaychirin kan kaparin na.

23 “Do nakapagtawen naranaw so apat a poho, naktokto naw kangay naw a manyideb an maypāngo kayayan dan kapayngay na saw a kapōtōtan no Israel.

24 Do kayan naw daw, naboya naw no taga Egiptwaw a madama na ranggasan no asaw dyira a Israelita. Dawa, yangay na insakit, kan diniman naw no taga Egiptwaw.

²⁵ No iniktokto ni Moyses, ki naawātan dan kapayngay naw a Israelita a osaren ni Āpo Dyos iya a mangwayawaya sira do kaadipen dāya. Ki naawātan daba.

²⁶ “Do somaronwaw a araw, nakaboya so dadwa a mayengay a Israelita a madama a maydiman. Do dawri, pinadas na sa a paychapyahen. Binata na dyira a kāna, ‘Kakakteh, taywaran dyi kamo a maylipos? Āngo ta maydiman kamo?’

²⁷ “Ki iyaw makalo danaw a makapadso so kalāban naw, ki pinawadin nas Moyses, as nakabata na sya a kāna, ‘Āngo bibyang mo dyamen? Sino napayparin dyimo a pangolo a mangay a mangokom dyamen?’

²⁸ Chakey mori yaken a dimanen a akmas nakadiman mwaw so taga Egiptwaw kakoyab ah?’ ”*

²⁹ “Maynamot do dya saya a chirin, nananawa dana si Moyses, dawa nayyayo. Komnaro dana do Egipto, as nakangay na do Midyan, asaw a mateng a tana. Do dawri a tana, nangabahay kan natorohan so anak na dadwa mahahakay.

³⁰ “Do nakahabas danaw no apat a poho a katawen, do asa karaw, nayranso si Moyses do let-ang a masngen do token a mayngaran so Sinai. Do dawri, myan anghil a napaboya dya do somdesdebaw a palongpong a dya masosohan.

³¹ Ki nasdaawan si Moyses do nakaboya naw sya, as do kapaypasngen naw a omchideb sya, nadngey naw timekaw no Dyos.

³² Binata ni Āpo Dyos dya a kāna, ‘Yaken Dyos dan simna aāmang mo saw. On, yaken no Dyos a dinaydāyaw da Abraham, Isaak, as kan si Jakob.’ “Do dawri, ki namirpir si Moyses a sominryam a maynamot do kāmo na, kan naitored na paba a chiniban iyaw palongpongaw.

³³ Ki binata ni Āpo dya a kāna, ‘Pakarohen mo tokap mwaya, ta masantwan a yanan iyaw paytēnekan mwaya.

³⁴ Malawag a maboya ko kalidyatan dayan tawotawo kwaya do Egipto, as nadngey ko as-āsog da. Dawa, gominchin ako a mangwayawaya dyira. Sichangori, tobeyen koymo a maybidi do Egipto.’ ”†

³⁵ Ki tinongtong ni Esteban naychirin a kāna, “Sichangori, malawag a maboya ta a iyaw nya Moyses, ki inipsok dan Israelita saw do nakaiyahes daw sya a, ‘Āngo bibyang mo dyamen? Sino napayparin dyimo a pangolo a mangay a mangokom dyamen?’ Ki aran komwan, iyaw tinoboy ni Āpo Dyos a nangay a nangitoray kan nangwayawaya dyira. On, oyod a pinarin naw nyaya a maynamot do sidong no anghilaw a napaboya dya do somdesdebaw a palongpong.

³⁶ “On, inihtot na saw kapoonan taya a yapod Egipto, kan pinariparin naw aro a milagro kan makaskasdaaw a pakaboyan do Egipto kan do Mabaway a Taw kan do let-ang do irahem no apat a poho a katawen.

³⁷ On, si Moyses paw nangibaheyaw dyirad kapoonan ta saw a, ‘Si Āpo Dyos anchiw manoboy dyinyo so akma dyaken a propita a yapod kapayngay nyo a Israelita.’ ‡

³⁸ Do nakapaychipeh daw no kapoonan ta saw do let-ang do token a Sinai, iyaw nya Moyses, ki rinawat naw minsahyaw no Dyos a dya machipanda tan itoroh na dyaten. On, iyaw nya Moyses, naychirinanaw no anghil do tokenaya a Sinai.

* **7:28 7:28** No chakey na ibahey ni Esteban dya, ki akmas pinarin daw no Israelita di Moyses, ki komwan pinarin dan Jodyo saw di Jesos. Eks. 2:13 † **7:34 7:34** Eks. 3:1-10 ‡ **7:37 7:37** Deot. 18:15, Ara. 3:22

39 “Ki chinaskeh da inanohdan no kapoonan ta saw, basbāli a inliblibbi da, ta no myan do aktokto da, ki chakey daw maybidi do Egipto.

40 Do nakahayaw ni Moyses do tokon Sinai, binata dad Aaron[§] a kon da, ‘Pamarin mo pa yamen so bolto namen a mangirarahan dyamen, ata, arabayas Moyses a iyaw nangihotaw dyamen do Egipto, as kan chapatak namen abayaw namarin dya!’*

41 “Dawa, namarin sas didyosen da a akmay orbon baka a nangidātonan das dāton da, as kan pinistaan daw pinarin daw a mismo.

42 “Maynamot do katoleng da, tinadyichokodan sa ni Āpo Dyos. Innono-lay narana sa a mangdayaw so bitohen saw do hanyit a akmas inpatolasaw no Dyos dyirad asaw a propīta a kāna,

‘Inyo a kapotōtan ni Israel, yakenoriw nangitorohan nyos dāton nyo a binyay a sinosohan nyo do kayan nyowaw do let-ang so apat a poho a katawen? Ay engga!

43 Ta no pirmi a inyononot nyo, ki iyaw toldaw no didyosen nyo a si Molok kan iyaw sinan bitohenaw a didyosen a si Repam, ta siraw nyaw pinarin nyo a dinaydāyaw nyo. Dawa, manoboy akonchis manggobat dyinyo kan palongohen danchinyo do matateng pa kan do Babilonya a tana.’”†

44 Tinongtong ni Esteban naychirin a kāna, “Do kayan da paw do dya let-ang, myan tolda da no kapoonan ta saya a pakaboyan so kayanaw no Dyos dyira sigon do myanaw do tolag na dyira. Iyaw nya tolda, ki namarin sigon do bilinaw no Dyos di Moyses a minonot do naboya naw a panahatahan.

45 Sinpangan na, do nakapachitadyaw ni Joswe di Moyses a mangipan-golo dyirad kapoonan ta saw, tinawid dan anak da saw toldaw. Do dawri, inyononot da do nakapachangay daw di Joswe do nakahap daw so tana saw a yapod nasyon saw a inparawat no Dyos dyira. As iyaw toldaw, ki nabidin dyira a nandad kachimpo ni Āri Dabid.

46 Sinpangan na, rakah nakahwahok no Dyos di Dabid. Do dawri, naydasal si Dabid a mangdaw so pamalobos na a mapatnek so bahay a pagdaydayāwan da do Dyos, iyaw Dyosaw a dinaydāyaw ni Jakob.‡

47 Ki si Dabid abaw nangpatnek sya, an dya si Āri Solomon a pōtot na.

48 “Ki aran komwan, iyaw kadadayāwan a Dyos, ki omyan aba do bahay a pinarin tawo. Ta inpatolas no Dyos do asaw dyirad propīta naw a kāna,

49 “Do hanyit yanan trono ko, kan do tanaw yanan tokapan ko. Āngo paro a kitan bahay parinen nyo a para dyaken? Mana maparin nyo paro mapatnek so paynahahan ko?

50 Yaken abawriw namarswa tabo siras nyaya?’”§

51 Tinongtong ni Esteban naychirin a kāna, “As inyo sichangori, ay samna, taywarayaw katwa no oho nyo! Akma kamwaya siras dyaya makapatak so Dyos do katoleng nyowaya mangadngey so chirin no Dyos, as kan pirmi nyowaya kontraen chakeyaw no Ispirito Santo a akmas pinarin da saw no kapoonan ta saw kaychowa! Pakawanem!

52 Aryoriw aran asa propīta a dyi da linidyalidyat no kapoonan ta saw? Polos! On, diniman da pa saw nangipadtaw do kaychowa maynamot do

§ 7:40 7:40 Si Aaron, ki ākang ni Moyses a nangsiding sya do kaiyayam naw siras Israelitaw a yapo do Egipto. Iyaw nanoma a matohos a padi dan Jodyowaw. * 7:40 7:40 Eks. 32:1 † 7:43

7:43 Si Molok, ki iyaw dyos no araw kan hanyit a dinaydāyaw dan Kananeo saw a tawotawo. As si Repam, ki iyaw asaw a dyos dan bitohen a planita a dinaydāyaw dan Egipto. Deot. 17:3; Amos

5:25-27 ‡ 7:46 7:46 Mana “bahay a pagdaydayāwan dan kapotōtan ni Jakob.” § 7:50 7:50 Isa. 66:1-2

kangayaw no Malintegaw a Pachirawatan a si Kristo. As inyo sichangori, inyo mismo a nanglipot kan nangipadiman sya.

⁵³ On, inyo nangtawid so linteg a inparawat ni Āpo Dyos di Moyses a maynamot do nakatoboy na so anghilaw kaychowa, ki alit na inanohdan nyo aba." Nawriw binatan Esteban dyira.

No Kagsid Daw Si Esteban

⁵⁴ Do nakadngey dan pangolwaw no Jodyo so inchirinaw ni Esteban, taywaraw nakapakasoli da, kan pinayngayngaletnget daw dyi daw a mapabtak a soli da dya.

⁵⁵ Ki do dawri, napno si Esteban so panakabalinaw no Ispirito Santo, as do nakatangay naw do hanyit, naboya naw makaskasdaaw a sedang no Dyos kan si Jesos a maytēnek do makawanaw ni Āpo Dyos.

⁵⁶ Binata ni Esteban a kāna, "Chiban nyo pa! Tori kwaya maboya naywangan hanyit, as maboya ko payaw Tawowaw a Yapod Hanyit a si Jesos a maytēnek do makawanaw no Dyos."

⁵⁷ Do nakadngey daw so nya, nangagagay saw totorayenaw no Jodyowaw, as kan binengbeng daw tadyina daw tan dyi da madngey ibaheyaw ni Esteban. Nakasan da dinarop a tiniliw,

⁵⁸ kan nyeng da ginoygōyod a inihtot do gaganaw no syodadaw, as nakagsigsid da syas bato. Siraw nangsaksyaw, ki pinakaro daw kagay da saw tan masonosong sa a mapagsid so bato, as pinangay da sa do yanawanaw no asaw a mahakay a mayngaran so Saulo.*

⁵⁹ Ki do kadama daw a omagsigsid sya, naydasal si Esteban, kan binata na a kāna, "Āpo Jesos, rawaten mo pahad ko."

⁶⁰ Do dawri, naydogod as nakaiyagay na sya a kāna, "Āpo, ipagatos mwaba dyiraw nyaya a napaarin." Nakaichirin naw so nyaya, nadīman.

8

Kalidyalityat Ni Saulo Siras Nanganohed

¹⁻² Do dawri, myan saw managdaydayaw do Dyos a nangay a nangitabon si Esteban, as kan nangagagay sa tomnanyitanyis a nagdongdong-aw, ki bahes nabad Saulo, ta chinasoyot na.

Somniknan do dawri a araw, komnayab taywara a kalidyalityat no manganohed saw di Jesos do Jerosalem. Naychawpit sa a tabo a nangay do into a probinsya no Jodya kan Samarya, malaksid dyirad apostolis saw.

³ Ki si Saulo, ki oyod a inpasnek naw panggep naw a mangrarayaw so tabo a nanganohed di Jesos. Inasdesdep na saw bahabahay daw no nanganohed, kan ginoygōyod na sa a pinahbot mahahakayaw kan mababakesaw, kan inpabahod na sa.

No Kaikasaba No Maganay A Dāmag Do Samarya

⁴ Ki siraw naychawpit saw a nanganohed, in-godes da a inkasabaw chirinaya ni Āpo Dyos do aran dino a nangayan da.

⁵ No asa dyira, ki si Pilipi a minosok do kararakohanaw a syodad do Samarya, kan nangasaba dyirad tawotawo saw daw. Inminsāhi na dyira maynamot di Jeso-Kristo a iya danaw Mesiasaw.

⁶ Do kadngey daw syan tawotawo, as kan do kaboya daw so makaskasdaaw saw a pangilasinan a pinariparin na, ki naypaypasoyot sa mangadngey.

* 7:58 7:58 Iyaw nya Saulo, ki pinangaranan da pa so Pablo. Ara. 13:9

⁷ Ta do dawri, napakasyat danaw marahet saw a ispirito do aro a tawotawo, as nangngengengey sas malyak do kahtot daw, as kan aro pa saw logpyaw kan pidayaw a napapya do dawri.

⁸ Dawa, rakoh kasoyot dan tawotawo do dawri a syodad.

Si Simon A Magmadmadyik

⁹ Ki myan do dawri a syodad asa tawo a mayngaran so Simon a nahay narana sa paspasdaawen tawotawowaw do Samarya a maynamot do nakapamarin nas aro a madyik. Inpangas na a iya, ki asa kasisitaan a tawo.

¹⁰ Siraw tawotawowaw a matotohos so saad kan siraw tobotoboyen saw, ki binigbig da, kan inbahebahey da a kon da, "Iyaw nya tawo, ki sinsinan aba so bileg, ta iya, ki asa a dyos a pangaranan so 'Mayit so Panakabalin.'" "

¹¹ Nahay dana a chimpo a nasdaawan sa a maynamot dya, kan naypataywaraw kapanganohed da dya maynamot do karon madyik naw.

¹² Ki do nakapanganohed daw so innanawowaw ni Pilipi a maynamot do Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan Āpo Dyos kan maynamot di Jeso-Kristo, nabonyagan sa tabo mahahakay saw kan mababakes.

¹³ Ki do dawri, aran si Simon, ki nanganohed do innanawowaw ni Pilipi, kan nagpabonyag. Do katayoka naw a nabonyagan, nāw na minonot di Pilipi do aran dino a kinwanan na. Ki nasnasdaaw do kapakaboya naw so aro saw a pakaboyan kan aro saw a milagro a pinariparin Pilipi.

¹⁴ Sinpangan na, do nakadngey daw syan apostolis saw do Jerosalem a nanganohed dana saw taga Samarya so chirin no Dyos, tinoboy da sa daw sa Pedro kan Juan.

¹⁵ Do nakawara daw do dawri, indasalan da saw tawowaw a nanganohed dana tan rawaten daw no Ispirito Santo,

¹⁶ ta do dawri, ari pad nangay dyiraw Ispirito Santo, ta tod sa nabonyagan so ngaran ni Jesus.

¹⁷ Sinpangan na, pinalapaw daw tanoro da do oho da, as kan do dawri rinawat daw no Ispirito Santo do byay da kan aktokto da.

¹⁸ Ki do nakaboyaw ni Simon a nangay dyiraw Ispirito Santo do nakapalapaw daw no apostolisaw so tanoro da, inpaboya na dyiraw kwarta naw, ta chakey na gatāngen nyaya panakabalin da.

¹⁹ Binata na dyira a kāna, "Aran yaken, torohan nyo pa yaken so nya panakabalin tan aran sino a palapawan kos tanoro ko, ki mangay dyaw Ispirito Santo."

²⁰ Ki inatbay ni Pedro a kāna, "Kayrayay mo pakono kwarta mwaya a masosohan do impyirno! Taywaran mabayadan mos kwartaw sāgot no Dyos?"

²¹ Abaw byang mo mana binglay mod dyaya kapagsirbi namen do Dyos, ta malinteg abaw aktokto mod salapen no Dyos.

²² Dawa, magbabāwi kad marahetaya panggep mo, kan maydasal ka do Dyos. Ta an chakey na, ki pakawanen naymo do dawri a marahet a pangtoktwan mo.

²³ Ta no maboya kwaya, ki taywara kas kaapal kan nakawaran kayas gatos."

²⁴ Ki tominbay si Simon di Pedro a kāna, "Na! Paydasal mo pa yaken di Āpo tan abo maparin dyaken a akmas binata mwaya."

²⁵ Do nakatayoka daw da Pedro kan Juan a nangipanekeke so maynamot di Jesus kan nangibahey so chirin ni Āpo Dyos, naypasabat dana sad Jerosalem. Ki somnibasibah pa sa do aro saw a barbaryo do Samarya a

nangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot di Jesus dyirad tawotawo saw daw.

Si Pilipi Kan Iyaw Opisyalaw A Taga Etiopya

²⁶ Do dawri, myan anghil a napaboya di Pilipi, kan binata na dya, “Magrobwat ka, ta magpaabagatan ka do rarahanaw a yapod Jerusalem a komwan do Gasa a tana.” Iyaw nya rarahan, ki mangay do let-ang.

²⁷ Dawa, nagrobwat as nakangay na. Ki do kayan na paw do rarahan, myan nabayat na asa eunoko a nakapon a mahakay a taga Etiopya. Iyaw nya tawo, ki asa matoray a opisyal a mangonong so tabo kinabaknang do pagaryan ni Kandase a iyaw rēyna dad Etiopya. Iyaw nyaya a nakapon, ki nangay do Timplowaw do Jerusalem a nagdaydayaw do Dyos.

²⁸ Do kasabat naranaw no opisyalaw, do kayan na paw a silologan do kalesa, basbasāen naw yapwaw do libro ni propita Isayas.

²⁹ Do dawri, inbahey no Ispirito Santo di Pilipi, “Ngay, maypasngen ka do loganaya.”

³⁰ Nyeng a naysay si Pilipi a naysasngen do kalesaw, kan nadngey naw no basbasāenaw no opisyalaw a yapo do libro ni propita Isayas. Dawa, inyahas na dya, “Maawātan moriw basbasāen mwaya?”

³¹ “Ay, enggaya!” inibay no opisyalaw. “Maypāngo kaāwat ko sya an abo mangilawlawag dyaken?” Ki do dawri, rinara nas Pilipi a somakay a machilogan dya.

³² Iyaw binasbasa naw do librwaw ni Isayas, ki akma syay: “Iya, ki akmay karniro a naiyangay do pagpartyang naw mana akmay orbon no karniro a dya maylilyak an magogodan. Ta iya, ki polos a dya tominbay.

³³ Do nakasnesnek naw, natadyichokodan kinalinteg. Abaw maparin a mangibahey so maynamot do kapotōtan na maynamot ta diniman da.”*

³⁴ Sinpangan na, inyahas no opisyalaw di Pilipi a kāna, “Chāsi mo pa yaken, kan ibahey mo pa dyaken an sino paychirinan nyaya a propita, iyaw inawan naya a mismo mana maynamot do matarek?”

³⁵ Dawa, maynamot do dyaya a inyahas no opisyalaw, insiknan Pilipi iyaw nangilawlawag dya an sino nawri a naitolas do librwaw ni Isayas. On, inpakatoneng na dya iyaw Maganayaw a Dāmag a maynamot di Jesus.

³⁶ Do kadama da paw a mayam, naboya daw ranomaw do payisaw no rarahan. Binata no opisyalaw a kāna, “Chiban pa! Chaya dyaw ranom! Āngo paw machita ta tan mabonyagan ako?”

[³⁷ “Na, maparin mo. Ki basta oyod a anohdan mos Jesus,” inibay ni Pilipi.

Ki tominbay opisyalaw a kāna, “Anohdan ko a si Jesus, ki Anak no Dyos.”]†

³⁸ Pinagsardeng no opisyal logan naw, as nakawsok da dadwa do yananaw no ranom, as nakabonyag sya daw ni Pilipi.

³⁹ Do nakapakatalapaw daranaw do tinarayan daw a yapo do yananaw no ranom, naychihat a inkaro danan Ispirito no Apo si Pilipi, kan naboya na paba polos no opisyalaw. Ki tinongtong naw nayam a nasoyosoyot.

⁴⁰ Ki si Pilipi, ki naychihat a myan dana do asaw a yanan a mayngaran so Asoto. Ki do kayam naw a komwan do Sesarea a idi, somnibasibah do

* 8:33 8:33 Isa. 53:7-8 † 8:37 8:37 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

aro saw a idiidi, kan nangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot di Jesus a nandad nakapakarapit nad Sesarea.

9

No Kapanganohed Ni Saulo

(Ara. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ki do dawri, do kayan daw a mapariparin a tabo no nyaya, madama si Saulo a mangamomo siras nanganohedaw di Āpo Jesus, as kan inpasnek naw panggep naw a mangdiman sira. Dawa, nangay a nanahes do katotohosanaw a padi

² so pamalobos a tolas tan iyangay na a ipaboya dyirad Jodyo saw do sinagoga da saw do syodad a Damasko. Ta an myan machichwasan na minonot do nanawo ni Jesus a aran mahakay mana mabakes, ki myan toray na a omtiliw sira, kan iyangay na sa a sibabahod do Jerosalem.

³ Ki do kayan na paw do rarahan, do kapaypaypasngen naranaw do kakwan naw do Damasko, naychihat a myan sedang a yapod hanyit a nangdibon a minpoyat sya.

⁴ Insigida a nalbad tana, kan nakadngey so timek a naychirin dya a kāna, “Saulo, Saulo, āngo ta idadanes mo yaken?”

⁵ “Sino kam Āpo?” inyahes ni Saulo.

Ki tinbay no timekaw a kāna, “Yaken si Jesus a idadanes mo.

⁶ Changori, maybangon ka, kan tongtongen mo mangay do syodadaya, ta myan anchi daw mangibahey dyimo so chakey ko a parinen mo.”

⁷ Siraw tawo saw a rarayay ni Saulo, ki nableg sa do nakadngey daw so timekaw a dyi da naboya an sino naychirin.

⁸ Sinpangan na, naybangon si Saulo do nakalbānaw do tana a nāw na a maymochideng, ki polos a dya makaboya. Dawa, kinaday dan rarayay naw, as nakaiyangay da sya do Damasko.

⁹ Do nakawara daw do dawri, ki nāw na dya makaboya, kan komninan aba kan mininom aba do irahem no tatdo a karaw.

¹⁰ Do dawri a syodad a Damasko, myan asa a nanganohed a mayngaran so Ananyas. Nagparmata, as kan myan si Āpo Jesus a napaboya dya a kāna, “Ananyas!”

“On mo Āpo,” initbay na.

¹¹ Ki tinongtong ni Āpo Jesus naychirin dya a kāna, “Maybangon ka, as mangay kad asaw a kalsada a pinangaranan das ‘Matalineng.’ Iyahes mo do bahayaw ni Jodas si Saulo a taga Tarso, ta ari daw a maydasal sichangori.

¹² Myan intoroh ni Āpo Dyos dya a parmata a napaboya so asaw a tawo a mayngaran so Ananyas a nangay a mapalapaw so tanoro na dya tan mirwa makaboya.”

¹³ Ki inatbay ni Ananyas a kāna, “Namna! Āpo, aro danayaw dāmag ko a maynamot do dyaya a mahakay. Taywaran dya iya, ki mangliidyalityat siras nanganohedaw do Jerosalem?”

¹⁴ Nawriw nangayan na dya do Damaskwayaw kayan pamalobos dan matotohosaw a papadi tan tiliwen na yamen a tabo a manganohed dyimo.”

¹⁵ Ki binata ni Āpo Jesus dya a kāna, “Ara! Mangay ka sichangori, ta iyaw pinidi ko a magsirbi kan mangibahebahey a maynamot dyaken dyirad Dya-Jodyo kan ar-āri da saw kan aran siraw tawotawo a Jodyo a kapotōtan ni Israel.

16 On, ipakatoneng konchi dyaw karon lidyat a pasaren nanchi tan ipakatoneng na yaken dyirad tawotawo.”*

17 Do dawri, nagtaros a nangay daw si Ananyas, kan somindep do bahayaw a yanan ni Saulo. Sinpangan na, do nakapakasdep naw, pinalapaw naw tanoro naw dya, as nakabata na sya a kana, “Imom Saulo a kakteh ko, si Apo Jesus a napaboya dyimo do rarahan do kangay mwaw dya, ki tinoboy na yaken dyimo tan makaboya ka mirwa, as kan tan mangay Ispirito Santo a mapakneb dyimo so panakabalin na.”

18 Nanyeng a myan nasday a akmay isis no among a yapod mataw ni Saulo, as kan nakaboya dana. Do dawri, naytēnek kan nagpabonyag.

19 Sinpangan na, komninan kan naypayit.

No Kapangasaba Ni Saulo Do Damasko

Myan si Saulo do Damasko so papere a karaw do yanan daw no nanganohed.

20 Sinpangan na, naybabalay aba a minidibidi do sinagoga daw no Jodyo a nangikasaba so maynamot di Jesus, as kan binatabata na a si Jesus, ki iyaw Anak no Dyos.

21 Ki sira tabo nangadngeyaw dya, ki nasdaawan sa. Naysin-iiyahes sa a kon da, “Iyabawriw nyaw tawowaw a nanglidyalydyat siras nanganohedaw di Jesus do Jerosalem, kan nawriw abawriw nangayan na dyaw katiliw na siras manganohedaya dya, as kaiyangay na sira sibabahod dyirad matotohosaw a papadi do Jerosalem?”

22 Ki naypaypabileg si Saulo do kapangasaba naw. Inpasnek naw kapangnanawo naw a mapawnonot siras tawotawowaw a manganohed a si Jesus, ki iyaw Kristo a iyaw Mesiasaw a mangisalikan. As siraw Jodyo saw do Damasko, maparin daba polos tombay so maikontra do nanawo naya.

23 Do nakapaypahabas no midyo a mahay a chimpo,[†] nagtotolag saw pangolwenaw no Jodyo a dimanen das Saulo.

24 Maraw kan mahep a sinagsagānaan dad rowanganaw no syodad a saneben tan dimanen da. Ki aran komwan, nadas daba maynamot ta myan nangibahey di Saulo so plano daw.

25 Dawa, do asaw a kamahep, pinasdot dan rarayay naw do rakkoh a alat, as nakatonton da sya pinagchin do tohosaw no ahad no syodad tan makalibas.

No Kangay Ni Saulo Do Jerosalem

26 Ki do nakawara danaw ni Saulo do Jerosalem, chakey naw machirapa dyirad nanganohedaw. Ki chamo da tabo, kan inanohdan daba a iya, ki asa nanganohed.

27 Ki myan daw si Bernabe, kan yangay na sinidongan. Inyangay na si Saulo dyirad apostolis saw, as nakaibahey na sya dyira an maypango nakaboya ni Saulo si Apo Jesus do rarahanaw kan no nakapaychirinaw ni Apo dya. Inlawlawag na pa dyiraw no katoredaw ni Saulo do Damasko a nangikasaba so maynamot di Jesus.

28 Dawa, do dawri, nachirapa danas Saulo dyirad apostolis saw do Jerosalem, kan oltimo a matored a mangasaba so maynamot di Jesus.

* **9:16 9:16** Ara. 20:23; 2 Kor. 11:23-27; 1 Tim. 1:11-16; 2 Tim. 1:11-12 † **9:23 9:23** Do kapakaawat dan kadwan, do katayokaw a nanganohed ni Saulo a mayngaran so Pablo, nangay do probinsya Arabya. Sinpangan na, do kapaybidi naw do Damasko, naypaypabileg danaw kapangasaba naw, as kan minyan daw so nahay. Gal. 1:16-18

²⁹ Ki aran siraw Jodyo saw a naychirin so Griego, ki nachisarsarita kan nachidibdibati a mandad nakaranta da sya dimanen.

³⁰ Do nakatoneng daw syan nanganohedaw, rinarayayan da inikwan do Sesarea, kan tinoboy da do sigodaw a idi na do Tarso.

³¹ Do dawri, nayhat danaw kapangidanes da diyrad nanganohedaw di Jesus do int̄ro a probinsya no Jodya, Galilya, kan Samarya. Maynamot do sidong no Ispirito Santo diyra, naypaypayit sa do kapanganohed da. Nayppaparo sas bidang, as kan naybibyay sa a nāw da maanyib kan managtongpal di Āpo.

Si Pedro Do Lidda Kan Joppe

³² An maynamot di Pedro, ki aran iya, ki minidibidi do aro a idiidi a nangsarongkar siras nanganohed saw. As dawa, nangay pa a nagsarongkar do asaw a idi a mayngaran so Lidda.

³³ Do dawri, nakaboya so asa a mahakay a mayngaran so Eneas. As iya, ki asa paralitiko. Wawaho dana katawen a nāw na maypoktad do apin.

³⁴ Ki do nakaboyaw sya ni Pedro, binata na dya a kāna, "Imom Eneas, maybangon ka kan honen mo nakaychehan mwaya, ta pyahen naymo ni Jeso-Kristo!" Ki insigida a naytēnek si Eneas.

³⁵ Dawa, sira tabo do idi a Lidda, as kan siraw yapod tanapaw a mayngaran so Saronā, ki nanganohed sad Āpo Jesus do nakaboya daw sya napyan si Eneas.

³⁶ Do masngen do dawri, do syodadaw a Joppe, myan asa mabakes a mayngaran so Tabita, ki nanganohed dana di Jesus. Iyaw ngaran na do chirin Griego, ki Dorkas. No chakey na batahen, ki "ogsa." Iya, ki ultimo a masingpet, ta pirmi a mamarin so maganay kan nāw na somidosidong diyrad mapopobri saw.

³⁷ Do dawri a chimpo do kayanaw ni Pedro do Lidda, naganyit si Tabita kan nadiman. Rinyos daw bangkay naw, kan pinapoktad da do mamantohosaw a kwarto.

³⁸ Ki do nakadngey daw no nanganohed saw do Joppe a myan si Pedro do masngenaw a idi do Lidda, nanoboy sas dadwa a mahahakay a nangay a nachikakaāsi dya a kon da, "Chāsi mo pa yamen, kan maybabalay kaba a mangay dyamen do Joppe!"

³⁹ Do dawri, nagrobwat si Pedro, as nakapachirayay na diyra. Do nakapakarapit daw do yanan daw do Joppe, ki inhap dad mamantohosaw a kwarto a yanan bangkayaw. Ki myan sad omdibon naw mababakesaw a babbālo. Intanyitanyis da a inpaboya di Pedro rinayit saw ni Dorkas a ayawayob do kasibibyay na paw.

⁴⁰ Ki pinahbot ni Pedro sa tabo, as nakapaydogod na a naydasal. Sinpangan na, sinalap naw bangkayaw, as nakaibahey na sya a kāna, "Tabita, maybangon ka."

Insigida inmochildeng naw mata naw, as kan do nakaboya naw si Pedro, naytangōtango.

⁴¹ Do dawri, inigpet ni Pedro tanoro naw, as kan sinidongan na a naytēnek. Tinawagan na saw kadwan saw a nanganohed kan siraw babbālo, as kan inpaboya na diyra a sibibyay dana si Tabita.

⁴² Naychawpit nya dāmag do int̄rwaw a syodad no Joppe. Do dawri, aro nanganohed di Āpo Jesus.

⁴³ Ki nahay a minyan si Pedro do Joppe. Nachidagos do bahayaw ni Simon a asa mamariparin so lalat.

10

Si Pedro Kan Si Kornelyo

¹ Do kayanaw ni Pedro do Joppe, ki myan do masngenaw a syodad a Sesarea asa mahakay a mayngaran so Kornelyo. Iya, ki asa kapitan no asa gasot a soldado a chanem a partis no asa böyot no Romano a mayngaran so "Soldado A Taga Italya."

² Aran Dya-Jodyo si Kornelyo, ki alit na managdaydayaw kan mamoo do Dyos kontodo tabo pamilya na. Limosan na pa sa siboboslon mapobri saw a Jodyo, as kan pirmi a maydasal do Dyos.

³ Do asaw a kamakoyab, sigoro makalo dana alastres, nagparmata as naboya na a mapatak asaw a anghil a yapod Dyos a nangay dya, as kan tinawagan na a kána, "Kornelyo!"

⁴ Ki minochidngan Kornelyo anghilaw, kan rakoh nakamo na. Inatbay naw anghilaw a kána, "Ángo mo Ápo?"

Ki binata no anghilaw dya a kána, "Nāw naymo a nanakem ni Ápo Dyos, ta adngedngeyem na saw dasal mo, as kan nahwahok do kāsisiyem mwaya dyirad mapopobri saya.

⁵ Changori, manoboy kas kadwan a mangay do Joppe tan awisem mo a mangay dyimo si Simon a pinangaranan da so Pedro.

⁶ Ari a nachidagos do bahay daw da Simon a mamariparin so lalat. No yanaw da, ki ari sa do payisaw no kanayan."

⁷ Do nakapaychirinaw no anghil so komwan, araba daw. Do dawri, nanawag si Kornelyo so dadwa dyirad tobotoboyem naw kan asa matalek a soldado a rarayay na a managdaydayaw do Dyos.

⁸ Inbahey na dyira tabo naporinaw, as nakatoboy na sira do Joppe.

No Parmata Ni Pedro

⁹ Do somaronwaw a araw, sigoro makalo dana mangalas dosi do kasngen daranaw no natoboy saw do syodadaw, nangay si Pedro a naydasal do lantangaw a atep no bahay da a pinakabalkon da.

¹⁰ Ki do kayanaw na maydasal, ki naptengan si Pedro, kan makakakan dana. Ki do kadama daw no rarayay na saw a manotong do ibaba, nagparmata.

¹¹ Nyeng a naboya na a naywangan hanyit, kan myan akmay asa ayob kan matontonton apataw a aroywan na, as maypaypabodis do yanaw ni Pedro.

¹² Ki do irahemaw no ayobaya, myan saw matatarek a kitan binyay kontodo siraw mabaywan saw a kanen dan Jodyo. Myan sa daw makayam saw kan siraw komayakayabaya do tana, kan sira paw somayasayapaw do kademdeman.

¹³ Do dawri, myan nadngey na timek a nakabata sya a kána, "Maytēnek kam Pedro tan mangdiman kas kanen mo."

¹⁴ Ki tinbay ni Pedro a kána, "Aysa! Enggam Ápo! Ta aryak pad minitchan so mabaywan saya kanen dan Jodyo."

¹⁵ Ki pinirwa tinbay no timekaw do dyaya a bilin a kána, "Ibidang nyo paba a malapos tayoka dana inkeddeng ni Ápo Dyos a madalos!"

¹⁶ Naypitdo nyaya a naporin, kan nanyeng a naypatohos naypabodisaw a ayob do hanyit.

¹⁷ Ki do kaiktoktwaw ni Pedro so maynamot do dyaya a parmata ango paro chakey na batahen, ki nachichwasan darana no tobotoboyemaw ni Kornelyo iyaw bahayaw ni Simon, as kan myan sa a maytēnek do rowanganaw.

18 Intawatawag da an nawri a logar pagdagosan ni Simon a pangaranan das Pedro.

19 Sinpangan na, do kaitokto paw syan Pedro so parmata naw, inbahey no Ispirito Santo dya a kāna, “Ariw bisita mo a tatdo a mahahakay.

20 Gomchin ka, kan mabābang kaba machonot dyira, ta tinoboy ko sa.”

21 Do dawri, gominchin si Pedro, kan binata na dyira, “Yakenaw chichwasen nyowaya. Āngo chakey nyo dyaken?”

22 Initbay da dya a kon da, “Tinoboy naw yamen kapitan namen a si Kornelyo a mangay a omtawag dyimo. Iya, ki asaw a malinteg a tawo kan managdaydayaw do Dyos, as kan taywaraw kanyib da sya no tabo Jodyo saw. On, tawagan naw imo a maynamot do bilinaw no asa anghil no Dyos a napaboya dya do parmata na. Awisen naw imo do bahay na tan makapangadngey so ibahey mo.”

23 Sinpangan na, pinasdep san Pedro do bahayaw, kan pinaysan na pa sa daw so asa kahep.

Do kamabekas naranaw, nagrobwat si Pedro, as nakapachangay na dyira. Ki myan pa saw manganohedaw a taga Joppe a nachirayay dya.

24 Ki do nakawara daw do Sesarea do somaronwaw a araw, myan a paspasongaden ni Kornelyo kontodo siraw kakabagyan naw kan siraw masingedaw a sit na. Inawis na san Kornelyo a machibayat di Pedro.

25 Do kasdep danaw ni Pedro do bahay naw, binayat ni Kornelyo, kan nagrokob do ratagaw a nagdayaw dya.

26 Ki pinatēnek ni Pedro, kan binatan na dya a kāna, “Maytēnek ka, ta aran yaken, ki kapayngay nyo a tawo.”

27 Do kapagsarsarita daw a somdep do bahayaw, naboya san Pedro nakpeh saw a aro a tawotawo.

28 Do dawri, binata ni Pedro dyira a kāna, “Chapatak nyo a mismo a machikontra do dadakay namen a Jodyo kapachikpekpeh kan kapagsarongkar namen do tawo a Dya-Jodyo. Ki inpaboya dyaken no Dyos a ibidang kwaba mabaywan aran sino a tawo.

29 Dawa, aba polos wedwed ko a nangay dya do nakaipatawag nyowaya dyaken. Ki sichangori, āngo kachitan nyo dyaken?”

30 Ki tominbay si Kornelyo dya a kāna, “Tatdo danaya karaw napahabas do kapaydasal kwaw do kakma nas nyaya oras a ālastres do kamakoyab. Do dawri, ki naychihat a naytēnek asaw a mahakay do salapen kwaw a nakalaylay so makapoyat.

31 Binata na dyaken a kāna, ‘Imom Kornelyo, nāw naymo a nanakem ni Āpo Dyos, ta adngedngeyen na saw dasal mo, as kan nahwahok do kasisyen mwaya dyirad mapopobri saya.

32 Changori, manoboy kas mangay do Joppe a mangay a mangawis so tawowaw a mayngaran so Simon a matawagan so Pedro tan magsarongkar dyinyo dya. Ari a omyan do bahay ni Simon a mamariparin so lalat do payisaw no kanayan.’

33 Dawa, sigida a nanoboy ako so nangay dyimo. Ki maganay ta chināsi mo yamen kan nangay ka dyamen sichangori. Ari kami dya tabo do salapen Āpo Dyos a mangadngey so tabo inbilinaw no Āpo a ipakatoneng mo dyamen.”

No Kapangnanawo Ni Pedro Do Bahay Ni Kornelyo

34 Sinpangan na, binatan Pedro dyira a kāna, “Changori, oyod a napatakan ko na a tatarken naba yaten ni Āpo Dyos.

³⁵ Ta siraw magdayawaw dya kan mamarinaw so maganay a yapod aran dino a nasyon, Jodyo mana Dya-Jodyo, ki rawaten na sa.

³⁶ Chapatak nyo Maganayaw a Dāmag a inpakatoneng no Dyos dyamen a kapotōtan ni Israel a myan kapya di Āpo Dyos maynamot di Jeso-Kristo a Āpo no tabwa naparswa.

³⁷ Sigoro ari dana nadamag nyo maynamot do namarinaw do intīrwaw a tana namen a Jodyo. Ta iyaw nya namarin, ki nangrogi do Galilya do katayokan kapagbonyagaw a innanawo ni Juan.

³⁸ “Chapatak nyo na a maynamot di Jesus a taga Nasaret. Iya, ki oyod a intoroh ni Āpo Dyos dyaw Ispirito na kan iyaw panakabalin na. Chapatak nyo nyaya, ta nangay si Jesus do aro a yanan a nāw na namarin so maganay kan napapya siras linidyalidyat saw ni Dyablo.* On, pinarin naw nyaya maynamot ta myan dya si Āpo Dyos.

³⁹ Yamen iyaw mangpaneknek so tabo pinariparin na do Jerosalem kan do intīro a tana no Jodyo. On, ipaneknek namen a inpadiman das Jesus no kapayngay namen saw a Jodyo a inpailansa do kros.

⁴⁰ Ki pinagongar no Dyos do chatatdo naw a karaw, as kan inpaboya na dyamen.

⁴¹ Ki napaboya aba do tabo a tawo, an dya yamen lang a pinidi na a mangpaneknek. On, nachakan kan nachinom kami dya do katayokaw no nakapagongar na.

⁴² Tinoboy na yamen a mangikasaba so Maganayaya a Dāmag do aran dino, kan mangpaneknek sya a si Jesus tinongdo no Dyos a mangokom so sibibyay kan nadiman.

⁴³ As an maynamot di Jesus, ki aran sira tabo propītaw do kaychowa, ki pinaneknekan daw maynamot dya a aran sino a tawo a manganohed di Jesus, ki mapakawan gatos na.” Nawriw binata ni Pedro dyira.

No Kangay No Ispirito Santo Dyirad Dya-Jodyo

⁴⁴ Do kadamaw ni Pedro a mangibahebahey so nyaya, ki nangay a somindep no Ispirito Santo dyira tabo a nangadngey sya.

⁴⁵ Ki siraw nachirayarayayaw di Pedro a nanganohed a Jodyo a yapod Joppe, nasdaawan sa a maynamot ta aran siraw Dya-Jodyo, ki nangay iyaw Ispirito Santo a sāgot no Dyos a somindep dyira,

⁴⁶ ta nadngey darana sa a naychiychirin so matatarek kan magdaydayaw sa do Dyos.

Ki do dawri, binata ni Pedro dyirad rarayay na saw a kāna,

⁴⁷ “Aryoriw makaparin a ombayo siras nyaya tawo a mabonyagan do ranom? Ta aran sira, ki nangay dana somindep dyiraw Ispirito Santo a akma dyaten.”

⁴⁸ Sinpangan na, inbilin na dyira a machita mabonyagan sa a ipaboya da a si Jeso-Kristo, ki iya danaw Āpo da. Katayoka da nagpabonyag, inawis da si Pedro a omyan pa dyira so papere pa a karaw.

11

No Kapangipadamag Ni Pedro Do Iglisyaw Do Jerosalem

¹ Do katayoka no nyaya, nadngey dan apostolis saw, as kan siraw nanganohedaw a myan do intīro a Jodya a nanganohed dana saw Dya-Jodyo so chirin no Dyos.

* 10:38 10:38 Mana “Satanas,” iyaw no pangolo dan marahet saw a ispirito.

² Dawa, do nakasongetaw ni Pedro do Jerosalem, ki sinogal dan nanganohedaw a Jodyo a mainget a mononot do linteg a kapagkogit.

³ Binata da dya a kon da, "Aysa! Āngo ta nangay ka nachakan kan minyan do bahay dan Dya-Jodyo?"

⁴ Do nakaibahey daw so nyaya, kinapya ni Pedro a inbahey iyaw tabwaw a namarin a yapod siknanan nandad pandan.

⁵ Binata na dyira a kāna, "Do asaw a karaw do kayan kwaw do syodad a Joppe a naydasal, nagpamata ako a myan akmay asa ayob a yapod hanyit, kan matontonton apataw a aroywan na a naypaypabodis do yanan kwaw.

⁶ Chiniban ko a maganay, kan naboya ko do irahemaw no nawri a ayob aro saw a kitan bolaw kan mayiwam a binyay kan siraw komayakayab saya do tana kan siraw somayapsayap saya do kademdeman. Aro dyiraw mabaywan a kanen ta.

⁷ Do dawri, nakadngey ako so timek a naychirin dyaken a kāna, 'Maytēnek kam Pedro tan mangdiman kas kanen mo.'

⁸ "Ki tinbay ko a kon ko, 'Enggam Āpo, ta aryak pad minitchan so mabaywan saya kanen dan Jodyo.'

⁹ "Ki minirwa dana naychirin dyaken timekaw a yapod hanyit a kāna, 'Ibidang nyo paba a malapos tayoka dana inkeddeng ni Āpo Dyos a madalos!'

¹⁰ Naypitdo nya namarin, as nakapaypatohos naranan ayobaw do hanyit.

¹¹ "Ki do dawri pa a oras, myan saw tatdo a mahahakay a natoboy a yapod Sesarea a nawara do bahayaw a yanan ko.

¹² Sinpangan na, binata no Ispirito no Dyos dyaken a dya kwa mabābang a machangay dyira. As siraw nya anem a kakateh ta a nanganohed, ki nachangay sa dyaken. Do nakawara namen danaw do Sesarea, somindep kami do bahayaw ni Kornelyo.

¹³ "Ki inistoryan Kornelyo dyamen iyaw nakapakaboya naw so anghil do bahay na a nangibahey sya dya a kāna, 'Changori, manoboy kas mangay do Joppe a mangay a mangawis so tawowaw a mayngaran so Simon a matawagan so Pedro tan magsarongkar dyinyo dya,

¹⁴ ta iyanchiw mangibahey dyimo so pakaisalakanan nyo kan pamilya mwaya.'

¹⁵ "Do dawri, do kasiknan ko naw a nangibahey dyira so maynamot do Maganayaya a Dāmag, nangay a somindep dyiraw Ispirito Santo akmas namarinaw dyaten do nanomaw.

¹⁶ Sinpangan na, nanakem ko binataw ni Āpo Jesus a kāna, 'Si Juan a Mamonyag, ki binonyagan naw tawotawo so ranom, ki mabonyagan kamonchis Ispirito Santo.'*

¹⁷ "As dawa, an tinorohan sa no Dyos so sāgot a akmas insāgot naw dyaten do nakapanganohed taw di Jeso-Kristo, sino ako a mangtokto a maparin kwa kontraen Dyos?"

¹⁸ Do nakadngey daw so nyaya a binata ni Pedro dyira, ki sinogal da paba, basbāli a indaydayaw das Āpo Dyos, kan binatabata da, "Aysa! An komwan, intoroh dana no Dyos dyirad Dya-Jodyo oras da magbabāwi tan myan byay da abos pandan!"

No Iglisya Do Antiokya

¹⁹ Do dawri, siraw nanganohedaw a naychawpit a maynamot do nakalidyalydyat da do nakadimanaw ni Esteban, ki nakarapit saw kadwan

* 11:16 11:16 Ara. 1:5

dyira nandad Penisya, Chipre, kan do Antiokya a nangiwaras so Maganay a Dāmag dyirad Jodyo saw lang.

²⁰ Ki myan pa saw kadwan a taga Chipre kan taga Sirene a nangay do Antiokya do Sirya a nangibahebahey so Maganay a Dāmag a maynamot di Jesos dyirad dyaw a Jodyo.

²¹ Ki maynamot ta myan sidong ni Āpo Dyos dyira, aro saw nanganohed kan minonot di Āpo Jesos.

²² Do nakadngey daw no nanganohed saw do Jerosalem so nya dāmag a maynamot do kapanganohed da no Dya-Jodyo do Antiokya, tinoboy da si Bernabe a mangay dyira.

²³ Do nakawaraw ni Bernabe, kan do nakaboya naw so paraboraw no Dyos dyira, ki nasoyot. Inahwahok na sa a tabo a nāw darana manganohed do tabo aktokto da kan dyi dana sa machisyay di Āpo.

²⁴ Si Bernabe, ki asa maganay a tawo, as kan mayit pa so kapanganohed kan napno so Ispirito Santo. Dawa, nayparo paw bidang no nanganohed di Āpo.

²⁵ Sinpangan na, nangay a chinichwas ni Bernabe si Saulo do Tarso.

²⁶ Ki do nakadongso naw sya, pinachirayay na a pinaybidi do Antiokya. Ki makatawen sa daw a nangnanawo dyirad aro saw a nanganohed dana di Kristo. Siraw nanganohedaw do Antiokya, ki siraw nanma a natawagan so Krischano.[†]

²⁷ Do dawri pa a chimpo, myan saw propīta a yapod Jerosalem a minosok do Antiokya.

²⁸ Si Agabo ngaran asaw dyira, kan inpapadto dya no Ispirito Santo a myan anchiw rakoh a apteng do intirwaya a tana a intorayan no impirador do Roma. Naparin nya do chimpo ni Impirador Claudyo.

²⁹ Dawa, siraw nanganohedaw do Antiokya, napagtotolagan daw manoroh so sidong dyirad kakakteh da saw a nanganohed do Jodya sigon do maparinaw no katakatayisa dyira.

³⁰ Oyod pinarin daw nyaya, as kan sa Bernabe kan Saulo nangipaw-itan da so sāgot da dyirad panglakayen dan nanganohedaw do Jerosalem.

12

No Kadiman Ni Santiago Kan Kabahod Ni Pedro

¹ Do dawri a chimpo, insiknan ni Āri Herodes* a linidyalidyat kadwan saw a nanganohed di Jesos.

² As si Santiago a ākang ni Juan, ki inpapotoh na.

³ Do nakaboyaw sya ni Herodes a nahwahok kadwan saw a Jodyo do dawri a pinarin na, tiniliw na pas Pedro. Naparin nyaya do Pistaw No Tinapay A Abos Yapō.[†]

⁴ Do nakaipatiliw naw sya a inpabahod, inpabantay na dyirad apataw a grupo no soldado, kan tayipat kāda grupo. Kāda grupo, ki naytatadi sa a nagbantay. Ta no plano ni Herodes do dawri, ki osisaen nanchis Pedro do kasalalapan aro a tawo anchan tayokaw Pistan Nakahabas no Anghil.

[†] 11:26 11:26 No chakey na batahen Krischano, ki "siraw monot di Kristo." * 12:1 12:1 Iyaw nya Āri Herodes, ki nangitoray do intiō a tana dan Jodyo do tawen A. D. 41 nandad A. D. 44. Iya paw nanoma a Herodes Agripa a apōko ni Herodes a Mabileg. Lk. 1:5 † 12:3 12:3 Iyaw nawri a pista dan Jodyo, ki magrana kan iyaw Pistan Nakahabas no Anghil No Dyos A Mangdiman. Nyaw pakanaknakman da so nakaisalakan daw no kapoonan da saw do nakahabasaw no anghilaw do kayan da do Egipto.

⁵ Ki do kayanaw ni Pedro do bahodan, naypaypapasnek nakaidasal da sya no nanganohedaw di Jesus.

No Kaihtot Ni Pedro Do Bahodan

⁶ Do ahepaw a sakbay a pahtoten ni Herodes si Pedro dyirad tawotawo saw, myan si Pedro a nakaycheh do hobok daw no dadwa saw a soldado. Nakadinaan maybitaw a tanoro na, kan nachipong do tanoro daw no maybitaw a soldado. Myan pa saw dadwa a gwardya do asdepanaw no bahodanaya.

⁷ Ki sinpangan na,, naychihat a myan anghil no Āpo a napaboya, kan myan soho a nangedang so bahodanaw. Ginon-gon anghilaw pakohaw ni Pedro kan yinokay na, as nakaibahey na sya dya a kāna, “Ngay, kalistwan mo maybangan!” Ki sigida nalngat saw kadina naw do pongopongwan naw.

⁸ Tinongtong no anghilaw a inbahey dya, “Ngay, paysonongen mo laylay mwaya, as pangayen mo tokap mwaya.” Ki pinarin ni Pedro. Sinpangan na, binata no anghilaw, “Payohay mo kagay mwaya, as kawnot mo dyaken.”

⁹ Minonot si Pedro do anghilaw a minohtot do bahodanaw, kan chapatak naba an oyod pariparinen naw no anghilaw. Iniktokto na an tod a magpamata.

¹⁰ Do nakahabas daranaw so manmaw kan iyaw somaronwaw a yanan gwardya, nakarapit dana sad yananaw no pasek a rowangan a komwan do syodad. Tod a naywangan rowanganaw, kan minohbot dana sa. Do nakahabas daranaw so asaw a kalsada, naychihat a kinarwan no anghilaw.

¹¹ Sinpangan na, naawātan ni Pedro naporin naw. Nyaw binata na do inawan na a kāna, “Aysa! Arabaw kapagmangamanga ko, ta oyod sawen a tinoboy ni Āpo anghil naw a nangisalakan dyaken di Herodes kan iyaw hahawen daw no Jodyo saw a parinen da dyaken.”

¹² Do nakapakaāwat naw so napariparinaw dya, nangay do bahay ni Maria a ānang ni Juan Markos a yanan dan aro saw a nanganohed a naychipeh a naydaydasal.

¹³ Do nakapakarapit naw daw, nagtoktok do anebaw no rowangan. Sinpangan na, myan kasidong daw a mabakes a mayngaran so Roda a nangay a nanyideb an sino nawri a nagtoktok.

¹⁴ Ki do nakailasin naw so timekaw ni Pedro, taywara nasoyot kan nayyayo a naybidi a nangibahey sya dyira a si Pedro naytēnekaw do rowanganaw. Ki iniwangan nabaw rowanganaw.

¹⁵ Do dawri a inpadāmag no mabakesaw, ki anohdan daba kan binata da dya a kon da, “Manganyaw ka!” Ki inpapapilit na a oyod. Dawa, inbahey da, “Pahad na ngataw nawri.”

¹⁶ Ki tinongtong ni Pedro nagtoktok. Dawa, minohbot sa nangay a miniwang sya. Ki do nakaboya daw sya, nasdaawan sa.

¹⁷ Do dawri, sininyasan san Pedro a magolimek, kan inistorya na dyiraw nakapakakaro syan Āpo do bahodan. Binata na dyira a kāna, “Pachiibahey nyo paw nya di Santiago[‡] kan siraw kadwan saw a kakakteh ta a nanganohed.” Katayoka na nangibahey syay, komnaro a nangay do matarekaw a yanan.

¹⁸ Do kamabekasan naranaw, dēkey abaw riribok dan soldado saw a nagbantay di Pedro a maynamot do kabo naw.

[‡] 12:17 12:17 Iyaw nya Santiago, ki pangolo dan nanganohed do Jerosalem kan kakteh pa ni Āpo Jesus.

¹⁹ Somnarono, inpachichwas a maganay ni Herodes si Pedro. Ki do dyi daw a nakachichwasan sya, inpaosisa san Herodes nagbantay saw, as nakaikeddeng na sira madiman.

Katayoka no nyaya, minosok si Herodes a yapod Jerosalem do Jodya a nandad Sesarea kan minyan pa daw so nahay.

No Kadiman Ni Herodes

²⁰ Do dawri, taywaraw nakapakasoli ni Herodes dyirad tawotawowaw do Tiro kan Sidon. Ki siraw tawotawo a yapod dawri, chakey da paysonongen nyaya problima, ta iyaw kanen da, ki yapod pagaryan Herodes. No pinarin da, ki pinanma daw nachisisit di Blasto, iyaw mapagtalkanaw a mangay-aywan so palasyowaw. Sinpangan na, nasa sa nangay di Herodes a nachikapyia.

²¹ Ki do naikeddengaw a araw, naylaylay si Herodes so laylawaw no āri a kagaganayan, as nakapaydisna na do trono naw, as nakapaychirin na dyirad tawotawowaw.

²² Ki do nakadngey daw no tawotawo saw, inyagagay da a kon da, “Namna, tawo pabayaw maychiychirinaya, ta asa danaya dyos!”

²³ Do dawri, nanyeng a pinaganyit no anghilaw ni Āpo Dyos si Herodes maynamot ta pinadayawan naba si Āpo Dyos. Dawa, inohed inawan naw, as nakadiman na.

²⁴ Ki nakatongtong a nagwaras no chirinaw no Dyos, kan naypayparo dana saw nanganohed.

²⁵ As sa Bernabe kan Saulo, ki tayoka daranaw tarabako daw do Jerosalem. § Dawa, naybidi sa do Antiokya, kan inyonot das Juan Markos.

13

No Kapidi Kan Katoboy Da Bernabe Kan Saulo

¹ Do iglisyaw do Antiokya, ki myan saw propita kan mamaistro: si Bernabe, si Simeon a pangaranan das Mabaheng, kan si Lucio a taga Sirene, as kan si Manaen a yapod kadekey na, ki naibidang a kakteh ni Gobrinator Herodes Antipas, kan myan pa si Saulo.

² Ki do kayan daw a magdaydayaw di Āpo Dyos kan madama sa magayonar, binata no Ispirito Santo dyira a kāna, “Patarken nyo sa paydasal sa Bernabe kan Saulo, ta itoroh konchi dyiraw inkeddeng kwaw a tarabako da.”

³ Do dawri, katayokaw no nakapagayonar da kan iyaw nakapaydaydasal daw, pinalapaw daw tanoro da do oho da Bernabe kan Saulo, as nakatoboy darana sira.*

No Kapangasaba Da Bernabe Kan Saulo Do Chipre

⁴ Do dawri, sa Bernabe kan Saulo, ki nangay sad Seleosya maynamot do nakapawnot siran Ispirito Santo. Nagbila sa yapod dawri a nangay do asaw a poro a mayngaran so Chipre. †

⁵ Do nakawara daw do Salamina, nangay sad sinagoga daw no Jodyo a nangnanawo. Rinarayay das Juan Markos a kasidong dad tarabako daw.

⁶ Sinpangan na, kinelsat daw intirwaw a poro a nandad Papo. ‡ Ki do dawri, nakabayat sas asa magmadmadyik a mayngaran so Bar-Jesús a asa Jodyo, kan batahen na do inawan na asa propita.

§ 12:25 12:25 Ara. 11:29-30 * 13:3 13:3 Chiban nyo nakailawlawagan. Ara. 6:6 † 13:4 13:4 Do Chipre, ki idi ni Bernabe. ‡ 13:6 13:6 Iyaw paybawan Papo kan Salamina, ki 144 kilometros.

⁷ Iya, ki asa rarayaw no gobirnadoraw do dawri a poro a si Sergyo Pawlo a asa masirib a tawo. Ki do dawri, ki inpatawag no gobirnadoraya sa Bernabe kan Saulo maynamot ta chakey na adngeyen chirinaw no Dyos.

⁸ Ki binaywan sa no magmadmadyikaw a si Bar-Jesos. Ki Elimas iyaw ngaran nad chirin no Griego. Pinadas naw gobirnadoraw a patadyichokoden do kapanganohed na di Jesos.

⁹ Ki napno si Saulo a mayngaran so Pablo so panakabalin no Ispirito Santo. Dawa, pinerreng naw magmadmadyikaw as nakabata na sya dya a kāna,

¹⁰ “Imo a anak no Dyablo! Imo kabosor no aran āngo a maganay, kan nachisagel ka na do tabo a kitan kinasikap kan kinakosit! Nawriw pirmi mo a chakey a parinen kabalinsok mos oyod a maynamot do Dyos tan inanawo mo bayataw!

¹¹ Chiban mo! Changori, dosāen naymon Āpo Dyos. Magbolsek ka kan maboya mo pabaw sedang no araw do dēkey a chimpo.” Do dawri, nanyeng a naysari iyaw nakapakaboya ni Elimas, kan naychichwas so omkaday sya.

¹² Do nakaboyaw no gobirnadoraw so naporinaya, nanganohed, ta taywaraw nakapakasdaaw nad panakabalin no nanawowaya a maynamot di Āpo Jesos.

Sa Pablo Kan Bernabe Do Antiokya Do Probinsya A Pisdya

¹³ Sinpangan na, kinarwan da Pablo idyaya a Papo, kan nagbila sa nangay do Perge do probinsya naw do Pampilya. Ki dawriw, kinarwanan sira ni Juan Markos, kan naybidi do Jerosalem.

¹⁴ Ki sa Pablo kan Bernabe, ki tinongtong daw nayam. Kinarwan daw Perge, as kan romnapit sa do idi a Antiokya do probinsya a Pisdya. Do Arawaw no Kapaynaynahah, somindep sa a naydisna do sinagogaw no Jodyo saw daw.

¹⁵ Ki do nakatayokaw a naibāsa no kadwanaw a tolas yapod Lintegaw ni Moyses kan yapod tolas daw no propita saw, binata no pangolwenaw no nawri a sinagoga dyira a kāna, “Kakakteh, an myan pangahwahok a ibahey nyo dyirad tawotawo saya, ibahey nyo na.”§

¹⁶ Do dawri, naytēnek si Pablo, as nakasinyas na sira tan magolimek sa, as insiknan naw naychirin a kāna, “Inyo a kapayngay ko a kapotōtan ni Israel kan inyo a Dya-Jodyo a magdaydayaw do Dyos, pachiadngey nyo pa yaken!

¹⁷ Iyaw Dyos daw no kapotōtan dan Israel, pinidi na saw kapoonan ta saw tan payparinen na sa a tawotawo na. Do kayan daw a minyan a gannaet do Egipto, binindisyonan kan pinayparo na sa, as kan maynamot do panakabalin no Dyos, nihtot na sa daw.

¹⁸ Ki do kayan daw a nayranso do let-ang do irahem no apat a poho a katawen, ki inan-anōsan na sa a inaywanan aran aro pakagafosan da dya.

¹⁹ Do nakawara daw do tana a Kanaan, sindongan san Āpo Dyos a nangābak siras tawotawo saw daw do papito saw a nasnasyon tan sira danaw akin dyiras tanaw.

---

§ 13:15 13:15 Iyaw plastar no miting dan Jodyowaw do sinagoga, ki manmaw kompisar da pangibaheyan das inanohdan daw (Deot. 6:4). Katayoka nya, maydasal pangolo daw, as kapangibāsa nas kadwanaw a partis no Libro ni Moyses. An myan pista, iraman daw mangibāsa so kadwanaw a intolas dan propita saw. Katayokan kapagbāsa da, maparin danan aran sino dyiraw magminsahi. Iyaw Linteg ni Moyses mana linteg no Dyos, iyabaw no asaw a poho a bilin, an dya siraw manmaw a dadima libro do Adan a Tolag.

20 Ki apat a gasot kan dadima poho a katawen napahabas yapod nakangay daw do Egipto a nandang dawri.

"Katayokan nawri, tinorohan sa no Dyos so aro a hwis da a nandang kayan propita Samuel.

21 Sinpangan na, do nakapanahes daw no tawotawo so āri da, ki intoroh dyiran Āpo Dyos si Saulo a pōtot ni Kis a asa kapotōtan ni Benhamin. Iyaw āri da do apat a poho a katawen.

22 Do nakapakaro naw si Saulo, pinatadi ni Āpo Dyos si Dabid a āri da, kan iya danaw inpaneknekanaw sya no Dyos a kāna, "Taywara chadaw ko si Dabid a pōtot ni Jesse. Ta chapatak ko a iya, ki ipatongpal na tabo chakey ko a ipaparin."*

23 "Changori, sigon do karyaw no Dyos a yapod kapotōtan no nyaya a āri a si Dabid, ki myan danaw Mangisalakan dyaten a kapotōtan ni Israel, as kan si Jesos danaw nyaya.

24 Ki do sakbay no nakasiknan ni Jesos a nangnanawo, nanmanma si Juan a nangikasaba so kapagbabāwi kan kapagbonyag dyirad tabo kapotōtan ni Israel.

25 Do kakalo danaw ni Juan a nakapatayokas naipatarabakwaw dya, binatabata na a kāna, "No chapatak nyo ngata, ki yaken Kristwaw. Ki engga, ta ito dana somarsarono dyaken, as kan maikari akwaba mangwasak so kahot no tokap na."†

26 "Dawa, kakakteh," kāna ni Pablo, "inyo a kapotōtan ni Abraham kan inyo a Dya-Jodyo a magdaydayaw do Dyos, yaten kwanan no nyaya minsahi a pakaisalakanan.

27 Siraw Jodyo saw do Jerosalem kan siraw pangolo daw, binigbig daba a si Jesos iyaw Mangisalakan. On, polos a dyi da naawātan a do nakaikeddeng daw a madiman si Jesos, tinongpal daw chinirin da saw no propita saw a inbasbāsa da do kāda Araw no Kapaynaynahah.

28 Aran abo natonngan da a machita a pakadimanan Jesos, ki alit na chindaw dad Pilato a ipadiman na.

29 Do nakatongpal danaw a tabo no naitolas do Masantwan a Tolas a maynamot dya, pinagchin dad krosaw, as nakaitanem da syad aschip.

30 "Ki pinagongar no Dyos si Jesos,

31 kan do aro a araw, ki napaboya dyirad tawo saw a minonot dya a yapod Galilya nandang Jerosalem. Siraw nya sa tawo mangpaneknek sichangori so maynamot dya dyirad tawotawo saw do Jodya.

32 Dawa, yangay namen sichangori dyinyo iyaw Maganayaya a Dāmag a iyaw inkaryaw no Dyos dyirad kapoñnan ta saw,

33 ta natongpal dana dyaten a kapotōtan da iyaw nakapagongaraw ni Āpo Dyos si Jesos. Nawriw naitolasaw do chadadwaw no Salmo:

'Imo Anak ko, sichangori, ipaboya ko a yaken, Āmang mo.‡

34 "Maynamot do nakapagongar no Dyos si Jesos a dyi dananchi a polos a madiman, ki myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna,

'Itoroh konchi dyimo masantwan saya a bindisyon a inkari ko di Āri Dabid a masigorādo a matongpal.§

35 "Myan naitolas do matarek a Salmo a kāna,

* **13:22 13:22** 1 Sam. 13:14; Sal. 89:20; Ara. 7:46. An maynamot do kari ni Āpo Dyos di Āri Dabid, chiban nyo do 2 Sam. 7:12-14. † **13:25 13:25** Mt. 3:11; Mk. 1:7; Lk. 3:16; Jn. 1:20, 27 ‡ **13:33**

13:33 Sal. 2:7; Heb. 1:5 § **13:34 13:34** Iyaw no inkaryaw no Dyos di Āri Dabid, ki myan anchiw yapod kapotōtan na a nāw na mangitoray a abos pandan. Iyaw nya, ki si Jesos. 2 Sam. 7:12-14; 1 Ār. 2:1-4; Sal. 132:11; Isa. 55:3

'Nonolay mwaba iyaw masantwanaw a pachirawatan mo a mahta do pangilabengan.'*

36 "Ki si Dabid abaw no chakey naya batahen. Ta do katayokaw no chimpo ni Dabid a nagsirbi do panggep no Apo, ki nadiman, as kan pinatalin da intabon do katanged daw no kapoonan na saw, kan nahay dana nahta do pagtatanman naw.

37 Ki iyaw no asaya a pinagongar no Dyos a si Jesus, ki napadasan nabaw nahay do tanem, kan nahta abaw inawan na.

38 Dawa, kakakteh ko, chakey ko a mapatakan nyo a maynamot di Jesus, myan kapakawan gatos nyo.

39 On, maynamot di Jesus, no aran sino a manganohed dya, ki naibidang dana a malinteg do salapen no Dyos. Ki komwan abaw Lintegaw ni Moyses, ta maparin aba polos no linteg a mapalinteg tawotawo.

40 Dawa, magannad kamo tan dya maparin dyinyo inbahey da saw no propitaw a kon da,

41 'Chiban nyo, inyo a maooyaw! Masdaaw kamonchi, ki alit na madiman kamonchi do dyi nyowaw a panganohdan! Ta iyaw pariparinen kwaya do chimpo nyo a mabyay, ki manganohed kamwaba a aran myan mangipaneknek dyinyo.' † Nawriw pandan no minsahi ni Pablo.

42 Ki do kakaro daranaw da Pablo kan Bernabe do sinagoga daw, rinara darana san tawotawo saw a anchan marapit iyaw somaronwaw a Araw no Kapaynaynahah da, ki pirwahan darananchiw mangibahebahey so arwaro pa kan nyaya.

43 Do nakapaysisyay daranaw no tawotawo do kakpekpehanaw, aro minonot da Pablo kan Bernabe a Jodyo kan siraw Dya-Jodyo a mononot do linteg no Jodyo. Do dawri, nachisarita sa Pablo kan Bernabe dyira, kan inahwahok da sa a naw darana a mangigpet so bayowaya a kapakaawat da a maynamot do parabor no Dyos.

44 Do somaronwaw a Araw no Kapaynaynahah, ki nagistayan a tabo omidi saw daw, ki nangay sa a nangadngey so chirin no Dyos.

45 Do nakaboya daw no totorayen saw no Jodyo so karwaw no tawotawo, nangimonan da sa Pablo, kan naychirichirinan da sa so maikontra do inchirinaw ni Pablo, as kan pinaraherahet da pa sa.

46 Ki sa Pablo kan Bernabe, sitotored sa naychirin kan nangibahey a kon da, "Inyo a Jodyo, machita inyo manma pangibaheyan namen so chirin no Dyos. Ki maynamot ta maskeh kamo a maibidang do byay a abos pandan, karwan namen inyo kan mangay kami dyirad Dya-Jodyo.

47 Ta komwan bilinaw no Dyos dyamen a yapod Masantwanaya a Tolas a kana,

'Pinidi koymo a mangsedang so aktokto dan tawotawo a Dya-Jodyo tan tabo tawotawo do intirwaya lobong, ki maiyangay kaisalakan da a maynamot dyimo.' ‡

48 Do nakadngey daw no Dya-Jodyo so nyaya, nasoyot sa kan indaydayaw daw chirinaw no Dyos. As sira tabo pinidi no Dyos a matorohan so byay a abos pandan, ki nanganohed sa.

49 Do dawri dana, ki nagwaras chirin no Dyos a maynamot di Jesus do tabo yanan do dawri a logar.

* 13:35 13:35 Sal. 16:10; Ara. 2:27 † 13:41 13:41 Maynamot do nyaya a naipadto, ki myan saw nangay a nanggobatar siras Jodyo saw do kaychowa, kan rinarayaw daw Timplowaw do Jerosalem. Nasdaawan saw no Jodyo saw, ta no chapatak da, ki abaw maparin a makarayaw so Timplo daw. Hab. 1:5 ‡ 13:47 13:47 Isa. 42:6; 49:6

⁵⁰ Ki pinaklaklal da san totorayen daw no Jodyo siraw mabaknangaw kan matotohos saw so saad a mababakes a mononot do linteg no Jodyo. Komwan pinarin da dyirad mawnonotan saw a mahahakay do dawri a syodad, as insiknan daw kaidadanes das Pablo kan Bernabe, as kan pinaksyat da sad dawri a yanan.

⁵¹ Do dawri, winakwak da Pablo ahbekaw do kokod da. Nyaw inpaboya da Pablo a rebbeng da pabaw mangikasaba dyira, ta sira danaw makatoneng.[§] Do dawri, nayam sa Pablo a nangay do Ikonyo.

⁵² Ki aran komwan, rakoh kasoyot dan nanganohed saw do Antiokya do probinsya do Pisidya, kan napno sa do panakabalin no Ispirito Santo.

14

Sa Pablo Kan Bernabe Do Ikonyo

¹ Do kayan daw da Pablo kan Bernabe do Ikonyo, somindep sad sinagoga daw no Jodyowaw, as kan maynamot do kapanganawo daw, ki aro nanganohed a Jodyo kan siraw Dya-Jodyo.

² Ki siraw naskehaw a nanganohed a Jodyo, pinaklaklal da saw tawotawo saw a Dya-Jodyo tan ipsok da saw manganohedaw daw.

³ Aran komwan, nahay sa Pablo kan Bernabe a minyan daw a sitored a nangnanawo a maynamot di Apo. On, maynamot do sidong na dyira, aro pinarin da a milagro kan makaskasdaaw a pakaboyan a mangpaneknek a iyaw minsahi da, ki oyod.

⁴ Do dawri, siraw tawotawo saw do dawri a syodad, ki naycharwaw inonotan da. Myan saw nanganohed dyirad pangolwenaw no Jodyo, as myan saw nanganohed dyirad apostolisaw a sa Pablo kan Bernabe.

⁵ Sinpangan na, nagtotolagan dan Jodyo saw kan siraw dyaw a Jodyo a dya manganohed kontodo siraw totorayen da saw a idadanes kan agsidan da sa Pablo kan Bernabe so bato.

⁶ Ki do nakatoneng daw no apostolis saw so nya, naglibas sa a nayyayo do Listra kan do Derbe, as kan siraw idiidi saw a omdibon do dawri a loglogar do probinsya naw do Likaonya.

⁷ Dawriw tinongtongan da nangikasaba so Maganayaya Dāmag.

Sa Pablo Kan Bernabe Do Listra

⁸ Do Listra, myan naydisna asa mahakay a logpi, kan yapo pad nakaiyanak na a dyi na napadasan nayam.

⁹ Do kayan naw a maydisna, inadngedngey na saw chinirichirinaw ni Pablo. Ki do nakadlawaw syan Pablo a myan kapanganohed na a mapapya, pinerreng na.

¹⁰ Sinpangan na, kinalyak ni Pablo a inbahey a kāna, “Maytēnek ka!” Ki nanyeng a naytēnek a lomnagto, as nakabidibidi na.

¹¹ Do nakaboya daw sya no kārwan daw no tawotawo so pinarinaw ni Pablo, nangagagay sa do chirin da do Likaonya a kon da, “Gominchin sayaw didyosen dyaten a akma sayaw tawo!”

¹² Ki do dawri, pinangaranan das Bernabe so Seos, as pinangaranan das Pablo so Hermes maynamot ta si Pablo naychirin.*

¹³ Sinpangan na, iyaw padyaw no didyosen daw a Seos a myan so timplo do gaganaw no syodad, ki nangyangay so dadwa a baka kan aro a arkos a

§ 13:51 13:51 Mt. 10:14; Mk. 6:11 * 14:12 14:12 Sa Seos kan Hermes, ki kadwan sa a dyos dan Griego. Si Seos iyaw no katotohosan a dyos da. As si Hermes, iyaw tobotoboyen da a maychirichirin so chakey daw a ichirin.

sabsabong do rowanganaw no syodad, ta chakey da kan siraw tawotawo saw daw mangidaton da Pablo kan Bernabe.

¹⁴ Ki do nakadlaw daw sya da Pablo kan Bernabe so ito daw a parinen, rinay-ab daw laylay daw a pangipaboya das kapachikontra da, as naysayo sa a nangay dyira do yanaw no kârwanaw no tawotawo tan pagsardengen da sa. Inyagagay da a kon da,

¹⁵ “Kakakteh, anchi kamo ah! Āngo parinan nyo syay? Taywaran dyi kami a tawo a akma dyinyo? Nawriw nangayan namen dyinyo tan iyangay namen dyinyo Maganayaya Dāmag tan tadyichokodan nyo abwayas sirsirbi a paydaydasalan nyo, as kan tan midit kamod sibibyay a Dyos a namarswa so hanyit kan tana, as kan no taw kan tabo a myan dyira.

¹⁶ Ta do nakarahan, ninonolay san Āpo Dyos tabo a tawotawo a Dya-Jodyo a nagdaydayaw so chakey da.

¹⁷ Ki aran komwan, namarin pa so aro a pakaboyan a pakailasinan nyo sya. On, malawag a ipaboya na dyinyo kapamarin nas maganay dyirad tawotawo saw a akmas kapanoroh naya so chimoy a yapod hanyit kan āpit do naimoha tan myan chabyay nyo kan soyot nyo.”

¹⁸ Ki aran komwan inbahey da Pablo kan Bernabe, ki alit na nalidyatan pa sa a nanarsarapa so tawotawo saw a manoroh so daton da dyira.

¹⁹ Do dawri, nawara saw Jodyowaw a yapod Antiokya do Pisdya kan yapo do Ikonyo, kan pinaklaklal da saw tawotawo saw. Sinpangan na, inagsigsidan das Pablo so bato, as kan do kaiktokto daw sya a nadiman dana, ginoygoyod da inihot do syodadaw.

²⁰ Ki do nakaarayad taw syan nanganohedaw, tod a naytēnek si Pablo, kan insigida naybidi a somindep do syodadaya. As do somaronwaw a araw, ki komnaro sa daw sa Pablo kan Bernabe a nangay do Derbe.

No Kapaybidi Da Pablo Kan Bernabe Do Antiokya Do Probinsya A Sirya

²¹ Do kapangasaba daw da Pablo kan Bernabe so Maganay a Dāmag dyirad do Derbe, ki aro saw nanganohed di Jesus. Sinpangan na, naybidi sa do Listra kan do Ikonyo, as kan do Antiokya do Pisdya.

²² Inahwahok da saw nanganohedaw do dawri sa a idiidi tan maypayit sa do kapanganohed da, as kan tan dyi sa mabyor do kapanganohed da an myan kalidyatan. Binatabata da dyira a kon da, “Nāw nyo do kapanganohed nyo, ta manghahaw tabas matarek, an dya pasaren taw aro a kalidyatan do kasdep taya do pagtorayan no Dyos.”†

²³ Do kāda igliya a naybidyan da, ki namidi sa so yapo dyirad igliya saw so bokod da panglakayen no nanganohedaw daw. Sinpangan na, pinaydaydasal da sa nagay-ayonar, as kan intalek da sa di Āpo Jesus a inanohdan da tan iya danaw mangaywan dyira.

²⁴ Sinpangan na, komnaro sa daw, kan kinelsat daw probinsya a Pisdya, kan kominwan sa do probinsya a Pampilya.

²⁵ Do dawri, nangasaba sa do Perge, as nakawsok da do pagpondwanaw do Atalya.

²⁶ Yapod Atalya, nagbila sa a naybidi do Antiokya do Sirya iyaw logaraw a nangisikninan das tarabako da. On, dawriw dāmwaw a nangidasalan da siras nanganohedaw do tarabako da a iyaw napatayoka daranaya.

²⁷ Do nakawara daw daw do Antiokya do Sirya, chinpeh da saw nanganohed saw, as nakaidamag da tabo so pinariparinaw no Dyos a

† 14:22 14:22 Roma 5:3-5; Sant. 1:2-4; 1 Ped. 2:21

maynamot dyira kan maypāngo nakapanyiwang no pangtoktwan da no Dya-Jodyo tan manganohed sa.

²⁸ Nahay sa nachiyān dyirad nanganohedaw daw.

15

No Kapagmimiting Da Do Jerosalem

¹ Do kayan daw da Pablo kan Bernabe a omyan do Antiokya, myan saw yapod Jodya a nawara, kan nangisiknan so nangnanawo dyirad nanganohed saw a kon da, “An dyi kamo a makogit akmas dadakay namenaw a Jodyo a innanawo ni Moyses, ki maisalakan kamo aba.”

² Do dawri, taywaraw kapachikontra kan kapachidibati da Pablo kan Bernabe dyira. Nyaw nanghapan na a natongdo sa Pablo kan Bernabe a nangay do Jerosalem magraman dyirad kadwan saw a nanganohed a taga Antiokya tan yangay da sa chiban siraw apostolis saw kan panglakayen saw a maynamot do dyaya a bānag.

³ Sinpangan na, do nakatoboy daranaw sira no iglisya, kinelsat daw probinysa Penisya kan Samarya. Do nayaman daw da Pablo kan Bernabe, inbahebahey da dyirad nabayat da saw a manganohed iyaw maynamot do nakapanganohed daw no Dya-Jodyo di Jesus. Iyaw nyaya dāmag, ad-adda nyapasoyotan dan nanganohed saw a kakakteh.

⁴ Do nakapakarapit daranaw do Jerosalem, rinawat da san iglisyaw kan siraw apostolis saw, as kan siraw panglakayen saw. Sinpangan na, inpadāmag da Pablo kan Bernabe iyaw tabo pinariparinaw no Dyos a maynamot dyira.

⁵ Ki myan saw nanganohed a naytēnek a rarayay dan Parisyowaw a nakabata sya a kon da, “Machita makogit saw Dya-Jodyo, kan machita tongpalen daw Lintegaw ni Moyses.”

⁶ Sinpangan na, nakpekpeh saw apostolis saw kan siraw panglakayen saw a nagsasarita maynamot do dyaya.

⁷ Do nakahay daranaw a nagdidibati, naytēnek si Pedro, as nakaibahey na sya dyira a kāna, “Kakakteh, chapatak nyo a do nakarahan, ki pinidi na yaken Āpo Dyos a yapo dyinyo a mangnanawo dyirad Dya-Jodyo so Maganay a Dāmag tan aran sira, ki manganohed sa.

⁸ Ki si Āpo Dyos a makapatak so pangtoktwan no tawotawo, inpaboya na a rinawat na saw Dya-Jodyo maynamot do nakaitoroh na dyiras Ispirito Santo a akmas pinarin naw dyaten.

⁹ Apabaw pachitarkan da do salapen no Dyos. Ta dinalosan naranaw kapangtokto da maynamot do kapanganohed da di Jesus akmas pinarin naw dyaten.

¹⁰ An komwan, inyoriw mangyoba si Āpo Dyos ah? Lidyalidyaten nyo sawriw Dya-Jodyo maynamot do kārwayan linteg a dyi da tongpalen kapoonan ta saw kan aran yaten?

¹¹ On, basbāli a masigorādo ta a naisalakan ta maynamot do parabor ni Āpo Jesus a akma sira.”

¹² Do dawri, nagolimek sa tabo tawotawowaw, kan nangadngey sa so inpadāmag daw da Bernabe kan Pablo a maynamot do makaskasdaaw saw a milagro kan pakaboyan a pinarin no Dyos dyirad Dya-Jodyo a maynamot dyira.

No Atbay Ni Santiago

¹³ Do nakatayoka daw a nangibahey syay, naychirin si Santiago a kāna, “Kakakteh, adngeyen nyo pa yaken.

14 Tayoka dana a nangilawlawag si Simon Pedro an maypāngo iyaw nakaisiknan no nakaipaboyaw no Dyos so kapangisalakan na dyirad Dya-Jodyo tan yapod dyira, ki myan saw mairaman a tawo na.

15 Maynamot do dyaya, ki machonot do intolas daw no propita saw do Masantwan a Tolas a kāna,

16 ‘Myan anchiw araw a kapaybidi ko, kan pirwahan ko na patneken iyaw narakrakaw a pagaryan ni Dabid. On, kapyahen konchiw nararayawaw, as kapatnek ko sya.

17 Tan komwan, tabo kadwan a tawotawo a Dya-Jodyo a pinidi ko a tawo ko, chichwasen danchi yaken a Āpo.

18 Komwan binata ni Āpo do kaychowa pa a nangipakatoneng so nyaya.’ ”*

19 Ki tinongtong ni Santiago naychirin a kāna, “As dawa, no myan do aktokto ko, ki ririboken ta sabaw Dya-Jodyo a manganohed do Dyos,

20 basbali a tolasan ta sa, kan ibahey ta dyira a dyi sa mitchan siras naiyātang do didyosen mana raya mana siraw dyaw a napayraraya a binyay, as kan machibawa sa do kapaychakatekateh a machoknod.

21 Ta siraw nya linteg, ki chapapatak dan tabo a Jodyo. Ta yapo do kaychowa, do kāda Araw a Kapaynaynahah, ki manawob danaw kaibāsaw no Linteg ni Moyses do tabo sinagoga do kāda idi.”

No Kaipaw-it Das Tolas Da Dyirad Manganohedaw A Dya-Jodyo

22 Sinpangan na, siraw apostolis saw kan siraw panglakayen saw, as kan siraw tabo a nanganohed do dawri a iglisyā, nagtotolagan daw mamidi so yapo dyira a machirayay da Pablo kan Bernabe a mangay do Antiokya do Sirya. Siraw napidi daw, ki siraw dadwaw a pangolwen da a sa Jodas a mayngaran so Barsabas kan si Silas.

23 Nyayaw inpaw-it da dyira a tolas da:

“Yapo dyamen a apostolis kan panglakayen kan siraw kakakteh nyowaya do dya Jerosalem. Pakomostaan namen inyo a manganohed do Dyos a Dya-Jodyo do Antiokya, Sirya, kan Silisyā.

24 Natonngan namen a myan saw kadwan a manganohed a yapo dyamen a nangay a nangrribok. On, pinagmangamanga daynyo a maynamot do nanawo da a aran abo inbilin namen dyira.

25 Dawa, nawriw nanghapan na a naychipeh kami a tabo a nagtotolag a nanoboy dyinyo siras napidi namen saya. Nachirayay sa di Bernabe kan Pablo a chadaw namen a kakakteh.

26 On, sa Bernabe kan Pablo, inposta daw byay da maynamot do kapagsirbi da di Āpo Jeso-Kristo.

27 Dawa, toboyen namen dyinyo sa Jodas kan Silas tan ipaneknek da dyinyo intolas namen saya a maynamot do kailawlawag da sya a mismo.

28 No chakey namen a ibahey dyinyo kan no chakey no Ispirito Santo, ki iyaw dyi namen a kaparahmet dyinyo malaksid dyirad masisita saya pariparinen:

29 “Mitchan kamo aba siras naiyātangaya do didyosen. Mitchan kamo aba so raya, kan mitchan kamo aba so dyaw a napayraraya a binyay, kan pachibawan nyo kapaychakatekateh a machoknod. Oyod a maganay an monot kamo do dya saya a bilin. Si Āpo Dyos pakono mangaywan dyinyo. Nawri dana.”

30 Do dawri, do nakatoboy daranaw sira, minosok sad Antiokya. Do nakapakarapit daw, chinpeh da sa tabo nanganohedaw, as nakaitoroh das tolasaw dyira.

* 15:18 15:18 Amos 9:11-12

³¹ Ki do nakabāsa daw sya, taywara nasoyot sa do makahwahokaya a minsahi.

³² Maynamot ta myan da Jodas kan Silas iyaw Ispirito Santo a mangipadto so minsahi no Dyos, nahay sa daw so dēkey a nachisarsarita dyirad nanganohed saw a nangahwahok kan napayit so kapanganohed da.

³³ Do nakahay daranaw a minyan daw, pinarobwatan da san kakaktehaw a maybidi dana dyirad nanoboyaw sirā. Binata dan taga Antiokyaw a kon da, “Si Āpo Dyos pakono mangaywan dyinyo do aran dino a kwanan nyo.” [

³⁴ Ki si Silas naktokto naw nabidin.]†

³⁵ As sa Pablo kan Bernabe, nāw da pa do Antiokya do Sirya a nangnanawo kan nangasaba so chirin no Dyos, as kan aro saw rarayay da a somidosidong dyira.

No Kapaysyay Da Pablo Kan Bernabe

³⁶ Do nakapaypahabas danaw no araw, binata ni Pablo di Bernabe a kāna, “Maypabidi ta pa do kāda idi a nangikasabaan ta so chirin ni Apo tan chiban taw kayayanaw no kakakteh ta saw a manganohed.”

³⁷ Ki nakey si Bernabe, ki chakey na a pachirarayay da pas Juan a mayngaran so Markos.

³⁸ Ki chaskeh ni Pablo, as kan inapati na a dyi da hapen. Ta no chinaskeh na, ki iyaw nakakaro naw dyira do Pampilya do nakarahan a dyi na tinongtong iyaw nachipaytarabako.‡

³⁹ Do dawri, taywaraw nakapaydiman da. As dawa, naysyay sas nangayan. Si Bernabe, inhap nas Markos, kan nachilogan sa do dibilaw a nangay do Chipre.

⁴⁰ As si Pablo, inhap nas Silas a rarayay na. As siraw nanganohed saw do Antiokya, pinaydasal da sa a si Āpo Dyos mangaywan kan mangbindisyon dyira do tabo a logar a kwanan da.

⁴¹ Do dawri, nangay sa do idiidi saw do Sirya kan do Silisya a napayit so iglisya saw do dawri a logar.

16

No Kapachirayay Ni Timoteo Da Pablo Kan Silas

¹ Tinongtong da Pablo kan Silas nangay do Derbe, as kan do Listra. Do dawriw nakabayatan da si Timoteo a asa nanganohed daw. Iyaw nyaya Timoteo, ki anak no asaw a nanganohed a Jodyo, as kan Griego āmang na.

² As an maynamot do katawo ni Timoteo, ki masingpet. Sira tabo nanganohedaw do Listra kan do Ikonyo, ki maynana maganay dāmag da a maynamot dya.

³ Chakey ni Pablo a machirayay si Timoteo dyira. Ki maynamot ta chapatak dan tabo tawotawo a no āmang ni Timoteo, ki Griego, kan dadakay dabaw magkogit, inpakogit ni Pablo. Pinarin naw nyaya tan do tabo ngayan da, ki mahwahok saw Jodyo saw.

⁴ Do nakabidibidi daw do kāda idi, inpakatoneng daw nagtotolagan daw no apostolis saw kan siraw panglakayen da saw do Jerosalem a mapawnot dyirad nanganohed saw a Dya-Jodyo.

⁵ Do dawri, naypaypayit kapanganohed dan iglisya saw, kan kararaw a naypayparo sas bidang.

† 15:34 15:34 Do kadwan saw a manyoskripto, ki abaw birsikolo 34. ‡ 15:38 15:38 Ara. 13:13

No Parmata Ni Pablo Do Troas

⁶ Do dawri, binidibidi da Pablo do intiro a probinsya a Prigya kan do Galasya. Ki nangay saba do probinsya a Asya, ta binaywan no Ispirito Santo a mangay sa a mangnanawo daw.

⁷ Do nakapakarapit daw do payisaw no probinsya naw do Misya, naktokto daw mangay do probinsya a Bitinya, ki pinalobosan saba no Ispirito ni Jesus.

⁸ Dawa, homnabas sad Misya, kan nagtaros sa a minosok do Troas.

⁹ Ki do kamahep naranaw, nagparmata si Pablo, kan naboya naw tawowaw a taga Masedonya a naytēnek a nachikakaāsi dya. Binata na di Pablo a kāna, “Mangay ka pa dya do Masedonya, kan sidongan mo yamen!”

¹⁰ Maynamot ta komwan, napatakan namen* a tinawagan na yamen no Dyos a dawriw ngayan namen a mangikasaba so Maganay a Dāmag dyirad tawotawowaw daw. Dawa, nanyeng kami a nagrobwat a nangay do Masedonya.

No Kapanganohed Ni Lydia

¹¹ Sinpangan na, nagbila kami a yapod Troas, kan nagtaros kami a nangay do Samotrasya, kan naginbirna kami daw. Do somaronwaw a araw, tinongtong namen nagbila a nangay do Neapolis.

¹² Do dawri, nanakey kami a kominwan do Pilipos a asa a masisita a syodad do Masedonya. Iyaw nyaya, ki myan do sakop no Roma. Minyan kami daw do papere a karaw.

¹³ Do Araw danaw no Kapaynaynahah, minohbot kami do gaganaw no syodad, kan nangay kami do payisaw no oksong a bata da yanan kono a paydaydasalan dan Jodyo. Ki do nakawara namenaw daw, maynana mababakes naychihep daw. Alit na, nachisarsarita kami dyira a nangnanawo so Maganay a Dāmag.

¹⁴ Ki myan daw a nangadngey asaw a mabakes a mayngaran so Lydia a taga Tiatura a naglaklako so mangingina a laylay a akmay obi so kita. Iya, ki asa managdaydayaw do Dyos. Ki do kayan naw a mangadngey do innanawowaw ni Pablo a maynamot di Jesus, tinorohan no Dyos so kapakaawat, kan inanohdan na.

¹⁵ Sinpangan na, nagpabonyag si Lydia kontodo siraw rarayay naw do bahay na. Do nakatayoka daw, inawis na yamen do bahay na, kan inbahey na a kāna, “An ibidang nyo a oyod kapanganohed kwaya di Āpo, mangay kamo a omyan do bahay namen.” Do dawri, kinarwan naba yamen a mandan nachangay kami do bahay na.

No Nakabahod Da Silas Kan Pablo Do Pilipos

¹⁶ Do asaw a karaw, do kayam namenaw a nangay do logaraw a paydaydasalan, nakabayat kamis balāsang a adipen a maganay a mamadto. Pinarin naw komwan maynamot do panakabalin no asa marahet a ispirito a omyan dya. Aro nakpeh na a kwarta a dyira da no āna na saw a maynamot do dawri a kapamadpadto na.

¹⁷ Do dawri, inonotan na yamen kāda Pablo, as kaingengengey na sya a kāna, “Siraw nya tawo, ki tobotoboyen san Katotohosan a Dyos a mangibahey dyinyos pakaisalakanan!”

¹⁸ Papira karaw a nāw na pinariparin nyaya nandad nakaoma danan Pablo. Dawa, nagpoligos, as nakaibahey na sya do marahetaw a ispirito

* **16:10 16:10** Iyaw “namen,” kānaya a naibahey, ki nairaman si Lokas a nangitolas so nyaya.

a kāna, “Mandaran koymo do ngaran ni Āpo Jeso-Kristo a mohtot ka do dawri a balāsang!” Ki nanyeng a minohtot.

¹⁹ Ki do nakadlaw daw syan āmo na saw no nawri a balāsang a abo danaw panghanghapan da so kwarta, tiniliw da sa Pablo kan Silas, as nakagogyogod da sira a inyangay do salapen daw no totorayen da saw do sintro.

²⁰ Do nakaiparawat daw sira dyirad opisyal saw, inbahey da a kon da, “Siraw nya, ki Jodyo sa, kan ririboken daw syodad taya.

²¹ Ta siraw dadakay a inanawo da, ki machikontraw do linteg ta, kan maypāngo kawnot ta a Romano dyira?”

²² Do dawri, nachirapa saw tawotawo saw a nangagagay kan nachikontra da Pablo kan Silas. Maynamot ta komwan, inpabahas dan opisyal saw laylay daw da Pablo kan Silas, kan inbabāot da sa.

²³ Ki do nakatayokaw no nakababaot da sira, kinolong da sad bahodan, as kan inbilin da do magwardyaw a bantayan na sa a maganay.

²⁴ Do nakarawataw no magbanbantayaw so nyaya a bilin, ayket na, pinosek na sad makatayrahemaw a kwarton bahodan, as nakalipit nas kokod daw so kayo.

²⁵ Ki do kakalo naranaw a abak no mahep, maydaydasal kan magkankansyon sa Pablo kan Silas so pagdaydayaw do Dyos. As siraw rarayay daw a nabahod, ki nadngey da a tabo.

²⁶ Sinpangan na, naychihat a myan mayit a gin-gined, kan nagoyogoyon pondasyonaw no bahodanaw. Nyiknyinan a naywangan a tabo pantaw saw no bahodan, kan naltat a tabo posas dan nabahod saw.

²⁷ Ki do dawri, nabaringkwas magbanbantayaw do bahodanaw, kan naboya na naywangan a tabo pantaw saw no bahodan. Do dawri, oltimo nakabakel na, ta no myan do aktokto na, ki nayyayo sa tabo nabahodaw. Dawa, inasot naw ispada naw a idiman so inawan na.

²⁸ Ki inagayan Pablo, kan inbahey na a kāna, “Ranggasan mwabaw inawan mwaya, ta ari kami a tabo dya!”

²⁹ Do nakadngey naw so nawri, nanyeng a napahap so soho, as nakaalisto na somindep a nangay do yanan daw da Pablo kan Silas, as nakapaydogod na do salapen daw a mamirpir do kāmō na.

³⁰ Sinpangan na, inihtot na sa do gaganaw no bahodan, as nakaiyahes na sya dyira a kāna, “Inyom Apo, āngo machita parinen ko tan maisalakan ako?”

³¹ Ki binata da Pablo dya kon da, “Ngay! Manganohed kad Āpo Jesus, kan maisalakan kamo a asa kapamilyaan.”

³² Do dawri, innanawo daw chirin ni Āpo Dyos dya kan sira tabo myanaw do bahay na.

³³ On, do dawri pa a oras do abak no mahep, inyangay no magbanbantayaw sa Pablo kan Silas do yananaw no ranom tan lablaban naw bigar da saw. Katayoka na, insigida nagpabonyag magbanbantayaw, as kan sira tabo a asa kapamilyaan.

³⁴ Sinpangan na, rinara na sa Pablo kan Silas do bahay na, as nakapakan na sira. Rakoh nakasoyot da a tabo do dawri a bahay, ta nanganohed dana sa asa a kapamilyaan di Jesus.

³⁵ Do kamabekasanaw, nawara sa daw polis saw a tinoboy dan opisyalis da saw no Romano, as inbilin dad magbanbantayaw do bahodanaw a kāna, “Nonolay nyo na sa Pablo a mayam.”

³⁶ Do dawri, iyaw magbanbantayaw do bahodanaw, ki nangay di Pablo, as kan inbahey naw bilin daw dya a kāna, “Inbilin daw no opisyalis

namenaw a libri kamo na kan Silas a mayam. Dawa, mayam kamo na, kan abo dana pakono pakaan-anwan nyo.”

³⁷ Ki binata ni Pablo dyira a kãna, “Namna! Ångo ta inpabãot da yamen do kãrwan tawo a dyi da inyahas an ångo gatos namen? Nakabahod da pa dyamen a aran Romano kami! Sichangori, ilimed dawri yamen a pahtoten? Ay, komwan aba ah! Maparin aba, an dya siraw opisyalisaw a mismo mangay a mapahtot dyamen do dya!”

³⁸ Maynamot do dawri a inbahey ni Pablo, yangay da inpadãmag no polis saw dyirad opisyalis saw. Ki taywaraw nakabakel dan opisyalis saw do nakadnhey daw sya, naten danad kadãmag daw sya a Romano sa Pablo kan Silas.

³⁹ Do dawri, inalistwan daw nangay a mismo do bahodanaw, as nakapachipakawan da dyira, as nakaihtot da sira. Do nakapakahtot daranaw, nachikakaãsi saw opisyalis saw da Pablo kan Silas a komaro sa insigida do syodad daw.

⁴⁰ Do kakaro daranaw da Pablo kan Silas do pamahodanaw, nangay sad bahay ni Lydia. Ki do nakaboya daw siras manganohedaw daw, ki nachisarsarita sa dyira, kan pinayit daw kapanganohed da. Sinpangan na, kinarwan daw nawri a syodad.

17

No Riribok Do Tesalonika

¹ Do kakaro daw da Pablo kan Silas yapod Pilipos, homnabas sa do syodad saw a Ampipolis kan do Apolonya. Sinpangan na, nakarapit sad Tesalonika, as kan myan daw asaw a sinagoga dan Jodyo saw.

² Do dawri, akmas dadakayaw ni Pablo, somindep sa do sinagogaw do Arawaw a Kapaynaynahah, as nachisarsarita kan nangnanawo dyirad naychipehaw daw maynamot do chirin no Dyos. Pinarin daw nyaya do tatdo a kalawas.

³ Inlawlawag ni Pablo, as kan pinaneknekan na a masisita malidyatan Kristo kan sinpangan na, magongar, as inbahey na pa a kãna, “Iyaw nya Jesos a inanawo ko dyinyo, ki iya si Kristo a Mesias.”

⁴ Do dawri, myan saw kadwan a Jodyo a nasalid do chirinaw ni Pablo kan nanganohed sa di Jesos. Nachirayay sa da Pablo kan Silas. Ki arwaro a adayo nanganohed di Jesos a yapo dyirad Dya-Jodyo a managdayaw do Dyos kontodo siraw matotohos saw so saad a mababakes.

⁵ Ki maynamot do dya namarin, nangimon saw Jodyowaw a dya nanganohed. Dawa, chinpeh da saw mahahakayaw a balyodong do kalkalsãda. Sinpangan na, pinaklaklal da sa no Jodyowaw tan mangagagay sa, as kan inrãman da pa saw kadwan saw a tawotawo do omdibon daw. Do dawri, namarin sa so rahok a riribok do syodadaya. Sinpangan na, yangay da pinilit a sindep bahayaw ni Jason tan ihtot da sa do salapen saw no tawotawo. Ta no myan do aktokto da, ki ari sa Pablo kan Silas daw.

⁶ Ki maynamot ta nadongso da saba, iyaw akin bahayaw ginoygöyod da kan siraw kadwan saw a nanganohed, as nakaiyangay da sira do salapen daw no opisyalis saw do dawri a syodad. Ingengengy da a kon da, “Siraw nya tawotawo, ki namarin sas riribok do kãda logar a nangayan da. Changori, cha dana saya mangriribok dyaten,

⁷ as kan pinagdagos na san nya Jason. Sira tabo, ki kontraen daw linteg saw no impirador, ta batahen daw a myan matarek a ãri a mayngaran so Jesos.”

⁸ Do nakadngey daw no tawotawowaw as kan siraw opisyalis saw so nya, nakamikamya saba.

⁹ Pinagmolta da sa Jason, as nakapalobos da sira a nayam.

No Kangay Da Pablo Kan Silas Do Berea

¹⁰ Do kasari naranaw, pinayam da san nanganohedaw sa Pablo kan Silas a mangay do syodad a Berea. Do nakapakarapit daw daw, nangay sa do sinagoga daw no Jodyo.

¹¹ Ki siraw tawotawowaw do Berea, ki chadachadaw daw machinanawo kan siraw myanaw do Tesalonika, ta mapteptengan sa mangadngey so inanawo daw da Pablo. Kararaw a nachinanawo sa so Masantwanaw a Tolas a chirin no Dyos tan matonngan da an oyod ibahebahey daw da Pablo mana engga.

¹² Dawa, aro dyirad Jodyo saw nanganohed. As komwan pa dyirad dyaw a Jodyo, ta aro Griego a mahahakay kan mababakes a matotohos so saad iyaw nanganohed di Jesus.

¹³ Ki do nakatoneng daw syan Jodyowaw do Tesalonika a myan sa Pablo kan Silas do Berea a mangasaba so chirin Apo Dyos, yangay da sa pinaskekeh tawotawo saw, as nakariribok da sira.

¹⁴ Do dawri, nanyeng dan nanganohed saw a pinabosbos sa Pablo. Ki sa Silas kan Timoteo, nabidin sa daw.

¹⁵ Ki siraw minrarayayaw di Pablo, nachangay sa nandad Atenas, as nakapaybidi dad Berea, ta yangay da ibahey binilinaw ni Pablo a basta miras sa Silas kan Timoteo, kan maybabalay saba.

Si Pablo Do Atenas

¹⁶ Do kayan naw ni Pablo a mangnanaya da Timoteo kan Silas do Atenas, taywaraw kariribok na maynamot dyirad arwaw a didyosen a naboya na do dawri a syodad.

¹⁷ Dawa, nangay do sinagoga daw a nachisarsarita kan nangnanawo dyirad Jodyo saw, as kan siraw dyaw a Jodyo a nagdaydayaw do Dyos. As aran do plasa, ki kararaw a nangay a nachisarsarita kan nangnanawo dyirad nairanaw a myan a tawotawo.

¹⁸ Do dawri, myan sa daw mamaistro no Epikoreo kan Estoiko* a nachidibati di Pablo. Inyahes no kadwan dyira a kon da, “Ango isawsawat no nawri a abos adal a tawo?” Siraw kadwanaw, inbahey da a, “Akmayaw matarek a didyosen ibahebahey naya.” Inbahey daw nya maynamot ta innanawo ni Pablo Maganay a Dāmag a maynamot di Jesus kan iyaw kapangongar.

¹⁹ Sinpangan na, inhap da si Pablo, as kan inyangay da do Areopago† a kababayatan dan konsiho, as nakaibahey da sya dya a kon da, “Chakey namenaya matonngan maynamot do bayowaya nanawo a inbahebahey mo.

²⁰ ata, maychiychirin kayas dyi namen pa nadngey. Ki chakey namenaya matonngan chakey na batahen.”

* **17:18 17:18** No kapangtokto dan Epikoreo saw, ki abaw nangparswa so lobong, ta tod a myan. Batahen da pa a an madiman tawo, ki tod a abo pahad na. Dawa, no panggep no tawo, ki nāw na magragragsak kan tongpalen na sa tabo chakey no inawan naw. Aran siraw Estoiko saw, ki anohdan da a an madiman tawo, ki tod a nabo pahad naw. Ki batahen da a machita a tongpalen tawo myan do aktokto a dya penpenen no kaynyin no inawan mana karagsak a chakey no inawan na, ta iyaw no aktokto mangitoray so inawan. † **17:19 17:19** No chakey na batahen Areopago, ki iyaw “dēkey a token ni Areo,” iyaw dyos no gobat dan Griego saw.

²¹ Komwan binata da a maynamot ta dān da no taga Atenas saw kan siraw bisitaw a omyan dyiraw mangibahebahey kan mangadngedngey so bayo saw a nanawo. Ta abaw matarek a chabalay da, an dya nawri.

²² Do dawri, naytēnek si Pablo do kasalasalapan daw do mitingan daw do Areopago, as nakaibahey na sya a kāna, “Inyo a tawotawo do dya Atenas! Natonngan ko a taywara a rilihyoso kamo a magdayaw do didyosen nyo.

²³ Ta do nakabidibidi kwaya do syodad nyowaya a nanyideb so yanan saya a pagdaydayāwan nyo so didyosen nyo, ki nakaboya ako paw so altar a nakaimarkaan akma syay a kana, ‘PANGIDATONAN DO DYOS A DYI TA PA CHAPAPATAK.’ Iyaw nyaya daydayāwen nyo a Dyos a dyi nyo a chapapatak, iyaw ipakatoneng kwaya dyinyo sichangori.

²⁴ Iyaw Dyos a namarswa so lobongaya kan no tabo a myan dya, ki iyaw Āpo do hanyit kan do tana, as kan omyan aba do pagdaydayāwan saw a pinarin tawo.

²⁵ Machita nabaw kapagsirbi no tawo, ta aryoriw machita na? Aba, basbāli a iyaw mismo a manoroh so anges kan byay, as kan tabo no machita ta tan myan byay ta do hapotayan tana.

²⁶ On, pinarswa ni Āpo Dyos asa tawo a nakayapwan tabo tawotawo do tabo saw a nasyon. Pinayam sa no Dyos a nangay a minyan do intirwaya lobong, kan do sakbay paw a kaparswa nas lobong, inkeddeng narana an dino logar dan nasnasyon kan kahay da a magtotoray.

²⁷ On, pinarin naw komwan tan iyaw chichwasen dan tawotawo a aran kapikapyasen daw rarahan a komwan dya. Rakoh kahahaw na sya a iyaw machichwasan da, ta oyod aba mabawa si Āpo Dyos do kāda asa dyaten.

²⁸ Akmas panyinyirin daw a kāna, ‘Iyaw nanoroh dyaten so byay, as kan iyaw mangaywan dyaten do kokwanan ta kan kapaybibyay ta.’ “Mana akmas inbahey daw no rarayay nyo saw a magdandaniw a kāna, “Ta aran yaten, ki anak na yaten no Dyos.’

²⁹ “Dawa, maynamot ta anak na yaten no Dyos, iktokto tawri a iyaw kadyos na, ki machiyengay dyirad didyosen a balitok mana pirak mana bato a pinotar dan tawotawo a yapod bokod da a kapangtokto? Ay, engga ah!

³⁰ Ta do chimpō paw no dyi ta kapatakan so Dyos, ki ninonolay naw gatos ta. Ki sichangori, bilinen naw kāda tawo do aran dino a logar a magbabāwi sa,

³¹ ta inkeddeng naranaw arawaw a kaokom nas tabo tawotawo do lobongaya. On, pinidi narana iyaw no malintegaw a mangokom, kan tayokaw a nangpaneknek dyirad tabo tawotawo a iya danaw oyod a pinidi na a maynamot do nakapagongar na sya.” Nyaw binata ni Pablo.

³² Do nakadngay daw so inbaheyaw ni Pablo maynamot do kapagongar no tawo, chinamimyeng dan kadwan. Ki siraw kadwanaw, binata da a kon da, “Chakey namen paya a pirwahan anchi a adngeyen.”

³³ Do dawri, komnaro si Pablo do salapenaw no konsiho.

³⁴ Ki myan saw kadwan a minonot dya, kan nanganohed sad Jesus. No asa dyira, ki si Dionisyo a asa rarayay dan konsihalaw do dawri a syodad kan si Damaris a asa mabakes, as kan myan pa saw kadwan a nanganohed.

18

Si Pablo Do Korinto

¹ Katayokan nya, komnaros Pablo do Atenas, kan nangay do syodadaw a Korinto.

² Do dawri, nakaam-amo so asa Jodyo a nayanak do Ponto a mayngaran so Akila, kan myan baket na a si Prisila. Kayayapo da pa do Italya maynamot ta inbilin ni Impirador Claudyo a komaro tabo Jodyo saw do Roma, iyaw kasisitaanaw a syodad dan Romano. Katayoka daw a nagam-amo, nangay si Pablo a nagdagos do bahay da.

³ Ki maynamot ta machipariho tarabako ni Pablo dyira, minyan dyira a nachipamarin so tolda.

⁴ Ki kāda Araw no Kapaynaynahah, nangay si Pablo a nachisarsarita kan nangnanawo dyirad tawotawo do sinagoga daw tan ahwahoken na saw Jodyowaw kan siraw Dya-Jodyo a manganohed di Jesus.

⁵ Ki do nakawara daw da Silas kan Timoteo a yapod Masedonya, nāw danan Pablo a nangasaba kan nangpanpaneknek dyirad Jodyowaw a si Jesus, ki iyaw Kristo a Mesias.

⁶ Ki do kakontra daw sya kan kapaychirin daw dya so marahet, winakwak ni Pablo ahbekaw do laylay nāw tan ipaboya na dyira a rebbeng na pabaw mangikasaba dyira, sira danaw makatoneng, as nakaibahey na sya dyira kāna, "Inyo danaw makatoneng a omsalap so pakadosaan nyo! Yaken paba! Makayapos changori, mangay ako na a manginanawo dyirad Dya-Jodyo."

⁷ Ki do nakakaro naranaw dyira, nangay a minyan do bahay da Tikyo Josto a asa Dya-Jodyo a nagdaydayaw so Dyos. Iyaw bahay daw, ki bit no sinagoga dan Jodyowaw.

⁸ Ki iyaw pangolwen daw do dawri a sinagoga a mayngaran so Krispo, ki nanganohed sa asa kapamilyaan di Jesus. On, aro pa saw nanganohed a taga Korinto do nakadngey daw so inkasabaw ni Pablo, as kan nagpabonyag sa.

⁹ Do asaw a kahep, naychirin si Āpo di Pablo do asaw a tayēnep na, kan inbahey na dya a kāna, "Mamo kaba mo Pablo. Maolimek kaba, basbali a nāw mwa maychirin, kan chaōma mwaba.

¹⁰ Maynamot ta myan ako dyimo, aba polos tawo a omranggas dyimo, ta aro pa saw tawo ko do dya syodad a makey a manganohed."

¹¹ Do dawri, minyan daw si Pablo so asa katawen kan godwa a nangnanawo so chirin no Dyos dyira.

¹² Do nakapayparinaw ni Galyon a gobirnadador do probinsya a Akaya, nagtotolag saw Jodyowaw a dya nanganohed, kan nasa sa nangtiliw di Pablo, as kan inyangay dad pangokomanaw.

¹³ Do dawri, indarom das Pablo a kon da, "Ahwahoken naw tawotawo saw a magdayaw do matatarek a kapagdayaw do Dyos, as kan iyaw nyaya a kapagdayaw da, ki maikontra do linteg."

¹⁴ Ki do kaisiknanaw ni Pablo so mangikalintegan so inawan na, naychirin si Galyon dyirad nangidaromaw sya a kāna, "Magringgor kamo aba, inyo a Jodyo! An myan masisita kaso nyo a maynamot do madi mana marahet a kaparin, syimpri myan rebbeng ko a omadngey dyinyo.

¹⁵ Ki an nawriw paydidimanan nyo chirin saya, ngarngaran, kan bokod nyo a linteg, inyo danaw mapaysonong sya. Taywaran mangokom ako siras sinsinanaya? Pi!"

¹⁶ Do dawri, pinahbot na sad pangokomanaw.

¹⁷ Maynamot ta komwan inkeddeng ni Galyon, tiniliw dan Griego saw si Sostenes* iyaw no pangolwaw do sinagoga dan Jodyo, as nakabaot da

* **18:17 18:17** Si Sostenes, ki iyaw tadi ni Krispo a nayparin a pangolo do dawri a sinagoga (18:8). Do dyaya a chimpo, ki manganohed aba di Jesus, ki chapatak taba an iya danaw no mapategaw a rarayang ni Pablo do 1 Kor. 1:1.

syad salapenaw no pangokoman. Ki ninonolay san Galyon.

Si Pablo Do Antiokya

¹⁸ Katayokan nya, nahay pa minyan si Pablo dyira do Korinto. Sinpangan na, do nakakaro naw dyirad kakaktehaw daw a nanganohed do kasabat naw do Sirya, nachangay sa Prisila kan Akila. Nayam sa nanma do idi a Senkrea, ta do dawriw nagpondwan biray saw. Ki do sakbayaw no nakapagbila da, napagogod si Pablo tan ipaboya na a natongpal danaw kari naw do Dyos.

¹⁹ Nagbila sa a kominwan do Epeso, kan do nakapakaraya daw daw, nachisyay si Pablo da Prisila kan Akila, as nakangay na a somindep do sinagoga daw a nachisarita kan nangnanawo dyirad Jodyo saw.

²⁰ Ki do kaiyahes daw no kadwan saw daw a omyan pa si Pablo dyira, ki naskeh.

²¹ Do kayam naranaw, binata na dyira a kāna, “Maybidi akonchi an ipalōbos no Dyos.” Sinpangan na, nagbila dana a komnaro a yapod Epeso.

²² Sinpangan na, do nakapakaraya naranaw do Sesarea, somnonget si Pablo, as nakangay na nangkomosta so iglisyaw do Jerosalem. Katayoka na, minosok a nangay do Antiokya do Sirya.

²³ Do nakayan naw daw so dēkey a chimpō, komnaro si Pablo do Antiokya do Sirya, as nakabidibidi na do intiro a probinsya a Galasya kan do Prigya a napayit so kapanganohed dan nanganohedaw do dawri sa a probinsya.

Si Apolos Do Epeso

²⁴ Do dawri, myan asa Jodyo a taga Alehandria do Egipto a mayngaran so Apolos, kan nangay a minyan do Epeso. Iyaw nya tawo, ki asa masirib a mangnanawo, as kan aro chapatak na maynamot do Masantwan a Tolas.

²⁵ Oyod a nachinanawo a maganay a maynamot di Āpo Jesus, ki no nandan no natonngan na, ki iyaw innanawowaw ni Juan a Mamonyag. Ki aran komwan, alit na chinagaget na innanawo maynamot di Jesus, kan tabo a inbahey na, ki oyod.

²⁶ Sinpangan na, insiknan naw sitotored a naychirin do sinagoga do Epeso. Ki do nakadngey daw sya da Prisila kan Akila, inawis da do bahay da, as nakailawlawag da sya dya so kōrangaw a chapatak na a maynamot di Jesus kan iyaw rarahanaw a mangay do hanyit.

²⁷ Sinpangan na, do kaplanwaw ni Apolos so mangay do probinsya a Akaya, inahwahok dan nanganohed saw do Epeso, as kan sinidongan da maynamot do nakapaytolas da dyirad kakaktehaw do Akaya tan rawaten danchi daw. Ki do nakapakarapit naw daw, rakah naisidong na dyirad nanganohed saw di Jesus maynamot do parabor no Dyos,

²⁸ as kan mayit do kapachidibati na dyirad Jodyo saw do salapen dan aro a tawo, kan inābak na sa do nakapangipaneknek naw dyira a yapo do Masantwan a Tolas a si Jesus, ki si Kristo.

19

Si Pablo Do Epeso

¹ Do kayan na paw ni Apolos do Korinto, nanakey si Pablo a yapo do Galasya kan Prigya. Sinpangan na, nawara do Epeso, kan nadongso na saw kadwanaw a nanganohed.

² Inyahahes ni Pablo dyira a kāna, “Do nakapanganohed nyowaw, rinawat nyowriw Ispirito Santo a nangay dyinyo?”

Ki binata da dya a kon da, “Enggaw, ta ari namen paw a dya nadngeyan a maynamot do Ispirito Santo.”

³ Dawa, pinirwa a inyahes ni Pablo dyira a kāna, “Na, an komwan, āngo naawātan nyo do nakapagbonyag nyo?”

Ki inatbay da a kon da, “Na, akmas innanawowaw ni Juan a Mamonyag.”

⁴ Binata ni Pablo a kāna, “On, iyaw kapamonyagaw ni Juan, ki machitaw tawotawo a magbabāwi do gatogatos da tan magpabonyag sa. Inbahey pa ni Juan a machita daw manganohed di Jesus a iyaw somaronwaw dya.”

⁵ Do nakadngey daw so nyaya, minirwa sa nagpabonyag a tabo tan maipaboya a si Jesus danaw Āpo da.

⁶ Do nakapalapawaw ni Pablo so tanoro na do oho da, ki nangay dyiraw Ispirito Santo a somindep. Do dawri, nanyeng sa naychirin so matatarek a kapaychirin a dyi da nachinanawowan, kan inbahey daw inpaichirinaw dyira no Dyos.

⁷ No bidang da, ki ari ngataw asa poho kan dadwa a mahakay.

⁸ Sinpangan na, do irahem no tatdo a kabohan, no pirmi a pinariparin ni Pablo, ki nangangay a somindep do sinagoga do Arawaw a Kapaynaynahah da, as kan sitotored a nachisarsarita kan nangnanawo dyirad nakpeh saw daw a maynamot do pagtorayan no Dyos. Pinarin naw komwan tan ahwahoken na sa a manganohed di Jesus.

⁹ Ki myan saw kadwan a Jodyo dyira a taywara maskeh a manganohed. Pinachimadekeyan da do salapen daw no aro a tawo iyaw no kapanganohed a maynamot do kaisalakānanaw a myan di Jesus. Dawa, komnaro si Pablo kan siraw nanganohed saw do dawri a sinagoga, as kan nangay sa do pangnanawowanaw ni Tirano. Dawri a yanan tinongtongan ni Pablo so nangnanawo dyirad kararaw.

¹⁰ Nāw ni Pablo a nangnanawo a nandad katayokaw no dadwa katawen. Dawa, siraba lang tawotawo do Epeso nakadngey so chirin ni Āpo Dyos a maynamot di Jesus, an dya tabo a tawotawo a Jodyo kan Dya-Jodyo a myan do probinsyaw do Asya.

Siraw Papito A Anak Ni Skeba

¹¹ Namariparin si Āpo Dyos so makaskasdaaw a milagro a maynamot do kaos-osar nas Pablo.

¹² Ta aran siraw panyo mana siraw laylay na saw a inosar na, an iyangay da dyirad maganyit saw, ki mapyan sa. Komwan dyirad tawotawo saw a intorayan marahet a ispirito, ki napaksyat saw marahetaw a ispirito dyira.

¹³ Ki do dawri a logar, myan saw Jodyo a minidibidi a mapaksyat so marahet saya a ispirito, kan pinadpadas da a osaren iyaw ngaranaw ni Āpo Jesus dyirad intorayanaw no marahet a ispirito. Binatabata da a kon da, “Maynamot do panakabalin no ngaranaw ni Jesus a ikasaba ni Pablo, ibilin namen a komaro ka daw.”

¹⁴ Siraw papitwaw a anak ni Skeba a asa matohos a padi dan Jodyowaw do dawri a chimpō, ki siraw namariparin so nyaya.

¹⁵ Sinpangan na, do asaw a karaw, inatbay sa no marahetaw a ispirito a kāna, “Chapatak kos Jesus kan chapatak kos Pablo, ki sino kamo?”

¹⁶ Sinpangan na, iyaw mahakayaw a niyanan no marahetaw a ispirito, linagto na sa, as kan palalo nakaranggas na sira nandad nakaābak da. Do dawri, nanyayo sa a minohbot do bahayaw a silalābos kan nabigabigaran.

¹⁷ Nagwaras nya dāmag do tabo tawotawo do Epeso, dyirad Jodyowaw kan siraw dyaw a Jodyo. Palalo nakamo da maynamot do dya naporin, kan rakoh iyaw kaidaydayaw das ngaran ni Jesus.

¹⁸ Do dawri, aro saw nanganohed di Jesus a nakapaytaytaha a marahet saw kaparin daw. Dawa, inpodno da sa do salapen dan tawotawo saw a nanganohed di Jesus.

¹⁹ Aro dyirad nanganohed saw a mangos-osar pa so taptāpal kan an-ānyib, nangari so kapangorasyon daw, kan inakpeh da saw libro da saw a pangorasyon, as nakasosoh da sira tabo do salapen dan tawotawo saw. Do nakabidang daw so balor no libro saw, ki nasorok a dadima poho a ribo do kwarta da.

²⁰ Maynamot do dyaya naporiparin, naypaypayit kapanganohed dan tawotawo, as kan naypalisto nakapagwaras no chirin ni Āpo Dyos.

No Kariribok Da Do Epeso

²¹ Do nakatayoka daw no nya naporin, maynamot do sidong no Ispirito Santo, inkeddeng ni Pablo mayam do probinsya a Masedonya kan do Akaya sakbay no kapaybidi na do Jerosalem. Binata na pa a kāna, “Katayoka kwa mangay do Jerosalem, ki machita yangay ko pa a chiban do Roma.”

²² Do dawri, pinanma na saw dadwaw a kasidong na a sa Timoteo kan Erasto a mangay do Masedonya. As iya, ki minyan pas dēkey do probinsyaw do Asya.

²³ Do dawri a chimpo, myan makamwamomo a riribok do Epeso maynamot do kapanganohed a maynamot do kaisalakānanaw a myan di Jesus.

²⁴ Myan asa tawo daw a mayngaran so Demetrio a manyichipo so pirak a sinan timplo sa no didyosen daw a mabakes a si Artemis. Maynamot do dya paytarabakwan na kan siraw tangtanganan na saw, aro nahap da kwarta.

²⁵ No pinarin ni Demetrio, ki chinpeh na saw naytarabakwaw do dawri kontodo siraw kapayngay naw a manyichipo, as nakaibahey na sya dyira a kāna, “Chiban nyo, iyaw nyaya tarabako taw pagbaknangan ta.

²⁶ Ki naboya nyo kan nadngey nyo si Pablo a nangibahebahey a dyi kono a dyos saw parinen taya. Aro danayaw napawnot na do dya Epeso kan do aran dino do Asyaya.

²⁷ Aysa! An nonolay ta komwan, parahten danchin tawotawo iyaw nya tarabako a kabyayan ta, kan apabanchiw makey a gomātang so pariparinen taya. As iyaw timplowaw no mabileg a dyos a si Artemis, ki apabanchiw sinpaspangan na. An komwan, mararayaw anchiw kadyos na, iyaw daydayāwen no kārwan tawotawo do intirwaya probinsya Asya kan do intirwaya lobong.”

²⁸ Ki do nakadngey daw so nya, taywaraw nakapakasoli da. Inyagagay da a kon da, “Mabileg si Artemis a dyos ta do dya Epeso!”

²⁹ Do dyaya naporin, komnayamkam riribok do intiro a Epeso. Tiniliw da saw rarayyaw ni Pablo a magbibyahi a sa Gayo kan Aristarko a taga Masedonya. Nasa saw tawotawowaw a minpalapalang sira, kan inyagay da sa do pagboyboyaanaw.

³⁰ Chakey ni Pablo mangay do salapen daw no tawotawo, ki pinalobosan daban nanganohedaw.

³¹ Myan saw totorayen do dawri a probinsya a sit ni Pablo, kan myan tinoboy da a nachikakaāsi dya a dyi na ipostaw byay na do kaipaboya na so inawan na do pagboyboyaanaw.

³² Ki naypaypataywaraw kariribok dan naychipehaw a tawotawo maynamot do katatarekaw no iyagagay da, as kan kārwan na pa dyiraw dya makapatak an āngo ta myan sa daw.

³³ Ki maynamot ta komwan, pinaytēnek no Jodyowaw do salapen daw no tawotawo asaw a rarayay da a si Alehandro tan ilawlawag na dyiraw nya riribok a dya yapo dyirad Jodyo saw. Do dawri, naytēnek si Alehandro, kan sininyasan na saw tawotawowaw tan magolimek sa.

³⁴ Ki do nakatoneng dan tawotawo saw a si Alehandro, ki asa Jodyo, nasa sa nangiyagagay so nya nandad dadwa kaoras a kon da, “Mabīleg si Artemis a dyos ta do dya Epeso!”

³⁵ Ki do kapanawdyan naranaw, napagolimek sa no sikritaryowaw do dawri a syodad, kan naychirin dyira a kāna, “Inyo a kapayngay ko a tawotawo a taga Epeso, taywaran dya chapatak no aran sino a tawo a yaten do dyaya syodad no Epeso, ki yaten mangapkapya so timplowaw ni mabīleg a Artemis kan iyaw masantwanaw a bato a akmas ladawan naw a nasday a yapod hanyit do kaychowa pa?”

³⁶ Aryoriw komontra so nya? Aba! Dawa, magolimek ta, kan malisto taba komohat a dyi ta pa manma iktokto.

³⁷ Inyangay nyo saya dyaw nya mahahakay a aran abo tinakaw da yapod timplo ta mana inchirin da maikontra do dyos ta.

³⁸ An myan kāso da Demetrio kan siraw rarayay naw a kontra do aran sino, myan saw naikeddeng a araw a kapanyiwang no pangokoman, kan myan saw magtorayaw daw a mangokom. Dawri pakono pagdaroman da ah.

³⁹ Ki an myan paw machita nyo a pagsasaritaan, nayahen nyo do kasalalapan konsihalis,

⁴⁰ ta ari akwaya mabakel maynamot do riribokaya naparin sicharaw. Ta an mapatakan da no gobyirno do Roma, aysa, pagatosen da yaten a machikontra do linteg da, kan abaw pambar ta.”

⁴¹ Do nakabata naw so nya, pinayam na saw tawotawo saw.

20

Iyaw Somaronwaw A Kangay Ni Pablo Do Masedonya Kan Gresya

¹ Do nakatayoka danaw no riribok, inpakpeh sa ni Pablo nanganohed saw daw tan ahwahoken na sa do kapanganohed da. Katayoka na, nagpakada kan nayam a nangay do probinsya a Masedonya.

² Ki do nakapakarapit naw daw, pinayit naw kapanganohed dan nanganohed saw daw do kāda idi a nahabasan na, as nakangay na do Akaya a mayngaran so Gresya.

³ Do dawri, minyan sa Pablo do Gresya so tatdo a kabohan. Sinpangan na, nagsagsagāna a magbila a maybidi do Sirya, ki natonngan na a nagtotolag saw Jodyowaw a mangdiman sya. Dawa, matarek danaw nayaman na, kan pinanmanma naranaw naybidi do Masedonya.

⁴ Do dawri, nachirayay di Pablo sa Sopatro a anak ni Pirro a taga Berea. Myan pa sa Aristarko kan Segundo a taga Tesalonika, kan si Gayo a taga Derbe, kan si Timoteo,* as kan sa Tikiko kan si Tropimo a yapod probinsya no Asya.

⁵ Siraw nyaya a rarayay namen, ki nanma dana sa a nangay a nangnanaya dyamen do Troas.

⁶ Do katayokaw no Pista no Tinapay a Abos Yapo, nagbila kami kāda Pablo a yapod Pilipos a nangay do Troas, ki dadima karaw namen a nagbyahi. Do nakapakarapit namen danaw do Troas, nachichwasan

* 20:4 20:4 Si Timoteo, ki taga Listra. Ara. 16:1

namen rarayay namen saw a nangnanaya daw. Minyan kami daw so makalawas.

No Nanawdyi A Kangay Ni Pablo Do Troas

⁷ Do ahewaw no dāmawaw a araw no lawas, nakpekpek kami kan siraw nanganohedaw di Jesus do Troas tan mahahanghang kami kan magkomonyon a pakanaknakman namen so nakadimanaw ni Jesus. Katayoka no nawri, nachisarsarita kan nangnanawo si Pablo, kan tinongtong na nandad kaābak no mahep maynamot ta komaro danad kamabekasanaw.

⁸ Myan aro a soho do nakakpehan namenaw do mamantohosaw a kwarto.

⁹ Do dawri, myan asa baro a mayngaran so Eutiko a naydisna do bintanaw. Do kahay danaw ni Pablo a nachisarsarita kan nangnanawo, nadoho kan naynepdep. Do dawri, nasday do ibaba a yapo do chatatdo naw a kadsaaran nō bahay. Do kangay daw a minhap si Eutiko, ki nadiman dana.

¹⁰ Ki nanyeng a gominchin si Pablo, as nakakepek na sya. Do dawri, minirwa nabyay nadimanaw. Binata ni Pablo dyira a kāna, “Mabakel kamo aba, ta nabyay.”

¹¹ Sinpangan na, naybidi si Pablo do mamantohosaw a kwarto. Do dawri, inakchikchid naw tinapayaw, as nakakan namen sya. Do nakatayokaw no nawri, nāw namen dana nagsasarita nandad kamabekasanaw. Sinpangan na, kinarwan namen dana sa.

¹² As iyaw nasdayaw a baro, ki insabat da. Rakoh nakasoyot da, ta minirwa nabyay.

No Kangay Da Pablo Do Mileto A Yapod Troas

¹³ Yamen a rarayay ni Pablo, ki nagbila kami a domnipet do Asson a dawriw nanyibahan namen si Pablo, ta nyaw tolag namen a manma dana manakey a mangay do Asson.

¹⁴ As do nakapaybabayat namenaw do Asson, inlogan namen, as nakakwan namen danad Militene.

¹⁵ Do somaronwaw a araw, tinongtong namen nagbila a somnibah do Chio. As do chatatdo naranaw a araw, nakarapit kamid Samos. As do chapat naranaw a karaw, nakarapit kamid Mileto.

¹⁶ Do dawri, inranta ni Pablo a dyi dana somibah do Epeso tan dya mabalabalay do probinsyaw do Asya, ta chakalo naw mangay do Jerosalem tan, an maparin, adasen naw pista daw no Jodyo do arawaw no Pentekostes.

No Kapagpakada Ni Pablo Dyirad Taga Epeso

¹⁷ Do kayan namenaw do Mileto, inpatawag san Pablo panglakayenaw do Epeso.

¹⁸ Do nakawara daw, binata na dyira a kāna, “Chapatak nyo a mismo iyaw kabibyay ko do kayan ko dyinyo a yapod kadāmo paw no nakangay ko do probinsya a Asya,

¹⁹ ta nāw na nagsirbi ako a managtongpal di Āpo Jesus a sipapakombaba, kan nayteteted iyaw hō ko a maynamot do katwan oho no Jodyo saw daw. On, inpasnek ko a aran aro a lidyat napadasan ko maynamot do kaplano daw sō byay ko no Jodyo saw.

²⁰ Chapatak nyo pa a insinyat kwabaw aran āngo a makasidong dyinyo yapod kapangasaba ko kan kapangnanawo ko dyinyo do salapen kārwan tawotawo kan do bahabahay nyo.

21 Pinaneknekan ko pa dyirad Jodyowaw kan siraw Dya-Jodyo a machita da tadyichokodan gatogatos da a maybidi do Dyos kan manganohed sa di Apo Jesus.

22 “Changori, maynamot ta pawnonoten na yaken Ispirito Santo, mangay ako do Jerosalem a aran dyi ko a chapatak maparin dyaken daw.

23 No lang chapatak ko, binalaagan na yaken no Ispirito Santo a do kada syodad a kwanan ko, myan anchiw kabahod kan kalidyatan ko.

24 Ki baywan kwabaw byay ko. Basta ipatongpal ko tarabako kwaya a intoroh ni Apo Jesus a iyaw kaibahebahey kwayad tawotawo so Maganay a Damag a maynamot do parabor no Dyos.

25 “Ki sichangori, natonngan ko a inyo a tabo a pangikasaban ko maynamot do pagaryan no Dyos, mayboboya ta pabanchi.

26 Dawa, sicharaw do salapen Apo Dyos, paybibidi ko a ibahey dyinyo a an myan dyinyo dya maisalakan, ki gatos ko paba.

27 On, ta abaw intayo ko a dyi ko a inbahebahey dyinyo a maynamot do panggep no Dyos. On, inpasnek ko nangnanawo dyinyo so tabo.

28 Maynamot do dyaya, ballaagan koynyo a siaannad kamo a mangaywan so bokod nyo a kapanganohed kan aran siraw tawowaw a nanganohed a italek dyinyo no Ispirito Santo! On, rebbeng nyo a ipangolwan a sipapasnek siraw tawotawo saya no Dyos a linibri na a maynamot do nakadiman mismo a Anak na, ta akma saw karniro a machita a myan mangaywan dyira.

29 Chapatak ko a anchan komaro ako, mangay sanchi dyinyo mabayataw saw a mamaistro a mangkosoko so kapanganohed nyo. Akmas sas mararanggal saw a bolaw a chito a koman so karniro. On, chasi dabanchinyo, ta rarayawen danchiw kapanganohed nyo kan no kapanganohed dan tawotawo a inaywanan nyo.

30 Myan pa sanchiw maybayabayataw a yapo dyinyo a mismo, kan pawawen danchiw kadwan dyinyo a manganohed tan monot sa dyira.

31 Dawa, siaannad kamo! Naknakmen nyo a do irahem no tatdo a katawen do kayan ko dyinyo, ki maraw kan mahep inpasnek ko kananawo ko dyinyo a tabo, kan naypipira naychaesday iyaw ho ko a maynamot do kadaw ko dyinyo.

32 “Sichangori, italek ko naynyo do aywan ni Apo Dyos kan iyaw chirin na a mangibahey so parabor na, ta mabileg chirin na a mapayit so kapanganohed nyo. As an naw nyo do kapanganohed nyo, rawaten nyonchiw bindisyon saw no Dyos a inkari na dyirad tabo tawotawo na a manganohed dya.

33 An yaken, ki polos a dyi ako a nangdakdaw do aran sino dyinyo so kwarda, balitok, mana laylay.

34 Chapatak nyo a mismo a inkaro kwa tabo machita namen kan siraw rarayay kwaw.

35 Naw ko a inpabayaw kapasnek do tabo kapaytarabako ko tan myan pagmididan nyo a machita somidong ta dyirad makakapsot, mapobri, kan maganyit saw, as kan kanakmen taw mismwaw a inbahey ni Apo Jesus a kana, ‘Magasgat manoroh kan mangrawataw.’”

36 Do nakabataw a tabo syay ni Pablo, naydogod sa tabo a naydasal.

37 Tinanyisan da a kinepkap kan dinadek do kapagpakada naranaw.

38 Ki taywara chinaliday daw kabata naw sya a dyi darana maboya. Sinpangan na, nachirayay sa a nangay a nangparobwat sya do birayaw.

21

No Kangay Ni Pablo Do Jerosalem

¹ Katayoka namenaw a nagpakada dyirad panglakayenaw a taga Epeso, nagbila kami a nagtaros a nangay do Koos. Do somaronwaw a araw, narapit namen do Rodas, as kan nakaraya kami do Patara do probinsya Lisy.

² Do dawri, myan matarek a biray a magrobwat a mamtang do probinsya a Penisya. Dawa, nachilogan kami a komnaro do Patara.

³ Sinpangan na, homnabas kami do porwaw a mayngaran so Chipre, as nakatongtong namen a nagbila do abagatanaw a nandad nakapakarapit namen do probinsyaw a Sirya. Do dawri, nakaraya kamid syodadaw no Tiro, ta dawriw pagdiskargaan birayaw.

⁴ Do kayan namenaw daw, nachichwasan namen sa daw manganohedaw, kan minyan kami dyira so makalawas. Ki maynamot do nakaipakatoneng no Ispirito Santo dyirad nanganohedaw a malidyatan anchi si Pablo, naybibidi da inbahey dya a dyi na tongtongen mangay do Jerosalem.

⁵ Do kakaro namenaw daw, yangay da yamen a pinarobwatan no tabo saw a nanganohed kontodo pamilya da, kan nachirayay sa nandad nakahtot namen do syodadaw. Do nakapakarapit namenaw do payisaw no kanayan, naydogod kami a tabo a naydasal.

⁶ Sinpangan na, nagpakadaw katakatayisa dyamen, as nakasisyay namen dana. Somnakay kami na do birayaw, as siraw manganohed saw daw, ki somnabat dana sad bahabahay da.

⁷ Do nakayapo namenaw do Tiro, nagpondo kamid Tolemayda. Sinpangan na, nakaraya kami daw, kan nangay namen sa pinasyar manganohed saw di Jesus. Minyan kami daw so asa karaw.

⁸ Do kamabekasanaw, naglogan kami a nangay do Sesarea. As do nakapakarapit namenaw daw, nakaraya kami. Nangay kami a minyan do bahay ni Pilipi iyaw asaw a mangasaba so chirin Apo Dyos kan asaw dyirad papito a napidi do Jerosalem a mangiwaras so rasyon.*

⁹ Do dawri, myan saw apat a babbalasang ni Pilipi, as kan propita sa tabo, ta mangipakatoneng sa so inpakatonengaw no Ispirito Santo dyira.

¹⁰ Ki do kayan namenaw daw so papere a karaw, myan asa propita a minosok a yapod Jodya a mayngaran so Agabo.

¹¹ Naypasngen do yanan namenaw, as nakahap nas sintonrongaw ni Pablo, as nakabedbed nas bokod naw a tanoro kan kokod. Sinpangan na, binata nad Pablo a kana, "Nyaw inbahey no Ispirito Santo a kana, 'Komwan anchiw kaipabedbed das akin dyiraw so nya sintonrong no Jodyo saw do Jerosalem, as kaiparawat danchi sya dyirad Dya-Jodyo.'"

¹² Do nakadngey namenaw so nyaya, nasa kami kan siraw tawotawowaw daw a nachikakaasi di Pablo a dyi dana mangay do Jerosalem.

¹³ Ki inatbay na yamen Pablo a kana, "Namna! Ango tanyisan nyo dyaken, kan anga ta paglidayan nyo yaken? Rarayawen nyoriw panggep ko ah? Chapatak nyo abawri a sisasagana ko a mabahod a aran madiman ako do Jerosalem maynamot do kapanganohed ko di Apo Jesus?"

¹⁴ Ki do dyi namenaw a kapenpenan sya, ninonolay namen dana. Nya danaw naibahey namen a, "Maparin pakono chakey no Dyos."

¹⁵ Katayokan nawri, nagrobwat kami, as nakapanakey namen a nangay do Jerosalem.

* 21:8 21:8 Ara. 6:5

¹⁶ Ki myan saw manganohed a taga Sesarea a nachangay dyamen, kan inyangay da yamen a pinaysan do bahay ni Manason a nahay dana nanganohed a taga Chipre.

No Kapagpasyar Ni Pablo Di Santiago

¹⁷ Do nakapakarapit namenaw do Jerosalem, nasoyot saw manganohedaw a nangrawat dyamen.

¹⁸ Ki do kamabekasanaw, nachangay kami kāda Pablo a minchideb si Santiago. Do dawri, myan sa daw tabo panglakayenaw no manganohed.

¹⁹ Do nakatayokaw ni Pablo a napādyos dyira, inbahey na tabo pinarinaw no Dyos dyirad Dya-Jodyo a maynamot do nakananawo naw dyira.

²⁰ Do nakadngey daw so binataw ni Pablo, indaydāyaw das Āpo Dyos. Ki aran komwan, masa sa a nangibahey di Pablo a kon da, “Imom Kakteh, chapatak mo nya a rinibo saw Jodyo a nanganohed di Jesus, ki alit na mapasnek sa magtongpal so Linteg ni Moyses.

²¹ Nadamag da kono a innanawo mo dyirad tabo Jodyo saw a naychawpit a minyan dyirad tanan Dya-Jodyo a tomadyichokod sa do Lintegaw ni Moyses, as kan inbahey mo kono dyira a dyi da kogiten anak da saw mana mononot do dadakay daw no Jodyo.

²² Changori, āngo parinen ta tan matonngan da a dya oyod dāmag daya dyimo? Ay, syrto a mapatakan danchi a nawara ka na dya.

²³ Dawa, parinen mo pakono ibahey namenaya dyimo. Sichangori, myan dyamen apat a mahahakay a nagkari.

²⁴ Machirayay ka dyira a mangay do Timplowaw, kan machigedan ka dyira a omparin so dadakay taw tan maibidang kamo a madalos do salapen no Linteg. Bayādan mo gastos no pangidātonaw a machita da tan makapagogod sa do padyaw a pangipaboyan so nakatongpal das kari da. Tan komwan, mapatakan danchi no tawotawo a dya oyod dāmag daya maynamot dyimo, kan tan batahen da a myan ka pa maybibyay do Linteg ni Moyses.

²⁵ Ki an maynamot dyirad Dya-Jodyo, nachiraman saba do dyaya. Siraw nya lang inbilin namen dyira akmas intolas namenaw dyira a dyi sa koman siras naiyātangaw do didyosen, as dyi sa mitchan so raya mana siraw dya napayraraya a binyay, as kan pachibawan daw kapaychakatekateh a machoknod.”†

²⁶ Do somaronwaw a araw, nachigedan si Pablo dyirad apat saw a mahahakay a omparin so dadakayaw no Jodyo a kapakadalos. Sinpangan na, somindep si Pablo do Timplo, as nakaibahey na sya do padyaw a papito a araw pahabasen dan apat saw mandad katayoka no kapakadalos da sakbay a mangidāton katakatayisa dyira.

No Katiliw Da Si Pablo

²⁷ Do kakalo naranaw a makahabas no papito a karaw, myan saw Jodyo a yapod probinsya a Asya a nakaboyas Pablo do Timplo. Sinpangan na, pinaklaklal da saw tawotawowaw daw tan tiliwen das Pablo.

²⁸ Do dawri, inyagagay da a kon da, “Inyo a kapayngay ta a kapotōtan ni Israel, may kamo a somidong dyamen, ta cha dyaw tawowaw a midibidi do kāda logar a mangnanawos tabo a tawotawo a abos sinpaspangan dadakay ta a Jodyo! Masaw a kontraen na paw Linteg ni Moyses as kan aran nyaya

† 21:25 21:25 Ara. 15:23-29

Timplo. Chiban nyo sichangori an dya linaposan naw Timplo taya do nakapasdep naw siras kadwan saw a Dya-Jodyo do irahem."[‡]

²⁹ Nyaw inbahey da maynamot ta naboya das Pablo do Jerosalem a myan kinayrayay na asa Dya-Jodyo a yapod Epeso a mayngaran so Tropimo. No myan do aktokto da, ki inisdep nad Timplo.

³⁰ Maynamot do dawri a naporin, myan riribok do intirwaw a syodad, as kan naychapayapayayo saw tawotawowaw a nangay do yananaw ni Pablo, as nakapalalalang da sya inihtot do Timplowaw, as nakaisigida da napaneb so Timplowaw.

³¹ Do kaisibar daranaw sya a dimanen, myan naibahey do komander daw no soldado a taga Roma a myan rakoh a riribok da do intiro a Jerosalem.

³² Do nakadngey naw so naipadamagaw, nyeng na sa tinawagan kakapitanaw no asa gasot a soldado kan siraw soldado daw. Inalistwan daw nayyayo a nangay do yanan daw no tawotawo saw. Ki do nakaboya daw syan tawotawowaw so komanderaw kan siraw böyot na saw a soldado, nyeng da sinardengan a binaotan si Pablo.

³³ Sinpangan na, naypasngen si komander di Pablo tan ipatiliw na, as kan inbilin na a posasan das dadwa. Katayokaw no nyaya, inyahes na dyirad tawotawowaw a kāna, "Sino nyaya tawo? Āngo pinarin na ta dawa?"

³⁴ Ki natatarek sa so inyagagay. Ki maynamot do taywaraw a kakosokoso kan karinggor no tawotawo, natonngan aba no komanderaw oyod a nakayapwan nya riribok. Dawa, inbilin na yangay das Pablo do kampo daw no soldado.

³⁵ Do nakapakarapit daw do ayranaw, napilitan saw soldadwaw a nangatkat kan napatohos si Pablo, ta taywaraw soli dan tawotawowaw.

³⁶ Minononot saw tawotawowaw a nangyagagay so, "Dimanen nyo!"

No Athay Ni Pablo Dyirad Tawotawo Saw

³⁷ Do kasngen danaw no kaposek das Pablo do bahayaw do kampo daw no soldado, inbahey nad komander daw no soldado a kāna, "Sir, palobosan mo pa yaken, ta ari paw chakey ko a ibahey."

Ki nasdaawan iyaw komander daw no soldado, ta Griego iyaw kapay-chirin naw ni Pablo. Dawa, inyahes na dya, "Samna! Chapatak moriw maychirin so Griego?"

³⁸ Ay, imo abawriw taga Egiptwaw a nagribildi do gobyirno do nakarahan a napawnot siras apataw a ribo a nangdimdiman siras Jodyo saw a sit dan Romano? On, inyangay na sa do let-ang tan omyan sa daw."

³⁹ Ki tominbay si Pablo a kāna, "Enggaw, yaken abaw nawri a tawo, ta Jodyo ako a yapod Tarso a asa magdindinamag a syodad do probinsya Silisya. Ki myan akdawen ko dyimo, mo Sir. Palobosan mo pa yaken a maychirin dyirad tawotawo saya."

⁴⁰ Do dawri, pinalobosan komander daw no soldado. Dawa, naytēnek si Pablo do ayranaw, as nakasinyas na siras tawotawowaw tan magsardeng sa. Do nakapagolimek daw, naychirin dyira so Hebreo, iyaw chirin daw no Jodyo.

22

¹ Binata na a kāna, "Kakakteh kan inyo a aāmang ko, adngeyen nyo pa yaken tan maipakatong ko dyinyo iyaw athay ko."

[‡] 21:28 21:28 Baywan no linteg an somdep siraw Dya-Jodyo do irahem no Timplo daw, ta sigon do linteg da, an myan Dya-Jodyo a somdep daw, ki dimanen da.

² Ki do kadngey daw sya Hebreo kapaychirin na, naypataywaraw nakapagolimek da. Dawa, tinongtong ni Pablo naychirin dyira.

³ “Yaken, ki Jodyo ako a nayanak do Tarso do Silisya, ki do dya Jerosalem nayrakorakohan ko. No maistro ko, ki si Gamaliel, kan innanawo na dyaken iyaw tabo a linteg dan kapototan ta saw, as kan mapasnek ako kan magaget ako do kapagsirbi ko do Dyos a akma dyinyo.

⁴ Indadanes ko sa diniman nanganohedaw a minonot do kapanganohed a maynamot do kaisalakānanaw a myan di Jesus. On, abaw pinidi ko mabakes mana mahakay, ta kinalit ko sa tiniliw a inabahod.

⁵ Mapaneknekan katotohosanaw a padi kan siraw pangolwen taw a oyod nyaya, ta sira paw nanoboy dyaken, kan namarin siras pamalobos saw a tolas a inpayboya ko dyirad panglakayen saw do Damasko. Ta iyaw panggep ko do dawri, ki tiliwen ko sa a paybidihen a sibabahod do dya Jerosalem tan madosa sa.”

*No Kaistorya Ni Pablo So Nakapanganohed Na
(Ara. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ Tinongtong ni Pablo naychirin a kāna, “Ki do kapaypaypasngen kwaw do Damasko, do kakalo naranaw a ālasdosi do kayegen danaw no araw, ki naychihat a myan sedang a yapod hanyit a minpoyat kan nangdibon dyaken.

⁷ Maynamot do dawri a namarin, nalba akod tana. Sinpangan na, nakadngey ako so timek a nakabata sya a kāna, ‘Saulo! Saulo! Āngo ta idadanes mo yaken?’

⁸ “Ki inyahes ko, ‘Sino kam Āpo?’

“ ‘Yaken si Jesus a taga Nasaret a idadanes mo,’ inbahey na.

⁹ “Ki siraw rarayay kwaw, naboya daw sedangaw, ki naawātan dabaw chakey na batahen no timekaw a naychirin dyaken.

¹⁰ “Sinpangan na inyahes ko, ‘Āngo machita parinen kom Āpo?’

“Tominbay si Āpo dyaken a kāna, ‘Maybangon ka kan tongtongen mo mangay do Damasko, ta myan anchi daw mangibahey dyimo so tabo a chakey ko a parinen mo.’

¹¹ “Do dawri, kinaday darana yaken rarayay kwaw a inyangay do Damasko, ta nakaboya ko paba maynamot ta napoyat ako.

¹² “Do dawri, myan asa tawo a mayngaran so Ananyas a managday-dayaw do Dyos kan mangtongtongpal so linteg ta, kan anyiben dan tabo Jodyo saw a omidi do Damasko.

¹³ Ki iyaw nya Ananyas, ki nangay kan naytēnek a nachitalin dyaken. Binata na a kāna, ‘Kakteh a Saulo, changori, mirwa ka na makaboyal’ Nayng a nakaboya ko, kan chiniban ko iya.

¹⁴ “Do dawri, binata na dyaken a kāna, ‘Iyaw Dyos a dinaydāyaw da no kapototan ta saw, ki pinidi naymo. On, inkeddeng na a imo makapatak so panggep na, kan makaboya so Malintegaw a Pachirawatan na kan makadngey so mismo a chirin na dyimo.

¹⁵ Asa pa, imonchiw mangpaneknek do tawotawo so naboya mwaw kan nadngey mwaw.

¹⁶ Changori, āngo paw panayahen mo? Maytēnek ka na, kan mangay ka magpabonyag. Maydasal ka di Āpo a mangdaw so kapakawan na dyimo do gatagatos mo.’”

No Kaibahey Ni Āpo A Mangay Si Pablo Dyirad Dya-Jodyo

¹⁷ “Do nakapaybidi ko naw do Jerosalem, do naypisa do kayan kwaw a naydasal do Timplo, nagparmata ako so yapo di Āpo Dyos.

18 Naboya kos Āpo a nakabata sya dyaken a kāna, 'Makalisto ka kan nyeng ka komaro do dya Jerosalem, ta anohdan daban tawotawowayaw no pamaneknek mo a maynamot dyaken.'

19 "Ki tominbay ako, 'Ki āngo ta komwan, mo Āpo, ta sigorādo a maawātan da a matarek danayaw kabibyay ko. Abaw tayotayo na dyira a do nakarahan nangay ako do tabo sinagoga do dya Jerosalem a nangtiliw siras nanganohed saw tan bahoden kan baōtan ko sa.

20 As do nakadiman daw si Esteban a toboyen mom Āpo, yaken mismo a naytēnek daw a nachion do pinarin daw ranan nakabantay kwaw so laylay dan nangdیمانaw sya.'

21 "Ki binata ni Āpo dyaken a kāna, 'Ngay, mayam ka na, ta toboyen koymo dyirad Dya-Jodyo do mabawa saya a logar.'"

22 Do nakabataw ni Pablo so nyaya, inyagagay dan tawotawowaw a nakadngey sya a kon da, "Ngay, dimanen taw nyaya a tawo! Maikari paba mabyay!"

23 Maynamot do dawri, tinongtong daw nangagagay, kan binahas da saw kagay daw, as nakapawitwitwit da sira, as nakapatodetodem das ahbek maynamot do soli da.

24 Do dawri, inbilin komanderaw a pasdepen das Pablo. Binilin na pa saw soldadwaw a sanoten das Pablo, kan yahes da dya an āngo ta taywaraw kaagagay da syan Jodyo saw.

25 Do nakaikahot daranaw sya do pangsanotanaw, ki binatan Pablo do kapitanaw a naytēnek do yanan daw, "Īpalobosorin linteg a masanot Romano a dyi pa naidarom?"

26 Ki do nakadngeyay syan kapitanaw so nawri a chinirin Pablo, yangay na inbahey do komander daw. Binata na dya a kāna, "Magannad ka do pariparinen mo do dawri a tawo, ta Romano sawen!"

27 Dawa, nangay iyaw komanderaw a nangyahes sya dya, "Romano kawri?"

"On Romano akwaw," tinbay ni Pablo.

28 "Na, aran yakenaw, ki manginaw binayādan kod nakapayparin kwa Romano," binata no komanderaw.

Ki tinbay ni Pablo a kāna, "Yaken, ki asa kwa naiyanak a Romano."

29 Ki siraw mangosisaw dya, mamō dana sa. Dawa, nanyeng sa komnaro daw. Aran iyaw komanderaw, ki nabakel do nakapatak naw sya asa Romano si Pablo a pinosasan na a abo gapo na.*

Si Pablo Do Salapen Daw No Sanhedrinaw

30 Iyaw no komander daw no soldadwaw, chakey na matonngan no oyod an āngo pinagatosan dan Jodyo si Pablo. Dawa, do somaronwaw a araw, inbilin na dyirad soldado naw a pakarohen daw posasaw ni Pablo, kan pinaychipeh na saw matotohos saw a papadi kan sira tabo konsihwaw a mayngaran so Sanhedrin. Sinpangan na, yangay nas Pablo a pinaytēnek do salapen daw.

23

1 Do dawri, pinnereng ni Pablo siraw myanaw do sesyon da, as nakaibahey na sya dyira a kāna, "Kakakteh, mandas changorī, ki maybibyay ako do salapen ni Āpo Dyos a madalos so kapangtokto."

* 22:29 22:29 Myan kalintegan no komander a mangtiliw so asa Romano a tawo, ki abaw kalintegan na a mangposas so asa a Romano, malaksid an myan bilin no okom.

² Do nakabata naw syaw, binilin ni Ananyas, iyaw katotohosanaw a padi do dawri a dismogen das Pablo.

³ Do nakadismog daw sya, binatan Pablo di Ananyas a kāna, “Imo a sinsinan a okom! Masigorādo a si Āpo Dyos anchiw mangdosa dyimo! Maydisna kaya daw a mangokom dyaken sigon do linteg ta, ki konkontraen mwayaw Linteg do kaibilin mwaya sya dismogen da yaken!”

⁴ Sinpangan na, binata dan masngenaw di Pablo a kon da, “Samna! Napangayan mos anyib mo do katotohosanaya padi ni Āpo Dyos!”

⁵ Ki tominbay si Pablo a kāna, “Kakakteh, chapatak kwabaw a iyaw katotohosan a padi, ta naitolas do Masantwan a Tolas a ‘Paychirinan mwabas marahet iyaw mangitoray so tawotawo.’ ”*

⁶ Maynamot ta chapatak ni Pablo a naycharwa saw pangolwenaw, ta myan saw Sadosyo kan Parisyo, kinalyak naw naychirin a nangibahey sya dyirad konsihwaw a kāna, “Kakakteh, Parisyo ako kan Parisyo saw kapoonan ko saw. Dawa, anohdan kwa siraw nadimanaw, ki magongar sa! Ki iyaw nyayaw paynamotanaya no pangidaroman nyo dyaken sicharaw!”

⁷ Do nakabata naw so akma syay, nawri danaw nanghapan da naydidi-man no Parisyowaw kan siraw Sadosyowaw a maynamot do matatarekaya a pangtoktwan da.

⁸ Ta siraw Sadosyowaw, ki anohdan daba myan kapagongar no nadiman, as kan anohdan daba myan anghil mana ispirito no tawotawo. Ki siraw Parisyowaw, anohdan da sa tabo nya.

⁹ Maynamot do dya naparin, naypaypayit nakapangengey da a naydidi-man, as kan naytēnek saw kadwan saw a mamaistro no linteg a rarayay dan Parisyowaw a nangipapati so myanaw do aktokto da. Inngengey da a kon da, “Abayaw nachichwasan namen a gatos no nya tawo! An oyod a myan nakasarsarita na ispirito mana anghil, marahetawri?”

¹⁰ Ki naypaypataywaraw kapagkokontra da. Do dawri, namo iyaw komanderaw dan soldado an paypapalangan daw inawanaw ni Pablo. Dawa, inbilin na gomchin saw soldadwaw a mangihtot sya, as kapsek da syad bahayaw do yananaw no kampo dan soldado.

¹¹ Ki do dawri a ahap, napaboya si Āpo do bitaw ni Pablo, kan inbahey na a kāna, “Patoreden mo aktokto mo! Ta akmas nakapaneknek mwaya maynamot dyaken do dya Jerosalem, machita komwan anchiw parinen mod Roma.”

No Plano Da A Kadiman Di Pablo

¹² Ki do kamabekasan naranaw, nagtotolag saw kadwanaw a Jodyo, kan inkari da a dyi sa koman mana minom so aran āngo mandan madiman das Pablo.

¹³ Myan saw nesorok a apat a poho a nangikari so nyaya.

¹⁴ Sinpangan na, nangay sad matotohos saw a papadi kan siraw no panglakayenaw a nangibahey so nya a kon da, “Sipapasnek kami a nangikari sya a dyi kami a koman so aran āngo an dyi namen a madiman si Pablo.

¹⁵ Dawa, sichangori, mangdaw kami dyinyo so sidong nyo kan iyaw Sanhedrin a ipaibahey nyo do komanderaw dan soldado a pahboten das Pablo a yangay do salapen nyo tan akma nyo pirwahan a osisaen a maganay. Ki yamen, nakasagāna kami nanchi a omdiman sya sakbay a makarapit do dya.”

---

* 23:5 23:5 Eks. 22:28

16 Ki iyaw no kaanakanaw ni Pablo a anak no kakteh naw a mabakes, ki nadngey naw nya nagtotolagan da. Dawa, nanyeng a nangay do yananaw ni Pablo do kampo daw no soldado, as nakaibahey na sya dya.

17 Sinpangan na, nanawag si Pablo so asa dyirad kapitan saw, as nakaibahey na sya a kāna, “Apen mo nya barito do yananaw no komander nyowaw, ta ariw masisita chakey na ibahey.”

18 Dawa, inyangay no kapitanaw do komander daw, as nakaibahey na sya a kāna, “Inbaheyaw dyaken Pablo a nabahod a apen ko nyaya barito do salapen mo, ta ari kono masisita ibahey na dyimo.”

19 Sinpangan na, kinibin no komanderaw dan soldado baritwaw, as nakapachibawa na sya tan abo makadngey dyira, as nakaiyahes na sya dya a kāna, “Āngo chakey mwa ibahey dyaken mo anak ko?”

20 Ki tominbay iyaw no baritwaw a kāna, “Nagtotolag saw totorayenaw no Jodyo yay da yahes dyimo si Maraan Pablo an delak, kan yangay da do salapen no Sanhedrin a akmaw osisaen da pa a maynamot do kāswaya.

21 Ki anohdan mo sabam Sir, ta myan saw nasorok a apat a poho a mahahakay a omsaneb si Maraan Pablo. Inkari daw a dyi sa koman mana minom mandanchan madiman da. Ari dana saw a nakasagāna, as kan nawri danaw panayahen daw kapachion mo.”

22 Do nakadngeyaw sya no komanderaw, binata na do baritwaw a kāna, “Ibahebahey mwaba do aran sino a inpadāmag mo nya dyaken ah.” Do dawri, pinasabat narana.

No Kaiyangay Ni Pablo Di Gobirnadur Felix

23 Sinpangan na, inpatawag no komanderaw no soldado dadwaw dyirad kapitan naw a mangitoray so tayisa gasot a soldado. Nakaibilin na sya dyira a kāna, “Sigida pagrobwaten nyo tabo bōyot nyo kontodo papito a poho a nakakabalyo kan dadwa gasot a myan so chibot, ta anchan ālasanwebi sichahep, mangay kamo a tabo do Sesarea.

24 Ki apen nyos Pablo a iparawat di Gobirnadur Felix a abaw kararayawan na, as panghap nyos Pablo so kabalyo a sakayan na.”

25 Sinpangan na, naytolas iyaw komanderaw di Gobirnadur a kāna,

26 “Dyimom madaydayaw a Gobirnadur Felix:

“Yaken si Claudyo Lisyas, kan kablaawan koymo.

27 Iyaw tawowaya a inpayangay ko dyimo, ki tiniliw dan Jodyowaw, kan nagistayan da diniman. Ki do nakatoneng kwaw sya a asa Romano, yamen kan siraw soldado kwaya, yangay namen a pinaditchan.

28 Maynamot ta chakey ko a mapatakan an āngo iyaw no pangidaroman daw sya, dawa, inyangay kod salapen daw no Sanhedrin daw.

29 Ki natonngan ko a aba sawen gatos na a panghapan da mangdiman mana mangbahod sya, ta no kontraan da sya, ki maynamot lang do linteg daw.

30 Sinpangan na, myan nangibahey dyaken so plano daw no Jodyowaw a omdiman sya. Dawa, naybabalayak paba nangiparawat sya dyimo, as inbahey ko dyirad nangidaromaw sya a ibahey da dyimo iyaw no pangidaroman daw sya.” Nawriw intolas no komanderaw.

31 Do dawri a ahap, inyangay da no soldadwaw si Pablo a akmas inbilinaw no komanderaw dyira, kan nairapit da nanda do Antipatrissa a idi.

32 Do somaronwaw a araw, siraw no soldadwaw a nayam, naybidi sad Jerosalem do kampo daw. Ki siraw no nakakabalywaw, ki tinongtong da rinarayayan si Pablo.

³³ Do nakawara daranaw do Sesarea, inparawat daw tolasaw di Gobirnadór, as nakaiparawat da pas Pablo.

³⁴ Sinpangan na, bināsa no gobirnadór daw tolasaw. Ki do nakatayoka naw a minbāsa sya, inyahes nad Pablo an dino nakayanakan na a probinsya. Ki do nakatoneng naw sya a yapod Silisya kan myan do sakopen naw no itorayan na,

³⁵ inbahey nad Pablo a kāna, “Mangyahahes akonchi dyimo anchan myan saw nangidaromaw dyimo.” Sinpangan na, inbilin na a maiyangay do palasyowaw ni Herodes a magwardyaan.

24

No Kaidarom Dan Jodyowaw Si Pablo

¹ Do nakapakahabas danaw no dadima karaw, nawara sa do Sesarea sa Ananyas iyaw katotohosanaw a padi, kan myan saw panglakayen a rarayay na. Myan paw rarayay da abogado a mayngaran so Tertolo, kan nangay sa tabo do salapen ni Gobirnadór Felix a nangibahey so darom daw maynamot di Pablo.

² Do nakatawag daranaw si Pablo, inbahey ni Tertolo iyaw no ipagatos daw dya. Binata na a kāna,

“Imo a madaydayaw a Gobirnadór! Maynamot do kasirib mo a mangitoray dyamen, nahay kami na do dya a logar a matalna, as kan aro payaw pinarin mo a nangpaganay so yanan taya.

³ Aran dino ngayan namen, bigbigen namen sa tabo pinarin mwaya, kan rakoh kapagyaman namen dyimo a pirmi.

⁴ Ki maynamot ta chaskeh namen a mabalabalay ka, maparin abawri a anōsan mo pa yamen a adngeyen so aran dēkey, ta ariw chakey namen a ibahey dyimo sichangori.

⁵ No napadasan namen maynamot do dya tawo, ki asaw a mangringri-bok, ta taywaraw nakapaklaklal na siras Jodyowaw do tabo a yanan do intirwaya lobong. Iya paw no asa dyirad pangolwenaw no bonggoy a mononot di Jesus iyaw tawowaw a yapod Nasaret.

⁶ Pinadas na pa rarayawen kasanto no Timplowaw do Jerosalem. Dawa, tiniliw namen, [ta nawriw chapatak namen a kapangokom maynamot do linteg namen.

⁷ Ki inyangay ni Komander Lisyas soldado na saw, kan siraranggal sa nangsodib sya dyamen,

⁸ as inbahey naw dyamen a imo danaw no pangibaheyan namen so darom namenaya maynamot do dya tawo.]^{*} An osisaen mo nya tawo, sigorādo a matonngan monchi a tabo indaroman namenaya sya.” Komwan binata ni Tertolo.

⁹ Sinpangan na, siraw no rarayay naw a Jodyo, ki pinaneknekan da a oyod iyaw no inbahebahey naw maynamot di Pablo.

No Kaikalintegan Ni Pablo So Inawan Na

¹⁰ Sinpangan na, inidit no gobirnadór si Pablo tan iyaw no machitadi a maychirin. Do dawri, tominbay si Pablo, kan binata na a kāna,

“Āpo Gobirnadór, chapatak ko a imo mangokom kan mangitoray dyamen a Jodyo do nahay dana chimpō. Dawa, masoyot ako a tombay maynamot do pangidaroman daya dyaken.

* 24:8 24:8 Nya saya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

11 Masonong mo a machichwasan a asa poho pa kan dadwa karaw napahabas nakayapod nakangay kwaw do Jerosalem a nangay a nachirapa a machipagdaydayaw do Dyos.

12 Do kayan kwaw daw, abaw nakaboya dyaken a machikonkontra do irahem no Timplo mana mangriribok dyirad tawotawowaw do sinagoga saw mana do aran dino a yanan do Jerosalem,

13 as kan abayaw pakaboyan sya iyaw nyaya ipagatos da, ki oyod.

14 Ki myan ipodno ko dyinyo a inonotan ko kapanganohed a maynamot do kaisalakānanaw a myan di Jesos do kadāyaw kwaw so Dyos a dinaydāyaw dan kapoonan ta saw. Nyaw ibahey daya no nangidaromaya dyaken, ta batahen da a dya kosto a nanawo. Ki alif na, anohdan ko saw Lintegaw ni Moyses kan sira tabo intolas da saw no propitaw do kaychowa,

15 as kan pariho hahawen ko kan siraw nya tawo a pagongaren sanchin Āpo Dyos tabo nadimanaw a aran marahet mana maganay.

16 Maynamot ta nawriw anohdan ko, nāw ko a parinen pandan maparin ko a machibawa do dya kosto. Tan komwan, mādalos kapangtokto ko di Āpo Dyos kan do kapayngay ko a tawo.

17 “Do nakapaypahabas no papere a tawen† do nakakaro ko do Jerosalem, naybidi ako a nanoroh so kwarta a isidong ko dyirad kapayngay kwaw a Jodyo a makachita, as kan nangay ako a nangidāton do Dyos do Timplo.

18 Do dawri, ki tayoka ko naw kapakadalos ko sigon do dadakay namen a Jodyo, as madama ko a mangidāton do Dyos. Dawriw nakadongswan da dyaken no Jodyo saw a taga probinsya a Asya, kan abaw aro a tawo do omdibon kwaw, as kan nairaman akwaba polos do aran āngo a riribok.

19 Ki siraw Jodyo saw a taga Asya, ki sira pakono mangay dya a mangibahey an myan chakey da idarom dyaken ah.

20 Mana iyahes mo pa dyirad dyaya tawotawo an āngo gatos ko a nachichwasan da do kayan kwaw a naytēnek do salapen daw do Jerosalem.

21 Malaksid do dya lang a do kayan kwaw daw, nasnek akwaba nangingengey sya do salapen da a kon ko, ‘Maynamot do nadiman saw, ki magongar sa. Ki iyayaw nyayaw paynamotanaya no pangidaroman nyo dyaken sicharaw.’”

22 Do dawri, nagsardeng si Pablo a naychirin. Ki maynamot ta sigod dana a nadamdama ni Gobirnadur Felix maynamot do kapanganohed no Krischano, pinabhes na paw kāsaw, as nakabata na sya a kāna, “Anchan mawara si Lisyas a komander, ikeddeng ko nanchiw darom daya dyimo.”

23 Do dawri, komnaro si Felix, ki inpabantay na do kapitanaw si Pablo. Ki inbidang daba asa nabahod, ta inonolay da saw sit nāw a mangyangay so machita na.

Si Pablo Do Salapen Da Felix Kan Drosila

24 Do nakahabasaw no papere a karaw, naybidi si Felix, kan nachirayay dya si Drosila‡ a baket na a asa Jodyo. Do nakawara daw, inpatawag ni Felix si Pablo tan adngeyen da an āngo ibahey ni Pablo a maynamot do kapanganohed naw di Kristo Jesos.

† 24:17 24:17 Do dawri a araw, ari danaw napahabas a dadima katawen do nanawdiyayaw a kangay na do Jerosalem (Ara. 18:22), kan wawaho a katawen yapod nakangay na a nachimiting dyirad apostolis saw kan panglakayen daw no nanganohed saw (Ara. 15:1-29). ‡ 24:24 24:24 Si Drosila, ki iyaw boridek a anak a mabakes ni Herodes a Mabileg mana iyaw nanmaw a Herodes Agripa.

²⁵ Do nakawaraw ni Pablo, inlawlawag naw maynamot do kabibiyaw no tawo a malinteg do salapen no Dyos, kan machita a igpet naw inawan. Ki do kaibaheyaw syan Pablo so maynamot do arawaw a kangay no Dyos a mangokom, ki sominryam si Felix. Dawa, binata na a kāna, “Naw pa! Maparin mo paw komaro dya, ta tawagan konchimo anchan masalap ko.”

²⁶ Do dawri, pirmi na inpatawag si Pablo a kasarsarita, ta hahawen na a pasoksokan ni Pablo.

²⁷ Ki do nakapaypahabas danaw no dadwa katawen, nachitadi danas Porsyo Pesto a gobirnadōr. Ki maynamot ta chakey ni Felix iyaw no machisit dyirad Jodyowaw, ninonolay nas Pablo do bahodan.

25

No Kaddaw Ni Pablo So Kaiyangay Na Di Impirador

¹ Do katayokaw no tatdo a karaw do kawaraw ni Pesto a mangisiknan so kagobirnadōr na do Sesarea, nangay do Jerosalem.

² Do nakapakarapitaw daw ni Gobirnadōr, napaboya sa dyaw matotohosaw a papadi kan siraw pangolwenaw no Jodyo a mangiparawat so darom daw a maynamot di Pablo.

³ Inakdadaw dad Pesto iyaw katoboy nas Pablo do Jerosalem tan sira danaw mangokom. Ki no panggep da, ki saneben da si Pablo do kapaybidi naw tan madiman darana.

⁴ Ki binatan Pesto dyira a kāna, “Magwardyaan si Pablo do Sesarea, kan mahay akwaba maybidi daw.

⁵ Changori, āngo ta dyi sa machirayay kadwan saw a pangolwen nyo dyaken a mangay dwadaw tan dawriw no idaroman nyo sya an oyod a namarin so madi.”

⁶ Do dawri, minyan pa si Pesto do Jerosalem so wawaho a nandad asa poho a karaw, as nakapaybidi nad Sesarea. Do kamabekas naranaw, naydisna do pangokoman naw, as nakaipatawag nas Pablo.

⁷ Do kawaraw ni Pablo do yanan daw, dinibon dan pangolwenaw no Jodyo a yapod Jerosalem, kan aro inpagatos da dya marahet, ki aba polos pamaneknek da a oyod.

⁸ Katayokan nakapagatos daw sya, binata ni Pablo a kāna, “Abayaw chapatak ko a pinarin ko a maikontra do linteg ta a Jodyo mana do Timplo, kan abayaw no chapatak ko a rinarayaw ko a paglintegan ni Impirador.”

⁹ Ki maynamot ta chakey ni Pesto a ahwahoken saw Jodyowaw, binata nad Pablo a kāna, “Chakey mori a mangay ta do Jerosalem tan dawriw atbayan mo dyaken so nya saya a pangidaroman da dyimo?”

¹⁰ Ki tominbay si Pablo dya a kāna, “Engga mo Apo! Chatoboy mwaba dyaken daw, ta ari ako nayad salapen mwaya a yanan pangokoman Impirador, kan do dyaw rebheng na a pakaidaroman ko, as kan napatakan mo na abaw gatos ko dyirad Jodyowaya.

¹¹ Lidiyaten ko abaw madiman an myan gatos a pinarin ko a pakadimanan ko. Ki an abo oyod do ipagatos dayan Jodyo dyaken, abaw aran sino a tawo a myan so kalintegan a mangiparawat dyaken dyira. Dawa, maganaganay an iparawat ko nya kaso ko di Impirador do Roma!”

¹² Do dawri, nangay sa Pesto kan siraw opisyalis naw a nagsasarita. Sinpangan na, binata ni Pesto di Pablo a kāna, “Maynamot ta inbahey mo kaiparawat mo so kaso mwaya di Impirador, sigoradohen ko a iya danaw ngayan mo!”

13 Do nakapaypahabasaw no papere a karaw, nawara sa Āri Agripa kan si Bernis* do Sesarea a mangay a omsarongkar kan mangkomosta di Pesto a bayo a gobirnadur.

14 Ki maynamot ta aro napahabas da a araw daw, inbahey ni Pesto di Āri Agripa iyaw kāsaw ni Pablo. Binata na dya a kāna, “Ari paw nabahod dya a kinarwan Felix.

15 Ki do kayan kwaw do Jerosalem, siraw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen saw no Jodyo, ki indarom da dyaken, kan chakey daw a ipadiman ko.

16 Ki no atbay ko dyira, ki dadakay namen aba Romano iyaw mangiparawat so asa tawo, an dyi pa manma maysalap nangidarom saw kan naidaromaw tan myan iyaw no chimpno na a tombay no naidaromaw dyirad nangidaromaw sya.

17 Dawa, do nakapachangay daw dyaken do dya, naybabalay akwaba. Nyeng ko a insiknan do somnaronwaw a araw kāsaw, as nakaipatawag kos nabahodaw.

18 Ki do nakapaytēnek daw no nangidarom saw a naychirin, abaw naibahey da a marahet a gatos a akmas hinahaw kwaw.

19 Ta iyaw lang pachikontraan daw, ki maynamot do inanohdan daw a Jodyo kan maynamot di Jesus. Iyaw nya tawo, ki aran nadiman dana, inpanpaneknek ni Pablo a nagongar.

20 Ki maynamot ta chapatak kwaba an maypāngo kaimbistigar so nya kāsō, inyahas kod Pablo an makey a mangay do Jerosalem tan dawriw pakaidaroman na.

21 Ki nakey abaw, ta si Impirador kono ngayan na a somalap. Dawa, inpabantay ko mandad kaitoboy ko syad Impiradoraw.” Nawriw binata ni Pesto.

22 Sinpangan na, binata ni Āri Agripa a kāna, “Ayket na! Aran yaken, adngeyēn ko pa.”

“On, adngeyēn monchi an delak,” inibay ni Pesto.

23 Do kamabekasan naranaw, naylaylay sas kagaganayanaw sa Āri Agripa kan si Bernis a nagparada a nangay do yananaw a pagboyaan do pagdardaromanaw. Nachirayay sa dyiraw komanderaw no soldado kan siraw mawnonotanaw a tawo do dawri a syodad. Do nakasdep daranaw a tabo, inbilin ni Pesto a maihtot si Pablo.

24 Do nakapahtot daranaw sya, binata ni Pesto a kāna, “Madaydayaw a Āri Agripa kan inyo a tabo a myan dya! Cha dyaw tawowaw a indarom dan tabo a Jodyo dyaken do Jerosalem kan do dya Sesarea, kan inngengeyey da a rebheng nabaw mabyay.

25 Ki an yaken, abaw naboya kwa gatos na a panghapan kwa omdiman sya. Ki maynamot ta inahes na si Impirador ngayan na a machisalap, inkeddeng kwa toboyen daw.

26 Ki aran komwan, abaw chapatak ko an āngo kosto a itolas ko di Āpo Impirador a maynamot dya. Dawa, nawriw nanghapan na a inhap kod salapan nyowaya tabo, as kan naten dana dyimom Āri Agripa tan myan anchiw maitolas ko anchan tayoka ta osisaen,

27 ta akmayaw abo sirbi na a mangiparawat ta so asa nabahod di Impirador an abo kosto a pangidaroman ta sya.”

* 25:13 25:13 Iyaw nya Āri Agripa, ki anak no nanomaw a Herodes Agripa, kan iyaw rarayay naw, ki mismo na kakteh a mabakes a si Bernis. Nya Agripa, ki nangitoray so kadwan lang a sakop a masngen do tana dan Jodyo.

26

Si Pablo Do Salapen Āri Agripa

¹ Sinpangan na, binata ni Āri Agripa di Pablo a kāna, “Mapalobosan ka a mangikalintegán so inawan mwaya.”

Do dawri, sininyasan san Pablo tawotawowaw tan magolimek sa, as nakapaychirin na a kāna,

² “Madaydayaw a Āri Agripa! Ibigang ko inawan ko a magasat a maytēnek do salapen mwaya a omatbay so tabo a pangidaroman da dyaken no kapayngay ko saya a Jodyo.

³ On, chasoyot ko maynamot ta imom Āpo Āri Agripa, ki bisādo mo tabo dadakay ta a Jodyo kan pagkokontraan no Jodyo. Dawa, iyahes ko pa dyimo a pachian-ānos mo pa a adngeyen no ibahey kwaya.

⁴ “Chapatak da tabo no kapayngay kwaya a Jodyo an maypāngo kabibiyay ko makayapod kadēkey ko do Tarso do probinsya a Silisya, as kan do Jerosalem.

⁵ On, nahay darana chapatak a yapod kadāmo ko paw a nayparin a Parisyo, ki somniwal akwaba polos do mapingetaw a bonggoy no rilihyan ta a Jodyo. Maparin sa mangipaneknek so oyod an chakey da.

⁶ As maynamot ta hahawen ko iyaw inkaryaw ni Āpo dyirad kapoonan ta saw a pagongaren anchiw nadiman, iyaw nyayaw paynamotan kayan kwayad salapen nyo sichangori.

⁷ Ki aran siraw tabo a Jodyo, ki sipapasnek sa a magsirsirbi do Dyos do maraw kan mahep a maynamot ta hahawen da a mairaman sa do dyaya kari no Dyos. Ki maynamot ta anohdan ko kan hahawen ko a pagongaren anchi ni Āpo Dyos nadiman, nawryayaw pangidaroman daya dyaken Jodyowaya, mo madaydayaw a Āri!

⁸ Āngo ta inyo a tabo, ki malidyat kapanganohed nyo a pagongaren ni Āpo Dyos saw nadiman?

⁹ “Ta aran yakenaw do nakarahan, ki no chinapatak ko, ki parinen ko iyaw tabo a marawa ko a machikontra dyirad nanganohedaw di Jesus a taga Nasaret.

¹⁰ Nawriw oyod a pinarin ko do Jerosalem. Aro saw manganohed a inpabahod ko maynamot ta siraw matotohos saw a papadiw nanoroh dyaken so pamalobos da, as an myanaw maktokto da a machita madiman, nanyeng ako a machitonos do kadimanaw no nawri a tawo.

¹¹ Pirmi ako a nangay do sinagoga da saw no Jodyowaw a nangdosa siras manganohedaw a pangibaheyang ko sya a ilibak daw kapanganohed da di Jesus. Maynamot do taywaraw a kaipsok ko sira, aran do mababawa saya syodad mana nasyon dan Dya-Jodyo, nangay ako a nangliydalydyat sira.”

Iyaw Nakapanganohed Ni Pablo

(Ara. 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Nawriw nanghapan na a nangay ako do Damasko, kan myan toray ko kan pamalobos a yapo dyirad matotohos saw a papadi.

¹³ Ki do kayan kwaw do arahan do kayegen no araw, mo madaydayaw a Āri, ki nakaboya ko so makapoyat a sedang a yapod hanyit, kan masedsedang pa kan iyaw sedangaw no araw. Ki dinibon na yaken nawri kan sira paw no rarayaw kwaw.

¹⁴ Do dawri, nalba kami a tabo. Sinpangan na, nakadngey ako so timek a binata na do chirin daw no Hebreo, ‘Saulo, Saulo, āngo ta idadanes mo yaken? Tod mo a lidyalidyaten inawan mo a akmay kalding a somkad an goyōden āpong na.’

15 “Maynamot do dawri a nadngey ko, inyahes ko, ‘Sino kam Āpo?’ Ki tominbay no timekaw a kāna, ‘Yaken si Jesus a idadanes mo.

16 Changori maybangon ka. Nagparang ako dyimo sichangori a maynamot ta napidi koymo a magsirbi dyaken. On, imonchiw mangpaneknek so tabo saya naboya mo dyaken sichangori kan an āngo iyaw ipaboya konchi dyimo.

17 Pakalsoten konchimo yapo do kapayngay mo saw a Jodyo kan siraw dyaw a Jodyo a toboyan ko dyimo.

18 Nanawhen mo sanchiw Dya-Jodyo a maynamot dyaken tan manyiwang anchiw aktokto da tan mapakaro dananchiw kabolsek daya a maynamot dyaken.* On, inanawo mo sanchi tan tadyichokodan daw sari kan iyaw toray ni Satanas dyira, kan pakwanen mo sanchi do sedang do pagtorayan ni Āpo Dyos.† Maynamot do kapanganohed daw anchi dyaken, ki mapakawan sanchi do naygaygatosan da, as maibidang dana sa dyirad pinidyaw no Dyos a tawotawo na.’ Nawriw binata ni Āpo dyaken.”

No Kaisarita Ni Pablo So Maynamot Do Tarabako Na

19 Do dawri, tinongtong ni Pablo naychirin, as kan binata na a kāna, “Dawa, mo madaydayaw a Āri Agripa, no pariparinen kwaya, ki iyaw no katongpal ko so inapabayaw no Dyos dyaken a yapod hanyit.

20 On, ta nangay ako a nangasaba dyirad tawotawo tan magbabāwi sa do gatogatos da, kan magbalbaliw sa a maybibyay dana do chakeyaw no Dyos, as kan machita paneknekan daw kapagbabāwi da maynamot do maganayaw a kaparin da. On, nyayaw inkasaba ko a nanma do Damasko, sinpangan na, do Jerosalem, as kan tābo probinsya a Jodya, as kan aran dyirad Dya-Jodyo.

21 Ki maynamot do dyaya, nawriw no nanghapan daw no kapayngay kwaya a Jodyo a nangūliw dyaken do Timplo, as kan nagistayan da pa yaken a diniman.

22 Ki do sidong no Dyos dyaken a manda sichangori, ki ari ako pa mangpaneknek do tabo a tawotawo, matohos mana mabodis so saad. Abaw inanawo ko, malaksid dyirad innanawo daw no propita saw kan si Moyses a mapariparin anchi,

23 ta inpadto da a iyaw Kristo, ki machita maidadanes a mandan kadaman na, as kan iyaw manma a magongar kan akmanchiw soho‡ a mangsedang so pinangtoktwan dan tawotawo a Jodyo mana Dya-Jodyo a maynamot do kaisalakānan da.”

24 Ki do dawri, do kadama paw ni Pablo a maychirin, ki inagayan ni Pesto kan inbahey na a kāna, “Na, magatit ka naya, mo Pablo! Iyayaw sobraya nanawo mo mapaychabobwayas arang mo!”

25 Ki tinbay ni Pablo a kāna, “Magatit akwaba, mo Āpo Gobirnadador! Ta no inbahebahey kwaya, ki oyod kan yapod malawag a pangtoktwan.

26 Si Āri Agripa, ki bisādo na sa tabo nyaya. Dawa, matored ako a maychirin dya. Masigorādo kwa chasdaaw na sabaw nyaya, ta matayo saba a naparin.

27 Ki imom Āpo Āri Agripa, taywaran dyi ka manganohed do intolas dan propita saw? Naon! Chapatak kwa manganohed ka.”

28 Ki inatbay ni Āri Agripa si Pablo a kāna, “Samna! Bata mo anwan malisto mo yaken a mapanganohed di Kristo ah?”

* 26:18 26:18 Isa. 42:7, 16 † 26:18 26:18 Kol. 1:12-13 ‡ 26:23 26:23 Isa. 9:2

²⁹ Sinpangan na, tinbay ni Pablo āryaw a kāna, “Aran malisto mana mahay, no paydaydasal ko do Dyos, ki iyaw no kapanganohed mo kan inyo a tabo a myan dya sichangori a mangadngey dyaken a mayparin kamo a akma dyaken so kapanganohed. Ki syimpri, chakey kwaba inyo a maposasan.”

³⁰ Sinpangan na, naytēnek āryaw kan iyaw gobirnadonaw kan si Bernis, as kan fabo rarayay da saw a maydisna daw.

³¹ Do nakahbot daranaw, napagsaritaan da a kon da, “Iyayaw nya tawo, ki abayaw no gatos na panghapan ta omdiman sya mana ombahod sya.”

³² Sinpangan na, inbahey ni Āri Agripa di Pesto a kāna, “An dyi na sawen a inparawat kāso naya di Impirador aket, maparin a aran pakakarohen ta na.”

27

No Kangay ni Pablo Do Roma

¹ Sinpangan na, narapit danaw no arawaw a naikeddeng a kapagbila namen a mangay do Italya. Do dawri, naiparawat si Pablo kan siraw no kadwanaw a nabahod di Kapitan Julio a asa a kapitan no asa bōyot no soldado a mayngaran so “No Kompanya ni Impirador.”

² As do dawri, naglogan kami do asaw a biray a yapod Adrometo a mangangay do pagpondwan saw do probinsya no Asya. Nachirayay dyamen si Aristarko a taga Tesalonika do probinsya a Masedonya.

³ Do somaronwaw a araw, nakaraya kami do Sidon. Chināsi ni Kapitan Julio si Pablo, ta pinalobosan nas Pablo a mangay do sit na saw daw tan matorohan das machitachita na.

⁴ Do nakatongtong namenaw a nagbila a yapod Sidon, songsong namen salawsaw. Dawa, nayam kami do bitaw no poro a Chipre, ta dawriw kahtengan na.

⁵ Sinpangan na, inabtang namen tāwaw a masngen do probinsya naw do Silisya kan Pampilya, as kan nakaraya kami do Mira do probinsyaw do Lisyā.

⁶ Dawriw nakachichwasan Kapitan Julio so biray a yapod Alehandria a mangay do Italya. Dawa, inlogan na yamen daw.

⁷ Do dawri, nakanapyek kami a nagbila. Aro napahabas namen a araw a nangsongsong so salawsawaw, as kan nalidyatan kami a nawara do Nido. Ki maynamot ta dyi kami a nakapakaraya daw, tinongtong namen nagbila a nagpaabagatan do kahtenganaw do poro a Kreta do bitaw do Salmona.

⁸ Do dawri, nakapitan kami a nayam, as kan nalidyatan kami pa nandad nakapakarapit namen do pangaranan daw so Masalinong a Banwa a masngen do idi do Lasea.

⁹ Nahay kami daw, ta nabalabalay kami do kayitaw no salawsaw. Dawa, makananawa danaw no magbyahi a maynamot ta masngen danaw ammyan, ta nakahabas danaw Araw a Kapagayonar.* Maynamot ta komwan, binalaāgan sa ni Pablo a kāna,

¹⁰ “Kakakteh, an tongtongen taw magbyahi, aro sanchiw malyod dyirad karga ta saya, kan malasa panchiw birayaya, kan dilikādo paw byay ta.”

¹¹ Ki inanohdan aban kapitanaw no soldado si Pablo, ta pinipyā na a inadngey kapitanaw kan iyaw no akin dyiraw so birayaw,

¹² as kan chapatak da a maganay abaw pagpondwanaw daw an ammyan. Dawa, no kārwan dyirad nagloganaw, ki chinakakey da tongtongen namen

* 27:9 27:9 Iyaw Araw a Kapagayonar, ki do pandan bohan no Sipyimbri.

magbyahi. Hahawen da a marapit namen do Peneks a asa idi do Kreta, kan dawriw pangammyānan namen, ta dawriw maganay a pagpondwan, ta somalap aba do pakayapwanaw no salawsaw.

No Nakapachibagyo Da Do Tāw

¹³ Do kaipol-oy naw so kobi a kāwan na, binata da a maparin danaw mayam, ta no chapatak da, ki maganay dana. Dawa, inisa daw pondwaw, as nakaptan kami do Kreta.

¹⁴ Nahay abas dēkey, naychihat a namdis salawsawaw kan nay-yokayam a domnalapos a yapo do ammyānanenaw no porwaw.

¹⁵ Maynamot ta nadas na yamen bagyowaw, masoba namen pabaw kayitaw no salawsaw. Dawa, ninonolay namen dana birayaw a naisayaw.

¹⁶ Do kapaypaypasngen namen danaw do kahtenganaw no dēkeyaw a poro do Kawda, nagistayan namen dana a dya narawa a napasakay kan naikahot barkaw no birayaw.

¹⁷ Do nakatayoka daw sya, no somnarono a pinarin da, ki binedbed da a maganay iyaw birayaw so kabli tan dya magsiwak. Maynamot ta chamo da an maidagta kami do kalawanganaw a masngen do Sirte, pinabodis daw bila naw tan mahahay pa mayadis, as ninonolay daranaw birayaw a naisayaw.

¹⁸ Naypaypataywaraw kayit no salawsaw kan abkas. Dawa, do somnaronwaw a araw do kanāw naw a mayit no bagyo, pinagtos da saw kargaw tan maypatapaw birayaw.

¹⁹ Do chatatdo naw a araw, siraw mismo napagtos so kadwan saw a hobid kan moton kan warawara maosar do birayaw.

²⁰ Do dawri, aro dana a araw dyi namen a pakaboyan so araw mana bitohen, ta nāw na mayit no bagyowaw a mandan apaba polos namnama namen a maisalakan kami.

²¹ Do kahay namen danaw a dya komninan, naytēnek si Pablo, as nakabata na sya a kāna, “Kakakteh, an inanohdan nyo sawen yaken do kabata kwaw sya dyi ta komaro do Kreta, abaw nya nararayaw kan naipoha.

²² Ki sichangori, patoreden nyo aktokto nyo, ta abaw madiman dyaten. No lang maparin, ki mararayaw biray taya.

²³ Ta kahep iyaw Dyos a akin dyira dyaken kan daydayāwen ko, ki tinoboy naw anghil naw a nangay dyaken.

²⁴ Binata no anghilaw a kāna, ‘Mamo kabam Pablo! Machita mapaboya ka do salapen Impirador, kan maynamot dyimo, chināsi san Dyos rararay mwaya a nachilogan, ta abaw aran asa madiman.’

²⁵ Dawa, patoreden nyo aktokto nyo a kakakteh, ta talken ko si Āpo Dyos a maparin sanchi a tabo naibaheyaya dyaken.

²⁶ Ki alit na, machita maidagta ta do asa poro.”

²⁷ Do chaasa poho kan apat naranaw a kahep no bagyo, myan kami pa a padoydoydoyen no salawsaw do Adriatiko a Tāw. Do kakalwaw no kaābak no mahep, nadpangan dan tripolanti saw a maypasngen kami na do tana.

²⁸ Dawa, pinatokodan daw tāwaw tan mapatakan daw karahem naw, ki myan apat a poho a kamitros. Nahay abas dēkey, pinirwa darana a pinatokodan, ki tatdo dana poho a kamitros so karahem.

²⁹ Do dawri, maynamot ta chamo da an makatokod biray daw do lāyit saw, napagtos sas apat a pondo do mawdyi naw no birayaw, as nakapaydasal da a maysesedang dana pakono.

³⁰ Siraw tripolantyaw, ki rakkoh kakey da a maglibas do birayaw. Dawa, pinagchin daw barkaw a sinpapagchinan das kadwan saw a pondo a pachikmah da do anamenaw no birayaw.

³¹ Ki nailasin ni Pablo iyaw ipondyar daw, kan binata naw nyaya do kapitanaw kan siraw soldado saw a kāna, “An komaro sad birayayaw tripolantyaya, abaw maisalakan dyinyo.”

³² Dawa, linangtes dan soldadwaw hobidaw a naiyitan do barka daw, as nakanonolay darana sya nalyod.

³³ Do kapaysesedang naranaw, inahwahok san Pablo a koman. Binata na dyira a kāna, “Dadwa danaya kalawas a nāw na nangnanaya kamo so kapakarahan no bagyowaya, kan ari kamo paya a dya komninan.

³⁴ Dawa, sichangori, akdawen ko dyinyo a koman kamo tan myan pangyit nyo! Mabyay tanchi a tabo, kan abanchiw polos a makararayaw dyaten.”

³⁵ Do nakatayoka naw a nangibahey so nyaya dyira, nanghap so tinapay, as nakapagyaman na di Āpo Dyos do salapen da tabo. Katayoka na, inakchid naw tinapayaw, as nakaisiknan nas komninan.

³⁶ Do nakaboya daw so pinarin naw, minpaw nakabakel daw. As dawa, aran sira tabo, ki komninan sa.

³⁷ No bidang namen a myan do birayaw, ki dadwa kami a gasot kan papito a poho kan anem.

³⁸ Do nakatayoka namen danaw a komninan, pinagtos daw kostal saw no trigwaw tan maypahataw kami.

No Nakalasa Daw

³⁹ Do kamabekasan naranaw, naimangmang daban tripolantyaw an āngo dana aptan yanan namenaw. Ki naboya da myan maganay a lwek na a yanan anay. Do dawri, nagtotolag sa a idagta darana daw birayaw an maparin.

⁴⁰ Dawa, inobay daw pondo saw, kan ninonolay darana daw, as kan in-geddan da inobay kahotaw no agōsanaw no biray. Sinpangan na, insarono da pinatnek bila naw a myan do morong tan maypaptan kami.

⁴¹ Do dawri, nalyod birayaw, ki naisaal do kalawanganaw kan nachisingit morong naw. Maynamot ta maakal pabad yanan naw, nasisyay datchanaw do kayitaw no abkas.

⁴² Do dawri a naparin, chakey darana san soldadwaw a dimanen saw nabahodaw tan abo mayawat a magtalaw.

⁴³ Ki binaywan sa no kapitan daw no soldado maynamot ta chakey na mabyay si Pablo. Inbilin na dyira a sira tabo makapatakaw so mayawat, ki tomapwak sa a mayawat a komwan do aptan.

⁴⁴ As siraw kadwan, ki nagpāwaw sa dyirad tapyaw mana siraw narakrakaw a yapod birayaw. Komwan iyaw no nakapakaraya namen a tabo a abo nadiman.

28

Si Pablo Do Malta

¹ Do nakapakaraya namen danaw, natonngan namen dyirad tawotawo saw daw a Malta sawen ngaran porwaw a nakaidagtaan namen.

² Ki rakah sidong da dyamen omidyaw daw, ta do dawri, somniknan dana machimoy kan mahanebneb dana. Do nakaboya daw sya makbel kami, namyay sas nanangdangan namen.

³ Ki do dawri, nangpekpeh si Pablo so asa kararan a kayo, kan pinangay nad apoyaw. Ki do kapakbong naw sya, naychihat a nachitopdis karasaenaw a nadangdang, kan sinonyit naw tanorwaw ni Pablo, kan nāw na nachipong.

⁴ Do nakaboya daw no omidyaw so nalodyitaw a karasaen do tanorwaw ni Pablo, binatabata dad katakatayisa dyira a kon da, “Ay, syirto a mangdimdiman nyaya tawo! Aran nakalatataya do taw, ki alit naya lakatan no kinalinteg.”

⁵ Ki do dawri, tōd a winakwak ni Pablo karasaenaw do apoyaw, kan naynyinan aba.

⁶ Ki siraw omidyaw daw, panapanayahen daw kayatek no tanorwaw ni Pablo mana kasigida na mayhaharag a madiman. Ki do kabo danaw no mapanaya da maparin dya, nanadiw kapangtokto daw, kan batahen da, “Aysa! Asa āno a dyos ah?”

⁷ No nakarayan namenaw a logar, ki masngen daw tanaw ni Poblyo a pangolo dad dawri a logar. Rinara na yamen do bahay na a pinadagos so tatdo a karaw.

⁸ Ki do kayan namenaw daw, nairana a nagbāra kan nagborot āmangaw ni Poblyo. Yangay a chiniban Pablo do irahemaw no kwarto na. Ki do katayoka naw a naydasal do Dyos, pinalapaw naw tanoro naw do ohwaw no naganyitaw, ki nyeng a napyan.*

⁹ Ki do nakapagwarasaw no nawri a dāmag do dawri a poro, tabo san myanaw so ganyit, nangay sad Pablo, ki napyan sa.

¹⁰ Dawa, aro intoroh da rigalo dyamen, kan do kapagrobwat namen danaw a magbila a komaro daw, pinabahonan da yamen so tabo machita namen.

No Katongtong Ni Pablo So Mangay Do Roma

¹¹ Tatdo a kabohan a minyan kami do Malta. Katayokan nawri, naglogan kami do asaw a biray a nachiammyan do dawri a poro. Nya biray a yapo do Alehandria myan naikitikit do morong naw a singin sa a sinan dyos a mayngaran so Kastor kan Poloks.

¹² Nagbila kami a nakaraya do syodad a Sirakosa, kan minyan kami daw so tatdo a karaw.

¹³ Yapod dawri a logar, tinongtong namen nagbila a kominwan do syodad a Regyo. No somaronwaw a araw, kobi danaw salawsaw na, dawa, tinongtong namen nayam. As do somaronwaw a araw, nakarapit kami do idi a Poteoli.

¹⁴ Do nakapakaraya namenaw daw, nadongso namen kadwan saw a manganohed, kan inawis da yamen a omyan pa dyira so papito a karaw. Sinpangan na, nanakey kami a nangay do Roma.

¹⁵ Do nakadamag daw no manganohedaw do Roma a maypasngen kami na dyira, nayam sa nachibayat dyamen. Myan saw nanakey a nandad Paglaktakwan do Appyo. Siraw kadwan, ki nakarapit sa lang do yananaw no Tatdo a Pagdagdagasan.† Do nakaboyaw dyiran Pablo, nagyaman do Dyos kan naypayit kapangtokto na.

Si Pablo Do Roma

* 28:8 28:8 Mk. 16:18 † 28:15 28:15 Iyaw Paglaktakwan do Appyo, ki nagistayan a papito a poho a kilometro kabawa na yapod Roma. As iyaw Tatdwaw a Pagdagdagasan, ki makalo a dadima a poho kan tatdo a kilometro yapod Roma.

16 Do nakapakarapit namen danaw do Roma, pinalobosan dan totorayen daw si Pablo a mangay do chakey na a bahay, ki basta myan asa soldado a mangbantay sya.

17 Do nakatayokaw no tatdo a karaw, inpatawag san Pablo pangolwenaw no Jodyo. Do nakapaychipeh daranaw, binata na dyira a kâna, "Kakakteh! Abaw gatos ko dyirad kapayngay ta saw a Jodyo, as kan abaw pinarin ko a nachikontra do dadakay daw no kapoonan ta saw. Ki alit na, binahod da yaken do Jerosalem, as nakaiparawat da dyaken dyirad Romanwaw.

18 Do nakaosisa daw dyaken no Romano saw, chakey da yaken a pakakarohen, ta abaw paynamotan da a mangdiman dyaken.

19 Ki maynamot ta naskeh saw kapayngay kwaw a Jodyo, napilitan ako a nangdaw so kapachisalap ko di Impirador. Ki nawri abaw chakey na batahen a myan pangidaroman ko siras kaidyan kwaw.

20 Dawa, sichangori, nyaw paynamotan na a inpatawag koynyo, ta chakey ko machisarita dyinyo. Ta chakey ko a ipakatoneng dyinyo a iyaw nakabahod kwaya, ki maynamot lang do kapanganohed kwaw di Jesus, iyaw naikaryaw a ahahayen ta a tabo a kapototan ni Israel."

21 Ki binata da a kon da, "Abayaw tolas a narawat namen a yapod Jodya maynamot dyimo, kan abayaw rarayay ta a yapo daw a nagpadamag mana naychirin so maikontra dyimo.

22 Ki maynamot ta myan ka dya sichangori, chakey namenaya adngeyen no myan do aktokto mo a maynamot dyirad mononotaw di Jesus. Ta no lang nadngedngey namen, ki do aran dino, ki nakontra iyaw gropwaya a inonotan mo."

23 Sinpangan na, nagtotolag sas araw a kabayabayat da a mangadngey di Pablo. Do nakarapitaw no nawri a araw a inkeddeng da, domnahepdep sa nangay do yanan Pablo. Do dawri, naychaychasaryan a nangilawlawag kan nangipaneknek so maynamot do pagtorayan no Dyos. Inpaboya na dyira yapod intolasaw ni Moyses kan siraw no propitaw a si Jesus iyaw Kristo. Iyaw nyaw pinangahwahok na sira a manganohed.

24 Do dawri, myan saw napanganohed na do inbahey naw, ki myan saw naskeh.

25 Do kayam daranaw, naycharwa sa so pangtoktwan, kan nagkokontra sa. Ki sakbay no kakaro da, myan paw nanawdyi a inbahey ni Pablo a kâna, "Oyodayaw inpaibaheyaw no Ispirito Santo di propita Isayas dyirad kapoonan ta saw a kâna,

26 'Yangay mwa ibahey dyirad tawotawo saya:

Aran kaganayen nyo mangadngey, makaawat kamwaba, kan aran makarahawaw mata nyo, ki makabigbig kamwaba.

27 Maynamot ta siraw nya tawotawo, naysariw pangtoktwan da. Bineng-beng daw tadyinya da, kan pinayreket daw mata da. On, chaskeh da maboya kan madngey kan maawatan iyaw oyodaw a ibahey ko, as kan chaskeh daw mangay dyaken tan pyahen ko sa." †

28 "Maynamot ta komwan, chakey ko a matonngan nyo a myan saw tinoboy no Dyos dyirad Dya-Jodyo a mangibahey so kapangisalaman na so tawotawo, ta siraw mangadngey!" Nawriw binata ni Pablo. [

29 Do nakaibahey naw so nawri, nayam saw Jodyowaw, kan taywaraw kapagkokontra da.]§

30 Dadwa katawen a minyan si Pablo do bahayaw a binaybayadan na, kan chinasoyot na pinasdep tabo saw a nangay a minchideb sya daw.

† 28:27 28:27 Isa. 6:9-10 § 28:29 28:29 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

³¹ Sitotored a nangasaba dyira a maynamot do pagtorayan no Dyos, kan nangnanawo dyira a maynamot di Apo Jeso-Kristo, as kan aba polos nakapenpen sya.

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Roma

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Maynamot do byay ni Pablo, ki maparin nyo a basāen do libro a Aramid do Bayo a Tolag. Do dawri a libro, ki inistorya ni Lokas maynamot do nakapanganohed kan nakapagbyahi ni Pablo a nangay a nangasaba dyirad tawotawo saw do Asya, Bitinya, Kapadosya, Masedonya, kan do Akaya. Sinpangan na, inistorya ni Lokas iyaw napariparinaw di Pablo do nayaman naw do nakangay naw a nabahod do Roma.

Maynamot do panakabalin no Ispirito Santo, tinokos ni Pablo aro a tolas na dyirad manganohed saw. Aran nahay danaw tawen a napahabas yapo do dawri a chimpo mandan sichangori, ki rakoh paw sidong da. Nya saw tolas ni Pablo do Masantwan a Tolas.

1. Tolas naw dyirad taga Galasya (Do tawen A.D. 50)
2. Tolas naw dyirad taga Tesalonika (Do tawen A.D. 51)
3. Manoma a tolas na dyirad taga Korinto (Do tawen A.D. 56)
4. Somarono a tolas na dyirad taga Korinto (Do tawen A.D. 57)
5. Tolas naw dyirad taga Roma (Do tawen A.D. 58)
6. Tolas naw dyirad taga Kolosas (Do tawen A.D. 61)
7. Tolas naw dyirad taga Epeso (Do tawen A.D. 61)
8. Tolas naw di Pilemon (Do tawen A.D. 61)
9. Tolas naw dyirad taga Pilipos (Do tawen A.D. 61)
10. Manoma a tolas na di Timoteo (Do tawen A.D. 63)
11. Tolas na di Tito (Do tawen A.D. 65)
12. Somarono a tolas na di Timoteo (Do tawen A.D. 66, 67)

Siraw Nanganohedaw Di Kristo Do Roma

Nyaya tolas ni Pablo, naitoroh dyirad nanganohedaw di Kristo a myan do syodad a Roma a iyaw kararakohanaw a syodad do tana Italya, as kan dawriw mismo a yanan no trono no impirador da.

Siraw nyaya Romano, ki mabileg soldado da. Dawa, inābak da saw no Jodyo saw kan Griego, as kan pinayparin da no Romano a probinsya daw no nasyon da sayan inābak da saya. Iyaw mangitoray da do Roma, ki mayngaran so Caesar, kan iyaw no impirador dan nyaya tawo.

Aran ari pad nakarapit si Pablo do logar a Roma, ki myan dana sa naychipeh daw tawotawo saw a nanganohed di Kristo a yapod Jodya, Asya, kan Aprika. Myan pa saw kadwan dyira a mismo a taga Roma a Dya-Jodyo a nairaman dyirad nanganohedaw di Kristo. Oltimo iyaw kakey ni Pablo a magpasyar dyira do Roma (1:10-11; 15:23-24) tan maysinnanaw sa, as kan tan maysinsidong sa. Binata ni Pablo a pinadas naw nangay dyira (1:13), ki nabalabalay do karon tarabako na do Asya.

Iyaw Tolas Ni Pablo Dyirad Manganohedaw Do Roma

Do tolas naya, ki chakey ni Pablo a ipaboya dyirad taga Romaw no chakey na batahen maisalakan a maynamot do kapagtalek lang di Kristo kan yapo aba do kapagtongpalaw do linteg, ta aba polos bileg no linteg a makapalinteg so asa tawo (3:20-22). Aran āngo parinen asa tawo a mangpalinteg so inawan na, ki alit na masday maynamot ta sigod a myan gatos na, as kan sigod a maikeddeng a madiman a maynamot do dawri a gatos. As dawa, batahen na do kapitolo syeti a maparin aba polos no asa tawo a mapalinteg mismo a inawan na. Kayarig naw asa a tawo a napadket do bangkayaw no nadiman. Aran padasen naw mariyos, ki alit

na mayadis anchi dyaw āngo taw no bangkay. An komwan, āngo paro parinen tawotawo tan maisalakan sa? Aba (7:14-24).

Nyaw tima ni Pablo: aba polos matarek a kaisalakānan tawotawo an dya si Kristo. Ta maynamot do nakadiman naw do kros, ki myan danaw kalibryan tawotawo a maypasngen do Dyos (3:21-22; 5:1-9).

An maynamot dyaten, ki do nakarahan, ki akma taw kabosor no Dyos (5:10). Ki sichangori, maynamot do pinarin Jesus a mangibaet dyaten kan Dyos, ki naypasngen ta na do Dyos, as kan naibidang ta na a anak na. As dawa, maynamot di Kristo, ki myan kalinteg ta a manawag so Dyos so Āmang (8:15). An komwan pinarin na dyaten a maynamot di Kristo, ki ipanpaneknek ni Pablo a mächita itoroh ta pakono byay kan inawan ta a magsirsirbi di Āpo (12:1). Basta tadyan ta saw marahet saw a dadakay ta, as kan ipalōbos ta a si Āpo Dyos a mangpabayo so tābo katawo ta kan tābo aktokto ta tan matonngan taw maganay iyaw koskostwaw a chakey na (12:2).

No Maynamot Dyirad Jodyo

Do kapitōlo 9-11, ki inpalawag ni Pablo an āngo inplano no Dyos a maynamot do matatarek saw a nasnasyon do lobongaya. Innanawo ni Pablo a iyaw kaitokatokap dayan Jodyo saw si Kristo, ki chakey naba batahen a araba polos byay da do Dyos (11:1-6). Ta sigod a plano no Dyos komwan tan myan dananchiw oras no dyaw a Jodyo a maypasngen dya (11:11). Ta chakey naba no Dyos a myan mabo a aran sino a Jodyo mana dyaw a Jodyo (11:30-32). Kayarig dan Jodyo asa a kayo a pinalpaltongan ni Āpo. On, pinarin ni Āpo nyaya tan myan anchiw bayo a sanga a aros asi (11:17-24). Sichangori, abaw paytarkan no Dyos so Jodyo kan Dya-Jodyo. Sira lang nanganohedaw di Kristo naikari a nayparin a tawotawo na.

Dawa, myan paw kaisalakan dan Jodyo. An manganohed sad Kristo, ki mairaman sanchi do pamilya no Dyos a akmas mismo a kari ni Āpo Dyos di Abraham do kaychowa. Dawa, yaten a tabo, Jodyo kan Dya-Jodyo, ki asaw Āmang ta, as kan asa danaw Mangisalakan ta. Do kapaybidi ni Kristo Jesus a manghap so tawotawo na, ki mairaman ta a tabo a maynamot do kapanganohed taya dya (1:16-17).

No Naychakarwan No Nya Tolas

No Pakatoneng Kan Timā 1:1-17

No Maynamot Do Gatos 1:18-3:20

No Kalinteg No Dyos 3:21-4:25

No Bayo A Byay A Myan Di Kristo 5:1-8:39

No Maynamot Dyirad Jodyo Saw 9:1-11:36

No Dadakay Dan Manganohedaw Di Kristo 12:1-15:13

No Kapangasaba Ni Pablo 15:14-33

No Kapanawdyan Saya A Pakatoneng 16:1-27

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Roma

Pakatoneng

¹ Yaken si Pablo a asa adipen ni Kristo Jesus. Tinongdo na yaken ni Āpo Dyos, kan nayparin ako a asa a apostol* a napidi a mangikasaba so Maganay a Dāmag a yapod Dyos a maynamot di Jesus.

* **1:1 1:1** No chirin a “apostol,” ki yapo do chirin Griego. No chakey na batahen, ki “natoboy.”

² Iyaw nyaya Maganay a Dāmag, ki nahay dana inkari ni Āpo Dyos, as kan inbilin na dyirad propita na saw kaychowa a mangitolas sya do Masantwan a Tolas.

³ On, iyaw nya Maganay a Dāmag, ki maynamot di Āpo ta a si Jeso-Kristo a mismo a Anak no Dyos. An maynamot do katawo na, ki naiyanak do tanaya a yapod kapotōtan ni Āri Dabid.[†]

⁴ An maynamot do kadyos na, do nakapagongar naw a yapod kadiman a maynamot do panakabalin no Masantwan a Ispirito, naipakatoneng a iya, ki oyod a mismo a Anak ni Āpo Dyos.

⁵ Iyaw nakayapwan na kan iya paw naynamotan na a intoroh ni Āpo Dyos dyaken parabor na, kan tinongdo na yaken a asa a apostol[‡] na tan nanawhen ko saw tabo a tawotawo do tabo loglogar a maynamot do anohedaya kan kapagtongpal di Jesos.

⁶ Aran inyo a manganohed do Roma, ki nairaman kamo, ta natawagan kamo na a machasa di Jeso-Kristo.

⁷ Dawa, naytolas ako dyinyo a tabo a kakakteh do Roma a chadaw ni Āpo Dyos kan pinidi na a tawotawo na.

Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto nyo a yapod Āpo Dyos a Āmang ta kan yapod Āpo Jeso-Kristo.

No Kakey Ni Pablo A Mangay Do Roma

⁸ No manma a ibahey ko dyinyo, ki rakah iyaw kapagyaman ko di Āpo Dyos a maynamot dyinyo a tabo, ta nakarapit do aro dana a loglogar dāmag a maynamot do kayit no kapanganohed nyo, as kan adngeyen ni Āpo Dyos kapagyaman kwaya a maynamot di Jeso-Kristo.

⁹ Ta si Āpo Dyos a pagsirsirbyan ko do tābo kapangtokto ko do kaikasaba ko so Maganay a Dāmag a maynamot di Āpo Jesos a Anak na, ki iyaw mangipaneknek a pirmi koynyo a paydaydasal.

¹⁰ Asa pa, pirmi ko a akdakdawen do kapaydasal ko, ki iya pakono kayan chimpo ko a mangay a omsarongkar dyinyo an ipalōbos ni Āpo Dyos.

¹¹ On, changsah ko naynyo a maboya tan mabinglayan koynyo so naispiritwanaya a chirin a somidong a mapayit dyinyo do kapanganohed nyo.

¹² No chakey ko a batahen, ki tod kwaba lang a ibinglay kapanganohed ko, an dyi paw kapangahwahok nyo dyaken. Ta an komwan, maysinpayit ta do kapanganohed ta di Kristo.

¹³ Kakakteh, chakey ko a ipadāmag dyinyo a naypipira ko na a inplano kangay ko do yanan nyo, ki alit na myan nakapenpenpenan ko. Rakah kakey ko a myan saw mapanganohed ko dyinyo daw a akmas naparinaraw do nakapanganohedaw no Dya-Jodyo do kadwan saw a loglogar.

¹⁴ Ta myan rebbeng ko a mangikasaba so Maganay a Dāmag do tabo a tawotawo a aba polos kapangidomdoma. On, myan rebbeng ko dyirad tawotawo saw a matotohos so saad kan siraw mabobodis saw so saad as kan siraw masisirib kan abo so nanawo.

¹⁵ As dawa, rakah kakey ko a mangikasaba so Maganay a Dāmag a aran inyo a myan daw do Roma.

No Maynamot Do Maganay A Dāmag

[†] **1:3 1:3** An maynamot do nya kari ni Āpo Dyos, chiban nyo do 2 Sam. 7:12-16; Sal. 89:3-24; 132:17; Isa. 11:1-5; Jer. 23:5-6. [‡] **1:5 1:5** Ara. 22:21; 26:15-18; Gal. 1:1

¹⁶ Ta chasnek kwaba a ikasaba iyaw Maganay a Dāmag a maynamot di Āpo Yesus, ta maynamot do panakabalin no Dyos, ki maisalakan aran sino a manganohed dya. Iyaw nyaya a dāmag, ki nanma naikasaba dyirad Jodyo saw. Sichangori, tabo dana no tawotawo, ki maawis sa a mangay di Āpo Dyos.

¹⁷ Ta do Maganayaya a Dāmag, ki natonngan taw kalinteg a yapo di Āpo Dyos. Iyaw nya kinalinteg, ki madyira do kapanganohed lang a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Iyaw tawowaw a pinalinteg no Dyos do salapen na, ki myan byay na a abos pandan a maynamot do kapanganohed na dya.”[§]

No Gatos Dan Tawotawo Kan Soli No Dyos

¹⁸ Naon, ta naipakatoneng danaw solyaw no Dyos a yapod hanyit dyirad tabo tawotawo a maynamot do kabon anyib da dya kan karahet no kaparin da. On, ta aran chapapatak daw oyod, ki alit na penpenen daw oyodaya do aktokto da kan do kaparin da.*

¹⁹ Ta no oyod a maynamot di Āpo Dyos, ki malawag dana dyira, ta iyaw mismo a nangimoha so kapakaawat do irahem no pangtoktwan da.

²⁰ Ta yapo pa do kapapanoman pan araw, ki naboya dana no tawotawo iyaw kadyos na do tābo a pinarswa na. On, masyirto a chapatak darana a myan Dyos a masantwan kan iyaw rakah abos pandan a kabileg na. As dawa, aba polos maparin da pagpambar.

²¹ Oyod a chapapatak da sigod a myan danaw Dyos, ki polos a dyi da dināyaw, mana aran kapagyaman da pa do kararaw a kaaywan na dyira, ki polos a dyi da pinarin, basbāli a nāw da nangtokto so abos sinpaspangan. No nayparinan da, ki akma dana sas naychabobwaw so arang, ta iyaw aktokto da, ki nasaryan dana.

²² Sinsīsirib sa, ki salanga sa.

²³ Ta imbes a si Āpo Dyos a sibibiyay a abos pandan dināyaw da, ki basbāli a pinatnek daw didyosen daw a patahahen dad tawotawo a machipanda do kadimanan, as kan dināyaw daw bolto saw a ladawan no somayasayap, komayakayab, kan siraw makayamaw do tana.†

²⁴ As dawa, ninonolay dana sa no Dyos a mamarin so malapos kan marahet a chakey no aktokto da. Tan komwan, nāw da mamarin do katakatayisa dyira so makaal-alas saw a kaparin.

²⁵ Ta imbes a anohdan daw oyodaw a maynamot di Āpo Dyos, ki engga, ta pinipyay daw nanganohed do bayataw. On, pinipyay daw nagdaydayaw kan nagsirsiribi do pinarswa no Dyos kan iyabaw Dyos a mismo a namarswa sira. Samna! Si Āpo Dyos pakono ah, maidayaw a abos pandan. Amen.

²⁶ Maynamot dyirad dyaya, ninonolay dana sa no Dyos do oltimwaya a makasnesnek a chalakang da. Ta aran siraw mababakes saw, ki tinadyan daw sigod a dadakay da, as kan pinaypariparinan daranaw kapayngay da a mababakes.

²⁷ Komwan saw mahahakay, ta iyaw gagāngayaw a kapachikabahay da do mababakes, ki tinadyichokodan da, as kan komnohat sa do ottog da do inawan no kapayngay da a mahakay. Oltimwaya a makasnesnek kaparin da do katakatayisa dyira. As dawa, sigon do karahetaya a pariparinan da, rawarawaten daw dosa da a lidyat kan ganyit do mismo a inawan da.

§ 1:17 1:17 Mana “Iyaw tawowaw a mapalinteg do salapen ni Āpo Dyos, ki maybibiyay a maynamot do kapanganohed na.” Hab. 2:4; Gal. 3:11 * 1:18 1:18 Sal. 14:1; 53:1; 73:11; Roma 1:25; 2:15

† 1:23 1:23 Sal. 106:20; Isa. 46:1-7

²⁸ Maynamot ta dyi da inkaskaso oyodaw a maynamot do Dyos, ninonolay narana sa mangtokto so makabābaba a nawriw mapawnot dyira do oltimo a makkwan a dya maipalobos a kaparin.

²⁹ Nailabay dana sa do tābo a kita no gatos a akmas karahet, kaāgom, kalapos, kaapal, kapangdiman, kapachidiman, kapangkosit, kan kapangis-istorya, as kan nāw da mangtokto so makapaynyin do kapayngay da a tawo.

³⁰ On, maparaherahet sa, ipsok da si Āpo Dyos kan abo anyib da do aran sino, as kan mapangas kan matangsit pa sa. Chasoyot daw mangtokto so parinen da a marahet, kan chapatak daba polos manganohed dyirad inapwan da.

³¹ Aba polos kapakaāwat da a maynamot do Dyos, ta matalek saba do aran āngo. Madaw saba kan apabaw natokos a kāsi da.

³² Malawag a chapatak da a sigon do keddeng ni Āpo Dyos, ki siraw tawotawo saw a mamarin so komwan, machita madiman. Kí alit na, nāw da parinen akma syaw, as kan nya saba lang, ata, chasoyot da pa tonosan saw tawotawo saw a sigod a nachikneb do marahet saya a kaparin.

2

Iyaw Malinteg A Kapangokom No Dyos

¹ Dawa, aran inyo a makey a mangokom, ki abaw pambar nyo do salapen no Dyos, ta okomen nyo sa as ikeddeng nyo sa a madosa, ki machalit kamo dyira a mamarin so marahet. Do kapangokom nyo dyira, ki bāli, kedkedngan nyo inawan nyo a mismo.

² Chapatak ta a tabo a si Āpo Dyos, ki kosto kan malinteg iyaw kapangokom kan kapangdosa na do kāda asa a mamarin so marahet a akma siras nawri.

³ Ki kakakteh, āngo hahawen nyo an okomen nyo kapayngay nyo a tawo as machipariho kaparin nyo dya? Samna! Habasan nawri inyo ni Āpo Dyos anchan mangay a mangokom? Ay, syirto a engga!

⁴ Mana kaywaman nyoriw sobsohra danaya a kaganay, kāsisyen, mana kaānos no Dyos dyinyo? Chapatak nyo abawri iyaw nyaya kaganay ni Āpo Dyos dyinyo, ki iyaw mangsalid dyinyo tan magbabāwi kamo?

⁵ No kaoyodan na, ki oltimo a matwaw oho nyo kan masokir kamo. As dawa, tod nyo a insagāna iyaw soli no Dyos a para do kadosa nyo anchan marapit araw a kaipaboya no Dyos so soli na kan iyaw malinteg a kapangokom na.

⁶ Ta an āngo pinarin no asa tawo, ki itoroh anchi no Dyos sigon do maibasar do pinarin naw.*

⁷ Siraw tawotawo saw a nāw da a sipapasnek a mamarin so maganay, as kan nāw da maychichwas so tan-ok kan dāyaw a yapo do Dyos kan iyaw kalibryan do kadiman, ki itoroh anchi no Dyos byay da abos pandan.

⁸ Ki taywara anchiw kadosa na siras tawotawo saw a mangchichwas lang so bokod da a chakey. On, pabtaken anchi no Dyos soli na dyirad mangkontrayas oyod a mononot do dya malinteg a kaparin.

⁹ Malala kan malidyalidyatan sanchiw tabo a tawotawo a mamariparin so marahet, siraw Jodyo saw kan siraw dyaw a Jodyo.

¹⁰ Ki myan anchiw dāyaw, bindisyon, kan kapy a itoroh no Dyos dyirad tabo a tawotawo a mamariparin so maganay, siraw Jodyo saw kan siraw dyaw a Jodyo.

* 2:6 2:6 Sal. 62:12; Prob. 24:12

11 Ta si Āpo Dyos, ki aba polos kapangidomdoma na.†

12 On, masyrto a pabtaken anchi no Dyos soli na dyirad tabo tawotawo a myan so gatos. Siraw Dya-Jodyo, ki madosa sanchi a maynamot do gatos saw a pinarin da a aran dyi na inbasar nawri a dosa do Lintegaw ni Moyses, ta chinapatak daba. Siraw Jodyo saw a nakagatos do dyi da nangonotan so linteg a tinokos ni Moyses, ki maikeddeng dosa da sigon do lintegaw a naygatosan da.

13 Ta sirabaw makadngeyaw so linteg maibidang a malinteg do salapen ni Āpo Dyos, an dya siraw magtongtongpalaw do linteg.

14 Ki an maynamot dyirad Dya-Jodyo a dya makapatak so linteg a tinokos ni Moyses, ki an maybibiyay sa a machitonos do chakey a batahen no lintegaya, ayket, iyaw maganayaya a myan do aktokto da, ki mayparin nawri a akmay linteg dyira.

15 Ipaboya da do kaparin da saya a akmay intolas ni Āpo Dyos linteg naw do aktokto da. Iya danaw pangtoktwan daw mangipanpaneknek dyira an maganay mana madiw kaparin da.

16 On, komwan panchiw arawaw a kaiparawat ni Āpo Dyos di Āpo Jesus so kapangokom‡ siras tabo a pinarin no tawotawo a aran sira tãbo intayotayo daw do aktokto da. Iyaw nyaw paybibidi kwaw a ikaskasaba do kaiwaras kwaya so Maganay a Dãmag.

Siraw Jodyo Kan Iyaw Linteg

17 Inyo a kapayngay ko a Jodyo, myan chakey kwa ibahey dyinyo. Batahen nyo a chasaray nyo Lintegaw ni Moyses, kan ipangas nyo paw kasngen ni Āpo Dyos dyinyo.

18 On, batahen nyo pa a chapatak nyo an āngo saw chakeyaw ni Āpo Dyos kan āngo maibidang saw a maganay a parinen maynamot ta batahen nyo a iyaw lintegaw nangipakatoneng so nyaya dyinyo.

19 Batahen nyo pa a chapatak nyo rarahana a mangay di Āpo Dyos, as kan maparin nyo a makaday saw bolsek saw a mangay dya. No myan do aktokto nyo, ki inyo soho dan myan pa saw do kasarisyaran a mapalongo sira do yanan ni Āpo Dyos.

20 Asa pa, no myan do aktokto nyo, ki maparin an nanawhen nyo saw kōrang so kapatak, kan imaistrowan nyo saw mawnged paw do kapakaawat. On, ibahey nyo nyaya a maynamot ta inyo a Jodyo, ki masirib kamo ngamin do lintegaya a yanan tabo kosto kan oyod.

21 Sigi, inyo a mangnanawo dyirad kadwan, ari paw iyahes ko dyinyo sichangori: Āngo ta mananawo nyo abaw inawan nyo? Ibahey nyo do kadwan a, “Manakanakaw kamo aba.” Ki āngo panakanakaw nyo?

22 Batahen nyo a, “Madiw machikamalala.” Ki inyo, ki mismo kamo a machikamalala! Asa pa, ipsok nyo kapagdayaw do didyosen saw, ki āngo ta mangay kamo do irahemaw no pagdayawan saw do didyosen a manakanakaw so myan saw daw?

23 Pagpangas nyo kapatak nyo so linteg, ki asnesnekan nyo si Āpo Dyos do dyi nyowaya tongpalan sya.

24 Ta akmas naitolas do Masantwan a Tolas a kãna, “Maynamot dyinyo a Jodyo, siraw Dya-Jodyo, ki maychirin so marahet a maynamot do ngaran no Dyos.”§

† 2:11 2:11 Deot. 10:17; Ara. 10:34; Epe. 6:9 ‡ 2:16 2:16 Si Jesus pangibasaran Dyos so kapangokom nad tawotawo do lobongaya. Mt. 25:31-36; Jn. 5:22; Ara. 17:30-31; 2 Kor. 5:10

§ 2:24 2:24 Isa. 52:5; Esek. 36:22

²⁵ An Jodyo kamo as tongpalen nyo iyaw linteg, ki maganay, as kan myan danaw sirbi no nakapagkogit nyo. Ki an dyi nyo a tongpalen iyaw linteg, aba polos sirbi no nakapagkogit nyo, ta nayparin kamo a akma siras dyaw a Jodyo a dya magtongpal so linteg.

²⁶ Akma saw, an siraw dyaw a Jodyo as magtongpal sa do linteg, syimpri, machipariho sa dyirad Jodyo saw a tawotawo ni Āpo Dyos, ta naibidang dana sa nakogit do aktokto da a aran dyi sa nakogit do inawan da.

²⁷ As dawa, inyo a Jodyo, aran nakogit kamo kan myan dyinyo iyaw naitolasaw a linteg, ki an dyi nyo a tongpalen lintegaya, siranchiw Dya-Jodyo a magtongpal do chakey naw a batahen do linteg, ki siranchiw mangokom dyinyo. On, sira danaw maibidang a mangtongtongpal so linteg a aran dyi sa nakogit do inawan.

²⁸ Ta sirabaw tawotawo saw a nayanak a Jodyo kan nakogit do inawan bigbigen ni Āpo Dyos a oyod a tawotawo na, an dya sira lang magtongpalaw kan manganohed dya.

²⁹ Iyaw oyod a Jodyo, ki iyaw tawowaw a magbabāwi kan mapasnek a magtongpal do chakey ni Āpo Dyos. Ta nawri abaw chiban ni Āpo Dyos nakogit saw a tawo do inawan, an dya siraw mabataw a nakogit do aktokto da a maynamot do panakabalin Īspirito Santo kan maynamot aba ta myan naitolasaw a linteg. Sira lang padayawan ni Āpo Dyos a aran dyi sa padayawan tawotawo.*

3

No Maynamot Dyirad Jodyo (Roma 9:4-5)

¹ Changori, sigoro myan iyahes nyo do aktokto nyo a kon nyo, “Na, an komwan, āngo sirbi na an naiyanak a Jodyo asa a tawo?” mana “Masisitawri a onotan dadakayaya a kapagkogit?”

² No atbay ko dyirad dawri sa kapanahes nyo, ki masirbi sa. No manoma, ki siraw Jodyo nangitalkan ni Āpo Dyos so chirin na.

³ Ki an dya mapagtalkan kadwan saw a Jodyo, chakey nawri a batahen a mapagtalkan paba si Āpo Dyos a mangtongpal so kari na dyira?

⁴ Samna, engga! Aran mabayataw dana tabo tawotawo do lobongaya, ki si Āpo Dyos, ki engga, ta polos a dya matadyan kari na,* ta akmas naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Malawag pakono a maboya a siraw chirin mom Āpo Dyos, ki nāw da a malinteg. Dawa, maparin aba padsohen no aran sino a mangidarom dyimom Apo.”†

⁵ Ki sigoro myan kadwan dyinyo a makabata so nya, “Ayket! An iyaw kapamarin tas marahet mangipaboya so malawag a kalinteg no Dyos, madi si Āpo Dyos, ta āngo ta dosāen na pa yaten?” Yaken abaw mangibahey syay ah. Ki ibahey ko lang nya a akmas kapangibahey daw no kadwan.

⁶ Aysa, engga! Dyī pakono a maparin a komwan ah! Ta an chasoyot naw gatos, maypāngo a mangokom si Āpo Dyos so tawotawo do lobongaya?

* **2:29 2:29** Do chirin Hebreo, no chakey na batahen Jodyo, ki “tawo a madaydayaw” (Gen. 29:35; 49:8). Ki sigon do inawo ni Pablo, iyaw oyod a Jodyo, ki tawo a dayāwen Āpo Dyos. * **3:4**

3:4 Tongpalen ni Āpo Dyos kari na a aran inkari naw bindsiyon mana dosa. Ta sigon do kari na, dosāen na sanchiw tabo tawotawo a dya manganohed dya. Deot. 4:23-27; 28:58-62; 2 Tim. 2:11-13

† **3:4 3:4** Sal. 51:4

⁷ Ki myan saw akin atbay so komwan a kon da, “Anchi ka! Kaspangari-gan, an yapod kabayataw ko ad-adda pakaboyan so kaoyod no chirin no Dyos as paypayparakohen kaidāyaw na, āngo ta maokom ako pa a akmay asa maygayatos?”

⁸ An komwan dana, āngo ta dyi ta inanawo komwan: “Ngay na, mamarin ta nas marahet tan malawag a maboya ta iyaw maganay”? Aysa! Oltimo a maddiw nyaya, ki alit na myan saw makabata a inanawo ko kono komwanaya. Ki taywaran binata ko komwan! Masigorādo a madosa sanchiw makabata so komwan, ta nawriw rombeng dyira!

No Kabo No Malinteg A Tawo

⁹ Dawa, āngo myan do aktokto ta sichangori? Mabata tawri a yaten a Jodyo, ki maganaganay kan siraw dyaw a Jodyo? Samna, engga ah! Inpaboya ko na a tabon tawotawo aran Jodyo mana Dya-Jodyo, ki inadipen sa no gatos.

¹⁰ Ta malawag a maboya taw nyaya do Masantwan a Tolas a kāna, “Aba polos malinteg a tawo do lobongaya.

¹¹ Aba polos kapakaāwat da a maynamot do Dyos mana makey a omchichwas nya.

¹² Tinadyichokodan da si Āpo Dyos, as kan nayparin sa tabo a abos sinpaspangan. Abaw aran asa dyira mamarin so kosto.‡

¹³ Akmay naywangan a tanem kayarigan dangoy daw do kāron malapos a chirin da. Maynana mararahet a bayataw ibalbalikas no rida da.§ Akmay dīta no karasaen pahtoten bibi da saw.*

¹⁴ Napno paw dangoy da so kapangabay kan chirin a mangipaboya so kapakasoli kan kapangipsok da.†

¹⁵ Sisasagāna sa a mangdiman so kapayngay da a tawo.

¹⁶ Aran dino ngayan da, ki nawriw matokos da daw kapangrarayaw kan kapanglidyalityat da so kapayngay da tawo.

¹⁷ Chapatak daba polos maybibiyay a machitonos.‡

¹⁸ Aba polos kāmo da di Āpo Dyos.”§

¹⁹ Nawriw inpatolas ni Āpo Dyos do Masantwan a Tolas. As sichangori, chapatak ta na a inpākat naba ni Āpo Dyos linteg naya tan sira lang Jodyo magtongpal sya, an dyi pa siraw dyaw a Jodyo. Tan komwan, mapagsardeng na saw pagpambar daw no aran sino a tawo anchan okomen sa no Dyos.

²⁰ Ta abaw tawo a maibidang a malinteg do salapen no Dyos a maynamot lang do katongpal so linteg. Naitoroh lang linteg tan ipakatoneng na a myan gatos.

Iyaw Kapalinteg No Dyos So Tawo

²¹ Dawa, sichangori, naipakatoneng danaw kapangpalinteg no Dyos so tawo a abwa polos kaibibiyangan linteg. Inpakatoneng ni Āpo Dyos nyaya do kaychowa pa do nakaipatolas naw sya da Moyses kan siraw propīta saw do Masantwan a Tolas.

²² On, maibidang asa tawo a malinteg do salapen ni Āpo Dyos a maynamot lang do kapanganohed na di Jeso-Kristo. Parinen no Dyos nyaya do tabo a manganohed di Kristo, kan tatarken na saba.

‡ 3:12 3:12 Sal. 14:1-3; 53:1-3; 143:2; Prob. 20:9; Ekl. 7:20; Roma 3:23 § 3:13 3:13 Sal. 5:9

* 3:13 3:13 Sal. 140:3 † 3:14 3:14 Sal. 10:7 ‡ 3:17 3:17 Isa. 59:7-8 § 3:18 3:18 Sal. 36:1

²³ Ta naygatos a tabo tawotawo, kan mabawa sa tabo do pakahwahokan no Dyos.*

²⁴ Ki aran komwan, maynamot do rakoh a parabor na, ibidang na yaten a malinteg do salapen na a maynamot do pinarin ni Kristo Jesus a nanglibri dyaten.

²⁵ On, tinongdo ni Āpo Dyos si Jesus a nangikāro so gatogatos dan tawotawo tan maynamot do nakawyog no raya na do nakadiman naw do kros, ki napakawan danaw tawotawo an oyod a manganohed sa dya. Pinarin ni Āpo Dyos nyaya tan ipaboya na iyaw kalinteg na a mangokom so tawotawo a aran inan-anōsan na sa a dyi na sa dinosaw nakagatosaw dya do nakahabas a araw.

²⁶ Ki sichangori, pahabasen paba no Dyos gatos dayan tawotawo, ta inpaboya naranaw kalinteg na do nakaparapas naw so gatos no tawotawo a nachilanlansa di Jesus do kros. Komwan nakaipaboya sya no Dyos a taywaras kalinteg, as kan maparin na a palintegen tabo tawotawo a manganohed di Jesus.

²⁷ Changori, aryoriw maipangas ta maynamot do nakapalinteg ta? Polos! Napalinteg tabaya do nakatongpal ta so linteg, an dya iyaw kapanganohed taw di Āpo Jesus, kan nawri lang maparin ta pagtangsit.

²⁸ Ta malawag dana sichangori a iyabaw kapagtongpal taw do linteg iyaw pakaibidangan ta a malinteg do salapen ni Āpo Dyos, an dya iyaw kapanganohed taw di Āpo Jesus.

²⁹ Sirawri lang Jodyo akin Dyos so Dyos? Iyabawriw Dyos da paw no dyi saw a Jodyo? Taywaran dyi pa iyaw Dyos da?

³⁰ Ta asa lang Dyos, kan ibidang na sa malinteg Jodyo saw an manganohed sa di Āpo Jesus. Komwan saw Dya-Jodyo, ta ibidang na sa malinteg an manganohed sa di Āpo Jesus.

³¹ Changori, mabata tawri a arabaw sirbi no bilbilin saw ni Āpo Dyos a intoroh na dyirad Jodyo saw? Engga! Ta no kaoyodan na, ki iyaw kapanganohed taw di Āpo Jesus manoroh so katongpal ta so nawri sa bilbilin.

4

No Pagmididan A Maynamot Di Abraham (Gal. 3:6-10)

¹ Changori, āngo mabata di simna Abraham a nakayapwan kapoonan namen saw a Jodyo? Āngo napadasan na?

² Ta an kaspangarigan, an nawriw nakaibidangan na a malinteg maynamotaw do maganay a kaparin na, myan pakono itangsit na ah! Ki engga, ta no kaoyodan na, ki aba polos pagtangsit na do salapen no Dyos.

³ Ta chiban taw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, "Nanganohed si Abraham do inbahey ni Āpo Dyos, kan maynamot do dyaya naka-panganohed na, inbidang ni Āpo Dyos a malinteg do salapen na."*

⁴ An myan asa tawo a mangay a machitangdan, mabata tawri a iyaw sweldo naw, ki asa sāgot? Engga ah! Ta nawriw tangdan nad nakapaytarabako naw.

⁵ Ki iyaw tawowaw a dya magtalek do maganayaw a kaparin na, as basbāli a italek na a si Āpo Dyos mangpalinteg siras naygatos, ki iyaw

* 3:23 3:23 Roma 3:12 * 4:3 4:3 Gen. 15:6; Gal. 3:6; Sant. 2:23

nawri a tawo, ki maibidang a malinteg do salapen ni Āpo Dyos a maynamot lang do kapanganohed na do Dyos.

⁶ Iyaw nyaw chakeyaw a batahen ni Āri Dabid do nakaibahey naw sya a mabindisyonan tawowaw a maibidang a malinteg do salapen ni Āpo Dyos a maynamot lang do kapanganohed na do Dyos kan iyabaw maynamot do maganay a kaparin.[†] Komwan binata ni Āri Dabid a kāna,

⁷ “Magasat saw tawotawo saw a napakawan dana kan kinawayakan ni Āpo Dyos so gatogatos.

⁸ On, magasat tawowaw a dyi dana maibidang a myan so gatos do salapen no Dyos.”[‡]

⁹ Changori, nyaw iyahes ko. Yatenori lang a Jodyo a nakogit ngayan no nyaya a pamindisyon a batabatahen Āri Dabid? Engga! Ta aran sira paw Dya-Jodyo a dyi pa nakogit, ki nairaman sa do pamindisyonaya. Pirwahan ko a ipanakem dyinyo si simna Abraham a napalinteg do salapen ni Āpo Dyos a maynamot lang do nakapanganohed na do Dyos.

¹⁰ Kango nakapalinteg ni Abraham? Iyawriw sakbayaw no nakakogit na mana do nakatayoka naw? Syimpri do sakbay naw![§]

¹¹ Ta nanawnawdyiw nakakogit naw. Ta iyaw nawri a naporin, ki nyaw sinyal a nangipaneknek a maynamot do kapanganohed na a inbidang dana no Dyos a asa malinteg sakbay no nakakogit naw. As dawa, nayparin si Abraham a naispiritwan a āmang da no tabo a manganohed do Dyos, as kan payparinen sa no Dyos tabwaw a manganohed a malinteg do salapen na a aran dyi sa nakogit.

¹² Komwan pa siraw Jodyo saw a nakogit dana. Āmang da pa si Abraham, ki maynamot aba lang do nakapagkogit da, an dya maynamot do kapaybibyay da a akmas Abraham a kapoonan namen a napalinteg do salapen no Dyos a maynamot do nakapagtalek na do Dyos do kasakbayanaw no nakakogit na.

No Karawat So Bindisyon No Dyos A Maynamot Lang Do Kapanganohed

¹³ As dawa, malawag dana a iyabaw nakapagtongpalaw ni Abraham do linteg nakayapwan ni Āpo Dyos a nangikari a itoroh na dya kan siraw kapotōtan naw intīro a lobong, an dya iyaw nakapanganohed naw kan nakaibidangaw sya ni Āpo Dyos a malinteg.*

¹⁴ As dawa, an batahen ta a nawriw kaitoroh ni Āpo so kari na an monot ta do linteg, ayket, apabawriw sirbi no kapanganohed ah? As iyaw kari no Dyos, ki aba so sinpaspangan dyaten.

¹⁵ Ta no kaoyodan na, an onotan taw linteg tan maisalakan ta, tod ta apīten kasoli no Dyos, ata, matongpal tabaw lintegaya. Ki an abo linteg, abaw nakagatos do linteg.

¹⁶ As dawa, malawag a maboya ta a iyaw kaipatongpalaw no Dyos so kari na, ki yapo lang do kapanganohed taw dya. Tan komwan, sigorādo a maboya taw parabor no Dyos dyaten a tabo a naibidang a kapotōtan ni Abraham. Ta siraba lang Jodyo saw a monot do linteg iyaw kapotōtan ni Abraham, an dya yaten a tabo a manganohed a akmas nakapanganohed naw. Ta si Abraham, ki pinakaāmang ta a tabo an manganohed ta do Dyos.

[†] **4:6 4:6** Epe. 2:8   [‡] **4:8 4:8** Sal. 32:1-2   [§] **4:10 4:10** Do nakapalinteg ni Āpo Dyos si Abraham (Gen. 15:6), ki ari pa abo pōtot na (Gen. 15:2). Sinpangan na, do arawaw a nakakogit ni Ismael a pōtot na, ki aran iya, ki nagpakogit. Tresi danaw tawen ni Ismael do dawri (Gen. 17:24-27).   * **4:13 4:13** Gen. 12:2-3; 17:4-22; 18:16-19 Natongpal nyaya a kari di Kristo a asa kapotōtan Abraham. Roma 8:16-17; Gal. 3:29

17 Nawriw chakey a batahen no naitolasaw do Masantwan a Tolas do nakabataw sya ni Āpo Dyos di Abraham a kāna, “Payparinen koymo a āmang no aro saw a nasnasyon.”†

On, natongpal nya, ta do salapen no Dyos, ki naibidang si Abraham a āmang ta a tabo a manganohed a akmas nakapanganohed na. Ta iyaw Dyos a inanohdan na, ki myan panakabalin na do aran āngo a aran mapagongar so nadiman, kan maparin naw aran āngo a dyi pa namarin.

18 On, rakoh kapagnamama ni Abraham a tongpalen ni Āpo Dyos inkari naw a payparinen nanchi si Abraham a āmang dan aro a nasnasyon. Ki aran akmas dya maparin nawri a kari, alit na in-intwan ni Abraham kapanganohed na. Dawa, namarin dya sigon do chirinaw ni Āpo a kāna, “Akmas bidang no bitohen saya, komwan anchiw kāron kapotōtan mo.”‡

19 Maynamot ta mayit kapanganohed na, nagmangamanga aba a aran chapatak na a makapōtot paba do kamalkem na do tawen naw a makalo dana asa gasof. On, nagdwadwa abas Abraham a aran dyi dana makapaymanganak si Sara do kabaket.

20 Nabo aba polos kapanganohed ni Abraham a maparin saw nawri. Inanohdan na si Āpo Dyos, kan naypaypayit paw kapanganohed na, as kan indaydāyaw na si Āpo Dyos.

21 Aba polos mangamanga na a dya maparin ni Āpo Dyos tābo a inkari na.

22 Dawa, maynamot do dyaya a nakapanganohed na, inbidang ni Āpo Dyos a malinteg do salapen na.

23 Ta si Abraham aba lang nakaisagōtan no nawri a naitolas a kāna, “naibidang a malinteg.”

24 Ta aran yaten, ki mairaman ta na do karyaya maynamot ta inkeddeng ni Āpo Dyos a mapalinteg aran sino a manganohed di Āpo Dyos a napagongar si Āpo ta a si Yesus a yapod kadiman.

25 Ta iya, ki inparawat ni Āpo Dyos a nadiman maynamot do gatogatos ta, as kan pinagongar na tan mayparin ta malinteg do salapen na.§

5

No Pakatongpalan Kapakapalinteg No Tawo

1 Changori, maynamot ta naibidang ta na a malinteg do salapen ni Āpo Dyos a maynamot do nakapanganohed taw di Āpo Jeso-Kristo, nachikapya ta na do Dyos, ta napakaro danaw soli na dyaten.

2 On, maynamot do nakapanganohed ta di Āpo Yesus kan iyaw nakadiman naw do kros, napasdep ta na do paraboraya no Dyos a payteytēnekan tas changori. Masoyot ta do kayanaya no namnama ta a machasa tanchi do gloria no Dyos do hanyit.

3 Asa pa, masoyot ta pa an myan pakasootan mana kalidyatan ta, ta chapatak ta na a iyaw kayan kalidyatan, ki itoroh na dyaten kapagibtor.*

4 On, an maibtoran taw lidyat, makahwahok nya do Dyos maynamot ta naboya na a dya mabdibdis kapanganohed ta dya. As an myan kapagibtor, ki iyaw manoroh so namnama ta.

† 4:17 4:17 Gen. 17:5 ‡ 4:18 4:18 Gen. 15:5 § 4:25 4:25 Isa. 53:4-5; 1 Kor. 15:17; 2 Kor. 5:15; Gal. 2:20 * 5:3 5:3 Jn. 16:33; Sant. 1:2-4, 12

⁵ On, paayen nabanchi yaten no kapanghahaw taya, ta siboboslon dana a intoroh no Dyos dyaten adaw na. On, masigorādo taw nyaya a maynamot do panakabalin no Masantwan a Ispirito a insāgot ni Āpo Dyos dyaten.†

⁶ Iktokto taw nyaya adaw ni Āpo Dyos dyaten. Do kabo danaw no polos a maparin ta a mangisalakan so inawan ta do pakadosaan ta, nadiman si Kristo do orasaw a pinidi no Dyos tan iyaw mangikāro so gatogatos ta.

⁷ Ta an iktokto ta, maypalidyat maychichwas so aran sino a makey a mangbo so byay na tan maisalakan naw asa tawo a nāw na malinteg so kaparin. Myan ngataw makaitored a madiman a maynamot do asa maganay a masisyen a tawo, ki katen!

⁸ Ki si Āpo Dyos, inpaboya naw rakoh a adaw na dyaten, ta do kapamariparin ta paw so gatos, tinoboy naw Anak na a si Kristo a nadiman tan maisalakan ta.

⁹ On, maynamot do nakadimanaw ni Kristo do kros, napalinteg ta na do salapen ni Āpo Dyos. Dawa, maynamot dya, mangamangay paw kaditdit ta so mangayaw a soli ni Āpo Dyos dyaten!

¹⁰ Ta do nakarahan, nayparin ta kabosor na a maynamot do gatogatos ta. Ki aran komwan kayayan ta, ki nachikapya ta na a maynamot do nakadimanaw ni Jeso-Kristo a Anak na do kros. Changori, maynamot do nakapagongar na a yapod kadiman, mangamangay paw kasigorādo no kaisalakan ta!

¹¹ Tod naba lang yaten a insalākan do pakadosaan ta, an dyi pa maynamot di Āpo ta a si Jeso-Kristo, nakapachikapya ta na do Dyos. Dawa, chasoyot ta naw kayan taya do Dyos.

No Nagtongpalan Pinarin Adan Kan Pinarin Kristo

¹² Dawa, chapatak ta a maynamot do nakapaygatosaw ni simna Adan do kaychowa, komnayab gatos do intīro a lobong. As iyaw nawri a gatos, ki asi naw kadiman. Nawriw nakayapwan na a tabo tawotawo do lobongaya, ki madosa sa a madiman, ta naygatos sa a tabo.

¹³ Aran abo paw Linteg ni Moyses do nanma pa araw, ki alit na naygaygatos danaw tawotawo. Ki aran komwan, iyaw gatos daw, ki naibidang aba a nangrarayaw so linteg maynamot ta abo paw linteg a nangibahey dyira a myan gatos da.

¹⁴ Ki aran komwan a abo gatos dan tawotawo a akmas gatosaw ni Adan, ki alit na nairaman sa a nakagatos. Chapatak ta naw nyaya, ta yapo do chimpon Adan a nandad chimpon Moyses, ki nadiman sa tabo tawotawo.

No kaoyodan na, si Adan iyaw anyino mana kayarig no tawowaw a mangay anchi, as kan si Kristo nyaya.

¹⁵ Ki aran komwan, mayengay abaw pagtongpalan da, ta rakoh paytarkan sāgot no Dyos kan no gatos ni Adan. Ta maynamot do gatos ni Adan a asa tawo, nairaman tabo tawotawo do lobongaya a madiman. Ki maynamot do pinarinaw ni Jeso-Kristo do kros, mangamangay paw parabor no Dyos dyirad tabo tawotawo, ta no sāgot na, ki byay a abos pandan.

¹⁶ On, taywara maytarek pagtongpalan sāgotaya no Dyos kan gatosaya no asa tawo a si Adan. Ta an tayoka danaw asa tawo a naygatos, naikeddeng dana a madiman, ta nawri danaw dosa na. Ki komwan abaw sāgot no Dyos, ta aran oyod a nailabay tawotawo do gatos, ki alit na maibidang dana sa a abos gatos do salapen no Dyos.

† 5:5 5:5 Joel 2:28-29; Ara. 2:17; 10:45

17 On, iyaw gatosaya no asa lang a tawo a si Adan, ki iyaw naynamotan nakapagāri no kadiman do lobongaya. Ki ad-adda pa mabilbileg nagtongpalan pinarinaya ni Jeso-Kristo do nakadiman naw do kros! Ta aran sino a mangrawat so dyaya machipanda a parabor ni Āpo Dyos, ki masagōtan anchi so kinalinteg na do salapen ni Āpo Dyos, as kan myan anchiw byay na a machipagtoray di Kristo do hanyit a abos pandan.

18 Dawa, malawag dana maboya ta a yapo do asaya a gatos ni Adan, ki naikeddeng dana tabo tawotawo a madosa a madiman. Malawag pa a maboya ta a maynamot do nakapagtongpalaya ni Kristo a nangay a nadiman do kros a aran aba polos gatos na, ki naitoroh danad tawotawo pakapalinteg na da do salapen ni Āpo Dyos tan myan byay da abos pandan.

19 An mango kāro no naygatos a maynamot do dyaw a nakapanganohed ni Adan, ki maynamot do nakapagtongpal ni Kristo, komwan anchiw kāro no tawotawo a mapalinteg do salapen no Dyos an manganohed sa.

20 Naitoroh do tawotawo Linteg ni Moyses tan ad-adda pa mabigbig daw kayan gatogatos da.‡ Ki an maypāngo kapaypayparo no gatogatos, ki ad-adda paw kasawasaway no parabor ni Āpo Dyos a mangpakawan.

21 An maypāngo kapagtoray no gatogatos dyaten a manoroh so kadiman, mimyan paw kapagtoray no paraboraya no Dyos dyaten a tawotawo na. On, maynamot do parabor ni Āpo Dyos, myan danaw pakapalinteg na tawotawo do salapen ni Āpo Dyos a mapalongo dyaten do byay a abos pandan a maynamot di Jeso-Kristo a Āpo ta.

6

No Kadiman A Yapo Do Gatos Kan Kabyay Di Āpo Jesos

1 Na, āngo bata ta sichangori? Tongtongen tawri maygatos tan maypayit parabor ni Āpo Dyos dyaten?

2 Samna, engga ah! Maypāngo a tongtongen taw maygatos an napakaro danaw bileg no gatos dyaten? Ta akmay nadiman ta na do gatos.

3 Ta chapatak nyo abawri a do nakapagbonyag ta do ranom a maynamot do nakapanganohed ta di Kristo Jesus,* ki nawri nakaboyan ta sya a nairaman ta na a machichasa dya do nakadiman na?

4 Syimpri! As dawa, do nakapagbonyag ta naw di Kristo, ki inpaboya ta a nairaman ta na do nakadiman kan nakailabeng na. On, namarin nyaya tan akmas nakapagongaraw ni Kristo a yapod kadiman a maynamot do panakabalin ni Āmang na do hanyit, ki komwan pa dyaten. Nairaman ta na do bayo a byay tan maybiyay ta a mononot do chakeyaw no Dyos.

5 Ta an nairaman ta do nakadiman naw, ayket na, nairaman ta pa do nakapagongar naw.

6 Chapatak ta na a iyaw sigod a dadakay ta a madaw do gatos, ki naparaparapas a nachilansa di Kristo do kros tan napaksyat danaw bilegaya no gatos do inawan ta, as kan tan dyi ta na a magpaadipen do gatos.

7 Ta no tawo a nadiman, naditchanan naranaw bileg no gatos dya.

8 Sichangori, an manganohed ta a nairaman ta do kadimanaw ni Kristo, sigorādo a manganohed ta a machichasa ta dya do bayo a byay na.

9 Ta chapatak ta na a si Kristo, ki nagongar kan polos dana dya mirwa madiman, ta arabaw bileg no kadiman dya.

‡ 5:20 5:20 Roma 3:20; 7:7; Gal. 3:19 * 6:3 6:3 1 Kor. 12:13; Gal. 3:27

¹⁰ Nadiman si Kristo so naypisa tan paksyaten naw bileg no gatos, ki maybibyay sichangori a para lang do pakaidayawan Apo Dyos.

¹¹ As dawa, aran inyo sichangori, ki ibidang nyo naw inawan nyo a nadiman do gatos kan mirwa kamo a mabyay a magsirbi pakono do Dyos a maynamot do kapachichasa nyo di Kristo Jesus.

¹² As dawa, kakakteh, ipalobos nyo aba mawnotan saw chalakamaw no inawan nyo tan dyi nyo na sa mirwa tongpalen nakaywaman nyowaw a marahet a dadakay.

¹³ Masaw a ipalobos nyo aba a mapaygatos aran ango a partis no inawan nyo a maosar do marahet saw a panggep, basbali a ipaitoray nyo inawan nyo do Dyos tan maosar dyirad malinteg a panggep na. On, ibidang nyo naw inawan nyo a nadiman do gatos, as kan nachipagongar di Jesus a mabyay do Dyos.

¹⁴ Ta apaba polos pamalobos a mirwa dana mangitoray gatos dyinyo. Ta maynamot do pinarinaw ni Kristo, ki maybibiyay kamo paba do chimpno no linteg, an dyi dana parabor no Dyos.

No Kaparin Dan Tobotoboyen No Kinalinteg

¹⁵ Chakey nawri a batahen a maynamot do nakalibri ta naw do linteg a intoroh ni Moyses, as kan myan ta na do parabor no Dyos, ki maparin ta na tongtongen maygatos ah? Samna! Dyi pakono a maparin komwan!

¹⁶ Chapatak nyo abawri an sino panganohdan nyowaw, ki iyaw mangitoray dyinyo? An ipalobos nyo gatos a mangitoray dyinyo, ki palongohen naynyo do kadimanan. Amnan ipalobos nyo a iyaw chakeyaw ni Apo Dyos mangitoray dyinyo, ki palongohen naynyo do kinalinteg.

¹⁷ Ki magyaman ako di Apo Dyos, ta aran do nakarahan adipen naynyo no gatos, ki sichangori, mapasnek kamo na a manganohed do tabo aktokto nyo do oyodaya a nanawo a nainanawo dana dyinyo.

¹⁸ Changori, nalibri kamo na do nangadipenaya dyinyo a gatos, kan nayparin kamo na a adipen kinalinteg.

¹⁹ Maychirin ako dyinyo, kan osaren ko madama saya mapariparin dyinyo tan maydamnay nyo a maawatan, ta mawnged paw kapanganohed nyo. Do nakarahan, oyod a inpasnek nyo nagpapaadipen a namarin so malapos kan maypaypangayaya karahet nyo a machikontra do lintegaya no Dyos. Ki sichangori, paybadiwen nyo pakono magpapaadipen a para do kinalinteg tan maybibyay kamo a masantwan do salapen no Dyos.

²⁰ Ta do nakarahan, do nakaadipen paw dyinyo no gatos, naitorayan naba inyo no kinalinteg.

²¹ Ki ango paro nahahap nyo dyirad pinariparin nyo saw, an dyi dana nayparin a chasnek nyo na sas changori? Siraw nawri, ki kadiman iyaw pandan da!

²² On, napakakaro kamo na do bileg no gatos, kan nayparin kamo na a adipen ni Apo Dyos. Maynamot do nyaya, rakoh danaw bindisyon nyo, ta ari kamo na a maybibiyay a masantwan do salapen Apo Dyos, as kan iyaw banag na, ki myan byay nyo a abos pandan.

²³ Ta iyaw panangdan no gatos, ki kadiman. Ki iyaw sagot ni Apo Dyos dyaten, ki byay a abos pandan maynamot do kapachasa ta di Kristo Jesus a Apo ta.

¹ Kakakteh, pagmangamangan kwaba a chapatak nyo ibahey kwaya maynamot ta chapatak ko a bisādo nyo linteg. Dawa, sigod a chapatak nyo a iyaw linteg, ki itorayan naw asa tawo do kayan na paw a sibibiyay.

² Kaspangarigan, iyaw linteg, ki inbilin na a maparin aba machikabahay asa mabakes do matarek an sibibiyay paw lakay naw. Ki an nadiman danaw lakay naw, maparin naranaw mirwa machikabahay, ta naway-awayaan dana do dawri a linteg.

³ Dawa, sigon do naibaheyaya do linteg, an machikabahay do matarek a sibibiyay paw lakay naw, maygatos do kapachikamalala. Ki an nadiman danaw lakay naw, maparin a machikabahay dana do matarek an chakey na, ta nalibri dana do dawri a linteg, as kan maygatos aba do linteg do kapachikamalala.

⁴ Komwan kamo a kakakteh ko. Ta do nakarahan, akma kamo nachik-abahay do lintegaw a intoroh ni Apo Dyos di Moyses. Ki sichangori, akma kamo naw nadiman do linteg, ta nachiraparapas kamo na do nakadiman ni Kristo. Ki do nakapagongar naw, akma kamo nachipagongar dya, as iya danaw nachikabahayan nyo. Tan komwan, maybibiyay kamo na a magsirbi do Dyos.

⁵ Ta do kapaybibiyay ta paw do chalakamaya no inawan ta, ki maypay-palakam ta do kapatak taw sya a mabaywan sa do linteg. Maynamot ta pinariparin ta saw nya saya a dya machonot do linteg, no lang namnama ta, ki iyaw kadiman a abos pandan.

⁶ As dawa, sichangori, napakaro ta na do nangbahodaw dyaten a linteg, ta akmay nadiman ta na do nakaitoray na dyaten. Sichangori, iyaw kapagsirsirbi ta do Dyos, ki maynamot paba do keddeng no linteg, an dya maynamot do bayo a byay ta a yapod Masantwanaya Ispirito.

No Maynamot Do Linteg Kan Gatos

⁷ Āngo mabata ta sichangori? Marahetoriw linteg? Samna! Mabawaw nawri a maparin. Ki aran komwan a abaw gatos no linteg, alit na iyaw mangipaboya dyaken so kayan gatos ko. Ta napatakan kwaba polos a gatos kapayagom an abo linteg a nangipaboya dyaken a kāna, “Mayagom kaba.”

⁸ Ki maynamot ta myan danaw linteg a nangipaboya dyaken a naygatos ako, naypaypangay paw kakey ko a maygaygatos, ta nayokay dyaken tābo a kita a kapayagom. Ta an abo linteg a mangidarom so gatos, ki chapatak tabaw chakey a batahen gatos, as kan abaw toray na dyaten.

⁹ On, do nakarahan, do dyi ko pa kaawātan so chakey a batahen linteg, naybibiyay ako a batahen ko a abo gatos ko. Ki do nakapakaāwat kwaw so chakey naya batahen no lintegaya, naboya ko naw karahet ko, ta naboya ko naw gatos kwaw. As no bānag no nyaya, ki kadiman ko, ta nawriw naikeddeng a dosa ko.

¹⁰ Ta iyaw lintegaya a nairanta a manoroh so byay a abos pandan, ki iyayaw nanoroh dyaken so kadiman, ta magtongpal akwabaya do linteg.

¹¹ Ta akmay inosar no gatos lintegaya a mangallilaw dyaken tan myan dana do aktokto ko a maganay ako a magtongpal. Ki no kaoyodan na, ngatongpal akwaba do lintegaya, as kan do dawri, pinalongo na yaken no gatos a mangay do dosa ko a kadiman.

¹² Dawa, malawag a maboya ta a abaw dyido do lintegaya, ta yapod Dyos. Ta tabo bilin na, ki masantwan, kosto, kan oltimo a maganay.

¹³ Ki an komwan, chakey nawri a batahen a iyaw maganayaya a linteg nanoroh dyaken so kadiman ah? Ay samna, engga! Ta iyaw gatos kwaw naynamotan kwa nadosa so kadiman tan malawag a maboya iyaw oyod a pagtongpalan no gatos. Ta maynamot do gatos ko, binadyichid ko no

maganayaya a linteg a nawriw inosar no Dyos a nangikeddeng dyaken a madiman, as kan maynamot do dyaya a linteg, malawag dana a maboya iyaw karahet no gatos ko.

No Gobat Do Irahem No Tawo

¹⁴ Chapatak ta na a iyaw lintegaya, ki maganay, ta yapo do Ispirito no Dyos. Ki an yaken, ki tawo ako a maygaygatos, as kan akmay inadipen na yaken gatos.

¹⁵ Chasdaaw ko mismo a kaparin ko kan polos a dyi kwa maawatan. Ta siraw chapatak kwaw a maganay a kaparin a chakey ko a parinen, ki maparin ko saba. As siraw marahetaw a kaparin a ipsok ko, ki siraw maparin ko.

¹⁶ Ki an parinen ko saw kaparin saya a chaskeh ko, nawriw pakaboyan so kapachitonos ko do lintegaya a mangidarom dyaken, as kan ipaneknek ko kaganay na.

¹⁷ As dawa, yaken pabaw mamarin sya, an dya iyaw mismwaw a gatos ko a mangidoron dyaken.

¹⁸ Ta chapatak ko a maparin aba no katatawo ko a ipaparin dyaken maganay, ta maynana marahet. Batahen ko nyaya, ta aran chakey ko mamarin so maganay, ki alit na aba polos maparin ko.

¹⁹ Ta siraw maganay saw a chakey ko a parinen, ki sira paw dyi kwa parinen. As siraw marahetaw a chaskeh ko a parinen, ki nawri saw panmanmahen kwa pirmi a parinen.

²⁰ Ki an parinen ko saw chaskeh ko saya parinen, yaken pabaw mamarin sya, an dya iyaw mismwaw a gatos ko a mangidoron dyaken.

²¹ As dawa, maynamot dyirad dya saya mapariparin, nyaw natonngan ko: An chakey ko mamarin so maganay, myan marahet a mamalat dyaken.

²² Nya danaw kayayan ko, ta do makatayraham a aktokto ko, chasoyot ko a parinen chadaw saw ni Apo Dyos.

²³ Ki iyaw chakey kwaya do kabyay ko, ki maparin aba, ta myan matarek a mangipamosposan a manggobat so chakeyaw no aktokto ko a iyaw katongpal na so chadaw ni Apo Dyos. Do dawri, iya dananchiw marahetaw a nangadipen dyaken magtoray. As dawa, maygatos ako na.

²⁴ Ay-ay piman! Kapakasi ko pa, ta oltimo a malidyat nyaya a mapariparin dyaken! Sino paro makaisalakan dyaken do dyaya pakadosaan ko a kadiman a maynamot do gatos a nakaadipenan ko?*

²⁵ Rakoh kapagyaman ko di Apo Dyos, ta maisalakan ako a maynamot di Jeso-Kristo a Apo ta!

As dawa, nya danaw kayayan ko sichangori: Do aktokto ko, ki rakoh kakey ko a magtongpal do linteg ni Apo Dyos, ki maynamot ta inadipen kapaygaygatos inawan ko, naw ko na maygaygatos.

8

No Kapaybibyay A Maynamot Do Sidong No Ispirito Santo

¹ As dawa, sichangori, yaten a nachichasa dana di Kristo Jesus, ki polos a dyi ta na madosa.

² Ta maynamot do panakabalin no Ispirito Santo a mangpabayo so byay ta a maynamot do nakapachasa ta di Kristo Jesus, ki nawayawayaan ta na

* **7:24 7:24** Mana "Sino paro makaisalakan dyaken do dyaya chakey no inawan a mangidoron dyaken do abos pandan a kadiman?"

do bilegaw no kapaygaygatos a mangalnelnet dyaten do pakadosaan ta a kadiman.

³ Maparin aba no linteg a wayawayaan tawotawo do panakabalin no gatos a maynamot ta matongpal dabaw bilin saya a myan do linteg. Ki iyaw dyaya namarin linteg, ki pinarin no Dyos a maynamot ta tinoboy naw mismo na a Anak a nangay do lobongaya a nayanak a akmas gagangay no tawo, ki abaw gatos na. On, indāton ni Kristo byay na a mangikāro so gatos dan tawotawo. Tan komwan, alkaben ni Āpo Dyos kapangigpet no gatos dyirad tawotawo.*

⁴ Pinarin no Dyos nyaya tan maparin taw mabyay a malinteg do salapen na a akmas chakey naw a batahen do linteg. On, maparin nyaya, an dyi ta monot do chakey no inawan, basbāli a nonolay ta pakono iyaw Ispirito Santo a mangipangolo dyaten do tābo kabyay ta.

⁵ Siraw maybibyay saya a mangononot so chakeyaya no inawan, ki nawri danaw yanan aktokto da. Ki siraw maybibyay saw do chakeyaw no Ispirito, syimpri, nawri danaw chichwasen da do kabyay da.

⁶ An nawri danaw iktokto taw chakey no inawan, nachisyay ta na do Dyos, as kan kadiman danaw pachipandan na. Ki an onotan taw chakey no Ispirito Santo, palongohen na yaten do abos pandan a byay kan kapachikapya do Dyos.

⁷ Ta an paitorayan asa tawo do chakey no inawan, mayparin a kabosor no Dyos. Masigorādo a anohdan nabaw chakey no Dyos, ta aba polos kabaelan na a magtongpal so linteg na.

⁸ Ta siraw mangonotaw so chakey no inawan da, polos danchi a dya mahwahok Dyos.

⁹ Ki an inyo sichangori a kakakteh, an oyod a myan dyinyo Ispirito no Dyos, maybibyay kamo paba a mangononot so chakey no inawan nyo, an dya maybibyay kamo a akmas chakeyaw no mapawnonotaya dyinyo a Ispirito. As dawa, naknakmen nyo a aran sino a kabwan Ispirito ni Kristo, ki abas Kristo dya, ta dyira naba.

¹⁰ Ki an myan si Kristo dyinyo, ki aran mabata dana a nadiman kamo a maynamot do gatos, ki sibibyay paw ispirito nyo maynamot ta nayparin kamo na a malinteg do salapen no Dyos.

¹¹ An nāw na dyinyo no Ispiritwaya no Dyos a napagongar si Kristo Jesus, iyanchiw nya Ispirito manoroh so abos pandan a byay do mahtaya a inawan nyo.† On, maparin nyaya a maynamot do panakabalin no Ispiritwaya no Dyos a myan dyinyo.

¹² As dawa, kakakteh, myan pagrebbengan ta a mamarin, ki iyabaw kabibyayaw a monot do sigod a dadakay ta a chakey no inawan.

¹³ Ta syirto a madiman kamo an maybibyay kamo a akmas chakeyaw no inawan. Ki an maynamot do sidong no Masantwanaya a Ispirito tan tadyichokodan nyo marahet saya a dadakay nyo, myan anchiw byay nyo a abos pandan.

¹⁴ Anak no Dyos tabo a pawnoten no Ispirito no Dyos.

¹⁵ Ta iyaw intoroh no Dyos a Ispirito dyinyo, ki adipenen nabaynyo kan bakbaklen nabaynyo a akmas nagtaltalkan nyowaw do nakarahan, basbāli a payparinen naynyo a anak no Dyos. As dawa, maynamot do panakabalin no Ispirito no Dyos, maparin dana a machiāmang ta do Dyos.

¹⁶ Nachasa dana do ispirito taw Ispirito no Dyos a mangipakatoneng a yaten anak na.

* **8:3 8:3** Rinawat ni Kristo solyaw no Dyos a maynamot dyaten. Isa 53:4-6; Mt. 20:28; Jn. 1:29; Roma 5:6-9; 2 Kor. 5:21; Gal. 3:13 † **8:11 8:11** 1 Kor. 15:51-54

17 Changori, maynamot ta anak na yaten, rawaten tanchiw kapikapyahen na saw a bindisyon a iyaw insagāna naw dyirad tawotawo na. Masaw a mairaman ta panchi do kinapikapyahen naw a dyiran Kristo. On, rawaten tanchiw nya saya, ta an matahaman ta saw nakalidyatanaw ni Kristo, ki mairaman tanchi do gloria na.‡

Iyaw Mangayaw Anchi A Gloria Na

18 Masigorādo ko a maparin aba pachiparihwen kalidyatan ta saya sichangori kan iyaw makaskasdaawaw a kayayan a itoroh nanchi no Dyos dyaten. On, ta maikari saba pagparihwen.

19 Ta tabo naparswa a sibibyay kan abos byay, ki taywara dana ahahayen daw no kapanawag no Dyos siras anak na a machirapa do gloria ni Apo Jesus.

20 On, siraw tabo nyaya a parswa no Dyos, ki akmay maitored da paba iyaw kayayan da a abos sinpaspangan. Ta nabay sa a maynamot aba do bokbokod da a pagayatan, an dya maynamot do keddeng ni Apo Dyos.§ Ki aran komwan, myan paw hahawen da.

21 On, myan namnama maynamot ta myan anchiw araw a maway-awayaan sa a yapod kararayawanaya a minbahod sira, kan mairaman sanchi do makaskasdaawaw a kalibryan dan anakaya no Dyos.

22 Ta aran sichangori, ki chapatak ta a no tabo a pinarswa ni Apo Dyos a yapod kaychowa pa a manda sichangori, ki akma say magas-asog do lidyat da. On, myan lidyat da a akmas magpasikalaw a maymanganak.

23 Ki siraba lang, ta aran yaten a yanan Ispiritwaya no Dyos a iyaw dāmwaya a sāgot no Dyos dyaten, ki magas-asog ta do irahem no aktokto ta do kayan taya a mangnanaya di Apo Dyos a mapayparin dyaten a anak na. Nanayahen ta paw kapakaro na dyaten do maygaygatos saya a inawan tan myan anchi dyaten bayo a kayayan a aba polos so pakapilawan.

24 Iyaw nyayaw hinahaw ta a nakayapod nakaisalakan taw. On, myan paw namnama ta, ta an maboaya ta naw hahawen taw, mabata paba a namnama. Namna! Aryoriw manghahaw so natongpal dana?

25 Ki an dyi pa matongpal as hahawen ta na, sigorādo a maānos ta a omnanaya syaw.

No Kapangābak Ta Di Kristo

26 Iyaba lang namnama tayaw somidong dyaten, an dya iya paw Ispirito no Dyos, ta makapsot kapanganohed ta, as kan chapatak tabaw kosto a kapaydasal. Ki aran komwan a masalanga ta, ki iyaw Ispiritwaw no Dyos omakdakdaw do Dyos siras dyi ta saya mapabata a akdakdawen ta.

27 Syimpri, chapatak ni Apo Dyos tābo myan do aktokto no tawotawo, as kan komplito kapakaāwat na so myanaw do aktokto no Ispirito, ta pangdakdaw na saw tawotawo sigon do chakeyaw no Dyos.

28 Chapatak ta pa a tabo a mapariparin dyirad madawaw so Dyos a natawagan sigon do mismo a panggep na, ki payparinen naw nya saya a para do kaganayan da.

29 Ta siraw pinidi paw no Dyos kaychowa, ki inkeddeng na a mayparin sa pakono a akkaw mismo a Anak na a si Jesus tan mayparin si Jesus a katotonngan dyirad aro saya a kakakteh.

30 Siraw nyaya a inkeddeng ni Apo Dyos, ki tinawagan na sa a manganohed dya. Siraw nya tinawagan na, ki inbidang na pa sa a malinteg

‡ 8:17 8:17 Jn. 16:33; 17:22; 2 Tim. 2:12; 1 Ped. 4:13; Pal. 3:21 § 8:20 8:20 Inokom no Dyos aran tana do chimpon gatos ni Adan. Gen. 3:14-19

do salapen na. Tod na saba lang a pinalinteg, an dyi pa myan intoroh na a pinakadyira da do glorya na.

No Adaw No Dyos A Myan Di Kristo Jesus

³¹ Āngo mabata tad dyaya? An si Āpo Dyos myan dyaten, sino paro makaitored a mangrarayaw dyaten?

³² Insinyat nabaw mismo a Anak na, basbāli a inparabor na a nangay a nadiman do kros a maynamot dyaten a tabo. Aysa! An komwan, sigorādo a maparin na itoroh dyaten machita ta tan maisalakan ta a tabo.

³³ Sino paronchiw makaidarom kan makaibahey a myan gatos da no pinidi saya no Dyos? Aba, maynamot ta no Dyos a mismo a nangikeddeng a abo gatos ta do salapen na!

³⁴ On, an si Āpo Dyos danaw mismo a mangpalinteg dyaten, sino paro makaitored a mangokom dyaten? Aba! Ta si Kristo Jesus, ki nadiman do kros a nangikāro so gatos ta. Kan iyaba lang nakadiman na, ta nagongar pa a nangay a nachidisna do makanawan ni Āpo Dyos, as kan nāw na daw a mapaychaychapyta so tawotawo kan Dyos.

³⁵ As dawa, aryoriw makaparin a mapasyay dyaten do adaw ni Kristo? Aba! Ta mapasyayori no riribok mana lidyat, kapangidadanes, apteng mana kapobri, kararayawan mana kadiman? Polos!

³⁶ Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna,
 “Maynamot do kapanganohed namen dyimom Āpo, maychaychasaryan a myan pakararayawan do byay namen. Akmas nairantaw a maparti a karniro nakaibidangan namen.”*

³⁷ Ki aran myan saw nyaya, ki sigorādo a komplito danaw kapangābak ta a maynamot dya a madaw dyaten.

³⁸ Ta syirtwen ko a abaw makapasyay dyaten do adaw na. On, aran kadimanan ta mana kalidyatan do byay ta, aran myan pa saw anghil a mangay mana aran siraw dyaw a boya a myan so panakabalin, aran siraw myan dana sichangori mana siraw mangay anchi, mana aran āngo a myan so panakablin,† ki aba polos makapasyay dyaten a yapod dyaya.

³⁹ On, aran āngo myan do hanyit mana myan do lobongaya, mana polos anchi a abo dyirad naparswa sayaw makapasyay dyaten do adaw no Dyos a iyaw dyira ta naya a maynamot di Kristo Jesus a Āpo ta.

9

No Dyos Kan Siraw Tawo A Pinidi Na

¹ Myan paw chakey ko a ibahey dyinyo, as kan no ibahey ko, ki oyod, ta tawo na yaken Kristo. On, maybayataw akwaba, ta intorayan Ispirito Santo aktokto ko, as kan iyaw mangpaneknek a abaw bayataw ko.

² Iyaw chakey ko a ibahey, ki taywara maliday ako, as kan mapenpen kwabaw kaliday no aktokto ko a maynamot do kangsah ko dyirad kapayngay ko saw a Jodyo.

³ Oltimo a rakkoh kakey ko a maisalakan saw Jodyo a nakayakayapwan ko. Ta an maparin sawen, ayket, aran yaken danaw maybadiw a mabay do Dyos kan pasyayen na yaken di Kristo a maynamot dyira, basta maisalakan sa.

⁴ Iyaw kapangdidiw ko a maynamot dyira, ki kosto a maynamot ta sira, ki Israelita sa a pinidi no Dyos a mayparin a anak na. Inpaboya no Dyos

* 8:36 8:36 Sal. 44:22; 1 Kor. 15:31 † 8:38 8:38 Epe. 1:21

dyiraw kararanyagan a glorya na.* Nachitolag pa dyira, kan intoroh na dyiraw linteg na. Myan pa dyiraw timplowaw a yanan a pagdaydayawan do Dyos. Rinawat da paw kari no Dyos dyira.†

5 Maidaydayaw paw kapoonan da saw. An maynamot di Kristo aket, kabagyan da pa an maynamot do katawo na, as kan iya paw Dyos a mismo a mangitoray do tabo! Maidayaw pakono a abos pandan! Oyod nyaya, Amen.

6 Ki chakey naba batahen chirin kwaya dya a dyi a nagtongpal si Āpo Dyos do kari na dyirad Israelita saw. Maynamot ta tabo aba tawotawo a naiyanak do kapotōtan Israel, ki pinidi no Dyos a oyod a tawotawo na.

7 As tabo aba kapotōtan ni Abraham, ki nabigbig a oyod a kapotōtan na. Ta nyayaw binata no Dyos di Abraham, “Si Isaak pakayapwan kapotōtan mo saw a inkari ko.”‡

8 No chakey na batahen dya, ki inbidang aba no Dyos tabo a naiyanak a kapotōtan ni Abraham a anak no Dyos, an dya siraw naiyanakaw lang sigon do karyaw no Dyos.

9 As an maynamot do karyaya, ki myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Anchan marapit no naitoding a chimpō, maybidi akonchi dyimo. Do dawri, ki maymanganak anchi si Sara so mahakay.”§

10 Nawri aba lang, ta aran siraw singin saya mahahakay a anak ni Rebekka, ki asaw āmang da a iya si Isaak a kapoonan ta.

11-12 Iyaw nyayaw nangipaboyan no Dyos a iyaw nakapidyaya no asa dyira, ki naitonos do chakey naw. Ta binata no Dyos di Rebekka, “Iyaw adyenaw, ki tobotoboyen nanchiw matonengaw.”* Inbahey no Dyos nyayad sakbayaw no kaiyanak da, kan abo paw pinariparin da marahet mana maganay. Tan komwan, maynamot aba do kaparin panawagan no Dyos, an dya maynamot do chakey naw lang.

13 Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Chinadaw ko si Jakob, ki inipsok ko si Esaw.”†

14 Āngo mabata ta sichangori? Malinteg aba si Āpo Dyos? Samna, enggal!

15 Ta myan binata ni Āpo Dyos di Moyses do kaychowa a kāna, “Chāsi ko sa lang chakey ko saw. Masaw a machipangdidiw ako lang dyirad chakey ko saw a pachipangdidiwan.”‡

16 As dawa, abaw maparin tawo tan rawaten daw kāsyaya no Dyos, ta si Āpo Dyos lang makatoneng a mangibasar do chakey na.

17 Myan pananahan ko, ta myan binata ni Āpo Dyos di Paraon do Egipto kaychowa paw a naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Sigon do mismo a pinanggep ko, ki pinayparin koymo a āri tan osaren koymo a mangipaboya do tawotawo so panakabalin ko kan mangipakatoneng so ngaran ko do tābo lobongaya.”§

18 As dawa, an komwan, chāsi no Dyos saw chakey naw a chāsi, as siraw chaskeh naw, ki paypatwahan naw aktokto da.

Iyaw Soli Kan Adaw No Dyos

19 Sichangori, myan ngatanchiw asa dyinyo a makabata dyaken a kon nyo, “Na, an komwan, āngo ta myan paw madongso ni Āpo Dyos a karahet no tawo? Sino paro makaitored a mangkontra so chakeyaw no Dyos?”

* 9:4 9:4 Eks. 19:18; 40:34-38 † 9:4 9:4 Eks. 19:5-8 ‡ 9:7 9:7 Gen. 21:12. Si Ismael a pōtot ni Abraham, ki nairaman aba do kari. Masaw si Esaw. § 9:9 9:9 Gen. 18:10 * 9:11-12 9:11-12 Gen. 25:23 † 9:13 9:13 Mal. 1:2-3 ‡ 9:15 9:15 Eks. 33:19 § 9:17 9:17 Eks. 9:16

20 Ki anchi kamo ah! Ta an komwan kapaychirin nyo, sino ka ta dawa, a omatbay so Dyos? Ta abaw angang a makabata sya do namarinaw sya a, “Āngo ta pinarin mo yaken a komwan?”*

21 Ta no mamariparin so angang, syimpri myan toray na a mangpotar so chakey naw a potaran sya. Myan pa dyaw pangeddeng an magtimpla so asa lang a katimplaan, as kaparin na sya dadwa angang. As iyaw asaw, ki kapintasan na, as kan osaren na do masisita a kakpepehan. Ki iyaw asaw, ki sinsinan lang, as kan osaren na do gagāngayaw a kaosaran na.

22 Komwan si Āpo Dyos, ta myan kalintegan na a omparin so sigon do chakey na parinen. Ta an chakey na ipaboyaw soli na kan panakabalin na a mangdosa so tawotawo a insoli na a maynamot do gatogatos da, ki maparin. Ki an chakey na panarohen ānos naw dyira, ayket, sino ta a mapagatos sya?

23 Ta pinarin ni Āpo Dyos nyaya a kaānos na tan ipakatoneng naw makaskasdaaw a kadyos na dyirad tawotawo a inkeddeng na a napaboyan so kāsī na. On, nya sigod insagāna na a parinen dyira tan machiraman sa do taywaraw so kaganay a byay do glorya na.†

24 On, yaten nawri a tinawagan na, kan yaten aba lang a Jodyo, an dyi pa siraw dyaw a Jodyo.

25 Akmas binata no Dyos do librwaw ni Oseas a kāna, “Siraw tawotawo saw a dyi kwa dyira do nakarahan, ki tawagan ko na sanchi a tawotawo ko. Siraw dyi kwaw a chinadaw do nakarahan, ki batahen ko na sanchi a chadaw ko sa.”‡

26 “Do logaraw a binatan ko dyira a sira, ki tawotawo ko saba, ki dawrinchiw tawagan ko sira a anak no sibibay a Dyos.”§

27 Inngengey pa ni Isayas a maynamot dyirad tawotawo saw a kapotōtan ni Israel a kāna, “Aran akmay kārónchi no anay do kanayan kārón kapotōtan ni Israel, ki tomaytayisa sanchiw maisalakan.

28 Ta oyod a mangay anchi si Āpo Dyos a mangokom so tawotawo do lobongaya, as kan malisto kan komplitonchiw kapangokom na.”*

29 Inpadto pa ni Isayas nyaya a kāna, “Ta an dyi na tinokos ni Āpo Dyos a Manakabalin kadwan saw a kapotōtan ta a akmas binyi taw, aysa, sigorādo a akma tas tawotawo saw a nakset do syodad saw a Sodoma, kan ari ta na nabo a akmas tawotawo saw do Gomorra.”†

Siraw Jodyo Saw Kan Iyaw Maganay A Dāmāg

30 Āngo mabata ta a maynamot do dyaya? No paytābwān na, ki nyaya: Siraw Dya-Jodyo, ki aran dyi da chinichwas nayparin a malinteg do salapen no Dyos, ki alit na a napalinteg sa a maynamot do naka-panganohed da.

31 Ki siraw Jodyo saw, aran inpasnek daw nakatongpal da so linteg tan mangpalinteg sira do salapen no Dyos, ki polos a dyi da nasarakan, ta natongpal dabaw lintegaw.

32 Āngo ta dyi sa napalinteg? Naon, ata, chinichwas daba a maynamot do kapanganohed da, an dya maynamot do bokod da a nannget nangtongpal so linteg. On, nayparin si Kristo dyira a akmay bato a pakachichadan da.

33 Akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

* 9:20 9:20 Isa. 29:16; 45:9; Jer. 18:6; 2 Tim. 2:20 † 9:23 9:23 Roma 8:28-30; Epe. 2:10 ‡ 9:25 9:25 Ose. 2:23 § 9:26 9:26 Ose. 1:6, 8-10 * 9:28 9:28 Isa. 10:22-23 † 9:29 9:29 Gen. 19:24-25; Isa. 1:9

“Chiban nyo! Napatnek ako do tokon a Sion so bato a pakachichadan mana pakadodogan dan tawotawo. Ki an myan manganohed do nyaya a tawo a mabata a bato, ki polos anchi a dya masnesnekan.”[‡]

10

No Kaisalākan Ta A Maynamot Do Kapanganohed

¹ Kakakteh, taywaraw kakey ko a maisalakan saw kapayngay ko saw a Jodyo, kan sipapasnek kaidasadasal ko sira do Dyos tan maisalakan sa.

² Ipaneknek ko a sipapasnek sa a magdaydayaw do Dyos. Ki sayang, ta iyaw nawri a kapasnek da, ki maitonos aba do chakeyaw no Dyos, ta kosto abaw kapakaawat da.

³ Ta do dyi daw a kaawātan so oyodaw a nakapangpalinteg no Dyos so tawotawo, ki napatnek sas bokbokod da a pakapalinteg. As dawa, nyaw naynamotanaya a dyi sa magpaitoray do kapangpalinteg no Dyos siras tawotawo na.

⁴ Ta si Kristo, iyaw pachipandan linteg. On, maynamot ta tinongpal na tabo chakey na batahen do linteg, linteg pabaw onotan tawotawo tan mapalinteg sa do salapen no Dyos, an dya maynamot lang do kapanganohed da di Kristo.

No Kaisalākan, Ki Maitoroh Do Aran Sino

⁵ Nyayaw intolas ni Moyses a maynamot do kapagtongpal no tawotawo do linteg tan maibidang sa a malinteg do salapen no Dyos. Intolas na a kāna, “Aran sino a makatongpal so tabo linteg, ki nawrinchiw panghapan na so byay na a malinteg do salapen no Dyos.”*

⁶ Ki an maynamot do kapangpalinteg no Dyos so tawotawo a maynamot lang do kapanganohed di Kristo, ki myan matarek a naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Iktokto nyo aba an ‘Sino makangay do hanyit?’ a manawag di Kristo tan gomchin do lobongaya,” ta gominchin dana.

⁷ Masaw a, “Iktokto nyo aba an ‘Sino makagchin do yanan daw no nadiman?’ a mangay a manghap sya,” ta tayoka danaw nakapagongar na.

⁸ Ki nya paw naitolasaw do Masantwanaya a Tolas a kāna, “Iyaw chirin no Dyos, ki omyan dana dyinyo, ta myan dana do aktokto nyo, kan maydamnay nyo na a ipodno.”[†] Iyaw nyaya a chirin ni Āpo Dyos, ki iyaw inkasaba namenaya dyinyo a kon namen:

⁹ An ipodno nyo do salapen tawotawo a, “Si Yesus, ki iyaw Āpo no tabo,” as kan manganohed kamo na do aktokto nyo a pinagongar no Dyos, maisalakan kamonchi.

¹⁰ Ta an manganohed ta do aktokto ta, mapalinteg ta na do salapen no Dyos. As an ipodno taw kapanganohed ta a maynamot di Yesus, maisalakan tanchi.

¹¹ Ta akmas nya a naitolas dana do Masantwan a Tolas a kāna, “Aran sino a manganohed dya, ki polos anchi a dya masnesneskan.”[‡]

¹² No chakey a batahen nyaya, ki apabaw naytarkan Jodyo kan Dya-Jodyo, ta asa lang Āpo ta a tabo, as kan masinyat aba a manoroh so kāsi na dyirad tabo a machikakaāsi dya.

[‡] **9:33 9:33** Isa. 8:14; 28:16; Mt. 21:42; Roma 10:11. No chakey na batahen Sion, ki “Jerusalem,” as kan maynamot ta chinaskheh dan Jodyo saw si Yesus, ki akmay nadodog sa. * **10:5 10:5** Leb. 18:5; Gal. 3:12 † **10:8 10:8** Deot. 30:10-14 ‡ **10:11 10:11** Isa. 28:16; Roma 9:33

13 Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Aran sino a mangdaw so kāsi no Dyos, ki maisalakan anchi.”§

No Kabo No Pambar Dan Jodyo Saw

14 Ki maypāngo paro kapangdakdaw no tawotawo do Dyos, an dyi pa sa manganohed dya? Masaw a maypāngo paro kapanganohed da, an dyi da pa madngey chirin no Dyos? Kan sino mangadngey an abo mangikasaba so chirinaya no Dyos dyira?

15 Kan maypāngo kayan mangasaba an abo matoboy? Ki no kaoyodan na, ki ari dana saw natoboy, ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Taywaraya maganay kangay daya mangiyangay so Maganay a Dāmag!”*

16 Ki an maynamot do nya a Maganay a Dāmag, ki papere sa lang Jodyo a nanganohed do dawri. Ta akmas binataw ni Isayas a maynamot dyira a kāna, “Āpo, sino paro nanganohed do minsahi namenaya a inpaltiing mo dyamen?”†

17 Dawa, malawag a maboya ta a manganohed abaw tawotawo, an dyi sa manma mangadngey. As no nawri a machita da adngeyen, ki iyaw Maganayaya a Dāmag a maynamot di Kristo.

18 Sigoro maparin a iyahes ko do aktokto ko: Oyod paro a nadngey dan Jodyo saw minsahyaya? Ay samna! Sigorado a nadngey da. Ta myan paw naitolas do Masantwan a Tolas a kāna,

“No inchirichirin dan nanoboy saw, ki nadngey dan tawotawo do tābo lobongaya, as kan nakarapit minsahi da do tabo mateng saya a tanatana.”‡

19 An komwan, myan paw asa a iyahes ko: Maawatan dabawri no Jodyo saw, dawa, inkaskaso dabaw minsahyaya? Ta aran siraw dyaw a Jodyo, ki naāwatan da. Pango narananchi dyirad Jodyo saw? Si Moyses danaw makatoneng a mangatbay syay a maynamot do intolas naya a kāna,

“Pangimonen konchinyo dyirad matatarek saya nasnasyon a Dya-Jodyo. On, pakasolihen ko panchinyo dyirad nasnasyon saya a batahen nyo a dyi da chapatak a polos maynamot dyaken.”§

20 Ki mangamangay paw tored ni Isayas do nakapaibaheyaw syay no Dyos do tolas na do Masantwan a Tolas a kāna,

“Nadongso da yaken dyi saw a minchichwas dyaken, as kan napaboya ako dyirad dyaw a nangdakdaw dyaken.”*

21 Ki an maynamot dyirad Jodyo, ki myan inpatolas ni Āpo Dyos do Masantwan a Tolas a kāna,

“Naychaycharyan ako a mintawatawag so tawotawo ko saya a masokir kan masolpeng.”†

11

Iyaw Kāsi No Dyos Dyirad Jodyo

§ 10:13 10:13 Joel 2:32 * 10:15 10:15 Isa. 52:7; Epe. 6:15 † 10:16 10:16 Isa. 53:1 ‡ 10:18 10:18 Sal. 19:4. No chakey na batahen do Salmo, ki tabo naparswa, ki mangpanekek sa so panakabalin no Dyos. Ki do Roma 10:18, no chakey na batahen Pablo, ki iyaw Maganay a Dāmag, maynamot do panakabalin no Ispirito Santo, nakarapit dana do tābo lobongaya. § 10:19 10:19 Deot. 32:21

* 10:20 10:20 Isa. 65:1 † 10:21 10:21 Isa. 65:2

¹ Yahes ko pa dyinyo: Pinawadin sawri no Dyos tawotawo na a Israelita? Engga! Ta aran yakenaw, ki Jodyo akwaw a asa kapotōtan Abraham, kan yapo do tribo ni Benhamin.*

² Polos a dya pinawadin no Dyos tawotawo na a sigod a binigbig na a dyira na. Chapatak nyo abawriw naibaheyaw do Masantwan a Tolas a iyaw maynamotaw do kapagrikamo ni Elias do Dyos kaychowa so maikontra dyirad Israelita saw a kaidyan na? Iyaw nyaw binata na,

³ “Āpo, diniman da saw propita mo saw, kan rinakrakrak da saw pangidātonan saw a pagdaydayāwan namen dyimo. Asā ko naya nabidin, kan alit na pa a chakey da yaken a dimanen.”†

⁴ Ki āngo initbay no Dyos? Binata na dya, “Ari saw papito a ribo a binidin ko a tawotawo ko a dya nagdaydayaw di Baal a bolto.”‡

⁵ Komwan pa sichangori, ta myan saw kadwan a nabidin a Jodyo a pinidi no Dyos a dyira na maynamot do parabor na dyira.

⁶ On, pinidi na sa a maynamot lang do parabor na, as kan maynamot aba do kaparin daw. Ta an komwan, apabaw sirbi no parabor no Dyos, ta aryoriw mabayadan a sāgot?

⁷ No chakey na batahen dya, ki sirabaw kārwan saw a Jodyo nakarawat so chinichwas daw a kinalinteg da, ta sira lang pinidyaw no Dyos nakasarak. As siraw kārwanaw dyira, ki rinohnwan ni Āpo Dyos katwaw no aktokto da.

⁸ Akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,
“Ta akmay pinakaycheh ni Āpo Dyos aktokto da kan kapakaāwat da. Mandā sichangori, aran myan mata da, ki makaboya saba. Aran myan tadyinya da, ki makadngey saba.”§

⁹ Asa pa, myan paw binata ni Āri Dabid do kaychowa a naitolas do Salmo a kāna,

“Matiliw pakono sa do pagraragsakan daw a pagpipistaan, a akmas natolo saw a manomanok mana naaridos saw a binyay tan madosa sa a kosto.

¹⁰ Maypatwa pakono aktokto da tan dyi dana sa makaāwat, as kan maybobokot sa pakono a abos pandan do lidyat da.”*

¹¹ Yahes ko pa dyinyo: Do nakadodog daw no kārwan saw a Jodyo, maybangon sa pabawri? Syimpri! Ta maynamot ta naygatos sa, nangay kaisalakan dyirad dyi saw a Jodyo. Tan komwan, ki apālan da sa no Jodyo saw a maybidi do Dyos.

¹² Sichangori, iktokto taw nakadodogaya no Jodyo saya. Ta an rakoh iyaw bindisyon no Dyos dyirad matatarek saya a nasnasyon do lobongaya a maynamot do gatos dan Jodyo saya, as kan maynamot do dyi da nangrawatan so hahawen daw a kinalinteg da, ki syimpri ad-adda pa mabindisyonan saw tawotawo an maisalakan sa a tabo Jodyo saw. Oyod abawriw?

No Nakaisalakan Dya-Jodyo

¹³ Changori, inyo a Dya-Jodyo psychirinan ko. Maynamot ta asa ako a apostol nyo, maparin ko a paykoykōspag do salapen nyo tarabako kwaya, ta ultimo a makadadaw nya pagrebbengan ko.

¹⁴ On, parinen ko komwan tan sakangan omopal saw kapayngay ko saw a Jodyo. Tan komwan, ki myan anchiw maisalakan dyira.

* **11:1 11:1** 2 Kor. 11:22-23; Pilp. 3:5-6 † **11:3 11:3** 1 Ār. 19:10, 14 ‡ **11:4 11:4** 1 Ār. 19:18

§ **11:8 11:8** Deot. 29:4; Isa. 29:10; Mt. 13:13-17 * **11:10 11:10** Sal. 69:22-23

¹⁵ Ta maynamot do nakatadyichokod das Dyos no Jodyo saya, ki nyaw naynamotan nakapaychapyan Dya-Jodyo kan Dyos. Ki an magbabāwi saw Jodyowaw, as kan mirwa dana sa rawaten Āpo Dyos, kayarigan na a nagongar dana sa a yapod kadimanan da.

¹⁶ Ta an maibidang a tawotawo no Dyos sa Abraham kan siraw kapoonan dan Jodyo, syimpri maparin pa dyamen sichangori a kapotōtan da. Ta siraw Jodyo, ki maiyarig sa do tinapay. Ta an maidāton do Dyos asa kakchid na, tābo dana, ki dyira dana no Dyos. Masaw a maiyarig saw Jodyo do asa kayo. Ta an maidāton yamot na do Dyos, dyira na pa no Dyos tabo sangasanga na.

¹⁷ Myan paw chakey ko a ibahey a maynamot do pangarigaya a kayo. Siraw Jodyo, ki akma say naab-abōnwan a kayo a mayngaran so olibo a napisang kadwan saw a sangasanga na. Ki do nakapisangan daw, ki myan nangay a nachitapang a sanga no bolaw a olibo a kayarigan na dyinyo a Dya-Jodyo. Do dawri a namarin, nairaman kamo na a Dya-Jodyo do mabaknangaya a kabibyay namen a Jodyo, ta nachitapang kamo na do atgehaw no naab-abōnwan a kayo no Dyos.

¹⁸ Ki an komwan, inyo a Dya-Jodyo, oyawen nyo abaw napisang saya a sangasanga. Ta āngo kono itangsit nyo an asa kamo lang a sanga, kan tod kamo pa nachitapang? Naknakmen nyo a inyo abaw mangdam so yamotaw, an dya inyo maybadiw a dāmen na.

¹⁹ Ki āngo nchan batahen nyo a kon nyo, “Naon, ki napisang dana saw Jodyo tan patapangen na yamen Āpo Dyos do familia na.”

²⁰ Ki no atbay ko dyinyo ki, syimpri, oyod a napisang sa a maynamot do kabon anohed da. Ki inyo, pinatapang nabaynyo ni Āpo Dyos a maynamot do maganay a kaparin nyo, an dya maynamot lang do kapanganohed nyod Kristo Jesus. Dawa, maykoykospag kamo aba, kan kakakey nyo aba.

²¹ Ta an dyi pa chināsi no Dyos mismo saya a sangasanga a nakaiyarigan dayan Jodyo saya, pango narananchi dyinyo an kawayakan nyo kapanganohed nyo dya?

²² As dawa, kananakmen nyo nyaya a myan kāsi kan soli no Dyos. On, myan soli no Dyos dyirad nangtadyichokod saw do kapanganohed a akma siras Jodyo saw. Ki aran komwan, myan paw maboslon a kāsi no Dyos dyinyo a Dya-Jodyo an tongtongen nyo kapanganohed nyo dya. Ki an tadyichokodan nyo, aran inyo, ki mapisang kamonchi a machirapas do solyaw no Dyos.

²³ Aran siraw Jodyo saw a napisang dana, an magbabāwi sa a manganohed, mapaybidi sanchi do dānaw a yanan da maynamot ta myan panakabalin no Dyos a mapabidi sira an manganohed sa.

²⁴ Ta inyo a Dya-Jodyo, ki maiyarig kamo do napisangaya sanga no bolaw a kayo, as kan maiparit do linteg kapachitapang nyo do naabōnwanaya a olibo. Ki an komwan, ad-adda pa maydaydamnay iyaw kapabidi ni Āpo Dyos so sigod saw a sangasanga do naabōnwanaya kayo a maiyarig dyirad Jodyo saw do sigodaw a yanan da.

No Adaw No Dyos Do Tabo A Tawotawo

²⁵ Kakakteh, ariw naitayo a chakey ko a matonngan nyo tan sakangwan dyi nyo a ipangas bokod nyo a pangarkolwan. No palimedaya, ki iyaw nya: Myan anchiw pachipandan kasokir daya no Jodyo saya, ki nawrinchiw kangay na dyira an makmplito danaw bidang da no Dyi saw a Jodyo a manganohed di Kristo.

²⁶ On, nawri danaw keddeng ni Āpo Dyos tan maisalakan sanchiw tabo a Jodyo a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

“Yaponchi do Sion† Mangisalakan, kan abohen na sanchi a tabo marahet do kapotōtan ni Jakob.

27 Komwan anchiw kapachitlag ko dyira anchan pakawanen ko sa.”‡

28 Maynamot ta chinaskheh dan Jodyo Maganay a Dāmag, nayparin dana sa kabosor no Dyos, ki nawriw chansa nyo a Dya-Jodyo a mangrawat so kaisalakan nyo. Ki aran komwan kayayan Jodyo sichangori, chadaw pa sa ni Āpo Dyos a maynamot do kari naw dyirad kapoonan da saw.

29 Iyaw karyaya ni Āpo Dyos a mamidi so tawotawo na, ki polos a dya matadyan, ta mahodyihodyi aba do plano na a manoroh so sāgot na dyira.

30 On, inyo a Dya-Jodyo, ki inanohdan nyo abaw Dyos do nakarahan. Ki sichangori, narawat nyo naw kāsī no Dyos maynamot do dyi daya a panganohdan no Jodyo di Kristo.

31 Masaw, siraw Jodyo saw, ki ari pa sa dya manganohed do Dyos. Ki maynamot ta nanganohed kamo a Dya-Jodyo, nawrinchiw kayokayan da a mangrawat so kāsī no Dyos a akmas rinawat nyo.

32 Ta inpalōbos no Dyos a tabo a tawotawo, Jodyo kan Dya-Jodyo a nayparin dana a adipen no gatos tan myan oras na a mangipaboya so kāsī na dyirad tabo tawotawo do lobongaya.

No Kapagdayaw Ni Pablo Do Dyos

33 Maidayaw si Āpo Dyos, ta somawasawayayaw kāsī no Dyos dyirad tawotawo! Taywaran matokod sirib na kan kapatak na? Sino paro makailawlawag so inkeddeng na, kan sino paro makaawat so inranta na?

34 Akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,
“Aryoriw makapatak so aktokto no Dyos? Sino paro makaparin a mangbagbaga sya?”§

35 “Aryoriw makaparin a manoroh do Dyos no machita a tadyan Dyos?”*

36 Ta iyaw namarswa so tabo, kan mabyay sa tabo a maynamot dya, as kan iya paw padayawan da. Madaydayaw pakono Dyos a abos pandan! Amen.

12

No Bayo A Byay Di Kristo

1 As dawa, kakakteh, pakaolit ko nya a ibahey dyinyo a maynamot do rakahaya a kāsī no Dyos dyaten: Iparawat nyo pakono inawan nyo a sibibay kan masantwan a dāton do Dyos a nāw na makahwahok dya. Iyaw nyayaw oyod a kapagdaydayaw a machita a onotan nyo.

2 Machalit kamo aba do marahet saya a dadakay no tawotawo do lobongaya, basbāli a ipalōbos nyo a si Āpo Dyos mangpabayo so tābo katawo nyo kan tābo aktokto nyo.* Tan komwan, matonngan nyo a maganay iyaw koskostwaw a chakey no Dyos. On, an komwan, chapatak nyonchi a tabo maganay kan kosto, kan makahwahok do Dyos.

3 Sichangori, maynamot do toray kwaya a asa a apostol a intoroh ni Āpo Dyos a pagrebbengan ko, ibahey ko a katakatayisa dyinyo iyaw nyaya: Idāyaw nyo abaw inawan nyo a matwatohos kan gagāngayaw a katatawo nyo, basbāli a pirmi kamo pakono a mapakombaba do kapangtokto nyo.

† 11:26 11:26 “Sion” mana “siraw Jodyo saw a kapotōtan Jakob.” Ki si Jakob, ki iyaw apōko ni Abraham. ‡ 11:27 11:27 Sal. 14:7; Isa. 27:9a; 59:20-21; Jer. 31:31-34 § 11:34 11:34 Isa. 40:13; Jer. 23:18; 1 Kor. 2:16 * 11:35 11:35 Job 41:11 * 12:2 12:2 Epe. 4:23

Iktokto nyo aba a arwaro kasiriban dyinyo kan oyodaw a intoroh ni Āpo Dyos sigon do kapanganohed nyo.

⁴ Sigod a chapatak nyo a aro partis no inawan nyo, ki matatarek kaosar da.

⁵ Komwan ta. Aran aro ta na a manganohed di Kristo, ki maynamot ta nachikāmang ta na dya, nayparin ta na a akmas asaw a inawan na. Kāda katakatayisa dyaten myan bokod ta a rebbeng, ki alit na, nagkakāmang ta a akmay asa kainawan tawo.

⁶ As dawa, machita a osaren taw no matatarek saya a insāgot no Dyos do kāda asa dyaten a yapod parabor na. An kapangipakatoneng so inpaltiing no Dyos myan a sāgot no Dyos dyinyo, machita a parinen nyo a machitonos do kapanganohedaya myan dyinyo.

⁷ An kapachisidong chapatak nyo, sigi, ipasnek nyo somidong. Ki an kapangnanawo, mangnanawo kamo a maganay.

⁸ An kapamagbaga, sigi, mamagbaga kamo so kapayngay nyo a tawo. An myan sāgot a kadadam dyinyo, ki manoroh kamo a siboboslon. An iyaw sāgot ni Āpo Dyos dyinyo, ki mangipangolo, mangipangolo kamo pakono a sipapasnek. No myan dyinyo so panakabalin a somidong dyirad makakāsi, ki parinen nyo pakono a siraragsak.

⁹ Madaw kamo pakono a yapod makatayrahem a katatawo nyo. Ipsok nyo marahet, as kån nāw na igpet nyo maganay.

¹⁰ Maypaypairot pakono kapaysin-aadaw nyo a makakakteh di Kristo. Padayawan nyo kadwan dyinyo, kan ibidang nyo a masissisita sa kan inyo.

¹¹ Maysadosadot kamo aba do kapagsiribi nyo di Kristo, basbāli a ipasnek nyo a yapo do tābo ayit kan kapangtokto nyo.

¹² Maybibyay kamo a masoyot do kayanaya no hahawen nyo di Kristo. Anōsan nyo saw lidyat, as pirmi kamo a maydaydasal.

¹³ Iwaman nyo pakono kapanoroh nyo do kakakteh nyo saw do kapanganohed a makachita, as nāw nyo a ipaboya a managpadagos kamo.

¹⁴ Abayen nyo sabaw mangidadanes dyinyo ah, basbāli a machita a paydasal nyo sa tan chāsi san Āpo Dyos a bindisyonan.

¹⁵ Machipagraghsak kamo pakono dyirad kakakteh di Kristo a masoyot. Masaw a machipagmamayo kamo pakono dyirad magmamayo.

¹⁶ Magtotonos kamo pakono do kapangtokto kan adaw nyo. Maykoykospag kamo aba, basbāli a machisit kamo dyirad makasyāsi a tawotawo. Hahawen nyo aba a inyo lang kasisiriban.†

¹⁷ Bahsen nyo aba a pamarinan so marahet aran sino a namarin so marahet dyinyo.‡ Nawri pakono igaget nyo a parinen maganay tan abo pakadilawan nyo do salapen da no tawotawo.

¹⁸ Parinen nyo mandad maparin nyo a maybibyay a machikapya dyirad tabo tawotawo.

¹⁹ Inyo a sit ko a chadaw ko, mamahes kamo aba polos do mamarinaw so marahet dyinyo, basbāli a nonolay nyo sa, ta makatoneng dananchiw solyaw no Dyos a ombahes sira. Ta myanaw naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Yaken anchiw mamahes, kan bahsen ko sanchi,”§ kānan Āpo.

²⁰ On, mamahes kamo aba, basbāli a tongpalen nyo no myanaw do Masantwan a Tolas a kāna, “An mapteng kabosor mwaw, ki pakanen mo.

† 12:16 12:16 Prob. 3:7 ‡ 12:17 12:17 Prob. 20:22; 24:29; Mt. 5:11-12; Roma 12:19 § 12:19 12:19 Deot. 32:35

An mawaw, ki paynomen mo. Ta an parinen mo komwan, ki somken anchi dyaw kasnek na.”*

²¹ Magpaābak kamo aba do marahet, basbāli a paybadiwen nyo pakono a abaken a maynamot do maganay a kaparin nyo.

13

No Kapagtongpal Nyo Do Linteg No Gobyirno (Tito 3:1; 1 Ped. 2:13-17)

¹ Machita a mapaitoray ta a tabo a tawotawo do magtotoray saya do gobyirno. Abaw toray da, an dya yapo do Dyos maynamot ta si Āpo Dyos napagtoray siras matotoray saya do lobongaya.

² As dawa, aran sino a mangsokir siras magtotoray saya sichangori, ki sokiren naw pinatnek saya no Dyos a pinakatoray na. Ta aran sino a dya magtongpal, ki sigorādo a maokom anchi a mangay do kadosaan na.

³ Ta siraw mamarin so maganay, ki abaw panghapan da mamomo dyirad magtotoray saw, an dya siraw mamarinaw so marahet. Tan abo paynamotan nyo a mamomo dyirad magtotoray saw, ki machita parinen nyo maganay, ta āngo nchan padayawan da paynyo.

⁴ Ta siraw magtotoray do lobongaya, ki akma say tobotoboyen ni Āpo Dyos a maynamot do kaganayan nyo. Ki an mamarin kas marahet, syirto a mamomo ka, ta sinsinan abaw chapatak da a kapagdosa. On, siraw nya tobotoboyen no Dyos, ki napalobosan dana sa a mangdosa siras mamarin saw so marahet.

⁵ As dawa, maynamot ta komwan, machita a anohdan nyo saw magtotoray. Magtongpal kamo a maynamot aba lang do kāmō nyo so soli no Dyos, an dya maynamot ta chapatak nyo do pangtoktwan nyo a maganay.

⁶ Nya paw paynamotanaya a myan kapagbayad nyo so bwis do magsirbi saya do gobyirno maynamot ta iyaw katongpal daya so rebbeng da do gobyirno, bāli Dyos danaw paytarabakwan da.

⁷ As dawa, machita a bayādan nyo tabo otang nyo dyira. On, an myan otang nyo do bwis nyo mana do sidola nyo, bayādan nyo! Asa pa, myan pakono anyib kan kapagdayaw nyo dyirad magtotoray saw.

Siraw Maganay A Kaparin Tawo A Manganohed Di Kristo

⁸ Dyi nyo pakono a kaywaman omōtang so kahayen nyo a bayādan. Ki an maynamot do mapateg a adaw ta do kapayngay ta a tawo, nawriw ibidang ta a ipaotang ta a abos pandan. Ta no madaw do kapayngay na tawo, ki magtongpal so linteg no Dyos.

⁹ Iktokto nyo nya sa naitolas do linteg a kāna, “Machikamalala kaba, mangdiman kaba, manakaw kaba, kan mayagom kaba.” Tabo saw nyaya, as kan aran siraw kadwan saw a linteg, ki natongpal do asaya a linteg an parinen ta iyaw bata naya a kāna, “Chadaw mo kapayngay mo a tawo a akmas kadaw mo do inawan mo.”*

¹⁰ Ta an oyod a chadaw nyo kapayngay nyo a tawo, ki polos anchi a dyi kamo a mamarin so marahet dyira. As dawa, no kadaw so kapayngay a tawo, iyaw makatongpal so tabo a chakey na batahen do linteg no Dyos.

No Kabibayaw No Tawo A Mabata Myan Do Kasedangan (Epe. 5:1-14; 1 Tes. 5:1-11)

* **12:20 12:20** Prob. 25:21-22; Mt. 5:44; Lk. 6:27-36 * **13:9 13:9** Eks. 20:13-15, 17; Leb. 19:18; Deot. 5:17-19, 21; Mt. 19:18; 22:37-40

¹¹ Machita a parinen nyo saw nyaya, ta chapatak nyo a dilikādo danaw kayayan taya sichangori, as kan ito danaw kapaybidi ni Jesus. On, akma kamo aba siras makaychehaw, basbāli a mayokay kamo, ta masngengen dana dyaten kakomplito no kaisalakānan ta kan do nakasiknan taw a nanganohed.

¹² Ta no nakapaybibiyay nyo a abos kapatak so Dyos, ki kayarig na chimpō pan sari. Ki sichangori, homnabas danaw mahep, kan maysesedang dana. As dawa, tadyichokodan ta na saw marahet saya a dadakay a maitotop do sari, kan maybibiyay ta na do sedangaya ni Āpo. Ta an parinen taw komwan, myan akmay armas ta a machigobat do marahet.

¹³ Maybibiyay ta pakono a akmas maiparbeng a tawotawo do kasedangan. Abo pakono sobra a kapagragragsak, kan dyi kamo pakono a maybobok, magderrep, kan aryan nyo na saw makasnesnek saya a dadakay, kapaydidiman, kan kapaysin-iimon.

¹⁴ Nawri dana pakono chitachitahen ta a tahatahan si Jeso-Kristo a Āpo ta tan iyaw ilaylay ta a pinakaarmas ta, kan iktokto taba an maypāngo a pagostwan taw marahet saya a chakey no inawan ta.

14

Okomen Nyo Abaw Kakteh Nyo Do Kapanganohed (1 Kor. 6:12-13; 8:1-13; 10:23-33)

¹ Nya paw ibahey ko dyinyo a masisita a parinen nyo: Rawaten nyo saw tawotawo saw a mawnged pa so kapakaāwat di Kristo. Ki nya abaw pachisogalan nyo dyira maynamot do katarekayan kapangtokto da do kapangtokto nyo.

² Ta kaspangarigan, myan manganohed a maparin na kanen aran āngo. Bahes nabad dēkeyaw so kapakaāwat, ta rakarakanen lang mākan na.

³ No makaparin a koman so aran āngo, dyi pakono a nawriw paynamotan na a mangoyaw so dyaw a makakan so mākan na. Masaw do rakarakanenaw lang so mākan, dyi na pakono a okomen komanaw so aran āngo maynamot ta rinawat dana no Dyos nawri a tawo.

⁴ Ta sino ka kono, ta dawa, a mangokom so tobotoboyen matarek? Machita a iyaw āmo naw a si Jesus, ki iyaw mangikeddeng sya an iyaw pinarin naw, ki maganay mana engga. Ki syimpri ikeddeng nanchi a maganay, maynamot ta pagballigyen nanchi ni Āpo na a mamarin so kosto.

⁵ Asa pa, myan saw makabata a masisita kono kadwan saw a araw. Ki myan saw matarek a makabata a kon da, “Wā! Taywaran matatarek araw a mayeyengay sa tabo?” Dyī ta pakono a magmangamanga a maynamot lang do akmayay deng, basbāli a machita a mangtokto ta a maganay do bobokod ta a aktokto.

⁶ On, no tawowaw a mangdāg so asa karaw, ki parinen na a maynamot do kapagdayaw na di Āpo Dyos. Masaw tawowaw a abos dāg do aran āngo a makan a maynamot ta magyaman di Āpo Dyos do katatarek no makan na. As komwan do arwaw so dāgen a kanen, ki alit na magyaman di Āpo Dyos an myan ibodek na.

⁷ Ta do kabibiyay taya, ki machita a iyabaw pagsirbyan taw chakeyaw no inawan ta, an dya si Kristo pakono pagsirbyan ta. As dawa, do kapaybibiyay ta mana pakadimanan ta, tongpalen ta pakono a tabo chakey na.

⁸ Ta do tabo a kayayan kabibiyay ta do hapotayan tana mana aran do kadiman ta, ki pagdayawan ta pakono si Āpo Jesus. As dawa, aran mabyay ta mana madiman ta, ki alit na dyira na yaten.

⁹ Ta nawriw naynamotan no nakadiman kan nakapagongaraw ni Kristo, tan komwan, ki iya danaw Āpo dan sibibyay kan siraw nadiman dana.

¹⁰ Ki an inyo dana sichangori, āngo ta okomen nyo kakteh nyo di Kristo? Mana, āngo ta pachimadekeyan nyo? Komwan taba ah, ta abanchiw maitayo ta anchan maytēnek ta a tabo do salapen no Dyos, as kan okomen na yaten a tabo.

¹¹ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a binata no Dyos a kāna, “Yaken a myan so abos pandan a byay, ki ikari ko a sigorādo a maydogod sanchi a tabo tawotawo do salapen ko, as ipodno danchi a tabo a yaken Dyos da.”*

¹² Dawa, somalap tanchi a tabo a katakatayisa do salapen no Dyos a mangatbay so tabo pinarin ta do lobongaya.

Dyi Nyo Pakono A Asdayen Kakteh Nyo

¹³ As dawa, dyi ta pakono a tongtongen mapagatos, basbāli a ihawa ta pakono tan dya yaten pakayapwan kapenpenan mana pakachichadan no kakakteh ta saw do kapanganohed.

¹⁴ Ta maynamot do kapachasa ko di Āpo Jesus, anohdan ko a aba polos kapagdwardwa ko a abaw makan a malapos mana mapaygatos. Ki an iktokto no asa tawo a malapos, syimpri, malapos dya.†

¹⁵ An napaynyinan nyo kakteh nyo do kaipapati nyo a koman so dāgen na, adaw abaw inpaboya nyo dya. Samna! Maynamot lang do kanen, dyi pakono a nawriw irarayaw nyo so kapanganohed no kakakteh nyo ah! Ta naknakmen nyo pakono a nadiman si Kristo do kros tan maisalakan nawri a tawo.

¹⁶ Dawa, ihawa nyo, ta āngo nchan marahet pakaistoryaan hahawen nyo saw a kaparin nyo a maganay.

¹⁷ Ta iyaw chakey no Dyos do pagaryan na, ki iyabaw maynamot do kanen kan inomen. Ta no chakey na, ki kalinteg, kapagotonos, kapagkakapya, kan no kasoyot a intoroh no Īspirito Santo.

¹⁸ No komwan so kapagsirbi di Kristo, ki mahwahok dyaw Dyos, kan myan dyaw dāyaw a yapod tawo.

¹⁹ As dawa, nāw ta parinen siraw makaitorohaw so kapagkakapya kan siraw makasidong saw a mapayit do katakatayisa dyaten.

²⁰ Pirwahan ko na a ibahey dyinyo a dyi nyo pakono a rarayawen pinarin no Dyos a maynamot do kanen. Naon, maparin a kanen aran āngo a makan, ki marahet a koman kamo an nawriw pakayapwan kakteh nyo a maygatos.

²¹ No chakey na batahen, ki iyaw nya: Maganaganay dana an dyi kamo na mitchan so karni mana minom so palek mana parinen aran āngo a makaitoroh so kapaygatos no kakteh nyo.

²² As dawa, tongpalen nyo nyaya a kapanganohed nyo a sitatalna do salapen ni Āpo Dyos, as kan paysawasawat nyo aba do kapayngay nyo a tawo. Ta magasat tawo a dya pagatosen no mismo na pangtokwan do kanāw na mamarin so chakey no Dyos.

²³ Ki no tawo a naycharwa so kapangtokto a maynamot do dāgen naw a kanen, as pilpiliten naw inawan na a koman sya, makagatos dana do Dyos, ta maitonos aba do mismo naw a kapanganohed. On, ta aran āngo a dya maitonos do kapanganohed, ki gatos.

* **14:11 14:11** Isa. 45:23; Pilp. 2:10-11 † **14:14 14:14** 1 Kor. 6:12-20; 8:1-13

15

No Inawan Nyo Aba Lang Iktokto Nyo
(Gal. 6:2-5)

¹ Sichangori, yaten a mararahem danas kapakaawat di Kristo, machita anosan ta pakono sa a sidongan mababaw saw so kapakaawat. Nawri abaw iktokto taw inawan ta lang.

² On, nya dana pakono iktokto no katakatayisa dyaten, iyaw kapyan kan kasoyotan no kakakteh ta tan maypayit kan maypaganay sa do kapanganohed da.

³ Ta aran si Kristo, ki nawri abaw iniktokto naw bokod na kaganayan. Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kana, "Yaken naybadiw a nangayan kapangoyaw daw dyimo mo Apo Dyos."*

⁴ Kawayakan nyo aba a tabo naitolasaw do Masantwan a Tolas, ta naitolas sa tan myan pachinanawan ta. Ta maynamot do chirinaya no Dyos, myan pakahwahokan ta, kan makaibtor ta do lidyalityat ta saya tan myan hahawen ta do hanyit.

⁵ On, si Apo Dyos pakayapwan anos ta a magibtor so lidyat, as kan iya paw pakayapwan ahwahok ta do kayan ta madama a malidyatan. Iya pakono manoroh dyinyo so kapagtotonos nyo do kawnot nyo so pagtoladanaya a pinarin ni Kristo Jesus.

⁶ Tan komwan, ki masa kamo do kapangtokto tan akma danay asaw bosis nyo a mangidaydayaw so Dyos a Amang ni Apo Jeso-Kristo.

No Maganay A Dama Dyirad Dya-Jodyo

⁷ As dawa, kakakteh a akmas nakarawataw ni Kristo dyinyo, komwan kamo pakono a maysinrarawat do katakatayisa dyinyo tan maidayaw dana si Apo Dyos.

⁸ Ta ibahey ko dyinyo nyaya: Nayparin si Kristo a tobotoboyen ni Apo Dyos a para dyirad Jodyo saw tan maipaboya na a mapagtalkan si Apo Dyos a mangtongpal so kari naw dyirad kapoonan da saw

⁹ kan tan magdaydayaw saw Dya-Jodyo do Dyos a maynamot do kasi naya dyira. Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kana, "Dawa, idaydayaw konchimo dyirad Dya-Jodyo. Ikanta konchiw kapagdaydayaw ko do ngaran mo."†

¹⁰ Myan paw naitolas do Masantwan a Tolas a kana, "Inyo a Dya-Jodyo, ki machipagragrak kamo pakono dyirad tawotawo saya a pinidi no Dyos."‡

¹¹ Myan paw naitolas a kana, "Dayawen nyo pakono si Apo, inyo a tabo a Dya-Jodyo. On, magdaydayaw kamo a tabo do Dyos."§

¹² Binata pa ni Isayas, "Myan anchiw mangay a yapo do kapototan Jesse.* Iyanchiw mayteneke a mangitoray siras Dya-Jodyo, kan iya panchiw yanan namnama da."†

¹³ Sichangori, iya pakono Dyosaya a pakayapwan namnama tayaw omapno dyinyo so soyot kan kaydamnayan no kapangtokto a maynamot do kapanganohed nyod Kristo. On, parinen na pakono dyinyo nyaya

* 15:3 15:3 Sal. 69:9 † 15:9 15:9 Sal. 18:49 ‡ 15:10 15:10 Deot. 32:43 § 15:11 15:11 Sal. 117:1 * 15:12 15:12 Si Jesse, ki mismo a amang ni Ari Dabid (1 Sam. 16:11-13). Si Ari Dabid, ki kapoonan ni Maria a anang ni Apo Jesus. As dawa, si Apo Jesus chakey na batahen dya. † 15:12 15:12 Isa. 11:1, 10

tan maypaypangay kapanghahaw nyowaya a maynamot do panakabalin Ispirito Santo.

Iyaw Naynamotan Pablo A Natorend A Naytolas

¹⁴ Sichangori, an maynamot dyinyo a kakakteh ko di Kristo, sigorādo ako a maganay danaw dadakay nyo kan myan dyinyo rakoh a kapakaawat a maynamot do oyod. On, chapatak ko na a maparin kamo na a mamagbaga so katakatayisa dyinyo.

¹⁵ Ki aran komwan, ki alit na matored akpad tolas kwaya dyinyo tan dyi nyo a kawayakan nanawowaya. Oyod a matored ako, ta si Āpo Dyos a mismo nanoroh dyaken so parabor na a nayparin a asa a apostol,

¹⁶ tan pinayparin na yaken a tobotoboyen ni Kristo Jesus tan mangay ako a mangikasaba dyirad Dya-Jodyo so Maganay a Dāmag a yapo do Dyos. On, maytarabako ako a akmay asa padi a mangiparawat do Dyos siras Dya-Jodyo tan maynamot do panakabalin no Ispirito Santo, ki mayparin sa a makadadaw kan masantwan a dāton.

¹⁷ As dawa, maynamot do kapachasa kwaya di Kristo Jesus, maparin ko a itangsit rebbeng kwaya a magsirbi a para do Dyos.

¹⁸ Matored akwaba a magpangas, malaksid do inpararin naya ni Kristo dyaken a mapawnot siras Dya-Jodyo a manganohed do Dyos a maynamot do nakaosar na dyaken a naychirin kan namanin sira syay.

¹⁹ On, maynamot do panakabalin no Ispirito Santo, ki inpararin na sa dyaken aro saw a makaskasdaaw a pakaboyan kan milagro. No pagtongpalan na, ki nāw ko a ikaskasabaw Maganayaya a Dāmag a maynamot di Kristo a somniknan do Jerosalem, kan hinanyib ko a inaktaktas a nandang mateng saw a loglogar da do Iliriko.‡

²⁰ Ta sigod a inplano ko a ikasaba ko Maganayaya a Dāmag do yanan daw no dyi pa nakadngey so maynamot di Kristo tan dyi kwa sokoten dāyaw da no nanmanma saya kan yaken a nangnanawo.

²¹ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Matonngan danchin dyi pa saw a nakadngey so maynamot dya, kan makaawat sanchiw dyi pa saw a nakadngey.”§

No Plano Ni Pablo A Magsarongkar Do Roma

(1 Kor. 16:1-4; 2 Kor. 8:16-9:5)

²² On, maynamot do kapaytarabako kwaya, iyaw nyayaw naynamotanaya a masanyib nakabalabalay ko do kangay ko dyinyo.

²³ Ki changori, maynamot ta apabaw logar dya a dyi ko pa nagpasyaran a nangikasabaan, as kan maynamot ta papira dana katawen a am-āmag danaya chakey koynyo a sarongkaran, changori danaw hahawen ko a katohod na.

²⁴ On, inplanplano ko somibah a magsarongkar dyinyo daw do kangay kwaya do Ispanya, as kan an makailiw ako nas dekey dyinyo, ki mapasidong akonchi dyinyo do kakwan kwaw do Ispanya.

²⁵ Ki manmak pa a mangay do Jerosalem a mangyangay so sidong dyirad tawotawo saw no Dyos daw.

²⁶ Ta siraw iglisyasaw do Masedonya kan Akaya, ki siaadaw sa a nanoroh so sidong da a kwarta dyirad mapopobri saw a manganohed do Jerosalem.

²⁷ Iyaw nawri a kasidong da, ki yapod bokod da a pangtoktwan, as kan chinasoyot daw nanoroh. Ta no kaoyodan na, ki kosto nyaya pinariparin

‡ 15:19 15:19 Iliriko mana probinsya a Dalmatia, ki myan do ato no probinsya a Masedonya. Ara. 20:1-12 § 15:21 15:21 Isa. 52:15

da, ta akmay nanakem daw ôtang daw a kapagyaman dyira. Ta maynamot do kapanganohed dan Jodyo saw do Jerosalem, nairaman sa a Dya-Jodyo do naispiritwanaya a bindisyon no Dyos. Dawa, iyaw warawara daw pamahemahes da.

²⁸ Anchan tayoka ko na iparawat diraw tabwaya a bidang no kwarta a or-or dan kakakteh saya a nawriw ibidang ko a asi no kapanganohed da, nawri dananchiw kayam ko a mangay do Ispanya. Do dawrinchiw kasibah ko na dyinyo do Roma.

²⁹ Chapatak ko a anchan mangay ako, ki mabindisyonan tanchi a yapod somawasaway saya a bindisyon ni Kristo.

³⁰ Kakakteh, maynamot di Âpo Jeso-Kristo kan adaw a intoroh no Ispirito Santo dyinyo, akdawkawen ko a machipangdidiw kamo dyaken do kanaw nyo a maydaydasal do Dyos so sidong na dyaken.

³¹ On, mangdawkaw kamo pakono do Dyos a maisalakan ako dyirad dyi saw a manganohed do Jodya.* Akdawen nyo pa a rawaten da pakono no tawotawo saw a manganohed do Jerosalem, iyaw kapagsirbi kwaya dyira.

³² On, paydasal nyo pakono yaken tan an ipalôbos ni Âpo Dyos, masoyot akonchi do kawara ko dyinyo as kan tan mahwahok akonchi a maynamot do kapagsarongkar ko dyinyo.

³³ Myan pakono a tabo dyinyo Dyosaya a manoroh so kaydamnayan no kapangtokto. Amen.

16

No Pakatoneng Saya Do Matatarek A Tawotawo

¹ Chasoyot ko a iyam-ammo dyinyo kaktehe taya a mabakes a si Pebe* a asa magsirsirbi do iglisya do Senkrea.

² Rawaten nyo pakono a maganay, ta kapayngay nyo a manganohed di Âpo, kan nyayaw maitotop a dadakay no tawotawo ni Âpo Dyos. Sidongan nyo do tabo machita na, ta aro dana tawotawo sinidosidongan na, kan yaken paw asa.

³ Pakomostaan nyo pa sa Prisila kan Akila a rarayay ko a maytarabako di Kristo Jesos.

⁴ An maynamot dyira, in-gasanggâsat daw byay da para dyaken. Yaken aba lang magyaman dyira, an dyi pa tabo iglisya saw no Dya-Jodyo.

⁵ Pakomostaan nyo pa saw tawotawo saw a makpekpeh do bahay da a magadal so chirin no Dyos.

Pakomostaan nyo si Epeneto a chadaw kwa sit. Iyaw nanma a nangrawat si Kristo do probinsya a Asya.

⁶ Pakomostaan nyo pa si Maria a nangitoroh so tâbo a kayit na a maytarabako a para dyinyo.

⁷ Pakomostaan nyo pa si Adroniko kan Jonya a kapayngay ko a Jodyo, kan rarayay ko a nabahod do nakarahan. An maynamot dyira, ki magdindinamag sa a apostolis, as kan nanmanma sa kan yaken a nanganohed di Kristo.

⁸ Pakomostaan nyo pa si Ampliato a oyod kos chadaw a sit do kapachirayarayay ko di Âpo.

* **15:31 15:31** Do probinsya a Jodya, ki taywara a kinontra dan Jodyowaw si Pablo. Ara. 13:50; 14:19; 17:5, 13; 18:6, 12; 20:3; 21:27-32 * **16:1 16:1** No batahen kadwan, si Pebe ngataw nangyangay so nyaya tolas ni Pablo a inparawat dyirad nanganohed saw do Roma.

⁹ Pakomostaan nyo pa si Orban a rarayay namen a maytaytarabako a magsirbi di Kristo, kan si Estakis a chadaw kwa sit.

¹⁰ Pakomostaan nyo pa si Apeles a napanpaneknekan dana a magpagtalkan a maynamot do kapanganohed na di Kristo. Pakomostaan nyo paw pamilya ni Aristobolo.

¹¹ Pakomostaan nyo pa si Herodyon a kapayngay kwa Jodyo kan siraw kapayngay ta saw a manganohed do pamilya ni Narsiso.

¹² Pakomostaan nyo pa sa Tripena kan Triposa, siraw mababakes a oyod a intoroh daw ayit da a magsirsirbi di Āpo. Masaw do sit kwaw a si Persida a asa pa mabakes a magaget a magsirbi di Āpo.

¹³ Pakomostaan nyo pa si Ropo a asa magdindinamag a magsirsirbi di Āpo, as kan pakomostaan nyo pa si ānang na a nangibidang dyaken a asa anak na.

¹⁴ Pakomostaan nyo pa si Asinkrito, Plegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, kan tabo a kakakteh a rarayay da.

¹⁵ Pakomostaan nyo pa si Pilologo, Jolya, Nereo kan kaktehanaw a mabakes. Masaw si Olimp as kan siraw rarayay da saw a tawotawo no Dyos.

¹⁶ Maysin papakomosta kamo so oyod a adaw no makakakteh. Asa pa, pakomostaan da paynyo no tabo saya manganohed di Kristo do dya.

No Kapanawdyan A Pamagbaga

¹⁷ Kakakteh, akdaktawen ko dyinyo a magannad kamo do mapaysisyay saw kan mangriribok saw so kapanganohed dan tawotawo, ta komontra sa do oyod a nanawo a rinawat nyo. Machita nyo a pachibawan saw komwan saya a tawo.

¹⁸ Ta siraw mamarin saya so komwan, ki magsirsirbi saba di Āpo ta a si Kristo, an dya mismo a inawan da. Aysa! Paspasablogan da saw tawotawo saw a maydamnay a mapawnot tan maallilaw sa.

¹⁹ Chapatak ko na a nagdindinamag do tabo iyaw kayit nyo a manganohed, as kan nyaw paynamotan kwaya a masoyot a maynamot dyinyo. Ki aran komwan kamo a mayit, ki alit na chakey ko a maypasirib kamo a maynamot do maganayaya, kan abo pakono dyinyo kinasirib a maynamot do kapamarin so marahet.

²⁰ Ta sigorādo ko a si Āpo Dyos a pakayapwan kapyā, ito danaw kapitapita nas Satan. On, pangabāken nanchinyo no Dyos a ompadso so marahet.

Myan pakono dyinyo parabor ni Āpo ta a si Jesos.

²¹ Pakomostaan na paynyo ni Timoteo a rarayay ko do tarabako. Magpakomosta pa sa dyinyo sa Lucio, Jason, kan Sosipatro a kapayngay kwa Jodyo.

²² Changori, aran yaken a si Tersyo a sikritaryo ni Pablo a somnidong a naytolas, ki pakomostaan koynyo do ngaran ni Āpo Jesos.

²³ Pakomostaan paynyo ni Gayo a iyaw mangpadpadagosaya dyaken, kan iya paw akin bahayaya so paychichepan daya no manganohed. Pakomostaan na paynyo ni Erasto a trisoriro no gobyirno do dya a syodad, kan magpakomosta pa dyinyo si kaktehanaw ta a si Kwartos.

[²⁴ Myan pakono dyinyo a tabo parabor ni Āpo ta a si Jeso-Kristo. Amen]†

No Kapanawdyan A Dasal

† 16:24 16:24 Nyaya birsikolo, ki aba do kadwan a manyoskripto mana tolas.

²⁵ Madaydayaw pakono si Āpo Dyos! Ta maynamot do panakabalin na, ki maparin na a payiten kapanganohed nyo tan maybibyay kamo sigon do Maganay a Dāmag a maynamot di Jeso-Kristo a iyaw inkasaba kwaya dyinyo. Ta aran naitayo nyaya a Maganay a Dāmag a yapod nanma pa a araw, ki sichangori, inpakatoneng no Dyos dyaten.

²⁶ On, malawag a maboya taw nyaya do intolas da saw no propita saw do Masantwan a Tolas, ta inkeddeng no abos pandan a Dyos a maipakatoneng Maganayaya a Dāmag a maynamot di Kristo dyirad tabo a nasnasyon do lobongaya tan manganohed sa tabo tawotawo dya.

²⁷ Sichangori, maynamot di Jeso-Kristo, madaydayaw pakono a abos pandan si Āpo Dyos, ta iya lang myan so sirib a makapatak so tabo! Amen.

No Manoma A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Korinto No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Iyaw nya Korinto do kachimpo ni Pablo, ki asa rakoh a syodad do probinsya a Akaya a asa a probinsya do pagtorayan Roma do kaychowa. Iyaw nyaya, ki sigod a tana da no Griego saw a tawotawo a sinakop dan taga Roma. Myan paw rakoh a pagpondwan da kan aro saw magnignigosyo daw. Nyaw naynamotan na a siraw tawotawo saw a yapo do matatarek a tana, ki pirmi sa mawara daw, kan myan dyiraw yononot da didyosen da a matatarek.

Oyod a nagdindinamag syodadaya do kāron marahet a kaparin kan makabābaba saw a dadakay da. Mapapangas paw tawotawo daw, kan nawri lang chabalay daw bokod daw a kinaragsak. Myan pa do dawriw aro a kakpekpehan da a pagdaydayāwan da so matatarek saw a didyosen da. Nyaw paynamotan no kāron pasken da a pangsilibrar da so didyosen da saw. No gagāngay a pinariparin da do paspasken dāya, ki mitchan sa so karni dan pinarti daw a binyay a indāton dad didyosen da.

Do nakapagbyahyaw ni Pablo a nangay a nangiwaras so Maganay a Dāmag do matatarek a tana, narapit naw nyaya syodad a Korinto. Nakaasa a katawen kan godwa do dya yanan (Ara. 18:1-18). Maynamot do innanawo naw do kayan naw do Korinto, aro saw nanganohed di Jeso-Kristo, naten dana siraw dyaw a Jodyo.

Do nakakarwaw ni Pablo dyira a nangay do Epeso, myan saw matatarek a nangay a nangnanawo dyira. No asa dyira, ki si Apolos, asa manganohed a yapod Egipto. Iyaw nyaya a Apolos, ki asa masirib a tawo a mayit so kapanganohed. Midyo a nahay si Apolos do dawri a nangnanawo dyira a maynamot do chirin Āpo Dyos (Ara. 18:26-28; 1 Kor. 3:4, 16:12; Tito 3:13).

Do kayanaw ni Pablo do Epeso, myan saw tawo a yapod Korinto a nangay dya (16:17-18), kan myan pinanaybi da a tolas dan nanganohed saw do Korinto. Do nakarawataw ni Pablo so nawri a tolas da, ki tinbay na sa, kan iya danaw nyayaw Manomaya Korinto a tolas na dyira.

An basāen taw tolas naya, maboya ta aro chinaskah ni Pablo a maynamot dyira. Natonngan ni Pablo a pinachimadekeyan daw toray na a asa apostol, kan pinayparin daw inawan da a akmay kasisitaan (4:8). Chakey da pagparangan a siraw kosto so sirib mana kapakaāwat. Binata dan kadwan dyira a siraw no oyod a pawnonoten no Ispirito Santo, ki si Pablo, ki engga (9:2). No kaoyodan na, ki akmay adekey paw kapakaāwat da so naispiritwan a byay (11:22). Kayarig da paw tagibi a maysepsep so gātas (3:2).

Do nyaya a tolas, ki nyaw gondaway ni Pablo a nanginanawo dyira so maynamot do kapagornos da an maychipeh sa a magdaydayaw do Dyos. Pinaydabdab na sa a maynamot do kapaydidiman daw (1:10-13) kan maynamot do kasaraw daw an magkomonyon sa (11:18-34).

Innanawo na pa dyiraw maynamot do kapaybidyaw ni Āpo Jesus do lobongaya. Sigon do inpaltiing no Ispirito di Pablo, intolas na paw maynamot do inawan ta a nahta an mailabeng, ki anchan magongar dana, syimpri, mahta paba kan polos dana dya madiman (15:42). Nyaw taywaras mapakaskasdaaw a maparin anchi dyirad manganohedaw di Āpo Jesus.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-9

No Kapaydidiman Da Do Kakpekpehan 1:10-4:21

No Maynamot Dyirad Nakagatosaw 5:1-5:13
 No Kapangidarom So Kakakteh A Manganohed 6:1-6:11
 No Kapanganawo A Maynamot Do Inawan Tawo 6:12-6:20
 No Kapanahes A Maynamot Do Kapachikabahay 7:1-7:40
 Siraw Kanen A Naidaton Do Didyosen 8:1-11:1
 No Kapagdalongdong Do Chinban 11:2-16
 No Komonyon 11:17-34
 No Sāgot Saw A Itoroh No Ispirito Santo 12:1-14:40
 No Kapagongar 15:1-58
 Iyaw Sidong Dyirad Kakakteh Do Kapanganohed 16:1-4
 Siraw Plano Ni Pablo 16:5-12
 No Kapanawdyan A Kapangdaw Kan Pakatoneng 16:13-24

No Manoma A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Korinto

Pakatoneng

¹ Yaken si Pablo a nakayapwan nyaya tolas, kan yapo pa di Sostenes a kakte ta do kapanganohed. An yaken, ki maynamot do keddeng ni Apo Dyos, ki tinongdo na yaken a mayparin a asa a apostol ni Kristo Jesus.

² Itolas namen nyaya dyinyo a manganohed do Dyos a myan do syodad a Korinto, inyo a tabo a pinayparin no Dyos a masantwan a tawotawo na a maynamot do kapachichasa nyo di Kristo Jesus kontodo dyirad tabo saw a tawotawo do aran dino a magdaydayaw di Jeso-Kristo a Apo ta a tabo.

³ Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapod Apo Dyos a Amang ta kan yapod Apo Jeso-Kristo.

No Kapagyaman Ni Pablo A Maynamot Do Parabor No Dyos

⁴ Pirmi ako a magyamyaman do Dyos a maynamot do paraboraya a intoroh na dyinyo a maynamot do nakapachasa nyo na di Jeso-Kristo. On, ibhes kwabaw magyaman do Dyos a maynamot dyinyo.

⁵ Ta maynamot do kapachasa nyowaya di Jeso-Kristo, ki binindisyonan naynyo no Dyos so rakoh kan marahem a kapakaawat a maynamot do oyod, as kan pinarakoh naw sirib nyo a mangichirin so maynamot dya.

⁶ On, siraw nyaya bindisyon ni Apo Dyos dyinyo, ki siraw mangpaneknek a minyamot dana dyinyo kapangasaba namenaw dyinyo do kachwaw a maynamot di Kristo

⁷ tan abo pagkorangan nyo do naispiritwan saya a sāgot do kayan nyowaya a matodyo a mangnanaya so kawaraw anchi ni Apo ta a si Jeso-Kristo.

⁸ On, nāw nanchi ni Apo Dyos a mapayit so kapanganohed nyo tan abonchiw pakapilawan nyo do dawri a araw a kangay anchi ni Jeso-Kristo a Apo ta,

⁹ ta mapagtalkan si Apo Dyos a nanawag dyinyo a nachichasa do Anak naya a si Apo ta a si Jeso-Kristo.

Iyaw Dyaw A Kapagtononos No Iglisya

¹⁰ Sichangori, kakakteh, maynamot do kalintegan a myan do ngaran ni Apo Jeso-Kristo, machichasi ako dyinyo a magtotonos kamo a tabo. On, masisita a abo pakono kapaydidiman dyinyo, basbali a magkakaawatan

kamo pakono a tabo tan sakangwan masa kamo do kapangtokto kan panggep nyo.

¹¹ Inbilin ko nyaya dyinyo a maynamot ta nadamag kwaw do kadwan saw do pamilya ni Kloe a ari kono kapaydidiman dyinyo a kakakteh.

¹² No batan kwaya sya, ki maynamot ta matatarek kamo kono do kapakaawat, ta batahen kono no kadwan a, “Rarayay na yaken Pablo.” As batahen kono no kadwan dyinyo a, “Rarayay na yaken Apolos,” as siraw kadwan saw, “Rarayayaw yaken Pedro,” As siraw kadwanaw, batahen da kono a rarayay das Kristo.

¹³ Pakawanan kamo a kakakteh! Kāro pan napaychakarwan nyos Kristo? Yaken a si Pablo, ki nadiman akori do kros a maynamot dyinyo, mana nabonyagan kamori tan nayparin kamo a nanawhen ko? Polos!

¹⁴ Magyaman ako di Āpo Dyos, ata, abaw binonyagan ko dyinyo, malaksid da Krispo kan Gayo.*

¹⁵ On, abaw matarek a binonyagan ko, ta angwan batahen kadwan dyinyo a nabonyagan kamo do ngaran ko.

¹⁶ Ay on sawen, binonyagan ko pa si Estepanas kan pamilya naw. Manakem ko pabaya an ara paw matarek a binonyagan ko.

¹⁷ Ta tinoboy aba yaken Āpo Jeso-Kristo tan mangay ako a mamonyag, an dya mangay a mangikasaba so Maganay a Dāmag. Asa pa, inosar kwabaw nainlobongan a sirib do kapaychirin kwaya tan dyi kwa payparinen a abos sinpaspangan nakadimanaya ni Kristo do kros.

No Sirib No Tawo, Ki Sirib Aba Do Pangrokodan No Dyos

¹⁸ Ta siraw tawo saw a ito danaw kangay dad abos pandan a dosa a maynamot do kabon kapanganohed da do nakadimanaw ni Kristo do kros, ki tod da dyābat kan batahen da a sinsinan nawri a nanawo. Ki yaten a maisalsalakan, ki mailasin ta a maynamot do nakadimanaw ni Kristo do kros, ki inpaboya ni Āpo Dyos panakabalin na a mangisalakan.

¹⁹ Akmas inpatolasaw no Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, “Rarayawen konchiw sirib da no mamasirib, kan ibidang konchi a abos sinpaspangan no kapakaawat dan nakaadal saya so aro.”†

²⁰ An komwan, aryoriw siribi no sirib da no mamasirib saw kan siraw mangnanawowaw so linteg mana siraw maganay saw a magdidibati. Aba, ta inpaboya ni Āpo Dyos a abos sinpaspangan siribaya do lobongaya.

²¹ Ta sigon do kasiribaya no Dyos, maparin aba no tawo a tokoden si Āpo Dyos do bokod na pangtoktwan, bashāli a pinanggep na a isalākan nanchiw tawotawo saw a manganohed do Maganayaya a Dāmag a iyaw ikaskasaba namenaya a batan kadwan a abos sinpaspangan.

²² Ta siraw Jodyo saya, ki chakey daw milagro a pamaneknek sabbay a anohdan da. As siraw Dya-Jodyo, ki kinasirib chakey da.

²³ Ki an yamen, ikasaba namen nakadimanaw ni Kristo do kros, iyaw minsahyaya a pakachichadan dan Jodyo kan maibidang a abos sinpaspangan dyirad dyi saw a Jodyo.

²⁴ Ki yaten a tinawagan ni Āpo Dyos a nayparin a tawotawo na, aran Jodyo ta mana Dya-Jodyo, ki chapatak ta a si Kristo danaw pakaboyan so kabileg kan kasirib ni Āpo Dyos.

²⁵ Ta no hahawen tawo a sinsinan do kapangtokto no Dyos, ki masirsirib paw nawri kan katotohosan a sirib no tawo. Masaw dyirad hahawen da

* **1:14 1:14** Si Krispo, ki iyaw pangolo dan manganohed saw do Korinto (Ara. 18:8). As si Gayo, ki pinadagos nas Pablo do kayan naw do Korinto (Roma 16:23). † **1:19 1:19** Isa. 29:14

saya akmay kakapsotan no Dyos, ki matodatodah aba polos a rawahen ayit no tawo.

²⁶ Nakmen nyo a kakakteh, an maypāngo kayayan nyo do nakatawagaw dyinyo no Dyos. Sigon do panirigan tawo, papere lang dyinyo masirib a yapod sirib no tawo mana manakabalin mana malatak do salapen tawo. Oyod abawri?

²⁷ Ta siraw bawo no tawotawo do lobongaya a abos sinpaspangan, ki siraw pinidi no Dyos a pangasnesnek siras mamasirib saw do lobongaya. As siraw bawo no tawotawo a makapsot, ki siraw pinidi ni Āpo Dyos tan asnesnekan na saw bawo no lobong a mayit.

²⁸ Masaw, siraw inbidang no tawotawo a sinsinan mana maoy-oyaw mana abos sinpaspangan do lobongaya, ki pinidi sa ni Āpo Dyos. On, pinidi no Dyos siraw nyaya sinsinan a tawo tan ipaboya na a abwa polos siribin ibidang no tawo do lobongaya a masisita dyira.

²⁹ On, pinarin naw nyaya tan abaw maparin a pagpangas no tawo do salapen no Dyos.

³⁰ Ki aran komwan, inhap na yaten a pinachasa no Dyos di Jeso-Kristo. Pinayparin ni Āpo Dyos a iyaw pakayapwan kasirib ta. Maynamot di Kristo, napalinteg ta na do salapen no Dyos, as kan nayparin ta a masantwan a tawotawo na. On, maynamot lang di Jesus, maisalakan ta na do abwayas pandan a dosa.

³¹ As dawa, parinen ta pakono a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “No makey a magpangas, ayket, machita nawri pakono ipangas naw pinarinaw no Dyos ah.”[‡]

2

No Nanawo Ni Pablo A Maynamot Di Kristo

¹ Kakakteh, do dāmo kwaw a nakangay dyinyo a nangikasaba so inpakatoneng no Dyos a maynamot di Kristo, ki inosar kwabaw mararahem saw a chirin mana sirib no tawotawo.

² Ta do kayan kwaw dyinyo, ki inranta kwaba polos a myan matarek a inanawo ko, an dyi lang a maynamot di Jeso-Kristo kan naten dana do nakadiman naw do kros.*

³ On, do nakangay kwaw dyinyo, ki akmay mapaw ako na, as kan myan kapamirpir ko do kāmo ko, ta angwan dyi kwa matongpal bilinaw ni Āpo dyaken.

⁴ Asa pa, do nakapangnanawo kan kapangasaba kwaw dyinyo, ki inosar kwabaw makaawis saw a chirichirin a yapod nainlobongan a sirib tan mapilit kamo a manganohed. Ay engga, basbāli a nangnanawo ako a pachirayayan bileg kan panakabalin no Ispirito no Dyos.

⁵ Ta an komwan, iyaw kapanganohed nyo, ki machinareng aba do kasirib no tawo, an dya iyaw panakabalin no Dyos.

No Kasirib No Dyos

⁶ Ki aran komwan, ki alit na maychirin ako so nainsiriban dyirad natwan danaya do kapanganohed. Ki iyabaw kasiribaya no madamaya a chimpō mana iyaw siribaw no mangitoray saya sichangori do lobongaya a mawsewsep dana so panakabalin.

⁷ No siribaya a inanawo ko, ki iyaw malimedaya a plano ni Āpo Dyos a nangiraman dyaten do makaskasdaaw a gloria na. On, inkeddeng ni Āpo

[‡] 1:31 1:31 Jer. 9:24; 2 Kor. 10:17 * 2:2 2:2 Gal. 6:14

Dyos nyaya a plano na do sakbay pa pinarswa naw lobongaya a aran dyi na inpakatoneng dyirad nanma saw a tawotawo.

⁸ Aba dyirad magtotoray saya sichangoriw nakaawat so nyaya a kinasirib no Dyos. Ta an naawatān da sawen, inlansa daba do kros si Kristo a Āpo a katotohosan.

⁹ On, maawatān daba polos a akmas naitolasaw do Masantawan a Tolas a kāna,

“Iyaw dyi pa naboya kan nadngey no tawo, as kan iyaw dyi daw a hahawen a maparin, ki nawriw insagāna no Dyos dyirad madawaw dya.”[†]

¹⁰ Ki aran komwan plano no Dyos, ki alit na a inpakatoneng na dyaten nya palimed na a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo. Ta no Ispiritwaya no Dyos, ki matokod na tabo aran siraw mararahem saw a plano no Dyos.

¹¹ Ta aran yaten a tawo, ki abaw makapatak so myan do aktokto no katakatayisa, an dya iyaw bokod ta lang a pangtoktwan. Komwan si Āpo Dyos, ta moyboh a iyaw Ispirito naw makapatak so pinangtoktwan na.

¹² Ki yaten a manganohed, no Ispirito a rinawat ta, ki yapo aba do lobongaya, an dya yapod Dyos tan maawatān ta tabo parabor na saya dyaten.

¹³ As dawa, do kapangnanawo namenaw so maynamot di Āpo Dyos, ki inosar namen abaw siribaw a yapod tawotawo. Ta no inosar namen, ki siraw naispiritwan a minsahi a innanawo no mismwaya a Ispirito no Dyos.[‡]

¹⁴ Ki siraw tawo a kabwan Ispirito no Dyos, rawaten dabaw rigalo saya no Ispirito no Dyos, ta inbidang daw nyaya a abos sinpaspangan dyira. Maawatān dabaw kapateg daw, ta iya lang Ispirito no Dyos myan so panakabalin a mangipaawat so nyaya.

¹⁵ Ki iyaw tawowaw a myan so Ispirito no Dyos, maparin naw mangeddeng so kapateg no tabo an maganay sa mana engga. Ki iyaw tawo a abo dyaw no Ispirito no Dyos, ki maparin nabaw mangokom so tawowaw a yanan Ispirito no Dyos, ta abaw kapakaawat na a maynamot do dawri.

¹⁶ Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna,
“Sino makapatak so aktokto no Dyos?”

Sino makaparin a omnanawo sya?”[§]

Ki aran komwan, yaten a manganohed, ki myan dana dyaten aktokto ni Kristo.

3

Siraw Mawged Paw Do Kapanganohed Da

¹ No kaoyodan na kakakteh, ki do kayan ko paw dyinyo do nakarahan, naychirin akwaba dyinyo so akmas nakapaychirin kwaw dyirad tawo saw a nakneb dana do Ispirito no Dyos. No nakapaychirin ko dyinyo, ki akmas gagāngayaw a kapaychirin ko dyirad tawotawo saw do lobongaya a adekey pa do kapanganohed.

[†] 2:9 2:9 Isa. 64:4   [‡] 2:13 2:13 Mana “As dawa, do kapangnanawo namen, inosar namen abaw chirin a yapod sirib no tawo, basbāli a siraw chirin a innanawo dyamen Ispirito no Dyos. Ilawlawag namen maynamot do Dyos dyirad tawotawo saw a yanan Ispirito no Dyos.”   [§] 2:16 2:16 Isa. 40:13; Roma 11:34-36

² Mayarig kamo do tagibi, ta gātas paw inpasepsep ko dyinyo a maynamot do dyi nyo a kaawātan so mararahem pa saw a nanawo. As sichangori, ki ari kamo payad nakasagāna koman so matwa.

³ Ibahey ko nyaya dyinyo a maynamot ta manda sichangori, ki nainlobongan payaw kapangtokto nyo kan dadakay nyo. Oyod nyaya, ta no pakaboyan a tawotawo na paynyo no lobongaya, ki siraw dadakay nyo saya a kapaysin-aapal kan kapaydidiman. An komwan kamo, ki nawriw pakaboyan a maybiyay kamo pa a magtongpal do dadakayaya no lobong. Oyod abawri?

⁴ Ta an myan makabata dyinyo a kāna, “Oy, an yaken, ki rarayay na yaken Pablo,” as myan kadwan a makabata sya a kāna, “Rarayay na yaken Apolos,” mangipaboya abawriw a nainlobongan paw dadakay nyo?

⁵ Iktokto nyo nyaya: Sino a oyod si Apolos, kan sino ako a si Pablo? Mayengay kami abawri a tobotoboyen lang no Dyos a inosar no Dyos tan nawriw naynamotan nakapanganohed nyowaya? On, ta kāda asa dyamen, ki parinen namen intalek saya no Dyos dyamen a tarabako.

⁶ Iyarig koynyo do asa a bengkag. Yaken naymoha so chirin no Dyos dyinyo, as si Apolos nangsibog, ki si Āpo Dyos danaw nangparakoh sya.

⁷ Masisita abaw maymohaw mana iyaw mangsibsibogaw sya. No masisita, ki si Āpo Dyos, ta iyaw maparakoh sya.

⁸ Abaw naytarkan da no naymohaya kan nangsibogaya, ata pariho sa do salapen no Dyos, ki magon-gonaan sanchi sigon do pinarin katakatayisa dyira.

⁹ Ta an yamen, ki makakayban kami a maytaytarabako a magsirbi do Dyos. As an inyo, ki maiyarig kamo a pinakabengkag no Dyos.

No Pangarig A Maynamot Do Kapatnek So Bahay

Maiyarig kamo pa do asa bahay a patneken no Dyos.

¹⁰ Maynamot do nakaosar kwaya so sāgot no Dyos dyaken, naytarabako ako a akmay asa sanay a mapatnek so bahay. Inplastar ko kosto a pondasyon, kan matatarek sanchiw tawotawo a omtongtong sya. Ki aran komwan, machita a siaanad kāda tawo, kan machita a kosto kapaytarabako na,

¹¹ ta abaw matarek a osaren tawo a pondasyon, an dya iya lang inosaraw ni Āpo Dyos a si Jeso-Kristo.

¹² Tongtongen ko pangarig kwaya a maynamot do kapamatnek so bahay. Myan saw mangosar so balitok, pirak, mana mapapateg saw a bato do kapamatnek daya do hapotaya no pondasyonaya. Ki siraw kadwan saya, ki kayo, bochid, mana garamiw osaren da.

¹³ Ki do arawaw anchi a kapangokom ni Āpo Dyos so tabon tawotawo, ki maiparang anchiw natarabakwan katakatayisa. Ta iyanchiw apoyaw do dawri a chimpō, ki nawrinchiw pangtenneb so klasi no tarabako a pinarin katakatayisa.

¹⁴ An malasatan naw apoyaw no nawri a napatnek do hapotaw no pondasyon, magon-gonaan anchiw nawri a tawo.

¹⁵ Ki an masosohan tarabakwaw no asa tawo, ayket, mabo nanchiw gon-gona na. Ki aran komwan, ki maisalakan anchi a akmas asaw a tawo a nakalāsāt do nakanamayaw a bahay na, ta apabaw pakaboyan so tinarabakwan naw.

¹⁶ Sichangori, chapatak nyo abawri a inyo a tabo a manganohed, ki mayarig kamo do timplo a yanan no Dyos, as kan omyan danaw Ispirito no Dyos dyinyo?

¹⁷ As dawa, rarayawen anchi no Dyos aran sino a mangrarayaw so timplo na. Ta no timplo no Dyos, ki naibidang dana masantwan a yanan, as kan inyo, ki maibidang kamo na a timplo na.

Abos Sinpaspangan Do Dyos Siribi No Tawo

¹⁸ Allilawen nyo abaw inawan nyo ah. An myan makabata masirib a maynamot do kinasiribaya no lobong, maganaganay pa adayo an tadyichokodan nawri a tawo iyaw siribaya tan rawaten naw oyod a sirib a yapod hanyit.

¹⁹ Ta do salapen no Dyos, tabo a ibidang no lobongaya a kinasirib na, ki abos sinpaspangan dya. Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Osaren no Dyos sidap daw no maysinsisiribaw a mismo da pakaridosan.”*

²⁰ Asa pa, “Chapatak ni Āpo a abo sirsiribi no kapangtokto da no mamasirib saya do lobongaya.”†

²¹ As dawa, abo pakono tawo a mangpipangas so kaparin no tawo. Ta no kaoyodan na, ki intoroh ni Āpo Dyos dyinyo tabo pinarswa na.

²² On, dyira nyo tabo. Ta aran si Apolos kan si Pedro, mana yaken, ki tinoboy ni Āpo Dyos yamen a magsiribi dyinyo. Masaw do lobongaya, byay, kan kadiman, siraw myan sichangori mana aran āngo a maparin do masakbayan, ki dyira nyo sa tabo.

²³ As dyira naynyo ni Kristo, as si Kristo, ki dyira no Dyos.

4

No Kapagsiribi Dan Apostolis

¹ As dawa, kakakteh, komwan pakono myan do aktokto nyo. Machita a ibidang nyo a yamen, ki pachirawatan ni Kristo, ta yamen nakedngan a mangnanawo so oyodaya a dyi na inpakatoneng no Dyos do nakarahan.

² Ki chapatak nyo na a machita mapagtalkan asa a pachirawatan an italek ni āmo naw pagrebbengan na.

³ Ki an yaken, ki abaw bibyang ko an osisaen nyo yaken. On, ta abaw bibyang ko do aran sino a makey a mangosisa dyaken. Ta aran mismo kwa inawan, ki mabata kwaba maganay ako mana dya kwa maganay.

⁴ Yaken, ki manamonamo aktokto ko. Ki aran komwan, ki nawri abaw mangipaneknek a abo gatos ko, ta si Āpo Dyos lang mangikeddeng so nawri, ta iya lang myan so rebbeng a mangokom dyaken.

⁵ As dawa, mangokom kamo aba sakbay no arawaw a naikeddeng, ta si Āpo anchiw mangokom anchan mawara. Panayahen ta a iyaw mapantad siras naitayo saya a myan do aktokto kan tabo panggep do poso da no tawotawo. As do dawrinchi, ki marawat anchi no katakatayisaw itorohaw ni Āpo Dyos a gon-gona na sigon do pinarin naw.

⁶ Changori a kakakteh, inosar ko a pananahan ko kayayan namenaya kan kakteh si Apolos tan machinanawo kamo do tabo chakey a batahen naitolasaw kaychowa do Masantwanaya a Tolas. Tan komwan, ki abaw mangipangas so kadwan, as oyawen naw kadwan.

⁷ Ta sino kono napayparin dyinyo a myan so nachitarkan do kadwan? Si Āpo Dyos abawriw nanoroh so tabo a myan dyinyo? An komwan, āngo ta mapapangas kamo a akma inyo nakayapwan no nawri sa kasirib nyo? Ay samna!

* 3:19 3:19 Job 5:13 † 3:20 3:20 Sal. 94:11

Abaw Sirbi No Pangas

⁸ Taywara kamo naya! Iktokto nyowaya a myan dana dyinyo tabo machita nyo kan nakneb kamo na do panakabalin no Ispirito. On, akmaw nayparin kamo na a magāri do pagtorayan no Dyos, ki an yamen, ki engga pa. Maganay āno an oyod a magāri kamo na tan aran yamen, ki mairaman kami a machipagtoray dyinyo?

⁹ Ki enggaya, ta sigon do kaboya ko sya, ki yamen a apostolis, ki pinayparin yamen ni Āpo Dyos a kabobodisan a akma siras tawotawo saw a naikeddeng a madiman do salapen aro a tawo. On, nayparin kami a akmay pakaboyan no tawotawo kan siraw aanghilis saw.

¹⁰ Maynamot di Kristo, naibidang kami a masalanga. As inyo, ki no myan do aktokto nyo, ki akma kamo masirib dana do kapanganohed nyo di Kristo. An yamen, ki naibidang kami a abos panakabalin. Ki an inyo, ki engga, ta mayit kamo kono. Maoy-oyaw kami, ki maidaydayaw kamo kono. Ay samna!

¹¹ Manda sichangori, ki mapteng kan mawaw kami. Rotrot laylay namen, kan makabkabil kami, as kan abaw bahay namen.*

¹² Igaget namen maytarabako tan myan chabyay namen. An myan mangabay dyamen, ki mangdaw kami so bindisyon no Dyos dyira. Masaw an palidyaten da yamen, ki anōsan namen.

¹³ An parahrachten da yamen, ki machikapya kami. Ki aran komwan kami, ki alit na naibidang kami a paypohan dan tawotawo. On, manda sichangori, ki naibidang kami a akmay lapos a tod kami a machipanglalang do tanaya.

Si Pablo Pinakaāmang Da Do Kapanganohed Da

¹⁴ Kakakteh, iyaw nya tolas ko, ki intolas kwaba tan asnesnekan koynyo, an dya maynamot ta chakey koynyo a bagbagaan a chadaw kwa anak ko.

¹⁵ Ta aran mabidang pabaw kāro da no mangay saw a mangaywan so kapanganohed nyo di Kristo, ki alit na pa a asaw āmang nyo. Ta no kapaybibyay nyowaya a machasa di Kristo Jesus, ki nayparin ako a āmang nyo do nakaiyangay kwayas Maganayaya a Dāmag dyinyo.

¹⁶ As dawa, machichāsi ako dyinyo a machitaha kamo pakono dyaken.

¹⁷ Nyaw paynamotan naya a toboyen ko dyinyo daw si Timoteo a mapagtalkan kan oyod ko so chadaw a anak ko di Āpo. Ipanakem nanchi dyinyo kabibyay a onotan ko do kapanganohed kwaya di Kristo Jesus. Siraw nya sayaw inanawo ko do tabo iglisya do aran dino.

¹⁸ Chapatak ko na a mayolong dana saw kadwan dyinyo daw, ta akmay batahen nyo a dyi ko nayno a sarongkaran.

¹⁹ Bāli, ta an ipalōbos ni Āpo, mahay aba a yaken dananchi a mismo mangay daw. Yaken danaw machisalap dyirad sin-gaganay saw daw, ta chiban ko an āngo maparin da a dya mandad kapaychirin lang.

²⁰ Ta do pagtoryan no Dyos, ki kapaychirin aba lang masisita, an dya panakabalin a mangpaneknek a oyod a myan Dyos dyaten.

²¹ As dawa, āngo chakamey nyo? Mangay akori a magbaot dyinyo, mana mangay ako a napno so adaw kan kapakombaba a mangahwahok dyinyo?

5

Siraw Maygaygatos Do Iglisya

* 4:11 4:11 Ara. 16:23; 2 Kor. 6:5; 11:23-33

¹ Changori, myanaw naipadamag dyaken a kaoknod konon asa mahakay baket ni amang na a iyaw magsyomanaw sya. Iyaw nawri, ki asa kita no marahet a makabababa, ta aran siraw dyi saw a mammo do Dyos, ki aba dyiraw madongso a komwan so dadakay.

² Imbes a magmamayo kamo pakono a maynamot do nyaya a namarin, as kan pasyayen nyo namariparinaya so komwan do kakpekpehan nyo, ki enggaya, basbalyaya a maykoykospag kamo.

³ Ta aran abo ako dyinyo daw do inawan ko, ki akmay myan ako dyinyo, ta kanayon a myan kamo do aktokto kan kapaydasal ko. Asa pa, maynamot ta pinidi na yaken ni Apo Jesus a pinakainawan na, ki inokom ko na do salapen Apo Dyos nawri a tawo a mamarin so makasnesnek.

⁴ As dawa, anchan maychichipeh kamo, as myan dananchiw panakabalin ni Apo Jesus dyinyo, ki ibidang nyo pa a myan ako dyinyo.

⁵ On, anchan maychichipeh kamo, ki nya pakono parinen nyo: Iparawat nyo nawri a tawo di Satanas tan lidyalityaten naw inawan nawri a tawo.* Ta an komwan, anggo nchan magbabawi, ki maisalakan anchiw ispirito na anchan marapit arawaw a kapaybidi ni Apo.

⁶ Ay samna! Maganay abaw kapagpangas nyowaya. Chapatak nyo abawri iyaw panyinyirinaw a kana, "Dekey lang a yapo, ki pabsogen naw rakah a natimpla a arina?"

⁷ As dawa, machita a pakarohen nyo naw adanaw a kaparin nyo a gatos a mayarig do yapo† tan komplito danaw kadalos nyo do salapen no Dyos. Tan komwan, ki akma kamo nas natimplaw a arina a abos yapo a akmas tinapayaw a inosar no Jodyo saw do kaychowa do pistaen daw a Nakahabas no Anghil no Dyos. Ta madalos kamo na do salapen no Dyos a maynamot do nakaidatonaw ni Kristo so byay na do kros a mayarig do naidatonaw a karniro a para dyaten a tabo.

⁸ Dawa, do kapachipista ta do dyaya a pista, pakarohen ta pakono tabo marahet a kapangtokto kan kaparin do kabibyay ta a akmas kapakaro dan Jodyo so yapo do bahay da. As nawriw maganay a kaparin taw kasingpet kan oyod a akmas tinapayaw a abos yapo.

⁹ Intolas ko na dyinyo do nakarahan‡ a machisagel kamo aba dyirad maychakatekateh saya machoknod a tawotawo.

¹⁰ Ki sirabaw maychakatekatehaw a machoknod, mayagom, manakanakaw, kan siraw magdayawaw do didyosen do lobongayaw chakey kwaya batahen, ta maditchanan nyo sabaw nyaya, an dyi kamo a komaro a golpi do lobongaya.

¹¹ No chakey kwa batahen do tolas kwaya, ki iyaw dyi nyo a kapachiraman dyirad makabataw a nanganohed sa, ki parinen daw kapachakatekateh a machoknod, kapayagom, kapagdayaw do didyosen, kaparaherahet, kapaybobok, mana kapanakanakaw. Kayrayay nyo saba, polos a aran kapachihanghang lang dyirad komwan saya tawo.

¹²⁻¹³ Abaw karbengan ko a mangokom siras dyi pa saya a manganohed di Kristo. Si Apo Dyos anchiw mangokom sira. Ki an yaten, taywaran dya myan kalintegan ta a mangokom siras rarayay ta saya do iglisya? Ta akmas

* 5:5 5:5 No chakey na batahen, "Iparawat nyo nawri a tawo di Satanas," ki "iyaw kapakaro sya do kakpekpehan." Ara. 5:1-10; 1 Tim. 1:19-20 † 5:7 5:7 Iyaw dadakay no Jodyo do Pista no Nakahabasaw no Anghil, ki machita a pakarohen da tabo yapo a myan do bahay da sakbay no kapangdilan da so karniro daw a akmas bilinaw ni Apo Dyos do Eksodo 12. No yapwaya, ki maiyarig do gatos. ‡ 5:9 5:9 Nabo dana dyaten sichangori iyaw oyodaw a damo a tolas ni Pablo dyirad Korinto.

naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Paksyaten nyo saw marahet saw so dadakay a tawo do grupo nyo.”§

6

No Kapangidarom So Kakteh Nyo A Manganohed

¹ An myan paynamotan asa kakteh a mangidarom so kapayngay na a manganohed, masnek paro aba a mangidarom do pangokoman daw no dyi pa saw a manganohed? Do salapen dabawri no tawotawo no Dyos pangidaroman na sya?

² Chapatak nyo abawri a siranchiw tawotawo saw no Dyos mangokom so tabo tawotawo do lobongaya? * As dawa, an inyonchiw mangokom so lobongaya, āngo ta dyi nyo a marawa a paysonongen dekey saya lang a riribok?

³ Chapatak nyo abawri a yaten anchiw mangokom siras anghilis? Ki an komwan anchiw kabaelan ta, masyirto a marawa ta saw dedekey saya lang a bānag do kabibiyay taya sichangori.

⁴ As dawa, an myan komwan dyinyo a kāsō, āngo ta iyangay nyo dyirad tawotawo saya a dya manganohed a dya pagtalkan no iglisya?

⁵ Ay samna! Oltimwaya makasnesnek! Apabawri a polos masirib dyinyo a makapaysonong so paydidimanan makakakteh do kapanganohed?

⁶ Ki inyowaya idarom nyo kakteh nyo tan siraw dyi saya a manganohed mangokom sya. Pakawanem!

⁷ Rakoh riro nyo do kapangidardarom nyowaya so katakatayisa dyinyo, kan akma kamo nayaw naābak do marahet. Maganaganay āno an ibtoran nyo tawo saw a mamarin so marahet dyinyo? Bāli dana an kositen daynyo, basta dyi nyo sa idarom.

⁸ Imbes pakono a parinen nyo maganay do katakatayisa dyinyo a manganohed, ki enggaya, basbalyaya a inyo a mismo mamarin so marahet kan mangkosit a aran mismo a kapayngay nyo do kapanganohed. Ay samna!

⁹ Chapatak nyo abawri a siraw maygaygatos saw a tawotawo, ki polos a dyi sa makasdep do pagtorayan ni Āpo Dyos? Paallilaw kamo aba dyirad tawotawo saya a maychakatekateh a machoknod, mana magdayaw saya do didyosen, machikamalala saya, mana siraw bakla saya kan tomboy kan siraw maychakatekateh saya dyirad kapaypayngay da,

¹⁰ siraw manakanakaw, mayagom, maybobok, mana siraw maparaha-ahet, mana siraw mangag-agaw saw, ki syirto a abanchi dyira dyayaw machiraman do pagtorayan no Dyos.

¹¹ Chapatak nyo na a do nakarahan, ki komwan kadwan dyinyo. Ki sichangori, nadalosan kamo na do manglaposaya a gatos nyo, as kan napasanto kamo na do salapen no Dyos. On, napalinteg kamo na do salapen no Dyos a maynamot do kapachichasa nyo di Āpo Jeso-Kristo kan maynamot do panakabalin no Ispirito no Dyos a myan dyaten.

Masisita A Dayāwen Nyo Si Āpo Dyos Do Tābo Inawan Nyo

¹² Sichangori, myan saw kadwan dyinyo a makabata so nya a kāna, “Libri ako a mamarin so tabo chakey ko a parinen.”† Oyod nawri, ki tabo aba chakey nyo, ki kaganayan nyo. Ta an yaken, aran mabaywan akwaba

§ **5:12-13 5:12-13** Deot. 13:5; 17:7; 19:19; 22:21, 24; 24:7 * **6:2 6:2** Siraw tawotawo ni Āpo Dyos, ki myan dananchiw panakabalin da a mangokom so lobongaya anchan panawdyan araw. Dan. 7:22; Mt. 19:28; Lk. 22:28-30 † **6:12 6:12 1 Kor. 10:23**

do asa a kaparin, ki alit na parinen kwaba an adipenen na yaken nawri a kaparin.

¹³ Myan paw kadwan dyinyo a makabata sya a kāna, “Iyaw kanen, ki para do inawan, as komwan inawan para do kanen.” Oyod nawri, ki mayengay sanchi a rarayawen no Dyos. Ta iyaw inawan, ki nawri abaw kaosaran naw kapaychakatekateh a machoknod, an dya iyaw chakeyaw no Dyos. On, intoroh ni Āpo inawan ta tan magsirbi ta dya, as kan si Āpo danaw mangaywan sya.

¹⁴ Asa pa, pagongaren na panchi no Dyos inawan taya a maynamot do panakabalin na a akmas nakapagongar na si Kristo.

¹⁵ Chapatak nyo abawri a yaten a manganohed di Kristo, ki naibidang ta na partiš no inawan ni Kristo? An komwan, maparin tawri a pasyayen asa parti no inawan ni Kristo, as kaikāmang ta sya do inawan dan maglakwaw so asi da? Ay samna! Mapalobosan aba polos nawri!

¹⁶ Asa pa, chapatak nyo abawri a aran sino a machoknod do mabakes a maglako so inawan na, ki mayparin dana sa asa do inawan? Ta malawag a naitolas dana do Masantwan a Tolas a kāna, “As sira dadwa, ki mayparin sa a asa inawan.”[‡]

¹⁷ Ki aran sino a mangikāmang so inawan na di Āpo Jesus, ki machasa dananchi a naispiritwan.

¹⁸ Dawa, pachibawan nyo kapaychakatekateh a machoknod. Ta iyaw nya gatos a kapangmamabaw so asi, ki maikontra do mismo a katatawo nyo, kan akmaba so kadwan saya a gatos a mangrarayaw lang so inawan.

¹⁹ Chapatak nyo abawri a iyaw inawan nyo, ki yanan no Ispirito Santo a iyaw myanaya a intoroh no Dyos dyinyo? Dyira nyo abaw inawan nyo, ta dyira no Dyos.

²⁰ Ta ultimo a mangina iyaw pinangbayad na dyaten tan mayparin ta a tawotawo na, dawa, osaren ta pakono inawan ta a pangidayaw so Dyos ah.

7

No Kapanahes A Maynamot Do Kapachikabahay

¹ Changori, atbayen ko iyahes nyo saya do tolas nyowaya dyaken. Inyahes nyo a maganaganay āno, an dyi sa mayoknod mahakay kan mabakes?

² Ki anchi kamo ah. Tan maditchanan nyo kakompormyayan pangmamabawan nyos asi, maganaganay an kāda mahakay, ki myan bokod na a baket. Masaw do mabakes, ki myan bokod na a lakay.

³ Asa pa, itoroh pakono no mahakay rebbengen na di baket na. Komwan iyaw mabakesaw di lakay na tan mapnek dana sa a dadwa.

⁴ Iya pabaw mabakesaw matoray do bokod na inawan, an dyi pa iyaw lakay naw. Masaw do mahakayaw; myan karbengan no mabakesaw do lakay naw.

⁵ Dawa, inyo a myan dana so kabahay, maybayobayo kamwaba an maypasngen asa dyinyo, malaksid an myan tolag nyo a penpenen nyo pas dekey tan myan chimpno nyo a maydasal. Katayoka na, mayasngen kamo na, ta āngo nchan mapatawos ānos nyowaw, as masday kamo do solisog ni Satanas.

⁶ Ibahey ko nyaya dyinyo tan maawātan nyo a baywan ko abaynyo a mangabahay. Masaw a abaw bilin ko dyinyo a basta mangabahay kamo.

[‡] **6:16 6:16** Mana “As sira dadwa, ki mayparin dana sa a bayo a pamilya.” Gen. 2:24; Epe. 5:31

⁷ Ta no kaoyodan na, ki chakakey ko iyaw akmas sāgotaya a myan dyaken a mayparin a tabo tawotawo a dya mangabahay. Ki aran komwan, ki nawri abaw masisita a chakey ko, ta anohdan ko a myan sāgot no Dyos do katakatayisa. On, oyod a matatarek iyaw naisāgot do kāda tawo.

⁸ Sichangori, iyaw nyaw ibahey ko dyinyo a abo pas kabahay kan inyo a bālo: Maganaganay an tongtongen nyo dya mangabahay a akma dyaken.

⁹ Ki an dyi nyo a mapagpet inawan nyo, maganaganay an mangabahay kamo tan dyi kamo a omapoy do kapagarapaap.

¹⁰ As inyo a nakakabahay dana, ki myan bilin ko, kan yapo aba dyaken nyaya, an dya yapod Apo. No bilin ni Apo, ki komwan a dyi pakono a pasyayen mabakes kabahay na.*

¹¹ Ki an kaspangarigan machisyay, machita a dyi dana machikabahay do matarek. Maganaganay a adayo an mirwa dana machikapyo do kabahay naw. Komwan bilin ni Apo dyirad mahakayaw a dyi na pakono a pasyayen baket naw.

¹² Sichangori, myan ibahey ko dyinyo a nangabahay dana do kasakbay paw no kapanganohed nyo. Yaken nakayapwan nya; si Apo aba, ta abaw inbahey na a maynamot do nyaya. An dyi pa manganohed kabahay no asa manganohed a mahakay, nawri abaw paynamotan na mapasyay so baket naw, naten dana an makey a nāw na machirapa dya.

¹³ Masaw mabakes. An myan lakay na a dyi pa manganohed, naten an chakey na a nāw na machirapa dya, nawri abaw pambar no mabakes a mapasyay so lakay naw iyaw kabwaw no kapanganohed na.

¹⁴ Ta iyaw mahakayaw a dyi pa manganohed a nachikabahay dana do manganohedaw a mabakes, ki nairaman dana do bindisyon ni Apo Dyos a maynamot dya. Komwan an dyi pa manganohed mabakesaw a nachikabahay do mahakayaw a manganohed, nairaman dana do bindisyon ni Apo Dyos a maynamot do lakay naw. Ta an dya komwan, ki āngo nchan dyi sa maibidang anak daw do bindisyonaya no Dyos. Ki no kaoyodan na, ki mairaman sa do bindisyon no Dyos a maynamot do kapanganohed no inyapwan da.

¹⁵ Ki aran komwan, an iyaw dyaw a manganohed a kabahay mapasyay so kabahay naw a manganohed, nonolay nyo a parinen naw komwan. Tan komwan, mawayawayaan danaw manganohedaw do sigodaw a kari na. On, ata tinawagan na yaten no Dyos a maybibyay ta a sikakapyo.

¹⁶ Ta imo a manganohed a mabakes, chapatak mwaba an aranchi a imo pakayapwan kaisalakānan lakay mwaw. Masaw dyimo a mahakay a manganohed, ta āngo nchan imo pakayapwan kaisalakānan baket mwaw.

No Kapaybibyay Nyo A Akmas Chakeyaw No Dyos

¹⁷ Sichangori, no chakey na batahen chirin kwaya, ki tongtongen pakono no katakatayisaw maybibyay sigon do kayayan naw a intoroh no Dyos dya do nakatawag naw sya a manganohed. On, nyayaw paglintegang ko a inanawo ko dyirad tabo tawotawo saw a manganohed do tabo loglogar saw a nangayan ko.

¹⁸ Kaspangarigan, an nakogit asa mahakay do nakatawagaw sya no Dyos, machita paba a pakarohen naw pakaboyanaw so nakakogit naw. Ki an dya nakogit do nakatawagaw sya no Dyos, nāw narana pakono a dyi dana magkogit.

¹⁹ Ta abaw sinpangan na, an makogit kamo mana engga. No masisita, ki iyaw kapagtongpal so bilbilin no Dyos.

* **7:10 7:10** Mt. 5:31-32; 19:3-9; Mk. 10:2-12; Lk. 16:18

²⁰ Dawa, kāda asa pakono dyinyo, ki nāw na pakono do kayayan na sigon do intorohaw ni Āpo Dyos dya do nakatawag naw sya.

²¹ Kaspangarigan, an asa ka a adipen do nakatawagaw dyimo ni Āpo Dyos tan manganohed ka, bāli, mariribokan kaba a maynamot do dawri. Ki an myan gondaway mo a mayparin a mawayawayaan, pahabasen mo pabaw nawri a gondaway mo.

²² Ta inyo a adipen a tinawagan ni Āpo a manganohed dya, ki naknakmen nyo a winayawayaan naynyo ni Āpo do panakabalin no gatos. As inyo a siwayawaya do nakatawagaw ni Āpo dyinyo tan manganohed kamo, ki naknakmen nyo a tinawagan naynyo ni Āpo tan magsirbi kamo dya.

²³ Oltimo a mangina iyaw pinangbayad na a maynamot dyinyo tan mayparin kamo a tawotawo na. As dawa, paitorayan nyo abad matarek inawan nyo.

²⁴ Kakakteh, pirwahan ko a ibahey dyinyo: No kāda asa pakono dyinyo do aran āngo a kayayan nyo do nakatawagaw ni Āpo dyinyo a manganohed dya, ki nāw nyo pakono do dawri a kapanganohed do Dyos.

No Kapanahes A Maynamot Dyirad Abos Kabahay Kan Siraw Babbālo

²⁵ Changori, no kapanahes nyo a maynamot dyirad abos kabahay, abaw naibilin dyaken a yapo do Dyos a maynamot do dyaya. Ki maynamot do kāsi ni Āpo Dyos, ki nayparin ako a asa a matalek a tobotoboyen ni Āpo, kan ibahey ko pangtoktwan ko a maynamot do dyaya.

²⁶ Maynamot do kayayan taya sichangori a malidyat, no myan do aktokto ko, ki maganaganay an nāw nyo do kayayan nyowaw.

²⁷ Inyo a mahakay, aryoriw kabahay nyo? An myan, pasyayen nyowaba. Abawriw kabahay nyo? An abo, maychichwas kamwaba.

²⁸ Aran komwan, ki makagatos kamo aba an machikabahay kamo. Masaw dyirad babbalāsang, makagatos saba an mangabahay sa. Ki aran komwan, siraw myan so kabahay, ki masigorādo a myan anchiw riribok da. As dawa, pipyahen ko a ditchanan nyo saw riribok da saya no myan so kabahay.

²⁹ Kakakteh, no chakey kwaya batahen, ki dēkey danaw nabidin do naikeddengaw a chimpō a kapagsirbi ta di Āpo. As dawa, somiknan sichangori, ki dyi pakono a iyaw kayan kabahay nyo mamenpenpen so kaipasnek nyos kapagsirbi di Āpo.

³⁰ Siraw nalidayan mana naragsakan, ki dyi pakono a nawriw pakayapwan kasiwal da a magsirbi di Āpo. As siraw gomatgātang, ki dyi dana pakono a nawriw yanan aktokto da.

³¹ As tabo myan saya do lobong a osaren ta, ki dyi dana pakono a nawriw masisita dyaten. Ta no kayayanaya no lobongaya, ki makalo dana machipanda.

³² Chakey ko a abo pakono pakariribokan nyo. No abos baket, ki do tābo aktokto na, ki si Āpo lang pagsirbyan na, as kan iya lang ahwahoken na, ta nawri lang yanan aktokto na.

³³ Ki no mahakay a myan so baket, ki kapilitan a maycharwaw kapangtokto na, ta iktokto naw byay da do lobongaya kan pakahwahokan kabahay naw.

³⁴ As dawa, kapilitan a maycharwaw kapangtokto na. As no mabakes mana balāsang a abos lakay, ki nāw na iktokto chakeyaw no Dyos maynamot ta chakey na a iparawat inawan na kan iyaw ispirito na a para

lang do kapagsirbi nad Āpo. Ki an myan danaw lakay na, ki kapilitan a maycharwaw kapangtokto na, ta iktokto naw byay da do lobongaya kan pakahwahokan lakay naw.

³⁵ Ibahey ko nyaya, ta chakey koynyo a sidongan. Abaw panggep ko a ombayo so kapangabahay nyo, basbali a chakey ko a parinen nyo maornos kan kosto tan dya maycharwaw kapangtokto nyo do kaipasnek nyo so kapagsirbi nyo di Āpo.

³⁶ As inyo a magnobyoy, an myan madidiw nyo do inawan nyo a dyi nyo a mapagpet, as kan mapilitan kamo na a mayrapa, ki machita maychabahay kamo na, ta abaw pakagatosan do dawri.[†]

³⁷ Ki no tawowaw a dya magmangamanga do aktokto na, as chapatak na a mapagpet naw inawan na, as kan dya mapilpilit, kan nadisisyon na dyi dana mangabahay, maganaganay danaw nawri.

³⁸ As dawa, kapanawdyan na, ki maganay mangabahay, ki maganaganay paw dya mangabahay.

³⁹ As maynamot do mabakes, ki siwayawaya aba an sibibyay paw lakay naw. Ki an nadiman danaw lakay naw, siwayawaya dana a machikabahay do chakey naw a pachikabahayan, ki machita a manganohed pachikabahayan naw.

⁴⁰ Ki no mabata ko, maganaganay an naw na bālo. Komwan kapangtokto ko, kan hahawen ko a myan Ispirito no Dyos dyaken.

8

Siraw Kanen A Naidāton Do Didyosen (Roma 14:13-23; 1 Kor. 10:23-30)

¹ Changori, atbayen ko iyaw yahahes nyowaw a maynamot do kanen a naidāton do didyosen. Oyodayaw bata nyowaw a myan dana dyaten a tabo kapatak ta a maynamot do nawri. Ki naknakmen nyo nyaya: An maypisa, iyaw kārwayan napatakan taw pakayapwan kapagpangas ta. Ki an myan dyaten adaw, iktokto taw paypaganayan rarayay ta.

² An iktokto no asaw a tawo a myan dana dyaw komplito a kapakaawat na, ki nagriro nawri a tawo, ta tod na ipaboyaw kadēkey no napatakan na, kan machita na paw machinanawo.

³ Ki aran sino a madaw so Dyos, ibidang no Dyos nawri a tawo a dyira na.*

⁴ Sichangori, an maynamot do kanen a naidāton do didyosen, chapatak ta a siraw didyosen, ki aba polos panakabalin da, ta abaw byay da. On, chapatak taw nawri maynamot ta asa lang Dyos.

⁵ Ta aran aro saw mabata a dyos do kademdemanaya kan do tanaya, kan aro pa sa kono naispiritwan a dyos kan āpo, ki pi! Aryoriw Dyos a matarek?

⁶ Anohdan tabaya a myan Dyos a matarek, ta asa lang Dyos a iyaw Āmang taya a namarswa so tabo, kan maybibyay ta a magsirbi kan mangidaydayaw sya. Masaw a asaw Āpo a si Āpo Jeso-Kristo. Ta maynamot dya, pinarswa no Dyos tabo, as kan maynamot dya, natorohan tas byay a abos pandan.

[†] 7:36 7:36 Bata na do kadwan a nakaiyologan na, "An myan asa a āmang a myan so balāsang, kan iktokto na a madi an baywan na machikabahay, as kan maboya na a myan danaw taeng na, paynolay narana, ta abaw pakagatosan na daw." * 8:3 8:3 Mana "No aran sino a madaw so Dyos, ki chapatak no Dyos a iyaw oyod a yanan kapakaawat."

⁷ Ki aran komwan, ki chapatak aba no tabo a tawo nyaya. Myan saw kapayngay ta a manganohed di Kristo a nakaywaman daw nagdayaw dyirad didyosen saw do nakarahan. As dawa, mandas changori, an koman sa so kanen saw a naidāton do didyosen, ki bakbaklen sa no aktokto daw a akmay magdayaw pa sa do didyosen. As maynamot ta makapsot paw kapakaawat da, batahen da a madi an koman sa, dawa, dāgen darana.

⁸ No kaoyodan na, ki polos a dyi na yaten a mapasngen do Dyos no kanenaya. Dawa, abaw nabo ta an dyi ta koman, as abaw mahap ta an koman ta.

⁹ Ki aran komwan, ki magannad kamo, ta angwan iyaw nyaya wayawaya nyo, as makapaygatos kamo siras dēkey paw so kapakaawat.

¹⁰ Kaspangarigan, inyo a abos dāgen a maynamot do kapakaawat nyos nyaya, ki mangay kamo do timplowaw no didyosen a koman. Ki do kayan nyowaw daw, as maboya nayno no asa tawo a dēkey pas kapakaawat so nya, mapatored anchi a koman, as nawrinchiw paynamotan na a maychaychawaw a dya makawnot so myanaw do aktokto na.

¹¹ As dawa, magannad kamo pakono ah, ta angwan maynamot do kapakaawat nyowaw, as nawriw kararayawan kakteh nyowaya a asa kapayngay ta a insalākan ni Kristo do nakadiman naw do kros.

¹² As dawa, An komwan kamo, makagatos kamo di Kristo do nakapakagatos nyowaya do kakteh nyo, ta pinaynyinan nyo aktokto dan makapsot pa saw so kapakaawat.

¹³ As dawa, an kanen pakayapwan kakteh ko a maygatos, maganaganay an dyi ako na mirwa koman so karni a maidāton do didyosen tan dya kwa makapaygatos.

9

Iyaw Toray Kan Kaparin No Asa A Apostol (2 Kor: 11:7-12; 1 Tes. 2:7-9)

¹ Iktokto nyo sichangori a maynamot dyaken. Asa ako abawri a manganohed di Kristo a nakalmonaw do panakabalin no linteg? Asa ako abawri a apostol? Naboya ko abawri a mismo si Kristo a Āpo ta? Inyo abawriw asi no tarabako kwaw a intoroh ni Āpo dyaken?

² Ta aran dyi da anohdan yaken kadwan saw a asa kwa apostol, alit na abaw dwadwa nyo a maynamot ta iyaw kayan nyowaya a machichasa di Āpo, ki iyaw nyaw mangipaneknek a asa kwa apostol ni Kristo.

³ Nyayaw atbay ko dyirad mangyahesaw so toray ko.

⁴ Iktokto nyo pagrebengan kwaya a asa apostol. Oyod abawri a myan karbengan ko a matorohan so kanen kan inomen?

⁵ An myan manganohed a kabahay ko, ki abawriw karbengan ko a mangyonot sya do kangay ko a mangasaba a akmas pariparinen daw no kadwan saw a apostolis kan siraw kakakteh saw ni Āpo kan si Pedro?

⁶ Mana, kistoriw myanaw do aktokto nyo a yamen lang kan si kakteh si Bernabe iyaw no machita a maychichwas so bokod namen a chabyay?

⁷ Ibahey ko nyaya, ta aryoriw soldado a maggasto do kayan naw a magsirbi do kampo naw? Mana aryoriw maymohamoha a dya koman so asi no obas saw a inmoha na? Mana aryoriw magpaspastor a dya manaham so naylilidyatan naw? Masigorādo a hapen danchiw no pinakadyira da.

⁸ An dyi ta sa osaren a pananahan mapariparin sayad kararaw, sigi, chiban taw naitolasaw do Masantwan a Tolas.

⁹ Mabāsa taw nyaya do Linteg ni Moyses a kāna, “Bosalan mwabaw baka an madama a maytarabako tan makaarab.”* Ki aran komwan, siraba lang baka sayaw iniktokto no Dyos do nakaipatolas naw so nyaya.

¹⁰ Ta masyirto a yaten chakey naya batahen do nakaitolas naw syay. On, naitolas nyaya do Masantwanaya Tolas tan myan hahawen magar-arado saw kan magranyi saw a pinakadyira da do nayhohopagan daya a tarabako da.

¹¹ Sichangori, an yamen danaw naymoha so naispiritwan a botoh do pangtoktwan nyo, ki marahetori an myan hahawen namen a chabyay namen dyinyo?

¹² An myan karbengan dan kadwan saya a manghahaw so nyaya a yapo dyinyo, mangamangay paro abaw karbengan namen?

Ki aran komwan, alit na a inosar namen abaw nyaya a kalintegan, basbāli a inan-anōsan namen aran āngo tan abo aran dēkey lang a kapenpenan kaiwaras namen so Maganayaya Dāmag a maynamot di Kristo.

¹³ Chapatak nyo abawri a siraw maytaytarabako do Timplo, ki hapen daw no pinakadyira da a chabyay a yapod Timplowaw? As siraw mangidāton saw do pangidātonan, ki machibinglay sabawri dyirad maidāton saw?

¹⁴ Masaw dyirad mangasaba saw so Maganay a Dāmag, ta inbilin ni Āpo a nawriw pakayapwan chabyay daw nawri a tarabako da.

¹⁵ Ki an yaken, ki polos a dyi ko sa inosar nyaya kalintegan ko. Masaw a itolas kwabaw nya saya dyinyo sichangori a pamaspasagid. Ay samna! Pipyahen ko a madiman ako kan karawat ko so tangdan a yapo dyinyo a mapakaro so kalintegan ko a mangipadaday so tarabako ko a abos tangdan.

¹⁶ Ta aran ikasaba ko iyaw Maganay a Dāmag a maynamot di Kristo, ki abaw kalintegan ko a magpangas, ta naipasabhay dyaken nyaya a tarabako, as kan kapakāsi ko pa an dyi kwa tongpalen pagrebbengan kwaya a iyaw kapangasaba ko so Maganayaya a Dāmag.

¹⁷ Sigoro, an maytarabako ako a maynamot ta nawriw chakey ko, syimpri myan kalintegan ko a makarawat so tangdan dyirad nachinanawo dyaken. Ki an parinen ko a maynamot ta si Āpo Dyos danaw nangitaley dyaken so nyaya a tarabako, manawob dana an parinen ko a aran abo tangdan ko.

¹⁸ As dawa, āngo mahap kwa gon-gona ko? Nya lang; iyaw ragsak ko a kapangasaba so Maganayaya a Dāmag a maynamot di Kristo a dya matangdanan a aran myan kalintegan ko a mangrawat so tangdan.

¹⁹ Aran siwayawaya ako a abo pachiāpwan ko, ki pinayparin ko inawan ko a tobotoboyen no tabo, tan komwan, arwaro paw mapanganohed ko.

²⁰ Do kapaytarabako kwaw dyirad Jodyo saw, maybibyay ako a akma dyira, tan komwan, ki mapanganohed ko sa. Ta aran dyi na yaken a maitorayan no Lintegaw ni Moyses, ki alit na maybibyay ako a akma pawtoray do dawri a linteg tan mapanganohed ko saw tawotawo saw a mangtongtongpal so nawri a linteg.

²¹ Masaw, an myan ako do yanan dan Dya-Jodyo, maybibyay ako a akma dyira a dya magtongpal so linteg daw no Jodyo tan mapanganohed ko sa. Ki aran komwan, ki chakey naba batahen a dyi ako na a magtongpal do linteg no Dyos. Ta no kaoyodan na, ki ari ako do toray no linteg ni Kristo.

* 9:9 9:9 Deot. 25:4; 1 Tim. 5:18

²² An myan ako do yanan daw no mawnged pa so kapanganohed, anōsan ko maybibiyay a akma dyira tan dyi sa machila do kapanganohed daw a makapsot. Nawriw chitachitahen ko kaipamosposan ko a maybibiyay a machalit do aran sino a tawo, tan komwan, mapalongo ko do kaisalakānan tawotawo do aran āngo a kayayan.

²³ Maynamot do Maganayaya a Dāmag, parinen ko sa tabo nya, tan aran yaken, ki mairaman ako do pamindisyon a intoroh ni Āpo Dyos a maynamot do nyaya a Maganay a Dāmag.

²⁴ Sigorado a chapatak nyo a sira tabo somdep do lomba, ki maysinaakmah sa, ki asa lang mangābak a manghap so primyo na. As dawa, ipasnek nyo mayyayo tan mahap nyo primyo nyo.†

²⁵ On, siraw tabo saw a machilomba, ki nāw da kaiigpeten inawan da tan makarawat sas primyo saya a machipanda. Ki an yaten, mangamangay pakono kapayayo tā a monot do chakeyaw ni Kristo, ta magon-gonaan ta so manayon a primyo a myan dyaten a abos pandan.‡

²⁶ Nyaw paynamotan kwaya a mangigodes so kapayayo ko a taros do pandan no lombaya. On, akma kos asaw a maganay a boksiniro a syirtosyrto so kapagdanog a dya mangipalobos a mangdanog so salawsaw.

²⁷ Sanayen ko a maganay inawan kwaya a aran malala tan marawa no inawan ko mangtongpal so pagrebbengan ko. On, parinen ko nyaya tan do kayan kwaya mangawis so machilomba, āngo nchan yaken dya maikari.

10

No Ballāag A Maynamot Do Didyosen

¹ Kakakteh ko, chakey ko a ipanakem dyinyo naparinaw dyirad kapoonan ta saw a minonot di Moyses. Myan sa tabo do aywanaw no demdem a pinangsirong dyira ni Āpo Dyos do kaychowa, as kan nanakey sa a namtang do Mabayaw a Tāw* a abaw nakaan-anwan da.

² Maynamot do nakasirong sira no demdemaya ni Āpo Dyos kan iyaw nakabtang daw do tāw, ki akmay nabonyagan dana sa tabo a nachirapa di Moyses a maynamot ta rinawat da a iyaw mangipangolo dyira.

³ Komninan sa tabo so kanenaw a intoroh ni Āpo Dyos dyira.†

⁴ As mininom sa tabo do ranomaw a pinakbod ni Āpo Dyos do asaw a bato.‡ As nawri a bato, ki pangarig di Kristo a mismo, ta iyaw oyod a nachirayay dyira a nanoroh dyira so tabo a machita da do kayan da do let-ang.

⁵ Ki aran komwan napariparin dyira, kārwan dyiraw dya chinahwahok no Dyos, as dawa, pinaychaharaharag na saw bangkay da saw do let-ang.

⁶ Sira pakono a tabo nyaw pagmididan ta do byay ta tan dyi ta sa chalakam marahet saya do lobongaya a akma sira.

⁷ Dyi nyo pakono a parinen akmas pinarin dayan kadwan dyira a kapagdaydayaw do didyosen. Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Naydidisna sa a komninan kan mininom, as nakapayteytēnek da a tomnada§ do ragsak da.”

† 9:24 9:24 Chakey aba batahen Pablo a asa lang manganohed a makarawat so byay a abos pandan, ki sigon do makapatayoka. ‡ 9:25 9:25 Iyaw primyo a nahap no nangābak do lomba do chimpno ni Pablo, ki barābad a napakepkepan so aro a sabong mana dedekey a sanga no aroo mana olibo.

* 10:1 10:1 Eks. 14:15-31 † 10:3 10:3 Eks. 16:1-31 ‡ 10:4 10:4 Eks. 17:1-7 § 10:7 10:7 Tomnada sa do salapen no didyosen da. Eks. 32:1-6

⁸ Paychakatekateh tabaw chakey no asi a akmas pinarin daw no kadwan saw a kapoonan ta do kaychowa. On, maynamot do dyaya a gatos da, nadiman dadwa poho kan tatdo a ribo dyira do irahem no asa karaw.*

⁹ Masaw sobsoboken tabaw Apo† a akmas pinarin daw no kadwan dyirad kapoonan tad kaychowa a nawriw dinimanan sira no karasaen saw.

¹⁰ Myan paw asa a ballaag dyaten. Maydabadabay taba a akmas pinarinaw no kadwan dyira, ta nawriw nanghapan na a tinoboy ni Apo Dyos anghil naw a nangay a nangdiman dyira.‡

¹¹ Namarin sa tabo nyaya tan myan pagmididan da no kadwan saw a kapoonan tad kaychowa, as kan naitolas sa do Masantwanaya a Tolas tan myan pachinanawan ta sichangori. Ta ari ta na maybibyay do kapanawdyanaya no chimpo a makalo dana mabo.

¹² As dawa, an iktokto nyo a matigser danaw kapaytēnek nyo do kapanganohed nyo, magannad kamo ta angwan madapodyi kamo.

¹³ Abaw solisog a mangay dyinyo a dya marawa ibtoran tawo. Asa pa, mapagtalkan Dyos kan ipalōbos naba a masolisog kamo so dyi nyo a marawa labanan. An masolisog kamo, torohan naynyo so pamosposan a domitchan so panakabalin no solisog, ta an komwan, myan kapagibtor nyo tan dyi kamo a masolisog.§

¹⁴ Dawa, inyo a chadaw kwa sit, pachibawan nyo kapagdayaw do didyosen ah!

¹⁵ No chirin kwaya a itolas ko dyinyo sichangori, ki chirin do natwan dana so kapakaawat. Dawa, inyo danaw mangikeddeng an kosto ibahey ko mana engga.

¹⁶ An machikomonyon ta, as an inoman taw bāswaya a indasalan ta so kapagyaman ta do Dyos, as kan koman ta yapod nakchikchidaw a tinapay, ki nairaman tabawri do bindisyon a yapo do raya kan inawan ni Kristo do nakadiman naw do kros? Oyod abawri?

¹⁷ On, maynamot ta asa lang a tinapay pagbibinglayan taya, nyaw mangipaboya a masa ta na a aran aro ta.

¹⁸ Chiban nyo dadakay daw no kapotōtan saw ni Israel. An machiraman sa koman so indāton daw do Dyos, ki ipaboya da a masa dana sa a magdaydayaw do Dyos. Oyod abawri?

¹⁹ Ņngo chakey kwaya batahen dya? Ibahey kori a sibibyay didyosen saya kan myan sirbi no kanenaya a naidāton dana dyira?

²⁰ Aysa, engga! Iyaw nyaw chakey kwaya batahen: Siraw dya manganohed, ki Dyos abaw pakaidātonan no dāton da saya, an dya siraw dimonyo saw. As dawa, chakey kwaba a machihanghang kamo dyirad dimonyo.

²¹ Maparin nyo aba pachitoyotoyo a pachisisit iyaw kaynom* nyo kan kakan nyos naidātonaw do dimonyo, as kan iyaw pakanaknakmanaw so nakadiman ni Kristo.

²² Samna! Makamwamomo an pangimonen ta si Ņpo Dyos. Mayiyit ta paro kan iya a kariten ta?

²³ Myan saw kadwan dyinyo a makabata so nya a kon da, “Libri ako a mamarin so tabo chakey ko a parinen.” Oyod nawri, ki no atbay ko dyinyo,

* 10:8 10:8 Nom. 25:1-9 † 10:9 10:9 Mana “soboboken taba si Kristo.” Nom. 21:4-7; Sal. 78:18

‡ 10:10 10:10 Eks. 12:23; Nom. 16:41-50 § 10:13 10:13 Heb. 2:18; 4:15; Sant. 1:13-14 * 10:21 10:21 Binata na do chirin a Griego a, “Maparin aba inoman nyo bāso ni Apo, kan sinpangan na, bāso dan dimonyo.”

ki tabo aba chakey nyo, ki kaganayan nyo. Masaw a tabo aba kaparin, ki makasidong.

No Kaiktokto Ta So Kapya No Kakakteh Ta Do Kapanganohed

²⁴ Machita a iktokto taw kapyan kakakteh ta, nawri aba lang iktokto taw bokod ta kaganayan.

²⁵ Siwayawaya kamo a mitchan so aran āngo a magatang a karni, ki paybiybinākel nyo aba yahahes an naidāton do didyosen mana engga.

²⁶ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Si Āpo akin dyira so tana kan aran āngo a mimyan na.”†

²⁷ An rarahren naynyo a machakan no asa a dyi pa manganohed, as kan mangay kamo, kanen nyo aran āngo a maidasar dyinyo. Paybiybinākel nyo aba yahahes an naidāton do didyosen mana engga.

²⁸ Ki an myan mangibahey dyinyo a kāna, “Naidāton nawri a kanen do didyosen,” ki maynamot do kāsī nyo do nangibaheyaya, kanen nyo abaw nawri a mākan tan dyi nyo a mapaynyinan.

²⁹ On, no chakey ko a batahen dya, ki kanen nyo abaw nawri maynamot do kapaybiybinākel no kakteh nyowaw kan maynamot aba ta madi do aktokto nyo, ta abaw sirbi no kawayawaya nyo an tod nyo a pamaynyin so kapayngay nyo a manganohed.

Ki myan saw kadwan dyinyo a makabata so komwan a, “Na, āngo ta mapenpen chakey ko a maynamot do kapaybiybinākel no matarek a tawo?”

³⁰ An pagyamanan ko do Dyos aran āngo a kanen ko, myan pawriw mabatan tawo a machikontra dyaken do tayoka ko na nagyamanan?”

³¹ Iyaw nyaw atbay ko dyinyo do dawri a kapanahes: An myan aran āngo a parinen nyo, koman kamo mana minom kamo, parinen nyo pakono a tabo a pakaidayawan no Dyos.

³² Mamarin kamo abas aran āngo a paynamotan da no Jodyo mana Dya-Jodyo mana tawo do iglisyā a maygatos do Dyos.

³³ Toladen nyo pakono yaken, ta ipasnek ko do tabo kaparin ko a pagostwan chakey daw no tabo tawotawo. Iyabaw kaganayan ko chakey ko, an dya iyaw kaganayan no kārwan tan mapalongo ko sa do kaisalakānan da.

11

¹ On, tahatahan nyo pakono yaken a akmas katahataha kwaya di Kristo.

Iyaw Maynamot Do Kapagdalongdong Do Chinban

² Padayawan koynyo maynamot ta pirmi nyo yaken a manakenakem, kan ononotan nyo nanawo taw a tabo a manganohed a iyaw inparawat kwaw dyinyo.

³ Ki aran komwan, myan paw chakey ko a matonngan nyo a si Kristo, ki pinakaoho no kāda mahakay. As no mahakay, pinakaoho* no mabakes. As no Dyos, pinakaoho ni Kristo.

⁴ Nyaw paynamotan na a an magdalongdong mahakay an maydasal mana mangnanawo do kakpekpehan so inpaltiing ni Āpo Dyos dya, bāli, iyaw nanoroh so pakasnesnekan Kristo a moyboh a pinakaoho na.†

⁵ As no mabakes a dya magdalongdong an maydasal mana mangnanawo do kakpekpehan so inpaltiing ni Āpo Dyos dya, asnesnekan nas lakay na

† 10:26 10:26 Sal. 24:1; 89:11 * 11:3 11:3 “Pinakaoho” mana “pakayapwan.” † 11:4 11:4 No matarek a kaiyologan na birsikolo, ki “asnesnekan naw mismo na a oho.”

a pinakaoho na. Iyaw komwan a mabakes, ki abaw paytarkan da kan mabakesaw a nachischisan so oho.

⁶ Ta no kaoyodan na, ki an dya magdalongdong mabakes, ki maganaganay dana an maychischis dana a akmas mahakayaw. Ki maynamot ta makasnesnek an maychischis danaw mabakes, dawa, maganaganay an magdalongdong.[‡]

⁷ Machita aba a magdalongdong mahakay do irahem no kakpekpehan maynamot ta iyaw pakaboyan so toray kan bileg no Dyos. Ki no mabakes iyaw mangipaboya so toray no mahakay, dawa, machita naw magdalongdong.

⁸ Ta yapo abaw mahakay do mabakes, an dya maybadiw a iyaw mabakes yapo do mahakay.[§]

⁹ Masaw a iyaw mahakay, ki nawri abaw namarswaan sya no Dyos maynamot do mabakesaw, basbali a naparswaw mabakes a somidong do mahakayaw.*

¹⁰ Dawa, magdalongdong pakono mabakes tan maipaboyaw toray dya no mahakay. Ta aran siraw angilis saw, ki maipaneknek daw nyaya.[†]

¹¹ Ki naknakmen nyo nyaya a maynamot do kapachichasa ta na di Apo, nawri abaw chakey na batahen a dya machita no mabakes mahakay mana dya machita no mahakay mabakes, ta alit na machita daw katakatayisa dyira.[‡]

¹² Ta aran yapod mahakay iyaw damwaw a mabakes, ki bali, ta somniknan do dawri, maiyanak mahakay do mabakes. Ki aran komwan, si Apo Dyos pakayapwan tabo.

¹³ Inyo danaw mangikeddeng ah! Maganayori an maydasal mabakes do Dyos do kakpekpehan a abwa polos so dalongdong?[§]

¹⁴ Makasnesnek abawri do kapangtokto ta a naparswa, an borangen mahakay,

¹⁵ ki an manaro boboh no mabakes, papintasan na? On, intoroh no Dyos boboh dan mababakes tan myan talob no oho da.

¹⁶ Ki an myan mangkontra so nyaya, ki basta matonngan na a nyaw dadakay namen a magdaydayaw do Dyos. Masaw dyirad myan saw do tabo iglisa no Dyos. On, ibahey ko nyaya, ta abaw matarek a dadakay a ononotan namen.*

Iyaw Kosto A Kaparin Do Komonyon

¹⁷ Sichangori, may tad matarek a nanaw a maynamot do kapaychichipeh nyo a magdaydayaw do Dyos. On, maynamot do bilin kwaya dyinyo, ki maparin kwaba inyo a padayawan a maynamot ta makaket kamwaya. No tongpal na, ki paypaganayen nabaya inyo no kapaychichipeh nyowaya, basbalyaya paypamadyen naynyo.

[‡] **11:6 11:6** Do kachimpo ni Pablo, iyaw dalongdong, ki sinyal a iyaw tawo, ki nagpaitoray do matwatohos kan iya. As dawa, maibagay aba do mahakay an magdalongdong do chinban da, ta chakey na batahen, ki mabwabodis kan mabakesaw. As an parinen naw komwan, akma danaw dya si Kristo paitorayan nas inawan na, an dya iyaw mabakesaw naparawatan na. Masaw a an dya magdalongdong mabakes, ki chakey na batahen a agawen naw kalintegan mahakayaw. Asa pa, do kachimpo da, an dya magdalongdong mabakes do kahbot naw do bahay, chakey na batahen a maglako so asi. **§ 11:8 11:8** Gen. 2:22 * **11:9 11:9** Gen. 2:18 † **11:10 11:10** Mana "Aran siraw anghilis, ki talohan daw ropa da do salapen no Dyos a pangipaboyan da a maikari saba a machiyengay so toray." Isa. 6:2-3; Esek. 1:11 ‡ **11:11 11:11** Epe. 5:21-33 **§ 11:13 11:13** 1 Kor. 14:34 * **11:16 11:16** Mana "Dadakay namen abaw dya magdalongdong."

¹⁸ No manōma a ibahey ko, ki myanaw nadamag ko a maychakarwa kamo kono an maychichipeh kamo, as kan myanaw kapanganohed ko so dēkey do dawri a dāmag.

¹⁹ Na, syimpri myan akma syay a kapaychakarwa nyo, ta dadakay dan tawotawo nyaya. Ki aran komwan, masirbi a mangipakatoneng anchi an sino dyinyo mangrawat so kapangahwahok no Dyos.†

²⁰ On, mapatak a maboaya a makwan kaparin nyo, ta do kapaychichipeh nyo, imbes a iyaw pakanaknakmanaw so pangmalemaw ni Āpo kanen nyo, ki engga danaya, ta si Āpo pabaw myanaw do aktokto nyo.

²¹ Ta do kapaychichipeh nyo kono a koman, ki makatotor kamo aba, basbāli kono a igodes nyo a kanen bahon katakatayisa dyinyo. As myan kono saw kadwan dyinyo a mapteng pa, kan kadwan, ki mabok.‡

²² Samna! Abawriw bahay nyo a kanan kan inoman nyo? Āngo ta oyawen nyo tawo saw a nanganohed do Dyos, kan chamimyeng nyo iyaw kapobri dayan kadwan a abos machita do byay da? Āngo hahawen nyo a ibahey ko dyinyo a maynamot do dyaya? Padayawan kori inyo? Ay samna, polos!

²³ Ta iyaw nanawowaya a rinawat ko di Āpo, ki iyaw inparawat kwaya dyinyo. Ta do ahepaw a nakalipot ni Āpo Jesus, ki inhap naw tinapayaw.

²⁴ As do katayoka naw a nagyaman do Dyos, inakchikhchid na, as nakabata na sya a kāna, “Iyaw nyaw inawan ko a para dyinyo. Kanen nyo nyaya a pakanaknakman nyo dyaken.”§

²⁵ Masaw a do nakatayoka daw a nangmalem, kinamet naw bāsaw, as nakabata na sya a kāna, “Iyaw nya inomen do bāswaya, ki iyaw bayo a tolag no Dyos a paneknekan no raya ko. Kāda minom kamo, parinen nyo a pakanaknakman nyo dyaken.”

²⁶ Ta kāda koman kamo so tinapayaya kan minom do bāswaya, ipakatoneng nyo nakadimanaw ni Āpo a mandan kapaybidi na.

²⁷ Dawa, an sino tod a makakakan so tinapayaya kan tod a makaitoyotoyong so bāswaya ni Āpo, as kan dyi na iktokto kapateng na, ki naibidang a nakagatos dana, ta pinachimadekeyan naw inawan kan raya ni Āpo.

²⁸ Dawa, kāda tawo, ki machita a karahmen na iktokto an āngo panggep na do sakbayaw a kakan na so nawri a tinapay kan minom do dawri a bāso.

²⁹ Ta aran sino a koman so tinapayaya kan minom do bāswaya ni Āpo, as dyi na iktokto chakey a batahen inawan ni Āpo, bāli tod na kanen kan inomen dosa yapod Dyos do mismo a inawan na.

³⁰ Iyaw nyayaw paynamotanaya a aro dyinyo makapsot kan maganyit, as kan myan dana saw nadiman.*

³¹ Ki an iktokto ta sawen an āngo oyod a panggep ta a machakan so nawri, ayket, maokom taba.

³² Ki an okomen na yaten ni Āpo, syimpri, palintegen na pa yaten changori tan dyi ta mairaman a madosa dyirad dyi sa manganohed anchan okomen no Dyos tawotawo do lobongaya.

† 11:19 11:19 Binata ni Pablo nyaya tan maasligan sa do kakaket daya magdaydayaw do Dyos.

‡ 11:21 11:21 No sigod a dadakay dan manganohed an makpekpeh sa tabo, ki iyaw kahahanghang da koman so bahonaw no katakatayisa dyira. Do katayoka no nawri, koman sas tinapay kan minom sas asoyaw no obas a pangnakenakem das nakadimanaw ni Jesus do kros. § 11:24 11:24 Mt.

26:26; Lk. 22:19 * 11:30 11:30 No bata na do chirin Griego, ki “nakaycheh dana.”

³³ As dawa, kakakteh, an makpekpeh kamo a koman so pangmalemaw ni Āpo, maysinpapanaya kamo pakono ah.

³⁴ An myan mapteng dyinyo, ki machita manma dana koman do bahay na tan dyi kamo a makpekpeh a tod a omrawat so kaokoman nyo.

Ki an maynamot do kadwan saya a problima nyo daw, ki paysonongen ko nanchi anchan mangay ako.

12

No Matatarek A Panakabalin A Itoroh No Ispirito Santo (Epe. 4:1-16)

¹ Changori a kakakteh, chakey ko a mapatakan nyo maynamot do matatarek saw a panakabalin a itoroh no Ispirito Santo.

² Chapatak nyo a do dyi nyo paw a panganohdan, ki napawnot kamo a nagdayaw dyirad bolto saw a abos byay. Siraw nyayaw pirmi saya a napaychawaw dyinyo.

³ Iyaw nyayaw paynamotanaya a ipakatoneng ko dyinyo an maypāngo kailasin nyo so tawo saw a napawnot dana do Ispirito Santo. No tawowaw a napawnot do Ispirito Santo, ki maparin naba a abayen si Jesus. Masaw, iyaw kabwan Ispirito Santo, maparin naba ipodno a si Jesus, ki katotohosan a Āpo.

⁴ Matatarek iyaw panakabalin* a itoroh no Ispirito, ki asa lang a Ispirito manoroh siras nyaya.

⁵ Masaw a matatarek kapagsirbi ta, ki asa lang Āpo a pagsirbyan ta.

⁶ Komwan paw matatarek saw a pakaboyan so makaskasdaaw a kaparin no Dyos do byay no tawo, ki asa lang Dyos a manorotoroh so tabo.

⁷ On, matorohan ta a tabo a manganohed so panakabalin a mangipaboya so kayan no Ispirito dyaten tan masyasidong ta a tabo do iglisya.

⁸ Itoroh no Ispirito do asa tawo iyaw no panakabalin a mangipakatoneng so sirib no Dyos. As no kadwan, ki kapakapatak so makatayrahem saw a nanawo a maynamot do Dyos.

⁹ Iyaw nya Ispirito manoroh so kapanganohed no asa tawo, as kan iya paw manoroh dyirad kadwan so panakabalin a makapapya so maganyit.

¹⁰ Maynamot do Ispiritwaya, ki matorohan asa tawo so panakabalin a mamarin so milagro, as no kadwan, ki iyaw kaganay a mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos. As no kadwan, ki matorohan so kaganay a mangilasin so paytarkan panakabalin no Ispirito kan siraw yapod marahet saw a ispirito.† As maynamot do Ispiritwaya, ki matorohan asa tawo so makaskasdaaw a kapaychirin a dyi na ninanawo, as kan no kadwan pa, ki kaganay a mangilawlawag so naichirin.

¹¹ Ki asa lang Ispirito a pakayapwan a tabo no nya saya, as kan sigon do chakey na, matatarek a panakabalin ibinglay na do katakatayisa.

No Aro A Partis No Asa Lang A Inawan

¹² Maiyarig ta do asa inawan a aros partis. Ta aran aro matatarek a partis na, ki alit na asa inawan. Komwan ta na di Kristo.

¹³ Ta aran yaten a tabo a Jodyo mana Dya-Jodyo, adipen mana dya adipen, ki nabonyagan ta tan mairaman ta do asa inawan a maynamot do asaya Ispirito no Dyos. On, iyaw nyaya a Ispirito, ki rinawat ta a tabo a akmay asa inomen a nakapengdan ta.

* **12:4 12:4** "Panakabalin" mana "sāgot." Roma 12:6-8; Epe. 4:11; 1 Kor. 12:28 † **12:10 12:10** 1 Kor. 12:28; 1 Jn. 4:1

¹⁴ Ta asaba lang partis no inawan, an dya aro matatarek a partis na.

¹⁵ Kaspangarigan, an batahen kokod a kāna, “Partis naba yaken inawan, ta tatchay akwabaya,” chakey nawri a batahen a dyi dana partis no inawan? Syimpri engga ah!

¹⁶ Masaw an batahen tadyinya a kāna, “Partis naba yaken inawan, ta mata akwabaya,” chakey nawri a batahen a dyi dana parti no inawan? Samna!

¹⁷ An mata lang mangitēnek so asa inawan, maypāngo paro kapakadngey na? Masaw, an tadyinya lang, makangot paro?

¹⁸ No kaoyodan na, ki inornos no Dyos tabo a partis no inawan sigon do chinakey naw.

¹⁹ Mayparin aba asaw inawan an asa lang partis na?

²⁰ Ki no kaoyodan na, aro partis na, ki asa pa lang a inawan.

²¹ As dawa, maparin aba batahen no mata do tatchay a, “Machita kwaba imo!” Masaw oho do kokod a, “Machita kwaba imo!”

²² On, dyi pakono a maparin nyaya, basbāli a siraw partis saya a naibidang a makapcapsot, ki siraw taywara machita.

²³ As siraw batahen taya a dya masisita a partis no inawan, siraw totōlas ta a intwan. As siraw dyaya mapostora a partis no inawan, iyasnek ta sa, dawa, libngen ta sa.

²⁴ On, intwan taya a mangamangay pa kan kapanginto ta siras dyaya makasnesnek a partis no inawan. Nawriw pinarinan Apo Dyos so inawan tan intwan ta sa maganay ibidang ta saya a dya masisita partis no inawan.

²⁵ As dawa, maysin-iipsok abaw partis no inawan, basbāli a maysin-iisakit sa.

²⁶ An myan kalidyatan asa, machipangdidiw sa tabo. Masaw an maidayaw asa, mairaman sa tabo do kasoyotan.

²⁷ Changori, no chakey na batahen nyaya, ki yaten a manganohed, ki kayarigan ta naw inawan ni Kristo. Katakatayisa dyaten, ki asa partis na.

²⁸ No chakey na batahen inawanaya ni Kristo, ki iyaw iglisya. On, inplastar ni Apo Dyos katakatayisa do pagrebbengan na. Manma saw apostolis, somarono saw propitaw a mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos, kan chatatdo da saw mangnanawowaw. As somarono dyirad dyaya, ki siraw mamarin saw so milagro, as siraw natorohan saw so panakabalin a mapapya, as kan siraw somidosidongaw do makachita. Masaw siraw mangiwanwan saw do kapilya, as kan siraw makaichirin saw so matatarek a chirin a dyi da ninanawo.

²⁹ Kalitan tawriw mayparin a apostolis mana propita a mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos, mana mangnanawo? Masaw kalitan tawriw makaparin so milagro.

³⁰ Kalitan tawriw makapapya so maganyit mana makapaychirin so matatarek a chirin a dyi da ninanawo mana makailawlawag so maichirin?

³¹ Engga! As dawa, sira pakono kalikagōman nyo masisita saya a panakabalin.

Ngay, ipaboya ko dyinyo maganaganay pa onotan.

13

No Maynamot Do Adaw

¹ Aran makapaychirin ako so chirin saw no tawotawo a myan do tanaya mana aran kapaychirin daw no anghilis, an abo adaw dyaken,

mangamangay akpa kan manyidwaw a kalinitin patit mana akmay asa lata abos mimyan a matambor.

² Aran sāgot dyaken kaganay kwa mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos, kan aran myan dyaken tabo a panakabalin a mangāwat so tabo palimed kan kapakatoneng, as kan aran myan dyaken rakoh a kapanganohed tan maparin kwa mandaran tokon saya mayadis, ki an abo adaw dyaken, ki alit na abo sinpaspangan ko.

³ Aran ibonbōnong ko paw tabo a warawara ko, kan aran itoroh ko paw inawan ko a masosohan, an abo adaw dyaken, alit na abo maganar ko.

⁴ Ta iyaw tawowaw a myan so adaw, ki maños kan māsi. Maimon aba, paykoykospag nabaw inawan na, mana mapangas aba.

⁵ On, iyaw tawowaw a myan so adaw, ki abaw makasnesnek a dadakay na, mana ipapilit nabaw chakey na. Asa pa, maydamnay aba makasoli. Abaw kaynyin aktokto na do kadwan a kapikapyahen na.

⁶ Aba polos kasoyot na do tawo saw a mamarin so marahet, ki nawriw kasoyotan naw kinalinteg.

⁷ Ta iyaw tawowaw a myan so adaw, ki maibtoran naw tabo a mapariparin dya, sisasagāna a magtalek, kan rakoh kapagnamnama na. On, anōsan naw aran āngo a lidyat a sitatalna.

⁸ Ta iyaw adawaya, ki polos a dya machipanda. Akmaba so panakabalinaya a mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos a myan so pachipandan. Masaw dyirad nasagōtan saw so matatarek saw a kapaychirin, ki tabo saw nyaya, ki myan pachipandan da. Masaw siraw natorohan saw so kapakatoneng, ki tabo saw nyaya, ki abaw manayon dyira.

⁹ Ta iyaw kapakatoneng taya sichangori, ki kōrang pa. Masaw do kapangipakatoneng taya so inpaltiing no Dyos, ki myan pagkorāngan da.

¹⁰ Ki anchan mawaraw abwaw so pagkorāngan, mabonchi a tabo panakabalin saya a makōrang.

¹¹ Kaspangarigan, do kadēkey ko paw, syimpri, kapaychirin pan adedekey kapaychirin ko. Masaw kapangtokto ko kan kapagrasason ko. Ki sichangori, ta malkem ako na, inaryan ko na saw dadakay kwaw do kadēkey ko.

¹² Komwan ta sichangori: No kapakaboya ta, ki akmas magispihwaw do maposasaw a ispiho. Ki itonchiw kaboya tas Dyos do ropan ropa. Myan paw kōrang no kapatak kos Dyos, ki ito danaw kakomplifo no kapatak ko sya a akmas kapatakaya no Dyos dyaken sichangori.

¹³ Siraw nyaya, ki nāw na dyaten: kapanganohed, namnama, kan adaw. Ki no kasisitaan dyira do dyaya, ki iyaw adawaya.

14

No Maynamot Do Kapangipakatoneng So Inpaltiingaw No Dyos

¹ Iya pakono adawayaw chalakam nyo ah! Ki aran komwan, nawri pakono ahahayen nyo matatarek saw a panakabalin a isāgot no Masantwan a Ispirito dyaten, naten dana do panakabalin a mangipakatoneng so inpaltiingaw no Dyos.

² Ibahey ko nyaya maynamot ta siraw tawo saw a makapaychirin so matatarek a kapaychirin a dyi da ninanawo, ki abaw nakaāwat sira, an dya si Apo Dyos lang a paychirinan da. Ta siraw chirinen da saw, ki mararahem sa a palimed a yapo do panakabalin Ispirito Santo a dya polos a maawātan tawotawo.

³ Ki an siraw mangipakatoneng so inpaltiingaw no Dyos, ki maychirin sa dyirad kapayngay da a tawo tan mapaganay kan makapatwa so saray

no kadwan, kan makasidong kan mangahwahok siras makachitaw so kapangahwahok.

⁴ On, siraw tawo saw a makapaychirin so matatarek a kapaychirin a dyi da ninanawo, ki inaynawan daw lang sidosidongan da. Ki an siraw mangipakatonengaw so inpaltiingaw no Dyos, ki masidongan da saw tabo kapayngay da a manganohed do kakpekpehan daw.

⁵ Changori, chakey ko a makapaychirin kamo a tabo so matatarek saw a kapaychirin a dyi nyo a ninanawo, ki chakakey ko paw kapayparin nyo a tabo a maganay a mangipakatoneng so inpaltiingaw no Dyos. On, mangamangay a makasidong do tawo iyaw mangipakatonengaw so inpaltiingaw no Dyos kan makapaychirinaw so makaskasdaawaw a kapaychirin, malaksid an myan intripiti tan masidongan saw manganohedaw do kakpekpehan daw.

⁶ Kakakteh, iktokto nyo nyaya: An mangay ako dyinyo, as maychirin ako so kapaychirin a dyi nyo a maawātan, aryoriw sirbi na dyinyo? Syimpri aba polos, malaksid an malawag a ibahey ko dyinyo iyaw inpaltiingaw no Dyos dyaken mana siraw chapatak ko saw a inpakatoneng na dyaken mana siraw kadwan saw a nanawo.

⁷ Ta aran siraw pagtokaran saya a abos byay a akmas pito kan arpa, maypāngo kayan makapatak so toktokaren da saw an kompormiw timpla da?

⁸ As an dya maganay kaalop no tanggoyob do chimpon gobat, maypāngo paro kayan magsagāna a machigobat?*

⁹ Komwan kamo. Maypāngo kayan makaāwat so inanawo nyo an maychirin kamo so matarek a chirin a intoroh na dyinyo no Ispirito Santo a dyi da maawātan? An komwan, tod a mayhawos do tadyinyaw ibahebahey nyowaw.

¹⁰ Myan saw aro a matatarek a kapaychirin do lobongaya, ki myan a tabo chakey da batahen.

¹¹ Ki aran komwan, an dyi kwa chapatak siraw chirin naw a naichirin, iyaw tawowaw a nangichirin so nawri, ki istranghiro dyaken, as komwan ako a istranghiro dya.

¹² Dawa, inyo a kakakteh, maynamot ta malakam kamo a matorohan so panakabalin saya a yapod Ispirito, itatārek nyo pakono a osaren panakabalin a iyaw makaitorohaw so paypayitan kapanganohed dan tawotawo do iglisyā.

¹³ As dawa, iya pakono tawowaw a nasagotan so kapaychirin so matatarek a kapaychirin a dyi na ninanawo, ki machita a maydasal tan matorohan so panakabalin a mangilawlawag so chakey naw a batahen.

¹⁴ Ta an maydasal ako so chirin a dyi kwa maawātan, oyod a maydasal ispirito ko, ki maawātan aba no aktokto ko.

¹⁵ As dawa, āngo no kosto a kaparin ko? No maganay a parinen ko, ki maydasal ako do chirinaw a inpaichirin dyaken no Ispirito Santo, kan kapaydasal ko pa do bokod ko a chirin tan maawātan ko. Masaw magkanta ko so kankanta a intoroh no Ispirito Santo dyaken, kan kapagkanta ko pa do chirin a maawātan ko.

¹⁶ Ta an maydasal kamo so pagyāman nyo do Dyos do matarek a kapaychirin a ipaichirin dyinyo no Ispirito Santo, as dyi da maawātan rarayay nyo, maypāngo kaitbay das "Amen" do dasal nyowaw a pagyāman nyo an aba polos mapanyino da do inbahebahey nyowaw?

* **14:8 14:8** Do kaychowa, siraw soldado saw, ki masa sa magrobwat a mangay a machigobat an madngey daw oni no trompita na kapitan da.

17 Ta aran maganay kapagyaman nyowaw, ki siraw manganongedngey saw dyinyo, ki abaw sirsirbi na dyira.

18 Magyaman ako do Dyos, ta naybadiw ako a nasagōtan so kapaychirin so matatarek saw a kapaychirin a dyi kwa ninnanawo kan inyo a tabo.

19 Ki aran komwan, an maychirin ako do kakpekpehan dan manganohed, chakakey ko pa osaren chapatak kwaw a maawātan tawo a aran dadima lang chirin a maawātan da tan mananawo sa kan iyaw maychirin akwaw so rinibribo a chirin a dyi da maawātan.

20 Kakakteh ko, dyi pakono a akmay kapangtokton kabayahen kapangtokto nyo. Nawri pakono lang kapayparin nyo a kabayahen an maynamot do kapamarin so marahet, ki an maynamot do kapangtokto nyo, masisita a matwa dana pakono.

21 Iktokto nyo ngamin naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Nyaw binata ni Āpo, “Toboyen ko sanchiw tawotawo a yapod matarek a tana, kan maychirin sa do matarek a kapaychirin. On, ipaichirin ko sanchiw tabo chakey ko a ibahey dyirad tawotawo saya do Israel. Ki aran komwan, alit na dyi da yaken a anohdan.” †

22 As dawa, malawag a maboya ta a no nasagotan a makapaychirin so matatarek saw a kapaychirin a dyi na ninanawo, ki pangilasinan aba dyirad manganohed saw, an dya siraw dya manganohed so kayan panakabalin no Dyos. Ki no nasagōtan so kapangipakatoneng so inpaltiing no Dyos do mismo nyo a kapaychirin, ki masirbiw nyaya dyirad manganohed. As no abos kapanganohed, ki abaw sirbi na dyira.

23 As dawa, nyaw paynamotanaya a an maychichipeh kamo do kapilya nyo a magdaydayaw do Dyos, as katakatayisa dyinyo mangosar so matatarek a kapaychirin a dya maaw-awātan, syimpri, tod sa masdaawan bisita nyo a nachikpekpeh dyinyo a abo pa so kapanganohed. Do dawri, batahen danchi a maychabobo arang nyo.

24 Ki an kalitan nyo mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos dyinyo do pagkakaawātanaw a chirin, as kan myan bisita nyo a dya manganohed, syimpri, maybiybinākel sa, as kan matonngan danchiw gatos da a maynamot do nadngey da saw dyinyo.

25 Do dawrinchi pagbabawyan daw intayotayo daw a marahet do aktokto da. Maydogod kan magdayaw sanchid Āpo Dyos, as kan ipodno danchi a kon da, “Oyodaya ari dyinyo Dyos!”

Iyaw Kapagotonos No Iglisya

26 Kakakteh ko, āngo chakey kwaya batahen dya? No bata ko dyinyo, ki an mabayabayat kamo a magdaydayaw, myan pakono manoroh so kansyon, kan myan mangnanawo, as kan myan mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos dya. Myan pakono maychirin so minsahi do matarek a kapaychirin a dyi na ninanawo, as kan myan pakono mangilawlawag so nawri a chirin. Parinen nyo komwan tan maypayit kapanganohed nyo a tabo do iglisya.

27 An maynamot do kaosar so matatarek saya a kapaychirin a sāgot no Ispirito Santo, ki dadwa a mandad tatdo lang makey a maytatadi, as kan basta myan intripiti do dawri a naichirin.

† 14:21 14:21 Isa. 28:11-12. Do chimpwaw ni propita Isayas, binallaagan san Āpo Dyos kapotōtanaw ni Israel a anchan masakbayan, ki toboyen na sanchiw tawotawo saw yapod Asirya a tana a mangay a omdosa sira maynamot ta tinongpal dabaw inbahebaheyaw no propita na saw.

²⁸ Ki an abo intripiti, ki maganaganay an magolimek nawri a tawo do salapen dan tawotawo do kakpekpehan daw, as panayahen naranaw kapaychatanyi na, ta si Apo Dyos danaw kasarsarita na.

²⁹ Masaw, dadwa pakono mana tatdo iyaw maytatadi a mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos dyira. As siraw kadwan, ki iktokto da pakonos marahem chakeyaw a batahen no inbahey daw.

³⁰ Ki an do kayan naw a maydisna no asaw a rarayay nyo, as myan inpaltiing no Dyos dya, machita a magsardeng paw maychiychirinaw, as machitadiw napaltiinganaw a mangibahey so naipaktoktwaw dya.

³¹ Ta an komwan parinen nyo, ki myan gondaway nyo a tabo a maytatadi a maychirin so inpaltiing no Dyos tan makananawo kamo a tabo kan mahwahok kamo a tabo.

³² Naknakmen nyo a maparin no mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos a penpenen kapaychirin na.

³³⁻³⁴ On, machita parinen nyo pakono komwan a maynamot ta tinawan yaten no Dyos tan dyi ta makaket, an dya magtotonos.

Sichangori, magolimek pakono saw mababakes an makpekpeh kamo a magdaydayaw do Dyos. Komwan namarin do tabo saw a kapilya no tawotawo no Dyos. Mapalobosan saba a maychirin do kakpekpehan nyo sigon do naitolasaw do linteg da no Jodyo. Tod sa lang a paitorayan.

³⁵ An myan chakey da a mapatakan, yahes da pakononchi do lakay daw an myan dana sa do bahay da, ta makasnesnek an maychirin mabakes do kakpekpehan nyo a magdaydayaw do Dyos.

³⁶ Samna! Kakakteh, taywaran inyo nakayapwan chirin no Dyos, mana inyori lang nakaiparawatan na? Kawanem!

³⁷ An myan mangtokto a iya, ki asa nasagotan a mangipakatoneng so inpaltiing no Dyos, mana iktokto na a myan dyaw naispiritwan a sagot, machita a bigbigen na iyaw intolas kwaya dyinyo, ta bilin ni Apo nyaya.

³⁸ Ki an dyi na bigbigen nyaya, aran iya, ki bigbigen nyo aba.[‡]

³⁹ As dawa, kakakteh, nawri pakono chalagam nyo sagotaya a kapangipakatoneng so inpaltiing no Dyos dyinyo, as kan penpenen nyo abaw kadwan saw a makapaychirin so matatarek a kapaychirin a dyi da ninanawo.

⁴⁰ Ki aran komwan, machita a maparin pakono a tabo do kosto kan maganay a ornos.

15

Iyaw Nakapagongar Ni Kristo

¹ Changori a kakakteh, chakey ko a ipanakem dyinyo rinawat nyowaya a Maganay a Dāmag a inkasaba ko dyinyo a iyaw paydadatokanaya no kapanganohed nyo.

² On, iyaw nyaya Maganay a Dāmag a inkaskasaba ko dyinyo, ki iyaw paynamotan kaisalakānan nyo an nāw nyo a manganohed, malaksid an sin-aanohed kamo.

³ On, inparawat ko dyinyo rinawat kwaya a kasisitaan a minsahi* a sigon do naitolasaw do Masantwan a Tolas a nadiman si Kristo a maynamot do gatogatos ta.

⁴ On, naitanem kan nagongar do chatatdo naw a araw sigon do naitolasaw do Masantwan a Tolas.

[‡] 14:38 14:38 Mana "bigbigen aba no Dyos." * 15:3 15:3 1 Kor. 11:23; Gal. 1:12

⁵ Sinpangan na, napaboya di Pedro[†] kan somnarono dyirad apostolis naw.

⁶ Sinpangan na, napaboya pa dyirad naychichipeh saw a nasorok a dadima gasot a kakakteh, as kan kārwan na pa dyiraw sibibyay. Ki aran komwan, nadiman dana saw kadwan dyira.

⁷ Katayoka no nawri, napaboya di Santiago, kan sinpangan na,, siraw tabo apostolis naw.

⁸ Kapanawdyan na, aran yaken, ki napaboya dyaken a aran dya ko a natawagan a akmas nakatawag daw no nanawhen saw ni Jesus.[‡]

⁹ Ta an yaken, ki kabobodisan ako do tabo apostolis saw, kan maikari akwaba matawagan so apostol, ta nilala ko saw manganohed saw do Dyos do nakarahan.

¹⁰ Ki maynamot do parabor no Dyos, ki nayparin ako a asa a apostol na, as kan maydamnay a maboyaw asi no parabor na dyaken, ta arwaro nagbānagan no nayhohopagan ko kan siraw tabo saw a apostolis. Ki iyaw nyaya kapasnek ko, bokod kwaba kaparin, an dya kaparin no paraboraya no Dyos a myan dyaken.

¹¹ Ki masisita aba an sino aros tinarabako dyamen. No masisita, ki naikasaba danaw Maganayaya a Dāmag, kan inanohdan nyo.

No Maynamot Do Kapagongar Ta

¹² Changori, do kayan namenaya a nangikaskasaba so nakapagongaraya ni Kristo, āngo ta batahen kadwan dyinyo a dya mangongar nadiman?

¹³ Ki an oyod a abo kapagongar no nadiman, ayket na, nagongar aba si Kristo.

¹⁴ As an dya nagongar si Kristo, ayket, apabaw sirbi no ikaskasaba namenaya dyinyo, as kan apabaw sinpaspangan nakapanganohed nyo.

¹⁵ Ki nawri aba lang, ta an oyod a dyi sa magongar nadiman, bāli bayataw kami na a saksi no Dyos. Ta pinaneknekan namen a si Āpo Dyos, ki pinagongar nas Jesus. Ki syimpri an abo kapagongar, pinagongar aban Āpo Dyos si Jesus.

¹⁶ Ta no kaoyodan na, ki an dyi sa magongar nadiman, ayket, syrto a dya nagongar si Kristo.

¹⁷ As an dya nagongar si Kristo, abaw sinpaspangan no kapanganohed nyowaya, as kan ari kam pad nawon do gatos nyo.

¹⁸ On, an komwan, ayket, siraw nadiman saw do kayan da a manganohed di Kristo, ki alit na nabo sa a abos namnama.

¹⁹ Kakakteh ko di Kristo, an iyaw kapangnamnama ta di Kristo, ki para do byay taya lang do tanaya as naw dana, ayket, yaten danaw makapimpiman do aran sino do lobongaya.

²⁰ Ki no kaoyodan na, ki oyod a nagongar si Kristo. As maynamot dya, ki nawriw pakapaneknekan ta a aran siraw manganohed a nadiman dana, ki magongar sanchi.

²¹ Ta maynamot do kaparin no asa tawo a si Adan, ki madiman tawotawo, ki sichangori, maynamot do kaparin no asa tawo a si Kristo, ki myan danaw kapagongar no nadiman.

²² Ta tabo tawotawo, ki madiman a maynamot ta kapotōtan tas Adan. Ki komwan maparin dyirad machichasa saya di Kristo, mapagongar sanchi a tabo a akmas Kristo.§

[†] 15:5 15:5 “Pedro” mana “Sepas.” [‡] 15:8 15:8 Do chirin a Griego, kayarigan nakapanganohed ni Pablo, ki akmay alis a boridek a anak a dyi dana hahawen ānang na a mabyay. [§] 15:22 15:22 Roma 5:12-21

²³ Ki sigon do ornos na, syimpri, nanma si Kristo a nagongar. Sinpangan na, do kapaybidi naw anchi, somarono dana sanchiw tawotawo naw a magongar.

²⁴ Do dawri dananchiw panongpalan. On, abohen sanchin Kristo tabo a dya boya a magtotoray, tabo a myan so toray kan panakabalin, as kan do dawrinchi, iparawat nanchi a tabo iyaw kapagtoray na do Dyos Ama a Manakabalin.

²⁵ Ta dawa machita a nāw na magtoray si Kristo a mandad katokap na tabo siras kabosor na saw.*

²⁶ As no manawdyi anchi a kabosor a abohen na, ki kadiman.

²⁷ Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Tabonchi, ki ipaitoray sanchi no Dyos di Kristo.” Ki maawātan ta iyaw bata naya a, “Kaipaitoray na sya tabo,” ki mairaman abaw Dyos a maitorayan do tabo myan saya do tokapan Kristo.†

²⁸ Ki anchan maipaitoray dana tabo di Kristo a anak no Dyos, ki ipaitoray nanchiw mismo a inawan na di Āpo Dyos a Āmang na. Do dawrinchi, komplito dananchiw kapagtoray no Dyos do tabo.

²⁹ Changori, sigon do dadakay dan kadwan, magpabonyag sa a maynamot dyirad nadiman dana. Ki no iyahes ko dyira: Ān dyi sa manganohed do kapagongar no nadiman, aryoriw sirbin nya dadakay da? Āngo hahawen da do dawri a dadakay?

³⁰ Aran yamen, an oyod a dya magongar nadiman, āngo ta pirmi kami a mangiposta so byay namen?

³¹ On, ipodno ko dyinyo a kakakteh a do kararaw, ki nakasagānaw kadiman dyaken! Sigoradohen ko nyaya a akmas kasigorādo no kaitangsit kwaya dyinyo a maynamot do kapachichasa nyowaya di Kristo Jesus a Āpo ta.

³² An oyod a dyi sa magongar nadiman a akmas myanaw do kapangi-pagarop dan kadwan, ayket na, aba polos sirsirbi no nakalidyatan kwaya do syodadaw a Epeso. Ta oyod a nalidyatan ako do dya, ta mayarig sa do marongsot saw a animal siraw nangkontraw dyaken. On, asyo gon-gona ko, an dya nagongar nadiman? Maganaganay an tod ta mabyay a maragsak a akmas batabatahen daw a, “Koman kan minom ta, ta anchan delak, ki madiman ta na.”‡

³³ Maallilaw kamo aba, ta no panyinyirinaw, ki oyod a kāna, “No tawowaw a machirayarayay dyirad marahet saw a tawotawo, ki mararayaw anchiw maganay a dadakay na.”

³⁴ Maybidi kamo pakono do sigodaw a maganay a kapangtokto nyo, kan maygaygatos kamo paba. Ibahey ko nya tan masnekan kamo, ta myan saw kadwan dyinyo a dya makapatak so Dyos.

No Maynamot Do Kapagongar No Inawan (2 Kor: 5:1-5)

³⁵ Sigoro iyahes dan kadwan dyinyo a kon nyo, “Na, maypāngo paro kapagongar da no nadiman? Maypāngo paronchiw kita no inawan da?”

³⁶ Ayya! Kabo pan arang nyo. An myan imoha mo a botoh, maypāngo paro katobo na, an dyi pa mahtaw kodit naw.§

* 15:25 15:25 Sal. 110:1-3; Mt. 22:44; Ara. 2:35; Heb. 1:13 † 15:27 15:27 Sal. 8:6; Heb. 2:8-9

‡ 15:32 15:32 Isa. 22:13; 1 Kor. 16:9 § 15:36 15:36 Myan saw tod a tomobo a botoh a aran dyi pa maimoha. Ki aran komwan, malidyat kapayparakoh na, malaksid an maimoha.

³⁷ Ki an maymoha kamo so botoh no trigo mana kadwanaw a botoh, ki imoha mwabaw sigod danaw a rakoh a akmas karakohaw no hahawen mwaw, an dya iyaw botoh naw lang.

³⁸ Ki si Āpo Dyos makatoneng a manoroh so atngeh no nawri a botoh. Ta kāda kita botoh, itoroh naw maitotopaw a atngeh na.

³⁹ Komwan pa kāda inawan a pinarswa no Dyos. Maytarek asi no tawo kan binyay. Masaw a maytarek asi no manomanok kan among.

⁴⁰ Matarek pa saw myan do hanyit kan siraw myan do lobongaya, as kan iyaw kapintas kan katan-ok da, ki matatarek.

⁴¹ Aran iyaw araw, ki myan bokod na kapintas. Masaw bohan kan siraw bitohen saya, matatarek sas kapintas. On, iyaw kāda bitohen, ki myan bokod da kapintas.

⁴² Komwan maparin an mapagongar saw nadiman. Iyaw inawan taya, ki mahta an mailabeng. Ki an magongar dana, syimpri, mahta paba, kan polos dana dya madiman.

⁴³ On, makabābaba kan dalotaytay an mailabeng, ki mapintas kan mabileg an magongar dana.

⁴⁴ An mailabeng, ki akmas gagāngayaw a inawan a nainlobongan. Ki an mapagongar dana, asa dana naispiritwan. No chakey na batahen, ki an myan inawan ta a mahta do lobongaya, masigorādo a myan inawan ta a naispiritwan a maitoto do byay tad hanyit.

⁴⁵ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “No nanoma a tawo a si Adan, ki nanyeng a natorohan so byay do tanaya.”* Ki myan paw matawagan so nanawdyi a Adan, as kan iya, ki si Kristo. Iyaw manorotorohaya so naispiritwanaya a byay a abos pandan.

⁴⁶ Ki aran komwan, naknakmen ta a manmanmaw inawan taya a mahta, as kangay no naispiritwanaw a inawan ta.

⁴⁷ Iyaw dāmwwaw a Adan, ki yapod tana, ta dawriw nakapotaran na. Ki iyaw somnaronwaya Adan a si Kristo, ki yapo do hanyit.

⁴⁸ On, maynamot ta yapod tana si Adan, ki aran yaten sichangori, ki yapo ta a tabo do tana. Ki maynamot ta yapod hanyit si Kristo, akma tanchi dya do hanyit an machichasa ta dya.

⁴⁹ As dawa, sichangori, naipariho ta pa do tawowaya a yapod tana a pinarswa no Dyos. Ki do masakbayan, machipariho ta nanchi do inawanaw no Tawo a Yapod Hanyit, as kan si Jesus nyaya.

No Kapagballigi A Maynamot Di Jesus.

⁵⁰ Iyaw nyayaw chakey kwaya batahen dyinyo a kakakteh: Siraw inawan taya a myan so asi kan raya, ki maparin saba mabyay do hanyit a pagtorayan Āpo Dyos. Ta siraw inawan taya a mahta, ki maparin saba mabyay a abos pandan.

⁵¹ Adngeyen nyo yaken, ta ibahey ko dyinyo plano no Dyos a aran dyi na inpakatoneng do nakarahan. Madiman tabanchi a tabo. Ki anchan kapaybidi ni Āpo Jesus, mabaliwan anchiw inawan taya a tabo.

⁵² On, mabaliwan tanchi a pagripat a akmas kalistwaw no kakimit no mata. Oyod a maparin nyaya do kapanawdyanaw anchi a kaalop no trompita. Ta do dawrinchi, ki omyeng anchiw trompitaya, as kan mapagongar sanchiw nadiman, as kan matorohan sanchis inawan a dya madiman. As yaten a sibibyay pa do dawri, ki mabaliwan tanchi.

* 15:45 15:45 Gen. 2:7

⁵³ Ta iyaw inawan taya a mahta, mabaliwan anchi so dyi narana kahtan. Mana iyaw madimanaya a inawan ta, ki magbaliw anchi a dyi dana madiman.

⁵⁴ As dawa, anchan mabaliwan danaw inawan taya a mahta so dyi narana kadimanan kan kahtan, maparin dananchiw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kâna, “Naâbak dana si Kadiman, kan komplito danaw nakapadso na.”†

⁵⁵ Dawa, maparin ta na batabatahen, “Aryoriw kapangâbak no Kadiman? Aryoriw panonyit na?”‡

⁵⁶ Iyaw gatos panghapan no kadiman so panonyit na, as iyaw dyi taw a matongpal a linteg iyaw panghapan no gatos so bileg na.§

⁵⁷ Ki magyaman ako do Dyos, ta iyaw manoroh dyaten so kapagballigi ta a maynamot di Âpo ta a Jeso-Kristo.

⁵⁸ Dawa, chadaw kwa kakakteh, nâw nyo pakono a mahnyi kan dya mabdibdis do kapanganohed nyo. Pirmi nyo a ibôkot tarabako nyowaya a magsirbi di Âpo, ta chapatak nyo na a sayang abaw kapagsirbi nyo do Dyos.

16

Iyaw Sidong Dyirad Kakakteh Do Kapanganohed (Roma 15:22-29; 2 Kor. 8:16-9:5)

¹ Changori, maynamot do kwarta a or-or a iyaw pangsidingaw siras tawotawo saw no Dyos do Jodya,* machita a parinen nyo akmas inbahey kwaw dyirad iglisya saw do probinsya a Galasya.

² Kâda manôma araw no lawas do kapaychichipeh nyo a magdaydayaw, mapatarek danaw katakatayisa dyinyo so kapyahen na a kwarta, sigon do myanaw a maitoroh na a yapod nachichwasan na. Tan komwan, ki magor-or kamo pabanchi anchan mangay ako dyinyo.

³ Anchan myan ako na dyinyo daw, toboyen konchi do Jerosalem pinidi nyo saw a matalek nyo a tawotawo tan iyangay da daw sâgot nyo saw, as kan torohan ko sanchis tolas a mangyam-ammo dyira.

⁴ Ki an kaspangarigan, an myan problima a kachitan a basta mangay ako, aran machirayay dana sanchi dyaken.

Siraw Plano Ni Pablo (2 Kor. 1:15-24)

⁵ Mangay akonchi daw a omsarongkar dyinyo anchan yapo ako do Masedonya, ta plano ko payaw somibah daw.

⁶ Maparin ngata a omyan akonchi dyinyo so dêkey a chimpô. On, ranaen konchiw ammyan tan masidongan nyo panchi yaken do somarono pa saya a kwanan ko.

⁷ Ta an maparin, ki chakey kwabaya tod koynyo a sibasibahen a chiban. Ta an ipalôbos ni Âpo, chakey kwaya a aran mahay ako so dêkey do yanaw nyo.

⁸ Ki plano kwayaw omyan do Epeso a mandan marapit arawaw no Pentekostes.†

† 15:54 15:54 Isa. 25:8 ‡ 15:55 15:55 Ose. 13:14 § 15:56 15:56 Roma 5:12; 7:7-13 * 16:1 16:1 Roma 15:25-28 † 16:8 16:8 Pentekostes, ki pistan Jodyo a pangsilibrar so kapagranyi. Eks. 34:22; Leb. 23:15-21; Deot. 16:9-11; Ara. 2:1

⁹ Ta aran aro saw komontra dyaken, ki alit na aro sayaw makey a mangadngey so ikasaba kwaya, ta aro intoroh ni Āpo dyaken a pamosposan a nangasaba.

¹⁰ Anchan makarapit si Timoteo dyinyo, chasoyot nyonchi a rawaten. Ta iya, ki kapayngay ko a maytaytarabako di Āpo.

¹¹ Ki chiban nyo an myan mangiroromen sya ah, basbāli a sidongan nyo tan matalnaw kapangtokto na do katongtong nas kapagbyahi naya kan tan malistonchiw kapaybidi na dyamen. On, parinen nyo komwan, ta ari namen a ahahayen kan nyiran kakakteh ta saya.

¹² Sichangori, maynamot di kakteh ta a si Apolos, pirmi ko a kalokalohen tan yangay nayno kan siraw kadwan saw a kakakteh a sarongkaran. Ki ari na pa a dya maisyirto an mangay sichangori. Ki aran komwan, ki mangay anchi anchan myan oras na.

No Manawdyi A Kapangdaw Kan Pakatoneng

¹³ Makaridam kamo. Tēnakan nyo a maganay kapanganohed nyo. Tomored kamo, kan makayit kamo.

¹⁴ Parinen nyo pakono tābo a siaadaw.

¹⁵ Sichangori kakakteh, chapapatak nyo naw si Estepanas kan pamilya na saw a siraw dāmo a nanganohed di Kristo do Akaya, kan inbōkot daw nagsirbi dyirad tawotawo saw no Dyos.

¹⁶ As dawa, paybibidi ko a ibahey dyinyo a mapaitoray kamo pakono dyirad komwan saya kakakteh, as kan aran sino a machipaytarabako kan somidosidong do tarabakwaya ni Āpo.

¹⁷ Chasoyot kwaw nakangay daya da Estepanas, Portonato, kan Akayko a minsarongkar dyaken, ta siraw nangisaop dyinyo.

¹⁸ Pinasoyosoyot da yaken a akmas kapasoyosoyot daw anchi anchan maybidi sa dyinyo. As dawa, siraw tawotawo a akma siras nya, ki machita a anyiben sa.

¹⁹ Pakomostaan daw inyo no manganohed saw do kāda kakpekpehan da do probinsya a Asya. Maingetaw kan nakrischanwanaw pakomosta da dyinyo da Akila kan Prisila kan siraw manganohedaw a maychichipeh a magdaydayaw do bahay da.

²⁰ Pakomostaan da paya inyo a tabo no kakakteh saya dya. Maysinkokomosta kamo do kinaktehan a kapaykekepkep.

²¹ Do mismo kwa kakamay itolas ko nyaya, “Pakomosta a yapo dyaken a si Pablo.”

²² Mabay pakono aran sino a dya madaw si Āpo! Marana-ta! On, mangay ka mo Āpo!

²³ Myan pakono dyinyo parabor ni Āpo Jeso-Kristo.

²⁴ Myan pakono dyinyo adaw kwaya, inyo a tabo a machichasa di Kristo Jesus. Amen.

No Somarono A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Korinto No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Do nanmaw a tolas ni Pablo dyirad manganohedaw do Korinto, ki pinaydabdab na sa a maynamot do kapaydidiman daw (1 Kor. 1:11) kan maynamot do kaket daw an mabayabayat sa a magdayaw do Dyos (1 Kor. 11:20-34), as kan maynamot do marahet saw a kaparin dan kadwan dyira (1 Kor. 5:1-13). Ki maynamot ta dyi da inanohdan pamagbaga naw dyira do tolas naw, nangay si Pablo a mismo a minsarongkar dyira (2:1; 12:14; 13:1-2) tan sidongan na sa a maybidi do kosto a kapanganohed da. Ki do dawri, komplito abaw kapanganohed da dya, dawa, naynyinan dana si Pablo a naybidi do Epeso (2:1, 5).

Do dawri, binaliwan ni Pablo plano na a mirwa magsarongkar dyira do Korinto, ta chamo na an tod a makasoli dyira (1:12-23). Dawa, tinoboy nas Tito dyira tan si Tito danaw mangyangay so somaronwaw a nakatanyisan na a tolas na dyira, ki nabo dana dyaten sichangoriw nyaya a Tolas (2:3-4).

Sinpangan na, do nakakarwaw ni Pablo do Epeso, nangay a nangasaba do syodad a Troas, ta inplano na bayaten si Tito do dawri. Ki do dyi naw a nakasarakan si Tito do Troas, nabakel si Pablo a maynamot dya, dawa, yay na chinichwas do probinsya a Masedonya, as kan do dawri danaw nakadongswan nas Tito a kayayapo na pad Korinto (2:12-14).

Taywara a masoyot si Pablo do nakadamag naw sya di Tito a nagbabāwi dana sa do Korinto, as kan rakoh danaw kangsah da a makaboya kan mangisakit sya (7:5-7). Do kayanaw ni Pablo do Masedonyaya, intolas naw tolasaya a iyaw somaronwaya a Korinto.

Myan tatdo a naychakarwan no nya tolas. No dāmo (1:1-7:16), ki inlawlawag ni Pablo dyira maynamot do kasoyot na do nakadngey naw so maynamot do nakapagbabāwi dad Korinto. Inpanakem na dyiraw no pinanggep naw dyira, ta iyabaw inawan naw ikaskasaba na, an dyi lang a si Jeso-Kristo. Ki an maynamot di Pablo, ki tobotoboyen lang ni Kristo kan magsirbi dyira a maynamot lang di Kristo (4:5).

Do somaronwaw a naychakarwan no nyaya a tolas (8:1-9:15), ki innanawo ni Pablo maynamot do kapagor-or da do Korinto. Inpanakem ni Pablo dyira a machita itoroh no kāda asa dyira iyaw yapwaw do mismo na pangtoktwan a dya chaynyin aktokto na mana mapilpilit, ta chadaw no Dyos masoyot a manoroh (9:7).

No chatatdo a naychakarwan no nyaya a tolas (10:1-12:21), ki inkalintegan ni Pablo tarabako na a asa a apostol ni Jeso-Kristo. Myan kadwan a Jodyo a makabata sya a si Pablo, ki apostolis aba, ta nachirayay aba dyirad dosi saw a apostolis ni Jesus do kayan paw ni Jesus a nangnanawo dyira. No atbay ni Pablo do dyaya, ki si Āpo mismo a nanoroh so tarabako na, as kan maboya na do kaparin na kan nanawo na. Iya lang ipangas ni Pablo, iyaw kakapsot na, ta binata na a, “Do orasaw a kakapsot ko, ki nawriw kayan kayit ko, ta si Kristo sawen mapaypayit dyaken” (12:10).

No paytābwan no nya tolas, ki madongso nyo do 13:5 kan do 13:11 a kānan Pablo, “Kapyahen nyo a iktokto tan matonngan nyo an iyaw kapanganohed nyowaya, ki kosto mana engga.”

No tawen a nakaitolas ni Pablo so nyaya tolas, ki do A.D. 56 mana 56 a katawen nakatayoka no nakaiyanak ni Āpo Jesus.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-11

No Kapangtokto Ni Pablo Dyirad Taga Korinto 1:12-7:16

No Kapagor-or Dan Taga Korinto 8:1-9:15

No Kaikalintegan Ni Pablo So Kaapostol Na 10:1-12:21

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas 13:1-14

No Somarono A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Korinto

Pakatoneng

¹ Nyaya a tolas, ki yapo dyaken a si Pablo a apostol ni Kristo Jesos a maynamot do keddeng ni Āpo Dyos, kan yapo pad kakteh taya do kapanganohed a si Timoteo. Ipaw-it namen nyaya tolas dyinyo a manganohed do Dyos do syodad a Korinto kontodo do tabo a tawotawo no Dyos do intiro a probinsya a Akaya.*

² Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto nyo a yapod Āpo Dyos a Āmang ta kan yapod Āpo Jeso-Kristo.

No Kapagyaman Ni Pablo Do Dyos

³ Dayāwen ta si Āpo Dyos a iyaw Āmangaya ni Āpo ta a si Jeso-Kristo. Iya paw māsisyen a Āmang ta, as kan iyaw Dyosaya a pakayapwan tabo a sidong kan kapangahwahok.

⁴ On, ahwahoken na yaten do tabo a pakalidyatan ta. Tan komwan, ki maparin ta sa ahwahoken tabo a myan so aran āngo a pakalidyatan do kapangahwahokaya a rinawat ta do Dyos.

⁵ Ta akmas kāro no kapachipangdiduw taya do nakalidyatanaw ni Kristo, ayket, komwan paw kasawasaway dyaten no maboslonaya a sidong no Dyos a maynamot do kapachichasa ta na di Kristo.

⁶ Ta siraw lidyat saya a namarin dyamen do nakangay namenaw dyinyo, ki namarin sa dyamen tan myan dyinyo kahwahokan nyo kan iyaw kaisalakānan nyo. Asa pa, maynamot ta mahwahok no Dyos dyamen, nyaw paynamotan na a maparin kami na a mangahwahok dyinyo do pakalidyatan nyo tan maparin a anōsan nyo saw lidyataya a akma dyamen.

⁷ Dawa, madyiwadyiway abaw kapangnamnama namen a maynamot dyinyo, ta masigorādo namen a an mairaman kamo do kalidyatan namen saya, ki aran inyo, syirto a mairaman kamo do rakahaya a kapangahwahok no Dyos dyamen.

⁸ Kakakteh, chakey namen a mapatakan nyo siraw pinasar namen saw do probinsya a Asya a oltimos karahmet kan karakoh nakalalan namen. As do dawri, ki taywara a took namen a bata namen dana an dyi namen dana malasat.

⁹ No kapangdiduw namen do dawri, ki akma kami naw nakedngan a madiman. Ki namarin nyaya tan nananawo namen a basta italek namen di Āpo Dyos byay namen kan bokbokod namen pabaw inawan namen. Ta si Āpo Dyos, ki myan panakabalin na do tabo a aran iyaw kapamagongar so nadiman.

¹⁰ Ki oyod, ta insalākan na yamen do dawri do makamwamomwaw a kadimanan, as kan maparin na panchi a isalākan yamen do ito panchi

* **1:1-11** "Akaya" mana "Gresya" a tana dan Griego a tawo. Siraw rarakoh saw a syodad do dawri a probinsya, ki Korinto kan Atenas.

a lidyat. On, rakoh kapagnamnama namen dya a isalākan narananchi yamen a mirwa.

¹¹ Ki machita a sidongan nyo pa yamen ah a maynamot do kapangidasadasal nyo dyamen! Ta an parinen nyo komwan, atbayen sa ni Āpo aro a kapaydasal nyo, as kan bindisyonan nanchi yamen no Dyos, as kan aro sanchiw magyaman do parabor saw a maitoroh dyamen.

No Naynamotan Dya Nakatongtongan Ni Pablo A Nangay Do Korinto

¹² Ta no chasoyot namen a ipodno dyinyo, ki aba polos chapatak namen a pinarin namen a nakapaybayataw namen do aran sino a kapayngay namen a tawo, naten dana dyinyo a kakakteh. On, namarin nyaya a maynamot ta si Āpo Dyos a mismo somnidong dyamen tan do tabo kaparin namen kan inchirin namen, ki yapod kosto kan madalos a kapangtokto. Dawa, chapatak namen a yapo aba do sirib no tawo nyaya, an dya yapo do parabor no Dyos.

¹³⁻¹⁴ Do tabo naitolas namenaya dyinyo a kakakteh, ki abaw intayo namen, an dya intolas namen lang maydamnay a basāen kan maawātan. Sichangori, chapatak namen a ari pa abo komplito a kapakaawat nyo a maynamot do chirin kan kaparin namen. Ki aran komwan, maparin pakono dyinyo kapaypaganay nyo do kapakaawat nyo tan ipadāyaw nyonchi yamen anchan marapit araw no kapaybidi ni Āpo Jesus a akmas kapangipadayaw namenaya dyinyo.

¹⁵ Maynamot ta masigorādo ko a nāw no adaw nyowaya dyamen, naktokto ko maypirwa mangay a mangsarongkar dyinyo daw tan dobliw kasoyotan nyo.

¹⁶ Ta no plano ko, ki manma ko a somibah dyinyo a magsarongkar do kakwan kwaya do Masedonya. As anchan maybidi ako a yapo dana do Masedonya, ki mirwa akonchi a somibah dyinyo daw, ta plano ko payaw mapasidong dyinyo do kapaybidi kwaw anchi do Jodya.

¹⁷ Ki maynamot ta natongpal abaw plano ko, chakey nawri a batahen a magmangamanga ako? An mamarin ako so plano ko, ki parinen kori do nainlobongan a kapagplano? Paggedanen kori a ibahey, “On” kan “Engga”? Samna! Maparin kori?

¹⁸ Komwan abaw klasi no katawo ko, ta do salapen no oyod a Dyos a dya mabayataw, an “On” kon ko, “On” dana, as kan aba polos dwadwa ko.

¹⁹ Masigorādo ko nyaya, ta magdwadwa aba si Jeso-Kristo a Anak no Dyos a inkaskasaba namen dyinyo, a yamen kāda Silas a mayngaran so Silbano, kan Timoteo. On, an maynamot di Kristo, ki aba polos kadyiwadyiway na, basbāli a tongpalaen naw tabo a inchirin na.

²⁰ Ta no kaoyodan na, ki si Kristo danaw katongpalaen no tabo a kari no Dyos. Dawa, maynamot dya, maparin ta naw machiamen† do tabo inkari no Dyos. As maynamot do dawri, maidayaw danaw Dyos.

²¹ Si Āpo Dyos iyaw napahnyi so saray ta di Kristo. Masaw a si Āpo Dyos paw mismo a namidi dyaten a magsirbi dya.

²² Iya paw nanoroh so Ispirito Santo a akmay sinyal a pakaboyan a dyira na yaten. Ta iyaw Ispirito Santo, ki nāw na myan dyaten a pangpaneknek so katongpal ni Āpo Dyos so tabo inkari naw.

²³ Si Āpo Dyos danaw sistigo ko, ta chapatak naw myan do aktokto ko. Changori, ipodno ko iyaw dyi kwaw a tinongtongan so nakangay kwa nagsarongkar dyinyo daw do Korinto, ki tan myan oras nyo a magbabāwi

† **1:20 1:20** “Amen” mana “maparin pakono a komwan,” mana “abaw pagdwadwaan.”

do marahet saya a kaparin nyo, as kan tan dyi dana masisitaw kadosa ko dyinyo.

²⁴ Dyi nyo pakono a ipato a itorayan namen kapanganohed nyo, ta chapatak ko na a matwa kamo na do kapanganohed, basbali a chakey namen inyo a sidongan tan oyod a masoyot kamo.

2

¹ Nyaw naynamotan kwaya a nagdisisyon a dyakwa mangay dyinyo daw tan dyakwa mirwa makachirin so pagmamaywan nyo.

² Ta an pagmamayohen koynyo, sino paro panchiw mapasoyosoyot dyaken do inyowayaw yanan kasoyotan ko?

³ Dawa, nyaw paynamotan na a naytolas ako dyinyo do nakarahan, as kan nawri paw dyi kwaya nangayan dyinyo daw, ta āngo nchan inyo a hahawen ko a mapasoyosoyot dyaken, as inyonchiw makaitoroh so pagmamaywan ko? Ta sigorādo ako a an āngo kasoyotan ko, ayket, komwan dyinyo a tabo.

⁴ Ta do kayan kwaw a naytolas so tolas ko dyinyo, ki oltimo a kariribok ko kan natookan ako a maynamot dyinyo, ta oyod a aro hō ko a naytetted a maynamot dyinyo. Ki aran komwan, ki aba polos panggep ko a mapagmamayo dyinyo, basbali a chakey ko a mapatakan nyo a oyod a rakoh kadaw ko dyinyo.

No Kapamakawan So Nakagatos

⁵ Sichangori, myan dyinyo daw napagmamayo dyaten. On, yaken aba lang napagmamayo na, an dyi pa kadwan dyinyo. Ibahey kwaba a napagmamayo na inyo a tabo, ta chakey kwaba tod a payparahmeten gatos na.

⁶ Iyaw namarinaw so komwan, ki manawob danaw nakadosaan naw a yapod kārwan dyinyo.

⁷ No machita a parinen nyo sichangori, ki pakawanen nyo kan ahwahoken nyo, ta āngo nchan mahmes do taywaraw a kapagmamayo na.

⁸ As dawa, pachichāsi ko dyinyo a mirwa ipadidiw nyo kadaw nyo sya.

⁹ Nawriw naynamotan kwaya a naytolas dyinyo do nakarahan, ta chakey koynyo a sooten an ara kamo a nakasagāna a magtongpal so pamagbaga ko saya dyinyo.

¹⁰ Ki sichangori, napatakan ko a nagtongpal kamo do inbahey kwaw dyinyo. Dawa, aran sino a pakawanen nyo, ki pakawanen ko. No kaoyodan na, an myan machita ko a pakawanen, ki pinakawan ko na do salapen ni Kristo tan mabindisyonan kamo a tabo.

¹¹ On, an parinen taw komwan, ki abaw oras ni Satanas a omsikap dyaten, ta napatakan ta na saw panggep naw dyaten.

Iyaw Nakabaklanaw Ni Pablo Do Kayan Naw Do Troas

¹² Do nakawara kwaw do syodad a Troas a nangay a nangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot di Kristo, natonngan ko a iniwangan ni Apo rarahan a kapangasaba daw.

¹³ Ki aran komwan, taywara nabakel ako do dawri, ta nasarakan kwaba si kakteh ta a si Tito. Dawa, nagpakada ko dyirad kakakteh ta saw daw, as nakangay ko do Masedonya.

Iyaw Kapangābak Ta A Myan Di Kristo

14 Magyaman ako do Dyos, ta pinachirayay na yamen Kristo do naka-pagballigi naw.* As maynamot dyamen, nagwaras danaw kapakatoneng so maynamot di Kristo do aran dino a angayan namen, as kan kayarigan naw kapagwarasaw no āngot no asa bangbanglo.

15 Ta maynamot do nyaya a kapangikasaba namen, ki maiyarig kami na do asaw a bangbanglo a dāton ni Kristo di Āpo Dyos, kan makarapit dyirad tabo tawotawo: siraw madama a maisalakan kan siraw madama a mangay do kararayawan da.

16 On, siraw madamaya a mangay do pakararayawan da, ki mayparin a āngot no kadiman dyira. Ki siraw manganohed a madama a maisalakan, ki mabanglo kangotan da sya, ta mapalongo sa do rarahan a mangay do abos pandan a byay. Maynamot ta komwan, sino paro makarawa so nya tarabako?

17 Ki makarawa kami a maynamot ta tinoboy yamen ni Āpo Dyos. As tabo ichirin namen, ki kosto kan oyod do salapen na maynamot do kapachichasa namenaw di Kristo. Akma kami aba siras kārwan a paychichwasan daw kapangasaba so chirin no Dyos tan bomaknang sa.

3

Siraw Karbengan Dan Tobotoboyen Saw Ni Kristo

1 Iyaw kapaychirin namenayas nyaya, ara nyo na paronchi a dya batahen a idaydayaw namen mismo a inawan namen. Machita namenoriw tolas a pangyam-ammo so inaynawan namen dyinyo a akmas kaparin dan kadwan saya? Mana machita namenoriw tolas nyo tan myan ipaboya namen dyirad tawotawo saw do ayaman namen a maynamot dyamen?

2 Inyo a mismo pinakotolas namen a naitolas do aktokto* namen. On, masonong a maboya no aran sino iyaw kayit no kapanganohed a myan dyinyo, ta maparin da basāen do kabibyay nyo tabo no tinarabakwan namen dyinyo.

3 Ta malawag a maboya do byay nyo a si Kristo mismo a nangitolas sya a maynamot do kaosar na dyamen. As naitolas aba do tinta, an dya iyaw Ispirito no sibibyay a Dyos,† kan naitolas aba do matāpi a bato,‡ an dya do aktokto kan poso da no tawotawo.

4 Matored kami a maychirin so nyaya a maynamot ta masaray kami do Dyos a sidongan na yamen a maynamot do kapachichasa namen di Kristo.

5 Aba polos paynamotan namen a makabata a maparin namen nyaya tarabako, ta yapo a tabo do Dyos kabaellan namen.

6 Ta si Āpo Dyos nanoroh so kabaellan namen a magsirbi do bayowaya a tolag. Iyaw bayowaya a tolag, ki naibasar do tarabako no Ispirito no Dyos a manoroh so byay a abos pandan. Bahes naba do naitolasaw a Linteg ni Moyses, ta intongdo naw pakadimanan a abos pandan.§

No Kaganay No Bayo A Tolag (Heb. 8:1-13)

7 Iktokto taw chimpon Moyses do nakaitorohaw ni Āpo Dyos so linteg a naikitikit do matāpi saw a bato. Do dawri a nakarawat ni Moyses so bato

* 2:14 2:14 No pinarin dan soldado no Roma do kaychowa, ki an inābak daw kabosor da, hapen no heneral daw soldado naw, as kan pagmarchaen na saw kabosoraw a inābak da do salapen ara a tawo tan ipaboya daw nakapagballigi da. No batahen Pablo dya, ki akmay pinachirayay ni Kristo yaten a manganohed do nakapagballigi naw. * 3:2 3:2 Mana “poso.” Jer. 31:33; 1 Kor. 9:1-2; 1 Tes 2:17-20 † 3:3 3:3 1 Kor. 2:4; Gal. 3:2-5; 1 Tes. 1:5-6 ‡ 3:3 3:3 Eks. 31:18; Deot. 9:10 § 3:6 3:6 Roma 7:6; 8:2; Gal. 4:21-31

saya a nakaitolasan linteg, ki masngen dana do kasisilenganaw a gloria no Dyos. As do nakapaybidyaw ni Moyses do yanan daw no Israelita, ki aran mawpawpas danaw kasileng naw, ki alit na dyi da naipreng mata daw dya do oltimwaw a karanyag no ropa na.* An komwan panakabalin ni Āpo Dyos do nakaitorohaw no lintegaw a nagbānag do abos pandan a kadiman,

⁸syimpri mangamangay pa ipaboya naw kadyos na kan panakabalin na do kaitoroh naw so Ispirito na do bayowaya a tolag a ikasaba namen!

⁹Ta an iyaw nawri a linteg a nangipakatoneng so kadimanan, as naipaboya daw panakabalin no Dyos, rakorakoh abawri a adayo a maipaboyaw panakabalin no Dyos do bayowaya a tolag a manoroh so pakapalintegán tawo do salapen na?

¹⁰No kaoyodan na, nawpas danaw panakabalin no linteg a aran mabileg do nakarahan a maynamot ta iyaw bayowaya tolag, ki adayo a mabilbileg pa.

¹¹Ta an maidayaw lintegaya a nawpas dana, pango narananchi do dāyaw no bayowaya a tolag di Kristo a nāw na abos pandan.

¹²As dawa, maynamot ta komwan kahahaw namen so dyi aya anchi a mawpas a panakabalin no bayowaya a tolag di Kristo, matortored kami na a manginanawo sya.

¹³On, aba polos itayo namen, ta akma kami aba di Moyses a nanalob so ropa na† tan dyi da maboya no Israelita saw kawpas naw.

¹⁴Ki oyod a matwaw aktokto da do dawri,‡ as kan naawātan daba polos chakey na batahen naporinaw di Moyses. Manda sichangori, ki akmay myan paw talob no aktokto dan Jodyo saw a kapotōtan Israel do kapagbāsa daw so myanaw do adan a tolag, ta polos a dyi da maawātan chakey na batahen. Ta no lang makapakaro so nawri a talob, ki iya lang kapanganohed di Kristo.

¹⁵On, ta aran sichangori, an basāen dan Jodyo saw intolasaw ni Moyses, ki akmay myan mintalob so aktokto da, ta alit na dyi da maawātan.

¹⁶Ki an myan tawo a magbabāwi kan maypasngen di Āpo, maawātan nanchi maynamot ta iyaw mintalobaw so kapangtokto na, ki natakasan dana.

¹⁷Iyaw chirin kwaya a “Āpo,” ki iyaw Ispirito Santo,§ as kan aran sino a tawo a yanan nya Ispirito no Dyos, ki myan dyaw kawayawaya na yapod kapangokom no linteg kan gatos.

¹⁸As dawa, yaten a tabo a manganohed, ki akma tabas Moyses a nataloban so ropa, basbāli a nayparin ta na a akmay ispiho a nāw ta mangisilap so tan-ok kan kabileg ni Āpo ta. On, maypaypangay paw kapagilap ta sya a mandanchan mabalbaliwan ta a machalit dya. Nyaya, ki tarabako ni Āpo ta a iyaw Ispirito a mismo.

4

No Kakapsot No Tawo Kan No Panakabalin No Dyos

¹Dawa, maopay kami aba, ta chapatak namen a maynamot do kāsi no Dyos, ki intoroh na dyamen nyaya maganay a kapagsirbi.

²Pinawadin namen dana saw tabo a matayo kan makasnesnek a dadakay dan tawotawo. On, inipsok namen aran āngo a klasi no kapangallilaw, kan polos a dyi namen a paydyidohen chirinaya no Dyos,

* 3:7 3:7 Eks. 34:29-35 † 3:13 3:13 Eks. 34:29-35 ‡ 3:14 3:14 Deot. 29:4; Isa. 6:9-10; Esek. 12:2

§ 3:17 3:17 1 Kor. 6:17

basbali a inanawo namen iyaw kaoyodan na. On, maybibyay kami do salapen no Dyos a abo maitayo namen tan mapatakan no aran sino iyaw kakosto no dadakay namen.

³ Ki aran komwan, myan pa saw dya makaawat so chakey a batahen no Maganayaya a Dāmag a Ikasaba namen, ta myan akmay mintalob so aktokto da. Ki sigorādo ko a komwan lang dyirad tawotawo sa a madama a mangay do abos pandan a pakararawayan da.

⁴ Āngo ta dyi sa manganohed? On, maynamot ta inolib ni Satanas a dyos da do lobongaya iyaw kapakaawat daw tan dya masedangan aktokto da a maynamot do Maganayaya a Dāmag. On, iyaw Maganayaya a Dāmag, ki iyaw mangipalpalawag so maynamot do kadyosaw ni Kristo a iyaw kaparpariho no Dyos.

⁵ Ta iyabaw inawan namenayaw ikaskasaba namen, an dyi lang a si Jeso-Kristo a iya danaw Āpo. Ki an yamen, ki tobotoboyen yamen ni Kristo, kan magsirbi kami dyinyo a maynamot dya.

⁶ Ta si Āpo Dyos nakabatas nyaya a kāna, “Myan pakono sedang, tan maranyagan kasarisyayan!”* As si Āpo Dyos paw mangsedang so aktokto namen tan maawatan namen makaskasdaawaw a panakabalin na kan iyaw kabon pagkorāngan no kadyos na a maboaya di Kristo.

⁷ Ki an yamen, ki akma kamiw sinsinan a angang a inapno ni Āpo Dyos so mimyan a kapatagan, ta intalek no Dyos dyamen kasisitaan a tarabako a iyaw kapangikasaba so Maganayaya a Dāmag. On, pinarin ni Āpo Dyos nyaya tan ipaboaya na a iyaw makaskasdaaw a panakabalin, ki yapo dya, as kan yapo aba dyamen a sinsinan lang.

⁸ Nasanyib kami a pinarahmetan do lidyat, ki polos a dyi kami a napita. Pasaray a maychayhawaw kami, ki alit na a dyi kami a maopay.

⁹ Aran naidadanes kami na, ki kinarwan naba yamen a polos ni Āpo Dyos. Aran namahmah kami, ki chinadiman namen aba.

¹⁰ Pirmi kami a machisalap do kadiman a akmas naparinaw di Jesus do kayan na paw do lobongaya, tan iyaw byay na a intoroh na, ki maipaboaya dana do mismo a inawan namen.

¹¹ On, do kayan namen pa a maybibyay do hapotayan tana, nāw kami a machisalap do kadiman a maynamot do kapachichasa namen di Kristo. Naparin dyamen komwan tan maipaboaya do mahtaya a inawan namen a sibibyay pa si Kristo.

¹² Dawa, aran lakalakatan na yamen kadiman, no pagtongpalan na, ki myan dana dyinyo byay nyo a abos pandan.

¹³ Myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Manganohed ako do Dyos, as dawa, maychirin ako a maynamot do kapanganohed ko dya.”† Komwan pa dyamen, ta aran malidyatan kami, ki alit na ibahey namen iyaw inanohdan namenaya.

¹⁴ Ta chapatak namen a si Āpo Dyos a napagongar si Āpo Jesus, ki sigorādo a pagongaren na panchi yamen a maynamot do kapachichasa namenaya di Jesus. As aran inyo, ta hapen nanchi yaten a tabo a manganohed dya tan iyangay nanchi yaten do salapen na.‡

¹⁵ On, ibtoran namen tabo lidyat saya a mangay dyamen sichangori a maynamot ta no chakey namen, ki iyaw kaganayan nyo. Tan komwan, ki maiwaras paraboraya no Dyos dyirad aro saw a tawotawo. On, maynamot ta komwan, maypayparo dananchiw tawo a magyamyaman do Dyos, as

* 4:6 4:6 Gen. 1:3 † 4:13 4:13 Sal. 116:10 ‡ 4:14 4:14 Roma 8:11; 1 Kor. 6:14; 15:20-23; 1 Tes. 4:13-18

kan maidayaw dananchi si Āpo Dyos a maynamot do makaskasdaawaya a parabor na dyira.

No Byay No Manganohed

¹⁶ Maynamot do dyaya, maopay kami aba polos. Aran maypaypakapsot inawan namenaya, ki ara, ta kararaw a maypaypayit naispiritwanaya kabibyay namen.

¹⁷ Ta iyaw kalidyatan saya a pasaren ta sichangori, ki machipanda sa, as kan maparin ta a batahen a dekey lang nya an iktokto taw byay taw anchi di Kristo. Ta iyaw pagtongpalan lidyat ta saya, ki iyaw abos kaiparihwan a byay ta do hanyit a abwa polos so pachipandan.

¹⁸ Ta no dya pachisyayan aktokto ta, ki syimpri, sirabaw maboaya ta saya sichangori do lobongaya, an dya siraw dyi saya maboaya a myan do hanyit. Ta siraw maboaya saya sichangori, ki maynam saba. Amnan siraw dyaya maboaya a myan do hanyit, ki nāw da abos pandan.

5

No Bayo A Inawan A Hahawen No Manganohed Di Kristo (Roma 8:11; 1 Kor. 15:35-38; Pilp. 1:20-26; 3:20-21)

¹ On, maopay taba, ta no chapatak ta siraw inawan ta saya sichangori, ki kayarig daw bengbeng a masonong a marakrak, ta madiman kan mahta anchi. Ki aran komwan, tadyan nanchi ni Āpo Dyos so bayowaw a inawan ta a mayarig do bahayaw a dya polos a mararayaw, ta maparin aba yapod sirib no tawo nawri, an dya si Āpo Dyos a mismo omparin sya.

² Ta sichangori, oyod a malidyatan ta do kayan taya a magas-asog do inawan taya a mahta. Dawa, pirmi ta ahahayen katadi no inawan ta sichangori do inawan taya do hanyit

³ tan do dawrinchi, ki tod pabanchi a pahad, an dyi dana myan inawan ta a pinakalaylay ta a abos pandan.

⁴ On, do kayan ta paya do tanaya a myan so mahta a inawan, ki oyod a magas-asog ta do kalidyat ta. Ki ibahey ko komwan a maynamot aba do kakey ta mangipoha so sigodaya a inawan ta, an dya maynamot ta rakah kakey ta a mangilaylay so bayo a naispiritwan a inawan tan iyaw inawan taya madiman, ki golpi a matadyan anchi so bayo a abo polos so pachipandan.

⁵ As maynamot do dyaya a kapagbalbaliw, ki si Āpo Dyos a mismo nangisagāna dyaten a mangrawat sya do nakaitoroh naw so Ispirito na dyaten. On, intoroh ni Āpo Dyos iyaw Ispirito na dyaten a pakatonngan ta sya a syrto a tongpalen ni Āpo tabo inkari na.

⁶ Dawa, iyaw nyayaw paynamotan na a polos a dyi kami a maopay. On, chapatak namen a do kayan namen paya do hapotayan tana, ki ari kami pad nachirapa di Āpo,

⁷ ta no kabyay namen do tanaya, ki naibasar aba do maboaya namen saya do lobongaya sichangori, an dya do saray kan kapanganohed.

⁸ Ki alit na oltimo a kasaray namen. Syimpri, chakakey namen a karwan inawan namen do dyaya tana tan makasabat kami na dwa yanan Āpo Dyos.

⁹ Ki aran myan kami do yanan na mana myan pa do lobongaya, no kananahwen namen, ki iyaw pakahwahokan naw dyamen.

¹⁰ Ta machita tanchiw katakatayisa a machisalap do salapen ni Kristo tan iyaw mangokom dyaten, as kan iyanchiw manoroh dyaten sigon do pinarin ta a maganay mana marahet do kayan ta pa do hapotayan tana.

No Kapachikapya Do Dyos A Maynamot Di Kristo

¹¹ Maynamot ta chapatak namen a mapaychakābot kapangokom ni Āpo, nyaw paynamotan namenaya a mangigodes so kapangasaba namenaya so tawotawo tan manganohed sa dya. On, chapatak ni Āpo tabo a maynamot dyamen a aba polos marahet a panggep namen do kapangasaba namen, as kan hahawen ko a komwan paw kapakapatak nyo dyamen.

¹² Ki aran komwan, abaw panggep namen a mirwa a mangidaydayaw dana so mismo a inawan namen dyinyo, basbāli a panggep namen manoroh so paynamotan nyo a mangitangsit dyamen tan myan atbay nyo dyirad tawotawo saw a mangipangas so saad da kan iyabaw oyod a katawawo da.

¹³ Ki an kaspangarigan, myan saw makabata a naychabobo danaw arang namen, ki bāli, ta si Āpo Dyos lang pagsirbyan namen. Ki an batahen nyo a kosto pangtoktwan namen, ki maganay paw nawri, ta para dyinyo tarabako namen.

¹⁴ Ta do tabo a parinen namen, no adawaw ni Kristo iyaw nangidoron dyamen a maynamot ta nasyirto namen dana a nadiman si Kristo a maynamot do tabo a tawotawo. As dawa, tabon tawotawo, ki naibidang dana sa a nadiman do nakadimanaw ni Kristo.*

¹⁵ On, nadiman si Jesos a maynamot do tabo a tawotawo tan yaten a madaw dya, ki maybibyay ta paba a maynamot do bokbokod ta pagayatan, an dya maybibyay ta do chakeyaw ni Kristo a nadiman kan nagongar a maynamot dyaten.

¹⁶ As dawa, sichangori, no osaren namen a pangrokod so tawotawo, ki maibasar paba do nainlobongan a pangrokod. Rawaten ko a komwan kapangbigbig namen si Kristo do nakarahan, ki sichangori, natadyan danaw kapangtokto namen.

¹⁷ Ta aran sino a machasa di Kristo, ki asa dana bayo a naparswa. Iyaw adanaw a naybibyayan na, ki homnabas dana, as kan natadyan dana so bayo.

¹⁸ On, pinarin no Dyos tabo nyaya, ta maynamot do nakadimanaw ni Kristo, ki pinaysonong no Dyos nangbalataw so nagbaetan ta kan iya tan machasa ta na dya. Asa pa, intoroh na pa dyamen tarabako namen a mapaypasngen so tawo tan aran sira, ki machikapya dana sa dya.

¹⁹ No chakey a batahen no minsahi namenaya, ki pinaypasngen ni Āpo Dyos tabo tawotawo dya a maynamot do nakadimanaw ni Kristo do kros. On, maynamot dya, ibidang paba no Dyos gatogatos dan tawotawo. Nya danaw minsahi a intalek no Dyos dyamen tan yamen danaw makatoneng a mangipadomag dyirad tawotawo tan machikapya sa dya.

²⁰ As dawa, cha kami dya a pinakadangoy ni Kristo, as kan do tabo a inchirin namen, ki akma danaw Dyos a mismo maychichirin dyinyo. Dawa, maynamot ta yamen danaw pinakainawan Kristo, pachichāsi namen a machikapya kamo na pakono do Dyos.

²¹ Ta aran aba polos gatos ni Kristo, ki naibidang a myan so gatos do salapen ni Āpo Dyos a maynamot dyaten a tawotawo. Tan komwan,

* **5:14 5:14** Ki aran komwan, nawri abaw chakey na batahen a naisalakan danaw tabo tawotawo, ta basta manganohed pa sa a manma tan mairaman sa. Ara. 2:37-41; 16:30-31

maynamot do kapachasa ta na di Kristo, maibidang ta na a malinteg do salapen Āpo Dyos.

6

¹ As dawa, maynamot ta machipaytarabako kami di Āpo Dyos, ki pachikakaāsi namen dyinyo a dyi nyo a ipalōbos a mayparin a abos sinpaspangan iyaw rinawat nyowawa a parabor no Dyos.

² Ta binata no Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, “Inadngey ko dasal nyo do chimpwaw a naikeddeng ko tan parabonan koynyo, as kan sinidongan koynyo do kostwaw a araw tan maisalakan koynyo.”*

Dawa, kadngeyen nyo a maganay ah, ta changori danaw naikeddengaw a araw no kasidong no Dyos, kan changori danaw arawaw no kaisalakānan nyo.

No Lidyat Do Byay Da Pablo

³ Ipasnek namen a dyi kami a mamarin so pakachichadan dan aran sino a tawotawo tan abwa polos pakapilawan no maynamot do kapagsirbi namenaya di Āpo Dyos,

⁴ basbāli a ipaboya namen do tabo a kaparin namen a yamen tobotoyoyen no Dyos. Siaānos kami a mangibtor so tabo a pakariribokan namen kan pakalidyatan, masaw pakaidadanesan namen.

⁵ On, inanōsan namen nababaotan, nabahod, kan nariribok. Nahopahopag kami pa, kan napadasan namen paw dya nakaycheh kan dya komninan.†

⁶ Naipaboya pa a yamen, ki tobotoyoyen ni Āpo Dyos a maynamot do madalos saw a kaparin namen, kan kapapatak namen so oyod, kaānos, kan kayan kāsi namen. On, naipaboya pa a yamen, ki tobotoyoyen no Dyos a maynamot do panakabalin no Īspirito Santo a myan dyamen, iyaw oyod a adaw namen dyirad tawotawo,

⁷ iyaw kaoyodaya no chirin namen, as kan iyaw bileg no Dyos a inpaboya na a maynamot dyamen. As myan pa dyamen iyaw kinalinteg a intoroh ni Āpo Dyos dyamen a mayarig a armas namen a pachilaban kan pasarapa namen do gobat.

⁸ Do kapagsirsirbi namenaya di Āpo, pasaray inanyib da yamen tawotawo, ki an kadwan, abaw anyib da dyamen. On, oyawen da yamen kadwan, as kan myan saw kadwan a mangidayaw dyamen. Batahen dan kadwan a bayataw kami, ki aran komwan batahen da, ichirin namen lang iyaw oyod.

⁹ Batahen dan kadwan a dyi da yamen a chapapatak, ki alit na magdindinamag kami. Do pangarkolwan no kadwan, ki akma kami naw nadiman, ki ari kami pa a sibibay. Masaw a aran nadosa kami, ki naiparawat kami aba a madiman.

¹⁰ On, aran pagmamayohen da yamen kadwan, ki nāw namen a masoyot. Akma kamiw mapobri, ki aro a tawotawo pinabaknang namen do naispiritwan a bindisyon. Akma kamiw abos warawara do lobongaya, ki aran āngo a dyiran Āpo Dyos, ki para dyamen.

¹¹ Ayket na! Inyo a mapateg a sit namen do Korinto, aba polos intayo namen dyinyo do nakapaytolas namenaya. Taywara a dya matokod adaw namen dyinyo.

* 6:2 6:2 Isa. 49:8 † 6:5 6:5 Ara. 16:23; 19:23; 1 Kor. 4:11; 2 Kor. 11:23-33

¹² On, inanban namen abaw kapangtokto namen dyinyo, basbali a inyo nangneb so kapangtokto nyo dyamen.

¹³ Dawa, sichangori, inyo a ibidang ko a anak ko, bayaten nyo pakono adaw namenaya a inapaboya namen dyinyo ah!

No Ballaag A Maynamot Do Kapachikasmang Dyirad Dya Manganohed

¹⁴ Sichangori, kakakteh, machasa mana machikasmang kamo aba dyirad dyi pa saw a manganohed. Ta maparinori a mayrayay matalineng kan dyido? Mana maypango kapaysagel no sedang kan sari?

¹⁵ Ta mango paro a magtonos si Kristo kan Sairo?† Polos! Masaw magtonos abaw kapangtokto da no manganohed kan dya manganohed.

¹⁶ Maypango a maysagel kapagdayaw do Dyos kan kapagdayaw do didyosen? Polos! Dawa, aran yaten, ta mismo ta na timplo a pagyanan no sibibay a Dyos a akmas inpaitolas no Dyos do Masantwan a Tolas a kana,

“Omyan akonchi dyira, as naw ko nanchi a machikamang dyira. Yaken anchiw Dyos da, as siranchiw tawotawo ko.”§

¹⁷ As myan paw matarek a inpaitolas ni Apo a kana, “Karwan nyo sa, kan machisyay kamo dyira. Saliden nyo sabaw nachilabay danaya do marahet tan rawaten konchinyo.*

¹⁸ Yaken anchiw Amang nyo, as inyonchiw anak ko.” On, nyayaw binata ni Apo a Manakabalin do tabo.†

7

¹ Inyo a chadaw kwa sit, tabo saw nyaya, ki naikari sa tabo dyaten a yapod Apo Dyos. As dawa, namonamohen taw aktokto ta, kan tadyichokodan taw aran ango a manglapos no inawan mana ispirito ta. Mayparin ta pakono a maybibay a abos pagkorangan kan masantwan do salapen ni Apo Dyos a maynamot do kaanyib ta sya.

No Karakoh No Soyot Ni Pablo

² Tori ko na pirwahan machikakaasi dyinyo a torohan nyo yamen so logar namen do poso kan aktokto nyo, ta abayaw chapatak ko a nakagatosan namen, as kan abayaw chapatak ko a pinaychawaw namen a maynamot do nanawo namen. Masaw a abaw aran sino a ginondawayan namen.

³ Chirinen kwabaw nyaya tan chakey koynyo a okomen, ta akmas naybibidyaw a inbahey ko dyinyo a olfimo kamo so kapateg dyamen. Dawa, nyaw paynamotanaya a aran kadimanan mana kabyayan namen, ki aba polos naksay do adaw namen dyinyo.

⁴ Oltimo a masaray ako dyinyo, kan rakah iyaw kapagpangas namen a maynamot dyinyo. On, taywara nahwahok ako na a maynamot dyinyo, ta aran marahmet pakariribokan namen, ki alit na somawasaway danaw kasoyot ko a maynamot do damagaya a nadngey ko a maynamot dyinyo.

⁵ Ta yapo do nakawara namenaya do probinsyaya a Masedonya, ki abaw inahah namen. Aro danaw nakalidyatan namen do aran dino a nangangayan namen. On, myan kalaban namen a mindibon dyamen, as kan myan kabakel namen do kapangtokto namen.

† 6:15 6:15 Do chirin Griego, ki “Belial,” as kan no chakey na batahen, ki “antikristo” mana “Satanas.” § 6:16 6:16 Leb. 26:12; Jer. 32:38; Pal. 21:3 * 6:17 6:17 Isa. 52:11 † 6:18 6:18 Isa. 43:6; Jer. 31:9

⁶ Ki aran komwan, si Āpo Dyos a mangahwahok so tawotawo saw a naopay, ki pinaybidi nas Tito dyaken a yapo dyinyo a napasoyosoyot dyamen.

⁷ As nawri aba lang chinasoyot namen nakaboya namenaw sya, ta ad-adda paw soyot namen do nakaibahey naw sya a pinahwahok nyo. Inbahey na pa a oyod nyo na konos kangsah a makaboya dana dyaken, kan ultimo kamo kono a makatanyis do kapagbabāwi nyo, as kan rakoh kakey nyo a mangisakit dyaken. As dawa, maypaypangay paw kasoyot ko.

⁸ Aran naytolas ako so nakapaynyin dyinyo, ki pagbabawyan kwaba iyaw minsahi kwaw dyinyo. Ki aran komwan, ipodno ko dyinyo a myan dyaken dēkey a babāwi ko do nakadngey kwaw sya a myan kaynyin aktokto nyo a maynamot do tolasaw a aran dya naynam.

⁹ Ki sichangori, masoyot ako na. Nawri abaw chasoyot ko nakapaytolas kwaya so nakapaynyin dyinyo, an dya iyaw nakapagmamayo nyo, ki iyaw napagbabāwi dyinyo. Ta iyaw nyaya a nakapagmamayo nyo, ki inosar no Dyos a napagbabāwi dyinyo, tan komwan, abo nararayaw mana naynyinan dyinyo a maynamot dyamen.

¹⁰ On, iyaw kapagmamayo a makahwahok do Dyos, ki iyaw manoroh so kapagbabāwi nyo tan palongohen naynyo do kaisalakānan nyo. Aryoriw magmamayo a maynamot do dawri? Ki no bahes na, iyaw nainlobongan a kapagmamayo, ki iyaw manoroh so kadiman nyo a abos pandan.

¹¹ Ta chiban nyo paw pinarinan Dyos so kapagmamayo nyowaw! Pinasaray naynyo so taywara, kan pinalakam na paynyo a nawriw nanwalan nyo a nachisyay do gatos tan abaw pakapilawan nyo. Nakasoli kamo a maynamot do gatosaya a pinarin kadwan dyinyo daw do nakarahan, as kan namo kamo a maynamot do dawri, ta āngo nchan madosa kamo. Rakoh nakakey nyo a nangkosto so karahetaw a myan dyinyo, kan rakoh kalikāgom nyo a naybidi do kosto a dadakay. Sichangori, maynamot do nyaya kagaget nyo a nangkosto so kayayan nyo daw, ki inpaboya nyo na a myan kamo na do kinalinteg.

¹² Dawa, iyaw naynamotanaw a naytolas ako dyinyo do nakarahan, ki maynamot aba do nakagatosaw mana iyaw naygatosanaw, an dya naytolas ako tan napatakan nyo do salapen no Dyos iyaw karakoh no adaw kan pateg nyo dyamen.

¹³ Iyaw nyayaw naynamotanaya a nahwahok kami.

As iyaba lang nakahwahok namen iktokto namen, ta ultimo pa soyot namen do karagsakaw ni kakteh ta a si Tito, ta minpaw danaw kabakel na a maynamot dyinyo a tabo do kaganay no nakarawat nyo sya.

¹⁴ Chakey ko pa ibahey dyinyo a do kanamaw no kangay ni Tito dyinyo daw, ki oyod a inpangas koyonyo dya, as kan nasnekan akwaba a maynamot dyinyo. On, pirmi namen a inbahey dyinyo oyod, as kan sichangori, napaneknekan a oyod paw inchirin namenaw dya a maynamot dyinyo.

¹⁵ As dawa, maypaypayit adawaw ni kakteh si Tito dyinyo, ta manakem naw kagaget nyowaw a tabo a nagtongpal so innanawo naw kan iyaw nakaanyib nyowaw sya do nakawara naw dyinyo kan kananawa nyowaw an dyi kamo a manganohed dya.

¹⁶ Aysa! Ultimo danayaw kasoyot ko, ta komplito danaw kasaray ko dyinyo!

¹ Kakakteh, chakey namen a mapatakan nyo no kaganay no kaparin dan manganohed saw do kāda kakpekpehan daw do probinsya a Masedonya a maynamot do parabor ni Āpo Dyos a myan dyira.

² Ta aran nasoot sa do oltimwaya a marahmet a pakalidyatan, as kan aran mapopobri sa, ki alit na a yapod somawasaway a kasoyot da kan kasingpet no kabibyay da, ki siboboslon sa a nanoroh so sidong da.

³ Ipaneknek ko dyinyo a intoroh daw tabo a maparin da, kan myan pa saw nagsobra, as kan abaw minpilit dyira.

⁴ Maynamot do rakoh a soyot da, ki nachikakaāsi sa dyamen a matorohan pakono sa so gondaway da a somidosidong dyirad tawotawo saw no Dyos do Jodya.*

⁵ Arwaro pa adayo kan hahawen namenaw iyaw intoroh da. Ibahey ko komwan a maynamot aba lang do kāron kwarta a intoroh da, an dyi pa maynamot ta pinanma da a inparawat byay da di Āpo. Sinpangan na, inkari daw kasidong da dyamen a maynamot ta nawriw chapatak da a chakey no Dyos.

⁶ Ngay na! Maynamot ta si kakteh ta si Tito nangirogi so komwanaya a madadam a dadakay dyinyo do kayan na pa dyinyo, ki nyaw naynamotanaya a inahwahok namen a tongtongen na. As dawa, toboyen namen a maybidi dyinyo tan sidongan nayno a mapakabos so nyaya maganay a panggep nyo a yapod kadadam nyowaw.

⁷ Changori, chapatak ko na a maparin a pakatēnek pinarin nyo. Oyod, mapasnek kamo do kapanganohed, do kapaychirin so inpaltiing no Dyos, kan do kāron kapatak nyo so maynamot dya.† Masaw a mapasnek kamo do kahey nyo a magsirbi di Āpo Dyos kan iyaw adaw nyo dyamen. As dawa, chakey namen a maypaypasnek paw kadadam nyowaw a manorotoroh so sidong nyo a yapo do rakoh a adaw nyo.

⁸ Chakey naba batahen a ibilin ko dyinyo nyaya a parinen nyo. No lang hahawen ko, ki an ipaboya ko dyinyo no kagaget no kadwan a somidong, as kan an onotan nyo sa, mapaneknekan a myan oyod a adaw nyo.

⁹ Ta chapatak nyo na a iyaw parabor ni Āpo Jeso-Kristo a aran dyira na tabo, ki nayparin a asa mapobri a maynamot dyaten. On, maynamot do nakapayparin naya a abo a polos so dyira, ki pinayparin na yaten a oltimo a maganay so kayayan do salapen ni Āpo Dyos.

¹⁰ An maynamot do nyaya a kaparin nyo, ki iniktokto ko a maganaganay an pakabosen nyo naw insiknan nyowaw kaminsawan, ta inyo sawen nangirogi sya, kan nawri aba lang, ki nayaktoktwan nyo a pinarin nyaya.

¹¹ Ngay! Tongtongen nyo na, kan pakabosen nyo ah! An maypāngo iyaw kasoyotan nyo do dāmaw, komwan pakono kasoyot nyo do panapanawdyanaya. On, parinen nyo nyaya sigon do marawa nyowaw a itoroh sichangori.

¹² Ta an malakam kamo a manoroh, rawaten anchi no Dyos sigon do kabaelan nyo a itoroh, ta chichwasen nabaw abwaw dyinyo.

¹³ Abaw plano ko a mangidomdoma dyinyo a parahmetan tan bomaknang saw kadwan.

¹⁴ Ay engga! Ta no lang iniktokto ko, ki iyaw kalit nyo. On, maynamot ta maboslon myan dyinyo sichangori, maganay āno an binglayan nyo saw makachita? Ta kaspangarigan, an inyonchiw mabwanan, as siranchiw

* **8:4 8:4** Siraw manganohedaw do Jerosalem, ki oltimo a nalidyatan sa do kachimpon Pablo. Ara. 11:27-30; 24:17; Roma 15:25-27 † **8:7 8:7** 1 Kor. 1:5; 12:10

mairana a sobsobraanan, torohan danchi inyo a patadyen. Tan komwan, ki myan kapagtotonos nyo.

¹⁵ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Iyaw tawowaw a aro so chinpeh, ki nagsobsoobra aba, an dya manawob lang do machita na. Ki iyaw dēkeyaw so chinpeh, ki abaw nagkorāngan na.”‡

No Kapirwa Kangay Ni Tito Do Korinto

(1 Kor. 16:1-4)

¹⁶ Rakoh kapagyaman ko do Dyos, ta pinalakam nas Tito a akma dyamen a somidong dyinyo.

¹⁷ Ta iyaba lang nakatoboy namenaya syaw kakeyan na, an dyi pa iya mismo malakam a mangay dyinyo a aba polos mangpilit sya.

¹⁸ Parayayen namen di Tito asaw a manganohed a kakteh a maanyanyib do tabo a kakpekpehan dan manganohed a maynamot do tarabako naya a mangikaskasaba so Maganay a Dāmag.

¹⁹ Asa pa, iya paw tinongdo no kakakteh saya do iglisya a machirayay dyamen a mangiyangay so sāgot daw kan sāgot nyowaw dyirad manganohedaw do Jerosalem. Iyaw nyaya kapagsirbi namen dyinyo, ki parinen namen tan maidayaw dana si Āpo, as kan tan ipaboya namen kakey namen a somidong.

²⁰ On, oyod a myan kapagannad dyamen do kapagsirbi kan kaiyayam namen so nyaya maboslon a sāgot tan abo pakagatosan namen.

²¹ No chakey namen, ki nāw namen dana a mapagtalkan do oyod, kan parinen namen aba lang do salapen Āpo, an dyi pa do salapen tawotawo.

²² Ay on sawen, manoboy kami pas asa kakteh a machirayay dyira, ta naypipisa namen paba a napaneknekan kagaget na a somidong. As dawa, sichangori, maynamot ta tomobo danaw talek na dyinyo, maypangay danaw kagaget na a somidong dyinyo.

²³ An maynamot di Tito, ki iyaw kasmang ko a maytarabako dyinyo. Ki an maynamot dyirad kakakteh saya a machirayarayay dya, ki siraw pinakainawan no kakakteh saya do iglisya do dya, as kan maynamot dyira, ki maidaydayaw dana si Kristo.

²⁴ Dawa, ipaboya nyo pakono dyiraw kadaw nyo sira tan maipaneknek do tabo manganohed saw do iglisya dya iyaw kaipadpadāyaw namenaya dyinyo.

9

Maganay An Madadam Kamo

¹ Changori, machitak paba itolas dyinyo maynamot do dyaya a kapanyidong siras manganohed saya di Kristo do Jodya.

² Ta sigod a chapatak ko iyaw kalikāgom nyowaya a somidong a iyaw inpangas kwaw maynamot dyinyo dyirad kakakteh saw do probinsya a Masedonya. On, binata ko dyira a kon ko, “Siraw kakakteh saw do probinsya a Akaya,* ki nakasagāna pa sa a somidong a nakayapod kaminsawan.” On, iyaw kagaget nyo a manoroh, ki iyaw nangyokay so kadadam no kapanoroh no kārwan dyira.

‡ **8:15 8:15** On, chinpeh dan Israelita saw do chimpon Moyses iyaw bata daw a “māna.” Iyaw nyaya a māna, ki kanen da do kayan daw a nagtoltoolda do let-ang a mayngaran so Paran. Eks.

16:1-18 * **9:2** No syodad a Korinto, ki asa syodad do probinsya a Akaya.

³ Ki toboyen ko saw kakakteh taya tan iyaw kaipangas namen so nyaya a maynamot dyinyo ki mapaneknekan a dyi kwa salawsaw kan tan nakasagāna kamo a mangiparawat so akmas inbahey kwaya dyira.

⁴ Ta an kaspangarigan, myan saw taga Masedonya a machangay dyaken, kan naboya daynyo a dya nakasagāna, taywara a masnekan kami kan masaw dyinyo, ta maynamot do saray ko dyinyo, ki tayoka ko naynyo a indāyaw.

⁵ As dawa, naktokto ko a masisita a toboyen ko sa manmanma kan yaken kakakteh saya a mangay a mangipaisagāna so maboslonaya a sāgot a inkari nyo. Tan komwan, nakasagāna dana sakbay a mawara ko daw: ki sāgot pakono a dya mapilpilit ah.

⁶ Kanakmen nyo nyaya a iyaw tawo a dēkey so inmoha, dēkey anchiw maapit na. As no tawo a aro so inmoha, aronchiw apiten na.

⁷ Kāda asa tawo, ki machita nawriw itoroh naw yapwaw do mismo na pangtoktwan a dya chaynyin aktokto na mana mapilpilit,[†] ta chadaw no Dyos masoyot a manoroh.

⁸ As no Dyos, ki maparin naynyo a torohan so arwaro pa adayo kan iyaw machita nyowaw tan pirmi a manawob dyinyo do aran āngo a machita nyo, as kan maparin nyo paw manoroh a siboboslon do kāda maganay a tarabako.

⁹ Akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a maynamot do malinteg a tawo a kāna, “Siboboslon a manoroh dyirad mapobri saw. Dawa, nāw na manake-nakem ni Āpo Dyos iyaw kadadam naw.”[‡]

¹⁰ As si Āpo Dyos, iyaw manoroh so botoh dyirad maymohamohaw kan manoroh so kanen dan tawotawo, ki iya paw manoroh dyinyo so kapayparakoh no myanaw dyinyo tan myan rakoh a āpit nyo a yapod kadadam nyowaya. On, parohen nanchi tan arwaronchiw maparin nyo a itoroh dyirad makachitaw sya.

¹¹ Pabaknangen nanchi inyo a pirmi tan myan manawob dana dyinyo, as kan tan madadam kamo do aran āngo a chimpō. Tan komwan, aronchiw magyamyaman di Āpo Dyos a maynamot do sāgot nyo saya a inrapit namen dyira.

¹² Ta iyaw nyaya kapagsirbi a parinen nyo, ki nawri aba lang itoroh naw machita da no tawotawo saya manganohed do Dyos, an dyi pa pahtoten naw dya matokod a kapagyaman do Dyos.

¹³ Maynamot do pamaneknekaya pakaboyan so nakapagsirbi nyo, daydayāwen danchin tawotawo si Āpo Dyos do nakapagtongpal nyowaya do bata nyo a inanohtan nyo a Maganay a Dāmāg a maynamot di Kristo. Asa pa, dayāwen da pa si Āpo Dyos a maynamot do maboslon a sāgot a intoroh nyo dyira kan aran dyirad tabo a manganohed.

¹⁴ Nawri aba lang, ta paydaydasal da panchinyo a sipapasnek a maynamot do dyi aya matokod a parabor a intoroh no Dyos dyinyo.

¹⁵ Magyaman ta pakono do Dyos do taywarayas kabalor a sāgot[§] na dyaten.

10

Iyaw Nangibasaran Pablo So Kapagsirbi Na

[†] 9:7 9:7 Eks. 25:2; Deot. 15:10; Roma 12:8; 2 Kor. 8:12   [‡] 9:9 9:9 Sal. 112:9   [§] 9:15 9:15 Si Āpo Jesus chakey na batahen nya sāgot.

¹ Sichangori, myan matarek a chakey ko a iyahes dyinyo. Nadngey kwaw a myan kono saw kadwan dyinyo daw a nakabata sya a masnesneken ako kono an myan ako daw a machisalap dyinyo, ki an mabawa ako a maytolas dyinyo, nawri lang kono kayan katedred ko. Changori, yaken a si Pablo, ki maynamot ta toladen ko iyaw kaños kan kinapakombaba ni Kristo, myan chakey kwa akdakdawen dyinyo.

² On, ikakaāsi ko dyinyo a dyi nyo yaken a piliten a mangipaboya so katedred ko anchan mangay ako dyinyo maynamot ta sigorādo a paydabdab ko saw tawotawowaw a nakabata so nya a no kabibyay namen, ki yapo do nainlobongan a kalikāgom.

³ Oyod a tawo kami lang a akma dyinyo, ki iyaw kapachikontra name-naya do marahet, ki akmbas kapachilabanaw no tawo do lobongaya.

⁴ Ta iyaw armas namenaya a pangābak do marahet, ki yapo abad tawo do lobongaya, an dya yapo do panakabalin no Dyos a mismo tan maparin namen a rarayawen pachigobat no mangkontra so Dyos.

⁵ Iyaw nyayaw osaren namen a armas a mangpadso so bayataw kan aran āngo a pagpangas no maysinsisirib saw a tawotawo a nangbalat so kapakaawat da tan dyi sa manganohed do oyod a maynamot do Dyos. On, abāken namen pilosopo da tan matadyan danaw kapangtokto da a mononot do chakeyaw ni Kristo.

⁶ As anchan ipaboya nyo a komplito danaw kapagtalek nyowaw dyamen, ayket na, do dawrinchi ipasabhay namen koskosto a dosa da no sin-aanohed saw.

⁷ Nagriro kamo, ta nawryaya lang chichiban nyo makatayhapotaya a maboya do tawo, kan chiban nyo abaya do makatayrahemaya. Aryori dyinyo daw mangtokto sya a iya, ki maibidang dana a pinakainawan ni Kristo? Ayket! An komwan, manakem na pakono a aran yamen, ki naibidang kami a pinakainawan ni Kristo a akma dya.

⁸ Sigoro, sobra danaw kapagpangas ko a maynamot do toray namen. Ki aran komwan, masnek akwaba, ta intoroh aba ni Āpo nyaya a toray tan irarayaw kos kapanganohed nyo, an dya basbāli a pangpayit ko sya.

⁹ Binata ko nyaya tan dyi nyo a iktokto a tod koynyo a amomohen do tolas ko saya dyinyo.

¹⁰ Ta myan saw kadwan dyinyo daw a makabata so nya a kon da, “Nawryayaw katedredan ni Pablo kapaytolas nas kapaydabdab kan manonyit a chirin, ki an myanaw do dya a machisalap dyaten, ki pi, aryoriw kabileg na mana sinpaspangan ichirichirin na.”

¹¹ Siraw tawo saw a nakabata so nyaya, ki maganay an manakem da an āngo iyaw itolas namen do tolas namen saya do kabo namen dyinyo, ki nawrinchiw parinen namen anchan mangay kami dyinyo daw.

¹² Syimpri, chakey namen aba pachaliten mana pachirayayen inawan namen dyirad mangipangas saw so mismo a kaparin kan inawan da. Ta iyaw osaren da a pangrokod kan pangipariho so kaganay da, ki iyaw mismo a kaparin da. Samna! Aryoriw arang da?

¹³ Ki an yamen, myan pangibasaran namen so kapagpangas namen. No lang maparin namen a ipangas, ki iya lang tarabakwaya a intoroh ni Āpo Dyos dyamen a mismo, as kan mairaman kamo na do tarabakwaya a ipangpangas namen.

¹⁴ Ki do kairaman namen dyinyo do tarabako namen a ipangas namen, ki tod kami aba maysin-gaganay a mangyoba so chakeyaw no Dyos. Engga, basbāli a nairaman kamo na do tarabako namen, ta iyaw kaoyodan na, ki yamen paw dāmo a nangirapit dyinyo so Maganayaya a Dāmag a maynamot di Kristo.

¹⁵ Asa pa, pagpangas namen abaw tarabako a intoroh no Dyos dyirad kadwan saw a tawo do idiidi saw a dya nanoboyan dyamen no Dyos. Ki no hahawen namen, ki nāw na maypaypayit paw kapanganohed nyo tan maypaypangay paw kasidong nyo dyamen a mangay a mangnanawo do matatarek paw a yanan a sira lang intalekaw ni Apo Dyos dyamen a paytarabakwan namen.

¹⁶ On, an komwan, maparin namen dana iwaras Maganay a Dāmag do idiidi saya mabawa do maychamibit nyowaya. Ta chakey namen abaw mapadayawan a maynamot do tarabako no matarek do yananaw a paytarabakwan a tinongdwan syan Apo Dyos.

¹⁷ Onotan ta pakono naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “No makey a magpangas, ayket, machita nawri pakono ipangas naw pinarinaw no Dyos ah.”*

¹⁸ Ta iyaw oyod a mapadayawan, ki iya abaw ompaneknekaw so mismo na inawan, an dya iyaw padayawanaw no Dyos.

11

No Kaipsok Ni Pablo Siras Mangallilaw Saw A Sinan Apostolis (1 Kor. 9:1-18)

¹ Hahawen ko a chaōma nyo aba adngeyen iyaw ibahey kwaya dyinyo a aran akmay abos sinpaspangan. Anōsan nyo pa yaken ah!

² Ta oyod a rakoh kapachipangdidiw ko a maynamot dyinyo daw do Korinto, as kan akmas kapachipangdidiw no Dyos kapangdidiw ko. On, rahok kalikāgom ko a dyi kamo a machisyay di Apo, ta akma kamos masingpetaw a dyi pa nabdidbis a balāsang a inkari ko a machikabahay, kan abaw matarek a nakaikaryan nyo, an dya si Kristo a mismo.

³ Taywaraya mariribokan ako maynamot ta chamo ko an maallilaw kamo, kan machisyay kamonchi do madawaw kan kosto a kapanganohed nyo di Kristo. On, mabakel ako an toladen nyo si simna āpong si Eba do kaychowa do nakaallilawaw sya no sikapaw ni Boday a si Satanas.*

⁴ No paynamotan na a chabakel koynyo, an myan mangay dyinyo a mangikasaba so matarek a maynamot di Jesus, ki akma kamoy mapteptengan a mangadngey. On, akmay nakasagāna kamo a mangrawat so matarekaw a ispirito kan iyaw Ispirito Santo a rinawat nyo do nanomaw a nakapanganohed nyo, as kan masonong kamo a manganohed do matarekaw a dāmag kan iya pabaw Maganayaw a Dāmag a inkasaba namen dyinyo do nakarahan. Pakawanem a kakakteh! Dyi pakono a maparin komwan ah!

⁵ Siraw nya saya a apostolis a batabatahen nyo a matohos so sirib, ki asyo pangabākan da dyaken?

⁶ Samna! Aran dyi akwa masiglat a maychirin, ki mararahem a adayo maskad ko a maynamot do Dyos. Sigod a chapatak nyo nyaya, ta yapo do dāmo a nakangay namen dyinyo, ki abaw intayo ko, basbāli a nāw na inpaboya ko oyod dyinyo do kāda nakapanganawo ko.

⁷ Do nakaikasaba kwaw dyinyo so Maganay a Dāmag a yapod Dyos, nangdaw akwaba so tangdan ko dyinyo a aran akmay dedeng, basbāli a nagpakombaba ako a naytarabako so chinabyay ko tan abo gastos nyo a maynamot dyaken, as kan tan maidayaw kamo do salapen no Dyos. Madi akori, mana gatos kori dyinyo?

* 10:17 10:17 Jer. 9:24; 1 Kor. 1:31 * 11:3 11:3 Gen. 3:1-6

⁸ No kaoyodan na, ki akma ako so asaw a manakanakaw. Ta do kayan kwaw a nangnanawo dyinyo, siraw no nanghapan kos chabyay ko tan masidongan koynyo, ki siraw manganohed saya a myan do matatarek a kakpekpehan do matatarek saw a idiidi.

⁹ On, do kayan kwaw dyinyo daw do Korinto, do kayanaw no pagkorangan do chabyay ko, ki nangdaw akwaba dyinyo, ta siraw kakaktehaw a yapod probinsya a Masedonya siraw nangyangay so tabo machita ko do nakangay daw dyaken.[†] On, nangdaw akwaba polos dyinyo so chabyay ko, as kan aran do somarsarano pa saya araw, ki komwan paw plano ko.

¹⁰ Nyaw pagpangas ko, kan abaw makapenpen dyaken a magpangas a maynamot do dawri, ta mangdaw ako abanchya polos so kasidong nyo, aran sino dyinyo a taga Akaya. Iyaw nya, ki oyod a akmas kapatak kwaya sya a iyaw innanawo ni Kristo, ki oyod.

¹¹ Sigoro bata nyo ngata a nawriw dyi kwa nangdawan dyinyo, ta chadaw kwabaynyo. Ki taywaraw kapateg nyo dyaken, kan chapatak no Dyos nawri.

¹² Ki aran komwan, nāw ko na do binata kwaya dyinyo a nawriw dyi kwaya nangdawan dyinyo tan siraw nakabataya sya a matotohos sa kono a apostolis ni Kristo, ki maipangas daba a machipariho sa a maytarabako a akma dyamen.

¹³ Ta an sira, ki sinan apostolis sa. Tod daynyo a allilawen a maynamot do tarabako dāya. On, batahen da a sira, ki oyod a apostolis ni Kristo, ki engga, ta mabayataw sa do kainanawo das nyaya.

¹⁴ Makaskasdaaw aba dyaken nyaya maynamot ta aran si Satanas, ki mataloban naw kasatanas naw, as kan tod a magparang a akmas maranyagaw a anghil no Dyos a yapod hanyit.

¹⁵ As dawa, masdaawan ta paba an siraw adipen saya ni Satanas, ki mapayparin daw inawan da akmay malinteg a tobotoboyen no Dyos. Ki aran komwan, madosa sanchi do kapanawdyan araw sigon do marahet saya a pinarin da.

No Kalidyatan Ni Pablo A Asa Apostol

¹⁶ Pirwahan ko na ibahey dyinyo a dyi nyo pakono a iktokto a naychabobo arang ko maynamot ta inawan ko iyaw sarsaritaen kwaya dyinyo. Ki aran komwan kapangtokto nyo a maynamot dyaken, anōsan nyo a adngeyen dēkeyaya maipangas ko.

¹⁷ No kaoyodan na, iyaw ipangas kwaya sichangori, ki maynamot aba ta nyaw dadakay ni Āpo Jesus, basbāli a iyaw kapagpangas kwaya, ki akmay monot ako dyirad abaw so arang do lobongaya.

¹⁸ Ki maynamot ta aro sa daw do yanan nyo magpangas a maynamot do kayayan da do tanaya, maparin abawri a ipangas kos dēkey myanaya dyaken?

¹⁹ Ay on, chapapatak nyo na sawen a anōsan chirin no abos arang a tawo a maynamot ta maanōsan nyo sa a siraragsak. Samna! Palalo danayaw kasirib nyo!

²⁰ Pakawanem a kakakteh! Sira abawriw mangadipen dyinyo mana mangsay dyinyo mana manggondaway dyinyo? Sira abawriw mangipangas so mismo da inawan mana mangasnesnek dyinyo? Ki alit na maanōsan nyo sa!

[†] 11:9 11:9 Ara. 18:3; 20:33-35; Pilp. 4:14-15; 1 Tes. 2:9

²¹ On, matotored saya a mamarin so komwan dyinyo, Amnan yaken, ki ipodno ko a masnek ako dyinyo a maynamot ta maitored kwabaw mamarin siras syay.

Ki aran komwan, maynamot ta mamoo saba magpangas, aran yaken, chamo kwabaw magpangas a aran akma ko na sirā a abos arang.

²² Siraw no tawotawo saw a batahen da pinidi sa no Dyos, ta Jodyo sa, ki taywaran dyakwa asa Jodyo? Ipangas da a Israelita sa, as kan kapotōtan san Abraham. Ki aran yaken, asakwa Israelita, as kan kapotōtan na pa yaken Abraham.

²³ Chapatak ko na a akmay abo arang ko do kapagpangas kwaya, ki mapagpet kwabayaw rida kwaya maychirin siras nyaya. Batahen daya a tobotoboyen san Kristo, ki mangamangay ako paya tobotoboyen na. Ta chiban nyo an dya arwaro paw tarabako ko a maynamot di Apo Jesus kan sirā.‡ Nasanyisanyib ako pa a pinosek da do bahodan kan sirā.§ Nasanyisanyib ako a binabaotan da no tawotawo saw a kabosor no Dyos, as kan nasanyisanyib ako pa nagisgistayan a nadiman kan sirā.

²⁴ Naypidima ako a sinaplitan no Jodyo, as kan kāda saplitan da yaken, taytotdo a poho kan sasyam bidang* no padnahan da dyaken.

²⁵ As naypitdo a napadas ko nabaotan so kayo.† Naypisa ako a inagsigsidan dan tawotawo saw so bato, ta chakey da yaken a dimanen.‡ Naypitdo a nalasaw biray a linoganan ko.§ As myan paw naypisa a do asa kahep kan asa karaw, ki myan ako a inhatahataw do tāw do nagpatawan kwaw.

²⁶ As do kasanyib no nakapagbyahi ko, ki aro a kalidyatan pinasar ko a yapo do layos, yapo do tolasan, as kan maynamot dyirad kapayngay ko saw a Jodyo a mangipsok dyaken kan sirā paw dyaw a Jodyo. Aro makamwamomo a napariparin dyaken do syodad saw kan do logar saw a kabwan tawo, as kan do tāw. As pinalidyat da pa yaken sinsinan saya a manganohed.

²⁷ As nayhohopagan ko a inpasnek tarabako ko, as kan nasanyib a dyi kwa naisamiraw kapakaycheh ko. Nasanyib ako a naptengan kan nawawan, as taydedekey kinan ko, kan nakbelan a abos pagsokatan.

²⁸ Nawri aba lang, an dyi pa do kararaw, ki nalidyatan ako a maynamot do kabakel ko dyirad manganohed saw do aran dino a kakpekpehan da.

²⁹ Ta an myanaw manganohed a malidyatan a maynamot do kakapsot no kapanganohed na, machipangdidiw akwaw dya. As an myanaw masolisog as nangatos, maynyinan akwaw.

³⁰ On, chaskeh ko magpangas, ki an masisita pahtoten ko, ipangas ko lang siraw nakalidyatan ko saya tan matonngan nyo a abaw mismo a kayit ko.

³¹ Si Apo Dyos a Amang ni Apo Jeso-Kristo a madaydayaw a abos pandan, ki chapatak na a siraw ibahebahey ko saya, ki bayataw aba.

‡ **11:23 11:23** 1 Kor. 15:10 § **11:23 11:23** Ara. 16:23 * **11:24 11:24** No katotohosan a bidang no saplit a mapalobosan do linteg dan Jodyo, ki apat a poho. Ki maynamot ta chamo dan torayen no Jodyo a magsobsobra sa so bidang, magsardeng sa do tatdo a poho kan sasyam. Iyaw masaplitan a tawo do chimpon Pablo, ki bahasan da, as kan saplitan da so asa poho kan tatdo do barokong naw, as masaw do maybitaw a pakoh na. Parinen daw nyaya do irahem no sinagoga da. Deot. 25:3 † **11:25 11:25** Ara. 16:22 ‡ **11:25 11:25** Ara. 7:58; 14:19-20. Sigon do linteg no Jodyo a mangidayaw si Satanas. Agsidan da paw mababakes saw an machikamalala sa. Basta parinen daw nyaya do gaganaw no syodad. Leb. 20:27; 24:16; Deot. 13:6-10; Mt. 23:37; Lk. 13:34 § **11:25 11:25** Ara. 27

³² Chiban nyo kakapsot ko. Ta do naypisa, do kayan kwaw do syodad a Damasko, nanoboy iyaw gobirnadoraaw a tinongdo ni Āri Aretas so soldado na saw so nangay a nangdaan dyaken dwa rowanganaw no syodad tan tiliwen da yaken an mohbot ako.

³³ Ki aran komwan, myan saw papere a tawo a nangsidadong dyaken. Pinangay da yaken do rakkoh a alat, as nakatonton da dyaken a pinayhawos do bintanaw no matohosaw a ahad no nawri a syodad, kan dawri danaw nayaywan ko.*

12

Siraw Parmata Kan Naipaltiing A Napadasan Pablo

¹ Ki aran abo sirsirbi no kapagpangas ko, ki pilit ko na ipangas naparinaw dyaken. Ki sichangori, ibahey ko dyinyo an āngo iyaw inparmata ni Āpo dyaken kan iyaw inpaltiing naw.

² On, ta do kaasa dana poho kan apat a katawen napahabas, ki myan naparin do asa a manganohed a chapatak ko.* Ta iya, ki nahap a nangay do hanyit† do yanan Āpo Dyos. Iyaw nyaya nakangay na, ki chapatak kwaba an nangay do mismo a inawan na mana tod a inpaboya no Dyos dyaw nyaya maynamot do parmata na. No lang makapatak, ki si Āpo Dyos.

³⁻⁴ On, nahap nya tawo a chapatak ko a nangay do asa yanan a mayngaran so Paraiso.‡ Pirwahan ko na ibahey a chapatak kwaba an nangay daw inawan naw a mismo mana tod a inpaboya ni Āpo dyaw nyaya do parmata na. No lang makapatak, ki iyaw Dyos a mismo. As do dawri, nadngey na saw dyi saya maparin a abneken do tanaya, as kan siraw nyaya nadngey na, ki naipalobos aba a chirinen dyirad tawotawo.

⁵ Sichangori, maparin ko a ipangas naparinaw do dawri a tawo. Ki an maynamot do inawan ko do tanaya, ki ipangas kwaba, basbali a nawriw ipangas ko mangipaboyaya a makapsot ako.

⁶ On, an chakey ko magpangas, ki manganyaw akwaba ta siraw ipangas kwaya, ki oyod. Ki aran komwan, magpangas akwaba, ta chakey kwaba iktokton tawo a matohos ako. Maganaganay a nawriw myan do kapangtokto daw pinariparin ko saya a naboya da kan iyaw inanawo kwaya a nadngey da.

⁷ Asa pa, tan dyi kwa patohosen inawan ko do karon makaskasdaaw saw a naipaltiing dyaken do hanyit, ki pinalobosan Āpo Dyos a akmay natodok inawan ko. As maynamot do dyaya kaynyin, inosar ni Satanas nya a pinanglidyalyadyat dyaken tan dyi kwa kasisitaen a patohosen inawan ko.

⁸ Naypitdo ako a naydasal di Āpo Jesus an maparin na a pakarohen nangtodokaw dyaken.

⁹ Ki maparin aba, basbali a nawriw binata na dyaken a kana, “Manawob danaw parabor ko dyimo tan maanosan mo pakalidyatan mo, ta maipaboyaw panakabalin ko do pagkapsotan tawo.” Dawa, maynamot

* **11:33 11:33** Ara. 9:20-25 * **12:2 12:2** Ki aran dyi na inpodno ni Pablo do dyaya a birsikolo, ki maawatan ta a iya a mismo chakey na batahen a maynamot do chirin naw do birsikolo 1 kan 7.

† **12:2 12:2** Mana “iyaw chatatdo naw a hanyit.” Sigon do kapakaawat dan Griego, ki iyaw damo a hanyit, ki iyaw kademdemananya. Iyaw somarono a hanyit, ki iyaw yananaw no araw kan siraw bitohen, as kan iyaw chatatdo naw a hanyit, ki iyaw yananaw ni Āpo Dyos. ‡ **12:3-4 12:3** No maawatan ta sichangori a maynamot do dya a yanan a Paraiso, ki “minoyongan no Dyos” mana “yanan a kararagsakan.” Lk. 23:43

do dyaya chinirin na, chasoyot ko a ipangas siraw kakapsot ko tan madidiw ko kaay-aywan dyaken panakabalin Kristo.

¹⁰ On, maynamot do kapagsirbi ko di Kristo, manawob dana dyaken pagkapsotan ko saya. Manawob dana dyaken an myan saw mangasnesnek dyaken, mana an myan kalidyatan, kaidadanes, kan kararayawan a naporin dyaken. Ta do orasaw a kakapsot ko, ki nawriw kayan kayit ko, ta si Kristo sawen mapaypayit dyaken.

No Adaw Ni Pablo Dyirad Taga Korinto Saw

¹¹ Akma ko nayaw abos arang a tawo do kapagpangas kwayas akma syay. Ki pinilit nyowaya yaken a omparin syay maynamot ta abaw pinarin nyo a mangisakit dyaken. Ta aran abo mismo a toray ko, ki alit na abaw pangabak da dyaken siraw nya saya a sinkakarang a mabayataw a apostolis.

¹² As do kayan ko paw dyinyo daw do nakarahan, siaños ako a nangipaboya do salapen nyo so makaskasdaaw saw a pangilasinan kan milagro, as kan siraw nangpaneknek a yaken, ki asa oyod a apostol ni Kristo.

¹³ Aysa! Aryoriw pinarin ko dyirad manganohed saw do matatarek saw a idiidi a dyi kwa pinarin dyinyo? Aba, ta kinalit koynyo do aran āngo a pinarin ko, malaksid lang do dyi kwa nangdawan so machitachita ko dyinyo. Ki gatos kori? Ki maynamot ta kinalit koynyo, machikakaāsi ako so pamakawan nyo dyaken.

¹⁴ Nakasagāna ako na a mangay a mangsarongkar dyinyo, as kan chatatdo ko nanchiw nyaya omsarongkar dyinyo. As akma do nakarahan, chakey kwabaw mangdaw dyinyo so chabyay ko. On, ta chakey kwabaw aran āngo a myan dyinyo, malaksid do adaw nyowaw, ta akma kamo naw anak ko. As maynamot ta komwan nangibidangan ko dyinyo, rebbeng na paba a inyo pangdawan kos machita ko, ta akmas naibaheyaw a iyaw inyapwan pakono mangisagāna so machitan anak na.

¹⁵ Chasoyot ko an tabo myan saya dyaken, as kan aran iyaw mismwaya a kayit ko, ki mapatawos dana, basta masidongan koynyo. Ki an maypangay adaw ko dyinyo, maksayanoriw adaw nyo dyaken ah?

¹⁶ Sigoro magtonos kamo do kapakaāwat nyo a linidyalidyat kwabaynyo a maynamot do machitachita ko do byay ko. Ki aran komwan, myan saw matarek a makabata sya a masikapan sa a maynamot do kosit ko.

¹⁷ Ki sichangori, iyahes ko dyinyo an maypango kan kango nakagond-away ko dyinyo? Ngay, ibahey nyo pa! Aryoriw inhap ko dyinyo do nakatoboy kwaw siras rarayay kwaw, mana kinosit dawri nyo?

¹⁸ Do nakarahan, nachikakaāsi ako di Tito a mangay dyinyo daw, as kan nanoboy ako pa so rarayay na dyirad kakakteh taya a manganohed do dya. Ki do nakangay daw dyinyo daw, kinosit dawri inyo? Malit kami abawri so panggep kan kaparin, mana aryoriw pachitarkan ko di Tito? Aba!

¹⁹ Sigoro, manda sichangori, iktokto nyo ngata a iyaw panghapan na maychirin kami dyinyo siras nyaya, ki tod namen a ikalintegangan inawan namen do salapen nyo. Dyi pakono a maparin a komwan, ta si Apo Dyos sistigo ko a ichirin namen lang iyaw oyod, as kan iyaw no panggep namen a tobotoboyen ni Kristo, ki abaw matarek, an dya mapayit so kapanganohed nyo a chadaw namen.

²⁰ Ta do kangay konchi daw do yanan nyo, ki chamo ko an makaboya kos dadakay nyo a dyi kwa chakey. As an komwan, myan ngataw maparin ko a dyi nyo a chakey maynamot ta masisita lintegen ko madyidwaw a dadakay nyo. On, chamo kwaya an myan madongso

ko a kapaydidiman, kapangimon, kan kaydamnay a makasoli, kaimot, kaparaherahet, kapangis-istorya, kapangas, as kan kakaket do kaparin.

²¹ On, anchan mirwa kangay ko daw do yanan nyo, ki chamo ko an taywaranchiw kasnek ko do salapen no Dyos ko a maynamot dyinyo, kan tanyisan ko saw aro saw a nakagatos do nakarahan a dyi pa nagbabawi do malapos saw a kaparin da a kapaychakatekateh a machoknod kan kaderrep.

13

No Plano Ni Pablo A Mangay Do Korinto

¹ Nyanchiw chatatdo no kangay kwa omsarongkar dyinyo. Naknakmen nyo iyaw inpatolasaw ni Apo Dyos do Masantwan a Tolas a kâna, "No sino a mapagatos so matarek, machita a paneknekan no dadwa mana tatdo a sistigo."*

² Do nakarahan, do kapirwa naw no nakangay kwaw a minsarongkar dyinyo, binallaagan ko nakagatosaw a an dyi na pachisyayan marahet saya dadakay na, ki dosâen konchi so taywara anchan maybidi ako. Komwan paw binata ko dyirad kadwan saw a nakagatos. Sichangori, aran abo ako do yanan nyo, ki pirwahan ko na a iballâag dyinyo do tolas kwaya a akmas inbahey kwaw do nakarahan.

³ Chakey nyori a yaken mangipaboya dyinyo so pamaneknek a oyod a si Kristo mapaychirichirin dyaken? Sigi, matonngan nyonchi do kangay konchi a mangdosa dyinyo, as kan sinsinan abaw panakabalin ni Kristo a intoroh na dyaken. On, ta aba polos pagkorangan no panakabalin ni Kristo a mangdosa siras myan so gatos.

⁴ Oyod a akmay abo panakabalin ni Kristo do nakailansa naw do kros. Ki sichangori, nagongan kan mabyay a maynamot do panakabalin no Dyos. Komwan kami, ta akma kamiw abos ayit maynamot ta nairaman kami do nakalalaw ni Kristo do kapirmi namen a makataham so kalidyatan. Ki aran komwan, anchan makarapit kami dyinyo do yanan nyo, ipaboya namen anchiw panakabalin no Dyos a maynamot ta nairaman kami na do nakapangangar ni Kristo.

⁵ Amirisen nyo a maganay inawan nyo ah! Kapyahen nyo a sintiren tan matonngan nyo an iyaw kapanganohed nyowaya, ki kosto mana engga. Chapatak nyo abawri a ari a omyan si Jeso-Kristo dyinyo? -malaksid an do dangoy nyo lang kapanganohed nyo!

⁶ An parinen nyo komwan, hahawen ko a matonngan nyo panchi a yaken a oyod apostolis ni Kristo.

⁷ No kaoyodan na, pangdakdaw namen inyo do Dyos tan dyi kamo pakono a mamarin so marahet. Mangdakdaw kami aba a maynamot do kakey namen a mangipaboya a kosto kapangokom namen dyinyo. Bâli danaw nawri, basta maypalinteg kamo aran abo gondaway namen a mangipaboya dyinyo so panakabalin namen a mangdosa dyinyo.

⁸ Ta an kosto dadakay nyowaya, as kan monot kamo na do oyod a maynamot di Kristo, ki makontra namen abaynyo, basbâli a machita a somidong kami dyinyo.

⁹ Ta oyod a masoyot kami a aran bata da a komapsot kami, ki basta mayit kamo. As nawri aba lang, ta nawriw paydasal namen kapaypaypangay pa no kapaypanganay nyo.

¹⁰ As dawa, nawriw nanghapan kwaya naytolas do kayan ko paya dya a mabawa dyinyo tan anchan makarapit ako daw, machita paba osaren

* 13:1 13:1 Deot. 19:15

ko toray kwa intoroh ni Āpo dyaken a pangdosa dyinyo. On, nawri abaw nanorohan dyaken Dyos so nyaya a toray tan pangrarayaw kos kapanganohed nyo, an dya basbali a pangpayit ko sya.

Siraw Kapanawdyan A Chirin

¹¹ Kapanawdyan na, kakakteh, magpakada ako na. Nya danaw naytābwan no chakey kwa ibahey dyinyo: Kostohen nyo saw dadakay nyowaya. Adngeyen nyo saw bagbaga kwaya dyinyo. Magtotonos kamo na pakono a maybibyay a myan so kaydamnayan no kapangtokto. As an komwan parinen nyo, si Āpo Dyos a pakayapwan adaw kan talna, ki myan anchi dyinyo.

¹² Kablaawan nyo pakono kapayngay nyo a manganohed di Kristo tan ipaboya nyo adaw nyo do katakatayisa dyinyo.

¹³ As sira tabo manganohed saya dya, ki pakomostaan daynyo.

¹⁴ Iya pakono parabor ni Āpo Jeso-Kristo kan adaw no Dyos kan kapangrarayaw no Ispirito Santo myan dyinyo a tabo.

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Galasya

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Nyaw tolas ni Apostol Pablo a nangay dyirad manganohed saw do iglisya daw do probinsya a Galasya, naten dana do idiidi a Ikonyo, Listra, Derbe, kan Antiokya. Siraw nyaw nangayan Pablo kan Bernabe do nanmaw a kapagbyahi da a nangikasaba so Maganay a Dāmag (Ara. 13-14). Do kayan daw do dawri da Pablo, aro saw nanganohed di Kristo. Ki do nakakaro daw da Pablo dyira, myan saw nawara daw a Jodyo a nangkosokoso so aktokto dan nanganohed saw, as kan dyinido daw nanawowaya a maynamot di Kristo (1:7). Ta no innanawo da, ki maisalakan abaw tawo, an dya magpakogit kan magtongpal do tabo Lintegaw ni Moyses (3:2-3, 10; 4:10; 5:2-4).

Siraw Jodyo saya, ki taywara kinontra daw innanawo saw ni Pablo. Binata da a si Pablo, ki apostolis aba, ta nachirayay aba dyirad dosi saw a apostolis ni Jesos do kayan paw ni Jesos a nangnanawo dyira. No asa pa innanawo da, ki maparin kono aba mawayawayaan asa tawo do katorayaya no linteg. Ta an komwan, ki maypaypangay a makagatos nawri a tawo.

Do nakadamagaw sya ni Pablo a aro napasial a maynamot do komwan saya a nanawo (1:6; 3:1-5; 4:8-9, 15-16; 5:7), intolas naw nya tolas tan mapaybidi na sa do oyod a nanawo ni Kristo. Nanma inpaneknek na dyira a iya, ki pinidi no Dyos a mangikasaba so Maganay a Dāmag, kan yapo aba do kapangtokto no tawotawo, an dya inpakatoneng dya ni Jeso-Kristo (1:11-12, 15). Inlawlawag na dyira a mapalinteg saba yapo do gatogatos da a maynamot do kapagtongpal da so Linteg ni Moyses, an dya maynamot do kapanganohed da (3:11) di Āpo Jesos kan iyaw nakadiman naw do kros. Sichangori, anak narana sa no Dyos a maynamot lang do nakapachasa da di Kristo (3:26). Nawawayayaan dana sa yapo do aywan no Linteg ni Moyses (3:25; 5:1). Matarek danaw linteg a onotan dan manganohed, iyaw bilin ni Kristo a maybibiyay do kapawnot no Ispirito Santo (5:16-18, 25) kan kapaysinsisidong a maynamot do oyod a adaw (5:6, 13; 6:2).

No Naychakarwan Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-10

No Kaipanekek Ni Pablo So Kaapostol Na 1:11-2:21

No Kapalinteg No Tawo Do Salapen No Dyos 3:1-4:31

No Kaisalakānan Kan Kabibiyay Do Ispirito Santo 5:1-6:10

No Kapanawdyan Na 6:11-18

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Galasya

Pakatoneng

¹ Yaken si Pablo a asa napidi a apostol ni Jeso-Kristo. Nyaya saad ko, ki tawo abaw napayparin dyaken mana yapo aba do toray da, an dya yapod Āpo Jeso-Kristo kan si Āpo Dyos a Āmang ta a iyaw napagongaraw sya. On, siraw nanoroh so nyaya rebbeng ko kan sira paw nanoboy dyaken.

² Nyaw tolas ko dyinyo a manganohed do kāda iglisya do probinsya a Galasya. As aran siraw tabo manganohed a rarayay ko dya a ibidang ko a kakakteh ko, ki pakomostaan daw inyo.

³ Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapod Āpo Dyos a Āmang ta kan yapod Āpo Jeso-Kristo.

⁴ Ta si Jeso-Kristo, ki intoroh naw byay na tan mapakawan ta na do gatogatos ta kan tan wayawayaan na yaten do toray no tabo marahet do lobongaya sichangori. On, pinarin naw nyaya sigon do sigodaw a bilin no Dyos a Āmang ta.

⁵ Maitoroh pakono do Dyos dāyaw a abos pandan! Amen.

No Moyboh A Oyod A Nanawo

⁶ Chasdaaw kwaya inyo! Taywara kono kapakalisto nyo a tomadyi-chokod do Dyos a nanawag dyinyo a maynamot do parabor ni Kristo. Aysal! Tori kamwaya midit do matarek a nanawo a bata nyo a maganay a dāmag.

⁷ Ki aryoriw matarek a Maganay a Dāmag, an dya iyaw maynamot di Kristo? Aba! Ki ibahey ko nya dyinyo, ata, ari dana sa kono mapaychay-chawaw dyinyo, as kan dyidohen daw nya nanawo a maynamot di Kristo.

⁸ Amnan aran yamen mana asa anghil a yapod hanyit iyaw no mangnanawo so maikontra do nyaya a Maganay a Dāmag a inkasaba namen dyinyo, mabay* pakono a mairanta a madosa!

⁹ Tayoka namen danaw nya inbahey dyinyo. Ki aran komwan, chakey kwaya pirwahan dana a ibahey sichangori: Aran sino iyaw mangnanawo so machitarek do Maganayaya a Dāmag a rinawat nyo, mabay pakono a mairanta a madosa!

¹⁰ As iyaw nyaya kapaychirin ko, ki paychichwasan koris kadāyaw dyaken tawo? Mana sigoro iktokto nyo ngata a panghapan kos kabigbig da dyaken. Ay samna, engga! Ta no chichwasen ko, ki no pakahwahokan no Dyos. Ta an tawo chakey kwa ahwahoken, ayket, syirto a adipen paba yaken ni Kristo.

Maypāngo Nakapayparin Pablo A Asa Apostol

¹¹ Kakakteh, chakey ko a mapatakan nyo a iyaw nya Maganay a Dāmag a inkasaba ko dyinyo, ki yapo abad kapangtokto no tawotawo.

¹² Ta rinawat kwabaw nyaya nanawo yapo do tawo, kan abaw nangnanawo dyaken, an dya mismo a inpakatoneng ni Jeso-Kristo dyaken.

¹³ Ta nadngey nyo naw kabibiyay ko do nakarahan a taywaraw kagaget ko a monot do rilihyon namenaw a Jodyo. On, ta taywaraw nakaidadanes ko siras tawotawo saw no Dyos a nanganohed di Jeso-Kristo,† as kan oyod kos kakey a mangrarayaw dyira.

¹⁴ Maynamot do kaipatongpal ko so nawri a rilihyon, hinabasan ko kārwan dyirad katawenan ko saw a Jodyo do kainget,‡ ta magagegaget ako pa do dawri a monot do dadakay namen a yapod kapoonan namen saw.

¹⁵ Ki changori, napatakan ko a matarek sawen panggep no Dyos dyaken, ta sakbay pa naiyanak ako, ki pinidi narana yaken, as kan maynamot do parabor na, ki tinawagan na yaken a magsirbi dya.

¹⁶ Ki do nakahwahok naw a mangipakatoneng dyaken so Anak naw sakangwan maikasaba ko Maganay a Dāmag a maynamot di Jeso-Kristo dyirad Dya-Jodyo, ki nangay akwaba do aran sino a nachinanawo.

¹⁷ Asa pa, nangay akwaba do Jerosalem a nachinanawo dyirad nanman-maw kan yaken a apostolis, basbali a nanyeng ako a nangay do logar a Arabya, as nakapaybidi kod syodad a Damasko.

* **1:18 1:8** Roma 9:3; 1 Kor. 16:22 † **1:13 1:13** Ara. 7:58; 8:1; 9:1-2 ‡ **1:14 1:14** Pilp. 3:4-6

¹⁸ Ki do nakatayoka danaw no tatdo a katawen do nakapanganohed ko, nangay ako do Jerosalem tan yangay kwa sarongkaran si Pedro, as kan nachiyen ako dya so asa poho kan dadima karaw.

¹⁹ Do dawri, aba polos naboya ko dyirad kadwan saw a apostolis, an dya si Santiago a kakteh ni Apo Jesus.

²⁰ Paneknekan ko do salapen no Dyos a tabo nyaya a inbahey ko dyinyo, ki oyod, kan polos a dyi ako a maybayataw!

²¹ Sinpangan na, yapod Jerosalem, nangay ako do idiidi saw do probinsya a Sirya kan Silisyas.

²² Do dawri, ari da pa yaken a dya naboya no manganohed saw di Kristo do iglisyas saw do probinsya a Jodyas.

²³ Ki no nadngedngey da lang, ki akma syay: “Iyaw nanglidyalydyataw dyaten do nakarahan a maynamot do kapanganohed taya di Kristo, ki iya danaw mismo a mangaskasaba sichangori so nya kapanganohed a chinakey na rarayawen.”

²⁴ Dawa, indaydayaw daw Dyos a maynamot do pinarin naya do byay ko.

2

Si Pablo Kan Siraw Kadwan Saw A Apostolis

¹ Sinpangan na, do nakatayokaw no asa poho kan apat a katawen, nangay ako na minirwa do Jerosalem kontodo si Bernabe kan inyonot kos Tito.

² Nangay ako daw maynamot ta inpakatoneng dyaken no Dyos a nawriw parinen ko. Do nakawara namenaw daw, nachimiting ako dyirad pinakapangolo da saw lang, kan siraw nangiparangan ko so Maganayaya a Dāmag a inkasaba ko dyirad Dya-Jodyo. On, pinarin ko komwan tan maawātan da a iyaw nanawo ko, ki kosto, as kan tan dyi da payparinen a abos sirbiw nayhohopagan kwaw do nakapangasaba kwaw do nakarahan, as kan aran sichangori.

³ Ki do dawri, tinonosan da yaken, ta si Tito a rarayay ko, ki pinilit daba a magpakogit a aran Dya-Jodyo.

⁴ Ki myan sa daw sin-aanohedaw di Jesus, kan sililimed sa a nachis-agel dyamen tan sisiimen daw wayawaya namenaw a maynamot do kapanganohed namen dana di Kristo Jesus. Inapati da a magpakogit si Tito, ta no panggep da, ki tan mirwa kami na a maparahmetan do linteg saya no Jodyo.

⁵ Ki aran komwan a inapati da, napatolok daba yamen a polos tan dya madyido a polos Maganay a Dāmag a myan dyinyo.

⁶ Do dawri, aran siraw naibidangaw a pangolo— ki masisita aba dyaken no saad da, ta mangidomdoma abas Dyos— ki aba polos naparapa dad inkasaba kwaw,

⁷ basbāli a nawriw naboya daw nakaitalekaw no Dyos dyaken so kapangasaba so Maganay a Dāmag dyirad Dya-Jodyo a akmas nakaitalek naw syad Pedro so kapangasaba dyirad Jodyo saw.

⁸ Ta akmas nakasidongaw no Dyos si Pedro do pagrebbengan naw dyirad Jodyo saw, komwan a sinidongan na yaken no Dyos do pagrebbengan ko dyirad Dya-Jodyo.

⁹ Do nakatoneng daw no naibidang danaw a katotohosan a panglakayen do iglisyas a sa Santiago, Pedro, kan si Juan so rakohaw a kāsī ni Apo Dyos dyamen a maganay asi no kapangnanawo namen, nachiabrasa sa dyamen kan Bernabe a nyaw pakaboyan sya a makakasmang kami na do

tarabako. Nagtotolag kami a tabo a tongtongen namen kan Bernabe iyaw mangikasaba dyirad Dya-Jodyo, as tongtongen daw mangikasaba dyirad Jodyo saw.

¹⁰ As no moyboh a inakdaw da dyamen, ki iyaw katongtong namen a somidong siras manganohed saw a mapobri do Jerosalem. Ki iyaw nyaw sigod a chagaget ko a pariparinen.

Sa Pablo Kan Pedro Do Antiokya

¹¹ Sinpangan na, do nakangayaw ni Pedro a nagsarongkar do Antiokya, ki nachikontra ako dya do kārwan tawotawo maynamot ta myan pinarin na a dya kosto.

¹² Ta do dyi da paw a nakawara no Jodyo saw a tinoboy ni Santiago, chinakey pa ni Pedro nachihanghang dyirad kakakteh ta saw a Dya-Jodyo kan abaw kapangidomdoma na. Ki do nakawara daw no Jodyo saw, ki in-inot a nachisyay dyira kan chinakey na pabaw nachirayarayay dyira, ta chamo na saw bonggoy daw no Jodyo a mainget a monot do kapagkogit.

¹³ Maynamot do dyaya a kapaysinsisingpet ni Pedro, nachitaha saw kadwanaw a manganohed a Jodyo. Aran si Bernabe, ki napaychawaw a minonot do dyaya a kapaysinsisingpet da.

¹⁴ Sinpangan na, do nakaboya kwaw so nawri a kaparin da a dya machitonos do oyod a Maganay a Dāmag, binata kod Pedro do salapen da tabo a kon ko, “Asa kaya Jodyo, mo Pedro, ki maybibyay kaya akmay Dya-Jodyo, ta kinarwan mwayaw kadwan saw a dān no Jodyo. An komwan, āngo ta piliten mo saw Dya-Jodyo a maybibyay a akmay Jodyo?”

No Kaisalākan Tawo A Maynamot Lang Do Kapanganohed

¹⁵ Sinpangan na, binata ko dyira tabo a kon ko, “An yamen, ki nayanak kami a Jodyo, kan akma kami aba siras Dya-Jodyo a dya magtongpal do linteg no Dyos.

¹⁶ Ki aran komwan, ki chapatak ta na a makapayparin abaw no asa a tawo a malinteg do salapen no Dyos a maynamot do katongpal nas paglintegan Jodyo, an dya iya lang kapanganohed nad Jeso-Kristo. Dawa, aran yaten a Jodyo, ki nanganohed ta nad Kristo Jesus tan maibidang ta a malinteg do Dyos a maynamot do kapanganohed ta di Kristo kan maynamot aba do katongpal tas lintegaya. On, ta aba polos tawo a malinteg do salapen no Dyos a maynamot do kapagtongpal na so linteg.

¹⁷ Changori, chapatak ta na a napalinteg ta do salapen no Dyos maynamot do kayan kapanganohed ta di Kristo. Ki iyayaw nyaw pachikontraan daya dyaten no kapayngay ta saw a Jodyo, ta batahen da makagatos ta akma siras dyaw a Jodyo a maynamot ta tongpalen tabaw linteg a maynamot do nakapanganohed tayad Kristo. Chakey nawri a batahen a si Kristo mapasoysoy dyaten a maygatos? Ay samna! Maparin aba polos nawri!

¹⁸ Ta kaspangarigan, an maybidi ako na do kinarwan kwaw a linteg, as kan mirwa batahen ko a iya lang linteg makapalinteg dyaken, ayket, ki alit na ipaneknek narana a yaken, ki mayrarayaw so linteg.

¹⁹ Ta maynamot do lintegaya a dyi kwa natongpal, natonngan ko a naibidang ako a nadiman a nachisyay do Dyos. Dawa, sichangori, maynamot do lintegaya, ki inbidang ko na a nadiman tan maparin ko maybibyay a magtongpal so chakeyaw no Dyos.

²⁰ Sichangori, maynamot do nakapanganohed kwaya di Kristo, naibidang ako na a nachirapas di Kristo a nailansa do kros. An komwan, natonngan ko a maybibyay ako paba a maynamot do chakey ko, an dya maynamot dya, ta iyaw nangbyay dyaken. Sichangori, iyaw kabyay ko do

tanaya, ki maynamot lang do kapanganohed ko do Anakaya no Dyos, ta chinadaw na yaken kan inparawat naw byay na a maynamot dyaken.

²¹ Dawa, pachimadekeyan kwabaw parabor no Dyos, ta an batahen ko a mapalinteg ako do kapagtongpal kos linteg saya no Jodyo, ayket, kayarig na a abo sirsirbi no nakadimanaw ni Kristo. Samna! Maddiw nawri!" Nyaw inbahey ko da Pedro do Antiokya.

3

No Linteg Mana Kapanganohed

¹ Samna! Mababawayaw kapangtokto nyo a taga Galasya! Sino napaychabobos arang nyo tan naychawaw kamo, ta malawag dana iyaw innanaw kwaya dyinyo a maynamot do nakadimanaw ni Jeso-Kristo do kros.

² Ariw iyahes ko dyinyo: Rinawat nyoriw Ispirito no Dyos maynamot do nakatongpal nyos linteg mana maynamot do nakadngey nyo sya kan nakapanganohed nyo so inkasaba kwaya dyinyo?

³ Samna! Kabo pan aktokto nyo? Inrogi nyo minonot di Jesus maynamot do sidong no Ispirito no Dyos. Changori, chakey nyori a patayokahen do bokod nyo a ayit?

⁴ Chakey nyori a iyaw naylilidyatan nyowaw a yapo do dāmo nyo a nanganohed, ki tod a nayparin a abos sirsirbi? Ay samna! Myan pakono sirbi da ah!

⁵ Iktokto nyo nyaya. Tinorohan nawri nyo no Dyos so panakabalin no Ispirito Santo kan namarinori so makaskasdaaw saw a milagro a maynamot do nakatongpal nyo so linteg mana maynamot do nakadngey nyo kan nakapanganohed nyowaw do Maganay a Dāmag?

⁶ Iktokto nyo pa iyaw inpaitolasaw no Dyos do Masantwan a Tolas a maynamot di simna Abraham a kāna, "Nanganohed si Abraham do inbahey ni Āpo Dyos, kan maynamot do dyaya nakapanganohed na, inbidang no Dyos a malinteg do salapen na."*

⁷ Dawa, nya pakono katonngan nyo sya a siraw tawowaw a myan so kapanganohed, ki siraw oyod a kapotōtan ni Abraham.

⁸ Do kaychowa pa, inpakatoneng no Dyos do chirin na iyaw kapayparin no Dya-Jodyo a malinteg do salapen na a makaynamot do kapanganohed da dya. Inpaltiing naw maganayaya a dāmag di Abraham do nakaibahey na sya a kāna, "Maynamot dyimo, bindisyonan konchiw tabo tawotawo do kāda nasyon saya do lobongaya."†

⁹ Dawa, no tabo a manganohed a akmas kapanganohed ni Abraham, bindisyonan sanchi no Dyos a akmas nakabindisyon nas Abraham.

¹⁰ Amnan siraw tawowaw a magtalek do kapagtongpal das linteg, ki nabay sa a nairanta a madosa. Ta nyaw naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, "Nabay sa a nairanta a madosa siraw tabo a dya magtongpal so tabo a naitolas do Librwaya no Linteg."‡

¹¹ Sichangori, maydamnay danaw katoneng ta sya a abaw tawo a makapayparin a malinteg do salapen no Dyos maynamot do katongpal na so linteg. Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, "Iyaw

* **3:6 3:6** Gen. 15:6; Roma 4:3; Sant. 2:23 † **3:8 3:8** Gen. 12:3b; Ara. 3:25 ‡ **3:10 3:10** No Librwaya no Linteg, ki siraw manōmaw a dadima a libro do Adan a Tolag. Deot. 27:26; Gal. 5:3; Sant. 2:10

tawowaw a pinalinteg no Dyos do salapen na, ki myan byay na a abos pandan a maynamot do kapanganohed na dya.”[§]

¹² Ki taywara maytarek linteg kan kapanganohed, ta machita aba no linteg kapagtalek, an dya kaparin. Ta akmas inpatolasaw no Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, “Aran sino a makatongpal so tābo linteg, ki nawrinchiw panghapan na so byay na a malinteg do salapen Dyos.”^{*}

¹³ Ki maynamot ta aba polos makatongpal so tabwa bilin no linteg, nabay ta a tabo. Ki aran komwan, tayoka narana yaten ni Kristo a insaop a yapod abayaya no linteg, ta nayparin a nabay a maynamot dyaten. Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Mabay aran sino a malodyit do kros.”[†]

¹⁴ Pinarin ni Kristo Jesus nyaya tan maynamot dya, mairaman saw Dya-Jodyo do bindisyon a inkari no Dyos di Abraham, as kan tan maynamot do kapanganohed ta, marawat ta pakono Ispirito Santo a inkari no Dyos.

No Linteg Kan Iyaw Kari

¹⁵ Kakakteh, iktokto nyo nya maydamnay a maawātan a pangarig: Chapatak ta a aba polos makabidibdis so pagtolagan no dadwa tawo an tayoka dana sa nagpirma do dawri a nagtolagan da.

¹⁶ Changori, naipariho nya do inkaryaw no Dyos di simna Abraham do kaychowa pa,[‡] ta myan naikari a maynamot do asaw a pōtot ni Abraham, kan batahen naba a siraw aro saw a pōtot na. As dawa, nawriw kapatakan ta sya a maychatanyi kan natongpal nawri di Kristo.

¹⁷ No chakey ko a batahen, ki myan apat a gasot kan tatdo a poho a katawen a yapod dawri a kari no Dyos di Abraham a nandad nakaitorohaw no Dyos so linteg di Moyses. Ki maynamot ta Dyos a mismo nagkari sakbay a tinokos ni Moyses linteg, maparin aba siwsiwawen linteg tan payparinenaw karyaya a abos sirbi.

¹⁸ Ta an kapagtongpal so linteg makaitoroh do tawotawo so sāgot no Dyos, ayket na, yapo pabawri do kari ah! Komwan aba, ta tinorohan no Dyos si Abraham so sāgot sigon do inkari naw.

No Panggep No Linteg

¹⁹ Sichangori, an komwan linteg, āngo paw sirbi na mana āngo paw panggep no linteg? No atbay na, ki intoroh ni Āpo Dyos nya linteg do nakatayokaw no naikaryaw tan mapatakan tawotawo a maygaygatos sa. As no panggep na, ki nawri dananchiw kapachipanda no linteg anchan mangay kapotōtanaya ni Abraham a si Kristo a inkari no Dyos di Abraham. On, mailasin ta a masisisita paw kari kan linteg. Ta an maynamot do lintegaya, ki tinoboy ni Āpo Dyos anghilis na saw di Moyses, as kan sira dana kontodo di Moyses mangibabaet do payawan no tawotawo kan Dyos.

²⁰ Ki iyaw karyaya a intoroh no Dyos di Abraham, ki machita nabaw mangibabaet, ta no Dyos a mismo nangay, as kan iya lang nagkari.

²¹ Sichangori, magkontrawriw linteg no Dyos kan no kari na? Ay samna, engga! Ta no kaoyodan na, ki matarek panggep no Dyos a mangipakatoneng siras nyaya. Ta an myan sawen linteg a maparin a mangpalinteg so tawo do salapen no Dyos, ayket na, mapalinteg dana pakono tawotawo an tongpalen daw nawri a linteg.

§ **3:11 3:11** Mana “Iyaw tawowaw a mapalinteg do salapen ni Āpo Dyos, ki maybibyay a maynamot do kapanganohed na.” Hab. 2:4; Roma 1:17 * **3:12 3:12** Leb. 18:5; Roma 10:5 † **3:13 3:13** Deot. 21:23 ‡ **3:16 3:16** Gen. 22:17-18

²² Ki maparin aba, basbali a inpatolas no Dyos do Masantwan a Tolas a tabo tawotawo do lobongaya, ki binahod sa no panakabalin no gatos tan iyaw inkari no Dyos, ki naitoroh dyirad magtalekaw di Jeso-Kristo a yapo lang do kapanganohed daw dya.

²³ On, do sakbayaw a nanganohed saw tawotawo di Kristo, binahod kan tinolbekan na yaten linteg a nandad nakaipaboya ni Kristo a iya danaw inanohdan ta naya.

²⁴ Kayarig pa no lintegayaw para aywan dyaten a mandad kangayaw ni Kristo tan mapalinteg ta do salapen no Dyos a maynamot lang do kapanganohed ta dya.

²⁵ Ki sichangori, maynamot ta myan dana si Kristo, tayoka danaw rebbeng no para aywanaya a linteg.

²⁶ As sichangori, aran inyo a Dya-Jodyo, ki anak narana inyo no Dyos maynamot ta inanohdan nyos Kristo Jesus.

²⁷ Komwan pa dyinyo a tabo a nagpabonyag do ranom a maynamot do kapanganohed nyo di Kristo, ki akmay inlaylay nyo maganay a dadakay na, ta naipaboya dana do kabibiyay nyo.

²⁸ Sichangori, do salapen no Dyos, apabaw paytarkan Jodyo kan Dya-Jodyo mana adipen kan dya adipen, as komwan mahakay kan mabakes, ta masa kamo na do kapanganohed nyo di Kristo Jesus.

²⁹ Maynamot ta dyira naynyo ni Kristo, naibidang kamo na a kapototan ni Abraham, as kan an komwan, nairaman kamo na a magtawid so tabo inkari ni Apo Dyos dya.

4

Siraw Anak No Dyos

¹ Mayadis ta na do matarek a pangarigan. No adekey a magtawid anchi so ipatawid ni amang na, ki syimpri, maybibiyay a akmay asa adipen do kamotdeh na pa a aran dyira naw tabo kinabakngang ni amang na.

² Ta machita parinen na sa tabo no ibahey dan nakaitalkanaw mana siraw mangaywanaw so kinabakngang naw a mandan marapit naw chimpwaw a inkeddeng ni amang na a katawid na so tabo.

³ Komwan ta do kachwaw do kasakbay no kapanganohed tas oyod a nanawo, ta akma ta siras kamotdehanaw, ta inadipen da yaten matatarek saya a ononotan do lobongaya.*

⁴ Ki do nakawaraw no naikeddengaw a chimpwaw, tinoboy no Dyos Anak naw a nayparin a tawo a naiyanak do asa mabakes. Naiyanak a asa Jodyo, kan minonot do Linteg ni Moyses.

⁵ No nangayan na, ki tan palmonawen na yaten do nakaadipen taya do torayaw no linteg tan yaten a manganohed di Kristo, ki naibidang ta na a anak no Dyos.

⁶ Nyaw pakatonngan ta a anak na yaten ni Apo Dyos, ta tinoboy no Dyos Ispirito no Anak na a omyan do aktokto ta. Sichangori, maynamot do Ispiritwaya, makapachi-amang ta na do Dyos.

⁷ Changori, adipen kamo paba an dyi dana oyod a anak no Dyos, as kan maynamot ta anak naynyo no Dyos, itoroh nanchi dyinyo insagana naw a para do anak na saw.

No Kabakel Ni Pablo Dyirad Taga Galasya

* **4:3 4:3** Mana "Ta akma ta siras kamotdehanaw, ta inadipen da yaten no marahet saya a ispirito a mangitoray do lobongaya."

⁸ Inyo a taga Galasya, do dyi nyo paw a kapatakan so Dyos, inonotan nyo saw dyaya dyos, kan nayparin kamo a adipen da.

⁹ Ki sichangori, chapatak nyo naw Dyos maganaganay an ibahey ko pakono a chapatak narana inyo no Dyos āngo ta maybidi kamo na dyirad matatarek saya a makakapsot kan abos simpaspangan a ononotan do lobongaya a dya polos a makaisalakan? Samna! Chakey nyo nawriw mirwa machiadipen dyira?

¹⁰ Ibahey ko komwan, ta tori kamo naya maydāg do masisita saya araw, bohan, chimpō, kan tawen tan padasen nyo a ahwahoken Dyos.

¹¹ Ay samna! Taywara danayaw kabakel ko dyinyo, ta āngo nchan abohen nyo sirbi no nayhohopagan kwaw dyinyo.

¹² Kakakteh, machikakaāsi ako dyinyo a tahatahan nyo pakono pinarin ko. Ta an yaken, ki nayparin ako na a akma dyinyo a Dya-Jodyo a dya naadipen do Linteg ni Moyses.[†] Ibahey ko aba dyinyo nyaya maynamot do kayan pinarin nyo dyaken a marahet do nakarahan, basbāli a inaywanan nyo yaken a maganay.

¹³ Ta chapatak nyo na a maynamot do nakaganyit kwaw do kachwaw do kadāmo kwaw a nangay dyinyo,[‡] ki nyaw naynamotan ko a nahahay a nangikasaba dyinyo so Maganay a Dāmag.

¹⁴ Do dawri, aran nalidyatan kamo a maynamot do nakaganyit ko, ki inroromen mana chinaskes nyo aba yaken, basbāli a rinispitar nyo yaken a akma ko asa anghil no Dyos. On, rinawat nyo yaken a akmay yaken a mismo si Kristo Jesus.

¹⁵ Sichangori, dino nangayan kasoyot nyowaw dyaken? Ta ipaneknek ko a do nakarahan, an maparin, ki aran mata nyo, ki hawhawen nyo a itoroh maynamot lang do adaw nyo dyaken.

¹⁶ Ki changori, nayparin akori a kabosor nyo a maynamot do kaibahey ko dyinyos oyod? Ay, dyi pakono a komwan, ah!

¹⁷ Chiban nyo paw parinen daya dyinyo no mangnanawo saya so bayataw. Sisiten dayno, ki no kaoyodan na, ki maganay abaw ranta daw dyinyo, ta chahey da a machisyay kamo dyaken tan sira danaw aywanan nyo kan onotan nyo.

¹⁸ Marahet aba an myan saw machisit dyinyo a akmas pinarin kwaw dyinyo do nakarahan kan mandan sichangori a aran abo ako dyinyo, ki basta maganay panggep da dyinyo ah!

¹⁹ Inyo a chadaw ko a anak, sichangori, akma ko nayay mirwa mapaynyinan a maynamot dyinyo a akmas magpasikalaw a maymanganak, kan machipanda abaw nyaya kalidyat ko mandan pagtalkan nyos Kristo do tābo a aktokto nyo.

²⁰ Oyod kwayas kakey a mangay a omsarongkar dyinyo. Tan komwan, ki matadyan madididiw kwaya, ta oyod ko nayas kabakel a maynamot dyinyo!

No Pangarig A Maynamot Da Agar Kan Si Sara

²¹ Changori, inyo a makey a magpaitoray do kapangtongpal so Linteg ni Moyses, ari paw chahey ko a iyahes dyinyo. Iniktokto nyori an āngo oyod a chahey na batahen no nawri a linteg?

²² Ta naitolas do Masantwan a Tolas a si simna Abraham, ki myan dadwa pōtot na,[§] asa do adipen naw a mabakes, as kan asa do bokod naw a baket.

[†] 4:12 4:12 1 Kor. 9:20-21   [‡] 4:13 4:13 Ara. 13:13-14:24   [§] 4:22 4:22 (Ismael) Gen. 16:1-16; (Isaak) Gen. 21:1-7

²³ Ki an maynamot do pōtotaw ni Abraham do adipen naw a mabakes, ki iyaw inaw naw, ki nainaw a machiyengay dyirad gagāngay saw a mapariparin.* Ki iyaw pōtot naw do mismo naw a baket, ki nainaw a sigon do kaipatongpal no kari no Dyos a maynamot di Abraham.

²⁴ Myan chakey na ipaboya dyaten nyaya, ta siraw dadwa saya a mababakes, ki iladāwan daw dadwa a katolagan. No asaw a tolag, ki iyaw tinokosaw no Dyos di Moyses do Tokon a Sinai do Arabya, as kan siraw tabo a mononot do dawri a tolag, ki adipen sa a mangtongtongpal so nawri a tolag. No kayarigan nyaya a tolag, ki si Agar a asa a adipen kan siraw anak naw.

²⁵ Mayarig pa si Agar do tokonaya a Sinai do Arabya, as kan kayarigan na paw syodadaw a Jerosalem do tanaya sichangori. No chakey na batahen nyaya, ki tabo tawotawo a nagpaitoray do linteg daw no Jodyo saw, ki nayparin sa a adipen no nawri a linteg.

²⁶ Ki iyaw oyod a baket ni Abraham a si Sara, ki mayarig do Jerosalem do hanyit, as kan kayarig na pa a ānang ta a tabo a manganohed di Jesus.

²⁷ Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Masoyot ka, imo a hopes a mabakes. Pangengengey mo kasoyot mo, imo a dya nakapadas so nagpasikal, ta arwaronchiw anak mo a pinasyay ni lakay mo kan iyaw no mabakesaw a insabat na.”†

²⁸ Kakakteh, yaten a manganohed di Kristo, ki mayarig ta di Isaak a maynamot ta naiyanak sigon do kari ni Āpo Dyos, as kan aran yaten, ki maibidang ta na anak ni Abraham a maynamot lang do karyaya no Dyos.

²⁹ Ki aran komwan, lidyalidyaten da pa yaten sichangori no inadipen sayan linteg a akmas naporinaw do kaychowa do nakaidadanesaw no anakaw no adipenaw a mabakes so pōtotaw ni Abraham a naiyanak a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo.‡

³⁰ Ki chiban taw binataw no Masantwan a Tolas, “Payayohen mo mayānang saya adipen, ta maparin aba machipagtawid anak naya do anakaya no siwayawayaya a mabakes.”§

³¹ As dawa, kakakteh, no paytābwan no ibahebahey ko saya, ki naibidang taba anak no adipenaw, an dya anak no siwayawayaw a mabakes.

5

No Oyod A Pakaisalakanan

¹ On, pinakalsot na yaten ni Kristo do nangikaldongaya a linteg tan wayawayayan ta. Dawa, aywanan nyo a maganay nya wayawayaya nyo, as ipalōbos nyo paba a mirwa adipenen naynyo no linteg.

* **4:23 4:23** Gen. 16:1-4. An maynamot do inaw kan nakaiyanakaw ni Ismael, ki si Sara kan si Abraham akin plano so nyaya, ta nabo danaw namnama da a matongpal karyaw ni Āpo Dyos dyira. Ki komwan abaw nakaiyanakaw ni Isaak, ta si Āpo Dyos a mismo akin plano so nyaya, as kan tinongpal naw plano naya a aran paysoho danan Sara iyaw boboh na. Roma 4:19; Heb. 11:11-12
 † **4:27 4:27** Isa. 54:1. Sigon do pangarigaya ni Isayas, ki akmay hopes Jerosalem a maynamot ta abo danaw tawo na saw a Israelita a omyan daw, ta pinayayo da sa no taga Babilonya (2 Kron. 36:15-23). Ki do nakapaybidi daw no Israelita do tana da do Jerosalem, oltimo a masoyot sa. No chakey na batahen ni Pablo do dyaya, ki si Sara iyaw hopesaya a mabakes, ta abaw anak na a nandad nakaitoroh sya ni Āpo Dyos si Isaak a maynamot do kapanganohed da Abraham do kari no Dyos. Dawa, nasoyot si Sara. No tawotawo saw a manganohed do karyaw ni Āpo Dyos, ki mayarig sa do anakaya ni Sara. ‡ **4:29 4:29** Gen. 21:8-9 § **4:30 4:30** Gen. 21:10

² Sichangori, adngeyen nyo a maganay, ta yaken si Pablo a mangibahey dyinyo so nyaya! An talken nyo kakogit a mangpalinteg dyinyo do salapen no Dyos, apabaw sirbi na dyinyo no pinarinaw ni Kristo, ta iya pabaw pagtalkan nyo.

³ Nyaw paynamotan na a pirwahan ko na inyo a ballaāgan: An rawaten no aran sino iyaw nyaya a kapagtongpal so linteg a maynamot do kapagkogit, rebbeng na tongpalen tabo myanaw do Linteg ni Moyses.

⁴ Ta no aran sino dyinyo a magtalek do kapagtongpal nas linteg tan maibidang dana a malinteg do salapen no Dyos, ki nachisyay nawri di Kristo kan tomnadyichokod dana do parabor no Dyos.

⁵ Ki an maynamot dyamen a manganohed di Kristo, ki no namnama namen, ki no kapayparin namen a malinteg a maynamot lang do kapanganohed namenaya dya, as kan iyaw Ispirito Santo, ki somidosidong dyamen ranan kananaya namen so katongpal no nya.

⁶ Ta siraw machichasa di Kristo Jesus, ki masisita pabaw no kapagkogit mana dya kapagkogit. No lang masisita do salapen no Dyos, ki iyaw kapagtalek di Kristo a maboaya do kadaw ta do kapayngay ta a tawo.

⁷ Ki an maynamot dyinyo, ki maganay kapanganohed nyo di Kristo do nakarahan. Sino napasawal dyinyo tan dyi nyo a tongtongen manganohed do oyod?

⁸ Ay samna! Syirto a dya yapo do Dyos a nanawag dyinyo nyaya a mapasiwal dyinyo.

⁹ As dawa, kaganayen nyo a iktokto. Ta aran dēkey a kapaychawaw, ki myan ayaman na, ta akmay yapo a mapabsog so tabo namāsa a arina.

¹⁰ Ki aran komwan, makaynamot do kasa taya a monot di Kristo, ari paw kapagtalek ko dyinyo a dyi kamo a machisyay do oyod, as kan syirtwen ko a dosāen nanchi ni Āpo Dyos mapasiwalaw dyinyo a aran āngo saad na.

¹¹ Ki changori, kakakteh, binata konon kadwan a inanawo ko a masisitaw magpakogit. An nawriw inanawo ko, āngo ta kontraen da pa yaken a idadanes? An oyod a inanawo ko komwan a maynamot do kasisita no kapagkogit, ayket na, makachichad sa paba do inanawo kwaya a maynamot do nakadimanaw ni Kristo do kros.

¹² On, as kan an maynamot dyirad mapasiwalaya dyinyo a maynamot do kapagkogit, ayket, maganaganay dana pakono an golpyen darana iponget!

No Naispiritwan A Kabibyay

¹³ As inyo a kakakteh, tinawagan naynyo no Dyos tan natorohan kamos kawayawayaan nyo a yapod linteg. Ki ipambar nyo abaw nawri a kawayawaya nyo a magtongpal do marahet saya a chakey no inawan, an dya iyaw kapaysinsidong nyo a yapod dya matokod a adaw.

¹⁴ Ta no paytāwan no linteg, ki natongpal dana do asaya a bilin a kāna, “Chadaw mo kapayngay mo a tawo a akmas kadaw mo so mismo a inawan mo.”*

¹⁵ Ki an akma kamo nas binyay saya a mayayarap, magannad kamo, ta āngo nchan nawriw paysinpapatawsan nyo.

No Kabibyay Do Ispirito Santo

¹⁶ No maibahey ko dyinyo, ki nyaya: Nāw nyo a magpaitoray do chakeyaw no Ispirito Santo. Ta an komwan parinen nyo, ki tongpalen nyo pabaw marahet saya chalakam no inawan.

¹⁷ Ta no chakey no inawan, ki machikontra do chakeyaw no Ispirito Santo. As no chakey no Ispirito Santo, ki machikontra do chakeyaw

* 5:14 5:14 Leb. 19:18b

no inawan. On, maysin-ipsok sa, dawa, nyaw paynamotan na a dyi ta matongpal chakey ta.

¹⁸ Ki an iyaw Ispirito Santo mapawnot dyinyo, maitorayan na paba inyo no linteg.

¹⁹ Oyod a maydamnay a maboyaw chalakamaya no inawan. Ta sira, ki komwan sa: no kapaychakatekateh a machoknod, no kaparin a makabababa, kan malapos so dadakay;

²⁰ as kan myan paw kapagdayaw do didyosen saw kan kapangat-atang, kapaysin-iipsok kan kapaydidiman, kapaysin-iimon kan kapakasoli, kapatohos so inawan, kapachikontra, kan kapachisyay;

²¹ as kan myan paw kapayagom, kapaybobok, kapaysarasaraw, kan kadwan pa akma siras syay. Changori, pirwahan ko na inyo a ballaagan a akmas nakaiballaag ko naw sya dyinyo do kachwaw a siraw mamarin so komwan, ki mairaman sabanchi do pagtorayan Āpo Dyos.[†]

²² Ki machitarek kaparin no tawo a pinawnot no Ispirito Santo. Siraw nyaya: kadaw so kapayngay a tawo, kasoyot, kaydamnayan no kapangtokto, kaanos, kapachisidong, kasingpet, mapagtalkan,

²³ kapakombaba, kan kapagpet so inawan. Aba polos linteg a machikontra dyirad dyaya.

²⁴ Ki siraw dyira naw ni Kristo Jesus, ki akma danay inlansa daw aktokto da do kros kontodo tabo chakeyaw no inawan kan marahet a kalikāgom da.

²⁵ Dawa, sichangori, maynamot ta maybibyay ta nad panakabalin Ispirito Santo, ayket na, nonolay ta na a iyaw mapawnot dyaten do tabo kabibyay ta.

²⁶ Tan komwan, dyi ta pakono a mayparin a makospag mana maysinrorod mana maysin-aapal.

6

No Kapaysinsidong

¹ Inyo a kakakteh, an napatakan nyo a myan asa dyinyo a nalba do paygatosan, inyo a pinawnot no Ispirito Santo yangay nyo pakono a bangonen nawri a kakteh. Ki machita mapakombaba kamo kan kapyahen nyo a paychirinan. Ki alit na makaannad kamo, ta āngo nchan masdok kamo do solisog.

² Kasyasidongan nyo pakarahmetan asa dyinyo. Ta an komwan parinen nyo, natongpal nyo inbilinaw ni Kristo.*

³ Ta no mangarapaap a rakoh kaidāyaw na, ki tod na allilawen mismo na a inawan.[†]

⁴ Ki machita nyo a sintiren bokod nyo a kaparin tan mapatakan nyo an maganay mana madi. An maganay, nyaw paynamotan nyo a masoyot kan mapnek, as kan machita nyo paba a ipariho kaparin nyo do kaparin no mafarek.

⁵ Ta no kāda tawo, ki atbayen naw bokod na kaparin.

⁶ As iyaw nananawowaw so chirin no Dyos, rebheng na pakono manoroh do mangnanawowaw dya so soportar.[‡]

⁷ Sichangori, maallilaw kamo aba, ta chasisyabak nyo abas Āpo Dyos. Ta an āngo imoha no asa tawo, nawrinchiw apiten na.

[†] 5:21 5:21 Roma 2:8; 1 Kor. 5:11; 6:9-10; 2 Kor. 12:20-21; Tito 3:3; Jod. 7 * 6:2 6:2 No inbilin ni Kristo, ki naitolas do Juan 13:34; 15:12. Roma 15:1 † 6:3 6:3 Roma 12:3; 1 Kor. 3:18 ‡ 6:6 6:6 Lk. 10:7; 1 Kor. 9:11, 14; 1 Tim. 5:17-18

⁸ Ta no maymoha so katongpal na so chakeyaw no inawan na, nawrinchiw apiten naw abos pandan a kadiman. Ki no maymoha so katongpal na so chakeyaw no Ispirito Santo, maranyi nanchiw byay na a abos pandan a yapod Ispirito Santo.

⁹ Dawa, chaoma tabaw kapamarin tas maganay, ta anchan narapit kosto a chimpo, myan anchiw maapit ta, an dyi ta maoma.

¹⁰ Dawa, nyaw paynamotan na a do kayan payan oras ta, nawri pakono chitahen taw kapamarin tas maganay do tabo tawotawo, naten dana diyirad kakakteh ta saya manganohed do Dyos.

Kapanawdyan A Pakatoneng

¹¹ Yaken si Pablo a mismo a naytolas so kapanawdyanaya a pakatoneng, § ta chiban nyo paw rarakoh saya litra na!

¹² Siraw mamaistro saya a mangpilit dyinyo a makogit, ki parinen daw nyaya tan maidaydayaw sa do salapen tawotawo a maynamot do katongpal da so Linteg ni Moyses. Ki no kaoyod na, ki chakey da tadyichokodan iyaw pakaidadanesanaya a yapo diyirad kapayngay da saya a Jodyo an inanawo da a mapalinteg no asa tawo do salapen no Dyos a maynamot do nakadiman ni Kristo.

¹³ Ki aran siraw tayoka danaw a nagpakogit, ki tongpalen daba tabo Lintegaw ni Moyses. No paynamotan na chakey daynyo a makogit, ki tan myan paykoykospag da kan payparinen daynyo a nanawhen da.

¹⁴ Amnan yaken, dyi ako pakono a polos a maykoykospag do aran āngo, an dya maynamot do nakadimanaw ni Āpo ta a si Jeso-Kristo do kros. Ta maynamot do nakadiman naya, naibidang dana sa nadiman dyaken mapapateg saya do lobongaya, as kan inbidang darana yaken a nadiman dyira.

¹⁵ Masisitawri an nakogit mana dya nakogit tawo? Ay, engga! Ta no lang masisita do Dyos, ki iyaw kapabaya so kapangtokto kan kabibayay a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo.

¹⁶ As siraw maybibyayaw so komwan, myan pakono diyiraw kay-damnayan no kapangtokto kan kāsisyen a yapod Āpo Dyos. Siraw nya saya, ki sira danaw no oyod a tawotawo no Dyos.

¹⁷ Dawa, yapo changori, abo dana pakono mangpalidyat dyaken a maynamot do inanawo ko, ta ipaneknek daya no kolad saya no inawan ko a yaken, ki asakwa adipen ni Kristo.

¹⁸ Kakakteh, myan pakono dyinyo parabor ni Āpo ta a si Jeso-Kristo. Amen.

---

§ 6:11 6:11 No gagāngayaw a pinariparin Pablo, ki inpaitolas na do sikritaryo naw, ki iya mismo naytolas so kapanawdyanaya a pakomosta. Roma 16:22; 1 Kor. 16:21; Kol. 4:18; 2 Tes. 3:17

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Epeso

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Nyaw tolas ni Pablo dyirad tabo saw a manganohed a minyan do syodad a Epeso kan siraw idiidi saw a omdibon daw (1:1), as kan intolas ni Pablo nyaya do kayan naw a nabahod do Roma (3:1; 4:1; 6:20). Si Tikiko, tinoboy ni Pablo a nangyangay so nya tolas (6:21-22) a akmas tolas naw dyirad manganohed saw do Kolosas (Kol. 4:7-9) kan iyaw tolas naw di Pilemon.

Do dawri a chimpō, rakoh kan masisitaw nya syodad do probinsya a Asya. Dawriw yanan timplowaw a pangidaydayawan da so dyosa daw a si Artemis (Ara. 19:27-28). Ki do nakangayaw daw ni Pablo a nangasaba so Maganay a Dāmag so dadwa a katawen, myan saw nanganohed di Āpo Jesus (Ara. 19:1-20; 20:17). As no Epeso, ki nayparin a akmay sintro dan manganohed do probinsya a Asya.

Do dyaya tolas, no asa masisita a inbahey ni Pablo, ki iyaw plano no Dyos a raparapahen na tabo pinarswa, kan si Kristo danaw pinakaoho da (1:10). No pakatongpalan no nya, ki iyaw kasa no tawotawo no Dyos a maybibyay do chakey na a maynamot do kapachasa da di Kristo.

Inlawlawag ni Pablo maynamot do kasa no iglisya. As no chakey na batahen iglisya, ki iyabaw yanan mana bahay a patneken no tawotawo a pagdayawan das Dyos, an dya siraw tabo a manganohed di Kristo a yapod kaychowa pa a manda sichangori. No asa pangarig a inosar ni Pablo a mangipalpalawag a maynamot do iglisyaya, ki siraw tawotawo saw a manganohed, ki kayarig daw inawan ni Kristo, kan si Kristo iyaw pinakaoho da (1:22-23; 4:15-16). No asa pa a kayarig na, ki iyaw iglisya, ki akmay nobya, as si Kristo kabahay na anchi (5:25-32). Maiyarig paw tabo a manganohed do partis no asa bahay a patneken ni Āpo Dyos do pondasyon a bato, kan iyaw kasisitaan a panoli no pondasyon, ki si Kristo (2:20-21).

Nya kapachasa ta di Kristo, ki apabaw paytarkan Jodyo kan Dya-Jodyo, adipen kan āmo, ta machasa ta na do pamilya no Dyos. Nyaw naynamotan ni Pablo a nangitolas so maynamot do kosto a kabibyay dan maychakabahay, kamotdehan kan inyapwan da, kan siraw adipen kan āmo da.

Kapanawdyan na, intolas ni Pablo maynamot do kaitoroh no Dyos so sidong dyirad manganohed saw tan dyi sa abaken Satanas.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Kayayan Dan Manganohed Di Kristo 1:3-3:21

No Kabibyay No Manganohed Di Kristo 4:1-6:9

No Kaaywan No Manganohed Di Kristo 6:10-20

No Kapanawdyan Na 6:21-24

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Epeso

Pakatoneng

¹ Nyaya tolas, ki yapo dyaken a si Pablo a asa apostol ni Kristo Jesus a maynamot do keddeng ni Āpo Dyos.

Maytolas ako dyinyo a tawotawo no Dyos do Epeso* a mapagtalkan do kapanganohed nyo di Kristo Jesus.

² Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapod Apo Dyos a Amang ta kan yapod Apo Jeso-Kristo.

No Kabindisyon Dan Manganohed Maynamot Do Kapachasa Da Di Kristo

³ Daydayawen ta si Apo Dyos a iyaw Amangaya ni Apo ta a Jeso-Kristo, ta tinorohan na yaten so tabo a naispiritwan a bindisyon a myan do hanyit a makaynamot do kapachasa tayad Kristo.

⁴ Ta do kasakbay paw no nakaparswa no lobongaya, ki pinidi narana yaten no Dyos a mayparin a machasa di Kristo. Tan komwan, payparinen na yaten a tawotawo na a masantwan kan abanchiw pamagatosan na dyaten do salapen na.

⁵ On, maynamot do adaw na, ki sigod dana inranta no Dyos a payparinen na yaten a anak na a maynamot do pinarinaw ni Jeso-Kristo. On, pinarin naw nyaya a maynamot ta nyaw chinasoyot na kan sigod a pinanggep na a parinen.

⁶ Dawa, sichangori, madaydayaw si Apo Dyos a maynamot do nya makaskasdaaw a parabor na a chinadadam na a intoroh dyaten a maynamot ta nachichasa ta do Anak naya a oyod nas chadaw.

⁷ Ta makaynamot do rayaw ni Kristo a minoyog do nakadiman naw do kros, ki naisalakan ta na. No chakey na batahen, ki napakawan ta na do gatogatos ta a maynamot do maboslon a parabor no Dyos.

⁸ Nya parabor, ki chinadadam na a intoroh dyaten kontodo sirib kan kapakaawat tan mapatakan ta a maganay iyaw pinanggep naw dyaten.

⁹ On, inpakatoneng na dyaten nya panggep na a naitayo a plano na do nakarahan a inkeddeng na a matongpal dana di Kristo.

¹⁰ As nya danaw plano naw a patayokahen nanchi do naikeddengaw a chimpoo: Raparapahen nanchi a tabo pinarswa na a myan do hanyit kan do tana, as kan si Kristo danaw pinakaoho da tabo a abos pandan.

¹¹ Tabo parinen no Dyos, ki parinen na sigon do sigodaw a pinanggep na kan chakey na. Komwan nakapidi na dyaten a mayparin a tawotawo na a maynamot do kapachichasa ta di Kristo, ta nawriw inkeddeng na do sakbay paw no nakaparswa na so lobongaya.

¹² Tan komwan, yamen a nanma a nanganohed di Kristo, ki idaydayaw namen si Apo Dyos a maynamot do makaskasdaawaya a parabor na dyamen.

¹³ Masaw dyinyo a somnarono dyamen a nanganohed di Kristo. On, ki aran inyo, ki nairaman kamo na a machichasa di Kristo, ta do nakapangadngey nyowaw so oyod a iyaw Maganayaya a Damaq a maynamot do kaisalakanan nyo, ki oyod a nanganohed kamo dya. Dawa, minarkaan naynyo no Dyos a dyira na do kaitoroh naw dyinyo so inkari naw a Ispirito Santo.

¹⁴ Iyaw nyaya Ispirito, ki iyaw pangsigorado so rawaten taw anchi a tabo a inkari no Dyos dyaten a tawotawo na. On, iya paw mangipanamna dyaten a mandan karawat tas kakomplito no nya kaisalakanan ta. Dawa, idaydayaw ta pakono si Apo Dyos a maynamot do makaskasdaawaya a parabor na dyaten.

No Dasal Ni Pablo

* 1:1 1:1 Do kadwan saw a kaaadanan a manyoskripto, abaw chirin a "do Epeso."

¹⁵ As dawa, nyaw naynamotan na a nakayapo do nakadngey kwaw so kapanganohed nyo di Āpo Jesos kan no rakohaya a kadaw nyo dyirad tabo tawotawo no Dyos,

¹⁶ ki machipanda abaw kapagyamyaman ko do Dyos a maynamot dyinyo, kan nāw ko a omnakenakem dyinyo do kāda kapaydasal ko.

¹⁷ On, nyaw pangdakdaw ko do Dyos a madaydayawaw a Āmang ta kan Dyos ni Āpo ta a si Jeso-Kristo a torohan naynyo so sirib kan kapakaāwat nyo a yapo do Ispirito na tan maypaypangay paw katoneng nyo so maynamot dya.

¹⁸ Paydaydasal ko paynyo tan masedangan pangtoktwan nyo tan matonngan nyo iyaw hahawen nyowaya a maynamot do nakatawag na dyinyo, as kan tan mapatakan nyo iyaw maboslonaw a bindisyon a kinapya na a para do tawotawo na.

¹⁹ Asa pa, paydasal koynyo tan matonngan nyo abwayas kapayngay so kabileg a panakabalin a myan dyaten a manganohed di Kristo. Iyaw nya panakabalin a somidosidong dyaten, ki iyaw panakabalin no Dyos a

²⁰ naipaboya do nakapagongar naw si Kristo, as kan do nakapaydisna naw sya do makanawan naw do hanyit.

²¹ Changori, dawriw pagtorayan ni Kristo, kan iyaw kapagtoray na, ki matortoray kan aran sino a magsaad so kinaāri, katoray, kinamanakabalin, mana kabileg.† As iyaw āwag ni Kristo, ki iyaw kapapatgan do aran sino a myan so toray, as kan sichangori aba lang, an dya abos pandan.‡

²² No pinarin no Dyos, ki inpaitoray na di Kristo tabo a naparswa, as kan tinongdo na a iyaw mangipangolo so iglisy a siraw tabwaw a manganohed dya.§

²³ Tan komwan, iya danaw pinakaoho ta a manganohed dya, as kan yaten, ki akmay pinakainawan na. Tan komwan, komplito a mabata asaw inawan. Aba polos pagkorāngan na a mangipangolo dyaten, ta iya, ki myan do tabo a mangapnopno so tabo a naparswa.*

2

No Byay A Myan Di Kristo

¹ As inyo, do sakbay paw a nanganohed kamo di Kristo, ki naibidang kamo a nadiman do salapen no Dyos a maynamot do gatogatos nyo.

² Do dawri, naybibyay kamo a minononot do tabo a karahet no lobongaya, as kan tinongpal nyo pas Satanas a iyaw mangitorayaw siras marahet saw a ispirito do kademdemanaya, as kan iya paw mangig-igpet so pangtoktwan no tawotawo saw a dya manganohed do Dyos.

³ No kaoyodan na, ki do kasakbayan paw no kapanganohed ta a tabo, ki akma ta siras machikontraw do Dyos, ta naybibyay ta a napnepnek do marahet saya a chalakam no inawan kan pinarin ta tabo chakeyaw no pangtoktwan ta. Dawa, maynamot do dyaya sigod a kayayan ta, naikeddeng ta na a madosa a mangdidiw so soli no Dyos a akma siras dyi pa saw a manganohed.

⁴ Ki aran komwan, maboslon kāsisyen no Dyos dyaten, as kan taywaraw kadaw na dyaten.

† **1:21 1:21** Kol. 1:16; 2:18. No chakey na batahen dya, ki siraw anghilis saw a myan so panakabalin kan toray. Roma 8:38; Epe. 2:2; 6:12; Heb. 1:5-14; 1 Ped. 3:22 ‡ **1:21 1:21** Pilp. 2:9-11; Heb. 1:4; 1 Ped. 3:22 § **1:22 1:22** Epe. 5:23-24; Kol. 1:18 * **1:23 1:23** Yaten namatayoka si Kristo, ta yaten pinakainawan ni Kristo a mamatayoka so tarabako na. Kol. 1:17-18, 24

⁵ Ta aran naibidang ta na nadiman a maynamot do gatogatos ta, ki maynamot do nakapagongaraya ni Kristo, ki inrāman na yaten tan myan bayo a byay ta a abos pandan. On, naisalakan ta na a makaynamot lang do parabor no Dyos.*

⁶ Ta makaynamot do nakapachasa ta na di Kristo Jesus, inrāman no Dyos yaten do nakapagongar ni Kristo a machipagtoray dya do hanyit.

⁷ Pinarin ni Apo Dyos nyaya tan ipaboya na a abos pandan iyaw abwayas rokod a parabor na kan adaw na a machikchikneb dyaten a maynamot do kapachichasa ta di Kristo Jesus

⁸ Ta maynamot do parabor no Dyos, maisalakan ta an manganohed ta, as kan yapo aba do mismo a inawan ta, an dya sāgot no Dyos.

⁹ On, yapo aba do bokod ta a kaparin nyaya kaisalakānan tan abo iyaw maparin ta a pagpangas.

¹⁰ Ta si Apo Dyos a mismo nangpabayso so byay ta a maynamot do nakapachichasa ta nad Kristo Jesus. Tan komwan, pinayparin na yaten a mamarin so maganay a iyaw sigodaw a insagāna na a parinen ta.

No Kapachasa Ta Nad Kristo

¹¹ As inyo a nayanak a Dya-Jodyo, ki kanaknakmen nyo an āngo kayayan nyo do kachwaw. Ta inoyaw daynyo no Jodyo saw do katawag daw dyinyo so “dya nakogit,” ta iniktokto da a sira lang tawo no Dyos a maynamot do nakapagkogit da. Ki no kaoyodan na, no chakey na batahen kogit, ki iyaw pariparinenaw no tawo do mismo a inawan da.

¹² Kanaknakmen nyo a do dawri a chimpo, ki oyod a naybibyay kamo a aba polos kapatak nyo so maynamot di Kristo. Naikeddeng kamo a ganaet dyirad napidi saw a tawotawo no Dyos do Israel,† kan nairamraman kamo aba do kari no Dyos dyirad tawotawo naw a pinongosan no tolag naw dyira.‡ Dawa, naybibyay kamo do lobongaya a abos namnama§ kan abo polos so kapatak a maynamot do Dyos.

¹³ Ki sichangori, maynamot do nakapachasa nyo di Kristo Jesus, inyo a mabawa do kapatak so Dyos do kachwaw, ki napachisngen kamo do Dyos a maynamot do rayaw ni Kristo a minoyog do nakadiman naw do kros.

¹⁴ Ta si Kristo, ki iyaw mismo a napaychachapya dyaten a Jodyo kan Dya-Jodyo a maynamot do nakapayparin na dyaten a asa dana kapamilya. On, maynamot ta intoroh naw byay na a nadiman, pinakaro naw naynamotanaw no kapaysin-ipsok a nangbalat do payawan ta.*

¹⁵ Maynamot do nakaiparawat ni Kristo so byay na do nakadiman naw do kros, pinodpod naw nonyit no linteg a nangpongong so tabo a dadakay a ononotan Jodyo. Tan komwan, maynamot do kapachichasa ta di Kristo, yaten a Jodyo kan Dya-Jodyo, ki pinayparin narana yaten a asa bayo a pamilya do salapen na tan mapaychapya ta na.

¹⁶ On, maynamot do nakadiman naw do kros, inopas naw kapaysin-ipsok taw, as kan kinasa narana yaten a inkapya do Dyos.

* 2:5 2:5 Ara. 15:11; Roma 3:24; 5:15; Epe. 2:8-9 † 2:12 2:12 Eks. 12:48 ‡ 2:12 2:12 No nya tolag, ki asā, ki akmay aro, ta naitolag da Abraham, Isaak, kan Jakob, kan do kadwan pa (Gen. 17:7-8; 26:1-5; 28:10-17; Jer. 24:7: 30:22; 2 Kor. 6:16-18; Pal. 2:3). Iyaw nya tolag ni Apo Dyos dyira, ki iyaw nangpongong so abos pandan a kari na a kapachisit na dyirad tawotawo na a naibasar do kaisalakāna a myan di Kristo (Jn. 15:13-15; Sant. 2:23). § 2:12 2:12 Roma 5:3-5; Epe. 1:18; 1 Tes. 4:13 * 2:14 2:14 Do atataw no Timplo dan Jodyo, ki myan pinakaahad na a mapaytarek so Jodyo kan Dya-Jodyo. Kogit paw asa napaytarek dyira. Gen. 17:12-14

¹⁷ Nyaw nangayan na do lobongaya a nangipakatoneng dyinyo a Dya-Jodyo a mabata a mabawa do Dyos kan yamen a Jodyo a naibidang a masngen do Dyos so Maganay a Dāmag a maynamot do kapachikapyta ta na a tabo do Dyos.

¹⁸ Dawa, maynamot do pinarinaya ni Kristo, yaten a Jodyo mana Dya-Jodyo, ki maparin ta naw maypasngen do Dyos a Āmang ta a tabo a maynamot ta malit ta na a yanan Ispirito na.

¹⁹ Dawa, inyo a Dya-Jodyo, ki gan-ganaet kamo paba. Naibidang kamo paba istranghiro do Dyos, basbāli a nachirapa kamo na dyamen a nayparin dana a tawotawo no Dyos, as kan naibidang kamo na do masinged a pamilya na.

²⁰ Sichangori, yaten a manganohed di Kristo, ki akma ta naw bahay a patneken ni Āpo Dyos do pondasyon a bato, as kan iyaw nya a pondasyon a bato, ki si Kristo.[†] Siraw pareparey ta saya, ki siraw no apostolis saya kan siraw propita saw ni Āpo Dyos.

²¹ On, maynamot di Kristo, ki rangopen kan pahnyihen no Dyos nyaya bahay, as kan payparinen na asa mayit kan masantwan a timplo a pakaidaydayawan ni Kristo.

²² Sichangori, aran inyo a Dya-Jodyo, maynamot do nakapachichasa nyo na di Kristo, ki inkama nayno no Dyos a tarikayo na. On, nairaman kamo na dyamen a tabo a manganohed a pariparinen ni Kristo Jesus a pagyanan no Dyos a omyan dana dyaten a maynamot do Ispirito na.

3

Si Pablo Tobotobyen No Dyos Dyirad Dya-Jodyo

¹ Dawa, maynamot do tabo dyaya, yaken a si Pablo a asa nabahod a maynamot do kapagsirbi kwaya di Kristo Jesus a para do kaganayan nyo a Dya-Jodyo, ki nāw koynyo a paydaydasal.

² Ibahey ko nyaya dyinyo a maynamot ta sigorādo ko na a napatakan nyo a si Āpo Dyos a mismo nanoroh dyaken so nyaya masisita a tarabako a iyaw kapangipakatoneng ko so parabor na dyinyo a Dya-Jodyo.

³ On, inpakatoneng no Dyos dyaken nya malimed a plano na, as kan nyaw naynamotan ko a nangilawlawag syas dekey do dyaya a tolas ko.

⁴ As an kaganayen nyo a basāen intolas kwaya, mapatakan nyo an maypāngo nakapakaāwat ko so palimedaya a maynamot di Kristo.

⁵ Ta do nakarahan, inpakatoneng aba no Dyos dyirad tawotawo nyaya a plano na. Ki sichangori, inpaipakatoneng naw planwaya a maynamot do Ispirito Santo dyirad pinidi na saw a apostolis na kan siraw propitaw.

⁶ As no chakey na batahen palimedaya a inpakatoneng na, ki nyaya: Inyo a Dya-Jodyo, maynamot do nakapanganohed nyo do Maganay a Dāmag, ki aran inyo, ki nairaman kamo na do bindsiyon saya a itoroh no Dyos dyirad Jodyo saw. On, naibidang kamo na dyirad manganohed saya a pinakainawan ni Kristo Jesus, as kan maynamot do nakapachasa nyo dya, machibinglay kamo na do karyaw ni Āpo Dyos.

⁷ An maynamot dyaken, ki oyod a inpaboya ni Āpo Dyos parabor na dyaken. Ta maynamot do panakabalin na, ki pinayparin na yaken a asa a tobotoboyen na a mangikasaba so Maganayaya a Dāmag.

⁸ Ta aran asa ako a naibidang a kabobodisan so toray dyirad tabo tawotawo na, ki alit na inparabor na dyaken nya rebbeng a mangikasaba dyirad Dya-Jodyo so dyi saya matokod a bindsiyon a myan di Kristo.

[†] 2:20 2:20 Sal. 118:22; Isa. 28:16; 1 Ped. 2:6-7

⁹ Tinoboy na pa yaken tan mailawlawag ko do tabo tawotawo an maypāngo iyaw no kaipatongpal na so naitayowaw a plano na. On, naipakatoneng abaw nyaya do nakarahan, ta no Dyos a namarswa so tabo, ki inlīmed na pa.

¹⁰ Ki sichangori, maynamot dyaten a manganohed di Kristo a iglisyā na, ki matonngan danchi no mangitoray saw dyirad anghil saw kan aran sino a myan so panakabalin do kademdeman iyaw kakomplito no kasirib no Dyos.

¹¹ Pinarin Āpo Dyos nyaya a maitonos do sigodaw a inplano na a polos a dya mabdibdis a inpatongpal na maynamot di Kristo Jesos a Āpo ta.

¹² As dawa, maynamot do kapachasa taya dya kan maynamot do kapanganohed taya dya, mabābang ta paba a maypasngen do Dyos do kapaydaydasal ta dya, ta masigorādo a adngeyen na yaten.

¹³ Dawa, no akdawen ko dyinyo, ki maopay kamo aba maynamot ta inyo paynamotan no kalidyatan kwaya, ta kaganayan nyo naparin saya dyaken.

No Dasal Ni Pablo Dyirad Taga Epeso Saw

¹⁴ Dawa, do kanakem kwaw so tabo nyaya a bindisyon na dyaten, ki nyaw paynamotan na a maydogod ako do salapen Āmang tad hanyit,

¹⁵ ta iya, ki Āmang dan tabo a inabnek na a anak do hanyit kan yaten a myan pa do tanaya sichangori.

¹⁶ On, paydasal koynyo tan sigon do dya matokod a bileg kan tan-ok na, ki patoređen no Ispirito Santo aktokto nyo.

¹⁷ Ta an maynamot do kapanganohed nyo dya, ki nāw dana myan dyinyo si Kristo. On, paydasal ko pa inyo tan omyamot kamo do adaw nyo do Dyos kan do katakatayisa dyinyo.

¹⁸ Tan komwan, machiyengay kamonchi dyirad tabo tawotawo no Dyos a matorohan so marahem a kapakaāwat an maypāngo kawbong kan kanaro, katohos kan karahem no adaw ni Kristo dyaten.

¹⁹ On, maydasal ako tan maypaypangay pakono kapakaāwat nyo so maynamot do dyaya adaw ni Kristo a aran dyi ta pa maawātan a tabo sichangori, tan maknekneb danaw aktokto nyo kan posposo nyo do Dyos sigon do tabo a chakey na dyinyo.

²⁰ Madaydayaw pakono si Āpo Dyos, ta maynamot do panakabalinaya no Ispirito Santo a maytayarabako dyaten, ki makaparin Dyos so arwaro pa kan tabo a akdawen ta mana arapaapen ta.

²¹ On, yaten a tabo a naibidang dana tawotawo no Dyos, yaten dana pakono pakaidayawan Āpo Dyos a abos pandan a akmas Kristo a pakaidayawan na. Amen!

4

No Kasa Ta Na Di Kristo (Roma 12:1-21; 1 Kor. 12:1-31)

¹ Dawa, yaken a asa nabahod a makaynamot do kapagsirbi kwaya di Āpo ta, ki pachikakaāsi ko dyinyo a maybibyay kamo pakono a machitonos do chakeyaw no Dyos a nanawagan na dyinyo.

² Machita a oyod a mapakombaba kamo kan masingpet kamo, as kan panarohen nyo pakono kaānos nyo kan kaibtor nyo do kapayngay nyo a tawo a maynamot do adaw nyo dyira.

³ Parinen nyo mandan maparin nyo a mapahnyi so kapagtotonos nyo a iyaw intoroh no Ispirito Santo dyinyo tan dya mabitos kapya a napaytatanong dyinyo.*

⁴ Yaten a manganohed, ki mayarig ta na do asa lang a inawan, as kan asa lang a Ispirito myan dyaten, as kan asa lang namnama ta a maynamot ta si Āpo Dyos a mismo nanawag dyaten.

⁵ Myan asa lang a Āpo ta asaw anohdan ta, as kan asa lang no naynamotan no nakabonyag ta.

⁶ Asa lang a Dyos a Āmang ta a tabo a manganohed di Kristo. Iya, ki katotohosan, kan iya paw mangipangolo do tabo. Ipaipatongpal naw tabo inkedheng naw dyaten, as kan iya paw omyan dyaten a tabo.

⁷ Ki natorohan katakatayisa dyaten so matatarek a sāgot a naispiritwan a kasiriban sigon do chakeyaw ni Kristo a itoroh dyaten.

⁸ Komwan inpatolasaw no Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, "Do nakapaypatohos naw do hanyit, aro saw nabahod a inyonot na. Do dawri, rinawat naw pangrigalo naw dyirad tawotawo na."†

⁹ Changori, iktokto ta pa an āngo chakey a batahen no nyaya a kāna, "Nakapaypatohos naw a naybidi do hanyit." No chakey na batahen, ki iyaw nanma gominchin a yapod katotohosan kan kominwan do kabobodisanaw a yanan.‡

¹⁰ Iyaw gominchinaya, ki si Kristo, as kan iya paw naybidyaw do katotohosan a hanyit. Nyaw naynamotanaya apnopnohen naw tabo a naparswa so bindisyon na.

¹¹ On, si Kristo iyaw nanorohaya so naispiritwan a kasiriban do tawotawo na. No kadwan, tinongdo na sa a nayparin a apostolis. As siraw kadwan saw, ki propita sa. As siraw kadwan saw, pinidi na sa a mangaskasaba so Maganay a Dāmag. No kadwan, ki inparebbeng na dyiraw mangay-aywan kan mangnanawo dyirad manganohed saw.

¹² Pinarin naw nyaya tan ipaisagāna na sa dyirad tabo tawotawo no Dyos do bokbokod da a kapagsirbi dya kan do kapayngay da a manganohed. No pagtongpalan na, ki tan maypahnyi no kapanganohed dan manganohed a pinakainawan Kristo.

¹³ Tan komwan, ki masa ta nanchi do kapanganohed kan kapakatoneng ta so Anak no Dyos. On, do dawrinchi, ki kayarigan taw natwan dana a tawo do kapanganohed, as kan maybibyay ta nanchi a akmas Kristo a abo polos so pagkorangan.

¹⁴ Ta an komwan, akma ta pabaw adedekey a masonong a mapasiwal do oyod, mana akma ta pabaw abang a pasalsaltaen kan pasoysoyoyen no magbalaliw a salawsaw. On, maganay an dyi ta maallilaw do kapanganawo dan masisikap saw. Ta an sira, ki maganay sa manala tan otapan daw tawotawo do bayatawaw a inanawo da.

¹⁵ Amnan yaten a manganohed, nawriw chirinen taw oyod kan mapakepekan so adaw. Ta an komwan, ki maypaypasnek kapanganohed ta kan maybibyay ta na a akmas nakapaybibyayaw ni Kristo a pinakaoho ta.

¹⁶ On, akma taw asa inawan, kan si Kristo danaw oho ta. No inawan, ki myan saw matatarek a partis na, as kan nachitapang sa do nairantaw a pachisooan da a para do kaganayan da a tabo. An tongpalen no katakatayisaw rebbeng na, maypasalon-at kan maypayit intiro a inawan, as kan maysinsisdong sa a maysinpararakoh. On, ta madidiw no kāda asa dyiraw no adaw a myan do katakatayisa dyira.

* **4:3 4:3** 1 Kor. 14:33; Pilp. 4:7; Kol. 3:15; 2 Tes. 3:16; 2 Tim. 2:22 † **4:8 4:8** Sal. 68:18; Mt. 27:51-53 ‡ **4:9 4:9** Ara. 2:31; 1 Ped. 3:19

No Bayo A Byay A Myan Di Kristo

¹⁷ Sichangori, maynamot ta si Āpo tistigo ko, ballaāgan koynyo a maybibyay kamo paba a akmas kabibyay daya no dyaya manganohed, ta abaw sinpaspangan kapangtokto da.

¹⁸ On, masari danaw kapakaāwat da, as kan aba dyiraw bayowaw a byay a yapod Dyos a maynamot ta aba polos makapatak dyira so oyod maynamot ta oltimo danas kakolahet kapangdidiw da,[§]

¹⁹ kan abaw sinpaspangan aktokto da. Nachikneb dana dyiraw no chasaraw daya makasnesnek kan makabābaba a kaparin da, kan mapenpen pa saba.

²⁰ Amnan inyo, komwan abaw nanawo nyo a maynamot di Kristo.

²¹ Ta iyaw kaoyodan na, do nakapanganohed nyo dya, ki oyod a nadngey nyo naw Maganayaya a Dāmag a maynamot dya, as kan nananawo nyo na a maynamot do oyod a nanawo a yapod dya.

²² As dawa, paksyaten nyo na saw adan saya a dadakay nyo a iyaw napawnotaya do sigod a kabibyay nyo. Ta siraw nyayaw makababa a kalikāgom nyo do nakarahan a bata nyo a maganay, ki tod daynyo a inallilaw. Akma kamo inahta no marahet saya a kalikāgom nyo.

²³ Sichangori, machita nyo mapabayo so tābo katawo nyo kan tābo pangtoktwan nyo.*

²⁴ Nawri pakono machita ilaylay nyo bayo a katawo nyo a iyaw inrantaw no Dyos a ipalaylay dyaten a akmas dadakay naw a oyod a masingpet kan masantwan.

²⁵ Dawa, sichangori, maysinbabayataw ta paba, basbāli a nawri dana pakono ibahey taw oyod do katakatayisa dyaten maynamot ta masa ta na di Kristo.

²⁶ An makasoli kamo, igpet nyo inawan nyo tan dyi kamo a makagatos.† Ipalōbos nyo aba mahpan kamo a makasoli.

²⁷ Magannad kamo ah! Paglipyasen nyo abaw angang nyo tan abo oras ni Satanas a mangemkem dyinyo.

²⁸ An myan sa dyinyo manakanakawaw, ki isardeng darana pakono. Osaren da pakono kakamay daw a maytarabako so chabyay da, as kan tan myan paw maisidong da dyirad makachitaw.

²⁹ Maychirin kamo aba so malapos mana marahet. Nawri sa lang chirinen nyo makapaganay kan makahwahok sigon do machita daw no omadngey dyinyo tan masidongan sa a maynamot dyinyo.

³⁰ Pagmamayohen nyo abaw Ispirito Santo, ta iyaw pakaboyan a dyira naynyo ni Āpo Dyos, as iyaw kanāw naya dyaten mangipaneknek so itwaw anchi a araw a kapangwayawaya no Dyos.

³¹ As dawa, tadyichokodan nyo na tabo saw kaynyinayan pangtoktwan nyo, kapangipsok, kan kaisoli nyo dyirad kapayngay nyo a tawo. Maysin-aagay kamo aba kan maysinpararahet kamo paba, kan pakarohen nyo a tabo marahet saw a panggep nyo dyirad kapangay nyo a tawo.‡

³² No kosto a parinen nyo, ki parinen nyo maganay do katakatayisa dyinyo, as kan maysinchachāsi kamo. Masaw a maysinapakawan kamo a akmas nakapakawan no Dyos dyinyo a maynamot di Kristo.§

5

No Kapaybibyay Do Soho

§ 4:18 4:18 Roma 1:18-32 * 4:23 4:23 Roma 12:2 † 4:26 4:26 Sal. 4:4 ‡ 4:31 4:31 Kol. 3:8

§ 4:32 4:32 Kol. 3:12-13

1 Sichangori, maynamot ta inbidang naynyo no Dyos a mapateg a anak na, iya dana pakono toladen nyo do tabo kabibyay nyo.

2 On, maybibyay kamo a maysin-aadaw a akmas nakadawaya ni Kristo dyaten do nakaitoroh naw so byay na a maynamot dyaten. Ta an maynamot dya, ki taywara a chinahwahok no Dyos a akmay mabanglo a dāton a naiparawat do salapen na.

3 Dawa, sichangori, maynamot ta tawotawo narana inyo no Dyos, dyi nyo pakono a simsiman nya saya a marahet a kaparin nyo a akmas kapaychakatekateh a machoknod, malapos a kaparin mana kapayagom.* Ta siraw nyaya kaparin, ki dyi sa pakono a maparin dyirad tawotawo saw no Dyos.

4 Asa pa, do kapachisarsarita nyo, dyi kamo pakono a maychirin so malapos mana abos sirsirbi a kapaychirin kan siraw malapos saw a sisayabak. Ta siraw akma syay a chirin, ki makwan an myan sa dyinyo, basbāli a nawri pakono parinen nyo kapagyaman nyo do Dyos.

5 Naknakmen nyo nyaya, ta oyod: Iyaw no pagtorayan no Dyos kan si Kristo, ki maitoroh aba polos dyirad maychakatekateh a machoknod kan siraw malaposaw so dadakay, as kan siraw maagom saw. On, no kapayagom, ki asa klasi a kapagdaydayaw do didyosen. Ta siraw maagom, ki chadachadaw daw myan saya do lobongaya kan iyaw kapangahwahokaw do Dyos.

6 Maallilaw kamo aba dyirad mangibaheyaw a marahet sabaw nya saya a kaparin, ta maybayataw sa, as kan dosāen na sa ni Āpo Dyos siraw dyaw a magtongpal dya a mamarin so akma syay.

7 Dawa, machirayarayay kamo aba dyirad akma siras syay a tawotawo.

8 Ta do nakarahan, maybibyay kamo do kasarisyayan, ta chapatak nyo abas Āpo Dyos. Ki sichangori, maynamot ta nayparin kamo na tawotawo no Dyos, myan kamo na do sedang. As dawa, maybibyay kamo na pakono a akmas tawotawo saw do kasedangan a makapatak so chakeyaw no Dyos.

9 Ta no tawowaw a myan do sedang, ki may-asi so tabo a kita no maganay, kinalinteg, kan oyod.

10 Dawa, ipasnek nyo pakono machinanawo so makahwahokaw di Āpo.†

11 Tadyichokodan nyo saw marahet saya a abos sinpaspangan a kaparin no tawotawo saw a myan pa do kasarisyayan, basbāli a ikarigatan nyo mamarin so maganay tan panyibaya daw marahetaw a pinarin da.

12 Ta taywara makasnesnek a aran tod mo lang a isaritaw parinen daw do malimed.

13 Ta anchan maiparang dana do sedang tabo no makasnesnek saya a pariparinen da, ki dawri dananchiw malawag a kaboyan so marahet saya a dadakay da.

14 Ta tabonchi a maiparang, ki masedangan sanchi. Akmas myanaw a naitolas do kanta a kāna,

“Imo a nakaycheh, mayokay ka na. On, maybangon ka a yapo do kadimananaya a yanan mo tan sedang ni Kristo aktokto mo.”‡

15 As dawa, magannad kamo do tābo kabibyay nyo. On, maybibyay kamo paba a masalanga, an dyi dana asa masirib!

16 Parinen nyo tabo a maparin nyo a mamarin so maganay, ta chapatak nyo na a marahet dana saw nyaya araw.

* 5:3 5:3 Kol. 3:5 † 5:10 5:10 Roma 12:2 ‡ 5:14 5:14 An maynamot do nya panyinyirin, no batahen dan kadwan, ki yapod Isa. 26:19 mana 60:1. As no batahen kadwan, ki yapod asa kanta dan Jodyo. Isa. 51:17; Roma 13:11

17 Paychabobohen nyo abaw arang nyo, basbali a iktokto nyo pakono a maganay an anggo chakeyaw no Dyos dyinyo.

18 As maybobok kamo paba, ta nyaw pakayapwan nyo a mamarin so makabababa saya a pariparinen nyo a mapawnot dyinyo do pakararayawan nyo, basbali a mapno kamo pakono do Ispirito Santo tan iya danaw mangigpet dyinyo.

19 Naw nyo pakono a ipanakenakem do katakatayisa dyinyo no naitolas saw a kanta a yapod Salmo a pakaidayawan no Dyos. Magkanta kamo pakono so matatarek saw a pagdaydayaw do Dyos kan siraw kanta saw a intoroh dyinyo no Ispirito Santo. On, kantaan nyos Apo Dyos a yapod makatayrahem a aktokto nyo. §

20 Pirmi kamo pakono a magyamyaman do Dyos a Amang ta do tabo a kayayan nyo a maynamot do kapachasa nyo naya di Apo Jeso-Kristo.

21 Maysinpapaitoray kamo, ta nawriw pakaboyan so kayan anyib nyo di Kristo.

No Machita Parinen Maychabahay

(1 Kor. 7:1-5; Kol. 3:18-19; Tito 2:3-5; 1 Ped. 3:1-7)

22 Inyo a mababakes, mapaitoray kamo pakono dyirad kabahay nyo, ta nawriw chakey ni Apo a parinen nyo.

23 Ta no mahakay, ki iyaw pinakaoho no baket naw a akma si Kristo a mangipangolo so iglisya a pinakainawan na.* Ta iya, ki intoroh naw byay na a pangisalakan siras manganohedaw dya.

24 As dawa, inyo a mababakes, machita paitoray kamo pakono do kabahay nyo do tabo a akmas kapaitoray no iglisya di Kristo.

25 Ki inyo a mahahakay, ipaboya nyo adaw nyo dyirad kabahay nyo saw a akmas kadawaw ni Kristo dyaten a manganohed a iglisya na. Ta no pinarin na, ki intoroh naw byay na a maynamot dyaten.

26 On, pinarin naw nyaya tan payparinen na yaten a iglisya na a masantwan do salapen no Dyos. Ta naibidang ta na a nadalosan do salapen no Dyos a maynamot do nakapanganohed taw do chirin na kan do nakapagpabonyag taw do ranom.

27 Pinarin naw nyaya tan komwan, pagsaganaen na yaten a manganohed a sidadalos† kan abos mancha mana pakadilawan mana aran anggo pagkorangan do salapen na. On, pagsaganaen na yaten a manganohed a masantwan kan aba polos pakapilawan ta.

28 As dawa, machita chadaw no mahakay kabahay na a akmas kadaw nas inawan na. Ta no madaw so baket na, bali inawan naranaw chinadaw naw.

29 Ta aryoriw tawo a mangipsok so mismo na inawan? Aba, basbali a pakanen na kan aywanan na a akmas kaaywanaw ni Kristo dyaten a manganohed dya

30 Ta aran sino a manganohed, ki nairaman dana do inawan Kristo.

31 Natongpal danaw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kana, "Nyaw paynamotan na karwan mahakay amang kan anang na an machikabahay. Tan komwan, komplito kapayrapa da kan baket na, as kan sira dadwa, ki mayparin dana sa asa bayo a pamilya."‡

32 Marahem sawen chakey na batahen nyaya. Sigon do naitayowaya a minsahi na, yaten a iglisya na, ki pinakainawan dana yaten ni Kristo.

§ 5:19 5:19 Kol. 3:16 * 5:23 5:23 Epe. 1:22; Kol. 1:18 † 5:27 5:27 Pal. 19:7-8; 21:2, 9 ‡ 5:31 5:31 Gen. 2:24; Mt. 19:5

³³ Ki aran komwan, myan paw chakey na batahen dyinyo a nychabahay. Kāda mahakay, ki machita a chadaw na pakono baket na a akmas kadaw nas inawan na. As kāda mabakes, ki machita anyiben na pakono lakay na.

6

No Rebbengen Kamotdehan Kan Inyaynyapwan (*Prob. 6:20; Kol. 3:20-21*)

¹ Inyo a kamotdehan, maiparebbeng dyinyo a yapod Āpo a anohdan nyo saw inyapwan nyo, ta nawriw malinteg kan kosto a parinen nyo a manganohed di Āpo.

² Ta inpaitolas ni Āpo Dyos do Masantwanaw a Tolas a kāna, “Dayāwen mo si āmang mo kan si ānang mo.” Iyaw nyaya a bilin, ki iyaw nyaw nanoma a napawnotan so kari.

³ As no karyaya, ki iyaw nya: “Tongpalen mo sa tan matorohan kas bindisyon a iyaw maganay kan manaro a kabyay mo do tanaya.”*

⁴ Ki inyo a inyapwan, ki pasolyen nyo sabaw kamotdehan nyo, basbāli a siaannad kamo a mangnanawo dyira a maybibyay a asa manganohed a managtongpal do chirinaw ni Āpo.

Siraw Adipen Kan Siraw Āmo Da

(*Kol. 3:22-4:1; Tito 2:9-10; 1 Ped. 2:18-20*)

⁵ As inyo a adipen, anohdan nyo saw āmo nyo saw do tanaya, as kan ipaboya nyo kapasnek nyo a mapawnotan so anyib kan dāyaw. On, tongpalen nyo bilbilin da saw a abo kapaginsisingpet a akmay si Kristo pagsirbyan nyo.

⁶ Nawri aba lang kapaytarabako nyo so pakahwahokan da an chichiban dayno, basbāli a ipasnek nyo kapaytarabako nyo dyira a maynamot ta naibidang kamo na a adipen ni Kristo, as kan maynamot ta mamarin kamo so pagayatan no Dyos a yapod makatayrahem a kapangtokto nyo.

⁷ On, parinen nyo a siraragsak tarabako nyo saw a akmay si Kristo pagsirsirbyan nyo kan tawo aba.

⁸ Ta kanakmen nyo pakono nyaya: Iyaw Āpo taya, ki gon-gonaan naw katakatayisa a aran adipen mana siwayawaya sigon do maganay saw a pinarin na.

⁹ As inyo a āmo, parinen nyo pakono maganay dyirad adipen nyo saya, as kan aryan nyo na sa amomohen. Ta kanakmen nyo a inyo kan siraw magsirsirbi saya dyinyo, ki asaw Āpo a atbayen nyo do hanyit, as kan abaw itatārek na.†

No Osaren A Pachisalap Do Marahet

¹⁰ Kapanawdyan na, do tābo kabibyay nyo, ki nāw nyo pakono a tēnekan mabilegaya a panakabalin ni Āpo Jesus tan maypaypahnyi kamo do kapanganohed nyo dya.

¹¹ Osaren nyo a tabo sarapa a intoroh dyinyo no Dyos tan maparin nyo maytēnek a machikontra do tabo pangasdok ni Satānas.

¹² Ta nawri sabaw kalāban taw kapaynggay ta saya a myan so inawan kan raya, an dya siraw marahet saya ispirito a mangitoray mana siraw myanray so panakabalin. On, kontraen ta saw āpohen saw no anyito

* **6:3 6:3** Eks. 20:12; Deot. 5:16 † **6:9 6:9** Ara. 10:34; Roma 2:11; 1 Ped. 1:17

do lobongaya mana do kademdemanaya a siraw mangitoray saya siras tawotawo saya a myan pa do kasarisaryan.‡

13 Dawa, nya pakono paynamotan na a osaren nyo komplito a sarapa a intoroh dyinyo ni Āpo Dyos tan maparin nyo do aran āngo a oras maytēnek a nāw nyo a somalap do marahet saya a kabosor ta. As an tayoka danaw kapachilaban nyo, ki myan kam pa sitetēnek.

14 Dawa, sisasagāna kamo pakono. Nawri pakono pirmi a ibahey kan iktokto nyo oyod, ta nawriw akmay pinakasintorong nyo.§ As pirmi kamo pakono a mamarin so kosto, ta iyaw nyaya kinalinteg, ki pinakasarapa no barōkong nyo.

15 As iyaw pinakasapatos nyo, ki iyaw kasisasagāna nyo pakono a mangay a mangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot do kapaychapyo no Dyos kan tawo.*

16 Nāw nyo pakono a mangig-igpet so kapanganohed nyo a pinakasarapa nyo tan masarapa nyo saw omapoy saya a pana ni Satanas a ipana na dyinyo.

17 As iyaw pinakatabahos nyo, ki iyaw kanāw nyo pakono a mangiktokto so maynamot do kaisalākan nyo di Kristo.† As iyaw chirinaya ni Āpo Dyos a ipanakenakem na dyinyo no Ispirito Santo, ki iya dana pakono pinakaispada nyo.‡

18 Do kaosar nyo siras nya, ki nāw nyo pakono a maydaydasal a mangdakdaw do Dyos so kasidong na dyinyo sigon do kainanawowaw dyinyo no Ispirito Santo. On, makaridam kamo pakono a maydaydasal do aran āngo a kayayan nyo, as kan pirmi nyo sa pangdakdaw tawotawo saw no Dyos.§

19 Ki aran yaken, paydaydasal nyo pa yaken ah! On, mangdakdaw kamo pakono do Dyos tan itoroh na dyaken kosto a chirin kam katored ko a mangibahebahey so maynamot do nailimedaya do Maganayaya a Dāmag.

20 Ta maynamot do dyaya a dāmag, ki tinoboy na yaken ni Kristo tan yaken danaw pinakadangoy na, kan nya paw naynamotan kwaya a myan a naposasan do bahodanaya. Dawa, paydaydasal nyo pa yaken tan pirmi ako a matede a mangipakatoneng so maynamot di Kristo, ta nawriw maiparbeng a parinen ko.

No Kapanawdyan A Pakatoneng

21 Ki tan matonngan nyo a maynamot do kayayan kwaya dya kan iyaw napanariparin saya dyaken, ki si Tikiko* anchiw makatoneng a mangilawlawag dyinyo. Ta an maynamot dya, ki asa mapateg a kakteh do kapanganohed kan asa matalek a tobotoboyen no Dyos.

22 On, nyayaw paynamotan na a tinoboy ko dyinyo tan mapatakan nyo kayayan namenaya dya kan tan ahwahoken naynyo tan dyi nyo na yamen a chabakel.

23 Kakakteh ko di Kristo, si Āpo Dyos a Āmag ta kan si Āpo Jeso-Kristo manoroh pakono dyinyo so kapyo kan adaw do katakatayisa dyinyo a maynamot do kapanganohed nyowaya dya.

‡ 6:12 6:12 Roma 8:38; Epe. 1:21 § 6:14 6:14 Iyaw sintorong no soldado a Romano, ki masirbi dyira a pamadpet so kayomkomen daw a imara da tan dya mangbalat do kapachigobat da. Sigon do inyarig ni Pablo, no oyod, ki iya pakono mapadpedpet dyaten. Eks. 12:11; Isa. 11:5; Jer. 13:1-11

* 6:15 6:15 Isa. 52:7 † 6:17 6:17 No tabahos dan soldado no Romano, ki napanin do matokpoh a lalat mana pasek. 1 Tes. 5:8 ‡ 6:17 6:17 Heb. 4:12 § 6:18 6:18 Roma 12:12; Pilp. 4:6; Kol. 4:2; 1 Tim. 2:1 * 6:21 6:21 Ara. 20:4; 2 Tim. 4:12

²⁴ Myan pakono parabor no Dyos dyirad tabo a dya machipandas kadaw di Apo ta a si Jeso-Kristo.

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Pilipos

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Intolas ni Pablo nyaya tolas dyirad tawotawo saw a nanganohed di Jesus do idi a Pilipos do Masedonya a asa probinsya a intorayan Roma. Inapatnek no impiradoraw do Roma iyaw nyaya a idi tan myan pagyanan dan bōyot naw a siraw magbanbantayaw do dawri a probinsya. Maynamot ta kadwan dyirad manganohedaw do Pilipos, ki soldado sa no impirador, nyaw naynamotan ni Pablo a naytolas so pakomosta daya no maytayarabako saya a yapo do palasyowaya no impirador do Roma (1:13; 4:22).

Oyod nas kadaw ni Pablo dyirad nanganohedaw do Pilipos. Maynamot dyira, ki siraw nanoma a iglisyā a pinatnek ni Pablo do dāmo a kangay na do dawri a probinsya a nangasabā so Maganay a Dāmag a maynamot di Jesus (Ara. 16:6-40). Sira paw nanoma a nangipaw-it so sidong da di Pablo do kayan na a malidyatan do Tesalonika (2 Kor. 11:9; Pilp. 4:10-16). Dawa, taywara na sa charagsak.

Intolas ni Pablo nyaya tolas do kayan naw a nabahod do Roma (Ara. 28:16-31; Pilp. 1:7, 13). Maynamot ta myan dāmag da a malidyatan danas Pablo do bahodanaya, tinoboy dan taga Pilipos si Epaprodito a asa kakteh da a manganohed tan akmay pinakainawan da a mangyangay so sidong daw a kwarta di Pablo (2:30; 4:18).

Sinpangan na, do kayanaw ni Epaprodito do yanan ni Pablo, ki naganyit, as kan nagistayan a nadiman (2:25-30). Ki do nakadamag daw do Pilipos a naganyit si Epaprodito, nabakel sa. Dawa, do nakapya danaw ni Epaprodito, pinaybidi ni Pablo dyira. Iyaw nangyangay so nya tolas ni Pablo dyirad taga Pilipos saw.

Oyod a rakah kapagyanan ni Pablo dyira do kwartaw a inpaw-it da (4:10). As dawa, nyaw asa naytolasan na dyira. Asa pa, ki chakey na kostohen iyaw madyidwaw a innanawo dan kadwan dyira a maynamot do kaisalakānan da (3:2). Inpanakem na dyira a naisalakan sa a maynamot lang do kāsyaw no Dyos dyira kan iyaw kapanganohed da di Jesus (3:3). Aba polos sirbi no kapagtalek daw do Linteg ni Moyses mana aran āngo a dadakay dan tawotawo, basbāli a masisita a toladen daw pinarinaw ni Kristo Jesus a sipapakombaba a nagtongpal do tabo chakeyaw no Dyos dya (2:5-11).

Sigoro, taywara maliday sa a maynamot do kārwwaw no lidyat da kan maynamot do nakabahodaw ni Pablo. As dawa, aro intolas ni Pablo dyira a maynamot do kasoyotan (1:4, 18; 2:2, 17-18; 3:1; 4:1, 4, 10). Maypāngo a masoyot si Pablo a asa a nabahod a nalidyatan? No atbay no nya, ki an sibibay ta pa do hapotayan tana, ki padayawan tas Kristo do tābo aktokto ta. Kan an maybitos byay ta, ki maganaganay paw nawri, ta myan ta na di Kristo (1:21-23). Dawa, intolas ni Pablo a chanawob naw aran āngo a kayayan (4:12-13).

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Dasal Ni Pablo Dyirad Naytolasan Na 1:3-11

No Kayayan Ni Pablo Kan No Hahawen Naw 1:12-30

No Kabibay Dan Manganohedaw Di Kristo 2:1-18

No Maynamot Di Timoteo Kan Epaprodito 2:19-30

No Ballāg Kan Pamagbaga 3:1-4:9

No Kapagyaman Ni Pablo Dyirad Taga Pilipos 4:10-20
No Kapanawdyan Na 4:21-23

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Pilipos

Pakatoneng

¹ Nyaya tolas, ki yapo dyaken a si Pablo kan si Timoteo a rarayay ko. Yamen a dadwa, ki adipen ni Kristo Jesus. Ipaw-it namen nyaya tolas dyinyo a tabo a manganohed di Kristo Jesus a omyan do idi no Pilipos kontodo siraw no panglakayen nyo saw kan siraw no dyakono saw.

² Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto nyo a yapod Apo Dyos a Amang ta kan yapod Apo Jeso-Kristo.

Iyaw Dasal Ni Pablo Dyirad Manganohed Saw Do Pilipos

³ Kāda manakem koynyo, ki magyamyaman ako do Dyos ko a pagsirbyan ko.

⁴ Kan an kāda pangdaktaw koynyo a tabo, ki oltimo kos kasoyot a

⁵ maynamot ta manakem ko iyaw no nakapachikasmang nyowaw dyaken a nangiwaras so Maganay a Dāmag a nakayapo pa do dāmo nyowaw a nanganohed* a mandas changori.

⁶ Rakoh kapanganohed ko a iyaw insiknanaya no Dyos a maganay a kaparin dyinyo, ki tongtongen na a mandad kapatayoka na sya do arawaw anchi a kapaybidi ni Kristo Jesus.

⁷ On, kosto nyaya a kapangtokto ko a maynamot dyinyo a tabo, ta inyō yanan aktokto ko. Ta aran do kayan kwaya nabahod mana do kasiwayawaya kwaw a mangnanawo so oyod a maynamot do Maganayaya a Dāmag kan mangatbay so machikontra saw di Jesus, ki alit na, nairaman kamo dyaken do parabor no Dyos.

⁸ Si Apo Dyos, ki mapaneknekan na a taywaraw kangсах kwaya dyinyo a maynamot ta no kadaw ko dyinyo, ki akmas no kadawaw ni Kristo Jesus dyinyo.

⁹ Iyaw nyaw dasal ko a maynamot dyinyo a maypayparakoh pakono adaw nyo do katakatayisa dyinyo. Masaw a maypayparakoh pakono iyaw kapakaawat nyo do Dyos kan iyaw kapakailasin nyo do payahatangan marahet kan maganay.

¹⁰ Tan komwan, ki mailasin nyo an āngo kaganayan kan tan madalos kamo kan abaw pakapilawan nyo do arawaw anchi a kapaybidi ni Kristo.

¹¹ On, paydadal koynyo. Tan komwan, ki nāw nyo a may-asi so kinalinteg kan kasingpet a maynamot do manakabalin a kasidong ni Jeso-Kristo tan maidaydayaw si Apo Dyos do kaboya dan tawotawo so kaganay nyo.

No Kabibyay A Myan Di Kristo

¹² Kakakteh, chakey ko a mapatakan nyo a iyaw naporin saya dyaken a kalidyatan, ki myan kaganayan na a maynamot ta naosar saw nyaya kalidyatan ko a somnidong a nangiwaras so Maganay a Dāmag.

¹³ Ta no naporin do dya, ki sira tabo soldado saya a maggwardya do dyaya palasyo no impirador kan sira tabo myanaya dya, ki chapatak da a nawriw nakabahodan ko maynamot do kapanganohed ko di Kristo.

---

* 1:5 1:5 Ara. 16:12

¹⁴ On, nawri aba lang, ta maynamot do nakabahod kwaya, ki kārwan na dyirad kakakteh taya a manganohed, ki naypayit dana sa do kapanganohed da, as kan naypatored pa sa a mangasaba so chirinaw no Dyos a abo kamo da.

¹⁵ Ki aran komwan, ki oyodaya myan saw kadwan a mangasaba maynamot lang do āpal da kan kapachiābak da dyaken. Bahes naba dyirad kadwan saw, ta mangasaba sa a onotan maganay a kapangtokto.

¹⁶ Siraw nyaya, ki parinen daw komwan a maynamot do adaw da dyaken, ta chapatak da a intoroh no Dyos dyaken iyaw tarabako ko a mangatbay dyirad machikontraw do Maganayaya a Dāmag.

¹⁷ Siraw kadwan saw, ki nawriw panghapan da mangasaba, ta masinyat sa kan myan marahet a panggep da, ta iktokto da a paypalidyaten da pa yaken do kayan kwaya do bahodanaya.

¹⁸ Sigi, aran komwan kaparin da, ki alit na maypaypasoyot ako. On, nāw na masoyot ako, ta aran yapod maganay mana marahet a panggep, ki alit na maikasaba si Kristo.

Si Jesos Pakono Maidayaw Do Kabyay Ta

(2 Kor: 5:6-10)

¹⁹ On, kakakteh, oyod a masoyot ako, ta chapatak ko a iyaw kayayan kwaya sichangori a malidyatan, ki pagtongpalan naw kawayawaya† ko a maynamot do dasal nyo kan maynamot do sidong no Ispirito ni Jeso-Kristo dyaken.

²⁰ No kayiyitan a chakey kan hahawen ko, ki iyaw kabo a polos no parinen ko a pakayapwan kasnek ko do salapen no Dyos, basbāli a no chakey ko, ki aran do āngo a oras, naten današ changori do kayan kwaya malidyatan, ki nāw na mayit tored ko tan aran kadimanan mana kabyayan ko, ki masigorādo a maidayaw si Kristo.

²¹ Ta an yaken dana asa, ki an tongtongen ko sibibiyaw do hapotayan tana, ki mapadayawan kos Kristo do tabo. Ki an madiman ako, maganaganay paw nawri. Ta an komwan, ki mangay akonchi dya.

²² Ki an chakey ni Āpo a nāw ko na a mabyay do tanaya, ki maganay nawri, ta maparin ko a tongtongen tarabako kwaya tan aro sanchiw masidongan. Dawa, chapatak kwaba an āngo iyaw pidyen kwaya dyirad dadwa saya a bānag: kadimanan mana kabyayan ko.

²³ Aysa! Oyod a malidyatan ako na a mamidi, ta magdwadwa ako. Ta no asa pa a chakey ko, ki maybitos byay ko tan myan ako na di Kristo, ta ganaganayen ko nawri kan iyaw byay ko sichangori a malidyatan.

²⁴ Ki maynamot dyinyo, masisita pa an mabyay ako tan makasidong akpa dyinyo.

²⁵ Abaw kapagmangamanga ko do dyaya. As dawa, chapatak ko a mabyay ako pa. Machasa ako pa dyinyo a mabyay tan sidongan koynyo a maypayparakoh kan maypayparagsak do kapanganohed nyo.

²⁶ Anchan myan ako na do yanan nyo, ki arwaro panchiw paynamotan nyo a mangidaydayaw si Kristo Jesos a maynamot dyaken.

²⁷ As dawa, masisita a maitonos pakono kabibiyaw nyo do chakeyaw no Maganay a Dāmag a maynamot di Kristo. Komwan parinen nyo tan aran makangay ako daw mana engga, ki madamag ko pakono inyo a nāw nyo na magtotonos do kapanganohed nyo kan masa do kapangtokto nyo a mangipaneknek so kaoyod no Maganay a Dāmag.

²⁸ Masaw a madamag ko pakono dyinyo a dyi kamo a mamo dyirad machikontra saw dyinyo. Pirmi kamo a matored ah! Iyaw nyaw

† 1:19 1:19 “Kawayawaya” mana “kaisalākan.”

mangipaboya dyira a maābak sanchi a madosa, as kan mangābak kamonchi a maisalakan a maynamot ta pangabāken naynyo ni Āpo Dyos,

²⁹ ta insāgot ni Āpo Dyos dyinyo nya tarabako nyo a magsirbi di Kristo. Ki iyaba lang kapanganohed nyod Kristo chakey na, an dyi kamo pa machipaylilidyat a maynamot do kapanganohed nyo dya.‡

³⁰ Ta inyo kan yaken, ki kalitan taw malidyatan a akmas naboya nyowaw a nakalidyalydyat ko do kachwaw. Mandas changori, ki nadamag nyo a ari ako pa madama malidyatan maynamot do Maganayaya a Dāmag.

2

No Kapakombaba Kan Katoray Ni Kristo

¹ Kakakteh, chapatak ko a naypayit danaw aktokto nyo a maynamot do kapachichasa nyod Kristo, as kan naparagsak kamo na do adaw na. Masaw a chapatak ko a myan danaw kapachasa nyo do Ispirito, kan myan danaw adaw nyo kan kasi nyo a somidosidong dyirad katakatayisa dyinyo.

² Dawa, machikakaāsi ako dyinyo a pasoyoten nyo pakono yaken a maynamot do kasa nyo do aktokto, adaw, kan panggep.

³ Mamarin kamo abas aran āngo a maynamot do kasinyat mana kapangas, basbāli a maysinpapakombaba kamo kan ibidang nyo saw kadwan a masissisita kan inyo.

⁴ Nawri aba lang chichiban katakatayisa dyinyo bokod na kaganayan, basbāli a machita chiban nyo paw kapyan kadwan.

⁵ Akma kamo pakono so kapangtoktwaw ni Kristo Jesus.

⁶ Ta aran sigod a mayengay sa Kristo kan Āpo Dyos, ki nawri abaw chintokto na iyaw naw na mangigpet so katan-ok na kan katoray na,

⁷ basbāli a kinarwan naw nawri a kayayan na do bokod na pagayatan, kan pinayparin naw inawan na a akmay adipen. Nayparin a tawo, kan naybibyay a kaparpariho no tawo.

⁸ As do nakapayparin naranaw a tawo, ki chintokto naba polos iyaw kapatohos nas inawan na, basbāli a sitotolok a nangiparawat so inawan na a madiman a akmas bilinaw ni Āmang na a aran chakey na batahen a mailansa do kros.

⁹ Dawa, maynamot do dyaya pinarin na, ki pinatohos no Dyos do katotohosanaw a toray, kan intoroh na dyaw āwag a matwatohos a adayo kan āwag no aran sino.

¹⁰ Ta anchan mabnek ngaranaya ni Jesus, ki maydogod sanchi a magday-dayaw tabo a napsrwa do hanyit, do tanaya, kan siraw myanaw do yanan kadiman.

¹¹ On, ipodno danchi a tabo a si Jeso-Kristo, ki Āpo do tabo, kan tan komwan, dayāwen das Āpo Dyos a Āmang ta.

No Kapaysedang Ta A Akmay Soho Do Lobongaya

¹² As dawa, inyo a chadaw kwa sit, an maypāngo kapagtongpal nyo do innanawo ko do kayan ko paw dyinyo, ad-adda pakono kapagtongpal nyo sichangori a aran abo ako na dyinyo. Tongtongen nyo pakono kapagtongpal nyo so bilbilinaw ni Kristo a mapawnotan so kāmo nyo a mapaynyin so Dyos. On, ipasnek nyo kapagtongpal nyo do Dyos a mandanchan katayoka na tabo so chakey na a parinen do byay nyo a nawriw kaisalakānan nyo.

‡ 1:29 1:29 1 Ped. 2:21

¹³ Ta si Āpo Dyos a mismo iyaw pirmi a myan dyinyo a mangitoroh so kakey kan kabaelan nyo a mangtongpal so chakey na.

¹⁴ Parinen nyo tabo a bilin na dyinyo a dyi kamo a maydabadabay mana maydidiman.

¹⁵ Tan komwan, ki abaw mabata da maynamot dyinyo kan tan madadas kamo a anak no Dyos a abos pakapilawan do kabyay nyowaya do madyido kan aros gatos a tawotawo. Mayparin kamo pakono a soho da a akmas kasedang daya no bitohen saya do tohos,*

¹⁶ do kaibahey nyo dyira so Maganay a Dāmag a maynamot do byay da a abos pandan. Tan komwan parinen nyo, ki myan anchiw paynamotan ko a mangipangas dyinyo anchan araw a kapaybidi ni Kristo, as kan tan sayang abanchiw nakapayhohopag kwaya dyinyo.

¹⁷ Iyaw kapanganohed nyowaya, ki akmas dātonaw a mangahwahok so Dyos. An chakey na a rapan so kadiman ko iyaw dāton nyowaya, alit na chasoyot ko, ki basta maypayit kapanganohed nyo kan kapagsirbi nyo do Dyos. On, an komwan, ki masoyot ako a maynamot ta chapatak ko a mairaman kamo na do ragsak ko.

¹⁸ Dawa, an bitosen daw byay ko, ki machita pakono a masoyot kan machipagragasak kamo dyaken.

Si Timoteo Kan Epaprodito

¹⁹ Hahawen ko, an ipalōbos ni Āpo Jesus, mahay aba, as katoboy konchi dyinyo daw si Timoteo. Tan komwan, ki anchan maybidi dyaken, ipadāmag nanchi dyaken no maganayaw a kayayan nyo, kan iyanchiw nyaw manoroh so taywara kasoyotan ko.

²⁰ Ta apabayaw kapayngay na a taywara mangisakit dyinyo a akmas kapangisakit kwaya dyinyo.

²¹ Ta siraw kadwan saw a tawotawo, ki katakatayisa dana saw maychichwas so bokod da kaganayan, kan iya pabayaw chichwasen daw chakeyaw ni Kristo Jesus.

²² Ki an si Timoteo, chapapatak nyo na sigod dadakay naw a matalek. Akma kami naw may-āmag do kasidosidong naya dyaken a mangiwaras so Maganay a Dāmag.

²³ As dawa, basta matonngan ko na an āngo maparin dyaken do dya, nanyeng ko na toboyen dyinyo daw.

²⁴ Ki aran komwan, talken ko pas Āpo a mahay abas kapakangay ko dyinyo daw a mismo.

²⁵ Naktokto kwaya a machita paybiden ko na dyinyo daw si Epaprodito a kakteh ko do kapanganohed kan kasmang ko a maytarabako. Iya paw kapayngay ko a soldado ni Kristo a tinoboy nyo a pinakainawan nyo a somnidosidong dyaken.

²⁶ On, paybiden ko, ta mangsah danaya a makaboya dyinyo a tabo, as kan mariribokan paw, naten dana do nakadamag naya sya a nadamag nyo kono a naganyit.

²⁷ Oyodawa a naganyit kan nagistayanaw a nadiman. Ki aran komwan, chināsi pa ni Āpo Dyos. As otro ako pa, ki chināsi na paw yaken, ta pinaditit na yaken do rakorakoh pa a pagmamayowan ko.

²⁸ As dawa, naypataywaraw kakey ko a mapaybidi dana si Epaprodito dyinyo. Ta an komwan, aran inyo, ki chasoyot nyo a maboya mirwa, as kan tan mapapaw kabakel ko a maynamot dyinyo.

* 2:15 2:15 Mt. 5:14-16

²⁹ As dawa, machita a rawaten nyo a siraragsak a asa kakteh di Āpo, kan ipaboya nyo kayan dāyaw nyod tawo a akma dya.

³⁰ Ta iya, ki nagistayan a chinadimanaw maynamot do nakatongpal nas chakeyaw ni Kristo, kan in-gasanggāsat naw byay na a nangisidong so dyi nyowaw a maisidong dyaken.

3

No Oyod A Kinalinteg

¹ Kapanawdyan na, kakakteh, nāw kamo na masoyot a maynamot do kapachichasa nyo di Āpo. Soliten kwaba pirwahren tayoka ko naya a naitolas dyinyo, ta chapatak ko a pakaaywanan nyo nyaya.

² Magannad kamo dyirad tawo saya a marahet so dadakay. Kayarig daw no bolaw a chito a tod sa mangarap. On, magannad kamo dyirad manginanawo saw a maisalakan kamo aba, malaksid do kabigar nyos inawan nyo do kapagkogit nyo.

³ Ki iyaw kaoyodan na, ki tawo saba no Dyos magtalekaw do kapagkogit do inawan, an dya yaten a manganohed di Kristo Jesus, ta mayarig ta a nakogit do aktokto kan poso an dayāwen taw Dyos a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo. On, ipangas ta a maynamot di Kristo Jesus, as kan talken tabaw kapagpakogit taw do inawan.

⁴ Amnan myan sawen tawo a makasyirto a makaisalakan saw nawri a dadakay, ayket, ad-adda ko pa. On, masigorādo ko, ta am-āmang ko na natongpal nawri.

⁵ Ta nayanak ako a Israelita do tribo ni Benhamin. Do chawawaho ko paw a karaw do nakayanak ko, nakogit ako na. Asa ako a Hebreo a maynamot ta siraw kapoonan ko saw, ki Hebreo sa tabo. An maynamot do katongpal ko so linteg da no Jodyo, yaken asa ako a Parisyo do dawri.

⁶ Ki an maynamot do kapasnek ko, taywaraw nakaidadanes ko siras manganohedaw di Āpo Jesus do dawri. Kan an maynamot do kinalinteg a maibahey do lintegaw no Jodyo, abaw dilawen da roiro ko.

⁷ Ki abaw sinpaspangan nyaya, ta tabo saw inbidang ko saw a ganansya ko do dawri, ki inbidang ko na sa a nabo tan makapachasa ako na di Kristo.

⁸ Ki nawri aba lang, ta winyak ko na sa tabo mapapateg saw dyaken do nakarahan maynamot ta chakey ko a mapatpateg pa adayo iyaw nakatoneng kwaya si Kristo a Āpo ko. Maynamot dya, inpoha ko na sa tabo. On, inbasora ko tabo nyaya tan dyira na yaken Kristo,

⁹ kan tan ibidang na yaken a malinteg no Dyos a maynamot do nakapachasa ko di Jesus. Dawa, changori, arabaw bokod ko a kalinteg a iyaw mahapaw do kapagtongpal so linteg a tinaltalek ko, an dya iya danaw kalintegaw a naitoroh a maynamot do kapanganohed ko di Kristo. Iyaw nya kalinteg, ki yapo a mismo do Dyos, kan maitonos do kapanganohed.

¹⁰ No lang chakey ko, ki iyaw karahem no katoneng ko si Kristo kan iyaw kataham ko so panakabalin no nakapagongar na, as chakey ko kapachiraman ko do nakalidyatan na. Kan iyaw kadiman ko, ki chakey ko a akmas kadiman naw do nakapenpen naw so bokod na a pagayatan,

¹¹ tan sakangwan mairaman akonchi do kapagongar na.

No Kaipasnek A Mangrapit So Chakeyaw No Dyos

¹² Batahen kwaba a nahap ko naw nyaya. Masaw a batahen kwaba a abo danaw pakapilawan ko. Ki no lang parinen ko, ki parinen ko mandan maparin ko a omhap so panggep na dyaken a maynamot ta dyira na yaken Kristo Jesus.

¹³ No kaoyodan na, kakakteh, batahen kwaba a nahap ko na, ki basta parinen ko. Wayaken ko tabo naphabas, kan parinen ko tabo a maparin ko tan mahap konchiw myan saya do masakbayan.

¹⁴ As dawa, sisyabaken kwabaw kapayayo ko a lomongo do pagtongpalan tan mahap ko primyo ko a panawatawag ni Āpo Dyos dyaken a iyaw byaw kwaya a abos pandan do pagtorayan Dyos a maynamot di Kristo Jesos.

¹⁵ Dawa, yaten a tabo a matwa dana do kapanganohed, komwan pakono kapangtokto ta. Ki an myan kadwan dyinyo a machitarek so kapangtokto, ki si Āpo Dyos danaw makatoneng dyinyo.

¹⁶ Ki aran komwan, mabdibdis taba do oyod a nanawo a yapod Kristo, as kan nāw ta na monot do dawri.

¹⁷ Kakakteh, machichasa kamo pakono a machitaha dyaken, ta nangi-paboya ako na dyinyo so maganay a panahatahan nyo. As dawa, chiban nyo sa, as kan tahatahan nyo saw akmaya dyamen so dadakay.

¹⁸ Ta pirmi ko na inbahebahey dyinyo nyaya. Ki sichangori, pirwahren ko na a pachirayayan hō ko. Aro danaw nayparin a kabosor ni Kristo kan iyaw nakadiman naw do kros a maboya do marahet a dadakay da.

¹⁹ Ki siraw nyaya, ki syirto a mangay sanchi do pakararayanan da maynamot ta pinayparin da a dyos da siraw chakeyaw no inawan.* Otro paya, ipangas da parinen rebheng naya chasnek da. As nawryayaw moyboh a iktokto daw, nainlobongan saya.

²⁰ Ki an yaten, ki komwan taba ah! Ta nainlobongan abaw aktokto ta, an dya naibidang ta mimbros do pagtorayan ni Āpo Dyos do hanyit. Nawriw pirmi ta ahahayen kangay no Mangisalakana dyaten a yapo do hanyit a si Āpo Jeso-Kristo.

²¹ Tadyan nanchiw makapsotaya kan madimanaya inawan ta, as kan payparinen nanchi a akmas makaskasdaawaw a inawan na. On, parinen naw nyaya a maynamot do bokod na a panakabalin a iyaw napagtorayaya sya do tabo a naparswa.

4

No Pamagbaga

¹ Dawa, kakakteh, oyod a mapateg kamo dyaken, kan oyod ko nayas kangsah dyinyo. Inyo yanan soyot ko, kan bāli inyo danaw akmaw primyo ko do kapaytarabako ko. Dawa, kakakteh a chadaw ko, nāw nyo na igpet kapanganohed nyo di Āpo.

² Inyo a dadwa a mababakes a si Eudias kan Sintike, ki ipakpakaāsi ko dyinyo a magtonos kamo pakono maynamot ta naibidang kamo na maykakteh do kapachasa nyo naya di Āpo.

³ As imo a mapagtalkan a kasmang* ko daw, akdawen ko dyimo a somidong ka dyirad dadwa saya a mababakes, ta inpasnek daw somnidong dyaken do nakaiwarasaya no Maganay a Dāmag, as kan aran si Clemente kan siraw kadwan saw a kapayngay kwa naytarabako a myan so ngaran do librwaw no byay† ni Āpo Dyos.

⁴ Pirmi pakono a maragsak kabibyay nyo di Āpo. On, pirwahren ko na batahen a masoyot kamo pakono.

* **3:19 3:19** Roma 16:18 * **4:3 4:3** Myan matarek a chakey na batahen dya: "Imom Sisigos a mapagtalkan a rarayaw ko." No chakey na batahen "Sisigos," ki "kasmang ko." † **4:3 4:3** Pal. 20:12-13

⁵ Ipaboya nyo kasingpet kan kaānos nyo do tabo a tawo maynamot ta masngen danaw kangay ni Āpo.[‡]

⁶ Chabakel nyo abaw aran āngo a mangay a maparin dyinyo, basbāli a paydasal nyo pakono do Dyos kapangdaw nyos sidong na. Kan do kāda kapaydasal nyo, ki pawnotan nyo so kapagyaman dya.

⁷ An parinen nyo nyaya, itoroh anchi no Dyos kaydamnayan no kapangtokto nyo, kan matokod aba no tawo a iktokto. Tan komwan, ki akmay gwardyaan Āpo Dyos kapangtokto nyo a maynamot do kapachasa nyowaya di Kristo Jesus.

⁸ Kapanawdyan na, kakakteh, ibahey ko dyinyo a imoha nyo pakono do aktokto nyo saw tabo a maganay, maikari, kan maidayaw a akmas siras syay: iyaw oyod, madayaw, malinteg, masantwan, makadadaw, kan maikari a anyiben a makahwahok do salapen tawo, naten danad Āpo Dyos.

⁹ Tongtongen nyo sa onotan nananawo nyo saw dyaken. On, sira tabo rinawat nyo saw, kan nadngey nyo saw, kan naboya nyo saw dyaken, onotan nyo sa ah! Ta an parinen nyo nya saya, ki nāw na myan dyinyo si Āpo Dyos a mismo a iyaw manorohaw so kaydamnayan no kapangtokto nyo.

No Kapagyaman Ni Pablo Do Sidong Da No Taga Pilipos

¹⁰ Taywaraw kasoyot ko kan magyaman ako di Āpo, ta tori nyo na payabayohen kasidong nyowaya dyaken do inpaw-it nyowaya. Ki chakey kwaba batahen a chinaōma nyo na yaken. Ta chapatak ko iyaw kahay nyo a dya somidong dyaken, ki maynamot ta abaw gondaway nyo a nangipaboya so kasidong nyo dyaken.

¹¹ Batahen kwabaw nyaya maynamot ta magkorang ako do machita ko. Ki batahen ko nyaya, ta nananawo ko na a chanawob dēkey mana rakoh a myan dyaken.

¹² Napadasan ko naw nabobwanan, kan napadasan ko naw nagsobso-braan. Nananawo ko nya oyod a aran dino kwanan ko do aran āngo a oras, ki chanawob ko aran mabsoy ako mana mapteng ako. Masaw a aran sobsobraw myan dyaken mana dēkey myan dyaken.

¹³ Ki maanōsan ko a tabo maparin do byay ko maynamot ta si Kristo mapayit dyaken.

¹⁴ Ki aran komwan, ki oyod a maganay kamo do kasidosidong nyo dyaken do kalidyatan kwaya.

¹⁵ As inyo a nanganohed a taga Pilipos, chapatak nyo a do nakakaro kwaw dyinyo daw do probinsya a Masedonya, do kaisiknan kwaw a mangasaba so Maganay a Dāmag dyinyo, ki inyo lang somnidong dyaken. Apabaw matarek a iglisya a nayparin a kayban ko, ta inyo lang moyboh a nanoroh so machita ko.

¹⁶ Masaw a do kayan ko paw do Masedonya do idi naw do Tesalonika, nappisaba lang a pinaw-itan nyo yaken so machita ko.

¹⁷ Ibahey kwabaw nyaya tan pirmi akwa makarawat so rigalo nyo, ki chakey ko a rakoh iyaw no marawat nyo a gon-gona do Dyos.

¹⁸ Narawat ko naw inpaw-it nyowaw a maynamot ta inyngay dana ni Epaprodito a tabo rigalō nyowaya dyaken. Iyaw nya intoroh nyo dyaken, ki sobsobra dana a manawob do machita ko. Iyaw nya sāgot nyo, ki akmay dāton a mabanglo di Āpo Dyos. No chakey na batahen, ki taywara makadadaw kan makahwahok do Dyos.

[‡] 4:5 4:5 Heb. 10:37; Sant. 5:8-9; Pal. 1:3; 22:7, 12, 20

¹⁹ As si Āpo Dyos a pagsirsirbyan ko, ki itoroh nanchi dyinyo a tabo machita nyo a yapod dya matokod a bindisyon na a maynamot do kapachichasa nyod Kristo Jesus.

²⁰ Madaydayaw pakono a pirmi si Āpo Dyos a abos pandan a Āmang ta. Amen.

No Kapanawdyan A Pakomosta

²¹ Ipakomosta nyo tabo a manganohed di Kristo Jesus. Aran siraw kakakteh saya dya a myan dyaken ki, “Komosta kamo?” kono a bata da.

²² Kan tabo saw tawotawo saya no Dyos dya, ki pakomostaan da paya inyo, naten dana dyirad maytaytarabako saya do palasyowaya no impirador.

²³ Myan pakono a tabo dyinyo parabor ni Āpo Jeso-Kristo. Amen.

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Kolosas

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Intolas ni Pablo nyaya tolas dyirad tawotawo saw a nanganohed di Jesos do idi a Kolosas. Do kayan naw ni Pablo a nangnanawo do Epeso so dadwa katawen, naipadamag iyaw Maganay a Dāmag do tawotawo do intiro a probinsya a Asya (Ara. 19:1, 8-10), as kan maynamot do dyaya, myan saw nanganohed do Kolosas, Hierapolis, kan Laodisya a siraw idiidi saw a kōrang so 200 kakilometro so kabawa do Epeso. Nagsarongkar aba si Pablo dyira, as dawa, iyaba ngata mismo napanganohed siras iglisya saw daw (1:4; 2:1). No myan do aktokto no kadwan, ki si Epapras mismo a napanganohed dyira (1:7; 4:12-13).

Do nakapaytolasaw ni Pablo so nya tolas, ki sibabahod do Roma do dawri (4:3, 18). Ta do kayan naw a nabahod, yangay ni Epapras a inpadāmag dyaw maynamot do kayayan no nanganohed do Kolosas. No inpadāmag ni Epapras, ki myan sa kono nangnanawo a maisalakan abaw tawo an tod a manganohed di Kristo Jesos. Machita kono a nayonan da pas kapagdayaw siras anghilis saw kan kapagtongpal so dāgen da saw kan dadakay dan tawotawo. Nyaw naynamotan ni Pablo a naytolas dyira (2:18).

No intolas ni Pablo dyira, ki matwatohos si Jeso-Kristo kan aran sino, ta iyaw nangipaparswaan no Dyos so tabo a naparswa. Tan komwan, masissisita kan siraw anghilis saw mana siraw dyaw a maboya. Iya paw yanan oyod kan myan dyaw komplito a kinadyos na (1:15-17; 2:9), kan aba polos matarek a pakayapwan no abos pandan a byay, an dya yapo dya. Dawa, binallaāgan sa ni Pablo a dyi pakono sa pasiwalen ononotan da saw a kapaydāg kan dadakay no tawotawo (2:8, 16-23), basbāli a maybibyay sa a malinteg kan masantwan (3:1-25).

Asa pa iniktokto ni Pablo: Si Tikiko, inpaw-itan na so nya tolas, kan pinarayay na si Onesimo a adipen a nagtālaw di āmo na a si Pilemon (4:7-9). Ta no chakey ni Pablo, ki paybidihen na si Onesimo do āmo naw do Kolosas. Nyaw naynamotan ni Pablo a nangiraman so kapangnanawo a maynamot do adipen kan āmo (3:11, 22; 4:1), as kan maynamot do kāsi kan kapamakawan (3:12-13).

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Kapagyaman Kan Kapaydasal Dyirad Taga Kolosas 1:3-14

No Katohos Kan Kadyos Ni Kristo 1:15-23

No Kapagsirbi Ni Pablo A Maynamot Do Iglisya 1:24-2:5

No Kawayawaya Dyirad Dāgen No Tawo 2:6-23

No Bayo a Kabibyay A Myan Di Kristo 3:1-4:6

No Kapanawdyan A Pakatoneng 4:7-18

No Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Kolosas

Pakatoneng

¹ Nyaya tolas, ki yapo dyaken a si Pablo a asa apostol ni Kristo Jesos a maynamot do keddeng ni Āpo Dyos kan yapo pa di Timoteo a kakteh ta do kapanganohed.

² Maytolas ako dyinyo a kakakteh ko do idi a Kolosas a mapagtalkan do kapanganohed di Kristo.

Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapod Āpo Dyos a Āmang ta.

No Kaidasal Ni Pablo Siras Taga Kolosas

³ Kāda paydasal namen inyo, pirmi kami a magyamyaman do Dyos a Āmang ni Āpo ta a si Jeso-Kristo a maynamot dyinyo,

⁴ ta nadamag namen iyaw maynamot do kapanganohed nyo di Kristo Jesus kan iyaw rakohaya a kadaw nyo dyirad tabo a tawotawo no Dyos.

⁵ Iyaw naynamotan na a mayit danaw kapanganohed nyo kan adaw nyo, ki maynamot ta nāw nyo do kapangnamnama do Dyos a rawaten nyonchi do hanyit iyaw insagāna naw dyinyo. Napatakan nyo nyaya do nakadngey nyo do nakarahan so oyod a nanawo a iyaw Maganay a Dāmag.

⁶ Nyaya Maganay a Dāmag, ki nagwaras dana do aro a matatarek a nasnasyon do lobongaya, as kan siraw aro saw a nakadngey kan nanganohed di Kristo, ki nayparo dana sa. On, oyod a nayparo sa, kan nagbaliw dana sa so dadakay a akmas napaarinaw dyinyo do kachwaw do dāmo nyo paw a nakadngey so maynamot do parabor no Dyos dyinyo kan naawātan nyo a oyod nawri.

⁷ Nananawo nyo naw nyaya sigod di Epapras a iyaw chadaw name-naw kan matalek a kapayngay a tobotoboyen Kristo, as kan iya paw pinakainawan namen a mangay dyinyo.

⁸ Iya paw nangibahey dyamen so adawaya do katakatayisa dyinyo a intoroh no Ispirito Santo dyinyo.

⁹ Nawriw naynamotan na a pirmi namen inyo a paydaydasal a somniknan pa do nanomaw a nakadamag namen so maynamot dyinyo. On, pangdakdaw namen do Dyos a torohan na pakono inyo so tabo a naispiritwan a sirib kan kapakaāwat tan mapatakan nyo a maganay tabo chakey na dyinyo.*

¹⁰ Ta an komwan, maybibyay kamo pakono do chakeyaya ni Āpo, kan pirmi nyo a parinen makaay-ayo dya. On, paydasal namen inyo tan omsi kamo so tabo a kita no maganay, as kan tan maypayngay paw katoneng nyo so maynamot dya.

¹¹ On, paydasal namen paynyo tan si Āpo Dyos pakono a yapod makaskasdaaw a panakabalin na iyaw mangpayit so aktokto nyo tan siraragsak kamo a mangibtor so lidyat kan nāw kamo a maānos do aran angō nchi a maparin dyinyo.

¹² Asa pa, nāw kamo pakono a magyaman di Āpo Dyos a Āmang ta, ta inbidang naynyo a maikari a mangrawat so insagāna naw a para dyirad tawotawo na a myan do pagāryan kasedangan.

¹³ On, ta insalākan na yaten a yapo do panakabalin Satanas do pagtorayan sari, as kan pinayadis na yaten a nachiraman do pagtorayan no chadaw naya a Anak.

¹⁴ Ta maynamot dya, ki nawayawayaan ta na do kapangdosaw no Dyos. No chakey na batahen, ki maynamot di Kristo, ki pinakawan yaten ni Āpo Dyos do gatogatos ta.

No Makaskasdaaw A Pinarin Ni Jesus

* 1:9 1:9 Epe. 1:8, 15-17

¹⁵ Si Kristo, iyaw pakaboyan ta so dya polos a maboya a Dyos, ta iyaw pinakainawan no Dyos. Iya, ki katotohosan do tabo, ta myan dana sigod sakbay a myan aran āngo a naparswa.

¹⁶ Ta maynamot di Kristo, pinarswa no Dyos a tabo myan do hanyit kan do tanaya, siraw maboya kan siraw dya maboya, kan siraw myan so kinaāri, kinatoray, kinamanakabalin, mana kinabileg.† On, pinarswa no Dyos tābo a naparswa a maynamot di Kristo kan para lang di Kristo.

¹⁷ Myan dana si Kristo sakbay a myan aran āngo, as kan maynamot dya, ki iya paw myan so kalintegan a mangornos kan mangaywan so tabo.

¹⁸ Si Kristo paw mangipangolo so iglisyā, ta iya, ki akmay oho, kan yaten a manganohed dya, ki akmas inawan naw.‡ Iya paw pakayapwan abos pandan a byay ta a manganohed dya, ta iyaw no nanoma a nagongar a yapod kadiman. Ta an komwan, ki mayparin dana katotohosan a pangolo dan aran āngo a naparswa.

¹⁹ Ta no chinasoyot no Dyos a inkeddeng, ki iyaw tabo a kinadyos na, ki myan dana a maipaboya komplito di Kristo.

²⁰ On, maynamot di Kristo, inkeddeng no Dyos a tabo a naparswa a myan do tanaya kan myan saya do hanyit, ki napachisngen sa dya, ta naikapya dana sa tabo a maynamot do rayaw ni Kristo a minoyog do nakadiman naw do kros.§

²¹ Maynamot dyinyo do nakarahan, ki naibidang kamo a gan-ganaet do Dyos,* as kan kinontra nyo a maynamot do kapamarin kan kapangtokto nyo so marahet.

²² Ki sichangori, maynamot do nakadimanaya ni Kristo do kros, inkapya naranayno do Dyos tan iparawat nanchinyo dya a masantwan, madalos, kan polos a apabanchiw pakagatosan nyo.†

²³ Ki machita a nāw nyo a igpet kapanganohed nyo di Kristo a aba polos kapagmangamanga nyo. Ipalōbos nyo aba a machisyay kamo do hahawen nyowaw a rawaten nyonchi do nakadngey nyowaw so Maganaya a Dāmag a maynamot di Kristo. On, iyaw nya Maganay a Dāmag, ki naikasaba dana dyirad aro saw a tawotawo do lobongaya, kan nawriw naynamotan na a yaken a si Pablo, ki nayparin ako na a tobotoboyen ni Kristo.

Iyaw Kapagsirbi Ni Pablo Do Iglisyā (Epe. 3:1-13)

²⁴ Ki maynamot dyaken sichangori, ki chasoyot ko saw lidyataya a namarin dyaken, ta chapatak ko a maynamot do kaganayan nyo nyaya. On, masoyot ako, ta pakabosen ko tabo kalidyatan saya ni Kristo a chakey na rahanen ko‡ tan siraw manganohedaw dya a kayarig no inawan na, ki maypaganay sa tabo.

²⁵ Ta oyod a tinongdo na yaken ni Āpo Dyos a magsirbi dyinyo a tabo a manganohed di Kristo do nakaitalek naya dyaken so pagrebbengan kwaya a kaganayen ko a ipakatoneng chirin na a para do kaganayan nyo a tabo a Dya-Jodyo.

† **1:16 1:16** Epe. 1:21 No chakey na batahen dya, ki siraw angilis saw a myan so panakabalin kan toray (Roma 8:38; Epe. 2:2; 6:12; Heb. 1:5-14; 1 Ped. 3:22). Do dawri, ki naychawaw dana saw tawotawowaw do Kolosas, ta batahen da a si Kristo aba lang dayāwen da, an dyi pa saw mabileg saw a anghilis (2:18). ‡ **1:18 1:18** Epe. 1:22; 5:23-24 § **1:20 1:20** Epe. 1:10; 2:13-16 * **1:21 1:21** Roma 5:10; Epe. 2:13-16; 4:18 † **1:22 1:22** Epe. 1:4; 5:27 ‡ **1:24 1:24** Ara. 9:16. Do kadwan a kapakaawat, tabo a lidyat no iglisyā a pinakainawan Kristo, ki madidiw na mismo. Bāli, akmay yaten ompakabos sya. Pal. 12:17

²⁶ Iyaw nyaya a chirin a ikasaba ko, ki intayo no Dyos dyirad tabo saw a kapotōtan do nakarahan, ki inpakatoneng narana sichangori dyirad tawotawo na.

²⁷ On, inkeddeng ni Āpo Dyos a maipakatoneng dana dyaten a tabo a manganohed iyaw intayo naw a makaskasdaaw kan maboslon a bindisyon dyirad tabo tawotawo, naten dana dyinyo a Dya-Jodyo. No palimedaya a plano na, ki nyaya: Myan dana dyinyo si Kristo, as kan maynamot dya, ki myan danaw namnama nyo a rawaten nyonchiw byay nyo a abos pandan do yanan Dyos.

²⁸ As dawa, si Kristo danaw ikasaba namen dyirad tabo tawotawo. On, bagbagaan namen kan nanawhen namen kāda tawo a mandad pandan kasirib namen tan maparin a iparawat namen sa a natwan dana do kapanganohed da di Kristo a aba polos pakapilawan da do salapen no Dyos.

²⁹ On, nyaw paynamotan na a ipasnek ko kapaytarabako ko sigon do makaskasdaawaw a panakabalin ni Kristo a intoroh na dyaken.

2

¹ No paynamotan na ibahey ko dyinyo nyaya, ki chakey ko a mapatakan nyo kapayhohopag kwaya so para dyinyo, as kan para dyirad tawotawo saw do Laodisyā kan para dyirad tabo saw a dya makapatak dyaken do ropanropa.

² On, chakey ko a mapatakan nyo tan mahwahok kamo kan tan masa kamo do adaw nyod katakatayisa dyinyo. Masaw, chakey ko a myan dyinyo komplito a kapakaawat nyo, tan abo kapagdwadwa nyo kan malawag dana pakono a mapatakan nyo maynamot do planwaya no Dyos a intayo na do nakarahan a maynamot di Kristo.

³ On, ta si Kristo mismo a akbod no kapapatganaw a sirib a maynamot do kapakatoneng so Dyos.

⁴ No paynamotan na a ibahey ko dyinyo nyaya, ki tan dyi kamo a maallilaw* a maynamot do sinsinanaya a sirib da no maganay saya a magdidibati.

⁵ Ta aran abo ako dyinyo do inawan, ki alit na nāw kamo a myan do kapangtokto kan kapaydaydasal ko, kan masoyot ako a makatoneng so kasa nyowaya kan kayit no kapanganohed nyo di Kristo.

Iyaw Byay A Maitonos Di Kristo

⁶ Sichangori, akmas nakarawat nyowaw a si Kristo Jesus, ki oyod a Āpo nyo, maybibyay kamo pakono a maitonos dya.

⁷ Taywaran dyi kamo na minyamot di Kristo? Dawa, maypayparakoh kamo pakono dya ah. Akmas nainanawo danaw dyinyo, payiten nyo pakono anohed nyo tan maypahnyi dana, as kan pirmi kamo a magyamyaman do Dyos.

⁸ Magannad kamo tan dyi kamo a maallilaw do abwayas sinpaspangan a pangasdok no sirib dan tawotawo a inpatāwid da no kapoonan da saw mana iyaw nananawo da saw a yapo do marahet saya a ispirito a myan so toray do lobongaya. Ta siraw nyaya a nanawo, ki yapo sabad Kristo.

⁹ No kaoyodan na, nayparin a tawo si Kristo a myan so inawan, ki alit na, aba polos pagkorāngan no kinadyos na, ta iya, ki Dyos a mismo.†

* 2:4 2:4 Roma 16:17-18; Epe. 5:6-8; Kol. 2:8 † 2:9 2:9 2 Kor. 5:19; Epe. 1:23; 4:13

¹⁰ Maynamot do kapachichasa nyowaya dya, ki apabaw chitahen nyo tan myan byay nyo a abos pandan, ta si Kristo mangitoray so tabo a aran āngo a myan so panakabalin kan toray.

¹¹ On, maynamot do kapachichasa nyowaya dya, aran dyi kamo a Jodyo a nakogit, ki no pinarin no Dyos, minarkaanan naynyo do aktokto nyo, ta inbidang naynyo a anak na. On, kinogit nabaw kodit ta, an dya do aktokto ta do nakapakakaro na dyaten a yapod derrep no inawan ta.

¹² Ta do nakapagbonyag nyo, ki kayarig na a nachitanetanem kamo di Kristo. Masaw a iyaw nawri a nakapagbonyag nyo, ki nairaman kamo a nachipagongar dya a maynamot do anohed nyowaya do panakabalinaya no Dyos a napagongar sya.

¹³ Ta do nakarahan, ki naibidang kamo na a nadiman do salapen no Dyos a maynamot do kāron gatos nyo kan maynamot ta nanganohed kamo aba do linteg saya no Jodyo a akmas kapagkogit. Ki sichangori, ki tinorohan narana inyo no Dyos so byay a machichasa di Kristo, kan pinakawan naynyo do tabo a naygaygatosan nyo.

¹⁴ No pinarin no Dyos, ki maynamot do nakadimanaw ni Kristo do kros, ki maiyarig a pinonas naranaw listaan no otang ta dya a siraw mangipaneknekaw a myan gatos ta a maynamot do dyi ta nagtongpalaan so linteg na. On, kayarig na a nachirapas a nailansa di Kristo do kros.

¹⁵ Maynamot do dyaya a nakadiman ni Kristo do kros, inābak sa a tabo no Dyos marahet saw a ispirito a magtotoray, kan inpabōya ni Āpo Dyos do salapen no tabo nakaabak na sira.

¹⁶ Dawa, ikaskaso nyo pa saba an dilawen daynyo an dyi kamo a manganohed do rahten daw, naten danaw kanen kan inomen nyo, mana akmas dāgen daw a araw an kābos bohan mana Araw no Kapaynaynahah da.

¹⁷ Ta tabo saw nyaya a linteg a pinatnek da kaychowa, ki anyino sa no mangayaw anchi. Sichangori, anyino pabaw dayāwen taya, an dya iya dana mismo akin anyinwaw sya a si Kristo.

¹⁸ Ipalōbos nyo aba a abneken da a maābak kamo no magpampamarang saya a mapakombaba kan siraw magdayaw saya dyirad anghilis saya. Ta siraw komwan saya tawo, ki nawriw paytaytangsit daw tayēnep da, kan mapangas sa a aran abo ipangas da, as nainlobongan a tabo dadakay da.

¹⁹ Siraw komwan so dadakay, ki manganohed saba do kosto a nanawo ni Kristo a pinakaoho ta. Ta si Kristo iyaw pakayapwan no kayit no kapanganohed ta, as kan maynamot dya, ki mayparakoh kan magtotonos ta do kapakaāwat ta a maynamot do Dyos. Ta iya, ki pinakaoho ta, as kan yaten a manganohed, ki akmay pinakainawan na a napagsosoop kan intorayan no oho, as kan iyaw maparakoh dyaten a akmas chakeyaw no Dyos.

²⁰ Sichangori, inyo a manganohed a nairaman dana do nakadimanaw ni Kristo kan nachisyay dana dyirad nainlobongan saya a nanawo a maynamot do matatarek saya a ononotan,[‡] āngo ta maybibyay kamo pa a akmay taga lobong? Kan āngo ta tongpalen nyo pa saw komwan saya a bilin da a akmas nyaya a:

²¹ "Igpēt nyo sabaw! Tahaman nyo sabaw!?" Masaw a, "Saliden nyo sabaw nwanaw!"

²² Ki siraw nyaya a baywan da, ki pinarswa no Dyos a maosar tan tomawos. Ki an siraw inanawo daya a dāgen da, ki pinarin lang no tawo.

²³ Ki oyod a akmay nainsiriban saw nyaya, ta ipapati da paw kapagdayaw dyirad anghilis saw, kan sinpāpakombaba sa, as kan oyod a

[‡] 2:20 2:20 Gal. 4:3, 9, Kol. 2:8

maganay sa a manglidyalidadat so inawan da. Ki alit na abo sirbi da, ta marawa daba a pagpeten palalo saya a kalikāgom no inawan da.

3

No Bayo A Byay A Myan Di Kristo

¹ Dawa, maynamot ta nachipagongar kamo nad Kristo a nairaman dya do byay na abos pandan, ayket na, nāw nyo na pakono a chichwasen chakeyaw no Dyos a myan do hanyit a pagtorayan Kristo do makanawan no Dyos.

² On, nāw nyo pakono a iktokto myan saw do hanyit, sirabaw nainlobongan saya do tanaya.

³ Ta naibidang kamo na a nadiman do adan saya a kabibiyay nyo, as kan myan danaw bayo a byay nyo a iyaw kinapya naw do hanyit a maynamot do kapachichasa nyowaya di Kristo a machichasa do Dyos.

⁴ Ta si Kristo oyod a pakayapwan bayo a byay nyo, as kan anchan magparang si Kristo, ki machasa kamonchi dya do kapaboya naw kan mairaman kamonchi do glorya na.

⁵ As dawa, machita a akteben nyo na saw adan saw a dadakay nyo akmas kapaychakatekateh a machoknod, kalapos, kapagderrep, marahet a kapangtokto, kan kaāgom.* Ta no āgom, ki asa kita no kapagdaydayaw do didyosen.

⁶ Maynamot do dya saya a dadakay, ki dosāen na sanchi no Dyos tabo dyaw a magtongpal dya.†

⁷ Aran inyo do nakarahan, ki naybibiyay kamo dyirad dya saya a dadakay.

⁸ Ki sichangori, machita a akteben nyo na sa tabo nyaya a dadakay a akmas kasoli, kapangipso, kan pakarohen nyo a tabo marahet saw a panggep nyo dyirad kapayngay nyo a tawo. Maysinpararahet kamo paba, kan palobosan nyo aba myan malapos a chirin a mohtot do dangoy nyo.‡

⁹ Maysinbabayataw kamo aba a maynamot ta binahas nyo naw adan a katatawo nyo kan iyaw dadakay na,

¹⁰ as nalaylayan kamo na so bayo a katawo nyo. Iyaw nyaya bayo a katawo, ki pirmi a maypaypabayo tan machipariho do Dyos a minparin sya kan tan abaw pagkorāngan katoneng nyo sya.§

¹¹ Maynamot do dyaya pinarin no Dyos, ki apabaw paytarkan Jodyo mana Dya-Jodyo, nakogit mana dya nakogit. Masaw a abaw idomdōma no Dyos diadal mana abos ādal,* kan adipen mana dya adipen, ta si Kristo lang kasisitaan, as kan myan dana do tabo a manganohed dya.

¹² Dawa, maynamot ta pinidi naynyo ni Āpo Dyos a dyira na, as kan maynamot do rahok a adaw na dyinyo, ki pinatarek naynyo a tawotawo na. On, maybibiyay kamo pakono a nāw nyo a maganay so dadakay. Māsisyen kamo pakono, kan masisidongen kamo pakono dyirad kapayngay nyo a tawo. Masaw a mapakombaba kan masingpet kamo pakono, as kan nāw nyo pakono a maānos.

¹³ Masaw a maysintetepel kamo, kan maysinpapakawan kamo a aran myan paynamotan na a isoli nyo katakatayisa dyinyo, ta komwan nakapakawan dyinyo ni Āpo.

* **3:5 3:5** Mk. 7:21-23; 1 Kor. 6:9-10; Gal. 5:19-21; Epe. 5:3-5 † **3:6 3:6** Do kadwan saw a adan a kopya no nya tolas, binata na, "Ito danaw soli no Dyos dyirad mamariparinaya siras nyaya." Epe. 5:6 ‡ **3:8 3:8** Epe. 4:22-32 § **3:10 3:10** Roma 12:1-2; Epe. 2:15; 4:24 * **3:11 3:11** Mana "gan-ganaet" mana "siraw bolaw saw a tawo." 1 Kor. 12:13-14; Gal. 3:28; 5:6

14 Do dya saya a tabo, ki parapahen nyo adaw a omtengel dyinyo a tabo tan myan komplito a tonos nyo.

15 Iyaw kapy a intoroh ni Kristo dyinyo, iya pakono nāw na myan do kapangtokto nyo, ta iyaw nyayaw naynamotan nanawagan dyaten no Dyos a nayparin a akmay asa inawan. Kan pirmi kamo pakono a magyamyaman.

16 Kakakteh, pakneben nyo pakono do aktokto nyo innanawo saya ni Kristo. Maysinnanawo kamo pakono, kan maysin-aahwahok kamo do tabo a kasirib a intoroh ni Āpo Dyos dyinyo. Magkanta kamo so kanta a yapod salmo kan matatarek saw a pakaidayawan no Dyos kan siraw kanta saw a intoroh dyinyo no Ispirito Santo. On, kantaan nyos Āpo Dyos do tabo a aktokto nyo a pachitonosan kapagyamyaman dya.†

17 Do tabo a parinen kan chirinen nyo, ki parinen nyo a maynamot ta monot kamo na di Āpo Jesus, as kan maynamot do kapachichasa nyowaya dya, pirmi kamo pakono a magyamyaman do Dyos a Āmang ta.

Siraw Maganay A Kaparin No Asa Kapamilya
(Epe. 5:22-33; 6:1-9; 1 Ped. 2:18-20; 3:1-7)

18 Inyo a mababakes, mapaitoray kamo pakono dyirad kabahay nyo, ta nawriw kosto a pagrebbengan nyo a manganohed di Āpo Jesus.

19 As inyo a mahahakay, ipaboya nyo adaw nyo dyirad kabahay nyo, as kan tangsitan nyo saba.

20 As inyo a kamotdehan, nāw nyo sa anohdan inyapwan nyo, ta nawriw makaay-ayo di Āpo Dyos. Nawriw malinteg kan kosto a parinen nyo a manganohed di Āpo.

21 As inyo a inyapwan, palalwan nyo saba paydaydabdab anak nyo tan dyi sa maopay.

22 As inyo a adipen, magtongpal kamo do tabo a chakey no āmo nyo saw do tanaya. Nawri aba lang kapagtongpal nyo an chichiban daynyo tan mahwahok nyo sa, basbāli a tongpalen nyo saw tabo a bilin da a abo kapaysinsisingpet a maynamot do kapagdayaw nyo di Āpo.‡

23 On, do tābo kapaytarabako nyo, ki ipasnek nyo a akmay si Kristo pagsirsirbyan nyo kan tawo aba.

24 Naknakmen nyo a gon-gonaan nanchinyo ni Āpo a iyaw inkari naw a para lang dyirad tawotawo naw, ta si Kristo oyod a Āpo a pagsirsirbyan nyo.

25 Ki no aran sino a mamarin so marahet, ki masigorādo a rawaten naw dosa a pagtongpalan pinarin naw, ta abaw idomdōma no Dyos do kapangokom na.§

4

1 Inyo a āmo, parinen nyo maganay kan malinteg dyirad adipen nyo. Naknakmen nyo a aran inyo, ki myan Āpo nyo do hanyit a atbayen nyo.

No Pangbagbaga Dyirad Tabo Sa A Manganohed
(Epe. 5:15-16; 6:18-20)

2 Nāw nyo pakono a pasnekan maydaydasal. As do kapaydasal nyo, pirmi kamo pakono a siriridam kan nāw nyo a magyamyaman di Āpo Dyos.

† 3:16 3:16 1 Kor. 14:26; Epe. 5:19   ‡ 3:22 3:22 Tito 2:9-10   § 3:25 3:25 Ara. 10:34-35; Roma 2:11; Epe. 6:9; 1 Ped. 1:17

³ Asa pa, paydaydasal nyo pa yamen tan matorohan kami so gondaway a manginanawo so chirin no Dyos kan tan siwayawaya kami a mangikasaba so palimedaya a maynamot di Kristo a intayo ni Āpo Dyos do nakarahan. On, nya kapangikasaba ko so Maganayaya a Dāmag, ki nyayaw paynamotan na a myan ako sichangori do bahodanaya.

⁴ On, paydaydasal nyo pa yaken tan sidongan na yaken ni Āpo Dyos a mangipalpalawag so maynamot di Kristo, ta nawriw maiparbeng a parinen ko.

⁵ Nainsiriban pakono a tabo kaparin nyo dyirad dyi pa saya a manganohed tan abo kapenpenan da a manganohed. On, liwayan nyo abaw gondaway nyo a mangibahey dyira so maynamot di Jesus.

⁶ Pirmi nyo pakono a isagāna iyaw kosto kan makadadaw a chirin nyo dyira. Tan komwan, chapatak nyonchi a atbayan aran sino a tawo a manahahe dyinyo a maynamot do kapanganohed nyo.

No Kapanawdyan A Pakatoneng

⁷ Sichangori, an maynamot do tabo a napariparin dyaken, ki ipakatoneng nanchi dyinyo no chadaw taya a kakteh a si Tikiko.* Iya, ki matalek a kapayngay ta a tobotoboyen do tarabakwaya di Āpo.

⁸ On, nyayaw paynamotan na a tinoboy ko dyinyo tan mapatakan nyo mapariparin dyamen dya kan tan ahwahoken naynyo tan dyi nyo na yamen a chabakel.

⁹ Nachirayay dya si Onesimo a kaidyan nyo kan asa matalek kan makadadaw a kakteh ta. Ipadāmag danchi dyinyo tabo a mapariparin do dya.

¹⁰ Pakomostaan na paynyo ni Aristarko a rarayay ko a nabahod, as kan komwan si Markos a kasinsin ni Bernabe. On, rinawat nyo na sigod bilin ko a maynamot di Markos. As dawa, anchan pasyaren naynyo, rawaten nyo a maganay ah!

¹¹ Asa pa, pakomostaan naynyo ni Jesus a mayngaran so Josto. Siraw tatdo saya a si Aristarko, Markos, kan Josto, ki sira lang Jodyo a manganohed a nachipaytarabako dyaken so maynamot do pagtorayan no Dyos, kan aro naisidong da.

¹² Pakomostaan na paynyo ni Epapras a asa pa a kaidyan nyo. Iya, ki asa tobotoboyen ni Kristo Jesus, kan pirmi a mapasnek a maydaydasal a maynamot dyinyo. Pangdakdaw naw do Dyos a nāw nyo pakono a matwan do kapanganohed nyo kan abo so pagmangamangaan do kapagtongpal so chakey no Dyos.

¹³ Yaken mismo a makapaneknek so gaget na a maytarabako so para dyinyo kan tawotawo saw do Laodisya kan do Hierapolis.

¹⁴ Pakomostaan na paynyo ni Lokas a iyaw chadaw namenaya a doktor. Aran si Demas, ki pakomostaan naynyo.

¹⁵ Irapit nyo paw pakomosta namenaya dyirad kakakteh saw do Laodisya. Pakomostaan nyo pa si Nympha kan siraw manganohed saw a maychichipeh do bahay na.

¹⁶ Anchan tayoka nyo a ibāsaw nyaya tolas ko, ki ipaw-it nyo do Laodisya tan maibāsa do iglisya da. As iyaw tolas kwaw dyira, ki itadi danchi dyinyo a ibāsa nyo do iglisya nyo.

¹⁷ Asa pa, pachiibahey nyo pa di Arkipo a machita tongtongen na iyaw kapagsirbi na di Āpo a naitalek dya.

* 4:7 4:7 Ara. 20:4; Epe. 6:21-22; 2 Tim. 4:12

¹⁸ Yaken si Pablo a mismo a naytolas so nya kapanawdyan a pakatoneng. Paydasal nyo pa yaken do kayan kwaya a sikakawar. Myan pakono dyinyo parabor no Dyos.

No Manoma A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Tesalonika No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Intolas ni Pablo nya tolas dyirad tawotawo saw a nanganohed di Jesus do Tesalonika a asa rakah a idi do probinsya a Masedonya. Sigon do intolasaw ni Lokas do Aramid 17, do nakawaraw ni Pablo kan si Silas a rarayay na a yapod Pilipos, ki nangay si Pablo a nangnanawo do sinagoga daw no Jodyowaw tan ipakatoneng na dyira iyaw Maganay a Dāmag a maynamot di Kristo.

Do dawri, myan saw Jodyo a makey a manganohed, ki aro saw naskeh. Dawa, do nakaboya daw no maskeh saw a aro danaw yapod dyi saw a Jodyo somniknan a nanganohed di Kristo, ki nangimon sa. Do dawri, chinpeh da saw aro saw a rarayay da, as kan namarin sa so rakkoh a riribok kan kapangosokoso do intirwaw a idi tan pahboten da si Pablo do dawri a idi.

Do dawri a riribok, nanyeng a komnaro sa Pablo a kominwan do idi a Berea. Ki aran komwan, linakatan da sa no Jodyowaw a dya nanganohed. As dawa, tinongtong ni Pablo nangay do Atenas do probinsyaw a Akaya (Ara. 17:13-15). An maynamot da Silas kan Timoteo, ki nabidin sad Berea tan sidongan da saw manganohedaw a maypayit do kapanganohed da. Ki siraw minrarayayaw di Pablo, nachangay sa a nandad Atenas, as nakapaybidi dad Berea ta yangay da ibahey bilinaw ni Pablo a basta miras sa Silas kan Timoteo, kan maybabalay saba. Dawa iniras das Pablo do Atenas (Ara. 17:15).

Sinpangan na, do kayan da paw daw do Atenas, ki nadamag da a malidyatan dana saw manganohedaw do Tesalonika. Dawa, tinoboy ni Pablo sa Timoteo a maybidi dyira tan ahwahoken da sa (3:1-5). As si Pablo, ki tinongtong naw nangay do Korinto (Ara. 18:1).

Sinpangan na, do nakarapit danaw no araw a kakaro da Silas kan Timoteo do Tesalonika, iniras das Pablo do Korinto (Ara. 18:5). Inpadāmag da dyaw maganayaw a kayayan kapanganohed dad Tesalonika. Inpadāmag da pad Pablo inyahas daw no manganohed daw do Tesalonika a maynamot dyirad kakakteh saw do kapanganohed a nadiman dana. Myan kono kapagmangamanga da an bindisyonan sanchin Apo Dyos mana engga anchan maybidi si Jesus.

Dawa, naytolas si Pablo dyira. Oyod a rakah kapagyaman na do Dyos a maynamot do kapagtalek kan adaw da (3:6). Ki aran komwan, ahwahoken na sa a maypayangay pa sa do kapanganohed da a aran malidyatan dana sa (2:12-14). Inatbay pan Pablo yahahas daw a maynamot dyirad nadiman saw. Ta inanohdan ni Pablo a siraw nadiman do kayan da a manganohed, ki masigorādo a pagongaren na sanchin Apo, as kan masyirto a pachirayayen na sanchid Jesus anchan mirwa a mangay. Dawa, mabakel taba a maynamot dyira.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1

No Kapagyaman Ni Pablo Dyirad Manganohed 1:2-10

No Kapagsirbi Ni Pablo Do Tesalonika 2:1-12

No Kalidyatan Dan Manganohed Do Tesalonika 2:13-16

No Kangsah Ni Pablo Dyira Do Tesalonika 2:17-20

No Katoboy Ni Pablo Si Timoteo Dyira 3:1-13

No Kabibyay A Makadadaw Do Dyos 4:1-12

No Kangay Ni Āpo Jēso 4:13-18

No Kapagsagāna Ta Do Kangay Ni Āpo 5:1-11

No Kapanawdyan Saw A Nanawo 5:12-28

No Manoma A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Tsalonika

Pakatoneng

¹ Yaken si Pablo kan siraw rarayay ko, ki sa Silas kan Timoteo. Cha dyaw ipaw-it namen a tolas dyinyo do Tsalonika a naibidang dana a tawotawo ni Āpo Dyos a Āmang ta, as kan inyo, ki naibidang kamo na a nachichasa di Āpo Jēso-Kristo. Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto nyo.

No Kapagyaman Ni Pablo Dyirad Manganohed Saw Do Tsalonika

² Kāda maydasal kami, ki magyamyaman kami di Āpo Dyos a maynamot dyinyo a tabo. On, pirmi namen inyo a pangdakdaw.

³ Ta pirmi a manakem namen inyo a tabo do salapen ni Āpo Dyos a Āmang tad hanyit a maynamot do maganayaw a tarabako a inpaboya nyo do kabibayay nyo a maynamot ta myan kapanganohed nyo dya. Manakem namen pa iyaw kagaget nyowaw a maytarabako a maynamot do adaw kan iyaw dyaw a pakabyoran namnama nyo di Jēso-Kristo a Āpo ta.*

⁴ Inyo a kakakteh a chadaw ni Āpo Dyos, chapatak namen a pinidi naynyo tan payparinen naynyo a tawotawo na.

⁵ On, chapatak namen nyaya, ta do kapangikasaba namen dyinyo so Maganayaya a Dāmag, ki chirin aba lang inosar namen, an dyi pa iyaw panakabalin no Ispirito Santo. Asa pa, aba polos kapagdwadwa namen a maynamot do kaoyod na, as kan napaneknekan nyo na a iyaw kaparin namen do kayan namenaw dyinyo, ki nagsirbi kami a para do kaganayan nyo.

⁶ On, chapatak namen a pinidi naynyo ni Āpo Dyos a maynamot ta tinahatahan nyo yamen kan si Āpo Jēso. Ta aran arwayaw kalidyatan a inibtoran nyo a maynamot do kapanganohed nyo, ki alit na rinawat nyo a siraragsak chirinayan Āpo Dyos. Kan iyaw nya ragsak nyo, ki intoroh dyinyo no Ispirito Santo.

⁷ Dawa, maynamot do dyaya, nayparin kamo na a panahatahan dan tabo saw a manganohed do probinsya a Masedonya kan Akaya.†

⁸ On, ta do probinsya aba lang a Masedonya kan Akaya iyaw nakatoneng so kapanganohed nyo do Dyos, ta naiwaras danaw dāmag a maynamot do kapanganohed nyo dyirad mabawa saya a idiidi. Dawa, masisita aba a myan paw ibahey namen dyira a maynamot dyinyo, ta napatakan darana sigod.

⁹ Sichangori, sira dana mismo nangibahey dyamen a maynamot do nakarawat nyowaw dyamen do nakasarongkar namenaw dyinyo. On, as kan siraw mismo nangipadamag dyamen a maynamot do nakatadyi-chokod nyowaw so bolto kan nakapagsirbi nyo na sichangori do oyod a Dyos a sibibayay.

---

* **1:3 1:3** Siraw tatdo saya a dadakay, ki masisita sa do byaw no Krischano: kapanganohed, adaw, kan namnama. 1 Kor. 13:13; Gal. 5:5-6; Kol. 1:4-5; 1 Tes. 5:8 † **1:7 1:7** Mana "Gresya" a tanan Griego a tawo.

¹⁰ Sira danaw mangibahey a maynamot do kanāw nyowaw a mangnanayas kangayaw no Anak ni Āpo Dyos a yapod hanyit a iyaw pinagongar naw a yapod kadiman, as kan si Āpo Yesus nyaya a mangisalakan dyaten do mangay anchi a soli no Dyos.

2

No Kapagsirbi Ni Pablo Do Tesalonika

¹ Sichangori, inyo a kakakteh namen do kapanganohed, chapatak nyo a nasayang abaw nakangay namen dyinyo.

² On, chapatak nyo pa an mango a pinalidyat da yamen kan indadanes da yamen do Pilipos* do kasakbayaw no nakangay namen dyinyo do Tesalonika. Ki aran komwan, ki sitotored kami a nangipakatoneng dyinyo so Maganayaya a Dāmāg a maynamot ta tinorohan na yamen ni Āpo Dyos so pangdet namen a aran aro sa daw ombayo dyamen.

³ Ta chapatak nyo yamen a mangnanawo kami abas bayataw a yapod marahet a panggep namen dyinyo. On, abaw ranta namen a mangallilaw dyinyo,

⁴ basbāli a si Āpo Dyos a mismo nangipalobos dyamen so nyaya tarabako a mangipakatoneng so Maganayaya a Dāmāg, ta inbidang na yamen a maikari a mangrawat sya. Dawa, ichirin namen lang iyaw chakey no Dyos, ta tawo abaw ahwahoken namen, an dya si Āpo Dyos a mangorihir so makatayrahem a ranta namen.

⁵ Chapatak nyo a mismo, as kan si Āpo Dyos mangpaneknek a do kangay namen dyinyo, ki yangay namen abaynyo a pinasablogan mana naychirinan so pangitayo namen so kaāgom namen.

⁶ Asa pa, abaw chitahen namen dyinyo a pamadayaw nyo dyamen mana yapod aran sino a tawo.

⁷ On, chichwasen namen abaw nawri a aran myan kalintegan namen a maynamot ta yamen, ki oyod a apostolis ni Kristo, basbāli a do kayan namen dyinyo, siaannad kami a akmas kapasos kan kaaywan no asa ānang so tagibi na.

⁸ Dawa, maynamot do komwan a kadaw namen dyinyo, ki iyaba lang charagsak namen a itoroh dyinyo Maganayaya a Dāmāg a yapod Dyos, an dyi pa iyaw mismwaya a byay namen a sisasagāna a iparawat namen a maynamot dyinyo. On, ta oyod namen so kadaw dyinyo!

⁹ Masyirto kwa inyo a kakakteh, ki manakem nyo iyaw hopag namen do nakapaytarabako namenaw dyinyo a aran maraw kan mahep tan dyi kami a mayparin a pakarahmetan nyo do chabyay namen do kapangasaba namenaw dyinyo so Maganay a Dāmāg a yapod Dyos.

¹⁰ Asa pa, do kayan namenaw do yanan nyo a manganohed di Yesus, ki inyo nangpaneknek dyamen. Nawri aba lang, ta inpaneknek pa ni Āpo Dyos a masingpet kan malinteg kami. Naon, ta do salapen nyowaw a nanganohed, ki abaw pinarin namen dyinyo a ipagatos nyo dyamen.

¹¹ Chapatak nyo dadakay namen do kayan namen dyinyo, ki akmas kapangahwahokaw no asa āmang dyirad anak na.

¹² Komwan nakapayit namen dyinyo, as kan inahwahok namen inyo. Binagbagaan namen pa inyo tan maybibyay kamo sigon do chakeyaw ni Āpo Dyos a nanawag dyinyo a machirapa do pagtorayan na kan tan-ok na.

No Kalidyatan Dan Manganohed Do Tesalonika

* 2:2 2:2 Ara. 16:16-24

¹³ Dawa, oyod a magyamyaman kami pa di Āpo Dyos, ta do nakarawat nyowaw so chirin naya a nadngey nyo dyamen, ki kinakma nyo abas karawat nyowaw so chirin no tawo, an dya rinawat nyo a oyod a chirin no Dyos. On, manda sichangori, ki tori namen pa a maboyaboya iyaw gapwanan na dyinyo.

¹⁴ Inyo a kakakteh di Kristo, malawag a maboya iyaw kaoyod no kapanganohed nyo, ta no mapariparinaya dyinyo, ki akmas napariparinaw dyirad nanganohedaw di Kristo Jesus a siraw iglisya naw do Jodya. On, ta inanōsan daw manganohed a aran oyod a pinalidyalidyat da san kaidyan da saw a Jodyo. Komwan pa dyinyo sichangori, ta kinarwan nyo abaw no kapanganohed nyo a aran pinalidyalidyat daynyon kaidyan nyo.

¹⁵ Ta siraw Jodyo saw, ki diniman da saw propīta no Dyos kaychowa. Sinpangan na, siraw kapotōtan da saw, ki diniman da pa si Āpo Jesus, as kan linidyalidyat da pa yamen. Aysa! Maynamot do marahetaw a dadaketaw da, apaba polos kahwahok no Dyos dyira, as kan nayparin sa kabosor dan tabo tawotawo!

¹⁶ On, ta pinadas da pa a pinenpen kapangasaba so Maganayaya a Dāmag dyirad tawotawo saw a Dya-Jodyo a aran iyaw nyaya a Maganay a Dāmag, ki iyaw paynamotan na a maisalakan sa. Nya danaw kapanawdyan karahet da, ta naglipyas danaw no marahet saya a kaparin da. Nakasagāna danaw no solyaw no Dyos a nairanta dyira.

No Kangsah Ni Pablo A Mirwa A Magsarongkar Dyira

¹⁷ Sichangori a kakakteh, do nakapachibawa namenaya dyinyo so dēkey a chimpo, ki oltimo kangsah namen a makaboya dyinyo. Dawa, nāw na sibosibwan namen mirwa mangay a magsarongkar dyinyo. Ta aran nachibawaw inawan namen, ki machibawa abaw aktokto namen dyinyo.

¹⁸ Oyod a masanyib kapadas namen a mangay a mirwa a magsarongkar dyinyo maynamot do kangsah namenaya dyinyo, naten dana dyaken a si Pablo, ki binalat naw yamen Satanas.

¹⁹ Naon, rakoh kakey namen a mirwa makaboya dyinyo. Tan komwan, inyo paynamotan karagsak namen, as kan akmay inyo gon-gona namen a oltimo so pateg anchan kangay ni Āpo ta a si Jesus, ta rakoh namnama namen dyinyo a maypayit kamo do kapanganohed nyo.

²⁰ On, inyo a oyod ipangas namen kan chasoyot namen.

3

¹ Dawa, do dyi namen danaw a karawan so kangsah namenaya dyinyo, naktokto namen a maganaganay an matokos ako pa do idyaw a Atenas.

² Ta ranan ka-yamēnaya dya, ki toboyen namen pa si Timoteo a kakteah ta kan rarayay namen a maytayarabako do Dyos a mangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot di Kristo. On, inranta namen a toboyen si Timoteo tan mangay a mangpayit kan somidong dyinyo do kapanganohed nyo.

³ Sidongan naynyo tan abo dyinyo maychawaw a maynamot do kalidyyatan a mangay dyinyo. Syimpri rinawat nyo saw nya kalidyyatan, ki rapa no plano no Dyos dyaten a manganohed.

⁴ Ta do kayan namen paw dyinyo, ki binallaāgan namen dana inyo do sakbay pa a maparin a itwaw kalidyyatan namen a maynamot do kapanganohed taya. Sichangori, ki napatakan nyo na a oyod dana neparin nyaya.

⁵ Maynamot do dyaya oltimo a kangsah namen dyinyo, as kan maynamot ta marawa ko paba iyaw kabon dāmag ko a maynamot dyinyo, tinoboy ko nas Timoteo a nangay dyinyo tan mapatakan naw maynamot do

kapanganohed nyo, ta namo ako an pinatadyichokod naynyon Sairo do kapanganohed nyo. Ta an komwan naporin, apabaw sirbi no naylilidyatan namenaw dyinyo.

⁶ Ki do kapaybidyaya ni Timoteo do dya, ki maganay iyaw inpadāmag na a maynamot do kapanganohed nyo kan iyaw adaw nyo a nāw na mayit. Binata na pa a nāw nyo yamen a manakem, as kan mangsah kamo dyamen a akmas kangсах namenaya dyinyo.

⁷ Dawa, kakakteh, do nakadngey namenaw so maynamot do kapanganohed nyo, nawriw nanghapan na a inyo nangahwahok dyamen do arwaya a pakariribokan kan pakalidyalidyatan namen.

⁸ As sichangori, akmay naypapaw byay namen a maynamot do kayitaya no kapanganohed nyo di Āpo Jesus.

⁹ An iktokto namen taywaraya ragsak namen do salapen no Dyos ta a tabo a maynamot dyinyo, aba polos chirin a manawob a makaibahey so kataywara no kapagyaman namen dya.

¹⁰ Ta oyod, do kararaw kan kahahep, ki pirmi kami a maydaydasal a maynamot dyinyo. On, mangdakdaw kami a maboaya namen inyo a mirwa tan maanawban namen iyaw pagkorāngan nyowaya do kapanganohed nyo.

¹¹ Changori, si Āpo Dyos pakono a Āmang ta kan si Jesus a Āpo taw mismo a ompakaro so mamalat dyamen a mangay dyinyo.

¹² On, paypaypangayen pakono no Dyos iyaw kadaw nyo dyirad katakatayisa dyinyo. Paydasal namen inyo tan maypayparakoh adaw nyo dyirad tabo a tawotawo a akmas kadaw namenaya dyinyo.

¹³ Ta an komwan danaw adaw nyo, ki payiten anchin Āpo iyaw kapangtokto nyo tan mayparin kamo na a masantwan kan abo so pakapilawan do salapen anchi no Dyos a Āmang ta anchan mangay si Jesus a Āpo ta kontodo siraw tabwaw a tawotawo na.

4

No Kabibiyay A Makadadaw Do Dyos (1 Kor. 7:1-16; Epe. 4:17-32; Kol. 3:1-5)

¹ Kapanawdyan na kakakteh, chapatak nyo naw kabibiyay a makadadaw do Dyos, ta innanawo namen danad kayan namen paw dyinyo. Changori, ikakaāsi namen dyinyo kan akdawen namen pa dyinyo a maynamot do toray a intoroh dyamen ni Āpo Jesus, ki machita paypaypangayen nyo paw nawri a kabibiyay nyo a makahwahok do Dyos a akmas pariparinen nyowaya.

² Ibahey namen nyaya, ta masyirto namen a nawayakan nyo abaw inanawo namenaw dyinyo a yapod toray ni Āpo Jesus a intoroh na dyamen.

³ No kaoyodan na, no chakeyaw ni Āpo Dyos, ki iyaw kapayparin nyo a masantwan do salapen na. Dawa, machita a machibawa kamo do kapachikamalalaw kan kapaychakatekateh no inawan.

⁴ Inyo a mahahakay, ki masisita a aywanan nyo baket nyo do maynana a kosto kan masantwan a dadakay.* On, nāw kamo na a masingpet ah!

* **4:4 4:4** Do chirin Griego, ki myan dadwa chakey na bataan. No asa, ki "Inyo a mahahakay, ki masisita a nāw nyo a igpet mismo a inawan nyo." No somarono a chakey na bataan, ki chiban nyo pa do 1 Ped. 3:7.

⁵ Parinen nyo abaw akmas pariparinen dan kadwan saw a dya makapatak so Dyos. Ta no parinen da, ki marahet a yapod kinaderrep.

⁶ Dawa, maynamot do nyaya, abo pakono mamarin so marahet do kakteh na a maynamot do kahap na so kabahay na, ta innanawo namen dana dyinyo do kachowa paw, kan binallaagan namen pa inyo a dosaen anchin Apo Dyos mamarin saw so komwan.

⁷ On, ta tinawagan naba yaten no Dyos tan parinen taw malapos kan makabababa, an dya maybibyay ta na a masingpet kan masantwan do salapen na.

⁸ As dawa, an myan matoleng a dya manganohed do dyaya a nanawo, ki tawo abaw dyi na tongpalen, an dya si Apo Dyos a manoroh dyinyo so Ispirito Santo.

⁹ Ki maynamot do adaw do katakatayisa dyinyo a manganohed, ki machita paba aro itolas namen dyinyo, ta masyrto ko a si Apo Dyos mismo dana a nangnanawo so kapaysin-aadaw nyo.

¹⁰ Chapatak namen a mayit danaw adaw nyo dyirad kakakteh ta saya a manganohed do Dyos do intirwaya yanan nyo a Masedonya. Ki aran komwan, inyo a sit namen, ipakpakaasi namen dyinyo a paypaypangayen nyo paw kadaw nyo dyira.

¹¹ Parinen nyo mandan maparin nyo a maybibyay a machitonos dyirad kapayngay nyo a tawo, kan iya lang byangan nyo inawan nyo, as kan makagaget kamo a maytarabako so chabyay nyo, akmas inbahey namenaw dyinyo do nakarahan.

¹² Ta an parinen nyo akma syay, siraw tawowaw a dya manganohed, ki anyiben kan dayawen darananchi inyo, as kan masaray kamo aba do kadwan a manoroh so chabyay nyo.

*No Kangay Ni Jesus A Apo Ta
(Mt. 16:27; 24:32-42; 2 Ped. 3:10)*

¹³ Changori, mo kakakteh, chakey namen a mapatakan nyo maynamot dyirad nanganohedaw a nadiman.[†] On, chakey namen a mapatakan nyo tan maawatan nyo iyaw oyod, as kan tan dyi kamo a taywara maliday a maynamot dyira a akma dyirad abwaw so namnama.

¹⁴ Anohdan ta a nadiman si Jesus kan minirwa nabyay. As dawa, nyaw paynamotan na a aran yaten, ki anohdan ta a syirto a pagongaren sanchin Apo Dyos nadiman saw a nanganohed dya, as kan pachirayayen na sanchid Jesus anchan mirwa maybidi dya.

¹⁵ No inbilin ni Apo Jesus dyamen, ki ipakatoneng namen dyinyo a anchan maybidi si Apo Jesus, ki yaten anchi a sibibyay pa do dawrinchi a araw, ki panman ta sabanchiw nadimanaw a nanganohed.

¹⁶ Do dawrinchi a araw, ki ingengey anchi ni Apo bilin na, as kan maychirin pa iyaw pangolwaw no anghilis a pachirayayan no malyak a trompita no Dyos. On, do dawrinchi, ki maypabodis si Apo Jeso-Kristo a yapod hanyit, as kan siraw nanganohedaw di Kristo a nadiman dana, ki mirwa sanchi a mabyay do inawan da.

¹⁷ Sinpangan na, yaten anchi a sibibyay pa a myan do tanaya, ki maychihat tanchi a machahap dyira a mangay a machibayat di Apo Jesus do kademdemanaw, as kan machasa ta nanchi di Apo a abos pandan.

[†] 4:13 4:13 Do chirin Griego, ki intolas ni Pablo a "siraw nakaycheh." No chakey na batahen, ki siraw nadimanaw a nanganohed. Jn. 11:11-13; 1 Kor. 15:15-20

¹⁸ Dawa, maysin-aahwahok ta maynamot dyirad dya saya a chirin tan dyi kamo a magmamayo an madiman saw manganohedaw di Jesos.

5

No Kapagsagāna Do Kangay Ni Āpo Ta A Si Jesos
(Epe. 6:14-17; 2 Ped. 3:8-14; Pal. 3:3; 16:15)

¹ Ki machita paba itolas namen dyinyo a kakakteh a maynamot do chimpoman an kangonchiw kaparin dan nyaya.

² Ta masigorādo a chapatak nyo na a nawri a araw a kangay ni Āpo Jesos, ki maychihat anchi a akmas kangayaw no manakanakaw an mahep.

³ Anchan ibahey no tawo a matalna danaw byay da kan araba danaw pakariribokan da, ki nawri dananchiw no maychihat a kangay dyira no makararayawaw. Makapachiditdit sa pabanchi a akmas dyaw a kapenpenan so kaynyin no magpasikalaw a maymanganak.

⁴ Ki inyo a kakakteh, myan kamo paba do sari, as kan masdaawan kamo pabanchi do kawaraw no nawri a araw akmas kasdaaw nyowaw an myan manakanakaw.

⁵ Ta inyo a tabo, ki pinaysedang ni Āpo Dyos aktokto nyo, as kan pinayparin naynyo a tawotawo do sedang kan maraw. Myan kamo pabad ahep mana sari akma siras dyaya manganohed di Jesos.

⁶ Dawa, sichangori, pakaychehen nyo abaw kapanganohed nyo a akmas pariparinen daw no kadwan a dya manganohed, basbāli a machita makaridam kamo kan nāw nyo a igpet inawan nyo.

⁷ On, syirto a makaycheh saw tawotawo an masari dana. Siraw maboben, ki maybobok sa an mahep, ta nawriw oras no kapaychaynoym da.

⁸ Ki maynamot ta omyan ta na do sedang, masisita a nāw ta mangigpet so inawan ta. Machita nawriw sarapa ta do barōkong ta iyaw kapanganohed ta kan adaw ta, kan machita dya madyiwadyiway namnama ta maynamot do kaisalakānan ta. Ta an komwan, myan akmay pinakatabahos ta a mangay-aywan so aktokto ta.*

⁹ On, ta pinidi aba yaten no Dyos a mangdidiw so soli na, an dya isalākan na yaten a maynamot di Āpo ta a si Jeso-Kristo.

¹⁰ On, nadiman si Jesos a maynamot dyaten tan machichasa tanchi dya aran sibibay ta mana nadiman tanchi anchan mangay.

¹¹ Dawa, nyaw panghapan na a maysin-aahwahok kamo pakono kan maysinsisidong kamo pakono akmas dān nyowaw a pariparinen.

No Kapanawdyan Saw A Nanawo

¹² Changori, kakakteh, akdawen namen dyinyo a bigbigen nyo saw maytaytarabakwaw a mangay-aywan kan manginanawo dyinyo a maynamot do kawnot nyo di Āpo.

¹³ Itoroh nyo dyiraw rakoh a pamadayaw kan kadaw nyo maynamot do tarabako da. Mabyay kamo pakono a nāw nyo a machikapya do katakatayisa dyinyo.

¹⁴ Kakakteh, ikakaāsi namen dyinyo a ballaāgan nyo saw masasadotaw, kan patoreden nyo saw mamwamohenaw, as kan sidongan nyo saw makapapsotaw so kapanganohed. Ipaboya nyo ānos nyo do tabo a tawotawo.

¹⁵ Bahsen nyo sabaw namarinaw dyinyos marahet, basbāli a nāw nyo a mamarin so maganay dyirad rarayay nyo saw kan do aran sino a tawo.

* 5:8 5:8 Epe. 6:13-17

¹⁶ Pirmi kamo pakono a masoyot.

¹⁷ Aryan nyo abaw maydasal,

¹⁸ as magyaman kamo do aran āngo a kayayan nyo, ta nawriw chakey no Dyos dyinyo a manganohed dana di Kristo Jesus.

¹⁹ Penpenenen nyo abaw Masantwan a Ispirito an myan chakey na ibahey dyinyo.

²⁰ Oyawen nyo abaw minsahi a ipakatoneng da dyinyo no mangnanawo saya dyinyo maynamot do panakabalin Ispirito Santo.

²¹ Ki sintiren nyo sa tabo ibahebahey daya dyinyo tan matonngan nyo an oyod a yapo do Dyos. Sigoradohen nyo a onotan an āngo iyaw maganayaw.

²² Ditditen nyo saw aran āngo a kitan marahet.

²³ Si Āpo Dyos pakono a manoroh so kapachikapya iyaw mangpasingpet kan mangpasanto dyinyo. Iya pakono mangaywan so inawan nyo, aktokto nyo, kan iyaw ispirito nyo tan aba polos pakapilawan nyo do kangay anchi ni Jeso-Kristo a Āpo ta.

²⁴ Sigoradohen namen nyaya, ta chapatak namen a mapagtalkan nanawagaw dyinyo, as kan parinen na sanchi a tabo nya.

²⁵ Kakakteh, akdawen namen a paydasal nyo yamen.

²⁶ Asa pa, pachiabresa nyo yamen do tabo saw a kakakteh ta daw, as pakomostaan nyo sa.

²⁷ A maynamot ta myan toray ko a yapod Āpo, ibilin ko dyinyo a ibāsa nyo nyaya tolas dyirad tabo saw a manganohed.

²⁸ Myan pakono dyinyo parabor a yapo di Āpo ta a Jeso-Kristo. Amen.

No Somarono A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Tesalonika No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Nahay aba a chimpo do nakatayokaw ni Pablo a naytolas so nanomaw a tolas na dyirad nanganohed saw di Jesus do Tesalonika, ki minirwa naytolas so chadadwa a tolas na dyira. No paynamotan na a naytolas, ki nadamag na a nāw da nalidyatan kan nāw da nariribokan a maynamot do kapaybidi ni Kristo do tanaya. Myan saw kadwan dyira a nangiwaras so dāmag a natongpal danaw kangay ni Kristo (2:2). No binata da kono, ki yapod Pablo nyaya dāmag. Ki no atbay ni Pablo, ki engga, ta mabayataw sa.

Myan paw matarek a nadngey ni Pablo a maynamot dyirad kadwan saw a nanganohed a naychichwas pa saba so chabyay da. Imbes a maytarabako sa, ki engga, ta masadot sa kan ririboken da paw kapayngay da saw a manganohed (3:11). Naychawaw sa, ta no myan do aktokto da sigoro, mangbayo kapaychichwas so chabyay da a maynamot ta ito danaw kangay ni Apo.

Do dyaya tolas, inlawlawag ni Pablo dyiraw no masisita saw a mapari-parin sakbay no kapaybidi ni Kristo. Pinaydabdab na saw masadotaw tan mangay sa a maychichwas so bokod da a chabyay. Ki inahwahok na saw nanganohedaw tan payiten daw kapanganohed da do aran āngo a kayayan da kan tan toladen das Pablo a magaget a maytarabako.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Kapangokom Do Kangay Ni Jesus 1:3-12

No Bagbaga A Maynamot Do Kangay Ni Jesus 2:1-7

No Bagbaga A Maynamot Do Dasal Kan Sadot 3:1-15

No Kapanawdyan Na 3:16-18

No Somarono A Tolas Ni Apostol Pablo Dyirad Tawotawo Do Tesalonika

Pakatoneng

¹ Yaken si Pablo kan siraw rarayay ko, ki sa Silas kan Timoteo. Cha dyaw inpw-it namen a tolas dyinyo do Tesalonika a naibidang dana a tawotawo ni Apo Dyos a Amang ta a inyo a manganohed di Apo Jeso-Kristo.

² Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto nyo a yapod Apo Dyos a Amang ta kan yapod Apo Jeso-Kristo.

No Kapangokom Anchan Mangay Si Jeso-Kristo

³ Kakakteh, kosto nyaya parinen namen a machita a pirmi a magyaman kami di Apo Dyos maynamot dyinyo. On, magyaman kami di Apo Dyos, ta naypayngay kapanganohed nyo, as kan naypaypadekkt paw kapaysin-aadaw nyo do katakatayisa dyinyo.

⁴ Dawa, pagpangas namen inyo dyirad iglisya saw no Dyos maynamot do ānos nyowaya kan kanāw naya no kapanganohed nyo di Apo Dyos. On, ta aran myan saw omlidyalydyat dyinyo kan aran myan saw pakariribokan nyo, ki nāw nyod kapanganohed nyo.

⁵ Tabo nyaya, ki nyaw pakaboyan a sililinteg iyaw kapangokom no Dyos. Ta iyaw payparinan nanchi no nawri, ki ibidang nanchinyo no Dyos a maikari a machiraman do pagtorayan na. On, nyaw paynamotan na a nāw nyo a mangdidiw so lidyat sichangori.*

⁶ Oyod a malinteg kapangokom ni Āpo Dyos, ta siraw manglidyalityataw dyinyo, ki syrto a palidyaten na sanchi.

⁷ Yaten a malidyalityatan sichangori, ki paynahahen nanchi yaten ni Āpo Dyos. On, parinen naw nyaya anchan mangay si Āpo Jesos a yapod hanyit magraman dyirad manakabalinaw a anghilis na.†

⁸ Myan panchiw somdesdebaw a apoy a pangdosa na dyirad maskehaw a mangbigbig so Dyos kan siraw dyaw a manganohed do Maganay a Dāmag a maynamot do kaisalakānan da a yapod Āpo ta a Jesos.‡

⁹ Madosa sanchi do abos pandan a lidyat, as kan machisyay sanchi a abos pandan di Āpo. On, polos a dyi da maboya iyaw no makaskasdaawaw a panakabalin na.

¹⁰ Matongpal nya saya do arawaw anchi a kapaybidi ni Jeso-Kristo. Ta do dawrinchi a araw a kapaybidi na, ki rawaten nanchiw kapagdayawaw kan kapanganyib dan tabo a tawotawo na a manganohed dya. Sichangori, ki aran inyo, ki mairaman kamo na a maynamot ta nanganohed kamo na do innanawo namenaya dyinyo.

¹¹ Dawa, nyaw panghapan na pirmi kami a maydasal a maynamot dyinyo. On, pirmi kami a mangdaktaw do Dyos tan ibidang naynyo a maikari do bayowaw a byay, ta nawriw nanawagan na dyinyo. Maynamot do kasidong no panakabalin na, ki tongpalen nyo pakono tabo no maganayaw a panggep nyo, as kan ipatongpal nyo tabo iyaw no maganayaw a panggep nyo a maynamot do kapanganohed nyo.

¹² Tan an komwan, maidayaw anchi si Āpo Jesos a maynamot dyinyo, as kan maidayaw kamonchi a maynamot dyā. On, maparin anchiw nyaya a maynamot do parabor no Dyos ta kan Āpo ta a si Jesos.

2

No Kararathanaw A Abos Linteg

¹ Sichangori a kakakteh, an maynamot do kangay ni Āpo ta a si Jeso-Kristo kan iyaw kapaychipeh taw a somarang dya,* ki myan chakey namen a akdaktawen dyinyo.

² Dyi kamo pakono a mabakel kan mariribokan do nadngey nyo a padto mana dāmag a nakabata sya a nakahabas danaw no arawaw a kapaybidi ni Jesos a Āpo ta. Anohdan nyo saba, aran ibahey da a iyaw nyaya a dāmag, ki yapo dyamen mana myan intolas namen dyira.

³ On, ipalōbos nyo abaw aran sino a mangallilaw dyinyo, ta mangay abanchiw nawri a araw, malaksid an maparin sanchiw dadwa saya a pangilasinan. No asa, ki myan anchiw araw a kapachikontra kan kapachiribildi no tawotawo do Dyos. As no somarono, ki myan anchiw mangkontraw so linteg no Dyos a nairanta dana a mangay do impyirno.

⁴ Ki no parinen nanchi, ki kontraen nanchiw tabo a pagdaydayāwan dan tawotawo mana aran āngo a pinatnek no tawotawo a dyos da. Tan komwan, ki patneken nanchiw mismo a inawan na a katotohosan. As

* 1:5 1:5 Pilp. 1:28-30; 1 Ped. 2:21 † 1:7 1:7 1 Tes. 4:17; Heb. 10:27; 2 Ped. 3:10-14; Pal. 16:18

‡ 1:8 1:8 Isa. 66:15-16 * 2:1 2:1 1 Tes. 4:17

do dawrinchi, ki somdep anchi a maydisna do timplowaw no Dyos, as kaibahey na sya iya danaw dyos da.

⁵ Kakakteh, manakem nyo abawriw a do kayan ko paw dyinyo, ki inbahey ko na dyinyo tabo nyaya a maparin anchi?

⁶ On, chapatak nyo a myan sichangoriw ombalabalat mana ombayo so nyaya a mangkontra so linteg no Dyos tan dya magparang do sakbayaw no naikeddengaw a araw mana chimpo na.

⁷ Syimpri, aran sichangori, ki ari dana maytaytarabako so malimed iyaw kabosoraya no Dyos. Ki akmas binata kwaya, myan paw ombayowaya sya. Ta maparin aba mohtot iyaw nya mangkontra so linteg no Dyos mandanchan mapakaro nawri a mangbalabalat sya.

⁸ Ki anchan napakaro nawri, ki dawrinchi a magparang iyaw no mangkontraw so linteg no Dyos. Sinpangan na, anchan mangay si Āpo Jesos kontodo iyaw makaskasdaawaw kan kararanyaganaw a gloria na, ki tod nanchi a dimanen machikontraw a maynamot do bilegaw no alop na. On, maynamot do chirin na lang,[†] ki dimanen naw mangkontraw so linteg no Dyos.

⁹ Ki sakbay a maābak nyaya a mangkontra, ki maparin nanchi a ipaboyaw arwaw a matatarek a pakaboyan kan makaskasdaawaw a milagro a pangallilaw na so tawotawo. On, parinen na saw nyaya a milagro a maynamot ta myan dyaw panakabalin Satanas.

¹⁰ On, osaren nanchiw aran āngo a marahet a pangallilaw so tawotawo a maypaypasngen do pakararayawan da a abos pandan a pakadosaan. On, madosa sanchi a maynamot ta chinasked da iyaw oyod a maynamot di Jesos a kaisalakānan da.

¹¹ Dawa, inpalōbos danan Āpo Dyos a mangay dyiraw nya mayit a kaallilaw tan manganohed sa so bayataw.

¹² Tan komwan, ki sira tabo, ki maokom sanchi a madosa a maynamot ta nanganohed saba do oyod, basbāli a nawriw chinasooyosoyot daw gatos.

No Kapanganohed Nyo Tan Maisalakan Kamo

¹³ Ki inyo a kakakteh a chadaw no Dyos, masisitaw kapirmi namen a magyamyaman do Dyos maynamot dyinyo. Ta yapod kasiknan pan araw, ki pinidi narana inyo no Dyos tan maisalakan kamo a maynamot do kapanganohed nyo do oyod. On, maisalakan kamo a maynamot do panakabalin no Masantwanaya a Ispirito a makapayparin dyinyo a masantwan do salapen no Dyos.

¹⁴ On, ta maynamot do Maganayaya Dāmag a innanawo namen dyinyo, ki tinawagan naynyo ni Āpo Dyos a machirapa do maidaydayawaw a gloria ni Jeso-Kristo a Āpo ta.

¹⁵ Dawa, maynamot do dya, kakakteh, ki maytēnek kamo a dya madyiwadyiway do kapanganohed nyo, as nāw nyo a igpet oyod a iyaw innanawo namenaw dyinyo do nakaikasaba namenaw sya kan nakaitolas namenaw sya dyinyo.

¹⁶⁻¹⁷ Si Āpo Jeso-Kristo pakono kan si Āmang ta a Dyos mangahwahok kan mangpayit so kapangtokto nyo do tabo a maganay a kapaytarabako kan kapaychirin nyo. On, maparin pakono nyaya a maynamot ta inpaboya ni Āpo Dyos adaw na dyaten, as kan maynamot do rakoh a kāsī na, ki intoroh na dyaten abos pandan a kapangahwahok kan kapapatgan a namnama ta.

[†] **2:8 2:8** Pal. 17:14; 19:21; 20:9

3

No Kaidasadasal Nyo Dyamen

1 Changori, kakakteh, akdawen namen a paydaydasal nyo pakono yamen tan malisto a magwaras do tabo a loglogar iyaw chirinayan Āpo Dyos, as kan siraw tawotawo a makadngey sya, ki rawaten da a dadayen a akmas kadāday nyowaya sya.

2 Asa pa, paydasal nyo pa yamen tan isalākan na yamen Āpo Dyos dyirad madyidwaw kan marahet saw a tawotawo. Ta tabo aba tawo, ki myan anohed da.

3 Ki si Āpo, ki mapagtalkan, ta payiten naw kapanganohed nyo kan aywanan naynyo a yapod kararaktanaw a si Satanas.

4 On, maynamot do kapachichasa nyowaw dya, ki rakoh iyaw kapagnamnama namen a nāw nyo a tongtongen a parinen tabo saw a innanawo namen dyinyo.

5 Si Āpo Dyos pakono mangirarahan dyinyo so mararahem pa a kapakaawat nyo kan katahataha nyo so adaw na kan iyaw kapangibtoraw ni Jeso-Kristo.

No Minsahi Dyirad Masasadot

6 Changori, kakakteh, maynamot do toray a intoroh ni Āpo Jeso-Kristo dyamen, bilinen namen inyo a pachibawan* nyo saw kakakteh do kapanganohed a masasadot kan dya magtongpal do nanawowaw a rinawat nyo dyamen.

7 On, ta oyod a chapatak nyo a sigod a machita a tahatahan nyo saw pinarin namen. Ta do kayan namenaw dyinyo, ki naysadosadot kami aba.

8 Mana komninan kami aba so kanen a matarek, an dyi namen a binayādan. On, ta inpasnek namen tarabako namen do maraw kan mahep tan dyi kami a nayparin a pakarahmetan no aran sino dyinyo.

9 Pinarin namen komwan, ta aran myan kalintegan namen a mangdaw so sidong nyo, ki alit na naytaytarabako kami tan myan pagtoladan nyo.

10 Ta aran do kayan namen paw dyinyo, ki binilin namen dana inyo a, "No aran sino a dya maytarabako, ki koman aba."†

11 Itolas namen dyinyo nyaya, ta myan nadamag namen a myan saw masasadot dyinyo kan maskeh a maytarabako. Abaw maganay a chabalay da, an dya machibibyang do byang no matarek.

12 Changori, maynamot do toray a intoroh ni Āpo Jeso-Kristo dyamen, ki ibilin namen kan ballaagan namen saw nawri a tawotawo a machita a maypasingpet sa a maytarabako tan myan panghapan das bokod da a chabyay.

13 Ki inyo a kakakteh, machita dyi kamo pakono a maoma mamarin so maganay ah.‡

14 As an myan dya magtongpal do inanawo namenaya do dya tolas, ki pachibawan nyo kan ikaskaso§ nyo paba tan masnekan.

15 Ki aran komwan, ibidang nyo aba a asa kabosor, basbāli a bagbagaan* nyo a akmas mamagbagaw so mismo na kakteh.

No Kapanawdyan A Bindisyon

* 3:6 3:6 2 Tes. 3:14 † 3:10 3:10 Ara. 18:3; 1 Tes. 4:11 ‡ 3:13 3:13 Gal. 6:9 § 3:14 3:14
Roma 16:17; 1 Kor. 5:9-11 * 3:15 3:15 Gal. 6:1; 1 Tes. 5:14;

¹⁶ Sichangori, si Āpo pakono a pakayapwan kapaychapyā iyaw pirmi a manoroh dyinyo so kaydamnayan no kapangtokto do tabo a kayayan nyo. Si Āpo pakono iyaw nāw na myan dyinyo a tabo.

¹⁷ Yaken si Pablo a mismo a naytolas so kapanawdyanaya a pakomosta. Mailasin nyo a oyod a yapo dyaken nyaya a tolas a maynamot ta komwan iyaw kitan kapaytolas ko do kāda tolas ko.

¹⁸ Myan pakono dyinyo a tabo parabor a yapod Āpo ta a si Jeso-Kristo.

No Manoma A Tolas Ni Apostol Pablo Di Timoteo No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Motdeh pa si Timoteo do nakapanganohed naw di Jeso-Kristo. Sigoro nanganohed di Jesus do kangayaw ni Apostol Pablo do Listra do dāmaw a kapagbyahi na a nangaskasaba (Ara. 14:6-7). Iyaw ngaran ni āpong na a mabakes, ki si Loyda. As si ānang na, ki si Eunis. Aran Jodyo sa a dadwa, ki mayit kapanganohed da di Jesus (2 Tim. 1:5). No lang chapatak ta a maynamot di āmang na, ki asa Griego a dya monot do dadakay no Jodyo (Ara. 16:1-3).

Do kayanaw ni Pablo do Listra do somnaronwaw a kapagbyahi na, nadamag naw maynamot do kaganay no katatawo ni Timoteo kan kayitaw no kapanganohed na (Ara. 16:1-3). Dawa, inawis ni Pablo a machirayaw dya a somidong a machipangasaba kan machipangnanawo so Maganay a Dāmag. Yapo do dawri, nāw na somnidosidong di Pablo (1 Kor. 4:17; Pilp. 2:20-22).

Iyaw asa a syodad a nangnanawan da, ki do Epeso, as kan dawriw nangarwan Pablo di Timoteo. Tan komwan, iyaw pinakainawan Pablo a mangipangolo kan mangnanawo do iglisyaw daw (1:3). Do kamidyong danaw a nakahay ni Timoteo daw, intolas ni Pablo dya iyaw nyaya tolas, as kan hahawen na a mirwa na maboya (3:14; 4:13).

Asa masisita a inbahey na do dyaya tolas, ki maynamot dyirad mangnanawowaw so bayataw. Dawa, mainget nakabilin ni Pablo si Timoteo a pagsardengen naw innanawo daw (1:3-7; 4:1-3, 7; 6:3-10, 20-21).

Intolas pa ni Pablo di Timoteo an maypāngo iyaw kosto a kabibay kan kapagsirbi no tawo a pidyen da a mangipangolo dyirad nanganohedaw do kakpekpehan da, as kan siraw napidyaw a somidong dyirad mangipangolo saw. Sigon do tolas ni Pablo, no kasisitaan a dadakay dan pangolwen saw do iglisyā, ki abo pakono pakapilawan da do kabibay da kan kapanganohed da tan sira danaw pagtōladan dan tawotawo (3:7).

Myan paw inbahey ni Pablo do iglisyaw daw do kapaydasal da kan kapagdaydayaw da so Dyos (2:1-15), as kan an maypāngo parinen manganohed dyirad kakakteh da saw a bālo, panglakayen, kan adipen (5:1-6:2).

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Maynamot Do Bayataw A Nanawo 1:3-11

No Kapagyamyaman Do Kāsi No Dyos 1:12-20

No Kapaydasal Kan Kapagdaydayaw 2:1-15

Siraw Mangaywan Saw Do Iglisyā 3:1-16

No Kamamagbaga A Maynamot Do Kapagsirbi 4:1-16

No Parinen Dyirad Bālo, Panglakayen, Kan Adipen 5:1-6:2

Iyaw Oyod A Kinabaknang 6:3-10

No Kabalākad Ni Pablo Di Timoteo 6:11-21

No Manoma A Tolas Ni Apostol Pablo Di Timoteo

¹⁻² Dyimo mo Timoteo a inbidang ko a oyod a anak kod kapanganohed taya:

Si Āpo Dyos pakono a Āmang ta kan si Kristo Jesus a Āpo taw manoroh dyimo so parabor, kāsi, kan kaydamnayan no kapangtokto.

Nyaya tolas, ki yapod dyaken a si Pablo a asa apostol ni Kristo Jesus maynamot do bilin no Dyos a Mangisalakan ta, as kan maynamot do bilin ni Kristo Jesus a yanan hahawen ta.

No Maynamot Do Bayataw A Nanawo

³ Sichangori, pirwahan ko naw mangdaw dyimo a akmas nakakdaw kwaw sya dyimo do nakakwan kwaw do Masedonya a mabidin ka pad Epeso. On, mabidin ka pa daw tan pagsardengen mo saw tawo saw a mangnanawo so bayataw a nanawo.

⁴ Ibilin mo dyira a dyi da taktaken oras da do pinakbokbod saya is-istoriya da a yapo do kaychowa kan siraw manaro saw a listaan da no kapoonan da saw. Tod saw nya pakayapwan abos sirsirbi a kapaydidiman, as kan makasidong saba polos do katongpal no planwaw no Dyos dyaten, ta no katoneng ta so plano no Dyos, ki yapo lang do kapanganohed ta dya.

⁵ No pakayapwan na a itoroh ko nyaya a bilin, ki tan myan dyaten oyod a adaw tad katakatayisa dyaten. Iyaw adawaya, ki yapo lang do maganay kan madalos a kapangtokto kan iyaw oyod a kapanganohed di Kristo,

⁶ ta myan dana saw kadwan a nalyod a nachibawa a yapo do oyod a maynamot do kapaysin-aatbay daya so abos sinpaspangan.

⁷ Chakey daw mayparin a mangnanawos Linteg ni Moyses a aran dyi da maawātan chakey naw a batahen. On, aran ipapati daw mangnanawo, ki alit da dya maawātan iyaw ichirichirin daw.

⁸ Ki an maynamot do Lintegaya ni Moyses, chapatak ta a maganay a linteg an osaren tad kosto.

⁹ Maawātan ta pakono a namarin abaw lintegaya dyirad malinteg saw a tawo, an dya dyirad marahet saya a tawotawo a akma siras nya: siraw dya mangbigbig kan dya manganohed do linteg, siraw mangipsokaw so Dyos kan siraw nailabay dana saw do karahet, siraw abwaw so dayaw do Dyos kan siraw pachimadekeyan daw naibidang a masantwan, siraw mangdiman saw so inyapwan da kan siraw mangdimanaw so kapayngay da tawo,

¹⁰ siraw maychakatekatehaw a machoknod kan siraw magkalikagomaw a machoknod do kapayngay da mahakay mana mabakes, siraw mangtiliwaw so kapayngay da sa a tawo a ilāko da a maadipen. On, namarin lintegaw a para dyirad maybayatawaw kan siraw dyaw a mangpaneknek so oyod mana aran sino a mamarin so machitarek do oyod a kapangnanawo.

¹¹ Nyaya oyod a nanawo, ki naibasara do makaskasdaawaw a Maganay a Dāmag a yapo do madaydayaw a Dyos ta. Intalek na dyaken nya tan paybibidi ko a ibahebahey dyirad tawotawo.

No Kapagyamyaman A Maynamot Do Kāsi No Dyos

¹² Rakoh kapamahemahes kod Kristo Jesus a Āpo ta, ta iyaw nanoroh so ayit ko do nyā tarabako ko a mangaskasaba so chirin na. Magyaman ako pa dya, ta inbidang na yaken a maikari kan pinidi na yaken a magsirbi dya.

¹³ Pinarin naw komwan aran naychirichirin akod nakarahan so maikontra dya, as kan indadanes kan inoy-oyaw ko.* Alit na, chināsi na pa yaken

* 1:13 1:13 Ara. 9:5

Āpo Dyos maynamot ta dyak pa manganohed do dawri, asna chinapatak kwabaw pariparinen ko.

¹⁴ Oyod a somawasaway inpaboya ni Āpo Dyos a kāsī na dyaken. Dawa, myan kapanganohed ko di Kristo kan adaw ko dyirad kapayngay ko a nanganohed, ta siraw nyaya, ki myan dyaten a machasa di Kristo Jesus a Āpo ta.

¹⁵ No nyaya ibahey ko dyimo, ki oyod, kan machita anohdan no tabo. Nangay si Kristo Jesus do lobongaya tan yangay na sa isalākan nakagatos saya tawotawo, as yaken oyod a karahahtan dyirad nakagatos saya.

¹⁶ On, aran yaken no karahahtan, ki chināsi na yaken ni Āpo Dyos tan maipaboya ni Kristo Jesus abos pandan a kaānos na. Pinayparin na yaken no Dyos a pagmididan tabo tawotawo a manganohed anchi dya tan rawaten daw byay a abos pandan.

¹⁷ Si Āpo Dyos a abos pandan a Āri a dya madiman kan dya maboya kan maychatanyi a Dyos, myan pakono dyaw dāyaw kan tan-ok a abos pandan. Amen.

¹⁸ Sichangori, imom Timoteo a anak ko, italek ko dyimo nya bilin a maitonos do inpaichirin naw no Dyos dyirad propīta saw a maynamot dyimo. Dawa, kawayakan mwabaw inpadto da tan maypatored ka a machilaban do marahet.

¹⁹ Do kapachilaban mo do marahet, nāw mo a makayit do kapanganohed mo kan madalos do kapangtokto, ta myan saw kadwan a tawotawo a tomnadyichokod do madalos a kapangtokto da kan inisad da pinarin chapatak da marahet. As dawa, nawriw nakararayawan kapanganohed da

²⁰ akma sa Himeneo kan Alejandro. Dawa, inparawat ko sad Satanas tan dosāen na sa tan magsardeng dana sa a maychirichirin so machikontra do Dyos.†

2

No Maynamot Do Kapaydasal Kan Kapangdaday Di Āpo Dyos

¹ No manma kan kasisitaan a ibahey ko, ki machita paydaydasal nyo sa tabo tawotawo. Ipansek nyo sa pangdakdaw, kan nāw na magyaman kamo di Āpo Dyos a maynamot dyira.

² On, paydasal ta saw āryaw kan siraw tabo a myan so toray tan matalnaw byay ta a dya mariribok do kapagsirbi ta do Dyos kan kaparin tas maganay dyirad kapayngay ta a tawo.

³ An komwan kapaydasal ta, ki maganay, as kan makahwahok pa do Dyos a Mangisalikan ta,

⁴ ta rakah kakey na matonngan tabo tawotawo oyod a nanawo as maisalakan sa.

⁵ No kaoyodan na, ki asa lang Dyos kan asa lang maparin a makapaychappa so Dyos kan tawo. Iyaw nyaya, ki moyboh a si Kristo Jesus a nayparin a tawo.

⁶ Inparawat naw byay na a pangisalikan so tabo a tawotawo do gatogatos da. Iyaw nakadiman nāw do inkeddengaw no Dyos a chimpō, ki inpaneknek na a chakey no Dyos a maisalakan tabo tawotawo.

⁷ No nyayaw naynamotan na pinidi na yaken a asa a apostol a asa mangikasaba kan manginanawo dyirad Dya-Jodyo so Maganay a Dāmag tan manganohed sa di Āpo Jesus. Masigorādo nyaya, as kan maybayataw akwaba.

† 1:20 1:20 1 Kor. 5:5

⁸ Dawa, no chakey ko, ki do kāda kakpekpehan dan manganohed saw, ki siraw mahahakayaw mangidaōlo so kapaydasal. Ki basta madalos aktokto da do salapen no Dyos kan abwa polos kasoli mana kapachidiman da dyirad kapayngay da a tawo.*

⁹ Chakey ko pa siraw mababakes saw, ki machita maylaylay sa so gagāngayaw kan maikosto do mababakes. Dyi da pakono a sobsobraan a ornosen boboh da kan mangyosar so mangingina saw a alahas a akmas balitok mana perlas mana mangingina saw a laylay,†

¹⁰ basbāli a maipadaday sa pakono do maganay a kaparin da. Nawriw kosto do mabakes a mabata a managdaydayaw di Āpo Dyos.

¹¹ Machita maolimek kan mapakombaba sa do kapachinanawo da so chirin no Dyos.‡

¹² Asa pa, ipalōbos ko saba mangnanawo so mahahakay mana paymarahen da sa. On, machita a dyi da ringgoran saw mahahakay a mangnanawo.

¹³ Nawri pakono parinen da maynamot ta naparswa nanmanma si kapoonan ta a simna Adan as nakasaroni ni Eba.

¹⁴ Asa pa, naallilaw aban Satanas si Adan, an dya basbāli a si Ebaw naallilaw kan nanma a nakagatos di Āpo Dyos.§

¹⁵ Dawa, intoroh no Dyos kaynyin kan kalidyat no tabo mababakes a maymanganak. Ki aran komwan, chāsi na pa sa no Dyos a isalākan an tongtongen daw manganohed dya, madaw do kapayngay da a tawo, kan masingpet kan madalos so kapangtokto do kaparin da so chakeyaw no Dyos.

3

No Paglintegan Dan Mangipangolo Do Iglisya

(1 Tim. 5:17-25; Tito 1:5-9; 1 Ped. 5:1-4)

¹ Nyaya panyinyirin, ki oyod. No tawo a makey a mayparin a asa mangipangolo* dyirad manganohed saw, ki maganay ranta na, ta mapateg nya tarabako.

² Dawa, iyaw makey a mangipangolo, ki machita a abaw pamagatosan da sya, as kan asa lang baket na. Machita maganay kapangtokto na, maigpet naw inawan na, kan anyiben dan tawotawo. Machita managpadagos kan maganay a mangnanawo.

³ Dyi pakono a maboboken, kan dya maranggas mana machidiman, an dya māsisyen. Machita ropa aban kwarta.

⁴ Machita maornos kan mabilin na a mapyaw pamilya na tan mapanganohed na saw anak naw kan manganyib sa,

⁵ ta an kosokoso bokod na pamilya do dyi na karawan a omaywan sira, maypāngo a maonongan na saw manganohed?

⁶ Asa pa, no makey a mayparin a pangolo no manganohed, ki machita dya mawnged do kapanganohed na, ta āngo nchan tomangsit a nawriw paynamotan na okomen no Dyos a madosa akmas naparinaraw di Satanas.

⁷ Asa pa a masisita, ki nāw na pakono a malinteg do tabo kaparin na tan dyi da parahrahten no dyi paya manganohed, as kan tan dya masdok ni Satanas.

* 2:8 2:8 Do kapaydasal da no Jodyo saw, ki patohosen daw tatchay da a pangipaboya da so kabon itayo da mana kabon kapagdwadwa da do salapen no Dyos. Sal. 141:2; 143:6 † 2:9 2:9 1 Ped. 3:3

‡ 2:11 2:11 1 Kor. 14:34-35 § 2:14 2:14 Gen. 3:6, 13; 2 Kor. 11:3 * 3:1 3:1 Mana “panglakayen.”

Siraw Kasidong Do Iglisya

⁸ Masaw, siraw dyakonwaw[†] do iglisya, ki machita a anyiben da sa no tawotawo kan dya siping rida da. Maybobok saba mana mayagom so kwarta, naten dana do makasnesnekaw a kapaychichwas.

⁹ Machita a nāw da mayit a abwa polos kapagmangamanga da do kapanganohed da do oyodaw a nanawo a inpakatoneng no Dyos dyaten.

¹⁰ Siraw nyaya a mayparin a kasidong do iglisya, ki machita manma masintir dadakay da, ta an mapaneknekan a maganay dadakay da, maparin sa a magsirbi.

¹¹ Komwan saw baket[‡] da saw. Machita anyiben da san tawotawo, kan maparاهرahet saba. Machita taykalo saba do aran āngo a kalikāgom, kan mapagtalkan sad tabo a kaparin da.

¹² Iyaw mayparin a dyakono, ki asa lang baket na, as kan maornos kan mabilin na pakono a mapyaw anak na sa kan pamilya na.

¹³ On, siraw dyakono saw a maganay a magsirbi do rebbeng da, ki rakoh anchiw dāyaw no kapayngay da manganohed dyira, as kan sitotored sanchi a maychirin a maynamot do kapanganohed dad Kristo Jesus.

No Makaskasdaaw A Maynamot Do Kapanganohed Ta

¹⁴ Hahawen ko a makalo kasarongkar ko dyimo. Ki aran komwan, itolas ko nya,

¹⁵ ta an mabalabalay ako, nyaya tolas ko pakatonngan mo an maypāngo maganay a kapaybibyay no manganohed saw. On, yaten a nanganohed, ki mimbros no pamilya no Dyos a iyaw iglisya no sibibyay a Dyos. Akma taw parey kan pondasyon a napatēnek kan mangtengtengel so oyod a maynamot di Kristo.

¹⁶ Ipodno taw makaskasdaaway a kaoyodan a inpakatoneng no Dyos dyaten a inanohdan ta, ta iyaw nya a naitayo do nakarahan a maynamot di Kristo, ki malawag danas changori.

Ta si Kristo, ki nayparin a tawo kan nangay do lobongaya. Napaneknekan kalinteg na maynamot do Ispirito Santo a aba polos pagkorāngan na, as kan naboya dan tabo anghilis saw katan-ok na.

Naikaskasaba dyirad tawotawo do matatarek saw a nasnasyon, kan aro dana sa do lobongayaw nanganohed dya, as kan inhap no Dyos do mismo a madaydayaw kan matan-ok a yanan na.

4

Siraw Mangnanawowaw So Bayataw

¹ Changori, malawag inpakatoneng no Ispirito Santo a do kapanawdyan saw a araw, ki myan sanchiw tawotawo a machisyay do oyod a kapanganohed da a maynamot di Kristo, basbāli a anohdan danchiw mabayataw saw a ispirito a mapawaw kan onotan danchiw inanawo da saw.

² Nya saya kapangnanawo da, ki naiwaras a yapo dyirad sin-gaganay saw a mabayatawen a tawo. Ta sira, ki nabo danaw kapaybiybinākel da a mamarin so marahet kan chapatak da pabaw oyod.

³ Sigon do inanawo da, ki baywan da paw machikabahay kan koman so kadwan a mākan. Ki pinarswa tabo ni Āpo Dyos saw nyaya chabyay tan yaten a manganohed a makapatak so oyod, ki kanen ta sa do katayoka ta maydasal so kapamahemahes do Dyos.*

[†] 3:8 3:8 No chakey na batahen dyakono, ki “kasidong.” Roma 16:1; Pilp. 1:1 [‡] 3:11 3:11 Mana “mababakes saw a dyakono.” * 4:3 4:3 Gen. 1:29-30; 9:2-3; Mk. 7:19; Ara. 10:15

4 Ta tabo pinarswa no Dyos, ki maganay.† Dawa, rawaten taw aran āngo a itoroh no Dyos dyaten, ki basta tonosan kapagyaman,

5 ta maibidang a maganay maynamot do kaibaheyaw sya no chirin no Dyos kan iyaw dasal taw.

No Pachirawatan A Makadadaw Di Jesus

6 Imom Timoteo, an inanawo mo saw nyaya dyirad kapayngay ta saw a manganohed, maganay ka a pachirawatan Kristo Jesus, as kan maypaypayit paw kapakaawat mo so kaoyodan a inanohdan mo di Kristo kan siraw maganay sya nanawo a inonotan mo.

7 Ki pachibawan mo saw nainlobongan saw a is-istoriya a dya madyosan a yapo do kaychowa a abos sinpaspangan, basbali a paywamen mo inawan mo a machinanawo kan monot do madyosanaw a kabibyay.

8 Ta oyod a iyaw kapangwatwat so inawan, ki maganay tan masalonat inawan. Ki maganaganay pa adayo an maywam ta a monot do madyosanaw a dadakay, ta iyaw pagtongpalan na, ki myan dyaten no kari no Dyos a abos pandan a byay. On, myan makaskasdaaw a byay ta sichangori do kasibibyay ta paya do tanaya kan do hanyit anchi a abos pandan.

9 No nyaya ibahey ko dyimo, ki oyod, kan machita anohdan no tabo.

10 Nyaw pakayapwan taya mayhohopag kan mangipasnek so kapagsirbi tad Kristo, ta no hahawen ta, ki iya a sibibyay a Dyos a Mangisalikan so tabo a tawotawo, naten dana dyirad manganohedaw dya.

11 Ibilin mo kan inanawo mo tabo saw a inbahey ko dyimo ah.

12 Palobosan mo saba a tod daymo a dyabat maynamot ta motdeh ka pa,‡ basbali a ipaboya mo dyirad manganohedaw iyaw kasingpet no kabibyay mo di Kristo tan anyiben daymo. On, mayparin ka panahatahan da do kapaychirin kan kaparin, kadaw mo dyirad tabo tawotawo, kapagtalek mo do Dyos, kan kadalos no pangtoktwan mo.

13 Mandad kangay ko, nāw mo a ibāsaw Masantwanaw a Tolas do salapen tawotawo a nakpekpeh, as katongtong mo a mangasaba kan mangnanawo dyira.

14 Kawayakan mwaba pirmi a osaren sāgotaw no Ispirito Santo a naitoroh do nakaipakatoneng daw sya no propita dyimo. On, rinawat mo nawri do nakaidasal daw dyimo no panglakayenaw do nakapalapaw daw so tanoro da do oho mo.

15 Paysyayen mwabaw aktokto mo do bagbaga ko saya dyimo. Masisita a parinen mo sa tan maboya dan tabo tawotawo a maypaypaganay ka do rebheng mwaya.

16 Taywara magannad ka do kabibyay mo kan iyaw inanawo mo. Ipasnek mo sa parinen nyaya tan maisalakan mo inawan mo kan siraw mangadngeyaw dyimo.

5

No Kosto A Kaparin A Maynamot Dyirad Babbālo

1 Taywarahen mwaba paydabdab malkelkem kan imo an makagatos, basbali a siaānos ka pakono a ombagbaga sya a akmay mismo a āmang mo. As siraw babbaro a adeadekey kan imo, ibidang mo sa a kakteh mo.

† 4:4 4:4 Gen. 1:31; Roma 14:14; 1 Kor. 10:25-26   ‡ 4:12 4:12 Ari ngataw tatdo a poho a katawen si Timoteo do dawri.

² As komwan saw babbaketaw a matonetoneng kan imo, ibidang mo sa a ānang. As siraw babbalāsangaw a adeadekey kan imo, ibidang mo sa kakteh mo a abo pakono marahet a ranta mo dyira.

³ Anyiben kan aywanan mo saw babbālwaw a mababakes a oyod a malidyatan a abos kakabagyan a somidong dyira.

⁴ Ki an myan pa saw anak no bālwaw mana apōko na, no manma pagrebbengan no kaynapwan na do kapagsirbi da do Dyos, ki iya pakono kaaywan da so mismo a pamilya da. Tan komwan, makabayad sas lidyataw no inyapwan da saw kan aāpong da, ta nawriw chakey no Dyos.

⁵ Iyaw makāsi a bālo, ki iyaw maychatanyiyaw a maybibiay kan si Apo Dyos lang no hahawen na. Dawa, maraw kan mahep, nāw na maydasal dya so sidong na.

⁶ Ki iyaw bālwaw a maybibiay do nainlobongan a kapagragsak, ki naibidang dana nadiman do salapen no Dyos a aran myan pa sibibiay sichangori.

⁷ Ibilin mo saw nyaya dyirad manganohed saw tan abo pamagatosan da sira.

⁸ Amnan myan manganohed a manginonolay so kakabagyan na saw, naten danaw myanaw do mismo a pamilya na, tinadyichokodan naranaw kapanganohed na. Naibidang nyaya a maraherahet pa kan siraw dyaw a manganohed a makapatak so pagrebbengan dad mismo a pamilya da.

⁹ Ki siraw bālwaw a ilista mo,* ki sira lang magtawenaw so anem a poho mana nasorsorok pa as kan naypisa lang a nangabahay.

¹⁰ As pagdidinamagan dan manganohedaw maynamot do maganayaw a pariparin na a akma siras nyaya: Maganay nakaparakoh na siras anak na, managpadagos kan mapakombaba a magsirbi dyirad manganohed saw.† Nasidongan na pa saw maganyitaw kan malidyatan, kan nāw na nakasagāna a mamariparin so aran āngo a maganay.

¹¹ Siraw adedekey paw a nabālo a mabakes a abo paw anem a poho a tawen da, maparin saba mailista, ta āngo nchan mayiyit kalikāgomaw no inawan da kan kari daw di Kristo a magsirbi dya, as mirwa sa machikabahay.

¹² Ta an komwan parinen da, ki myan pakagatosan da a maynamot ta mararayaw danaw manmaw a kari da di Kristo a dyi sa mirwa mangabahay.

¹³ On, ilista mo saba, ta āngo nchan maypasadot sanchi kan maywam sa mangronot so oras da a midibidi do bahabahay. No karahtan no nya, ki mangay sanchi a mangis-istonya kan maparaherahet so tawotawo, kan panghapan das pachibyanan dad kadwan saw a tawo. Tod sanchi a mangiwaras so dyi pakonwaw a rombeng a maipadamag.

¹⁴ Dawa, chakey ko a mangabahay sa kan maymanganak sa a mangaywan so pamilya kan bahay da tan abo oras dan mangip-ipsokaw dyaten a mangpilaw dyaten.

¹⁵ Komwan saw bililin ko, ta myan dana saw kadwan a nabālo a tomnadyichokod di Kristo, as minonot dana sa di Satanas.

---

* **5:9 5:9** Myan apat a kapangtokto do dyaya listaan, ki masigorādo aba. No asa, ki siraw bālo saw a dyakono a mababakes a nagsirbi do igliya (Roma 16:1). No chadadwa na, ki siraw sinidongan no igliya a maynamot ta malidyatan dana sa (5:3, 5). No chatatdo na, ki siraw bonggoy no babbālo a somnidosidong do asa naikeddeng a rebbeng do igliya. No chatat na, ki siraw naidaydayawaw a bālo. † **5:10 5:10** Do dawri a chimpō, an myan bisita a somdep do bahay, ki rebbeng no adipen manglablab so kokod no bisita. An komwan, ipaboya da iyaw kapakombaba da a magsirbi.

16 Masaw bilin ko do kâda mabakes a nanganohed a myan so nabâlo a mababakes do kakabagyan na. Iya pakono omaywan sira, as kan dyi na pakono a nonolay iglisya a mangisabhay so kaaywan na sira. Tan komwan, siraw bâlo saw a oyod a maychatanyi, siraw sidongan iglisya.

No Maynamot Do Panglakayen

17 As an maynamot dyirad panglakayenaw a maganay do rebbeng da, ki ibidang nyo sa pakono a maikari a maidayaw kan matangdanan so kosto, naten dana saw mapasnekaw a mangasaba kan mangnanawo.

18 Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a kâna, "Bosalan mwabaw bakaw an madama maytarabako tan makaarab."† Binata na pa, "Machita matangdanan saw maytarabako."§

19 An myan maipagatos a maikontra do asa panglakayen, ki anohdan nyo aba, malaksid an ibahey no dadwa mana tatdo a sistigo.

20 Ki an tongtongen panglakayenaw maygatos, paydabdab mod kasalasalapan iglisya tan abo omtolad so pinarin naw.*

21 Changori, do salapen Apo Dyos kan si Kristo Jesus kan siraw masantwan saw a anghilis na, ibilin ko dyimo a anohdan mo sa tabo nya ibahey ko dyimo a abo kapangidomdoma. On, do aran ângo a parinen mo, abo pakono polos a itatârek mo a aran sino.

22 Tod kaba taykalo a mamidi so panglakayen a magsirsirbi do iglisya,† basbâli a manma pa sintiren mo an masingpet kan kombini dyaw rebbeng naw. Magannad ka tan dyi ka machiraman do gatos dan kadwan a tawo. Nâw mo pakono a madalos so kapangtokto kan kaparin.

23 Imom Timoteo, ranom aba lang inomen mo. Maparin mo minom so dêkey a palek tan maagasan bodek mwaw, ta naypipira ka na naganyit.

24 Pirwahan ko na ibahey dyimo maynamot dyirad mapidi saw a magsirbi do Dyos. Nagnakmen mo a malawag a maboyaw gatogatos dan kadwan saw a tawotawo, kan masigorâdo sa maokom. Ki myan saw makaparin so marahet a matayo sichangori a maiparang anchi do arawaw a kapangokom.

25 Masaw a malawag a maboyaw maganay saya kaparin. Ki myan saw tawotawo a mamarin so maganay saya a matayo. Ki alit na, myan anchiw oras da a maipakatoneng.

6

No Bilin Ni Pablo Dyirad Magsirsirbyaw

1 No ibilin ko dyirad adipen saw a nanganohed, ki taywara machita ipaboya daw kanyib da dyirad âmo da saw tan abo makapaychirin so marahet a maynamot di Apo Dyos kan iyaw inanawo ta saya.

2 Asa pa, an manganohed âmo daw, nawri abaw pakayapwan na a tod da dyâbat âmo daw maynamot ta makakakteh sa do kapanganohed, basbâli a kaganayen da pakono maytarabako, ta siraw maggan-ganaraw so kapagsirbi da, ki kapayngay da manganohed a chadaw da.

Iyaw Oyod A Kinabaknang

Inanawo mo saw nyaya, mo Timoteo, as kan ibilin mo a machita manganohed sa dyirad dya saya.

† 5:18 5:18 Bakaw pangirek no tawo do dawri. Deot. 25:4. 1 Kor. 9:9 § 5:18 5:18 Mt. 10:10; Lk. 10:7 * 5:20 5:20 Mt. 18:15-20 † 5:22 5:22 Mana "Tod kaba taykalo a mapalapaw so tanoro mo do oho no kompormi a mangidasal sya tan maipaboya a napidi do kapagsirbi do Dyos." 1 Tim. 4:14; 2 Tim. 1:6; Ara. 6:6; 13:3

³ Siraw mangnanawowaw so matatarek a dya nachitonos do oyod a nanawo a yapod Āpo ta a si Jeso-Kristo kan siraw maskehaw a monot do madyosanaya a kabibyay a inanawo ta,

⁴ ki makospag sa kan abaw kapakaāwat da. Siraw nya sa tawotawo, ki nawri lang chitahen daw kapachidibati kan kapachidiman a maynamot do abwayas sinpaspangan a chirin kan iyahaahes. Iyaw pagtongpalan no dyido saya a kapangtökto, ki āpal, kapaydidiman, kaparaherahet, kan marahet saya a kapangipagarop dyirad kapayngay a tawo.

⁵ On, pirmi sa a maydidiman nya tawotawo a maynamot ta sigod a marahet pangtokwan da kan aba polos dyiraw oyod, ta nawriw iktokto da panghapan das pagbaknangan daw no maynamot do kapanganohed da do Dyos.

⁶ Oyod a pagbaknangen kapanganohed do Dyos asa tawo an chanawob naranaw myanaw dya. Ki warawara abaw chakey na batahen ah,

⁷ ta āngo saw pinanaybi ta a inikwan do lobongaya do nakaiyanak ta, kan āngo saw maihtot tad lobongaya? Aba polos!*

⁸ As dawa, basta myan danaw kanen kan laylay ta, ki manawob dana pakono dyaten nawri.†

⁹ Ki siraw tawotawowaw a makey a bomaknang, ki masonong sa masolisog. Akmay natiliw sa do asdok ni Satanas, as kan nararayaw sa a maynamot do karon abos sirsirbi a chalakam da. On, siraw nyaw nangotap sira do pakararayawan da kan abwaw so pandan a pakadosaan da,

¹⁰ ta maynamot do kalakam do kwarta, nawriw pakayapwan tabo a kitan marahet. Ta no kadwan danad tawo, ki maynamot do dyaya kalakam, ki nachisay dana sad kapanganohed da di Āpo Dyos, as kan dēkey abaw rinawyat da kaliday kan lidyat do aktokto.

No Kabalākad Ni Pablo Si Timoteo

¹¹ As imom Timoteo a pachirawatan ni Āpo Dyos, machita pachibawan mo saw akma syay a kaparin, kan ipasnek mo iyaw malinteg kan madyosan a kabibyay. Nāw mo do kapanganohed mod Kristo kan kadaw mo do kapayngay mo a manganohed. Iboran mo lidyat, kan nāw mwa masingpet.

¹² Dawa, toladen mo iyaw machilombaw a piliten naw inawan na a manghap so primyo naw. On, komwan ipasnek mo chakeyaw no Dyos tan rawaten mo gon-gona mo a byay mo a abos pandan. Ta iyaw nya byay, inkari na dyimo no Dyos do nakapidi naw dyimo kan do nakaipodno mwaw so kapanganohed mo dya do salapen kārwan tawotawo.

¹³ Changori, do salapen Āpo Dyos a iyaw nakayapwan tabo a byay kan do salapen ni Kristo Jesus a nangpaneknek so oyod do nakaidarom daw syad Ponsyo Pilato, myan ibilin ko dyimo.

¹⁴ Machita a tongpalaen mo tabo saw a naibilin dyimo. Aywanan mo sa a maganay tan abo mangmancha sira kan abo pakadilawan no bilin saya. On, nāw mo sa tongpalaen mandanchan araw a kapaybidi ni Āpo ta a si Jeso-Kristo.

¹⁵ Ta no mangikeddeng so kostonchi a chimpo a kapaybidi ni Jeso-Kristo, ki iyaw madaydayaw a Dyos, ta iyaw moyboh a magtoray a Āri dan tabo a āri kan Āpohen dan tabo a āpohen,

¹⁶ ta iya lang dya madiman. Aba polos makapachisngen dya, ta no yanan na, ki maranranyag pa adayo kan araw.‡ Aba polos nakaboya sya, kan

* 6:7 6:7 Job 1:21; Ekl. 5:15 † 6:8 6:8 Prob. 30:7-9; Mt. 6:25-33; Lk. 12:22-31 ‡ 6:16 6:16 Sal. 104:2; 1 Jn. 1:5

aba polos makaparin a omchideb sya. Myan pakono dyaw dāyaw kan panakabalin a mangitoray a abos pandan. Amen.

¹⁷ Ki an maynamot dyirad manganohedaw a mabaknang do dya lobong, bilinen mo sa a dyi da paykoykospag kan dyi da italek namnama dad kinabaknang daw a mabonchi, basbāli a magtalek sa do sibibyay a Dyos a siboboslon a manoroh so tabo machita ta a chasoyot ta.

¹⁸ Ibilin mo dyira a mamarin sas maganay tan bomaknang sa do maikosto kan makadadaw a kaparin,[§] as kan madadam kan madaw sa pakono a manoroh so sidong dyirad makachitaw so kasidong.

¹⁹ Ta an komwan parinen da, makakpeh sas kinabaknang da a makapya do hanyit a maipariho do maganay a pondasyon a hahawen da do masakbayan, as kan tan marawat danchiw oyod kan abos pandan a byay da.

²⁰ Imom Timoteo, aywanan mo a maganay iyaw naitalekaya dyimo. Tadyichokodan mo saw nainlobonganaw a kapagsosopyat kan kapaysinatbay a abos sinpaspangan a batahen da a nawriw sirib, ki engga!

²¹ Ta myan dyiraw makabata sya masirib sa, ki nalyod dana sa a nachibawa do kapanganohed daya di Jesus.

Myan pakono parabor no Dyos dyinyo a tabo.

---

§ 6:18 6:18 1 Tim. 2:10; 5:10; 2 Tim. 2:21; 3:17; Tito 3:1, 8, 14

No Somarono A Tolas Ni Apostol Pablo Di Timoteo No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Do nakaitolasaw ni Pablo so chadawdwaya no tolas na di Timoteo, ki nahay danad bahodan do dawri do Roma a maynamot do kapanganohed nad Āpo Jeso-Kristo (1:16-17; 2:9). As si Timoteo, ki natokos pa do Epeso a mangnanawo dyirad nanganohed saw daw.

Do dyaya libro, ki inahwahok ni Pablo si Timoteo tan masalap na saw rebbeng naw a pachirawatan ni Āpo Dyos a aran myan saw mangliyalyadyat kan machikontra dya. Ta no hahawen ni Pablo, ki nāw ni Timoteo a mangasaba kan manginanawo so maynamot do oyod a iyaw chirin no Dyos.

Inpanakem na pa di Timoteo maynamot do karahet no dadakay danchin tawo do kapanawdyan saw a araw. Binallaāgan na a machibawa do pagsasaritaan saw a abos sirsirbi, basbāli a nāw na pakono a tongtongen maganay a tarabako a machonot do nanawo a oyod a yapo do Dyos.

Maynamot ta madidiw danan Pablo a dyi dana mahay, as kadiman da sya (4:6), inyahes nad Timoteo a makalisto a mangay a omsarongkar sya (4:9, 21).

No tawen a nakaitolas ni Pablo so nyaya tolas, ki do A.D. 67 mana 67 a katawen katayoka no nakaiyanak ni Āpo Jesus.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Kapangpayit So Kapanganohed 1:3–2:13

No Kapamagbaga Kan Ballaag 2:14–4:5

No Kayayan Pablo 4:6-18

No Kapanawdyan Na 4:19-22

No Somarono A Tolas Ni Apostol Pablo Di Timoteo

Pakatoneng

1-2 Dyimo mo Timoteo a anak kod kapanganohed a chadaw ko:

Si Āpo Dyos pakono a Āmang ta kan si Kristo Jesus a Āpo taw manoroh dyimo so parabor, kāsī, kan kaydamnayan no kapangtokto.

Nyaya tolas, ki yapo dyaken a si Pablo a asa apostol ni Kristo Jesus a maynamot do keddeng ni Āpo Dyos tan mangikasaba ako so maynamot do byay a abos pandan a iyaw inkari no Dyos dyaten a manganohed di Kristo Jesus.

No Kapagyaman Kan No Kapangpayit So Kapanganohed

³ Ay, āngo a kapagyaman kod Āpo Dyos a pagsirbyan ko do sidadalos a kapangtokto a akmas kapoonan ko saw. On, magyaman ako dya do kanāw ko a makanakem dyimo do kapaydasal ko do kararaw kan kahahep,

⁴ naten dana an anakem ko kapaychaychahoho mwaw do kapaysyay taw, ahahayen ko naya imo a maboya mirwa tan taywara danaw kasoyot ko.

⁵ Nawayakan kwabaw oyodaw a kapanganohed mo, as kan masyrto ko a akmas kapanganohedaw ni āpong mos baket a si Loyda kan si ānang mo a Eunis.*

⁶ Nyayaw paynamotan na a panakman koymo a nāw mo a paglahen sāgotaya a intoroh no Dyos dyimo do kapalapaw kwaw so tanoro kod oho mwaw.†

⁷ On, chamo mwaba a osaren sāgot mwaya, ta myan dyaten Ispirito a intoroh no Dyos. Payparinen naba yaten a mamwamohen, an dya manoroh dyaten so panakabalin a magsirbi dya, madaw so kapayngay ta a manganohed, kan maigpet taw inawan ta.

⁸ Dawa, matored ka a mangipaneknek a maynamot di Āpo ta kan chasnek mwaba. Asa pa, chasnek mwabaw nakabahod kwaya maynamot di Āpo Yesus, basbāli a sisasagāna ka pakono a malidyatan a maynamot do Maganayaya a Dāmag a akma dyaken, ta torohan naymo no Dyos so ayit mo a magītor.

⁹ On, ta si Āpo Dyos iyaw nangisalakan dyaten, kan mismo na yaten a pinidi a nayparin a tawotawo na a maybilyay do madyosan kan masantwan a kabilyay. Insalākan naba yaten a maynamot do maganay saya pinariparin ta, an dya maynamot do panggep na a mangipaboyas kāsi na dyaten. On, sakbay pan nakaparswa no lobong, inkeddeng na a ipaboyaw nyaya kāsi a maynamot do parinenaw ni Kristo Yesus.

¹⁰ Ki sichangori, malawag a naipaboya dyaten kāsi na maynamot do nakangayaya no Mangisalakan ta a si Kristo Yesus. Maynamot do Maganayaya a Dāmag, matonngan ta a pinakaro ni Kristo panakabalin kadiman a mapagpet dyaten kan myan byay ta abos pandan an manganohed ta dya.

¹¹ Maynamot do dyaya, pinidi yaken no Dyos a nayparin a apostol kan mangikasaba kan manginanawo so nya Maganay a Dāmag.

¹² Dawa, nyaw paynamotan ko a myan do bahodanaya a malidyatan. Ki chasnek kwabaw nyaya, ta taywara chapatak ko si Kristo Yesus a talken ko, as kan syirto a iyaw omchidechideb so intalek naya dyaken‡ do pakararawayan na a mandanchi do arawaw a kapangokom na.

¹³ Do kayan mo a mangnanawo, ki toladen mo tabo innanawo ko saw dyimo, ta oyod sa. Nāw mo do kapanganohed kan adawaw a myan dyaten a machasa di Kristo Yesus.§

¹⁴ Aywanan mo a maganay nyaya kapapatgan a nanawo a oyod a intalek dyimo ni Āpo Dyos. On, aywanan mo a maynamot do sidong no Ispirito Santo a myan dyaten tan abo a polos mangbaliw sya.

¹⁵ Chapatak mo na saw kārwanaw a manganohed a yapod probinsya Asya, ki kinarwan da yaken, magraman sa Pigelo kan Hermogenes.

¹⁶ Ki si Āpo Dyos pakono mangbindisyon so pamilya ni Onesiporo maynamot ta naypipira a pinasoyot na yaken, kan chinasnek naba yaken a aran nakadinaan ako do nakabahod kwaya.

¹⁷ Ta do nakawara naw do dya a Roma, ki nanyeng na yaken a chinichwas nandad nakaboya na dyaken.

¹⁸ Ki aran imo, ki sigod mo na chapatak a sinidosidongan na yaken do kayan ko pad Epeso. Dawa, si Āpo Dyos pakononchiw māsi sya do arawaw anchi a kapangokom na.

* 1:5 1:5 Ara. 16:1 † 1:6 1:6 1 Tim. 4:14 ‡ 1:12 1:12 "Intalek naya dyaken" mana "intalek ko dya." § 1:13 1:13 1 Tim. 1:14

2

No Oyod A Soldado Ni Kristo Jesus

¹ Imom Timoteo a anak ko, magtored ka maynamot do parabor ni Āpo Dyos dyaten a machasa di Kristo Jesus.

² No innanawo ko dyimo a napaneknekan do salapen aro a saksi, ki inanawo mo dyirad matalek saw a tawo tan siranchiw manginanawo dyirad kadwan saw a tawotawo.

³ Machipaylilyat ka dyaken do lidyat a gagāngay a mangay dyirad manganohedaw di Kristo Jesus. On, anōsan mo lidyataya a akmas kapagānos no mapagtalkanaw a soldado.

⁴ No soldado a madama a magsirsirbi, ki maybibyay aba akmas tawotawo a dya soldado, basbāli a ipasnek na parinen chakeyaw no komander naw.

⁵ Chiban paw no machilombaw a mayyayo, ki mahap nabaw primyo na, an dyi na tongpalen paglintegan.

⁶ Masaw, iyaw magaget a magtalon, rebbeng na iyaw manma makahap so pinakadyira na do inmoha naw.

⁷ Iktokto mo saw nya pangarig a ibahebahey ko dyimo, ta si Āponchiw manoroh dyimo so kapakaāwat mo sya tabo.

⁸ Pasyayen mwaba do aktokto mo si Jeso-Kristo a nagongar, as kan yapod kapotōtan ni Āri Dabid. Nyaw Maganay a Dāmag a inkasaba ko dyimo,

⁹ as kan maynamot do kaikasaba kwaya dyimos nyaya, ki naidadanes ako kan nakadinaan ako a akmay kriminal. Ki aba polos makakadina so chirinaya no Dyos.

¹⁰ Dawa, ibtoran ko tabo nyaya kalidyatan a maynamot dyirad tawotawowaw a pinidi no Dyos. Tan komwan, maisalakan sanchi a maynamot do kapanganohed da di Kristo Jesus, kan machiraman sanchi do byay a abos pandan do yanan no Dyos.

¹¹ Oyod nyaya panyinyirin:

“An naibidang ta na a nairaman do nakadimanaw ni Kristo, mairaman tanchi a mabyay a machiyan dya a abos pandan.*

¹² An nāw ta makaibtor so kalidyatan saya a maynamot dya, maka-pachipagtoray tanchi dya. Ki an ilibak ta a iyaw Āpo ta, ilibak nanchi a dyira na yaten.†

¹³ An dyi ta mapagtalkan dya, ki alit na a nāw na mapagtalkan, ta mabaliwan abaw kalinteg na.”‡

No Chakey No Dyos Dyirad Magsirbi Dya

¹⁴ Ipanakem mo dyirad tawotawowaw daw, as kan ibilin mo dyira do salapen ni Āpo Dyos a dyi sa maydidiman a maynamot do kapakaawat da so chirin.§ Ta iyaw nya, ki aba polos maitoroh na dyira, kan tod a mapatadyichokod siras mangadngey saw do kapanganohed da.

¹⁵ Imom Timoteo, nāw mo na ipasnek iyaw kapangahwahok mo do Dyos. On, inanawo mo a maganay iyaw oyod a chirin no Dyos a akmas mapagtalkanaw a pachirawatan no Dyos a aba polos pakasnekan mo do salapen na.

¹⁶ Tadyichokodan mo saw nainlobonganaw a kapagsosopyat a abos sinpaspangan do salapen no Dyos. Ta no pagtongpalan no nya saya

* 2:11 2:11 Roma 6:3-5, 8 † 2:12 2:12 Mt. 10:33 ‡ 2:13 2:13 Roma 3:3-4 § 2:14 2:14 1 Tim.

a kapagdidibati, ki maypaypangay paw kapaypabawa no tawotawo do chakeyaw no Dyos.

¹⁷ Ta siraw nya bayataw a nanawo da, ki akmas maranggasaw a ganyit a makapayadis. Siraw dadwa dyira dya a maestro, ki sa Himeneo kan Pileto.

¹⁸ Sira, ki somniwal dana sa do oyod, kan pinatadyichokod daranaw kadwan saw a manganohed do kapanganohed da. Ta no inanawo da, ki apabanchiw kapagongar no inawan, ta do oras ta a nanganohed di Kristo, napagongar ta na do ispirito.*

¹⁹ Ki aran komwan ibahey da, no oyod a yapod chirin no Dyos, ki matadyan aba polos. Nya, ki akmas mahnyiyaw a pondasyon no iglisya a nakaitolalan nya: "Si Apo Dyos, ki chapatak na saw tawo na." Naitolas pa a kana, "An sino a tawo a mangibahey sya a magdaydayaw di Apo Dyos, ki machita dyi dana mamarin so marahet."

²⁰ Kaspangarigan, do rakohaw a bahay no mabaknang, myan saw balitok kan pirak a longlongan a maosar do masisita saw a kakpekpehan. Myan pa saw kayo kan nadamili a longlongan a maosar do sinsinan a kaosaran da.

²¹ No chakey na batahen, ki siraw manganohed saw a machibawa do tabo saw a bayataw a nanawo, ki akma siras masisita saw a kinanan. Sinsinan abaw sirbi da do Dyos, ta nāw da sisasagāna a mamarin so aran āngo a kita no maganay a tarabako.

²² Dawa, tadyichokodan mo saw bisyo a chalakam da no magtotobo, kan ipasnek mo iyaw malinteg kan madyosan a kabibyay. Nāw mo do kapanganohed mod Kristo kan kadaw mod kapayngay mo a manganohed, as kan machitonos ka dyira.† On, ipasnek mo machasa do tabo magdaydayaw saw di Apo Dyos a sidadalos so kapangtokto.

²³ Pachibawan mo saw abwaw so sinpaspangan a kapagsosopyat a yapod tawotawo saw a kōrang so kapakapatak.‡ Ta natonngan mo na a siraw nya, ki pakayapwan kapaydidiman.

²⁴ Ta iyaw no pachirawatan no Dyos, ki machita a dya machidiman, basbāli a māsi dyirad aran sino, kan maganay kan maānos a mangnanawo.

²⁵ On, siaānos ka a mangkosto dyirad mangkontraw do kosto a nanawo, ta āngo nchan torohan san Apo Dyos so gondaway da a maghabāwi, as kan mapatakan daw oyod.

²⁶ Tan komwan, maypaganay pangtoktwan da, as makawasak dana sa do asdokaw ni Satanas a nangtiliw a nangitoray dyira do chakey na.

3

No Kabibyay No Tawo Do Kapanawdyan Saw A Araw

¹ Naknakmen mo nyaya do kapanawdyan saw a araw, ki taywaranchiw kalidyat no tawotawo.

² Ta siranchiw kārwan tawotawo, ki masinyat sanchi. Nawrinchiw iktokto daw mismo a inawan da, as kan ropa san kwarta. Makospag kan mapangas sanchi, kan tod da dyābat aran sino, as kan tod danchi a payhawsen chirin inyapwan da. Abanchi a polos kapagyaman da, kan aba polos kaiktokto da si Apo Dyos,

³ as kan abanchi dyiraw aran akmay dedeng a kadaw das tawotawo. An myan nachidiman dyira, aba polos dyiraw pamakawan. Maparaherahet

* 2:18 2:18 1 Kor. 15 † 2:22 2:22 1 Tim. 6:11 ‡ 2:23 2:23 1 Tim. 1:4, 7; 4:7; 6:4, 20

sanchi a mangrarayaw so kapayngay da a tawo, kan chapatak dabanchi a igpet inawan da do kalikāgom da. Maranggas sanchi, kan taywaranchi a ipsok daw aran āngo a maganay.

⁴ Manglilipot, kan madorsok sanchi, as kan taywara sanchi a matangsit. Maybibyay sabanchi a polos a magdaydayaw do Dyos, an dya maybibyay sa do kinaragsak lang.

⁵ Sindādayaw sa do Dyos, ki malawag a maboya do kabibyay da a abos sinpaspangan kapanganohed da, ta pinawadin daw kabileg no Dyos a mangbaliw so marahet a dadakay da.* Dawa, pachibawan mo sa.

⁶ Ta kadwan anchi dyira makasikap a somdep do bahabahay, as kan maychirichirin sanchi so maimās tan mapawnot da saw mababakes saw a masonong a maallilaw a monot do bayataw saw a inanawo da. Siraw nyaya a mababakes, ki masonong sa a maychawaw, ta sigod da pakadodokot karon gatos da, as kan naadipen sa do matatarek saw a marahet a kalikāgom.

⁷ As nāw da machinanawo do aran āngo a nanawo, ki nanaho dabaw oyod.

⁸ Siraw mangallilaw saw so komwan saya a mababakes, ki taywara dana marahet pangtoktwan da, kan taywara ipsok no Dyos bogos a kapanganohed da. Ta akmas nakapachikontra daw da Janes kan Jambres di Moyses,† komwan kapachikontra da do oyod a nanawo.

⁹ Ki aran komwan, manayon abaw nya pariparinen da, ta malawag anchi a maboya do tabo tawotawo a abaw arang da a akma sa Janes kan Jambres.

No Kapanawdyan Saya Bilin

¹⁰ Ki imom Timoteo, bisādo mo naw innanawo kwaw, kan naboya mo kabibyay ko. Chapatak mo panggep ko do byay ko kan kapanganohed kod Kristo. Chapatak mo paw maynamot do ānos kan kadaw ko dyirad tawotawo, kan iyaw kaibtor ko do lidyat.

¹¹ On, chapatak mo an maypāngo nakaidadanes kan nakalidyalityat ko, ta chapatak mo saw tabo napariparin dyaken do Antiokya, Ikonyo, kan Listra.‡ Aysa! Taywaraw nakaidadanes ko do dawri, ki si Āpo nangisalakān dyaken dyirad tabo!

¹² Ki maychatanyi akori a malidyatan? Ay engga! Ta aran sino a makey a maybibyay a madyosan a machasa di Kristo Jesus, ki maidadanes sanchi.§

¹³ Ki maypayparahet sanchiw marahet saya kan mangallilaw a tawotawo. Tongtongen danchiw mangallilaw a dyi da chapatak a aran sira, ki maal-allilaw dana sa sawen.

¹⁴ Ki imom Timoteo, nāw mo do kapanganohed mwaya a nananawo mo kan taywara chapatak mo a oyod, ta chapatak mo saw nangnanawowaya dyimo.

¹⁵ Ta yapo pad kadēkey mo,* natonngan mo naw Masantwan a Tolas a nakapawnot dyimo do kaisalakānan mo a maynamot do kapanganohed mod Kristo Jesus.

¹⁶ Ta tabo naitolas do Masantwan a Tolas, ki si Āpo Dyos mismo a akin aktokto. Masirbi a mangnanawo dyaten so oyod, kan chahoya kan

* **3:5 3:5** Roma 1:18-32; Tito 1:16 † **3:8 3:8** Sigon do istorya dan Jodyo, ki sa Janes kan Jambres, ki dadwa sa magmadmadyik do Egipto. Eks. 7:11, 22; 9:11 ‡ **3:11 3:11** Ara. 13:14-14:20 § **3:12 3:12** Mt. 5:10-12; Sant. 1:2-4; 1 Ped. 2:20-21 * **3:15 3:15** No dadakay dan Jodyo, ki tabo mahahakay a dadima danas tawen, ki maisiknan sa a mainanawo kan maipatobid kadwan saw a tolas do Linteng ni Moyses.

palintegen na yaten do tabo gatos kan riro ta. Pawnoten na pa yaten a maybibyay a malinteg kan madyosan do salapen no Dyos.

¹⁷ Tan komwan, aran sino a magsirbi do Dyos, apabaw pagkorāngan sirib na kan komplito dana nakasagāna a mamarin so aran āngo a kita no maganay a tarabako.

4

¹ Sichangori, ibilin ko dyimo do salapen Āpo Dyos kan si Kristo Jesos a mangokom anchi so tabo tawotawo a aran sibibyay pa sa do kapaybidi na mana nadiman dana sa. On, bilinen ko imo maynamot ta maybidinchi si Kristo Jesos a magāri.

² Sisasagāna ka pakono a mangikasaba so chirin Āpo Dyos dyirad tawotawo a aran chakey da mana chaskeh da adngeyen. Chahoya kan palintegen mo sa maynamot do gatogatos da, kan ahwahoken mo sa a mamarin so maganay, as kan siaānos ka pakono a mangnanawo dyira so chirin Āpo Dyos.

³ On, ta ito danaw chimpo a dya pangadngeyan kārwan a tawotawo so oyod. Maychakatekateh anchiw tadyinya daw a mangadngey so matatarek kan bayo saw a nanawo. As tan makanawob sa do kalikāgom daw, midibidi sa a maychichwas so aro saw a mangnanawo dyira so imāsen daw a adngeyen.

⁴ Masesengan dananchiw tadyinya da a mangadngey so oyod, basbāli a malyod sanchi* a mangadngey so pinakbokbod saya is-istoriya da.

⁵ Ki imom Timoteo, machita nāw mo a makaridam kan igpet mo inawan mo. Sisasagāna ka pakono a malidyatan a maynamot do katongtong mo a mangikasaba so Maganay a Dāmag. Imo a pachirawatan no Dyos, pirmi mo a parinen tabo a pagrebbengan mo a intalek na dyimo.

⁶ Amnan yaken, narapit danaw oras a kakma ko palek a mapado an myan binyay a maidāton do Dyos. No chakey ko a batahen, ki ito danaw kabitos no byay kod tanaya.

⁷ Intoroh ko naw tābo ayit ko do kapanganohed ko a akma ako so nachilombaw a pinilit naw inawan na a manghap so primyo na. Sichangori, narapit ko naw pandan nya lomba, kan nāw ko pa do kapanganohed di Kristo.

⁸ Dawa, sichangori, mangnanaya dana dyaken gon-gona a iyaw primyo a iyaw kinonokonaw no Dyos dyirad tabo saw a naybibyay a malinteg. On, itoroh narananchi dyaken Āpo Jeso-Kristo a malinteg a Okom do arawaw anchi a kapangokom na. Ki yaken abanchi, an dyi pa sira tabo madawaw kan siraw mangsahaw so kapaybidi na.

No Pakomosta Kan Bindisyon

⁹ Dawa, kabelan mo mangay dyaken, as kan maybabalay kaba ah.

¹⁰ Si Demas,[†] ki kinarwan na yaken kan nangay do Tesalonika, ta rakorakoh kakey na do bindisyon no byay na sichangori kan byay na a abos pandan. As si Cresente, ki nangay do Galasya, as si Tito do Dalmasya.

¹¹ Si Lokas danaw myan dyaken. Dawa, sibahen mos Markos[‡] kan hapen mo dya, ta masidongan na yaken do kapagsirbi ko di Āpo.

* **4:4 4:4** 1 Tim. 1:6; 6:20-21; 2 Tim. 2:18 † **4:10 4:10** Kol. 4:14; Pilm. 24 ‡ **4:11 4:11** Ara. 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Kol. 4:10; Pilm. 24

12 As si Tikiko, § ki komnaro dana, ta tinoboy kod Epeso.

13 Anchan mangay kamo, ki sibahen nyonchi a hapen layonaw a laylay ko a nabidin ko di Karpo do Troas. Asa pa, ahapen nyo saw libro ko saw, naten danaw natolasañaw a nahon a lalat.

14 Si Alehandro* a manyichipo, pinalalwan naw namarin dyaken so marahet. Ki bali, ta paydyirahen anchin no Dyos sigon do pinarin naw.†

15 As magannad ka dya, ta machidiman do inanawo taya.

16 Do damwaw a kayan kod pangokoman, ki aba polos nangsidadong dyaken a nangpaneknek so oyod. Taywaraw nakakaro da dyaken a katakatayisa. Mapakawan sa pakono no Dyos.

17 Ki aran komwan, rinarayayan yaken ni Apo. Pinatored na yaken tan abo polos intayo ko a nangikasaba so Maganayaya Damañag kan tan madngey dan tabo Dya-Jodyo. Do dawri, naisalakan ako do kadimanan ko a akmas yapwaw do dangoyaw no lion.‡

18 On, sigoradohen ko a isalakan nanchi yaken ni Apo a yapod tabo a marahet mandanchan hapen na yaken do pagaryan na do hanyit. Myan pakono dyaw dayaw a abos pandan. Amen.

No Kapanawdyan A Pakomosta

19 Ipakomosta monchi yaken da Prisila kan lakay na a si Akila kan siraw pamilyaw ni Onesiporo.

20 Nabidin si Erasto do Korinto, as tinokos kos Tropimo do Mileto, ta naganyit.§

21 Kalokalohen mo mangay sakbay no ammyan ah!

Komosta ka kono bata da Eubolo, Podente, Lino, Claudya, as kan siraw tabo kakakteh ta saw a manganohed dya.

22 Si Apo pakono myan a mangay-aywan dyimo kan manorotoroh dyimo so parabor na.

---

§ 4:12 4:12 Si Tikiko, ki iyaw nangyangay so nya tolas ni Pablo di Timoteo. Tinoboy ni Pablo si Titiko do Epeso a omtadi di Timoteo tan mangay si Timoteo do yanan Pablo do Roma. Epe. 6:25-14; Kol. 4:7-8; Tito 3:12 * 4:14 4:14 1 Tim. 1:20 † 4:14 4:14 Sal. 28:4; 62:12; Prob. 24:12; Roma 2:6 ‡ 4:17 4:17 Sal. 7:1-2; 22:21; 35:17 § 4:20 4:20 Ara. 19:22; 20:4; 21:29; Roma 16:23

No Tolas Ni Apostol Pablo Di Tito

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Nyaya tolas, ki intolas ni Pablo di Tito a asa Dya-Jodyo a nanganohed di Kristo a maynamot do nakananawo ni Pablo sya (1:4). Si Tito, ki taywara matalek kan asa magaget a kapayngay a maytarabako a somnidong di Pablo. Nachirayay si Tito da Pablo kan Bernabe do nakangay daw a nachimiting do Jerosalem (Gal. 2:1). Si Tito paw nangahwahok di Pablo do kayan naw do Masedonya (2 Kor. 7:5-7). Iya paw tinoboy ni Pablo do Korinto a mangornos so nakpeh daw a kwarta a para dyirad malidyatan saw a manganohed do Jerosalem (2 Kor. 8:6; 16-24).

Asa pa, nachangay si Tito di Pablo do asaw a poro a mayngaran so Kreta tan sidongan nas Pablo a mangikasaba daw so Maganay a Dāmag. Sinpangan na, tinokos ni Pablo si Tito do Kreta tan tongtongen naw mangnanawo dyirad manganohed saw daw. Do tolasaya ni Pablo di Tito, ki inbilin ni Pablo dya a payiten naw iglisyaw kan mangitongdo so panglakayen da do kāda kakpekpehan dan manganohed tan sira danaw somidong a mangnanawo (1:5). Ta do dawri a chimpō, aro saw manganohed do porwaya a Kreta, ki napaychawaw sa, ta minonot sa do dyido saw a nanawo dan mabayataw saw a mamaistro (1:10-11).

Siraw tawotawo saw do Kreta, ki naywam sa do marahet saya a dadakay a kapaybayataw, kapachikamalala, kan kasadot (1:12). Aran batahen da a nanganohed sa, abaw maipaboya da a maganay a kaparin da (1:16), basbāli a tinolad daw sigod a marahet a dadakay da a taga Kreta. Dawa, naytolas si Pablo di Tito tan ipakatoneng na dyaw maganay saya kaparin na tan kostohen naw problima saya daw.

Do irahem no nyaya tolas, ariw tatdo a masisita a chakey na ibahey ni Pablo di Tito. No nanoma, ki ipanakem ni Pablo di Tito no maganay saya dadakay an myan makey a mayparin a asa panglakayen. No chadadwa na, ki ibahey na maynamot do kosto a kainanawo siras manganohed saw a mangalkem, babbaket, babbaro, kan adipen saw. No kapanawdyan, ki ilawlawag na an maypāngo a maybibyay manganohed saw so madyosan a dadakay.

Intolas ni Pablo nyaya tolas do tawen A.D. 65 mana 65 a katawen katayoka no nakaiyanak ni Āpo Jesus.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-4

Siraw Mangaywanaw So Tawotawo No Dyos 1:5-16

No Maganay Saw A Nanawo Dyirad Matatarek A Gropo 2:1-15

No Kosto A Dadakay A Onotan Dan Manganohed 3:1-11

No Kapanawdyan Na 3:12-15

No Tolas Ni Apostol Pablo Di Tito

Pakatoneng

¹⁻⁴ [4] Dyimom Tito a ibidang ko a oyod a anak [kod kapanganohed taya di Āpo Jesus:

Maitoroh pakono dyimo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapod Āpo Dyos a Āmang ta kan si Kristo Jesus a Mangisalikan ta.

[1] Nyaya tolas, ki yapo dyaken a si Pablo a asa adipen no Dyos kan asa a apostol ni Kristo Jesus. Tinoboy na yaken a mangpayit so kapanganohed dan pinidyaw ni Apo Dyos kan mangipakatoneng dyira so oyod a nanawo a maynamot di Apo Dyos tan mayhibyay sa do madyosan a kabibyay. [2] Parinen ko nyaya tan myan hahawen da a byay da a abos pandan. On, si Apo Dyos a polos a dya maybayataw,* ki inkari na dyaten nyaya a byay sakbay no nakaparswa no lobongaya. [3] Ki do inkeddeng naw a chimpo, inpakatoneng naw nyaya a kari na a maynamot do abos pandan a byay do Maganayaya a Dāmag a intalek na dyaken. Dawa, inanawo ko nya a maynamot ta si Apo Dyos a Mangisalakan taw nangbilin dyaken.

No Paglintegān Dan Mangipangolo Do Iglisya

(1 Tim. 3:1-16; 5:17-25; 1 Ped. 5:1-4)

⁵ Nyaw nakayapwan na a binidin koymo, mo Tito, do Kreta tan ornosen mo saw machita paw a maornos. Annadan mo kaipatongpal mo so inbilin kwaw dyimo a manongdo ka so panglakayen sa do kāda kakpekpehan no manganohed do kāda syodad da.

⁶ Iyaw naitongdwaw a panglakayen, ki machita abo pamagatosan da sya do kabibyay na. Machita a asa lang kabahay na, as siraw anak naw, ki machita a manganohed sa. On, machita a abo pakasaritaan da a maynamot do sobra a kapagragragsak kan kabon dāyaw da dyirad inyapwan da.

⁷ Ta no paynamotan na a abo pakono pamagatosan da sya, ki iyaw katalek ni Apo Dyos a mangaywan so iglisya. Machita dyi na ipapilit chakey na mana masonong a makasoli. On, masisita a dya maybobok, maranggas, kan mayagom so kwarta,

⁸ basbali a machita managpadagos kan madaw do maganay. Machita masingpet, malinteg, mangbigbig so Dyos, kan machita mapagpet naw inawan na.

⁹ Machita a nāw na kaiigpeten kapanganohed na sigon do inanawo taw, ta oyod nawri kan maparin a talken aran sino. On, machita a mayit kapanganohed na tan maparin na bagbagaan saw manganohed kan tan maipaboya na dyirad machikontraw iyaw kakostwaw no inanawo naw.

Siraw Mangnanawowaw So Bayataw

(2 Kor. 11:13-15; 1 Tim. 4:1-5; 2 Tim. 3:1-17)

¹⁰ Tongdohen mo saw panglakayen saw a akma syay, ta aro saw somokir so oyod a nanawo sichangori a tod a maychirichirin so abos sinpaspangan kan mangallilaw sas tawotawo. On, aro saw komwan, naten dana dyirad Jodyo saw a bata da a manganohed sa, ki ipapati da paw kapagkogitaw sigon do dadakayaw no Jodyo.

¹¹ Machita a mangnanawo kas oyod tan pabhesen mo sa, ta inadodog dāyaw kapanganohed dan aro a tawotawo a maynamot do marahetaya a inanawo da. On, asa abaya lang, an dya golpi sa pamilyaw nangtadyichokod so kapanganohed da a maynamot do nanawo saya a dya rombeng a mainanawo. Aysa! No panggep daya mangnanawo so nyaya, ki panghapan dayas kinabakngang da. Ay samna!

¹² Ta chiban mo! Myan paw asa dyirad mismwaw a propita da do Kretaw nangibahey so nya a kāna, “Siraw Kretanaya, ki pirmi sa maybayataw. Akma saw maranggas a binyay, kan masadot sa. Nawri lang chalacam daw kabsoy das bodek da.”

* 1:1-4 1:1-4 2 Tim. 2:13; Heb. 6:18

¹³ Ki oyodayaw. Dawa, paydabdab mo sa tan mapaysonong mo sa. Tan komwan, ki maypaypaganay kapanganohed da di Āpo Jesus.

¹⁴ Ibilin mo pa dyira a dyi sa monot do pinakbokbod saya a istorya dan Jodyo kan siraw bilinaw a pinarin tawo.[†] Ta siraw minonotaya do nyaya, ki nachisyay dana sa do oyod a nanawo.

¹⁵ Ki iyaw tawowaw a madalos so pangtoktwan, ki madalos dyaw tabo aran āngo a mākan. Ki iyaw tawowaw a napno danas gatos do pangtoktwan na kan manganohed aba do oyod, ki aba polos iyaw madalos dya. Mapaytarek nabaw maganay kan marahet, ta sigod a malapos pangtoktwan kan konsyinsa na.

¹⁶ Ta siraw komwanaw so aktokto, aran batahen da a manganohed sa do Dyos, ki maboya dyirad kaparin daw a dyi da chapatak. Do salapen ni Āpo Dyos, ki maibidang sa a makabābaba. Manganohed saba do Dyos, as kan maparin daba polos mamarin so maganay.

2

No Maganay A Nanawo

¹ Ki imom Tito, nāw mwa inanawo dyira a monot sa do kostwaw a rarahan a machitonos do oyod a nanawo.

² Ahwahoken mo saw mangalkemaw a taykalo saba do aran āngo a kalikāgom. Machita a maikari sa a dayāwen tawotawo, kan matengel daw inawan da. Bagbagaan mo pa sa a dyi da abdidisen kasingpet da do kabibyay da, basbāli pakono a mayit kan kosto kapanganohed, adaw, kan kapagānos da.

³ Komwan paw babbaket saw. Nanawhen mo sa a maybibyay sa pakono a madyosan a maitonos do chakeyaw no Dyos. Machita a dyi sa maparaherahet, kan dyi sa pakono a maybobok, basbāli a no inanawo da pakono, ki maynana maganay.

⁴ Ta an komwan, maparin da sa pawnoten ādi da saw a mababakes a madaw do kabahay da kan anak da.

⁵ Asa pa, bagbagaan da pakono sa a pagpeten daw inawan da, kan madalos pangtoktwan da. Parinen da pakono rebbeng da do bahay da, kan nāw da a masingpet, kan paitorayan sad lakay da. On, parinen da pakono komwan tan abo maychirin so maikontra do chirinaw ni Āpo Dyos.

⁶ Kaganayen mo pa sa bagbagaan babbaro saw a nāw da kaigpeten inawan da.

⁷ As imom Tito, ipaboya mo kasingpet mo do tabo parinen mo tan imo pakaboyan da so maganay a kaparin. Do kapangnanawo mo, ipaboya mo kadalos no panggep mo kan kanyib mo do inanawo mo.

⁸ Do tabo a inanawo mo, ki kaannadan mo a maganay tan kosto kan tan dyi da pachimadekeyan. Ta an komwan, masnekan saw mangipsokaya dyaten maynamot do kabon machichwasan da a paynamotan da mangpilaw dyaten.

⁹ Bagbagaan mo saw adipen a mapaitoray sa dyirad āmo da saw do tabo kaparin da, kan itoroh da dyiraw makahwahokaw a kapagsirbi, as kan machita padisnahan daw chirin dan āmo da saw.

¹⁰ Dyi da sa pakono a takawan, basbāli a ipaboya da pakono a mapagtalkan sa a pirmi do tabo a kaparin da.* Ta an komwan, no inanawo

[†] **1:14 1:14** Siraw bilin saya a pinarin tawo, ki maynamot do kanen. Sigon do kapanganohed da, ki naibidang ka na a malapos an kanen mo kadwan saw a mākan. Mk. 7:14-19; Ara. 10:9-15; Kol.

2:20-22 * **2:10 2:10** Mt. 24:45-51; Lk. 12:42-48; 19:17; Epe. 6:5-9; 1 Tim. 6:1-2

taya a maynamot do chirin ni Āpo Dyos a Mangisalakan ta, ki maidayaw anchi.

¹¹ Ta napaboyaw parabor no Dyos tan maisalakan tabo tawotawo.

¹² Maynamot do dyaya a parabor na, ki nanawhen na yaten a tomadyichokod do tabo a marahet kan tabo nainlobonganaw a kalikāgom. Ta an komwan, do kayan ta paya do hapotaya no tanaya, ki nāw ta maigpet inawan ta kan maybibyay ta a malinteg kan madyosan do kararaw.

¹³ Parinen ta saw nyaya do kananaya taya so kasoyosoyotan a araw a nāw ta na hahawen. Ta no hahawen taya,[†] ki iyaw arawaw a kaipaboya no makaskasdaaw a gloria no manakabalin a Dyos ta a si Jeso-Kristo a Mangisalakan ta.

¹⁴ Ta iya, ki intoroh naw inawan na a nadiman dyaten tan paditchanen na yaten do panakabalin no tabo a kitan marahet. Ta an komwan, payparinen na yaten a masantwan kan madalos a tawotawo a dyira na a mapasnek a mamarin so maganay.

¹⁵ Inanawo mo saw nyaya, kan bagbagaan mo saw tawotawowaw a omparin sira, as kan talinngen mo saw myan paw so paydyidwan, ta ari dyimo kalintegan a mapaydabdab sira. Ipalōbos mwabaw aran sino a machimadekey dyimo.

3

¹ Ipanakem mo dyirad manganohed saw daw a paitorayan sa pakono do gobyirno kan aran sino a magtoray dyira. Machita a managtongpal sa, as sisasagāna sa a mamarin so maganay.

² Machita dyi sa maparaherahet dyirad aran sino, kan maybibyay sa a abo kapaydidiman. As no machita parinen da, ki masingpet, mapakombaba, kan maanyib dyirad tabo tawotawo.

³ Ta iktokto mo a aran yaten a manganohed sichangori, ki do nakarahan, abaw arang ta a machinanawo do oyod. Oyod a masokir ta, as naallilaw ta pa, as kan inadipen na yaten no matatarek a kinaderrep kan kalikāgom no inawan. On, ta do nakarahan, naybibyay ta a nāw ta nangtokto so makapaynyin dyirad kapayngay ta a tawo, kan napno ta pa do āpal. Inipsok da yaten tawotawo, as kan inipsok ta sa.

⁴ Ki aran komwan, inpaboya ni Āpo Dyos a Mangisalakan ta iyaw kāsi kan kadaw na dyaten do nakaisalakanaw dyaten.

⁵ On, insalākan na yaten, ki maynamot aba do maganay a pinarin ta, an dya maynamot do kāsi na dyaten. Insalākan na yaten do nakaitoroh naw dyaten so Ispirito Santo a mangdalos kan mangpabayo so aktokto ta tan myan danaw bayo a byay ta a sidadalos do salapen no Dyos.

⁶ On, oyod a somawasaway intoroh ni Āpo Dyos dyaten a iyaw Ispirito Santo na, as kan iyaw naynamotan na intoroh na dyaten, ki maynamot lang di Jeso-Kristo a Mangisalakan ta.

⁷ On, maynamot do parabor no Dyos, mapalinteg ta do salapen na, as kan machiyengay ta di Kristo a natorohan so byay a abos pandan a iyaw hahawen taya.

⁸ Siraw nyaya a inbahey ko dyimo sichangori, ki oyod kan taywara sa mapagtalkan. Dawa, chakey ko a ipasnek mo kainanawo mo sya a abaw kapagdwadwa mo tan siraw manganohedaw di Āpo Dyos, ki maypayngay paw kapamarin das maganay.

On, siraw nanawo saya, ki oyod a maganay, kan masirbi a tabo nyaya dyirad tawotawo.

[†] 2:13 2:13 1 Tim. 1:1; Gal. 5:5; Kol. 1:27; 1 Tes. 5:8; Heb. 6:19; 11:1

⁹ Ki imom Tito, tadyichokodan mo saw abwaya so sirbi a kapaysin-aatbay kan siraw manaro saw a listaan da no kapoonan da saw a naysintatawidan da.* Karwan mo saw kapagosopyat, as kan kapaydidimanaw a maynamot do linteg dan Jodyo. Abaw sirbi dan nyaya, kan abaw maitoroh da.

¹⁰ An myan tawo a mapaysisyay siras manganohedaw a maynamot do kainanawo nas matarek, machita torohan mo nya so asa mana dadwa balakad. Do katayokaw no nawri, as alit na dya nagbabawi, machisyay kamo dya, as kan ibidang nyo paba rarayay nyo.

¹¹ Ta no tawo a mamarin so komwan, ki masigorādo a tomnadyichokod dana do oyod a nanawo, as kan napatakan mo a maygaygatos nawri. On, aran iya a mismo, ki nadlaw na do mismo na aktokto a iyaw pariparinen naw, ki marahet.

No Kapanawdyan A Pakomosta

¹² Katayokan kaitoboy kwaya si Artemas mana si Tikiko dyimo, ki parinen mo mandad maparin mo a mangay a machibayat dyaken do syodadaw a Nikopolis maynamot ta naktokto ko a pahabasen iyaw chimpwayan ammyan daw.

¹³ As si Senas a iyaw abogadwaw kan si Apolos, ki ipasnek mo kapachisidong mo dyira tan myan dyira tabo machita da do kapagbyahi da.

¹⁴ Nanawhen mo sa maganay rarayay ta saw daw a manganohed tan nāw da mamarin so maganay kan nāw da makasidong dyirad makachitaw. Tan komwan, ki maybibyay sa a managsirbi, as kan mayarig sa do kayowaw a maganay a may-asi.

¹⁵ Ay on, komosta ka kono a bata da tabo no rarayay kwaya dya. Pachipakomosta mo saw rarayay ta saw do kapanganohed a madaw dyamen.

Si Āpo Dyos pakono manoroh dyinyo a tabo so parabor na.

---

* 3:9 3:9 1 Tim. 1:4; 2 Tim. 2:23

No Tolas Ni Apostol Pablo Di Pilemon

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Si Pilemon, ki asa mabaknang a tawo a minyan do syodad a Kolosas. Iya, ki asa nanganohed di Jesus. Iya paw no akin adipen di Onesimo a nayyayo do bahay na a maynamot do nakaoma na do nakaadipen na.

Nayyayo si Onesimo do mateng a yanan, kan nakarapit do Roma. Dawri, maynamot do naikeddeng a plano ni Āpo Dyos, nadongso na si Pablo do bahodan. Do nakadngey nas innanawowaw ni Pablo a maynamot di Kristo, ki nanganohed kan nayparin a mapateg a kasidong ni Pablo.

Maynamot ta komwan, naktokto ni Pablo a machita na paybidihen si Onesimo do āmo naw a si Pilemon a nayayowan na. Dawa, iyaw nyaya tolas na di Pilemon a sit na do Kolosas, ki nangdaw so kapamakawan na di Onesimo a pinaybidi ni Pablo. Kan no hahawen ni Pablo, ki rawaten aba ni Pilemon a napakawan a adipen lang an dya asa dana kakteh a manganohed di Kristo.

No tawen a nakaitolas ni Pablo so nyaya tolas, ki do A.D. 61 mana 61 a katawen katayoka no nakaiyanak ni Āpo Jesus.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1-3

No Kapamadayaw Di Pilemon 4-7

No Kapangdakdaw A Para Di Onesimo 8-22

No Kapanawdyan Na 23-25

No Tolas Ni Apostol Pablo Di Pilemon

¹ Nyaya tolas namen, ki mangay dyimo mo Pilemon a mapateg a sit di Kristo Jesus. Yaken si Pablo a asa nabahod a maynamot do kapagsirbi ko di Kristo Jesus, kan iyaw rarayay ko dya, ki si Timoteo a kakteh ta do kapanganohed.

² On, naytolas kami dyinyo mo Pilemon kan di Arpya* a mabakes a kakteh namen do kapanganohed kan di Arkipo† a rarayay namen a soldado ni Kristo, as kan tabo manganohed saw di Kristo a makpekpeh do bahay‡ nyowaw daw.

³ Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto nyo a yapod Āpo Dyos a Āmang ta kan yapod Āpo Jeso-Kristo.

No Kapagyaman Ni Pablo A Maynamot Di Pilemon

⁴ Kakteh ko, pirmi ako a magyaman di Āpo Dyos a maynamot dyimo do kāda kapaydasal ko,

⁵ ta nadngey ko iyaw maynamot do kayit no kapanganohed mo di Āpo Jesus kan rakoh a adaw mo dirad tabo siraw tawotawowaw a manganohed.

⁶ On, paydaydasal ko tan do kayan mo a machisarsarita a maynamot do kapanganohed mo, ki maypaypangay paw kapakaawat mo do tabo

* **1:2 2** No myan do aktokto dan kadwan, ki si Arpya, ki baket ni Pilemon. † **1:2 2** Si Arkipo, ki iyaw pangolo dan manganohedaw a makpekpeh do bahayaw ni Pilemon (Kol. 4:17). Siraw kadwan, ki bata da a si Arkipo, ki anak da Pilemon kan Arpya. ‡ **1:2 2** Do dawri a chimpo, ki abaw kapilya da no manganohed. As dawa, nakpekpeh sa do asa bahay no manganohed.

pamindisyonaya a yapod Āpo Dyos a myan dyaten a maynamot do kapachichasa ta di Kristo.

⁷ Magyaman ako pa di Āpo Dyos a maynamot do adaw mo dyirad tawotawowaw a manganohed di Jesus. On, rakoh iyaw soyot ko, kan mahwahok ako na a maynamot dyimo, ta pinasalon-at mo iyaw aktokto dan manganohedaw a maynamot do adaw mo.

No Kapangdakdaw Ni Pablo Maynamot Di Onesimo

⁸ Dawa, myan chakey ko a akdawen dyimo. Ta aran myan dyaken toray a yapod Kristo a mangbilin dyimo tan parinen mo no maganay, ki alit na, parinen kwabaw nawri.

⁹ On, chakakey ko manahes dyimo maynamot do adaw. Parinen ko nyaya a aran yaken si Pablo a malkem dana, kan sichangori, myan ako na do bahodanaya a maynamot di Kristo a pagsirbyan ko.

¹⁰ Dawa, mangdakdaw ako dyimo a ipaboya mo kāsī mo di Onesimo[§] a nayparin a anak ko do kapanganohed di Kristo do kayan naw dyaken do nakabahodan kwaya.

¹¹ Rawaten ko a do kachwaw, ki akmay abo maisidong na dyimo. Ki sichangori, rakoh danaw sirbi na dyaten a dadwa.

¹² Sichangori, maynamot di Onesimo a oltimo kos chadaw, ki paybidihen ko na dyimo.

¹³ On, paybidihen ko a aran chaskeskeh ko, ta chakakey ko a bidinen do dya a machasa pa dyaken do kayan kwaya do bahodanaya a maynamot do kapangasaba ko so Maganay a Dāmag tan iyaw akmaw pinakainawan mo a somidong dyaken.

¹⁴ Ki aran komwan, nangtokto ako a maganaganay pa an paybidihen ko. Ta chakwan ko an nāw na dyaken, ki ari ko pad rinawat palobos mo a āmo na. Asa pa, chakey kwabaymo a piliten. Imo daw mangtokto an maypāngo kasidong mo dyaken.

¹⁵ Sigoro, nawriw kinarwan na paw dyimo so dekey a chimpo tan anchan maybidi dyimo, ki magnanayon dana.

¹⁶ Sichangori, iktokto mo paba a iya, ki asa adipen an dya mapatpateg pa a adayo. Ta maynamot do kapanganohed na, ki nayparin dana asa makadadaw a kakteh ta, naten dana dyaken. On, ta aran imo, rakoh pakono iyaw kadaw mo dya a maynamot ta kasidong mwaba lang do inawan an dya kakteh mo pad kapanganohed ta di Āpo Jesus.

¹⁷ Dawa, an ibidang mo yaken a rarayam mo do kapanganohed ta, ki rawaten mo a akmas karawat mwaya dyaken.

¹⁸ An myan gatos mana otang na dyimo, ki yaken anchiw singiren mo.

¹⁹ Yaken si Pablo a naytolas so nyaya, kan ipirma kod mismo a kakamay ko tan myan sistigo mo a tongpalen ko kari ko a magbayad akonchi do tabo otang na dyimo. Ki aran komwan, machita paba ngata a ipanakem ko dyimo a otang mo dyaken kapanganohed mo kan abos pandan a byay mo.

²⁰ Dawa, kakteh ko, padayawan mo paw nya akdaw ko dyimo a maynamot do kapanganohed taya di Āpo Jesus. On, torohan mo pakono yaken so kasoyot kan kaydamnayan aktokto a maynamot ta oyod a maykakteh ta di Kristo.

²¹ Maynamot do kapagtalek ko dyimo, naitolas ko nyaya dyimo. Ta chapatak ko a tongpalen monchiw inbahey kwaya dyimo, kan chapatak ko pa a arwaro panchiw parinen mo kan inakdaw kwaya dyimo.

[§] 1:10 10 No chakey na batahen no ngaranaya Onesimo, ki “magsirbi.”

²² Ay on sawen, maparin abawri a isagānaan mo yaken so kwarto ko a yanan ko? Ta rakoh hahawen ko a atbayen ni Āpo Dyos kapaydasal nyo, as kan wayawayaan da yaken a magsaróngkar dyinyo daw do Kolosas.

No Kapanawdyan Na

²³ Si Epapras iyaw kapayngay ko a nabahod a maynamot di Jeso-Kristo, ki pakomostaan naynyo.

²⁴ Mapakomosta pa saw rarayay kwaya a maytarabako a sa Markos, Aristarko,* Demas,† kan Lokas.

²⁵ Myan pakono dyinyo parabor ni Āpo Jeso-Kristo.

---

* 1:24 24 Ara. 19:29; 20:4; 27:2; Kol. 4:10   † 1:24 24 Kol. 4:14; 2 Tim. 4:10

No Tolas A Naitoroh Dyirad Hebreo

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Nyaya tolas, ki abaw inbahey na an sino akin tolas. Ki no naytolasan na, ki asa gropo no Jodyo mana Hebreo (Eks. 2:11; 3:18) a nahay dana nanganohed di Jesus. Ki aran komwan, siraw nya saya Hebreo, ki chakey da tadyichokodan kapanganohed da kan maybidi do sigod a kapanganohed dan Jodyo a maynamot do kapaypangay no lidyat a madididiw da. Dawa, no paynamotan no nangitolasaw, ki yokayen na sa a maynamot do kaipanakem na dyira so maynamot do kabileg kan katoray ni Jesus.

Myan tatdo a ibahey no naytolasaya a maynamot di Jesus. Si Jesus, ki iyaw abos pandan a Anak no Dyos. Maynamot ta komwan, matortoray si Jesus kan siraw propita do kaychowa kan siraw anghilis kan aran si Moyses. No chadadwa a ibahey na, ki si Jesus, ki iya danaw abos pandan a Katotohosan a Padi ta a pinakainawan no tawotawo no Dyos, ta mapatpateg pinarin naw kan siraw papadi saw a Jodyo. No chatatdo na, ki si Jesus mangyangay dyaten so bayo a tolag a maynamot do nakadiman na do kros. Iyaw adan a tolag, ki akmay anyino lang no bayowaw a tolag. Ta iyaw nanomaw, ki pirmi a machitaw daton a raya no binyay tan mapakawan tawotawo do gatogatos da. Ki do bayo a tolag, ki naypisa lang, ta indaton ni Jesus mismo a byay na tan aran sino a manganohed dya, ki maisalakan kan mapalinteg do salapen no Dyos.

Ipanakem pa dyira no nangitolasaw iyaw kayit no kapanganohed dan kapoonan da saw do kapagtalek da do Dyos a aran nalidyatan sa. No hahawen na, ki toladen da sa. Kapanawdyan na, ahwahoken na sa a nāw da mangtokto a maynamot di Jesus kan anōsan daw aran āngo a lidyat tan dyi sa machibawa do Dyos, basbāli a maybibiyay sa a monot do chakey no Dyos.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng: Si Jesus Anak No Dyos 1:1-3

Matortoray Si Jesus Kan Siraw Anghilis 1:4-2:18

Matortoray Si Jesus Kan Moyses 3:1-4:13

Si Kristo, Ki Katotohosan A Padi 4:14-7:28

Maganaganay Bayo A Tolag Kan Adanaw 8:1-9:28

Maganaganay Dāton Ni Jesus Kan Siraw Papadi 10:1-31

No Kasisita No Kapanganohed 11:1-12:25

No Kapanawdyan Na 13:1-25

No Tolas A Naitoroh Dyirad Hebreo

Si Jesus Mangipakatoneng So Dyos

¹ Do kaychowa, pinaychirin sa ni Āpo Dyos propita na saw a pinakainawan na dyirad kapoonan ta saw a Hebreo a sigon do nakapan-gosar na so aro a matatarek a pangipakatonngan nas chakey na.*

² Ki sichangori, do manawdyi saya a araw,† inpaipakatoneng no Dyos dyaten iyaw chirin na a maynamot do Anak naya a si Jeso-Kristo. Iyaw nyaya a Anak na, ki inpaparswa ni Āpo Dyos dyaw tabo a myan do hanyit

* 1:1 1:1 Deot. 18:18-22 † 1:2 1:2 Ara. 2:17-21; 1 Ped. 1:20; 2 Ped. 3:3; Jod. 18

kan tana, as kan iya paw pinidi ni Āpo Dyos a mangrawat so tabo tan dyira narana tabo naparswa.

³ Iyaw Anakayaw pakaboyan so sedang no makaskasdaawaya a bileg no Dyos. Iyaw oyod a pakaboyan so mismo a kadyos na. Iyaw Anakayaw mangitoray so tabo a naparswa a maynamot do mabilegaya a chirin na. As do nakapamarin naw so pakapakawanan tawotawo do gatogatos da, ki naybidi do hanyit a naydisna do mangketaw do kawanan no Manakabalin a Dyos, kan dawriw yanan na a mangitoray.

Matortoray Anak Kan Siraw Anghilis

⁴ Dawa, pinayparin no Dyos Anak naya a adayo a matortoray kan siraw anghilis saw. Masaw iyaw āwag naw a intawag ni Āpo Dyos dya, ki masmadaydayaw a adayo kan āwag daw.

⁵ Ta aba polos dyirad anghilis saw nangibaheyan no Dyos so akmas binata naw do Anak naya a naitolas do Masantwan a Tolas a,

“Imo, ki Anak ko, as sichangori, ipaboya ko a yaken, Āmang mo.”

Myan paw naitolas a chirin no Dyos a kāna,

“Yaken Āmang mo, kan imo Anak ko.”[‡]

Ki aba polos binata na komwan dyirad anghilis na saw.

⁶ Binata pa no Dyos do kakalo naw a manoboy so Anak naya do lobongaya,

“Machita magdayaw sa dya tabo anghilis no Dyos.”[§]

⁷ Ki an maynamot dyirad anghilis saya, ki nyaw binata no Dyos do Masantwan a Tolas a,

“An chakey na, ki mapayparin na a salawsaw* no anghilis saw, as kan mapayparin na sa akmay apoy tobotoboyen na saw.”

⁸ Ki an maynamot do Anak naya, ki nyaw binata no Dyos a kāna,

“Imo, ki Dyos, as kan nāw mo na a magtoray a abos pandan, as kan nāw na malinteg no kapagtoray mo.

⁹ Chinadaw mo malinteg, as inipsok mo marahet. As dawa, nyaw paynamotan na a yaken a Dyos mo, ki taywara pinasoyot koymo do arwaro a dāyaw a intoroh ko dyimo kan siraw rarayay mo saya.”[†]

¹⁰ Myan paw matarek a naitolas do Masantwan a Tolas a maynamot do dya Anak a kāna,

“Do nanman pan araw, ki imom Āpo, namarswa so tanaya kan tabo a myan do hanyit.

¹¹ Ki tabo saw nyaya, ki mabo sanchi, kan omadan sanchi a akmay laylay. Ki imo, ki nāw monchi a abos pandan.

¹² On, iyaw hanyit kan tana, ki makomelkomel sanchi, as mapawakdit sanchi. Ki imo, polos a dyi ka mabdibdis kan lomakay kaba.”[‡]

¹³ Ki siraw anghilis saw, aba polos binata no Dyos dyira a akmas binata naw do Anak naya a akmas nya, “Maydisna ka do kawanan kwaya a mandan kaābak ko siras kabosor mo saya, kan ipapitapita ko sa do kokod mwaya.”[§]

[‡] **1:5 1:5** Sal. 2:7; 2 Sam. 7:12-14; Ara. 13:33; 1 Kron. 17:11-15; 2 Kor. 6:18   **§ 1:6 1:6** Myan naitolas do Adan a Tolag a matortoray matoneng a anak kan siraw aadi da saw. Gen. 25:5-6; 27:35-36. Maynamot di Jesus, ki iya danaw no ākang ta a manganohed. Kol. 1:16-17; Roma 8:29

* **1:7 1:7** Do chirin Hebreo, asa lang chirin da do “salawsaw” kan “ispirito.” Sal. 104:4   † **1:9 1:9** Sal. 45:6-7   ‡ **1:12 1:12** Sal. 102:25-27; Pal. 20:11   § **1:13 1:13** Sal. 110:1; Mt. 22:44; Ara. 2:35; Heb. 10:13

14 An komwan, sino sad Āpo Dyos anghilis saya? Siraw nya anghilis, ki kasidong sa tabo no Dyos. Ispirito sa a tobotoboyen Āpo Dyos a somidosidong dyirad tawotawo saw a mangrawat anchi so kaisalakan.

2

Iyaw Makaskasdaaw A Kaisalakānan

1 As dawa, masisita a nāw ta na imoha do aktokto ta iyaw nadngey ta saya a nanawo a maynamot di Jesus tan dyi ta maiwawa.

2 Ta oyod kan matadyan aba iyaw linteg no Dyos a iyaw inbilin naw dyirad anghilis na saw a inpakatoneng da dyirad kapoonan ta saw,* as kan iyaw tawowaw a dya nagtongpal do dawri a linteg, ki nadosa sigon do gatos na. Oyod abawri?

3 An komwan aket, maypāngo paronchiw kapakaditchan ta, an dyi ta ikaskaso nyaya a makaskasdaaw a kaisalakānan a yapod Kristo? Polos! Ta mismo a si Āpo Jesus nanma a nangipakatoneng so nyaya a kaisalakānan, as kan siraw nakadngeyaw syaw, mismo a nangipakatoneng dyaten so kaoyod na.

4 On, pinarapa pa no Dyos pamaneknek na do nakaipaboya naya so makaskasdaaw saya a pakaboyan kan matarek saya a milagro a inpaparin na dyirad mangaskasabaw so Maganayaya a Dāmag. Inbōnong na pa saw sāgotaw no Ispirito Santo a akmas chakey naw a maparin.

Si Jesus Nayparin A Tawo A Mangisalakan

5 Akmas nabata namen dana dyinyo a anchan pabayowen naw lobongaya, ki itoroh abanchin Āpo Dyos kalintegan dan anghilis saw a mangitoray, an dya tawotawo.

6 Ta myan naitolas do Masantwan a Tolas a binata ni Āpo Dyos a kāna, “Āngo lang, mo Āpo, tawo? Āngo ta pirmi mo a manakem, kan āngo lang anak no tawo? Āngo ta pakariribokan mo?”

7 Pinarswa mo tawotawo a tod a mahbohbo kan siraw anghilis saw do manyid a chimpo, ki itan-ok mo kan torohan mo sanchis dāyaw da,

8 as kan pagtorayen mo pa sanchi do tabo.”†

Ki no chakey na batahen a pagtorayen na sanchiw tawotawo do tabo, ki abaw naparswa a matortoray pa kan tawo. Ki aran komwan, chapatak ta na a sichangori, ki ari pad natongpal kapangitoray no tawotawo.

9 Ki alit na maboya ta a natongpal chirin no Dyos di Jesus. Ta do dēkey lang a chimpo, pinayparin ni Āpo Dyos si Jesus a tod a mahbohbo kan siraw anghilis, tan maynamot do rakohaw a parabor no Dyos dyirad tabo no tawotawo, ki napadasan naw kadiman a nangrawat so kapagdosa dan tabo tawotawo a maynamot do gatos da. Ki maynamot do nyaya a nakalala a napadasan na, ki sichangori chapatak ta a kinoronaan no Dyos so kinatan-ok kan dāyaw.

10 Ta kosto pinarin Āpo Dyos a iyaw namarswa kan mangaywan so tabo do nakaipalobos naya si Jesus a nangdidiw so lidyat. Ta an komwan, natongpal danaw plano naw. Ta maynamot do pinarin Jesus, aro dana tawotawo mayparin a anak no Dyos, kan mairaman dana sa do tan-ok kan dāyaw na. Maynamot ta abaw pagkorāngan na, si Jesus danaw mapawnot so tawotawo do kaisalakānan da.

* 2:2 2:2 Deot. 33:2; Ara. 7:38, 53; Gal. 3:19 † 2:8 2:8 Sal. 8:4-6; Gen. 1:26-28; 1 Kor. 6:2-3; Pal. 22:3-5

11 Dalosan na saw tawotawo do gatogatos da. Sichangori, siraw nadalosan kan iyaw nangdalosaw, ki asa danaw Āmang da. As dawa, masnek abas Jesos a manawag dyira so kakteh.

12 Ta binata na di Āpo Dyos a naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Ipakatoneng konchimo, mo Āpo Dyos, dyirad kakakteh ko saw. Do tabo a psychichipehan, ki idaydayaw konchimo.”[‡]

13 Binata na pa, “Si Āpo danaw pagtalkan ko.” Myan paw binata na a, “Ari ako dya kan siraw tawotawo saya a intalek ni Āpo Dyos dyaken. An maynamot dyira, ki nayparin sa a akmay anak ko.”[§]

14 On, siraw nya anak a intoroh ni Āpo Dyos dya, ki tawotawo sa a myan so asi kan raya, as kan masyrto sa a madiman. Dawa, nayparin si Jesos a akma dyira a myan so inawan tan myan paynamotan na madiman. Pinarin naw nyaya, tan maynamot do kadiman na, ki inabo naw toray ni Satanas a myan so panakabalin do kadiman.*

15 Maynamot do dawri, ki mapalobosan saw tabo tawotawo a nagpaadipen dana a maynamot do kāmo da a madiman. Ta do tabo a kabyay no tawotawo, ki chamo daw kadiman.

16 Ta mapatak a maboya a sirabaw anghilis sidongan na, an dya siraw tawotawo saw a manganohed dya a akmas kapanganohed ni Abraham.[†]

17 As dawa, nyayaw naynamotan na a nachiyengay dyaten a naibidang a kakakteh na. Tan komwan, ki mayparin a māsisyen kan matalek a katotohosan a padi ta do kapagsirbi na do Dyos. Iya danaw mangibabaet so tawo do Dyos tan pakawanan ni Āpo Dyos gatogatos da.

18 As dawa, sichangori, masidongan na saw masolisog saw maynamot ta iya mismo, ki napadasan naw nalala kan sinoot ni Satanas.

3

Matortoray Si Jesos Kan Si Moyses

1 Dawa, inyo a naibidang a kakakteh ko a pinidi no Dyos kan rarayay ko a tinawagan Āpo Dyos, karahmen nyo a iktokto maynamot di Jesos a iyaw tinoboy no Dyos a Katotohosan a Padi do kapanganohed ta a mangibabaet so tawotawo kan Dyos.

2 Mapagtalkan kan matodyo si Jesos do Dyos a namidi sya a akmas Moyses a napagtalkan a nangtongpal so chakeyaw no Dyos do nakaaywanaw siras tawotawo saw no Dyos.*

3 Ki syimpri, madaydayaw pa a adayo si Jesos kan Moyses. Tan an ipariho ta do kapatnekaw so bahay, rakorakoh dayaw no mapatnekaw so bahayaw kan iyaw mismwaw a bahay. Komwan sa Jesos kan Moyses.

4 Ta oyod a kāda bahay, ki myan napatnek sya. Ki si Āpo Dyos, ki iyaw mamariparin so tabo.

5 Oyod a matalek si Moyses do kapaytarabako na a intoroh ni Āpo Dyos dya a mangaywan so tawotawo no Dyos. Ki aran komwan, alit na kayarig na lang asa a adipen do bahay no Dyos. As no pinarin naw, ki inpakatoneng na lang maynamot do masakbayanaya a parinen anchi no Dyos.

[‡] 2:12 2:12 Sal. 22:22   [§] 2:13 2:13 Isa. 8:17-18   * 2:14 2:14 Abāken ni Jesos si Satanas. Mk. 3:27   [†] 2:16 2:16 Mana “Siraw tawotawo a naibidang dana anak ni Abraham.”   * 3:2 3:2 Do chirin Griego, siraw tawotawo saw no Dyos, ki kayarig daw bahay a yanan no Dyos. Nom. 12:7

⁶ Ki matarek si Jesus. Ta iya, ki adipen aba, an dya mismo a Anak no Dyos. Iya paw matalekaw a akin dyira so bahayaw. As yaten, ki mairaman ta na do pamilya na, an nāw ta na a matored a monot do tabo chakey na kan abaw polos kasnek ta a mangigpet so namnama taya dya.

No Kapangahwahok Kan Ballāag

⁷ As dawa, parinen ta pakono akmas binataw no Ispirito Santo do Masantwan a Tolas a kāna,

“Sichangori, an makadngey kamo so chirin no Dyos,

⁸ Magsokir kamo aba do Dyos a akmas nakapachiribildi daw dya no kapoonan nyo saw do let-ang do kaychowa.

⁹ Sinoot da yaken daw no kapoonan nyo saw a aran naboya daw makaskasdaawaw a pinarin ko do irahem no apat a poho a katawen do kayan daw do let-ang.

¹⁰ Dawa, siraw nawri a tawo, ki nakasoli ako dyira, kan binata ko a, ‘Pirmi da yaken a tadyichokodan, ta dān da a dya tongpalen bilbilin ko.’

¹¹ As dawa, do nakasoli kwaw dyira, inkari ko a polos dana sanchi a dya makasdep do paynahahan a insagāna ko a para dyira.”†

¹² As dawa, kakakteh ko, magannad kamo tan abo pakono dyinyo mayparin a marahet so kapangtokto a dya manganohed a mapawnot dyinyo a machisyay do sibibyayaya a Dyos ta,

¹³ basbāli a nya pakono rebbeng na parinen nyo do kayan payan oras nyo a mangadngey so chirin ni Āpo Dyos. Masisita a nāw nyo a mangbagbaga so katakatayisa dyinyo tan dyi kamo a maallilaw do gatos a iyaw nawri, ki mapaywam dyinyo a mangsokir so Dyos.

¹⁴ Ta mairaman ta na a machirarayay di Kristo, an nāw ta na a igpet kapanganohed ta a yapod kairogi na a mandan pandan kabyay ta.

¹⁵ Iktokto nyo paw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Changori, an makadngey kamo so chirin no Dyos, magsokir kamo aba do Dyos a akmas nakapachiribildi daw dya no kapoonan nyo saw.”‡

¹⁶ Sino paro saw nakadngey so chirin no Dyos, kan sino paro saw somnokir sya? Sirabawriw inpangōlwanaw ni Moyses do nakakaro daw a tabo do Egipto?

¹⁷ Sino paro saw nakasolyanaw ni Āpo Dyos do irahem no apat a poho a katawen do kapidibidi daw do let-ang? Sirabawriw tawotawo saw a naygatos a pinaychaharaharag no kadiman do let-ang?

¹⁸ Sino pa saw nangikaryanaw ni Āpo Dyos a polos sanchi a dya makasdep do paynahahan a insagāna na a para dyira? Sirabawriw komnontra saw dya?

¹⁹ Dawa, napatakan ta na an āngo dyi da nakasdepan do paynahahan a insagāna no Dyos a dyira da, ta iya sawen kabon anohed da dya!

4

No Paynahahan A Inkari No Dyos

¹ Dawa, maynamot do karyaw no Dyos dyaten a makasdep tanchi do paynahahan a insagāna na, machifaw kaannad ta tan abonchiw machichwasan dyinyo a baywan no Dyos a makasdep do dawri a paynahahan.

² Ta aran yaten, ki nadngey taw Maganay a Dāmag a akma dyira do kaychowa. Oyod a nadngey daw nawri a naichirin dyira, ki abaw

maganay a naitoroh na dyira. Ta do nakadngey daw sya, ki rinawat daba a mapawnotan so kapanganohed da.

³ Ki an yaten a nanganohed, makasdep ta do paynahahan a insagāna ni Āpo Dyos. Ki komwan aba dyirad dyaw a manganohed, ta akmas binata naw do Masantwan a Tolas a kāna, “Nakasoli ako kan inkari ko a polos sanchi a dya makasdep do paynahahan a insagāna ko a para dyira.”

On, iyaw kaoyodan na, ki pinasdep saba no Dyos do kapachipaynahah daw a aran insagāna na a tabo do nakaparswa na paw so lobongaya.

⁴ Ta binata na pa do kadwan a panid no Masantwan a Tolas iyaw maynamotaya do chapapito naya a araw a kāna, “Do chapapito naw a karaw, naynahah si Āpo Dyos, ta napakabos naw tabo nakapamarswa na.”*

⁵ Iktokto nyo paw karyaya ni Āpo Dyos a aran myan danaw naisagāna a pachipaynahahan da, ki nakasdep saba polos.

⁶ Nawriw paynamotan na a chapatak ta a siraw kapoonan ta a nanoma a nakadngey so Maganayaya a Dāmag, ki nakasdep saba a nachipaynahah a maynamot ta inanohdan dabaw Dyos. Ki aran komwan, ki myan pa saw matarek a chakey no Dyos a makasdep do nakasagānaya a paynahahan.

⁷ On, malawag a maboya ta dya a no arawaw a inkeddeng no Dyos a kapakasdep no tawotawo na do paynahahan a insagāna na, ki sichangori dana. Ta do nahay dana a chimpō a nakahabas a yapo dyirad kapoonan ta a dya nanganohed, ki inpatolas no Dyos di Āri Dabid iyaw nyaya a myan do Masantwan a Tolas a akmas nabata ko naw kaychi a kāna, “Sichangori, an madngey nyo chirin no Dyos, magsokir kamo aba.”

⁸ Ta an pinawnot san Joswe siraw Israelita saw a inikwan do paynahahan daw do tana da a inkari no Dyos dyira, ki sympri machita paba naychirin si Āpo Dyos a mirwa dyira a maynamot do matarekaw a araw.

⁹ As dawa, akmas naboya taya a myan paw paynahahan a para dyirad tawotawo saya no Dyos a akmas nakapaynahahaya no Dyos do chapapito naw a araw do nakapamarswa naw so lobongaya.

¹⁰ Ta aran sino a somdep do paynahahan a insagāna ni Āpo Dyos, ki maynahah do tabo saw a payhohopagan na a akmas nakapaynahah ni Āpo Dyos do katayoka naw a namarswa so lobongaya.

¹¹ Dawa, ikarigatan taw somdep do paynahahanaya a insagāna ni Āpo Dyos. Abo pakono aran asa dyaten a mangtolad siras kapoonan ta saw kaychowa a dya nakasdep a maynamot do dyi darana a panganohdan so chirin no Dyos.

¹² On, ta oyod a akmay sibibyay kan manakabalin no chirinaya no Dyos. Kayarig naw mataretarem pa kan katatarman a ispada, kan naybit paw tarem na. Hawhawsen na a aran do paybabayatan no pahad kan inawan, kan aran do pagsosooanaw no tohatohang, as kan maparin a makaimangmang so makatayrahem a panggep kan pangtoktwan no tawotawo.

¹³ Abaw naparswa a maitayo do Dyos. Mapatak sa tabo do Dyos, ta akma saw nabahasan do salapen na. On, as kan atbayen tanchi dyaw tabo a pariparinen tad lobongaya.

Si Kristo, Katotohosan A Padi Ta

¹⁴ Dawa, sichangori, maynamot ta myan dana dyaten si Jesus a Anak no Dyos a Katotohosan a Padi ta a nayparahan do kademdemanaya

* 4:4 4:4 Gen. 2:2

kan nagtaros a somindep do mismo a yanan no Dyos a mangibabaet dyaten a tawo do Dyos, nāw ta pakono a kaigpeten kapanganohedaya ipanpaneknek ta.

¹⁵ Ta si Jesus a Katotohosan a Padi ta, ki maparin a machipangdidiw do tabo a pagkapsotan ta. Ta aran iya, ki napadasan naw tabo a kita no soot a akma dyaten. Ki iya, ki polos a dya naygatos.

¹⁶ As dawa, sichangori, ki sitored ta pakono a maypasngen do salapen no māsisyen a Dyos a pakayapwan parabor tan marawat taw kāsī kan madongso ta dyaw parabor naya a makasidong dyaten an oras no kachita ta sya.

5

No Tarabako No Katotohosan A Padi

¹ Ta kāda katotohosan a padi no Jodyo, makapagpadi a maynamot ta napidi a yapod kaidyan na. Iyaw rebbeng na, ki mangibabaet do payawan tawo kan Dyos kan magsirbi do Dyos a maynamot dyira, ta iyaw mangidāton so binyay da a pasohen da a maynamot do gatogatos da tan pakawanen sa no Dyos.

² Ki an maynamot do katotohosanaya a padi, ki maparin naw māsi dyirad myanaw so pagkorāngan kan madwadodog a tawotawo a naychawaw do gatos. On, maparin nyaya, ta aran iya, ki tawo pa a nakagatos kan myan so pagkorāngan.

³ Maynamot do kayanaya no pagkorāngan na, machita a aran iya, ki mangidāton so binyay a maynamot aba lang do gatogatos dan tawotawo, an dya iya paw mismo a gatos na.

⁴ An maynamot do nyaya a madayaw a rebbeng, ki abaw mangikeddeng so inawan na a mayparin a katotohosan a padi. Si Āpo Dyos lang moyboh a maparin a mangitongdo so komwan a akmas nakadotok naw si Aaron.

⁵ Masaw di Kristo. Iyabaw nangikeddeng a mapatohos so mismo na inawan tan mayparin a katotohosan a padi, bashāli a pinidi no Dyos do nakaibahey naw sya a kāna,

“Imo Anak ko, as kan sichangori, ipaboya ko a yaken, ki Āmang mo.”*

⁶ Binata na pa do kadwan a panid no Masantwan a Tolas,
“Padi ka a abos pandan a akmas kapadyaw ni Melkisedek.”†

⁷ Do kayan naw ni Jesus do hapotayan tana, ki inngengengey na kan intanyis naw naydaydasal a nangdakdaw do Dyos a makaisalakan sya do kadiman. Ki natbay maynamot ta sipapakombaba a nagtongpal do chakeyaw ni Āpo Dyos.

⁸ Aran iyaw Anak no Dyos, ki nananawo naw nagtongpal do Dyos a maynamot do nakadidiw nas lidyat.

⁹ Ki do nakatongpal naranaw a tabo sya a abos nagkorāngan, nayparin a iyaw abos pandan a pakaisalakanan dan tabo saw a magtongpal dya.

¹⁰ Ta iyaw kinedngan Āpo Dyos a mayparin a katotohosan a padi a akmas kapadyaw ni Melkisedek.

Nāw Nyo Na Igpet Kapanganohed Nyo Do Dyos

¹¹ Aro chakey namen a ibahey dyinyo a maynamot do kapadyaw ni Melkisedek kan Jesus, ki maydamnay aba a ilawlawag dyinyo maynamot ta tod a mayhawos do tadyinya nyo.

* 5:5 5:5 Sal. 2:7 † 5:6 5:6 Sal. 110:4; Gen. 14:17-20; Heb. 7:1-10

¹² Ta iyaw nyaya nakahay nyo na nanganohed, inyo dana pakono manginanawo ah! Bahes nabaya, ata, machita nyo paya a myan mangnanawo dyinyo do nanoma saya a nanawo a maynamot do chirinaya no Dyos. Rebbeng naya koman kamo nas matwa, ki tori kamo paya maysepsop so gātas.

¹³ Ta an gātas paw ibibyay nyo, iyaw nyayaw mangipaawat so katagibi nyo pa, kan ari nyo pad mapaytarek maganay kan marahet.

¹⁴ Ki siraw tawotawo saw a rarakoh dana, ki kanen daw natwa mana siraw marahem saw a nanawo. Siraw komwan, ki siraw naywamaw a mangosar so aktokto da tan mailasin daw paytarkan maganay kan marahet.

6

¹ As dawa, maynamot ta nahay ta na a nanganohed di Kristo, maypayparahem dana pakono matokod ta do kapanganohed. Nawri aba lang iktokto nyo nanawo daw no magdamdāmo a manganohed di Kristo a akma sira syay: iyaw kapagbabāwi do abos sinpaspangan a kaparin kan iyaw kapanganohed do Dyos,

² mana siraw nanawowaw a maynamot do kapangriyos so inawan kan kapagbonyag, mana iyaw kapangrawataw so Ispirito Santo,* mana iyaw kapagongar no nadiman kan abos pandan a kaokom.

³ As dawa, paypayparahmen taw kapakaawat ta. On, parinen taw nyaya an ipalōbos ni Āpo Dyos.

⁴ Ta masyirto a polos dana sa a dya mapagbabāwiw tayoka danaya a tomnadyichokod do kapanganohed da, ta tayoka dana si Āpo Dyos a nangedang so kapangtokto da. On, tayoka darana a natahaman kaganay no sāgot ni Kristo, as rinawat daranaw binglay da do Ispirito Santo.

⁵ On, napadasan daranaw kaganay no chirin no Dyos, as kan naboya da paw makaskasdaaw saw a pinariparin no Dyos a akmas parinen naw anchi do arawaw no kapaybidi ni Āpo Jesus.

⁶ Aysa! An tayoka darana natahaman, as kan tadyichokodan da pa saw nyaya, apabaw ayaman da a magbabāwi do gatogatos da. On, maparin pa saba a pirwahan a pagbabawyen, ta akmay pirwahan darana a ilansaw Anak no Dyos do krōs kan sigorādo a siraw mangasnesnek sya do salapen tawotawo.

⁷ Kayarigan ta a tawo iyaw tanaw a pirmi a nachimoyan a tobwan no magla a mohamoha a chasoyot no naymohamohaw a masirbi. Iyaw tawowaw a akmas nawri a tana, ki bindisyonan ni Āpo Dyos.

⁸ Ki iyaw tanaw a basbāli a mapatobo so tamek a manolok kan tamek a malidyat a yayten, abaw sirbi na. As dawa, an komwan, ki dilikādo an abayen Āpo Dyos, as kan sigorādo a masosohan.

⁹ Kakakteh a oyod namen so chadaw, aran komwan pangarig namen a maynamot do marahetaya a tana, ki chapatak namen a komwan kamo aba. Hahawen namen a iyaw kayayan nyo do Dyos, ki maganay, as kan mapalongo naynyo do kaisalakānan nyo.

¹⁰ Ta nāw a malinteg ni Āpo Dyos, kan kawayakan na sabanchiw magaganay saw a pinariparin nyo. Naboya na saw pinarin nyo do kadaw

* **6:2-6:2** Myan iyaw dadakay dan Jodyo a mapalapaw so tanoro da do ohon tawo tan itoroh daw bindisyon da (Gen. 48:14). Do chimpon Bayo a Tolag, ki pinalapaw da no apostolis saw tanoro da do oho no matarek tan iparawat daw Ispirito Santo dyira. Ara. 8:17; 19:6

nyo a maynamot dya a iyaw nakasidong nyowaya so kakakteh nyo saya do kapanganohed, kan manda pa sichangori, ki pariparinen nyo pa sa.

¹¹ Ta no taywara a chakey namen a kakakteh, ki iya pakono kanāw no katakatayisa do sigodaw a kayit no saray na a mandanchan pandan. Tan komwan, ki mahap nyo hahawen nyo.

¹² Ta an komwan parinen nyo, ki maypasadot kamo aba, basbāli a mayparin kamo a akma siras kadwan saya a maynamot do kayit no kapanganohed da kan kaānos da, ki rawaten daw inkaryaw no Dyos.

No Kari Ni Āpo Dyos

¹³ Naknakmen ta si simna āpong ta a si Abraham, ta do nakapagkaryaw ni Āpo Dyos di Abraham, inkeddeng na a tongpalen naw nawri a kari na. Maynamot ta apabaw matortoray pa kan iya a mismo, pinagkari naw bokod na ngaran.

¹⁴ Inkari na a kāna, “Ikari ko a bindisyonan konchimo, kan parohen konchiw kapotōtan mo.”[†]

¹⁵ Ki natongpal inkari naw di Abraham maynamot ta inan-anōsan ni Abraham a ninanaya.[‡]

¹⁶ An tawo magkari a maynamot do kaoyod no chirin da, ki osaren daw ngaran no matortoray kan sira, kan iyaw nawri a kariw mapaysonong so aran āngo a pagkokontraan.

¹⁷ Dawa, magkari si Āpo Dyos. Maynamot ta chakey ni Āpo Dyos a ipaneknek a dyi na polos a tadyan panggep na dyirad mangrawataya so inkari naya, inpaboya na a malawag maynamot do kaosar nas mismo a ngaran na a pagkari.

¹⁸ Iyaw karya na no Dyos, ki polos a dya magbalbaliw, as kan pagbabawyan naba no Dyos tayoka na a naikari, ta maparin aba yaten a bayatawan Āpo Dyos. Dawa, yapod dyaya, yaten a komnāmang do dyi aya polos a matadyan a kari na dyaten, maypangay paw kapaypaymet no kapanapet ta do namnama taya dya.

¹⁹ Ta iyaw kapagnamnama taya do Dyos, ki iya danaw omsimpa so kapanganohed ta a maynamot ta masyirto a matongpal. Kaiyarigan naw asaw a pondo a naipinsan do rakoh a bato tan dyi ta malyod a malasa do kapanganohed. Maynamot do nyaya a namnama ta, ki akmay somindep ta na do kasasantwanaya a yanan no Dyos a akma siras papadi saw do kasdep daw do bitaw no kortinaw do timplo da.

²⁰ On, ta pinanman na yaten Jesus a pinakainawan ta do salapen Āpo Dyos a pangdakdaw do Dyos a maynamot dyaten. Pinarin naw komwan, ta nayparin si Jesus a iyaw abos pandan a Katotohosan a Padi ta a akmas kapadyaw ni Melkisedek.

7

No Kapadi Ni Melkisedek

¹ Iyaw nyaya Melkisedek, ki āri do nakarahan do Salem. As iya, ki padi ni Āpo Dyos a Katotohosan. Binindisyonan nas Abraham do nakabayat naw sya yapo do paggogobatan do nakapangābak naw siras matatarek saw a āri.

[†] **6:14 6:14** Gen. 22:16-17   [‡] **6:15 6:15** Myan payawan na dadwa poho kan dadima a katawen a yapod kari no Dyos di Abraham a parohen nanchiw kapotōtan na a mandad nakayanakaw ni Isaak (Gen. 12:1-4; 21:5). Do nakadiman na, ki dadwa paw apōko na a anak ni Isaak (Gen. 25:26).

² As do dawri, intoroh ni Abraham di Melkisedek apagkapollo no tabo kinabaknang saw a nahap na. No chakey a batahen ngaranaya a Melkisedek, ki “Āri no Malinteg.” Mayngaran pa so Āri do Salem, as kan no chakey na batahen, ki “Āri no Kapyā.”

³ Do Masantwan a Tolas, ki abaw naitolas a maynamot an sino saw inyapwan na kan an sino saw kapoonan na. Abaw naitolas a maynamot do nakaiyanak kan kadiman na. Ta iya, ki akmas Anakaya no Dyos a nāw na no kapadi na a abos pandan.

⁴ Nyaw pakaboyan ta an maypāngo kabileg ni Melkisedek. Intoroh dya no maidayaw a kapoonan ta a si Abraham apagkapollo no tabo a nahap na a kinabaknang do kapachigobat naw.

⁵ Asa pa, sigon do Lintegaw ni Moyses, yapod kapotōtan saw ni Lebi iyaw pakayapwan papadi do Israel. Sira paw akin rebbeng a mangpeh so apagkapollo a yapod kaidyan da saw a Israelita a aran sira, ki kabagyan da sa a kapotōtan pa ni Abraham.

⁶ Ki aran dya yapo si Melkisedek do kapotōtan Lebi, ki alit na rinawat na saw apagkapolwaw ni Abraham. Asa pa, binindisyonan na pas Abraham a aran si Abraham danaw mangrawat so kari no Dyos.

⁷ On, masigorādo a matortoray mangbindisyonaw kan iyaw mabindisyonan naw.

⁸ Iktokto ta paw nyaya: Siraw papadi da saw no Jodyo, ki aran rebbeng daw mangrawat so apagkapollo dan tawotawo saw, ki alit na nadiman sa. Ki si Melkisedek nangrawat so apagkapolwaw ni Abraham, as kan sigon do naitolasaw do Masantwan a Tolas, ki nadiman aba, ta sibibyay pa.

⁹ Maynamot do nyaya, ki maparin dana a mabata ta a maynamot di Abraham a pinakainawan ni Lebi, bāli naitoroh danan Lebi apagkapollo na di Melkisedek a aran si Lebi rebbeng na pakono a mangrawat.

¹⁰ Ta si Lebi, ki ari pad nayanak do nakabayat ni Melkisedek si Abraham. Ki aran komwan, maparin ta a batahen a naibidang a myan pa do dawri do irahem ni Abraham a kapoonan na do nakaitoroh naw so apagkapollo na di Melkisedek.

¹¹ Chapatak ta na a do kaitorohaw ni Āpo Dyos so linteg na dyirad aāmang ta saw a Jodyo, ki tinongdo naw kapotōtan saw ni Lebi tan sira danaw makatoneng do dāton saw sigon do Lintegaw ni Moyses. Ki an maparin sawen asa tawo mayparin a malinteg do salapen ni Āpo Dyos a maynamot do kapagtongpal so linteg, ayket na, apabaw sirbi no nakatoboyaw no Dyos so matarekaw a padi a akmas kapadyaw ni Melkisedek, kan akmas kapadyaw ni Aaron a asa dyirad kapotōtanaw ni Lebi.

¹² Ta an matadyan kinapadi, machita a matadyan linteg.

¹³ On, chapatak ta a matadyan dana a maynamot ta iyaw Āpo taya a si Jesus, ki Katotohosan a Padi. Ta iya, ki yapo do matarek a kapoonan, kan yapo aba do kapotōtanaw ni Lebi a sira lang myanaw so rebbeng a magsirbi do Dyos a mangidāton so binyay do altaraw.

¹⁴ Ta matayo aba a nayanak si Āpo Jesus do kapotōtan Joda, kan aba polos binatabata ni Moyses a maynamot do dyaya a kapoonan do kaibahey naw so maynamot do papadi.*

Iyaw Matarek A Padi A Akmas Melkisedek

* 7:14 7:14 Eks. 28:40-43; 29:9; Leb. 21, 22; Nom. 3-4

15 Malawag a maboya ta a matadyan danaw adan a linteg no padi a maynamot ta myan danaw tadi da a si Kristo a iyaw bayowaw a padi a akmas kapadyaw ni Melkisedek.

16 As si Jesus, ki nayparin a padi a maynamot aba do nakatawid na sya a yapod kapototan Lebi a akmas inbilinaw no linteg daw no Jodyo saw, an dya maynamot do panakabalin no abos pandan a byay na.

17 Maynamot dya, iyaw nyaw naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, "Padi ka a abos pandan a akmas kapadyaw ni Melkisedek."†

18 Dawa, no maawātan ta dya, ki pinawadin no Dyos adanaw a ononotan maynamot ta mahaha dana kan abo danaw sinpaspangan na.

19 Ta abaw maparin no linteg a mangpalinteg so asa tawo do salapen no Dyos. Ki maynamot do dya, inpaboya ni Āpo Dyos iyaw maganaganay pa a namnama ta tan makapaypasngen ta na dya.

20-21 Ki nawri aba lang, ta myan paw inkari no Dyos. Ta do nakapagpadi daw no padi saw do Israel, ki abaw komwan a inkari na. Amnan si Jesus, ki engga, ta myan kari ni Āpo Dyos a maynamot dya a kāna,

"Nagkari si Āpo, kan polos anchi a dya magbaliw nawri a inkari na a, 'Imo padi a abos pandan.'"‡

22 Dawa, maynamot do dyaya a kari no Dyos, si Jesus danaw mangipasig-orādo dyaten a iyaw bayowaw a tolag no Dyos, ki maganaganay a adayo kan adanaw.

23 Iya paw nyaw kadlawan so nachidomaan Jesus dyirad papadi saw do nakarahan. Oyod a aro saw papadi a natatadi, ta tod sa nadiman a dyi da natongtong tarabako da a kinapadi.

24 Bahes nabad Jesus, ta nāw no kinapadi naya, ta machipanda abaw byay na.

25 As dawa, iyaw nyayaw paynamotanaya a abo pagkorāngan no kapangisalakan ni Jesus siras maypasngenaw do Dyos a maynamot do kapanganohed da dya. Ta iya, ki sibibyay a abos pandan a mangibabaet dyira do Dyos.

26 Mapatak a maboya ta a si Jesus danaw Katotohosan a Padi ta a taywara maikosto dyaten. Ta iya, ki masantwan kan abaw pakapilawan na kan abaw gatos na. Ta pinasyay ni Āpo Dyos dyirad arwayas gatos, kan pinatohos na do hanyit do yananaw a abaw kapariho na do salapen no Dyos a mismo.

27 On, akmaba siras kadwan saya a katotohosan a padi do lobongaya, ta machita nabaw kararaw a mangidāton so binyay tan mapakawan do gatos na a mismo kan kaisarano na so tawotawo do gatogatos da. Ta iya, ki naypisa lang, ta intoroh naranaw dāton na a iyaw inawan na a nadiman tan napakawan dana tabo tawotawo do gatogatos da.

28 Dawa, napatakan ta a sigon do Linteg ni Moyses, maparin tawo mayparin a katotohosan a padi a aran myan so pakapilawan. Ki iyaw karyaw a inkeddeng no Dyos, ki engga. Ki sigon do dawri a kari no Dyos a nanawnawdyi pa kan Linteg ni Moyses, ki no naitongdo a nayparin a abos pandan a Katotohosanaw a Padi do bayowaw a tolag, ki si Jesus a Anak na. As iya, ki abo polos so pakapilawan.

8

Si Jesus, Katotohosan A Padi Ta Do Bayo A Tolag

† 7:17 7:17 Sal. 110:4 ‡ 7:20-21 7:20-21 Sal. 110:4; Heb. 5:6; 7:17

1 No puntos no chakey namen a ibahey dyinyo sichangori, ki iyaw nya: Ari dana dyaten Katotohosanaw a Padi ta, kan ari a maydisna do mangket do kawanan no tronwaw no Dyos no Katatan-okanaw a Āri do hanyit a machipagtoray dya.

2 Ari daw a mangtongpal so rebbeng no katotohosanaw a padi do salapen no Dyos do oyod a yanan a pagdayawan Dyos. As no pagdayawanaya, ki pinatnek no Dyos a mismo, kan tawo abaw napatnek sya.*

3 Kāda katotohosan a padi do dya tana, ki natongdo a manoroh di Āpo Dyos so dāton daw a binyay kan siraw kadwan a rigalo dan tawotawo tan mapakawan dana sa. As dawa, nyaw paynamotanaya a machita a myan dāton ni Jesos a Katotohosan a Padi ta.

4 Amnan myan pa sawen si Jesos do tanaya, ayket, makapagpadi aba, ta ari sayaw sigod a papadi a mangidāton so binyay daya sigon do binata naw do linteg.

5 Ta iyaw kapagsirbi daya a kinapadi, ki ladawan kan anyino lang no myanaya do hanyit. Ta aran si Moyses do kaychowa do sakbay naw a mapatnek so pagdayawan da a tabirnakolo, ki inbilin ni Āpo Dyos dya a kāna, “Annadan mo tan maparin mo iyaw pormaw a akmas naipabayaw dyimo do tokon.”†

6 Iyaw kapagsirbyaw a rinawat ni Āpo Jesos, ki maganaganay pa adayo kan iyaw kapagsirbyaw no sigodaw a papadi do tanaya a maynamot ta si Jesos danaw mangpasigorādo so bayowaw a tolag a inpākat ni Āpo Dyos dyirad tawotawo. Iyaw nyaya bayo a tolag, ki naibasar do matarek kan mayiyit a kari kan iyaw adanaw.

7 Ta an abo sawen pagkorāngan no nanmaw a tolag, sigorādo a machita pabaw katadi na.

8 Ki machita maynamot ta myan kōrang no kapanganohed dan tawotawo. Dawa, binata no Dyos do naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

“Ītonchiw araw a kapamarin kos bayo a tolag dyirad tawotawo saya do Israel kan siraw kapotōtan Joda.

9 Ki akma pabanchi so nakapachitolag kwaw dyirad kapoonan da saw do arawaw a nakaisongsong ko sira a inkaro do Egipto. Tinongpal dabaw kapachitolag ko dyira. As dawa, ninonolay ko sa, kānan Āpo.

10 Komwan anchiw bayo a kapachitolag ko dyirad tawotawo saw do Israel. Ta do marawa anchi a araw, ki kapyahen ko sanchiw linteg ko do aktokto da, kan itolas ko sanchi do poso da tan dyi da sa mawayakan. Yaken anchiw Dyos da a dayāwen da, as kan ibidang ko sanchi a tawotawo ko.

11 Machita pabanchi a manginanawo sa so kaidyan da mana mangibahe-bahey dyirad kakakteh da sa so maynamot do kapatak so Dyos, ta chapatak darananchi yaken a tabo, somiknan do kabobodisan so sirib a mandan kasisiriban.

12 Pakawanen ko sanchi do marahet saya a kaparin da, kan nakmen ko pa sabanchiw gatogatos da dyaken.”‡

13 Iyaw no nakapaychirinaya no Dyos a maynamot do bayowaya a nakapachitolag na, ki inbidang narana adan nanmaw. As no chakey na batahen omnadan, ki machita matadyan, ta apabaw sinpaspangan na kan ito danaw kabo na.

* **8:2 8:2** No bata na do chirin Griego, ki “tabirnakolo” mana “tolda.” Eks. 25-27; Heb. 9:1-7 † **8:5 8:5** Eks. 25:9, 40; 26:30; 27:8 ‡ **8:12 8:12** Jer. 31:31-34

9

Iyaw Adan Kan Bayo A Kapagdaydayaw

¹ On, iyaw nanomaw a tolag, ki myan saw paglintegan no kapagday-dayaw do Dyos, kan myan tabirnakolo* a pinatnek dan tawotawo a pagdaydayawan da do tanaya.

² Iyaw napatnekaya a tabirnakolo, ki dadwas kwarto. Iyaw manomaw a kwarto na a somalap do gagan, ki iyaw yan an matawaganaw so Masantwan a Yanan. Iyaw no yanawan no padatokan so soho kan asa lamisaan a pachilapawan tinapay a maidaton do Dyos. Myan paw kortina do rowangan naw.

³ Masaw no makatayrahemaw a kwarto a nachisiping do nanmaw, ki myan kortina a dyindyin kan aneb na. No ngaran no makatayrahemaw a kwarto, ki Kasasantwan a Yanan.

⁴ Do dyaw yananya no altar a nakalopkohan so balitok a paysosohan da so insinso. Dya paw yananya no lakasan no tolag a nakalopkohan so balitok. Iyaw nyaya lakasan nakaposkan balitokaw a banga a myan so mana. Myan pa dyaw minlakaw a sarokod ni Aaron kan dadwa saw a matatapi a bato a nakaitolasan bilin.†

⁵ As do mamantohosaw a anmo no lakasanaw, myan saw nachipong do tohong naw a dadwa mapipintas a balitok a sinan anghil a mangipaboya a myan daw Dyos. Siraw nyaya, ki mayngaran so kerobim. Pasalokoben daw panyid daw do yanawan a pakapakawanan gatos. Ki chimpo paba sichangori no kailawlawag no chakeyaw a batahen nawri.

⁶ No ibahey ko lang dya, ki komwan nakaornos da no nyaya a warawara. Kararaw siraw papadi saw, ki maytatadi sa a somdep do manomaw a kwarto do irahemaw no tabirnakolo a mamarin so rebbengen daw.

⁷ No lang makasdep do makatayrahemaw a kwarto, ki iya lang katotohosanaw a padi, kan maypisa lang do asa katawen. Ki aran iya, ki polos a dya makasdep daw, malaksid an panawbi naw raya no binyayaw a idaton na do Dyos tan iwarsi na do yanawan a pakapakawanan tawo do gatos da. On, parinen na a para do bokod na gatos kan gatos da no tawo saw a dya makadlaw so kapaygatos.

⁸ Maynamot do dyaya, mapatak kaipaboya sya no Ispirito Santo a ari pad naywangan rarahan tan maparin tawo makasdep do Kasasantwanaya a Yanan ranan kapakaro no adanaya a tolag.

⁹ No nyaya, ki pakahaman tas nanawo ta sichangori. Ta tabo saw nyaya, ki anyino lang a mangpaneknek dyaten sichangori a abaw maisidong no kapangidaton so binyay kan kapanoroh so rigalo a mapalinteg so tawo. On, mawyas an aban rayan binyayaw aktokto dan tawotawo a makey a magdayaw do Dyos tan mayparin sa a masantwan do salapen na.

¹⁰ Ta siraw nyaya dadakay, ki para lang do kanen kan inomen kan kadwan pa sa a ononotan a kapagdaldalos. Sira tabo nyaya, ki makatayhapot sa paglintegan. Aa polos maparin da a mangdolos so kapangtokto, kan naosar lang nyaya a nandad chimpwaw no nakabaliw no Dyos so tabo.

Si Jesus Mangipasigorado So Bayowaya A Tolag

¹¹ Changori myan dana si Kristo a naytenek do rebbeng naw a Katotohosan a Padi a mangyangay dyaten so maganay saw a bindisyon a maynamot do bayowaya a tolag. Iyaw paytarabakwan naw, ki myan daw do Kasasantwanaw a Yanan do salapen no Dyos a mismo do hanyit. On,

* 9:1 9:1 Eks. 25:27; Leb. 24:1-9 † 9:4 9:4 Eks. 16:31-35; 25:16; 30:1-10; Nom. 17:8-10; Deot. 10:3-5

oltimo a maganaganay nyaya a paytarabakwan kan adanaw a tabirnakolo, ta pinarin aban tawo nyaya, an dya si Apo Dyos a mismo namarin sya.

¹² On, nagtaros a somindep si Jesos do Kasasantwanaw a Yanan do salapen Dyos a mismo, as kan miniropirwa paba a somindep, ta dita narana daw. As no pinanaybi na a indāton, ki iyabaw rayaw no kalding mana iyaw rayaw no orbon a baka. Ta no indāton na, ki iyaw bokod naw a raya. Tan komwan, ki itarabāko naw abos pandan a pakaisalakanan ta.

¹³ Ta do kaychowa, no chakey na batahen linteg a kapagdaldalos, ki mawyanan saw tawo saya a mabata a dya madalos do salapen no Dyos a maynamot do kapangiwasiwasiit dyira so raya dan kalding mana tōro saw a baka mana iyaw no ahbekaw no nasosohanaw a orbon baka.‡

¹⁴ Ki an myan sirbi no komwan a kapangidāton do Dyos, ad-adda pa adayo a myan sirbi no rayaw ni Kristo! Ta maynamot do panakabalin no abwayas pandan a Ispirito no Dyos, ki intoroh ni Kristo inawan na a nadiman kan naidāton a aba polos so pakapilawan. On, pinarin naw nyaya tan oyasan naw aktokto ta a mapaparin dyaten so abwayas sirsirbi a mapakwan dyaten do kadiman tan makapagsirbi ta do sibibiyaw a Dyos.

¹⁵ As dawa, si Kristo mangibaet do bayowaya tolag tan siraw tinawaganaw no Dyos, ki marawat daw naikaryaw a abos pandan a maitoroh a pamindisyon no Dyos. Maparin akmayas nya maynamot ta myan nadiman a nangwayawaya so tawo do nakapaygatos daya do kayan da paw do adan a tolag.

¹⁶ An myan tawo a mangitolas so ipatāwid na, anchan nadiman, machita a myan anchiw pamaneknek a oyod a nadiman nawri a tawo sakbay a marawat no panorohan naw iyaw tawidaw a naitolas.

¹⁷ Ta an myan mangitolas so ipatāwid na, ki oyod aba a chitahen an sibibiyaw paw nawri a tawo. Nawri dananchiw kahap no mangrawataw sya anchan nadiman danaw nangitolasaw.

¹⁸ Komwan sawen iyaw adanaw a tolag, ta abaw sinpaspangan dāton dan Jodyo kaychowa, malaksid an myan moyog a raya a mangipaneknek a oyod a myan nadiman a binyaw.

¹⁹ Ta do nakaibaheyaw ni Moyses so tabo a bilin no linteg dyirad tabo tawotawo, inhap naw rayaw no orbon saw a baka kan kalding, as kan pinasagel na do ranom, as nakapawarsi na sya do librwaw no linteg, as kan do tabo a tawotawo. Nangosar so isopo§ kan iyaw manyibayaw a boboh no karniro a nawriw pinangbindita na sira.

²⁰ Binata na dyira a kāna, “Iyaw nya raya, ki mangpaneknek so tolagaw a inbilin no Dyos a tongpalen nyo.”

²¹ Masaw, aran iyaw toldaw a tabirnakolo da, ki winarsyan ni Moyses kan tabo saw osaren da saw an magdaydayaw sa do Dyos.

²² Ta no kaoyodan na, ki sigon do chakeyaw no linteg, ki magistayan a tabo, ki naibidang a nadalosan a maynamot do kapangibindita das raya.* Masaw, aba polos kapakawan tawo, malaksid an myan madiman a moyog so raya.

No Kapakawan No Tawo A Maynamot Do Nakaidāton Kristo

‡ **9:13 9:13** Myan mabata dadwa klasi a dāton do dya. Siraw baka mana kalding, ki nawriw dāton da an maynamot do gatos da (Leb. 16:1-9). Ki iyaw ahbekaw no nasosohanaw a orbon a baka, ki osaren da an myan tawo a maibidang dana malapos a maynamot ta sinalid naw bangkayaw no nadiman (Nom. 19). § **9:19 9:19** Eks. 24:7-8. Iyaw isopo, ki asa klasi no warang a tamek a tomobo do ahtahtak no atoy. An myan binditaan padi, osaren daw nya a patahtahmen do rayaw no animal, as kapawasiwasit da sya. * **9:22 9:22** Eks. 24:6; 40:9-15; Leb. 8:16-19; 16:14-16

²³ Tabo saw nyaya a napariparin do tabirnakolwaya a pagdayawan Jodyo, ki akmay anyino no myanaw do hanyit a yanan Āpo Dyos, kan naibidang sa a nadalosan maynamot do dāton saya a binyay. Ki iyaw oyod a pagdayawan do hanyit, ki syimpri machita naw maganaganay pa adayo a dāton kan siraw binyay saya dya.

²⁴ Ta somindep aba si Jesos do pagdayawan a pinarin tawo a iyaw anyino no oyod. Ta no sindepan na, ki do hanyit a mismo, as kan do dawri, ki iya danaw pinakainawan ta a machisalap do Dyos.

²⁵ On, toladen na sabaw papadi saya do lobongaya. Ta an sira, ki kāda tawen, iyaw katotohosanaw a padi, ki somdep do Kasasantwanaw a Yanan do tabirnakolwaw a mangidāton so dyi na bokod a raya. Ki si Kristo, ki pirmi aba a somindep, an dya naypisa lang a somindep a nangidāton so mismo na raya.

²⁶ Ta an toladen Jesos napariparinaya do nakarahan, ayket, machita a pirmi a madiman a somniknan pa do nakaparswaw no lobongaya a manda sichangori. Ki iya, naypisa lang a nangidāton so byay na do kapanawdyan saya a chimpō, kan mirwa paba polos a aran anchan āngo. Ta maynamot do naypisa lang a nakadiman na, ki pinakawan na yaten a tabo do tabwa nakagatosan ta.

²⁷ Akmas tawo a naikeddeng a madiman do maypisa lang, kan katayoka na, ki okomen no Dyos,

²⁸ masaw a naypisa lang a naidāton si Kristo a mamakawan so tawotawo do gatogatos da. Mirwa panchi a mapaboya, ki maynamot paba do gatos, an dya iya danaw kapangisalakan na siras nahay danaw a mangahahay a mangnanaya sya.

10

¹ Sichangori, mapatakan ta a iyaw lintegaw a tinokos ni Moyses, ki anyino lang no myanaw do hanyit. Ta no linteg, ki ladawan lang no oyodaw a maganay a bindisyon a itonchi. Mapatak a maboya ta a aran anchan āngo, ki polos anchi a dya maparin linteg a mapalinteg asa tawo do salapen no Dyos do kanāw da no papadi saw a maybibidi do kāda tawen a mangiparawat so dāton a binyay.

² Ta kaspangarigan, an myan sirbi no kapangidāton daw so binyay a mapaypisa mangdalos so tawotawo do salapen no Dyos, ayket, apabaw pakariribokan aktokto da no magdayaw saw do Dyos a maynamot do gatos da, as kan masigorādo a magsardeng dana sa mangidāton so binyay.

³ Ki komwan aba sawen, ta do kāda tawen, nawri lang ipanakem no dāton sayaw kayan gatos no tawotawo.

⁴ Ta polos a dyinchya mapakaro no raya saw no tōro no baka kan kalding iyaw gatos.

⁵ As dawa, do kakalo danaw no kangay ni Kristo do lobongaya, ki binata nad Āpo Dyos a kāna,

“Nawri abaw chakey mo kapangdiman so binyay kan dāton. Ki insaganāan mo yaken so inawan ko a myan so raya tan iparawat ko nyaya dāton ko dyimom Āpo.

⁶ Ta chahwahok mo sabaw nadiman a binyay a masosohan do pangidātonan kan siraw dāton saw tan mapakawan tawo do gatogatos da.

⁷ Chako dya, mo Āpo Dyos a mamarin so chakey mo a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a maynamot dyaken.”*

* 10:7 10:7 Sal. 40:6-8

8 Maboya ta do dyaya a nanmanma a binata ni Kristo a chakey naban Āpo Dyos dāton saw a binyay, kan nawri abaw chahwahok naw binyayaya a masosohan do pangidātonan mana siraw dāton saw a in-gagāra da tan mapakawan tawo do gatogatos da. On, binata naw nyaya a aran siraw dāton saya, ki sigon do chakey no linteg.

9 Sinpangan na, binata pa ni Kristo, “Chako dya, mo Āpo Dyos a mamarin so chakey mo.” Do dawri, pinawadin no Dyos nanmanma saw a dāton, kan pinatadi ni Kristo mismo na a inawan.

10 Maynamot ta pinarin Jeso-Kristo chakey no Dyos, pinayparin na yaten a masantwan dana a tawotawo na a maynamot ta naypisa lang nakaidāton na so bokod na inawan.

11 Kararaw a maytatadi saw papadyaw no Jodyo a magsirbi, kan pirmi da idāton nawri sa a dāton a binyay. Ki polos a dya marawa pakarohen nya sa dāton iyaw gatos.

12 Bahes nabad Kristo, ta indāton Kristo asa lang a dāton a abos pandan a mamakawan so tawotawo do gatogatos da. Do katayoka na, ki naydisna do makanawan ni Āpo Dyos do hanyit.

13 On, ari daw a mangnanaya a mandan maābak san Āpo Dyos kabosor na kan ipapitapita na sad kokod na.

14 Ta maynamot do asa lang a dāton, ki inkeddeng na sa a abos pandan a malinteg do salapen no Dyos, siraw dinalosan naranaw do gatos da.

15 Iyaw nyaya, ki ipaneknek dyaten no Ispirito Santo iyaw a inbaheyaw no Dyos. No nanma, ki kāna,

16 “Komwan anchiw bayo a kapachitolag ko dyirad tawotawo saw do Israel. Ta do marawa anchi a araw, ki kapyahen ko sanchiw linteg ko do aktokto da, kan itolas ko sanchi do poso da tan dyi da sa mawayakan.”

17 Innayon na pa, “Nakmen ko pa sabanchiw gatogatos da kan karahet da.”†

18 Dawa, an napakawan dana sa, machita pabaw dāton tan mapakawan sa do gatogatos da.

No Kapaypasngen Ta Kan Nāw Ta Na Do Dyos

19 Dawa, kakakteh, maynamot do nakadimanaw ni Jesus do kros a inoyogan raya na, myan danaw komplito a kawayawayta ta a makasdep do Kasasantwanaya a Yanan do mismo a salapen no Dyos.

20 Maynamot do nakadimanaw do kros, iniwangan ni Jesus dyaten bayo a rarahan a mangay do abos pandan a byay. On, maynamot ta inparawat naw mismo a inawan na a nadiman, pinirit naw kortinaw‡ a nachibalat do payawanaw no tawo kan Dyos.

21 On, myan danaw matan-ok a Katotohosan a Padi ta a nāw na mangaywan so tawo no Dyos.

22 Dawa, maypasngen ta pakono di Āpo Dyos a maynamot ta rakoh kakey ta kan abaw dwadwa no kapanganohed ta. On, maypasngen ta na, ta naibidang ta na a nadalosan maynamot do nakadimanaw ni Kristo. Oyod, akma na yaten Kristo a winarsyan so raya na, kan akma danaw nawyasan aktokto ta so madalos a ranom.

23 On, nāw ta na pakono a manapet do ipaneknek taya a kapagnamnama ta di Āpo Dyos. Ta matalek si Āpo Dyos a magtongpal so tabo a inkari na.

24 Iktokto ta pakono an maypāngo kapaysinyoyokay ta do adaw kan kapamarin so maganay.

† 10:17 10:17 Jer. 31:33-34 ‡ 10:20 10:20 Mk. 15:38

²⁵ Kawayakan tabaw kapaychichipeh ta a magdayaw di Āpo Dyos a akmas dadakay daw no kadwan, basbāli a ad-adda pakono no kapirmi ta maysin-aahwahok, naten dana sichangori do kaboya ta nayas kapaypaypasngen danayan araw no kapaybidi ni Āpo ta.

Si Āpo Dyos Anchiw Atbayen Ta

²⁶ Ta an isad ta tongtongen maygatos do nakapatak ta nayas oyod a maynamot di Kristo, apabaw aran āngo a dāton a maparin ta osaren tan mapakawan ta do gatos,

²⁷ basbāli a no nabidin, ki iyaw kapagnamna ta a sibabakel do makamwamomo a kapangokom no Dyos kan makananawa a apoy a maysosoh siras komontra saw do Dyos.

²⁸ Naknakmen ta a sigon do Linteg ni Moyses, an myan mangsokir so linteg, as paneknekan dadwa mana tatdo, sigorādo a ipadiman dan tororayen da saw nangsokiraw a aba polos kāsi da dya.[§]

²⁹ An komwan dosa no tomnadyichokodaw so Lintegaw ni Moyses, syimpri mayiyit pa adayo dosa na no mangtokatokapaw so Anakaya no Dyos. Ta an komwan, tod na dyābat rayan Jesos kan oy-oyawen na paw iyaw Ispirito Santo a iyaw mangyangayaw so parabor kan kāsi ni Āpo Dyos dya. On, makamwamomo iyaw dosa na, ta inbidang na malapos iyaw rayaw no bayowaw a tolag a mangdalos sya do gatos na. Maypāngo paronchiw karakoh no dosa na?

³⁰ On, chapatak ta na an sino nakabataw so nyaya, “Yaken anchiw mamahes.” Binata na pa, “Paychapidyen ko sanchiw tawotawo ko.”*

³¹ On, oltimo a makamwamomo an naitongdo kamo a okomen no sibibyay a Dyos.

³² Ki iktokto nyo dāmo nyowaw a nakatoneng so sohwaya a si Kristo. Aro dinidiw nyo a lidyat do nakapanganohed nyowaw dya, ki polos a naābak abaynyo no nawri sa lidyat.

³³ Otro, do naypisa, nadidiw nyo nakalala kan kaidadanes kan taywara nasnesnekan do salapen aro a tawo. As myan saw kadwan dyinyo a nakasagāna sa a machirapa dyirad kadwan saw a kakakteh nyo do kapanganohed do kapachipangdidiw da so nakalidyatan da.

³⁴ Ta siraw nabahod saw a maynamot do kapanganohed da, ki chināsi nyo sa. As do nakasamsam daw so warawara nyo, ki nasoyot kamo a nagan-ānos a maynamot ta chapatak nyo a iyaw namnamaen nyod hanyit, ki maganaganay a adayo kan siraw warawara nyo do lobongaya, as kan nāw na abos pandan.

³⁵ As dawa, abohen nyo abaw kayanaya no tored nyowaya, ta itoroh no Dyos rakoh a gon-gona nyo.

³⁶ Ta machitaw kaānos nyo a magibtor tan maparin nyo chakey no Dyos, as kan tan marawat nyo inkari na.

³⁷ Akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, “Mahay paba, as kangay dana no mangayaw anchi, kan maybabalay abanchi do kangay naw.

³⁸ Ki ara, ki mabyay sanchiw malintegaw a tawotawo ko a maynamot do anohed da. Ki an myan komaro do anohed na, ki mahwahok na pabanchi yaken.”†

§ 10:28 10:28 Deot. 17:2-7 * 10:30 10:30 Deot. 32:35-36; Roma 12:19 † 10:38 10:38 Hab. 2:3-4; Roma 1:17; Gal. 3:11; Pal. 22:7, 12, 20

³⁹ Ki an yaten, akma taba siras komnaro saw do anohed da a mangay do kararayawan da, basbali a naibidang ta na dyirad manganohedaw, as kan nāw ta a mangigpet so kapanganohed ta tan maisalakan tanchi.

11

Iyaw Kapanganohed

¹ Āngo paro chakey na batahen kapanganohed? No kapanganohed, ki pamaneknek so kayan hahawen ta kan pangsigorādo so dyi ta pa saya maboya.

² Ta maynamot do kapanganohed daw no kapoonan ta saw, naporin da nahwahok iyaw Dyos.

³ Maynamot do kapanganohed, natonngan ta a yapo do chirin no Dyos, ki naparswaw hanyit kan tana a siraw nyayaw inahfotan daya no maboya saya a yapo do dyi saya maboya.*

No Maynamot Da Abel, Enok, Kan Noyi

(Gen. 4; 5:24; 7:1-8:22)

⁴ Maynamot pad kapanganohed, nangidāton si Abel so ad-adda maikari a dāton kan dātonaw ni Kain. As maynamot do dyaya, narawat naw pamadayaw dya no Dyos a iya, ki asa malinteg a tawo a maynamot ta rinawat no Dyos dāton naya. On, aran nadiman dana, ki akmay maychiychirin pa dyaten a maynamot do kapanganohed naya.

⁵ Maynamot pa do kapanganohed do Dyos, nakaditchan si Enok do kadiman. Inpahap no Dyos do yanan naw do hanyit. As dawa, abaw nakadongso so inawan naw. Binata no Dyos do Masantwan a Tolas a do sakbayaw a nakahap na sya, ki nahwahok dana dya.

⁶ Amnan abo kapanganohed ta do Dyos, ki aba polos matarek a pangahwahok ta sya. Ta aran sino a makey a maypasngen do Dyos, ki machita a anohdan na a myan danaw Dyos a manggon-gona so omchichwas dya.

⁷ Maynamot pa do kapanganohed ni Noyi, ki inanohdan naw ballāag no Dyos a maynamot do maparinaw anchi do manam a araw a aran dyi na pa naboya. Tinongpal na a maynamot do nakapamarin naw so biray a nawriw nakaisalakanan da asa kapamilyaan. Maynamot do dawri a kapanganohed ni Noyi, naokom lobongaya, ki inbidang na si Noyi a malinteg a maynamot do kapanganohed na dya.

Abraham Kan Sara

(Gen. 12:1-4; 17:17; 18:11-14; 21:1-2)

⁸ Maynamot pa do kapanganohed do Dyos, nagtongpal si Abraham do katawagaw sya no Dyos. Maynamot do dawri, kinarwan naw tana na, kan nangay do tanaw a inkari dya no Dyos a tawiden na a aran dyi na pa chapatak an dino kwanan na.

⁹ Maynamot do anohed na, minyan do tanaw a inkari dya no Dyos a aran akmay asa istranghiro do dawri a tanan matarek. Tolda lang naginbirnan da, kan minyan sa daw sa Isaak kan Jakob. Ta aran sira, ki nangnanaya sa a machipagtawid so inkaryaw no Dyos.

¹⁰ Ta do dawri, panapanayahen ni Abraham syodadaw a inranta kan patneken ni Āpo Dyos, iyaw syodadaya a mapatnek a dya polos a mabdibdis so pondasyon.

* 11:3 11:3 Gen. 1-2

¹¹ Maynamot do anohed, nanginaw si Sara a aran oltimo a baket dana. On, naporin nyaya a maynamot ta rakoh kapanganohed ni Abraham a tongpalen no Dyos inkari na.[†]

¹² Dawa, aran malkem dana taywara si Abraham do dawri, ki maynamot dya, iyaw inahtotan aro a kapototan a akmas karo daya no bitohen do hanyit kan akmas karwaya no anay do payis no kanayan a dya mabidangan.

¹³ Siraw nyaya aro a tawotawo, ki nadiman sa tabo a naw dad kapanganohed a aran dyi da pa narawat inkaryaya no Dyos do kayan daya a mabay do tanaya. Aran mahay pa do dawriw katongpal no kari naya dyira, ki akmay naboya da, as kan alit na chinasoyosoyot da a pinanaya, ta masyirto da a myan anchiw araw a katongpal na tabo. Dawa, inpodno da a inbidang da a istranghiro sa do tanaya, ta tod sa naginbirna dya.

¹⁴ An komwan inpodno da, ki no chakey na batahen, panapanayahen daw matarek paw a yanan da a kabokbokodan da a abos pandan a dyira da.

¹⁵ Ki iyabaw tanaw a kinarwan daw iniktokto da. Ta an nawriw iniktokto da, ayket na, myan paw chansa da a nakapaybidi,

¹⁶ ki basbali a chinakey daw kaganayan a tana a iyaw yananaya a myan do hanyit. Nyayaw paynamotan na a masnekan aba si Apo Dyos a tawagan da so Dyos da, kan insaganan na sa so syodad dad hanyit.

*Sa Abraham, Isaak, Jakob, Kan Jose
(Gen. 22; 27; 47:31; 48:10-16; 50:24-25)*

¹⁷ No asa pa pakaboyan tas kayit no kapanganohed ni Abraham, ki iyaw nakasootaw sya ni Apo Dyos. Ki aran myan kari no Dyos a maynamot di Isaak, alit na nakasagana dana si Abraham a omdiman sya so moybohaya[‡] a anak na a idaton na do Dyos.

¹⁸ On, sitotolok a dimanen na a aran inkari ni Apo Dyos dya a si Isaak danaw pakatongpalan kari naw a payparwan nanchin kapototan na.

¹⁹ Nakasagana a omparin so nyaya, ta sitatalek si Abraham di Apo Dyos a myan so panakabalin a mapagongar so tawo, as kan bali, akma naranay rinawat si Isaak a yapo do kadiman.[§]

²⁰ Maynamot pa do kapanganohed, ki binindisyonan ni Isaak sa Jakob kan Isaw tan rawaten danchiw bindisyon no Dyos do manam a chimpo.

²¹ Maynamot pa do kapanganohed ni Jakob, ki binindisyonan na saw dadwaw a potot ni Jose do kakalo naw a madiman. Do dawri, ki nagsanggiran naw iigpetan naw no sarokod naw a nagdaydayaw do Dyos do nakabindisyon naw sira.

²² Maynamot pa do kapanganohed, do kakalo naw a madiman ni Jose, ki inbahey na a komaro sanchiw Israelita saw do Egipto. Inbahey na paw parinan danchi so bangkay na.

No Maynamot Da Moyses Kan Rahab

²³ Maynamot pa do kapanganohed da, do nakayanakaw ni Moyses, ki intayo da no inyapwan na saw so tatdo a kabohan. Maynamot do

[†] **11:11 11:11** Mana "Maynamot do kapanganohed da Abraham, nanginaw si Sara a aran taywara malkem kan baket dana sa, kan hopes pa si Sara." [‡] **11:17 11:17** Myan pa saw kadwan a potot ni Abraham a akma si Ismael, ki si Isaak lang nayanak a maynamot do kari ni Apo Dyos. Roma 9:7-9 [§] **11:19 11:19** Ta an dyi na pinenpen ni Apo Dyos, ki sigorado a diniman Abraham.

nakaboya daw sya a dya sinsinan a adekey, chināmo daba kinontraw bilinaw ni Paraon.*

²⁴ Maynamot pa do kapanganohed, do kabaro danaw ni Moyses, chinakey nabaw maibidang a anak no mabakesaw a anak ni Paraon,

²⁵ basbāli a chinakey naw nachipaylilidyat dyirad tawotawo saw no Dyos kan iyaw kadidiw naw so ragsakaya a malisto a mabo a mapawnot do gatos.

²⁶ On, basbāli a ginanaganay naw maysabhay so kapangoyaw daw no tawotawo kan tabo iyaw kinabaknang saya do Egipto. On, chinakey naw nyaya a maynamot ta myan kapanganohed nad kāryaw no Dyos a mangay anchi si Kristo, ta nawriw pirmi a yanan aktokto naw masakbayan saya a gon-gona.

²⁷ Maynamot do rakoh a kapanganohed na, kinarwan ni Moyses Egipto kan abaw kāmo na do solyaw ni Paraon. Inibtoran naw lidyat, ta akmay nāw na chichiban iyaw Dyos a dya maboya.

²⁸ Maynamot do kapanganohed nad Āpo Dyos, iyaw siniknanan no nanoma a Pistan Nakahasaw no Anghil do sakbayaw no kakaro dad Egipto. On, inbilin na dyirad Israelita saw a pawasitan da so rayan karniro iyaw pantaw da saw tan dya madiman matotoneng saw a anak da an homabas anghilaw a mangyangay so kadiman.†

²⁹ Maynamot pa do kapanganohed da, ki nayam saw no Israelitaw do mabkoh a tana a iyaw naysyayan naw no Mababayaw a Tāw.‡ Ki siraw taga Egipto saw, do kapadas daw so monot, ki nahmes sa, ta naybidiw tāwaw do sigodaw a kayayan na.

³⁰ Maynamot pa do kapanganohed, nalday matohosaw a ahad do ondibon no syodad a Jeriko do katayokaw no papito a karaw a nakadibon da sya no Israelita saw.§

³¹ Maynamot pa do kapanganohed, si Rahab a asa naglaklako so asi na, ki nairaman abā a nadiman do nakadiman daw no nagsokir saw do Dyos, ta inanohdan naw chirin daw no pinadagos na saw a Israelita a nangay a nagispya do dawri a syodad.*

Siraw Kadwan Saw A Manganohed

³² Āngo paw ibahey ko? Apabayaw oras ko a mangistorya sa Gideon, Barak, Samson, Jepte, Dabid, Samuel, kan siraw propita saw.†

³³ Ta maynamot do kapanganohed da, ki inābak da saw kadwan saw a pagaryan. As siraw kadwan, ki malinteg sa do kapagtoray da, as kan rinawat daw inkari no Dyos dyira. Pinanyitem dan kadwan dangoy daw no lion saw.

³⁴ Inosep dan kadwanaw no magilgilayabaw a apoy. Naditchanan daw kadiman do ispada, kan naybadiw a kayit iyaw kakapsot daw. Nayparin sa masiglat do gobat, kan inābak da saw bōyot daw no istranghiro saw a nangay a nachigobat dyira.

³⁵ Maynamot do kapanganohed, myan saw mababakes a minirwa a nangrawat siras minatay da do nakapangongar da a yapod kadiman.‡ Ki maynamot do kapanganohed dan kadwan, ki chinakey daw nalala a

* **11:23 11:23** Do dawri a chimpo, no āwag no āri daw do Egipto, ki "Paraon." Myan bilin na a dimanen da no soldado naw tabo anak da a mahahakay no Israelita saw. Eks. 1:22 † **11:28 11:28** Eks. 12 ‡ **11:29 11:29** Eks. 14:16-17 § **11:30 11:30** Jos. 6 * **11:31 11:31** Jos. 2:11-22; 6:22-25 † **11:32 11:32** Jos. 23:9-10; Ok. 4:14-16; 7:22-25 ‡ **11:35 11:35** 1 Ār. 17:19-24; 2 Ār. 4:18-37

nandad nakadiman da kan iyaw kayan wayawaya da a maygatos, ta chinakakey daw mapagongar do maganaganay pa a byay.

³⁶ Maynamot do kapanganohed dan kadwan, ki naoy-oyaw sa kan nasanosanot sa. As siraw kadwan saw, ki nakadinaan sa, as nakaposek da sirad bahodan.

³⁷ Nadiman saw kadwan a maynamot ta naagsidan sa so bato, kan naragadi saw kadwan a pinaybebehak da, as kan napotohan saw kadwan so ispada. Maynamot do kapanganohed dan kadwan, ki naybibyay sa a makakāsi, as kan laylay da, ki lalat no karniro kan kalding. Mapopobri sa a nalala kan nairoromen do tabo byay da.

³⁸ Akma saw minidibidi a dyi da chapatak longolongohen da, kan tod sa minidibidi do katokotokonan kan do letlet-ang. Minyan pa sa do aschischip kan aboabot no tana. Maynamot ta komwan kapanganohed da, maikari abaw lobongaya a myan so tawotawo a akma sira.

³⁹ Tabo saw nyaya a tawotawo, ki si Āpo Dyos a mismo mangpaneknek do Masantwanaya a Tolas a myan mayit a kapanganohed da. Ki aran komwan, ki alit na narawat dabaw no inkaryaw no Dyos dyira do kayan da pa do tanaya.

⁴⁰ Naparin nyaya a maynamot ta myan maganaganay a plano no Dyos dyaten. Ta no plano na, ki iyaw kapangnanaya daya so kapachirayay da dyaten a mangrawat so komplitwaya makaskasdaaw a kari no Dyos tan masa ta na mangrawat so inkari naw, as kan tan payparinen na yaten a tabo a tawotawo na a aba polos so pakapilawan.

12

Si Jesus Nakayapwan Kan Mangpayit So Anohed Ta

¹ Dawa, kakakteh, maynamot ta naynyopos dyaten taywara saya so karo a sistigo, isagāna ta pakono inawan taya a machilomba a maynamot do kapagtos tas aran āngo a mangrahmet dyaten. On, ipoha ta na saw gatosaya a masonong a machipong dyaten, as siaabanti ta pakono a mayyayo do lombaya a nachilomban ta.

² Pasyayen tabaw mata ta di Jesus, ta iyaw mangisongsong dyaten kan manganaanawob so kapanganohed ta. On, toladen ta pakono si Jesus, ta inanōsan naw lidyat na do kros, as kan iniktokto naba polos kasnesnek na, bashāli a nawriw iniktokto naw ragsakaw anchi a mangnanaya dya an tayoka tabo nya kalidyatan na. Sichangori, ki ari dana a maydisna do mangket do kawatan no trono ni Āpo Dyos do hanyit.*

³ Iktokto nyo an maypāngo nakaibtor na so nakaiopsok daya sya no nakagatosaw a tawotawo. On, karahmen nyo a iktokto nya tan dyi kamo a maopay kan maoma.†

⁴ Ta iyaw kapachisōba nyowaya do gatos, ki ari nyo pad napadasan nachisōba a mādand nakawyog no raya nyo do nakadiman nyo.

⁵ Nawayakan nyo nawriw makahwahok saw a chirin dyinyo ni Āpo Dyos do nakaibahey naw sya a inyo, ki anak na? Myan inpatolas na do Masantwan a Tolas a kāna,
“Anak ko, adngeyen mo ah, an palintegen koymo, kan machila kaba do kapaydabdab ko dyimo,

⁶ ta kostohen ko dadakay da no chadaw ko, kan siraw rawaten ko a anak ko, ki padidiwan ko sa an rebbeng daw madosa.”‡

* 12:2 12:2 Pilp. 2:5-11; Heb. 2:10 † 12:3 12:3 Gal. 6:9 ‡ 12:6 12:6 Prob. 3:11-12; Pal. 3:19

⁷ Dawa, ibidang nyo lidyat nyowaya a kananawo ni Āpo Dyos dyinyo, as kan anōsan nyo, ta nawri danaw kapatakan nyo sya a ibidang naynyo a anak na. Ta aryoriw anak a dya nanawhen inyapwan so kaganayan na?

⁸ An maditchanan nyo no kadosa no gagāngayaw a anak na, bastardo kamori ah? Ayket! An komwan, inyo abaw oyod a anak na.

⁹ An maynamot dyirad āmang ta saya do lobongaya, dosāen da yaten, ki alit na, anyiben ta sa a āmang ta. As dawa, machita mangamangay pa a manganohed ta do naispiritwanaya a Āmang ta tan mabyay ta.

¹⁰ Ta siraw āmang ta saya do tanaya, ki kostohen da yaten so dēkey lang do tanaya sigon do hahawen daw a maganay a rarahan ta. Ki si Āpo Dyos, ki dosāen na yaten do sigorādo a chapatak na a kaganayan ta tan mairaman ta na do kasanto na.

¹¹ Oyod a chaskeh ta do kayan ta a madosa, ta makaparagsak abaw dosa, an dya makapaynyin. An maanōsan ta, as nakananawo ta na, malinteg tanchi kan myan anchiw kaydamnayan kapangtokto ta a gon-gona ta.

No Pamagbaga Kan Ballāag

¹² As dawa, an naychamirpirpir danaw tōd nyo a maynamot do kakapsot nyo, patoreden nyo aktokto nyo, kan payiten nyo kapanganohed nyo kan kapagtalek nyo do Dyos.

¹³ Nāw kamo na pakono a mayam do kosto a rarahan do kapanganohed nyo tan siraw kadwan saw a rarayay nyo a makapsot mana piday so kapanganohed, ki madodog saba, basbāli a maypayit sa do kaboya daw dyinyo a pagtoladan da.

¹⁴ Parinen nyo tabo a maparin nyo a machikapya do tabo a tawo, kan maybibyay kamo pakono a masantwan a managtongpal do Dyos. Maynamot ta an dyi kamo a komwan, abaw makaboya si Āpo do kapaybidi naw anchi.

¹⁵ Magannad kamo tan abo mangtadyichokod so kapanganohed na do Dyos. Ta an komwan, ki tomobo anchiw yapod dyinyo a akmay masdak so kapanolok a tamek a pakayapwan riribok kan manoroh so pakachichadan kadwan.

¹⁶ On, magannad kamo tan abo pakono dyinyo machoknod do dyi na kabahay, mana mayparin dyinyo a abos kapagdayaw do Dyos a akmas kaparinaw ni Isaw[§] a nangilako so kalintegan na a asa matoneng a anak a maynamot lang do maypisa a kakan.

¹⁷ Ta matayo aba dyaten a do kakey naw a manghap so pamindisyon ni āmang na, ki nahap na paba a aran tinanyisan na, maynamot ta maibabāwi na pabaw pinarin naw.

No Paytarkan No Dadwa Saya A Tokon: Sinai kan Sion

(Eks. 19:12-13; Deot. 9:18-19; Gal. 4:21-31; Pal. 14:1; 21:2)

¹⁸ Naknakmen nyo a iyaw kapagdayaw nyowaya do Dyos sichangori, ki akma pabad Israelita saw do kaychowa a dawriw ngayan daw tokonaw a mayngaran so Sinai. Do dawri, ki myan naboya da a gomilgilāyab a apoy, kan nakadidiw pa sa so makamwamomo a sari kan mayit a bagyo.

¹⁹ Myan paw nadngey da malyak a trompita kan oni ni Āpo Dyos a makamwamomo a nawriw nakamwan da. Do dawri, siraw nakadngeyaw sya, ki nachikakaāsi sa a pirwahan na pabaw maychirin dyira.

²⁰ On, maitored dabaw naibilinaw dyira a kāna, “Abaw aran sino a maypasngen do tokonaya. Ta aran asa lang a binyay makasalid do dawri a tokon, ki machita magsidan so bato a mandad kadiman na.”

²¹ Oyod a oltimo a makamwamomo nawri a maboya. Nyaw paynamotan na a binatan Moyses, "Namirpir akwayad kamo!"

²² Amnan yaten, ki komwan abaw kapaypasngen ta do Dyos. Ta do nakarawat taw so bayowaw a tolag, ki rinawat taw bayo a nanawo a yapod matarek a tokon a iyaw Tokon a Sion do Jerosalem. As nyaya a Jerosalem, ki anyino no syodadaw no sibibay a Dyos do hanyit kontodo reprep saw a siraragsak a anghilis na.

²³ On, nairaman ta na dyirad matawaganaw so matoneng a anak no Dyos a myan danas ngaran a naitolas do hanyit, as kan akma ta nay somindep do salapen Dyos a mismo a iyaw okom dan tabo a tawotawo. As maynamot do dyaya, ki naibidang ta na machasa dyirad nadiman saw a tawotawo no Dyos a malilinteg kan abo so pagkorangan.

²⁴ Naypasngen ta pa di Jesos a iyaw nangibabaet do bayowaya a tolag. Ta iya, ki inparawat naw byay na a nadiman do kros tan do nakawyog no raya naw, ki inpaboya naw bindisyon no Dyos dyaten a manganohed dya. Dawa, maganaganay a adayo raya naw kan rayaw ni Abel. Ta iya, ki pinakawan na yaten. Ki iyaw raya ni Abel, ki nanawag so bahes na.*

²⁵ Kaannadan nyo kan itoltoleng nyo abaw maychiychirinaya do bayo a tolag. Ta an dyi sa nakaditchan dyi saw a nangikaskaso so nangballaagaw sira a yapod tanaya do kaychowa, ad-adda ta pa a dya makaditchan an tadyichokodan taw mangballaagaya a yapod hanyit.

²⁶ Ta do dawri, ki ginon-gon ni Apo Dyos tanaya a maynamot do chirin na. Ki sichangori, inkari na a pirwahan na pa gon-gonen, ki iya paba lang tanaya, an dyi pa mairaman hanyit.†

²⁷ Ta iyaw naichirin naya a "Pirwahan na pa," ki ipapaawat na dyaten a gon-gonen nanchiw lobongaya kan mapakaro anchi a tabo naparswa. No lang mabidin dananchi, ki sira danaw dyaw a magon-gon.

²⁸ As dawa, magyaman ta so rakoh di Apo Dyos, ta nairaman ta na do pagtorayan na a dya magon-gon. Magyaman ta kan dayawen tas Apo Dyos so makaay-ayowaw dya a mapawnotan so kanyib kan kadaday ta sya.

²⁹ Maynamot ta no kasoli no Dyos taya a pagsirbyan ta, ki akma apoy a mangronot so tabo.

13

Iyaw Kapagsirbi A Makadadaw Do Dyos

¹ Changori, naw nyo a maysin-aayat a makakakteh di Kristo.

² Naknakmen nyo a padagosen do bahay nyo saw istranghiro. Ta myan dana saw nagpadagos a dyi da sa chapatak a anghilis sawen saw pinadagos da saw.*

³ Naknakmen nyo a sidongan siraw myanaw do bahodan maynamot do kapanganohed da. On, sidongan nyo sa a akma nachibahobahod kamo dyira, as kan chasi nyo saw naidadanesaw a akma inyo nalidyatan.

⁴ Pachigtalan nyo abaw kapachikabahay nyo, basbali a dayawen nyo, kan machita a naw no kapodno nyo a maychabahay. Ta dosāen anchi no Dyos machikamalala kan tabo saw maychakatekatehaw a machoknod do kompormi.

⁵ Chalakam nyo abaw kwarta, basbali a chanawob nyo pakono an āngo myan dyinyo. Ta binata no Dyos, "Naw ko na machirayay dyimo, ta aywanan koymo do tabo a ngayan mo. On, polos a dyi kwa karwan imo."†

* **12:24 12:24** Gen. 4:10-11 † **12:26 12:26** Eks. 19:18; Hag. 2:6; Pal. 16:17-21 * **13:2 13:2** Gen. 18:1; 19:1 † **13:5 13:5** Gen. 28:15; Deot. 31:6-8; Jos. 1:5-9

⁶ As dawa, masnek taba a mangibahey a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

“Si Āpo kasidong ko, kan mamō akwabanchi do parinen dyaken no tawo.”‡

⁷ Naknakmen nyo saw nanmanma saw a pangolo nyo a nangipakatoneng so chirin no Dyos dyinyo. Iktokto nyo kabibyay daw kan nakadiman daw, as nāw nyo a tahatahan anohed daw.

⁸ On, komwan pakono parinen nyo, ta si Jeso-Kristo, ki mabdibdis aba. Ta an iya, ki nāw na kakoyab, changori, kan abo so pandan.

⁹ Ipalōbos nyo abaw dyaya kosto a nanawo a iyaw mapasiwal dyinyo do kosto a rarahan. Ta maganaganay a maypayit kapangtokto nyo a maynamot do paraboraya no Dyos kan iyaw no kapagtongpal nyowaw do dadakay saya a mawnonotan a maynamot do makan. Ta siraw magtongpalaw siras syay, ki abaw maganay a maitoroh na dyira.

¹⁰ Siraw papadi saw a madama pa mangononot so adanaw a tolag, ki abaw kalintegan da machibinglay do kaganayanaya a narawat ta do nakadimanaya ni Kristo a nayparin a dāton dyaten do gatogatos ta.

¹¹ Ta iyaw katotohosanaw a padi da, ki mangyangangay so raya no binyay do Kasasantwanaw a Yanan do tabirnakolo tan idāton naw maynamot do gatos. Ki iyaw inawan dan binyay saw a nadiman, ki masosohan sa do gaganaw no kakpekpehan da.

¹² As dawa, nyayaw paynamotan na a naihbōt si Jesus tan nadiman do gaganaw no syodad tan mawyasan na saw tawotawo do gatos da a maynamot do mismo na iya.

¹³ As dawa, aran yaten, mangay ta pakono di Jesus do gaganaya. No chakey na batahen, ki karwan taw adan a dadakay ta a aran matahaman taw masnesnekan a akma dya.

¹⁴ Ta machipandaw yanan ta do tanaya. Ki nawriw ahahayen taw abaw anchi so pandan a yanan ta do hanyit.

¹⁵ No machita ta a idāton do Dyos, ki abaw matarek, an dya iyaw kapagdayaw kan kapagyaman ta dya. Siraw nyaya, ki kosto kan maganay a dāton no mangipodnwaw a si Jesus sawen Āpo da.

¹⁶ As kawayakan nyo abaw mamarin so maganay kan kapaysinsisidong nyo. Ta siraw nyaya kaparin, ki akmas dāton saya a makadadaw do Dyos.

¹⁷ Magtongpal kamo dyirad panglakayen nyo saw kan parinen nyo saw ibilin da dyinyo, ta siraw manyidechideb dyinyo do kapanganohed nyo kan atbayan danchi di Āpo Dyos an maypāngo nakananawo da dyinyo. On, tongpalen nyo sa tan iyaw kapaytarabako dāya, ki pakaragsakan da a dya pakalidayan. Ta an komwan a maliday sa, abaw maitoroh na kapya dyinyo.

¹⁸ Paydaydasal nyo yamen a kakakteh. Chapatak namen a abaw kosit do aktokto namen. Ki alit na, chakey namen a nāw namen a mabyay a madayaw do aran āngo a kayayan.

¹⁹ Ipakpakaāsi ko dyinyo a paydaydasal nyo yaken tan makapaybidi ako dyinyo so malisto.

No Pangbindisyon Kan Kapanawdyan A Bagbaga

²⁰ Si Āpo Dyos, ki pinagongar nas Āpo ta a si Jeso-Kristo, as kan si Jesus danaw maganay a Pastor ta a mangaywan dyaten a akmay karniro na. On, nayparin a komwan si Jesus maynamot do bayowaya a tolag a pinatnek na do kaitoroh naw so byay na do kros a inoyogan raya na. As nyaya a tolag, ki matadyan abanchi a polos.

‡ 13:6 13:6 Sal. 118:6

²¹ Si Āpo Dyos a pakayapwan kapya, iya pakono manoroh dyinyo so tabo a klasi no maganay a machita nyo tan tongpalen nyo chakey na. Parinen na pakono dyaten a tawotawo na iyaw makahwahok dya a maynamot di Jeso-Kristo. Madaydayaw pakono si Kristo a abos pandan. Amen.

²² Ipakpakaāsi ko dyinyo a kakakteh a anōsan nyo a rawaten pamagbaga kwaya, ta manyidayaw tolas kwaya dyinyo.

²³ Chakey ko a mapatakan nyo a nawayawayaan dana si kakteh ta si Timoteo do bahodan. Yangay namen anchinyo a sarongkaran, an malisto a mawara do yanan kwaya.

²⁴ Irapit nyo pakomosta ko dyirad pangolo nyo saw kan tabo saw a tawotawo no Dyos. Pakomostaan daya inyo no kakakteh saya a manganohed a yapo do Italya.

²⁵ Myan pakono parabor no Dyos dyinyo a tabo. Amen.

No Tolas Ni Santiago

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Do Biblya, ki myan apat a tawo a mayngaran so Santiago. No asa, ki si Santiago a anak ni Sebedeo a kakateh ni Juan (Mt. 17:1; 27:56; Mk. 1:19; 3:17). Iya, ki diniman da do chimpon Āri Herodes (Ara. 12:2) do sakbay paw a naitolas nya tolas. No chadadwa na, ki si Santiago a anak ni Alpeo a asa dyirad apostolis saw ni Jesos (Mt. 10:3; Ara. 1:13). No chatatdo na, ki si Santiago a āmang ni Apostol Jodas (Si Jodas Iskariote aba. Lk 6:16; Ara. 1:13).

No chapat na, ki si Santiago a asa pangolo dan nanganohedaw di Jesos do Jerosalem, as kan iyaw nangayanaw ni Pablo a nachisarsarita do Jerosalem do kadāmo na paw a nanganohed. (Ara. 15:13-29; Gal. 1:18-19; 2:9). Iyaw nya Santiago nangitolas so nyaya a tolas.

No naytolasan na, ki siraw tabwaw a nanganohed di Jeso-Kristo, naten dana saw nanganohedaw a Jodyo a naychawpit dana do intirwaya a lobong (1:1). No naynamotan ni Santiago a naytolas, ki tan ahwahoken kan inanawo na dyira an maypāngo iyaw maganay saya a dadakay dan nanganohed. Binata na a machita magtonos kapanganohed kan kaparin no manganohed di Jesos, ta no kaparin, ki mangipaneknek so oyod a kapanganohed. Mana no kaparin, ki akmay asi no kapanganohed, as kan an abo asi na, ki naibidang dana a abaw sirbi no kapanganohedaya (2:17, 20, 26).

Aro paw innanawo ni Santiago a maynamot do kabibyay no manganohed. Siraw nya, ki maynamot do kalidyatan, kasolisog, kasoli, kapangidomdoma do kapayngay a tawo, kapangiget so rida, kasirib, kapaydidiman, kapaykoykospag, kinabaknang, kaānos, kan kapaydasal.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1

No Kapanganohed Kan Kasolisog 1:2-18

No Kapangadngey Kan Kaparin 1:19-27

No Kapangidomdoma 2:1-13

No Kapanganohed Kan Kaparin 2:14-26

No Kapangiget So Rida 3:1-12

No Kasirib Ā Yapod Dyos 3:13-18

No Kapangballaag Kan Kapangahwahok 4:1-5:6

No Kaānos Kan Dasal 5:7-20

No Tolas Ni Santiago

Pakatoneng

¹ Iyaw nya tolas, ki yapo dyaken a si Santiago a adipen no Dyos kan si Āpo Jeso-Kristo, as kan mangay dyinyo a tabo a naibidang dana tawotawo no Dyos a naychawpit dana do intirwaya a lobong. Komosta kamo?

No Kapanganohed Kan Sirib

² Kakakteh, ibidang nyo pakono a soyot an myan mapadasan nyo a matatarek a pakasootan,

³ ta chapatak nyo a masoot abaw kapanganohed nyo, an dya tan patobohen naw kapagibtor nyo.*

⁴ As iyaw kapagibtor, ki masisitaw nawri, ta no pagtongpalan na, ki payparinen naynyo a mahnyi do kapanganohed nyo a makahwahok kan abwa polos so pagkorāngan do salapen ni Āpo Dyos.

⁵ An sino dyinyo kōrang so kasirib a makaawat so maynamot do kalidyatan a mangay do byay na, maydasal pakono do Dyos. Ta si Āpo Dyos, masinyat aba, ta sisasagāna a manoroh dyaten so tabo a machita ta, kan paydabdab naba yaten do pagkorāngan ta.

⁶ Ki an maydasal kamo, machita manganohed kamo a dya mag-mangamanga. Ta an magmangamanga kamo, akma kamos kelsangaw a padoydoyoyen salawsaw a dyi nyo a chapatak an dino kokwanan nyo.

⁷ No tawowaw a komwan so dadakay, ki chahahaw naba sya a myan rawaten nad Āpo Dyos.

⁸ Ta iya, ki magdwadwa so kapangtokto, as kan matohatohay do tābo a kaparin na.

No Kinapobri Kan Kinabknang

⁹ Sichangori, inyo a kakakteh a mapopobri, masoyot kamo pakono, ta matohos saad nyo do salapen no Dyos a maynamot do kapachichasa nyo di Kristo.

¹⁰ As inyo a kakakteh a mababknang, charagsak nyo pakono an mabo kayayan nyo a mabaknang do lobongaya, ta ari kamo na a machichasa di Kristo. Ta no mabaknang a tawo, ki akmay tamek a magsabong a madiman anchi.†

¹¹ Ta an mayegen araw, ki mahayo tamekaw do kohat.‡ Do dawri, apabanchiw kapintas no sabong naw, ta masday do tana. Komwan anchiw kadiman no mabaknang a tawo do kadama na maychichwas so kinabknang na.

No Kasoot Kan Kasolisog

¹² Magasat tawowaw a nāw na mangigpet so kapanganohed na an mangay kasoot na, ta an maibtoran naw nawri a kasoot na, rawaten nanchiw gon-gona na a iyaw byay na abos pandan a inkari no Dyos dyirad madawaw dya.

¹³ An myan pakasolisogan ta, batahen taba a si Āpo Dyos nangsolisog dyaten, ta masolisog aba si Āpo Dyos a mamarin so marahet, as kan solisogen naba yaten do marahet.

¹⁴ Ta no kasolisog no asa tawo, ki yapo do mismwaw a marahet a kalikāgom na, as kan nawriw omap-apan sya.

¹⁵ As an maapanan do marahetaw a kalikāgom na, ki maygatos dana. As no pagtongpalan gatos na, ki pakadimanan a abos pandan.

¹⁶ Chadaw kwa kakakteh, paallilaw kamo aba.

¹⁷ Ta no tabo a magaganay kan kosto a rigalo, ki yapod Dyos a Āmang ta do hanyit a nangparswa so tabo mararanyag do tohos. Ki aran mayweyweswes sa kan matatadyan ranyag daw, ki nāw na abos pandan ni Āpo Dyos kan aba polos kasari dya.

¹⁸ Ta sigon do keddeng na, pinayparin na yaten a anak na a maynamot do kapanganohed ta do oyod na nainanawo dyaten. Tan komwan, payparinen na yaten a kasisitaan do tabo a naparswa.

* **1:3 1:3** Roma 5:2-5; Sant. 1:12; 1 Ped. 4:12-19 † **1:10 1:10** Isa. 40:6-8; Mt. 6:19-21; 1 Ped. 1:24

‡ **1:11 1:11** Mana "no kohat no pangaditan," Sal. 103:15-16

No Kapangadngey Kan Kapamarin

¹⁹ Inyo a kakakteh a oyod ko a chadaw, nyaw naknakmen nyo: Sisasagana pakono kada asa a mangadngey, as machita maannad a maychirin kan dya malisto a makasoli,

²⁰ ta abaw maitoroh no kasoli a malinteg a kabibiyay a akmas chakeyaw no Dyos.

²¹ Dawa, tadyichokodan nyo sa tabo makasnesnek saya kaparin nyo kan tabo marahet saya a dadakay nyo. Sipapakombaba kamo pakono a magtongpal do chirin no Dyos a inmoha na do aktokto nyo a makaisalakan dyinyo.

²² Sichangori, masisita a tongpalen nyo chirin no Dyos. Tod nyo aba adngeyen, an dyi nyo pa parinen nyo, ta an tod a mandad tadyinya nyo, ki allilawen nyo bokod nyo a inawan.

²³ Ta no mangadngey so chirin as dyi na tongpalen, ki akmas tawowaw a magispiho so ropa na,

²⁴ as kan aran katatayoka na pa nagispiho, ki do kakaro naw, nanyeng na nawayakan ropa naw.

²⁵ Ki iyaw tawowaw a naw na mangtokto kan mangtongpal so maganayaya a linteg no Dyos a mangwayawaya so tawotawo, iyaw bindisyonan no Dyos do tabo a kaparin na, ta nawayakan nabaw nadngey naw, basbali a parinen na.

²⁶ Aryoriw makabata sya manganohed an siping so rida? An komwan, allilawen naw inawan na kan abaw sirbin kabata naw sya mapasnek do dawri a inanohdan na.

²⁷ Ta no oyod a kapanganohed a abos pakapilawan do salapen no Dyos a Amang ta, ki iyaw nyaya: no kasidong dyirad olila kan siraw balwaw a malidyalidyat so kabibiyay, as kan iyaw naw naw a dya namanchaan so marahet saya do lobongaya.

2

No Ballaag A Maynamot Do Kapangitatarek

¹ Kakakteh ko di Kristo, maynamot ta myan kamo na a manganohed di Jeso-Kristo a matan-ok a Apo ta, abo pakono dyinyo dadakay a kapangitatarek.

² Kaspangarigan, an makpekpeh kamo, as myan mangay a machikpeh dyinyo a asa baknang kan pobri, as no baknangaw, ki magsingsing so balitok kan maylaylay so mapintas, ki iyaw pobryaw, ki maylaylay so rotrot.

³ Ki an rispitaran nyos kosto baknangaw kan paydisnahan nyo do maganay a paydisnan, ki iyaw pobryaw, ki ibahey nyo dya a, "Maytenek ka daw," mana "Maydisna ka do ratagaya,"

⁴ mangitatarek kamo abawri? Naon, marahet kapangtokto nyo, ta inokom nyo a masissisitaw asaw a maynamot do kinabaknang na.

⁵ Kakakteh ko a chadaw ko, adngeyen nyo pa yaken kan iktokto nyo nya: Siraw pobryaya do lobongaya, ki pinidi sabawri no Dyos tan bomaknang sad kapanganohed, as kan dyira danchiw pagtorayan a inkari no Dyos dyirad madawaw dya?

⁶ Ki do kapangidomdoma nyowaya, siryaw asnesnekan nyo popobri saya. Taywaran dya siraw babaknangaw manglidyalidyat kan mangidarom dyinyo?

⁷ Sirabawriw maparaherahet so madaydayawaw a ngaran ni Apo ta a inanohdan nyo?

⁸ Basta naknakmen nyo kasisitaanaya a linteg do pagāryan no Dyos a naipatolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Chadaw nyo kapayngay nyo a tawo a akmas kadaw nyo so inawan nyo.”* An oyod a tongpalen nyo nyaya, maganay kaparin nyo.

⁹ Ki an mangidomdoma kamo, nakagatos kamo a maynamot do dyi nyo a tongpalan so lintegaya no Dyos, as kan naibidang kamo na a nayrarayaw so linteg.

¹⁰ Ta no makey a mangtongpal so tabo a linteg, as nachichad naw asa, ki nakagatos dana, as kan naibidang dana a nachichachichad na tabo.†

¹¹ Ta chiban nyo, si Āpo Dyos mismo a nangibilin so nya linteg a kāna, “Machikamalala kamo aba,” as kan iya paw nagbilin so, “Mangdiman kamo aba.”‡ Ki aran dyi kamo a nachikamalala, an nangdiman kamo, nakagatos kamo na, ta nayparin kamo na a nayrarayaw so linteg.

¹² Dawa, annadan nyo tabo kapaychirin kan kaparin nyo, ta no kapangokom anchi no Dyos, ki ibasar na do linteg naya a mangwayawaya so tawotawo.

¹³ Ta anchan okomen no Dyos tawotawo saw, abaw kāsi na dyirad dyaw a māsi. Ki siraw māsisyen saw dyirad kapayngay da tawo, mamo sabanchi do oras a kapangokom no Dyos.§

No Kapanganohed Kan Kaparin

¹⁴ Kakakteh, aryoriw sinpaspangan no kapanganohed no makabata sya a myan kapanganohed na di Kristo Jesus, ki abaw kaparin na a mangpaneknek a oyod? Makaisalakan paro nawri a kapanganohed na?

¹⁵ Kaspangarigan, myan kakteh nyo a manganohed a rotrot so laylay kan maypiypisipis do kapteng.

¹⁶ Aryoriw sirbi no kabata nyo sya dya a, “Chāsi pakono imo no Dyos, as dyi ka pakono a makbelan kan maptengan,” as kabo no itoroh nyo dya para do machita naya do kalidyatan na.

¹⁷ Komwan kapanganohed an yapo lang do dangoy, ta naibidang a nadiman, an dya napawnotan so kaparin.

¹⁸ Ki myan saw machinamna a makabata sya a kon da, “Matatarek iyaw no kawnot so Dyos. No asa, ki aran tod a manganohed, as no asa, ki aran maynana kaparin.” Ki no ibahey ko dyinyo, maypāngo kaipaneknek nyo sya manganohed kamo an abo kaparin nyo, ta maparin aba maysyay oyod a kapanganohed kan maganay sya kaparin. An yaken, no kaparin ko sayaw mangipaneknek a oyod kapanganohed ko.

¹⁹ Ay, maganay kamo sawen, ta anohdan nyo a asa lang Dyos! Ki machalit kamwaya dyirad marahet saw a ispirito. Ta aran sira, ki manganohed sa kan paychamirpirpir daw kamo da, ta dosāen sanchi a oyod ni Āpo Dyos.

²⁰ Samna! Kabo pan arang nyo an nawri lang kapanganohed nyo. Chakey nyori a ipaneknek ko dyinyo a abaw sinpaspangan kapanganohed a abos kaparin?

²¹ Chiban nyos simna Abraham a kapoonan ta kaychowa. Napalinteg abawri maynamot do nakatongpal naw so bilin no Dyos a kaidāton nas Isaak a pōtot na do pangidātonanaw a pinatnek na?

²² On, mapatak a maawātan a nagtonos kapanganohed kan kaparin ni Abraham. Taywaran dya siraw kaparin naw nangpaneknek a abaw pagkorāngan no kapanganohed na.

* **2:8** **2:8** Leb. 19:18; Mt. 19:19; Mk. 12:31; Lk. 10:27 † **2:10** **2:10** Mt. 5:19; Gal. 3:10; 5:3 ‡ **2:11** **2:11** Eks. 20:13-14 § **2:13** **2:13** Mt. 5:7; 18:21-35

²³ Oyod a natongpal inpatolasaw no Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, “Nanganohed si Abraham do inbahey ni Āpo Dyos, kan maynamot do dyaya nakapanganohed na, inbidang no Dyos a malinteg do salapen na.”* Dawa, nyaw naynamotan na a natawagan si Abraham a sit no Dyos.†

²⁴ Dawa, naboya nyo a mapalinteg asa tawo an myan kaparin na a mangpaneknek so kayan kapanganohed na. Iyabaw kaibahey naw sya a tod a myan so kapanganohed.

²⁵ Komwan paw si simna Rahab‡ a naglaklako so asi na do kaychowa. Ta aran iya, ki napalinteg maynamot do pinarin naw do nakarawat naw so dadwa ispya a Israelita do bahay na, as nakasidong na sira nagtālāw do nakaitongdo naw so matarek a rarahan a inonotan da.

²⁶ Malawag a maboya ta dya a aba polos sinpaspangan kapanganohed, an dya mapawnotan so kaparin, ta kayarig na do inawan a mabata bangkay an abo pahad na.

3

No Kapangigpet So Rida

¹ Kakakteh, dyi nyo pakono a kalikagōman kāro nyo a mayparin a mangnanawo so chirin no Dyos, ta chapatak nyo a an dyi da onotan innanawo daw, rakorakoh atbayen da kan siraw nachinanawo saw dyira.

² Ta yaten a tawotawo, ki pirmi tabawri a magriro, naten dana do kapaychirin ta? Ki an myan asa tawo a dya polos a magriro do kapaychirin na, apabaw pagkorāngan no nawri a tawo, ta maparin narana pagpeten inaynawan na a dya mamarin so marahet.

³ Chiban nyo iyaw asa kabalyo. An bosalan ta, mapalongo taw inawan naw do aran dino a chakey ta.

⁴ Mana ahapen ta pangarigan biray. Iyaw biray, ki rakoh, kan mayit kapadoydoy syan salawsaw. Ki aran komwan, dēkey agōsan naw a osaren kapitanaw a mapalongo so birayaw do chakey na a palongwan sya.

⁵ Masaw rida a dēkey a partis no inawan, ki oyod a rakkoh ayaman na. Iktokto ta an maypāngo kasosoh no rakoh a kahasan do dēkey lang a asdeb no apoy.

⁶ On, komwan kayarig no rida, ta akmay apoy a binyayan ni Satanas do apoyaw a yapod impyirno,* ta aran myan nairanta a kaosaran na do inawan ta, ki paraparapasen naw intīro a inawan a maygatos. On, iyaw pakayapwan aro a marahet a mangmanmancha so tābo katatawo ta. No kaoyodan na, dēkey a partis no inawan, ki maparin na rarayawen tābo a karakohan ta, kan palongohen na do pakararawayan.

⁷ Oyod a maparin tawo mangiwam so tabo a kitan parswa ni Āpo Dyos a akma siras holaw saya, siraw somayasayap saya, siraw komayakayab saya do tana, kan siraw myanayad tāw. On, myan danaw nakaywam siras komwan saya.

⁸ Ki aryoriw nakapaywam so rida na? Oltimo a marahet kan mapagpet aba. Kayarigan naw napnos binino.

⁹ Ta chiban nyo, osaren ta a pagdayaw do Dyos a Āmang tad hanyit kan pangabay ta pas kapayngay ta a tawo a pinarswa no Dyos a akma dya.†

¹⁰ Samna! Asa lang a dangoy pakayapwan kapagayaman kan kapangabay. Kakakteh ko, dyi nyo pakono a parinen nyaya.

* **2:23 2:23** Gen. 15:6; Roma 4:3; Gal. 3:6 † **2:23 2:23** 2 Kron. 20:7; Isa. 41:8 ‡ **2:25 2:25** Jos. 2:1-21; 6:17, 25; Heb. 11:31 * **3:6 3:6** Mk. 9:47-48 † **3:9 3:9** Gen. 1:26-27; 9:6

11 Ta iyaw asa akbod, ki maparin na paro a pahtoten matami kan matabhah a ranom? Ay engga!

12 Kakakteh ko, maypāngo a may-asiw kayo a igos so olibo, mana obas so igos? Masaw a polos a maparin aba ranom kan tāw pahtoten asa akbod.

No Sirib A Yapod Hanyit

13 Aryoriw masirib kan makaawat dyinyo?‡ An myan, sigi, machita a ipaneknek naw sirib na do madalos a kabibiyay na kan kaganay no kaparin na a onotan kapakombaba a yapod oyod a sirib.

14 Ki an maiimonen ka kan rakoh kalakam mo a mangipatongpal so chakeyaw no bokod mo a inawan, ipangas mwaba myan sirib mo, ta mabayataw ka, ta aba dyimo oyod.

15 No nyaya a kitan sirib, ki yapo aba do Dyos, an dya yapod lobongaya, ta sinasairo nyaya a kinasirib a yapod marahet a pangtoktwan no tawotawo.

16 Ta no myan so imon kan kalakam a mapatohos so bokod na a inawan, masigorādo a myan pa daw kaket kan tabo a kitan marahet.

17 Ki no tawo a myan so sirib a yapod Āpo Dyos, ki madalos so kapangtokto. On, nya tawo, ki mapaychapyay, masingpet, mapilpilit aba, taywara a māsisyen kan nāw na mamariparin so maganay, mangidomdoma aba, as kan polos a dya maysinsisingpet.

18 Siraw tawotawo a mapaychachapyay tan myan tonos do payapayawan da a tabo, ki kayarig daw maymoha so kapyā kan tonos. As no apīten danchi, ki malinteg a kabibiyay da.

4

No Ballāag A Maynamot Do Kapachisit Do Lobong

1 Āngo saw pakayapwan kapaydidiman kan kapagsosogal nyo? Yapo abawri do kinaderrep kan kalikāgom no inawan nyo a pirmi a maydidi-man do irahem nyo?*

2 On, myan kalikāgom nyo, ki mahap nyo abaw pakakdekden nyowaw. As dawa, nakasagāna kamo a mangdīman tan myan mahap nyo. Masaw a chaimon nyo an dyi nyo a mahap, as nawriw pachidimanan nyo. Ki no kaoyodan na, abaw mahap nyo, ata, manahes kamo abaya di Āpo Dyos.

3 Ki an mangdaw kamwaya, abayaw marawat nyo, ata, madiayaw pinsar nyo, ta nawryayaw chitahen nyo paychakatekatehaw no inawan nyo.

4 Pakawanem kamo! Akma kamwayas masawekaw a dya polos a mapagtalkan. Chapatak nyo abawri a iyaw kapachisit nyo do nainlobongan saya kapangtokto kan kaparin, ki kapangipsok nyo so Dyos? On, no mangisad a maybibiyay do nainlobongan saya a dadakay, ki maibidang a kabosor no Dyos.

5 Batahen nyori a abos sinpaspangan naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, "Iyaw Ispirito Santo a intoroh no Dyos a myan dyaten, ki siimon an dyi ta oyod a madaw dya"?†

6 Ki aran komwan, somawasaway parabor no Dyos dyirad mapakom-babaw a akmas inpatolas naw do Masantwan a Tolas a kāna, "Kontraen sa no Dyos makokospag saw, ki ipaboya naw kāsi na dyirad mapakom-babaw."‡

‡ 3:13 3:13 Sant. 1:5-6 * 4:1 4:1 Roma 7:23; Tito 3:3; 2 Ped. 2:13-15 † 4:5 4:5 Mana "No Ispirito no Dyos a mangbibiyay dyaten, ki taywara maimon." Eks. 20:5 ‡ 4:6 4:6 Prob. 3:34

⁷ Dawa, mapaitoray kamo pakono do Dyos. Kontraen nyos Satanas tan payaywan naynyo. §

⁸ An maypasngen kamo do Dyos, ayket na, maypasngen Dyos dyinyo. Inyo a maygaygatos, tadyichokodan nyo gatogatos nyo tan madalos kabibyay nyo. Inyo a matohatohay so kapangtokto, paychaycharwahan nyo pawab kapangtokto nyo a monot do Dyos.

⁹ On, basbāli a pagmamayo, itanyis, kan paychaychahoho nyo pakono kapagbabāwi nyo maynamot do gatogatos nyo. Tadyan nyo so katanyis kasoyot nyo, kan tadyan nyo so kapagmamayo karagsak nyo a maynamot do karon gatas nyo.

¹⁰ Ta an magpakombaba kamo do salapen no Dyos, ki idāyaw nanchinyo.*

No Ballāag Maynamot Do Kaparaherahet

¹¹ Kakakteh, maysinpararahet kamo aba. Ta aran sino a maparahet mana mangokom so kakteh na, ki bāli maychirin danas maikontra do linteg no Dyos a iyaw bata naw a chadaw nyo kapayngay nyo a tawo. † As no maychirin so komwan, ki pachimadekeyanaw linteg, as kan sigorādo a dyi na tongpalen nawri a linteg, an dya okomen naw lintegaya a akmay abo danaw sirbi na dya.

¹² Si Āpo Dyos lang manoroh so linteg kan myan so kalintegan a mangokom dyaten. Iya paw mangisalakan kan mangrarayaw. ‡ Ayket! An komwan, aryoriw kalintegan ta a mangokom so kapayngay ta a tawo?

No Ballāag A Maynamot Do Kapangeddeng

¹³ Changori, adngeyen nyo yaken inyo a makabata sya a kon nyo, “Magbyahi kamis changori mana anchan delak do asa syodad, as omyan kami daw so makatawen. Magnignigosyo kaminchi, kan syrto a aro maganansya namen daw.”

¹⁴ Samna! Chapatak nyori an āngo nchiw kabibyay nyo anchan delak? On, ta no byay ta, ki akmas angepaw a maboya so dēkey, as kabo na.

¹⁵ Komwan pakono machita chirinen nyo: “An ipalōbos no Dyos a mabyay kami panchan delak, parinen namen anchiw nyaya mana nawri.” §

¹⁶ Ki āngo rid mapangas kamwaya, as kan itangsit nyowayaw pariparinen nyo sanchi? Pakawanem! Maddi sa tabo akmaya syay a kapaykoykospag.

¹⁷ Dawa, no tawo a dya mamarin so chapatak na maganay, ki makagatos do salapen Āpo Dyos.

5

No Ballāag A Maynamot Do Kabaknang

¹ Changori, inyo a mabaknang, ki adngeyen nyo yaken ah! Itanyis kan pangagagay nyonchiw kabakel nyo, ta ito danaw didigra a magtopak dyinyo.

² Apabanchiw sinpaspangan kinabaknang nyowaya, ta mararayaw sanchi. As siraw in-intwan nyo saw a laylay, ki taromitimen anchi.*

³ No balitok nyo kan pirak nyo saw, ki naypopongos dana sa so ratchi maynamot do nakahay darana do nangapyan nyowaw sira. Iyanchiw

§ 4:7 4:7 Epe. 6:11; 1 Ped. 5:8-9 * 4:10 4:10 Mt. 23:12; 1 Ped. 5:6 † 4:11 4:11 Leb. 19:16, 18; Mt. 5:43; Sant. 2:8 ‡ 4:12 4:12 Mt. 10:28 § 4:15 4:15 Prob. 16:9 * 5:2 5:2 Mt. 6:19

nyaya ratchiw mangipaneknek so kakōsit nyo kan kaāgom nyo, kan iya panchiw mangronof so mismo a inawan nyo a akmay apoy. No kaoyodan na, ki iyaba lang kinabaknang kinapya nyo, an dya iya paw kadosa nyo do apoy do kapanawdyanaw a araw a kapangokom.

⁴ Chiban nyo nyaya! Abaw tayotayo nad Apo Dyos no tangdan dayan nachitaltalonaya dyinyo a kinopit nyo. Ki sichangori, mangagagay sa, ta chakey da a mapalobosan sa a maybidi dyirad akin dyiraw dyira. On, iyaw kapaylangetnget daw no nachiranyi saw dyinyo a kinosit nyo, ki nadngey dana sa tabo nyaya no Dyos a Manakabalin do tābo.[†]

⁵ Do tanaya, naybibibiyay kamo a siboboslon kan ninanam nyo kinaragsak. Ki akma kamo so bakaw a pinataba nyo saw inawan nyo a maisagāna do dyi nyo a chapapatak a kaparti nyo.

⁶ Pakawanem kamo! Palalo danayaw pinarin nyowaya! Pinagatos kan diniman nyo sayaw tawotawo saw a abos gatos dyinyo, as kan polos a dyi daynyo a narawa.

No Ānos Kan Dasal

⁷ Ki inyo a kakakteh, an-anōsan nyo pakono lidyalydyat nyo saya a mandanchan kapaybidi ni Apo ta. Iktokto nyo kaānos no homakaw a mangnanaya so chimoy no ammyan kan mangchamba so chimoy no rayon tan makapaymoha so binyi na. Maanōsan na paw mangnanaya so kaapit no mapategaya a asi no nayhohopagan na.

⁸ Dawa, aran inyo, machita magānos kamo kan nāw nyo a payiten kapangtokto nyo, ta ito danaw kapaybidi ni Apo ta a si Jesus.

⁹ Kakakteh, dabadabayen nyo abaw kadwan dyinyo tan dyi naynyo a okomen no Dyos. Ito danaw Mangokom, kan ari dana maytēnek do rowangan!

¹⁰ Kakakteh ko, iktokto nyo sa a pagmididan propita saw a siraw nangikasabaw so inpakatoneng no Dyos dyira. Sira pakono tahatahan nyo so kaānos a magibtor so lidyalydyat nyo saya.

¹¹ Siraw tawotawo saw a nāw da inpasnek kapanganohed da, ki batahen ta magasat sa. Nadngey nyo nawriw kaānos naw ni simna Job a nagibtor do kaychowa. Ta aran taywara nalidyatan, ki nāw na do nakapanganohed na do Dyos. On, chapatak nyo nakatorohaw sya no Dyos so machita na do kapanawdyan na, ta rakah kāsī no Dyos kan taywara machipangdidiw dyaten an malidyatan ta.[‡]

¹² Kakakteh, masisita a kanaknakmen nyo nyaya: Pagkari nyo abaw hanyit kan tana mana aran āngo a pagkari. “On,” kon nyo an on a oyod chakey nyo, mana “Engga,” kon nyo an engga a oyod chakey nyo[§] tan dyi nanchinyo a okomen no Dyos.

¹³ An myan malidyatan dyinyo, maydasal pakono. An myan dyinyo masoyot, magkanta pakono so pagdayaw na do Dyos.

¹⁴ An myan maganyit dyinyo, ipatawag na pakono saw panglakayen daw no manganohed a mangay a mangidasal sya do ngaran ni Apo Jesus ranan kapaptos das lana* tan mapya.

¹⁵ An mapawnotan so oyod a kapanganohed iyaw nyaya kapaydasal da, ki mapyan anchiw maganyitaw. On, pyahen nanchi ni Apo Dyos tan mirwa maybangon, as kan pakawanen panchi no Dyos do gatogatos na.

[†] 5:4 5:4 Do chirin Hebreo, batahen na, “Dyos no sabaoth” mana “Dyos no armado.” 2 Ár. 6:15-17

[‡] 5:11 5:11 Job 1:21-22; 2:10; 42:10-17 § 5:12 5:12 Mt. 5:33-37 * 5:14 5:14 Mk. 6:13

¹⁶ Dawa, ipodno nyo gatos nyo do katakatayisa dyinyo, as kan paydasal nyo katakatayisa dyinyo tan mapya kamo. On, parinen nyo nyaya, ta no kapaydasal no tawo a malinteg do salapen no Dyos, ki mayit, ta atbayen no Dyos.

¹⁷ Chiban nyos simna Elyas do kaychowa, ki kapayngay ta a tawo. Ki do nakaipasnek naw so naydasal a dya machimoy do dawri a tana, ki nachimoy aba so tatdo kan godwa katawen.

¹⁸ Do nakapirwa naranaw a naydasal tan machimoy, oyod a nachimoy, kan minirwa dana tomnobo mohamoha do dawri a tana.[†]

¹⁹ Kakakteh, an myan aran asa dyinyo a machisyay do oyodaya a nanawo, as myan mapaybidi sya, taywara maganay nawri.

²⁰ Iktokto nyo nya: No tawo a mapaybidi do Dyos so napasawal do oyodaya, ki rakoh kasidong na, ta napalongo naw somniwalaw do kaisalakānan na, as kan napakawan do aro a gatogatos na.[‡]

[†] 5:18 5:18 1 Ār. 17:1; 18:1, 42-45   [‡] 5:20 5:20 Sal. 32:1; Roma 4:7

No Manoma A Tolas Ni Pedro No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Nyaya tolas, ki yapod Pedro a asa a apostol ni Jesus. On, oyod a aro naitolas do Biblyā a maynamot di Pedro. Iyaw no pangyahsen daw no kadwan saw a nanawhen an myan chakey dad Jesus (Mt. 18:21; Mk. 11:21; Jn. 13:36), as kan iya paw para kablaaw das kadwan (Ara. 1:15). Iyaw no nanoma nangibahey a makey a monot di Jesus a aran maychatanyi (Mt. 26:33; Mk. 14:29), as kan iya paw nanglibakaw sya do kārwan tawo (Mt. 26:69-72; Mk. 14:66-70). Ki aran komwan, ki maynamot do Ispirito Santo a myan dya, inpodno na a si Jesus, ki iyaw oyod a Kristo a Anak no Dyos (Mt. 16:15-19; Mk. 8:29; Lk. 9:20; Jn. 6:69). Aran dilikādo byay dan apostolis saw, ki alit na, iyaw no nanoma a naytēnek do arawaw no Pentekostes a nangasaba do kārwan daw no tawotawo (Ara. 2:1-14).

Si Pedro, ki naywam do kalidyatan. Do tolas no Aramid, ki pirmi a inbahey ni Lokas daw an maypāngo nakalidyalydyat das Pedro (Ara. 4:18-20). Nasanyib a nababaotan kan nabahod (Ara. 5:17-27; 12:1-3). Ki no atbay ni Pedro dyirad dyaya namarin ki, “Si Āpo Dyos maybadiw a tongpalen namen, tawo aba” (Ara. 4:19-20; 5:29).

Intolas naw nyaya a tolas dyirad tawotawo saw a nanganohed di Āpo Jesus tan ahwahoken na sa a maypaypayit kapanganohed da aran nakataham sa so lidyat. On, iyaw tawo a manganohed di Jesus, ki basta anōsan naw lidyat, ta manam abaw nyaya, as kan myan anchiw gon-gona na a abos pandan (1:3-4; 5:10). Intolas ni Pedro a kāna, “Italek nyo sa tabo do Dyos pakariribokan nyo, ta iya danaw mangaywan dyinyo,” (5:7).

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Dya Machipanda A Kapangnamnama Ta 1:3-12

No Kapaybibyay Ta A Masantwan 1:13-2:10

No Kapaybibyay No Adipen No Dyos 2:11-17

Iyaw Pagtoladan Taw Nakalidyalydyat Ni Kristo 2:18-25

No Rebbeng A Parinen No Maychakabahay 3:1-7

No Parinen Manganohed Do Kalidyatan 3:8-4:19

No Bagbaga No Panglakayen Kan Kadwan Pa Saw 5:1-11

No Kapanawdyan Na 5:12-14

No Manoma A Tolas Ni Pedro

Pakatoneng

¹ Yaken si Pedro a asa apostol ni Jeso-Kristo, kan iyaw nyayaw tolas ko dyinyo a napakasyat a nanganohed a naychawpit do intiro saw a probinsya a Ponto, Galasya, Kapadosya, Asya, as kan do Bitinya.

² An maynamot dyinyo, ki sigon do bokod na panggep, pinidi narana inyo no Dyos Āma tan mayparin kamo a masantwan a tawotawo na a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo. On, pinidi naynyo ni Āpo Dyos tan manganohed kamo di Jeso-Kristo, as kan tan maynamot do raya na a minoyog do nakadiman na do kros, mapakawan kamo do gatogatos nyo.

Maypayparo pakono dyinyo parabor no Dyos kan kaydamnayan no kapangtokto nyo.

No Dya Machipanda A Kapangnamnama Ta

³ Maidaydayaw pakono si Āpo Dyos a Āmang ni Āpo ta a si Jeso-Kristo. Ta maynamot do taywara karakoh no kāsī na, tinorohan na yaten so bayo a byay ta a maynamot do nakapagongar na si Jeso-Kristo a yapod kadiman. On, maynamot do dyaya, myan dana dyaten rakoh a dya machipanda a kapangnamnama a masigorādo anchi a matongpal.

⁴ Maynamot do bayowaya a byay, ki myan danaw namnama ta a rawaten tanchiw maboslonaya a bindisyon a insagāna ni Āpo Dyos a para dyaten a tawotawo na. On, nakapyaw nyaya do hanyit, ta do dawri, ki polos a dya maronot kan dya malaposan, as kan dya mabo a abos pandan.

⁵ Siraw nyaya a bindisyon, ki para dyinyo. On, maynamot do kapanganohed nyowaya dya, ki ari kamo na do aywan no panakabalin no Dyos a mandanchan kapakarawat nyo kakompliton kaisalakānan nyo a naisagāna dana a maiparang do kapanawdyan a araw.

⁶ As dawa, maynamot do tabo nya saya, ki rakoh danaw kasoyot nyo a aran masisita a myan kaliday nyo do dya mahay a chimpo a maynamot do matatarek saya a kalidyatan a nangay dyinyo.

⁷ Ta siraw nyaya lidyat, ki pakaboyan an maypāngo kaoyod no kapanganohed ta.* Ta akmas balitokaw a mararayaw, ki malonag do apoy tan maboyaw kaporo na balitok. Dawa, masisita a masoot paw kapanganohed nyo a mapatpateg pa adayo kan balitok. Ta an nāw no kapanganohed nyo do nakatayokaw no nakasoot nyo, nyaw manoroh so kaidāyaw nyo kan tan-ok nyo a pinakaprimyo nyo do kapaybidyaw anchi ni Āpo Jeso-Kristo.

⁸ Ta iya, ki chadaw nyo a aran dyi nyo a naboya, as kan anohdan nyo a aran dyi nyo pa maboya. As dawa, maynamot do nya kapanganohed nyo, charagsak nyo na so oltimo, as kan aba polos chirin do lobongaya a makailawlawag nya.

⁹ On, myan dyinyo komwan a ragsak a maynamot ta ari nyo na rawarawaten kaisalakānan nyo a iyaw pakatongpalanaw no kapanganohed nyo dya.

¹⁰ Maynamot do nyaya kaisalakānan, ki kinaganay da a inādal no propīta saw do kaychowa, as kan do kaipaneknek daw so nawri, ki inpadto da maynamot do paraboraya a isāgot no Dyos dyinyo.

¹¹ Rakoh iyaw no kakey dan propīta saya a makaāwat so maynamot do nyaya a inpakatoneng dyira no Ispirito Santo a yapod Kristo a nāw na myan dyira. On, inyahahe da an kangonchiw katongpal no nyaya, as kan maypāngo kangay na. Ta no inpakatoneng no Ispirito dyira, ki iyaw no maynamot do nakalala ni Kristo, as kan iyaw somarsarono a katan-ok na.

¹² On, naipakatoneng pa dyirad propīta saw a iyaw nyaya inpadto da, ki maynamot aba do kaganayan da, an dya magsirbi sa dyinyo. Sichangori, iyaw nyaya a inpadpadto da, ki iya danaw inanawo daw dyinyo no mangyangyangayaw so Maganay a Dāmag. On, inanawo da dyinyo sigon do kasidong no Ispirito Santo a yapod Āpo Dyos do hanyit a myan dyira. As an maynamot do nyaya a minsahi, ki aran siraw anghilis saw do hanyit, ki ikarigatan da a awāten.

No Kasisita No Kapaybityay Ta A Masantwan

¹³ Dawa, pakarohen nyo aran āngo a ombalabalay dyinyo do aktokto nyo tan nāw nyo na nakasagāna a monot do chakeyaw no Dyos. As makaridam kamo, kan dyi kamo pakono a mabdibdis do saray nyo do

* 1:7 1:7 Roma 8:17-18

ahahayen nyowaya parabor a itoroh anchi dyinyo no Dyos do kapaybidi ni Jeso-Kristo.

¹⁴ As dawa, maynamot ta anak narana inyo no Dyos, nāw kamo pakono a masingpet kan manganohed dya. Ipalōbos nyo aba a itorayan nayno no marahet saw a dadakay nyo do ka dyi nyo paw a nakapatakan so oyod.

¹⁵ Maynamot ta masantwan si Āpo Dyos a nanawag dyinyo, ki aran inyo, masantwan kamo pakono do tābo parinen nyo.

¹⁶ Ta akmas binataw ni Āpo Dyos do Masantwan a Tolas a kāna, “Machita masantwan kamo, ta masanto ako.”[†]

¹⁷ Naknakmen nyo a si Āpo Dyos a bigbigen ta do kāda kapaydasal ta a Āmang tad hanyit, ki oltimo a malinteg iyaw no kapangokom na, ta okomen nanchi yaten a tabo sigon do kaparin ta, as kan aba polos kapangidomdoma na. Dawa, masisita a taywaraw kaanyib ta sya do kayan taya do hapotayan tana.

¹⁸ Ta chapatak nyo na an āngo naibayad dyinyo tan makakaro kamo do abwaw so sinpaspangan a dadakay nyo a tinawid nyo dyirad inyaynyapwan nyo saw, ta akwabaw pirak mana balitok a mabos pateg iyaw pināngbayad na dyinyo.

¹⁹ Ta iyaw pināngbayad na, ki iyaw kapapatganaya raya ni Jeso-Kristo. Ta iya, ki akmay karniro a abwa polos sō lapos mana pakapilawan a mairanta a maidāton do Dyos.

²⁰ On, ta nakayapo pad sakbay no nakaparswa no lobongaya, iya, ki napidi dana ni Āpo Dyos a mangay a madiman a mangisalakan dyaten.[‡] Ki sichangori dana lang a nagparang do kapanawdyanaya no araw a maynamot do kaisalakānan nyo.

²¹ Ta maynamot di Kristo, myan danaw kapanganohed nyo di Āpo Dyos a napagongar sya a yapod kadiman, kan intoroh na dyaw tan-ok. Tan komwan, si Āpo Dyos danaw pagtalkan nyo, as kan myan danaw kapangnamnama nyo dya a tongpalen na tabo inkari na.

²² Sichangori, maynamot ta inanohdan nyo oyodaya a nanawo ni Jeso-Kristo, kinarwan nyo naw marahet saya a dadakay nyo, as kan myan dana dyirado oyod a kadaw nyo dyirad kapayngay nyo a manganohed. Dawa, nāw nyo na madaw do katakatayisa dyinyo a yapod makatayrahem a aktokto nyo.

²³ On, ta minirwa ta na nayanak do abos pandan a byay, kan akmba so nakaiyanak taw a tawo a machipanda. Ta sichangori, anak narana yaten no Dyos a maynamot do panakabalin no sibibyay a chirin no Dyos a polos a dya mararayaw.

²⁴ Ta akmas naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, “Tabo tawotawo, ki akmay tamek, kan tabo kapintas da, ki akmas sabong naw. Mahayo tamekaw kan maychahesday saw sabong naw.

²⁵ Ki no chirin ni Āpo, ki nāw na a abos pandan.”[§]
Iyaw nyaya chirin, ki iyaw Maganay a Dāmag a naikaskasaba dyinyo.

2

No Sibibyay A Bato Kan No Tawo No Dyos

[†] **1:16 1:16** No chakey na batahen masanto, ki “machitarek” mana “mabawa do gatos.” Leb. 11:44; 19:2; 20:7   [‡] **1:20 1:20** Epe. 1:4   [§] **1:25 1:25** Isa. 40:6-8; Sant. 1:10

¹ Dawa, sichangori, tadyichokodan nyo saw tabo marahet saya a dadakay akmas kapangkosit kan kapaybayataw, kapaysinsisingpet, kapangimon, kan kaparaherahet.*

² Ahahayen nyo pakono kapakaawat nyo so chirinayan Āpo a akmas kangsahaw no tagibyaw so gātas na. Tan komwan, mayparakoh danaw kapagtalek nyod Āpo Dyos a mandad katongpal no kaisalākan nyo.

³ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas, “Natahaman nyo naw parabor ni Āpo dyinyo.”†

⁴ Maypasngen kamo pakono di Āpo Jeso-Kristo, ta iyaw manoroh so abos pandan a byay. Iya, ki akmay sibibiyay a bato a sinsinan a inpoha no tawo, ki pinidi no Dyos a kapapatgan dya.

⁵ Aran inyo, maynamot ta inparawat nyo naw byay nyo dya, payparinen naynyo a akmay sibibiyay a bato a riminta no Dyos do kapatnek nas naispiritwan a bahay na. Kayarig nyo paw papadi saw a mangyangay so kosto a daton. Ki akma kamo abas papadi saw do nakarahan, ta iyaw no daton nyo a maynamot di Jeso-Kristo, ki makahwahok do Dyos.

⁶ Ta akmas binata nad Masantwan a Tolas a kāna, “Naypidipidi ako so kapapatgan a bato a pangayen kwa panoli do Sion a masantwan a syodad ko. As an sino a manganohed dya, ki polos anchi a dya mapaay.”‡

⁷ Oyod a taywara mapateg dyinyo a manganohed dya, ki maynamot dyirad dyaw a manganohed, binata na pa do Masantwan a Tolas:

“Iyaw nawri a bato a sinsinan a bata da a inpoha dan mapatnek saw, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato.”§

⁸ Binata na pa do matarek a panid no Masantwan a Tolas a kāna, “Iyaw nyaya bato pakachichadan daw no tawotawo, kan iyaw nyaya bato omadodog sira.”*

On, sigon do keddengaw no Dyos, nakachichad sa a maynamot ta dyi da tinongpal chirin no Dyos.

⁹ Ki yaten a manganohed, ki komwan taba. Ta an yaten, ki mismo a si Āpo Dyos namidi dyaten. Pinayparin na yaten a papadi do pagaryan na a nāw na magsirbi do Āri ta. Kayarig ta paw asa masantwan a nasyon a dyira lang no Dyos. On, pinidi na yaten a tawotawo na tan yaten danaw mangipakatoneng so makaskasdaawaw a pariparinen no Dyos. Ta si Āpo Dyos mismo a nanawag dyaten a yapod kasarisburyan a yanan tan mangay ta do makaskasdaaw a sedang na.

¹⁰ On, no kaoyodan na, do nakarahan, tawotawo naba inyo ni Āpo Dyos. Ki sichangori, tawotawo narana inyo. Do nakarahan, ki chapatak nyo aba iyaw kāsi no Dyos. Ki sichangori, narawat nyo na.

Maybibiyay Kamo A Adipen No Dyos

¹¹ Chadaw kwa kakakteh, naknakmen nyo a do dya lobong, ki iyabaw no mismo a yanan ta, ta tod ta akmay gan-ganaet a naginbirna dya. Dawa, ipakpakaāsi ko dyinyo a pachibawan nyo pakono saw kalikāgom no inawan nyo, ta tod sa maikontra do kawnot nyowaya do Dyos.

¹² Nāw nyo a masingpet do kayan nyo a machisialap dyirad tawotawo saw a dya manganohed. Ta aran pagatosen daynyo do kaibahey da sya a namarin kamo so marahet, ki alit na, ipodno danchiw maganay saya a

* 2:1 2:1 Roma 1:29-30; 2 Kor. 12:20; Epe. 4:31; Kol. 3:8 † 2:3 2:3 Sal. 34:8 ‡ 2:6 2:6 Isa. 28:16; Roma 9:32-33, 10:11; Epe. 2:20 § 2:7 2:7 Sal. 118:22; Mt. 21:42 * 2:8 2:8 Isa. 8:14, 15; 1 Kor. 1:23; Gal. 5:11

kaparin nyo, as kan dayāwen danchi si Āpo Dyos anchan araw a kapaybidi ni Kristo.

¹³ Machita tongpalen nyo tabo pinarin no gobyirno nyo a paglintegan. Ta an komwan parinen nyo, maidayaw anchis Āpo. On, tongpalen nyo chakey no totorayen nyo, naten danaw impirador.†

¹⁴ Masaw, paitorayan kamo dyirad pinakakakamay naw, ta tinoboy na sa no impirador a mangay a mangdosa so aran sino a makagatos kan manoroh so dayaw dyirad mamarinaw so maganay.

¹⁵ On, ta chakey ni Āpo Dyos a maynamot do maganayaya a kaparin nyo, ki paolimeken nyo saw tawotawowaw a abos arang kan siraw maychiychirin saw so dyi da maawātan.

¹⁶ Maybibiyay kamo pakono a tawo a nawayawayaan, ki iyabaw nyaya wayawaya nyo panghapan nyo a omtalob so marahet a kaparin nyo. No maganay a parinen nyo, ki maybibiyay kamo a adipen Āpo Dyos.‡

¹⁷ Anyiben nyo sa tabo kapayngay nyo a tawo, as kan chadaw nyo saw kakakteh nyo do kapanganohed. Dayāwen nyo si Āpo Dyos a mapawnotan so kāmo, kan anyiben nyo impirador nyo.

Iyaw Pagtoladan Taw Nakalidyalityat Ni Kristo

¹⁸ Inyo a adipen, mapaitoray kamo do āmo nyo a sitotolok, as kan anyiben nyo sa. Siraba lang māsisyenaw kan makaāwat pamarinan nyo so nyaya, an dya aran sira paw masosolihen saw.§

¹⁹ Ta an maanōsan nyo lidyataya a abos paynamotan a maynamot do kanāw nyo a omnakenakem so chakey na, ki masyirto a bindisyonan nanchinyo ni Āpo Dyos,

²⁰ ta abaw mahahap nyo an siaānos kamo a madosa do kapamarin nyo so marahet. Amnan nawriw kadosaan nyo kapamarin nyo so maganay, as siaānos kamo, ayket, bindisyonan naynyo ni Āpo Dyos.

²¹ On, tinawagan na yaten Āpo Dyos tan anōsan taw lidyat a akmas Kristo. Ta aran iya, ki inanōsan naw kalidyatan a maynamot dyaten. Inpaboya naw rarahanaw a pagtoladan ta. Dawa, tolāden ta pakono pinariparin naw.

²² Ta iya, ki polos a dya naygatos kan polos a dya naybayataw.*

²³ Do nakaoyaw daw sya, aba polos initbay na a marahet. Do nakalala daw sya, inamomo na saba, bashāli a nagtalek di Āpo Dyos a mangokom a sililinteg.

²⁴ Si Kristo danaw pinakainawan ta a nadiman a maynamot do gatogatos ta do nakailansa naw do kros. No paynamotan na a nalidyatan, ki tan komwan, mabābang ta na a maygatos, as kan tan maybibiyay ta a malinteg do salapen Āpo Dyos. Maynamot do bigar na saw, napyan ta na.†

²⁵ Ta do nakarahan, ki akma ta siras karnirwaw a masonong a somiwal do dya kosto a rarahan. Ki sichangori, naybidi ta na di Kristo a iyaw Pastor a mangay-aywan so pahad ta.

3

No Rebbeng A Parinen No Maychakabahay (Epe. 5:22; Kol. 3:18)

† 2:13 2:13 Roma 13:1-7; Tito 3:1 ‡ 2:16 2:16 Gal. 5:13 § 2:18 2:18 Epe. 6:5-9; Kol. 3:22-25; Tito 2:9-10 * 2:22 2:22 Isa. 53:9; 2 Kor. 5:21; Heb. 4:15 † 2:24 2:24 Isa. 53

¹ Changori, inyo a mababakes, mapaitoray kamo dyirad kabahay nyo. Ta an myan dyiraw dya manganohed do chirinayan Āpo Dyos a ononotan nyo, nawriw paynamotan da manganohed a aran dyi nyo a ilawlawag dyira.

² Ta maboya danchi a mismo do manyib kan masingpet a kabibay nyo.

³ Iktokto nyo abaw makatayhapot lang a kapintas nyo a akmas kaornos nyo so boboh nyo kan kapangosar nyo so mangingina a alahas mana kapaylaylay nyo so mapintas.

⁴ Ad-adda masisita a nawriw mangpapintas dyinyo maganayaw a kapangtokto nyo a yapod makatayrahem a katatawo nyo a akmas kapakombaba nyo kan kaānos nyo. Siraw nyaya pakono manoroh so kapintas nyo, ta siraw mapapateg di Āpo Dyos, as kan mararayaw saba.

⁵ Iyaw nyayaw pinarin daw no masisingpet saw a mababakes kaychowa a nagtaleb do Dyos, ta pinangpapintas da so inawan da iyaw kaipaitoray daw so inawan da dyirad kabahay da.

⁶ Ta akmas simna Sara, ki nanganohed di Abraham a kabahay na, as kan inbidang na a iya, ki āmo na. As dawa, inyo a mababakes sichangori, maibidang kamo na a anak ni Sara an toladen nyo pinarin naya, kan apabaw chabakel nyo.

⁷ Ki inyo a mahahakay, masisita iyaw kaaywan kan kaitoroh nyos anyib dyirad kabahay nyo saya. Ta aran makapkapsot sa kan inyo a mahahakay, ki alit na machiraman sa dyinyo a mangrawat so byay a abos pandan. Tan komwan, ki adngeyen Āpo Dyos dasal nyo.

No Kapanganawo Maynamot Do Kinalinteg

⁸ Sichangori, kakakteh, no paytābwan no chakey na batahen dya, ki masa kamo pakono do kapangtokto kan kapachipangdididw do kapayngay nyo a manganohed. Maysin-aadaw kamo pakono a akmay mismo a makakakteh, kan maysinchachāsi kamo, as kan maysinpapakombaba kamo.

⁹ An myan mapaynyin dyinyo, bahsen nyo aba. Masaw an myan omabay dyinyo, abayen nyo aba, basbāli a mamarin kamos maganay dyira. On, parinen nyo pakono maganay dyira, ta tinawagan naynyo ni Āpo Dyos tan bindisyonan naynyo so abos pandan a byay.

¹⁰ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, "No makey a mayparin a maganay so byay do tanaya kan mayparin a maragsak, machita dya maychirin so marahet kan dya maybayataw.

¹¹ Machita a tadyichokodan na saw marahetaya kaparin na kan nawriw parinen naw maganay. Machita a nāw na chichichwasen kapachikapya a machikayban dyirad rarayay na.

¹² On, ta nāw sa ni Āpo Dyos a aywanan malinteg saw a tawotawo, kan kadngeyen naw dasal da. Ki siraw mamarinaw so marahet, ki kontraen na sa."*

¹³ Ta sino paro mapaynyin dyinyo an ipasnek nyo mamarin so maganay?

¹⁴ Ki aran paynyinan daynyo a maynamot do kapamarin nyowaya so malinteg kan maganay, ki alit na magasat kan masoyot kamo. Dawa, mamō kamo aba dyira, kan mariribokan kamo aba,

¹⁵ basbāli a nāw nyo pakono a anyiben si Kristo kan dayāwen nyo a Āpo nyo do makatayrahem a aktokto kan poso nyo. Machita a pirmi a nakasagānaw atbay nyo an myan manahes dyinyo so kailawlawag no

* 3:12 3:12 Sal. 34:12-16

hahawen nyowaya do Dyos. Ki parinen nyo nyaya do makahwahok a kapaychichirin nyo a mapawnotan so anyib nyo.

¹⁶ Nāw nyo pakono a madalos so pangtoktwan kan abo marahet a dadakay nyo. Ta siraw mangoyawaw dyinyo do maganay a pinarin nyo a maynamot do nakawnot nyo di Kristo, ki tod sa masnesnekan a maynamot do chinirichirin daw.

¹⁷ Ta an nawriw chakey ni Āpo Dyos, maganaganay an makataham kamo so lidyat a maynamot do nakapamarin nyo so maganay kan iyaw maglak-amaw so lidyat a maynamot do nakapamarin nyos marahet.

¹⁸ Ta aran abo gatos ni Kristo, ki alit na tinahaman naw kadiman tan mapakawan tad aro a naygatosan ta. On, no chakey na batahen, naypisa lang a nadiman malintegaw tan mapaybidi na do Dyos siraw dya malinteg. Ta oyod a diniman da si Jesus do inawan na, ki pinagongar no Dyos, as kan nāw na a sibibyay do ispirito.

¹⁹ As do ispirito naya, ki nangay a nangasaba dyirad nabahod saw a pahad no nadiman pa kaychowa.

²⁰ On, siaānos a nangnanaya si Āpo Dyos so kapagbabāwi da no nawri a tawotawo a ranan kapamarin ni Noyi so biray naw. Ki alit na dyi sa nagbabāwi do dawri, as kan alit na dyi sa nanganohed di Āpo Dyos. As dawa, wawaho sa lang somindep do biray naw, kan sira lang naisalakan do layosaw.

²¹ Iyaw nyaya layos, ki iladāwan naw kapagbonyag taya kan iyaw no kaisalakānan ta sichangori, maynamot aba do kapakaro no lapos do inawan ta, an dya pangilasinan a oyod a nagbabāwi ta do aro saya a nakagatosan ta. Nyaw pakayapwan na a insalakan na yaten maynamot do nakapagongaraw ni Āpo Dyos si Kristo.

²² Naybidi dana si Āpo Jesus do hanyit. On, sichangori, ki ari dana naydisna do mangketaw do kawanan ni Āpo Dyos, as kan itorayan na sa a tabo no anghilis saw do hanyit kan sira tabo myan saw so toray kan panakabalin a dya maboya.

4

Siraw Natadyan So Dadakay

¹ Sichangori, chapatak ta a do kayan paw ni Kristo do tanaya, ki nalidyalidyat so inawan. As dawa, yaten a myan pad lobongaya, ki komwan ta pakono a sisasagāna kan patoreden taw aktokto ta a mangdidiw so kalidyatan. Ta aran sino a mangdidiw so kalidyatan do inawan na a maynamot do kapanganohed na, ki mapenpen danaw kakey naw a maygatos.*

² As dawa, do nabidin paya byay tad tanaya, isardeng ta na pakono a pagostwan chakey saw no inawan taya. Iya dana pakono pagayatan naw no Dyos parinen ta.

³ Ta manawob dana pakono pinariparin nyo saw do nakarahan do dyi nyo paw a nanganohdan a akmas makasnesnek kan malapos a kaparin, kinaderrep, kapaybobok, kasaraw, kapaychaynoynom, kan iyaw makabābabaya do Dyos a kapagdayaw do didyosen.

⁴ As dawa, sichangori, siraw tawotawo saw a dya nanganohed di Āpo Dyos, taywaraw kapakasdaaw da, ta machikayban kamo paba dyira a

* **4:1 4:1** Mana "Iyaw tawowaw a malidyatan dana do inawan, ki chaskeh na a maygatos." Roma 6:1-11

machipamarin so marahet kan masawek a dadakay. Nyaw paynamotan na a parahrahten kan oyawen daynyo.

⁵ Si Kristo, ki sisasagana dana mangokom siras sibibyay paw kan siraw nadiman danaw. Ki an sira, ki mapilit sanchi a mangatbay so tabo marahet saya a pinarin da.

⁶ Nyaw paynamotan na a aran siraw nadimanaw, ki naikasabaw Maganay a Dāmag dyira. On, naikasaba dyira tan aran nadiman dana sa do inawan sigon do kapakaokom a tabo no tawotawo, ki maparin daw mabyay do ispirito a akmas kabyayaw no Dyos a abos pandan.

Siraw Maganay A Parinen Manganohed
(Roma 13:11-14; Epe. 5:1-21; Kol. 3:12-17; Pilp. 4:8)

⁷ Ito danaw kabokabosan no lobongaya. Dawa, machita pagpeten nyo inawan nyo kan makaridam kamo tan makapaydasal kamo a akmas chakeyaw no Dyos.

⁸ As no kasisitaan, ki nainpaposwan pakono kadaw nyo so kapayngay nyo a tawo. Ta an maysin-aadaw kamo, maydaydamnay kapakawan nyo so katakatayisa dyinyo.

⁹ Siaayat kamo pakono a maysinapadagos a aba polos riklamo nyo.

¹⁰ Aran āngo a sāgot a intoroh no Dyos do katakatayisa dyinyo, osaren nyo pakono a pangsidong siras kapayngay nyo a tawo. Tan komwan, matalek kamo a mangay-aywan so matatarekaw a bindisyon ni Apo Dyos.

¹¹ An myan dyinyo mangasaba, machita ikasaba nyo chirin Apo Dyos. As an maynamot dyirad magsirsirbyaw, machita magsirbi sa a makayapo do ayit a intoroh no Dyos. Dawa, an komwan, maidaydayaw pakono si Apo Dyos a maynamot di Jeso-Kristo do tābo a kayayan nyo. On, si Apo Dyos pakaitorohan dāyaw, ta myan dyaw panakabalin a abos pandan. Amen.

No Kalidyatan No Manganohed
(Mt. 5:11; Sant. 1:2-4, 12)

¹² Chadaw ko a kakakteh, chasdaaw nyo sabaw mapadpadasan nyo saya kalidyatan a maynamot do kapanganohed nyo, as kan chakigtot nyo saba, ta gagāngay a namarin saw nyaya a mangsoot so kapanganohed nyo.

¹³ On, masdaaw kamo aba, basbali a magragsak kamo an nairaman kamo na do kalidyatan a inibtoran Kristo. Ta an komwan, taywara danaw kapagragsak nyo do kapaybidi nanchi kontodo makaskasdaaw a gloria na.

¹⁴ Magasat kamo pa an oyawen daynyo no tawotawo maynamot ta nanawhen naynyo ni Kristo, ta nyaw kaboyan ta sya a myan dana dyinyo mabileg a Ispirito no Dyos.

¹⁵ Ki abo pakono dyinyo malidyatan a maynamot do kapangdiman na, kapanakanakaw, kapachibibyang a pangrogyan kapaydidiman, kan kadwan pa a kapamarin so marahet.

¹⁶ Ki an iyaw rason a pakadidiwan nyo so lidyat, ki maynamot do nakapanganohed nyo di Kristo, chasnek nyo aba, basbali a magyaman kamo do Dyos maynamot ta maibidang kamo na a tawotawo ni Kristo.

¹⁷ Ta narapit danaw oras tan mairogi dana iyaw kapangokom no Dyos so tabo a tawotawo, as kan mangrogi dyirad mismwaw a tawo na. An komwan kapangirogi nas kapangokom na dyaten a tawo na, dyori a adadda paw kapangokom na siras dyaw a nanganohed do Maganay a Dāmag a yapo do Dyos?

¹⁸ Ta akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna,

“An malidyat kaisalakan malinteg a tawo, maisalakan paro iyaw maygay-gatos a abos kapanganohed do Dyos?”†

19 Dawa, siraw malidyatanaw maynamot ta nawriw pagayatan no Dyos dyira, ki nāw da pakono a mamarin so maganay, as kan nāw da pakono a italek byay da di Āpo Dyos a namarswa a mangtongpal so kari na.

5

No Rebbeng Dan Panglakayen Kan Kadwan Saw A Manganohed

(1 Tim. 3:1-7; Tito 1:5-7)

1 Inyo a panglakayen dan manganohed saya, ariw chakey kwa ibilin dyinyo. Ta aran yaken, ki asa ako a panglakayen kan asa ako a tistigo do nakalidyataw ni Kristo kaychowa. On, myan anchiw binglay ko anchan magparang panakabalin na.

2 No chakey ko a ibilin dyinyo, ki aywanan nyo saw manganohedaya a intalek dyinyo no Dyos. On, akma saw karniro, kan inyo pastor da a mapawnonot dyira. Parinen nyo nya a akmas chakeyaw ni Āpo Dyos. Maytarabako kamo aba a mapilpilit kan maynamot aba ta myan hahawen nyo a gon-gona nyo a yapo dyira, ki maynamot ta taywaraw kakey nyo a magsirbi di Āpo.

3 Taywarahen nyo saba itorayan no naitalekaya dyinyo, basbāli a mayparin kamo a pagtoladan da a mamarin so maganay.

4 As anchan mangay si Kristo a Katotohosan a Pastor ta, gon-gonaan nanchinyo do kapachiraman nyo do makaskasdaaw a glorya na a abos pandan.

5 Maynamot dyinyo a kamotdehan, machita a magpaitoray kamo dyirad panglakayen nyo saw. On, inyo a tabo, ki machita idaydayaw nyo abaw inawan nyo, basbāli a mapakombaba kamo a magsirbi do katakatayisa dyinyo. Ta myan naitolas do chirin Āpo Dyos a binata na, “No Dyos, ki kontraen na saw mangipangasaw so inawan da, ki chāsi na saw mapakombabaw.”*

6 Dawa, masisita a mapakombaba kamo. Ipaitoray nyo inawan nyo do Dyos a manakabalin a mangpadayaw anchi dyinyo do orasaw a inkeddeng na.

7 Italek nyo sa tabo do Dyos pakariribokan nyo, ta iya danaw mangaywan dyinyo.

8 Machita kaiigpeten nyo inawan nyo, as kan makaridam kamo, ta ari a midibidi iyaw kabosor nyo a si Satanas, kan akmay ngomerngernger a lion a maychichichwas so sangraben na.

9 Labanan nyo maynamot do kayit no kapanganohed nyo do Dyos, ta chapatak nyo na a komwan mapariparin dyirad kapayngay nyo saw a nanganohed do intirwaya lobong. Aran sira, ki napadas daw kalidyatan a akmas mapadpadas nyowaya.

10 Ki an nakarahan manyidaya a chimpo no nakalidyat nyo, si Āpo Dyos a māsisyen a nanawag dyinyo a machiraman do abos pandan a glorya na do kapachasa nyo di Kristo, iya danaw mismo a mangkosto so pagkorangan nyo. On, iya dananchiw mapatēnek dyinyo tan abo polos dyinyo matohatohay so kapanganohed, kan iya anchiw mapayit so aktokto nyo.

11 Maidaydayaw pakono si Āpo Dyos a manakabalin do tābo kan magtoray a abos pandan! Amen.

¹² Intolas ko nya manyid a tolas dyinyo maynamot do sidong ni Silas[†] a inbidang ko a mapagtalkan a kakteh do kapanganohed. No paynamotan na a intolas ko dyinyo nyaya, ki tan ahwahoken koynyo, as kan tan iyaw kapanganohed nyo, ki maypaypahnyi pa. Chakey ko a matonngan nyo a iyaw innanawo kwaw dyinyo a iyaw parabor no Dyos, ki oyod. Dawa, nāw kamo pakono do kapanganohed nyo, as kan kawayakan nyo aba ah!

¹³ Siraw kakakteh nyo saw a manganohed do dya Babilonya, ki pakomostaan daw inyo. Pinidi sa no Dyos a akmas nakapidi naw dyinyo. Aran si Markos, ki pinakomostaan naw inyo, kan nayparinaw a akmay oyod a anak ko.

¹⁴ Ipaboya nyo adaw nyo do katakatayisa dyinyo.

Myan pakono dyinyo a tabo a manganohed di Kristo kaydamnayan no kapangtokto nyo. Amen.

[†] 5:12 5:12 Si "Silas" mana "Silbano," ki rarayay pa ni Pablo. Ara. 15:22; 2 Kor. 1:19; 1 Tes. 1:1

No Somarono A Tolas Ni No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Libro

Nyaya tolas, ki intolas ni Pedro dyirad manganohed saw di Jeso-Kristo a naibahey do 1 Pedro 1:1 kan 2 Pedro 3:1. In-godes ni Pedro naytolas dyira, ta natonngan na a ito danaw kadiman na a maynamot do inpakatoneng ni Āpo Jesos dya (1:14).

No paynamotan na a naytolas si Pedro, ki tan yokayen na saw manganohedaw do kapanganohed da (3:1) kan kontraen na saw nanawo dan mabayataw saw a mamaistro (2:1). Ta siraw nya mabayataw a mamaistro, ki nagparang sa dyirad manganohed kan inrogi daranaw mangrarayaw so kapanganohed daw di Jesos. Siraw mawnged paw do kapanganohed da, ki naallilaw sa a nachitolad dyira do makasnesnek saya dadakay da. Ta iyaw no innanawo dan mamaistro saya, ki dyido kan maynana malapos a dadakay, ta nawri lang pagragsakan daw kapagtongpal so chakeyaw no inawan (2:13). Dawa, ballaāgan sa ni Pedro a maybibyay a masantwan kan malinteg, ta intoroh narana no Dyos dyira tabo machita da a tongpalen (1:3). An komwan parinen da, ki mapasiwal saba dyirad madyido saya a nanawo no mabayatawaw, basbāli a maypaypayit sa do kapagtalek da do parabor no Dyos kan maypayparahem kapakaāwat da do kadawaw ni Āpo Jeso-Kristo a Mangisalaman ta (3:18).

Ango innanawo dan mabayataw saw a mamaistro? No asa, ki maybidi kono aba si Jesos. Ta batahen da a nadiman dana saw inyaynyapwan da, ki nāw na pa a nakayapod nakaparsaw no lobong (3:4). No atbay ni Pedro, ki māsisyen si Āpo Dyos, ta chakey naba myan mabo a aran sino. Ki alit na, annadan ta, ta iyaw kangay na, ki do arawaw a dyi ta hahawen a akmas kangayaw no manakanakaw. Inpanakem na pa dyira a matemtem sanchiw hanyit kan tana, kan maokom sanchiw tawotawo, ta nawriw inkari no Dyos do chirin na.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-2

No Kapanawag Kan Kapamidi No Dyos 1:3-1:11

Si Jesos Pagbasaran So Oyod A Kapanganohed 1:12-1:21

Siraw Mabayataw A Mamaistro 2:1-2:22

No Naikari A Kangay Ni Āpo Jesos 3:1-3:18

No Somarono A Tolas Ni Pedro

Pakatoneng

¹ Yaken si Simon Pedro a asa adipen kan apostol ni Jeso-Kristo. Itolas ko nyaya dyinyo a nangrawat so kapapatganaya a kapanganohed a kapariho no kapanganohed namenaya. On, rinawat nyo nyaya a kapanganohed nyo a maynamot do kinalinteg ni Jeso-Kristo a Dyos ta kan Mangisalaman ta.

² Maypaypangay pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto maynamot do kapatak nyo si Āpo Dyos kan si Jesos a Āpo ta.

No Kapanawag Kan Kapamidi No Dyos

³ Maynamot do masantwan a panakabalin no Dyos, intoroh narana dyaten tabo a machita ta tan maybibyay ta na a masantwan kan malinteg. On, maparin ta tongpalen chakey na a maynamot ta chapatak ta na

iyaw nanawagaw dyaten, as kan chapatak taw nyaya a maynamot do makaskasdaawaw a glorya na kan kaganay no kadyos na.

⁴ Maynamot do dyaya, intoroh sa ni Apo Dyos dyaten kari na saya a taywaras kasisita kan kapateg. Tan makaynamot dyirad dyaya, maparin a maditchanan taw kapangigpetaw no makarayawaya a kinaderrep do lobongaya, as kan machiraman ta na do kinadyos no Dyos a masantwan.

⁵ As dawa, maynamot ta komwan pinarin na, parinen nyo pakono mandad maparin nyo a maparapa so kasingpet nyo do kapanganohed nyowaya. Do kasingpet nyo, nayonan nyos kapakatoneng.

⁶ As iyaw kapakatoneng, nayonan nyos kaigpet nyos inawan nyo. Masaw iyaw kaigpet nyos inawan nyo, rapan nyos kapagibtor. Do kapagibtor nyowaya, inayon nyo nadyosan a kaparin.

⁷ Do nadyosan a kaparin, rapan nyos kadaw nyo dyirad kakakteh nyowaya a manganohed, as kan chadaw nyo aba lang katakatayisa dyinyo a manganohed, an dya tabo tawotawo.

⁸ An maypaypangay kawnot nyo so komwan saya a dadakay, masig-orādo a paditchanen na inyo do abos sinpaspangan kan dya omsi a kapanganohed nyo, basbali a maypaypangay paw kaparin nyo a maganay, as kan maypaypangay paw kapakaawat nyo a maynamot di Apo ta a si Jeso-Kristo.

⁹ Ta no dya omparin so nyaya, arig na a bosa mana bolsek, ta maawātan naba an āngo malinteg. Nawayakan na pa a nadalosan a yapo do sigod saw a kaparin na marahet.

¹⁰ Dawa, kakakteh, parinen tabaw akma syay, basbali a igodes ta parinen pandan maparin ta, sakangwan maipaboya a oyod a tinawagan kan pinidi na yaten no Dyos a mayparin a manganohed dya. Ta an parinen taw nyaya, madodog taba do kapanganohed ta.

¹¹ On, an parinen nyo nyaya, ki chasoyot naynyo a pasdepen ni Apo Dyos do pagtorayan ni Apo Jeso-Kristo a Mangisalikan ta, as kan nāw ta nanchi daw a abos pandan.

Si Jesus Pagbasaran No Oyod A Kapanganohed

¹² Aran naawātan nyo na a maynamot do dyaya kan dyi kamo a mabyor do kosto a kapanganohed nyo a rinawat nyo, ki alit na pirmi ko a ipanakem dyinyo nyaya.

¹³ Maktokto kwaw do kayan ko paya do tanaya, maganay an pirmi ko a ipanakem dyinyo nyaya tan dyi nyo a mawayakan.

¹⁴ Chapatak ko na a ito danaw kapaybitos no byay ko, akmas inpakatonengaw dyaken Apo ta a si Jeso-Kristo.

¹⁵ On, maynamot do dyaya, parinen ko tabo a maparin ko tan dyi nyo a mawayakan iyaw innanawo ko saya dyinyo, anchan abo ako nanchi dyinyo.

¹⁶ Nawri abaw chinasaray namen nagsirsiriban dayan tawotawo a istorya da do nakaipakatoneng namenaw dyinyo so maynamot do panakabalin naw ni Apo Jeso-Kristo kan kangay naw anchi. Komwan aba, ta naboya namen a mismo iyaw katan-ok na.

¹⁷ Myan kami a mismo a nakaboya so nakaitorohaw no Dyos Ama di Apo Jeso-Kristo so dāyaw kan tan-ok. On, nakapaychirin naw dya ni Apo Dyos a Manakabalin a yapod hanyit a kāna, "Iyaw nyaw Anak ko a chadaw ko, as kan taywara mahwahok ako na a maynamot dya."

18 Oyod a mismo namen a nadngey nyaya timek a yapod hanyit do nakaiyonot ni Jesus dyamen do tokonaw a masantwan.*

19 As dawa, do dawri a chimpo, naypaypayit nakapanganohed namen do binata da saw no propita no Dyos kaychowa maynamot di Jesus. Aran inyo, ki masisita a anohdan nyo, ta iyaw innanawo daw, ki akmay soho a nangedang so kasarisyaran a mandad kapayasedang a kahtod danan k̄araw. No chakey na batahen, ki mandanchan kapaybidi ni Āpo Jesus a oyod a K̄araw a mangsedang so aktokto ta.†

20 Adngeyen nyo nyaya, ta masisita a maawātan nyo a siraw propita saw no Dyos kaychowa, ki aba polos intolas da do bokod da kapakaawat.

21 Ta siraw intolasaw no propita saw, ki yapo aba do pagayatan tawotawo. On, si Āpo Dyos nangipakatoneng sya dyirad propita saw kaychowa, kan iyaw no chinirin daw, ki iyaw no inpaichirinaw no Ispirito Santo dyira.

2

Siraw Mabayataw A Mamaistro

1 Ki aran komwan, myan saw mabayataw a propita a nagparang dyirad tawotawo saw do kaychowa, as komwan a myan sanchiw magparang dyinyo a mabayataw a mamaistro. Alilawen danchinyo a mangnanawo so bayataw, as kan nya anchiw mangrarayaw so kapanganohed nyo. On, ilibak da pa si Āpo ta a Jesus a nanglibri dyira tan mayparin sa tawotawo na. As dawa, nyaw mangikwan dyira do pakararayawan da.

2 Aro sanchiw machitolad dyira do makasnesnek saya dadakay da, as kan maynamot do dya saya pariparinen da, oyawen danchin tawotawo iyaw oyod a nanawo a maynamot di Jesus.

3 Maynamot do kalakam daya so kwarta, gondawayan danchinyo a yapo do bayataw saya inanawo da. No kaokom da, ki nakasagāna dana a yapod kaychowa pa. On, masigorādo a marahmet anchiw dosa da, ta makaycheh aba si Āpo Dyos a mangokom dyira.

4 Ta aran siraw anghilis saw a nakagatos kaychowa, ki chināsi na saba ni Āpo Dyos.* Taywaraw nakaitapwak na sira do impiyrno, kan ari pa sa daw do taywaraw so kasari a nakaposasan da, kan machita a panayahen daw orasaw a kapangokom na.

5 On, chināsi aba ni Āpo Dyos siraw tawotawo do chimpo ni Noyi a dya nanganohed do Dyos do nakalayos naw so tanaya. Si Noyi lang magraman dyirad papito saw a tawotawo, iyaw insalākan na,† ta masingpet si Noyi a nangikasaba so kalinteg no Dyos.

6 Masaw a rinarayaw na saw syodadaw a Sodoma kan Gomorra maynamot do nakasosoh na sira,‡ kan pinayparin na sa ahbek a pangballaag so maparinaw anchi dyirad abwaw so kapanganohed do Dyos.

7 Insalākan nas Lot maynamot ta malinteg a tawo si Lot, as kan nariribok dyirad makabābaba saw a dadakay no marahet saw a tawotawo do Sodoma.

8 On, ta do kayan pa ni Lot dyira, do kararaw kan kahahep, ki oltimo a nariribok nya malinteg a tawo do nakadngey kan nakaboaya naw siras maynana saya marahet a kaparin da no abo sayas linteg a tawotawo.

* **1:18 1:18** Mt. 17:1-13; Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36 † **1:19 1:19** Nom. 24:17; Lk. 1:78-79; Pal. 22:16

* **2:4 2:4** Gen. 6:2; Jod. 6 † **2:5 2:5** Gen. 6:1-9:29 ‡ **2:6 2:6** Gen. 19:1-29

⁹ As dawa, nyaw katonngan ta sya a yaten a manganohed di Āpo Dyos, ki chapatak na a isalākan malinteg a tawo do pakasolisogan na. Chapatak na pa sa a bahoden kan dosāen siraw dyaw a manganohed do Dyos a mandan komplito no kaokom da do arawaw anchi a kapangokom na.[§]

¹⁰ On, maokom sanchi, naten dana dyirad mamariparin saw so chalakam no inawan da kan siraw mangoy-oyawaw so myanaw so toray.

Matotored saw nyaya a sinan maistro a mangipangas so chapatak da. Otro, masnek saba a mangipaboya so kabon anyib da dyirad parswa saya do hanyit a matohos so toray. Taywaraw kaoyaw da sira!

¹¹ Ki siraw anghilis saw do hanyit a matortoray kan mabilbileg pa adayo kan siraw nyaya sinan maistro, ki aran sira, ki maitored dabaw mangoy-oyaw so aran sino do salapen no Dyos.*

¹² Ki siraw nyaya tawotawo, oyawen da saw dyi daw a chapatak, ta kayarig da saw bolaw saw a binyay a dya mangtokto, as kan parinen da lang no chakeyaw no inawan da. Naiyanak sa tan tiliwen sa a dimanen. On, komwan sanchi, ta masyrto a rarayawen na sanchi ni Āpo Dyos.

¹³ On, madosa sanchi so marahmet a nawriw kosto a bahes no marahet a kaparin da. On, ta nawriw pakaragsakan daw kapagtongpal so chakeyaw no inawan a aran maraw pa, ta chasnek daba ipaboyaw kinaderrep da. Samna! Kayarig daw mancha kan lapos a mangrarayaw so pintas no binasan, ta chasoyot daynyo a loklokwen an machisilibrar sa dyinyo a machikomonyon, as kan pachirayayan naw kapagbokatot dad kinaderrep da.

¹⁴ Siraw nya saya a tawotawo, ki magmolmolāgat sa so kāda mabakes a maboya da, ta nawri lang chitachitahen daw kapachoknod da. Ki aran komwan, polos a dyi sa napnek do marahet saya a dadakay da. Sira paw mangotap siras tawotawo saw a mawnged pas kapanganohed tan somiwal sa a komwan do pakasdayan da. Naywaman daranaw kaāgom da. Masyrto a maabay sa, ta polos anchi a dyi sa makaditchan do kadosaw dyira ni Āpo Dyos.

¹⁵ On, somniwal dana sa do kostwaw kan malinteg a rarahan. Sichang-ori, ki naychawaw dana sa. Inonotan daw rarahanaw a nayaman ni Balaam† a anak ni Bosor a nawriw chinasoyot na a paychichwasan so kwarta iyaw yapod kapamarin naw so marahet.

¹⁶ Ki do dawri, nakasolyan ni Āpo Dyos, kan pinaydabdab na si Balaam tan dyi na tongtongen iyaw marahetaya a paychichwasan na. Ta myan iyaw no asno na do dawri a pinaychirin ni Āpo Dyos a akmay tawo, kan pinenpen na do paychabobwan sayan arang na.

¹⁷ Siraw nya sa mabayataw a mamaistro, ki akma sa siras nayachanaw a akbod. Akma sa so demdemaw a tod a pahabasen bagyo. Ari danaw nakasagāna a dosa da do kasarisyayan a yanan.

¹⁸ Mapapangas sa maychirin so abo saw so sirsirbi a chirin, kan osaren daw marahet saya a paychakatekateh no inawan da a pangotap siras bayowaw a nanganohed a kadidichan da pa yapo dyirad tawotawo saw a maybiyay do dya kosto.

¹⁹ Ikari da a mawayawayaan tawo a omparin so aran āngo a chakey na parinen an tongpalen naw innanawo da. No kaoyod na, ki adipen sa no makararayawaya a dadakay da. Ta no tawo, ki adipenen no aran āngo a mangābak saya.‡

§ 2:9 2:9 Pal. 20:11-15 * 2:11 2:11 Jod. 9 † 2:15 2:15 Nom. 22-23; Jod. 11 ‡ 2:19 2:19 Roma 6:16

20 Ta an naditchanan dana no tawo iyaw no makararayaw saya a kaparin do lobongaya a maynamot do nakapatak na di Jeso-Kristo a Āpo kan Mangisalakan ta, ki mahay aba as kapirwa narana a adipenen no sigodaw a dadakay na, maraherahet dananchi a adayo kayayan na do kapanawdyan na kan iyaw sigodaw. §

21 Maganaganay pa an dyi na polos a natonngan maynamot di Kristo a mapalinteg dya kan iyaw natonngan naw, as katadyichokod na so masantwanaw a bilin a naitoroh dya.

22 Ki maynamot dya, nya danaw pakatongpalan no panyinyirin saw a bata da, “Kanen dana no chito tayoka naw a inyota,”* kan “Mirwa dana mangay a maglobnak bagwaw a tayoka dana nadalosan.”

3

No Naikari A Kangay Ni Āpo

1 Chadaw ko a kakakteh, pirwa danan tolas ko dyinyo nyaya. Do dadwa saya a tolas ko, ki pinanggep ko a pirwahan a ipanakem tan yokayen ko inyo do kosto kan madyosan a kapangtokto.

2 Chakey ko a nakmen nyo maynamot dyirad chirin saw a naibahey kaychowa a yapo dyirad masantwan saw a propita no Dyos, as kan siraw bilbilin saw ni Āpo Jesos a Mangisalakan ta a innanawo namen a apostolis na dyinyo.

3 No manōma a ipanakem ko dyinyo, ki basta maawātan nyo a maganay. Ta do kapanawdyan saw no araw, myan sanchiw mangoy-oyaw a tawotawo a naywam do marahet saya a kalikāgom no inawan da, as kan yangay danchi inyo a oyawen.

4 On, batahen danchi a kon da, “Naikari abaw ri a, ‘Mangay anchi si Kristo’? Asyo pa? Nadiman dana sayaw inyaynyapwan namen saw, ki nāw na paya a nakayapod nakaparswaw no lobong! Pi!”

5 As siraw mangibahebaheyaw so nyaya, ki chakahey da pa a wayaken iyaw no panakabalin naw no nakapamarswaw ni Āpo Dyos so hanyit kan tana a maynamot do chirin na lang. On, maynamot do chirin na lang, tomninyiw tana a yapod ranom, as kan ranom nanoroh so salon-at da no aran āngo a mabyay.

6 Naosar paw ranom a nangahmes so tawotawo kan nangrarayaw so tanaya do chimpon layos.

7 Maynamot pa do chirin ni Āpo Dyos, iyaw hanyitaya sichangori kan iyaw tanaya, ki naisagāna dana a masosohan. Ki nāw na pa a mandad arawaw no kapangokom kan kararayaw no abo saya so kapanganohed do Dyos a tawotawo, as kan do dawrinchi, ki matemtem sanchi.

8 Chadaw ko a kakakteh, kanakmen nyo nya a abaw paytarkan ni Āpo Dyos so asa karaw kan asa ribo a katawen, ta pariho saw nyaya dya.

9 Paybabalay aba ni Āpo Dyos katongpal nas inkari naw a akmas kapakaāwataw no kadwan a tawotawo. Ki imbes a parinen naw nyaya sichangori, anōsan na paynyo a panayahen, ta chakey naba myan mabo a aran sino.* No chakey na, ki madidiw pakono no katakatayisaw kapagbabāwi a maybidi do kosto a rarahan.

§ 2:20 2:20 Heb. 6:4-6 * 2:22 2:22 Prob. 26:11 * 3:9 3:9 Maynamot do kapaybidi ni Jesos, chiban nyo do Hab. 2:3; Heb. 10:37. Maynamot do kaānos ni Āpo, chiban nyo do Esek. 18:32; Joel 2:12-14; Roma 2:4; 1 Tim. 2:4.

¹⁰ Ki marapit anchiw araw no kapaybidi ni Āpo Jesus do dyi ta chapapatak a chimpo a akmas kangayaw no manakanakaw.† Do dawrinchi a araw, mabonchi iyaw hanyit a pachigedanan taywaras kalyak a kalebkeb. As siranchiw planita saya, ki maronaw sanchi do apoy. As iyanchiw tana kan sira tabo myanaw dya, ki matemtem sanchi.‡

¹¹ Maynamot ta masosohan anchi a tabo myan do hapotayan tana, ayket na, maypāngo kaiyannad nyos byay nyo? No byay nyo, ki machita pakono a masantwan kan masingpet a akmas chakeyaw no Dyos.

¹² Komwan kamo pakono ranan kananaya nyowaya so arawaw anchi a kangay ni Āpo Dyos a mangdosa so lobongaya. Parinen nyo pakono tabo maparin nyo a mangalokalo so nawri a araw. Ta no kaoyodan na, ki do dawrinchi a araw, iyaw no hanyit kan tana, ki matemtem sanchi kan maronaw sanchi do taywara kakohat da.

¹³ Ki sigon do kari naw, panapanayahen taw bayowaw a hanyit kan bayowaw a tana a iyaw inkaryaw no Dyos dyaten a yanan dan malinteg.§

¹⁴ As dawa, chadaw kwa kakakteh, kayan nyowaya a mangnanaya so nawri a araw, parinen nyo tābo a maparin nyo tan masabatan nanchinyo a madalos a abo so gatos kan abo so pakapilawan a sikakapya do salapen na.

¹⁵ Kawayakan nyo aba a iyaw no kaānos dyaten ni Āpo, ki tan maisalakan ta. Iya paw nyayaw inpapaāwataw dyinyo ni Pablo a mapateg a kakteh ta do nakapaytolas naw so inpaw-it na dyinyo sigon do intorohaw dya no Dyos a sirib.

¹⁶ Sira tabo tolas na saw, ki nawri saw pirmi na a inbahey maynamotaya dyirad dya saya a bānag. Ki siraw tolas na saya, ki myan saw kadwan a malidyat a maawātan. As dawa, kosokosohen kan dyidohen da no kōrang so kapakaāwat kan maychaychawaw saw tawo a akmas pariparinen da saw no myanaw do kadwan saya a panid no Masantwan a Tolas. Ki iyaw komwan saya so dadakay, ki bāli, siraw nangasday so inawan da do kararaheman a abot a pakararawayan da.

¹⁷ As dawa, chadaw ko a kakakteh, maynamot ta chapapatak nyo na a sigod a myan sanchiw no mabayataw a maistro, ki magānnad kamo. On, magannad kamo tan dyi dayno a mapasiwal no riro saya no abo sayas linteg a tawotawo kan tan dyi kamo a masday do nachikamāngan nyowaya a inanohdan nyo,

¹⁸ basbāli, maypaypayit kamo pakono do kapagtalek nyowaya do parabor no Dyos dyinyo. Maypayparahem pakono kapakaāwat nyo di Āpo ta kan Mangisalakan ta a si Jeso-Kristo.

Myan pakono dyaw dāyaw sichangori kan do abos pandan! Amen.

† 3:10 3:10 Mt. 24:43-44; 1 Tes. 5:2; Pal. 3:3; 16:15   ‡ 3:10 3:10 Mt. 24:35; Mk. 13:31; Lk. 21:33; Pal. 16:17-21   § 3:13 3:13 Pal. 22:1-7

No Manoma A Tolas Ni Juan

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

No naytolasaw so nya tolas kan no dadwaw a somarsarōno, ki si Juan a asa dyirad nanawhenaw ni Jesos (Jn. 21:7). Malkem dana si Juan do nakaitolas naw so nya, as kan do dawri, ki iya danaw nabinidin a sibibyay a yapod dosi saw a nanawhen ni Jesos. Dawa, pinangaranan naw mismo a inawan na so panglakayen dan manganohed (2 Jn. 1; 3 Jn. 1). Siraw naytolasan na, ki siraw manganohed saw do probinsya a Asya, ta minyan si Juan do Epeso do dawri.

No naynamotan no nya tolas, ki tan ballaāgan sa ni Juan manganohed saw a maynamot dyirad kabosor saw ni Kristo (2:18-19). Siraw nyaya a kabosor ni Kristo, ki nachisyay dana sa do oyod, kan nanginanawo dana sa so bayataw (4:1). Ta no innanawo da a aran maganay pinarin ni Jesos a taga Nasaret, ki tawo lang kono, as kan iyabaw Kristo a Anak no Dyos. Nawri aba lang innanawo da, ta innanawo da pa a maparin tabaw tomadyichokod do gatogatos maynamot ta si Satanas danaw mangitoray do lobongaya, as kan masisita taba a maysin-aadaw.

Dawa, inbahey ni Juan a masisita kapanganohed a aran Dyos si Jesos, ki nayparin a tawo, tan mangay a mangisalakan so tawotawo a manganohed dya (4:2-3; 5:6). As aran sino a madaw so Dyos, ki masisita a chadaw na paw kapayngay na a tawo (4:7-8). Ta aran sino a manghahaw a asa dana anak no Dyos, ki masisita a tongpalen na saw bilbilin na (2:3-4; 3:24) kan tongtongen na pabaw maygatos (3:6-9; 5:18).

Pinaybibidi ni Juan a inbahey maynamot do pakapatakan ta so Dyos kan sino saw anak no Dyos (2:3-4; 3:2, 24; 4:2, 7-8, 13; 5:2, 18-20). Masisita a paytarken taw oyod kan bayataw a nanawo (2:20-21; 3:19; 4:6), ta ito danaw panongpalan (2:18).

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1:1-4

No Kapatakan Ta So Dyos 1:5-2:17

No Antikristo Kan Siraw Mangallilaw 2:18-29

Siraw Anak No Dyos 2:28-3:24

No Paytarkan Oyod Kan Dya Oyod 4:1-6

No Adaw No Dyos 4:7-5:5

No Pangpaneknek Maynamot Di Jeso-Kristo 5:6-12

No Kapanawdyan Na 5:13-21

No Manoma A Tolas Ni Juan

No Chirin No Byay

¹ Maytolas kami dyinyo a maynamot di Jeso-Kristo a Chirin no Dyos a pakayapwan byay. Iya, ki myan dana sigod do sakbay pa naparsaw no lobongaya.* Ki aran komwan, nayparin a tawo do lobongaya, as yamen mismo a nakadngey kan nakaboya sya. On, yamen mismo a nangimangmang kan nangsalisalid† sya,

² ta do nakapayparin naw a tawo no byayaya a minyan dyaten do lobongaya, mismo namen a naboya. Dawa, ipaneknek namen kan ipodno

* 1:1 1:1 Jn. 1:1-4 † 1:1 1:1 Lk. 24:38-43; Jn. 13:25; 20:27

namen dyinyo maynamot dya a iya, ki byaw a abos pandan. On, iyaw sigod a nachiyon do Dyos a Āmang ta, ki mismo a napaboya dyamen.

³ On, no mismwaw a naboya namen kan nadngey namen a yapo dya, ki nawriw ipaneknek namen dyinyo tan mairaman kamo do kapachirayarayay namenaya di Āpo Dyos a Āmang ta kan si Āpo Jeso-Kristo a Anak na.

⁴ On, itolas namen nyaya dyinyo tan maypataywaraw kasoyot ta.‡

No Tawo A Myan Do Kasedangan

⁵ Nyaw minsahi a nadngey namen a yapo do Anakaya no Dyos, as kan sichangori, ipakatoneng namen dyinyo a si Āpo Dyos, ki pakayapwan soho kan aba polos sari a myan dya.

⁶ An batakhen ta a myan ta a machirayarayay do Dyos as maybibyay tad sari a maygaygatos, maybayataw ta, ta no kaparin ta, ki machitonos saba do oyod a chakey no Dyos.

⁷ Ki an nāw ta maybibyay a nasedangan a maynamot ta myan ta nad sedang no Dyos a akmas kayan nayad sedangaya, ki kosto kan maganay kasa ta a manganohed, as kan nadalosan ta na do tabo gatogatos ta a maynamot do raya ni Jesos a iyaw Anak no Dyos.

⁸ An batakhen ta a abo gatos ta, syirto a allilawen taw mismo a inawan ta kan taywara a mabawa ta na do oyod.

⁹ Ki an ipodno taw gatos ta, pakawanen na yaten no Dyos kan oyasan na yaten do tabo a gatos ta, ta iya, ki matalek kan malinteg do tabo kaparin na.

¹⁰ Ki an batakhen ta a dyi ta naygatos, payparinen ta bayataw si Āpo Dyos, as kan aba dyaten chirin na.

2

Si Kristo Pinakainawan Ta Do Salapen Dyos

¹ Inyo a inbidang ko a anak ko, itolas ko nyaya dyinyo tan dyi nyo a tongtongen maygatos. Ki an makagatos kamo, myan dana dyaten si Jeso-Kristo a mangikapyay dyaten do Dyos a Āmang ta. As an maynamot di Jesos, ki malinteg, ta aba polos gatos na.

² Indāton na paw mismo a byaw na a mangisabhay so dosa ta a maynamot do gatos ta tan pakawanen na yaten no Dyos, as kan iyabaw gatos ta lang, an dya gatos dan tabo tawotawo do lobongaya.

³ Sichangori, malawag a maboya ta a oyod a chapatak taw Dyos an tongpalen ta saw bilbilin naw.

⁴ No makabatay sya a oyod a chapatak naw Dyos as dyi na tongpalen bilbilin no Dyos, sigorādo a maybayataw nawri a tawo, as kan aba dyaw oyod.

⁵ Ki no mangtongtongpal so chirinaw no Dyos, ayket, abaw pagkorāngan no adaw na do Dyos. Nyaw pakatonngan ta a nachichasa ta na do Dyos:

⁶ No makabata sya a machichasa do Dyos,* ki rebbeng naw maybibyay akmas pinarinaw ni Jeso-Kristo.

No Bayo A Bilin

⁷ Inyo sit ko a oyod kos chadaw, itolas kwaba dyinyo bayo a bilin, an dya iyaw no nadngey nyowaw do dāmo nyowaw a nanganohed. On, iyaw

‡ 1:4 1:4 Jn. 3:29; 16:24; 2 Jn. 12 * 2:6 2:6 1 Jn. 3:6, 24; 4:13, 16

nya bilin, ki iyaw chirinaw a sigod a naibahey dyinyo a masisita a maysin-aadaw kamo.†

⁸ Ki aran komwan, ki alit na akma paw bayo, ta naboya taw katongpal na do pinarin ni Kristo kan aran do kabibiyay nyo sichangori. On, aknaw bayo nyaya a bilin a maynamot ta maypaypabo danaw sari do aktokto ta kan nasedangan ta na do oyod a sedang.

⁹ No makabata sya a myan do sedang, as ipsok naw kapayngay na a tawo, ki myan pad sariw nawri a tawo.

¹⁰ No madawaw so kapayngay na a tawo, ki nāw na do sedang, as kan abaw pakayapwan na mapaygatos‡ so kapayngay na tawo.

¹¹ Ki no mangipsok so kapayngay na a tawo, ki nāw na maybibiyay do sari kan nāw na midibidi do yanan sari. Chapatak nabaw longolongohen na maynamot ta pinagbolsek no sariw mata na.

¹² Inyo a inbidang ko na anak ko, naytolas ako dyinyo maynamot do nakapakawan nyo naw do gatos nyo a maynamot di Kristo.

¹³ Inyo a aāmang, naytolas ako dyinyo maynamot ta chapatak nyo na si Kristo a myan dana a yapo do siniknanan.

As inyo a babbaro, naytolas ako dyinyo maynamot ta inābak nyo Marahetaw a si Satanas.

¹⁴ Pirwahan ko naw maychirin dyinyo a kamotdehan. Naytolas ako dyinyo maynamot ta chapatak nyo naw Dyos a Āmang ta.

As inyo a aāmang, naytolas ako dyinyo maynamot ta chapatak nyo na si Kristo a myan dana a yapo do siniknanan.

As inyo a babbaro, naytolas ako dyinyo maynamot ta mayit kamo. Nāw nyo a manganohed do chirin no Dyos, kan inābak nyo Marahetaw a si Satanas.

¹⁵ Chalakam nyo abaw kabibiyay do lobongaya, mana apālan nyo abaw aran āngo a myan do lobongaya. An chalakam nyo, sigorādo a abo adaw nyo do Dyos a Āmang ta,

¹⁶ ta tabo marahet a kalikāgom a myan do lobongaya, ki yapo aba do Dyos a Āmang ta. On, no kinaderrep a chalakam no inawan, no kapayagom do naboya, kan no kaipangas so nahap, polos a dya yapod Āmang, an dya yapod lobongaya.

¹⁷ Ta tabo a myan do lobongaya, as kan tabo a kinaderrep no tawo, ki mabonchi. Ki no mamarin so chakey no Dyos, nāw na abos pandan.

Antikristo, Iyaw No Kabosor No Dyos

¹⁸ Inyo a inbidang ko na anak ko, masngen danaw kapaybidyaw ni Kristo kan no kararayaw no lobongaya. Nadngey nyo na a mangay anchiw antikristo a kabosor ni Kristo, as kan aran sichangori, ki nayparo dana saw mangipsokaw dya. Dawa, nyaw kapatakan ta sya a masngen danaw panongpālan.

¹⁹ Do nakarahan, siraw nangipsokaw di Kristo, ki myan sa dyaten, ki kinarwan da yaten, ta rarayay ta saba a oyod a manganohed. Ta an oyod sawen a rarayay ta sa, ayket na, nāw da dyaten. Ki kinarwan da yaten tan mapatak a maboya ta a oyod saba rarayay ta do kapanganohed di Kristo.

²⁰ Ki an inyo, myan dana dyinyo sichangoriw Ispirito Santo a intoroh ni Kristo dyinyo, dawa, chapatak nyo naw oyod a nanawo.

²¹ Maytolas akwaba dyinyo a maynamot do dyi nyo a kapatakan so oyod, an dya maynamot ta chapatak nyo na kan chapatak nyo pa a aba polos bayataw do oyod a nanawo.

† 2:7 2:7 Jn. 13:34; 1 Jn. 4:7-8 ‡ 2:10 2:10 Mana "abaw pakachichadan na a maygatos."

²² Sino nawri a batahen ko a mabayataw, an dya iyaw tawowaw a mangilibak sya a si Jesos iyaw Kristo a tinoboy no Dyos. Iyaw nya, ki antikristo a kabosor ni Kristo, ta si Āmang aba lang dyi na bigbigen, an dyi pa iyaw Anak na a si Kristo.

²³ Ta no dya mangbigbig so Anak no Dyos, syimpri, dayāwen nabaw Āmang. Ki no mangipaneknek a si Jesos, ki iyaw Anak no Dyos, ayket na, anohdan naranaw Āmang.

²⁴ Ki sichangori, pasyayen nyo aba do aktokto nyo nadngey nyowaw a nakayapo do kadāmo nyo paw a nanganohed.[§] Ta an parinen nyo nyaya, masigorādo a nāw nyo a maybibyay di Jesos a Anak no Dyos, as kan si Āpo Dyos a Āmang ta.

²⁵ Ta no kari ni Kristo dyaten, ki iyaw byay ta a abos pandan.

²⁶ Itolas ko dyinyo nyaya a maynamot dyirad tawotawo saw a makey a mapawaw dyinyo do oyod a nanawo.

²⁷ Ki no Ispirito Santo a intoroh ni Kristo, ki nāw na myan dyinyo tan dyi nyo a machitaw matarek a mangnanawo so oyod. Ta iyaw Ispirito Santo, ki rebbeng naw mangnanawo dyinyo so tabo a machita nyo a mapatakan, as kan no inanawo naw, ki bayataw aba, an dya oyod. Dawa, anohdan nyo inanawo naya dyinyo, kan nāw nyo a mangigpet so kapanganohed nyo di Kristo.

²⁸ On, inyo a inbidang ko a anak ko, nāw nyo a igpet kapanganohed nyo di Jeso-Kristo tan dyi tanchi a mabābang kan masnek a somalap do kapaybidi na.

²⁹ Chapatak nyo a malinteg si Kristo. Dawa, chapatak nyo na a aran sino a maybibyay a malinteg, ki naibidang dana anak no Dyos.

3

Siraw Anak No Dyos

¹ Ay, āngo a karakoh no adaw no Dyos dyaten, ta inbidang na yaten a anak na! On, anak na yaten! Ki maynamot ta dyi da binigbig Dyos Āma, nyaw paynamotan na a dyi da yaten a bigbigen no dyi saw a manganohed.

² Inyo a chadaw kwa sit, anak narana yaten no Dyos a aran dyi ta pa maboya an āngo nchiw payparinan ta. Ki chapatak ta a do arawaw a kapaybidi ni Kristo, ki mayparin tanchi a akma dya a maynamot ta maboya tanchi a mismo do ropanropa.

³ No aran sino a myan so nya namnama di Kristo, ki tadyichokodan naw marahet tan maybibyay a madalos a akma dya.

⁴ Ta aran sino a makagatos, ki kontraen naw linteg no Dyos. Ta no chakey na batahen gatos, ki kapangkontra so linteg.

⁵ Chapatak nyo a nangay si Jesos do lobongaya tan pakawanen na yaten do gatogatos ta. As iya, ki aba polos gatos na.

⁶ No aran sino a maybibyay a machasa di Kristo, tongtongen na pabaw maygaygatos. Ta no manongtong so maygaygatos, ki napatakan naba polos si Kristo, as kan aba polos so kapakaāwat a maynamot do kadyos na.

⁷ Inyo a anak ko, ipalōbos nyo aba allilawen dayno no aran sino. No nāw na a maybibyay so malinteg, ki maibidang dana a malinteg do salapen no Dyos a akmas kalintegaw ni Kristo, ta oyod a malinteg si Kristo.

⁸ Ki no dya mangibhes so kapaygatos na, rarayay na si Dyablo a si Satanas, ta nakagatos dana si Satanas a yapo pad kasiknanan. Nyaw

§ 2:24 2:24 2 Tim. 1:13; 4:3-5; Tito 1:9

nakayapwan ni Jesos a Anak no Dyos a nangay do lobongaya tan opasen naw kaparin sayan Satanas.

⁹ Ki no aran sino a naibidang a anak no Dyos, ki tongtongen nabaw maygaygatos, ta myan dana dyaw kapangtokto no Dyos, as kan maynamot ta nayparin a anak no Dyos, maparin paba tongtongen naw maygaygatos.

¹⁰ On, malawag pachitarkan anak no Dyos dyirad anakaw ni Satanas, ta anak naba no Dyos aran sino a dya maybibyay so malinteg mana dya madaw so kapayngay na a tawo.

No Kapaysin-aadaw

¹¹ Iyaw minsahyaw a nadngey nyo do dāmo nyo a nanganohed, ki masisita a maysin-aadaw ta.

¹² Mayparin kamo aba a akmas simna Kain a inadipen no Marahet,* kan diniman na si Abel a ādi na. Āngo ta diniman na kon nyo ngata? On, ata, marahet kaparin ni Kain. Ki iyaw ādi naw, ki malinteg so kaparin.

¹³ Dawa, kakakteh, masdaaw kamo aba an ipsok daynyo no tawo saw a dya manganohed.

¹⁴ Chapatak ta a naibidang ta paba a nadiman do salapen no Dyos, basbāli a natorohan ta nas byay a abos pandan. On, chapatak ta a oyod nyaya a maynamot ta myan adaw ta dyirad kapayngay ta a manganohed. Ta no dya madaw, ki nāw na a naibidang a nadiman a machisyay dana do Dyos.

¹⁵ Ta naibidang a mangdimdiman aran sino a mangipsok so kakteh na, as kan chapatak nyo a aba polos byay na a abos pandan no aran sino a mangdimdiman so kapayngay na a tawo.

¹⁶ Ki nyaw kapatakan tas oyod a marahem a adaw: Maynamot do nakadiman na do kros, ki intoroh ni Jeso-Kristo byay na tan maisalakan ta. Dawa, aran yaten, karbengan ta a itoroh byay ta dyirad kakakteh saw a aran kadimanan ta.

¹⁷ No sino a myan so kinabaknang a yapo do lobongaya a maparin a makasidong so makachita, maypāngo kabata na sya chadaw nas Āpo Dyos an nonalay naw kakteh naw a malidyatan?

¹⁸ Inyo a naibidang a anak ko, no kapaysin-aadaw ta, ki dyi pakono a maparin an mandad kapaychirin lang, an dya ipaboya ta do kaparin kan oyod.

Iyaw Namnama Ta Do Salapen Āpo Dyos

¹⁹ Ta an komwan kapaysin-aadaw ta, nyaw kapatakan ta a manganohed ta do oyod kan apabaw panghapan ta a masnekan do salapen no Dyos.

²⁰ Ki aran pagatosen na yaten aktokto ta a maynamot ta napatakan ta a maikari taba do salapen no Dyos, ki maganay an naknakmen ta a mangamangay pa a māsisyen si Āpo Dyos kan iyaw no pangtoktwan ta, ta an iya, ki chapatak na tabo.

²¹ Dawa, inyo a chadaw ko, an dyi narana yaten a pagatosen no aktokto ta, mabābang ta paba a somalap do Dyos.

²² On, marawat taw aran āngo a akdawen ta dya, ta tongpalen ta saw bilin na kan parinen ta saw makahwahokaya dya.

²³ As nyaw bilin no Dyos a parinen ta: Manganohed ta pakono di Jeso-Kristo a Ānak na, kan maysin-aadaw ta akmas inbilin na dyaten ni Kristo.

²⁴ No mangtongpal siras bilbilin no Dyos, iyaw machasa dana do Dyos, as kan machasa si Āpo Dyos dya.† Nyaw kapatakan ta so kapachasa no

* **3:12 3:12** Gen. 4; 1 Jn. 2:13-14 † **3:24 3:24** 1 Jn. 4:13; 2:6; 3:6; 4:16

Dyos dyaten: iyaw maynamot do Ispirito Santo a intoroh na dyaten.

4

No Paytarkan Oyod Kan Dya Oyod A Ispirito

¹ Inyo a chadaw kwa sit, malisto kamo aba manganohed do aran sino a mangibahey sya a iya, ki pinakadangoy no Dyos, basbali a manma sintiren nyo an yapo do Dyos mana engga, ta minohtot sichangori do lobongayaw aro a sinan propita.

² Nyaw kapatakan nyo a omyan Ispirito no Dyos do asa a tawo: Aran sino a mangpaneknek* a nayparin a tawo si Jeso-Kristo, ki myan dyaw Ispirito no Dyos.

³ Ki no dya mangpaneknek a si Jesus, ki yapo do Dyos, as kan nayparin dana a tawo, ki aba dyaw Ispirito no Dyos, basbali a myan dyaw kapangtokton antikristo a iyaw kabosor no Dyos a iyaw madngedngey nyowaya a mangay anchi, as kan ari danad lobongaya.

⁴ Ki inyo a naibidang a anak ko, dyira naynyo no Dyos, as naabak nyo na saw sinpapadto saya maynamot do dyi nyo a panganohdan dyira. On, inabak nyo sa a maynamot ta mayiyit no Ispirito no Dyos a myan dyinyo sichangori kan no ispirito ni Satanas a mangitoray siras dyaya manganohed do lobongaya.

⁵ Ta siraw nyaya a sinan propita, ki rarayay da saw dyaya manganohed do lobongaya. Dawa, chirichirinen daw kinasirib a yapod lobongaya, as kan adngeyen da san dyi saw a manganohed di Jesus, ta kapayngay da sa.

⁶ Ki an yaten, dyira na yaten no Dyos. Dawa, adngeyen da yaten no mangbigbig saw so Dyos. Ki siraw dyaw a mangbigbig sya, mangadngey saba dyaten. Nyaw kapatakan tas paytarkan oyod a chirin a yapod Ispirito no Dyos kan iyaw dyi aya oyod a yapod Satanas.

No Adaw No Dyos

⁷ Inyo a chadaw kwa sit, maysin-aadaw ta maynamot ta no adaw, ki yapo do Dyos. Anak no Dyos aran sino a madaw, as kan chapapatak naw no Dyos.

⁸ No dya madaw, chapapatak nabaw Dyos, ta no Dyos, ki adaw.

⁹ As no nakapangipaboya no Dyos so adaw na dyaten, ki komwan: Tinoboy naw moybohaya Anak† na do lobongaya tan matorohan tas byay a maynamot dya.

¹⁰ Nyaya, ki oyod a adaw a abwa polos so pagkorangan: Ki maynamot aba ta chinadaw taw Dyos, an dya maynamot ta yaten chinadaw na kan tinoboy naw Anak na a nangidaton so byay na a nangikaro so gatogatos ta tan mapakawan ta na.

¹¹ Inyo a chadaw kwa sit, an komwan kadaw no Dyos dyaten, ayket, rebheng taw maysin-aadaw.

¹² Ta aran abo paw nakaboya so Dyos, ki an maysin-aadaw ta, mapatakan ta a machasa danaw Dyos dyaten, as kan maparin dana a maboya do byay taw no adawaya no Dyos a aba polos so pagkorangan.

¹³ Nyaw kapatakan ta so kapachasa ta do Dyos kan kapachasa no Dyos dyaten,‡ ta intoroh na dyaten Ispirito Santo na.

¹⁴ Mismo a naboya namen si Jesus, as kan napaneknekan namen a tinoboy no Dyos iyaw mismo a Anak na do lobongaya tan iya danaw mangisalakan so tawotawo.

* **4:2 4:2** 1 Kor. 12:3; 1 Jn. 2:22-23; 2 Jn. 7 † **4:9 4:9** Jn. 3:16, 36; Roma 5:8; 8:32; Epe. 2:4-5; 1 Jn. 4:10 ‡ **4:13 4:13** 1 Jn. 3:24; 2:6; 3:6; 4:16

¹⁵ Ta aran sino a mangipaneknek a si Jesus, ki Anak no Dyos, machasa danaw Dyos dya, as kan machasa dana do Dyos.

¹⁶ Dawa, napatakan ta na, as kan inanohdan ta a oyod nas kadaw no Dyos dyaten.

No Dyos, ki adaw. Aran sino a nāw na madaw so Dyos kan madaw so kapayngay na tawo, ki machasa dana do Dyos kan machasa danaw Dyos dya.

¹⁷ Ta an komwan parinen ta, mayparahem adaw ta a mandad kabo danan pagkorāngan na, as kan mabābang ta paba a maypasngen do Dyos anchan araw no kapangokom na. On, matored tanchi maynamot ta no nakapaybibyay ta do lobongaya, ki akmas nakapaybibyayaw ni Kristo.

¹⁸ No aran sino a myan do adaw no Dyos, aba polos kāmō na a madosa, ta no marahem a adaw, ki opasen naw kāmō. Ta no sino a mamō a mangtokto a maynamot do dosa na, ki nawriw mangipaboya a myan paw pagkorāngan adaw na do Dyos.

¹⁹ Madaw ta maynamot ta nanma na yaten a chinadaw no Dyos.

²⁰ Ta an aran sino a makabata sya a chadaw nas Āpo Dyos, ki ipsok naw kakteh na, ki mabayataw. Ta an dya madaw do kakteh na a maboya na, madaw paro di Āpo Dyos a dyi na maboya?

²¹ Nyaw bilin ni Kristo dyaten: No aran sino a madaw do Dyos, machita chadaw na paw kakteh na.

5

Kapangābak Tad Lobongaya A Maynamot Do Kapanganohed Tad Jesus

¹ Anak narana no Dyos no aran sino a mangianohed a si Jesus, ki si Kristo, iyaw tinoboy no Dyos a mangisalakān. As aran sino a madaw so āmang, ki chadaw na pa saw anak no nawri a āmang.

² An chadaw taw Dyos as tongpalen ta saw bilbilin na, nyaw kapatakan ta a chadaw ta saw anak no Dyos.

³ Ta no oyod a adaw do Dyos, ki iyaw katongpal ta so bilbilin na saw. As siraw bilbilin na, ki marahmet saba a isabhay,

⁴ ta siraw naibidang danaw a anak no Dyos, ki nāw da abāken marahet kan siraw pakakdekden da saw do lobongaya.* On, as kan iyaw no pangābak ta, ki iyaw kapanganohed ta.

⁵ Sino makaābak so myanaw do lobongaya a machikontra do Dyos? Abaw matarek, an dya iyaw manganohed a si Jesus, ki Anak no Dyos.

No Pangpaneknek Maynamot Di Jeso-Kristo

⁶ As iyaw nya Jeso-Kristo, ki nangay do lobongaya, kan nagpabonyag do ranom. Ki nawri aba lang nangayan naw no nakapagbonyag na do ranom, an dyi pa iyaw nakadiman nad kros a inoyogan raya na, as pinaneknekan no Ispirito Santo a oyod nyaya, ta mabayataw abaw Ispirito.

⁷ On, tatdo mangpaneknek so oyod a maynamot di Jesus:

⁸ Iyaw Ispirito Santo asa. Iyaw nakapagbonyag naw do ranom somarono. As no chatatdo na, ki iyaw raya naw do nakadiman nad kros. Magtotonos sa tatdo.

⁹ An anohdan taw pamaneknek no tawotawo, ayket na, mangamangay pakono kapanganohed ta dyirad tatdo saya a pangpaneknek no Dyos a maynamot do Anak naya. On, oyod a inpaneknek no Dyos maynamot do Anak naya a si Jesus.

* 5:4 5:4 1 Jn. 2:15-17

¹⁰ No aran sino a manganohed do Anak naya no Dyos, ki abaw kapagmangamanga na do aktokto na, ta chapatak na a no inpaneknek no Dyos, ki oyod. Ki no aran sino a dya manganohed do Dyos, pinayparin na a bayataw Dyos, ta inanohdan nabaw pamaneknek no Dyos maynamot do Anak naya.

¹¹ No pamaneknek no Dyos dyaten, ki nyaya: Tinorohan na yaten no Dyos so abos pandan a byay, kan machichwasan taw nyaya a byay a maynamot lang do kapanganohed taya do Anak na.

¹² Dawa, no aran sino a machasa do Anak, myan dyaw nya byay a abos pandan. Ki no aran sino a dya machasa do Anak no Dyos, aba dyaw nyaya byay.

No Kapatak So Byay A Abos Pandan

¹³ Itolas ko nya saya dyinyo a manganohed do Anak no Dyos tan mapatakan nyo a myan byay nyo a abos pandan.

¹⁴ Sichangori, mabābang ta paba a maydasal do Dyos. Masigorādo a adngeyen na yaten do aran āngo a akdawen ta, an basta machonot do chakey na.

¹⁵ As an chapatak ta a adngeyen na yaten do aran āngo a akdawen ta, chapatak ta a atbayan naw nawri a kapangdaw ta dya.

¹⁶ No sino a makaboya so kakteh na a manganohed a maygaygatos, machita paydasal naw kakteh naw tan pakawanan kan torohan no Dyos so byay na abos pandan. Komwan parinen nyo, malaksid dyirad maygaygatos saw so dya polos a mapakawan a mapawnot do kadiman a machisyay do Dyos a abos pandan. Naon, ta myan kapaygatos a dya mapakawan no Dyos,[†] kan no maygaygatos so komwan, ki katen an myan sirbi no kaidasal sya.

¹⁷ No kaoyodan na, ki gatos saw tabo kaparin a dya malinteg, as kan malaksid do naibaheyaya, ki myan kapaygatos a maparin a mapakawan no Dyos a dya magtongpal do abos pandan a dosa.

¹⁸ Sichangori, no paytābwan no nyaya, ki: Chapatak ta a no aran sino a naibidang a anak no Dyos, ki tongtongen nabaw maygaygatos, ta iyaw Anak no Dyos a si Jesus, ki aywanan na, kan aba polos maparin no marahetaw a si Satanas a mangsalid sya.

¹⁹ Chapatak ta pa a dyira na yaten no Dyos. Ki siraw dya manganohed a myan pad lobongaya, ki myan pa sad toray ni Satanas.

²⁰ Kapanawdyan na, ki chapatak ta a nangay danaw Anak no Dyos dyaten kan tinorohan na yaten so kapakaawat ta tan mapatakan taw no oyod a Dyos. Sichangori, machasa ta nad Dyos a maynamot ta machasa ta na di Jeso-Kristo a Anak na. Ta iya, ki oyod a Dyos kan pakayapwan byay a abos pandan.

²¹ Inyo a anak ko, pachibawan nyo pakono saw didyosenaw ah!

[†] 5:16 5:16 Mt. 12:31-32; Heb. 6:1-6; 2 Ped. 2:20-22; Sant. 5:19-20

No Somarono A Tolas Ni Juan

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Nya tolas, ki yapo di Juan a mangay do asaw a mabakes a napidi no Dyos kan siraw anak naw. Siraw nagadal so Biblya, batahen da a siraw nyaya a may-ānang, ki sit sa ni Juan a mismo. Dawa, intolas na dyira tan maypayit kapanganohed da. No naibahey dan kadwan, ki no chakey na batahen ni Juan do tolas naya, ki iyaw iglisya, ki kayarig no asa ānang, as kan siraw mimbros saw, ki kayarig na saw anak naw. No chakey na batahen nyaya, ki para dyaten a tabo a manganohed nyaya tolas ni Juan.

Do dyaya manyid a tolas ni Juan, inbahey na a masisita a maysin-aadaw saw manganohed, ta nawriw bilin no Dyos. Binallaāgan na sa a maynamot dyirad mangallilaw saw a mangnanawo so bayataw. Intolas na dyira a kāna, “Inpanakem ko nyaya dyinyo a maynamot ta naychawpit danad lobongayaw aro sa mangallilaw so tawotawo. Sigon do kapanganawo da, ki nayparin aba tawo si Jeso-Kristo do nakangay na do lobongaya. No aran sino a mangnanawo so komwan, ki iyaw mangal-allilaw kan mabata a antikristo a kabosor no Dyos.” (2 Jn. 7)

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1-3

No Oyod Kan Adaw 4-11

No Kapanawdyan Na 12-13

No Somarono A Tolas Ni Juan

Pakatoneng

¹ Dyimo a madayaw a asa ānang:

Yaken si Juan a asa panglakayen dan manganohed. Nyaw tolas ko dyimo a napidi no Dyos kontodo siraw anak mo saw, as kan oyod a chadaw koynyō do kapanganohed taya. Maychatanyi akwaba a madaw dyinyo, an dya sira tabo makapatakaw so oyod a maynamot di Jesus.

² On, chadaw namen inyo, ta naimoha dana do aktokto taw oyodaya, as kan nāw narana dyaten a abos pandan.

³ Myan pakono parabor, kāsi, kan kaydamnayan no kapangtokto a maitoroh dyaten a yapo do Dyos a Āmang ta kan si Jeso-Kristo a Anak na. On, narawat ta pakono saw nya a maynamot do katongtong ta do oyod kan kapaysin-aadaw.*

No Oyod Kan Adaw

⁴ Ayo kasoyot ko a nakapatak sya a siraw kadwan do anak mo, ki maybibyay sa do oyod a nanawo a akmas inbilinaw ni Āmang ta a Dyos dyaten!

⁵ Dawa, myan ibahey ko dyinyo a may-aānang: Machita taw maysin-aadaw. Bayo aba bilin itolas kwaya dyinyo, an dya iyaw bilinaw a myan dyinyo do dāmo nyo a nanganohed.

⁶ Nyaw kapatakan ta sya a oyod a chadaw taw Dyos an maybibyay ta a machitonos dyirad bilbilin na saw dyaten. Ta no bilin na, ki nadngey nyo a tabo do kadāmo nyo paw a nanganohed a masisita a maysin-aadaw ta.

* 1:3 3 1 Jn. 1:8; 4:8, 16

⁷ Inpanakem ko nyaya dyinyo a maynamot ta naychawpit danad lobongayaw aro sa mangallilaw so tawotawo. † Sigon do kapangnanawo da, ki nayparin aba tawo si Jeso-Kristo do nakangay na do lobongaya. No aran sino a mangnanawo so komwan, ki iyaw mangal-allilaw kan mabata a antikristo a kabosor no Dyos.‡

⁸ Dawa, magannad kamo, ta āngo nchan mabo nyo saw nayhohopagan nyowaw. On, magannad kamo tan rawaten nyo tabo a insagāna no Dyos a gon-gona nyo.

⁹ Ta no aran sino a dya manongtong so nanawo ni Kristo, as basbāli a anawban na, syimpri, aba dyaw Dyos. Ki no manongtong so nanawo ni Kristo, machasa dyaw Dyos Āma kan si Kristo a Anak na.

¹⁰ Dawa, an myan aran sino a mangay a mangnanawo dyinyo so machitarek do nyaya nanawo, rawaten nyo aba do bahay nyo mana padayawan nyo aba.

¹¹ Ta no mangpadayaw sya, ki mairaman do marahetaw a kaparin na.

No Kapanawdyan A Pakatoneng

¹² Aro payaw chakey ko a ibahey dyinyo, ki itolas kwaba sichangori do nyaya a tolas, basbāli a hahawen ko omsarongkar dyinyo tan makapagsasarita tanchi do ropanropa tan maypataywaraw kasoyot ta.

¹³ Pakomostaan daw inyo no anak sayan kakteh mwaya a mabakes a napidi no Dyos a akma dyimo.

No Chatatdo No Tolas Ni Juan

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Nyaw tolas ni Juan di Gayo a asa nangipangolo so nanganohed do asa kapilya da. Iya, ki asa sit ni Apostol Juan. Padayawan ni Juan si Gayo do maganayaw a dadakay na a mangrispitar siras magbibyahi saw a mangaskasaba. Binallaāgan na do marahetaw a dadakay ni Diotrepes, ta rawaten nabaw tinoboy saw ni Juan.

No Naychakarwan Nya Tolas

Pakatoneng 1-4

No Kaipadāyaw Ni Gayo 5-8

Sa Diotrepes Kan Demetrio 9-12

No Kapanawdyan Na 13-15

No Chatatdo No Tolas Ni Juan

Pakatoneng

¹ Dyimo mo Gayo* a chadaw ko:

Yaken si Juan a asa panglakayen dan manganohed. Nyaw tolas ko dyimo a oyod kwa chadaw do kapanganohed taya.

² Imo a chadaw kwa sit, maganay pakono tābo a kayayan mo kan masalon-at pakono inawan mo. Ki an maynamot do kapanganohed mwaya, sigod ko na chapatak a mayit.

³ Taywaraw kasoyot ko do nakawara daw dya no kadwan saw a kakakteh ta a yapo dyimo, ta pinaneknekan daw kanāw mo do oyod a nanawo kan nāw mo kono a maybibyay do oyodaya.

⁴ Abaw makaitoroh dyaken so rakorakoh pa a soyot, an dya iyaw nakadamag kwaw a siraw naibidangaw a anak ko, ki maybibyay sa do oyod a nanawo.

No Kaipadāyaw Ni Gayo

⁵ Imo a chadaw kwa sit, oyod a maganay ka a mangrispitar dyirad kakakteh saw a mangaskasaba a naginbirna do yanan nyo. On, aran istranghiro sa dyimo, maganay ka kono a somidong.

⁶ Inpakatoneng da pa dyirad manganohedaw do iglisya do dya maynamot do adaw mo dyira. An mirwa sa maginbirna, parobwatan mo pa sa tan myan dyira tabo machita da do katongtong da so kapagbyahi da.† On, torohan mo sa so sidong a akmay Dyos panorohan mo.

⁷ Ta an sira, ki nangay sa a mangaskasaba a maynamot di Āpo Jesus, ki dadakay daba rawaten aran āngo a sidong dyirad dya manganohed.

⁸ Dawa, rebbeng ta pakono a manganohed somidong dyirad dyaya a tawo tan mairaman tad kaipakatonengaya no oyod a nanawo.

Sa Diotrepes Kan Demetrio

⁹ Naytolas ako na dyirad manganohed saw daw, ki alit na inkaskaso naba yaken ni Diotrepes, ta bigbigen nabaw toray ko. No lang chakey na, ki iya danaw pangolo nyo.

* 1:1 1 Ara. 19:29 † 1:6 6 Tito 3:13

¹⁰ Dawa, anchan mangay ako dyinyo, pahboten konchya tabo pariparinen naya kan kaparaherahet naya dyamen. Nawri aba lang, ta imbes a rispitaran na saw magbyahyaya a kakakteh ta, ki enggaya, ta baywan na pa sayaw makeyaw a mangrawat sira, as kan padasen na pa saya a pahboten do iglisya nyo an parinen daw komwan.

¹¹ Chadaw kwa sit, tahatahan mwabaw marahet, basbali a tahatahan mo maganay, ta anak no Dyos aran sino a mamarin so maganay. No mamarin so marahet, abaw chapatak na maynamot do Dyos.

¹² Ki si Demetrio, maynana maganay damag dan manganohed a maynamot dya. Iyaw no kabibyay naw, ki mangipaneknek pa so maynamot dya a naw na monot do oyod a nanawo. On, aran yamen, ki paneknekan namen, kan masigorado mo a oyod ibahebahey namenaw.

No Kapanawdyan A Pakatoneng

¹³ Aro payaw chakey ko a ibahey dyinyo, ki itolas kwaba dyinyo sichangori do papil kan tinta.

¹⁴ On, hahawen kwaya mahay pabaw kapayboboya ta, as kan makapagsasarita tanchi do ropanropa.

¹⁵ Myan pakono dyimo kaydamnayan no kapangtokto. Pakomostaan daw imo no tabo sit mo saya dya, as komwan tayisahen mo sanchi a pakomostaan sit ta saw daw.

No Tolas Ni Jodas

No Pakatonngan So Paytābwān No Nya Tolas

Do chimpon Bayo a Tolag, ki myan saw apat a masisita a tawo a mayngaran so Jodas. No asa, ki si Jodas Iskariote a iyaw nanglipotaw di Jesos. No chadadwa da, ki mayngaran so Jodas Barsabas a asa dyirad nangipangolwaw siraw manganohedaw do Jerosalem a nachirayay da Pablo kan Bernabe (Ara. 15:22). No chatatdo da, ki si Jodas Tadeo a anak ni Santiago a kakteh ni Juan a anak ni Sebedeo (Mt. 10:3; Mk. 3:18; Lk. 6:16; Ara. 1:13). No chapat da, ki si Jodas a iyaw nangitolasaw so nyaya a tolas. Iya, ki kakteh ni Santiago a Malinteg a asa panglakayen dan manganohed do Jerosalem.

Iyaw panggep ni Jodas a naytolas so nyaya a tolas, ki tan ballaāgan na saw oyodaw a manganohed a maynamot dyirad mabayataw saw a mamaistro. Sigon do kapanganohed dan mabayataw saya a mamaistro, ki bāli kono, ta abaw pakarayawan an maybibyay sa do marahet a dadakay, ta alit na kono a pakawanan na san Āpo Dyos a maynamot do rakoh a kāsī na dyira. Maynamot ta myan nachisagel a mabayataw dyirad manganohedaw, binallaāgan san Jodas a dyi sa pakono a masolisog do dyidwaya a kapanganohed. Ta aran māsisyen paw Dyos, ki alit na dosāen na sanchiw mamarinaw so marahet.

No Naychakarwan No Nya Tolas

Pakatoneng 1-2

No Maynamot Dyirad Mabayatawaw A Mamaistro 3-13

No Inpadto Ni Enok 14-16

No Inpadto No Apostolis Saw 17-19

No Ballāag Dyirad Manganohed Saw 20-23

No Pamindisyon 24-25

No Tolas Ni Jodas

Pakatoneng

¹ Iyaw nya tolas, ki yapo dyaken a si Jodas a kakteh ni Santiago kan asa adipen ni Āpo Jeso-Kristo, kan mangay dyinyo a tinawagan no Dyos Ama a mayparin a tawotawo na. On, inyo danaw chadaw no Dyos, kan aywanan naynyo a mandanchan kapaybidi ni Āpo Jeso-Kristo.

² Sichangori, maypaypangay pakono a myan dyinyo iyaw maboslon a kāsī, kapyā, kan adaw a yapo do Dyos.

No Mabayataw Saw A Mamaistro

³ Chadaw kwa kakakteh, myan panggep ko a maytolas dyinyo maynamot do pakaisalakanan taya di Kristo, ki tinongtong kwaba. Ki sichangori, napilitan ako a naytolas dyinyo, ta masisita bagbagaan koynyo a nāw nyo a onotan kan aywanan a maganay iyaw kapanganohedaya a intalek ni Āpo Dyos dyaten a tawotawo na. On, intalek ni Āpo Dyos nyaya dyirad tawotawo na, as kan polos a dya matadyan nya.

⁴ Ta natwatongnan nyo aba a myan dana dyinyo sichangori siraw dya mamō do Dyos a sililimed a makasdep do yanan nyo. Siraw nya saya a mabayataw a tawo, ki dyido sawen kapanganohed da, as kan baliwan daw no oyod a nanawo. Maddi sa, ta ibahey da a marahet kono aba an

parinen nyo aran āngo a klasi a kinaderrep, ta alit na māsisyen no Dyos a mangpakawan so tawotawo do gatos. Asa pa, ki dayāwen dabaw no oyod a maynamot di Jeso-Kristo a maychatanyi a Āpo ta a pagsirbyan ta. No dosa da, ayket, am-āmang dana naikeddeng do Masantwan a Tolas.*

No Nakadosa Ni Āpo Dyos Siras Nakagatos Saw Kaychowa

⁵ Sichangori, aran sigod a chapatak nyo naw nya saya, ki alit na chakey ko a ipanakem dyinyo iyaw no nakapagdosaw no Dyos dyirad nakagatosaw kaychowa. Sigoradohen ko a nanakem nyo a do katayoka ni Āpo Dyos a nangisalakan siras Israelita saw do panakabalin no āryawa do Egipto, ki alit na diniman na saw aro dyira do dyi daw a panganohdan do bilin naw dyira.†

⁶ As komwan naknakmen nyo saw no anghilis saw a naygatos do panman syan araw do kadyi daw a kapnekan do katoray daw a intoroh no Dyos dyira, as kinarwan daw nairantaw a yanan da. Dawa, maynamot do dyaya, kinawaran na san Āpo Dyos so kawar a dya polos a mapakaro, as kan pinosek na sa do kasarisaryan a pamahodan a pangnanayan das arawaw no kapangokom no Dyos.‡

⁷ Manakem nyo pa a masaw naporinaw dyirad tawotawo saw do syodadaw a Sodoma kan do Gomorra kan siraw myanaw a idiidi do omdibon daw, ta malit gatos daw kan siraw anghilis saw do kapaychakatekateh daw do dya maipalobos a asi. Dawa, sinosohan na sa ni Āpo Dyos. Nyaw pakaballaagan ta a masyirto a madosa sa do abos pandan a apoy siraw dya manganohed do Dyos.§

No Kaparin Dan Mabayataw A Mamaistro

⁸ Ki siraw nya mabayataw a mamaistro, ki kapayngay da sa, ta kayarig daw makaychehaw a maytayayēnep. Nawri lang tongtongpalen da iyaw tinaytayēnep daw a pangabsobsoy so inawan da do malapos kan makabābaba a kaparin da. Itoltoleng da paw no aran sino a myan so toray, as kan maychirin sa pa so marahet dyirad anghilis saw do hanyit.

⁹ Ki chiban nyo pinarin ni Migel iyaw katotorayanaw a anghil. Do nakapaydiman daw kan Satanas maynamot do bangkayaw ni Moyses, naitored aba ni Migel naychirin so marahet dya. No inbahey na lang ki, “Si Āpo Dyos pakono makatoneng a mangahoya dyimo.”

¹⁰ Ki siraw nya tawotawo a mangnanawo so bayataw, makospag sa a mangoyaw so dyi daw a maawātan. Kan akma saw masawek a binyay a abos aktokto, ta nawriw maawātan daw chakeyaw no inawan da. Dawa, nyaw pakayapwan pakararayawan da.

¹¹ Kapakāsi da pa, ta naokom dana sa! Ta naybibyay sa a akmas marahetaw a dadakay ni simna Kain kaychowa,* kan naygatos sa a akmas kakōsitaw ni Balaam a maynamot do āgom da do kwarta.† Asa pa, machikontra sa do Dyos a akmas simna Kore a asa nagribildi kaychowa do chimpon Moyses. Dawa, komwan anchiw kadosa da akmas kadosaw ni Kore.‡

¹² Ta do kapachihanghang da dyinyo do kāda komonyon nyo, ki kayarig daw mancha a mangrarayaw so pintas kan linis no binasan.§ Aysa! Makasnesnek nawri, ta mamō saba do Dyos do kasaraw da kan kaynom

* **1:4 4 2 Ped. 2:1** † **1:5 5 1 Kor. 10:1-5** ‡ **1:6 6 2 Ped. 2:4** § **1:7 7 Gen. 19; Deot. 29:23.**

Myan saw makabata a kinaoknod dan anghil saw mabakes saw do lobongaya. Gen. 6:2-4; 2 Ped.

2:4 * **1:11 11 Gen. 4:1-8; 1 Jn. 3:12** † **1:11 11 Nom. 22-24; 31:16; 2 Ped. 2:15-16** ‡ **1:11 11**

Nom. 16:1-35 § **1:12 12 2 Ped. 2:13**

da! Nawri lang iktokto daw kapagbokatot no mismo a inawan da. Kayarig daw demdem saya a tod a pasoysoysoyen salawsaw a abos chimoy.* Mana kayarig daw kayowaw a dya makapay-asi do kosto a oras mana chimpo a may-asi, mana iyaw kayowaw a nahoto dana a nabagot.

¹³ On, akma pa sa so rarakohaw a abkas a dya makasakasayid a homabohabotab a maynamot do kapirmi da mamarin so makasnesnek kan malapos. Mapagtalkan saba a akma siras layapaw a dya monot do naikeddengaw a ayaman da. As dawa, insagana danan Dyos iyaw no kasarisaryan a yanan da a bahodan a abos pandan.

No Inpadto Daw Enok Kan Siraw Apostolis Saw

¹⁴ Myan inpadto kaychowa ni simna Enok, iyaw chanem naw a kapototan a yapod Adan. Inpadto na a maynamot dyira a kana, "Chiban nyo! Mangay anchi si Apo kan siraw riboribo saw a anghilis na

¹⁵ tan okomen na saw tabo tawotawo. On, okomen na saw tabo a dya mangbigbig so Dyos a maynamot do tabo marahet kan dya madyosan a pinarin da, as kan maynamot do tabo marahet a chirin da a kapachikontra do Dyos." Nawriw inpadto ni simna Enok a maynamot dyirad dyi saw a nadyosan a tawotawo.

¹⁶ Siraw nya tawotawo, ki maganay sa a maydabadabay kan mapagatos, as kan mapnek saba do chakeyaw no inawan. Ipangas daw mismo a inawan da, as kan mangpasablog sa tan mahap daw chakey da.

¹⁷ Ki inyo a chadaw ko a sit, naknakmen nyo inbahey daw no apostolis saw ni Apo Jesus.

¹⁸ Binata da dyinyo a kon da, "Do kapanawdyan saw a araw, ki myan sanchiw mangay a mangoy-oyaw a tawotawo a mononot lang do marahet a chalakang no inawan da."[†]

¹⁹ Siraw nyaw tawowaw a pakayapwan kapaysisyay nyo, tod sa mononot do bokod da a kapangtokto a nainlobongan, ta aba dyiraw Isiprito Santo.

Ballaaq Ni Jodas Dyirad Manganohed

²⁰ Ki inyo a chadaw kwa sit, payiten nyo kapanganohed dan rarayay nyo do kaipasnek nyo a manginanawo so masantwanaya a kapanganohed ta. Kan maynamot do kapawnonot no Isiprito Santo dyinyo, ipasnek nyo pakono kapaydasal nyo do Dyos.[‡]

²¹ Paaywan nyo katakatayisa dyinyo do adaw no Dyos do kayayan nyo paya mangnanaya so kasyaw ni Apo Jeso-Kristo a mangay anchi a manoroh dyaten so byay ta a abos pandan.

²² Chasi nyo kan sidongan nyo saw kadwan dyinyo a magmangamanga do kapanganohed.

²³ Ahwahoken nyo sa a paybidyen kadwan saw a maychawaw do kapanganohed. Ta an komwan parinen nyo, kayarig na a alneten nyo sa a isalakan do apoy. As maynamot dyirad mamarinaw so marahet, ki chasi nyo sa, ki siaannad kamo ah! Ta aran myan kasi nyo, ki alit na ipsok nyo karahet daw. On, kayarig daw mangmanchaw a kayo. Dawa, ihawa nyo tan dyi kamo a mamanchaan.

No Pamindisyon

²⁴ Changori, kakakteh ko, madaydayaw pakono Dyos, ta iya lang myan so panakabalin a mangaywan dyinyo do solisog saya a pakachichadan nyo.

* **1:12 12** 2 Ped. 2:17 † **1:18 18** 1 Tim. 4:1; 2 Tim. 3:1-5; 2 Ped. 3:3 ‡ **1:20 20** Roma 8:26

Iya lang maparin a mapakaro so tabo a gatos ta tan maparin nanchi yaten a patēneken do salapen na do hanyit a sidadalos kan siraragsak. §

²⁵ Iyaw moyboh a Dyos ta a Mangisalakan ta a maynamot di Jeso-Kristo a Āpo ta. On, madaydayaw pakono si Āpo Dyos, iyaw myan so dāyaw, katanok, panakabalin, kan toray yapod kaychowa, changori, kan abos pandan! Amen.*

---

§ 1:24 24 Roma 14:4; Ep. 3:20 * 1:25 25 1 Tim. 1:17

No Inpaparmata Ni Jesos Di Juan (Paltiing)

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Iyaw nya tolas, ki nawriw mimyanaw inpaltiingaw ni Āpo Jeso-Kristo di Juan a asa dyirad apostolis na saw. Do dāwri a chimpo do kayanaw ni Juan a nangitolas so nyaya tolas, siraw nanganohedaw di Jeso-Kristo, ki myan dana sa nailabay do aro a kalidyatan. Dawa, no asa naynamotan na nangitolas so nyaya, ki tan manoroh so namnama kan pangahwahok dyirad manganohed saw.

Do irahem no nyaya tolas, inbahey na dyirad nanganohed saw a payiten daw kapanganohed dad Āpo Dyos. On, machita nāw da do kapanganohed da maynamot ta aran mayit si Satanas kontodo bōyot na saw a mangliyalidyat so tawotawo do lobongaya, ki alit na si Āpo Dyos mangpenpenpen sira. No aran sino a manganohed di Jesos, ki machipagtoray anchi dya a abos pandan.

Iyaw nakaipaltiing no nya tolas, ki iyaw no chimpo daw no dadwa taywara a mararanggas a impirador do Roma. Siraw nyaya impirador, ki sa Impirador Nero kan Impirador Domitian. On, pinilit da saw tawotawo a magdaydayaw dyira maynamot ta chakey da sira lang madayaw a akmay Dyos. Dawa, linidyalidyat da saw nanganohedaw di Jesos a maynamot do dyi daw a dayāwan so impirador saw.

Do kachimpo ni Impirador Domitian, ki tiniliw nas Juan, as kan inpayangay na a sibabahod do asaw a dēkey a poro a mayngaran so Patmos (1:9). Nahay a minyan daw si Juan nandad kayan matarek a impirador a nangwayawaya sya, kan naybidi do iglisya do Epeso. Dawri danaw nakadimanan na.

Siraw Apat a Parmata

Iyaw nyaya tolas, ki myan apat a parmata a inpaboya ni Jesos di Juan a maynamot do planwaw no Dyos a para do dya lobong kan para dyirad tawotawo na. Kāda asa dyirad dyaya parmata, ki malit iyaw no nakaibahey nas nakapangrogi da, kan akmas nya: “Iyaw Ispirito, ki nangay kan inhap na yaken... Naypaypabileg no Ispirito no Dyos dyaken...”

Do dāmaw a parmata (1:10–3:22), inpaboya na si Jesos a iya, ki myan do hobok daw no paydisnan paysohwan saya a pinakainawan dan papitwaw a iglisya do Asya. As no minsahi na saw dyirad iglisya saw, ki masisita a maypaypangay pakono adaw kan kapagtongpal da do Dyos. Ta an nāw da do kapanganohed da, iwangan nanchiw no pantaw no pagaryan na (3:8).

Do somaronwaw a parmata na (4:1), ki naboya ni Juan iyaw no hanyit a mismo a myan si Āpo Dyos a maydisna do trono na. Chasnek ni Juan a ibahey iyaw no ngaran no Dyos. Dawa, no binata na, ki “Iyaw myanaw a maydisna do trono.” Mapaboya pa di Juan iyaw Karniro no Dyos a iya lang maikari a ombolay so nahon a tolas a mangibahey an maypāngo iyaw no kaisalākan Dyos siras tawotawo na kan kadosa na siras tabo a marahet.

Do chatatdo naw a parmata (17:3), ki naboya ni Juan an maypāngo iyaw no kararayaw no Dyos so marahetaw do dyaya lobong. On, iyaw Dyos, ki mangay anchi a mangrarayaw so tābo tanaya kan sira tabo dyaw a mangikaskaso sya. Abanchya polos iyaw no makaditchan.

Do manawdyi a parmata (21:10), inbahey na dya iyaw nakaipaboyaw ni Jesos di Juan an maypāngo a pabayohen no Dyos iyaw hanyit kan

tana. Iyaw no adanaw, ki homabas anchi, kan machichwasan pabanchi a polos (20:11). Siraw no tawo no Dyos, ki maiyarig sa do bayo a syodad a maypābodis a yapod hanyit. Do dyaya, myan ta na do Dyos a abos pandan.

Siraw Papito A Naychakarwan No Nya Tolas

Myan paw matarek a kaādal so nyaya tolas, kan papito naychakarwan na. Kāda asa, ki akmay ladawan a mangibahey an maypāngo iyaw no kaābak no Dyos so marahet kan kaisalākan na siras tawotawo na. Siraw nya pangilasinan, ki tayyipito a papito.

- 1) 1:1-3:22 Siraw papito a iglisyā — Iyaw minsahi ni Jesos dyirad papito saw a iglisyā do Asya.
- 2) 4:1-8:1 Siraw papito a silyo — Iyaw kaiyangay ni Juan do hanyit a magbōya an iwangan no Karnirwaw no silyo saw no tolas.
- 3) 8:2-11:19 Siraw papito a trompita — Iyaw no trompita, ki pangisagāna so soldado a para gobat, as kan mangibahebahey so kapangābak. Do dyaya, maboya ta an maypāngo iyaw no kaābak no Dyos si Satanas.
- 4) 12:1-20 Siraw papito a pangilasinan — Si Satanas, ki myan marka na. Ki si Āpo Dyos, tinoboy naw Anak na a Mangisalaman ta. On, ki ipaboya na a si Āpo Dyos, ki akmas asaw a magranyi do hakawan na. Tinoboy naw papito saw a anghil a omranyi siras magaganay saw so asi, as kan magparaspas siras tamek saw tan sosohan na sa.
- 5) 15:1-18:24 Siraw papito a sabak — Iyaw kapangdosaw no Dyos a padohen na do dya lōbong. Magaganay an madiman asaw a tawo a maynamot do nakapanganohed nad Kristo kan iyaw maglak-amaw so solī no Dyos a maynamot do kapamarin nas marahet.
- 6) 19:1-20:15 Iyaw kangay ni Kristo kan kapangokom no Dyos - Naboya ni Juan si Jesos a mangābak a heneral a nakasakay do maydak a kabalyo a omābak di Satanas.
- 7) 21:1-22:21 Iyaw bayo a hanyit kan iyaw no bayo a lobong - Iyaw pagāryan no Dyos, ki mapintas kan nāw na abos pandan. Binatan Jesos a kāna, "Ito ako na! Magasat saw manganohed so chirin saya do dya libro" (22:7).

Aro saw no paninyalan a dya maydamnay a maawātan do dyaya tolas. No asa rason, ki aro saw no sinyal kan ladawan a myan so chakey a batahen. Kaspangarigan, no chakey na batahen aro so mata, ki "masirib a manyideb siras mararahem saw a malidyat a maawātan. No chakey na batahen olong, ki matoray mana manakabalin." No chakey na batahen oho, korona, kan trono, ki "ar-āri" kan "siraw myan so panakabalin." Iyaw no tāw, ki mapaysyay mana myan do payawan.

Siraw no nomiro saw, ki myan paw masisita a chakey da batahen. Iyaw papito a nomiro, ki nomiro no Dyos. No chakey na batahen, ki "komplito" mana "aba polos pakapilawan na." Iyaw no anem a nomiro, ki iyaw no nomiro a naitoroh do tawo. Iyaw Dyos, ki pinarswa naw lobong do anem a karaw. Iyaw no nomiro a asa poho kan dadwa, ki ipaboya naw no tawo saw no Dyos. Siraw kadwan saw a nomiro do dya tolas, ki myan paw no matarek a chakey da a batahen.

Siraw no kita, ki myan paw no chakey da batahen. Kaspangarigan, no chakey na batahen maydak, ki "kadalos" mana "kasanto." As iyaw no mabaya, ki no chakey na batahen, ki "raya" mana "dāton."

No aran sino a magadal so nyaya tolas, ki naknakmen na iyaw no ballāagaw a intoroh ni Juan do 22:18-19. Dyi na pakono a nayonan mana pakarwan iyaw no aran āngo a masarakan do dyaya paltiing.

No Inpaparmata Ni Jesos Di Juan (Paltiing)

Pakatoneng

¹ No naitolasaya do dyaya tolas, ki iyaw inpakatoneng no Dyos di Jeso-Kristo tan ipakatoneng na dyirad tawotawo na a magsirbi dya a maynamot do itonchi a mapariparin do masakbayan. Natonngan ko nya maynamot do nakatoboy ni Jesos so anghil naw dyaken a si Juan a asa dyirad adipen naw.

² On, intolas ko tabo a naipaboya dyaken, kan paneknekan ko a tabo nyaya, ki oyod a minsahi a yapo do Dyos, as kan si Jesos a mismo mangpaneknek so kaoyodan na.

³ Magasat saw mangibāsa so paltiingaya. On, magasat saw mangad-ngeyaw so naipadtwaya a minsahi, as kan manganohed saw, ta ito danaw chimpō a kaparin dan nyaya!

No Naibahey Dyirad Papitwaw A Iglisya

⁴ Yaken si Juan, kan nyaw tolas ko dyinyo a myan do papitwaya a iglisya no manganohed do Asya.

Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapo do Dyos kan si Jeso-Kristo kan yapod Masantwanaw a Ispirito. Si Apo Dyos, ki iyaw myanaw do kaychowa, myan sichangori, kan mangay anchi. No abwayas pagkorāngan a Ispirito, ki myan so papito* a pakapaboyan so panakabalin na, kan nāw na myan do salapen no trono no Dyos.

⁵ No parabor kan kaydamnayan kapangtokto, ki yapo pad Jeso-Kristo, iyaw mapagtalkan a mangsaksi so tabo oyod. Iyaw nanma a nagongar do abos pandan a byay, kan iya paw katotohosan a mangitoray so tabo a ar-āri do lobongaya.

Itoroh ta pakono dyaw dāyaw, ta oyod nas kadaw dyaten. As maynamot do nakadiman naw do kros a nakawyog no raya na, ki linibri na yaten do nakaadipen taw do gatos.

⁶ On, pinarapa na yaten a manganohed do pagtorayan na tan machipag-toray ta dya, kan pinayparin na yaten a papadi tan magsirbi ta di Amang na a iyaw Dyos a mismo. Maitoroh pakono di Jeso-Kristo iyaw dāyaw kan toray a abos pandan. Maparin pakono a komwan! Amen.

⁷ Naknakmen nyo a ito danas Jesos a mapaboya a mapongosan so demdem. Maboya anchin katakatayisa kontodo dyirad nanyibotaw sya. Tanyisan danchin tabo a tawo a dya manganohed a yapo do kāda tribo do lobongaya a maynamot do kāmo da a mādosa. Oyod a maparin anchiw nyaya.

---

* **1:4 1:4** No chakey na batahen papito do tolasaya a inpaltiing ni Apo Jesos di Juan, ki “komplito” mana “aba polos pakapilawan na.” No chakey na batahen no papitwaya a pakapaboyan so panakabalin no Ispirito Santo, ki abos kōrang panakabalin na. Isa. 11:1-5

⁸ Binata no Dyos a Manakabalin do tābo† a myan do kaychowa, myan sichangori, kan mangay anchi a kāna, “Yaken no Alpa kan Omega, iyaw siniknanan kan iyaw pandan no tābo.”‡

Naparmata Ni Juan Si Kristo

⁹ Yaken si Juan a kakteh nyo do kapanganohed, as kan kapayngay nyo a magan-ānos do kalidyatan. On, maynamot ta machichasa ta na di Jesus, masa ta na a maānos do kalidyatan, kan masa ta pa a machipagtoray dya. No naporin dyaken, ki pinopok da yaken no tawotawo a mangipsok so Dyos do asaw a poro a mayngaran so Patmos maynamot do kapanganawo kwayas chirin no Dyos kan iyaw Maganay a Dāmāg maynamot di Jesus.

¹⁰ Ki do kayan kwaw daw do arawaw a kapagdaydayaw di Āpo, naypaypabileg no Ispirito no Dyos dyaken, as kan naychihat a nagparmata ako.§ Do dawri, myan nadngey ko a malyak a timek a akmay trompita do dichodan kwaw.

¹¹ No nadngey ko do timekaya, ki nyaya: “Itolas mo tabo maboya mos changori, as kaipaw-it mo sya dyirad papitwaw a iglisya do matatarekaw a syodad do Asya, do iglisyaw do Epeso, Ēsmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Piladelpya, as kan do Laodisya.”

¹² Do nakadngey kwaw so timekaw, ki inidit ko a chiniban. Ki nakaboya ko so papito a balitok a napatnek a paydisnan paysohwan.

¹³ As do hobok daw no papito saya a paydisnan soho, ki myan maytēnek a akmay tawo a naylaylay so mayid, as kan myan banda na balitok do barōkong naw.

¹⁴ Iyaw boboh naw, ki oban dana akmay dadyi, ta oltimo a kaydak na a akmay yilo. As siraw mata naw, ki akmay gomūgilāyab a apoy.

¹⁵ Iyaw kokod naw, ki akmay nachipo a bronsi a naliha kan makapoyat so kasileng. As iyaw no timek naw, ki malyak a akmas kinayasakasaw no moyog a ranom.

¹⁶ Do kawananaw a tanoro na, myan igpet na papito a bitohen, as minohtot do dangoy naw iyaw asa matarem a rakoh a kampilan kan maybit so tarem. As iyaw no ropa naw, ki akmas ranyagaw no araw an mayegen.

¹⁷ Do nakaboya kwaw sya, ki nalba ko kan akma ko naw nadiman. Ki pinalapaw naw kawananaw a tanoro na do bokot kwaya, as nakabata na sya a kāna, “Mamo kaba! Yaken iyaw no manma kan yaken paw no panawdyan na.

¹⁸ Yaken iyaw nāw na myan so byay! Ta aran nadiman ako do kaychowaw, ki chiban mo, mabyay ako na sichangori a abos pandan. Myan dyaken panakabalin a mangitoray so kadiman, kan myan dyaken tolbekaw no Hades a pangnanayan dan nadiman a dya nangahohed.

¹⁹ Dawa, itolas mo sa tabo maipaboyaya dyimo a maparin sichangori kan iyaw no mapariparin anchi do masakbayan.

²⁰ “Nyaw no malimed a chakey na batahen no papito saya bitohen do kawanan a tanoro ko kan siraw no papito saya a paydisnan soho a balitok. Siraw no papitwaya a bitohen, ki siraw no papito saya a anghilis ko dyirad papito saya a iglisya ko. As siraw no papito saya a paydisnan paysohwan

† **1:8 1:8** 2 Kor. 6:18; Pal. 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 19:6; 21:22 ‡ **1:8 1:8** Do abakadahen no Griego, ki iyaw Alpa, ki iyaw nanoma a litra da, as kan iyaw Omega, ki iyaw kapanawdyan na. No chakey na batahen, ki si Āpo Dyos mangitoray do tabo a yapo pa do nanman pan araw a mandan pandan narana. Pal. 21:5-8 § **1:10 1:10** Myan apat a parmata ni Juan. Pal. 1:10; 4:2; 17:3; 21:10

a balitok, ki siraw no papito saya a iglisyā.” Nyaw binata no myanaw do hobokaw no paydisnan soho.

2

No Minsahi Do Iglisyā Do Epeso

¹ Do dawri, tinongtong naw naychirin a kāna, “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisyā do Epeso, ki komwan:

“ Yaken mangig-igpet do kawananya a tanoro ko so papito a bitohen, kan yaken midibidyaw do hobokaw no papitwaw a paydisnan paysohwan a balitok. Nyaw ibahey ko dyinyo:

² Chapatak ko saw no pariparinen nyowaw kan siraw no nayhohopagan nyowaw, as kan iyaw kaānos nyowaw. Chapatak ko pa a dyi nyo a maanōsan siraw marahetaw a tawotawo. On, sinintir nyo saw mangibahebaheyaw a sira, ki apostolis sa, as kan napatakan nyo a mabayataw sa.

³ Chapatak ko pa a maānos kamo a mangibtor so lidyat a maynamot do kapanganohed nyo dyaken. On, inpasnek nyo kapanganohed nyowaya dyaken, kan sinonodan nyo aba.

⁴ Ki myan iyaw no dyi kwa chakey dyinyo: Iyaw no kadaw nyowaw dyaken do dāmo nyowaw a nanganohed, ki nawayakan nyo na, ta chadaw nyo paba yaken sichangori a akmad dāmaw.

⁵ Dawa, nakmen nyo an mango karakoh no adaw nyo do dāmo nyo a nanganohed. Magbabāwi kamo, kan parinen nyo akmas sigodaw a pariparinen nyo a madaw. Ta an dyi kamo a magbabāwi, ki yangay ko a pakarohen iyaw sohaw kan iyaw paydisnanaw dyinyo.

⁶ Ki aran komwan, myanayaw no maganay a pinarin nyo maynamot ta ipsok nyo sayaw kaparin dan Nikolaitaw a akmas kaipsok kwaw dyira.*

⁷ “ Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisyā saya. Siraw mangābakaw do marahet, ki palobosan ko sanchi a koman so asyaw no kayo a manoroh so byay a iyaw kayowaw a myan do minoyongan† a yanan no Dyos.’ ”

No Minsahi Do Iglisyā Do Esmirna

⁸ “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisyā do Esmirna, ki komwan:

“ Yaken iyaw no manōma kan panawdyan, iyaw nadiman kan minirwa nabyay. Nyaw ibahey ko dyinyo:

⁹ Chapatak ko pakariribokan nyo. Chapatak ko pa a aba polos kinabaknang nyo. Ki no kaoyodan na, ki mabaknang kamo! On, chapatak ko paw no pamaraherahet daw dyinyo no mangibaheyaw sya a sira, ki Jodyo sa a aran dyi sa oyod a tawotawo no Dyos. Ta sira, ki nachisit sad Satanas.

¹⁰ Mamo kamo aba do itonchya kalidyat a maparin dyinyo. Ta sooten anchinyo ni Satanas maynamot do kaipapakolong nas kadwan dyinyo do pamahodan. Nāw nanchin nawri a riribok nyo do asa poho a karaw. Ki machita nāw nyo do kapanganohed nyo a aran nawriw pakadimanan nyo.

* **2:6 2:6** Siraw tawo saw a Nikolaita, ki marahet sa. Ta do kapanganohed da, ki maparin an paysaglen daw kapanganohed da di Āpo Jesus kan iyaw kawnonot so chakeyaw no inawan. Kayarig da si Balaam do Adan a Tolag (Nom. 22-23) a mangnanawo so bayataw. † **2:7 2:7** Iyaw chirin do Griego, ki “paraiso.” Gen. 2:8-9; Esek. 28:13; 31:8; Lk. 23:43; 2 Kor. 12:3. No chakey na bataan, ki “yanan no Dyos.”

Tan komwan, ki itoroh konchi dyinyo abwaw so pandan a byay a gon-gona nyo.

11 “ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya. Siraw tawotawo saw a mangābak do marahet, ki machiraman pa sabanchi do somaronwaw a kadiman.’ ”

No Minsahi Do Iglisya Daw Do Pergamo

12 “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Pergamo, ki komwan:

“ ‘Yaken myanaw so kumpulan a maybit so tarem. Nyaw ibahey ko dyinyo:

13 Chapatak ko yanan nyowaya, ki pagtorayan Satanas. Ki aran komwan, nāw nyod kapanganohed nyo. Inlibak nyo aba yaken a aran diniman dan marahetaw si Antipas a katalek ko a saksi do yanan nyo.

14 Ki aran komwan, myan paw kadwan a chaskeh ko dyinyo. Ta myan dyinyo iyaw monot do marahet a nanawo a akmas innanawowaw ni Balaam di Balak. On, innanawo ni Balaam di Balak a mapawnot siras tawotawo do Israel a mamarin so marahet tan makagatos sa do kakan daw so kanen a maidāton do didyosen kan kapaychakatekateh daw a machoknod.

15 Komwan pa dyinyo a maynamot ta myan sa dyinyo monot do nanawo daw no Nikolāita.

16 Dawa, magbabāwi kamo! Ta an dyi kamo a magbabāwi, ki mahay abas dēkey, as kangay ko a manggobat siras minonotaw do nanawo dan Nikolaita saw, as osaren konchiw kumpulan ko a yapod dangoy ko.

17 “ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya. Siraw tawotawo saw a mangābak do marahet, ki torohan ko sanchi so sililimed a kanen a yapod hanyit a mayngaran so māna.‡ Taysahen ko pa sanchi a torohan so maydakaw a bato a nakaimarkaan bayowaw a ngaran a abo polos makapatak sya, malaksid do mangrawataw sya.’ ”

No Minsahi Do Iglisya Daw Do Tiatira

18 “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Tiatira, ki komwan:

“ ‘Yaken Anak no Dyos a akmay gilāyab no apoy so mata, kan akmay nachipo kan naliha a bronsi so kokod. Nyaw ibahey ko dyinyo:

19 Chapatak ko saw tarabako nyowaya, as kan no adaw nyowaya. Chapatak ko kapanganohed nyo, as kan iyaw kapagsirbi nyowaya dyaken kan kaños nyowaya do kalidyatan a maynamot do kapanganohed nyowaya dyaken. On, chapatak ko paw bayo saya pariparinen nyo sichangori, ki maganaganay pa kan do kabayo nyo paw a nanganohed dyaken.

20 Ki aran komwan, myan chaskeh ko dyinyo: Innonolay nyowayaw asaw a mangrribok dyinyo a akmas Jesebel§ do kaychowa. Ta iya, ki asa mabakes, kan sinsinan a propīta a mapaychawaw so tawotawo ko saya, ta pawnoten na sa a machoknod dyirad dyi da kabahay, as kan kapakan na siras naidāton do didyosen.

21 Tinorohan kos oras na a magbabāwi, ki chinaskeh naw nagbabāwi do pariparinen naya machoknod do kompormi a tawo.

‡ 2:17 2:17 Eks. 16:31-35 § 2:20 2:20 1 Ar. 21:1-25

²² Ki chiban nyo, paganyiten ko maynamot do makabābabaya a kaparin na. As siraw no nachitahaya dya, ki itoroh ko dyiraw mayit a kalidyatan, malaksid an magbabāwi sa do dyaya pariparinen da.

²³ As dimanen ko sanchi a tabo napawnotaya no nyaya Jesebel a siraw inbidang naw a anak na. Parinen ko nya tan matonngan da do tabo a iglisya a yaken makaboya so aktokto da kan poso da, as kan matonngan da pa a yaken mamahes sigon do dyaya pariparinen da.

²⁴ “Ki inyo a myan do Tiatira a dya naychawaw do marahet saya a nanawo kan dya nakananawo siras makataytayrahemaya bata da a nanawo a pangasdok ni Satanas, ki ibahey ko dyinyo a dyi koynyo a parahmetan.*

²⁵ No lang ibahey ko dyinyo, ki nāw nyo a igpet a maganay iyaw oyod a kapanganohed a myan dyinyo mandanchan kangay ko dyinyo.

²⁶ Siraw tawotawo saw a mangābak do marahet kan mangonong so chakey kwaya mandan pandan byay da, ki torohan ko sanchis kalinteghan a mangitoray so tabo a nasyon.

²⁷ On, itoroh konchi dyiraw toray a akmas kapagtorayaya a intoroh ni Āmang dyaken.

“Ta oyod a mabileg kapagtoray na, as kan abaw polos makaābak saya. No kayit no kapagtoray na, ki kayarig naw pagbaot a pasek a mangapsapsa so angang. Komwan kapangābak na do kabosor na.”†

²⁸ “On, itoroh ko panchi dyiraw no karanyaganaw a bitohen a maboya an mabebekas do dāya no mayngaranaw so Kāraw.‡

²⁹ Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.’”

3

No Minsahi Do Iglisya Daw Do Sardis

¹ “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Sardis, ki komwan:

“Yaken no myanaw so Ispirito no Dyos a myan so papito a pakapaboyan so panakabalin na. Yaken paw myanaw so papito a bitohen. Nyaw ibahey ko dyinyo: Chapatak ko pariparinen nyowaya. As do aktokto no tawotawo, ki maibidang kamo na a myan so byay a abos pandan. Ki no kaoyodan na, ki maibidang kamwaya a nadiman do salapen no Dyos.

² Dawa, mayokay kamo kan parakohen nyo saw nabidinaya kapanganohed nyo sakbay no kadiman na. Ta no maboya ko do kabibyay nyo kan kaparin nyo, ki polos a dya makapnek di Āmang ko a Dyos.

³ Nagnakmen nyo nanawowaw a rinawat nyo kan nadngey nyo do dāmo. Tongpalen nyo as kapagbabāwi nyo. Ki an dyi kamo a mayokay, yangay konchinyo a dosāen. On, mangay akonchi dyinyo a akmas kangayaw no manakanakaw, ta chapatak nyo abanchi an āngo nchi a oras kangay ko.*

* 2:24 2:24 Ara. 15:28 † 2:27 2:27 Komwan maparin anchi dyirad tawotawo saw a dya manganohed do Dyos. Sal. 2:9; Pal. 19:15 ‡ 2:28 2:28 Do kaychowa, no myan do aktokto dan kadwan, iyaw bitohenaya a Kāraw, ki iya danaw pakaboyan an mangābak ka. Ki no myan do aktokto no kadwan, ki si Āpo Jesos chakey na batahen Kārawaya. Mt. 2:2; Pal. 22:16 * 3:3 3:3 Mt. 24:42-51; 1 Tes. 5:2; 2 Ped. 3:10; Pal. 16:15

4 “ ‘Ki aran komwan, myan pa dyinyo kadwan daw do Sardis a dya nalaposan so laylay. Dawa, machirayay sanchi dyaken a maylaylay so maydak† do pagtorayan ko, ta maikari dana sa do salapen ko.

5 Siraw tawowaw a mangabak do marahet, ki maylaylay sanchis maydak. On, ponasen ko abanchiw ngaran da do librwaw a nakaitolasan no ngarangaran dan tawotawo saw a natorohan so abos pandan a byay, basbali a dayawen ko sanchi do salapen Amang ko kan siraw aanghilis naw a sira, ki oyod a tawotawo ko.

6 “ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.’ ”

No Minsahi Do Iglisya Daw Do Piladelpya

7 “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Piladelpya, ki komwan:

“ ‘Yapo dyaken nya tolas a maychatanyi a masantwan kan oyod, as kan yaken yanan no tolbek no pagtorayan ni Ari Dabid. An iwangang ko, ki naw na naywangang, as kan aba polos makapaneb sya. Basta anban ko, ki manban dana, as kan aba polos makaywang sya.

8 Chapatak ko saw no pariparinen nyowaw, as kan chapatak ko a mayit kamo aba. Ki aran komwan, tinongpal nyo a sipapasnek tabo chirin ko, kan inlibak nyo abaw kapanganohed nyo dyaken. Dawa, iniwangang ko dyinyo pantaw a abo polos makapaneb sya.

9 Chiban nyo! Myan saw daw do yanan nyo a kadwan a Jodyo a makabatabata a dyira dana sa no Dyos. Ki engga, ta maybayataw sa, as kan aba dyiraw oyod. Akma dana saw nachisit di Satanas, as kan iya danaw pagsirbyan da. Ki chiban nyo, ta paybadiwen ko sanchi a mangay dyinyo a maydogod do salapen nyo, kan komwan dananchiw pakapatakan da a oyod kos kadaw dyinyo.

10 Maynamot ta maanos kamo a nangapya so chirin ko, aywanan konchinyo do chimpoy a oras no kalidyatan a mangay anchid intirwaya lobong anchan yangang na teneben saw tabo a tawotawo.

11 Chiban nyo, ta ito danaw kawara ko! Naw nyo na a igpet oyodaya a nanawo tan abo makapakaro so korona nyo a gon-gona nyo.

12 “ ‘No mangabak do marahet, ki payparinen ko a asa do parey saw no timplo no Dyos. No chakey na batahen, ki naw na daw do yanan no Dyos, as kan mapakaro pabanchi a polos. Itolas konchi dyaw ngaranaw ni Amang ko a Dyos kan iyaw ngaranaw no bayo a Jerosalem a maypabodis anchi a yapod Amang ko a Dyos do hanyit. On, itolas ko panchi dya iyaw bokod ko a ngaran a bayo.‡

13 “ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.’ ”

No Minsahi Do Iglisya Daw Do Laodisya

14 Sinpangan na binata na dyaken a kana, “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Laodisya, ki komwan:

“ ‘Yaken no akin awag so Amen a maynamot ta yaken iyaw no mapagtalkan kan mangsaksi so oyod. Yaken paw pakayapwan byay do tabo a pinarswa no Dyos. Nyaw ibahey ko dyinyo:

† 3:4 3:4 No chakey na batahen maydak, ki “mados,” mana “iyaw tawowaw a napakawan do gatos.” Pal. 3:5, 18; 4:4; 6:11; 7:9, 13; 19:8, 14 ‡ 3:12 3:12 Isa. 62:2; Pal. 2:17; 14:1; 22:4

15 Chapatak ko saw no pariparinen nyowaw. Chapatak ko a dyi kamo a mahanebneb mana makohat. Oyod kos kangсах a mamidi kamo dyirad dadwaya.

16 Ki maynamot ta palmamawaw kapanganohed nyo, ichipa konchinyo!

17 “ Ta batahen nyo a mabaknang kamo, ta myan dana tabo machita nyo. Ki chapatak nyo abaya a oyod nyo nas kapakasyāsi. On, ta do salapen Dyos, ki naibidang kamo na a kapopobryan. On, naibidang kamo na a silalābos, as kan bolding kam pa.

18 Dawa, ahwahoken koynyo a gomātang dyaken so nachipwaya balitok ko tan bomaknang kamo do byay a abos pandan. On, gomātang kam pa dyaken so maydak a laylay tan myan laylay nyo, as kan tan dyi kamo a masnekan a maynamot do kasilalābos nyo. As gomātang kamo dyaken so āgas tan myan āgas a para do kabolding nyowaya tan maybidiw sigodaw a kaganay no kapanyideb nyo.

19 Naknakmen nyo a kostohen ko mana dosāen ko saw chadaw kwaw. Dawa, magbabāwi kamo ah! Ipasnek nyo naw kapanganohed nyo.

20 Adngeyen nyo! Maytēnek akod pantaw a magtoktok. An sino makadngay sya, as yangay na iwangān, ki mangay akonchi dya, kan mayhanghang kaminchi a yamēn.

21 “ No mangābak do marahet, ki itoroh konchi dyaw kalintegan a machipaydisna dyaken do trono ko a machipagtoray dyaken. On, parinen konchiw nyaya a akmas nakapachidisna ko do trono ni Āmang ko do nakaābak kos Satanas.

22 “ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisa saya.’ ”

4

No Kadāday So Dyos Do Hanyit

1 Do katayoka tabon nya, nakaboya ko so pantaw a naywangan do hanyit, as kan pariho a timek nadngey kwaw a akmas timekaw no trompita a maylilyak dyaken. Binata na, “Maypatohos ka dya, ta ipaboya ko dyimo an āngo nchiw maparin do masakbayan.”

2 Ki sinpangan na, nagpamata ako, as kan naypaypabileg Ispirito no Dyos dyaken.* Do dawri, nyeng ako a myan do hanyit. Myan naboya ko a asa a katrono kan myan maydisna do dawri.

3 As iyaw naydisnaw daw, ki napaboya a akmas kanginginaanaw a bato a haspe kan karnilya. As iyaw omdibonaw no trono, ki myan asaw a karirang a masileng a akmas no batwaw a esmeralda.†

4 Do omdibonaw no trono, ki myan saw dadwa poho kan apat a trono. As naydisna sa do trono saw siraw dadwaw a poho kan apat a panglakayen a nakalaylay so maydak kan myan balitok a korona dad oho daw.

5 Yapod nanghobokaw a trono, ki myan gomilgilap a kimat, malyak a ringgor, kan komalebkeb a adey. Do dawri do salapenaw no tronwaw, myan saw papito a paysohwan a somdesdeb. Siraw papitwaya a paysohwan, ki kayarig daw no Ispirito no Dyos a myan so papito a pakaboyan so panakabalin.

* 4:2 4:2 Pal. 1:10; 17:3; 21:10 † 4:3 4:3 No batwaw a haspe, ki akmay kristal kan myan matatarek a kita do irahem, 21:11. No karnilyaya, ki mabaya akmas raya, as kan oltimo a mangina iyaw nyaya a bato. No esmeralda a bato, ki birdiw kolor na. No karirangaya, ki pakanaknakman so kari ni Āpo Dyos. Gen. 9:11-16

⁶ Do salapenaw no trono, ki myan akmay matnaw a taw† a naparin do sarmin, kan gomilgilap a akmay kristal.

As do masngenaw do omdibonaw no trono, ki myan do maychamibit naw apat a sibibyay a parswa, kan katakatayisa dyira, ki aros mata§ do salapen kan do dichodan daw.

⁷ Iyaw manmaw a sibibyay a parswa, ki akmay lion. Iyaw no somaronwaw a parswa, ki akmay orbon baka. As iyaw no chatatdo daw, ki myan ropa na a akmay tawo. As iyaw chapat daw, ki akmay somayasayap a kangkang.

⁸ As siraw apataw a sibibyay a parswa, ki tayenem sas panyid, as kan nahapot no mata iyaw inawan da. Maraw kan mahep a dyi sa matnga magkankanta a kon da,

“Santo, santo, santo si Āpo Dyos a Manakabalin do tābo. Iya a myan do kaychowa, myan sichangori, as kan itonchi!”*

⁹ Dayāwen dan apataya a sibibyay a parswa iyaw kabilegaw no maydisnaw do trono a iyaw mabyayaw a abos pandan, as kan siaanyib sa a nanoroh so kapagyaman da dya.

¹⁰ Kāda parinen daw komwan, siraw dadwaw a poho kan apat a panglakayen, ki magrokob sad salapenaw no maydisnaw do tronwaw a mangidaydayaw sya a mabyay a abos pandan. Katakatayisa dyiraw napadisna so korona daw do salapenaw no myanaw do tronwaw, as kaikankanta da sya,

¹¹ “Imom Āpo Dyos, rebbeng mo mangrawat so tan-ok, dāyaw, kan panakabalin, ta pinarswa mo tābo, as kan maynamot do chakey mo, naparswa sa a natorohan so byay.”†

5

No Nahon A Papil Kan No Karniro No Dyos

¹ Do dawri, naboya ko do kawananaw a tanoro no maydisnaw do trono iyaw no natapitapidaw a nahon a papil a maychamibit so tolas,* as kan nakolaan so papito a silyo.

² Do dawri, nakaboya ko so mabileg a anghil a mangingengey sya a bata na, “Sino iyaw maikari a mangalkab so silyo saya as kabolay na so nahonaya papil?”

³ Ki aba polos makaparin mana maikari do hanyit mana do tanaya mana do yanan daw no nadiman a ombolay so nahonaya a papil tan basāen na.

⁴ Do dawri, naychahoho ako maynamot ta abaw maikari a ombolay sya tan basāen na.

⁵ Sinpangan na, asa dyirad panglakayenaw nangibahey sya dyaken a kāna, “Tomanyis kaba, ta mangābak dana do marahet no mangarananaw so Lion a yapo do kapoonan no Jodya† a iyaw no magdindinamagaw a kapōtotan ni Āri Dabid. Ta iya, ki natorohan so kalintegan a mapakaro so papitwaya silyo kan mamolay so nahonaya a naitolas.”

‡ 4:6 4:6 Do kapakaawat dan Jodyo saw a tawo, ki no sirbi no tāwaya, ki mapaysyay so Dyos kan parswa na. Esek. 1:4-28; Pal. 15:2; 21:1 § 4:6 4:6 Maynamot dyirad sibibyayaya a parswa, ki chiban nyo do Dan. 7 kan Isa. 6:2. No chakey na batahen no arwayas mata, ki sisasagāna sa a manyideb do aran dino. * 4:8 4:8 Isa. 6:3 † 4:11 4:11 Ara. 14:15; Pal. 5:9, 12 * 5:1 5:1 Esek. 2:9-10; Dan. 12:4 † 5:5 5:5 No myan do aktokto no Jodyo, ki iyaw lion, ki asa pangarig. No chakey na batahen, ki iyaw myan so toray kan panakabalin. Gen. 49:9

⁶ As do hobok naw, do payawanaw no tronwaw kan siraw no sibibyayaw a apat a parswa kan siraw panglakayenaw, naboya ko iyaw Karnirwaw[‡] a maytēnek a akmay myan so bigar a nakayapwan no nakadiman na. Myan iyaw no papito a olong na kan papito a mata na. No chakey na batahen, ki iyaw Ispirito no Dyos a myan so papito a pakapaboyan so panakabalin na kan natoboy do kāda yanan do lobongaya.

⁷ Do dawri, domnakwang as nakahap nas nahonaw do kawananaw a tanoro no maydisnaw do tronwaw.

⁸ As do nakahap naw so nahonaw, ki siraw apataw a sibibyay a parswa kan siraw no dadwaw a poho kan apat a panglakayen, ki nagrokob sad salapenaw no Karnirwaw. Kāda asa dyira, ki myan iyaw no pagtokaran na a arpa kan balitok a sabak a nakapnwan insinso.[§] No chakey na batahen, ki napno do aro a dasal da no tawotawo saw no Dyos.

⁹ Do dawri, nagkanta sa so asa bayo a kanta a kon da,
 “Imo iyaw maikari a omhap so nahonaya a pagbasāan kan mangalkab so silyo na saya, as kan ombāsa sya. Ta diniman daymo, kan maynamot do nakawyog no raya mo, insalākan mo saw tawotawo a maitoroh do Dyos a yapod kāda tribo, nasyon, kan chirin a matatarek.

¹⁰ Pinarapa mo sa do pagtorayan mom Āpo tan machipagtoray sanchi dyimo do lobongaya. On, pinayparin mo sa a papadi mo tan nāw da magsirbi do Dyos ta.”

Magdaydayaw Do Dyos Tabo Anghilis Kan Tabo A Naparswa

¹¹ Sinpangan na, nanyideb ako na. Ki nakadngey akod omdibonaw no trono kan siraw sibibyayaw a parswa, as kan siraw panglakayenaw so timek dan reprepaw a anghilis, kan abaw polos a makabidang sira.

¹² Inngengey da a kon da,
 “Maikari iyaw Karniro a nadiman, as kan maparin a mangrawat so panakabalin, kinabaknang, kasirib, kan kayit, dāyaw, tan-ok, kan bindisyon a abos pandan!”

¹³ Nadngey ko pa saw tabo naparswaw do hanyit kan do tanaya kan do yanan daw no nadiman, as kan do taw a mangibahebahey a kon da,
 “No maydisna do tronwaya kan iyaw Karnirwaya, ki maitoroh pakono dyiraw pamindisyon kan dāyaw kan tan-ok kan toray a abwa polos so pandan!”

¹⁴ As siraw no apataw a sibibyay a parswa, ki binatabata da, “Maparin pakono a komwan! Amen!” As siraw panglakayenaw, ki nagrokbab sa a nagdayaw.

6

No Dāmo A Silyo

¹ Do dawri, naboya ko iyaw Karnirwaw a namakaro so manmaw dyirad papitwaw a silyo no nahonaw a papil, as kan nakadngey ako so timek a akmay adey a yapod asaw dyirad sibibyayaw a parswa a binata na, “Ngay, mangay ka na!”

² Do dawri, nanyideb ako, ki nakaboya ko so asa maydak a kabalyo a minohtot, kan iyaw nakasakayaw, ki myan iyaw bai na a maosar do gobat.

[‡] 5:6 5:6 Isa. 53:7; Jn. 1:29; Ara. 8:32; 1 Ped. 1:19   [§] 5:8 5:8 No dasal no tawotawo no Dyos, ki maiyarig do insinso, ta myan mabanglo a ahob an masosohan, as kan maypatohos ohob na a mangay do hanyit. Sal. 141:2; Pal. 8:3-5

Natorohan so korona a pakailasinan sya mangābak, as kan minohtot a nangay a nachigobat tan abāken na sa tabo kalāban naw.

No Somarono A Silyo – Gobat

³ Do nakaywangaw no Karnirwaw so somaronwaw a silyo, nadngey ko iyaw no somaronwaw a sibibyay a parswa, kan inbahey na, “Ngay, mangay ka na!”

⁴ Sinpangan na, myan danaw minohtot a mabaya a kabalyo. Iyaw nakasakayaw, ki napalobosan a mangpakaro so talna kan kopya do tanaya tan maydidiman tawotawo, as kan natorohan pas rakoh a kampilan.

No Chatatdo Naw A Silyo – Kapteng

⁵ Do nakaywang danaw no Karnirwaw so chatatdo naw no silyo do nahonaw a papil, nadngey ko iyaw no chatatdo daw no sibibyayaw a parswa a nakabata sya, “Ngay, mangay ka na!” Do dawri, naboya ko a myan dana minohtot mabahengaw a kabalyo. As iyaw nakasakayaw dya, ki myan igpet na pagkilwan.

⁶ Sinpangan na, nakadngey ako so asa timek a akmay nakayapo do hobokaw do yanan daw no apataw a sibibyay a parswa, kan binata no timekaw, “Myan anchiw kapteng do lobongaya. Iyaw machichwasan asa tawo do asa karaw, ki koskosto lang a panggatang nas kanen na a byas mana mayis, malaksid dyirad haneng saw kan palek saw, ta nāw anchin prisyo da masonong.”

No Chapat Naw A Silyo – Kadiman

⁷ Do nakaywang naw so chapat naw a silyo no nahonaw a papil, nadngey ko timekaw no chapat daw no sibibyayaw a parswa a binata na, “Ngay, mangay ka na!”

⁸ Sinpangan na, nakaboya ko so masohaw a kabalyo. As iyaw no nakasakayaw, ki mayngaran so Kadiman, kan mononot dyaw mayngaranaya so Hades a pangnanayan daw no nadiman saw a dyi a nanganohed.* Naitoroh dyiraw no toray a mangdiman so apagkapat no tawotawo do lobongaya a maynamot do gobat, kapteng, ganyit, kan siraw maranggas saw a binyay do tanaya.

No Chadadima naw A Silyo – Lidyat

⁹ Do nakaywang naw so chadadima naw a silyo do nahonaw a papil, naboya ko do ohbo naw no altar siraw no pahad da saw no tawotawo saw a nadiman maynamot do nakapanganohed dad chirin no Dyos kan iyaw no nakaiapasnek da a nangsaksi sya.

¹⁰ Inyagay da, “Aysa! Imom Manakabalin a Dyos a masantwan kan mapagtalkan, maypāngo pas kahay iyaw kangay mo a mangokom mana mamahes dyirad nangdimanaw dyamen a myan do tanaya?”

¹¹ Sinpangan na, natorohan sas maydak a laylay, as kan naibahey dyira a maynahah sa pas dekey mandad kakosto no bidang dan kapayngay daw a adipen no Dyos a kakakteh da sa a nanganohed a diniman dan tawotawo a akma sira.

No Chanem Naw A Silyo – Panongpalan

(Is. 34:4; Mt. 24:1-14; 2 Ped. 3:7-14; Pal. 8:5; 11:15-19; 16:17-20)

¹² Do nakaywang naw so chanem naw a silyo no nahonaw a papil, nanyideb ako na. Do dawri, ki myan ultimo a mayit a gin-gined. As iyaw

* **6:8 6:8** Abaw ibahey na an somnakay si Hades do dichod ni Kadiman mana nanakey. Ki alit na, basta minonot si Hades a yanan no kadiman di Kadiman a mismo. Hos. 13:14; Pal. 20:13

arawaw, ki nanyibaheng a akmay panes. As iyaw bohanaw, ki golpi a nanyibaya a akmay raya.

¹³ As siraw no bitohenaw, ki naychaesday sad tanaya a akmas mawngedaw a asin kayo an bagyowen.

¹⁴ Naychihat a nabo hanyit a akmas nakahonaw no papilaw. As do tanaya, ki nayadis saw no porporwaw kan siraw tokotokonaw do yanan daw.

¹⁵ Sinpangan na, nayyayo saw āri saw kan siraw matortoray saw kan siraw no heneral saw a myan do tanaya, as kan siraw babaknangaw kan mayit saw, as kan siraw no adipenaw kan siraw nawayawayaan kan siraw no tabo a tawotawo, nayyayo sa a tomnayo do aschip saw kan do kabatwan saw do katokotokonanaw.

¹⁶ Inngengengey da dyirad tokotokon saw kan siraw bato saw a kon da, “Ponan nyo yamen, kan itayo nyo yamen do maydisnaya do tronwaya kan do soli no Karnirwaya.

¹⁷ Ta iyaw araw a kayan no soli da, ki narapit dana, kan sino dyamen makatēnek sya?” inngengeny daw lidyat da.†

7

Namarkaan Saw 144,000 (Pal. 14:1-5)

¹ Do katayoka no nawri, myan matarek a napaboya dyaken.* Myan naboya ko a apat a anghil a myan sa maytēnek do maychamibitaya payis no tanaya a mangig-igpet so salawsaw do aran dino a pakayapwan na tan abo salawsaw a mangay do tanaya mana do tāw mana do aran āngo a kitan kayo.

² Myan naitoroh dyira a panakabalin a mangrarayaw so tana kan tāw. Sinpangan na, nakaboya ko so asa matarek a anghil a maypaypatohos do dadanayan araw a myan dyaw pagmarka no sibibay a Dyos, kan inngengeny na do mayit a tūmek dyirad apat saw a anghil a kāna,

³ “Rarayawen nyo abaw tanaya mana tāwaya mana siraw kayokay-owaya mandad kayan marka da tabon adipenaya no Dyos taya do moyen da.”

⁴ Sinpangan na do nakatayoka danaw a namarkaan no adipen saya, ki nadngey ko bidang da asa gasot, apat a poho, kan apat a ribo. As sira, ki yapo do kāda kapotōtan no Israel a kapotōtan Jakob.

⁵ Asa poho kan dadwa a ribo yapo do kapotōtan ni Joda. As komwan yapo do kapotōtan ni Ruben kan Gad.

⁶ As komwan yapo do kapotōtan ni Aser, Neptali, kan Manases.

⁷ As komwan pa yapo do kapotōtan ni Simeon, Lebi, kan Isakar.

⁸ As komwan yapo do kapotōtan ni Sabolon, Jose, kan Benhamin.

Siraw Tawo A Yapod Kāda Nasyon

⁹ Katayokan nya, nakaboya ko so reprep saw a tawotawo a dya mabidangan so kāro a yapod kāda nasyon kan do kāda tribo a yapod kāda matatarek a kapaychirin a maytēnek do salapenaw no trono kan salapenaw no Karniro. Nakalaylay sas maydak, kan myan iyaw no bohong no palma a igpet da a pangipaboya so soyot da do nakapangābak daw.

† **6:17 6:17** Isa. 63:4-6; Joel 1:15-2:17; Sop. 1:14-18; Lk. 21:33-36 * **7:1 7:1** Do sakbay pa a nakaywang no Karnirwaw so chapapitwaw no silyo do nahonaya a papil, myan matarek a napaboya di Juan. Maboya ta dya a oyod a aywanan ni Āpo Dyos siraw manganohedaw dya.

¹⁰ Inyagagay da a kon da, “Maidaydayaw si Āpo Dyos a maydisna do tronwaya, as kan iyaw Karnirwaya, ta siraw nangisalakan dyaten.”

¹¹ As sira tabo anghilis saw, ki myan sa do omdibon no tronwaw kan omdibon dyirad panglakayen saw kan siraw apataw a sibibyay a parswa. Nagrokob sa do salapenaw no trono a nagdayaw do Dyos.

¹² Batabatahen da a kon da, “Maparin pakono a komwan! Pamindisyon, glorya, sirib, kan kapagyaman, dāyaw, panakabalin, kan tan-ok, sira pakono myan do Dyos taya do magnanayon a abo polos so pandan! Amen!”

¹³ Sinpangan na, asa dyirad panglakayenaw nangibahey sya dyaken, “Sino saw nya nakalaylay so maydak, as kan dino nakayapwan da?”

¹⁴ Ki inbahey ko dya, “Imom Āpo makapatak syaw. Ibahey mo pa dyaken.”

Ki inbahey na dyaken, “Siraw nyaya, ki siraw nakalasataw a yapo do kapachipangdidiw do chimpon taywara a kalidyatan. Ki aran akma saw so kalidyat, ki kinarwan dabaw kapanganohed da. Binasan daw laylay da, kan pinayparin da sa maydak maynamot do rayaw no Karniro.†

¹⁵ Dawa, myan sad salapen no trono no Dyos, kan pagsirbyan dad kararaw kan kahahep do timplo a yanar nad hanyit. Iyaw no maydisnaya do tronwaya, ki aywanan na sa tan abaw kōrang da.

¹⁶ Mapteng pa saba, kan mawaw pa saba. Mabilagan pa saba do chinyel no araw, as kan masosohan pa saba.

¹⁷ Ta iyaw no Karnirwaya a myan do hobokaya a mangket do tronwaya, ki iyaw pastor da, kan inikwan na sa do akbodaw a pakayapwan byay. On, maychahoho pa saba polos, ta ponasan nanchin Āpo Dyos hō da.”‡

8

No Chapapito Naw A Silyo - Trompita

¹ Do nakayawangaw no Karnirwaw so chapapitwaw no silyo do nahonaw a papil, ki nagolimek do hanyit so godwan oras.

² Sinpangan na, naboya ko saw no papitwaw a anghil a maytēnek do salapenaw no Dyos, as kan naitoroh dyiraw papitwaw a trompita.

³ Myan matarek a anghil a myan so pag-insinwan a balitok a nangay do altaraw, as kan aro iyaw no insinso a naitoroh dya a pachisaglan dan dasal saw no tabo a tawo ni Āpo Dyos a maidāton do balitokaw a altar do salapenaw no trono no Dyos.

⁴ Sinpangan na, iyaw no ahobaw no insinwaw a nachisagel do dasal no tawotawo, ki naypatohos a yapod yanawan no insinwaw a kemkemen anghilaw do salapenaw no Dyos.

⁵ Katayoka na, inhap no anghilaw iyaw pag-insinwanaw, as kan inapno na so apoy a yapo do altaraw, as nakapagsid na syad tanaya. Ki nyeng a myan komnalebkeb a adey kan malyak a ringgor, as kan gomilgilap a kimat kan myan gin-gined.

⁶ Do dawri, siraw papitwaw a anghilis a myan so papito a trompita, ki insagāna da saw trompita da saw a alopan.

⁷ Iyaw manmaw a anghil, ki inalopan naw trompita na. Ki nachimoy so bomban chimoy a myan so yilo kan apoy a nasaglan so raya. Tabo

† 7:14 7:14 No chakey na batahen nyaya, ki napakawan dana sa do gatogatos da a maynamot do kapanganohed da di Āpo Jesus kan iyaw nakadiman naw do kros. Heb. 9:14 ‡ 7:17 7:17 Isa. 25:8; Pal. 21:4

nyaya, ki nasday do tana, kan nasosohan iyaw no apagkatlo no tana kan apagkatlo no kayokayo kan tabo a magla a tamek.

⁸ Sinpangan na, inalopan no chadadwa daw a anghil iyaw no trompita naw, ki myan akmay rakoh a tokon a nasosohan kan naipoha do taw.

⁹ Ki nayparin a rayaw no apagkatlwaw no taw, kan iyaw apagkatlwaw no nabyay saw do taw, ki nadiman sa, kan siraw apagkatlo saw no gapor, ki nararayaw sa.

¹⁰ Sinpangan na, inalopan no chatatdo daw a anghil iyaw no trompita naw, ki myan iyaw no rakoh a bitohen a yapod tohos, kan somdesdeb a akmay paysohan, as kan nasday do apagkatlo no oksong kan apagkatlo no akbod do tanaya.

¹¹ Iyaw no ngaran no bitohenaya a nasday ki, Makpad, maynamot ta nayparin a makpad iyaw apagkatlwaw no ranom do lobongaya, as kan aro iyaw tawo a nadiman maynamot do kakpadaw no ranomaw.

¹² Sinpangan na, inalopan no chapataw no anghil iyaw no trompita naw, ki nararayaw iyaw no apagkatlo no araw kan bohan kan iyaw no apagkatlo no tabo a bitohen. Dawa, naysari do dawri, do apagkatlo no maraw kan apagkatlo no mahep.

¹³ Sinpangan na, nanyideb ako, ki nakadngey ako so malyak a timek no kangkang a somayap do hobokayan hanyit, kan batabatahen na, "Makāsi sa! Makāsi sa! Makāsi sanchiw no sibibyay pa do hapotayan tana anchan alopan dan tatdwaya anghilis nabidinaya a trompita da!"*

9

No Chadadima Naw A Trompita – Abos Pandan A Aridos

(Lk. 8:31; Roma 10:7; Pal. 9:11; 20:1, 3)

¹ Sinpangan na, iyaw chadadima daw a anghil inalopan naw trompita naw. Ki naboya ko iyaw nasdayaw a bitohen a yapo do hanyit a kominwan do tanaya,* kan naitoroh dyaw no tolbekaw no dyaw a machipanda so karahem a aridos.

² Do dawri, iniwangan na ki nanghob a akma myan rakoh a apoy do irahem. Dawa, nanyibaheng araw kan napongosan ahob tanaw a maynamot do katokpoh no ahobaw a minohtot do aridosaw.

³ Sinpangan na, myan saw minohtot do ahobaw a kabaga kan nangay sad tanaya. Natorohan sas panakabalin a manonyit, kan madita sa. As iyaw no dita daw, ki akmas no dita daw no rarakoh saw a anggagamma.†

⁴ Naibilin dyira a mangranggas saba so aran āngo a kita a magla a mohamoha, tametamek, mana kayokayo. Ki natorohan sas panakabalin a mangranggas so tabo a tawo a abos marka no Dyos do moyen dāya.‡

⁵ Naipalobos dyira a lalaha da saw tawotawo so dadima kabohan, ki natorohan saba so panakabalin a mangdiman sira. No kalala a didiwen da, ki akmas kalalaw no tawo a sonyiten no rakohaw a anggagamma mana dipwan.

⁶ As do dawrinchi a chimpo, ki chichwasen anchin tawo iyaw kadiman da, ki aba! On, aran komwan a malidyatan sa kan rakoh kakey da a madiman, ki alit na mabawa dyiraw kadiman.

* **8:13 8:13** Myan tatdo a kapakasyāsi. Pal. 9:12; 11:14; 12:12 * **9:1 9:1** Pal. 8:10-11 † **9:3 9:3** Siraw anggagamma do tana dan Jodyo, ki taywara sas kadidita. Esek. 2:6; Pal. 9:5, 10 ‡ **9:4 9:4** Esek. 9:4-6; Pal. 7:2-3

⁷ Iyaw inawan no kabaga saya, ki akmas no kabalyowaw a nakasagāna a machigobat. Do oho daw, ki myan akma korona da balitok, kan iyaw no ropa da saw, ki akmay ropan tawo.

⁸ Iyaw no boboh da saw, ki akmas kananarwaw no boboh no mababakes, kan iyaw no nyipen da saw, ki akmas no nyipenaw no maranggas a liol a koman so tawo.

⁹ Iyaw barōkong da, ki napongosan so akmay sarapa a pasek, kan iyaw timekaw no panyid daw, ki akmas timekaw no aro a karison a goygoyōden no kabalyo a kalokalohen a mangay do pagobatan.

¹⁰ Myan ipos da a akmay anggagamma, kan myan do ipos daw dita da a panglidyalidyat da so tawotawo do irahem no dadima kabohan.

¹¹ Myan iyaw āri da a iyaw no anghilaw do marahemaya a aridos. No ngaran na do chirin dan Hebreo, ki Abaddon, as do chirin a Griego, ki Apolyon. No chakey na batahen, ki “Iyaw Mangrarayaw.”

¹² Tayoka danaw manma kapakasyāsi dan tawotawo, ki ari pa saw dadwa somarono.

No Chanem Naw A Trompita

¹³ Do dawri, iyaw no chanem daw a anghil, ki inalopan naw trompita naw. Ki nakadngey ako so timek a yapo do apataw a soli no altaraw a balitok do salapenaw no Dyos.

¹⁴ Binata no timekaw do chanemaw a anghil a myan so trompita a kāna, “Obayan mo saw apataya a anghilis a nabahod do rakohaw a oksong a Oprates.”[§]

¹⁵ Dawa, siraw apataw a anghil, ki nawbayan sa, ta sigod sa a naisagāna do nyaya a oras, araw, kan bohan tan mangay sa a mangdiman so pagkatlo no tawotawo do lobongaya.

¹⁶ Do dawri, naibahey dyaken no bidang dan nagkabalyowaw a bōyot da a soldado, ki dadwa gasot a milyon.

¹⁷ Komwan naboya ko do parmata ko siraw kabalyowaw kan siraw no nakasakayaw a soldado: Myan iyaw no sarapa no barōkong daw a tatdo so kita. Myan mabaya akmay apoy kan asol a akmas batwaw a sapiro kan kyaw a akmay asopri. Iyaw oho dan kabalyowaw, ki akmay lion, kan mohtot do dangoy daw apoy, ahob, kan asopri.

¹⁸ Do dawri, nadiman iyaw apagkatlo no tawo maynamot dyirad apoyaya kan ahob, as kan asopryaya a iyaw tatdo saw a lidyat a minohtot do dangoy daw no kabalyowaw.

¹⁹ Ta iyaw bileg dan kabalyo saya, ki myan do dangoy daw kan do ipos daw. Ta iyaw ipos daw, ki myan so oho a akma ohon marem, kan manonyit so tawotawo.

No Katoleng No Tawotawo Do Lobongaya

(Is. 47:8-15; Pal. 16:8-12)

²⁰ Ki siraw tawo saw a sibibyay pa do nakahabasaw no nya saya a kalidyatan, ki nagbabāwi saba do pariparinen daw, kan nāw da magdayaw do dimonyo kan siraw no tarabako saw no kakamay da a siraw bolto saw a balitok kan pirak. On, siraw nya, ki naparin pa do bronsi kan bato mana kayowaw a dya makaboya mana dya makadngey kan dya polos a makahodyi.

[§] 9:14 9:14 Do chimpon Adan a Tolag, no oksongaya a Oprates, ki nawriw payawan tanan Israel kan tanan kabosor da a Babilonya. Gen. 15:18; Deot. 1:7; Jos. 1:4; Pal. 16:12

²¹ On, nagbabāwi saba do nakapangdiman daw kan iyaw no kapangat-atang daw kan kapangarobooob daw. Masaw kapaychakatekateh daw a machoknod kan kapanakanakaw daw.

10

No Anghil Kan Iyaw Dēkey A Nahon A Pagbasāan

¹ Do dawri, naboya ko no matarek a mabileg a anghil a naypabodis a yapod hanyit. Iya, ki naponngosan so demdem, kan karirang iyaw barābad no oho naw. Iyaw no ropa naw, ki akmay araw, as kan akmay ninyas no apoy iyaw no kokod naw.

² Myan iyaw dēkey a nahon a papil do tanoro naw kan sigod a naywangan. Sinpangan na, pinatokap naw kawanan naw a kokod nad tāwaw, as iyaw no kaholyaw a kokod nad tanaw,

³ as nakapanawag nas malyak a akmas mayngerngeraw a lion. Do nakapanawag naw, ki naylilyak saw no papitwaw a adey a nangatbay sya.

⁴ Do nakadngey kwaw so binaheyaw no papitwaw a adey, chakey ko na itolas iyaw chirin daw. Ki naychihat a nakadngey ako so timek a yapod hanyit, kan binata na, “Ilimed mo iyaw no inbaheyaya no papito saya a adey, kan itolas mwaba.”

⁵ Sinpangan na, iyaw anghilaw a naboya ko a maytēnek do tāw kan tanaya, ki pinatohos naw kawanan naw a tanoro naw kan naychirin.

⁶ Do dawri, myan kari na a mayit. As iyaw no pagkari na, ki iyaw ngaran no Dyos a sibibyay a abos pandan a namarswa so tabo a myan do hanyit kan tana, as kan tāw. As no kari na, ki apabaw paybalayan na, ta basta matongpal a tabo.

⁷ Binata na, “Anchan aloan no chapapito daw a anghil iyaw no trompita naw, ki dawrinchi matongpal tabo no Dyos iyaw malimedaw a panggep na a akmas inbahey naw kaychowa dyirad adipen na saw a propita.”*

⁸ Sinpangan na, iyaw no timekaw a nadngey kod hanyit, ki minirwa a naychirin dyaken a kāna, “Yangay mo a hapen iyaw naywanganaw a nahon a papil, iyaw myanaya do tanorwaya no anghilaya a naytakhang do tāw kan do tanaya.”

⁹ Dawa, nangay akod anghilaw, as nakaibahey ko sya dya a itoroh na dyaken iyaw no pagbasāanaw a dēkey. Ki inbahey na dyaken, “On, hapen mo kan kanen mo. Makpadan anchiw bodek mwaw, ki mataminchi a akmas no tagapolotaw no yokan do dangoy mo.”

¹⁰ Dawa, inhap ko iyaw dēkeyaw a pagbasāan do tanoro naw, as nakakan ko sya. Ki oyod a matami a akmas no tagapolotaw no yokan do dangoy ko. Ki sinpangan na,, makpad dana do bodek ko.

¹¹ Sinpangan na, myan naibahey dyaken a kāna, “Machita a mirwa ka a mangipadto a maynamot do maparin anchi dyirad aro saya a tawotawo do aro saya a nasyon kan matatarek a kapaychirin kan ar-āri da.”

11

Siraw Dadwa A Saksi

¹ Do dawri, natorohan ako so pangrokod a akmay byawo, as kan naibahey dyaken a komwan: “Maytēnek ka, as karokod mos timplowaya a yanar no Dyos kan iyaw altaraya, as kan bidangan mo saw magday-dawayaw daw.

* 10:7 10:7 Pal. 11:15-19; Jer. 7:25; 25:4; Esek. 38:17; Dan. 9:10

² Ki rokoden mo abaw no atataw no timplowaya a yanan no Dyos. Nonolay mo nawri, ta naitoroh dana dyirad nasnasyon saya a dya manganohed tan tokatokapan danchiw masantwanaya a syodad do apat a poho kan dadwa a kabohan.*

³ Toboyen ko sanchiw no dadwa saya saksi ko a nakalaylay so makersang a pangipaboyan das rakah a kapagmamayo da do minsahi dāya. On, ipakatoneng danchiw chirin no Dyos dyirad tawotawo do irahem no asa ribo, dadwa a gasot, kan anem a poho a karaw.”

⁴ Siraw dadwaya saksi, ki maiyarig sad dadwaw a atngeh no olibo a kayo mana siraw dadwaw a nakatēnek a paysohwan† do salapen no Dyos a Āpo dan tawotawo do lobongaya.

⁵ As an myan iyaw mapaynyin dyira, ki mohtot iyaw apoy do dangoy da, kan rarayawen da saw no kabosor daw. Komwan iyaw no kadiman no machikontra dyira.

⁶ Myan iyaw panakabalin da a mangneb so hanyit tan dya machimoy do arawaw a ipakatoneng daw chirin no Dyos. Myan iyaw no panakabalin da a mapayparin so ranom a raya. Myan paw panakabalin da a manoroh so lidyat dyirad tawotawo saya do tanaya sigon do kasanyib no kakey da sya.

⁷ Katayokan nakaipakatoneng daw so minsahi no Dyos, mohtot anchiw no karahahtanaw a mayngaran so marongsot a animal a yapod abwaw so pandan so karahem a aridos, kan gobaten na sanchi.‡ Abāken kan dimanen na sanchi,

⁸ as kan maiwarang anchiw inawan da do kalsadaw no rakohaw a syodad a iyaw nakailansaananaw no Āpo daw. Iyaw nyaya a syodad, ki maiyarig do Sodoma kan Egipto a nachikontra do Dyos.

⁹ Do tatdonchi kan godwa a karaw, mochidngan danchin tawo do tabo a nasnasyon kan tribo kan yapod do aran āngo a kapaychirin iyaw no bangkay daw. On, ipalōbos dabanchi a mailabeng sa mana mapangay iyaw no bangkay daw do tanem.

¹⁰ Masoyot sanchiw no tawotawo saw do lobongaya maynamot do nakadiman daya no dadwaya saksi ni Āpo. Magragragsak sanchi, kan maysinririgalo sanchi maynamot ta nadiman dana saw dadwaya saksi a batahen da nanoroh so aro a riribok dan tawotawo do lobongaya.

¹¹ Ki katayokan tatdwaw kan godwa a karaw, pinagongar sa no Dyos, as kan nanyeng sa a naytēnek. Ki siraw no nakaboyaw sira, ki taywaraw nakamo da.

¹² Sinpangan na, nakadngey sas malyak a timek a yapod hanyit a nangibahey sya dyirad dadwaya saksi a kāna, “Ngay, may kamo dya!” Ki do salapen dan kabosor da saw, naypatohos sa a nachirayayan demdem a kominwan do hanyit.

¹³ Ki do dawri a oras, myan iyaw rakah a gin-gined. Ki nararayaw iyaw no apagkapolwaw no syodad kan papito a ribo nadiman a tawotawo. Ki siraw tawowaw a nabidin, ki oyod das nakamo. Dawa, nagdaydayaw dana sad bilegaw ni Āpo Dyos do hanyit.

¹⁴ Nakahabas danaw chadadwayan kapakasyāsi, ki ito danaw chatatdo daw.

* **11:2 11:2** Myan dadwa chakey na batahen no masantwan a syodad. No asa, ki Jerosalem, (11:8). Iyaw asa, ki siraw tawotawo a pinidi no Dyos (Isa. 52:1-10). No chimpwaya a apat a poho kan dadwa a kabohan, ki parihas do 1,260 a karaw (11:3 kan 12:6). Dan. 7:25; 12:7; Lk. 21:24 † **11:4 11:4** Sak. 4:1-6; Pal. 2:8-11; 3:7-13 ‡ **11:7 11:7** Pal. 13:1-18

No Chapapito Naw A Trompita

(Pal. 6:12-17; 10:5-7; 20:11-15)

¹⁵ Sinpangan na, inalopan chapapito daw no anghil iyaw no trompita naw. Ki myan iyaw malyak a timek do hanyit, kan inbahey na a kāna, “Sichangori dana, iyaw pagaryan lobong, ki mayparin a pagaryan Āpo Dyos kan iyaw Kristo na, kan magtoray dana a abos pandan.”

¹⁶ As siraw dadwaw a poho kan apat a panglakayen a siraw maydisnaw do trono da saw, ki nagrokob sad salapen ni Āpo Dyos a nagdaydayaw.

¹⁷ Ibahebahey da a kon da,

“Magyaman kami, mo Āpo Dyos a Manakabalin do tābo. Dyos ka sichangori, kan Dyos kad kaychowa. Magyaman kami ta inosar mo rakoh a panakabalin mo, kan inrogi mo naw magtoray!

¹⁸ Siraw nangipsok dyimo mo Āpo, ki taywaraw kapakasoli da. Ki sichangori, nawara danaw orasaw no kasoli mo kan iyaw no kapakaokom dan nadiman. On, chimpodanan kaitoroh mos gongona da no propita saw a adipen mo kan sira tabo tawo mo a mamodyimo, matan-ok mana mabodis so toray. On, chimpodanan kararayaw mo siras nanglidyalyatayas tawotawo do tanaya!”

¹⁹ Sinpangan na, naywangan iyaw timplowaw a yanan no Dyos do hanyit, as kan napaboya daw iyaw no lakasanaw a yanan no tagol no Dyos dyirad manganohedaw dya. Myan saw gomilgilap a kimat kan myan malyak a ringgor kan komalebkeb a adey. Myan paw gin-gined kan marahmet a bomban chimoy a myan so yilo.

12

Iyaw Mabakes Kan Iyaw Dragon

¹ Do dawri, myan naipaboya dyaken a matarek pa a pakaboyan do hanyit. On, naipaboya dyaken asaw a mabakes a nakalaylay so maranyag a akmay araw, kan myan iyaw akmay bohan a tokapan na. As do oho naw, ki myan iyaw no korona na a asa poho kan dadwa bitohen.*

² Iya, ki mabogi kan mangagagay do kaynyin naw do kapagpasikal naw a mangnanaya so kapaymanganak na.

³ Sinpangan na, myan danaw matarek a pakaboyan do hanyit. On, myan napaboya asa a rakoh a mabaya a dragon. Myan iyaw papito a oho na a nakoronaan a katakatayisa, as kan myan iyaw asa poho a olong na.

⁴ Iyaw no ipos naw, ki binoyas naw apagkatlo dan bitohen do hanyit, as kan pinatapwak na sad tanaya. Sinpangan na, naytēnek iyaw dragonaw do salapenaw no mabakesaw a makey dana maymanganak tan ihamon naw no adekeyaw an maiyanak.

⁵ Ki do kapaymanganak naranaw so asa mahakay, inhap no Dyos iyaw anak naw do hanyit a yanan trono na. Iyaw anakaya, ki mabdbdis abanchi a polos iyaw no kapagtoray na do tabon tawotawo. Mayit anchiw kapagdosa na, as kan abanchi a polos makaābak sya.

⁶ Ki iyaw mabakesaw, magtalaw anchi a mangay do let-ang a iyaw inkeddengaw no Dyos a ngayan na, kan dawriw pangaywanan sya no Dyos do asa a ribo, dadwa a gasot kan anem a poho a karaw mana tatdo a katawen kan godwa.†

No Gobat Do Hanyit Kan Kasdayaw No Dragon

* **12:1 12:1** No myan do aktokto dan kadwan, ki iyaw mabakesaya, ki iyaw nasyonaya no Israel, as kan siraw bitohenaya do korona na, ki siraw asa poho kan dadwa a kapoonan do Israel. † **12:6 12:6** Pal. 11:2-3

⁷ Do dawri, myan naipaboya dyaken a gobat do hanyit. On, naipaboya a maggobat sa Migel kan iyaw dragonaw kontodo siraw böyot da saw a anghil do hanyit.

⁸ Do dawri, naābak dragonaw kan siraw anghilis naw, as kan napaksyat sad hanyit, ta apabaw kalintegang da daw.

⁹ No nyaya rakoh a dragon, ki abaw matarek, an dya iyaw bodayaw do kaychowa a mayngaran so Dyablo mana Satanas, iyaw mangallilawaw do infiro a lobong. Iya, ki napatapwak do tanaya kontodo siraw no anghilis naw.‡

¹⁰ Sinpangan na, nakadngey ako so malyak a timek a yapod hanyit a nakabata so nya, “Sichangori, iyaw no kapangisalakan no Dyos so tawotawo na, ki natongpal dana, ta inpaboya dana ni Āpo Dyos iyaw bileg na a mangitoray. On, si Kristo a iyaw tinoboyaw ni Āpo Dyos a mangisalakan, ki inpaboya naw kabilegaw no toray na. Ta iyaw dragonaya a iyaw no mangidardaromaw siras kakakteh taw a kararaw kan kahahep do salapen no Dyos, ki naipoha danad tanaya a yapod hanyit.

¹¹ Siraw kakakteh ta saya, ki inābak da si Satanas a maynamot do raya no Karnirwaw do nakadiman naw, as kan mangābak sa a maynamot pa do Maganayaya a Dāmag a inpaneknek da no kakakteh ta saw. On, inpasnek daw kaipaneknek da sya, as kan chināsi dabaw no byay da aran do kadimanan.

¹² Dawa, rakoh iyaw karagsak dyira do myanaya do hanyit. On, magragsak kamo na a myan daw! Ki makakāsi kamo a tabo a myan do tanaya kan do tāw,§ ta nangay dyinyo iyaw no Dyablo, as kan taywaraw kapakasoli na maynamot ta chapatak na manyid danaw no chimpō na.”

¹³ Sinpangan na, do nakapatakaw syan dragonaw a naipatapwak dana do tanaya, ki linakatan naw no nangiyanakaw a mabakes so mahakay.

¹⁴ Ki natorohan iyaw mabakesaw so dadwa panyid a akmas karakohaw no panyid no rakohaw a kangkang tan makasayap a mangay do let-angaw a insagāna ni Āpo Dyos a para dya. Ta dawriw pangaywanan sya no Dyos so tatdo kan godwa katawen* tan maditchanan naw solyaw no bodayaw a si Dragon.

¹⁵ Sinpangan na, nangyota si Boday so rakoh a ranom a nanglayos so tanaya tan malyod iyaw no mabakesaw.

¹⁶ Ki iyaw tanaya, ki sinidongan naw mabakesaw. Ta tod a minilchit, as kan inakden naw no ranomaw a pinahtot no bodayaw do dangoy naw.

¹⁷ Ki maynamot do dawri, naypaypasoliw dragonaw do mabakesaw. Dawa, yangang na sa ginobat nabidin saw a anak no mabakesaw, sira tabo no manganohedaw do bilbilin no Dyos a siraw no mangsaksyaw so oyod a inpalting ni Jesus.

¹⁸ Do dawri, naytēnek iyaw dragonaw do payisaw no kanayan.

13

Siraw Dadwaw A Marongsot A Animal
(Dan. 7:1-8; Pal. 17:8-13)

‡ 12:9 12:9 Gen. 3; Isa. 14:12-23; Esek. 28:13-19; Lk. 10:18 § 12:12 12:12 Pal. 8:13 * 12:14 12:14 Pal. 11:2-3; 12:6

¹ Do dawri, nakaboya ko so marongsot a animal* a mohtohtot do taw a myan so asa poho a olong kan papito a oho, as kan do katakatayisa olong, ki myan korona na. Myan saw naitolas do kada oho naw a iyaw ngarangan ni Apo Dyos a naosar do dya kosto a panggep tan oyawen naw Dyos.

² Iyaw marongsotaya animal, ki akmay lipardo a makamwamomo a binyay. Iyaw kokod naw, ki akmas kokodaw no oso a myan so manaro kan matarem a koko, as iyaw dangoy naw, ki akmas dangoyaw no lion. Intoroh no dragonaw dya iyaw no panakabalin kan iyaw trono na kan iyaw no toray na do tanaya.

³ Nabigaran so rakoh iyaw asaw a oho no marongsotaw a animal kan makey narana chadiman. Ki iyaw no bigar naw, ki napyan. Dawa, chinasdaaw dan tawowaw do lobongaya, kan minonot sad marongsotaw a animal.

⁴ Nagdaydayaw saw tawo do dragonaw maynamot do intoroh naw a panakabalin do marongsotaw a animal. Nagdaydayaw pa sa do marongsotaw a animal a kon da, "Sino akmas marongsotaya animal, as kan sino iyaw makey a machilaban dya?"

⁵ Napalobosan iyaw marongsotaya animal a mangitoray so lobongaya do apat a poho kan dadwa kabohan.† Napalobosan pa a mangosar so dangoy na a magpangpang a mangoy-oyaw do Dyos.

⁶ Dawa, nawriw chabalay naw mangoyaw kan magbirngas so ngaran ni Apo Dyos kan iyaw yanan naw. Masaw dyirad tabo omyan saw do hanyit.

⁷ Iyaw marongsotaya animal, ki natorohan so panakabalin a machigobat dyirad tawo saw a manganohed di Apo Dyos kan omabak sira. Natorohan pa so toray a mangitoray so tabo tawotawo do tabo a nasnasyon kan kapaychirin do intirwaya lobong.

⁸ Tabo myan do lobongaya, ki dayawen daw animalaya, malaksid dyirad naitolasaw so ngaran do librwaw a myan so byay a abos pandan. Nyaya libro, ki dyiran naidatonaw a Karniro, as kan intolas naw ngaran da sakbay no nakaparswan lobongaya.

⁹ Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo.

¹⁰ Ta siraw manganohed do Dyos, ki machita matored sa, kan anosan daw kalidyatan da. Ta no nairanta mabahod, mabahod anchi. As iyaw no nairanta madiman do kampilan, ki madiman anchi.

No Somarona A Marongsot A Animal

¹¹ Sinpangan na, nakaboya kos matarek a marongsot a animal‡ a minohtot a yapod tanaya. Myan iyaw dadwa olong na a akmay karniro, ki maychirin a akmas dragonaw.

¹² Myan dyaw tabo no toray no nanmaw a marongsot a animal, as kan inosar naw torayaya a magsirbi dya. Pinilit na saw tabo tawo do lobongaya a magdayaw do nanmaya a marongsot a animal a myan so bigar a napyan.

¹³ Iyaw somaronwaw a marongsot a animal, ki namarin so aro a makaskasdaaw a pangilasinan do salapen dan tawotawo a akmas apoyaw a nasday a yapod hanyit a mangay do tanaya. Ay samna!

* **13:1 13:1** Inosar ni Satanas siraw dadwa a animal a machigobat dyirad manganohedaw di Kristo (12:17). No damo a animal, ki akmay heneral mana ari, ta myan saw korona na. Iyaw somarona (13:11), ki iyaw mabayataw a propita na a magsirsirbi do damwaw. Pal. 16:13; 19:20; 20:10 † **13:5 13:5** Pal. 11:1-2; 12:6 ‡ **13:11 13:11** Nyaya a animal, ki mayngaran so "Mabayatawaw a Propita." Pal. 13:1; 16:13; 19:20; 20:10

¹⁴ Dawa, inallilaw na saw tawotawo do tanaya do kapangipaboya na so naipalobos saw a milagro a parinen na do salapen no nanmaw a marongsot a animal. Inbilin na a mamarin saw no tawotawowaw so ladawan mana bolto a pangpadayaw das marongsotaw a animal a iyaw napyanaw so bigar a maynamot do bagkong no kumpulan, as kan minirwa a nabyay.

¹⁵ Sinpangan na, napalobosan iyaw no somaronwaw a marongsot a animal a manoroh so anges do boltwaya no nanmaw a marongsot a animal tan makapaychirin. Do dawri, mamarin boltwaw mangidarom so tabo a dya magdayaw dya tan madiman sa.

¹⁶ Pinilit na sa no marongsotaw a animal a markaan saw tawotawo, siraw myan so toray kan siraw abos toray, siraw mabaknang kan mapobri, siraw nawayawayaan mana adipen do kawanan a tanoro da mana moyen da.

¹⁷ Maynamot do dawri a pinarin na, abaw no aran sino a makapagatang mana makapaglako, malaksid an mamarkaan so ngaranaw no marongsotaw a animal mana iyaw no nomirwaw no ngaran naw.

¹⁸ Nyaw pakachitan so kasirib. No myan so sirib, ki chapatak naw chakey a bāhahen no nomirwaw no marongsot a animal. Maynamot ta iyaw nomirwaw, ki iyaw nomiro no tawo, kan anem a gasot, anem a poho kan anem iyaw nomirwaya.

14

No Kanta Dan Naisalakan

(Pal. 7:4-8; 19:1-6)

¹ Do dawri, nanyideb ako kan naboya ko iyaw no Karnirwaw a maytēnek do token a Sion, kan myan saw rarayay na a asa gasot apat a poho kan apat a ribo a nakaimarkaan ngaran na kan si Āmang na do moyen daw.

² Nakadngey ako so kapaychirin a yapod hanyit a akmas kayasakas no moyog a ranom kan akmas timekaw no mayit a adey. On, akmas natokaranaw so aro a arpa iyaw no nadngey kwaw a timek.

³ As siraw maychirinaya a asa gasot apat a poho kan apat a ribo, ki magkanta sa so bayo a kanta do salapenaw no trono kan iyaw no salapen daw no apataw a sibibyay a parswa kan iyaw no salapen daw no panglakayenaw. Aba polos makananawo so nawri a kanta, malaksid dyira, ta sira lang yapod tabo tawotawo do lobongaya, iyaw naisalakan. On, naikāro dana sa a maynamot do pinarinaw no Karnirwaw.

⁴ Siraw nya, linaposan dabaw inawan da a maynamot do kapachoknod do dyi da a kabahay. Siraw nyaw mononotaw do Karnirwaw do aran dino a ngayan na. Siraw nyaw napidi a akmay nagatang a yapod tawotawo saya do lobongaya tan siraw manma maidāton para do Dyos kan para do Karnirwaw, ta dyira darana sa.

⁵ Ta sira, ki naybayataw saba. On, apaba polos pakapilawan da.

No Parmata A Maynamot Do Minsahi Dan Anghilis

⁶ Myan matarek a napaboya dyaken. Nakaboya ako so matarek a anghil* a somayasayap do hobokayan hanyit. Maychiychirin so Maganayaya a Dāmag a polos a dya matadyan, as kan ibahebahey na dyirad myanaya do tanaya do kāda nasyon, tribo, kan kapaychirin.

* **14:6 14:6** Siraw papitwaw a anghilis a myan so trompita, ki naipaboya dana (Pal. 8:1-11:19). Do dya a kapitolo, ki myan papito a anghil a maytarabako do kapagrany ni Āpo (Pal. 14:6, 8, 9, 14, 15, 17, 18), as kan myan anchiw papito a anghil a mangyangay so sabak a napno so lidyat (Pal. 15:1-16:21).

⁷ Kinalyak na a kāna, “Mamo kamo do Dyos, kan itoroh nyo dyaw dāyaw, ta ito danaw no oras a kapangokom na. On, dayāwen nyo namarinaw so hanyit kan tana kan tāw kan siraw akbod saya do tanaya.”

⁸ Sinpangan na, myan iyaw no somnarono a matarek a anghil a mangibahebahey sya a kāna, “Nasday! Nasday danaw no Babilonya! Nasday danaw no magdindinamagaw a syodad a napaynom so nasnasyon so arak no kaderrep na!”

⁹ Sinpangan na, myan danaw no chatatdo daw a matarek a anghil a somnarono dyira a mangibahebahey sya do malyak a timek a kāna, “No aran sino a magdayaw do marongsotaw a animal kan magdayaw so ladawan naw a bolto kan rawaten naw no markaw do moyen na mana do tanoro na,

¹⁰ ki ipaynom anchi no Dyos soli naw a myan do kopaw a yanan no soli na a aba polos nachisagel a kāsi. On, syirto a madosanchi so apoy kan asopri[†] do salapen daw no masantwanaw a anghilis no Dyos kan salapen no Karnirwaw.

¹¹ As iyaw no ahobaw a yapod yanan daw a malidyatan, ki maypatohos a abos pandan. Abaw inahah da aran maraw kan mahep. On, masyrto a malidyatan aran sino a nagdayaw do marongsotaw a animal kan iyaw no ladawan naw, kan siraw tabo nangrawataw so marka no ngaran na.”

¹² Dawa, nyaw pakachitan so kaibtor dan tawotawo saya no Dyos, siraw magtongpalaw so bilin no Dyos kan myanaw so oyod a kapanganohed di Jesus tan nāw na mayit sa do kapanganohed da.

¹³ Do dawri, nakadngey ako so timek a yapod hanyit a mangibahey so nya a kāna, “Itolas mo nya. ‘Magasat saw no madimanaw sichangori a madama manganohed di Āpo.’ ”

“On, oyod a magasat sa,” bata no Ispirito no Dyos. “Makaynahah dana sa katayokan marahmetaw a tarabako da, ta rinawat daw gon-gona da a iyaw asyaw no kapagsirbi daw.”

No Kapagranyi

¹⁴ Do dawri, nanyideb ako, ki myan iyaw naboya ko a maydak a demdem, as kan myan a maydisna daw akmay asa tawo a myan so nabalitokan a korona do oho naw kan nakaigpet so matarem a kompay. ‡

¹⁵ As myan iyaw matarek a anghil a minohtot do timplowaw a yanan no Dyos, kan kinalyak naw timek na dyirad maydisnaw do demdemaw, kan binata na, “Osaren mo paw kompay mwaya, ta maggapas ka na, ta nawara danaw no chimpno no kapagranyi. Maparin danaw no magranyi do tana, ta naynoy dana.”

¹⁶ Sinpangan na, in-gāpas no maydisnaw do demdemaw kompay naw, kan naapit naw āpitaw do tana.

¹⁷ Sinpangan na, myan iyaw matarek a anghil a minohtot do timplowaw do hanyit. Aran iya, ki nakaigpet so matarem a sasadyit.

¹⁸ Sinpangan na, myan iyaw matarek a anghil a minohtot a yapod altaraw. Iyaw anghilaya, ki natorohan so panakabalin na mangaywan so apoy. § Kinalyak na a inbahey do nakaigpetaw so sasadyit a matarem. Binata na a kāna, “Osaren mo sasadyit mwaya, as kan sigpaten mo asi saya no obas a myan do tanaya, ta naynoy dana sa!”

[†] 14:10 14:10 Pal. 6:12-17; 19:20; 20:15   ‡ 14:14 14:14 No myan do aktokto no kadwan, ki si Āpo Jesus a myan do kademdemanaya. Dan. 7:13   § 14:18 14:18 Pal. 8:1-5

¹⁹ Dawa, inparasas no anghilaw iyaw no sasadyit naw do tanaya, kan sinigpat na saw no asyaw no obas, kan pinagsid na sad rakohaw a pamitosan a kayarig no taywaraw a soli no Dyos.

²⁰ Napita saw obasaw do gaganaw no syodad, kan makayapod pamitosanaw, ki minoyog iyaw raya. Iyaw kawyog na, ki asa kamitro kan godwa iyaw karahem na, as kan nakarapit do 320 a kakilometro so kanaro.*

15

Siraw Papitwaw A Anghilis Kan Siraw Papitwaw A Sabak

¹ Katayoka na, nakaboya ako so matarek pa a pakaboyan do hanyit, as kan iyaw nyaya a pakaboyan, ki oltimo a makaskasdaaw. Myan saw papito a anghilis a natalek a mangyangay so papito a kalidyatan. Siraw nyaya a kalidyatan, ki manawdyi dana a maynamot ta nawri danaw tawsan no soli no Dyos a napado do tanaya.

² Nakaboya ako so akmay taw a naporin do sarmin a nachisaglan apoy. As siraw nangabakaw so marongsotaw a animal kan iyaw no ladawan naw, kan siraw dyaw a namarkaan so nomirwaw a ngaran na, ki maytènek sad bitaw no akmay taw a naporin do sarmin. Myan pa dyiraw arpa da a iyaw intorohaw no Dyos dyira,

³ as kinanta daw kantaw ni Moyses* a adipen no Dyos do kaychowa kan iyaw kantaw no Karnirwaw. Inkanta da a kon da,

“Mabileg kan makaskasdaaw saw kaparin mo, mo Apo Dyos a Manakabalin do tabo! Malinteg ka do tabo kayayan mo, kan myan dyimo oyod. Imo pa iyaw ari dan tabo saw a nasnasyon do lobongaya.

⁴ Sino iyaw dya mamo dyimom Apo? Sino iyaw maskeh a mangipakatoneng so katan-ok mo? Maynamot ta imo a moyboh masantwan. Mangay sanchiw tabo a nasyon, kan magdayaw sanchid salapen mo, ta naboya da tabo malinteg a kaparin mo.”

⁵ Katayoka no nya, ki naboya ko a naywangan iyaw makatayrahemaw a yanan do timplowaw do hanyit,† iyaw nawri a mismo yanan no lintegaw no Dyos.

⁶ Do dawri, siraw papitwaw a anghil a natorohan so panakabalin a mangyangay so papito a kalidyatan, minohtot sad timplowaw. Nakalaylay sa so maydak a masisileng, as kan myan paw balitok a banda da a pinadibed dad barokong daw.

⁷ Do dawri, myan asa dyirad apataw a sibibyay a parswa nanoroh dyirad papito saw a anghil so papito a balitok a sabak, kan napno sas soli no sibibyay a Dyos a magnanayon.

⁸ As iyaw timplowaw, ki napno so ahob a mangipaboya so katan-ok kan kabileg no Dyos. Abaw nakasdep do timplowaw nandad nakaparin da tabon papitwaya kalidyatan a inyngay dan papitwaya kaanghil do tanaya.

16

Siraw Sabakaw A Napno So Soli No Dyos

* **14:20 14:20** Pal. 19:17-18 * **15:3 15:3** Inkanta ni Moyses kapagyaman na di Apo Dyos do katayoka daw no Israelita a nangabak so kabosor da. Eks. 15; Deot. 32 † **15:5 15:5** Do makatayrahemaya a yanan do pagdayawan a pinatnek ni Moyses, ki kinapya daw no bato saw a naytolasan no Dyos so asa poho a linteg na. Heb. 9:4

¹ Do dawri, nakadngey ako so malyak a timek a yapod timplowaw, kan inbahey na dyirad papitwaw a anghil a kāna, “Yangay nyo a padohen do tanayaw papitwaw a sabak* a napno so soli no Dyos.”

² Dawa, iyaw manōmaw a anghil, ki yangay na pinado iyaw mimyanaw no sabak naw do tanaya. Ki minohtot saw makamwamomo kan taywaras kaynyin a maynohaw a barot dyirad tawowaw a namarkaan so ngaranaw no marongsotaw a animal kan siraw nagdaydayawaw so ladawan naw.

³ Iyaw somaronwaw a anghil, pinado naw no mimyanaw no sabak naw do tāw. Ki do dawri, nayparin a rayaw tāwaw, as kan nangyobek a akmas rayaw no nadiman a tawo. Dawa, nadiman sa tabo no myanaw so byay do tāw.

⁴ Sinpangan na, pinado danan chatatdo daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do oksong saya kan do tabo no akbod saya do lobongaya, ki nayparin sa raya.

⁵ Nadngey ko anghilaw a mangaywan so ranom a makabata sya, “Malinteg iyaw ikeddeng mo, imo a Kasasantwanaw a myan sichangori kan myan do kaychowa!

⁶ On, malinteg ka a maynamot ta pinado no tawotawo saya iyaw raya dan tawotawo mo kan siraw propīta mo saw. Dawa, intoroh mo dyira a inomen da raya. Tod da apiten inmoha da.”

⁷ Nadngey ko pa saw myanaw do altaraw† a makabata sya, “On, mo Āpo Dyos a Manakabalin do tābo. Naon, ta oyod kan malinteg iyaw intoroh mwaya kaokom da!”

⁸ Sinpangan na, pinado dana no chapat daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do araw. Ki natorohan araw so panakabalin a maypakohat tan mapaso iyaw no tawotawo.

⁹ On, napasos dana saw tawotawo. Ki aran komwan, alit na inabay da paw no Dyos a myan so panakabalin dyirad dyaya kalidyatan. Imbes a magbabāwi sa,‡ as magdaydayaw sa dya, ki engga, ta nagbabāwi saba polos.

¹⁰ Sinpangan na, pinado no chadadima daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do tronwaw no marongsotaw a animal, ki naysariw no pagāryan naw. Do dawri, naktakta dan tawotawo rida da maynamot do oltimo a took da.

¹¹ Inabay da si Āpo Dyos do hanyit a maynamot do took daw kan siraw no naynohawaw a kolad da, as kan nagbabāwi saba polos do pinariparin daw.

¹² Sinpangan na, pinado no chanem daw a anghil sabak naw do rakohaw a oksong a Oprates. Ki nayachan ranomaw tan isagāna naw rarahan no ar-āri saw do dāya kan siraw bōyot da saw.

No Kapanawdyan A Gobat – Armagedon
(Pal. 17:14; 19:17-19)

¹³ Do dawri, nakaboyak pa so malapos a ispirito a akmau tokak a mohtotot do dangoyaw no dragon kan iyaw dangoyaw no marongsotaw a animal kan iyaw dangoyaw no mabayatawaw a propīta. On, myan saw tatdo a akmau tokak a ispirito.

¹⁴ Siraw nya marahet a ispirito, ki dimonyo sa, as kan mamariparin sas makaskasdaaw. Nangay saw tatdwaya marahet a ispirito dyirad tabo

* 16:1 16:1 Iyaw mimyanaw no sabak saya, ki machiyengay sa do lidyat daw no taga Egipto do chimpon Moyses do kaychowa pa. Eks. 7:14–11:10 † 16:7 16:7 Pal. 6:9-11 ‡ 16:9 16:9 Pal. 9:20-21; 16:11

ar-āri saya do lobongaya tan akpehen da sa machigobat di Āpo Dyos a Manakabalin do tābo anchan marapit iyaw natongdwaw a araw na.

¹⁵⁻¹⁶ Sinpangan na, inakpeh da san tatdwaw a marahet a ispirito no tabo a āri do lobongaya, as kan siraw bōyot da saw do logaraya a pangaranan dad chirin dan Hebreo so Armagedon.[§] Dawa, nyaw binatan Āpo Jesos a kāna, “Adngeyen nyo! Magparang akonchi a akmay manakanakaw. Magasat saw no mayokayaw a tawo kan siraw nakasagāna a maynamot do kapanganohed da dyaken tan dyi sa masnekan anchan mangay ako a akmas kasnekaw no adipenaw a silalabos do kangayaw no āmo naw.”

No Chapapito Naw A Sabak

(2 Ped. 3:10; Pal. 6:12-17; 8:5; 11:15-19)

¹⁷ Sinpangan na, pinado dana no chapapito daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do salawsawaw do kademdeman. Ki myan malyak a timek a yapo do mismo a trono no Dyos do timplowaw do hanyit a makabata sya, “Komnabos dana!”

¹⁸ Ki do dawri, insigida myan gomilgilap a kimat kan malyak a ringgor kan komalebkeb a adey, as kan myan oltimos kayit a gin-gined. Ari pad abo tawo a nakadidiw so komwan a gin-gined nakayapo do nakasiknanan no lobongaya. Taywaraw kayit na kan karakoh na!

¹⁹ Do dawri, naychatdo a nakchikchid iyaw mabilegaw a syodad a Babilonya, as kan nararayaw sa tabo syodad do lobongaya. On, nanakem ni Āpo Dyos iyaw marahetaya a Babilonya. Dawa, ginolpi na a inpaynom dyiraw taywaraw a soli na.

²⁰ Naychabobo a tabo porwaw do lobongaya, kan naponas danaw tokotokon.

²¹ Nachimoy so yilo a akmas rarakoh saw a bato, kan malabit dadima poho a kakilo iyaw no asa kayilo a gomtos do tawotawo. Ki no nagtongpalan no nyaya, ki ad-adda paw nakaabay da so Dyos maynamot do kasdayaya no yilo, ta oltimo dana kalidyat da do dawri a mapariparin.

17

Iyaw Masawek A Mabakes A Babilonya

¹ Do dawri, myan asa dyirad anghilaw a yanan papito a kasabak iyaw nangibahey dyaken a kāna, “Ngay! May ka dya tañ ipaboya ko dyimo kaokom no Dyos so syodadaya a mapangaranan so mapagran a mabakes a maydisna do kārwanayan moyog a ranom.

² Ta siraw ar-āryaya do lobongaya, ki nachoknod dana sa do mapagranaya a mabakes. As siraw tawotawo saya do lobongaya, ki akmay nabok sa do kawnot da do dyaya a makabābaba a kaparin na.”

³ Do dawri, nagparmata ako, as kan maynamot do kapaypabileg no Ispirito no Dyos dyaken,^{*} inyangay na yaken do asa pōtong a logar. As yapod dawri, nakaboya ako so asa mabakes a nakasakay do mabaya so kita a marongsot a animal. No marongsotaya a animal, ki myan papito a oho na kan asa poho so olong. As do intiro a inawan na, ki matatarek so tolas kan maynana ngaranganan a pangoyaw so Dyos.

⁴ Naylaylay iyaw mabakesaw so akmay obi kan mabaya, as no nawri, ki akmas laylayaw no reyna. Somilesileng saw alahas naw a balitok kan mangingina bato kan perlas. Nakaigpet so balitok a bāso a napno so oltimo

§ 16:15-16 16:15-16 No chakey na batahen Armagedon do chirinaya no Hebreo, ki “paytokonan do Megido.” Ok. 5:19; 2 Ār. 23:29-30; 2 Kron. 35:22 * 17:3 17:3 Pal. 1:10; 4:2; 21:10. An maynamot do marongsotaya a animal, ki basāen nyo do Pal. 13:1-8.

a malapos kan makabābaba a kaparin do kayan naw a maglaklāko so asi na.

⁵ As do moyen naw, ki myan naitolas a pangarig a ngaran na, as kan marahem chakey na batahen. No ngaranaya, ki, “Mabileg a Babilonya, ānang no tabo a mabakes a maglaklāko so asi, as kan pakayapwan tabo a marahet kan makabābaba do lobongaya.”

⁶ Sinpangan na, naboya ko, ki nabok danaw mabakesaya do ininom naw a raya dan adipenaw no Dyos a diniman na maynamot do nakaipaneknek daw so maynamot di Jesus.

Do nakaboya kwaw so nyaya, ki taywaraw nakapakasdaaw ko.

⁷ Ki binata no anghilaw dyaken a kāna, “Āngo ta masdaaw ka? Masdaaw kaba, ta ipalawag ko dyimo chakey na batahen no sililimedaya a pangarig a maynamot do ngaranaya no mabakesaya, as kan maynamot do nagsakayan naya a marongsot a animal a myan so papito a oho kan asa poho a olong.

⁸ No marongsotaya a animal a naboya mo, ki nabyay do kaychowa, ki nabo dana sichangori. Ki aran komwan, ito danaw kahtot na a yapo do marahemaw a abos pandan a aridos a maypakwan danad pakararayanan na. As siranchiw tawowaw a myan do tanaya a abos ngaran do librwwaw no byay a intolas ni Āpo Dyos do sakbayaw a nakaparswan lobongaya, ki masdaawan sanchi. On, masdaawan sanchi do kaboya daw so marongsotaw a animal a myan do kaychowa, ki nabo danas changori, as kan mirwa dananchi a mohtot.”

⁹ Do dawri, tinongtong no anghilaw naychirin dyaken a kāna, “Nyaw pakachitan so aktokto kan kapakaawat tan matonngan nyo chakey na batahen. No papitwaya a oho, ki papito saya a tokon a siraw nyaw paydisnan mabakesaya.

¹⁰ Myan paw matarek a chakey na batahen, ta siraw papito saya a oho, ki maiyarig sa do papito saya a āri. Siraw dadima a āri, ki nasday dana. Iyaw no chanem daw, ki iyaw myan danaya sichangori, as kan ari pad abo chapapito daw. Ki anchan mangay iyaw chapapito daw a āri, dēkey lang a chimpo iyaw kapagtoray na.

¹¹ Ki iyaw marongsotaw a animal a mabata a nabyay do kaychowa, ki sichangori, ki nabo dana kan naibidang a iyaw chawawaho dayan āri. On, naibidang dana do bidang no papito saya a āri. Ki maynamot ta mohtot anchi, ki nayparin dana iyaw chawawaho da. Ki aran komwan a mohtot anchi, alit na mangay do pakararayanan na.

¹² “Siraw asa pohwaya a olong a maboya mo, ki asa poho sa a āri a dyi pa magtoray. Ki palobosan no Dyos a machipagtoray sanchid marongsotaya animal, as kan asa lang a kaoras so kanyid kapagtoray da.

¹³ Asa lang panggep da a iyaw kaiparawat daw so kayit kan toray da do marongsotaw a animal.

¹⁴ Machigobat sanchid Karnirwaw, ki abāken sanchin Karnirwaw, ta iyaw no Āpo dan tabo a āpo kan Āri dan tabo a āri. As siraw natawaganaw a tawotawo a manganohed do Karnirwaw a siraw pinidyaw no Karnirwaw a nayparin a tawotawo na, ki siranchiw machipagratsak dya a maynamot do kapangābak naw so marongsotaya a animal.”

¹⁵ Sinpangan na, inbahey no anghilaw dyaken a kāna, “Siraw ranom saya a naboya mo a paydisnan no mabakesaya, ki siraw aro a tawotawo a yapod aro saya a nasnasyon kan kapaychirin.

¹⁶ Ki siraw asaw a poho a olong a maboya mo, as kan iyaw marongsotaw a animal, ki myan anchiw oras a ipsok danchiw machikamkamalalaya a mabakes. On, apen danchi a tabo kinabaknang no mabakesaya, as

kanonolay da sya silalābos. Kanen danchiw asi naw, as kasosoh das panda da daw.

¹⁷ On, komwan anchiw maparin do mabakesaya a maynamot ta si Āpo Dyos danaw makatoneng a mapangay do aktokto dan asa pohwaw a āri tan maipatongpal daw tabo a panggep no Dyos. Asa sanchi do kapangtokto da do kaitoroh das toray da do marongsotaw a animal a mandad kaparin na tabo no naipadtaw do chirin no Dyos.

¹⁸ “Maynamot do mabakesaya a maboaya mo, ki iyaw magdindinamagaw a mabileg a syodad a mangitoray so ar-āri saya do tanaya.” Nawriw binata no anghilaw dyaken.

18

No Kararayaw No Babilonya

¹ Do katayokan nyaya, nakaboya ako so asa matarek a anghil a naypabodis a yapod hanyit a myan so rakoh a toray, as kan rinanyagan naw no tanaya do chinyel naw.

² Sinpangan na, naychirin so oltimos kalyak a kāna, “Nararayaw! Nararayaw danaw no mabilegaw a Babilonya! Sichangori, ki nayparin dana yanan dan dimonyo kan tabon klasi no marahet saya a ispirito. On, as kan nayparin dana aponan dan tabo saw a naibidang a malapos kan makabābaba a manomanok.

³ Ta tabo nasyon saya do lobongaya, ki nachinom dana sa do kinaderrep no kapachikamalala na. As tabo san ar-āri do tanaya, ki nachoknod sa dya, as kan bomnangkang saw maglaklakwaw a maynamot do dya mabaywan a derrep na.”

⁴ Sinpangan na, nakadngey ako so asa matarek a timek a yapod hanyit a ibahebahey na a kāna,

“Karwan nyo, inyo a tawotawo ko, kan machisyay kamo do dyaya mabakes tan machiraman kamo aba do gatos na, as kan tan dyi kamo a mairaman do dosa na a kalidyatan.

⁵ Ta nakarapit danad hanyit iyaw nakawpo no gatos na, as kan makawayakan abanchi no Dyos karahet na.

⁶ Maipadidiw pakono dyaw akmas inpadidiw naw do kadwan. Maypirwa pakono a mabahes pinarin nad tawotawo nyo. On, paypirwan pakono no bāso naw lidyat a inomen na kan siraw inpaynom naw dyirad matarek.

⁷ An maypāngo kapangas na kan kaderrep na, ki komwan pakono maitoroh dya a kalidyat kan kapagladangit na, ta pirmi na ibahebahey do inawan na a kāna, ‘Ayket! Yaken, asa ako a rēyna, as kan nayparin ako aba a bālo, polos! On, mapadasan ko abanchi a polos ladingit!’

⁸ Ki maynamot do dyaya a pangas na, mayirayay anchi a mangay dya do asa karaw siraw no kalidyat, iyaw kadiman, katanyitanyis, kan kapaychapteng. On, as kan masosohan nanchid apoy, ta manakabalin no Dyos a mangokom sya.”

No Katanyis Da No Mangasahaw Do Babilonya

⁹ Siraw ar-āri saw a nachiraman do kapachikamalala naw kan nachipanaham so kinaderrep naw, ki tanyitanyisan danchiw syodadaw anchan maboaya daw ahobaw no kasosoh naw.

¹⁰ Maytēnek sanchid mabawaw a mamo maynamot do kalidyat naw, as batahen da, “Piman! Kapakasyāsīm pa, imo a magdindinamag kan

mabileg a syodad no Babilonya! Āngo ta nalisto ka nabo do asa lang a kaoras?”

¹¹ Siraw maglaklakwaw do tanaya, ki tanyisan da, ta apabanchiw gomātang so lako daw.

¹² On, apabaw gomātang siras balitok daw kan pirak da saw kan bato da saw a mangingina kan perlas, as kan iyaw mangingina saw a tela da a obi kan mangingina saw a sīda a mabaya, as kan tabo a kitan mababanglo a kayo kan tabo a kita no warawara a naporin do nyipen no alipanti a binyay, as kan aran āngo a warawara a naporin do mangingina a kayo, bronsi, pasek, marmol.

¹³ Myan ilāko da a kanela, rikado, insinso, mirra, olibano, arak kan lana, arina kan trigo, baka kan karniro, kabalyo kan logan, kan byay pan tawo a inadipen da.

¹⁴ Batahen da pan maglaklakwaw dya, “Pīman! Ara sabaw mangingina a warawara a chinakey mo. Nabo dana saw tabo a kinabaknang kan kapintas mo, as kan machichwasan mo pa sabanchi a polos!”

¹⁵ Siraw maglaklakwaw a bomnknang maynamot do kapaglaklako daw dya, maytēnek sad mabawaw a mamō do kalidyatan naw. Maychaychahoho sa a tomanyitanyis, kan batabatahen da,

¹⁶ “Ay, ay, pīman! Kapakasyāsīm pa! Makamwamomo naporin do mabilegaya syodad a nakalaylay so akmay obi kan mabaya, kan nakaalahas so balitok, mangingina a bato kan perlas.

¹⁷ Ki iyaw nya kinabaknang na, ki nararayaw do asa lang a kaoras!”

Ki myan sa do mabawaw daw magboyaw a tawotawo a siraw no kakapitanaw kan siraw tripolanti da saw no biray kan sira tabo machilogloganaw dyira kan siraw no maytayarabakwaw do tāw.

¹⁸ Ki tomanyitanyis pa sa do kaboya daw so ahobaw do nakasosoh naw, kan binatabata da, “Aryoriw matarek a syodad a akmas nyaya a mabileg?”

¹⁹ Do dawri, pinangayan daw oho da so ahbek a mangipaboya so kaliday da, as kan tomnanyis sa a kon da,

“Ay-ay pīman! Makamwamomwayaw naporin do mabilegaya a syodad! Ta maynamot do kinabaknang na, bomnknang sa tabo myanaw so biray. Ki do asa kaoras, ki nabo!”

²⁰ Ki inyo a myan do hanyit, masoyot kamo pakono a maynamot dya. On, masoyot kamo a tabo, inyo a tawotawo no Dyos kan apostolis, as kan propita, ta intoroh no Dyos iyaw kaokom na a maynamot dyinyo.

²¹ Do dawri, nanghap iyaw asaw a mabileg a anghil so asa bato a akmas karakohaw no kararakohanaw a gilingan a bato kan pinagsid nad tāw, as nakabata na sya a kāna,

“Komwan iyaw makamwamomo a kasday no magdindinamagaya syodad no Babilonya, as kan mapaboya pabanchi a polos.

²² Iyaw tokar dan magtoktokar so arpa kan magkankansyon do dawri kan siraw magpitwaw kan magtrompita, ki madngey pa sabanchi daw. Apabanchiw yapo dya a siraw masiglataw a mamariparin so aran āngo a warawara. Maylilyak pabanchiw gilingan mana pangsadan, ta apabaw kanen tawotawo daw.

²³ Apabanchi dyaw no maranyag a paysohwan. Siraw magkasar saw, ki madngey pabaw timek daw. Nyaw naporin dya a dosa ni Babilonya a maynamot ta siraw maglaklāko naya, ki batahen da a sira danaw kasisitaan do lobongaya. Inpangpangas da a sira danaw nangyangay so kinabaknang na. On, naallilaw dana sa tabo tawotawo do lobongaya do marahet saya a panggep na.

24 Myan dyaw raya dan propitaw kan tawotawo saw no Dyos kan sira tabo diniman naw do intiro a lobong.”

19

No Kapagragragsak Do Hanyit

1 Do katayokan nyaya, myan iyaw nadngey ko a malyak a ringgor no akmay riniwriw a tawo do hanyit, kan ibahebahey da a kon da,

“Aliloya! Maidaydayaw pakono si Apo Dyos! Iyaw kaisalakan, tan-ok, kan panakabalin, iyaw myan dya.

2 Ta iyaw kapangokom na, ki oyod kan malinteg. Ta inokom naw no magdindinamagaw a machikamalala a mabakes maynamot do nakalapos nas tanaya do kinaderrep na, as kan binahes no Dyos raya daw no adipen na saw a diniman no mabakesaya.”

3 Inyagagay da pa mirwa a kon da,

“Aliloya! Dayawen ta pakono Dyos, ta nasosohan danaw mabakesaw, as kan iyaw ahob naw, ki maypatohos a abos pandan.”

4 Ki siraw no dadwaw a poho kan apat a panglakayen, as kan siraw apat saw a sibilyay a parswa, nagrokob sa a nagdayaw do Dyos a maydisna do trono naw, kan ibahebahey da a kon da, “Maparin pakono a komwan. Amen! Aliloya!”

No Kapagkasar No Karnirwaw

5 Sinpangan na, myan iyaw timek a yapod tronwaw a makabata sya a kana,

“Idayaw nyo Dyos taya, inyo a tabo a adipen na, inyo a tabo a manganohed dya, aran matan-ok mana mabodis!”

6 Do dawri, nakadngey ako na so akmay riniwriw a tawo kan akmay kinayasakasaw no moyog a ranom a timek a yapod hanyit kan akmas timekaw no kinalebkeb no adey, kan inbahebahey na,

“Aliloya! Ta iyaw Apo a Dyos ta a Manakabalin do tabo, ki iya danaw magtoray.

7 Machita masoyot kan maragsak ta, kan dayawen ta si Apo Dyos! On, maragsak ta, ta narapit danaw oras a kapagkasar no Karnirwaw, as kan nakasagana danaw nobya na.

8 Napalobosan dana a maylaylay so mangina kan machidat a maydak a laylay.”

No chakey na batahen machidat kan maydak saya a laylay, ki iyaw no maganayaw kan malinteg a kaparin dan tawotawo no Dyos.

9 Sinpangan na, inbahey no anghilaw dyaken, “Itolas mo nya, ta oyod sa chirin a yapo di Apo Dyos. On, itolas mo nya, ‘Magasat saw no naawis a machihanghang do Karnirwaw do kapagkasar na.’”

10 Ki do dawri, nagrorokob ako do kokod naw tan dayawen ko. Ki binata na dyaken a kana, “Parinen mwabaw komwan! No Dyos lang iyaw no dayawen mo! An yaken, ki asa ako lang a tobotoboyen ni Apo Dyos a akma dyimo, as kan akma siras kakakteh mo saw a nangpaneknek so oyod maynamot di Jesus.”

Ta iyaw Maganay a Dāmag a innanawo ni Apo Jesus, ki iya paw inpakatoneng dan propita saw a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo.

Iyaw Kangay Ni Kristo
(Pal. 1:13-18)

¹¹ Do dawri, naboya ko a naywangan danaw hanyit, as kan myan minohtot a maydak a kabalyo. No myanaw a somnakay do dawri a kabalyo, ki napangaranan so Matalek kan Oyod, kan malinteg iyaw kapangokom na kan kapamarin nas gobat.

¹² Siraw mata naw, ki akma sas gomilgilâyabaw a apoy, as kan nakoronaan so aro do oho naw. Myan iyaw ngaran na a naitolas dya a aba polos makapatak sya, an dyi lang a iya.

¹³ Naylaylay so asa kalaylay a napakneban so raya, as kan no ngaran na, ki "No Chirin No Dyos."*

¹⁴ As siraw böyot na saw do hanyit, ki nakalaylay sas machidat kan maydak, kan nakakabalyo sas maydak a mononot dya.

¹⁵ As iyaw mapangaran naw so Chirin no Dyos, ki myan minohtot a asa rakoh a kumpulan do dangoy naw a pangâbak na siras nasasyon saya do lobongaya. Itorayan na sanchi, as kan abaw makey a makaâbak sya, ta kompormi abaw kapagdosa na. On, ta akmas pamitosan daw no tawotawo so obas, ki komwan anchiw kapitosa na siras mamarinaw so marahet a mangipaboya so kataywara no soli no Manakabalin a Dyos dyira.

¹⁶ As do kekeh naw kan iyaw no padang naw, ki naitolas daw iyaw ngaran na a "Âri dan tabo a âri, kan Âpo dan tabo a âpo."

*No Kapangâbak Ni Kristo Do Marongsotaw A Animal
(Pal. 16:11-21; 17:8, 14; 20:7-10)*

¹⁷ Do dawri, nakaboya ako so anghil a maytênek do ranyagaw no araw, as kan kinalyak na tinawagan saw manomanokaw a somayap do kademdeman. Binata na a kâna, "Ngay, mangay kamo tan makpeh kamo a koman so rakohaya pagpistaan no Dyos.

¹⁸ On, mangay kamo tan kanen nyo siraw asi daya no âri saya, siraw asi da sayan kakapitanaya kan siraw soldado, as kan iyaw asi dan kabalyo da saya kan siraw nakasakayaya, as kan tabo asi no tawotawo, siraw siwayawayaya mana siraw adipen da saw, as kan siraw matatan-okaw a tawotawo mana siraw mabobodisaw."

¹⁹ Sinpangan na, naboya ko iyaw marongsotaw a animal kan siraw ar-âri saw do lobongaya kan siraw böyot da saw a nakpekpeh a machigobat do nakasakayaw do kabalyo kan siraw no böyot naw.

²⁰ Ki iyaw no marongsotaw a animal, ki natiliw. Natiliw pa iyaw no bayatawaw a propita na a namariparin so milagro do salapen naw no animalaw. On, pinarin naw milagro saya a pangallilaw na siras nagpamarkaw so ngaran naw no marongsotaw a animal kan siraw no nagdayawaw do ladawan na. Siraw nya dadwa, ki naipoha sa do gomilgilâyab a minangan apoy† kan asopri.

²¹ As siraw kadwanaw a rarayay da, ki diniman na sa a tabo no nakasakayaw do kabalyo a maynamot do rakohaw a kumpulan a minohtot do dangoy na. Nabsoy saw no manomanokaw a komninan so asi da.

20

No Nakabahod Ni Satanas

¹ Do dawri, myan matarek a naboya ko, iyaw anghilaw a maypaypabodis a yapos hanyit a mangig-igpet so tolbekaw no abos pandan so karahem a aridos. Myan pa dyaw rakoh kan mahnyi a kadina.

* 19:13 19:13 Isa. 63:3; Jn. 1:1 † 19:20 19:20 Dan. 7:11; Pal. 20:14, 15; 21:8

² Do dawri, tiniliw naw no dragonaw, iyaw bodayaw a yapo pad kaychowa a iyaw no Dyablwaw mana si Satanas, kan binahod na* so asa ribo a katawen.

³ Sinpangan na, intapwak nad aridosaw a abos pandan so karahem, as inanban naw nakalaskan naw, as nakatolbek na sya tan dya mangallilaw so nasnasyon saya do lobongaya a mandad kakabos no asaw a ribo a katawen. Katayokan nawri, machita mapalobosan so dēkey a chimpo.

⁴ Do dawri, nakaboya ako so aro a trono, as kan myan sa nakadisna, siraw natorohanaw so panakabalin a mangokom. On, naboya ko saw no pahad dan nadiman saw a tawotawo a nadiman a maynamot do nakapanpaneknek dad Jesus kan iyaw chirin no Dyos. On, naboya ko saw dyaw a nagdayaw do marongsotaw a animal kan iyaw no ladawan naw, kan rinawat dabaw markaw do moyen da kan do tanoro da. Sira, ki minirwa sa nabyay, kan nachipagtoray sad Jesus do asa ribo a katawen.

⁵ Nyaw naikeddeng a manōma a kapagongar. Ki siraw kadwanaw a nadiman, ki napagongar saba mandad katayokan asaw a ribo a katawen.

⁶ Magasat kan masantwan saw machiraman do manmaya kapagongar, ta abaw panakabalin dyira no somaronwaw a kadiman. As siraw nyaya, ki mayparin sanchi a papadi a magsirsirbi di Āpo Dyos kan di Kristo, as machipagtoray sa dya so asa ribo a katawen.

No Kaābak Ni Satanas

⁷ Ki do katayokaya no asaw a ribo a katawen, ki mapalobosan dana si Satanas do nakabahodan naw,

⁸ kan mangay a mangallilaw siras tawotawowaw a napangaranan so Gog kan Magog a siraw tabo a nasnasyon do lobongaya.† Inakpeh na sa a pachigobat, kan akmas anayaw do kanayan iyaw kāro da.

⁹ Do dawri, naychipeh saw no naychawpitaw do lobongaya kan dinibon daw chadawaw no Dyos a syodad a yanan da no tawotawo na. Ki do dawri, ki nachimoy so apoy a yapod hanyit a namatawos sira.

¹⁰ As iyaw Dyablwaw a nangallilaw sira, ki naipoha do minanga a yanan apoy kan asopri a iyaw yanan da paw no marongsotaw a animal kan iyaw no bayatawaw a propita. Do dawriw pakalalan da do maraw kan mahep a abos pandan.

No Manawdyi A Kapangokom

(Dan. 7:10-12; Mal. 3:16-18; Pal. 21:8, 9)

¹¹ Do dawri, nakaboya ako so rakoh a maydak a trono kan iyaw no maydisnaw daw. Sinpangan na, iyaw tana kan hanyit, ki naychihat sa nabo kan apabaw pakaboyan sira, ta apabaw yanan a naitoroh dyira.

¹² Naboya ko saw nadimanaw a mayteytēnek do salapenaw no trono. Myan sa tabo daw, siraw matohos so rebbeng, as kan siraw mabodisaw so toray. Do dawri, naywangan saw librwaw. As siraw no nadimanaw, ki naokom sa sigon do myanaw do irahemaw no libro saw a intolas no Dyos a pinarin da. Myan paw matarek a libro a naywangan daw a iyaw librwaw a nakaitolalan ngarangaran dan natorohan saw so byay.

¹³ Do dawri, pinahtot no tāw saw no nadimanaw a myan dya. Komwan iyaw tanaya, as kan iyaw no Hades a pangnanayan dan nadiman a dya nanganohed, ta pinahtot daw no tabo saw a nadiman a myan dyira, kan naokom sa tabo sigon do pinarin da.

* **20:2 20:2** Isa. 24:22; 2 Ped. 2:4; Jod. 6 † **20:8 20:8** No chakey na batahen Gog mana Magog, ki "siraw mangipsokaw so Dyos." Esek. 38:2; 39:1, 6

¹⁴ Ki iyaw Kadiman kan Hades, ki naipoha sa do minangaw a apoy. Iyaw nyaya a minanga, ki nawriw inkeddeng no Dyos a yanan no somaronwaw a kadimanan.

¹⁵ As no aran sino a abos ngaran do librwaw a nakaitolasan ngaranganan dan natorohan saw so byay, ki maipoha sanchi do nyaya a minanga a maynana apoy.

21

Iyaw Bayo A Hanyit Kan Iyaw Bayo A Tana

¹ Naboya ko iyaw bayowaw a hanyit kan iyaw bayowaw a tana, ta nabo danaw no dāmawaw a hanyit kan iyaw no dāmawaw a tana, as kan nabo danaw tāw.

² Naboya ko iyaw no Masantwanaw a Syodad a iyaw nawriw bayowaw a Jerosalem a maypaypabodis do hanyit a yapo do Dyos, as kan iya, ki akmas mabakesaw a nakalaylay so maydak a nakasagāna ikasar danan nobyo na.

³ Nakadngey ako so mayit a timek a yapod do tronwaw, as kan ibahey na a kāna, “Chiban nyo! Sichangori, ki no yanan no Dyos, ki myan do tawotawo. Myan dana dyira kan sira danaw tawo na. As no Dyos a mismo, ki omyan dana dyira.

⁴ Ponasan na tabo hō dad mata da, as abo danaw kadiman dyira mana mamayo mana katanyis dyira, as kan abo danaw no maynyin da, ta nakarahan dana sa tabo nyaya.”

⁵ As iyaw no maydisnaw do tronwaw, ki binata na, “Chiban nyo! Payparinen ko a tabo a bayo.” Binata na pa, “Itolas mo saw tabo nya. Ta tabo nyaya, ki oyod kan mapagtalkan a chirin.”

⁶ Binata na pa dyaken, “Tayoka dana! Yaken iyaw mayngaranaw so Alpa kan no Omega* maynamot ta yaken iyaw no siniknanan kan pandan. As siraw no mawawaw, ki torohan ko sas tombodaw do akbod no byay kan aba polos bāyad na.

⁷ “Nyaw no gon-gona no mangābak saw do marahet. Yaken anchiw Dyos da kan siranchiw anak ko.

⁸ Oltimonchi a makamwamomo kayayan dan machonot do marahet kontodo saw takrot a magtalek do Dyos kan siraw abwaw so kapanganohed kan siraw mamarin so makabābaba a dadakay, as kan siraw mangdimdیمانaw! Masaw siraw machikamalala, siraw mangaroboob kan mangat-atang kan siraw magdayawaw do didyosen, as kan sira tabo mabayatawaw. Myan sanchi a tabo do minangaw a maynana apoy a gomilgilāyab kan asopri a iyaw nawriw somarono a kadiman.”†

Iyaw Bayo A Jerosalem

⁹ Nangay dyaken iyaw asaw dyirad papitwaw a anghil a yanan papito a sabak a napno so manawdyi a kalidyatan, kan binata na dyaken a kāna, “Ka dya, ta may ta chiban iyaw nobyaw a ikasar no Karnirwaw.”

¹⁰ Do dawri, nagparmata ako, as kan maynamot do panakabalin Ispirito Santo,‡ ki naiyangay akod asa rakoh a tokon. Inpaboya na dyaken daw iyaw no Masantwanaw a Syodad a Jerosalem kan maypaypabodis do hanyit a yapo do Dyos.

¹¹ Myan dyaw no mismo a dayag no Dyos. Somilesileng a akmas manginaw a bato a haspe, kan somilasilap a akmas kristalaw.

* 21:6 21:6 Pal. 1:8 † 21:8 21:8 Pal. 20:14 ‡ 21:10 21:10 Pal. 1:10; 4:2; 17:3

¹² Iyaw no ahad naw, ki matokpoh kan matohos. Myan iyaw no asa poho kan dadwa rowangan na, kan naychapengdan dan asaw a poho kan dadwa anghil a binantayan. As do kāda rowangan, ki napenged a naitolas daw ngaran da saw no asaw a poho kan dadwa anak no Israel.

¹³ Do dāya, ki tatdo iyaw rowangan na. As do ammyānan, ki tatdo iyaw no rowangan na. As do laod, ki tatdo iyaw no rowangan na, as kan do abagātan, ki tatdo iyaw no rowangan na.

¹⁴ Myan asa poho kan dadwa a pondasyon mana paydisnan ahad no syodadaw. As do kāda pondasyon, ki napenged a naitolas iyaw asaw a poho kan dadwa ngaran no nanawhen no Karnirwaw.

¹⁵ As iyaw no naychiychirinauw dyaken, ki myan so pangrokod a sarokod a balitok tan rokoden naw syodadaw kan kāda rowangan kan ahad.

¹⁶ Iyaw no syodadaw, ki kwadrado. Pariho iyaw no kanaro kan kawbong na. Do dawri, rinokod no anghilaw iyaw no syodadaw, ki 2,400 a kakilomitro so kanaro, as komwan iyaw no kawbong kan katohos na.

¹⁷ As insarono narana rinokod iyaw no ahad naw, ki myan iyaw 65 a kamitros so katohos. Ki no nakapangrokodaw no anghilaw, ki akmas kapangrokod daw no tawotawo.

¹⁸ Iyaw no ahadaw, ki namarin do haspe. As iyaw no syodadaw, ki namarin do maynana balitok kan matnaw akmay kristal.

¹⁹ Siraw no pondasyonaw no ahadaw no syodad, ki nabistyan so mangingina a bato. Iyaw no manmaw, ki haspe, as sapiro iyaw no somaronwaw, as kalsedonya iyaw no chatatdo naw, as kan esmeralda iyaw chapat naw.

²⁰ Sardonika iyaw chadadima naw, as karnelya iyaw chanem naw, as krisolito iyaw chapapito naw, as kan berilo iyaw no chawawaho naw. Topasyo iyaw no chasasyam naw, as krisoprasyo iyaw chaasa poho naw, as hasinto iyaw chaasa poho naw kan asa, as kan amatista iyaw no chaasa poho naw kan dadwa.

²¹ As no aneb no asaw a poho kan dadwa a rowangan, ki napenged sas rarakoh a perlas. As iyaw kalsadaw no syodad, ki namarin do balitok, kan matnaw a akmay sarmin.

²² Do dawri, abaw no maboya ko a timplo do irahemaw no syodad. Ta no Dyos a Manakabalin do tabo kan iyaw no Karnirwaw, ki nāw da daw a mismo.

²³ As do syodadaya, ki machita pabaw no araw kan bohan, ta iya danaw tan-ok no Dyos iyaw manoroh so soho da, as kan iyaw no Karnirwaw, ki iya danaw soho a mismo.

²⁴ Maynamot do ranyag naw, makayam saw tawotawo do kāda nasyon, as kan siraw ar-āri da, ki itoroh da do Dyos tabo dāyaw da.

²⁵ As iyaw no rowanganaw, ki nāw na maywangan, ta apabaw no mahep daw.

²⁶ Siraw tawotawo sa do tabo a nasnasyon, ki iyangay danchiw tabo dāyaw kan kinabaknang da do dawri a syodad.

²⁷ Ki abaw aran āngo a malapos a makasdep do dawri a syodad a akma siras mamarinaw so makasnesnek kan siraw no mabayatawaw. Siranchi lang naitolasaw so ngaran do librwaw no Karnirwaw, siraw no somdep do dawri a syodad. Iyaw nya libro, ki iyaw librwaw a nakaitolasan no ngarangaran dan natorohan so byay.

¹ Sinpangan na, inpaboya na dyaken iyaw oksongaw no ranom a manoroh so byay.* Iya, ki matnaw a akmay kristal a moyog a yapod tronwaw no Dyos kan iyaw no Karnirwaw,

² as kan moyog pa do kalsadaw a myan do hobokaw no syodad. As do maychamibit naw no oksongaw, ki myan daw iyaw no kayowaw a manoroh so byay,† as kan mayhat aba omsi, ta kada bohan, ki mirwa omsi. As iyaw bohong naw, ki osaren da āgas no nasnasyon saw.

³ Do dawri, apaba polos do syodadaw iyaw inabayaw no Dyos. No myan daw, ki iyaw no tronwaw no Dyos kan iyaw no Karnirwaw. As siraw tobotoboyen naw, ki myan sa daw a magdaydayaw dya.

⁴ On, myan sa dya kan maboya daw no ropa na, as kan iyaw no ngaran naw, ki naitolas do moyen daw, ta dyira narana sa.

⁵ As do dawri dana, ki apabaw no ahép. Machita pabaw no araw mana soho, ta no Dyos dana mismo iyaw soho, as kan machipagtoray sa dya a abos pandan.

No Kangay Ni Jesus

⁶ Binata no anghilaw dyaken, “Siraw nya chirin, ki mapagtalkan sa kan oyod. Oyod nyaya, ta si Āpo a nanoroh so Ispirito na dyirad propīta na saw, ki tinoboy naw anghil naw tan ipaboya na dyirad adipen naw an āngo iyaw mapariparin do masakbayan.”

⁷ “Adngeyen nyo yaken,” binata ni Āpo Jesus dyaken. “Īto ako na! Magasat saw manganohed so chirin saya do dya libro.”

⁸ Yaken si Juan a nakadngey kan nakaboya siras syay, as kan do nakadngey kan nakaboya kwaw sirā, ki nagrokob ako do kokod naw no anghilaw a nangipaboya dyaken so tabo nyaya a naparin tan magdayaw ako dya.

⁹ Ki binata na dyaken, “Parinen mwabaw komwan! No Dyos lang pakono iyaw no dayāwen mo! An yaken, ki asa ako lang a tobotoboyen ni Āpo Dyos a akma dyimo, as kan akma siras kakakteh mwaw a siraw propīta saw kan sirā tabo manganohedaw so chirin saya do dya libro.”

¹⁰ Do dawri, binata na pa dyaken, “Īlimed mo sabaw no padto saya do dya libro, ta ĩto danaw no chimpō a kaparin da.

¹¹ Ki aran masngen danaw araw, ki tongtongen da paw maypayparahet no marahet saya tawo. On, tongtongen da paw malapos a dadakay no malaposaw so kabibyay. Ay samna! Ki siraw manganohed kan masantwan a tawo no Dyos, ki tongtongen danchiw maganay kan masantwan a kaparin.”

¹² Binata ni Jesus, “Adngeyen nyo! Īto ako na, kan panaybi ko iyaw no panggon-gona kwaw a itoroh konchid katakatayisa sigon do pinarin na.

¹³ Yaken iyaw Alpa kan iyaw no Omega, ta yaken iyaw manōma kan panawdyan, mana siniknanan kan pandan.”

¹⁴ Magasat saw no naybasabasaw so laylay da, ta myan iyaw no kalintegan da koman so asyaw no kayo a manoroh so byay, kan myan iyaw no kalintegan da a somdep do rowanganaw no syodad.

¹⁵ Do gaganaw no syodadaya, ki myan saw oltimo a makkwan so dadakay a akmas bolaw saw a chifo,‡ siraw no mangaroboobaw kan mangat-atangaw, siraw no machikamalalaw kan siraw magdayawaw do didyosen, as kan siraw no mabayatawaw do kapaychirin kan do kaparin.

* 22:1 22:1 Sak. 14:8; Jn. 4:10-14; Pal. 7:17; 22:17 † 22:2 22:2 Gen. 2:9; Pal. 2:7; 22:14, 19

‡ 22:15 22:15 Sal. 22:16, 20; Mt. 7:6

¹⁶ Binata pa ni Jesus a kāna, “Yaken si Jesus a nangibahey a tabo so nyaya do anghil kwaya a tinoboy ko a mangay a mangpaneknek dyirad iglisyā ko saw. Yaken iyaw kapotōtanaw ni Āri Dabid kan iyaw no maranyagaw a bitohen a Kāraw.”

¹⁷ Iyaw no Ispiritwaw kan siraw tawotawowaw no Dyos a nobya ni Jesus, ki binata da, “Mangay kamo!”

Kan bata no tabo a makadngey so nya a kon da, “Mangay kamo!”

On, nonolay nyo saw no mawawaw tan mangay sa, kan nonolay nyo saw makeyaw a minom so ranomaw no byay a abo a polos so bāyad tan mangay sa.

No Kapanawdyan A Bagbaga

¹⁸ Myan ibahey ko a pakatoneng dyirad tabo makadngeyaw so chirin saya do dya libro a no mangrapa sya, ki manayonan iyaw no kalidyatan na dyirad myanaya a kalidyatan a naipadto do dya libro.

¹⁹ As an myan iyaw no mapakaro so chirin saya naitolas do dya libro, ki pakarohen nanchi no Dyos iyaw no binglay na do asyaw no kayo a manoroh so byay, as kan do masantwanaw a syodad a naibahey do dya a libro.

²⁰ No mangpaneknekaya so kakosto na a tabo no nyaya, ki panakman naynyo so inkari naw a kāna, “Oyod a ito ako na!”

Maparin pakono a komwan kapaybidi mom Āpo Jesus! Amen!

²¹ No parabor pakono ni Āpo Jesus iyaw no myan dyinyo a tabo a manganohed dya. Amen.